

Ja øgyajpxy ja ømyadya'aky
midi xukpaajtimp
ja nitso'ok'ajtín

Tlahuitoltepec Mixe New Testament

Contents

JA ØGYAJPX _Y JA ØMYADY _A ' <u>A</u> KY MIDI JA MATEO YJ _A A _Y	1
JA ØGYAJPX _Y JA ØMYADY _A ' <u>A</u> KY MIDI JA MARCOS YJ _A A _Y	63
JA ØGYAJPX _Y JA ØMYADY _A ' <u>A</u> KY MIDI JA LUCAS YJ _A A _Y	105
JA ØGYAJPX _Y JA ØMYADY _A ' <u>A</u> KY MIDI JA JUAN YJ _A A _Y	169
S _A CH _N AADY _I JA JESÚS KYUDANAABY _I	218
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA ROMFT J _A A _Y	281
JA MYH _D U'UKP _I NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA CORINT _I J _A A _Y	306
JA MYH _M AJT _S KP _I NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA CORINT _I J _A A _Y	331
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA GALACIF _T J _A A _Y	347
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA EFESIF _T J _A A _Y	357
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA FILIPENSIF _T J _A A _Y	366
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA COLOSIF _T J _A A _Y	372
JA MYH _D U'UKP _I NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TESALÓNIF _T J _A A _Y	378
JA MYH _M AJT _S KP _I NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TESALÓNIF _T J _A A _Y	384
JA MYH _D U'UKP _I NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TIMOTEO	387
JA MYH _M AJT _S KP _I NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TIMOTEO	394
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TITO	399
JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA FILEMÓN	403
JA NØKY MIDI YIKTAN _I J _A ' <u>A</u> YH _D ØØ JA HEBREOS J _A A _Y 'DY _I	405
JA NØKY MIDI JA SANTIAGO YJ _A A _Y	423
JA MYH _D U'UKP _I NØKY MIDI JA PEDRO YJ _A A _Y	429
JA MYH _M AJT _S KP _I NØKY MIDI JA PEDRO YJ _A A _Y	437
JA MYH _D U'UKP _I NØKY MIDI JA JUAN YJ _A A _Y	442
JA MYH _M AJT _S KP _I NØKY MIDI JA JUAN YJ _A A _Y	448
JA MYH _D IGØØKP _I NØKY MIDI JA JUAN YJ _A A _Y	449
JA NØKY MIDI JA JUDAS YJ _A A _Y	450
Y _A ' <u>A</u> T AYU _U JK JA JESUCRISTO TYUKN _I J _A ' <u>W</u> I KUM _A A _Y J _J ØTPY JA JUAN	452

Ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xukpaajtimp ja nitso'ok'ajtin

New Testament in Mixe, Tlahuitoltepec (MX:mxp:Mixe, Tlahuitoltepec)

Language: Mixe, Tlahuitoltepec

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

11f7a5d2-b0bd-52f8-b637-c9fabc061d90

ISBN: 978-1-5313-0455-3

JA ØGYAJPYX JA ØMYADYA'AKY MIDI JA MATEO YJAAY

Ja Jesucristo tyety'aptøjk

1 Ja' idø'øn ja yiknajtskajpxip pøn jaty ja nwindson'ajtim Jesucristo tyety'apip ku ja teety'api ja Abraham jøts ja David,

²ku Abraham t'u'ngi ja Isaac, jøts ja Isaac t'u'ngi ja Jacob, jøts ja Jacob t'u'ngi ja Judá. Namay ja'adi møøt y'uch myigu'ukti. ³Ja Judá møøt ja ñidø'øxy Tamar ja'ats t'una'jk'ajttip ja Fares jøts ja Zara. Jøts ja Fares t'u'nk'aty ja Esrom, jøts ja Esrom t'u'nk'aty ja Aram. ⁴Jøts ja Aram t'u'nk'aty ja Aminadab, jøts ja Aminadab t'u'nk'aty ja Naasón, jøts ja Naasón t'u'nk'aty ja Salmón. ⁵Jøts ja Salmón møøt ja ñidø'øxy Rahab tmajnk'atti ja Booz, jøts ja Booz møøt ja ñidø'øxy Rut tmajnk'atti ja Obed, jøts ja Obed t'u'nk'aty ja Isai. ⁶Jøts ja Isai t'u'nk'aty ja rey David, jøts ja rey David møøt ja tø'øxyøjk midi ja Urías wyinaty tø t'atsnidø'øxy'aty, ja'ats idø'øn tmajnk'ajttip ja Salomón.

⁷Jøts ja Salomón t'u'ngi ja Roboam, jøts ja Roboam t'u'nk'aty ja Abías, jøts ja Abías t'u'nk'aty ja Asa. ⁸Jøts ja Asa t'u'ngi ja Josafat, jøts ja Josafat t'u'ngi ja Joram, jøts ja Joram t'u'nk'aty ja Uzías. ⁹Jøts ja Uzías t'u'ngi ja Jotam, jøts ja Jotam t'u'nk'aty ja Acáz, jøts ja Acáz t'u'ngi ja Ezequías. ¹⁰Jøts ja Ezequías t'u'ngi ja Manasés, jøts ja Manasés t'u'ngi ja Amón, jøts ja Amón t'u'nk'aty ja Josías. ¹¹Jøts ja Josías t'u'ngi'aty ja Jeconías, namay ja'adi møøt y'uch myigu'ukti. Winet ets ja israelit jaa'y idø'øn yiknajtswa'wigyøjxtøø jam jadu'ukpi etjotp midi yiktejp Babilonia.

¹²Tøts ja jade'en wyinaty y'ukjaty ku ja Jeconías tpaajty ja y'u'nk midi

txøøw'ajtp Salatiel, jøts ja Salatiel ja Zorobabel ja y'u'ngip. ¹³Jøts ja Zorobabel t'u'ngi ja Abiud, jøts ja Abiud t'u'ngi ja Eliaquim, jøts ja Eliaquim t'u'ngi ja Azor. ¹⁴Jøts ja Azor t'u'ngi ja Sadoc, jøts ja Sadoc t'u'ngi ja Aquim, jøts ja Aquim t'u'ngi ja Eliud. ¹⁵Jøts ja Eliud t'u'ngi ja Eleazar, jøts ja Eleazar t'u'ngi ja Matán, jøts ja Matán t'u'ngi ja Jacob. ¹⁶Jøts ja Jacob t'u'ngi ja José midi tñidø'øxy'ajtp ja María midi tyaagip ja nwindson'ajtim Jesús, ja Cristo midi yiknitsokp.

¹⁷Makmajkts najtska'axits idø'øn ja tpaajty ku ja cho'onda'aky Abraham ñikøjxp jøts ja ttamigugøxi ja David. David ñikøjxpts jadu'uk cho'onda'aky jøts ja jaduk jade'en ñajtska'axidyøø kunim ja israelit jaa'y yikwaanøjkxtøø aguwan'ampy jam Babilonia. Winetnimts jadu'uk cho'onda'ajky, ja'ats najtska'axidøø jaduk jadine'en ja makmajkts najtska'axi kunim kyaxi'jky ja Cristo ja yiknitsokpi.

Ku ja Jesucristo kyaxi'jky

¹⁸Yide'en idø'øn y'ejxi tyiyi sa jaty yjajty kyubejty ku nwindson'ajtim Jesucristo ojts kyaxi'iky: Ja María midi tyaagip, ja' idø'øn wyinaty najts'awani'ejtnip jøts ja tmøøt'ama-jtskit ja José; nawyaawajnidipnim ja wyinaty ku ja María jam tnikøjxp'ajtni ja mutsk, Dios idø'øn ja tuujnip jøts ja Espiritu Santo myøk'ajtin jade'en tyikmajada'aky. ¹⁹Øy yikxonts ja José yjaa'y'aty midi idø'øn ñiyaa'y'ajtpy, ka'ap ja pøn sa tjadyimñøjmi jøts ja María kyayikpøky'ext; myajtstu'utwampy ja' jøts ja ka'ap pøn ttuknijawiwyaa'añ. ²⁰Exam idø'øn ja wyinaty jade'en wyinmay ku ja ojts agumaa'y'ampy tyuk'ixxyi ja Dios y'ankilis jøts ja ojts ñii'mxyi:

—José, metsxi mdeety'amøjip ja David, kidits mdsø'øgi, møøt amajtski yø María. Yikaxø'økwampy

mutsku'nk tu'uk, Dios y'Espíritu Santo jade'en myøk'ajtin tyikwingaxø'økp.²¹ Mixyu'nk ja yikaxø'kp, ja'ats meets ja xyøow mbiktaajkip JESÚS. Jade'en'ampy idø'on ja jade'en txøow'att ja'agøjxp ku ja pojkpitumbi jaa'y ja ttuknitso'ok'att ja pyøky.

²² Tyimyjajt tyimgyubajts idø'on ja jade'en sa nwindson'ajtim Dios wyinaty tø tyikwa'añ ja kyugajpxy ku ja wyaañ:
²³ Jøtpyip tu'uk ja kiixye'døøxy mididi amaay tsinaapy, yikaxø'økpts ja tu'uk myajnu'nk,

Emanuel ja xyøow'atp, mididi ayuujk pidsømp: Dios adøm møøt.

²⁴ Xjats kuts ja José ojts ñiwijy, jøts idø'on ja jade'en tpaduñ sa Dios y'ankilis ja wyinaty tø y'ane'emyiyi, jøts ja ojts tnidø'øpxyiky ja María.²⁵ Jøts idø'on ja ka'ap jade'en tmøøtsøoninim sam amajtsk'ajtin ñaxy kunim ja tø'øxy tyikaxi'iky ja myijawyeenu'nk; jøts ja ojts txødijy JESÚS.

Ku ja wijyjaa'y ojts t'ats'ejxti ja maxu'nk Jesús

2 Jam ja Jesús ojts kye'exy Belén, jam kajpjotp mididi Judeit etjotp, ja Herodes idø'on jam wyinaty windsøn'ajtp, ja' wyinaty tuki'iyyi tñitanaapy ja naajx jøts ja kajp. Xjats jam Jerusalén yja'attøø winaagin wijyjaa'dyi mididi tsoo'ndip xøøbidsimy, ² ja'ats jam ojts tyiknidøwididi, yide'en ja wyandøø:

—¿Ma dø'on ja tø kye'exy ja' pøn tniwindsøn'atp ja ya'tit israelit jaa'y? Tøts øøts ja n'ejxpaajti ja myaadsa' ma øø tø ndsøñ, ixyats øøts ja tø nnimiñ jøts øøts ja nwindso'øgiwya'añ.

³ Kuts ja windsøn Herodes ja ojts jade'en tñimadøy jøts ja tyatøjkiyi ja jotmay, nayide'en niduki'iyyi ja Jerusaléngit jaa'dyi.⁴ Winets ja windsøn Herodes tñankñamyujki niduki'iyyi ja israelit teety windsøndøjkti jøts nayide'en pøn jaty

tkajpxwejtipp ja jaa'y, ja'ats idø'on ja ojts ttiibyiky ma et idø'on ja Cristo wyinaty kyaxø'økwa'añ.⁵ Xjats ja tñimaadyøø:

—Jam Judeit etjotp ma kajp jam txøowi Belén; pø yide'enimxi ja Dios kyugajpxy jekyip tjaadyañ:

⁶ Ja kajp mididi yiktejp Belén, mididi jam Judá etjotp,

kidi tyimñugo kajpip yø' sam o mididi kajp ma jaty jam yikutukti ja windsøndøjkti wine'enin yjam'atti jam Judá;

jam ja kyaxø'økt tu'uk ja møj windsøn, mididi øts n'Israelit kajp x'ejx'ejtip.

⁷ Winets ja Herodes amaa'tsk twaad-søoy ja wijyjaa'dyi mididi idø'on jam wyinaty tø choondi xøøbidsimy, jøts ja ojts ttiibyiky juuni dø'on ja wyinaty tø t'ejxpaajti ja maadsa'.⁸ Jøts ja ojts tkexy jøts ja ñøjkxtit jam Belén, yide'en ja tñimaay:

—Nøjkxti jam, øyim yikxonim idø'on xyiknidøwidit ja mixyu'nk; kuts xpaatit, jatyiis meets ja xnigajpxt jøts meets ja xukmado'ot, jøts øts ja nayide'en n'atswindsø'øgit.

⁹ Kuts idø'on ja windsøn Herodes ja jade'en ñimaajyidøø, xjats idø'on ja wijyjaa'y choo'ndøø. Jøts ja maadsa' ja wyinyø'øyidi mididi ja jam wyinaty tø t'ejxti ma dø'on ja jam choo'ndidi xøøbidsimy, yø'øpy idø'on ja' kunim ja yja'ljty jam ma dø'on ja mutsku'nk Jesús wyinaty, jamnimts ja yø'øy'amøjkiyyi'ñ.

¹⁰ Ku dø'on ja wijyjaa'y ja jade'en t'ejxti ja maadsa', xjats ja yjantyimxyondaktøø;

¹¹ kuts ja tyøjkidøø jam tøjkjotp, jajts ja tpaattøø t'ejxtøø ja mutsku'nk jøts ku ja tyaaak María ja jap møøt. Winets ñagyuxendyaajkidøø jøts ja twindsø'jkidøø ja mutsku'nk. Ojts ja tyikni'awa'atsti ja oori, ja poom, jøts ja pa'akxuu'kpi mididi tyejtip mirra. Jade'en ja tyikni'awa'atstøø, ja'ats ja ojts ttamay'atti, ja' ja ojts ttawindsø'øgidi.¹² Kuts idø'on ja wyinaty jade'en tø t'ukwindsø'øgidi, xjats ja yiktukmadoodøø agumaa'yjøtpy jøts

ku ja ka'ap nayide'en y'ukwimbejtndit midi ja wyinaty tø tmendi, ma ja windsøn Herodes ja jam wyinaty tø t'ukpaatti. Xjats idø'øn ja wyimbejtndiðø, abiktyuu' tpojktoø jøts ja ñøjkxnidi jam pyuxkøjxp kyajpkøjxp.

**Ku ja maxu'nk Jesús
ojs yikmiguel'xy jøts
yikminijky jam Egipto**

¹³Tøts idø'øn ja wijyjaa'y jam wyinaty choondi, ku ja nwindson'ajtim ja y'ankilis ñanky'eixøø jøts ja José ja agumaa'yjotpy ojs t'ixy, yide'en ankilis ja ñimaajyøø:

—Tsojk pidø'øk, møøt tsoon yø mutsk møøt yø tyaak jøts mgaknojkxtit jam Egiptit etjotp, taa'nidi jam. Pøni wine'en jam mdaa'nidi øtsnim ja kø'øm nnigajpxp, ja'agøjxp ku Herodes yø t'ixa'awa'añ yø mutsk jøts yø tyik'ookwa'añ.

¹⁴Xjats ja José ojs pyidi'iky, jøts ja ojs koots tsa'angue'eky ja mutsku'nk, jøts ja tmøødiyøø ja tyaak jøts idø'øn ja ojs tmøøtnijky jam Egipto. ¹⁵Jam ja chinaadyi jeky kunim ja Herodes y'ø'jky. Jade'en'ampy idø'øn ja jade'en tyimyjajty ti mibaat ja Dios kyajpxy jadi'iini y'luknaxt pø patyxi wyinaty yide'en tø tyikwaañ ja kyugajpxy: “Egiptit etjotp øts ja n'U'nk nyiktsø'øn ku øts ja nwaadsøøy.”

**Ku ja Herodes tyikutuky jøts ja
mutsk mixyuna'jk y'oo'køxtit**

¹⁶Kuts ja Herodes tnija'wiyii'ñ jøts kudam ja wijyjaa'y ja wyinaty tø wyin'iiniyi, xjats ja yjantyimy'ambijky; jøts ja ojs tni'ane'emy ku y'oo'køxtit ja mixyuna'jk. Majtsk jumøjtpibaat ja ojs tnankyik'øøgyiyi wine'enin ja mixyuna'jk jam wyinaty Belén, jøts nayi wine'en ja kajp jam tmiwingon'aty. Ja jumøjt idø'øn ja pyayø'opy sa ja

wijyjaa'y ja wyinaty tø tyukmadøyi. ¹⁷Ka'pxy idø'øn ja jade'en yjajty sa ja kugajpxy Jeremías wyinaty ja nøky tø tja'ay ku ja wyaañ:

¹⁸Yikmadoop ayuujk jam Ramá, sam yjawi øy pøn ti tpaji'iy tpaya'axy; ja tø'øxyøjk Raqueldam idø'øn y'u'nk y'una'jk tpaiipy tpayaxp jade'en, jøts ja ka'ap tkupiky jøts ja yikpa'ay-o'ot, pø tøxi y'u'nk y'una'jk ja y'oo'køjxni.

¹⁹Xjats ku y'ø'jky ja Herodes, winets nay'agumaa'yjotpy tja'wiyii'ñ ja José jøts ku t'ijxy tu'uk ja Dios y'ankilis jam Egiptit etjotp, jøts ja ñimaajyøø:

²⁰—Pidø'øk, jøts xmøødit yø mixyu'nk yø Jesús møøt yø tyaak, wimbejtndi nøjkxnidi jam Israelit etjotp, tø ja y'oo'køjxnidi pøn jaty y'ijty tyik'ookwandip yø mutsku'nk.

²¹Winets ja José pyidi'jky jøts ja tyiktsø'øn ja mutsku'nk. Ja Jesús idø'øn yikwaadso'omp møøt ja tyaak jøts ja ojs ñøjkxti jam Israelit etjotp. ²²Kuts ja José tnija'wiyii'ñ jøts kudam ja Arquelao jam wyinaty wyindsøn'aty Judeit etjotp, ja tyety Herodes ja kyudanaapy ku dø'øn ja wyinaty tø y'øøky, jøts ja José tsø'jkip ja', jade'ents ja jade'en'ampy kyanijky; tøts idø'øn ja wyinaty yiktukmadoogojmi agumaa'y'ampy jøts ja ojs ñøjkxti jam Galileit etjotp. ²³Kuts idø'øn ja jam yja'attøø, jøts ja ñøjkxti tsinaabyi ma kajp txøøwi Nazaret. Ka'pxy idø'øn ja jade'en tyuujni yjajty sa Dios kyugajpxy wyinaty tø wya'andi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús jam kyugajpi Nazaret.

**Ku ja Juan Bautista
kya'amaay jam abak etjotp**

3 Tøts ja tiempi wyinaty ñaxy jøts ja Juan Bautista midi yiknøbajtp, jam wya'kaxi'jky Judeit y'abak'etjotp, jøts ja jam kyajpxwa'kxy, ²yide'en ja jam wya'añ:

—Jawidi mbøky, yiktigajtsti mdsinaa'yindi, ja wyingoñ ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaaly.

³Yø Juan idø'on ja' midi ja kugajpxy Isafas ñigajpx ku ja yide'en tjaadyaañ: Yikmadoop ayuujk jam abak etjotp ku wya'añ møk'ampy:

“Awejxidi ja nwindson'ajtim y'ixpøjkin; yiktøwdi yiktuuda'akti mwinmaa'ñ.”

⁴Kameeyi pøjk idø'on ja Juan jam wyinaty wyet'ajtpy, jøts jiyujk'ak tendsum'aty, ja mu' dø'on ja jam chu'chpy jøts jiyujk pa'ak ja tjii'kxy midi jam muum ujtsjotp, ja'ats idø'on ja jam ñidsinaapy. ⁵Jøts idø'on ja jam øy pøn jaa'y ñimiñiyi jøts ja tmadowdi sa wya'añ, mendip ja' pøn tsoo'ndip jam møj kajpkøjxp Jerusalén, nayide'en wine'enin jam pøngapøn chøonidi jam Judeit etjotp, midi tmiwingon'ajtp ja nøø midi txøowip Jordán; ⁶kuts idø'on ja jaa'y ja pyøky tmayatsti, jøts ja Juan ja tyiknøbety ma ja Jordángit nøø jam.

⁷Jøts ku dø'on Juan ojts t'ixy jøts ku ja fariseotøjk may'ampy yjanchmendi nøbajtpi møøt ja saduceotøjkti, jøts ja tnimaay:

—iMee miku'! ¿Pøn mee tø mnii'mxyi jøts ku jade'en mgayiktabayø'odyit ja mbøky, jøts ku yø'øyi chøkyi ku meets ya nøbajtpi tø mmiñ? ⁸Yikxon idø'on mjaa'y'attit, wan idø'on tyik'ijxy jøts ku ja mdsinaa'yin tø xyiktigatsti, ⁹jøts kidi mee kø'øm mnawya'añidi namyikajxibim: “Tixi ka'ap ti chøkyi kumi ja Abraham adøm n'apteety'amøj'ajtyindip”; jøts ka'ats yjade'eni ti Dios kamajyip øy ja pøn ttukmigu'uk'att ja Abraham pøni pøn ja kø'øm y'a'ejxip. ¹⁰Jøts tsojk ja nøjxk yiktiidyuñ pøn jaty tkami'øy'ajtip ja Dios. ¹¹Tiy janch ixyam ndyimdyukmadowdi jøts ku øts yø'øyi tø nnimiñ jøts meets nøø nduktanøbattit. Jade'en'ampy yiknijawit jøts ku mdsinaa'yindi tø

xyiktigatsti; jats øts tu'uk ix'oojk xpamiñ pøn meets Espíritu Santo mduktatøkiyip jøts ja' tmime'ent ja tiidyu'unin. Møk'ampy kutujk ja tmimiñ, nijuuni øts ja møøt nganamyibaat'atyyit. ¹²Jade'en

ja ttu'unt ja naqxwii'ñit jaa'y sam ariindøøm yikwigumyín, abiky ja tpiktaajkit ja y'ak jøts ja tnitø'øty ja jøøn midi nijuuni kape'tsp, jøts ja ariinbajk abiky yikpøkjøøkt. Jade'ents idø'on ja jaa'y yiktu'undit sa pønjabøn tmi'øy'aty tkami'øy'aty ja Dios.

Ku ja Jesús ñøbejty

¹³Xjats idø'on ja Jesús yja'jty jam ma ja Jordánk nøø, jam ja chøoñ Galileit etjotp jøts idø'on ja jam yja'jty ma ja Juan wyinaty, ja' ja ñinijkxpy jøts ja yiknøbatit. ¹⁴Ka'ap ja Juan ja twa'añ jøts ja tyiknøbatt, yide'en ja Jesús yiknimaay:

—¿Jawyeen me xtsøky jøts me nyiknøbatt? Pø metsxi dø'on ndijy xyiknøbatp.

¹⁵Yide'en ja Jesús y'adsøoy:

—Wan idø'on t'ukjaty; jade'en ne'egi ndyimdyøø'jint jøts ku ja'ayi nbadu'unint sa Dios Teety tyiy'ajtin wya'añ.

Kyupøjk idø'on ja Juan ja jade'en. ¹⁶Ja'ayi ja Jesús ñøbejty, jøts ja pyid-siimy jam nøøjotp. Winets nay jatyi adsu'jky y'awaajch ja tsajp, jøts ja ojts t'ejxpaatti ja Dios y'Espíritu Santo ku ja ñigida'agyi sam tsapakin jøts ja tyakakpajti. ¹⁷Winets ja Dios Teety y'ayuyk yikmadøoy, yide'en ja jap tsajpjøtpy wya'añ:

—Ya'at øts idø'on n'U'nk'ajtpy, yø' øts idø'on ndsøky'ajtpy, njantyaajotkujk'ajtpyts øts yø'.

Ku ja Jesús yikjot'amutsk'ejxwā'añ

4 Xjats ja Dios y'Espíritu Santo ojts yiknijxxyi ja Jesús jam abak etjotp, jøts miku' ja jam yjot'ejxit.

²Wixijxxyøøw wixijxchuu' idø'øn ja jam y'ayuu'ajty, jøtsnim yuu ja pyaajti. ³Winets miku' ja jam ñimeejni jøts ja yikpøktyunwə'añi, yide'en ja ojts ñi'imxyi:

—Pøni janch ku me mjanchdiosu'ngi, yiktsapkaakyjat yø tsaə.

⁴Xjats ja Jesús y'adsøøy:

—Yide'en Dios kyajpxy wya'añ: “Kuyi Dios kyajpxy myøji, kidi ja'ajip naxwii'ñit jaa'y nugo tyajujky'attip ti jaty yikjøø'kxp.”

⁵Winets miku' ja ojts yiknijxxyi jam Jerusalén midi Dios kyunuu'kxkyajp'ajtpy, jamts ja ojts yikøxpetyi tsaptøjk kubajk ⁶jøts ja ojts ñi'imxyi:

—Pøni janch Dios U'nk mets, kajtswoon ya; pø nømpxi ja Dios kyajpxy jøts ku:

Ja tnøjmit y'ankilis jøts me myik'ejx'lett jøts ku me ka'ap ti mjattit.

Jøts ku mets ja ankilis mdsə'anjø'økit, jøts mdeky tsaə kyakumit kyayo'odsit.

⁷Xjats ja Jesús t'adsøøy jøts ja tnimaay:

—Janch nayinømts Dios kyajpxy: “Kidi mDios xjot'ixy.”

⁸Xjats ja miku' ja ojts wyaanøjkxkojmiyi jam møj kojpkøjxp, jøts ja jam tyuk'ejxøø wine'en ja kajp naxwii'ñ jøts ku janchkumeeñ janchjotkujk; ⁹yide'en ja ojts ñi'imxyi:

—Ngøyajkøjxp øts yø kajp tuki'iyi jøts mets yø xja'bøkøxt, pøni xwingux-anaapy øts, pøni xwindsø'jkjip øts.

¹⁰Winets ja Jesús wyaañ jøts ja tnimaay:

—Miku', jīwa'ak, kidi øts ya xwin'ixy, pø yide'ents Dios kyajpxy wya'añ: “Ja Dios Teety tu'ugyi mwindsø'øgip, ja' mbadu'ump pøni sa ja wya'añ.”

¹¹Xjanimts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja miku' myajstujtiyøø, jøts ja ankilis ja ñimeejnøø, ja'ats ja ojts pyudøkiyi.

Ku ja Jesús tpadøjkii'ñ ja tyunk

¹²Kuts ja nwindsøn'ajtim Jesús tni-madøøy jøts ku ja Juan jam wyi-naty puxøjkjotp, winets ja ojts ñijxxy jam Galileit etjotp. ¹³Jøts nika'ap ja tyaa'niyi'ñ jam Nazaret, ne'egi ja ojts ñijxxy tsinaabyi ma ja kajp jam mejy'am midi Zabolón etjotp jøts Neftali etjotp, jam idø'øn ja ojts ñijxxy Capernaumit kajpkøjxp. ¹⁴Ka'pxy idø'øn ja jade'en tyuujni yjajti sa ja Dios kyugajpxy Isaías wyinaty tø wya'añ ku ja yide'en tjaadyaā:

¹⁵Meets Zabolónit jaa'y, meets Neftalīt jaa'y, ma tuu' wingon ñaxy jam mejy'am, midi yiknido'onip xøøbidsimy ku nnøjkxint jam Jordán.

Meets Galileit tsinaabyidi, pøn ka'israelit jaa'dyi.

¹⁶Jade'en meets x'ejxpaaattit midi Dios Teety ñajtskajxip sam ja jajin pøn wimbeets kugoots tyimy'ejtnidip, nisudso mgawinmaa'nbyaatti pøni sadam idø'øn ja Dios mdsøkyidi, tøts ja tyikujajtaagi tyikudøø'kxaagi pøn ja pyøky tmi'ookwanidip jadi'iñi, jøts tø ja Dios mduu'møø'yidi sudso mnitso'ok'attit.

¹⁷Kuts ja Jesús ja'ayi jam Capernaum kyajpkøjxp yja'aty, yide'en ja kyajpxwa'kxniðøjkii'ñ:

—Jawidi mbøky, yiktigatsti mdsinaa'yindi, ja'agøjxp ku ja wyingøñ ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja naxwii'ñit jaa'y.

Ku ja Jesús twaadsøøy nimaktaxk ja ajkxmakpi

¹⁸Jam ja Jesús wyinaty ñaxy mejpya'am midi jam Galilea etjotp, ku ja t'ejxpaaity namajtsk ja jaa'y midi ttukmiga'ax'ajtip, tu'uk txøøw'aty Simón, nayi yikxøømøøpy ja Pedro, jøts jadu'uk Andrés. Ajkxmakk idø'øn

ja tyunk'ajttip ixam ja wyinaty tyimniwejtspatti ja tya'ajkxmajk. ¹⁹Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja nimaajyidøø:

—Mada'akti, møøt widettik øts jøts nduknijawidit sudso jaa'y ja nitso'ok'ajtin tpaatt.

²⁰Jøts idø'on ja nay jatyi tnajtswøjidøø ja tya'ajkxmajk jøts ja øjts tmøødidi.

²¹Tø wyinaty waani yø'ødyi, jamts ja Jesús øjts t'ejxpatkojmi nayi nama-jtsk ja jaa'dyi midi tukjaa'dyi: tu'uk yJacobø'aty jøts jadu'uk Juan txøøwi, ja Zebedeo dø'on ja y'una'jk. Jam ja wyinaty møøt ja tyeety barkijotp, ja tya'ajkxmajk ja jam wyinaty y'adajkidip. Winets Jesús ja øjts yaajxyidi, ²²jøts ja nay jatyi tmajstuttøø ja tyeety jam barkijotp, jøts idø'on ja tmøødidøø ja Jesús.

Ku ja Jesús tyik'ixpijky ja mayjaa'y

²³Øy ja Jesús øy madsoo tyimwyidity jam Galileit etjotp, ku ja øy magajp yja'aty jøts ja yik'ixpiky jam tsap-tøjkjotp, jøts ja tkajpxwa'kxy ja Dios y'øgyajpxy midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, jøts ja øy pønjabøn tyiktsø'øky pøn jam tigati pa'am pøjkip. ²⁴Jøts ja Jesús yiknija'wiyii'n, nija'wigyøjxtøø ja' pønity tsinaadyip jam Siria etjotp, ja'ats øjts ja pyamaa'y tyikmendi pøn jatyi jam o tigati pa'am pøjkidip ajnidip, jøts ñayikmemidi ja' pøn ja miku' tø tyatøkiyidi jøts pøn ja mø'ødyi pa'am pøjkidip, pøn køxujxtip pakxujxtip. Xjats idø'on ja nwindson'ajtim Jesús ja tyik-tsokijxy. ²⁵Jøts idø'on ja mayjaa'y jam jade'en yja'atti choondi pøn tso'ondip jam Galileit etjotp, jøts ja yikpawidity ja Jesús. Jam ja'adi pøn kugajp'ajttip ma jatyi ja kajp midi kyutujktaajk tjagyajttip Decápolis jøts Jerusalén, jøts nayide'en pøn tso'ondip Judeit etjotp, jøts nayide'en jamidi pøn kugajp'ajttip

jaduktamajñ'ampy ma ja Jordánit nøø tyañ.

Ku ja Jesús øjts kya'amay jam kojpkøjxp

5 Xjats ku ja Jesús øjts t'ixy ja may-jaa'y jam, winets ja ñijkxy kojpkøjxp jøts ja jam y'ixaajky, jamts pyabøjkpitøjk ja ñachinaa'y'awidejtøø, ²jøts ja øjts yide'en tyik'ixpøjktøki:

Ja' pøn nekim t'ejxtip

³—Tya'øy'ajtidip ja' Dios kyunuu'kxin pøn ja y'amutsk'ajtin yja'wip, ja'ats pyaattip ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

⁴Tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'adi pøn jotmayaxtip pøn jotmay'oo'ktip, ja' idø'on Dios ayo'ejxidip.

⁵Tya'øy'ajtidip ja' Dios kyunuu'kxin pøn myiduda'aky'ajttip ja y'aweix'ajtin, ja'ats pyaattip ja øy'ajtin midi ja Dios tø tni'adsowi.

⁶Nayide'ents ja tta'øy'ajtmidit ja Dios kyunuu'kxin pøn tjantyimtyoajktip ja øy'ajtin ja tiy'ajtin midi Dios yja'ajip, pudøkiyidipts ja' jøts ja jade'en ttu'undit sam idø'on ja ttsokti.

⁷Ñayi tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'amidi pøn t'ayo'ejxtip ja myigu'uk, ayo'ejxidipts Dios ja nayide'endi.

⁸Tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'adi pøn ja yjanchja'win tu'ugyi yik'ejttip, kuwanits ja Dios ja tpaattit.

⁹Tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'adi pøn yikxon tkajpx'øydip jøts tsep tkananktyuñidi, ja'abi jaa'y idø'on Dios u'nk'atidip una'jk'atidip.

¹⁰Ñayi tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'amidi pøn tku'ay-o'ombaa'ajtidip ja øy chinaa'yin, jøts yikjemandi yiktedundi, ja'abits idø'on paat'ajtidip ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

¹¹ Nāyi tya'øy'ajtidip Dios kyunuu'kxin ja'amidi pøn yik-jemniimaadyip yikteniimaadyip uk yikjemdundi yiktedundi, yikniwambatti a'øy'ampy øts køjxp. ¹² Kidits xkumayjawidi, xonjajti jotkujk'atti meets, møj'ampy meets ja nøjcx mwingaxø'jkxyi jap tsajpjøtpy, pø nayide'enxi ja yikjemdundøø yiktedundøø pøn jaty tø y'atstsøøniidi y'atstanidi pøn kugajpxy'ajtidip ja Dios.

Ja' pøn jade'en naxwiiñ tundip sam ja jaj tyuñin sam ja kaan tyuñin

¹³ Jade'en meets idø'on sam kaan tyuñin midi wa'ats midi naxwii'ñit jaa'y yiktundip jøts chu'jch kyawindigø'odyit. Nayide'en idø'on ndejint mdunkpaattit ku mmigu'uk xukmado'odit ja Dios yja' sudso'ampy y'anmija'win kyawindigø'odyit. Kuts ka'ap jade'en mdu'undit tø wyinaty mbidsømdi ejxim ja kaanin midi kawa'ats midi katump.

¹⁴ Kuwani myik'ejxtit myiknijawidit nayide'en sami kajp yik'ijxyin midi jam ejxin'am midi jam kojpkøjxp. Jade'en meets idø'on ejxpajt mwa'andip sam jaj yjajyjin tyii'kxyin. ¹⁵ Kidi ja'apxi yø jaj tniðøøbyøki jøts ja yikpikta'akt ka-juun patki'py, pø ja'axi ja wyä'ant jøts ja yikpikta'akt jam ejxin'am ma ja tyikujajit tyikudøø'kxit pøn jaty tsi-naadyip jam tøjkjotp. ¹⁶ Nayide'ents meets idø'onmi, tuk'ejxti ja jaa'y ja øy'ajtin ja xondaajkin jøts t'ejxtit tni-jawidit jøts kudam meets xuñ ja tiy'ajtin, mjaotwamp tam meets, myijawidipts kyunuu'kxyjawidipts ja' ja Dios Teety midi mee mnitanaajyip o maðsoo midi jap tsajpjøtpy.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús tniagjpxy sa tyu'unt ja Moisés kyutujk

¹⁷ Kidi meets jade'en mwinmaañidi jøts ku øts ja' tø nnimiñ jøts øts ja

Moisés kyutujk jøts øts ja Dios kyugajpxy y'ixpøjkin nyikudigøjyidit; kidi ja'apts ø tø nnimiñ, ja'axi ø nnimimpy jøts øts ja jade'en yikxon njaaktyimñiga-jpxy sa jaty ja tø wyä'andi. ¹⁸ Janch øts idø'on nwa'añ, pøni wine'en iiy tyaa'ni yø naajx yø tsajp, niwine'enints ja kutujk kyagudigø'ty kunim ja tuki'iyi ka'pxy jade'en tyimyjatt pøni ti jaty idø'on tunipnim. ¹⁹ Paty ja ka'ap yikmøj'ext ku Dios kyutujk ttanitanit ja yjaa'y pøni pøn yiin waan tkayikmøjip ja Dios kyutujk, kuts ja myigu'uk ja nayide'n ttukpabiky sam ja kø'øm tpaduñ yiin waan, ja'ats idø'on ja Dios kamøj'e-jxip nayide'en. Pønts ka'pxy tpadump jøts myigu'uk ja nayide'en ttukpabiky, møj'ejxipts Dios ja' ku kyutujk ja ttanitanit ja yjaa'y. ²⁰ Paty mee ndukmadøy, pøni ka' øy yikxon mjaa'y'atti, pøni mdundip nayide'en sam yø fariseotøjkti sam yø kajpxwejpitøjkti, nijuunits meets Dios kyutujk jade'en xkapaajtiyidit midi yjaa'y ja tyanitanaapy.

Ku ja Jesús tniagjpxy sa kya'øyi ja aki jøts ja jotma'jtin

²¹ Tøxi xnimadowdi ku ja n'apteety'amøj yiknimaadyøø: "Kidi myikjaa'y'øøky, pøni pøn yikjaa'y'oo'kp yiktiidyu'ump ja'." ²² Yide'ents mee nnøjmi pøni pøn ja myigu'uk tmi'ambøjkp, nayi yiktiidyu'ump ja'. Uk jam o pøn ja myigu'uk tjemnøjmi ttenøjmi, tiidyunidipts ja' ja kutujk adsinaabyidi ma ja kutujktaajk jam; uk pøn tnimaapy ja myigu'uk jøts ku ja myø'øty, paat'ajtip ja' jøts ja y'ayo'ot ma jøøn jap ayodaajkjotpy.

²³ Paty pøni mbikta'akwandip ja myøxy jam altajrwemp, kuts jam mja'atti jøts winet xja'myatsti jøts kudam ja mmigu'uk jap tu'uk pøn mmidsep'ajtip, ²⁴ jamyits ja altajrwemp xmajtstu'uttit midi myoxwandip, jøts ja jawyeen

x'atskajpx'øyidit møøt ja mmigu'uk. Pøni ti dø'on mnadyami'ambøjkidip jøts mnamyijotjimbetidit xem yam møøt ja mmigu'uk, winetnimts jadigojk mnøjkxt jam altajrwemp, jøtsnim ja xyoxtit midi jam tø x'ukyiknøjkxti.

²⁵ 'Ku pøn mni'øøniwya'añidi jøts ja myiknøjkxwa'añidi jam kudunk wyindum, namga'anin jam myiknijkxyidi, tiku yikxon xkajakpx'øyidi jøts ja møøt mnamyijotjimbetidit jadigojk, jøts kidi myiknijkxyidi jam windsøn tiidyumbi wyindump. ¿Ja ti nø'ømp ja windsøn jam? Pø mgøyakidipxi ja jam jøts mee myikøyakt mā ja tajk mayojr jamdi, ja'ats mee myikpuxøjktøkiiyip jøts mee myiktsu'umt. ²⁶ Øts idø'on wamp, jøts ku jaanim mbidsø'ømdit ku wyinaty tø ja multi xkubatkojxti.

Ku ja Jesús tñigajpxy pøn tø'øxy yaa'y nabyøjkxidip

²⁷ 'Tø meets inet ja xnimadøy ku jekyip yide'en yjawa'andi: "Kidi mmigu'uk ñiyaa'y ñidø'øxy xpøjkxiyi." ²⁸ Yide'ents øts nwa'añ, pøn ja'ayi t'ejxkip ja tø'øxyøjk øy ja nugo y'am yjotp yjawinmay, pøkyumpts idø'on ja jade'en.

²⁹ 'Pøni ka'ap yø mween y'øyi ku yø mduktunk'atyi jøts myikpøkyunwa'añ, jade'en ne'egi mdyimdø'øt jøts ku mnawyenjuudit, jøts jagam xpikta'akt ja mween; ne'egi øy'ajtp jade'en ku ja'ayi wyindigø'øty midi myikpøkyunwajnip, jøts kidi amuum mwindigøøgyixy, jøts kidi amuum mnijky jap ayodaajkjotpy. ³⁰ Uk nayide'ents mgø' myikpøkyunwa'añi, ne'egits xkajtspoott jøts køtuk mda'ant; ne'egi øy'ajtp jade'en ku ja'ayi wyindigø'øty midi myikpøkyunwajnip, jøts kidi amuum mwindigøøgyixy, jøts kidi amuum mnijky jap ayodaajkjotpy.

Ku ja Jesús kyajpxwiyj sudso ja amajtsk'ajtin naxy

³¹ 'Nayi tø jekyip yiknigajpxy: "Pøni pøn ñidø'øxy tñajtstu'utwamp, tiy'ajtingøjxpts ja tminawya'kxiti, koj tu'uk ja nøky." ³² Yide'ents ø nwa'añ, ku pøn yaa'dyøjk ñidø'øxy tminawya'kxyi a'ø'y'ampy, ku ka'ap ja wyinaty ja wenk yaa'dyøjk tñøøt'aty, møj tundigø'øyin ja tyumpy, jøts ja tø'øxy pøkyuñ ku ja wenk yaa'dyøjk ja møøt y'amajtskimyi. Nayi pøky ja yaa'y nayide'en taja'jtip pøni myøøt'amajtskip ja tø'øxyøjk ja' midi tø wyinaty yikmajtstu'uty.

Ku ja Jesús tñigajpxy ku ka'ap Dios køjxp nugo ndaa'y'ajtint

³³ 'Nayi tøts inet xnimadowdi ku ja mdeety'aptøjk jekyip yiknimaadyi: "Pøni ti mni'adso'owip Dios wyingujkp, kidits meets ja xka'ukyik'adujkni ja mgajpxy ja m'ayuujk." ³⁴⁻³⁵ Øtsts wamp jøts pøni ti ja mmigu'uk mdamini'adso'owip, ka'ap ja Dios nugo xyiktestigi'att. Ni xkajakpxpaattit ja tsajp jøts ja naajx, jabi Diosxi ja nayide'en yja'ajtpy; ni ja Jerusalén kajp xkajakpxpaattit, jabi nay ja Dios møj yikutujkpixi kyajp ja'. ³⁶ Uk kø'ømbaat mgubajk x'awanidi ku ja kyayikmibiky midi mjadukjanchjawiwandyip o pøn, kidits jade'en nugo mwa'añdi, kidi kø'ømpixi meets mwaay mgubajk xyik'øyi, pø nay Dios ja jade'en kø'øm mmøøjyidip. ³⁷ Ka'ap nugo ti xkajpxjimbettit xkajpx'adøjtitt pøni ka'adam ja ka'pxy xnijawidi, jade'ents idø'on ja miku' ja tyunkjøøjp tyikyø'øy ku xkajpxyondi.

Ku ja Jesús tñigajpxy sa pøn ja pyøky ñanktyukubetyidi

³⁸ 'Nayi tø net xnimadowdi ku ojts jekyip yide'en yiknigajpxy: "Jøts nayide'en pøngapøn ja myigu'uk

tyik'ayo'ombaatt pøni ti ayo'on ja jade'en ttuñ, nayide'ents idø'on ja tyimyiktu'unt." ³⁹Yide'ents ø nwa'añ: Jøts kidi mee nayide'en xuñ sam ja ka'øyjaa'yindi; pøni mgojxip mdse'jkip, ja' øy ku xmaa'kxuktit. ⁴⁰Kuts øy pøn mniwambatwa'añidi jøts adsepkojxp myikpøjkxiwya'andi ja mnijan, mo'odits, jøts pøni yjaaktyimbyøkwampy ja yukwop, kidits ayuujk nugo xyikyondi, mo'odi. ⁴¹Pøni myiktaguwa'anidip jøts tsimy xpadsø'ømdit, jøts ja jam xyikja'attit pøni ma tø t'a'ejxidi, mjaaktyimdyuujnidipts ja may'ajt ja' jøts ja jawaani jagam xyikja'jtidit. ⁴²Pøni myik'amidoodip øy ti, mo'odits, kidi meets ja kamø'øyin x'ixy; nayide'en pøni pøn anuu'kxy øy ti m'amidojidip, kidi mee tø mwā'akjimbejtñi jøts mmigu'uk møj may x'adsowdi.

Sudso yikminamyayit ja midseptøjk

⁴³Nayi tø xnimadowdi ku jekyip yide'en yiknigajpxy: "Ja' møøt mnamyayit pøn møøt mnamyigu'uk-wa'añi, jøts ja kawin'ijxyim xjawit pøn møøt mnamyidsep'aty." ⁴⁴Yide'en ø nwa'añ: Jøts xtsoktit xmiyujy'attit ja mmidseptøjk, ødyejti ja' pøn mga'ødyejyidip, pudøki ja mmigu'uk pøn mjami'ajkidip mjamijotma'jtidip, ku'amidowidi meets ja' pøn mjemnimaajyidip mdenimaajyidip, pøn mjemduujnidip mdeduujnidip. ⁴⁵Jade'en'ampy meets ja Dios Teety tsajpjotpit mja'bøkidit jøts ja m'u'nk'atidit; pø tum ja'axi tyikni'amp tyiknijajp ja øyjaa'y ja ka'øyjaa'y, uk ku tyu'uy ja'ats ja nøø tuu tkajxp. ⁴⁶Kuts meets ja'ayi møøt mnamyayi pøn mee mmiyujy'ajtip, çtits ja jade'en ñiwyā'ant, ti may'ajt meets ja jade'en myiktagumøyip? Pøn ja jade'en tkajajtp, yikugubajtpi paat ja jade'en ttuñ. ⁴⁷Uk xkajpxpoo'kxtits

ja'ayi pøn jaty mmigu'uk'ajtip pøn tu'ugyi ja mdsinaa'yin møøt ñabyaadyi, çti øy'ajtin meets idø'on jade'en mdumpy? Ti pøn ja jade'en tkajajtp, pø nayide'enxi ja y'adø'øtsti pøn Dios tkajanchja'widip. ⁴⁸Yikxonts mjaa'y'attit øy wa'ats, nayide'en sam ja mgunuu'kxyteety midi jap tsajpjøtpy.

Ku ja Jesús tñanky'ixpiky ja ødyu'unin

6 'Øyim x'ejxtit, jøts kidi mdsinaa'yin nugo xa'ødyøki ñadyijyi ja mmigu'uk xuk'ejxti øy paat. Pøni m'adø'øtswandipts jade'en, niwine'enints meets Dios Teety may'ajtin ja mgadagumøyidit ja' midi jap tsajpjøtpy. ²Paty ku xpudøkidit øy pøn ayoobi jaa'y, kidits meets ja niduki'iyi jaa'y xamimadyakixy, kidi mee nayide'en m'adøtsni sam ja jaa'dyi midi jam tsajptøjkjotp, midi jam nøø'am tuu'am win'øø'ndip. Jade'en'ampy idø'on ja jade'en y'adø'øtsti jøts ja kajxa'aky pyidsø'ømdit, jade'eñits myay'ajtin ja tpokti. ³Jøts ku xmo'ot øy ti ja ayoobi jaa'y, tunts idø'on jade'en jøts kidibaat ja xuknijawi pøn me mjadyimyjamøjmigu'uk'ajtpy, ⁴ne'egi øy ku ka' pøn xuknijawit ku jade'en xu'unt. Jøts ja Dios Teety wa'ats ja t'ixy ti jaty me mdumpy øy ja pøn xjagaduknijawi, mbaajtipts mets ja myay'ajtin ja'.

Ku ja Jesús tñanky'ixpiky ja Dios'ajot'ajtin

⁵Jøts ku mdsapkajpxtit, kidi jade'en xundi sam ja jaa'y midi win'øø'ndip, ja' midi tsojktip jøts ja tani Dios'ajot'attit jap tsaptøjkjøtpy, uk ma jaa'y y'ejxidit jøts ja jade'en yikajxa'aktit. Jade'eñits ja køøm ñadyukpikyidi ja myay'ajtindi. ⁶Kuts ja Dios x'ajot'attit, tøkidi mdøjkjøtpy, agø'ødi ja mdøjk jøts xminuu'kxa'aktit anadyu'uk'ampy

ja mDios Teety, pø ixajpxi ja nayide'en jøts y'ijxpy ja' ti jaty mee mdumpy, øy meets ja pøn xjagaduknijawi.

⁷Jøts ku dø'øn jade'en ja Dios x'ajot'attit, kidi ja xkajpxjimbetti xkajpx'adøjti midit tø xja'ukajpxti, kidi jade'en m'adøtsnidi sam ja jaa'dyi pøn Dios tkanija'widip, pøn winmaadyip ku ja y'øømayidit kyajpxmayidit winets Dios ja myadowidit. ⁸Kidits meets nayide'en m'adi'ich sam ja y'adø'tstin; pø wa'atsxi Dios Teety ja ne'egi tñijawi pøni ti meets idø'øn mga'ejtxip, pøni ti meets idø'øn mdsøjkpy, wa'ats ja tñija'wiñi yam meets ja xka'amidøynim. ⁹Paty idø'øn yide'en ja Dios x'ajot'atti: Dios Teety tsajpjotpit,

kuuyi mets jadu'uk øy wa'ats.

¹⁰Øyts ku xmimiñ ja mgutujk midit mdanitanaapy ja mjaay.

Yikjatts ya naxwiiñ nayide'en kø'ømdsojkingøjxp pøni sa xamidsøky nayide'en sam jap xuñin tsajpjøtpy.

¹¹Møøkyts øøts ixyam ja ngaajyik n'uujkik midit øøts xka'ejtxip.

¹²Maa'kxik øøts ja nga'øy'ajtin ti jaty øø tø nduñ, kumi tø øøts nayide'en nmaa'kxuky pøn øøts xjemdump xedump.

¹³Agidyujk øøts axajtujk øøts, kidi øøts xmajstst'uty jøts kidi myajada'aky ja miku' yja'.

Pø metsxi ja' mgutujk midit ja mjaay mdanitanaapy, mets amuum møk'ajtin, jøts ja øy'ajtin xondaajkin midit xemikøjxp. Jade'en idø'øn ja yjatt.

¹⁴Pøni mmaa'kxuktip ja jaa'y pøn mjemduujnidip mdeduujnidip, nayide'ents meets ja Dios Teety mmaa'kxukidit pøn jap tsajpjøtpy; ¹⁵kuts pøn xkamaa'kxuktit, ka'ats meets ja Dios Teety mbojkipmaa'kxidit.

Ku ja Jesús tñigajpxy ja amaay'ajtin

¹⁶Jøts ku m'amaay'attit ku ø xkagugayidit xkagu'uugidit, kidi meets jotmay'øøgyim x'ejxnidi, kidi meets ja jade'en xyiknigaxi'iky sam y'adø'tsti ja win'øø'mbi jaa'dyi; jade'en'ampy ja jade'en ttundi jøts ja ttuk'ejxti øy pøn jaa'y ku ja jade'en y'amaay'atti. Jade'eñi ja tpaatti ja may'ajtin jøts ja ka'ap Dios yja' tpaajtidi. ¹⁷Kuts mee m'amaay'att, nawyoogi nagyaaxi, puj mween m'aaw, ¹⁸jøts ja jaa'y kidi tñijawidi jøts kudam me m'amaay'aty. Ja Dios Teety ja tu'ugyi tñija'wip, pø ixajpxi mets ja møøt. Øy mets ti xuñ xkajpxy, ñija'wipts ja wa'ats; nay ja'ats mets ja may'ajtin mmo'o'ojip.

Ja kunuu'kxy jujky'ajtin midit jap tsajpjøtpy

¹⁹Kidi meñ kidi pikta'aky ya naxwiiñ nugo x'abøjktøkidi ma ja'ambi jøø'kxpi tyikudigøy ja pikta'aky, jøts ma maa'tspi kadye'ebyi tyøkidi jøts ja tuki'i'yi tyikpidsømguixy ja pikta'aky. ²⁰Ne'egi øbyidsøømp jade'en ku xjøp'ijxy'attit jøts xpaattit ja jujky'ajtin midit jap tsajpjøtpy, midit ka'ap mwindigø'xiyidip. ²¹Pøni ma xnajtsjawidi xpaatwa'andi ja jujky'ajtin, nay japts meets ja mwinmaa'n y'ity.

Ja øy jaj midit ja jaa'y tyikja'gyukip

²²Xjats ja Jesús yjaakwaañ:

—Jade'en idø'øn yø mween n'ukpik-taajkint sam ja jajin, yø'øts tyiku-jajtaajkip tyikudøø'kxaaajkip amuum ja mne'kx mgojpk; kuts ja mween y'øy'aty, nayide'ents ja amuum tjagyepy ja ne'kx ja kojpk, ka'ap ja ttuktuñ ja kya'øybi; ²³kuts ja mween kya'øyi, nayide'ents ja tyikjaty ja ne'kx ja kojpk sam pøn kube'ets kugoots y'ity. Pøni jamts ja jaj xmøødi jøts kuts ja xjaaktyimyik'ookni ku ja jade'en yjaaktyimyajtni sam ky-

oots'ityin, jjaaktyimyjinajxpts ja' yam ja tō yjakoodsimy!

**Ku ka' tuk'ojkyi majtskjøøjp
n'ajot'ajtin jade'en ja Dios
jōts jade'en ja meen**

²⁴'Ka' pōn tumbi namajtsk wyind-sōn tmiduñ, ku ja jade'en ttu'unt, tu'ukts ja pyidsø'omt pōn ja wyin-jawip, jōts ja yjadu'ukpi ja tkawinjawit, tu'uk ja t'ōmyidu'unt jōts ja yjadu'ukpi ja tka'ōmyidu'unt. Paty nayide'en ka' pyaat'atyi jōts nmidu'unin ja meen icya-damts Dios njamidu'unma'andi, tu'ugyi Dios n'ajot'ajtin.

**Ku ja Dios t'ejx'ity pōn jaty ja
y'u'ngip y'unaj'jkip**

²⁵'Ja'agøjxp øts idø'on nwa'añ, jōts kidi xjotmay'atti pōni ti dø'on mga'adyip m'uuktip, pōni ti dø'on mdajuky'attip, ni ja mwet mnaamy xkajotmay'attit ti dø'on mnadyaxoxidip. ¿Ti jade'en ja juky'ajtin yikpaaty sami kaaky jii'kxyin? Pø ka'axi. ¿Jōts ja wet naamy mibaat ja t'uk'amibaat nayide'en pōni sa dø'on ja ne'kx ja kojpk yikmøø'taty? ²⁶Ejxti yø joon, ejxti yø jiyujk midi kakwidejttip jam tsajpwemp, ka'axi yø ñe'epti kyojti, ka'axi pyikta'aky yø tyikpidø'økti, ka'axi pyikta'aky yø tpøkjø'økti jōts tpikta'akti jap tsa'ljxjōtpy; øy yø jade'en yjagatundi, yikmøødyipts yjii'kxy yø', ja' yø tmøøpy pōn mee m'ajot'ajttip, ja Dios Teety pōn jap tsajpjōtpy. ¿Tits mee mdsow sa ja jiyujk jade'en ja yja' yikmo'odi! ²⁷¿Pōn kø'ømdsøky tyimy'uknankyojnip jagujkp metrin, øy ja mabaat jade'en tjadyimyjatsøky?

²⁸'¿Jōts tiku xjotmay'atti ja wet ja xox? Ejxti yø ujts ejxti yø pijy midi yomp aayjōøjty ujtsjōøjty, ka'axi yø pyeetti ky-ojti, ka'axi yø ti ttundi; ²⁹jōts øts idø'on yam wamp, jōts ku ni ja rey Salomón jade'en ojts kyanadyaxøxyi ja xyox ti

jaty ja jam wyinaty myøø'tajtpy, sam yø ujts sam yø pijy tmidujukaxi'iky ja xyox. ³⁰Pōni xyøjxpy tamts Dios jade'en ja ujts midi ja icyam yomp ja aayjōøjty ja ujtsjōøjty, øy ja jabom wixøjkp yjayiknitsaaniit, itits mee mdsow sa ja ujts sa ja pijy jade'en yjaakyikxøxy, meets kaja'gyukibidi meets ka'ajot'ajtpidi! ³¹Paty kidi mmaydi mdajti, jōts kidi mwa'andi: "¿Ti dø'on ngaa'yim njøø'kxim? uk ¿ti dø'on n'uujkim? uk ¿ti dø'on nwet'ajtim nnaamy'ajtim?" ³²Tum yø yjade'embi pikta'aky pyawin-maadyip ja jaa'y pōn Dios yja' tkaja-gyukiyidip; meetsts mjagyajpip ja Dios Teety midi jap tsajpjōtpy, ja' ja tnija'wip pōni ti mee mga'ejtchip. ³³Ja'ats meets jawyeen mjotmay'atp sa xpaattit ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y, jōts nayide'en ja y'øy'ajtin chuj'ajtin midi yja'ajtpy, mbaatpts meets ja yjade'embi pikta'aky tuki'iyi. ³⁴Paty kidi nugo xjotmay'atti pōni ti me'emp kida'akp jabom wixøjkp, jabi kø'ømx i ja ñanky'ejxit ñankñijawiyit ja jabomit'ajtin.

Kidi pōn o ti xawindsø'odyi

7 ¹Kidi pōn nugo o ti xapøky'ejxti, jōts Dios nayide'en mgapøky'ejxidit. ²Nayide'en meets Dios ja mdagubatiyit pōni sa meets ja mmigu'uk xuñ, nay ja'ats ja yik'awetsp. ³¿Sudso dø'on ja mmigu'uk pyøky x'ejxpaajtiyi, jōts ja mja' ne'egi xka'ixy kudam ja jawaani møj? ⁴Jōts, ¿sudsots mets idø'on namyikajxim xkajpx'øyiwa'añ yam mets ja mdsinaa'yin øy xkayikyø'øy? ⁵¿Meets win'øø'mbi ataadyi! yik'øyidi jawyeen ja mga'øchinaa'yindi, winetnimts ja mmigu'uk chinaa'yin xkajpx'øyiyidit.

⁶Jōts kidi nugo ajawi øy pōn xmo'odi midi ja Dios yja'ajip, kidi jade'en xundi sam uk'otigati nugo ajawi yikmø'øy, ku ja nay ja'ayi m'uktanibidø'jkniyidit, jōts tsojk tatsu'utsa'am m'ukyik'ejxnidit.

Jøts kidi nugo ajawi xukmadowdi Dios kyajpxy pøn tkaja'gyukidip, ku ja nugo t'uk'amnixeknidi t'uktsaachnixeknidi, taxi'iky nugo tjawidi.

**Amidowdi pøktowdi,
ixa'adi kugajpxidi øy ma**

⁷Amidowdi pøktowdi, jøts Dios mmo'ojidit; ixa'adi pøni ti mga'ejtxidip, mdukaadipts meets Dios ja'; uk ku mgugajpxidit muum, yik'awa'atspts øy pøn ja tøjka'aw. ⁸Ti ja kidyimy'ukyikmøpy pøn t'amidooop pøn tpøktsoop, pyajtpy ja' pøn tigati t'ixaapy; uk ku pøn kyajpxwidity kyugajpxi, øy muum yik'awajtsxiyipts ja tøjka'aw ja øy pøn.

⁹¿Ti wan meets ja ndejin winaagin pøn y'u'nk y'unaj'k tmøpy tsaā ku ja t'amidøy tsapkaaky? ¹⁰¿Uk tmø'øy tsaā'n ku ja t'amidøy ajkx tsa'ay? ¹¹Øyts mee mabaat mjagatyimy'øy-jaa'y'atti, mjajtipts ku xmo'odit m'u'nk m'unaj'k midi øy tsuj pidsømp, t'its Dios tyungip pø tsajpjøtpyxi ja', myo'opts ja' ja øy'ajtin ja tsuj'ajtin pøni pøn ja amido'oxiyip!

¹²Jade'en idø'on xun'ettit, meets idø'on ja mmigu'uk mwindsø'øgip sam meets ja kø'øm xjatsøky ja nawyindsø'øgi; kumi yø' idø'on ja Moisés kyutujk ñi'ane'empy, jøts nayide'en wya'añ ja kugajpxtyøjk ja ñøkyti.

Ja mutsk tøjka'aw

¹³Jap idø'on mdøkidit ma ja tøjka'aw kadanaxyim midi mutsk midi xu'uts. Møj ñidøjk'aaw ja', møj ñiduu' ja' midi nøjkxp jap ayodaajkjøtpy manim idø'on tuki'iyi wyindigøøgyxy, may ja' pøn jap tøjkidip; ¹⁴jøts ja tøjka'aw, jøts ja tuu' midi nøjkxp jap ma tsinaa'yin xemikøjpx nbaajtindit, mutsk ja' xu'uts ja', niwaani ja iidiy pøn idø'on ja tøjkidip.

**Pøni sa wyimbidsimy øy ti,
ja'ats tyikwingaxø'kp
pøni sa ti y'øyi kya'øyi**

¹⁵Øyim mnay'ejx'etidit, øyim x'ejxtit ja jaa'y pøn win'øø'ndip, ñadyijiywa'andi jøts ku Dios yja' ja tkajpxidi. Ñadyijyi ja mninijkyidi amyujy tsaachyujy, ja' y'aawidip yjojtidip ja kubety'ajtin, ja' wyinmaa'n'ajttip ja kya'øybi. ¹⁶Ja' meets ja mda'ejxkap pøni ti jaty tyundip, pøni sa jaty y'adø'tstti; ka'axi uvi tsa'am yikwiduky jam kujp kipkyøjpx, ni iigi tsa'am kyawinaky jam kujp'aagyipkyøjpx. ¹⁷Paty idø'on ja kipy midi øy, pøni øgyipy ja', nayide'ents tyøøm ja øy tyikpidsimy; midi'its ka'øy, nayide'ents tyøøm ja tyikwingaxi'iky ka'øy. ¹⁸Ka'ap ja øgyipy tyøøm tyikwimbidsimy ka'øy, ni ja ka'øgyipy ka' tyøøm tyikwingaxø'økmi janch øy. ¹⁹Ja kipy midi jaty ja tyøøm ka'øy, jøts kumi nayide'en idø'on ja kipy kya'øyi, yikpootp ja' jøts ja ñitø'øty jap jønjøtpy. ²⁰Jade'en meets idø'on ja jaa'y x'ejxkapt, ja' ja tñigajpxp pøni ti jaty tyundip pøni sa jaty y'adø'tstti.

**Ku ka'ap pøn nugo ajawi
tyøkit ma Dios ja kyutujk ja
naxwii'ñit jaa'y ttanitani**

²¹Pøni pøn jaty øts jade'en nugo xkajpxpatp, jøts nika'ap ja Dios Teety yja' tpaduujniyidi, ja'ats ka' tpaatti ja Dios kyutujk. ²²Ku tpaatt ja'abi tiempi, ku yja'att ja xøow jumøjt, may øts ja jaa'y xnøjmidit: "Windsøn'ajtim, windsøn'ajtim, ja'ats øøts tø ngajpxwa'kxy mets ja mja', mets køjpx øøts ja jade'en tø nduñ ku øøts ja miku' tø ngajpxpidsimy jøts øøts jaa'y ja ndukmajtstu'uty, jøts ku øøts ja milagri nayide'en may'ojk tø nduñ." ²³Kuts ja jaa'y jade'en xnøjmit, winets n'adso'ot: "Ka'axi mee ma møøt nnay'ijxy'aty, jiwa'akti ya kidi

øts ya xwin'ejxti, ku meets kawine'en tø mgawindi'y'aty jøts xundi ja kya'øybi.”

Majtsk jøøjp ja pøch kyojpk

²⁴ Pøn ø xmimadoop jøts jade'en ttuñ sa nwa'añ, jade'en idø'on ja' sam ja jaa'y midi wijy midi tyøjk tkojpx tsaaøjxp, tum tsaa ja amuum tyuko-jpk'ajtpy. ²⁵ Kuts ja tuu myiñ, jøts ja nøgom pyidi'jky, amuum ja nøø'aaw nøøjoojt kyombejty, jøts ja poj jadi'iñi tyikpojwimbetwani ja tøj; jøts ja nigidi kyidaay, kumi tum tsaa ja jap wyinaty amuum kyojpk'ajtpy. ²⁶ Pønts ø xkamimadoop ku ka'ap jade'en ttuñ sa nwa'añ, jade'en idø'on ja' sam ja jaa'y midi tka-ja'gyukip o ti, midi ja tyøjk ojts tkøjy jam pul'jotp. ²⁷ Ku ja tuu ojts myiñ, jøts ja nøø'aaw nøøjoojt kyøømy, jøts ja poj jadi'iñi tyikpojwimbetjni ja tøj, ojts ja tøj kyiday. ¡Adsø'jkibim ja ojts yjanchkujeti!

²⁸ Ku dø'on ja nwindson'ajtim Jesús kyajpx'abajtiyiñ jøts ja jaa'y janchniigyumaap tja'widøø ja ixpøjkin; ²⁹ pø jade'enxi ja yik'ixpikyidi sam o pøn møk'ampy kutujk tjagyepy, ka'ap ja jade'en yik'ixpikyidi sam ja kajpxwejpitøjkti.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja jaa'y pyu'uts

8 Ku Jesús chøø'n jam kojpkøjpx jøts kyidaajky, may jaa'y ja ojts pyad-søøni. ² Xjats jaa'y ja ojts tu'uk wingon ñinijxxyi, møj pu'uts pa'am ja pøjkip, ja'ats idø'on jam ojts ñagyuxendya'a-gyi jam nwindson'ajtim Jesús wyingu-jkp, jøts ja tnimaay:

—Teety, mmøøt'ajtpy ja møk'ajtin jøts xyiktso'okt, yiktsokts øts mdsojk'ajtingøjxp.

³ Xjats ja ojts ja'ayi tkønixajy, yide'en ja tnimaay:

—Ndsøky'ajtpy øts jøts mdso'okt. Tsokni.

Ja'ayi ja jade'en wyaañ, jøts ja pu'uts pøjkibi jatyi ñajxy ja pya'am, jatyi tyaagyijxy ja pyu'uts. ⁴ Jøts nwindson'ajtim ja ojts ñi'mxyi:

—Øyim x'ext, kidi pøn xukmadø; øy ja'ayi xninøjkxt ja teety ja', ja'ayi m'atspaatp jøts ja myøxy ja'ayi xpik-ta'akt midi ja Moisés ojts tni'ane'emy, jøts ja jaa'y t'ejxtit jøts ku tø mdsø'øky.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja romanit soldadi tyumbi

⁵ Xjats ku ja Jesús kyajtpøjkijyiñ ma ja kajp jam txøøwi Capernaum, jamts ja tu'uk ñimejni ja romanit jaa'y midi wyinaty tniwindsøn'ajtp nidukpiky ja soldadidi, ja'ats ja møk'ampy nimaajyøø, ⁶ yide'en ja wyaañ:

—Teety, ixajp øts tu'uk ndumbi pa'am tmigo'kni ndøjkjøtpy, jadi'iñi tø myujkni xyujxni, yjanchkupijky idø'on ja jap ja jajyi tøøyi.

⁷ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øy øts ja n'atsyiktso'okt.

⁸ Jøts ja jaa'y yide'en y'adsowimbijty midi idø'on twindsøn'ajtp nidukpiky ja soldadidi:

—Teety, ka'ap ø xpaat'aty jøts mets mdøkit ndøjkjøtpy; ana'am ja'ayi jøts cho'okt øts ja ndumbi. ⁹ Nayide'en øts ane'emy n'ity, nay jats øts ndumbimidi ø n'ana'amp. Ku øts nidu'ugin nnøjmididi, nøjkx, nøjkpts ja jatyi; uk nnøjmits øts jadu'uk jøts mye'ent, mempts ja jatyi; uk nduktunwa'añ øts ja ndumbi øy ti pøn øts jadi'iñi ñyiktumpy ndøjkjøtpy, tyumpts ja' pøni sa øts ja n'ane'emy.

¹⁰ Xjats ku Jesús ja jade'en tmadøø, ñigyumaap ja tja'wiyiñ, jøts ja tnimaay pøn jatyi ja jam wyinaty payø'øyiyip:

—Janch øts idø'on nwa'añ, ni Israelit jaa'y øts ya ma jade'en ngapaa-dynim sam ya'at jaa'y tmøødin ja janch-ja'win møk'ampy. ¹¹ Øts idø'on wamp

jøts ku may nayjade'embj jaa'y øy mað-soo choondit, jøts møøt juky'ajtpi y'ix-a'aktit ja Abraham, ja Isaac jøts ja Jacob; yik'ejxti jap ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y; ¹²jøts pøn japaat'ajtidip jøts ja yjap'attit ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y, yikajxpidsø'ømdipts ja jap jøts ñøjkxtit ma kube'ets kugoots, jøts ja jap chabaawidettit y'amdøtskaattit chaachtøtskaattit.

¹³Jøts idø'on ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja jaa'y midw tniwindson'ajtp tukpiky ja soldadidi:

—Nøjkxni mdøjkwindum, jøts sa tø xjanchjawi yiktu'umpts ja jade'en.

Jøts ja tumbi nay jatyi myøkpjiky.

Ku ja Jesús tyiktsoøjky ja Pedro tyakmø'jt

¹⁴Winets ja Jesús ojts ñijkxy Pedro tyøjkwindum, jøts ja jam ojts tpaajti ja tyakmø'jt, jøts kudam ja møk jømba'am ja jam tmigo'kni. ¹⁵Ojts ja tnix-aji kyø'køjxp, jøts jømba'am ja ojts jatyi ñiwa'achiyi; ojts ja jatyi wya'kuki jøts ja nay jatyi wyindsø'jkidyøjkidyidøø.

Ku ja Jesús tyiktsoøjky ja maabyamaa'y

¹⁶Xjats ku kyoodsiyii'ñ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús may'ampy ja jaa'y yik-tanimiñ midw ja miku' wyinaty tø ty-atøkiyidi; jøts ja ojts ja'ayi tuk'aawyi tmigajpxy, ja'ayits ja tyuktapidsøøm ja maamyiku' jøts ja tyikmøkpøkiyx ni-duki'iyi ja pamaa'y. ¹⁷Jade'en'ampy idø'on ja jade'en yjajty, jøts idø'on ja jade'en tyimyjatyi sa wyinaty tø tnigajpxy ja kugajpxy Isaías, ku ja yide'en wyaañ: “Ja' tuki'iyi tmidanaagyøjxp adøm n'ayo'on, nay ja' tmidanaapy adøm ja nbøjkin n'aa'nin.”

Ja jaa'y midw wyinaty tpawidewamp ja Jesús

¹⁸Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús ojts t'ixy ku mayjaa'y ja yjanchtamujkniyi, winets ja ojts wya'añ jøts ttanax-tit ja nøø jøts ñøjkxtit jam jaduktamajñ. ¹⁹Winets tu'uk ja kajpxwejpj myiñ ma ja Jesús jam wyinaty, jøts ja Jesús ojts yiknøjmi:

—Windsøn, tsoomp øts, nbanøjkxp mets øy maðsoo pøni ma me mnijkxy.

²⁰Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy, yide'en ja wyaañ:

—Ne'egi jaa ja waajx yjut, ne'egi jaa ja joon pya'an; øtsts, niti ø xka'ejtxi øyik øts idø'on ma n'øøni'int.

²¹Xjats ja jaa'y jadu'uk wyami midw ja wyinaty pyabøjkpi'ajtpy, yide'en ja ñimaajyøø:

—Windsøn'ajtim, tnijkxy øts jawyeen ja ndeety t'atsyiknaxøki.

²²Winets ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Møødik øts, majtstu'ut yø oo'kpi, wan ja tyikpidø'økti ja myi'oo'kpi pøn y'anmija'win jajukyji tø tyik'oo'knidi.

Ku ja Jesús tyiknajxy ja møk poj jøts ku ja tyik'amøkiyi'ñ ja mejy

²³Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkiñaa jam barkijotp møøt ja pyabøjkpitøjk. ²⁴Winets ja poj møk'ampy yjantyimyñiñ jam mejyjotp, jadi'iñi ja nøø yjanchtojmjø'kni jøts jap barkijøtpy yjanch'ayø'øyini. Maapts ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty. ²⁵Winets pyabøjkpitøjk ja ojts yuxyiyi, yide'en ja ojts ñii'mxyiyi:

—iWindsøn'ajtim, ejx øø nnøøjøø'kxni, yiknitsok øøts! iPø nøøøjkiy'adøjtsnampts!

²⁶Jøts ja t'adsøøy yide'en:

—¿Ti mdsø'jkidip ku mdsø'øgidi? iJanch yii'nim meets ja janchja'win xmøø'taty!

Xjats ja tyanaagyukiyii'n, jøts ja ojts tnøjmi ja poj jøts wan tnaxy jøts ja mejy kya'uk'adøtsnit; jøts idø'on ja jadi'iñi myøøn, nayide'en jotkujk'atyim tyaañ sam idø'on ku ja et kyapøjy. ²⁷ Jøts ñigyumaap ja tyimyja'widøø, nømdip ja':

—¿Ti pøn jaa'y yø jade'en, mimadoojipaap poj yø', mimadoojipaap mejy yø'?

Ja Gadarit jaa'y pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

²⁸ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús yja'jty jaduktamajñ mejy'agø'om, jamts ñaxwimbidsømdøø Gadara y'etjotpti, winets jaa'y namajtsk pyidsømdøø jam kamsantijotp ma oo'kpi ñaxøkidi, jøts ja ojts tnimendi ja nwindson'ajtim Jesús. Miku' ja wyinaty tø tyatøkiyidi tum jade'en ja namajtskti, janch tyimgyubetyts idø'on ja'adi, ka'ap idø'on ja jam øy pøn tkunaxi jam tuu'am. ²⁹ Jøts ja yjanchabaabinaxwa'aktøø:

—¿Ti øø xanibøjkip, ti tsepik adøm njagyejpyim, mets Jesús, mets Dios U'nk? ¿Ja' mets ya tø xnimiñ jøts øøts ixyamyi xtyimyik'ayo'ombaawangøjy?

³⁰ Nay jamyits idø'on wingon wyinaty y'ojkwidejtmidi maagyuch; ³¹ winets ja miku' nuu'kxaajkingøjxp t'amidoodøø ja Jesús, yide'en ja tnimaadyøø:

—Pøni xyikpidsømwamp øøts, wants øøts yø' kuch ttatøki.

³² Xjats ja Jesús wyaañ, yide'en ja tnimaay:

—Nøjkxti.

Jøts idø'on ja miku' jade'en pyid-sømdøø, ojts tmajtsu'utti ja jaa'y jøts ja maagyuch ja ttøjkidyøø; winets ja kuch niduki'iyi yjanchnabyagunajxidøø jap jaa'jøtpy jøts ñaxkidaktøø jap nøøjøtpy, japts ja ñøøjøø'kxkøjxtøø.

³³ Jøts ja jaa'y midi wyinaty kuch'ejxtip, ojts ja kya'akti, janch tsø'jkidip ja', jøts ku ja jam kajpjotp yja'ttøø, jamts ja tuki'iyi tnimadyakøjxtøø sa wyinaty ja

jaa'y tø yjatti kyubatti pøn ja miku' wyinaty tø y'uktatøkiyidi. ³⁴ Winets ja jaa'y niduki'iyi cho'ondøø pøn jaty jam wyinaty kajpjotpti, jøts ja ojts ñøjkxti ma ja Jesús jam wyinaty; kuuyits ja ojts t'ejxti, jøts ja tnimaadyøø møk'ampy jøts ja jam tyimbyidsøømt ja' y'etjotpti.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja køxujxpi pakxujxpi

9 Xjats ja Jesús tyøjkiyii'n barkijotp, jøts ja ojts ñijky jam jaduktamajñ, ojts ja ñøonaxy jøts ja yja'jty kyajpkøjxp. ² Jamts jaa'y ja ojts tu'uk yiktaninijky midi køxujxp pakxujxp, ki'iy ja jam ojts tyiknøjkxti. Jøts ku dø'on ja nwindson'ajtim Jesús ojts jade'en t'ixy ja jaa'y jøts kudam ja møk'ampy ja janchja'win tjanchmøødidi, jøts ja pamaa'y ja tnimaay:

—Kidi u'nk nugo mdyimyjotmay'øøky; nbojkipimee'kxpy mets.

³ Winets winaagin ja kajpxwejpitøjk wyinmaadyøø jøts ja wyandøø: “Dios yø jade'en kya'ømyigajpxpy, pø nugo jaa'yxi yø'.” ⁴ Jøts kumi wa'ats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnijawi sa jaty ja wyinmaydi, jøts ja tnimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en ka'øwyinmaa'n xjagyapti? ⁵ ¿Ja ti ne'egi jawaani jajtni, kuts yø pa'amjaa'y nnøjmit: “Nmee'kxpy øts yø mbøky”, uk ku nnøjmit: “Wa'kuki, pøkmukni yø mmaabajt jøts nøjkxni mdigam”? ⁶ Ixyannim meets inet x'uk'ext mabaat øts idø'on ja møk'ajtin nmøø'taty ya naxwiin jøts ø nmaa'kxt ja pøky.

Xjats ja tnimaay ja køxujxpi pakxujxpi:

—Pidø'kni wa'kukiñi, wejtsjø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxni mdigam.

⁷ Winets ja pamaa'y jaty wya'kukiyyii'n jøts ja ojts ñijky jam tyøjkwindum. ⁸ Kuts ja mayjaa'y ja ojts jade'en t'ejxti, xjats ja yjanchø'jkiñidi,

winets ja tja'myajtsti ja Dios jøts ja tmøja'widøø tkunuu'kxyja'widøø, ja'agøjxp ku ja jade'en t'ejxti jøts kudam ja Dios Teety myøk'ajtin tmøøt'ajtti, pø niñugo jaa'yxi ja ttejti.

Ku ja Jesús tpawaay ja Mateo

⁹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam ojts chøøn, jøts ja ojts t'ejxpaaty tu'uk ja jaa'y pøn txøow'ajtp Mateo, jam ja wyinaty chøøni ma ja yikugubajtpi y'ix-a'akti, jøts idø'on ja tnimaay:

—Mada'ak, møøt widetk øts.

Winets ja Mateo tyanaagyukiyi'iñ, jøts ja ojts pyadsøøniyi.

¹⁰Ku wyinaty ja nwindson'ajtim Jesús jam kyay Mateo tyøjkjotp, winets ja mayjaa'y jam mendøø pøn yikugubajtip, møøt ja'adi pøn ka'ø y jaa'y yik-tejtip. Ja'ats idø'on ojts yjam'atti, jøts ja tmøøt'ixaktøø jam kaadyaajk windum møøt ja Jesús jøts ja pyabøjkpitøjkti.

¹¹Ja'ayi ja fariseotøjk ja ojts jade'en t'ejxti, xjats ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk yik'amidoodøø:

—¿Tigøjxp ku yø mwindsøn tmøøtkay yø yikugubajtpitøjkti møøt yø kawindiyjaa'dyi?

¹²Ojts ja nwindson'ajtim Jesús ja tmadø y, xjats ja kø'øm tnimaay ja fariseotøjk:

—Pøn møk pøn kasajajtip, ¿ti ja tyik-wa'andit ja tsøøyibi? Ja' ja ttsojktip pøn pøjkidip. ¹³Kidi ja'ajip ø tø nnimiñ pøn ø y pøn wa'atsti, ja' ø tø nnimiñ pøn pøkyundip jøts ja chinaa'yin tyiktigatstip. Nøjkxti jiwa'akti, pamaadyi padajti pøni ti dø'on tyijpy ya'at Dios kyajpxy: “Ja' ø ndsøjkpy jøts xmøøt'attit ja pa'ayo'owin ja ayo'ejxin, jøts ne'egi kidi xyik'ookti yø jiyujk yø tsakaa midi jaty myojxtip.”

Ku ja Jesús yiktiübyijky tigøjxp ku ja kya'ayuu'atti

¹⁴Winets ja Juan Bautista tyumbi myendøø ma ja nwindson'ajtim Jesús

jam wyinaty, jøts ja ojts tyiktøwdi, yide'en ja tnimaadyøø:

—¿Tigøjxp ku øø n'amaay'aty møøt ja fariseotøjkti, ngakay nga'uuky øøts jøts mets yø mbabøjkpitøjk jaayi yjanchkaydi yjanchjøø'kxti, niwine'en kya'amaay'atti?

¹⁵Xjats ja nwindson'ajtim Jesús y'ad-søø y jøts ja tnimaay:

—¿Ma meets jade'en tø x'uknijawi jøts ku tø'øxnigaabyi tø'øxn'i'ukpi winet y'amaay'atti winet kyakaydi kya'uukti ku ja jemyaa'y jamni? Abikñimts ja tiempi tyimyja'tmit ku ja jemyaa'y wyinaty kya'uk'ejtni ku ja jam wyinaty tø cho'oni, jaanimts idø'on tiy pøn kya'ukaaniit kya'uk'uknit; jaanim idø'on ja y'amaay'attit.

¹⁶'Ka'axi pøn wyetpach tta'agi y jemwyet midi tyimjemñim, ku ja jade'en yiktu'unt jøts kumi mujkpi ja jemwyet jøts ja tjaaktyimgyøø'tsni ja wetpach, jaaktyimyiwēnip ja kyøøts'ajtin ja'. ¹⁷Jøts nayide'en ka'y'øyi jøts yikpikta'akt ja vino jap po'dukjotpy midi nami'kxñim; ku ja jade'en ndu'unint, takøø'tsipts ja po' jøts jade'en nugo wyindingø y, windigøopy ja po' jøts nayide'en ja vino. Paty ja vino midi nami'kxñim nda'ada'amyin ja jembyo'ak jøts jade'en nimidi kyawindigø'øty.

Ja Jairo ñøøx, jøts ja tø'øxyøjk pøn ja Jesús ja wyet ojts ttojni

¹⁸Iexam idø'on ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyinaty wya'añ, ku yja'jty tu'uk ja windsøn pøn tñigubajk'ajtip ja israelit jaa'y, jøts ja ojts ñagyuxendya'agyiyi ja' wyingujkp, jøts ja ñimaajyøø:

—Tø øts nnøøxu'nk y'øøky tyimy'ix-anim; kudsik mets inet ja'ayi mme'ent jøts waani xkønixajt, jujkpyøjkp inet ja jadigøjk.

¹⁹Xjats ja nwindson'ajtim Jesús wya'kukiyi'iñ jøts ja ojts tmøødi ja jaa'y

møøt ja pyabøjkpitøjk. ²⁰ Winets tu'uk ja tø'øxyøjk myiñ jam nwindson'ajtim Jesús yjixkø'øm jøts wyet pa' ja ojts yiktøñ. Myakmajtsk jumøjtíp idø'on ja wyinaty tø pyaajtniyi ja taxnaxyi jøts ja jadine'en tmi'ity; ²¹ jøts kumi yide'en idø'on ja wyinmay: "Ja'ayik øts ja wyet inet yø ndojnit jøts øts inet ndso'okt."

²² Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts wya'kjimbity, ojts ja tyimy'ixy ja tø'øxyøjk jøts ja tnimaay:

—Kidi u'nk mdsø'øgi; ja'agøjxp tø md-sø'øky ku ø tø xjanchjawi.

Jøts idø'on ja nay jatyi myøkpiky.

²³ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús yja'jty jam israelit windsøn tyøjkwindum, jøts ojts t'ixy ku ja xuxpi ixapnidi, ja oo'kpi ja yikpidø'økwandip, jøts ja mayjaa'y xem yam yjanchya'axti, ²⁴ xjats ja tnimaay:

—Pidsømdi; ka'ap yø kiixyu'nk y'øø-gyi, maap yø ja'ayi.

Jøts ja yjanchyiknixijky ku dø'on ja jade'en wyañ. ²⁵ Kuts ja tyikpidsømgijxy ja mayjaa'y, winets ja tyøjkiiy'iñ jøts ja ojts kyø'køjxp tmach ja kiixyu'nk, jøts ja nay jatyi pyidi'jky.

²⁶ Jøts idø'on ja jam jade'en øy mā yiknija'wiyi'iñ ja kajpxy ja ayuujk mididi wyinaty tø tyuñi.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

²⁷ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'ñ, winets ja winap jaa'y namajtsk tuu'ajy pyadso'oniyi, møk ja yjanchnømdi:

—¡Rey David me m'ap'ajtip, ayo'ejxk øøts!

²⁸ Kuts ja Jesús tyøjkiiy'iñ jap tøjktøpy, winets ja namajtskpi winap jaa'y ñimejni, xjats ja tnimaay jøts ja ttiibyijky:

—¿Mwandip idø'on amumjoojt jøts ku øts yø yjade'embidi xma'aty?

Jøts ja ñømdøø:

—Windsøn'ajtim, wamp øøts idø'on jade'en.

²⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja mimøj twingudo'oniyi'iñ, yide'en ja tnimaay:

—Wan idø'on jade'en tjaty pøni mābaat mee nayide'en ja mjanchja'win xmøø'aty.

³⁰ Jøts wyeen ja øy tyandøø, ojts ja wyin'ejxpøkti. Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja møkta'aky tnimaay:

—Øyim mnay'ejxidit jøts kidi pøn xuknijawidi.

³¹ Jøts ja'ayi ja jap ñibyidsømdøø, ojts ja tñimadyakøxti sa nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø yikmøkpikyidi, ojts ja tñimadya'akti øy mādsøo wine'enin ja et jam.

Ku ja Jesús tyikajpxpiky ja uum jaa'y

³² Kuts ja jam wyinaty wya'kpidsomdi, winets winaagin ja jaa'y tñanimendi ja nwindson'ajtim Jesús tu'uk uum jaa'y, miku' idø'on ja wyinaty mi'ejtiiyip, ja'ats ja ka'ukyikajpxniyip. ³³ Ja'ayits ja nwindson'ajtim Jesús tyikpidsiimy ja miku', jøts ja uum jaa'y jatyi jadigojk y'awijy. Jøts idø'on ja mayjaa'y ñigyumaap yjajtøø, yide'en ja wyandøø:

—Ka'anim ya Israel pøn jade'en t'i-jxñim sam ixyam yik'ijxyin.

³⁴ Ja fariseotøjkti yide'en ja wyamidi:

—Jade'en'ampy yø jaa'y tyikpidsimy yø miku' ku yø nayi' wyindsøn myøk'ajtim tyiktuujniyi.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja mayjaa'y

³⁵ Widejtp idø'on ja nwindson'ajtim Jesús øy mādsøo wan tkamjotpi wan tkajpjotpi, jøts ja yik'ixpiky mā jatyi ja tpaaty ja tsaptøjk kajp kajp. Ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky ja kyajpxwa'kxip sa tñitanit ja yjaa'y, jøts ja tyiknaxy øy ti pa'am, øy ti pøjkin aa'nin. ³⁶ Ku ja ojts t'ixy ja mayjaa'y, jøts ja ojts t'ayo'ixy ku ja

tsaach'ijxyimdi, janchjotmay'oo'ktip ja', nugo ja jadi'ini myondi tyukti, jade'en ja yjawi yjajtnidi sam borreek ni'ejxpi kya'ejtxiyidi. ³⁷Xjats ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'on nwa'añ, ku ja jaa'y may pøn tnijawiwandip ja Dios yja', jats ka'ejtip pøn ttukmadowidip. ³⁸Paty x'amido'odit ja Dios Teety jøts ja tyumbi ttanigaxt ja'abi jaa'y.

Ku ja Jesús twiwijch nimakmajtsk pøn wyinaty kyudanaabyi'atwampy

10 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tyaxmujky ja pyabøjkpitøjk midi nimakmajtskti, jøts myøk'ajtin ja ojts tmø'øy, ja'ats ja ttuktabidsø'ømdit ja miku' jøts ja tyikmøkpøktit pøn øy tigati pa'am pøjkidip.

²Yide'en idø'on ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk ja xyøøwdi: tu'uk Simón txøøwi, nayi yiktejp ja Pedro, jøts ja y'uch txøøwi Andrés; Jacobo møøt ja' y'uchmi midi txøøw'ajtp Juan, ja Zebedeo y'unajk; ³Felipe, Bartolomé, Tomás, jøts Mateo ja yikugubajtpi; jøts ja Alfeo myajnk pøn txøøw'ajtp Jacobo; jøts Lebeo pøn nayi yiktejp Tadeo; ⁴jøts jadu'uk Simón cananista; jøts ja Judas Iscariote pøn tnankmyajtsip ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús tkexy ja pyabøjkpitøjk kajpxwa'kxpi

⁵Yide'en ja nwindson'ajtim Jesús t'ane'emy ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk ku ja ojts tkajtxsø'ñ:

—Kidi jam etjotp mnøjkxti ma chøønidi pøn ka'israelit jaa'dyi, ka'abaat mnøjkxtit ma jaty ja kajp jam Samaria; ⁶ja'ayi mee mninøjkxp midi ya Israelit naxjøøjty, ja' idø'on ejtnidip sam ja borreek tyigøydi. ⁷Nøjkx xkajpxwa'kxti jøts ku Dios kyutujk wyingøn midi ja tyanitanaapy yjaa'y. ⁸Yiktso'okti pøn pøjkip ja

møk pu'uts pa'am, jøts pøn tigati jajtidip, yikjujkyøkti ja oo'kpidi, jøts kajpxpidsømdit ja miku' jøts tmajtstu'utt ja jaa'y. Meets idø'on yø yjade'embimøk'ajtin tønnyikmø'øy; nayide'ents xyiktunkpaattit sam tønnyikmo'odi.

⁹Kidi ti meen xkondi, ni oori, ni plati, ni cobre, ¹⁰ni pejnbaat xkawetstitt. Mnimdajk niti xkako'ondit, tu'ugyi mwet xminøjkxtit midi ixja mwet'ajttip; tumbixi mnøjkxti, mgaabyaätp meets.

¹¹'Ku øy ma mja'attit wan tkamjotpi wan tkajpjotpi, jamts x'ixa'adit tu'uk ja jaa'y midi nijawi, midi tsojkp ja Dios yja', ja' tyøjkjotp mja'da'aktit kunim mdsøndit jam kajpjotp, winetnimts jam mbidsø'ømdit. ¹²Ku mdøkidit tøjkjøtpy, kajpxpoo'kxti ja jaa'y. ¹³Pøni m'adsojidip ja jaa'y, øy'ajtp; kuts ja ka' t'adsojimbity, majtstu'uttits ja'. ¹⁴Jøts ku pøn mgagupøkidit, uk ka' paat tmadowa'andi pøni sa me mjawa'añ, pidsømdits jam ja'abi tøjkjotp uk ja'abi kajp. Winapti ja pu'ux midi jam mdekyøjxp, jøts jade'eñi kuk'ejxtit jøts ku jade'eñi tønnañiwa'achidi. ¹⁵Øts idø'on wamp ku wyinaty yja'aty ja tiidyu'unin, ne'egi kajaa yø yjade'embijaa'y ja ayo'on tyimbyaattit, jøts nigidi jade'en y'ayo'ombaattit ne'egi ja kawindiy jaa'dyi pøn jam tsinaadyøø jam Sodoma jøts jam Gomorra.

Ku ja yiknigajpxy jøts ku ja pabøjkpitøjk yikmatswa'andit

¹⁶'Øyim xmado'odit jøts xnijawidit jøts ku meets jam nguexy ma ka'ap nugo ajawi øy pøn tyøki! Mjadyimñay'ejx'etidip, yikxonim mnañiwijy'atidit, kidi øy ti xtsepøkti, yujy kø'øm mnabyikta'agidit. ¹⁷Øyim x'ejxtit, øyxi dø'on jaa'y mgøyakidit ma kudunktøjk jamdi, jøts myikwinwoptit myikjøpwoptit jam tsaptøjkjotp. ¹⁸Myiknøjkxi paat meets ja jaa'y jam ma jaty ja møj windsøn yikutukti,

ja'agøjxp ku øts nja' xpabøjkidi; jats idø'øn ja ñibidsømit jøts meets ja xukmado'ot pøni sa øts idø'øn ja n'ixpøjkin, ja'abaat meets xukmado'odit pøn ka'israelit jaa'dyi. ¹⁹ Kuts myikøyaktit jam kudunk wyindumdi, kidi xkumayjawidi, kidi meets ja xpamaañi xpadajni pøni ti dø'øn jam mgajpxtip, uk pøni sa dø'øn jam mwa'andit; ja'ayi ja y'ukja'att pøni juuni dø'øn mgajpxtit, nagyø'ømts Dios mmo'ojidit ja ayuujk pøni sa dø'øn mwa'andit. ²⁰ Kidi meedsipxi ja mmiwinmaa'nbyaatp ku mee mgajpxt, pø ja Dios Teetyxi y'Espíritu Santo myikajpxidip.

²¹ Jade'en nøjcx jaty kyubety pøni pøn øts nja' wyinaty xkupøjkiyip, jøts ja myigu'uk paat ja tyamidsepøkit jøts ja tnankyik'oogit, jøts ja u'nkteety jøts ja u'nktaak nayide'en ttumidit ja y'unaj'jk nay ja'agøjxp ku øts nja' janchpabøjkidi nidu'ugin; jøts ja u'nk unaj'jk nayide'ents ttumidit ja tyeety tyaak, tyik'ookit paat ja'adi. ²² May jaa'y mee mmi'akiyip mmijotma'adiyip ja'agøjxp ku meets nja' xpabøjkiyi; pønts tmidanaapy øy wine'en paat, ja yjade'embj jaa'yts idø'øn nitso'ok'atp. ²³ Ku myiktabawidetit ja kipy ja tsaa, kaknøjxxtits ma kajp jam jadu'uk; øts idø'øn wamp, jøts ku øts wyinaty jawyeen tø nmeni yammim meets ja kajp xka'ayø'ø'y'abidsømdi midit jaty ja israelit jaa'y kyajp'ajttip.

²⁴ 'Ka' pøn ixpøjkpi tjaaktyimyjinaxy ja mya'estri, jøts ni ja tumbi tkajinaxy ja wyindsøn. ²⁵ Tyajotkujk'attip idø'øn ja ixpøjkpi, janch møj idø'øn ja wyinaty ku yja'attit jade'en sam ja mya'estri, jøts ja tumbi sam ja wyindsønin. Pøni miku'dam ø nyiktijy ku mee nniwind-søn'aty, ¿tits meets mdsow, ti meets jade'en mjaakayiktejp?

Ja' midi yiktsø'ogip

²⁶ Paty ka' pøn xtsø'ogidit. Ka'axi ti kyanigaxi'iky øy pøn ti tjadyimy'ama'atsk'aty, ka'ats ja kyayiknijawi øy pøn ti tjadyimyjayu'uch'ity. ²⁷ Pøni ti mee nda'agajpxip, tukmadowdits meets ja jaa'y ja'; nigajpxtits ja yixxon pøni ma x'a'ejxidi myikmadowdi ømyadsowi. ²⁸ Kidi yikjaa'y'oo'kpi xtsø'ogidi, pø ka'axi anmija'win ja tjadyimyik'ookit; ja Dios ja' idø'øn tiy ne'egi mdsø'ogidip, pø ja'axi møk'ajtin tjagyajp jøts ja jaa'y tyikwindigøy møøt ja y'anmija'win jap ayodaajkjøtpy.

²⁹ 'O dø'øn ja joon mabaat kyidyimchobaaty, nayide'en idø'øn ja Dios Teety ja t'ejx'ity. Ni tu'ugin ja kyawindigøy pøni ka'ap ja kø'øm tyikutuky. ³⁰ Tu'uk tu'uk meets mwaay machø y'ity. ³¹ Kidi mdsø'ogidi, ne'egi jawaani jinaxy mee mnibayø'øyi, ¿ti ti meets mdsow, ti sa ja mayjoon chobaaty?

Pøn tmøjpiktaktip ja Jesucristo jam mayjaa'y agujkp

³² Pøn jaty ø xpukajpxip, pøn wamp mayjaa'yjøøjty jøts ku øts ja xpabiky, nayide'ents øts ja møk nnitanit jam Dios Teety wyingujkp pøn jap tsajpjøtpy. ³³ Pønts ø xkabukajpxip, pøn wamp mayjaa'yjøøjty jøts ku øts ja ka' xpabiky, nayide'ents øts ja niwine'enin nga'e-jxjimbett, niwine'enin nganitanit jam Dios Teety wyingujkp.

Jesús køjxp ja jaa'y ñawya'kxyidi

³⁴ Kidi mee mwani jøts ku øts jaa'y kuwani xtyimyjatyajotkujk'attit, pø may idø'øn ja nøjcx kyanachokidit øts køjxp. ³⁵ Jade'en ja tpatni jøts jaa'y ja y'u'nk y'unaj'jk y'ukmidsepøjknijyt, ja u'nk ja xa'kxy ja u'nk ja nøøx ñamyatsidit; ³⁶ tukmigu'uk ja jade'en y'uknamyidsepøjknijydidit.

³⁷ Pøn tyeety tyaaak jawaani tyik-møjtøjkíp sam ø ka'ap xmøjpkíta'a-gyin, ka'ap øts ja mibaat nja'aty; jøts nayide'en pøn y'u'nk y'una'jk jawaani tyikmøjtøjkíp jøts nigidi ka'ap øts, nayide'en øts ja ka'ap mibaat nja'biky; ³⁸ jøts pøn ø xkagu'ayo'ombaadiwyamp ku jaa'y yik'ookwa'anit, jøts øts ja nja' jade'en xkatunwajni, ka'ats øts ja mibaat nja'bøkt. ³⁹ Pøn kasajatyim nay'ejxip, pøn nabya'ayojip, ka'ap ja mibaat ja nitso'ok'ajtin tpaaty; pønts kanabya'ayojip wan tjaty sa yjaty øts køjxp, ja'ats idø'øn tpaatp ja nitso'ok'ajtin.

Ja may'ajt

⁴⁰ Ja jaa'y pøni pøn mgupøjkidip, øts idø'øn ja wyinaty jade'en xkupøjktíp; jøts pøn øts jade'en xkupøjkp, ja'ats ja nayide'en kyupijky pøn ø xka-jxp. ⁴¹ Pøni pøn tkajpxkyupøjkp ja Dios kyugajpxy, jøts kumi Dios ja kajxip, nayide'en ja jaa'y yikmay'att sam ja Dios kyugajpxy yikmay'atyin; jøts pøn tkajpxkyupøjkp ja øyjaa'y ja'agøjxp ku y'øyjaa'y'aty, nayide'en ja yikmay'att sam ja øyjaa'y yikmay'atyin. ⁴² Jøts pøn ø xmøjyyp ja n'u'nk n'una'jk øy tukvasin ja tsujxk nøø jøts kumi øts ja nja'ajtpy, jøts janch øts idø'øn nwa'añ ku ja nayide'en yikmay'att.

Ja jaa'dyi pøn ja Juan Bautista ojts tkexy

11 Xjats ku nwindson'ajtim Jesús tta'ana'am'abajtyii'n ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk, winets ja ojts chøøn, jøts ja ñijky yik'ixpøjkpi kajpxwa'xkpi ma jaty ja kajp jam ja'abi etjotp.

² Jøts ja Juan Bautista, ku ja jam wyinaty puxøjkjotp, jøts ja tñija'wiyii'n ti jaty wyinaty tyump ja Cristo ja yiknit-sokpi, winets ja tkejxy namajtsk ja pyabøjkpi jøts ja t'ats'ejxtit ja nwind-

son'ajtim Jesús, ³ jøts ja t'atsyiktø'ødit yide'en:

—¿Mjanchjacristo mets idø'øn, ja yiknitsokpi midi tijy menwamp, uk njøp'ejxp øøts idø'øn jadu'ukpi?

⁴ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús y'adsojimbijty:

—Nøjkxti jøts jade'en xukmado'ødit ja Juan sa jaty ti jaty m'ejxtip mñija'widip.

⁵ Tamimadya'akti sa winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti, sa pakma'at jaa'y yø'øyjø'økti, sa yø pu'uts pøjkibi cho'økti tuki'iyi, sa nat jaa'y myadoobøkti, sa oo'kpi yju-jkpyøkti, jøts sa ayoobi jaa'y ja Dios kyajpxy yiktukmadowdi. ⁶ Nekim ja'adi pøn tu'ugyi ja janchja'win tmøøt'ajttip, ka'ap winguwopi jøpkuwopi tmijattit ku ø xjanchjawidi.

⁷ Ìxanim idø'øn ja wyinaty tyimchoondi ja Juan Bautista yjaa'y midi ja pyabøjkpi'ajtpy, ku ja nwindson'ajtim Jesús tñimadyaktøjkiyii'n ja Juan, yide'en ja tñimaay ja mayjaa'y:

—¿Ti ojts x'ejxti jam abak etjotp ku jam ojts mnøjkxti? ¿Ojts meets jam yjawi x'ixy tu'uk ja jaa'y midi jade'en jajtp sam kapy pyojimbity pyoj'adijy? Pø ka'axi, pø tu'ugyixi ja tmi'ity ja wyinmaa'n. ⁸ ¿Tits idø'øn ojts x'ats'ejxti? ¿Uk ojts x'ejxti tu'uk ja jaa'y midi janchweti janchnaamyi, midi janch tsuj ja wyet tø tyikpety? Pø wa'at-sxi xnijawidi pøn jade'en naxyojxidip jøts ku ja jam ñachøkyidi ma ja windsonðøjk jam chøonidi. ⁹ ¿Tits inkwan idø'øn mjantyim'ats'ejxtøø? ¿Tu'uk ja Dios kyugajpxy? Janch ja'ats idø'øn pøn jawaani tjaaktyimyøj, nigidibaat ja yjadu'ukpi jade'endi. ¹⁰ Ja Juan idø'øn jade'en yiknigajpx ku wya'añ Dios kya-jpxy yide'en:

Ngajxjawyenip øts, u'nk, ja ngugajpxy tu'uk,

jøts ja jaa'y ja wyinmaa'n ja tyiktøøjit tyiktuudaajkit, jøts mets ja m'ix-pøjkin yikjøp'ext.

¹¹ Tyiibi ɔts idø'on nmadya'aky, jøts ku ka'ap jade'en pøn myajada'akniim Dios kyugajpxy sam ja Juan Bautista; pøni pønts ɔts nja' xpaduujnip jøts ku tyøki ma ɔts ngutujk ttanitanit ja jaa'y, ja'ats ne'egi yikmøjpiktaktip jøts nika'ap ja Juan Bautista.

¹² Jaayip ja Dios kyutujk cheptak'okwani ku yø Juan Bautista myiini jøts ixymbaanim kyakixy kyanaxy. Aguwani ja tjadyimyjamimajada'akwa'andi pøn nadya'aja'wiyidip ja yjotmøk'ajtindi. ¹³ Pøn ja Dios kyutujk yjawi tka'uknigajpxip, ni'ijtyi ja tningajpxti pøn Dios kugajpxy'ajtidip, jøts nayide'en ja Moisés kyutujk tyikwa'añ jøts jaabaatnim ja tø yikni'amøn ku ja Juan Bautista yam tø myiini; ¹⁴ jøts pøni mjantyimyjanchjawiwyandip, ja Juan idø'on ja' pøn yiknigajpxp jøts ku mye'ent jadigojk ja Dios kyugajpxy miditxøow'ajtp Elías. ¹⁵ Pøni pøn yikxon tniimadoop, wants tja'gyuki.

¹⁶ Jade'en meets mdami'ejxi sam ja mutskuna'jk muum y'adø'øtsti jam maayjotp, ku ja myi'una'jk nisud-so'ampy tkagupøjk iyidi ja kyuyajtin midit ja yja' ttsøjkpy yjaguyatwampy, jade'en ja yiknimaadyi: ¹⁷ "Tø øø njaxu'uxy, ka'ats m'atswa'andi; tø øøts ja cancion jotmay'øøgyim nja'øømi, ni jade'ents tø mgaya'axti." ¹⁸ Tøxi yø Juan myiini jøts ka' yø kyay jøts ka' yø y'uuky, jøts mwa'andi jøts ku mikul' yø myøøt'ajtpy. ¹⁹ Xjats ø tø njamemi, kaapy ukpts ɔts, jøts mwamidi jøts ku ɔts janchkaxim ngay n'uuky, jøts ku ɔts ja møøt nnamyayi pøn yiktejtijantyimbyojkpitumbijaa'dyi, jøts nayide'en møøt ja yikugubajtpitøjkti. Pøni pønts ja Dios yja' tkupøjkp, ja'ats tja'gyukip sam ja Dios yja' tsøkyin.

Ja kajp midi kamadoodip

²⁰ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ttamigajpxkijxy ja kajp ma jaty ja wyinaty tø ttuñ ja milagri'ajtin, ku dø'on ja jaa'y jam ka' tyimyiktigatstinim ja chinaa'yin. Yide'en idø'on ja wyaañ:

²¹ —iMjanch'ayøøy meets, Corazíngit jaa'dyi! iMjanch'ayøøy meets Betsaidit jaa'dyi! Ku jeexyip ja milagri'ajtin tyuñi jam Tiro jøts jam Sidón midit meets ya tø myiktu'unxi, ku ja jeexyip jam yiktuujnidi ja milagri'ajtin, windi'ixyip ja jeexyip tyiktigajtsnidi ja chinaa'yindi, ku ja pyøky jeexyip tyimchaachjawidi. ²² Øtsts yam wamp jøts ku nøjx ja tiidyu'unin ñaxy, mgu'ayowip meets ja jinaxy, nika'ap ja ne'egi jade'en y'ayo'odit pøn tsinaadyip jam Tiro jøts Sidón. ²³ Jøts meets Capernaumit jaa'dyi, ¿ma mee xijy mnøjkxti tsajpjøtpy? Pø japxi meets ayodaajkjøtpy mnøjkxtit. Ku jeexyip ja milagri'ajtin yiktuñ jam Sodoma midit meets ya tø myiktu'unxi, ne'egi nay jaa ja kajp jeexyip, ka'ap ja jeexyip sa yjaty. ²⁴ Øtsts idø'on tyimwyamp ku wyinaty ja tiidyu'unin ñaxy, ne'egi yikxon mee ne'egi mjaaktyim'yayo'onbaatt, jøts nigidi jade'en pøn jaty tsinaadyøø jam Sodoma.

Ya mendi jøts mboo'kxtit

²⁵ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús yjaakwaañ:

—Dios Teety tsajpjotpit, yikjuyk'ajtpi ya naxwiini, nmøja'wip mets ngunuu'kxyja'wip mets, ja'agøjxp ku tø xamidsøky o pøn ja mnitsoojkin jøts yø wijy jaa'y ja tø tkaja'gyukidi kø'øm, ne'egi tøts ja xuk'ixy xuknijawi pøn idø'on ka'ejxiyimdi. ²⁶ Jade'ents Teety tø xuiñ sa kø'øm xamidsøky øy pøn.

²⁷ Xjats ja Jesús tniimaay ja mayjaa'y:

—Tum ja' ɔts ndeety xuktump midit ja kø'øm tyunwampy. Ka'ap ɔts

pøn jade'en xnijawi sam øts ndeety kø'øm xnijawi; nika'ats øts ndeety pøn wa'ats ñijawiyi sam øts ja kø'øm ndyimñijawi, jøts pøni pøn øts ja nduknijawiwampy, ja'ats tñijawidip ja Dios Teety. ²⁸ Øts idø'on xnime'endip pøn jaty agøjxtip jotkøjxtip, pøn jaty ø xku'ayo'ombaajtīdip, øts mee nyikpoo'kxp. ²⁹ Kupøjkidik øts ja n'ixpøjkin jøts mwinmaa'nbyaattit jade'en sa meets tø ndaniwinmayi, yuyj øts winmaa'n njagyepy; pyaatpts meets ja m'anmija'win ja øy'ajtin ja kunuu'kx'ajtin. ³⁰ Yø ixpøjkin midī meets yam nmøøpy, ka'ap yø chepi, jajtī yø', ja'ayi xka'ixmatstī.

Ku ja Jesús ttøjtøø ja ariin yam poo'kxin xøøw

12 Tuu'yø'øpy ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty, poo'kxin xøøwts idø'on, jøts ja jam wyinaty ñaxti mā kam jam. Janch yuu'oo'kīptis ja pyabøjkpītøjk jøts ja ariin uun ja ttøjpinaxwa'ktøø, jøts ja pyajk ja tjøø'kxiyidi. ² Xjats kuts ja fariseotøjk ja jade'en t'ejxtøø, winets ja ttamajstøø ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ejx yø mbabøjkpītøjk jade'en y'adø'øtstī, jøts ka'ats pyaat'atyī jøts yø jade'en y'adø'øtstī ku poo'kxin xøøw.

³ Xjats ja yide'en yiknimaadyøø:

—¿Ti ka'anim meets ja Dios kyajpxy x'ixy midī tñigajpxp sa ja David tuk'ojk tmøøt'adiijch ja myigu'uk, ku yuu ja wyinaty yik'ookwa'aniyidi? ⁴ Tsaptøjkjōtpyxi ja ojts tyøki, japts ja ojts tkay ja kunuu'kxy chapkaaky midī ja Dios yiktamiyoxp, midī ja ka'ap pyaat'atyī jøts ja tka'aty, uk jøts ja ttuka'aty ja myigu'uk, ja'ayi ja paat'ajtidip pøn teety'ajtip. ⁵ ¿Jøts nigidibaatnim meets ja kutujk x'ejxni midī ja Moisés yjaay, midī wamp jøts ku teetyøjk ka' pyoo'kxti jap tsaptøjkjōtpy ku poo'kxin xøøw, jøts

nika'ats ja pyøkyi? ⁶ Øts wamp jøts ku ja jadu'uk jawaani møj, nika'ap tsaptøjk yja' jade'en. ⁷ Ka' meets yø xnimadøy pøni sa dø'øn yø tjatijy ya'at Dios kyajpxy ku ja Dios Teety wyaañ: “Ja' ø ndsøjky jøts xmøøt'attit ja pa'ayo'owin ja ayo'ejxin, jøts ne'egi kidi xyik'ookti yø jiyujk yø tsakaā midī jaty myojxtip.” Kuk y'ijty xja'gyukidit, ka'abik mmigu'uk y'ijty xøky'ejxtit øy ja ti pøky tjabatundi. ⁸ Ngudanaapy øts ja naxwii'ñit jaa'y jøts øts wamp ti paat'ajtip kapaat'ajtip yiktu'unt ku poo'kxin xøøw.

Ja jaa'y midī ja kyø' jadi'iñi tøtsnip

⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam chøø'ñ jøts ja ojts ñijky, tyøjkiyī'ñ jam tsaptøjkjōtp ¹⁰ mā wyinaty jam tu'uk ja jaa'y midī ja kyø' jadi'iñi tøtsnip tukta-majñ; jøts kumi øy idø'on ja tyimy'ix-a'adi ti ja yjadyimy'uktani'øonidip ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja tyiktøødøø t'amidoodøø ñadyijyi:

—¿Kutujk yø' ku pamaay jaa'y nyikt-sojkin ku poo'kxin xøøw, u ka'?

¹¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts t'adsøy, yide'en ja tñimaay:

—¿Wan meets ja mborreek ndejin jadi'iñi xmajstū'utt ku ja wyinaty tø kyunaxy jap jutjōtpy yam poo'kxin xøøw? Pø kuwanixi ja xninøjkxtit jøts ja x'atsjuuttit. ¹² ¿Ti sats ja jiyujk jade'en yjaakyikjotmay'aty, jøts ja jaa'y jadi'iñi yikmajstū'utt? ¡Pø ka'axi, pø jaa'xyi ja! Paat'ajtip n'ødyu'unin øy pøn ku poo'kxin xøøw.

¹³ Xjats ja yiknimaay midī ja kyø' wyinaty tøtsp:

—Xajtøw.

Jøts ku dø'øn ja ojts xyajtiy, ty-imyøkpøjk ja kyø' ja', nayide'en ja ty-imyja'wiyī'ñ sam ja yjadu'ukpī kø' midī møk. ¹⁴ Winets ja fariseotøjk wya'kpid-sømdøø, jøts ja tkajpxy'ajtpinibøjkidøø

sudso ja tjadyimy'ukyik'ooktit ja nwind-søn'ajtim Jesús.

Ku ja Dios kyugajpxy Isaías tñigajpxy sa ja Jesús jyatwa'añ kyubatwa'añ

¹⁵ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús ja tñija'wiyii'n, winets ja jam ojts cho'oni jøts mayjaa'y ja ojts pyadsøøni. Yik-møkpøjkijpxy idø'on ja pamaa'y ja', ¹⁶ jøts ja yikxon ttukmadøy jøts ja ka'ap ñimadya'agidit põni pøn idø'on ja'.

¹⁷ Jade'en'ampy idø'on ja jade'en yjaty, jøts ja jade'en ka'pxy tyimyjatt sa wyaañ Dios kyugajpxy midì Isaías'ajtp, ku ja yide'en wyaañ:

¹⁸ Yø' øts idø'on tø n'a'ejxi, øts yø' ndumbi,

yø' ø ndsøjkpy jøts yø' ø ndajotkujk'ajtpy.

Nmo'op øts yø' ja nmøk'ajtin ja n'E-spíritu Santo,

jøts øts yø xnigajpxit ja ndiy'ajtin o magajp.

¹⁹ Ka'ap yø cheekt, ka'ap yø wyopt, ka'ap yø ya'axt yjokt, niduk'aawin yø kyayikmado'tot ja y'aaw y'ayuujk ja nøø'ajy tuu'ajy.

²⁰ Ka'ap yø øy pøn nugo tyimdy'a'oo'kpety,

ka'ap yø nugo tukmajada'ak tyimyajada'aky øy pøn mabaat tyimyatundigøy,

kunim yø yikxon tpikta'akt ja kyutujk ja tyiy'ajtin.

²¹ Jøts yø ødyimbyøngajpi y'ajot'attit.

Ku ja Jesús yiknimaay jøts ku miku' myøk'ajtin ja tyiktuujni

²² Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts yiktaninijkxy tu'uk ja jaa'y midì winap midì uum, jøts tø miku' ja wyinaty ty-atøkiyi. Ojts ja tyikmøkpjiky jøts ja jaa'y wyin'ejxwa'kxy jøts ja y'awijy jadigojk.

²³ Jøts idø'on ja jaa'y ja ñigyumaap tyimya'widøø, yide'en ja ojts wya'andi:

—¿Ti ya'at ndejin, ja rey David y'apip?

²⁴ Xjats ja fariseotøjkti ja'ayi ja ojts jade'en tñimyadowdi, xjats ja wyandøø:

—Jade'en'ampy ya'at jaa'y tyikpidsimy yø miku' kumi ja møj miku' myøk'ajtin yø yiktuujnip, jøts yø ttuktabidsimy ja myimiku', yø'øts yø wyindsøn'ajtip.

²⁵ Wa'ats ja nwindson'ajtim Jesús ja tñijawi sa jaty ja wyinaty wyinmaydi, jøts ja tñimaay:

—Nimidi'ibi kutujk køømyi ñamyidsep'atyi, kuts ja cheptundi ja xem yam jadi'iniits ja ñankyudigøyidi; u ku kajp u ku jaa'y tukmigu'uk ñamyidsepikyidi jøts ñawya'kxyidi, ka'ap ja yikjøp'i-jxy'aty jøts ja jeky ñankchøøniyidit.

²⁶ Jøts nayide'en yjaty ku ja møj miku' tyikpidsimy ja myimiku', tøts idø'on ñamyayi ñawya'kxniyi; ¿sudso'ampyts ja jade'en y'ett ja myøk'ajtin? ²⁷ Pø jade'enxi mee mwa'añ jøts ku øts jade'en'ampy ja miku' nyikpidsimy ku øts ja møj miku' myøk'ajtin nyiktuujniyi; põni janch jade'ents, ¿pønts meets ja mmigu'uk ja myøk'ajtin yiktuujnip ku ja miku' ja nayide'en tyikpidsømdi? Ja'axi mee mni'øø'niyidip jøts ku nugo jade'en nugo mjadyimgyajpxigøydi. ²⁸ Kuts øts, jade'en'ampy øts ja miku' nyikpidsimy ku øts ja Dios myøk'ajtin nyiktuujniyi, jade'ents meets idø'on yø xja'gyukit jøts ku Dios ja kyutujk tø mdanija'adyidi midì ja tyanitanaapy yjaa'y.

²⁹ ¿Pønts øy nugo tyimy'uknidøjkp ja jaa'y jap tyøjkjøtpy midì janch kamaabyim, øy ja pøn tyimyjapøjkxiwyajni ja pyikta'aky? Jawyeenxi ja yikøwøont yikpakwøont, winetnimts ja yikpøjkjøxit ja pyikta'aky, pø tøxi øts nayide'en ja miku' yja' nmimajada'aky.

³⁰ Pøn ø xkabudøjkp, ja' øts idø'on xmidsepwamp; jøts ku øts pøn ti møøt njapøkmukwa'añ, jøts ja jinaxy tpøkwa'kxy.

³¹ Paty meets idø'on nnøjmi, jøts ku øy tyimyjapøni yikmaa'kxkøjxp ja' pyøky, pøni ti jaty pøn tyumpy kyajpxy; kuts pøn tka'uk'ømyigajpxt ja Espíritu Santo, niwindem ja mibaat kyayikpojkpimee'kxy. ³² Jøts øy øts pøn xjaga'ømyigajpxy, jaakyikpojkpimaa'kxp ja'; jøts ja' pøn tka'ømyigajpxp ja Espíritu Santo, ka'ap ja mibaat yikpojkpimee'kxy ya naxwiiñ, jøts øy tyimyjamaðso'ji.

Pøni sa wyimbidsimy øy ti, ja'ats tyiknigaxø'kp pøni sa ti y'øyi kya'øyi

³³ Ku kipy y'øyi, nayide'en ja øy tyøøm tyikwingaxi'iky; jøts midi ka'øy, nayide'ents tyøøm ja tyikwingaxi'iky ka'øy. Ja tyøømtes ja kipy yikta'ejxkajp pøni sa øy ka'øy tyøømi. ³⁴ iMeets win'øø'mbidi! ¿Sudso mee m'øgyajpxt jøts ka'ats m'øyjaa'yidi? Jøts pøni sa y'awa'kxy yø aaw, tum jamts yø chøøñ midi jam ujts abøki yikmøøt'ajtp jam amjotp. ³⁵ Pøn øy jaa'y, jade'en'ampy ja tyikpidsimy ja øgyajpxy ja øwyinmaa'ñ, kumi tum'øwyinmaa'ñ ja yjagyepjy jam y'am yjotp; jøts idø'on ka'øy-jaa'myidi jade'en'ampy tkayikpidsimy ja øwyinmaa'ñ, kumi tum ja ka'øybi ja jam myøøt'ajtpy y'am yjotp. ³⁶ Øtsts mee nnimaapy jøts ku wyinaty ja tiidyu'unin ñaxy, ja'abi xøøwts tuki'iyi yikøyajkøxt ja øgyajpxy ja ka'øgyajpxy pøni sa pøn-jabøn tø wya'añ. ³⁷ Pøni sa ja m'ayuujk pøni sa ja mwinmaa'ñ, nayide'ents myik-tiidyu'undit, nay ja' myiktapøky'ejxtip, nay ja'ats mgayiktapøky'ejxtip.

Ku ja ka'øyjaa'y t'amidowdi jøts yiktuk'ejxtit ja milagri

³⁸ Winets ja nwindson'ajtm Jesús ja fariseotøjk ñimaajyøø møøt ja kajpxwejpitøjkti:

—Windsøn, ja' øø n'ejxwampy jøts øøts xuk'ext tu'ugin ja milagri'ajtm, pøni janch ku mjanchdiosu'ngi:

³⁹ Xjats ja nwindson'ajtm Jesús ja t'adsøøy:

—Ja' idø'on ja milagri'ajtm amidodip pøn kawindiyjaa'y'ajttip; ka'ats ti milagri'ajtm y'ukyiktuk'ejxnidit, wan ja'ayi sa yjajty kyubejty ja Jonás ja Dios kyugajpxy. ⁴⁰ Nayide'en ja Jonás y'ijty tigøøk xøøw tigøøk tsuu jam ajkx yjotp jøts pyidsiimy jujky, nayide'ents øts idø'on jap naxpatki'py n'ett tigøøk xøøw tigøøk tsuu jøts nbidsø'ømt jujky. ⁴¹ May'ampy pyidø'øktit ja jaa'y pøn jaty tsinaadyøø jam Nínive ku yja'att ja tiidyu'unin xøøw, ku yø jaa'y yik-tiidyu'undit pøn jaty ixyam tsinaadyip jujky'ajttip ya naxwiiñ, yø'øts idø'on yikpøky'ejxtip; kumi ne'egi yiktigajtstøø ja Nínive jaa'y chinaa'yindi ku ja Jonás ja ojts tyukmadøyidi ja Dios kyajpxy, jadyimy'ixyats idø'on ja' midi jawaani møj jøts nika'ap jade'en Jonás, jøts ka'ap meets ja xmøjpikta'aky. ⁴² Nayi pidø'økp nayide'en ja windsønø'øxy ku tiidyu'unin xøøw, ku ya'at naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit jøts pyøky ja yik-tani'øønidit; kumi jagam et ja ojts chøøñ, jøts ja ojts jadine'en tnimiñ ja Salomón ku ja tpatmadoowajni ja kyajpxwejin, ixyats jadu'uk midi jawaani tnija'wip jøts nigidi jade'en Salomón, jøts ka'ap meets ja xmøjpikta'aky.

Ku ja miku' jadigojk t'awimbeti ja chinaadyaajk

⁴³ Ku miku' tmatjstu'uty ja jaa'y, jøts ñijkxy widejtpi tø'øts etjotp, tja'ixa'ay ja pyoo'kxaaajk; jøts kuts nima tka-paaty, xjats wyinmay: ⁴⁴ “Nay ja ndøjk ø n'awimbetip ma ø tø ndsøøñ.” Kuts wyimbity, jøts ja jaa'y jade'en yik-paaty sam tøj k tawa'ats, pe'ety jaaxy ja jap. ⁴⁵ Xjats ja chøøñ, jøts ja tjaak-tyimy'atsway ja niwixujk ja myimiku' midi jawaani ka'øydi, jøts ja niduki'iyi ttatøkidi ja jaa'y, tsinaadyaajk ja tyik-

wa'andi. Nayide'ents idø'on yø kawindi y
jaa'y yjattit.

Ja Jesús tyaak jøts ja y'uch

⁴⁶ Ixam idø'on ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty jade'en tningajpxnim ja jaa'y, ku ja tyaak yja'jty jøts y'uchti myigu'ukti. Japyi ja ojts tøk'agui'py y'awejxti, ja' ja tyimyjami gajpxwandip. ⁴⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiktukmadøoy, jam idø'on ja pøngapøn tningajpxkøjy:

—Ixap ja mdaak tøjkwimpy y'awixy møot ja m'uch, jøts mets mmigajpxwajnip.

⁴⁸ Jøts ja tnimaay pøn wyinaty jade'en tø tyukmadøyi:

—¿Pøn øts ndaagip, pøn øts idø'on n'uchip?

⁴⁹ Winets ja tningu'umiyii'n ja pyabøjkpitøjk jøts wyaañ:

—Yø' øts idø'on ndaagidip, yø' øts idø'on n'uchidip. ⁵⁰ Pøn øts ja ndeety kyutujk tpaduujniyip midi jap tsajpjøtpty, yø' øts idø'on nmigu'ugidip, yø' øts idø'on ndaagidip.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja jaa'y pøn nøjxk neppi

13 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam tøjkjotp pyidsiimy, jøts ja ojts nijkxy jam mejy'am, jamts ja y'ixaajky. ² Jøts kumi janch may ja jaa'y ñamyujkidi ma ja jam wyinaty, winets ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkiiyi'n jap barkijøtpty, japts ja y'ixaajky, jøts ja mayjaa'y jam niduki'iyi tyandøø nøø adsayjotp. ³ Xjats ja ttuk'ixpijky ja y'ixpøjkin, ñimyay idø'on ja ojts tningajpxkøjy. Tum ejxpajtin madya'aky ja tyanimadyakpy pøni midi idø'on ja y'ukyiktamija'gyukip, yide'en ja wyaañ:

—Tu'uk ja jaa'y chøø'n neppi; ⁴ jøts ku ja ojts twijy ja tyømt, xjats ja tømt winaagin ñaxkidaajky jam tu-u'am, ja'ats ja joon ojts tnmendi jøts ja wa'ats tpeemujkøjxtøø. ⁵ Winaagin

ja tømt ñaxkidaajky jam tsaajotp ma ja naajx kyamajpxyi; ja'ats ojts tsojk myujxkojti kumi ka'ap ja naajx kyøjki. ⁶ Kuts ja xøøw ja'ayi pyidsiimy, ja'ats ja ojts chaa'iyi, yats y'aats ja yjaakidy-imy'ejtnidi, xjats ja tuki'iyi ojts tyøtskøjxni. ⁷ Jøts ja tømt winaagin ñaxkidakmøø jam maagyujp'agujkp, jøts ku ja maagyujp yøøn, ja'ats ja ojts ñi'aa'mbajtniyi. ⁸ Jøts ja tømt ojts waani ñaxkidakmi ma øñaajx, ja'ats janch'øyiyii'n; winaagin magø'pxy pyajkpejty ja tu'ukpi tømt, winaagints tugui'pxy, jøts winaagin ee'pxmajk. ⁹ Pøni pøn ja ja'gyukin tmøøt'ajtp, wan tja'gyukidi.

Tigøjxp idø'on ja Jesús ejxpajtin madya'akyøjxp ja y'ixpøjkin tyaky

¹⁰ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk ñimejniyi wingon jøts ja tyiktøødøø:

—¿Jadits ku yø jaa'y jade'en xamimadya'aky ejxpajtin madya'aky ku xyik'ixpiky?

¹¹ Jøts ja t'adsøoy:

—Meets Dios ja'ayi mduknija'wiyip ja kyutujk jap tsajpjøtpty midi pøn tkanija'wipnim; jøts ka' yø mibaat tñijawidit. ¹² Pønts tjagyajp ja ja'gyukin, jaaktyimykmo'opts ja jøts yikxon tyimya'gyukit; jøts pøn kaja'gyukip, jaaktyimykpøjkxipts ja' pøni wine'en paadin ja jap tjaakjamøødi ja wyijy'ajtin. ¹³ Paty øts yø jade'en ndukmadowdi wenk madya'akyøjxp; yjadyimy'ejtipxi jade'ents yjatti sam tø tkidyimy'ejxti, yjadyimyjamadoodip jade'ents yjatti sam ti tkidyimñimadowdi, uk sam pøn ti tkidyimadøyin. ¹⁴ Jade'en idø'on ixyam tyimyjati sam wyaañ ja Isaías ja Dios kyugajpxy, ku ja yide'en wyaañ: Mjadyimyjamado'odip jøts ka' xnimado'odit; mjadyimya'ejtip jøts jade'en mjattit sam pøn ti tkidyim'yijxnim.

¹⁵ Nisudso'ampy yø yjade'embí jaá'y kya'ukmadoonidi ja y'anmija'win, tum ka'øy tñimadowdi, jøts wimbeets kugoots y'ejtnidi; ka'ap ja wyeen ttawin'ejxti, nika'ap ja tyatsk ttamadowdi, nika'ap ja kyubajk yja'gyukidi, jøts ni øts xkanimendi øyik øts idø'on nyiktso'oktit.

¹⁶ Xjats ja Jesús tjaaknimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Meetsts idø'on janchjotkujk'atyim, kumi mda'ejxtip ja mwéen jøts kumi mdamadoodip ja mdatsk. ¹⁷ Jøts janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku may ja jaá'y pøn jaty Dios kugajpxy'ajtidip, pøn jaty øyjaa'y'ajttip, jade'en tyimy-jawemp'ejxwandi pøn meets ixyam m'i-jpxy, jøts nijuunits tø tka'ejxti; yjady-imyjamadoowandi ya'at jade'en midi meets ixyam mmadøøpy, nijuunits ja tkamadowdi.

Ku ja Jesús tñigajpxy sudso dø'on yikja'gyukit ku jaá'y neppi ñijkxy

¹⁸ Ukpatmadowdim meets, jøts xja'gyukidit pøni sudso'ampy idø'on ya'at madya'aky tijy ku ja jaá'y chøø'ñ neppi. ¹⁹ Pøn tjamadojidip ja Dios kyajpxy sa ja ttanitanit ja yjaá'y jøts nika'ap tmøjpik-ta'akti, ja'ats idø'on jade'en jajtíp sam ja tømt midi naxkidaajk jam tuu'am; jøts miku' ja jaty ñimiñiyi jøts ja pyøjkxiyi ja Dios kyajpxy midi ja tø tja'ukja'gyuki. ²⁰ Jøts ja tømt midi naxkidaajk jam tsaajotp, jade'en idø'on ja ñamyayi yjaty sam jadu'uk ja jaá'y pøn tpatmadojidip ja Dios kyajpxy jøts ja jotkujk'atyim tkupøjkoti, ²¹ jøts kumi jade'ents yjatti sam ja ujts y'aats kya'ejtxiyi, jøts ja nigidi jeky tmi'etti; ku ja tku'ayo'ombaadidi ja Dios kyajpxy uk yiktabawopti paat, jøts ja jaty tyimy'ayojidi. ²² Jøts ja tømt midi yikwøj jam maagyujp agujkp, jade'en idø'on ja n'ukpiktaajkin sam ja jaá'y pøn tpatmadojidip ja Dios kyajpxy,

jøts ja pikta'aky jøts ja jotkujk'ajtin ja ne'egi yjotmay'ajttip, ja' ja win'øø'nidip, jøts ja Dios yja' tyigøø'ni jøts ja jaá'y ja yjanchja'win nika'ap tyikwingaxi'iky. ²³ Ja tømt midi ojts ñaxkida'aky jam øñaxjotp, jade'en ja nbiktaajkin sam ja jaá'y pøn tpatmadojidip ja Dios kyajpxy jøts yja'gyukidip, jøts yikwingaxø'øktip. Jade'en ja winaagindi sam ja tu'ukpi tømt pyajkpety magø'pxy, jøts winaagin jade'en sam ja' midi pajkpajtp tugui'pxy uk ee'pxmajk.

Ku ja ariin yiktamineeppi ja ka'øy ujts

²⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tjaak-tamimadyaajky jadu'uk ja madya'aky, jøts ja mayjaa'y yide'en tñimaay:

—Jade'en idø'on ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam tu'uk ja jaá'y twijyin ja ødyømt jam kyamjotp, ²⁵ jøts ku ja wyinaty ixjam myaanidi niduki'iyi, winets ja kugam myidsep ojts tyatøjkxiyi ja kyam, jøts ja ojts t'atswijy ja ka'øy ujts jam ariinjotp. ²⁶ Kuts ja ariin yøøñ ku ja y'uuniyi'ñ, jøts ja ka'øy ujts jam nayide'en pyidsiimy. ²⁷ Winets ja tumbi t'atsnimaadyøø ja wyindsøn: “Windsøn, pø janch tum ødyømts mets ojts xijy xwijy jam mgamjotp, ¿mats yø ka'øy ujts tø chøø'ñ?” ²⁸ Jøts ja wyindsøn ja ñimaajyidøø: “Ja ta'ajkibi ja tajotma'tpi net jade'en tø y'adø'øtsti.” Xjats ja tumbi tyiktøwdi jøts ja wyandøø: “¿Mdsøjkpy jøts øøts ja ka'øy ujts n'atswejxkøxt?” ²⁹ Yide'ents ja ojts y'adsøyidi: “Ka', ku net ja ka'øy ujts yjaykwext, nayide'ents inet ja ariin yikwejxnit. ³⁰ Ne'egi tyimy'øy'atp jøts jade'en xmajtstu'uttit, wan jade'en tyondi, jaanim ku wyinaty tø tyimbyaaty jøts yikwejxnit; winets øts ja tumbi ngaxt jøts ja jawyeen twejxmujkøxtit ja ka'øy ujts, yikxon t'adsu'umdit tuk'øøxy jaty jøts ja jade'en yiknitsa'at, jøts ja ariin yikpøkjø'økt jap abøjk'ii'ñjøtpy.”

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja mortas tómt

³¹ Ñayi myadyaajk ja nwindson'ajtim Jesús jadu'uk ja madya'aky:

—Jade'en idø'on ja Dios kyutujk midí yjaa'y ja tyanitanaapy sam ja møj mortas tómdin midí jaa'y wyijpy kyamjötpy. ³² Jøts kumi jaaktyimchuu'kxñi ja ñidømt yø', ka'ap jadu'uk jade'en ujts midí yjamigu'uk'ajtpy; kuts yøñ, yikxon yjantyimyøñ møj tukmøj kipyin, janch møj idø'on yøñ ti sa øy ti joon myendi kixy kida'aky, jøts ja ñabye'eñidi jam kipy awajkjøxp.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja levaduri

³³ Ñayi tyamimadyaajk jadu'uk madya'aky:

—Jade'en idø'on ja Dios kyutujk midí yjaa'y ja tyanitanaapy sam ja levaduri midí tø'øxyøjk tyamimøø'kxyip ja ariin way ku ja tø tkijpxy tigøøk ojk a'ejxi, jøts ja jich yikxon yaa'kpiky.

Tigøjxp ku Jesús xumi jade'en tyik'ixpiky ja jaa'y ejxpajtin madya'akyøjxp

³⁴ Ejxpajtin madya'akyøjxp idø'on ja nwindson'ajtim ja y'ixpøjkin tñigajpxy, jøts tum jade'en idø'on ja tñigajpxy pøni ti dø'on ja ñimadya'akwampy.

³⁵ Ja'agøjxp ja jade'en yjajty jøts ka'pxy wyimbidsø'ømt sa wyaañ ja Dios kyuga-jpxy ku ja yide'en tjaadyaañ:

Ejxpajtin madya'aky ø nyiktu'ump ku ti ngajpxwa'ant;

jøts nnigajpxp øts ja' midí ka' pøn tñigajpxñim, wine'en yam kujk y'ity kuyip ja Dios tyik'øyiyiñ ja naxwi-i'ñit jøts ixymbaat.

Ku ja Jesús tñigajpxy sudso dø'on yikja'gyukit ku ja ariin yiktamineejpi ja ka'øuy ujts

³⁶ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts tminawya'kxyi ja jaa'y jøts ja tyøjkiyii'ñ tøjkjøtpy, japts pyabøjkpitøjk ja ojts ñimiñiyi, jøts ja ñimaajyiyi:

—Tuknimadook øøts yikxon ja madya'aky ku tø xnimadya'aky ja ka'øuy ujts midí yomp jam kamjotp.

³⁷ Winets nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ja tómt wøjpi, øts idø'on ja', ³⁸ jøts ja kam, naxwii'ñit ja'. Jøts ja ødyømt, ja jaa'dyi pøn Dios kyutujk tpaduujnidip, jøts ja ka'øuy ujts, ja jaa'yts ja'adi pøn ja miku' yja' tpaduujnidip, ³⁹ jøts ja ta'ajkiñi tajotma'atpi midí tnepp ja ka'øuy ujts, nay ja miku' ja kø'øm. Jøts ku tpaaty ja ariin wejkk'aats, ja dø'on ja' ku naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit, jøts pøn tøkmutip ja pikta'aky, ja ankilis ja'adi. ⁴⁰ Nayide'en idø'on yjatt ku naxwii'ñit kyøxt sam ja ka'øuy ujts yikpøkmyyin, sam ja yikpikta'agyin jap jønjøtpy jøts ja jap ñitøy. ⁴¹ Ngaxp øts ja n'ankilis jøts ja twaamujkøxtit pøn jaty ja myigu'uk tyikpøkyundip, jøts pøn nayide'en ttunk'ajttip ja pøkyunk, jøts ja ttukmajtstu'uttit øts ja ngutujk jøts kidi mibaat ttatøkidi. ⁴² Jap ja møj jøndøødyajkjøtpy tpikta'aktit ma ja yikxon tmijø'ødit tmiya'axtit, tmiwingidsettit tmi'agidsettit ja jøøn. ⁴³ Jøts pønts ja Dios tpadundip pøni sa ja wya'añ, ja'ats idø'on jap ja møj kunuu'kxin tmøøt'ajttip ma ja Dios Teety ja kyutujk ttanitani ja yjaa'y. Pøni mmøøt'ajttip ja ja'gyukin, jja'gyukidits!

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja meeñ midí jaa'y yikyu'uch y'ijtpy naxjøtpy

⁴⁴ Nayide'en idø'on ja Dios kyutujk sam meeñ yu'uch'ityin ya naxjøøjtjy kamjøøjtjy. Xjats jaa'y ja tpaaty jøts

ja nay jap jadigojk tyu'uch; jøts kumi jyantyaxondakpy winets ñijkxy jøts t'atsto'okixy tuki'iyyi ja pyikta'aky ti jaty jam yjagyepjy, jøts ja naajx tjuy ma tø t'ukyu'uch ja meeñ mididi tø tpaaty.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja tsaa meeñ

⁴⁵ 'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk mididi yjaa'y tyanitanaapy sam tu'uk aju-ubyi agajpxpi, pøn t'ixaapy tum ja øybi tsaa meeñ mididi ja chow kawin-maani, ⁴⁶ kuts ja tpaaty tu'uk mididi janch tsobatp, winets ñijkxy jøts tuki'iyyi y'at-snawwidoo'kixy ti jaty jam yjagyepjy, jøts ja tjuy ja tsaa meeñ.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja xuummy mididi' yikta'ajkxmakp

⁴⁷ 'Nayide'en idø'øn ja Dios kyutujk sam tu'uk ja xuummy mididi yikta'ajkx-makp, kuts ja yiknøwejtspety jam mejyjtøp, jøts ja tyikpidsimy køx kida'ak ja ajkx. ⁴⁸ Jøts ku ja xuummy tø y'uch, winets ja ajkxmakpi ja twejtspidsømdi jøts ja tyiknøjkxti jam nøø'adsayjtøp, jøts jam y'ixa'akti jøts ja jam twi'ejxti ja ajkx; kachjøtpy ja tpikta'akti mididi janch tum'øyy jøts ja ka'øyy ajkx yik'ixwijy. ⁴⁹ Jade'ents idø'øn yjatt ku naxwii'ñit jaa'y kyøxt; nibidsømidip ja' ja ankilis jøts ja abiky pyikta'agidit pøni sa pøn-jabøn y'øyyi kya'øyyi, ⁵⁰ jøts ja ka'øyybi yikpikta'aktit jap møj jøndødyajkjøtpy ma ja yikxon yjødødit ya'axtit, wyingid-setstit y'agidsetstit.

Sa ja Dios kyutujk nyiknigaxø'jka'ant

⁵¹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja yiktøøjidi:

—¿Mnimadoodip idø'øn tuki'iyyi?

Xjats ja wyandøø:

—Nnimadøøpy øø nwindson'ajtim yø'.

⁵² Winets ja ñimaajyidi:

—Ku tu'uk ja kajpxwejpì t'ukni'ix-pøki sudso tñijawit ja Dios kyutujk mididi yjaa'y ja tyanitanaapy, jade'ents ja pyid-simy sam tu'uk ja windsøn mididi tjajtp tyikwingaxø'kp ja yjotkujk'ajtin ku ja tñanky'ijxyi øy ti køx kida'ak, wan tjemyi wan tku'aamyi.

Ku ja Jesús yja'jty jadigojk Nazaretit kajpjotp

⁵³ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en tñimadyak'abajtyii'ñ, winets ja jam chøø'ñ ⁵⁴ jøts ja ojts yja'aty jam kyø'øm etjotp ma ja kyugajpi. Jamts ja yik'ixpøjktøjkøø tsaptøjkjotp mididi jam wyinaty, jøts ja jaa'y ñigyumaap yjanch-jajtøø, yide'en ja wya'andi:

—¿Ma yø jaa'y jade'en tø tjaty yø'øbi ixpøjkin? ¿Sudso yø jade'en ttuñ milagri'ajtin? ⁵⁵ Pø ja tsajtspits yø' y'u'nk, jøts ja María ttaagi. Kidi ja Jacobo yø' y'ajchti, jøts ja José møøt ja Simón, jøts Judas. ⁵⁶ Nayats ja y'uch kiixy yø chinaamyidi ma adøm ya. ¿Ti mats yø jade'en tuki'iyyi tø tjaty?

⁵⁷ Patyts idø'øn ja jade'en ka' tmøjppik-ta'akti. Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Tum yiktsojpk ja Dios kyugajpxy øy ma, kuts kyø'øm kajpkijxy ku kyø'øm tøjkjøøjty, ka'abimts ja tiyy yiktsøky.

⁵⁸ Jøts idø'øn ja jam ka'ap jadine'en ttuñ ja milagri, kumi ka'ap ja tjanchjawidi.

Ku ja Juan Bautista ja o'jkin tpaajty

14 Nayi winet ets ja nwindson'ajtim Jesús yiknimadøøyy jam Galilea, ja Herodes idø'øn ja tñimadoop pøn jam wyinaty windsøn'ajtp, ² jøts ja tñimaay pøn jaty ja wyinaty møøt tyuñ:

—Ja Juan Bautista net ja' mididi y'i-jty yiknøbajtp, ja' inet tø yujukpyiky jadigojk. Paty yø jade'en tmøø'taty ja møk'ajtin jøts yø jade'en ttu'unt ja milagri'ajtin.

³ Jøts kumi ja Herodes ja Juan wyinaty tø chumyi, ja' ja wyinaty tø ñi'ane'emyi jøts ja pujx kadeen ja yiktagøwøont yik-tabakwøont jap puxøjkjøtpy, ja'agøjxp ku ja ojts ttamigajpxy ja Herodías, pøn ja Herodes ja y'uch Felipe ñidø'øxy'ajtpy. ⁴ Yide'en idø'on ja Juan wyinaty tø tni-maani ja Herodes:

—Ka' pyaat'atyi jøts yø jade'en xtyimñidø'øxy'att.

⁵ Jøts idø'on ja Herodes tyimy-jayik'ookwa'añ ja Juan, ja mayjaa'lyts chø'jkpi; kumi tyumnija'widip ja' jøts ku ja Juan tum ja Dios yja' tkajpxi.

⁶ Kuts ja Herodes ja xyøøw ja yjumøjt txøduuñ, winets ja Herodías ñøøx pyidsiimy ajtspi ma ja mayjaa'y jam wyinaty tø yikwawdi yikwetsti migaabyi mi'ukpi, ja'ats ja Herodes yjantyaxondaajk, ⁷ jøts ja tnimaay møk'ampy jøts ku ja tmo'ot øy ti pøni ti ja kø'øm y'amidoowampy. ⁸ Xjats ja kiixy, tø tyaak ja wyinaty jawyeen y'lagajpxiyi ku ja tnimaay ja Herodes:

—Møøky øts platijotp ja Juan Bautista kyubajk.

⁹ Ja'ats ja windsøn Herodes kyujot-maadyøjkii'i'ñ; jøts kumi tøts ja wyinaty kø'øm møk'ampy ñimy jøts ku ja tmo'ot øy ti, tøts ja jaa'y ja wyinaty tmad-owdi pøn jaty jam wyinaty migaadyip mi'uktip, xjats idø'on ja ojts wya'añ jøts yikmo'ot. ¹⁰ Ojts tyikutuky jøts ja Juan Bautista ja kyubajk y'atsyikajtspoot jap puxøjkjøtpy; ¹¹ jaty dø'on ja ojts tyik-mendi jap platijøtpy jøts ja kiixy ja yikømøøy, jøts tyaak ja tmøøy.

¹² Xjats ja Juan Bautista yjaa'y yja'atti, ja'ats ja ñine'kx ja ojts yiktsoo'nxiyi jøts ja y'atsyiknitajt; kuts ja t'ukyik-naxøjkidøø, winets ja ñøjkxtøø jøts ja ojts t'atstukmadowdi ja nwindsøn'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús tyikaay ja nimagoxk milbi jaa'y

¹³ Kuts ja tnija'wiyii'ñ, jøts ja chøø'ñ nadyu'uk jap barkijøtpy, jøts ja ñijky ma jam nipøn kya'ity. Jatyits ja jaa'y ja tnija'widøø, winets ja ojts choondi ma jaty ja kajp jam, jøts ja tpanøjkxti tekyjø'øm. ¹⁴ Kuts ja Jesús pyidsiimy jam barkijotp, jøts ja ojts t'ixy jøts kudam jaa'y jam wyinaty janch n-maydi, jøts idø'on ja ojts t'ayo'ixy, may tyikmøkpjiyk ja pamaa'y midi ja jam yiktanimeen. ¹⁵ Tsuu'jiñipts wyinaty, winets ja pyabøjkpitøjk ja ojts ñimiñiyi jøts ja ñimaajyøø:

—Tøts ja et chuu'jiñi, jøts ka' ya pøn chøøni. Kajxni yø jaa'y, jøts wan tnøjkxnidi ma jaty kajp jøts jam tju'udyit kyaaky tyojkx.

¹⁶ Xjats nwindsøn'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ka' yø ñøjkxtit; yikaydi meets yø'.

¹⁷ Jøts ja wyandøø:

—Ka'ap øøts ya ti nmøødi, ja'ayi tsapkaaky jap ja magoxkyi, jøts ajkx jamajtskyi.

¹⁸ Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ya yikmendi.

¹⁹ Jøts ja ojts tnøjmi jøts y'ixa'aktit jam miyjotp. Xjats ja tnixajiyii'ñ magoxk ja tsapkaaky jøts majtsk ja ajkx, jøts ja ojts tkunuu'kxy jøts ja ttatujkiyi'ñ, jøts ja tkømøøy ja pyabøjkpitøjk, ja'ats ja ojts tyikwa'kxti jøts ja tmøødyi ja may-jaa'y. ²⁰ Niduki'iyi ja kyaydi ku'uxyi; jøts ja makmajtsk kach ujts wyindaañ ja aga'ak abu'xk. ²¹ Nimagoxk mil ja jaa'y kyaydi tum yaa'dyøjk, jøts abiky ja tø'øxyøjkti møøt ja mutsk una'jkti, ka'ap ja yikmachowdi.

Ku ja Jesús yø'øy jam mejwyiingøjxp

²² Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús nay jaty tyiktøjkii'i'ñ ja pyabøjkpitøjk jap

barkijøtpy, jøts ja ñøjxktit jawyeen jam jaduktamajñ, yam ja ixjam tyañim jøts ja tminawya'kxít ja mayjaa'y. ²³ Kuts ja t'ukminawya'kxøø, xjats ja nadyu'uk py-atøjkyyi'ñ tsapkajpxpi jam kojpkøjxp. Jøts ku kyoodsiñaa, ixjam idø'on ja wyinaty nadyu'uk, ²⁴ jøts ja barki ixjamni ja mejkyujk'am jagamni ja wyinaty. Janch jadi'iñi ja jam yikwibejpyø'øñi ku ja nøø tyojmji'iky, jade'en'ampy ja poj myiñ midí ja ñøjxktit. ²⁵ Xjats ku yjòpkyyoot-s'ajty, winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jam ñimejnidøø, jadi'iñi ja yø'øy jam nøøwingøjxp. ²⁶ Kuts ja pyabøjkpítøjk ja ojts jade'en y'ijxyiyi jøts ku ja yø'øy jam nøøwingøjxp, xjats ja yjantymchø'jkidøø, jøts nay ja tsø'øgi ja møk'ampy yikwajnidøø:

—iTi miku' yø jade'en!

²⁷ Jøts ojts ja nwindson'ajtim Jesús ja myigajpxyidi, jøts ja ñimaajyidøø:

—iKidi mdsø'øgidi, yikmøjkidi m'aaw mjoojt; øts idø'on wamp!

²⁸ Winets ja Pedro wyaañ, xjats ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, pøni janch mets idø'on, yikyø'øky øts nøøwingijxy jøts øts xyiknøjkxt ma mets ixjam.

²⁹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Men.

Winets ja Pedro pyidsiimy jam barkijøtp, jøts ja yø'øchøø'ñ nøøwingøjxp, jøts ja ñijkxy ma ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty. ³⁰ Kuts tja'wiyi'ñ ja møk poj, ja'ats chø'jkiñøø; jøts enkyi køjk yjòptak'adøtsni, winets møk chabaguejky jøts wyaañ:

—iWindsøn'ajtim, yikpidsømk øts!

³¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús nay jatyí tmajch kyø'køjxp, jøts ja tnimaay:

—¿Tyimwyini'nyxip mets mjanchja'win? ¿Tiku tø mnayjòppjawiýi?

³² Xjats ku ja tyøjkidøø jap barkijøtpy, jøts ja poj jatyí y'amøljty. ³³ Winets

ja jaa'y ja wyinguxanaajyi pøn jaty jap wyinatyí jap barkijøtpy, yide'en ja wya'andi:

—Mets tam idø'on mjantyimdiosu'nk.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y jam Genesaret

³⁴ Xjats ja ttanajxtøø ja mejy jøts ja naajx ja tpaattøø yja'ttøø Genesaret.

³⁵ Xjats ku ja jaa'y t'ejxkapti ja nwindson'ajtim Jesús pøn jatyí jam kugajp'ajtip, ja'ats ja ayuujk tyikyø'odyøø, jøts tnija'wigyøjxtøø pøn jatyí jam tsinaadyip ja'abi et, jøts ja tyikmendøø niduki'iyi pyamaa'y ma ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty. ³⁶ Møk ja ttanu'u'kxa'akti øy ja ja'ayi tyukpaadidit ja wyet pa'; jøts pøn ja wet jade'en yjòjxtøø, møkpojxøjxtøø ja'.

Ja ka'øý winmaa'ñ ja jaa'y tyikpøkpyajtp

15 Winets ja fariseotøjk winaa'in tñimendøø ja nwindson'ajtim Jesús, møøt ja kajpxwejpítøjkti midí jam wyinaty tø choondi Jerusaléngit kajpkøjxp, jøts ja ojts yiktøwdi:

²—¿Tigøjxp ku yø mbabøjkpítøjk tkabadundi ja møjaa'ychinaa'yin? Ka'ats ttundi ja windsø'jkin ku kyøbujti ku kyawya'andi.

³ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts nayide'en tyiktøøjimbity:

—¿Jøts tigøjxpts ku meets ja Dios Teety kyutujk xkamimadojiyi, jøts ja' mee myikmajadakpy ja møjaa'ychinaa'yin? ⁴ Jøts yide'ents Dios wyaañ: “Windsø'øgi mdeety mdaak”, jøts “Pøni pøn tyeety tyaak tka'ømyigajpxp, wan tpa'øøky.” ⁵ Jøts ka' meets jade'en mwa'añ, pø mnømpxi meets jøts wan jaa'y tnojmi ja tyeety tyaak: “Niwine'enin ngabudøkit, tø øts Dios ndamay'ajtkøjxni ti jatyí øts jap nmøøt'ajtpy”; ⁶ jøts ku jade'en pøn wya'añ, ka'ats tyeety tyaak ja

t'ukpudøjkiñi. Jade'ents meets ja Dios kyutujk xka'ukmøjpihtaajkniyi jøts meets ja mgostumbri xyikmajadakni. ⁷ Meets win'øø'mbidi! Yikxon yjawaan ja Isaías ja Dios kyugajpxy jøts mdi meets msa meets, ku ja nøky ja yide'en tjaay:

⁸ Nugo aaw nugo ayuujk, yø' øts yø jaa'y xawindsø'jkidip,

pø ma yø y'aaw yjoajt yø'ødi.

⁹ Jøts ti yø ñiwy'aant øy øts yø wine'en xjawindsø'øgidip,

pø ja'axi y'ixpøjkin'ajtip pøni sa jaa'y kø'øm tyikutuky.

¹⁰ Winets ja tyaxtsøøy ja mayjaa'y jøts ja tnimaay:

—Ukmadowdi meets jøts xja'gyukidit:

¹¹ Kidi yø'øjip jaa'y yikpøkpyajtip midi tøjkip y'aawjøtpy. Yø' jaa'y yikpøkpyajtip midi pidsømp y'aawjøtpy.

¹² Xjats ja pyabøjkipitøjik ja ñimejniyi, jøts ja ñimaajyøø:

—Tø x'ixy yø fariseotøjik, ku jade'en tø tmadowdi sa tø xnøjmi jøts yikxon tø yjantyimy'ambøkti?

¹³ Jøts ja Jesús yide'en y'adsojimbijty:

—Øy ja tyimyidi ixpøjkin, pøni ka'ap ja tminabyaadyi ja Dios yja' møøt, windigøøpy ja y'ity. ¹⁴ Ixmatsti; jade'en yjatti sam ja winap jaa'y ttuu'wawdi ja myiwinap jaa'dyi. Jøts ku ja winap jaa'y tjanch'uktuu'way ja myiwinap jaa'y, kuts jut ja tpaattit namajtskts ja jap kyunaxtit.

¹⁵ Winets ja Pedro wyaan, jøts ja tni-maay ja nwindson'ajtim Jesús:

—Tukmadook øøts ti yø yjade'embimadya'aky tyijpy.

¹⁶ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús wyaan:

—Ni meets paat yø xkanimadooni?

¹⁷ ¿Yø' idø'on mgaja'gyukidip, midi tøjkip aawjøtpy jøts ja ñijkxy jam maatsjotp, jøts pyidsimy ku nnawyiyø'øyin?

¹⁸ Midi'its yø aaw yikpidsimpy, jam idø'on ja chøøn amjotp; yø'øts idø'on

jaa'y yikpøkpyajtip. ¹⁹ Jam ja amjotp chøøn ja ka'øwyinmaa'n ku jaa'y myigu'uk tyik'øøky, ku jaa'y ñiyaa'y uk ñidø'øxy tøjikxi, ku jaa'y kyawindiy winmaa'n tyiktuñ, ku jaa'y myeech, ku jaa'y tyaayi, jøts ku jaa'y øy ti tumjiwimbet tmadyaknaxy. ²⁰ Yø yjade'embim winmaa'n idø'on ja jaa'y yikpøkpyajtidip; jøts kidi yø'øjip ku jaa'y tkatuñ jade'en ja windsø'jkin ku tkapujy ja kyø' ku kyaawya'añ.

Ku ja Tiro tø'øxyøjk tjanchja'wiyiñ ja Jesús

²¹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús jam choo'naa, jøts ja ojts ñijkxy ma ja jaa'y y'et jamdi, pøn kugajp'ajttip Tiro jøts Sidón. ²² Jøts tu'uk ja tø'øxyøjk myiñ midi tso'omp cananea, midi jam wyinaty tsinaapy ja'abi etjotp, jøts ja tñimiñ ja nwindson'ajtim Jesús, yide'en ja møk'ampy tnimaay:

—iWindsøn'ajtim, metsxi rey David m'u'nk'ajtip m'ap'ajtip, ayø'ejxk øts! Yø nøøx øts idø'on ja miku' tø tyatøjkiniyi, jøts yø' møk yjanchyik'ayojip.

²³ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ka'ap ja t'adsøy niwine'enin ja'agøjxp ku ja tkamigugajpi, winets ja pyabøjkipitøjik myendøø, jøts ja møkta'aky wyandøø, møkta'aky yiknimaay:

—Kajxni, janch na'ambim adøm yø xpayø'øyim.

²⁴ Winets ja nwindson'ajtim Jesús wyaan:

—Yø'øyi øts Dios Teety xanigajxp pøn ja Dios kyutujk kapaajtipnim ya Israelit naxjøøjtty, ya Israelit kajpjøøjtty.

²⁵ Jøts ja tø'øxyøjk myiñ wingon jøts ja ojts wyinguxaniyi, yide'en ja wya'añ:

—iWindsøn'ajtim, pudøjik øts!

²⁶ Jøts yide'en nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ka' y'øyi ku u'nk una'jk yikpøjkit ja chapkaaky jøts uk ja yikmo'ot.

²⁷ Jøts ja tø'øxyøjk wyaan:

—Nwindsøn'ajtim, janch jade'en idø'on ejx ixa mwā'añ; ja ukts yjøø'kxmukøxtip ja kaaky abu'xk midī ja wyindsøn yika'adip jap mesi patki'py.

²⁸ Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Janch møj mjanchja'win! Wan jade'en tyiktuñ sam idø'on xtsøky'aty.

Jøts ja nay jatyi myøkpjiky ja ñøøx.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y

²⁹ Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús jam chøø'ñ, jøts ja ñajxy Galileit mejpya'am; winets ja pyatøjkijii'ñ mā jam ja kojpk tu'uk jøts ja y'ixaajky. ³⁰ Janch namay ja jaa'y jam yja'tti mā ja jam wyinaty, jade'en ja tyikmendi pøn tekmya'at, pøn winap, pøn uum, pøn kōma'at, jøts pøn tigati pa'am pøjkidip. Jøts ja jam tyimwyingon tpiktaktøø mā ja nwindsøn'ajtim wyinaty, xjats ja tyikmøkpøjkijxy. ³¹ Janch ñigyumaap idø'on ja jaa'y ja tyimya'widøø ku ja jade'en t'ejxti y'awijy ja uum jaa'y, jøts ku kyø' ja myøkpøkti pøn kōma'atti, jøts ku yø'øyjø'økti pøn tekmya'atti, jøts ja winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti. Xjats ja tjanchtukmøja'widøø ja Dios Teety pøn ja Israelit jaa'y Dios'ajtip.

Ku ja Jesús tyikaay ja ñimaktaxk milbi jaa'y

³² Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús tyaxtsøøy ja pyabøjkpitøjk jøts ja tnimaay:

—Njanch'ayo'ijxpy øts yø jaa'y, tigøøk xøøw øts yø kujk xmøøtsinaañidi, jøts tø ja kyaaky kyøjxnidi. Ka' øts yø ayuu ngaxwa'andi jam tyøjkwindum, kuts yø jadi'iñi tuu'ajy y'ukjotkøjxnidit.

³³ Xjats ja pyabøjkpitøjk ñimaajyiyi:

—¿Mats ya jadine'en nbøjkin ja kaaky ja jii'kxy jøts yø mayjaa'y jadine'en kya'adyit, jøts nipønts ya?

³⁴ Jøts ja ojts tyiibyikyidi:

—¿Winaak mdsapkaaky japti?

Jøts ja wyandøø:

—Wixujkyi, jøts ja ajkxuna'jk waani.

³⁵ Xjats ja wyaañ jøts ku ja jaa'y y'ixa'aktit, ³⁶ jøts ja tnixajiyii'ñ wixujk ja tsapkaaky møøt ja ajkx, jøts ttamøja'wiyii'ñ ja Dios Teety. Jøts ja ttatujkiyii'ñ jøts ja ojts tmøøy ja pyabøjkpitøjk, ja'ats ja yikwa'kxti jøts ja tmøødyi ja mayjaa'y. ³⁷ Niduki'iyi ja jaa'y ojts kyaydi jøts niduki'iyi kyujxidi. Yjaaktyimbyøkmujktinim ja' ja kaakwyindank ja wixujk kach. ³⁸ Nimaktaxk mil idø'on ja jaa'y ojts kyaydi tum yaa'dyøjk, abiky ja tø'øxyøjkti møøt ja mutskuna'jkti, ka'ap ja yikmachowdi. ³⁹ Jøtsnim ja nwindsøn'ajtim Jesús tminawya'kxi ja jaa'y, jøts ja ojts ttatøjkiñi ja barki jøts ja ñijkxy jam Magdala etjotp.

Ku ja fariseotøjk t'amidoodøø ja Jesús jøts ja ttuk'ejxtit ja myilagri'ajtin

16 Kuts idø'on ja jam jade'en ñi-jkxy, xjats ja fariseotøjk ja ñimejniyøø møøt saduceotøjkti, jøts ja nugo kyajpxy'ejxwa'añiyi. Ja' ja ojts t'amidowdi jøts ja myilagri'ajtin ja ttu'unt, jøts tyuk'ejxidit ja myøk'ajtin jam tsajpwemp, pøni janch ku dø'on ja y'ukdiosu'ngi. ² Jøts ja yide'en t'adsøøy:

—Ku ja et chuu'ji, pø mnømpxi meets: “Tø'kxwamp tam yø et, kumi tsajpts yø tsajp kyaxi'iky”; ³ jøts ku yjøpy'aty jøts mnømidi: “Ka' tam yø et yam tyø'kxwa'añ, kumi tsajpts yø tsajp kyaxi'iky jøts yoots møøt.” iMeets win'øø'mbidi! ¿Sa ja tsajp wa'ats xnijawidi ku ja jade'en kyaxi'iky, jøts meets øts nja' ka' xnija'wiyi ku ja mjayiktuk'e-jxti? ⁴ Yø tsaachka'øyjaa'y øts idø'on jade'en x'amidoodip jøts yiktuk'ejxtit ja milagri; ja'ayits jadu'uk y'ukyiktuk'e-jxnidit nayide'en sa ja Dios ttuun ja Jonás.

Xjats ja twinwa'ktuujty, jøts ja tyuu'døjkijii'ñ.

Ja fariseit jaa'y y'ixpøjkin

⁵Kuts ja pyabøjkipitøjki ñajxtøø jam nøø agø'om jam jaduktamajñ, jøts ja tja'dyigøydi ja chapkaaky, ka'ap ja wyinaty tø tkondi. ⁶Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ukmadowdim; øyim mnay'e-jx'etidit, ejxim yø fariseotøjki, ejxim yø saduceotøjki xkaajyidi yø chapkaaky midi wenk levaduri møøt.

⁷Jøts ja pabøjkipitøjki agø'omyi ñawyambi ñaxwa'jkidøø:

—Ja'agøjxp yø jade'en wya'añ ku ndsapkaaky tø ngakø'øñindi.

⁸Myadoow ja nwindson'ajtim Jesús ja', jøts ja tñimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en mwa'andi jøts ku mdsapkaaky kya'etti? ¡Niwine'enin meets ja janchja'win xkidyimyjagyepy!

⁹¿Ka'ap meets ja xja'gyuki, jøts ka' meets ja xja'myech ja tsapkaaky midi magoxk, midi øts ojts nyikwa'kxy, jøts øts ja ojts nmo'odi ja ñimagoxk milbi jaa'y, jøts ka' meets ja xja'myech winaak kach ojts xpøkmukti ja abu'xk? ¹⁰¿Jøts ni ja'baat xkaja'myatsti ja wixujkpi tsapkaaky midi ndagumaay ja maktaxk milbi jaa'y, jøts winaak kach ojts xjaakpøkmukti? ¹¹¿Sudso'ampyts ka' xja'gyukidi jøts ku øts ka' ndijy ja tymchapkaaky midi wenk levaduri møøt, midi yja'ajtitip ja fariseotøjki møøt ja saduceotøjki?

¹²Xjaanims ja tja'gyukidi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús kidi tyimyjatsapkaagyip ja wyinaty tø tñigajpxy midi wenk levaduri møøt, pø ja ixpøjkinxi ja wyinaty tø tijy jade'en midi ñanky'ixpøjkidip ja fariseotøjki møøt ja saduceotøjki.

Ku ja Pedro wyaañ jøts ku ja Jesús yja'aji yiknitsokp, ja Cristo

¹³Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús yja'lty jam etjotp midi ja Cesarea de

Filipit kajp y'etip, jamts ja tyiktiiy ja pyabøjkipitøjki, jøts ja tñimaay:

—¿Sa jaa'y wya'andi, pønik øts?

¹⁴Jøts ja wyandi:

—Jade'en winaagin wya'andi jøts ku mets Juan Bautista; jøts jadu'uk wyamidi jøts ku mets mElías, jøts pøm-bits wamidip jøts ku mets mJeremías, uk pøngapøn Dios kyugajpxy.

¹⁵Winets ja Jesús tyiktiiy:

—Jøts meets, ¿sa mee mwa'añ, pøn øts idø'øn?

¹⁶Xjats ja Simón Pedro t'adsøøy:

—Ja yiknitsokpi mets, ja Cristo, ja Dios U'nk.

¹⁷Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy, jøts ja tñimaay:

—Mets Simón idø'øn janchjaakxøñim, Jonás myajnkun'k, ka' pøn jaa'yip mets yø jade'en mduk'ejxip, ja Dios Teetyxi dø'øn yø jade'en mduknija'wiyip pøn jap tsajpjøtpy. ¹⁸Tiyy me mwinmay, møk me mwinmay, patyts idø'øn myikxømø'øy Pedro midi tyijpy tsa. Tøts mets nikøjxp øts yam nyiktso'onda'akwa'añ ja nja'; jøts øts ja nyikmøjta'akt, ni o'jkin niti ja mibaat kyamimada'agit. ¹⁹Øts me nmøøpy ja kutujk'ajtin; pøni pøn mets ya ja pyøky maa'kxujkip, nayide'en ja tsajpjøtpy yikmaa'kxukt. Jøts pøni pøn mets ya mgamaa'kxujkpy, nayide'en ja tsajpjøtpy kyayikmaa'kxukt.

²⁰Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tñimaay møkta'aky ja pyabøjkipitøjki, jøts ja ka'ap pøn ttukmado'odit ku ja' Cristo, ku ja yiknitsø'øky.

Ku ja Jesús tñigajpxy ja y'o'jkin

²¹Winetyipts ja nwindson'ajtim Jesús wa'ats tñigajpxøjkiyiñ, jøts ja ttukmadøy ja pyabøjkipitøjki jøts ku ja ñøjkt jam Jerusalén, jøts ku ja møjaa'dyøjki ja yikxon yik'ayo'ombaadiyt møøt ja teetywindsøndøjki jøts ja kajpxwejpitøjki. Ojts ja ttukmadøy jøts ku ja yik'oogit, jujkpyøkpts ja jadigojk,

jøts ja kyidigøok xøow pyidsø'omt jadigojk oo'kpi jutjōtpy. ²² Winets ja Pedro ja ojts yiknijkxyi abiky, jøts ja mōkta'aky nīmaajyi:

—iWindsøn'ajtim, katsojknim Dios Teety jøts jade'en mjatt! iKa'ap jade'en mdyimyjatt mdyimgyubatt!

²³ Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús tniwa'kjimbijty ja Pedro, jøts ja tniimaay:

—iMets miku' jīwa'ak, majstutk øts!, nugo mets mjanchyik'adukti. Ka' mets jade'en mwinmay sam Dios Teety wyinmayin, jade'en me mwinmay sam øy pøn naxwii'ñit jaa'y.

²⁴ Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús tniimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Pøni pøn tsojkin tmøøt'ajtp jøts øts nja' jade'en xpaduujnit, ka' mibaat kø'øm ñadyunk'atit, ja'ayi ku amumjoojt ñadyamiyoxit ja ayo'on jøts idø'on jade'en tpadu'unt. ²⁵ Pønts kajade'enduñim nay'ejxip, niwindem ja tkapaaty ja nitso'ok'ajtin; jøts pøn ø xku'ay-o'ombajtip, ja' idø'on tpaatp ja nitso'ok'ajtin. ²⁶ ¿Ja ti ja niwya'ant øy ja jaa'y tjaja'bøjkixy ja naxwiii'ñajtin, jøts ja y'anmija'win ne'egi wyindingøy? Jabi ka'axi mibaat ja ñitso'ok'ajtin ja tkuju'uty. ²⁷ Ja Dios Teety øts myøk'ajtin nmimejnip møøt ja ankilistøjkti, jøts øts nwandu'undit sa jaty nidu'uk nidu'uk pyaat'aty yiktu'undit. ²⁸ Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku ya ja wi-naagindi pøn ka'ookitp kunim ja jawyeen tyimy'uk'ejxtit ku ø nmime'ent ja Dios Teety kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy.

Ku ja Jesús adsu'jky y'atstigajch, amuum chamambøjkijxy

17 Xjats ku kyidudujk xøow'ajty, winets ja nwindsøn'ajtim Jesús tmøødiyī'ñ ja Pedro, jøts ja Juan møøt ja y'ajch Jacobo, jøts ja ojts ñøjkxti ma ja kojpk jam janch kōjxp; ² jamts ja ñank-

tyigajtsi, wemp am ja tyimy'ejxti ku wyeeen y'aaw ja jade'en yjajty sam xøow y'añin, jøts ja wyet jade'en pyoobyii'ñ sam ja jajin. ³ Jøts ja jotmōñ t'ejxpaatti ja Moisés jøts ja Elías, ku nwindsøn'ajtim Jesús ja tmøøtmadya'aky. ⁴ Winets ja Pedro tniimaay ja nwindsøn'ajtim Jesús:

—Windsøn'ajtim, i tyimy'øy'ajtp ku øø ndyimyam'aty! Pøni mdsøjkpy jøts øøts ujts'aadyøjk tigøok nyik'øyt; tu'uk mets mja', tu'uk Moisés yja' jøts tu'uk Elías yja'.

⁵ Nay ixannim ja Pedro jade'en wya'añ ku ja yoots jam yja'jty janchyikwin'oo'kpim, jøts ja tuki'iyi tyik'adigøoy; jøts jap yootsjōtpy ja Dios Teety y'ayuujk yikmadøoy ku yide'en wya'añ:

—N'u'nk øts idø'on ya'at, yø' øts idø'on njaaktajotkujk'ajtpy. Mimadowdi pøni sa wya'añ.

⁶ Kuts ja jade'en tmadowdi, xjats ja winda'ak ñaxkidakti, yikxon ja yjantymchø'jkidøø. ⁷ Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja ñimejnidi, jøts ja tyojnidi, yide'en ja nīmaajyidi:

—Pidø'økti; kidi mdsø'øgidi.

⁸ Xjats ku ja y'ejxjø'øktøø nīma ja pøn tka'uk'ejxpatnidi, nadyu'uk ja nwind-søn'ajtim Jesús jam.

⁹ Jøts ja kyidaknidi, ku kojpkøjxp choondi, jamts ja nwindsøn'ajtim Jesús ja mōkta'aky y'ana'amidøø:

—Kidi yø pøn xamimadya'akti midi tø x'ejxti, jaanim ku øts wyinaty tø njujkyiky jadigojk.

¹⁰ Winets ja pyabøjkpitøjk ja tyiibøjkijyi:

—¿Tigøjxpimts yø kajpxwejpitøjk jade'en wya'andi jøts ku ja Elías jawyeen mye'ent, jøts ix'oojknim ja yiknitsokpi?

¹¹ Xjats ja nwindsøn'ajtim Jesús ja ojts yide'en t'adsøy:

—Janch me'emp idø'on ja Elías, jøts ja tuki'iyi tyik'øygyøxt. ¹² Øtsts wamp

jøts meets nnøjmi jøts ku Elías tø y'ats-mengojmi, jøts nigidi tø t'ejxkapti, tø ja twandundi sam y'anmija'win tymñekti. Nayide'ents øts yø xyik'ayo'ombaattit.

¹³ Jaanimts ja pyabøjkpitøjk ja tjä'-gyukidøø, jøts kudam ja nwindson'ajtim Jesús ja ja' tyamimadya'agyidi ja Juan Bautista ku ja Elías tijy tø y'atsmengojmi.

Ku ja Jesús tyikmøkpjiky tu'uk ja mixyu'nk pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

¹⁴ Xjats ku ja ojts yja'atti ma jaa'y jam wyinaty, jamts ja nwindson'ajtim Jesús tu'uk ja jaa'y ñimejniyi jøts ja ojts wyin-guxanay'øyyi, yide'en ja ñimaajyi:

¹⁵ —Me teety, ayo'ejxik øts n'u'nk, adsu'jky adsu'jky mø'ødyi pa'am yø pyaadyiyi jøts tsaach'ijxyim tyuñiyi; at-snaxkidakp may'ojk jam jønjoth, uk nøjøthpy paat ñødøki. ¹⁶ Ixyats mets yø mbabøjkpitøjk yø tø njadanimiñ, ka'ats yø myayidi jøts yø tyikmøkpøktit.

¹⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøø, jøts tnøjmi pøn jam wyinaty:

—¿Mee kajanchja'wibidi, yø mbøky nugo myikmajadaktip! ¿Ma windemnim meets ngajpxy n'ayuujk xpabøjkkit? ¿Jøts windemnim meets yø yjade'embu xuktat-so'okt ku øts yø ejth njanchjanigajpx'ity? Meets, yikmen yø pamaa'y.

¹⁸ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts tkajxpidsimy ja miku', ojts ja ttukmajt-stu'uty ja mixy jøts idø'øn ja jade'en jaty tyimøkpjiky.

¹⁹ Winetnimts ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk myigajpxi jibiky'ampy, jøts ja ojts yiktiiyi:

—¿Tigøjxp ku øøts yø miku' tø ngayikpidsimy?

²⁰ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidi:

—Ja'agøjxp ku mjanchja'win kyamøkidi. Janch øts idø'øn nwa'añ ku jeexyip ja mjanchja'win ñiyjade'en

xmøø'tatti sam mortas pajkin, øyts meets yø kojpk xnøjmit: “Jiwa'ak ya jøts mnøjkxt abikytsøø”; jiwa'akpts ja kojpk. Ka' mee ti mgamayit ku janchja'win møk xjanchmøø'tattit. ²¹ Yø yjade'embu miku' ja yø iiy pyidsimy ku Dios n'ajot'ajtint, ku n'amaay'ajtant ngagugaa'yint ngagu'uujka'ant.

Ku ja Jesús tniagajpxy jadigojk ja y'o'jkin

²² Nay ixjannim idø'øn ja wyinaty wyidetinim ma ja et txøøwi Galilea, ku ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts tyuk-madøyidi jøts ku mayjaa'y ja kyøyakit, ²³ jøts ja yik'oogit, jujkpyøkppts ja jadi-gojk kyidigøøk xøøw. Ja'ats ja ty-imchaachjotmayja'widøø ku ja jade'en tnija'widøø.

Ku ja tsaptøjk yikugubety

²⁴ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús tmøøtja'jty ja pyabøjkpitøjk jam Capernaumit kajpkøjxp, jamts ja jaa'dyi pøn yiktsaptøjkugubajttip, ja'ats idø'øn ojts tninøjkxti ja Pedro, jøts ja ojts tyiktøwdi:

—¿Ka' meets yø myik'ixpøjkpi tkugubety yø tsaptøjk?

²⁵ Jøts ja Pedro y'adsøøy:

—Kyugubetypxy yø'.

Xjats ku ja Pedro tyøjkii'ñ tøjjøthpy, jajts ja nwindson'ajtim Jesús ja jawyeen ñimaajyi:

—¿Sa me Simón mwinmay? ¿Pøn yjawi yø windsønøjk tyukugubajttip, ja kyø'ømiguk'uk uk ja wenk jaa'y?

²⁶ Jøts ja Pedro y'adsøøy:

—Ja wenk jaa'y yø tyukugubajttip.

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsowimbijty:

—Aaa ka'ats tam adøm idø'øn xpaat'ajtyim nyajkint ja tsaptøjk kugubajtin, pøni abiky jaa'y tyukugubajttip. ²⁷ Jøts nipøn ngayik'ambøjkin, nøjkx mejy'agø'øm jøts jam xjuutt ja ajkx, pøni midi inet

mijawyeen mjuu'tpy, ja' y'aawjõtpyts inet meen xpaatt tu'uk. Pyaatpts inet ja' jøts ja namajtsk ngugubajtin'ajtin; ja'ats myiknøjkxp jøts x'atsmo'ot ja yikugubajtpi.

Pøn idø'on jawaani møj mā Dios ja yjaa'y ja kyutujk ttanitani

18 Ñiñayi winets ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk ñimejniyi, jøts ja ojts yiktiiyiyi:

—¿Pømbi øø nidu'ugin ja tyimy'ukmøjtøkip ku ja mgutujk xyiknaækidā'akt?

²Winets ja nwindson'ajtim Jesús tyaajxiyii'n tu'uk mutsk mixyu'nk, jøts ja tyikwa'k'øiyii'n ja' y'agujk'amdi, ³jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'on nwa'añ, pøni ka' meets ja mdsinaa'yin xyiktigach, pøni ka' meets jade'en mnabyikta'agyi sam ne'egi mutskuna'jk yja'gyukindi, ka' mee mibaat jade'en myikupøkt jøts mdøkidit mā Dios ja kyutujk ttanitani ja naxwii'ñit jaa'y. ⁴Patyts ja' myøjtøkit jam mā Dios ja kyutujk ttanitani ja naxwii'ñit jaa'y ja' pøn yik'ayowim jaa'y'ajtp, pøn jade'en nabyiktaajkip sam ya'at mutsku'ngin. ⁵Jøts øy pøn pøni xukpøjkidip øts ja nja' midi yik'ayowim jaa'y'ajttip sam ya'at mutsku'ngin, øts idø'on ja wyinaty kø'øm xkupøjkp.

Ja' midi yikpøkpyajtp

⁶Jøts pøni pøn t'ukyikpøkyu'ump øts ja nja' pøn ø xjanchja'widip, ne'egi ja øyik y'ijty jøts ja mejjyøtpy yikuwibejpit, ku møj paandaak ja y'ukyiktayukxotsit. ⁷Janch kawindøøp yø naxwii'ñit ku ja y'ity midi jaa'y tyikpøkpyajtp! Nøjkx naxpyim yø jade'en, jøts iyjanch'ayøø ja' pøn ja myigu'uk yikpøkyundip!

⁸Paty nayide'en pøni myikpøkpyajtp jøts mgø' mdeky, ja'ayi ku xtyimwyi-

boottit jøts jagam xpikta'aktit; ne'egi øy'atp ku køtuk paktuk mdøkit jap mā Dios jam, jøts kidi ka'pxy xmini'jkxy ja mgø' mdeky jap infierno. ⁹Jøts pøni yø mween myikpøkyuujnip, nawyeen-juudits jøts abiky xpikta'akt; ne'egits øy'atp ku ne'egi wendu'uk mdøkit jap mā ja Dios, jøts kidi yø mween ka'pxy xmidøki ku myikuwibepit jap jønjøtpy midi jap infierno.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty tu'uk ja borreek midi tigøøpy

¹⁰'Kidits øts ja n'u'nk n'una'jk xmi'jot-ma'jtidi. Janch øts idø'on nwa'añ jøts ku y'ankilis ja jap tsajpjøtpyti Dios Teety wyingujkpy. ¹¹Pø ja'axi tø nnimiñ jøts øts ja nyiknitso'ok'attit pøn ja pyøky yikwindigø'oyiñidip.

¹²'¿Sa mee m'ukwa'añ? Ku jaa'y jam wyinaty tmøø'taty nimagø'pxy ja borreegi, jøts kuts ja tu'uk tyigø'øty, ¿ti ka'ap ja t'ats'ixa'at? Kuwanixi ja jam kojpkøjxp tyikta'ant ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi, jøts ja t'ats'ixa'at midi tø tyigøy. ¹³Kuts ja tpaatt, ne'egi tyaxonda'akpts ja' midi tø y'uktigøy jøts nika'ap ja jade'en ne'egi yiktaxon-da'akti ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi midi kadigøødyip. ¹⁴Jade'ents meets idø'on ja Dios Teety mjawiyidi pøn jap tsajpjøtpy, ka'ap ja ttsøky jøts y'u'nk y'una'jk ja jade'en tyigø'øty.

Sa nmigu'uktøjk nmaa'kxuujkint

¹⁵Pøni jam mmigu'uk mga'ødyuñiyi, nagyajpxidits anadyu'uk jøts xukwinjawit ja pyøky. Pøni kyupijkpyts, tøts ja mja' wyinaty myajada'aky jøts ja pyøky nayide'en tkagu'ayo'ombaadit. ¹⁶Kuts mgagupøkit ku ka' mmadoowa'anit, winets tu'uk majtsk jaa'y xwaadsot'ot jøts ja t'ejxtit tnijawidit pøni sa jam pøn wya'añ. ¹⁷Kuts ja kyayikmøjpiktakmidit, winets xukmado'ot ja mayjaa'y pøn tjanchja'widip ja Dios; jøts ku ni

ja'baat kyayikmøjpiktakmidit, winets ja jade'en xpikta'aktit sam ja jaa'y pøn Dios tkajanchja'widip, uk jade'en sam yikugubajtpitøjk yikwa'andi yiktejt.

¹⁸Janch meets idø'on nnøjmi, pøni pøn meets ya ja pyøky maa'kxuujkip, nayide'en ja tsajpjøtpy yikmaa'kxukt. Jøts pøni pøn mets ya mgamaa'kxuujkpy, nayide'en ja tsajpjøtpy kyayikmaa'kxukt.

¹⁹Nayi ndukmaddodip icyam, pøni pøn tu'uk majtsk nagyajpxidip, jøts t'amidoowa'andi tpoektsoowa'andi tigati ja Dios Teety, mo'ojidipts ja'. ²⁰Pøni ma tu'uk majtsk ñamyukyidi ja jaa'y øts køjxp, jamts øts ja møøt n'ity.

²¹Xjats ja Pedro ojts tniijky ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja ttiibyijky:

—Windsøn'ajtim, ¿winaak ojkin øts ja nmigu'uk nmaa'kxt ku øts ja xka'odyu'unt kawinaak ojk? ¿Øy ku wixujk ojkin?

²²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy:

—Ka'axi me nnøjmi jøts ku ja'ayi wixujk ojk. Nømpxi øts yam nwa'añ jøts kawinaak ojk pøni winaak ojk meets ja jaa'y mmidundigøyidi.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbi pøn tkamaa'kxujk ja myigu'uk

²³Jade'en idø'on ja Dios kyutujk sam tu'uk ja windsønin pøn ja tyumbitøjk ojts toyjpayøøy. ²⁴Exam idø'on wyinaty tñibøkinim, ku ja ojts yiktaniway tu'uk ja tyumbi midi ja wyinaty kawine'en miyoj'ajtiyip. ²⁵Kumi ka'ats ja tyumbi myeeñ ti ja tyagubatp ja yoj, winets ja windsøn wyaañ jøts wan tyikni-tookti møøt y'u'nk ñidø'øxy, jøts pøni ti jaty jam pyikta'aky'ajttip. Jøts pøni wine'en ja choobaatti, ja'ats ja yoj kyudøkip. ²⁶Xjats ja tumbi tminuu'kx-aajky ja wyindsøn, ojts ja twinguxani, yide'en ja tnimaay: “Windsøn, midu-

da'aky'ajtk øts, ngubatp øts ja tuki'iyi.”

²⁷Xjats ja windsøn ja ojts y'ayo'ijxyi, jøts ja yoj ja tyamaa'kxuujkiyi jøts ja yik'awa'atspidsøøjmii. ²⁸Kuuyi ja tumbi ja'ayi pyidsiimy, jøts ja ojts tu'uk tminabyaadyiyi ja myigu'uk ja myøø-tumbi, ja' ja miyoj'ajtiyip tu'uk pesi majtsk pesi. Yukpajkiixpy ja ojts tyimy-ach jøts ja jadi'iñi tyukpani, yide'en ja møk'ampy tñøjmi: “¡Pe'tpy xkubatt ja yoj, yak putyi!” ²⁹Winets ja myigu'uk ñagyuxendyaajkøø ja' wyindum jøts ja ojts myinuu'kxa'agiyi: “Miduda'aky'ajtk øts, ngubatp øts ja tuki'iyi.” ³⁰Jøts ja yjadu'ukpi, ka'ap ja tkupijky, ojts ja ñiikxy jøts ja ojts tpiakta'aky ja myigu'uk jap puxøjkjøtpy kunim ja tyimgyubatt ja yoj. ³¹Kuts ja yjadu'ukpi ja jade'en t'ejxtøø, tyimy'ayojidi ja' jøts ja ojts t'atstukmadowdi ja wyindsøn sa jaty ja wyinaty t'ejxti. ³²Winets ja windsøn ja tyumbi tñankwyadsojøø midi idø'on jade'en adøtsp, jøts ja tnimaay: “¡Mets miku!, burri! Tø mets ja myoj ndamee'kxy ku me tø xminuu'kxa'aky. ³³Nayide'en me ndijy jeexyip ja mmigu'uk x'ayo'ijxy sa me tø n'ayo'ijxyin.” ³⁴Yikxon ja windsøn yjantyimy'ambijky, jøts ja tkejxy ayooobi kunim ja myigubajtkøxit.

³⁵Jøts ja nwindson'ajtim Jesús yide'en myadyak'abajtiyi'iñ:

—Nayide'en meets ja Dios Teety mduniyit pøni ka' amumjoojt xmaa'kxukti ja mmigu'uk.

Ku ja Jesús kyajpxwijy sudso ja amajtsk'ajtin ñaxy

19 Ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyinaty tø wya'añ, xjats ja chøø'ñ Galilea etjotp, jøts ja ñiikxy jam Jude'it etjotp midi tãmp nøøbukøøm Jordán. ²May jaa'y ja pawidejtiyip, jøts ja jam may tyiktsøøjky ja pamaa'y.

³ Winets ja fariseotøjk winaagin tni-mendi ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tkajpxy'ejxwa'andi, ojts ja tyiktowdi:

—¿Kutuky yø jade'en jøts øy pøn tmajtstu'utt ñidø'oxy ku ja yiin waan tyundigø?y?

⁴ Jøts ja t'adsøoy:

—¿Ka'aním meets ja Dios kyajpxy x'ejxi? Pø patyxi ja yaa'y ja tø'oxy tyik'øyyii'ñ pøn xyiktso'ondaajkindip.

⁵ Nayi nøøm ja': "Ja'agøjxp ja yaa'dyøjk ja tyeety ja tyaak tmajtstu'utt, jøts ja ñidø'oxy ja møøt tu'ugyi ja'ayi chøønit."

⁶ Tu'ugyi ja ñamyayi tymbyaaty øy ja jaa'y yjanamajtskidi, paty ka'ap pyaat'aty jøts jaa'y ja tñankñawya'kxit midi Dios tø ttanibiktaagi tu'uk yaa'y jøts tu'uk tø'oxy.

⁷ Xjats ja ttiibyøjkti:

—¿Jøts tigøjxpts ja Moisés tyajky ja tiy'ajtin ja tø'oxyøjk jøts øy ja yikmajtstu'utt?

⁸ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøoy:

—Meets jade'en ja mgawindiy'ajtin myikmajadakpy ku ja Moisés ojts tyikutuky jøts øy xminawya'kxidit ja mnidø'oxy; ka'a'pts yø y'ijty jade'en tso'onda'agyip. ⁹ Øts wamp, pøni pøn tminawya'kxip ja ñidø'oxy a'øy'ampy, ku ja wenk yaa'dyøjk ja wyinaty tjagamøøt'aty, jøts ja tmøøt'amajtski-gyojmi ja wenk tø'oxyøjk, ja' idø'on pøkytump; nayi pøky ja nayide'en pøn tmøøt'amajtskiyip ja tø'oxyøjk midi tø yikmajtstu'uty.

¹⁰ Xjats ja pyabøjkpitøjk ja ñimaajyiyøø:

—Pøni jade'endam yaa'dyøjk tmøøt-søøni ja ñidø'oxy, ne'egi øy tamts ja' ku nguidyimy'amajtska'ant.

¹¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Pø janch jade'en, ka'a'pts niduki'iyi tkupøkti. Ka'ap ya'at winmaa'ñ pøn nugo ajawi tja'gyuki, ja'ayi dø'on

tkupøjktip pøn Dios møøjyidip. ¹² Ja mayjøøjp ja winmaa'ñ jøts jaa'y kya'amajtskidi: ku winaagin ka'pxy kyamendi naxwiin, winaagints køøm ñadyuñidi ku ñay'isabikyidi jøts ka'y'amajtskidi, jøts ja winaagin pøn tkagu'amajtskip ja Dios kyutujk. Pøni pøn jade'en ttunwamp, wants jade'en ttuñ.

Ku ja Jesús tkunuu'kxy ja mutskuna'jk

¹³ Winets ja nwindson'ajtim Jesús yik-tanimiin mutsk mixyuna'jkti jøts ja tkønixajt jøts ja tku'amidowit; jøts ja pyabøjkpitøjk yide'en ja tnimaay ja jaa'y pøn twaamendip ja mutskuna'jk jøts ky-atøkidit ja mutskuna'jk. ¹⁴ Yide'ents ja nwindson'ajtim Jesús wyaan:

—Majtstu'utti, wan øts yø mutskuna'jk xnimendi, kidi meets yø xkayik-najxni; yø' dø'on Dios ja'ajtidip pøn jade'endi sam yø mutskuna'jkindi, ja'ats tpaattip ja Dios kyutujk.

¹⁵ Jøts ja ojts tkunuu'kxy ja mutskuna'jk, jøts ja jam ojts cho'oni.

Ja kumeeñ jaa'y

¹⁶ Tu'uk idø'on una'jk jaa'y, ja'ats ojts t'ats'ixy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja t'atsnimaay:

—Mets øyjaa'y yik'ixpøjkpi, ¿ti øy'ajtin ø ndu'ump jøts øts ja n'anmija'win ja jujky'ajtin tpaatt xemikøjxp?

¹⁷ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—¿Tiku ø xnøjmi jøts ku ø n'øyi? Tu'ugyi ja' midi øy, jøts ja Dios idø'on ja'. Pøni mbaatwampyts ja jujky'ajtin xemikøjxp, paduujnits ja Dios kyutujk.

¹⁸ Jøts ja una'jk jaa'y wyaan:

—¿Midi'ibi?

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay: —Kidi myikjaa'y'øøky; kidi mmigu'uk ñidø'oxy xpøjkxi; kidi mmeech; kidi

pøn xwindaay'aty; ¹⁹windsø'ogi mdeety mdaak; jøts tsok mmigu'uk sam kø'øm mnachøkyin.

²⁰Jøts ja una'jk jaa'y yide'en tnimaay ja nwindson'ajtim:

—Tø øts yø jade'en njatunguixy, jaayim øts yø jade'en mbaduñ ku nmut-sk'aty. ¿Tits øts idø'øn njaaktu'ump?

²¹Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Pøni øy yikxon mjaa'y'atwa'añ, nøjx x'atsto'okjø'økixy ti jaty jam mjagejpy jøts xmo'ot ja ñimeeñ ja ayoobi jaa'y, winets xpaatt ja øy'ajtin ja xondaajkin jap tsajpjøtpy; ku jade'en x'uktu'unt, winets mme'ent jøts ø xpawidett.

²²Xjats ku ja jade'en tmadøøy, jøts ja yjotmadyøjkii'ñ, kumi jantyim-gyumeeñ, kumi jantyimgyubikta'aky idø'øn ja'.

²³Winets ja nwindson'ajtim Jesús tni-maay ja pyabøjkpitøjk:

—Øts yam tyimwyamp jøts ku møk y'adukyi jøts kumeeñ jaa'y tpaajttit ja Dios kyutujk midi jap tsajpjøtpy. ²⁴Jøts jaaktyimwyamp øts jøts ku ja kumeeñ jaa'y janch apeni ñaxti ma Dios ja kyutujk ttanitani tuki'iyi, pø ne'egi tsojk ñaxt ja møj jiyujk jap xu'unjutjøtpy.

²⁵Kuuyi ja pyabøjkpitøjk ja jade'en tmadoodøø, janch ñigyumaap ja tyimya-jawidøø, jøts ja xem yam ñayiktøøjidøø:

—¿Pønims idø'øn nitso'ok'atp?

²⁶Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts y'ixxyidi, jøts ja ñimaajyøø:

—Ka'ap yø øy pøn jaa'y kø'øm ñankñitso'ogiyit, ja Dios ja'ayi myøøt'ajtpy ja møk'ajtin sudso xyikñitsoojkint, niti Dios tkatsepjawi.

²⁷Xjats ja Pedro tyiktiyi:

—Windsøn'ajtim, tø øø tuki'iyi n'ix-majtskixy ti jaty øøts y'ity njagejpy, jøts øø tø ndsøøñ jøts me myikpawidity. ¿Tits øøts idø'øn nbaatp, ti øøts idø'øn nbøkp?

²⁸Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'øn nwa'añ, ku yja'att ja xøøw ja jumøjt ku tuki'iyi yjemyigyøxt jadigojk, ku ø n'ixa'akt ngutujktaajkjøtpy ku øts ja møk'ajtin nmi'ixa'akt, jøts meets wine'enin meets ixa xpawidity, xnayimøøt'ixa'akp meets nayide'en nimakmajtsk jap kutujktaajkjøtpy, jøts xiidyu'undit ja Israelit jaa'y niduki'iyi. ²⁹Jøts nayide'en pøn jaty tø tmajstutkøxti ja tyøjk, ja myigu'uktøjk, chø' y'uch, tyeety tyaaq, y'u'nk ñidø'øxy, uk ñaajx kyam tmajstuttibaat øts ngutujkøjxp, yikmo'odipty ja jinaxy jinaxy øy ti, jøts pyaattip ja' ja jujky'ajtin midi xemikøjxp. ³⁰Jøts may ja wyindigø'odyit pøn ixyam namyøjpiktaajkidip kø'øm; jøts pøn ixyam ne'egi windigøy'ejttip, ja'ats ne'egi nøjx møjtøkidip.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbitøjk

20 Jade'enin idø'øn ja Dios kyutujk midi yjaa'y tyanitanaapy sam tu'uk jaa'y kyugam'atyin jøts ja chøøñ jøpyi jøpyi tumbi ixaabyi jøts ja y'uvit-sa'am pyidø'økt. ²Ojts ja tyikwin'øyidi møøt ja tumbitøjk, øy ja tmiju'uty tu'uk puxmeeñ tukxøøw, jøts ja ojts tkexy tumbi jam kyamjotp. ³Jøts idø'øn ja ojts cho'ongojmi, ja xøøw wyinaty tuk'ajop-u'nk, jøts ja jap maayjøtpy ojts tjaak'ixy ja jaa'y pøn awatsidip. ⁴Yide'en ja tni-maay: “Nøjx mee nayide'en mduñ jap kamjøtpy, jøts nmiju'udyit nayide'en sam pyaat'atyi.” Winets ja ojts ñøjkxti. ⁵Xjats ja windsøn cho'ongojmi ku ja xøøw kyukiyii'ñ, nayide'en winakxyøøw nay ja tumbi dø'øn ja y'ats'ejxkojmip. ⁶Jøts ku ja xøøw jawaani kyajajxni, xjats ja ojts cho'ongojmi tumbi ixaabyi, jøts ja ojts ñijkxy nay jap maayjøtpy, jøts ja ojts tjaakpaaty ja jaa'y pøn

wyinaty awatsidip, yide'en ja tnimaay: “¿Tiku meets ya nugo mxinaxy, ti kidi mee mdunwa'añ?” ⁷Yide'ents ja y'adsoodoo: “Kumi ka'ap oo pøn xyiktunkpaatwa'añ.” Xjats idø'on ja tnimaay: “Nayi nøjkxts mdundi øts ngamjötpy, jøts nmiju'udyit.” ⁸Xjats ku y'ux'ajty, winets ja windsøn tnimaay ja tyumbi midi yiktump: “Yaajxi yø tumbitøjk jøts xmo'ot myijuu'n yø' jawyenidip pøn ix'oojk tø tyøkidi tumbi, jøts ja ix'oojk xmiju'uty pøn jawyeen tø tyøkidi tumbi.” ⁹Winets ja myendoo pøn wyinaty ix'oojk tø tyøkidi tumbi ku ja xøow jawaani kyajajxni, jøts ja myijuu'n ja ojts ka'pxy t'axajidi tu'uk puxmeeñ nidu'uk nidu'uk. ¹⁰Xjats ku yja' ja tyaja'jtido pøn wyinaty jawyeen tø tyøkidi tumbi, jade'en ja wyinmaydi yikmiju'udyip ja tijy jawaani tsowi; nayide'en myijuu'n ja ojts t'axajidi tu'uk puxmeeñ nidu'ukjaty. ¹¹Ku ja jade'en ojts t'axajidi ja myijuu'n, xjats ja tmi'ambøjktøø ja wyindsøn, ¹²yide'en ja tnimaadyoo: “Pøn ne'egi oojk tø yja'atti, ja'ayi tø tyundi tuk'hori; jøts ne'egi nayide'en tø xmijuy sam oo tø xmijuyin, jøts tøts øøts yikxon nduñ jøts øøts yikxon tukxinaxy tø nni'añ.” ¹³Jøts ja windsøn y'adsøoy, yide'en ja winaaagin yiknimaadyoo: “Ka' me migu'uk yam sa nduñ. ¿Ti kidi tø nnagya-jpxyin jøts ku nmiju'uty tu'uk puxmeeñ? ¹⁴Axaji yø mmijuu'n jøts mnøjkxnit. Nayide'en øts yø nmijuuwya'añ pøn oojk tø tyøkidi tumbi sam mee tø myikmijuyin. ¹⁵¿Pøn øts yø ndejin jade'en xkadaktu'ump pøni sa øts nmeen kø'øm nyiktunkpaatwa'añ? ¿Uk yø' idø'on m'ama'at'ajtpy ku n'oyjaa'y'aty?”

¹⁶Jøts ja Jesús jadigojk yide'en wya'añ:

—Jade'ents idø'on ejx øts ja nwa'añ, pøn tandip ix'oojk, ja'ats ne'egi jawyenidip, jøts pøn jawyenidip, ja'ats ta'andip ix'oojk. Kumi may ja'adi pøn yiktukmadoodip jøts mye'endit,

niwaanits ja'adi pøn yik'a'ejxidip jøts ty'a'andit. Nayide'ents ja Dios Teety ttu'unt ja naxwii'ñit jaa'y.

Ku ja Jesús tningajxy jadigojk ja y'o'jkin

¹⁷Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tuu'amni midi Jerusalén nøjkxp, winets ja abiky tjiwaay ja pyabøjkpitøjk midi nimakmajtskti, jøts ja tnimaay:

¹⁸—Ixya tø nbejtyindi Jerusalén ma øts nyikøyakt, jøts øts ja teetywindsondøjk, jøts øts ja kajpxwejpitøjk nyiktagidøkit pøn ø xyik'ooktip. ¹⁹Ja'ats ø xkøyaktip jøts øts ja xagidøkidit pøn ka'israelit jaa'dyi, ja'ats ø nxixe'ektip xjaxe'ektip, ja'anim ø xwinwoptip xjipwoptip jøts øts ja xyikruspattit; kidigøok xøowts øts ja o'jkin nmimada'akt jøts ø njukpyøkt jadigojk.

Ku ja tø'oxyøjk t'amidooy ja may'ajtin midi tyaak'ajtp ja Jacobo møøt ja Juan

²⁰Winets ja Zebedeo y'luna'jk jam myendoo møøt ja tyaak ma ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty. Ja Juan idø'on ja' møøt ja Jacobo, ja'ats idø'on ja tyaak jam ojts twinguxani ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja t'amidoowa'añ tu'uk ja may'ajt. ²¹Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts yiktiiyiyi:

—¿Ti dø'on mdsøjkpy?

Jøts ja t'adsøoy, yide'en ja tnimaay:

—Tun may'ajt, jøts øts n'u'nk xyik'ixajkit adsow aduuk ku mgutujk xyiknaxkida'akt, tu'uk aga'n jøts jadu'uk anajy, jøts jade'en ja kutujk tmida'andit.

²²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja y'adsoojidoø:

—Ka' mee xnijawidi pøni ti mee m'amidoodip. ¿Mgupøkp meets ja ayoon midi ø nbaatp?

Jøts ja wyandi:

—Ngupøkp øøts ja'.

²³ Xjats ja tnimaay:

—Janch tiigyajpxy. Mgupøkp meets ja' sa jaty ø njatt ngubatt; jøts kuts øts idø'øn xmøøtsinaawya'andi tu'uk aga'n jøts jadu'uk anajy, ka'øtsip ja xpaat'ajtip jøts meets jade'en nyik'ixa'akt, ja' ja yikmo'odip pøni pøn ja Dios Teety kø'øm jade'en tø tyanibiktaagiyidi.

²⁴ Xjats ku ja jade'en tmadowdi ja yjanimajkpidi, jøts ja tjantyimyi'am-bøjktøø ja ñamajtskpidi midi tukjaa'dyi.

²⁵ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts yjayajxniiyidi niduki'iyi, jøts ja ojts ñii'mxyidi:

—Jade'en sam x'ejxtin xnijawidi, ja jaa'y pøn tnitanaadyip ja naajx ja kajp, øy ja sagasa y'adøtsnidi pøni sa ja kø'øm ttsokti; kuts jam pøngapøn møk yjaakyikutujkni, tu'ugyits yja' ja tyikmøji. ^{26–27} Jøts ka' meets mja' jade'endi, ne'egi yide'en meets mja'. Pøni pøn namyøjpikta'akwajnip, ja' idø'øn paat'ajtip jøts ja tuki'iyi ttu'unt pøni ti myigu'uk ejtxidip ka'ejtxidip, ja' idø'øn ja twindsø'ogip, ²⁸ jade'en sam ø nduñin, kaja'ajipxi ø tø nnimiñ jøts øts jawyeen nyikwindsø'ogit, pø ja'axi ø tø nnimiñ jøts øts ja windsø'jkin nyakt, jøts øts kø'øm ngudanit ja pojkpitumbi jaa'y pyøkyti, jøts ja may ñitso'ok'attit.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

²⁹ Xjats ku ja jam wyinaty cho'onidi jam Jericó, jøts nwindson'ajtim Jesús may ja jaa'y ja ojts pyadsøøñiyi. ³⁰ Jamts wyinaty namajtsk winap jaa'y chøønidi tuu'am, jøts ku ja tmadowdi ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty ñaxy, jøts ja møkta'aky tnimaadyøø:

—iWindsøn'ajtim, rey David y'u'nk y'ap, ayo'ejxk øøts!

³¹ Jøts ja mayjaa'y ja ojts y'øjyidi, ojts yiknøjmidi jøts y'amo'ondit, jøts ja tjaaktyimykjinajxtøø jawaani møk:

—iWindsøn'ajtim, rey David y'u'nk y'ap, ayo'ejxk øøts!

³² Winets ja nwindson'ajtim Jesús wya'k'øyyii'ñ, jøts ja tyaajxyii'ñ ja winap jaa'dyi jøts ja ttiibyijky, yide'en tnimaay:

—¿Ti dø'øn mdsojktip, ti ø ndu'ump?

³³ Jøts ja ojts y'adsowdi:

—Windsøn'ajtim, jawin'ejxwamp øøts.

³⁴ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jaa'y ojts t'ayo'ixy jøts ja ojts twinguxaji. Jøts ja winap jaa'y nay jatyi wyin'ejxwa'kxtøø, jøts ja ojts tpadsoondi ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús kyajptøjkii'ñ Jerusalén

21 Kuts jam Jerusalén wyinaty yja'atwanidi, jøts ja kajp ojts tpaatti midi txøøw'ajtp Betfagé, midi jam tmiwington'ajtp ja kojpk midi yiktejp Olivos, winets ja nwindson'ajtim Jesús tkejxy namajtsk ja pyabøjkpi, ² yide'en ja tnimaay:

—Nøjkxti ixø kajpjøøjty ixø wington. Jamts inet buuri tu'uk xpaattit kuwiñ møøt y'u'nk. Ja'ats inet migajidip jøts ya xyikme'endit. ³ Jøts ku pøn sa wya'ant, jade'en xnøjmidit jøts ku ø ndsøky, jøts ku ø tsojk ngøyajkojmit.

⁴ Jade'en'ampy idø'øn ja jade'en yjajty, jøts tyimyjade'en yjatt sa wyaañ ja Dios kyugajpxy ku ja yide'en tjaay ja nøky:

⁵ Nøjmidi ja Israelit kajp:

“Ejx yø mwindsøn mnimiñiyi
mnija'adyiyi,
amyujy tsaachyujy, taku'xni
byuuri'u'nk.”

⁶ Xjats ja pyabøjkpi ojts choondi jøts ja ojts ñøjkxti, ojts ja jade'en ttundi sa nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø y'ane'emyidi. ⁷ Ojts ja twetsti ja buur møøt y'u'nk, jøts ja ojts wyet tta-jiba'andi jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts ttawaa'tspety. ⁸ Jøts ja jaa'dyi janch

namay ja'adi, jøts ja ojts tya'apti ja wyet jam tuu'am; pømbi twidøjti ja ujts'aay jøts ja ojts tpikta'akti jam tuu'am. ⁹Jøts ja jaa'y møk wyambinaxwa'ktøø pøn jawyeen yø'odyip, jøts nayide'en pøn ix'oojk payø'odyip:

—iDios Teety tsajpjotpit! iKunuu'kx yø rey David y'ap y'u'nk pøn me tø xkexy! iKuuyi Dios Teety jadu'uk yjaak'øyi!

¹⁰Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús kyajtpøjkijyi'n jam Jerusalén jøts ja kajp kyajotkukidi, may ojts ja jaa'y wya'andi:

—iPøn yø jade'en?

¹¹Jøts ja jaa'y wyandøø:

—Ja Jesús yø' ja Dios kyugajpxy, pøn kyugajp'ajtp Nazaret jam Galile'it etjotp.

Ku ja Jesús twojpidømguixy ja too'kpitøjk jam tsaptøjkjotp

¹²Jøtsnim ja nwindson'ajtim Jesús tvojkiyi'n møj tsaptøjkwimpy, jøts ja ojts tkajxpidsømguixy pøn jaty jap wyinaty too'ktip yajktip, juudyip kajpxtip jap tsaptøjkwimpy. Ojts ttejtsapwajkixy ja mesi midi ja jaa'y yiktundip pøn ja myigu'uk myeeñ tkugojnidip, jøts nayide'en chinaabyajt ja yiktejimbejtøø ja paktoo'kpidi; ¹³jøts ja tnimaay:

—Yide'en jap nøkyijpxy wya'añ, jøts ku ajot'ajtaajk ja chaptøjk wya'ant, jøts jade'ents meets yø tø xpikta'kni sam maa'tspitøjk chinaadyøjkti.

¹⁴Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam tsaptøjkjotp winaagin nimejniyi ja jaa'dyi pøn winapti pøn pakma'atti, jøts ja ojts tyikmøkpøjkixy. ¹⁵Kuts ja teetywindsøndøjk jøts ja kajpxwejpitøjk ojts t'ejxti ku ja jade'en ttuñ milagri, jøts ku ja ojts tmadowdi ku ja mutskuna'jk jap tsaptøjkjotpy møk wya'andi: “iDioskujyip rey David y'ap y'u'nk!”, jøts ja yjantyimy'ambøjktøø ¹⁶jøts ja ojts tnøjmidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—iMadøøpy yø' ku yø ixa jade'en wya'andi?

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Nmadøøpy øts yø'. iTi ka'aním meets ja Dios kyajpxy x'ejxi ku yø tø tjanigajpxy? Yide'enxi ja wya'añ:

Tø ndanibiktaagi jøts øts mutskuna'jk xjanchjawidit xjanchkunuu'kxyjawidit.

¹⁷Xjats ja Jesús tmajststuyty, jøts ja ojts chøøñ jam Jerusalén jøts ja nijkxy Betania, jamts ja ojts mya'ay.

Ku ja Jesús ojts t'ayo'onmigajpxy ja iigi tsa'amguipy midi ja tyøøm ka'ejtp

¹⁸Xjats ku yjøpy'ajty, jøts ja wyimbejtkojmi nōjkxkojmi jam kajpjotp, winets yuu ja ojts pyaadyiyi. ¹⁹Xjats ja t'ejxpaajty tu'uk iigi kipy jam tuu'ba'am, jøts ja ojts tninijky, ojts ja kipy tjawi'ixy jøts ja ni tu'uk tyøøm tkapajtøø, nugo janchtum'aay ja'. Winets ja nwindson'ajtim Jesús ojts tnøjmi ja iigi kipy:

—iNijuuni mga'uktøømiñit!

Jade'en ja ojts wya'añ, jøts ja iigi kipy jaty tyimdyijch. ²⁰Xjats ku ja pyabøjkpitøjk ja ojts jade'en t'ejxti, jøts ja jantyimyñigyumaap tjantyimyja'widøø, winets ja tyiktøødøø ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tnimaadyøø:

—iSudso yø iigi kipy tsojk tø tyimdyi'ich?

²¹Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'on nwa'añ, pøni mjanchmøøt'ajttip ja janchja'win, jøts ku køøm ka' xwinma'adyit majtsk'aaw majtskjoojt, kidi yø'øyipts mee mjatp sam øts yø iigi kipy ixa tø nduñin, yø kojpk paat mee xnøjmit: “Jiwa'ak ya jøts mnøjkxt mejyjotp”, jantyimyjatpts idø'on ja jade'en. ²²Jøts ku øy ti x'amido'odit xpøktso'odit ajot'ajtingøjpx, pøni amumjoojt ja

janchja'win xmøøt'atti, myikmo'odipts ja p'øni ti m'amidoodip.

Ja Jesús myøk'ajtin

²³ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkii'ñ tsaptøjkøtpy, ixap ja wyinaty yik'ixpiky ku winaagin jap myendøø ja teetywindsøndøjkti jøts ja møjaa'dyøjkti, jøts ja ojts tyiibyikyiyi, yide'en ja ñimaajyøø:

—¿Pøn yø yjade'embi mdanigutujk'ajtip jøts yø jade'en x'unt? ¿Pøn yø kutujk jade'en tø mmø'øyi?

²⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—Nayide'en meets yam nyiktøowami; jøts pøni m'adsowimbejtíp inet, winets meets ja ndukmado'ot pøni pøn øts yø jade'en xanigutujk'ajtp ku øts yø jade'en nduñ. ²⁵ ¿Pøn ojts Juan Bautista tyanigutukyiyi jøts ja yā yiknøbatt? ¿Dios, uk jaa'y?

Jøts ja xem yam kø'ømyi tkajpxy'ajtpinaxwa'ktøø, yide'en ja ñawya'añidi:

—Ku net yø njanima'ayin jøts ku Dios ja tni'ane'emy, yide'ents inet yø x'adso'owin: “Jøts ¿tigøjxp ku ja ojts xkajanchjawidi?” ²⁶ Jøts ku net njanima'amyā'an jøts ku nugo jaa'y ja ojts kyexyi yiknøbatpi, winets yø mayjaa'y xnibidø'jka'andit; kumi niduki'iyi yø jade'en tñija'widip jøts ku ja Juan tum ja' tkajpxy midi Dios yja'ajip.

²⁷ Jøts ja ojts nugo t'uknimaañidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ka'ap øø nnijawi.

Winets ja ojts ñi'mxyidi:

—Ni øts meets inet ja ngadukmado'ot pøni pøn øts yø jade'en xanigutujk'ajtp ku øts yø jade'en nduñ.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty namajtsk ja jaa'y tukmiga'axpi

²⁸ Xjats ja tjaaknimaay:

—¿Sā meets idø'øn x'ukja'gyuki ya'atpi ayuujk? Tu'uk idø'øn jaa'y,

jamts namajtsk myajnk; jøts ja tu'uk tñimaay: “Mets u'nk, ixyam mnøjkxt tumbi jøts ø x'atstujkät ja n'uvi tsā'am.”

²⁹ Jøts ja myajnk ojts yide'en y'adsøyiyi: “¡Ka' nnøjkxwa'añ!” Winmaadyigajts ja jadigojk xjats ja ñijky tumbi. ³⁰ Jøts ja u'nkteety ojts ja tñinijky ja yjadu'ukpi majnk, jøts ja ojts nayide'en tñøjmi, jøts ja ojts yide'en y'adsojiyi: “Øyip teety, øy ø mnøjkxt.” Jøts ja nigidi y'uknøjkxni. ³¹ ¿Pømbits ja tpaduun jade'en sā ja møjaa'y tjatsøky?

Jøts ja wyandøø:

—Ja' midi ja jawyeen y'uknimaay.

Xjats ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Janch øts idø'øn nwa'añ, jøts ku ja ne'egi jawyeen ja Dios kyutujk ttatøjkiiyidit ja'adi pøn pøkyun'ejtkunajxtip, jøts nigidi meets. ³² Kumi ja' meets ja Juan Bautista tø mdanimiñiyi jøts ja mduk'ixpikyidi sā mdsøonidit mdanidit sā mjujky'attit, jøts ka'ats ja tø xmibøkti; ne'egi ja' ja ojts tjanchjawidi ja jaa'dyi pøn pøkyun'ejtkunajxtip. Jøts kuts meets øy ja ojts jade'en xja'ejxti, ka' meets ja ojts xjanchjawidi, jøts ka' mdsinaa'yin xyiktigajstøø.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja ka'ødyumbi

³³ 'Ukmadowdim jadu'uk ya'at madya'aky: Tu'uk ja jaa'y midi ja kam kaja'ampy tjagyajp, ja'ats ojts tni'ipy ja uvi kipy jam kyamjotp, jøts ja ojts tñaguemy; jøts ja ojts tyik'øyi tu'uk ja abøjk'ii'ñ mā ja uvi nøø yik'amøø'kxät, jøts tu'uk ja ne'ey janch køjxp mā ja kam yik'ejx'ett.

'Xjats ja ojts winaagin ja tyumbi tmø'øy ajuudyujk ja kyam, jøts ja ojts tkømø'øy jøts ja chøø'ñ widejtpi. ³⁴ Xjats ku tpaajty ja uvi tujk'aats, winets ja ojts tkexy winaagin ja tyumbi, jøts ja ttaniguexy ja yjadu'ukpi tumbidi midi ja wyinaty tyuk'ajuudyujkpy ja kyam, jøts ja yik'amido'odit ja pikta'aky midi

ja paat'ajtiyip. ³⁵ Ka'ap ja ñomdøø, ojts ja tmajtsti ja tumbi midu yikajxtip, pømbi yikwojp yiktse'jk, pømbi o'jk jøts pømbi yikwinga'jts yikjøkka'jts. ³⁶ Jøts ja kugam ojts tjaakajxkojmi ja tyumbi jawaani namay, nigidi jade'en sam ja yjawyeembidi; nayide'ents ja kam ejx'ejtji ja ojts tyungojmiyidi.

³⁷ Jøtsnim ja ojts tkexy ja kyø'øm'u'nk, yide'en idø'on ja y'ukwinmay: "Yikwindsø'ogip øts n'u'nk." ³⁸ Jøts kuts ja ojts ja'ayi yik'ixy, winets ja kam ejx'ejtji ñawyajnidøø: "Yø' yø kam yø' yø pikta'aky tmidan-wangøjxp, yø' yø tmaabyøkwap; wan tyimiykpa'ø'jkyindi jøts adøm yø nmidaangøjxint." ³⁹ Xjats idø'on ja tmajstøø, jøts ojts tyikpidsømdi jam kamjotp, jøts ja ojts tyik'ookti.

⁴⁰ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ttiibyiky, jøts ja wyaañ:

—Ku mye'ent ja kugam, ¿sats ja tum-bitøjk yiktu'undit midu kam'ejx'ejtji?

⁴¹ Jøts ja teetywindsøndøjk jøts ja mø-jaa'dyøjk wyandøø:

—Niwine'en ja tkidyimy'ayo'ext yø yjade'embi ka'øy jaa'dyi, yikpa'ookp ja', jøts ja t'ayajknaxt jadigojk ja ñaajx, jøts ja abiktyumbi ja tmo'ot pøn ja mo'o-jiyip ja pyikta'aky pøni wine'enin ja pyaat'aty.

⁴² Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—¿Niwindinim meets Dios kyajpxy xka'ejxi? Yide'enxi ja wya'añ:

Ja tsaa midu ja pojtspi kya'uk'a'ejxidøø, ja'ats ne'egi ixyam tø y'ukyikpiktakni jam pøch kyubajkp jøts ja t'a-majtsmujkixy ja pøch.

Ja Dios Teety idø'on yø jade'en tø ttuñ, øy yø ñigyumaap njaja'wandi.

⁴³ Jade'ents ja Dios kyajpxy wya'añ, paty mee nnøjmi jøts ku ka' myik-mo'odit jøts xatøjkidit ja Dios kyutujk, ja' ja ne'egi yikmo'odip pøn tyikwin-gaxø'jkidip ja Dios yja' midu ja yja'a-

jtpy. ⁴⁴ Jøts ja tsaa ku jam pøn y'uk-naxkida'akt, windigø'øpy ja ayoobi; jøts ku ja tsaa pøn y'uktanaxkidakpatit; yikpu'xkiyip ja'.

⁴⁵ Kuts ja teetywindsindøjk jøts ja fariseotøjk jade'en tmadoodøø ja madya'aky midu ja nwindson'ajtim Jesús ja tamimadyaajkidip, ojts ja tja'gyukidi jøts ku ja' yiknimadya'akti.

⁴⁶ Winets ja tjadyimyjamatwandøø, ja mayjaa'yts chø'jkidip pøn tniija'widip jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús ja Dios Teety yja' tkajpxi.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty sam tu'uk windson tyik'amajtski ja myajnk

22 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts jadigojk ttamimadyaktøjki-gyojmi jadu'uk madya'aky, yide'en ja wyaañ:

²—Jade'en ja Dios kyutujk midu yjaa'y ja tyanitanaapy sam tu'uk windson pøn xødump jøts myajnk ja tyik'amajtski, ³ jøts ja tyumbi ja ttaniguexy pøn jaty ja yikaawyampy yik'uukwampy jøts ja t'atswa'adit, ka'ats ja jaa'y ja pyadsoo'nidøø. ⁴ Jøts ja ojts abiktyumbi tjadanigajxkojmi, yide'en ja t'uknimaa'y: "Nøjkx ja x'atstukmadowdi pøn jaty ø nwaawampy, jøts ku ja kaaky jii'kxy ya abaadi y'ejtni. Tø øts ndsaka nyik'øøky jøts tyimdyumjane'kxpi tyimdyumjayeekpyi, abaadi a'ejxi y'ejtni, wan tmenidi tø'øxniigaabyi tø'øxni'ukpidi." ⁵ Kidyimyøjpiktakti ja' pøn idø'on jayikwaadsodip migaabyi mi'ukpi. Pømbi nøjknin kyamjotp, jøts pømbi tyunk tniyø'øyini ma jaty pøngapøn myeemyiky, ⁶ jøts pømbi axaji tyikja'jttøø ja windson tyumbi jøts ja tjemdunidi tedunidi, yik'oo'ktibaat ja'. ⁷ Winets ja windson yikxon yjantyimy'ambijky, jøts ja ojts tkexy syoldaditøjk jøts ja tyikpa'ooktit ja jaa'y pøn tyimiykjaa'y'oo'knidip, jøts

ja tnitsaajyidit ja kyajp. ⁸ Winets ja tnimaay tyumbitøjk: “Tum ja abaadi y'ejtni jøts xøow yiktu'unt, ka'adamts yø yjade'embii jaa'y pyaat'atyidi jøts yø nyikmiga'ayin nyikmi'uujkin. ⁹ Nøjkxtiis jam ma jaa'y ñaxy tyøki, jøts ja niduki'iyi xwa'adit tø'øxñigaabyi tø'øxñi'ukpi pøni pøn jaty jam mbattip.” ¹⁰ Jøts ja tumbi cho'ondøø ñøjkxtøø jam tuu'am, jøts ja ojts twaamukti pøn jaty ja jam pyattøø, jam øyjaa'byi ka'øyjaa'byi; jøts ja mayjaa'y jade'en tyik'ujtstøø ja tøjkojot.

¹¹ Xjats ja windsøn jam tyøjkii'ñ jøts ja t'ejxwa'añ pøn jaty tø yja'atti migaabyi mi'ukpi, winets ja jap t'ejxpaajty tu'uk ja yaa'dyøjk, jøts ku ja ka'ap jade'en xyøxyi sam idø'on pyaat'atyidi ñaxyoxidit ja tø'øxñigaabyidi ja tø'øxñi'ukpidi. ¹² Jøts ja tnimaay: “¿Sudso mets ya tø mdøki, jøts ka'ats jade'en mxøxyi sam idø'on pyaat'atyidi ku tø'øxñigaaky ku tø'øxñi'uk ñaxy?” Jøts ja nisa kidyimwya'añ, amøñi ja y'ity. ¹³ Winets ja windsøn ja tnimaay pøn jaty jam wingiidyip wimbøjktip, yide'en ja tnimaay: “ƒxe kowøondi pakwøondi jøts xwibøjpidso'ømdit, wan tniikxy agugootstujpy ma yjø'øt ma ya'axt, ma wyingidsetst y'agidsetst.” ¹⁴ Kumi may ja yjayikwaadsowdi øy pøn, jøts waanits ja'adi pøn yik'a'ejxidip.

Ku yikajpxy'aty ja kugubajt

¹⁵ Jøts ja fariseotøjk jam ojts choondi, jøts ja ojts tkajpxy'ejxwa'andi, ja'ats ja tyikpøky'attip jøts ja ttani'øønidit pøni sa yjadyimy'ukwa'añ. ¹⁶ Xjats ja jade'en winaagin tkajxtøø ja yjaa'y møøt ja Herodes yjaa'myi, jøts ja t'atstukni-maawya'andi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn, tø øø nnijawi jøts ku tiy mgajpxy, jøts ku tiy janch ja Dios yja' xnigajpxiyi, ka' xmøjpkita'aky øy jaa'y sa yjawa'andi kumi ka' mets

pøn xkupiky xkagupiky. ¹⁷ Tukmadookts øøts sa me m'ukwa'añ: ¿Nmo'op øøts kugubajt ja møj windsøn midi jam Roma tsinaapy? ¿Nmo'op øøts u ka'?

¹⁸ Yja'wiyii'ñits ja nwindson'ajtim Jesús ja' jøts ku ja kya'ødyunwa'añiyi, jøts ja tnimaay:

—Meets win'øømbidi, ¿tiku øts jade'en xkajpxy'ejxti? ¹⁹ Tuk'ejxtik øts ja meeñ midi myiktundip ku ja kugubajt xyakti.

Jøts ja ojts t'atskondi tu'uk ja pu-jxmeñ. ²⁰ Ku ja ojts t'uk'ixy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja tyiktiiy:

—¿Pøn yø' wyeen y'aaw, jøts pøn yø' xyøow ixa kyøxja'ayi?

²¹ Jøts ja t'adsoodøø:

—Ja nwindson.

Winets ja ñimaajyidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Yø'øts meets yø windsøn mmo'op midi yø yja'ajtpy, jøts Dios yø xmo'odit midi Dios yja'ajtpy.

²² Xjats ku ja jade'en tmadoodøø, ñi-gyumaap idø'on ja tyimyajtøø; jøts ja ojts jade'eñi tmajtstu'utti jøts ja choo'nidi.

Ku ja jaa'y tyiktowdi pøni janch idø'on ja' ku oo'kpi jadigojk yjukpyøktit

²³ Jøts nay ja'abi xøow ja saduceotøjk ojts t'ats'ejxti ja nwindson'ajtim Jesús. Jade'en idø'on ja' ja wyinmaa'ñ tjagyapti jøts ku oo'kpi ka' y'ukjukpyøjknidit; paty ja yide'en tnimaadyøø ja nwindson'ajtim Jesús:

²⁴ —Windsøn, yide'en ja Moisés wyaañ: kuk pøn tku'ookt ñidø'øxy jøts ku ka' tyiktañ ni tu'uk y'u'nk, pøni jamts y'ajch uk y'uch, ja'ats ja ku'økytø'øxy tmøøt'amajtskip jøts ja tyika'axt, jøts ja myigu'uk kyagudigø'ty midi tø y'øøky. ²⁵ Jats øøts y'ity nmigu'uk tu'uk midi jaa'y'ajttip niwixujk yaa'y. Jøts ja jagyoop y'amajtskiyii'ñ, o'jkts

ja'. Jøts kumi ka' y'u'nk y'unaj'jk tyiktaañ, jøts ja y'uch ojts tmidañ ja kyap, ja ku'øktyø'oxy. ²⁶Jøts nayide'en yjajty ja myimajtskpi, jøts ja myidigøøkpki nayide'en, tumjade'en ñajxkøjxti niwixujk. ²⁷Jøts ku ja jade'en y'oo'køjxtøø, jøts ja tø'oxyøjk yjaaktyimy'ø'jky. ²⁸Jøts kuts ja jadigojk pyidsø'ømdit jujky'ajtpi, ζmidi'ibits ja tniðø'oxy'atp, pø tøxi ja t'atsniðø'oxy'ajtkøxti?

²⁹Jøts ja ojts yide'en y'adsøyidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Kajaa mdigøydi, ja'agøjxp ku ka' xnija'wiyidi ja Dios kyajpxy, ni ja myøk'ajtin xkanija'wiyidi. ³⁰Kuts jadigojk ja oo'kpi yjujkyøktit nipøn kya'uk'amajtskiñit, ka' pøn y'u'nk ñøøx tkøyakt jøts ja y'amajtskit, jade'ents ja chinaañidit sam ankilisti midi jap tsajpjøtpy. ³¹Jøts ku ja oo'kpi yjujkyøkti, ζka'anim meets ja nøky x'ixy sa Dios kø'øm tø wya'añ? Nøømxi ja': ³²“Tum øts xDios'ajttip ja Abraham, ja Isaac, jøts ja Jacob.” Kidi oo'kpipts ja ñiDios'ajtpy, pø ja'axi ja ñiDios'ajtpy jøts ja tyikjujky'att øy pøn.

³³Ku ja jaa'y jade'en tmadoodøø, jøts ja ñigyumaap tja'widøø ku ja jade'en yik'ixpikyidi.

Ja møj kutujk midi ja Dios ñi'ane'empy

³⁴Winets ja fariseotøjk ojts tniad-owdi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø tyik'amøñ ja saduceotøjkti, jøts ja ñamyujkidøø; ³⁵jamts tu'uk kajpxwejpi tmøødidi, ja'ats ja tja'uka-jpxy'ejxwaan ja nwindson'ajtim Jesús. Jøts ja tyiktiiy:

³⁶—Windsøn, ζmidi'ibi kutujk jawaani møj midi ja Dios kyutujk myøøt'ajpty?

³⁷Jøts nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy: —“Windsø'øgi ja Dios amumjoojt, jade'en xtsokt mabaat myajada'aky

m'anmija'win, mabaat myajada'aky m'aaw mjoojt.” ³⁸Yø' idø'øn møj jøts yø' idø'øn jawyenip. ³⁹Jøts ñiñayjade'en ja myimajtskpi, yide'en ja wya'añ: “Jade'en mmigu'uk xtsokt sam kø'øm mnachøkyin.” ⁴⁰Yø'øbi kutujk majtsk møj midi ja Moisés tø tja'ay jap kyutujkjøtpy, jøts midi ñigajpxtip ja Dios kyugajpxy ku yik'ixpøkti.

ζJanch idø'øn ku ja David t'ap'aty ja Cristo?

⁴¹Nay ixamnim ja fariseotøjk wyinaty amuki y'etinim, ⁴²jøts ja nwindson'ajtim Jesús ttiibyiky:

—ζSa mee mwinmay, pøn yø Cristo? ζPøn yø' y'u'nk?

Jøts ja tniamaadyøø:

—Ja rey David yø' y'ap.

⁴³Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tniamaay:

—ζJøts sudsomts ja rey David ja Es-piritu Santo yikwajnøø jøts ja ojts tijj windsøn? Tiku ja David yide'en wya'añ:

⁴⁴Nømp ja nwindson'ajtim ja Dios Teety ñiamaajyøø:

“Putsinaaky øts n'aga'n'ampy, kunim øts yø nmimajadakøxt pøn jaty mmidsep'ajtip.”

⁴⁵ζSudso ja Cristo ja yiknitsokpi, sudso ja David ja y'ap'aty, jøts yide'ents ja David kø'øm wya'añ jøts ku ja twindsøni?

⁴⁶Jøts nipøn nisa kidyimwya'añ, jøts ja'abi xøøw ttamajstuttøø, jøts ka'ap pøn y'uktiibyøjkniyi tigati.

Ku ja Jesús ttamigajpxy sa y'adø'tstti ja fariseotøjkti møøt ja kajpxwejpitøjkti

23 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tniamaay ja mayjaa'y jøts ja pyabøjkpitøjk:

²—Yø kajpxwejpitøjkti jøts yø fariseotøjkti, jade'en yø wya'andi jøts ku yø tyimbyaat'atyidi, yø' idø'øn

ja tymñigajpxtip wa'ats, yø' idø'on ja tymñija'widip ja Moisés kyutujk. ³Jade'ents meets yø xpadu'unt, tundi dø'on jade'en tuki'iyi pøni sa mni'i'mxyidi; kidits nayide'en m'adø'øtsti sam yø y'adø'øtsti, kumi jade'en'ajttip yø', wenk yø jaayi y'lukwa'andi jøts wenk y'adøtskojmidi. ⁴Nugo tukmajada'ak myajada'akti midi janch kamaabyim, jøts ja'ats ja jaa'y tyukpadunwandip; jøts niwine'enin ja kø'øm jade'en tkatunwa'andi. ⁵Jade'en'ampy jade'en y'adø'øtsti jøts ja kajp y'ejxidit, jøts ja mayjaa'y y'ejxidit. Wyet nikijxy tkøxja'adi wan jaty ja Dios kyutujk, jøts yik'agajpxtit ku ja tjantyimbyadundi, jøts nayide'en ñachojkmiiydi jøts wyet tum yøñ tñajtskudiiyi tmiwidettit, ka'ap jade'en tyiktundi sam o pøn jaa'y. ⁶Ja' chojktip jøts tum jam tyimy'ixa'aktit ma ja windsøn tsinaabyajt jam ku xøow ku ti tyuñi tsaptøjkjøtpy, ⁷jøts jade'en ttsokti jøts ja jaa'y nøø'ajy tuu'ajy wyindsø'ogiyidit kyajpxpoo'kxiyidit, jøts ja tyimiyktejtit ku ja kyajpxwejti.

⁸Jøts meetsts kidim jade'en jaa'y xnimaañidi jøts jade'en myiknøjmidit jøts ku mee mgajpxwijy, pø tu'ugyixi mee tum jade'en mnay'uch'atidit mnay'ajch'atidit, jøts tu'ugyits ja mgajpxwejpidi midi mgajpxwejidip, ja Cristo ja', ja yiknitsokpi. ⁹Jøts kidi pøn xejti teety ya naxwiñ naxkijxy, tu'ugyixi meets mdeety ja' pøn jap tsajpøtpy. ¹⁰Jøts nika' mnawyindsøndejidit, pø tu'ugyixi ja' pøn mwindsøn'ajtip, ja Cristo, ja yiknitsokpi. ¹¹Pøn ja myigu'uk twindsø'jkip, ja' idø'on mõj, ja' idø'on nmigubajk'ajtidip. ¹²Pøn ja namyøjpikta'akwajniyip kø'øm, yik'amutski ja nøjlx yjaty, jøts pønts nabyiktaajkip yik'ayowim, ja'ats idø'on nøjlx mõjtøjkip.

¹³'iTi jade'en mnadyatuujnidip meets kajpxwejpitøjkti meets fariseotøjkti, wine'enin win'øø'ndsøonidi! Meets ja m'agajpxujkpy jøts mmigu'uk xkaduktatøkiwya'andi ja Dios kyutujk. Jøts ka'ats kø'øm mdøkidi, jøts nika' xyiktøkiwyamidi pøn ja tsojkin tjajagyajp.

¹⁴'iMjanch'ayøøy meets kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti, wine'enin xnidunk'atti ja win'øø'nk!, ku ja ku'øk-tyø'øxy ja tyøjk ja pyikta'aky xpøjkkidi jøts ñadyijyi xkayiknigaxø'økti, ñadyijyi ja tsapkaixpy janch yøñ xkajpxti, yø' meets yikxon myiktagubatp.

¹⁵'iTi jade'en mnadyatuujnidip meets kajpxwejpitøjkti, meets fariseotøjkti, wine'enin ja mmigu'uk xwin'øøndi! Mjantyimyijotigøødyip meets, jøts ja jaa'y xukupøktit ja mdsinaa'yindi sa mee m'adø'øtsti, jøts kuts ja jaa'y jade'en tø xundi, ne'egi jawaani ka'øy meets ja jaa'y xjaaktyimdyuñ, jade'en ja tpatni sa ja øy øy tymñøjxkt jap inferno, jøts nigidi meets jade'en mdyimyjatt.

¹⁶'iMjanch'ayøøy meets tuu' niwaañidi, jade'ents xundi sam winapjaa'yindi!, ku mee mwa'añ: "Ku pøn wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty ja tsaptøjk, jade'ents ja yikpikta'aky sam pøn kyawanda'agyin; jøts pønts wanda'akp jøts tyiktestigi'aty ja oori midi ja tsaptøjk yja'ajtpy, ja'ats idø'on tiy janchwanda'akp." ¹⁷iMeets mo'otpidi, jade'en xundi sam winap jaa'yindi! ¿Midi'ibi dø'on jawaani jaaktyimyoj: ja oori, uk ja tsaptøjk midi tyikunuu'kxy jajtp ja oori ku ja yikajpxpaaty? ¹⁸Jøts nayide'en mwamidi: "Ku pøn wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty ja altajr, ka'ap ja wyanda'agyi; kuts pøn wyanda'aky jøts tyiktestigi'aty ja limunsi midi yikyojxp jam altajrkøjxp, ja'ats idø'on tiy janch wanda'aky." ¹⁹iMee mo'otpidi, mee wimbeets

kugoots ejtpidi! ¿Midi'ibi jawaani jaaktyimyøj: ja vojxin, uk ja altajr midi tyikunuu'kxyjajtp ti jaty jam yikyøjxp? ²⁰Jøts pønts tyiktestigi'ajtp ja altajr ku wyanda'aky, kidi ja'ayip ja nugo yiktestigi'ajtpy, nayide'en ja tyestigi'aty ti jaty jam altajrkøjxp; ²¹jøts pøn tyiktestigi'ajtp ja tsaptøjx, kidi ja'ayip ja nugo yiktestigi'ajtpy ku ja wyanda'aky, nayide'en Dios ja tyiktestigi'aty pøn ja chaptøjx'ajtpy. ²²Nayide'en pøn wandakp jøts tyiktestigi'aty ja tsajp, ja Dios idø'on chinaadyaajk ja yiktestigi'ajtip, jøts ja Dios kø'øm midi jap tsinaapy.

²³¿Mjanch'ayøøy meets kajpxwe-jpitøjkti, meets fariseotøjkti, ku ja win'øø'nk xunk'atti! Køx kida'ak meets xjanchkugubatxixy, jøts ka'ap ne'egi xpadu'unxidi midi ja Dios kyutujk jawaani ne'egi yjani'ane'empy ku ja ttsøky ja ødyiidyu'unin, ja pa'ayo'ejxk jøts ja janchja'win. Ya'atpi meets idø'on ne'egi jawaani mjapaat'ajtip mbadu'ump. ²⁴¿Meets winap tuu'waabidi, ku ti x'uukti tum axity ja xyiknaxti jøts ja uux jam kyatøki, jøts nika'ats xjawidi ja møjpi jiyujk ku ja amuum xjøøndi!

²⁵¿Ti jade'en mnadyatuujnidip meets kajpxwe-jpitøjkti jøts meets fariseotøjkti ku xunk'atti ja win'øø'nk! Ja'ayi mee mjanchkamijotkukip sudso ja texy ja tas nikijxyi nadyijyi wa'ats y'ett, jøts ka'ap ja xunk'atti pøni sadam ja yjøtpy. Ni xka-ja'gyukidi kudam m'amp mjotp tum ja axøøkpi yigaappi xjamøøt'atti, ku jaa'y nugo xwin'øøndi xwimaatsti. ²⁶Meets fariseo winapti: jawyeen yø mga'øy'ajtin xmajtstu'tuttit, jøts jade'en ja m'anmi-ja'win ttaniwa'ats'attit ejxim n'uk'ejxint tasi nyikwaajtsin, jade'en nikijxy jade'en jøtpyi.

²⁷¿Mjanch'ayøøy meets kajpxwe-jpitøjkti jøts meets fariseotøjkti, meets win'øø'nbidi!, jade'en mee mgaxi'iky

sam ja oo'kpi nipotsin midi tø yikpoobi jøts ja janch tsuj nikijxy kyaxi'iky, jøts ku jap jøtpy ujts abøki oo'kpi pajk jap, jøts tum ja axøøk ja jap myøøt. ²⁸Jade'enxi meets idø'on; wemp am nadyijyi xuk'ejxti ja jaa'y jøts ku mee m'øyjaa'yi. Midi'its jap m'aawidip mjoojtidip, tum ja taay'ajtk, tum ja kya'øybi jap mwinmaa'n'ajtip.

²⁹¿Mjanch'ayøøy meets kajpxwe-jpitøjkti jøts meets fariseotøjkti, meets win'øø'nbidi! Meetsxi ja Dios kyugajpxy ja ñipots myik'ø'yidip ku ja y'ookti, jøts ja xyo'om yik'ø'yidi wyingi'jy pøn tø y'ats'øyjaa'y'atti, ³⁰jøts mjanch'uknømdi: “Kuk adøm jeexyip n'ukja'ajtyindi, ka'ap adøm ja møjaa'dyøjx jeexyip tø nbudøjkindi ku ja tø tyik'ookti ja Dios kyugajpxtyi.” ³¹Yø'øyits meets kø'øm mnadyani'øø'niyip jøts ku ja xeety'apidi pøn ja Dios kyugajpxy tø tyik'ookti. ³²¿Yik'abaadidits inet midi ja mdeety'aptøjx tø ttunjøpidi!

³³¿Meets win'øø'nbidi! ¿Meets kawindiyjaa'dyi! ¿Sudso meets xijy ja ayo'on m'ukniwaajtsniyidit midi jap ayodaajkjøtpy mbaattip? ³⁴Yø'øgøjpx øts kugajpxy ngaxt møøt ja wijyjaa'dyi møøt ja yik'ixpøjkpidi. Jøts myik'ookpts meets ja winaagin jøts ja xyikruspattit, jøts pømbi yiktseekp yikwopp jap tsaptøjxjotp, jøts pømbi yik'ixa'ap yikpawiditp kajp kajp. ³⁵Jade'ents meets ja pøky mdaja'adit, jøts ja xkubattit ku ja øyjaa'y kawine'en tø xyik'oo'knidi, Abel ñikøjxp cho'onda'aky pøn øy pøn yikxon jaa'y'ajtp, kunim ja Zacarías ttamigugøxi pøn ja Berequías myajnk'ajtpy, pøn mee myik'øjx jap tsaptøjxjotpy ma ja altajr y'ity. ³⁶Janch øts idø'on nwa'añ, ku jade'en yiktuñ yø'øbi pøky, yø ya'atpi jaa'y yø taja'adidip jøts yø yiktagubattit pøn jaty ja ixyam tsinaadyip.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja Jerusaléngit kajp

³⁷Jerusaléngit kajp, Jerusaléngit kajp, meetsxi myik'oo'kpy ja Dios kyugajpxy, jòts xwinga'atsti xjòpkà'atsti pòn ja Dios kyajpxy tyiky'oyidip, pòn ja Dios mjadanigajxidip! ¡Tò meets njapeemukwà'añ njakonmukwà'añ kawinaak ojk, sam tsikuna'jk ja tyaak ñimu'uxyi, ka'ats meets ja jade'en tò xkupiky! ³⁸Ejxtits inet ja tsaptòjk ku ja abak tyani; ³⁹òts id'òn wamp jòts ku meets xka'uk'ejxnit tsojk, jòts ku meets jaanim x'ejxtit pòni juuni ja tiempi yja'aty ku mnò'omdit: “Ejxik Dios ja kyunuu'kxyu'nk ñadyaguguexyi midi mmime'enxiyip ja kyutujk.”

Ku ja Jesús tñigajpxy jòts ku ja tsaptòjk kyida'att

24 Xjats ja nwindson'ajtim Jesús pyidsiimy jam tsaptòjkjotp, jòts ixam ja wyinaty ñajxni ku ja pyabòjkpitòjk ja jam wingon ñimejniyòò, jòts ja tyukmadoobinaxwà'jkòò sa jaty ja tsaptòjk jam t'ijxy ku ja janch tsuj janch øy. ²Jòts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøoy:

—¿M'ejxtip ixa jade'en tuki'iyi? Øts wamp jòts ku ya nitu'ugin ja tsaa kyata'ant nikiibyety, kuja'jigyøxp yò tuki'iyi.

Ja ejxa'an midi yik'ejxp ku wyinaty yiktiidyunwanidi ja naxwii'ñit jaa'y

³Winets ja ojts ñòjkxti jam kojpxòjxp midi yiktejp Olivos; jòts ku ja nwindson'ajtim Jesús ixam wyinaty tò y'ixa'aky, winets ja pyabòjkpitòjk ja ojts ñinijkxyiyi, jòts ja ojts ñimaajyidi amaa'tsk:

—Ja' øò ndsòjkpy jòts øòts xukmado'ot windem id'òn ja jade'en yjatt. ¿Ti ejxpajt ti ejxa'an øò n'ejxp jòts ku

wyinaty mmenwà'añ, jòts ku wyinaty yja'atwà'añ ja tiidyu'unin xøow?

⁴Jòts nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Øyim mnay'ejx'etidit jòts kidi øy pòn nugo mwin'iiñidi. ⁵Kumi may ja jaa'y mye'endit jòts ja jade'en ñadyejidit jòts ku ja y'òtsi, yide'en ja wyà'andit: “Øts id'òn Cristo ja yiknitsokpi”; jòts mayts ja jade'en twin'òondit ja jaa'y. ⁶Jòts mmado'op meets jòts ku jaa'y tñigajpxtit ja tsep, uk tñigajpxtit sa jaty ja tsep yjaaktunit, sa jaty ja ayon yikpaatt; kidits mdsøogidi, jatp id'òn ja jade'en; ka'animts wyinaty tmibaat'aty jòts ja naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit. ⁷Kumi tseptu'undip ja jaa'y pòn ki'abikñaaajx ki'abikyajpti jòts ñañibid'øogidit xem yam, jòts ja windsøndòjk nayide'en cheptu'undit ja xem ja yam pòn jaty ja kajp ja naajx tñitanaadyip naxwiiñ; etp yuu xøow, jòts pa'am køx kida'ak jòts ujx ñaxt maawyeen. ⁸Tso'ondakpnim ja ayon wyinaty jade'en midi yikxon yik'ejxpnim.

⁹Winets meets myikøyakt jòts myikjemdu'undit myiktedu'undit, jòts jaa'y yik'oogidit, jòts nipòn mgatsokidit o magajp, ja'agòjxp ku mee xjanchjawi. ¹⁰Winet ets ja jaa'y may ja yjanchja'win t'ixmatstít, yja'dyigøøgyøxnidip ja Dios yja' ja'ami jòts ja myigu'uktòjk tkøyajknidit. ¹¹May ja windaay'ajtpi pyidsø'omdit, ñadyijiywya'andit jòts ku Dios yja' ja tñigajpxidi, jòts may ja myigu'uk twin'òondit. ¹²Kawine'en ñaxt ja ka'ødyu'unin jòts ja ka'øwyinmaa'ñ, may ja jaa'y xem yam kawin'ijxyim ñayjawiyyidit. ¹³Jòts pòn tmidanaapy jòts pòn tu'ugyi winmaapy, ja'ats id'òn nõjkx nitso'ok'ajtp ja y'anmija'win. ¹⁴Jòts ya'at øy madsoo yikajpxwà'kxt wine'enin naxwii'ñit y'ity, ya'at Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky, jòts naajx

kajp ja møj ja mutsk tnijawidit; jats idø'øn tmbaat'att jøts naxwii'ñit jaa'y yiktiidyu'undit.

¹⁵Ja Daniel, pøn ja Dios kyuga-jpxy'ajtpy, ja' yide'en tñajtsja'wiyii'ñ jøts tnigajpxy ti yikpøkpyajtp, ti midundigøøpy; jøts kuts x'ejxtit jøts ku ja'baat jap yik'ejxni yikpatni ma ja tsaachjagunuukxy chaptøjk jap, japts ja mga'ukmaa'kxniyidit. Pøni pøn ya'atpi nøky kajpxp, wan tja'gyuki. ¹⁶Wants ja tka'akti pøni pøn tsinaadyip jam Judea jøts kyaknøjkxtit jam kojpkøjxp.

¹⁷Jøts pøni jam wyinaty pøngapøn tø pyety tøjøkøjxp ja'abi xøøw, ka'ats t'ukniwinajknit ok idø'øn ti tjaak'atsjuutt jap tøjøkøjtpy; ¹⁸jøts pøni jam wyinaty pøngapøn wyidity kyamjotp, wan ka' t'ukwimbejtñi, ni wyet ni ñaamy tka'atswetst. ¹⁹¡Ayo'ijxyim ja tø'øxyøjk yjanchjattit pøn jaty mutsk jam wyinaty tnikøjxp'ajttip, pøn jaty myaxu'nk jam wyinaty tø tyikaxø'økti! ²⁰Amidowdi pøktowdi Dios jøts kidi ja et mga'akti ku ja et y'amxuxy chaachxuxy, jøts kidi wyinaty yjaty ku poo'kxin xøøw; ²¹møk ja ayo'on yik'ext sam ka' windi yjatyin wine'en ixym kujk ñaxy ku ñaxwii'ñit cho'ondaajky. Jøts ku ja ñaxt ni kya'ukyik'ejxnit jadu'uk nayide'en. ²²Jøts ku Dios tyikjakt ja ayo'on jøts jeky y'ett, ka' pøn ñitsoojkin tpaatt; jøts ka'apts jade'en ttu'unt, ja'agøjxp ku tsøky ja jaa'y jøts tpa'ayøpøn ja kø'øm tø twi'ixy.

²³Jøts ku winet pøn mnøø'mxidit: "Ejxti, ixya ja Cristo midi yiknitsokp", uk ñø'ømdit "Ejxti, ixem ja", kidi xmibøkti. ²⁴May ja windaay'ajtpi mye'endit jøts myikwin'øøndit, ñadyijyi ja ñadyejidit Cristo midi yiknitsokp, uk ñadyijyi ja ñabyikta'agit jade'en sam ja jaa'y pøn Dios yja' tkajpxidip; jøts tnanky'ejxidit ja ejxa'an ja ejxpajt, ñadyijyi ttu'undit ja milagri jøts ja jaa'y ttawin'øøndit, ja'baat ja

twin'øønwa'andit pøn ja Dios kø'øm tø wyi'ijxyidi. ²⁵Patki'jyi meets yø ixym ndukmadøy, ²⁶kuxip myiknøjmidit: "Ejxti, ixem ja abak etjotp", kidits jam mnøjkxti; uk mjayiknøjmidits; "Ejxti, ixyajp tam ja tøjkjøtpy", kidits meets ja xmibiky. ²⁷Ku ø nme'ent, jade'en ø nme'ent sam wyidsukyin ku ja kyaxi'iky jam xøbidsimy, nayide'ents ja nay jaty kyaxø'kmi xøjexy jam tsajpwemp. ²⁸Niduki'iyi meets ja xnijawit ku nme'ent.

Sa mye'ent ja Dios ja myøjkudanaabyi ja yiknitsokpi

²⁹'Kuuyi ja ayo'on jade'en y'uknaxt, winets ja xøøw y'oookt, winets ja po' ka' y'uk'anit, jøts ja maadsa' kya'adit. Ku ja tsajp y'adøtspøjkøxnit, tuki'iyi tum jade'en yjattit ti jaty jam ejtp tsajpwemp. ³⁰Winetnims ja x'ejxtit jam tsajpwemp midi øts jawyeen nanky'ejxip, jøts ja naxwii'ñit jaa'y ni'ijtyi ya'axtit, jøts t'ejxtit jøts ku ø nmime'ent yootsøtpy ja nmøk'ajtin jøts ja kunuu'kxin. ³¹Winets ja puxujx yikmado'ot møk'ampy jøts øndanigaxtit ja ankilistøjk, ja'ats twaamukøjxp pøn jaty ø nja'ajtpy wine'en naxwii'ñit jaa'y amuum tuk'ojkyi tuktsajp'agida'aky.

³²'Øy x'ukja'gyukidit yø madya'aky ku yø iigi kipy yiknimadya'aky: Ku ja y'awaj y'axeñ u'nknim, jøts pyidsimy ja y'aay, jade'ents meets ja xnijawi ku ja y'anda'akwani. ³³Nayide'ents idø'øn ja nbiktaajki ku ja ayo'on jade'en x'ejxtit, jade'ents meets ja xnijawit jøts ku wyingøñ juuni ja tiidyu'unin ñaxki-da'akt, tyimy'ixaani dø'øn ja wyinaty jøts ja jade'en yjatt. ³⁴Jade'en øts idø'øn nwa'añ, jøts ku ja jaayi jade'en yjatt namga'anim y'oo'køxti pøn jaty ja juky'ajttip ixym. ³⁵Najxp y'ity yø naajx tsajp, øy yø juuni kyudigø'øty, jøts øts n'ayuujk nijuuni yø kyakixy kyanaxy kunim jade'en tyimyjatt.

³⁶ 'Ka'ats pøn tñijawi pøni ti xøow pøni ti jumøjt ja jade'en yjatt, ni ja ankilistøjk ja tkanijawidi pøn jap tsajpjøtpyti, jøts ni øts ja kø'øm ngani-jawi. Tu'ugyi ja Dios Teety ja tñijawi.

³⁷ 'Nayide'en sam ja Noé yjajty, nayide'ents jadigojk yjatt ku ø nme'ent. ³⁸ Ku dø'øn jekyip, ku ja ayo'onduu wyinaty ka'anim myiñ, jøts ja jaa'y wyinaty yikxon yjanchkaydi yjanch'uukti jotkujk, pømbi amajtskip, pømbi y'u'nk ñøøx jam tni'adso'owip jøts yaa'byøkt, jaabaat jade'en yjaaktyimy'adø'tsti ku ja Noé tyøjkiiyiñ jap møj barkijøtpy; ³⁹ jøts nigidiyi ja tyimy'ejxtøø ku ja møktuu ku ayo'onduu myiñ, jøts ja nøøgom ja ojts yiktso'onguixyidi. Nayide'ents idø'øn nøjkx yjaty ku ø nmemit, ka'ap pøn xjøp'ejxtit. ⁴⁰ Winaagin jaa'y jam wyinaty namajtsk tyundi jam kamjøtp; tu'ukts ja ñitso'ok'att jøts jadu'uk wyindigø'ty. ⁴¹ Jøts winaagin tø'øxyøjk jam wyinaty namajtsk yjotsti; tu'ukts ja ñayide'en ñitso'ok'att jøts jadu'uk wyindigø'ty.

⁴² 'Nayjøp'ejxidits meets, kumi ka' xni-jawidi pøni juuni ø nme'ent. ⁴³ Ukmad-owdam ya'at, ku n'ukmadyaajkint ku pøn kudøjk wyinaty t'uknijawi juuni yja'att ja maa'tspi ku koots, ζti jats ja jujky kyadsunaxt, ti jaa ja tmajtstu'utt ja tyøjk jøts wan ja maa'tspi tyik'awat-snidi? ⁴⁴ Paty idø'øn nnøjmidi, jøts jøp'i-jxy xyik'ettit yam meets ja xkagumay ku øts jotmøñ nme'ent.

Ja ødyumbi ejx'ejtpi

⁴⁵ 'Pømbi tumbi dø'øn wijy, ja'ats idø'øn ja tyimyida'amp pøn jaty ja windsøn jam yiktsinaapy tyøjkjøtp, jøts ja abaadi tmo'ot kyaaky yji'kxy. ⁴⁶ ζKidi ja'ajip nekim pøn ja wyindsøn paajtip, jøts ku ja ixam ka'pxy tpaduñ sa ja tø yik'ane'emy ku ja wyindsøn yja'aty? ⁴⁷ Janch øts idø'øn nwa'añ, ja'abi tumbi

dø'øn ja windsøn pyikta'akp jøts ja ttuk'ejx'ett tuki'iyi pøni ti jaty ja jam yjagyepy. ⁴⁸ Kuts ja tumbi kya'øy'att, ku nichøky wyinma'aty jøts ku wyindsøn ka' chojkja'aty, ⁴⁹ jøts ja tjemdumbi-naḡwa'jki ttedumbinaḡwa'jki ja wyindsøn tyumbi, uk myu'ugyi kyu'uxyi møøt ja amu'ukyjaa'dyi, ⁵⁰ jøts kuts ja wyindsøn wyimbett agumoni yam ja tkajøp'i-jxy ja'abi xøow; ⁵¹ jøts ja yikxon tyagubatif, nayide'en yiktu'unt sam ja jaa'dyi pøn ja win'øø'nk ttunk'ajttip. Jøts ya'axt yjø't tmiwingidsetst tmi'agidsetst ja ayo'on.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty nimajk ja kiixye' una'jk

25 'Jøts ja Dios kyutujk jade'en yjatt midi yjaa'y ja tyanitanaapy sam nimajk ja kiixye' una'jkindi, midi ja yjaj ojts t'ukondi jøts ja tminøjkxti ma ja jaa'y jam y'amajtskiwya'andi, jøts ja jemyaa'y twindsø'ogiwya'andi. ² Ni-magoxk ka' ti møj tjawidi, jøts ja ni-magoxk janchwijy ja yjaa'y'atti. ³ Pønts ka' ti møj tjawidi ku ja tkondi yjaj, nika'ap ñøø ja ojts tkojnidi, ka'ap ja te midi ja tyukta'utstip jadigojk ku ja kyøxt ja yjaj; ⁴ pønts wijtyi ojts ja abiky tkondi ja nøø midi ja yjaj tyuktatødyip, jøts abiky ja' midi ja jaj jap yjaakmøøt'ajtpy. ⁵ Jøts kumi ka'ap ja jemyaa'y chojkja'tni, xjats ja niduki'iyi maa'y'øøgyi pyaajtniyidøø, jøts ja ojts yjadyimy'ukma'oo'køjxnidi. ⁶ Xjats tsu-u'm et tmadoodøø ja ayuujk kuk yjawi wya'añ møk: "jixa myiñ ja jemyaa'y; pidsømdi jøts xjøpkubaadidit!" ⁷ Jøts ja kiixye' una'jk pyidø'køjxtøø, jøts ja yjaj ja t'a'ejxidøø. ⁸ Jøts ja ñimagoxkpi midi ka'ap øy ti tmøjawidi, ja'ats ja yjanimagoxkpi tnimaadyøø midi wijtyi midi winmaadyip: "Møøky øøts yø mjajnøø waani, oo'knip øøts yø njaj." ⁹ Jøts ja ñimagoxkpi y'adsoodøø: "Ka' øøts yø nyaky, ku øøts inet yø nyakt ka' øøts

inet nja' tpaatt, jøts ni meets inet mja' yø tkaatmit. Jam ne'egi mninøjkxtit ma tyøøgyi jøts jam mnadyanijuyidit.”

¹⁰ Exam ja wyinaty tø tyimnøjkxti jøts ja t'atsjuuwyā'andi ja jajnøø, ku ja jemyaa'y yja'jty. Jade'ents ja tyøjkidi pøn a'ejxi nayjagyajpidip, jøts ja ojts tmøøtøkidi ja jemyaa'y mā ja jap y'ama-jtskiwya'añ, jøts ja tøjkaaw y'adujknaa.

¹¹ Jøts ja yjanimagoxkpi kiixye' oojknim yja'ukja'tnidøø, jøts ja yja'ukwanidi: “iYik'awa'ats windsøn yø tøjkl” ¹² Jøts ja ojts yide'en yik'adsowdi: “Ka'axi mee nnijawi pøni mbøn meets.”

¹³ Jøts idø'on ja nwindson'ajtm Jesús ja pyabøjkpitøjk yide'en tnimaay:

—Jøp'ijxy mnanky'etidit, kidi nugo mdyimyaanøjkxti, kumi ka' xnijawidi pøni juuni øts ja tiidyu'unin nmime'ent.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja tumbiktøjk pøn ja wyindsøn ja myeen tyanipiky

¹⁴ Nayide'en idø'on Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy, sam tu'uk jaa'y wyinaty choonwani, jøts ja nøjkxwani abiknaajx abikyajp, winets ja ojts twaad-søy pøn jaty ja jam yiktumpy jøts ja ttanipijky ja myeen.

¹⁵ Tu'uk tmøøy magoxk mil, jøts jadu'uk majtsk mil, jøts jadu'uk tukmil, jade'en ja ojts tmø'øy sã pønjabøn ja wijy'ajtin tmøødi. Jøts ja chøø'nñi-jkxy widejtpi abiky'et. ¹⁶ Ja tumbi pøn ja meen yikmøøy magoxk mil, ojts ja tta'ajuy tta'agajpxy jøts ja tyik'u'nkjajty ja nayidinø'on. ¹⁷ Nayide'en jadu'uk ja meen ojts tyiktunkpatmi pøn yikmøøy majtsk mil, jøts jaa ja nayide'en tyik'u'nkjajty majtsk mil. ¹⁸ Pønts ja meen yikmøøy tukmil, myidso'on ja' jøts ja ayu'uch etjotp tu'uk ja jut tyik'ø'yiyiñ, japts ja meen ja tnitajy.

¹⁹ Xjats kyimjeknīm ja tumbitøjk wyindsøn wyimbijty, xjats ja tyikwingukidi ja meen. ²⁰ Jawyeen

yja'jty pøn ja meen wyinaty tø yikmø'øy magoxk mil, jøts ja tjaakmøøy jamagoxk mil ja wyindsøn midi ja wyinaty tø tyik'u'ngi, yide'en ja tnimaay: “Magoxk milxi, windsøn, ojts xyaky ja meen, ixysats jamagoxk mil midi tø nyik'u'ngi.”

²¹ Xjats ja windsøn ja ojts y'adsøyi: “Øy'ajtp, øy idø'on mduñ jøts øy idø'on mjaa'y'aty; nayide'en sam øy tø x'ejx'ity yø meen øy yø kyamabaadi, ndanipøkp inet ja myayjawibi. Jøts ya men, nax, jøts jawaani may xpøkt ja n'øy'ajtin.” ²² Jøts jadu'uk yja'tmi pøn ja meen yikmøøy majtsk mil, jøts ja wyaan: “Windsøn, ixya ja meen majtsk mil midi øts ojts xmo'øy, jøts ixya ja majtsk mil midi tø nyik'u'ngi.” ²³ Jøts ja wyindsøn ja y'adsoji: “Øy'ajtp, øy idø'on mduñ jøts øy idø'on mjaa'y'aty; nayide'ents sã tø x'ejx'ity yø meen øy yø kyamabaadi, njaakmo'opts nayide'en jawaani may. Men, tøki ndøjkjøjty, paat ja m'øy'ajtin.” ²⁴ Jøts ku yja'jty ja tumbi pøn ja meen wyinaty tø yikmø'øy tukmil, yide'en ja tnimaay ja wyindsøn: “Windsøn, nnija'wipxi øts ku mets ka' ti jadi'iñi xnajtsjawi, ja'baat me xpayø'øy øy mets ja xjagaja'aji, myikpidø'økwanbyaat mets ja pikta'aky øy me mjagani'ipy.

²⁵ Paty ø ndsø'øgi, paty øts ojts n'atsyu'uch ja meen jap naxjøtpy. Ixyats ja', pø mja'ajtpxi yø'.” ²⁶ Jøts ja wyindsøn ja ojts yide'en y'adsøyiyi: “Tsaachnuuxjaa'y mets ka'ødyumbi, pøni nnija'wip tam ku øts jade'en njaa'y'aty, ku øts nbøkmuky midi ø ngapiktakpy, ku øts ja xijy nyikpidø'økt paat midi ø ka' nni'ipy, ²⁷ jøts çti kuts øts ja nmeen tø xka'anuu'kxyajki, jøts ja meengyojpk ja jeexyip tø nbaaty møøt ja meenu'nk ku tø nja'aty?”

²⁸ Winets ja windsøn tnimaay ja jaa'y pøn jaty jam wyinaty jam'ajttip: “Pøjkxidi yø meen midi tukmil, jøts ja xmo'ødit pøn ja yja' majk mil.

²⁹ Pøn ja yja' jam, jaaktyimyikmo'opts ja', jøts ja may'ampy tjagyapt; pønts niti tkamøøt'ajtp, jøts ku jap yii'nim tjaakjamøødi, ja'baats ja yjaaktyimyikpøjkxit. ³⁰ Yø yjade'embu tumbi midu niti kawamp, ixep wibejpidsoimdi agugootstujpy, japs ya'axt yjøøt tmiwingidsetst tmi'agidsetst ja ayo'on."

Ku ja naxwii'nit jaa'y yiktiidyu'undit

³¹ Ku ø nme'ent windsøn'ajtpi, ni'awidity niduki'iyi ja ankilistøjk nmøøtme'ent, jøts ø n'ixa'akt jam kunuu'kxy kyutujktaajk jøp'am. ³² Jøts ja naxwii'nit jaa'y niduki'iyi ñamyukidit øts nwingujkp, jøts øts ja nwejtswa'kxtit jade'en sam ja jiyujk'ejxpi ja byorreek t'awojpakyin møøt ja chiibi. ³³ Aga'n'ampy øts ja borreek nbikta'akt jøts anajy'ampy ja chiibi ndejint. ³⁴ Jøts winets ø nnøjmüt ja n'aga'n'ambuyitti: "Ya mendi pøn tø tpaajtidi ja Dios Teety kyunuu'kxin; kupøjkidi ja Dios kyutujk midu yjaaly ja tyanitaanaapy, jaayip yø myiktanibiktaajknuyidi ku Dios ja naxwii'nit tyik'øyyii'n. ³⁵ Tø nyu'øøky nxø'øøky, meetsts ojts xyikay; tø øts adøødsi n'ity, jøts meets ojts xyik'uuky; jøts ku øts ojts nja'aty ndsoøn øy magajp, meets ojts xmø'øy nja'ataajk. ³⁶ Ku øts nwet ojts xka'ejtxi, meets ja ojts xmø'øy; jøts ku øts ojts nbiky, meets ojts x'atskajpxjot'amøki; ku øts ojts nyiktsumy, jap meets ojts xkugajpxi." ³⁷ Jøts pønts wyinaty tø yikupøkti jøts øts ja xnøjmidit: "Windsøn'ajtim, ¿windixik me n'ijxy jøts ku me myu'øøky, jøts øø nyaky kaaky? ¿Uk windits me myik'ijxy mdøødsi, jøts øø nyaky ja nøø? ³⁸ ¿Uk windits øø n'ijxy jøts ku me mja'aty mdsøøn ma jaty kajp, jøts øø nyaky ja ja'taajk, uk windits øts ja wet naamy nyaky? ¿Juuni øøts ja tø n'uk'ixy jøts ku ja mge'ejtxiyi? ³⁹ ¿Uk windits me

m'ukyik'ijxy jøts ku me mbiky, uk windi øø n'uk'ijxy ku me myiktsumy, jøts øø n'atsku'ejxi jap puxøjkjøtpy?" ⁴⁰ Jøts yide'en ø n'adso'ot: "Janch øts idøøn nwa'añ, øy yiini wyaani midu tø xuujnidi, midu øts tø xmøøjyidi ja nmigu'uk pøn ka'ejtxidip ja pudøjkin, øts idøøn ja jade'en ñamyayi tø xundi."

⁴¹ Winets øts ja nnøjmidit ja n'anajy'ambuyitti: "Jiwa'akti, kidi øts ya xwin'ejxti meets kawindiidyumbidi; nøjkxti jap ma ja jøøn jap nijuuni kya'øøky, midu ja miku' yiktajøp'ejxtip møøt ja miku'ankilistøjkti. ⁴² Tøxi ø nyu'øøky, jøts meets ojts ka' xmø'øy ja ngaaky; ojts ø ndøødsi, jøts meets ojts ka' xyik'uuky; ⁴³ ojts ø nja'aty ndsoøn ma jaty kajp, jøts mee ka' xyikja'taajky. Ku øts nwet ojts kya'ity, jøts meets ja nwet ojts ka' xmø'øy; ka' meets ojts xku'ejxi ku øts ojts nbiky, ku øts ojts nyiktsumy." ⁴⁴ Jøts øts ja xnøjmidit: "Windsøn'ajtim, ¿windixik me n'ijxy jøts ku mets wyinaty yuu xøøw myik'ookwa'anuyi, uk tøødsi wyinaty myik'ookwa'anuyi, uk ku me mja'aty mdsøøn øy magajp, uk ku nwet mnaamy kya'ityxi, uk mbiky m'añ, uk myiktsumy myiktiy, jøts øøts idøøn niti pudøjkin nguidyimyduñ?" ⁴⁵ Jøts øts ja yide'en n'adso'odit: "Janch øts idøøn nwa'añ, øy yiini wyaani jøts ku ka' tø xuujnidi niti pudøjkin pøn ja ayo'on tyanaxpy, ni øts køjxp ja tø xkatuujnidi." ⁴⁶ Winets ja jaty ñøjkxtit ayooi xemikøjxp, jøts pøn wyinaty yikupøkti jøts ja ñøjkxmidit tsinaabyi xemikøjxp ma ja tpaajtidit ja Dios kyunuu'kxin jøts ja tsinaa'yin øy yikxon.

Ku ja Jesús yikajpxy'aty sudso ja yikmatst

26 Ku ja nwindsøn'ajtim Jesús jade'en y'ukwan'abajtyii'n, jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

2—Mnija'widipxi jøts ku ja paski xøow ja majtsk xøowni; jade'ents ø nyikøyakt jøts øts jaa'y xyikruspattit.

3 Jøts ññayjatyi ñamyujkidøø ja teetywindsøndøjkti, ja kajpxwejpitøjkti, jøts ja israelit mõjaa'dyøjkti, jam ja tøjkwemp ñamyujkidøø ma ja Caifás jam kyutujktaajk midi ja teetywindsøndøjki wyindsøn'ajttip.

4 Jam ja ojts tkajpxy'atti jøts ja ttanibiktaajkidøø sudso ja yiknidaayit ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tyimyatstit, jøts ja tyimiyik'ooktit. 5 Jøts yide'en idø'on ja wyandøø:

—Ka' y'øyit ku xøjøøjty jade'en ndu'unindit, jøts jaa'y kidi xem yam nañibidi'igyidi.

Ku ja Jesús yiktagutajmji'iky ja pa'akxuu'kpi

6 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam ja wyinaty Betania, jam Simón tyøjkwindum pøn ja mõj pu'uts pa'am pøjkip; 7 jøts tø'øxyøjk ja jam ñimejni pøn t'ukoon tukmøj abøjk'ii'ñu'nk ja aceite midi pa'akxuu'kp, ujtskoni ja tñimiiñ jøts ja'abi midi idø'on janch tsowi. Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tø twingu'ixaagi ja mesi, winets ja tø'øxyøjk tpiktaajky ja aceite midi pa'akxuu'kp jam nwindson'ajtim Jesús kyubajkøjxp. 8 Jøts ku ja pyabøjkpitøjk jade'en ojts t'ejxti, jøts ja yjantyimy'am-bøjktøø jøts ñømbinaxwa'ktøø:

—¿Jøts tigøjxp ku yø jade'en nugo wyindigøy? 9 Tøxik yø jeexyip yiktøøky jøts maamyeeñ jeexyip yikpøjkp, jøts ayooobi jaa'y ja jeexyip yiktabudøkidi.

10 Tyimyadoow ja nwindson'ajtim Jesús ja', jøts ja tñimaay ja pyabøjkpitøjk:

—¿Tigøjxp ku yø tø'øxyøjk jade'en jotkøjxpim xnøjmidi? Pø yø'øxi dø'on øy'ajtp ku øts yø jade'en tø xuñ. 11 Jaakmibaat yø ayooobi jaa'dyi, ka'axi yø ma ñøjkxti, ejtpyim yø xmøøt'ejtkunaxtit;

øtsts ka', ka' mee xumi ya nwindsonaagyunaxt. 12 Yø' midi'ibi yø tø'øxyøjk tø ttuñ, ku øts nne'kx aceite yø tø xpiktaajkiyi midi pa'akxuu'kp, ja'agøjxp yø jade'en tø ttuñ kuts ja n'ol'jkin wyin-goni. 13 Janch øts idø'on nwa'añ, ømyadso'att pøni ma yikajpxwa'kxy ya'at øgyajpxy ya'at ømyadya'aky midi tñigajpxp sa nitsø'ok'ajtim yikpaaty, jøts yiktukmidøy ja naxwii'ñit jaa'y, yikajpxpim yikmadya'akpim yø' midi yø tø'øxyøjk yam tø ttuñ.

Ku ja Judas ñay'awajniyi jøts ja tkøyakt ja Jesús

14 Xjats nidu'ugin ja ñimakmajtskpi pabøjkpitøjkti, pøn txøow'ajtp Judas Is-cariote, ja' ojts tñinijky ja teetywindsøndøjkti, jøts ja ojts tñinagyajpxyi, 15 yide'en ja tñimaay:

—¿Wine'en ø xmiju'udyit jøts øts ja nwindson'ajtim Jesús ngøyakt?

Xjats ja ojts tmijuydi ee'pxmajk, jade'en ja meen ja ojts tmo'odi tum puxplati. 16 Jøts jaayip ja Judas ja twinmaa'n'ajtni juuni ja tjadyimy'ukøyakt ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku nwindson'ajtim yjaak'uk'a'ux'ajtni møøt ja pyabøjkpitøjk

17 Xjats ku ja xøow midukxøow tyuunjnøø, ku ka' pyaat'aty jøts ja tsapkaaky yika'aty levaduri møøt, ja'abi xøowts idø'on ku ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk ñimejniyi wingon jøts ja ojts tyiibyikyiyi, yide'en ja wyandøø:

—¿Ma xtsøky nyiknajxint ja paski a'ux jøts øøts ja n'a'ejxit?

18 Jøts ja tñimaay:

—Nøjkxti jam kajpjotp ma chøøni ja jaa'y, tø xnijawidi pøni pøn, ja'ats mnøjmidip: “Yide'en ja windsøn wya'añ: Wingomp øts ja n'ol'jkin, jøts mets mdøjkjøtpy øts ja paski a'ux nyiknaxwa'añ møøt øts ja nbabøjkpitøjk.”

¹⁹ Jøts ja ojts jade'en tpadundi sa ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø y'ane'emyidi, ojts ja tyik'oyidi ja paski kaaky jøts ja yik'a'ux'att.

²⁰ Xjats ku kyoodsiyii'n, winets ja nwindson'ajtim Jesús tmøøt'ixaajky nimakmajtsk ja pyabøjkpitøjk mā ja mesi jam wyinaty; ²¹ jøts ixam wyinaty tyim-gyaydi ku tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Janch øts idø'on nwa'añ jøts ku mee nidu'ugin amaa'tsk'ampy xkøyakwa'añ.

²² Jøts ja yjotmadyøjkidøø, jøts xem yam wyandøjkidøø:

—ǂØts me windsøn'ajtim ndejint xejp?

²³ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøydi:

—Pøn ø møøt tø ngay tø njii'kxy, ja'ats øts idø'on xkøyakwamp. ²⁴ Janch jajtp øts inet ixyam jade'en sam ja Dios kyajpxy wya'añ. ¡Yjanch ayøøy ja jaa'y'u'nk pøn x'ukøyaj'oo'kp! Ne'egi tyimdyøøbik jeexyip ku jeexyip kyidyimgye'xy.

²⁵ Winets ja Judas ojts kyajpxy, pøn idø'on wyinaty køyakwajnip, jøts ja wyaañ:

—Windsøn, ǂti wan ja ndejin y'øtsi?

Jøts nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Paty mets.

²⁶ Ixam wyinaty kyaydi, jøts ja nwindson'ajtim Jesús tnixajiyii'n tu'uk ja tsapkaaky, jøts ja ttukmøja'wiyii'n ttukunuu'kxyja'wiyii'n ja Dios Teety, jøts ja ojts t'adujkpaky, winets ja tmøøy ja pyabøjkpitøjk, yide'en ja wyaañ:

—Kaydi ya'at; yø' øts idø'on ñamyayi nne'kx'ajtpy.

²⁷ Winets ja tnixajigyoymi tu'uk ja uu'k'ii'n, jøts ja ojts ttukmøjawī ttukunuu'kxyjawi ja Dios Teety, jøts ja ojts tmøøy ja pyabøjkpitøjk, jøts ja t'ukwa'kxtit, yide'en ja tnimaay:

—Uukti ya'at niduki'iyi, ²⁸ øts idø'on yø' ñamyayi nni'jpy midī yam jadi-

gojk tnankñamyi'øbyøjkp ja jaa'y møøt Dios, midī ø nyikwidsump nyikwidajpxy ja'agøjxp jøts pojkpitumbi jaa'y yikpo-jkpimaa'kxtit, jøts ja Dios Teety ja wyanda'aky jade'en tyik'adukt. ²⁹ Janch øts idø'on nwa'añ jøts ku øts ya'at uvi nøø ka' tsojk n'uk'uknit, jaanim jadi-gojk n'uujkindit jotkujk ku Dios Teety ja kyutujk tyiknaxkida'akt midī yjaa'y ja tyanitanaapy.

Ku Jesús ja ojts kø'øm tñigajpxy jøts ku Pedro ja kyu'øøniyt

³⁰ Xjats ku ja t'øøgøjxtøø ja iy midī ja Dios yja'ajpty, winets ja ñøjkx-tøø jam kojpkøjxp midī yiktejp Olivos.

³¹ Jamts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Kuwanī meets inet xmajstutkøxt ya'atpi koots; pø yide'enxi jap nøkyijpxy wya'añ: “Nyik'ookp øts ja borreegi ejxpi, wan ja byorreek jadi'iñi tyø'øwya'kxy.”

³² Kuts øts ja o'jkin n'ukmimajada'akt ku øts jadigojk njukpyøkt jøts ø nbidsø'ømt jap oo'kpi jutjøtpy, winets ø nnøjkxt jawyeen jam Galilea, namga'anim meets jam wyinaty mnijky.

³³ Xjats ja Pedro ja ojts y'adsøyi:

—Øy me niduki'iyi jaa'y mjaja'dyigøø-gyixyi, øts niwindem ø ngaja'dyigøøy.

³⁴ Winets nwindson'ajtim Jesús ja yide'en tnimaay:

—Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku yam koots inet ku ka'ap tsapni'aaw y'ayajxi'ikñim, tigøøk øjk mets wyinaty tø xku'iñi jøts ku me xka'ijxy'aty.

³⁵ Jøts ja Pedro tjaaktyimñimaay ja nwindson'ajtim:

—Nijuuni øts jade'en nga'adi'ich, njadyimya'øøky me møøt.

Jøts ja yjadu'ukpimidi, nayide'en ja wyamidī.

Ku ja Jesús t'ajot'ajty ja Dios Teety jam Getsemani

³⁶ Jòts idø'on ja nwindson'ajtim Jesús tmøøtja'jty ja pyabøjkpitøjk ma ja et jam txøøwi Getsemani, jamts ja tnimaay:

—Ya awejxti, wan øts ja Dios Teety t'ats'ajot'aty.

³⁷ Jòts ja tmøødiyii'n ja Pedro møøt namajtsk ja Zebedeo y'una'jk, jòts ja jotmay yjanchtatøjkiniyi. ³⁸ Xjats ja tnimaay ja pyabøjkpi midi ja y'ukwaaw nidigøøk:

—Janch køjxp øts njojt jadi'iñi, o'jkin'ampy ø tø ntotmaadyøki. Awejxtits ya, kidim mma'oo'knidi, møøtwijy'e-jtik øts.

³⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesús jawaani yjaaknajtsyø'øyiyii'n, jòts ja ojts jadi'iñi ñagyuxendya'agiyi, jòts ja ojts t'ajot'aty ja Dios Teety, yide'en ja wyaañ:

—Dios Teety, øyik jade'en xjanchkayikjatt, jòts øts kidi jadine'en ayo'on ndyimbyaaty; øy idø'on kidyimyjade'eni sam ø ndyimyjatsøkyin, jade'en øts idø'on ngupøkt pøni sa me xamidsøky.

⁴⁰ Xjats ja wyimbijty nay jam ma ja pyabøjkpi jam wyinaty nidigøøk tø t'ukyiktañ, kuts ja tpaajty tødamik ja mya'oo'knidi; winets ja ojts tnøjmi ja Pedro:

—¿Niwine'enin mee tø mguidyimyajada'aky jòts meets jeexyip xmøøtwijy'ity? ⁴¹ Wejti kajti, ajot'ajtti ja Dios Teety, nay'ejx'etidi jòts kidi mmimajada'agidi ja ayo'on midi wingomp. Janch øts idø'on nwa'añ ku ja winmaa'n yjanchja'ødyunwa'añ, ja ne'kxts jaayi ja ka'øybi tumbi amutsk'ejxiyip.

⁴² Xjats ojts ñøjkxkojmi nay jam jadi-gojk, winets ojts yide'en t'ajot'aty ja Dios Teety:

—Dios Teety, pøni ka'ap jade'en xyikjaty jòts øts ja ayo'on xkadukpaatt,

wants idø'on jade'en tjaty pøni sa me kø'øm xamidsøky.

⁴³ Xjats jam yjaakwimbijty jòts ja pyabøjkpitøjk jadigojk tpatkojmaa, janchmaadip ja jam, wimbeets ja tsuu ja yik'ejtniyidi. ⁴⁴ Jòts ja nay jam tnikejky, jòts midigøøk ojk ñijkyx Dios Teety ajot'ajtpi, nayide'en wyangojmaa. ⁴⁵ Winetnimts ojts ñijkyx ma ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty, jòts ja tnimaay:

—Tøts inet, maanidi poo'kxnidi, wan jade'en tjaty. Tø dø'on tyimbyaaty jòts ku ø nyikøyakt jòts ø nyikttagidøkit ja pojkpitumbi jaa'dyi. ⁴⁶ Pidø'økti, wan tjaa'myindi; ixa wyingøñ pøn ø xkøyakwamp.

Ku ja Jesús yikmajch

⁴⁷ Nay ixamnim ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty jade'en wya'añ ku yja'jty ja Judas, pøn ja y'ukpabøjkpi'ajtpy jòts ja møøt tyika'pxy nimakmajtsk ja pyabøjkpitøjk, ja'ats idø'on jam tmøøt-meen ja mayjaa'y tum tsujx møøt jòts tum kipkyapidi. Ja teetywindsøndøjk, ja israelit møjaa'dyøjk, ja' dø'on ja kajxidip. ⁴⁸ Jòts ja Judas, pøn ja nwindson'ajtim tkøyajkp, yide'en ja wyinaty ja tiy'ajtin tø tyaky, yide'en ja wyinaty tø wya'añ:

—Pøni pøn øts inet ndsu'kxpy, ja' idø'on ja wyinaty; jòts ja' idø'on mmatstip.

⁴⁹ Xjats ja myiñ jòts ja nwindson'ajtim Jesús yiknimiñ, yide'en ja tnimaay:

—¿Øts windson memp!

Jòts ja ojts tssu'kxy. ⁵⁰ Jòts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyi:

—¿Ti migu'uk mnimimpy? ¿Ti mdsøjkpy?

Winets ja jaa'y ja wingon ñimejniyøø jòts yiknixajiyii'n ja nwindson'ajtim Jesús, ojts yikmajtsni.

⁵¹ Winets tu'uk ja nwindson'ajtim Jesús myigu'uk tju'jty tu'uk ja tsujx, jøts ja ojts ttaxikpo'otu'uty tu'uk ja teetywindsøn tyumbi. ⁵² Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øødyuñ yø mdsujx nay jap xtyimbyikta'akt ma yø tø xjuuty. Pøni pøn ttatseptump ja tsujx, nay ja'ats ja tya'ookp.

⁵³ ¿Ka' xnijawi jøts ku øts jotmøñ n'amido'ot ja Dios Teety, jøts øts ja xanigaxt ixymy naxy nimakmajtsk piky ja ankilistøjk midi tseptundip? ⁵⁴ Kuts ja jade'en yjatt, ¿ti jats jade'en y'adukt ja Dios kyajpxy? Pø yide'enxi ja wya'añ jøts ku tyimyjade'en yjatt sa dø'on yam yjatwa'añin.

⁵⁵ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja mayjaa'y:

—Ja tsujx, ja kipy, ja tsaa meets yam x'uktanimenip, tø øts yjawi nmaa'tsni! Ejtp meets jam y'ijty jabom jabom nmøøt'ixakunaxy, jøts mee nyik'ixpiky jam tsaptøjkjotp, ¿tikuts øts jamyi xkamajstøø? ⁵⁶ Ja'agøjxp ya'at jade'en yjaty jøts ka'pxy pyidsø'ømt sa jaty ja Dios kyugajpxy wyandøø, ku ja tnigajpxidi ja Dios kyajpxy.

Winets ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk ojts kyaakøxti jøts ja nadyu'uk y'ukyikmajstutnaa.

Ku ja Jesús yikwaanijksy jam kutujktaajkjotp

⁵⁷ Jøts ja jaa'dyi pøn ja majtsiyi, jam ja tyiknøjkxti Caifás wyindum, ja teetywindsøndøjk myøjwindsøndi ma wyinaty tø ñamyukyidi ja kajpxwejpitøjkti møøt ja møjaa'dyøjkti. ⁵⁸ Jøts ja Pedro ja ojts pyanijksyi, jagam ja pyayø'øyi jøts ja ojts tpaja'aty jap møj windsøn tyøk'agui'py, jøts ja jap tyøjkii'ñ jøts ja tmøøt'ixaajky ja ejx'ejtpitøjkti, jøts ja t'ejxwa'añ sa dø'on ja yjade'embijadyimy'ukugøxit.

⁵⁹ Jøts ja teetywindsøndøjkti, jøts ja møjaa'dyøjkti, jøts niduki'iyi ja kutujk

adsinaabyidi, ja' ja yjadyimy'ixaadyip ti ja yjadyimy'uktani'øønidip ja nwindson'ajtim Jesús, øy ja yjagajade'eni jøts ja ttaguwaníwya'andi ja o'jkin. ⁶⁰ Ja'ats kyapattip sudso tyiidyøkit, may ja jaa'y yjamendøø, jøts ja tjadyimñi'øø'ndaagidi ja nwindson'ajtim. Xjats yja'tinim namajtsk ja ni'øø'ndaajkibidi midi ñadyiyi tsaach'a'ejxnaxtip, ⁶¹ jøts ja yide'en wyandøø:

—Yø jaa'y yide'en waan: “Ixe øts yø Dios chaptøjk nyikiday, jøts øts yø kyidigøøk xøøw nyik'øygijoymit.”

⁶² Winets ja teetywindsøndøjk myøjwindsøn wya'kukii'ñ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús yik'amidøøy:

—¿Niwine'enin yø xka'adsowimbetwa'añ? ¿Ti dø'on yø' ixa jade'en myiktani'øøni?

⁶³ Jøts ja Jesús ka'ap ja ojts t'adsøy. Xjats ja wyindsøn ojts ñii'mxyi:

—Tuk'ejx Dios, jøts xnigajpxt tiy janch. Tukmadook øøts pøni mets idø'on mjanchCristo pøn ja Dios Teety y'u'nk'ajtpy.

⁶⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øts ja', sam ixa tø mwa'añin. Jøts nayi ndukmadoodip ixym jøts ku ø x'ejtit ku n'ixa'akt jam Dios Teety kyutujktaajk jøp'am.

⁶⁵ Winets ja teetywindsøndøjk myøjwindsøn ttakø'jtsiyii'ñ ja wyet, jøts ja wyaan:

—Tø ya'at jaa'y tmigajpxigøy ja Dios; ¿ti ejxpi ti nija'wibi jaaktsojkiyip? Tøxi xmadøjidi ja y'ayuujk jøts ku kya'øgyajpxy; ⁶⁶ ¿sa mee m'ukwa'añ?

Xjats ja wyandøø:

—Taja'jtíp pøky yø', wan t'øøky.

⁶⁷ Winets ja ojts twingutsujidi, jøts twojptøø jøts ttsee'ktøø, pømbi ja koxiyip wemp'am, ⁶⁸ jøts ja yiknøjmi:

—Pø metsxi mCristo, iuknajtsjawits pøn tø mgøxyi!

Ku ja Pedro tku'iin jøts ku ja ka' t'ijxy'aty ja Jesús

⁶⁹ Ixap idø'øn ja Pedro chøøni tøjkwimpy, jøts ja tu'uk tø'øxyøjk ñimejni midi jam tump, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—¿Kidi metsip y'ijty mmøøtwidijtpy yø Jesús midi Galileit etjotp tsoo'mp?

⁷⁰ Ka'ats ja Pedro ja tkupiky ma ja mayjaa'y jam wyinaty, yide'en ja wyaañ:

—Ka' nnijawí pø ti mets jade'en mgajpxpy.

⁷¹ Ixap ja Pedro wyinaty pyidsømwaní ma ja tøjka'aw, ku ja ojts jadu'uk ja tø'øxyøjk y'ijxyi, jøts ja ojts ttukmadø y pøn jam wyinaty:

—Yø jaa'xyi tmøøtwidejtp yø Jesús pøn Nazaret kugajpip.

⁷² Jøts ja Pedro jadigojk tkagupøjkojmi, yide'en ja tyimwyaañ:

—Ka' øts yø jaa'y n'ijxyi.

⁷³ Xjats ku jawaani y'ijty, jøts ja Pedro ja jaa'y ñimejnøø pøn jaty jam wyinaty, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—Janch nayide'endam mets, nayi Jesús tam me mjanchmigu'uk'ajtpy, kø'ømts yø m'aaw m'ayuujk myiknigaxi'igyi.

⁷⁴ Jøts ja Pedro janch wenk ja kø'øm ñawya'añi ñadyiyi, ka'ap ja tyimgyupiky, tyuk'eix ja Dios ja', tiy janch ja tyimwya'añ ku ja tka'ijxyi:

—Nguidyimy'ijxy'ajtpy øts yø jaa'y.

Winets ojts nay jatyi y'aya'axy tu'uk tsapni'aaw. ⁷⁵ Xjats ja Pedro ja tja'myejchnim ku ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tø ñii'mxyiyi: “Yam ja tsapni'aaw kya'aya'axñim, tø mets wyinaty tigøok ojk mwani jøts ku me xka'ijxy'aty.” Jøts ja Pedro jam pyidsiimy, jøts ja nugo y'uk'amyaxni y'uktsaachyaaxni.

Ku ja Jesús yiktagidøjkiyii'n ja Pilato

27 Xjats ku yjopy'ajty, jøts ja teetywindsøndøjk møøt ja

israelit møjaa'dyøjkti ojts ja tkajpxy'atti, jøts ja tu'ugyi tniwinmaa'yidøø jøts ja tyik'ooktit ja nwindson'ajtim Jesús.

² Xjats ja køwiin tyiknøjkxti jøts ja yiktagødøkiyii'n ja Poncio Pilato, pøn jam wyinaty windsøn'ajtp.

Ku ja Judas y'ø'jky

³ Jøts ku ja Judas ojts t'ixy, pøn tkøyajkp ja nwindson'ajtim, jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús tø yiktaguwa'a'niini ja o'jkin, ja'ats ja ojts jadigojk tsaachkuwinmayi jøts ja tyikwimbijty ja meen ee'pxmajk tum plati, jade'en ja tkømøø y jadigojk ja teetywindsøndøjk jøts ja israelit møjaa'dyøjkti, ⁴ yide'en ja tnimaay:

—Tø njantymdyundigø y, møk ø tø njantymdyundigø y ku øts yø tø ngøyaky jøts yø y'ookt, jøts niti tundigø'øyin yø tkamøø'taty.

Jøts ja ojts yide'en yik'adsø y:

—Jøts, ¿ti øøts ja ndungi? jMgø'ømwinmaa'ñxi mets yø!

⁵ Winets ja Judas tñajtswøjjiyii'n ja meen jap tsaptøjkjotpy, jøts ja chøø'ñ jøts ja ñijkxy nayuktsuujmi.

⁶ Jøts ja teetywindsøndøjk tkonjø'ktøø ja meen jøts ja wyandøø:

—Ka'ap yø kyutujkyi jøts yø meen jap ngugo'ona'andit jap limunsi abøjk'ii'ñjotpy, kumi jaa'y chow yø'.

⁷ Jøts ja nay jatyi tkajpxy'ajttøø, tyik-tunkpaatwa'andi ja meen jøts ja tta-ju'udyit naajx jøts y'øyt jadu'uk kami santi ma ñaxøkidit ja jaa'y pøn tso'ondip abikyajp. Campo del Alfarero, ja' ja naajx xyøøw. ⁸ Ja'agøjxpts ixymbaat ja naajx yiktijy Ni'jpkyam. ⁹ Jade'ents ja Jeremías ja y'ayuujk tyiiy ku ja Dios ja wyinaty yide'en jekyip yikwa'añiyi: “Jøts ja tñixajidøø ja meen ee'pxmajk tum plati (ja' ñimeen midi ja Israelit jaa'y ja wyinaty tø pyiktaajkxiyi), ¹⁰ jøts ja ttajuudyøø ja naajx, jade'ents øts ja Dios Teety xnimaay.”

Ku ja Jesús twinguwa'jkiyi'ñ ja Pilato

¹¹ Jòts idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús ja jaa'y yiknøjkxiyi jam øyikutujkpi wyingujkp, jòts ja yide'en tyiibøykjiyi:

—¿Mets idø'øn israelit jaa'y mjanchniwindson'ajtpy?

Jòts ja nwindson'ajtim Jesús yide'en tnimaay:

—Janch jade'en idø'øn ja', sam ixa tø mwā'āñin.

¹² Jòts ku ja teetywindsøndøjk kyajpxjø'ktøø møøt ja møjaa'dyøjkti, jantyimy'øø'ndip idø'øn ja', jòts ja nwindson'ajtim Jesús ja tkidyimy'adsøy.

¹³ Winets ja Pilato ja ñimaajyøø:

—¿Ka'ap yø xmadøy sã jaty ixa myikni'øøni?

¹⁴ Jòts ja nwindson'ajtim Jesús ka'ap y'adsøy; ja'ats ja yikutujkpi ñigyumaap yja'wiyi'ñ jòts ka'ap ja y'uktaabyatni.

Ku ja Jesús ñidujkiyi'ñ jòts ja y'ookt

¹⁵ Jade'ents idø'øn ja yikutujkpi tx-umikostrumbri'aty ku xøøw tyuñi, jòts ja tu'uk tyik'awa'atspidsimy ja tsumy-jaa'y, ja mayjaa'y ja kø'øm twi'ejx-tip, pøni pøn ja chojktip ja'ats ja yik'awa'atspidsømdip. ¹⁶ Jamts idø'øn tu'uk ja tsumyjaa'y wyinaty, Barrabás ja xyøøw. Tyimyjanijawi ja' ku ja møj tundigøøbyi; ¹⁷ jòts ku ja jaa'y ñamyujkøxidøø, winets ja Pilato yiktiiy:

—¿Pømbi mdsøjktip jòts ø nyik'awa'atspidsø'ømt: yø Barrabás, uk yø Jesús, midi yiktejp Cristo?

¹⁸ Tøts ja wyinaty tnijawi ja yikutujkpi jòts ku ja ja'agøjxp tkøyakti ku ja nawyinaxi tjawidi.

¹⁹ Ixam ja Pilato wyinaty chøøni kyutujktaajkjotp, ku ja ñidø'øxy ñimaajyøø: “Ti yø øyjaay tø xanibøjkiñi; majt-stu'ut, janch wenk ø ngumaay tsu'uuy yø'øgøjxp.”

²⁰ Jòts ja teetywindsøndøjkti møøt ja møjaa'dyøjkti ojts ja ttukmibøkti ja mayjaa'y jòts ja t'amido'odit jòts wan t'awa'atspidsimy ja Barrabás, jòts y'ookt ja nwindson'ajtim Jesús. ²¹ Xjats ja yikutujkpi ja jadigojk ñimaajyidøø, jòts ja ojts tyiktiiy:

—¿Pømbi mee ndsøjkpy jòts ø nyik'awa'atspidsø'ømt?

Jòts ja mayjaa'y ñømdøø:

—Wan yø Barrabás t'awa'atspidsimy.

²² Jòts ja Pilato tjaktyiktiiy:

—¿Jòts sã øts yø ndu'unt yø Jesús midi yiktejp Cristo?

Jòts ja ojts niduki'iyi y'adsowdi:

—¿Yikruspat!

²³ Winets ja Pilato ja ñimaajyidøø:

—¿Ti tundigø'øyin yø tø ttuñ?

Jòts ja jadigojk jawaani møk wyandøø:

—¿Yikruspat!

²⁴ Xjats ku ja Pilato ojts t'ixy jòts ku nisudso'ampy kya'øyi, ne'egi jinaxy ja jaa'y tseeni mo'tsni y'adøtsnidi, winets ja nøø ja ojts t'atsnankyi'iyi, jòts ja kyøbuji jam mayjaa'y wyingujkp, yide'en ja wyaañ:

—Kidi øtsip wamp jòts yø y'ookt, ka' øts yø nbøky'ixy. Meets yø mnija'wip pøni sã yø xunwa'andi.

²⁵ Xjats ja jaa'y niduki'iyi y'adsoodøø:

—¿Niduki'iyi øøts yø xpaat'aty ja y'o'jkin, nayide'en ja møj ja mutsk, u'nk una'jk, pøn yø kapaadip!

²⁶ Xjats ja Pilato tyik'awa'atspidsiimy ja Barrabás; jòts ja ojts tni'ane'emy jòts ja nwindson'ajtim Jesús yikwopt, jòts ja ojts tkøyaky jòts wan tyikruspatti.

²⁷ Jòts nay ja' ja syoldadi tyiknøjkxtøø ja nwindson'ajtim Jesús jam kutujktaajk agø'øm, jòts ja jam ojts twaamujkøxti niduki'iyi ja soldadi, jòts ja ojts tnabejkidi ja nwindson'ajtim Jesús. ²⁸ Jòts ja wyet ja ojts tjajni, jòts ja tsajpts wet ja ttanijandøø, ²⁹ jòts koroni ja ojts ttagujandi tum kujp awiity ja', jòts ja kipy ja

ttagokajpidoo y'aga'ngyooj'om. Winets ja twinguxanaadyoo jots ja ojts tjanchaxe'ekti, yide'en ja tnøjmidi:

—iDios kunuu'kxip ya'at israelit jaa'y wyindsøn!

³⁰ Jots ja tnitsujidi, jots ja jamiy tnixajidi ja kipy jots ja ttaguwoj'p'okti.

³¹ Xjats ku ja jade'en t'uktageyajt'oo, t'uknixekt'oo t'uktaxe'kt'oo, winets ja ttanijandutt'oo ja tsajpts wet jots tpik-taajiki jadigojk ja kyoo'om wet. Jots ja tyiknoj'kxti jots ja kyiruspatt.

Ku ja Jesús kyiruspejty

³² Tyimy'ixam wyinaty t'oo choondi ku ojts tpaatti tu'uk jaa'y pøn kugaj'ajtp Cirene, Simón'ajtp ja'; ja'ats ja ojts ttaguwanidi jots ja tsoojmit ja nwind-søn'ajtim Jesús kyirus.

³³ Jots id'oon ja jade'en yja'tt'oo ma ja et txoo'wi Gólgota, midi yide'en ayu-ujk pids'oomp: Oo'kpi Kyubajk Pajk.

³⁴ Jamts ja tmoo'dyi ja vino adaamuky m'oot ja ujts ta'am n'oo; kuts ja tja'gyajpy xjats ja nika'ap t'uujky.

³⁵ Kuts ja wyinaty t'oo tyikruspajtnidi, winets ja soldadi t'niguyajtid'oo ja nwind-søn'ajtim Jesús wyet, jots ja ojts twestswa'kxti. Jade'ents ja Dios kyugajpxy tyimdyiy ja y'ayuujk ku ja wyaan: “T'oo o'ts nwet ja xwestswa'kxidi, t'oo ja t'niguyatti jots ja t'ejxti pøn uktaja'atip.”

³⁶ Winets ja jamiy y'ixakt'oo jots ja t'e-jx'etwa'andi. ³⁷ Jots ja jam y'agubajkp ojts tkoxjajyidi ja letri midi wamp jots ti tyuku'o'ljkidip. Yide'en ja wya'an: “Ya'at id'oon txoo'w'ajtp Jesús, israelit jaa'y wyindsondi.”

³⁸ Namajtsk m'oj maa'tspi ja ojts tm'ootkruspety, tu'uk y'aga'ngyooj'om jots tu'uk y'anajkyooj'om. ³⁹ Jots ku jam pøn naxy tum wenk ja myigajpxyi, tum kubajkwibejttip ja', ⁴⁰ jots ja wya'andi:

—Metsxi xijy tsapt'ojk myikidaapy jots jadigojk xyik'oyi kyidigoo'kxoo'wyi,

wants mga'uk'oo'ky. Pøni mjanchDiosu'nk tam mets, winak jam kruskooj'xp.

⁴¹ Nayide'en ja tyaxe'jkmii ja teetywindsøn'ojkti ja kajpxwejp'it'ojkti, ja fariseot'ojkti, jots ja m'ojaa'dyoojkti, yide'en ja agoo'myi n'awya'a'andi:

⁴² —T'oo wyenkpi tyikts'oo'ky, ka'ats tjaty jots k'oom n'ankcho'ogit. Pøni janchts ku ja Israelit jaa'y tjanchwindsønidi, wan jam t'ukwinaky kruskooj'xp, jaanimts id'oon n'janchja'want. ⁴³ P'oo Diosxi y'ajoojt'ip; wants inet id'oon t'ukpid'okii jots kyayik'oo'git, pøni janch ku ja yjanch'okyi; t'oxi y'oo k'oom wya'an jots ku y'oo Dios U'ngi.

⁴⁴ Ja maa'tspibaat ja nayide'en yjanchka'uk'omyigajpxmii midi ja jam wyinaty m'oot t'oo kyiruspety.

Ku ja Jesús y'ojjky

⁴⁵ Winets ja et kyoodsiyii'n kujkxy'oo'w, jots m'oj winakxy'oo'wnim y'ajtaajky jadigojk. ⁴⁶ Jots nay jatyi ja nwind-søn'ajtim Jesús m'ok wya'an:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —midi yide'en tyijpy: Dios Teety, Dios Teety, ¿tigooj'xp ku o'ts jade'en t'oo n'anktyu'ni?

⁴⁷ Ojts ja winaagin tmadowdi pøn jaty jam wyinaty, jots ja n'omd'oo:

—Ja Elías y'oo jaa'y wyaads'oo'py, ja Dios kyugajpxy.

⁴⁸ Winets ja jatyi nidu'uk putyi t'atskoo'ni tu'uk ja tanoo'e'jts, jots ja ojts ttabadijy ja vino ta'am, winets ja kipy j'op'am tkoo'koo'ni, jots ja ojts tta'agonji'iky jots ja t'xeetst. ⁴⁹ Yide'ents abiky wyamid'oo:

—Majtstu't; wan t'uk'ijxyim pøni janch nimejnip inet ja Elías jots ja o'jkin kyadukpaadit.

⁵⁰ Jots ja nwind-søn'ajtim Jesús jadigojk ojts m'ok ja y'ayuujk pyidsimy, j'otsnim ja y'o'jky. ⁵¹ Winets ja m'oj tsapt'ojk awejtstuk nay jatyi tyakoo't-siyii'n, kubajkp ja kyoo'ts'awiyii'n jots ja ok'am kyoo'tskidaajky. Jots ja u'jx n'ajxy

jøts ja tsaa kyu'kx'awigyijxy, ⁵²ojts ja oo'kpi nipots may y'awa'ach; ju-jkpyøjktibaat ja oo'kpidi pøn wyinaty ja Dios tø tjanchjawidi ku ja yjujky'ajt-tøø. ⁵³Jøts ja pyidsømdi jap yjutjøtpy ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø yjujkyjamy jadigojk, jøts ja kyajp-tøjkidøø jam Jerusalén midi ja Dios kyunuu'kxkyajp'ajtpy, ma mayjaa'y ja ojts y'lijxyidi.

⁵⁴Xjats ku dø'on ja capitán pøn jaty ja jam wyinaty møøt t'ejx'lity ja nwindson'ajtim Jesús, ku ja ojts t'ejxti jøts ku ja uyx ñaxy jøts tuki'iyi sa jaty ojts yjaty, jøts ja yjadyimchø'jkidøø, yide'en ja wyandøø:

—Janch ja' tam yø jaa'y tø y'lity, ja Dios U'nk.

⁵⁵Jøts ja maadyø'øxyøjk jam wyinaty a'ejxujktip jagam, tum ja' pøn jam wyinaty Galilea tø tpadsoondi ja nwindson'ajtim Jesús, jøts pøn jaty ja wyinaty tø pyudøkiyi. ⁵⁶Ja María Magdalena dø'on jam, jøts jadu'uk ja María pøn ja Jacobo tyaagip møøt ja José, jøts ja Zebedeo ñidø'øxy.

Ku ja Jesús ja ñine'kx yikpiktaajky jap oo'kpi tsaa jutjøtpy

⁵⁷Xjats ku ja et yjoo'xni jøts kyood-siwyani, winets myiñ tu'uk kumeeñ jaa'y pøn txøow'ajtp José, jam ja kyugajpi Arimatea, jøts nayi tø dø'on ja wyinaty tpabøjki ja nwindson'ajtim Jesús yja'. ⁵⁸Ja'ats ojts t'ats'ixy ja Pilato jøts ja t'amidøøy ja nwindson'ajtim Jesús ñine'kx. Jøts ja Pilato ja ojts tyikutuky jøts wan tyikømø'øy. ⁵⁹Winets ja José ja t'axajøø, jøts ja wa'ats wet ja tta'abijty, ⁶⁰jøts ja t'atspiktaajky jam oo'kpi jutjøtp midi ja wyinaty tø tyimykjemy'øyinim. Kø'øm jap y'uktøkiwya'añ ma ja tsaa jut jam. Xjats ku ja møy tsaa ja tu'uk t'ukta'agiiñaa ma ja yiknidøki, jøts ja ojts ñøjkxni. ⁶¹Nay ixam idø'on ja wyinatymidi ja María Magdalena

møøt jadu'uk ja María, jam ja wyinaty chøonidi jam oo'kpi jut agø'øm.

Ja soldaditøjk pøn jam y'ejx'ejttip ja oo'kpi jut

⁶²Xjats ku kyimjabom'ajty ku wyinaty tuki'iyi tø yik'a'ejxigyøxni, tum abaadi y'ejtni ti jaty tsojkip ku poo'kxin xøow, winets ja teetywindsondøjk møøt ja fariseotøjk ojts t'ats'ejxti ja Pilato, ⁶³jøts ja t'atsnimaadyi:

—Windson, ja' øøts yam tø nja'myech ku yide'en wyaan ja windaay'ajtpi jaa'y, ku ja wyinaty jaak ja yjujky'aty, ku ja tijy kyidigøøk xøow yjujkyøkt jadigojk, jade'en pyidsø'ømt jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ⁶⁴Paty jade'en tigøøk xøow xjadyimñanky'ejx'etit ja oo'kpi jut, jøts ja pyabøjkpitøjk kidi myendi koots jøts ja kidi tmaatsti ja oo'kpi ñine'kx ku ja tñøjmidit ja jaa'y: “Tø ja tmimajada'aky ja o'jkin, tø ja yjujkyiky jadigojk.” Kuts jade'en tyaay'attit, yø'øts ne'egi janchka'ukmaanip, ne'egi ka'ap ja jawyeembi taay.

⁶⁵Winets ja Pilato ja ñimaajyidøø:

—Ixyadi yø mdsoldadi ka'pxy niwine'enin yø y'ejx'etti. Nøjkxti meets jøts yikxon xyik'adujkøxtit mabaat meets jam kø'øm x'ixy.

⁶⁶Winets ja ñøjkxtøø jøts ja ojts yikxon tyik'adujkøxti ja oo'kpi jut, ojts ja t'axotsti ja tsaa midi tya'agiidyip jøts ja t'adsaadyøø, ojts ja seeyi tpikta'akti jøts ja jam tyiktandøø ja soldaditøjk pøn jam ejx'ejttip.

Ku ja Jesús yjujkyijky jadigojk

28 Xjats ku wyinaty tø ñaxy ja poo'kxin xøow, jøts wyinaty kyujajta'aky kyudøø'kxa'aky myidukxøow ja yjadu'ukpi samaan, winets ja María Magdalena møøt jadu'uk ja María tñinøjkxti ja oo'kpi jut jøts ja t'ats'ejxwa'andi. ²Jøts jotmøn myiñ ja uyx janch møk, ja

nwindsøn'ajtimdamik ja y'ankilis jam wyinaty kidakp tsajpwemp, jøts ku ja ojts yja'aty ma ja oo'kpi jut jam, jøts ja tjigiyy ja tsaa midi ja tø yikta'agi'iy, jøts ja tta'ixakpejty. ³Jade'en ja yjajy tyii'kxy sam widsukin, jøts ja wyet jade'en pyoobi sam tsap'øø'pkyin. ⁴Xjats ku ja soldadi jade'en t'ejxtøø, jøts tsø'øgi ja yjanchyikmibejpniiyidi, jøts jade'en tyandøø sam ja jaa'y øøgyindi. ⁵Winets ja ankilis tnimaay ja tø'øxyøjkti:

—Kidi mdsø'øgidi. Nniija'wip øts jøts ku ja nwindsøn'ajtim Jesús x'ixa'adi pøn kruskøjxp o'jk. ⁶Ka'ap ja ya ukpøni, tø ja yjukpyiky, tø ja tmimajada'aky ja o'jkin, tø ja jade'en yjaty sam ja ojts kø'øm tnigajpxyin. Men x'ejxti ma ojts yikpikta'aky. ⁷Tsojk nøjkxti, jøts x'atstukmado'odit ja pyabøjkpitøjk jøts ku ja tø yjukpyiky jadigojk, jøts ku ja jawyeen nøjkxt jam Galilea jøtsnim mee mnøjkxt; jamts ja x'ejxtit. Yø'øyi dø'øn ja ndukmadoowandip.

⁸Xjats ja tø'øxyøjk jam putyi cho'ondøø ma ja oo'kpi jut jam, jade'en ja chø'øgidi jøts jade'en ja yjanchxonda'akti; jøts ja ojts tsojk tyiknøjkxti ja kajpxy ja ayuujk ma ja nwindsøn'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk jam. ⁹Íxam ja wyinaty jade'en ñaxti ku ja nwindsøn'ajtim Jesús wya'kaxi'jky jøts ja ojts kyajpxpøø'kxyidi. Winets ja wingon twingunøjkxidøø jøts ja twinguxanaay'øyidi, nagyumajtsidi ja' tyekyøjxp, ¹⁰jøts ja yide'en ñimaajyidi:

—Kidi mdsø'øgidi. Nøjkx øts ja nmigu'uktøjk x'atstukmadojidi pøn jaty ø nbabøjkpi'ajtip jøts nøjkxtit jam Galilea, jam øts ja xpaattit x'ejxtit.

Ku ja soldadi t'atstukmadowdi ja teetywindsøndøjk sa ja jut y'awajch

¹¹Íxamnim ja tø'øxyøjk wyinaty yø'ødyi, jøts ja soldadi winaagin nøjkxtøø jam kajjotp pøn ejx'ejttip,

jøts ja t'atstukmadoodøø ja teetywindsøndøjk ti jaty wyinaty tø tyuñi. ¹²Winets ja teetywindsøndøjk ojts tninøjkxti ja mõjaa'dyøjk jøts ja tkajpxy'ajtti kyijpxy kyajpxy; ojts yikxon ja maameeñ tmo'odi ja soldaditøjk, ¹³jøts ja tnimaadyøø:

—Jade'en mee mwa'ant jøts ku koots, ixap mee wyinaty mma'ay, ku ja Jesús pyabøjkpitøjk ojts yja'atti jøts ja ojts t'atsmaatst ja oo'kpi ñine'kx. ¹⁴Jøts øy ja windsøn ja wyinaty tjanijawí, øøts ja møøt nnagyajpxit jøts ja ka' sa wya'ant, jøts mee ka' ti pøky mdaja'adit.

¹⁵Xjats ja soldaditøjk t'axajidøø ja meeñ, jøts ja ojts jade'en tpadundi sa jaty ja wyinaty tø yik'ana'amdi. Jøts jade'en ixymbaat tnimadya'akti ja israelit jaa'dyi.

Ku ja Jesús ttaguwa'aniiyi'ñ ja tunk ja pyabøjkpitøjk

¹⁶Jøts jade'en nøjkxtøø ja ñimaktu'ukpi jaa'dyi jam Galilea, ja nwindsøn'ajtim pyabøjkpitøjk. Ja'ttøø ja jam kojpkøjxp midi ja wyinaty tø tyukmadøyidi. ¹⁷Jøts ku ja t'ejxpattøø ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ojts ja ñagyuxendya'agyidi, øy ja jam winaagindi kø'øm pøn ja tkamibøjktpi.

¹⁸Winets ja nwindsøn'ajtim Jesús wingon wyingunøjkxiyidi jøts ja ñimaajyidi yide'en:

—Tø øts møk'ajtin nyikmøøy jøts øts ja nyiktu'unt wan tsajpjøtpyi jøts wan tñaxwiñi. ¹⁹Ninøjkxtits ja jaa'y øy manaajx øy magajp jøts ø xukpabøjkpi'attit; myiknøbattipts ja' Dios Teety køjxp, Dios y'U'nk køjxp, jøts Dios y'Espíritu Santo køjxp, ²⁰jøts yik'ixpøkti jøts tpadu'undit tuki'iyi ti jaty mee tø ndani'ane'emy. Jøts nimadowdi jøts ku meets ejtp nmøøt'ity øy juuni xøøw, kunim ø nme'ent jadigojk. Jade'en idø'øn ja y'ejxi.

JA ØGYAJPYX JA ØMYADYA'AKY MIDI JA MARCOS YJAA_Y

Ku Juan Bautista kya'amaay abak etjotp

1 Yide'en yiknimadyak'okwaañ ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi ja nwindson'ajtim Jesucristo yja'ajtpy, ja Dios U'nk. ²Yide'en ja y'ejxi tyiyi tø dø'on ja Dios wyinaty kø'øm tnimaañi ja kyugajpxy Isaiás, jøts ja yide'en tjaadya'ant ja ayuujk ku ja Dios Teety ja y'u'nk yide'en tnimaay:

Ngajxjawyeenip øts, u'nk, ngugajpxy tu'uk pøn nøjxpx jawyeen kugajpxy'ajtpi,

ja'ats ja naxwii'nñit jaa'y tnøjmip, jøts wan ja tyiktøwdi tyiktuuda'akti ja wyinmaa'n, jøts mets ja m'ixpøjkin jade'en yikupøkt.

³Pø patyxi ja kugajpxy ñijxxy jawyeen abak etjotp jøts myigu'uk ja tnøjmit møk'ampy:

“Awejxidi Dios y'ixpøjkin, yiktøwdi yiktuuda'akti mwinmaa'n yikxon.”

⁴Ja Juandam idø'on jam jade'en memp abak etjotp jøts jaa'y ja tyiknøbety, yide'en ja wya'añ jøts ku ja jaa'y tuki'iyi tja'dyigøøgyøxti ja kya'øyjaa'y'ajtin jøts wan tnøbajtkøxti, kuts idø'on ja jade'en ttu'undit winets ja yikpojkipmaa'kxtit.

⁵Mayjaa'y idø'on ja jam nimejniyip jøts ja pyatmadøyi, mendip ja jaa'y jam pøn tsinaadyip Jude'it etjotp, jøts nayide'en pøn kugajp'ajtmidip Jerusaleñ; jade'en Juan ja mayjaa'y jam ñimiñiyi møj nøøjotp midi txøow'ajtp Jordán, jøts ja jam ñøbatti ku pyøky ja tkajpxnaxkøxti.

⁶Kameeyi pøjk wyet'ajtpy idø'on ja Juan wyinaty, jøts po'ak ja tsum'aty; ja' ja tø ñadyatsumyi jøts møj mu' ja jam tñidsøoni møøt ja jiyujk pa'ak, ja' ja

jam yjii'kxpy. ⁷Yide'en idø'on kya'amay mayjaa'y agujkp:

—Ja øts ja jaa'y tu'uk ix'oojk xpamiñ pøn møkta'aky yikutukp ja'agøjpx ku kutujk ja tmimiñ møk'ampy, ka'ap øts ja nmi'abaaty jade'en sa yikutuky, nijuni øts ja møøt nganamyibaat'atyyit.

⁸Paty meets ixyam tiy janch ndyimdyukmadøy, jøts ku øts ja'ayi tø nñimiñ jøts meets nøø nduktanøbatt; jøts ku dø'on ja yja'att pøn øts idø'on ndijpy ix'oojk memp, jawaani øy ja tyunk ja ttu'unt kumi Espiritu Santo ja tyuktatøkip ja jaa'y.

Ku ja Jesús ñøbejty

⁹Xjats ja Jesús winet et chøø'n Nazaret, jam kajpkøjpx midi wyinaty Galile'it jaa'y y'etjotp, jøts ja ñijxxy nøbajtpi møj nøøjotp midi txøow'ajtp Jordán, ma Juan ja yiknøbajti. ¹⁰Xjats ku ja pyidsiimy møj nøøjotp, winets ja ojts t'ixy ja tsajp jøts ku ja y'awa'ach, jøts Espiritu Santo ja jade'en ñigida'agyi sam ja tsapak. ¹¹Xjats yikmadøoy ja Dios Teety y'ayuujk jap tsajpjøtpy, yide'en ja wya'añ:

—Øts me n'u'nk'ajtpy; njanchøjkpy mets jøts njanchtajotkujk'ajtpy mets.

Ku ja Jesús miku' øjts yjot'ijxyi

¹²Winets ja Espiritu Santo yiknøjkxøø jam abak etjotp, ¹³jøts ja Jesús jam wixijxxyøow chinaay. Xjats ja miku' ja yikpojkipitunwa'añi, jøts ja nijuuni tkamimadøoy. Jam idø'on ja chinaay ma ja may awa'añ jiyujk jam chøonidi, xjats ja ankilis ja pyudøjkøø.

Ku ja Jesús tpadøjkii'n ja tyunk

¹⁴Jøts ku ja Juan wyinaty tø yikpik-takni jap puxøjkjøtpy, winets ja Jesús chøø'n jøts ja ñijxxy Galile'it etjotp, ma ja tñiga'amaay ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, midi ñigajpxy sa Dios ja

yjaa'y ttanitanit ja kyutujk. ¹⁵Yide'en ja wyaañ:

—Tõnim inet ja xøow ja et yja'aty, wingomp ixyam ja Dios kyutujk midi ya tu'ump. Yiktigatsti ja mdsinaa'yindi, ja'dyigøøgyøxti tuki'iyi ja mga'øyjaa'y'ajtindi, jøts janchjawidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky.

Ku ja Jesús twaadsøø nimaktaxk ja ajkxmaktip

¹⁶Jam idø'on mejpya'am midi txøow'ajtp Galilea, jam ja Jesús wyinaty ñaxy ku ja t'ejxpaaity namajtsk ja jaa'y, ja Simón jam wyinaty møøt ja y'uch Andrés. Ajkxmaktip idø'on ja tyunk'ajttip, xyuummy ja jam wyinaty ñøøwejtspajttip midi ja tya'ajkxmaktip.

¹⁷Xjats Jesús ja tnimaay:

—Mada'akti, møøt widettik øts jøts nduknijawidit sudso jaa'y ja nitso'ok'ajtin tpaaty.

¹⁸Ku ja jade'en yiknimaydi, winets ja jatyi tmajstuttøø ja xyuummy midi ja wyinaty tya'ajkxmaktip, jøts ja tpadsoo'ndøø.

¹⁹Jawaani ja Jesús ojts yø'ø yxjats ja ojts t'ejxpaaty ja Jacobo, pøn ja Zebedeo wyinaty myajnk'ajtpy. Ja' jam wyinaty barkijotp t'adajkyidip ja xyuummy møøt ja y'uch Juan. ²⁰Xjats ja tyaajxyiyi'ñ, wyaadsoow ja'; winets ja tyeety ja tunk ja ttukmidandøø jam barkijotp møøt ja tyumbi, jøts ja Jesús ja tmøøtnøjkxti.

Tu'uk ja yaa'dyøjk pøn ja miku' wyinaty tø tyatøkiyi

²¹Xjats ja ojts yja'atti Capernaum, jam mõj kajpkøjpx; jøts ku poo'kxin xøow tpaajty, winet ja Jesús ñijky yik'ixpøjkpi jam israelit jaa'y chaptøjkjotp. ²²Xjats ja jaa'y ja jam ñigyumaap tjawidi, ku Jesús ja jade'en yik'ixpikyidi sam ja jaa'y pøn ja møk kutujk tmøøt'ajtp, ka'ap ja jade'en yik'ixpikyidi sam ja kajpxwejpitøjk pøn yik'ixpøjktip

jap israelit jaa'y chaptøjkjotpy. ²³Japts wyinaty tu'uk ja jaa'y tsaptøjkjotpy pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi, ja' møk yide'en waan:

²⁴—¿Mets Jesús, Nazaretit jaa'y, tiku øø tø xnimiñ, sa øø xunwa'añ? ¿Ja' mets tø xnimiñ jøts øø xyikudigøøgyøxt? Wa'ats me n'ejxkapy pøni pøn mets. Ka'axi me mbøkmjøødi, Dios jaa'yxi mets.

²⁵Xjats ja Jesús møk twingugajpxiyi'ñ ja miku', jøts ja tnimaay:

—¿Amøñi, kidi nugo mgajpxy, tsojk majtstu'ut yø jaa'y!

²⁶Xjats ja miku' møk'ampy tyikmibejpiky ja jaa'y, jøts ja møk chabaay, winets ja pyidsiimy. ²⁷Xjats ja mayjaa'y janchnigyumaap tja'widøø, jøts ja xem yam ñadyiibykyidi kø'øm, yide'en ja ñawya'añidi:

—¿Ti wenk ixpøjkin ya'at? ¿Ti tunk yø jade'en tyumpy? ¿Janch møk kutujk tmøødi, mimadojip paat ja miku' yø' ku yø t'ane'emy!

²⁸Xjats ja jaa'y ja tnmadoogøxti pøni niwine'en ja jam wyinaty chøønidi Galile'it etjotp. Niduki'iyi ja tnija'wi-gyøjxtøø ku ja Jesús jade'en t'ødyuñ ja jaa'y.

Ku ja Jesús tyikmøkpiky ja Simón Pedro tyaakmø'jt

²⁹Xjats ku ja Jesús pyidsiimy jam tsaptøjkjotp, winets ja tmøøtnijky ja Jacobo møøt ja Juan jam Simón tyøjkwindum, ma ja wyinaty tmøøtsøøni ja y'uch Andrés. ³⁰Jamts pamaa'y ja wyinaty tmøødidi, tyaakmø'jt ja Simón wyinaty pøjkp, mowa'añ jømba'am ja yjanchpiky; jøts ja Jesús ja ttukmadowdi ku ja jade'en pyiky. ³¹Xjats ja Jesús twingume'enyi'ñ ja pamaa'y, jøts ja ojts twejtsji'iky; ja'ayi ja jade'en ttuun, winets ja pya'am jatyi ñiwaajtsøø; kuts

ja jade'en yjajty, xjats ja tø'oxyøjk ja yikaajyidi nayjatyi ku ja chøøjky.

Ku ja Jesús tyikmøkpjiky ja maabyamaa'y

³² Waani y'ijty ku ja xøow yjejxy jøts ku kyoodsiña, winet ja Jesús yiktaniamiin ja mayjaa'y pøn wyinaty pøjkidip, jøts ja jaa'y pøn wyinaty tmøøt'ajttip ja miku'; ³³ niduki'iyi ja kajp jaa'y myendøø tøk'agø'om ma ja Jesús jam wyinaty. ³⁴ Xjats ja may tyik-tsøøjky ja pamaa'y pøn wyinaty tigati pøjkidip, ojts ja tyiktsokixy jøts ja miku' ja tyikpidsømgijxy midi ja jaa'y wyinaty myøøt'ajttip; jøts ka'ap ja miku' ja tyika-jpxy, kumi ñija'wip ja' paty ja jade'en ttuñ jøts ja kyadamigajpxiyit jøts ku ja Dios U'ngi.

Ku ja Jesús kya'amaay

³⁵ Xjats ku yjøpkyoots'ajty, jaakmønim ja et wyinaty, winets ja Jesús myaabidi'jky jøts ja chøø'ñ jam kajpjotp, Dios Teety ja wyinaty y'ajot'atwampy, paty ja ñijkxy abak etjotp. ³⁶ Xjats ja Simón choo'ndøø ixaabyi møøt ja myigu'luk, jøts ja tpaatwa'andi ja Jesús, ³⁷ xjats ku ja pattøø winets ja tnimaadyøø:

—Mdum'ixaajyip jaa'y ixyam.

³⁸ Winets ja ñimaajyidøø:

—Wan tjaa'myindi abikyajp midi win-gon tandip, jøts øts jam nayide'en nni-ga'ama'aty ja øgyajpxy ja ømyadya'aky; kumi ja' ø tø nnimiñ jøts øts jade'en ndu'unt.

³⁹ Xjats ja Jesús jade'en t'ayø'øy ja kajp midi jam wyinaty Galile'it etjotp, jøts ja kya'amay jam tsaptøjkjotp, jøts ja nayide'en tyikpidsimy ja miku' midi ja jaa'y wyinaty winaagin myøøt'ajttip.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja jaa'y pyu'uts

⁴⁰ Xjats Jesús ja jaa'y tu'uk ñimejnøø pøn wyinaty axøø'kpim putsp, jøts ja wyinguxanaajyi, yide'en ja wyaañ:

—Møøt'ajtpy mets ja møk'ajtin jøts ø xyiktso'okt, yiktsokts øts mdsojk'ajtingøjxp.

⁴¹ Xjats ja Jesús ja y'ayo'ejxi, jøts ja tnixajiyii'ñ, yide'en ja tnimaay:

—Ndsøky'ajtpy øts jøts mdso'okt, tsokni.

⁴² Ja'ayi ja jade'en wyaañ, xjats ja jaa'y ja pyu'uts jaty ñiwaajtsiyøø jøts ja myøkpjiky, møk møjaaaw ja ñayja'wiyøø.

⁴³ Winets ja Jesús ja pyagajxøø, yikxon ja y'ukyik'ane'emy, yide'en ja tnimaay:

⁴⁴ —Madow, kidi jaa'y xukmadøy, ka'ap pøn sa xnøjmit, nøjkx jam teety wyindum jøts ja xuk'ext ku tø mdsø'øky, jøts nay jam idø'øn mdamiyoxp ja Dios ja jiyujk sa Moisés jekyip tyikutuky, jade'en ja jaa'y tnijawidit jøts ku me tø mjancho'øky.

⁴⁵ Xjats ja jaa'y ñijkxy, jøts ja tuki'iyi ttamimadyakijxy ja mayjaa'y sudso pu'uts ja wyinaty tø ñiwa'achiyi. Paty ja Jesús øy ma kya'ukajptøjkini, jagam ja wyidity ma ja et janch abak; jamts ja øy magama pøn ñidsøøñi jøts ja yikninijkxy.

Ku ja Jesús tyikpidi'jky ja køxujpxi pakxujpxi

2 Ku wyinaty kawinaak xøow tø ñajxni, xjats Jesús jadigojk kyajptøjkii'ñ jam Capernaum; jøts jaa'y ja tnija'widøø ku ja wyinaty tø yja'aty jam tøjktotp. ² Xjats ja mayjaa'y jaty ñamyujkidøø, yikxon ja tøjkyjanch'ujch, ka'ap ja y'uknibaajtini; jøts ja Jesús jam tniga'amay ja øgyajpxy ja ømyadya'aky. ³ Winets ja jaa'y yja'ttøø nimaktaxk pøn tkijja'ttøø tu'uk ja pamaa'y pøn wyinaty køxujpxi pakxujpxi.

⁴Xjats ja Jesús ja tjaatwa'andi, jøts kumi nima kya'awa'adsi kumi tø ja mayjaa'y wyinaty t'awa'kta'tsnidi ja tøjka'aw, winets ja tnitajtuttø ja tøjka jøts jut ja tyik'awatstø. Japts pamaa'y ja tyikwinajktø møøt ja myaabajt jap Jesús wyindujpy. ⁵Xjats ku ja Jesús ojts t'ixy ja jaa'y pøn tyikmendøø ja pamaa'y jøts ku ja amuum yjanchjawiwi, winets ja pamaa'y ja tnimaay:

—Nbojkmee'kxpy mets u'nk.

⁶Jamts wyinaty ja kajpxwejpitøjka chøøniidi pøn wyinaty ttuk'ixpøjktip ja Moisés kyutujk jam tsaptøjkjotp, ja'ats yide'en winmaadyøø: ⁷“¿Ti yø jaa'y jade'en kyuwawa'anip, sa yjaty? ¿Tiku yø jade'en wya'añ? ¿Ka'ap idø'on jade'en y'øyi! ¿Pøn ja pøky ya t'ukmaa'kxp, kidi Diosip tu'ugyi tmaa'kxp ja pøky?” ⁸Xjats ja Jesús ñija'wip ja wa'ats ku ja jaa'y jade'en wyinaty wyinmaydi, winets ja tnimaay:

—¿Tiku jade'en nichøky mwinnmaydi?

⁹¿Ja ti ne'egi jawaani jajtñi, kuts yø pa'amjaa'y nnøjmit: “Mee'kxpy øts yø mbøky”, uk ku nnøjmit: “Wa'kuki, pøkmukni yø mmaabajt jøts nøjkxni mdigam”? ¹⁰Ixyannim meets inet x'uk'ext mabaat øts idø'on ja møk'ajtin nmøøt'aty ya naxwiiñ jøts ø nmaa'kxt ja pøky.

Xjats ja tnimaay ja køxujxpi pakxujxpi:

¹¹—Pidøkni, wa'kukiñi, wejtsjø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxni mdigam.

¹²Xjats ja pamaa'y jatyi pyidi'jky; ojts ja myaabajt ja twejtsji'iky, jøts ja jam cho'onni mayjaa'yjotp. Paty ja jaa'y ni-duki'iyi ñigyumaap tja'widøø ku ja pamaa'y jade'en myøkpjiky, xjats ja Dios ja ttamøja'widøø, jøts ja wyandøø:

—Nima niwindinim jade'en nga'ijxyindi.

Ku ja Jesús tpawaay ja Levi

¹³Waani y'ijty, winets jadigojk chøøñ ja Jesús jøts ja ñijkxy jam mejy'agø'øm; jamts jaa'y ja yikxon yjanchnimiñi, jøts ja jam tyik'ixpiky. ¹⁴Xjats ku dø'on ja ojts ñijkxy, winets ja t'ejxpaajty ja Leví, ja Alfeo y'u'nk, jam ja wyinaty chøøni ma ja ttukugubety ja jaa'y ja pyik-ta'aky, xjats ja Jesús wyaañ jøts ja Leví yiknimaay:

—Wan tjaa'myim jøts øts n'ixpøjkin xpabøjkit.

Winets ja Leví jatyi tyanaagyukyiyiiñ, jøts ja Jesús ja tpanijkxy.

¹⁵Xjats ja Jesús yikwaay migaabyi Leví tyøjkwidum, winets ja yikugubajtpi yja'tmidøø, møøt jadu'ukpi jaa'y pøn kyabadundip ja myigu'uk chinnaa'yin, jøts ja tu'ugyi twinguwa'jt-sidøø ja kaabyajt møøt ja Jesús jøts ja pyabøjkpitøjka; janch namay ja jaa'y jam wyinaty pøn ja Jesús pawidejtiyip.

¹⁶Xjats ku ja kajpxwejpitøjka jøts ja fariseotøjka jade'en t'ejxtøø jøts ku ja Jesús jam wyinaty tmøøtkay tum ja ka'øyyjaa'dyi, winets ja tnimaadyøø ja pyabøjkpidi:

—¿Jadits ku yø mwindsøn tmøøtkay yø yikugubajtpidi jøts yø ka'øyyjaa'dyi?

¹⁷Xjats ku Jesús ja jade'en tmadøøy, winets ja wyaañ:

—Ka'ap øts nyiktaniguexy jøts nbudøkit pøni pøn janch wa'ats ñayja'winiyip, ja'agøjxp ku ja pyøky kapøkyjawidi. Ja'ayi ja nbudøkit pøni pøn ñadyapøkyja'wiyidip ja pyøky. Nayide'en øts idø'on njaty sam ja tsøyibi kyanijkxy ma ja pamaa'y kya'ity. Jami ja ja'ayi ñijkxy ma ja pa'amjaa'y jam.

Ku ja Jesús yiktiibyiky tigøjxp ku ja kya'ayuu'atti

¹⁸Tuk'ojk idø'on yjaty, ixam idø'on Juan Bautista pyabøjkpitøjka wyinaty

y'amaay'atti mōot ja fariseotōjk, ayu-u'ajttip ja jam wyinaty, Dios idō'ōn ja jade'en wyindsō'jkidip, winets ja jaa'y winaagin tnimendōō ja Jesús mā ja wyinaty jōts ja ttiibyōkti, yide'en ja tnimaadyōō:

—¿Jadits ku Juan pyabōjkpitōjk y'amaay'atti jōts ja fariseotōjk nayide'endi, ka'axi ja kyaydi, jōts sudso mets yō mbabōjkpitōjk nayide'en kya'amaay'atti, sudso meets yjawi amgujk jotkujk mgaydi? Ka'ap meets yjawi ti xkumay.

¹⁹Jade'en ja wyandōō, xjats ja Jesús yide'en y'adsōoy:

—¿Winaak ojkimts meets jade'en tō x'uktani'ixy, winaak ojk meets jade'en tō x'uknijawi ku tō'ōxñigaabyi tō'ōxñi'ukpi tō y'uk'ayuu'atti ku ja jemyaa'y jam tō yja'tni? Ka'axi jade'en pōn y'ayuu'aty, ka'ap jade'en pōn tō t'amaay'aty. ²⁰Jaanim idō'ōn tiy yjanch'amaay'atti pōni ku ja wyinaty tō yiktawinwaadutnidi ja jemyaa'y, jam ja jade'en kyaydi amgujk jotkujk jōts ja jemyaa'y ja myidsep ja o'jkin jatyi tyuk'anōjkxyi. ¿Pōnts jade'en kidi yjotmay'ōōky? ¿Sudso dō'ōn jotkujk ngaa'yint n'uujkint? Pō nayide'enxi ōts idō'ōn yō nbabōjkpitōjk yam xjawidi ku njaakyam'aty.

²¹'Ka'axi pōn wyetpach tta'agiyi jemwyet midi tyimyjēmñim; ku ja jade'en yiktu'unt, jōts kumi mujkpi ja jemwyet, jōts ja tjaaktyimgyōō'tsni ja wetpach, jaaktyimyiwenip ja kyōōts'ajtin ja'. ²²Jōts nayide'en ka'yōyi jōts yikpikta'akt ja vino jap po'dukjōtpy midi namii'kxñim; ku ja jade'en ndu'unint, takōō'tsipts ja po' jōts jade'en nugo wyindigōy, windigōopy ja po' jōts nayide'en ja vino. Paty ja vino midi namii'kxñim nda'ada'amyin ja jembyo'ak, jōts jade'en nimidi kyawindigōōty.

Ku ja Jesús pyabōjkpitōjk poo'kxin xōow et y'ariindōjtōō

²³Tuk'ojk idō'ōn yjaty ku poo'kxin xōow wyinaty tō tpaaty, winet et ja Jesús ja pyabōjkpitōjk tmōōtnajxy jam kamjotp mā ariingam jam wyinaty; jam idō'ōn ja wyinaty naxti ku ja pyabōjkpitōjk ttōjpinaxwa'ktōō ja ariindōōm. ²⁴Xjats ku ja fariseotōjk ja ojts jade'en y'ijxyidi jōts ku ja jade'en y'adō'ōtsti, winet ja Jesús jatyi yiknimaay:

—¡Ejx yō mbabōjkpitōjk! ¿Tiku yō jade'en y'adō'ōtsti, tiku ariin yō ttōjti, kumi ka'ap jade'en kyutukyi jōts yō jade'en y'adō'ōtsti ku poo'kxin xōow?

²⁵Winets ja Jesús y'adsōoy, jōts ja wyaañ:

—Nugo meets mjanchkajpxy. Tō meets ja nōky xja'ixy midi wamp jōts ku ja David yide'en y'adijch mōot ja myigu'uk ku yuu ja pyaajtidōō, ku ja wyinaty niti kya'ijtxyidi. ²⁶Winets ja nōjkxtōō jap tsaptōjkjōtpy mā ja Abiatar jap wyinaty tyetywindsōn'aty, japts ja t'amidōoy ja tsapkaaky midi ja Dios yja'ajtpy jap wyinaty. Ja'ats ja ojts tkaydi midi ka'ap kyutukyi jōts nugo jaa'y ja tka'adyit. ¿Jōts tiku dō'ōn ja jade'en y'adijch pōni ka'adam ja jade'en kyutukyi? ¿Tiku myigu'uk ja nayide'en ttukaay ja tsapkaaky, pōni jade'endam ja kyutukyi jōts ja ja'ayi tka'adyit pōn teety'ajttip?

²⁷Nayi waan ja Jesús yide'en:

—Ja'agōjxp ja poo'kxin xōow yikpik-taajky jōts ja jaa'y yikpudōkit, kidi ja'ajip poo'kxin xōow yiktanibiktaajkiyii'n jōts jaa'y niti kyidyimdyu'undit. ²⁸Ngunanaapy ōts ja naxwii'nit jaa'y, jōts ōts wamp ti paat'ajtip kapaat'ajtip yiktu'unt ku poo'kxin xōow.

Ja jaa'y pøn wyinaty ja kyø' jadi'iñi tøøtsnip

3 Xjats ja Jesús jadigojk tyøjkiyiñ jam tsaptøjkjotp ma yaa'dyøjk ja tu'uk tpaajty, midi wyinaty tuktamajñ køxujxp. ²Jøts ja Jesús jam a'ejxuky y'ity, ja' ja jaa'y y'ejxwandip pøni y'ukyiktsøkpky idø'on ja jaa'y ku poo'kxin xøøw, winets ja jaty'i tni'øønidit. ³Xjats ja Jesús tnimaay ja yaa'dyøjk pøn ja kyø' wyinaty xujxp:

—Pidø'øk jøts ixø nøjcx mdani kuk'ajy.

⁴Xjats ja Jesús ttiibyijky ja jaa'y pøn ja jam wyinaty a'ejxujkiyidip, yide'en ja tnimaay:

—¿Midi'ibi ixyam kutuky, ku jaa'y n'ødyu'unint, uk ku jaa'y nga'ødyu'unint? ¿nyiknitsoojkimp ja jaa'y, uk nyik'oo'kimp ku poo'kxin xøøw, midi'ibi øy?

Xjats ja jaa'y amøñi y'etti, nipøn sa kyawa'añ. ⁵Winets ja Jesús ja twin'ejxji'jky ambøjkin'ampy, jøts ñiyjotmay'oo'kni dø'on ja Jesús y'ejxji'jky, ja'agøjxp ku ja jaa'y niwine'en tkaja'gyukidi. Jøts ja tnimaay ja jaa'y midi wyinaty køxujxp:

—Xajtøw.

Xjats ja xyajtiy, jøts ja kyø' ja møk tyaañ, øjts ja chø'øky. ⁶Winets yø'øpyidsømdøø ja fariseotøjkti, jøts tminagyajpxidi ja Herodes myigu'uk, ja' ja kyajpxy'ajttøø sudso t'ukyik'ooktit ja Jesús.

Ja mayjaa'y pøn jam wyinaty mejy'agø'øm

⁷Xjats ja Jesús chøø'ñ, jøts ja pyabøjkpitøjk ja øjts tmøøtnijkxy jam mejy'agø'øm, winets mayjaa'y ja pyanøjckxidøø pøn jam wyinaty Galilea kugajp'ajttip. ⁸Xjats ku mayjaa'y ja øjts tñimadowdi jøts ku ja Jesús jade'en tjanch'ødyuñ ja jaa'y, winets jam øy

pøn jaa'y myendøø, pømbi tsoo'ndip jam Jude'it etjotp, pømbi Jerusaléngit kajpjotp, pømbi Idume'it etjotp, pømbi tsoo'ndip wingon ma ja møj nøø midi txøøw'ajtp Jordán, pømbi tsoo'ndip jam Tiro etjotp, jøts pømbi tsoo'ndip jam Sidón etjotp, jade'en ja mayjaa'y ja jam ñimejniyøø. ⁹Ja'agøjxp ja Jesús øjts t'ane'emy ja pyabøjkpitøjk jøts ja jam tyik'awejxtit tu'uk ja barki, jøts mayjaa'y ja kya'adejmukiyit. ¹⁰Kumi tø ja wyinaty kawinaak tyiktsø'øky ja jaa'y, tum jam ja pamaa'y wyinaty tø ñaxkida'akti ja' ñikøjxp jøts ja cho'okti. ¹¹Jøts ku ja Jesús maamyiku' y'ejxpaadyiyi midi ja mayjaa'y jam myøøt'ajttip y'am yjotp, jaty'i ja wyinguxaniyi jøts ja ñii'mxyi:

—Dios U'nk mets.

¹²Xjats ja møk tnøjmi jøts ja ka'ap ttukmado'odit ja mayjaa'y jøts ku ja Dios U'ngi.

Ku ja Jesús twiwijch ja jaa'y nimakmajtsk pøn ja wyinaty kyudanaabyi'atwampy

¹³Xjats ja Jesús pyatøjkiyiñ kojpkøjxp, ma ja jaa'y ja twaadsøø pøni pøn idø'on ja kø'øm chøjkpy, winets ja jam ñimejniyøø ja jaa'y pøn ja wyinaty tø twaadsøø. ¹⁴Jøts ja nimakmajtsk twiwijch pøn ja ejtp myøøtwidetwampy, jøts pøn tniga'ama'adyip ja øgyajpxy ja ømyadya'aky; ¹⁵xjats ja tkutujkmøø jøts ja tyiktsø'oktit ja pamaa'y, jøts ja miku' ja tyikpidsø'ømdit midi ja jaa'y winaagin myøøt'ajttip. Jade'en tyajky ja kutujk. ¹⁶Nimakmajtsk idø'on ja jaa'y jam wyinaty: jam ja Simón wyinaty pøn nayide'en yiktejp Pedro; ¹⁷jøts nay jam ja Jacobo wyinaty møøt ja y'uch Juan, ja Zebedeo y'unaj'jk midi xøbjtøø Boanerges, ja' idø'on tyijpy midi møk møk ja jaa'y myigajpxtip ejxim ja anaaw pyijy, ka'ap idø'on chø'øgidi; ¹⁸Nay jam ja jaa'y wyinaty midi txøøw'ajt-

tip Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo ja Alfeo y'u'nk, Tadeo, jøts ja Simón midi tsoo'mp canaangit jaa'y y'etjotp, ¹⁹ jøts nay jam ja Judas Iscariote wyinatymi midi tkøya'jk ja Jesús.

Ku ja Jesús yiknimaay jøts ku miku' myøk'ajtin ja tyiktuujni

Xjats ku ja Jesús wyimbijty kojpkøjxp, winets pyabøjkpitøjk ja tmøøtøjkii'ni tøjkjøtpy, ²⁰ jøts ja jaa'y yikxon ñamyujkidi jadigojk, nigidibaat ja Jesús y'ukaañidi møøt ja pyabøjkpitøjk. ²¹ Xjats ku ja Jesús myigu'uk ñimadojiyøø jøts ku ja jam wyinaty, winets ja ñimejni jøts ja yiktsoonwa'añi kumi jade'en ja wyinaty wyinmaydi jøts ku myø'øty ja Jesús.

²² Nayi tø ja kajpxwejpitøjk wyinaty myeemidi jam pøn tsoo'ndip Jerusalén, xjats ja wya'andi:

—Miku' windsøn yø jaa'y myøøt'ajtpy, ja Beelzebú, ja' yø tyamøj paty yø myayi jøts yø tyikpidsimy myimiku' midi yø jaa'y jadu'uk myøøt'ajttip.

²³ Xjats ja Jesús twaadsøoy ja jaa'y, jøts ja ttukwinjawiwya'añ tu'uk ja madya'aky, paty ja wya'añ:

—¿Sudso ndejint miku' kø'øm ñankpyidsømiyit aguwanikøjxp? ²⁴ Jøts nayide'en ku tu'uk kajp ñawya'kxyi, jøts ja tsep ttundi agø'ømyi, ka'ap ja kajp jeky y'lity, jaty ja jaa'y jadi'iñi ñankyixyidi; ²⁵ nayide'en yjaty ku jaa'y ñachiigyidi ni'u'nk ni'una'jk, ka'ap ja jeky chøønidi. ²⁶ Jøts ku miku' kø'øm ñañibidø'øgyit, tø dø'øn ja wyinaty kyawindiy, ñankyudigøjyip idø'øn ja wyinaty kø'øm.

²⁷ Nipøn midsep jap jadi'iñi kyatøki jap jotmøk jaa'y tyøkjøtpy, kunim ja tkøwøøndit tpakwøøndit; winetnimts ja tpøkøjxidit ja pyikta'aky. ¿Ti sudso øts yø jaa'y jeexyip ja miku' ndukmajt-stu'uty kuk øts ja miku' windsøn jawy-
een tø ngamimada'aky?

²⁸ Janch meets idø'øn nnøjmi, jøts ku ja jaa'y ja pyøky tuki'iyi yikmee'kxy, tuki'iyi yikmaa'kxkixy ja ka'øñigajpxy ja ka'øñimadya'aky; ²⁹ ja' nijuuni kyayikpojkpimaa'kxp pøni pøn tka'øñigajpxp tka'øñimadyakp ja Espiritu Santo, ejtp ja pyøky ja tmi'lity.

³⁰ Ja'agøjxp ja Jesús jade'en wyaañ ku ja wyinaty jade'en tø yiktijy jøts ku miku' ja tmøødi, jøts Espiritu Santo tkamøøt'aty.

Ja Jesús tyaak jøts ja y'uch

³¹ Waani y'ijty, xjats ja Jesús y'uch yja'ttøø møøt ja tyaak, jøts ja jap tøk'agi'py wya'k'øyidi, japts ja tñankwyaadso-jidøø ja Jesús. ³² Winets Jesús ja jaa'y ñimaajyøø pøn ja jap wyinaty wingon windsinaajyip, yide'en ja wyandøø:

—Ixap ja mdaak y'awijxy tøk'agi'py møøt ja m'uch, mets myik'ixaapy.

³³ Xjats ja tñimaay:

—¿Pøn øts idø'øn xuktaak'ajttip, jøts pøn øts idø'øn xuk'uch'ajttip?

³⁴ Winets ja twin'ejxji'jky ja mayjaa'y, jøts ja tñimaay:

—Yø' øts idø'øn ndaak'ajtpy, jøts yø' øts idø'øn n'uch'ajtpy pøn øts ya win-gon xwindsinaadyip. ³⁵ Ja' øts idø'øn n'uchip, jøts ja' øts idø'øn ndaagip pøni pøn tpadundip sa ja Dios chojkin.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja jaa'y midi nøjkx neppi

4 Xjats ja Jesús jadigojk yik'ixpøjk-tøjkiyii'ni jam mejpya'am ma ja jaa'y ja ojts ñimiñiyi may'ampy, jøts ja jam ñañimukpajtidøø. Ku dø'øn ja jade'en janch namaydi, winets ja Jesús tyøjkiiyii'ni jam barkijotp midi wyinaty nøøjotp, jamts ja y'ixaajky jøts ja may-jaa'y jam nøø adsayjotp tyandøø. ² Jamts ja tyik'ixpijky jade'en, may ja ejxpajtin madya'aky ja jam tñigajpxy, yide'en idø'øn ja tñimaay ja mayjaa'y ku ja jam yik'ixpijky:

³—Ōyim idø'øn xmado'odit: Tu'uk idø'øn jaa'y chøø'n ariin wøjpi. ⁴Jøts ku dø'øn ja ojts twøjwidity ja tøm̄t, winet ja tøm̄t waani ñaxkidaajky jam tuu'ba'am, ja'ats ja joon jam ñimeen jøts ja wa'ats tpeemujkijxy. ⁵Nayide'en ja tøm̄t jam waani ñaxkidakmøø tsaajotp ma ja naajx øy kya'ity; xjats ja ariindømt jam janch tsojk myujxy, kumi ka'ap ja naajx wyinaty myajpxyi. ⁶Jøts ku ja xøø'an myiñ, winets ja tyiijch, ja'agøjxp idø'øn ja jade'en yjajty ku y'aats ajawi kya'ity. ⁷Nayi naxkidaajky ja tøm̄t jam kujp agujkp; jamts ja yjanchni'aa'mbejty ku ja kujp yikxon yondøø jøts ja jade'en kyatøømiyiñ. ⁸Nayi naxkidaajky ja tøm̄t jam øñaxjotp. Ojts ja yikxon yøñ, yikxon ja jam yjanchtøømiyiñ mid'i'ibi ee'pxmajk ja pyajkwimbejt tu'ukpi tøm̄t, mid'i'ibi tugi'pxy pajkiyiñ, jøts mid'i'ibi magø'pxy, jade'en ja ariindømt pyajkpejty.

⁹Xjats ku ja Jesús jade'en myadyakijxy, winets ja tnimaay ja mayjaa'y:

—iPøni pøn ja'gyukiwyampy, wan tja'gyuki!

Tigøjxp idø'øn ja Jesús ejxpajtin madya'akyøjxp ja y'ixpøjkin tyaky

¹⁰Xjats ku ja mayjaa'y choo'ndi, jøts ja Jesús jam tyañ, winets ja tyiktøødi ja namakmajtsk pyabøjkpitøjky, jøts nay ja pyabøjkpitøjky pøn ja jam wyinaty myøøt'ajtpy, ja' ja ñijawiwyandip ti dø'øn ja madya'aky jade'en tyijpy, sudso ja yikja'gyuki. ¹¹Xjats Jesús ja ñimaajyidøø:

—Meets nugo myiktukmadoop ja' mid'i ka'ap y'ijty yikñijawi pøni sa ja Dios kyutujk y'ejxi tyiyi mid'i ja tyanitanaapy ja yjaa'y; jøts pøn øts ngutujk xkababøjkidip ka'ap ja jade'en tiy yiktukmadowdi, ejxpajtin madya'akyøjxp ja yiktukmadowdi; ¹²jøts ja jade'en

kyawinmaa'nbyaattit ku ja ti tjaniwinmayidi, ka'ap ja tmadoogukidit pøni sa jaty ja yjayiknøjmid'i, paty idø'øn ja jade'en yjatti ku øts ja kø'øm xkajanchjawidi, kø'øm idø'øn ñadyuñidi paty ja pyøky kyayikmaa'kxtit.

Ku ja Jesús tnigajpxy sudso dø'øn yikja'gyukit ku jaa'y neppi ñijky

¹³Winetnimts ja wyañ:

—¿Ka'ap xja'gyukidi yø ejxpajtin madya'aky, sudsømts meets ja xjanchja'gyukigyøxt jadu'uk ja ejxpajtin madya'aky? ¹⁴Pøn ja ariindømt twøjpy, jade'en idø'øn ja n'ukpiktaajkint ejxim ja jaa'y mid'i ja øgyajpxy ja ømyadya'aky tkajpxwa'kxp. ¹⁵Jøts winaagin jaa'y jade'endi ejxim ja tøm̄t mid'i naxkidaajky jam tuu'ba'am: y'amidoodujktip ja' ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, jøts ku ja jade'en tmadowdi, winets ja miku' ja jatyi ñimiñidi jøts ja pyøjkyidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky mid'i ja wyinaty tø y'ukjotøkiyidi. ¹⁶Nayide'en ja jaa'y winaagin n'ukpiktaajkma'ant ejxim ja tøm̄t mid'i naxkidaajky jam tsaajotp: pyatmadoodip ja' ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ñixyondakni, jøts kumi ka'ap ja tmimøk'etti, ¹⁷jade'en ja yjatti ejxim ja ariin y'aats ajawi kya'ityin; ka'ap ja jeky tmi'etti ja'agøjxp ku ja tku'ayo'ombaadidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, winets ja tmajtsu'utti, ka'ap ja tu'ugyi tpadundi. ¹⁸Nayide'en jaa'y winaagin yjatti ejxim ja tøm̄t mid'i jam yikwøj kujp agujkp: yjapatmadoodip ja' ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, ¹⁹jøts ja' ja ne'egi tyajotigøødyip ja pyikta'aktyi ja jujky'ajtindi mid'i ya naxwiñ, ja' møjtojkidip jøts ja tyikudigøy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, jøts ja jaa'y tkayikwingaxø'øktit ja Dios kyajpxy. ²⁰Ja jaa'y nayide'en winaagindi pøn tpatmadoodip ja øgyajpxy ja

omyadya'aky jøts ja yjotøkiyidi, winets ja tyikwingaxø'okti jade'en ejxim ja tømt midi yikwøjp jam øñaxjotp. Winaagin ja jaa'y jade'endi ejxim ja tømt midi tyøøm tyikwimbejtp may, midi'ibi ee'pxmajk pajkiyii'n, midi'ibi tugi'pxy jøts midi'ibi magø'pxy.

**Niti jadi'iñi kyatañ,
kuwañim ja tyimyiknijawi**

²¹ Nayide'en pyabøjkpitøjk ja tnimaay:

—¿Ti ja' ndejint jaj wya'añ jøts ja yiknijupt jap kajuun patki'py, uk jøts ja yikpikta'akt jap maabajt patki'py? Ka'ap ja jade'en pøn tyiktuñ, køjxp ja yikpikta'aky, jamts ja yjajy. ²² Ti yjawi ka'ukyikpatp ku ti jyayu'uch'ity, ti tunk uk ti winmaa'n yjawi ka'ukyiknija'wip ku ti yik'amaa'tsk'aty. ²³ Jamxi mdat-skti, tamadowdi yikxon.

²⁴ Nayide'en pyabøjkpitøjk ja tnimaay:

—Øyim xpatmado'odit yø ixpøjkin midi myiktukmadoodip. Nayide'en meets ja wijy'ajtin myikmo'ot pøni sa meets ja jaa'y xukniweji ja Dios y'ixpøjkin; jøts mjaaktyimñijawip meets ja jawaani pø xmadoopxi meets yam kø'øm. ²⁵ Jaaktyimyikmøøpy ja wijy'ajtin ja' pøn ja'gyukip; jøts pøn kaja'gyukip, jaaktyimyikpøkøjxip tuki'iyi ja' ja wyijy'ajtin.

**Ku yiknimadyaajky ja tømt
midi mujxp jøts midi yomp**

²⁶ Nayide'en pyabøjkpitøjk ja tnimaay:

—Jade'en idø'on ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, jade'en idø'on ja n'ukpiktaajkint sa ja jaa'y jyatyin ku tyømt ja twøjy naxjotp; ²⁷ mya'ay ja koots pyidi'iky ja jøpy, najxpts idø'on ja xøøw tsuu jade'en, mujxp ja tømt jap, yomp idø'on ja jap, jøts ja jaa'y ka'ap tnijawi tigøjxp idø'on ja jade'en jyaty.

²⁸ Jøts kumi ja naajx idø'on ja jade'en ñamyayi kø'øm nanckyøømbidsøjmiiy; ku jawyeen pyidsimy ja ariindeky, jøtsnim ja kyøjki, jøtsnim ja tyøømbajtnei; ²⁹ kuts ja myijay, winets ja jaa'y choondi jøts ja twejxwa'andi, kumi tø ja ariin wejxkaats tpaaty.

**Ku ja Jesús tmadyakpaaty
ja mortas tømt**

³⁰ Nayide'en ja Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—¿Ti ja Dios kyutujk møøt ndami'ejxi'int midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, ti ixpøjkin ti madya'aky ja ndamimado'owint? ³¹ Jade'en idø'on ja n'ukpiktaajkint ejxim ja mortas tømt midi yikwøjp jam naxjotp. Ka'ap jadu'uk ujtspajk te ya naxwiiñ midi janch mutsk sa ja møj mortas tøømdin; ³² jøts ku ja yikwijy, janch yikxon ja yøñ, wyinajxkijxpy ja tuki'iyi ja ujts midi yikjagyajp jap kemyjotpy, yikxon ja janch møj y'awaji y'axeeni, japts ja joon patki'py y'laptso'okti.

**Tigøjxp ku Jesús xumi jade'en
tyik'ixpiky ja jaa'y
ejxpajtin madya'akyøjxp**

³³ May ja Jesús ja jaa'y jade'en ejxpajtin madya'akyøjxp tyik'ixpijky ku ja tnanky'ixpøjkøø ja øgyajpxy ja omyadya'aky, jade'eñi paat ja y'ijty tmadya'aky mabaat ja kø'øm tñajtsjawi ja jaa'y tñimadowdi. ³⁴ Jøts ejtp idø'on ja Jesús jade'en tyik'ixpijky ja jaa'y ejxpajtin madya'akyøjxp, jøts tyukmadøøpy pyabøjkpitøjk ja wa'ats pøni ti dø'on ja jade'en tyijpy.

**Ku ja Jesús tyiknajxy ja møk poj, jøts
ku ja tyik'amøkiyii'n ja mejy**

³⁵ Xjats ku kyoodsiyii'n ja et nay ja'abi xøøw, winets ja tnimaay pyabøjkpitøjk:

—iWan tjaa'myindi jadukta-majñ'ampy jam nøøba'am!

³⁶ Xjats ja jade'en tminawya'kxidøø ja mayjaa'y, jøts ja jap barkijøtpy tyikt-soo'ndøø ja Jesús mayim ja jap wyinaty, ojts abikbyarki ja pyadsøøñidi, ja' ja ojts tmøøtnøjkxti. ³⁷ Xjats ja poj jam janch møk myiñ, jøts ja nøø møk'ampy y'adøt-spinaxwa'ljky, yikxon ja yjanchtojmji'ljky jøts ja kom nøø tyøjkijii'n jam barkijøtp, ujtsnip ja wyinaty. ³⁸ Jamts ja Jesús wyinaty mya'ay barki ix'am, tø ja jam wyinaty ñagyukøiyi; winets pyabøjkpitøjk ja ojts yuxyi, jøts ja ojts ñii'mxyi:

—iWindsøn! ¿Kidi mdsø'øgi ku nnøjøø'kxin uk ku n'oo'kin?

³⁹ Xjats ja Jesús pyidi'ljky jøts ja møk twingugajpxiyii'n ja poj; jøts yide'en ja mejy tnimaay:

—iMimadook øts et, kidi m'adi'ich!

Winets ja mejy jatyi y'amøkiyii'n jøts ja tu'ugyi tyaañ.

⁴⁰ Xjats ja tnimaay pyabøjkpitøjk:

—¿Jadits ku mdsø'øgidi, tigøjxp ku ø xkajanchjawidi?

⁴¹ Winets ja yjanchø'jkidøø, yide'en ja kø'øm ñawajnidøø:

—iPønims idø'øn ya'at ndejint, sudso poj sudso mejy yø myimadøyi!

Ja Gadarit jaa'y pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

5 Xjats ja ttayø'øñajxtøø ja nøø, jøts ja yja'ttøø jam nøøba'am ma dø'øn ja naajx wyinaty txøøw'aty Gadara. ² Xjats ku ja Jesús yø'øpyidsiimy jam barkijøtp, winets jaa'y ja tu'uk ñimejnøø midi jam wyinaty tsoo'mp jam kami santijøtp ma ja oo'kpi ñaxøkidi, miku' ja wyinaty myøøt'ajtpy. ³ Jam idø'øn ja wyinaty tyimchinaadyakni ma ja oo'kpi ñaxøkidi, jøts ka'ap idø'øn ja pøn pujx kadeen y'uktaxigoxjtsiniyi y'uktakxojtsiniyi. ⁴ Kumi tø ja wyinaty kawinaak ojk jade'en yjayiktuñ, xjats ja jatyi ttapoti, jadi'iñi ja pu'xk tanuki, ejtp idø'øn ja jade'en txumituñ jøts ja jade'en nipøn kyamayi. ⁵ Ejtp idø'øn ja xyumiwidity

xinaxy tsunaxy, jam ja kojpkøjxp jam ja kami santijøtp muum chabaawidity, jøts tsaä ja jam kø'øm yjanchnadyuktatsaachiyi. ⁶ Xjats ku ja jagamyi t'ejxpaajty ja Jesús, winets ja ojts putyi tnini-jkxy jøts ja twinguxanaay, ⁷ yide'en ja møk'ampy tnimaay:

—¿Jesús, Dios U'nk, ti ø xanimemp, sa ø xunwa'añ? Njanchminuu'kxakpy tun may'ajt Dios køjxpit, kidi ø xyik'ayo'ombaaty.

⁸ Ja' idø'øn ja jade'en kyuwa'aniyiii'n kumi yide'en Jesús ja wyinaty tø ñii'mxyi:

—iMiku', majtstu'tut yø jaa'y!

⁹ Xjats ja Jesús wyangojmmøø:

—¿Ti me mxøøw?

Winets ja miku' y'adsøøy jam jaa'y y'am yjotp, jøts ja wyaañ:

—Legión øø nxøøw, ja'agøjxp ku øø nnamayi.

¹⁰ Yikxon idø'øn ja tjanchminuu'kx-a'ljky ja Jesús, jøts idø'øn kyayikajxpidsø'ømt jam naxjotp ma ja wyinaty chøøni. ¹¹ Jøts kumi jamdam magyuch wyinaty tyimjyøø'kxwidejtmidi jam kojpk wingon, ¹² xjats ja miku' ñuu'kxaktøø, jøts ja wyandøø:

—Tanigajxk øøts yø kuch; wan øøts jam ttøki.

¹³ Xjats ja Jesús tyajky ja tiy'ajtin, yik-jajt idø'øn ja jade'en, winets ja miku' tmajstuttøø ja jaa'y, jøts kuch ja tni-majtskojmidi, ja' ja tyatøjkidøø. Nama-jtsk milin idø'øn ja kuch jam wyinaty tyanidi, ja'ats kø'øm ñanktyejmidøø jap jaa' jutjøtpy jøts ja nøøjøtpy tyimñaxkidaktøø, japts ja ñøøjøø'kxkøxtøø.

¹⁴ Xjats ja jaa'y ojts kyakøxti pøn jam wyinaty kuch'ejxtp, jøts ja t'at-snimadya'akwa'andi jam møj kajjotp, jøts nayide'en jam kamjotp. Winets ja jaa'y myendøø, jøts ja t'ejxwa'andi tni-jawiwy'a'andi ti dø'øn wyinaty tø tyuñi.

¹⁵ Ja Jesús idø'øn ja ñimendøø, winets ja ojts t'ejxti ja jaa'y pøn wyinaty t'uk-

moo'tajtp ja miku' jots ku ja jam chinaani wet xow, to ja yikxon wyejni kyajni; winets ja jaa'y yjanch'ljkidoo. ¹⁶ Pøn ja jaa'y wyinaty to twin'ejxti, ja'ats ja tnmadyaktøø sa jaty ja wyinaty to yjaty to kyubety ja jaa'y pøn tmoo'tajtp ja miku', jots maagyuch ja nayide'en tnmadyaktøø ku ja wyinaty to y'oo'køjxnidi. ¹⁷ Winets ja tminuu'kx-akaktøø ja Jesús jots wan ja jam tyimbyidsimy etjotp midi ja ñax'ajttip.

¹⁸ Xjats ku ja Jesús tyøjkiyii'n jam barkijotp, winets ja jaa'y ja nimaajyoo midi ja miku' wyinaty jekyip t'uk-moo'tajtp jots ku ja pyadsoonwa'añiyi. ¹⁹ Xjats Jesús ka'ap tkupijky, yide'en ja tnimaay:

—Nøjx mdøjkwindum, ninøjx mmigu'uk jots xukmado'ot ku Dios to mjanchpudøkiyi, tamimadya'ak sudso Dios to m'ayo'ijxyi.

²⁰ Xjats ja jaa'y ojts ñijky, jots ja tnmadyakwidejtøjkiyii'n kajp kajp jam Decápolis etjotp sa Jesús ja wyinaty to yjanchpudøkiyi; winets jaa'y ja ñigyumaap tjanchja'widoo.

Ja Jairo ñoox, jots ja t'oxyøjx pøn ja nwindson'ajtim Jesús wyet ojts ttojni

²¹ Xjats ku ja Jesús wyimbijty jap barkijotpy, ku ja ojts ñijky jam nooba'am, winets mayjaa'y ja jam ñimejnøø, jots ja Jesús jami tyañ. ²² To d'øon ja jam wyinaty tyañ ku jaa'y jam tu'uk yja'jty midi yik'ixpøjkp jam tsaptøjktotp. Jairo, ja' ja xyow'ajtpy. Xjats ku ja t'ejxpaajty ja Jesús, winets ja ñagyuxendyaajkøø jam Jesús wyindum ²³ jots ja tjanchminuu'kxaajky, yide'en ja tnimaay:

—Jotkøjxnip øts n'u'nk xjap; men mgø' xanixajy, jots myøkpøkt jots yjujky'att.

²⁴ Xjats ja Jesús ojts tpanijky ja jaa'y; namay ja ñøjkxti, may jaa'y ja janchpadsoo'nøø, yikxon ja yjanchyik'atejmu-

jky. ²⁵ Jamts ja t'oxyøjx wyinaty tu'uk jam mayjaa'yjotp midi wyinaty pøjkip, myakmajtsk jumøjtíp taxnaxyi ja wyinaty to pyaajtniyi, jade'en jumøjt ja wyinaty kujk tmi'ity ja pa'am. ²⁶ Yikxon ja wyinaty to tku'ayowi ja pya'am ku tsøyibi ja may tjayiktuñ, to myeeñu'nk ja wyinaty tyik'oo'køjxni pøni wine'en ja jam wyinaty tmøødi, jots niwine'en ja wyinaty to tkadamøkpiky, ne'egi ja pa'am yjinax'adøtsni. ²⁷ Xjats ku ja ojts tmadøy jots ku yiknimadya'aky ja Jesús, winets ja tpamiñ jap mayjaa'yjotp, jots ja ttojni ja wyet. ²⁸ Kumi yide'en id'øon ja ñawya'añiyi: "Ja'ayi øts wyet inet yø ndojnit, tso'okp øts inet jatyi." ²⁹ Xjats ku d'øon ja jade'en ttuñ, winets ja taxnaxyi jatyi y'amøkiyii'n; tyimya'wiyii'n ja kø'øm jots ku ja wyinaty to chø'øky ku pya'am ja wyinaty to ñaxy. ³⁰ Xjats ja Jesús tja'wiyii'n, jots kudam ja wyinaty to tyiktsø'øky tu'uk ja jaa'y ku ja myøk'ajtin ja wyinaty to tyik'awa'añ; xjats ja t'ejxwimbijty ja mayjaa'y, jots ja ojts tyiktij yide'en:

—¿Pøn øts nwet to xojni?

³¹ Winets ja pyabøjkpitøjx y'adsoji:

—Jabi kawine'ents ja jaa'y mjanch'atejmukyi, jots mjanch'ukwa'añ: "¿Pøn ø xomp?"

³² Ejxwidejtp id'øon ja Jesús, ja' ja tyim'ejxwampy pøn id'øon ja wyinaty to yjatyim'yuktøñi. ³³ Winets ja t'oxyøjx tsø'øgi yjanchyikmibejpniiyi, ñija'wipts ja' jots ku ja wyinaty ja tyaxnaxyi to ñaxy, xjats ja ojts twinguxanaay'øyi ja Jesús, tyamimadyakøjx ja tuki'iyi pøni sa jaty ja y'ejxi tyiyi. ³⁴ Winets ja Jesús tnimaay ja t'oxyøjx:

—Ja'agøjxp u'nk to mdsø'øky ku ø to xjanchjawi. Nøjxni, Dios mgunuu'kxip, jots kidi pa'am m'ukpaajtniyi.

³⁵ Ixamnim ja Jesús jade'en wyinaty wya'añ, ku jaa'y jam yja'ttøø midi wyinaty tso'ondip jam møjaa'y tyøjkwim-

dum, ja mǝjaa'y midi wyinaty tump jam tsaptǝjkjotp, xjats ja yiknimaay:

—Tǝ ja mnǝǝx y'oo'kni. ¿Tiku yǝ windsǝn nugo xyikjotkǝjx'adi'ich?

³⁶ Myadǝǝpy idǝ'ǝn Jesús ja' ku ja mǝjaa'y jade'en yiknǝjmi, xjats ja tnimaay:

—Kidi mdsǝǝgi; ja'ayi amumjoojt xjanchjawit.

³⁷ Jǝts ja ojts nǝjkxti, ka'ap ja Jesús tkupijky ja mayjaa'y jǝts ja myǝǝtwide-tiyit, Pedro ja nugo myǝǝt'ajt, mǝǝt ja Jacobo, jǝts ja Juan midi ja Jacobo y'uch'ajtpy. ³⁸ Xjats ku ja jam yja'ttǝǝ ma ja jaa'y jam wyinaty chǝǝni pǝn tump tsaptǝjkjotp, winets ja ojts t'ixy jǝts ku ja jaa'y nugo xem yam y'adǝt-snidi, pǝmbi jap waani yaxp, jǝts pǝmbi jap janch mǝk yaxp. ³⁹ Xjats ja Jesús tyǝjkiiyi'n jap tǝjkjǝtpy, jǝts ja tnimaay ja jaa'y:

—¿Tiku jadine'en mna'amdi, jadits ku mya'axti? Ka'ap yǝ kiixyu'nk y'ǝǝky, maap yǝ'.

⁴⁰ Winets ja jaa'y ja ojts tnix'e'kti. Xjats ja Jesús t'ixkajxpidsǝmgijxy ja jaa'y, nugo u'nkteety u'nktaak ja ojts tmǝǝdi jǝts ja pabǝjkpitǝjk midi ja jam wyinaty myǝǝt'ajtpy, xjats ja tyǝjkiiyi'n ma ja kiixyu'nk jap wyinaty, ⁴¹ jǝts ja ojts tnixaji kyǝ'kǝjxp, yide'en ja tnimaay:

—Talita, cumi —yide'en idǝ'ǝn ja tijy: Mets u'nk idǝ'ǝn nnimaapy, pidǝ'ǝk.

⁴² Xjats ja kiixyu'nk jatyi tyanaagyukiiyi'n jǝts ja yǝ'ǝbyijky jadigojk, makmajtsk ja yjumǝjt ja wyinaty. Winets ja jaa'y yjanchǝ'jkityigǝǝdyǝǝ ku ja jade'en t'ejxtǝǝ. ⁴³ Jǝts ja Jesús mǝk'ampy t'ane'emy ja jaa'y, jǝts ka'ap pǝn ttuknijawidit ku ja kiixy jade'en wyinaty tǝ yjujkpyiky, yide'en ja mǝjaa'y yiknimaadyǝǝ jǝts wan kyaaky tmo'odi ja kiixyu'nk.

Ku ja Jesús yja'jty jadigojk Nazaretit kajpjotp

6 Xjats ja Jesús jam chǝǝ'n jǝts ja nǝjknimǝǝ jadigojk y'etjotp, ja pyabǝjkpitǝjk ja myǝǝtnǝjkk. ² Xjats ku tpaajty ja poo'kxin xǝǝw, winets ja yik'ixpǝjktǝjkiiyi'n jam tsaptǝjkjotp. Jǝts ja mayjaa'y pǝn ja wyinaty patmadojiyip, nǝgyumaap ja tyimyja'widǝǝ ku ja jade'en yik'ixpiky, xjats ja wyandǝǝ:

—¿Ma yǝ jade'en tǝ y'ixpiky? ¿Ti wijy'ajtin yǝ jade'en tǝ yikmǝ'ǝy, jǝts sudso yǝ jade'en ja tunk tjaty midi naxwii'nit jaa'y ni tu'ugin kyajajtip?

³ ¿Ti kidi ya'at ja tsajtspi, ja Mariyixi yǝ y'u'nk, ja Jacobo y'ajch, mǝǝt ja José, mǝǝt ja Judas, jǝts ja Simón? Pǝ yǝ'ǝxi ja y'ajch'ajttip, jǝts nayǝ' ja kiixyuna'jk y'ay'ajttip pǝn ya tsinaadyip, ¿kidi?

Jade'en ja wyandǝǝ, xjats ja jade'en tkamibǝjkidǝǝ ja Jesús y'ixpǝjkin. ⁴ Winets Jesús ja nimaajyidǝǝ:

—Niduki'iyi jaa'y twindsǝǝgidi ja Dios kyugajpxy, ja'ayi ja nugo kawindsǝ'jkiiyip pǝn ja myigugajp'ajtpy, pǝn ja mǝǝt tyukjaa'y'aty, jǝts pǝn ja myǝǝtsinaapy jam tyǝjkjotp.

⁵ Xjats ja jam jade'en niti tkatuun, nugo ja waani tyiktsǝǝjky ja pamaa'y ku ja ojts tkǝnixajy. ⁶ Jǝts nugo ja jadi'iñi tkumaa'yiyii'n tkudajiyii'n ku jaa'y ja kyajanchja'wiyǝǝ. Xjats ja jade'en kajp kajp wyidijty ma jaty ja kajp jam wyinaty wingon tyañ, jamts ja yik'ixpijky.

Ku ja Jesús tkexy ja pyabǝjkpitǝjk kajpxwa'kxpi

⁷ Ku dǝ'ǝn ja wyinaty jade'en tǝ yik'ixpiky, winets ja tyaajxiyi'n ja myakmajtskpi jaa'y, jǝts ja tpagejxy namajtsk jaty, ojts ja tkutujkmǝǝgyixy sudso ja kuwani tyikpidsǝ'ǝmdit ja miku'. ⁸ Yikxon ja ojts t'ane'emy jǝts ja niti tkako'ondit nǝduu'yǝ'ǝyik, nugo

tyajk ja ja'ayi kyaptip. Ka'ap ja ti tminøjkxtit, ni pejni, ni tsapkaagyi, ni meeñi, niti tkako'ondit. ⁹Nugo kyø'øku'nk ja ja'ayi ttuktawa'agidit, jøts nijan tu'uugi twetstít, ka'ap majtsk, jade'en ja yik'ana'amdøø. ¹⁰Xjats ja yjaaktyimyiknimaadyøø:

—Ku muum tøjkjøøjty mdøkídit, tu'uugi mja'ta'aktit, jam idø'on mja'attit mdsøondit kunim mdsøondit jam kajpkøjxp, winetnims mbidsø'ømdit jam. ¹¹Jøts pøni magajp mgayikupøkt, pøni ma pøn niwine'enin mgapatmadoowa'añidi, jøts ku jam mdsøondit, winets pu'ux xwinaptit mdekjøjxp, jøts jade'eñi xuk'ejxtit jøts ku jade'eñi tø mnañiwa'achidi. Janch øts idø'on nwa'añ, janch meets idø'on nnøjmi, ku Dios mye'ent tu'ukpi xøøw jøts tiidyunwa'ant ja jaa'y, winets ja kajp nøjxk jinaxy yiktiidyuñ pøni ma mgayikupøkti, jøts ne'egi ka'ap ja Sodomit kajp møøt ja Gomorrit kajp jade'en nøjxk yiktiidyundi sa ja nøjxk yiktiidyundi.

¹²Xjats ja pyabøjkpitøjk ojts choondøø, jøts ja ojts yide'en kya'a-maawyidetti jøts wan ja jaa'y chinaa'yin tyiktigatsti, wan tjæ'dyigøøgyøxti tuki'iyi ja kya'øyjaa'y'ajtindi pøni sa ja wyinaty tø chøønidi. ¹³Jøts may ja nayide'en tyikpidsømdøø ja miku' midí jaa'y jam wyinaty myøøt'ajttip, jøts ja nayide'en tyiktsøktøø may ja pamaa'y ku aceite ja ojts ttajaaxti.

Ku ja Juan Bautista ja o'jkin tpaajty

¹⁴Xjats ja windsøn Herodes ja tni-madøøy ku ja Jesús øy pøn jaa'y ñi-ja'winiyi jøts ku ja tyikutuky, winets ja Herodes wyaañ:

—Ja Juan midí ja jaa'y ojts tyiknøbety, ja' inet tø pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy.

¹⁵Xjats jadu'ukpi jaa'y ñømidí:

—Elías ja'.

Jøts pømbi wamip:

—Dios ja' kyugajpxy, nayide'en sam jekyip myemidí ja Dios kyugajpxy.

¹⁶Winets ja Herodes wyaañ ku ja jade'en tmadøøy:

—Ja Juan inet ja' pøn øts ojts nnankyajtspøødyi ja kyubajk, ja' inet øy tø pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy.

Jade'en ja Herodes wyaañ.

¹⁷Kumi ja' ja wyinaty tø tsummary, ja' ja wyinaty tø tkøwiññ tpakwiññ jap puxøjkjøtpy ja'agøjxp jøts ja Herodías yjotkujk'att, ja tø'øxyøjk pøn ja Felipe jawyeen y'atsnidø'øxy'ajt, pøn ja Herodes wyinaty tø t'atskap'aty. Ja'ats ja Herodes nugo myøøtsinaapy. ¹⁸Paty ja Juan ja wyinaty yide'en tø ñii'mxyi:

—Ka'ap kyutuky jøts m'uch ja ñidø'øxy nugo xmøøt'atit.

¹⁹Xjats ja Herodías wyinaty jade'en tø tjanchmi'ambiky ja Juan jøts ja tyimyik'ookwa'añ, xjats ja ka'ap tmiwinmaa'nbyaaty sudso ja t'ukyik'ookt; ²⁰kumi ñija'wip ja Herodes wyinaty jøts ku ja Juan wyinaty øy tsuj yjaa'y'aty ku pøky tkamøødi, paty ja ttsø'øgi jøts paty ja ñidø'øxy ja sa tkaduktuñ. Pyatmadoojip yikxon ja kyajpxy ku ja Juan janch tsuj myadya'aky, øy ja mabaat tjaganimadøy. ²¹Xjats ja tiempi tpaajty ku ja Herodías jotkumoni wyaañ sudso ja tyik'ookt ja Juan. Winet et ja Herodes twaadsøøy ja tyumbitøjk migaabyi mi'ukpi, ja'agøjxp ku syandi xøøw ja wyinaty tyiknaxy. Ja may soldadi windsøn ja wyaadsøow møøt ja riki jaa'y, jøts nayide'en ja møjaa'dyøjkti pøn ja kutujk jam wyinaty t'adsinaadyip Galilea. ²²Winets ja Herodías ñøøx tyøjkii'ñ jap ma ja jaa'y jap wyinaty kyaydi y'uukti jøts ja jap y'ejch, xjats ja Herodes ja ojts tjanchuj'ixy ja y'ajtsk, nayide'en ja jaa'myidi pøn ja jap wyinaty myøøtkaapy. Winets ja

tnimaay ja kiixy midi jap wyinaty tø y'lech:

—Amidook øts pøni ti mdsøjky, nyakp øts inet øy midi.

²³ Ojts Dios ja ttuk'ixy jøts ku ja tmo'ot pøni ti ja kiixy kø'øm y'amidøopy, piktat'aky paat kutujk paat ja kukwa'kxy tyakwa'añ. ²⁴ Xjats ku ja kiixy jade'en tmadøoy winets ja pyidsiimy, jøts tyaak ja t'atsnimaay:

—¿Ti n'amido'op?

Xjats ja ojts ñi'mxyi:

—Ja Juan kyubajk m'amidoojyip pøn ja jaa'y tyknøbajt.

²⁵ Winets ja kiixy jatyi tyøjkiiyi'ñ nay jap ma ja windsøn jap wyinaty, jøts ja tnimaay:

—Ixyami ndsøky ja Juan kyubajk pøn jaa'y tyknøbajt, ja' øts kyubajk xmøøjyip texyjotpy.

²⁶ Winets ja windsøn yjanchjotmay'oo'kpijky ku ja kiixy jade'en wyaañ; jøts kumi tø ja wyinaty Dios ttuk'ejxni jøts ku ja tyakt tuki'iyi pøni ti ja kiixy y'amidøopy, tø migaabyi mi'ukpi ja wyinaty jade'en tmadowdi, xjats ja jade'en sa tkanimaay, kyupøjk ja' midi idø'on ja kiixy wyinaty y'amidøopy. ²⁷ Jatyi syoldadi tu'uk tkejxy pøn wyinaty y'ejx'ejtíp, jøts ja t'atsyikwinajkit ja Juan kyubajk, jøts tyikme'ent møkta'aky'ampy. ²⁸ Xjats ja soldadi chøø'ñ, jøts ja ojts ñijkxy jap puxøjkjotpy, japts Juan kyubajk ja ojts tkajtspo'jtiiyi, jøts ja tyikmiñ texyjotp. Jade'en ja kiixy ja yikømøoy, jøts ja jade'en tmøoy ja tyaak.

²⁹ Xjats ku ja Juan pyabøjkpitøjk ñi-ja'wiyøø, winets ja yikpøkjø'knøø, ojts pyabøjkpitøjk ja yikpidø'øgiyi, ja' ja ojts yiknaxøkiyi.

Ku ja Jesús tyikaay ja nimagoxk milbi jaa'y

³⁰ Xjats ja Jesús ja kyudanaabyi tmin-abyaajtøø, jøts ja ojts tyamimadyakixyi

ti jaty ja wyinaty tø ttundi, jøts ti ja wyinaty tø ttuk'ixpøkti ja jaa'y. ³¹ Xjats Jesús ja tnimaay:

—Mendi, wan tjaa'myindi poo'kxpi ma et abak.

Ja'agøjxp idø'on ja jam jade'en ñøjkwa'andi ku ja mayjaa'y ja myiyø'øwymbityidi myiyø'ø'y'adijyidi, niwine'enin ja yikxon kyakaydi kya'uukti. ³² Winets ja barki ja ttatøjkidøø, jøts ja ñøjxtøø abak etjotp. ³³ Mayjaa'y ja y'ejxidøø ku ja jade'en choo'ndøø. Yik'ejxkajp ja Jesús; xjats ja choo'ndøø pujtpim, kawinaak kajp ja jaa'y jam ñøjxtøø jøts ja ojts t'anajxukti ja Jesús, jawyeen ja mayjaa'y jam ne'egi yja'ttøø ma ja wyinaty y'ukja'atwa'andi.

³⁴ Xjats ku ja jam yja'ttøø, ku ja Jesús pyidsiimy jap barkijøtpy, winets ja t'ejxpaajty ja mayjaa'y, jøts ja ojts t'ayo'ixy ku ja jam yik'ayowim tyanidi mabyorreegin midi ñi'ejxpi ka'ejtp; jøts ja tyik'ixpøjktøjkiiyi'ñ, jeky ja tyik'ixpijky. ³⁵ Xjats ku ja et chuu'ñøø, winets ja pyabøjkpitøjk ja wingon ñimejnøø, jøts ja ñimaajyøø:

—Tøts ja et chuu'ñi, pø ka'a'pts ya pøn chøøni. ³⁶ Kajxni yø jaa'y, wan tñøjkxnidi kamjøøjtty, wan tñøjkxnidi ma kajp wingon, jamts tju'udyit ja jii'kxy, kumi janch yu'oo'knidip yø'.

³⁷ Winets ja Jesús y'adsøoy jøts ja wyaañ:

—Ka'ap idø'on mwa'ant, mo'odi chap-kaaky, yikaydi.

Xjats ja pyabøjkpitøjk wyandøø:

—¿Nøjkxp øøts jøts øøts tsapkaaky n'atsju'uty majtsk magø'pxy denario, jøts øøts yø jaa'y nyika'aty?

³⁸ Winets ja Jesús wyaañ:

—¿Ja winaak jap mdsapkaaktyi? Nøjkx x'ats'ejxti.

Xjats ku ja t'ejxtøø, winets ja tnimaadyøø:

—Magoxk ja tsapkaaky jap jøts majtsk ja ajkx.

³⁹ Xjats ja Jesús tyikutujky jøts wan ja jaa'y wanjaty t'ixa'akti jam tsuxk miyjotp; ⁴⁰ winets ja jaa'y y'ixaktøø tukpiky jaty, pømbi niwixijkxmyajk ixaktøø, jøts pømbi nimago'pxy. ⁴¹ Xjats ja Jesús magoxk tnixajiyi'iñ ja tsapkaaky jøts majtsk ja ajkx, winets ja ojts tpat'ixy yø tsajp, jøts ja ojts tkunuu'kxy ja tsapkaaky xjats ja ojts ttukwa'kxy, jøts ja pyabøjkpitøjk ja tmø'øy jøts ja ttaguma'adyit ja jaa'y jøts ja tyikwa'kxidit. Tuki'iyi ja jaa'y ajkx yiktagumaagyøjtøø, ojts ja yikmøøgyøxti, ⁴² xjats ja kyaadyøø ku'uxyi; ⁴³ winets ja tsapkaaky windank makmajtsk kach yikpøkmujky møøt ja ajkx windank. ⁴⁴ Janch namay ja jaa'y jam wyinaty yjøø'kxti, ja yaa'dyøjk ja yikmachodøø nimagoxk mil.

Ku ja Jesús yø'øy jam mejwyingøjxp

⁴⁵ Xjats ja Jesús ja pyabøjkpitøjk tkugajxigiyjxy jap barkijøtpy, jøts ja ojts tyiknijky jawyeen jam Betsaida, kyajxjawyeeni jaa jøts ja nøø ja ttanaxtit. Xjats ja yjaaktaañ jøts ja jaa'y ja tminawya'kxit. ⁴⁶ Xjats ku ja jade'en tminawya'kxøø ja mayjaa'y, winets ja nijky Dios'ajot'ajtpi kojpkøjxp. ⁴⁷ Jøts ja barki jam ja wyinaty kujk ñaxy mejkyujk'am ku ja et kyoodsiyi'iñ, jøts ja Jesús jam wyinaty nadyu'uk tø tyañ jam naxkøjxp. ⁴⁸ Xjats ja ojts t'ixy ja pyabøjkpitøjk jøts ku ja ka'ap y'ukmaa'niyidi sudso tkaaptit ja nøø, ja'agøjxp ku ja poj wyinaty yø'øy wimbet'ampy. Xjats ku yjøpkyoots'ajty winets ja Jesús ojts tniijky wingon ja pyabøjkpitøjk, jadi'iñi ja nøøwingøjxp yø'øy, jøts tyimy'ukwinaxwampy ja pyabøjkpitøjk ja wyinaty. ⁴⁹ Ku ja ojts y'ejxpaadyi jøts ku ja yø'øy jam nøøwingøjxp, winets ja pyabøjkpitøjk yjanchabaagaktøø, miku' ja wyinaty tø tyimwyinmaydi; ⁵⁰ kumi tø ja wyinaty niduki'iyi t'ejxti, janch tsø'jkidip ja'.

Xjats Jesús ja ojts myigajpxyidi, yide'en ja ojts yiknøjmidi:

—Jotmøkpøkti; øts idø'on, kidi mdsø'øgidi!

⁵¹ Xjats ja kyøxpejty jam barkijotp ma ja jam wyinaty, jøts ja poj jaty ñajxy; ñigyumaap ja tyimyja'widøø, ⁵² kumi ka'anim ja wyinaty tnijawidi yikxon pøni pøn ja Jesús, øy ja tsapkaaky ja' tjayikmayi, janch kujuun idø'on ja'adi, ka'ap idø'on ja tja'gyukidi.

Ku ja Jesús tyiktsøøjky ja mayjaa'y jam Genesaret

⁵³ Xjats ja ttanajxtøø ja mejy, jøts ja ojts yja'atti jam Genesaretit jaa'y y'etjotp, jamts byarki ja ojts tmix-ojtspatti nøøba'am. ⁵⁴ Ja'ayi ja pyid-sømdøø jap barkijøtpy, winets ja Jesús jaty yik'ejxkajpy. ⁵⁵ Jøts ja jaa'y jaty ttukmadow'abidsømdøø ja myigu'uk ma jaty ja kajp jam wyinaty jøts ku ja Jesús tø yja'aty, xjats ja jaa'y tkiyja't-pinibøjkidøø maabajtkøjxp ja pamaa'y ma ja jam wyinaty tnijawidi ja Jesús. ⁵⁶ Jøts ku ja Jesús yja'jty ømyadsowi, ku ja tniyø'øyi ja kajp møj mutsk, uk ku ja yja'aty kamjotp, ejtp idø'on ja jaa'y tuu'am tpikta'akti ja pamaa'y, jamts ja tminuu'kxa'akti ja Jesús jøts wyetpaa' ja wine'enin tyukpaadidit; jøts pøni pøn ja wet paajtiyip, jaty ja cho'okti.

Ja ka'øwyyinmaa'ñ ja jaa'y tyikpøkpyajtp

7 Winets ja Jesús yiknimiñ ma ja jam wyinaty, ja fariseotøjk ja ojts ñimiñi møøt ja kajpxwejpitøjk, pøn jam wyinaty winaagin tø choondi Jerusalén. ² Ja'ats t'ejxtøø kudam ja Jesús pyabøjkpitøjk kyøbujti ku kyaydi, jøts ka'ap idø'on ejxim ja møjaa'y chinaa'yin, ja'agøjxp ja ojts wenk tniagjpxti tniadya'akti. ³ (Kumi yide'en ja fariseotøjk kostumbri tmøøt'atti jøts nayide'en ja myigu'uk

israelit jaa'y, ja' idø'on ja pyadundip pøni sa jaty ja mõjaa'dyøjk wyinaty tø y'atsøonidi, ka' pøn kyay kunim ja kyagøbujti may ojk, winetnimts ja wa'ats ñayjawiidi. ⁴Nayide'en pøni pøn maayjøtpy tsoo'mp, jøts pøni ku ja ka'ap kyøbujnim kawinaak ojk, ka'ap ja nayide'en kya'aty. May idø'on ja kostumbri jade'en midi ja pyadundip, ejtp idø'on yikpujy uujk'ii'ñ, tsajpts'øøy, møøt texy tas midi tum pujx, jøts maabajt, jade'en ja wa'ats tyik'etti.) ⁵Paty fariseotøjk møøt ja kajpxwejpitøjk tnimaadyøø ja Jesús:

—¿Tigøjxp ku yø mbabøjkpitøjk jade'en ja kyø' tkapujti ku yø kyaydi sa ja mõjaa'y chinaa'yin wya'añ?

⁶Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja wya'añ:

—Meets win'øø'mbi, yikxon ja Isaías midi Dios kyugajpxy'ajtpy ojts tjaja'y ja Dios kyajpxy ku ja wya'añ:

Nugo yø jaa'y jade'en y'aaw ttakajpxy ku øts yø xwindsø'øgi, jøts niwine'enin øts n'ayuujk yø xkaja'gyukiyi.

⁷Niti yø kyawa'añ jade'en, øy øts yø mabaat xjawindsø'øgi,

ja'agøjxp ku tyikyø'ødyi ja jaa'y xpxøjkin jøts wya'andi kuts ja nja'aji.

⁸Nayide'en ja Jesús wyami:

—Jøts meets idø'on jade'en, kumi jade'en meets Dios kyutujk x'ixwejtsi, jøts xpadundi midi jaa'y kyostumbri'ajtpy: ja texpyujk, ja taspujk, jøts pøni ti jaty meets jade'en mdumpy.

⁹Jade'en ja tnimaay:

—Janch wijy mee mnayjawiniyi jøts ku mgostumbri jade'en xpadundi, m'ixwijchp meets ja Dios kyutujk.

¹⁰Øy ja Moisés yide'en yjawa'añ: “Windsø'øgi mdeety mdaak”, jøts “Pøni pøn tyeety tyaaak tka'ømyigajpxp, wan ja jaty t'øøky.” ¹¹Jøts ku meets, mdanigutujk'ajtpy meets ja jaa'y, ka'ap idø'on tyimy'aguwaniøkpxpi jøts ja tyeety tyaaak ja tyimwyindsø'øgit, wan

ja tnøjmide ja tyeety ja tyaaak: “Ka'ap inet ixyam nbudøkit, ka' ti nmo'owa'añ, ja'agøjxp ku øts nbikta'aky tmøøt'aty Corbán.” (Corbán, ja' tyijpy ayuujk, tø ndamiyøxy ja Dios tuki'iyi nbikta'aky); ¹²jøts ku ja jade'en wya'añ, nijuunits meets ja xka'uktukpudøjkyini ja tyeety ja tyaaak. ¹³Jade'en'ampy meets ja xka'ukyikmøjtøjkiñi ja Dios kyajpxy, ja'agøjxp ku ja mgostumbri xuk'ixpøkti xem yam ja u'nk ja unaj'k, jøts nayide'en ja mdsinaa'yin xyikyø'ødyi.

¹⁴Xjats ja tyajxmujkøjx ja jaa'y jadi-gojk, jøts ja tnimaay:

—Patmadoodik øts ni'ijtyi, jøts xni-mado'odit tu'uk ja ayuujk: ¹⁵Niti jii'kxy jaa'y kyayikpøkyetyi ku jaa'y ti tjii'kxy. Ja' jaa'y yikpøkyajtip midi tsoo'mp jam anmija'winjotp. ¹⁶Madowdi yikxon, pø jamxi mdatskti, yø'øts mdamado'odip.

¹⁷Xjats ku ja Jesús tminawya'kxøø ja jaa'y, winets ja tyøjkiyii'ñ tøjkjøtpy, jajts pyabøjkpitøjk ja ojts yiktiyi ti ja'abi madya'aky jade'en tyijpy. ¹⁸Xjats ja tnimaay:

—¿Ni meets paat yø xkanimadooni?

¿Ka'ap xnijawidi ku jaa'y niti jii'kxy kyayikpøkyetyi ku jaa'y ti tjii'kxy?

¹⁹Ka'ap jii'kxy tyøki anmija'winjotp, maatsjotp ja jii'kxy tyøki ma ja tinch, jøts pyidsimy ku jaa'y ñijkxy nawyiyø'yibi.

Jade'en idø'on ja ojts tnigajpxy jøts ku jii'kxy tum wa'ats midi yikjøø'kxp, ka' yikpøkyety. ²⁰Yide'en ja wya'añ:

—Ja' jaa'y yikpøkyajtip midi pidsømp y'anmija'winjotp. ²¹Kumi

jam pyidsimy ja ka'øwyinmaa'ñ ku jaa'y kya'øwyinmay, jam pyidsimy ku jaa'y ñiyaa'y ñidø'øxy ñabyøjkxiyidi, ku nadyu'uk jaa'y ñamyøøt'atyidi, ku jaa'y yikjaa'y'øøky, ²²ku jaa'y myeech, ku jaa'y wenk jaa'y pyikta'aky tsojkiyi, ku jaa'y ti tka'ødyuñ, ku jaa'y tyaa'y'aty, ku jaa'y najts'aaw najtsjoojt yjaa'y'aty, ku jaa'y myigu'luk ti ttami'ama'at'aty, ku

jaa'y pyagajpxy, ku jaa'y ñamyikexyi, ku jaa'y niti tkawinmay. ²³Tum anmija'winjotp yø ka'ødyunk jade'en chøøn midi jaa'y tyikpøkpyajtp.

Ku ja Tiro t'øxyøjk tjanchja'wiyii'ñ ja Jesús

²⁴Xjats ja Jesús jam chøøn'ñ jøts ja ñi-jkxy Tiro jøts Sidón, jade'en ja et jam txøøw'aty ma dø'on ja ñiikxy. Xjats ku tøj k ja jam tpaajty jamts ja tyøjkiyii'ñ, ka'ap ja pøn t'uktuknijawiwya'añ ku ja jam. Ma ka'ap ja jade'en yjajty ojts ja jaty yiknijawi. ²⁵Jaty t'øxyøjk ja tu'uk ñija'wiyøø pøn ñøøxu'nk jam wyinaty miku' tmøøt'ajtp; ja'ats jam meen jøts ja wyinguxanaajyi. ²⁶Ojts ja t'øxyøjk wya'añ jøts ja Jesús tyikpidsøømt ja miku' midi ja kiixyu'nk jam wyinaty myøøt'ajtpy, sirofenicyit jaa'y idø'on ja t'øxyøjk pøn jam jade'en meen, jøts griego ayuujk ja kyajpxpy. ²⁷Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja wya'añ:

—Jawyeen øts ja israelit jaa'y nbudøkit, jøts meets ix'oojknim.

²⁸Winets ja t'øxyøjk y'adsøøy jøts ja wya'añ:

—Janch jade'en teety, ka'ap kya-jade'eni. Jade'en øts ixyam nnayjawiyi ejxim ja uku'ngin, jøts ja israelit jaa'y ndejint ejxim jaa'y una'jkin kyaydi, jøts ja kyaaky abu'xk tyika'adi jøts ja uku'nk ja jaty tkaamyuky. Paty teety nnøjmi jøts mdu'ump may'ajt jøts ø xpudøkit.

²⁹Xjats ja Jesús tnimaay ja t'øxyøjk:

—Janch idø'on mwa'añ; nøjkxti. Tø ja m'u'nk ja miku' myajststuujtñiyi.

³⁰Xjats ja t'øxyøjk ojts ñiikxy tyøjktotp, kuts ja jam yja'aty jøts ja ñøøxu'nk ja tpaajty maabajtkøjxp. Ka'ap miku' ja wyinaty t'ukmøøt'ajtni, tø ja wyinaty myajststuujtñiyi.

Ku Jesús ja nat jaa'y tyatsk tyik'awajtsiyi

³¹Xjats ja Jesús jam choo'ngojmøø Tiro, jøts ja ñiikxy Sidón, tymñajxts ja jam jøts magyajp ja ttanajxy jam Decápolis etjotp, jøts ja yja'ljty ma ja mejy txøøw'aty Galilea. ³²Jamts jaa'y jadu'uk yiktanimiñ pøn wyinaty nat, pøn wyinaty atoojts, ka'ap ja y'øgya-jpxy, winets ja yiknimaaay jøts ja kyø' ja ttanixajt jøts ja tyiktso'okt. ³³Xjats Jesús ja ojts abiky tsoo tyikniikxy, ojts ja nadyu'uk tjiway ma ja mayjaa'y jam wyinaty, jøts kyøtsa'jx ja ojts tkudeji jap nat jaa'y tyatskjøtpy, ojts kyø' ja ttsujwyey jøts jaa'y tyoojts ja ojts tta-paajti. ³⁴Winets ja Jesús chajp'ixy, jøts ojts myøkxejy, xjats wya'añ:

—¡Efata! —midi ayuujk tyijpy: ¡Awa'ats!

³⁵Winets ja nat jaa'y jaty ja tyatsk y'awaajch, jøts ja tyoojts nayide'en y'øiyii'ñ, xjats ja jade'en kyajpxpijky øy, ojts ja yikxon y'awijy. ³⁶Winets ja Jesús yikxon ojts t'uk'ane'emy jawyeen ja mayjaa'y jøts ja pøn ka'ap ttuk-mado'odit; ku ja jade'en tnimaay, ne'egi jinaxy ja ojts tnimadya'akti. ³⁷Xjats ja jade'en ñigyumaap tjawidi, yide'en ja wyandøø:

—Tyum'odyumpy øy ti; yikmadøøpy nat jaa'y, jøts yik'awijpy uum jaa'y.

Ku ja Jesús tyikaay ja ñimaktaxk milbi jaa'y

8 Winet ets mayjaa'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts ja kyaajyik ja kya'etti. Xjats ja Jesús tyaaixiyii'ñ ja pyabøjkpitøjk, jøts ja tnimaay:

²—Njanch'ayo'ijxpy øts yø jaa'y, kumi tyigøøxøøwyip øts yø ya xnimenidi, jade'en øts yø ya kujk nmøøtsinaañidi jøts ja kyaaky tø kyøjxnidi. ³Ku øts inet yø ayuu axøøw njakaxt jam tyøjktotp, jadi'ini net yø muum yjotkøjxnidit tu-

u'ajy, kumi ja winaagin pøn tø choondi jagam et.

⁴Xjats pyabøjkpitøjk ja ojts y'adsøy, jøts ja nimaajyøø:

—¿Sudso yø jaa'y ya yjanchka'adyit, pø ka'ats ya pøn chøøni?

⁵Winets ja Jesús tyiktiy ja pyabøjkpitøjk, yide'en ja tnimaay:

—¿Winaak tsapkaaky jap xmøødidi?

Winets ja wyandøø:

—Wixujk.

⁶Xjats Jesús tnimaay ja jaa'y jøts wan t'ixakøxti jam naxkøjxp, winets ja tnixajiyii'n ja tsapkaaky, jøts ja ttamøja'wiyii'n ja Dios. Xjats ja ojts ttukwa'kxy ja tsapkaaky jøts ja tmøøy ja pyabøjkpitøjk, winets ja ttagumaadyøjkidøø ja jaa'y. ⁷Jamts winaagin ja mutsk ajkxu'nk ja wyinaty tmøøt'ajtmidi, ja'ats ja Jesús ojts tkunuu'kxy, jøts pyabøjkpitøjk ja ttaguwa'aniiyii'n jøts wan ja jaa'y ja ttagumaagyøxti. ⁸Xjats ja jaa'y ni'ijtyi kyaagyøjxtøø, ojts yikpøkmuky wixujk kach. ⁹Jøts ja jaa'y pøn wyinaty tø kyaydi, nimaktaxk milin ja jam wyinaty nāmay'atti. Xjats ja Jesús ja ojts tminawya'kxniyi, ¹⁰jøts ja tyøjkinaa jap barkijøtpy møøt ja pyabøjkpitøjk, jøts ja nōjkxtøø jam Dalmanutiit jaa'y y'etjotp.

Ku ja fariseotøjk t'amidoodøø ja Jesús, jøts ja ttuk'ejxtit ja myilagri'ajtin

¹¹Winets ja fariseotøjk jam myendøø, jøts ja tminagyajpxøjkidøø ja Jesús. Ja' ja ojts t'amidowdi, jøts ja Jesús ja dios'ajtin tyikwingaxøøkt ya naxwiiñ, nugo dø'on jade'en tjot'ejxti. ¹²Xjats Jesús ja tkumøkxajiyii'n, jøts ja wyaan:

—¿Tigøjxp ku jaa'y ya'atpi xøøw ya'atpi jumøjt t'amidowdi jøts yiktuk'e-jxtit ja dios'ajtin? Janch meets idø'on nnøjmi, jøts ku jade'emi jaa'y ni tuk'o-kin kyayiktuk'ejxtit ja dios'ajtin.

¹³Xjats ja tmajtstuupty, jøts ja tyøjkiiyii'n jap byarkijøtpy, jøts ja niikxy jaduktamajñ'ampy jam nøøba'am.

Ja fariseit jaa'y y'ixpøjkin

¹⁴Nika'ap kyaaky ja wyinaty tø tkondi, tø ja wyinaty tja'dyigøydi, tu'ugyi tsapkaaky'nk ja wyinaty jap tkonidi jap barkijøtpy. ¹⁵Xjats ja Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Ejxim Herodes, ejxim fariseotøjk lyevaduri xkupøjkidi, øyim mnay'ejx'etidit.

¹⁶Winets ja pyabøjkpitøjk jatyi myadyaktøjkidøø, yide'en ja nawayajnidøø:

—Ja'agøjxp yø jade'en wya'an ku adøm tsapkaaky tø ngayikmi'iñindi.

¹⁷Wa'ats Jesús ja tnijawi ti ja wyinaty kyajpxy'ajttip. Ka'ap ja tsapkaaky ja tijy midi nīmadoodip ja pyabøjkpitøjk, ja Herodes ja fariseotøjk ndejint ja y'ix-pøjkin ja y'ayuujk tyijpy. Paty ja Jesús yide'en tyiktiy:

—¿Tiku mwa'andi ku mdsapkaaky xijy kya'etti? ¿Ka'anim xnimadowdi, jøts nika'ap xnijawidinim, janch juun mgubajk xmøødidi? ¹⁸¿Ka'anim mgø'øm ween xawin'ejxti, jøts ni mdatsk xkadamadoodinim, niwine'enin xkaja'myatsti? ¹⁹Ku øts ojts tsapkaaky magoxk nyikwa'kxy, jøts ojts nmø'øy ja magoxk milbi jaa'y, ¿winaak kach ja kaaky windank ojts xpøkmukti?

Xjats ja wyandøø:

—Makmajtsk kach.

²⁰—¿Jøts mja'myajtstip nayide'en ku øts ojts ja tsapkaaky wixujk nyikwa'kxy, jøts øts ja myaktaxk milbi jaa'y ojts nmø'øy? ¿Jøts winaak kach ja kaaky windank xpøkmuktøø?

Xjats ja wyandøø:

—Wixujk.

²¹Winets Jesús ja pyabøjkpitøjk tnimaay:

—Ka'animdám meets id'òon xja'gyuki. Ja tsapkaaky yò meets ja'ayi mdajotmay'òò'kpy.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy tu'uk ja winap jaa'y jam Betsaida

²² Jawaani y'ijty, xjats ja yja'tti jam Betsaida ma ja kajp wyinaty jade'en txòowì; jamts ja Jesús yiktanimiin tu'uk ja winap jaa'y, jòts ja ojts yikminu-u'kxa'aky, jòts ja tnixajit jòts ja tyik-tso'okt. ²³ Xjats ja jade'en tnixajiyii'n kyò'kòjxp, jòts ja tyikpidsiimy kajpjotp. Winets tsujy ja ojts ttawenjaaxy jòts ja tnixajiyii'n, xjats ja tyiktiy jòts pòni kujk wyinaty wine'enin t'ixy oy ti. ²⁴ Winets ja winap jaa'y wyin'ejxwa'kxy, jòts wyaan:

—N'ixpy òts yò jaa'y ku yò'odyi, ja ku jade'en kyaxò'òkti sa kipyin.

²⁵ Winets ja Jesús jadìgojk twingux-ajiyii'n ja winap jaa'y, jòts ja yikxon tyik'ejxmòkiyii'n, ojts ja winap jaa'y ja wyeen y'awa'ach, tum wa'ats ja t'ejxni oy tyii'ji. ²⁶ Xjats Jesús ja tkajxni jam tyòjkwindum, yide'en ja tnimaay:

—Kidi mgajptòki, jòts nipòn jam sa xkanòjmit.

Ku ja Pedro wyaan jòts ku ja Jesús yja'aji yiknitsokp, ja Cristo

²⁷ Tò d'òon ja jade'en wyinaty y'uk-jaty, xjats ja Jesús ja pyabòjkpitòjk tmòòtsòò'n jòts ja ñòjkxti jam Cesarea Filipino. Jade'en ja et xyòow ma d'òon ja ñòjkxti. Xjats ja Jesús tuu'ajy ja pyabòjkpitòjk tò tnimaay, jòts ja tyiktiy:

—¿Pònik òts, sa jaa'y wya'andi?

²⁸ Winets ja pyabòjkpitòjk y'adsoodòò, jòts ja wyandòò:

—Winaagin jaa'y wya'andi jòts ku mets Juan Bautista, pòmbi nòmidip jòts ku mets Elías midi jekyibim yiknija'wip, jòts ku mets Dios kyugajpx'ajtpi midi jekyibim yiknigajpxp yiknimadyakp.

²⁹ Xjats ja kò'òm ja Jesús yiktòojidòò yide'en:

—Jòts meets, ¿Sa meets m'ukwa'aan, pòn òts id'òon?

Winets ja Pedro y'adsòoy jòts ja wyaan:

—Ja yiknitsokpi mets, ja Cristo.

³⁰ Xjats Jesús ja ñimaajyidòò jòts ka'ap pòn ttukmado'òdit jòts ku ja kyiristi.

Ku ja Jesús kò'òm tnigajpxy jòts ku ja y'ookt

³¹ Xjats ja Jesús tyik'ixpòjktòkjiyiii'n ja pyabòjkpitòjk, ja' ja tyukmadoow sa ja y'ayo'ombaatt ja Dios, ja naxwii'nit jaa'y ja myòjkudanaabyi, kò'òm id'òon ja jade'en ñadyiyi. Yide'en ja Jesús ttukmadòoy jòts ku ja mòjaa'dyòjk, ku ja israelit jaa'y tyeetywindsòn, jòts ku ja kajpxwejpitòjk ja y'ixwetsiyit. Jade'en ja tnimaay ja pyabòjkpitòjk jòts ku ja ja' yik'ooGIT, tyukmadoow ja' ku ja jade'en y'ookt jòts ku ja kyidigòòk xòow pyids'òomt jap oo'kpi jutjòtpy ku ja yjujkyòkt. ³² Wa'ats ja ttukmadoogijxy ja pyabòjkpitòjk. Xjats ja Pedro ka'ap t'òyja'wiyii'n ku ja wyinaty tò wya'aan kuk ja y'ookt. Ja'agòjxp ja Pedro mòk twingugajpxiyii'n ja Jesús. ³³ Xjats ja Jesús wya'kjimbijty, jòts ja pyabòjkpitòjk ja ojts twin'ixy, xjats ku Pedro miku'jin wyinaty tò kyajpxy, winets Jesús ja twingugajpxiyii'n nayide'en, jawaani mòk'ampy ja tnimaay:

—iMets miku', jiwa'ak, majstutk òts! Ka' mets jade'en mwinmay sam ja Dios Teety wyinmayin, jade'en me mwinmay sam oy pòn naxwii'nit jaa'y.

³⁴ Winets ja Jesús ja pyabòjkpitòjk tyaa'jxyii'n, tuki'iyi ja tyajxmukijxy ja mayjaa'y jòts ja tnimaay:

—Pòni pòn tsojkin tmòòt'ajtp jòts òts ja nja' jade'en xpaduujnit, ka' mibaat kò'òm ñadyunk'atit, ja'ayi ku amumjoojt ñadyamiyoxit ja ayo'on jòts

idø'on jade'en tpadu'unt. ³⁵Pønts ka-jade'enduñim nay'ejxip, niwindem tka-paaty ja nitso'ok'ajtin; jøts pøn ø xku'ay-o'ombaajtip, ja' idø'on tpaatp ja nitso'ok'ajtin. ³⁶¿Ja ti ja ñiwyala'ant øy ja jaa'y tjaja'bøjkixy ja naxwiiñ'ajtin jøts ja y'anmija'win ne'egi wyindigø? ³⁷Jabi ka'axi mibaat ja ñitso'ok'ajtin ja tku-ju'uty. ³⁸Jøts pøni pøn ø xatsø'odyump, pøni pøn øts n'øgyajpxy n'øy'ayuujk xatsø'odyuujnip yā jaa'y wyinduuyj midi jekyip t'ukpadundip ja Dios, yā pojkpi jaa'y wyinduuyj, nayide'ents øts ja tsø'odyumbi nøjx ndatsø'odyuñ ku øts ja Dios Teety kyutujk nmimejnit, ku øts ja ankilis nmøøtme'ent pøn tsinaadyip jap tsajpjøtpy. Øts idø'on ja naxwii'ñit jaa'y nmøjkudanaabyi'ajtpy.

9 Janch meets idø'on nnøjmi, ja jaa'y yā winaagin tyanidi pøn ka'ooktip kunim ja t'ejxtit tñijawidit ja Dios kyutujk ku ja tpiкта'akt møk'ampy.

**Ku ja Jesús adsu'jky
tuki'iyi y'atstigajch,
amuum chamambøjkijxy**

²Tyudujkxøøwip ja Jesús wyinaty jade'en tø wya'añ, xjats ja pyabøjkpitøjk ja nidigøøk t'ukwaay, ja Pedro ja y'uk-waaw møøt ja Jacobo jøts møøt ja Juan, jade'en ja ojts tmøøtnijky jam kojpkøjxp mā ja Jesús adsu'jky tyigajch, jamts ja pyabøjkpitøjk wyinaty t'uk-møøtani. ³Yikxon wyet ja chamambijky janch poop ejxim tsap'øø'pkyin, nipøn jaa'y wyet yā jade'en tkayikwa'ach sa dø'on wyet ja pyoobiyi'ñ. ⁴Winets ja pyabøjkpitøjk t'ejxpattøø ja Elías møøt ja Moisés, jøts ku ja tmøøtmadya'akti ja Jesús. ⁵Xjats ja Pedro tnimaay ja Jesús:

—Windsøn, tyimy'øy'ajtp ku øø nyam'aty! Nyik'øyip øøts ujts'aadyøjk, tu'uk mets mja', tu'uk Moisés yja', jøts Elías yja' tu'uk.

⁶Tø ja pyabøjkpitøjk wyinaty yjanchø'øgidyøjkinidi, ka'ap ja

y'ukwinmaa'nbyatnidi sa ja tnøjmidit ja Jesús paty ja Pedro jade'en nugo y'ukwanaa. ⁷Winets yoots myiiñ mā ja jam wyinaty, ja'ats ja ojts yik'adigøyidi, jøts jap yikmadøøy ja Dios y'ayuujk midi waan:

—Yā'at n'U'nk øts idø'on njanchøjkpy, mimadojidi pøni sa wya'añ.

⁸Xjats ku ja jatyi y'ejxjø'ktøø, winets ja nipøn tka'ejxpattøø mā ja Jesús jam wyinaty, ja'ayi jam wyinaty nadyu'uk tanaapy.

⁹Xjats ku ja choo'nidøø jam kojpkøjxp ku ja kyidaknidi, winets Jesús ja tya'ana'amidøø, jøts ja ka'ap pøn ttamimadya'aktit midi ja wyinaty tø t'e-jxti, jaanim ja tmadya'akyø'ødyit kunim ja kø'øm oo'kpi jutjøtpy pyidsø'ømt jadigojk, jaa pøn myøjkudanaabyi'a-jtpy ja naxwii'ñit jaa'y. ¹⁰Xjats ja pyabøjkpitøjk jade'en kø'ømyi t'amaa't-sk'ajttøø, kø'ømyi ja jade'en tkajpxy'atti ti dø'on ja jade'en tyijpy ku ja pyidsø'ømt jap oo'kpi jutjøtpy jadigojk.

¹¹Xjats ja tyiktøødøø ja Jesús, yide'en ja tnimaadyøø:

—¿Tigøjxp ku ja kajpxwejpitøjk yide'en wya'andi jøts ku Elías jawyeen mye'ent, jøts ix'oojknim ja yiknitsokpi?

¹²Winets ja Jesús y'adsøøy jøts ja tnimaay:

—Janch me'emp ja Elías jawyeen, ja'ats nøjx nayide'en tyikjajtp ja øgyostumbri midi Dios ojts tpiкта'aky. ¿Jøts sa ja Dios kyajpxy wya'añ, sa øts ja nyikni-gajpxy pøn møj kudanaabyi'ajtp, sak njatt? Yide'en ja Dios kyajpxy wya'añ jøts kuk ø n'ayo'ombaatt, ka'abik øts ja jaa'y xtsokt, x'ixwetspik øts ja jaa'y.

¹³Jøts ndukmadøøpy meets ixyam ku ja Juan Bautista tø y'atsmiñ, jøts tø kyugajpx'aty nayide'en ejxim Elíasin, jøts jaa'y ja ojts yjemduñi tyeduñi pøni sa y'anmija'win ja tyimñekti, jajt idø'on ja jade'en sa Dios kyajpxy wyinaty wya'añ.

**Ku ja Jesús tyikmøkpijky tu'uk
ja mixyu'nk pøn wyinaty
ja miku' tō tyatōkiyi**

¹⁴ Jawaani y'ijty xjats ja Jesús tmøøt-ja'aty ja nidigøøk ja myigu'uk mā ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty tō yjaak-tandi, jøts ja t'ejxpattøø ja mayjaa'y ku ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty tō yikn-abejkinidi; jøts kajpxwejpitøjk ja jam tmøøtnay'øjyidi. ¹⁵ Xjats ku ja Jesús yik'ejxpaajty, winets ja jaa'y niduki'iyi ñigyumaap yjajtøø, jaty ja tñibujtjø'k-tøø ja Jesús, jøts ja ojts tkajxpoo'kxti. ¹⁶ Xjats Jesús ja yiktøøjidøø, yide'en ja ñimaajyidøø:

—¿Sats yø nbabøjkpitøjk xnøjmidi, ti yø møøt mnadyamigajpxidip?

¹⁷ Winets ja mayjaa'y nidu'ugin y'ad-søø yøts ja wyaañ:

—Windsøn, ixya me tō ndanimiñ tu'uk nmajnku'nk pøn ja miku' tmøøt'ajtp, jøts ja' yø kayikajpxip. ¹⁸ Jaty miku' yø myachi ku yø mā ñijkxy, ja'ats yø yiknaxkidajkip, jamts yø yjanch'a'øøpy jøts yjanchtøtskaaty, jade'en'ampy yø tō yjanchwindigøøñi, ka'ap myøjaaw yø ukteeni. Tø øts yø mbabøjkpitøjk njanøjmidi jøts tyikpidsø'ømdit yø miku' mididi øts yø n'u'nk myøøt'ajtpy, jøts ka'ap yø tō myayidi.

¹⁹ Xjats ja Jesús y'adsøø yøts ja wyaañ:

—Mee kajanchja'wibidi, yø mbøky nugo myikmajadaktip. ¿Mā windem-nim meets ja ngajpxy ja n'ayuujk xpabøjkit, jøts windemnim meets yø jade'embī xuktatso'okt ku øts yø ejtp njanchjanigajpx'ity?

²⁰ Winets ja tyikmendøø, xjats ku Jesús ja miku' y'ejxpaajti, winets ja mixy yikxidejtyø'jy møk'ampy, ja miku' ja ojts jade'en tyuñi, xjats ja kyidaay, kawinaak ojk ja kyibejp'awidijty jøts ja

yjanch'a'øøpy. ²¹ Winets ja Jesús tyiktiiy ja u'nkteety, yide'en ja tnimaay:

—¿Windii yø jade'en pyaadyi, windii yø jade'en yjajt'okwa'añ?

Xjats ja u'nkteety wyaañ:

—Jaayip yø pyaajtniyi ku yø myut-sk'ajty, ²² may ojk ja miku' yø jønjøtpy tō yiktøkiyi, may ojk yø tō yiktøkiyi møj nøøjøtpy, jøts yø jade'en yik'ook-wa'añi. Ukwaniik sa xu'unt, ayo'ejk øøts, pudøjkik øøts.

²³ Xjats ja Jesús wyaañ:

—Pøni mjanchja'wip ja Dios, tum'øy jaa'y pyidsø'ømxiyi øy tyii'ji pøni ku tjanchjawi ja Dios.

²⁴ Winets ja mixy tyeety møk'ampy wyaañ:

—iNjanchja'wip øts ja Dios; jøts pudøjkik øts jøts njaakjanchjawit!

²⁵ Xjats ku ja Jesús ojts t'ixy ja may-jaa'y jøts ku ja ñamyuk'adi'ichidi, winets ja møk'ampy twingugajpxiyi'ñ ja miku', yide'en ja tnimaay:

—Miku', mets ja jaa'y myik'uu'mpy jøts mets ja jaa'y myiknajtpy, øts nyiku-tujkpy jøts mbidsø'ømt; majtstu'ut yø mixy, jøts kidi m'uktøjkini jadigojk.

²⁶ Xjats ja miku' møk'ampy chabaaguejky, jøts ja mixy ojts møk'ampy yikxidejtyø'øy, winets miku' ja ojts myajtstu'udyi, jade'en ja yiktaajni ejxim ja jaa'y y'øøky, may ja jaa'y wyaniidi jøts ku ja tō y'oo'kni.

²⁷ Xjats Jesús ja ojts twejtsji'iky; jøts ja mixy tyanaagyukiyi'ñ.

²⁸ Winets ja Jesús tyøjkini tøjkjøtpy, jøts ja pyabøjkpitøjk ja yiktøøjiyøø yide'en:

—¿Tigøjxp ku øøts yø miku' tō ngayikpidsimy?

²⁹ Xjats ja Jesús wyaañ:

—Yø miku' jade'en'ajttip, winet yø pyidsømdī ku ja Dios n'ajot'ajtin jøts ku yø ngu'amaay'ajtin.

Ku ja Jesús tniġajpxy jadigojk jòts ku ja y'ookt

³⁰ Xjats ku ja ojts choondi jam, winets ja ñajxtøø Galilea. Jòts ka'ap Jesús ja pøn ttuknijawiyaa'añ ku ja jam wyinatyi, ³¹ kumi yide'en ja pyabøjkpitøjk ja wyinaty yik'ixpiky, yide'en ja tnøjmi:

—Øts idø'øn nmøjkudanaabyi'ajtpy ja naxwii'ñit jaa'y, jòts meets idø'øn nduknijawi sa njatt sa ngubatt ya naxwiiñ. Jade'en øts ja jaa'y xkøyakt, ku øts ja mayjaa'y xmatst jòts ø jatyi xyik'ookt; jòts ku jade'en n'uk'ookt, winets øts kyidigøøk xøøw nbidsø'ømt jap oo'kpi jutjøtpy. ³² Xjats ja pyabøjkpitøjk ja ka'ap tniġadowdi ku ja jade'en yiknøjmidi, jòts tsø'jkidip ja' øyik idø'øn ja tyiktø'ødit ti jade'en tyijpy.

Pøn idø'øn jawaani møj mā Dios ja yjaa'y ja kyutujk ttanitani

³³ Xjats ja Jesús jam tmøøtsøø'ñ ja pyabøjkpitøjk jòts ja yja'tti Capernaum, jade'en ja møj kajp xyøøw mā dø'øn ja ojts yja'tti; jòts ku ja tyøjkidøø tu'ugyi tøjkjøtpy, japts ja Jesús pyabøjkpitøjk tyiktiyi, yide'en ja tniġaay:

—¿Ti meets ukwan ja mgajpxy'ajtpy tuu'ajy?

³⁴ Xjats ja pyabøjkpitøjk amøñi y'ami-doodukti, ka'ap ja sa wya'andi, kumi ja' ja jam wyinaty tø tnyamiga-jpxyidi pøn pyabøjkpitøjk idø'øn ja tyimyjawaani møj pidsømp. ³⁵ Winets ja Jesús y'ixaajky jòts ja tyaa'xyii'ñ ja ñimajmatskpi jaa'y pøn ixpøjktip, jòts ja tniġaay:

—Pøni pøn namyøjpikta'akwajnip, wan ja myigu'uk tpudøki, øy ti tunk ttu'unt ejxim ja jaa'y pøn ja ñitanaabyi ka'ejtp.

³⁶ Winets ja tniġajyii'ñ tu'uk ja mutsku'nk jòts ja tpiktaajky jam agujk'am, jamts ja ojts tsa'anji'iky, jòts ja wyaañ:

³⁷—Pøni pøn tkupøjkp øy midi un-a'jku'nk øts køjxp, øts ja wyinaty jade'en xkupøjkp, kumi tum øts ja un-a'jk nja'ajtpy; jòts pøni pøn øts idø'øn jade'en wyinaty xkupøjkp, kidi øtsip ja wyinaty nadyu'uk xtyimgyupøkp, nayi kyupøkp ja nøjxk pøn ø xkajx.

Ku ja Jesús wyaañ: Adøm ja' nbudøjkibi pøni ka'ap adøm ja xmidsep'ajtyindi

³⁸ Winets ja Juan tniġaay ja Jesús:

—Windson, tø øøts ja jaa'y tu'uk n'ixy pøn tyiktump mets mmøk'ajtin, jòts miku' ja ttukmajtstu'uty ja jaa'y, jòts kumi ka'ap ja yik'ijxyi xjats øøts ja tø ndukmajtstu'uty jòts ja ka'ap jade'en y'uk'adøtsnit.

³⁹ Winets ja Jesús wyaañ:

—Janch øy midi yø jaa'y tyumpy, kidi xukmajtstu'utti; pøni yø' ja jaa'y tyiktso-jkp øts køjxp, sudso øts yø jadigojk xmi-gajpxigøøgyojmit. ⁴⁰ Pøn adøm xkamid-sep'ajtimp, xmiġu'ukwa'animp adøm ja'.

⁴¹ Jòts ku pøngapøn ja tsuxk nøø mmo'o-jidit tuktsemu'ngin, ku ja ttaguyakit øts køjxp, jòts kumi øts meets njaaktyimy-jaa'y'ajtnip, wimbejtxiyip tigajtsxiyip ja nøjxk jawaani øy, kumi øts idø'øn meets xkristi'ajtp.

Ja' midi yikpøkpyajtp

⁴²'Øy pøngapøn pøni pøn øts n'una'jk nidu'ugin xyikpojkpituujnyip, pøni pøn øts n'una'jk nidu'ugin xyiktundigøjyiyip pøn jaty ø xjanchja'widip, ne'egi ja øyik y'ijty jòts paandaak yiktayukwøønt ja jaa'y pøni pøn jade'en adøtsp jòts ja mejyotp yikuwibepit. ⁴³ Pøni myikpøktuyujnip yø mgø', ne'egi øy ku xkajtspoott jòts mjaakayikpojkpitunit; ne'egi øy jade'en ku mgø' tuktamajñ xmidøkit jap tsajpjøtpy, jòts kidi xmidøki ka'pxy jap miku' ku'py mā jøønyow niġuuni kyapi'ich, ⁴⁴ mā tinø'øk niġuuni kya'øøky. ⁴⁵ Pøni

myikpojkipituujnip yø mdeky, ne'egi øy ku xkajtspoott jøts mjaakayikpojkipitunit; ne'egi jade'en paktuk mdøkit jap tsajpøtpy, jøts kidi myikpikta'aky ka'pxy møøt mdeky jap miku' ku'py, ⁴⁶ma tinø'øk nijuuni kya'øøky jøts ma jøøn nijuuni kyapi'ich. ⁴⁷Jøts pøni ku yø mween myikpojkipituniyi, ne'egi øy jøts mnawyenjuudiyit; ne'egi øy jade'en ku windu'uk mdøkit ma Dios kyutujk tñitani ja jaa'dyi, jøts kidi myikpikta'aky miku' ku'py møøt mween ka'pxy, ⁴⁸ma nijuuni kya'øøky, ma jøøn ejtp tyøøy.

⁴⁹Niduki'iyi ja Dios yjaa'y nøjkk ayo'ombaaty ya naxwiin, jøts ku dø'øn jade'en tpaaty t'ixy winets ja nøjkk jawaani øy pyidsømni. Jade'en idø'øn ndejint n'ukpiktaajkint ejxim ja jiyujk yøxy ku ja kaan ja møøt yiktamiyoxi, jawaani øy ja nøjkk pyidsømni. ⁵⁰Kaan amuum tyik'øyigyøjxp o ti, nayide'en meets idø'øn ndejint m'ødyu'unt ku mmigu'uk xukmado'ot ja Dios yja' sudso y'anmija'win kyawindigø'ødyit. Kuts ka'ap jade'en mdu'undit, tø wyinaty mbidsømdi ejxim ja kaanin midi kawa'ats midi katump. Møøt mnamyayidi o pøngapøn.

Ku ja Jesús kyajpxwiyj jøts kidi amajtsk jaa'y ñawya'kxyidi

10 Xjats ja Jesús jam chøø'ñ Capernaum, jøts ja ñijxxy Judea, jøts ku ja jam ñajxy winets ja møj nøø ja ttanajxy midi txøøw'ajtp Jordán. Jøts ja tniyø'øyi ja kajp midi jam wyinaty tamp jaduktamajñ'ampy, jamts ja jaa'y may'ampy ñamyukojmiyidøø ma ja wyinaty, jøts ja ojts tyik'ixpiky jade'eñim sayim ja wyinaty jekyip tø ttuñ. ²Xjats ja fariseotøjk winaagin tñimendøø ja Jesús jøts ja nugo tkajpxy'ejxwa'andi, yide'en ja tñimadyi pøni øy idø'øn jade'en ku ñiyaa'y ja tmajtsu'utwa'añ ja ñidø'øxy,

jade'en ja ojts tyiktøwdi. ³Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—¿Sa Moisés yikutujky?

⁴Winets ja y'adsøødø jøts ja wyandøø:

—Ojts Moisés tyikutuky jøts ja nøky tu'uk kyojt ku ja yaa'dyøjk tmajtsu'utt ja ñidø'øxy.

⁵Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Ja'agøjxp ja Moisés jade'en tyikutujky ku mee niwine'enin mgamadøy, ku mee niwine'enin mgaja'gyuki. ⁶Kumi Dios tyiktso'on-dakijxy tuki'iyi ku yaa'dyøjk ku tø'øxyøjk tyiknajtškojyit'ñ jøts ja jaa'y y'amajtskikit. ⁷Paty yaa'dyøjk kuwani tmajtsu'utt ja tyeety ja tyaak, jøts ñidø'øxy tu'ugyi tmøøtsøønit nadyu'uk, ⁸ku jaa'y y'amajtsk'atti ka'ap ja y'uknamajtskinidi, tu'ugyi ja ñamyayi ñabyaajtniyidi. ⁹Paty ka'ap y'øyi ku jaa'y tyiknawya'kxkit midi ja Dios tø tyik'amajtski.

¹⁰Xjats ku ja tyøjkidøø tøjkjøtpy, winets ja pyabøjkpitøjk tyiktøødøø jadigojk midi ja Jesús wyinaty tø tmadya'aky. ¹¹Ñigajpx idø'øn ja Jesús ja', yide'en ja wyaañ:

—Pøni pøn ja ñidø'øxy tmajtsutp jøts jadu'uk tmøøt'amajtskigyøjmi, ja jawyeen nidø'øxy idø'øn ja wyinaty kya'ødyumpy jøts ja pyøkyuñ; ¹²jøts ku ja tø'øxyøjk tmajtsu'uty ja ñiyaa'y, jøts ja tmøøt'amajtskimi ja wenk yaa'dyøjk, øktyump idø'øn ja nayide'en.

Ku ja Jesús tkunuu'kxy ja mutskuna'jk

¹³Xjats ja jaa'y y'una'jku'nk tyikmendøø, ja' ja tyuknimeendøø jøts ja Jesús ja tkønixajt, jøts ja møjaa'y jade'en yja'attøø jam møøt ja mutskuna'jk; winets ja pyabøjkpitøjk ja ojts møk'ampy wyingugajpxiyidi.

¹⁴Xjats ku ja Jesús ja jade'en ojts t'ixy ja

pyabøjkpitøjk, winets ja yjanch'ambijky jøts ja wyaañ:

—Majtstu'ut yø unaj'jk, wan øts yø xnimendi, kidi xnøjmidi kuts yø xkanime'endit, kumi tum jade'embijaa'y nøjkx nitanaajyip ja Dios kyutujk.

¹⁵ Janch øts idø'øn nwa'añ, põni põn tkagupøjkp ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, niwindem xøøw ja jaa'y ja nøjkx tkadatøki jadigojk põni ku ja wyinaty jade'en tø tkagupiky ejxim mutsku'nk yikupikyin.

¹⁶ Winets ja tsa'anji'jky ja mutsku-na'jk jøts ja ojts tkunuu'kxy, ojts ja kyø' ja ttanixajkixy.

Ja kumeeñ jaa'y

¹⁷ Xjats ku ja yjaakwidijty, winets ja jaa'y ja tu'uk putyi ñimejnøø jøts ja wyinguxanaajyi, yide'en ja ñimaajyøø:

—Mets øyjaa'y yik'ixpøjkpi, ¿ti ø ndu'ump jøts øts n'anmija'win tpaatt ja nitso'ok'ajtín xemikøjxp?

¹⁸ Xjats ja Jesús wyaañ:

—¿Ti jade'en myikwajnip ku øts jade'en xnøjmi jøts ku øts janchty-imy'øyjaa'y? Ka'ap põn y'øyjaa'yi, tu'ugyi Dios y'øyi. ¹⁹ Mnija'wipxi dø'øn ja Dios kyutujk midi nømp: “Kidi mmigu'uk ñiyaa'y ñidø'øxy xpøjkxi; kidi myikjaa'y'øøky; kidi mmeech; kidi mmigu'uk xwindaay'aty; windsø'øgi mdeety mdaak.”

²⁰ Xjats ja jaa'y y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Windsøn, jaayip øts yø tuki'iyi nbadundøjkini ku nmutsk'aty.

²¹ Winets ja Jesús twin'ejxji'jky ja jaa'y amyujy tsaachuyjy, jøts ja tnimaay:

—Jap jadu'uk midi mjaakabadumpy: nøjkx, tuki'iyi x'atsto'okixy ti jaty jam mmøøt'ajtpy, jøts ja ayoobi jaa'y xabudøkit, winets ja Dios mjotkujk'ajtín mmo'ojyit jap tsajpjøtpy; nøjkx x'atstuñ midi ndijpy, winets ø xpadsoont.

²² Xjats ku ja jaa'y jade'en tmadøøy, winets ja nugo tkumaa'yiyi'ñ tku-

dajiyi'ñ, janch ñiyjotmay'oo'kpim ojts ñøjkxni, kumi janch kumeeñ jaa'y idø'øn ja wyinaty.

²³ Xjats ja Jesús twin'ejxjø'kijxy ja jaa'y põn ja jam wyinaty nidanaajyip, winets pyabøjkpitøjk ja tnimaay:

—¿Øy yjanchepi sudso ja kumeeñ jaa'y tkupøjkkit ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy!

²⁴ Xjats ja pyabøjkpitøjk jadi'iñi myondi tyukti ku ja Jesús jade'en wya'añ; winets ja Jesús wyaañ jadigojk:

—U'nk unaj'kti, ijanch tyimchep sudso ja kumeeñ jaa'y ttatøkidit ja Dios kyutujk, kumi myeeñ ja amuum yikmøjtøjkidip! ²⁵ Ne'egi tsojk ñaxt tu'uk ja møj jiyujk jap xuu'ñ jutjøtpy, jøts nigidi tu'uk ja kumeeñ jaa'y tyøkit jade'en ma Dios kyutujk ttanitani ja yjaa'y.

²⁶ Xjats ku ja jade'en tjaaktyimyadoo-døø ku ja Jesús wya'añ, winet ja ty-imñigyumaap yjajttøø, jøts ja xem yam ñawyajnidøø:

—¿Jøts põnimts idø'øn nitso'ok'atp?

²⁷ Xjats ja Jesús y'ejxji'jky, jøts ja wyaañ:

—Ka'ap yø øy põn jaa'y kø'øm ñankñitso'ogiyit, ja Dios ja'ayi myøøt'ajtpy ja møk'ajtín sudso xyiknitsoojkint; ti Dios tkatsepjawi.

²⁸ Winets ja Pedro kyajpxøjkiyi'ñ jøts ja wyaañ:

—Tø øø tuki'iyi nmajstutkixy ja nbik-ta'aky, jøts icyam øøts idø'øn jade'en nwidity mets møøt.

²⁹ Xjats ja Jesús y'adsøøy:

—Janch meets idø'øn nnøjmi, põni põn tmajstuttip tyøjk, põn tmajstuttip y'ajch y'uch, jøts chø', ja ty-eety ja tyaak, uk ja y'u'nk ñidø'øxy tmajtstu'uty møøt ja naajx ja kam, põni põn jade'en tmajstutp ja pyik-ta'aky øts køjxp, ja øgyajpxkyøjxp ja ømyadya'akyøjxp, ³⁰ pyaatp ja nøjkx ja tøjk may'ampy, may'ampy ja nøjkx

tpaaty y'uch y'ajch, ja tyeety ja tyaak, ja ñaajx ja kyam, øy ja tjaku'ayo'ombaadi øts køjxp; pøni myidanaapy idø'on ku sa yiktu'unt, winets y'anmija'win ñøjkt ma Dios. ³¹ Jøts may ja jaa'y Dios nøjxk yik'amutskiyidi, pøn nugo namyøjpik-tak'ejtip; ja' ne'egi ja Dios kajxa'aky yikpidsø'omp, pøn yik'ayo'om'ejtp.

Ku ja Jesús tñigajpxy jadigojk jøts ku ja y'ookt

³² Jam idø'on ja wyinaty pyatti ma jam ja tuu' pyety midi nøjxk Jerusalén, ja Jesús wyinaty jawyeen yø'øpy jøts ja pyabøjkpitøjk ix'oøjk yø'ødyi. Xjats ja pyabøjkpitøjk ja ñigyumaap tjawidi ku ja Jesús jade'en ñijkxy, jøts janch tsø'jkidip ja'. Winets Jesús ja yjiwa'widøø nimakmajtsk, jøts ja ojts tyukmadoowinibøjkidi jadigojk sa jaty ja wyinaty yjatwa'añ kyubatwaLgxañ.

³³ Yide'en ja ñimaajyidøø:

—M'ejxtip ku ixyam nbejtyindi jøts nnijkxyindi jam Jerusalén ma øts jaa'y xkøyakt, pøn møj kudanaabyi'ajtpy ja naxwiil'ñit jaa'y, jøts øts ja israelit jaa'y tyeetywindsøn jam xmatst jøts ja kajpxwejpitøjk, ja'ats tyikutuktijøts ø n'oøkt, jam øts ja xkøyaktit ma ja wenk jaa'y yikutukti møk'ampy. ³⁴ Yikxon ø nyiktaxe'ekt, yikwop yikoxp øts, xnidsu-jip øts ja jaa'y, jøts øts ja jaa'y xyik'oøkt; jøts ku øts wyinaty jade'en tø n'øøky, kyidigøøk xøøw øts jadigojk nbidsø'ømt jap oo'kpi jutjøtpy.

Ku ja Jacobo møøt ja Juan t'amidoodøø ja may'ajtin

³⁵ Xjats ja Jacobo, møøt ja Juan pøn ja Zebedeo myajnk'ajttip, ja' ojts tñimendi ja Jesús jøts ja tñimaadyi:

—Windsøn, ja' øø ndsøjkpy jøts øø xu-ujnit ja may'ajt, ja' øø n'amidoowampy.

³⁶ Winets ja Jesús tyiktiiy yide'en:

—¿Ti dø'on mdsojktip, ti ø ndu'ump?

³⁷ Xjats ja wyandøø:

—Xmøøtsøøni øøts ku myikutukt, adsow aduuk øøts xyiktsøønit mgutujktaajkjøtpy, jøts øøts ja jaa'y xwindsø'øgit.

³⁸ Winets ja Jesús wyaañ:

—Ka'ap meets yø xñijawi pø ti mee m'amidøøpy. Ngupøkp øts ja ayo'on jøts pøni sa øts ja jaa'y x'uktu'unt. ¿Jøts meets, mgupøktip meets nayide'en ja ayo'on jøts pøni sa meets ja jaa'y m'tuktunit?

³⁹ Xjats ja y'adsoodøø jøts ja wyandøø:

—Ngupøkp øøts, tiku øøts ndejnt ngagupøkt.

Winets Jesús ja tñimaay:

—Janch jade'en, mjanchkupøkp meets nayide'en ja ayo'on mido ø ngupøkp, jøts mjanchkupøktip meets nayide'en pøni sa øøts ja jaa'y x'uktu'undit; ⁴⁰ tyimyø' ku meets xmøøtsinaawya'añ adsow aduuk, kidi øtsip meets ja nmo'op, ja Dios Teety ja tyakp jøts ja' ja myo'op pøni pøn ja jade'en tø ttamidsøky.

⁴¹ Xjats ku ja yjadu'ukpi pyabøjkpitøjk tmadoodøø jade'en, winets ja yjanch'ambøjktøø, jøts ja Jacobo yikmi'ambøjktøø møøt ja Juan. ⁴² Winets ja Jesús pyabøjkpitøjk tyajxmujky, jøts ja tñimaay:

—Yide'en'ampy ja jaa'y wyindsøn'aty pøn Dios kyajpxy tkabadundip, ja'ayi nugo ja jaa'y tyiktuñ, jøts ja tu'ugyi tja'abøjkøxni. ⁴³ Jøts ka' mee nøjx jade'en mjatti. Wenk meets mja'ami, pøni pøn namyøjpikta'akwajnip, ja' idø'on jade'en møjtkip pøni pøn ja myigu'uk twindsø'jkkip; ⁴⁴ jøts pøni pøn tsuj windsøn'atwamp, ja' idø'on windsøndøkip pøni pøn tuki'iyi ja jaa'y jade'en tpudøjkkip. ⁴⁵ Ja'agøjxp ø nmiñ jøts ja jaa'y nbudøkit øy ti tunk ndu'unt, kidi ja'ajip øts tø nnimiñ jøts øts jaa'y øy ti tunk xuujnit, ja' ø tø nnimiñ jøts øts pøkyjaa'y ngubajtit ja pyøky ku n'oøkt winets ja mayjaa'y yikpojkipimaa'kxt. Øts idø'on ja'

myøjkudanaabyi'ajtpy ja naxwii'ñit jaa'y.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y pøn txøow'ajtp Bartimeo

⁴⁶ Xjats ja yja'ttøø Jericó. Jøts ku ja Jesús pyabøjkpitøjk jam wyinaty tmøøtpidsimy kajpjotp møøt ja mayjaa'y, winets winap jaa'y ja tu'uk tpattøø pøn txøow'ajtp Bartimeo, ja Timeo y'u'nk, jam ja wyinaty chøøni tuu'am jøts ja tigati tyikmuky. ⁴⁷ Xjats ku ja tñimadøøy jøts ku ja Nazaretit jaa'y jam wyinaty ñaxy midi txøow'ajtp Jesús, winets ja winap jaa'y møk'ampy kyajpxkejky jøts ja wyaañ:

—iWindsøn'ajtim, rey David y'ap y'u'nk, ayo'ejxk øts!

⁴⁸ Xjats ja mayjaa'y ja møk'ampy wyingugajpxiyøø jøts ja y'amo'ont, ka'ap ja winap jaa'y y'amøn, ne'egi ja tjaakyikjinajx'adi'ich, yide'en ja wyaañ:

—iMets myimajtsk'ap'ajtip ja møj windsøn David, ayo'ejxk øts!

⁴⁹ Xjats ja Jesús wya'k'øyiyyii'ñ, jøts ja pyabøjkpitøjk ja tñøjmi:

—Nøjkx x'atswawdi.

Winets ja winap jaa'y y'atsyikwaay, yide'en ja t'atsnimaadyøø:

—Tsojk, pidø'øk, ixam idø'on myikwaadsøy.

⁵⁰ Xjats ja jatyi tñajtswøjyiyii'ñ ja yukwop, wo'onjø'kp inet ja adsu'ljky, jøts ja tñinijky ja Jesús. ⁵¹ Winets Jesús ja yiktøøjøø:

—¿Ti mdsøjkpy, sa me ndu'unt?

Xjats ja winap jaa'y y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Windsøn, ja win'ejxwamp øts.

⁵² Winets ja Jesús ja tñimaay:

—Nøjkxni; tø me mdsokni kumi tø me xjanchjawi.

Xjats ja winap jaa'y jatyi wyin'ejxwa'kxy, jøts ja tpanijky ja Jesús jam tuu'am.

Ku ja Jesús kyajtpøjkjyii'ñ Jerusalén

11 Xjats ku ja jam wyinaty yja'atwanidi Jerusalén, winets ja tyandøø jam Betfagé midi ja kajp Betania wyinaty møøt ñamyiwingon'aty, ja kajp midi jam wyinaty tandip kojpk ix'am midi txøow'ajtp Olivos, jamts ja Jesús pyabøjkpitøjk namajtsk tkajxtsøø'ñ, ² jøts ja tñimaay:

—Nøjkxti ixem ma yø kajpu'nk wingon, jøts ku net jam mja'attit, jamts inet buuru'nk tu'uk kuwiiñ xpaattit midi tsotsnim, midi ka'aním pøn ttatsøøni. Nøjkx x'atmigajidi jøts xwejtsme'endit. ³ Jøts ku pøn myiktøwidit tiku jade'en m'adø'øtsti, jade'en xnøjmidit jøts ku t'anuu'kxwa'añ nwindsøn'ajtim, jøts ku ja jatyi tyikwimbejtkojmit.

⁴ Xjats ja pyabøjkpitøjk ñøjkxti, jøts ja buuru'nk ja ojts tjanchpaatti kuwiiñ jam tøk'agø'øm, jam ja tpaatti tuu'am jøts ja tmigajidøø. ⁵ Winets ja jaa'y winaagin tyiktøødøø pøn jam wyinaty, yide'en ja ojts ñii'myxyidi:

—¿Ti mdundip? ¿Tigøjxp ku yø buur xmigajidi?

⁶ Xjats ja pyabøjkpitøjk y'adsoodøø jade'en sa Jesús ja wyinaty tø ñii'mxyidi; winets ja ojts yikmajtsu'utti jøts ja jam choo'ndi. ⁷ Xjats ja jade'en tyiktso'ondøø ja buur, jøts Jesús ja ojts ttaninøjkxti; winets ja wyet ja ttajiba'andøø ja buur, jøts Jesús ja ttawaa'tspejty ja jiyujk.

⁸ May jaa'y ja wyet ojts ty'a'apti jam tuu'am, jøts may ujts'aay ja ojts ttu'lkxti jøts ja jam nayide'en tpiktaktøø, jøts ja Jesús jade'en tpatsowa'andi ejxim møj windsønin. ⁹ Xjats ja niduki'iyi møk'ampy kyajpxkaktøø, jøts ja niduknax wyandøø:

—iDios Teety tsajpjotpit, kunuu'kx yø windsøn pøn me tø xkexy! ¹⁰ iKunuu'kx yø windsøn midi mgutujk mimejniyip, wan ja tyeety'ap David tyikmøjtaajki ja

kyutujk jadigojk! ;Kuuyi ja Dios Teety jadu'uk yjaak'øyi!

¹¹Xjats ja Jesús jade'en tyøjkiyi'ñ Jerusalén, jade'en ja yja'ljty jam tsap-tøjkjotp. Jøts ja ojts t'ejxkixy tuki'iyi ti jaty jam wyinaty ejtp; jøts ku ja ojts jade'en t'uk'ejxkixy, winets ja ñojkxni jam Betania møøt nimakmajtsk pyabøjkpitøjk, ja'agøjxp ja ojts ñojkxnidi ku ja et wyinaty tø chuu'ñi.

Ku ja Jesús t'ayo'onmigajpxy ja iigi tsa'amguipy midi ja tyøøm ka'ejtp

¹²Xjats ku ja Jesús kyimjabom choo'ndøø Betania, winet yuu ja pyaajtøø. ¹³Jøts ja jagam t'ejxpaajty tu'uk ja iigi kipy midi jam wyinaty janch'aamyøøt; xjats ja ojts tninijky jøts ja t'ats'ejxwa'añ pøni jam idø'on ja tyøøm. Jøts ku ja ojts t'ixy, ni tu'ugin ja tyøøm ja tkapaajti, nugo ja wyinaty janch aay ja ñaxy, kumi ka'anim ja tiempi wyinaty tpaaty ku ja iigi tyøømi. ¹⁴Winets ja Jesús tmigajpxy ja iigi kipy, yide'en ja tnimaay:

—;Ñijuuni mga'uktøømiñit!

Ku ja Jesús jade'en wyaañ, myadowdi ja pyabøjkpitøjk ja'adi.

Ku ja Jesús twojpidsoomguixy ja too'kpitøjk jam tsaptojkjotp

¹⁵Jawaani y'ijty, xjats ja yja'ttøø jam Jerusalén. Jøts ku ja Jesús tyøjkiyi'ñ tsaptojkjotp, winet ja t'ixwojpidsoomgiixy ja jaa'y pøn jap wyinaty too'ktip yajktip, midi jam wyinaty juudyip kajpxtip, tuki'iyi ja t'ixkajxpidsomgiixy. Nayi yikpidsøøm ja jaa'y ja' pøn jam wyinaty meñ tkugondip, tuki'iyi myesi ja yiktejsapwajkojxtøø, jøts nayide'en ja pak too'kpi chinaabyajt yiktejimbejtkojxtøø; ¹⁶jøts ja Jesús ja jaa'y tka'uktuk'anajxni ja tsaptojk ku ja jam tigati tjatsomnaxwa'andi.

¹⁷Yide'en ja Jesús tnimaay ja jaa'y ku ja yik'ixpijky:

—Yide'en jap nøkyijpxy wya'añ: “Ja' øts ndøjk wya'ant jøts naxwii'ñit jaa'y jap t'ajot'attit ja Dios Teety”; jøts ka'ap meets ja jade'en ti xyiktuñ, maa'tstaajk meets ja' tø xyikwani.

¹⁸Xjats ku ja jade'en tmadoodøø ja israelit jaa'y tyetywindsøn møøt ja kajpxwejpitøjk, winets ja t'ixaadyøjkidøø ja taay jøts ja ttuku'oogiwy'a'andi, chø'jkidip idø'on jaa ku ja yjaa'y yikpøjkøxniyidit, paty ja jade'en tnidaayiwya'andi kumi tyumnija'winiyip ja mayjaa'y ja wyinaty ku ja janchnigyumaap yik'ixpiky. ¹⁹Xjats ku ja et chuu'ñaa kyoodsiñaa, winets ja Jesús tmøøtsoo'naa ja pyabøjkpitøjk jam møj kajpjotp, jøts ja jam ñojkxti ma ja chøønidi.

Ku ja iigi tsa'amguipy tyiijch

²⁰Xjats ku kyimjabom'ajty, winets ja jam jøpyi ñajxtøø ma ja iigi kipy jam wyinaty tyani, jøts ja ojts t'ejxti ku ja wyinaty tø tyøjtsjø'kni y'aatsjotpy.

²¹Winets ja Pedro ja tja'myejch, jøts ja tnimaay ja Jesús:

—Windsøn, ejx ja iigi kipy tø tyøøtsni midi ojts x'ayo'onmigajpxy.

²²Winets ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Janchjawidi Dios møk'ampy.

²³Janch meets idø'on nnøjmi, pøni pøn tnimaapy ya'at kojpk: “Nøjx mejjotp, jams mdøkit”, pøni ku amumjoott jade'en mwinmay ku ka'ap mmay mdajy, jøts ku kø'øm xjanchjawi ja m'ayuujk pøni sa wyinaty tø mwa'añ, jatp idø'on ja jade'en pøni ku wyinaty jade'en ja janchja'win xmøøt'aty. ²⁴Paty mee nnøjmi pøni ti jaty m'amidoodip ja Dios, pøni ti mgu'amidoowidip jøts ku xjøp'ejxtit jade'en, jatpts ja jade'en. ²⁵Jøts ku mdios'ajot'attit, pøni jam ja mmidsepti, maa'kxukti, jøts Dios Teety

nayide'en mbojpkimaa'kxidit pøn jap tsajpjøtpty. ²⁶ Pøni ku ka'ap xmaa'kxukti ja mmigu'uk, nayide'en meets ja Dios Teety mgapojkpimaa'kxit pøn jap tsajpjøtpty.

Ja Jesús myøk'ajtin

²⁷ Xjats ja jade'en jadigojk ñøjkx-tøø jam Jerusalén. Jøts ku ja Jesús jap wyinaty wyidity jap tsaptøjkjøtpty, winets ja jap ojts ñimĩni ja teety-windsøn, ja kajpxwejpitøjk, jøts ja mø-jaa'dyøjkti pøn ja kutujk jam wyinaty t'adsinaadyip, ²⁸ ja'ats ja ojts yiktiyi, yide'en ja wyandøø:

—¿Pøn jade'en tø mdanigutujk'atyí ku jade'en m'adi'ich ya tsaptøjkjøtpty? ¿Pøn mets jade'en mgutujkmø'oyi?

²⁹ Xjats ja Jesús y'adsøoy jøts ja wyaañ:

—Nayide'en mee nyiktøowami; pøni x'adsoowimbejtíp øts inet, winets inet ndukmado'odit pøn øts yø jade'en tø xanigutujk'atyí ku øts jade'en n'adi'ich.

³⁰ Ku ja Juan Bautista ojts yiknøbety, ¿pøn ja ojts tyanigutujk'atyí ku ja jade'en y'adiijch? ¿Sá mee m'ukwa'añ, Dios ja ojts tyanigutujk'atyí jøts ja jade'en y'adø'tst? Adsoojimbejtík øts.

³¹ Winets ja kø'omyi ñagyajpxkaa-jkidøø, yide'en ja ñawya'añidi:

—¿Sá njanch'uknimaay'int? Ku net yø njanimaay'int: “Dios ja ojts kyutujkmø'oyi”, yide'en adøm inet yø x'adso'owint: “¿Jøts tigøjxp ku ka'ap xjanch-jawidi pøni jade'endam ja'?” ³² Jøts ja jaa'y inet xmi'ambøjkma'ant ku net njawa'anma'ant jøts ku jaa'y ja ojts kyutujkmø'oyi.

Jade'en ja kø'øm ñawyajnidøø, jøts kumi ñija'widip ja jaa'y wyinaty may ku ja Juan ja Dios kyugajpxy'atyí, paty ja jade'en chø'jkidøø. ³³ Jøts ja yide'en tni-maadyi ja Jesús:

—Ka'ap øøts ja nnijawi.

Xjats ja Jesús tni-maay ja jaa'y:

—Nayide'en meets ja ka'ap nduk-mado'ot pøn øts jade'en xanigutujk'ajtp ku øts jade'en n'adi'ich.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja ka'ødyumbi

12 Winets ja Jesús tmigajpxøjkijii'ñ ja jaa'y ejxpajtin madya'akyøjxp, yide'en ja wyaañ:

—Jaa dø'øn jaa'y wyinaty tu'uk pøn ja uvi tsá'am ojts tteñ kyamjotp; jøts ja yixxon tnaagueemy tñabijky, jøts ku ja jade'en t'uktuuñ winets ja tyik'øiyiii'ñ tu'uk ja uvi kumdaajk ma ja uvi tsá'am nøø ojts idø'øn ja jade'en tyik'øyi, xjats ja tpojch tu'uk tøjk janch køjxp jam kyamjotp. Kam ejx'etaajk idø'øn ja yik'øiyiii'ñ, ojts idø'øn ja jade'en tyik'øyigyixy.

¹ Winets ja tamuky tkøyajknaa ja kyam, tumbi ja ojts ttukmidañ, jøts ja ñøjkxni abiky et. ² Xjats ku ja tiempi tpaajty ju-uni cha'amy ja uvi tsá'am, winets ja windsøn tkejxy tu'uk ja tyumbi jam ma ja jaa'y ja tsá'amgam jam wyinaty tø tmidandi jøts ja jam t'atstuk'ami-doowa'añ ja tsá'am kikujkp midi jam wyinaty ejtp kyamjotp. ³ Xjats ku ja tumbi jam yja'jty, winets ja jatyi yik-majch jøts ja kam ejx'etpi ja ojts chi-igyiyi, ka'ap ja ti yikmøøy, jadi'iñi ja jam wyimbijty. ⁴ Winets ja kugam tkejxy jadu'uk tyumbi nay jam; ojts ja ñijkxy jøts ja jam nayide'en yik-tuuñ, yixxon ja jam ojts tyika'ach, ojts ja chaachi kyubajkiixpy, janchiktsepmi-gajpx ja jam. ⁵ Xjats ku ja nay jadi'iñi wyimbijty, winets ja kugam tjaakejxy jadu'uk tyumbi pøn ja kam ejx'etpi ojts tyik'oockti. Janch namay ja tumbi tmøø'taty jøts ja xyumikexy tu'uk jaty ja tsá'am tsømbi; ja'ats jam ojts ja kam ejx'etpi kya'ødyuñidi, pømbi yikwojpx yikojx, jøts pømbi winaagin oo'ktøø.

⁶ Jamts ja kugam myajnku'nk wyinaty tø tmøøtañ, tu'ugyi ja

t'u'nk'aty, ja'ats ja jam kø'øm myøø'taan, ja'ayi ja yjanchøjkpy; xjats ja ojts ix'oojk tkexñim, yide'en ja wyaañ: "Yikwindsø'ogip yø kumi øts n'u'nk yø'." ⁷ Jøts ja tumbitøjk pøn jam wyinaty t'ejx'ejttip ja tsa'amgam, ka'ap ja jade'en wyandøø jøts ja twindsø'ogidit, t'ixwibejpidsojmidøø ne'egi jinaxy ja ñawya'añidøø: "Ya'at inet ja' pøn kugam'atp; wan tyikpa'ø'jkyimp jøts adøm yø tsa'amgam nja'bøjkna'ant." ⁸ Xjats ja jade'en tmajtstøø, jøts ja tyik'oo'ktøø, ojts ja ñine'kx ja t'ixwibejpidsojmidøø jam tsa'amgamjotp.

⁹ Jøts, ¿ti tyu'ump ja kugam kø'øm ku ja y'u'nk jade'en y'ø'jky? Kuwani ja kø'øm tnime'ent, winets ja tyikudigøø-gyøxt ja kam ejx'etpi, jøts ja abiky-jaa'y ja t'ixa'att, ja'ats ja myo'op ja cha'amgam.

¹⁰ ¿Ka'anim ja nøky xkajpxidi ma yide'en wya'añ?

Ja tsaã midi ja pojtspi kya'uk'a'ejxidøø, Ja'ats ne'egi ixyam tø y'u'kyikpiktakni pøch kyubajk jøts ja ttamajtsmujk-ixy ja pøch.

¹¹ Ja Dios Teety idø'on jade'en tø ttuñ, øy yø nigyumaap njaja'wandi.

Jade'en ja Dios kyajpxy wya'añ.

¹² Winet et ja israelit tyeetywindsøn tmajtswandøø ja Jesús, ja'agøjxp ku ja wyinaty tø myigajpxyidi jade'en. Jøts kumi chø'jkidip ja mayjaa'y ja wyinaty, paty ja ojts jadi'iñi tmajtstu'utti, jøts ja jade'en choo'nidøø.

Ku yikajpxy'aty ja kugubajt

¹³ Waani y'ijty, xjats ja Jesús wi-naagin yiktaniguejxy ja fariseotøjk møøt ja Herodes myigu'uk, jøts ja nugo yjot'e-jxwa'añi, ja' ja nugo chojktip jøts ja kyajpxigø'oty, ja'ats ja yiktani'øønip.

¹⁴ Ojts idø'on ja Jesús jam yiknimiñ, jøts ja yiknimaay:

—Windsøn, nnija'wip øøts jøts ku mets tiy janch mgajpxy, ku me ka'ap xmøjpkita'aky pøni sa jaty ja jaa'y wya'andi, jøts kumi ka'ap mets pøn x'ejxkapy xka'ejxkapy, mdum'ejxkajpki-jpxy mets ja jaa'y, jøts tu'ugyi mets tiy janch xuk'ixpiky ja jaa'y sudso nnøjkin ma Dios, paty øø nyiktøøwa'añ: ¿Øy ku øøts ja windsøn César nmiyakt nmigubatt, uk ka'ap? ¿Nmo'op øøts ja meen, uk ka'ap?

¹⁵ Xjats kumi ñija'wip ja Jesús wyinaty jøts ku nugo yjot'ejxwa'añidi, winets ja tnimaay:

—¿Tiku ø xjot'ejxti? Yakti tu'uk meen, wan ø tu'uk'ijxy.

¹⁶ Xjats ja ojts tmo'odi, xjats ku Jesús ja twin'ixy winets ja ojts tyiktiy, jøts ja wyaañ:

—¿Pøn ya'at ja wyeen y'aaw, jøts pøn ya'at ja xyøøw ixya kyøjxa'ayi?

Xjats ja y'adsoodøø jøts ja wyandøø:

—César yø' yja'.

¹⁷ Winets Jesús ja tnimaay:

—Mo'odi ja César ja yja' pøni midi ja yja'ajtpy, jøts ja Dios xmo'odit pøni midi ja yja'ajtpy.

Jøts ku ja Jesús jade'en wyaañ, winets jaa'y ja ñigyumaap tja'widøø ku ja jade'en y'adsøøy.

Ku ja jaa'y tyiktøwdi pøni janch idø'on ja' ku oo'kpi jadigojk jyujkpyøktit

¹⁸ Xjats ja Jesús ja saduceotøjk ojts ñimiñiyi. Ja' ñimejniyi pøn nømdip jøts ku oo'kpi nijuuni kya'ukpidsømnidit jap oo'kpi jutjøtpy; ja'ats ja ojts yiktiyi jøts ja ojts ñi'i'mxyi:

¹⁹ —Windsøn, yide'en ja Moisés ojts tjaadyañ tu'uk ja kutujk pøni pønuk tku'oo'kp ja ñidø'øxy, jøts ku ja y'u'nk ja ni tu'uk tkayiktañ, winets ja ku'økytø'øxy tmøøt'amajtskit ja ñiyaa'y oo'kpi myigu'uk midi nadyu'uk jøts ja jade'en yika'axiyit. ²⁰ Jøts ja

dø'øn ja jaa'y wyinaty niwixujkti, jade'en ja tyukjaa'y'atti. Xjats ja myøjpi jawyeen y'amajtskiyi'ñ, jøts ja jatyi tku'ø'jky ja ñidø'øxy, ka'anim ja y'u'nk ja wyinaty tpaatinim. ²¹ Ku dø'øn ja jade'en y'ø'jky, winets ja mutskpi midi ja oo'kpi wyinaty myijidsimy'ajtpy, ja' ojts tmøøt'amajtski ja ku'økyø'øxy, jøts ja nayide'en y'oo'knimøø, ni tu'ugin ja y'u'nk ja tkayiktaañ; nayide'en ja myidigøøkpi yaa'y y'ajty. ²² Niduki'iyi ja tø'øxy ja tyiknajkijxy ja yaa'dyøjk niwixujk yaa'y, jøts nipøn ja y'u'nk ja ojts kyadukpaadyi, nipøn ja y'u'nk tkayiktaañ. Xjats ja tø'øxyøjk nayide'en y'oo'knimøø. ²³ Jøts ku ja jadigojk pyidsø'ømdit jap oo'kpi jutjøtpy, çpømbi ja tø'øxy nøjkk jadigojk tnidø'øxy'aty, kumi tø ja niduki'iyi t'atsnidø'øxy'ajtkøxti?

²⁴ Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Ka' mee m'øwyinmay, ja'agøjxp ku xkanijawidi ja Dios kyajpxy, ku xkanijawidi ja Dios myøk'ajtin. ²⁵ Ku dø'øn ja oo'kpi nøjkk pyidsømdi jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, nipøn nøjkk kya'uk'amajtskiñi, nipøn nøjkk kya'uktø'øxmyiyø'øñi, nipøn y'u'nk tka'ukyik'amajtskiñit. Jade'en ja tsinaa'yin ja nøjkk tyiknaxti ejxim ankilis pøn tsinaadyip jap tsajpjøtpy. ²⁶ ¿Ka'ap meets xnijawi, jøts ku ja Dios kyajpxy wya'añ ku ja oo'kpi pyidsøømt jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy? ¿Ka'anim ja nøky x'ixpøkti midi ja Moisés ojts tja'ay, ma ja tnigajpxy sudso Dios ja ojts myigajpxyi jam ujts aayjotp? Ku ja ojts ñii'mxyi: “Tum øts xdios'ajttip ja Abraham, ja Isaac jøts ja Jacob.” ²⁷ Kidi oo'kpipts ja ñidios'ajtpy, pø ja'axi ja ñidios'ajtpy jøts ja tyikjucky'att øy pøn. Jøts mga'øwyinmaapy meets idø'øn ku xkajanchjawidi.

Ja møj kutujk midi ja Dios ñi'ane'empy

²⁸ Xjats winet yja'ljty tu'uk ja kajpxwe-jpitøjk ja myigu'uk midi wyinaty tø tmadøy ku ja Jesús jam jade'en tminagyajpxyi ja saduceotøjkti, jøts kumi ja wyinaty tnijawi ku ja Jesús wyinaty øy tø y'adsøy, winets ja tyiktiiy, yide'en ja tniimaay:

—¿Midi'ibi ja Dios ja kyutujk jawaani møj jøts nmimado'owint?

²⁹ Xjats ja Jesús y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Ja' Dios jawaani møj kyutujk'ajtpy midi wamp yide'en: “Israelit jaa'y, uk-madowdi meets, tu'ugyi ja Dios pøn adøm ndios'ajtindip. ³⁰ Jøts tsokti ja jawaani ejxim niti jade'en xkatsokti, amumjoojt ja xwindsø'øgidit, ja' tu'ugyi mjotmay'attip, ja' tu'ugyi møk m'a-jot'attip.” Ya'at idø'øn øgyutujk'ajtp.

³¹ Jøts jap jadu'uk midi ñiñayjade'en møj, yide'en ja wya'añ: “Tsok mmigu'uktøjk, windsø'øgi mmigu'uktøjk, jade'en xtsokt jøts jade'en xwindsø'øgit sa kø'øm mnachøkyi, jøts sa kø'øm mnawyindsø'øgyi.” Ka'ap jadu'uk kutujk te midi jawaani møj sa ya'adindi.

³² Xjats ja kajpxwejpitøjk wyaañ:

—Windsøn, ka' me mgajpxigøy. Tiy janch me mwa'añ jøts ku Dios ja tu'ugyi, ku ka'ap jadu'uk pøn. ³³ Janch me mwa'añ jøts ku Dios amumjoojt ndsojkint, jøts ku ja amumjoojt nwindso'øjkint, jøts ku ja tu'ugyi møk n'ajot'ajttint, tyimdyiigyajpxy jade'en ku nmigu'uk ndsojkint jade'en sa kø'øm nnachøjkyi'imp. Ne'egi tyimy'øø yø jade'en ne'egi Dios chøjkpy, jøts ka'ap jadine'en yiktsøky ku jiyujk ku ja ti ndawindsø'øjki'int, ku ja ti ndamiyojxin jam altajrkøjxp.

³⁴ Xjats ku ja Jesús ojts t'ixy ja jaa'y ku ja Dios kyajpxy twinmadooji, ku ja

yikxon øy tsuj y'adsoojiyøø, winets ja tnimaay:

—Tyimyjawaani kya'ity jøts mets ja Dios kyutujk xkupøjkit midi yjaaly ja tyanitanaapy.

Jøts jade'en ka'ap pøn y'uknay'a'e-jxiniyi jøts tyiktø'adø'tst øy tyii'ji.

¿Janch idø'on ku ja David t'ap'aty ja Cristo?

³⁵ Jam ja Jesús wyinaty yik'ixpiky tsaptøjkjotp, jamts ja yide'en wyaañ:

—¿Sa dø'on ja kajpxwejpitøjk wya'andi? ¿Pønik idø'on tijy pøn ja Dios Teety ya pyiktaajk naxwiin jøts wyindsøn'att? ¿Nugo ja møj windsøn David y'ap ja tijy, kidi? ³⁶ Janch jade'en wya'andi, ka'ap idø'on ja kya'pxyi kumi kø'øm ja David wyaañ ku Espíritu Santo ja ojts y'agajpxiyi, winets ja Dios kyajpxy ja ojts tjaajyi ma wyaañ yide'en:

Yide'en ja Dios Teety tnimaay ja nwindson'ajtim:

“Ixa'ak jøts ø xpudsøønit n'aga'n'ampy, jøts øts yø mmidsep nmimajadakøxt.”

³⁷ ¿Pøni yø' wyindsøn'ajtim, sudso yø ndejint nugo t'ap'att?

Jade'en ja Jesús wyaañ. Janch namay ja jaa'y jam wyinaty, jøts janch jotkujk ja jam wyinaty pyatmadøyi.

Ku ja Jesús ttamigajpxy sa y'adø'tsti ja jaa'y midi yik'ixpøjktip jam tsaptøjkjotp

³⁸ Yide'en ja Jesús wyaañ ku ja jam wyinaty yik'ixpiky:

—Øyim mnay'eix'etidit, ejxim meets kajpxwejpitøjkin, mnay'eixniyi pøn ja wyet yønjawi tpajidøjttip ku yø'odyi, pøn muum tuu'ajy nagyajpxpoo'kxi ttsojktip windsø'øgi winjawi, ³⁹ pøn ja øybi tsinaabyajt ttsojktip jap tsaptøjkjotpy, pøn ja tsinaabyajt twi'eixtip ku kyaawya'andi, ⁴⁰ jøts ja'

ja ku'økytø'øxyøjk pyøjkiðip ja myeeñ, jøts ja jatyi tku'øø'ndi, ñadyijyi ja øy Dios'ajot'atti. Janch møk ja nøjkk tku'ayowidi ku jade'en y'adø'tsti.

Ku ja ku'økytø'øxy tpiktaajky ja lyimunsi

⁴¹ Tuk'ojk ja Jesús y'ixaajky jap møj tsaptøjkjotpy, jap ja wyinaty chøøni jap kajuun windujpy ma ja jaa'y ja myeeñ tpikta'akti midi ja yojxtip, jap ja t'a'ejxuky ja jaa'y sa jatyi jap pøn myeeñ wyinaty tpikta'akti, namay idø'on ja'adi. ⁴² Winets yja'ljty tu'uk ja ku'økytø'øxy pøn wyinaty janch ayoop, pøn wyinaty niti ka'ejtixp. Ja'ats pyujxmeeñu'nk majtsk tkugo'oniyii'n jap meeñ abøjk'i'i'njotpy, tuki'iyi dø'on ja tpiktaajky midi ja wyinaty myøø'tajtpy. ⁴³ Winets ja Jesús tyajxixiyii'n ja pyabøjkpitøjk, jøts ja tnimaay:

—Janch meets idø'on nnøjmi ku yø ku'økytø'øxy janch ne'egi jawi ndejint ja myeeñ tø tyøxy. Nipøn jaa'y ja myeeñ jade'en tø tkayøxy pøn jatyi ja myeeñ tø tja'agonidi jap kajuunjøtpy; ⁴⁴ kumi ja myeeñ windank yø jap nugo tø tpikta'akti; jøts yø tø'øxyøjk øy idø'on yø ayø, ne'egi tø yø tpiktakixy ja ñidsinaajjik midi yø jam myøø'tajtpy.

Ku ja Jesús tnigajpxy jøts ku ja tsaptøjk yjett

13 Xjats ku ja Jesús pyidsiimy jam møj tsaptøjkjotp, winet ja pyabøjkpitøjk ja tu'uk ñimaajyøø:

—iWindsøn, ejxik mets, ti tsaayø jade'en jøts ti tøjkyø jade'en!

² Xjats ja Jesús y'adsøø yøts ja wyaañ: —¿M'ijxpy yø møj tøjkyø? Ni tu'ugin yø tsaayø ja nøjkk kyatañ nikiibyety. Me'endip ja jaa'y jøts ja nøjkk tjaagøxtø tuki'iyi yø tøjkyø.

Ja ejxa'an midi yik'exp ku wyinaty yiktiidyunwanidi ja naxwii'niit jaa'y

³Xjats ja jade'en ñojkxtøø jam kojpkøjxp midi txøøw'ajtp Olivos, ja kojpk midi jam wyinaty tsaptøjk awemp tam. Jamts ja Jesús y'ixaajky, jøts pyabøjkpitøjk ja jam amaa'tsk yiktøøjiyøø, yide'en ja Pedro wyandøø møøt ja Jacobo, møøt ja Juan, jøts møøt ja Andrés:

⁴—Ja' øø ndsøjkpy jøts øøts xukmado'ot windem idø'on yø tsaptøjk jade'en yjatt. ¿Ti tiy'ajtin øøts jawyeen n'exp jøts ku dø'on ja jade'en wyinaty yjatwa'añ?

⁵Xjats ja Jesús y'adsøø y jøts ja wyaañ: —Øyim mnay'ejx'etidit, ejxim mee pøn mwin'øø'niyi. ⁶Kumi may jaa'y nøjkk myendi jøts øts ja x'adunaxtit, jøts ja ñøø'mdit: “Cristo øts”, mayjaa'y ja jade'en wyindaay'attip.

⁷Jøts ku meets ja tsep øy mā xni-mado'ot ku ja tsep wyingoni, kidi md-sø'ogidi kumi jatp idø'on ja jade'en, ka'ap ja ñaxt jøts ka'ap ja' tiidyu'unin xøøwi. ⁸Kumi ja møj ja mutsk ja kajp nøjkk cheptundi xem yam, windsøndøjk ñañibid'øgidit pøn jaty yikutujktip ya naxwiiñ; maawyeen ja ujx nøjkk ñaxy, me'emp ja yuu, may'ampy ja jaa'y nøjkk ja myigu'uk tmidsepøkti a'øy'ampy pøn ja nugo tyikma'attip. Jøts ku dø'on ja jade'en yjatt tso'ondakpnim idø'on ja ay-o'on wyinaty jade'en.

⁹Jøts øyim mnay'ejx'etidit; kumi myikøyakp meets mā kudunktøjk yikutukti, jøts mee nøjkk myiktsilky myikwøpy jap tsaptøjkjotpy. Mwinguwa'agip mee nøjkk ja møj windsøndøjk; øts meets jap xkunøjkxip jøts ja windsøndøjk myikmadya'agidit, xjats meets idø'on ja nja' xnigubojkit. ¹⁰Namga'anim ja tiidyu'unin xøøw tpaaty ku ja øgyajpxy ku ja ømyadya'aky øy magajp yikajpxwa'kxt.

¹¹Jøts ku jade'en ja kudunk øy madsoo myiktawinguwawidit, kidi xkumayidi xkudajidi sudso x'adsojimbettit. Jade'en idø'on mwā'andit pøni sa Espiritu Santo winet myik'ayukpaadyidi; kidi meedsip kø'øm mgajpxp, ja Espiritu Santo meets m'agajpxiyip. ¹²May ja jaa'y ttukmiga'axwa'kxy ñagyøyakidit jøts y'ooktit, may ja u'nkteety ja y'una'jk nøjkk tmidsepøkti jøts ja tkøyaktit, nayide'en ja una'jk nøjkk tmidsepøkti ja tyeety ja tyaak kunim o'jkin ja ttukpaattit kø'øm. ¹³Jøts mdumidsep'attip meets ja jaa'y ja'agøjxp ku meets øts xjanchjawi; jøts pøni pøn ja ayo'on jade'en tmidanaapy kunim y'ookt, ja' idø'on nøjkk nitso'ok'ajtp.

¹⁴Jade'en ja Dios kyugajpxy Daniel tjaay tu'uk ja nøky mā ja ojts tñigajpxy midi ja jaa'y tyikma'atp, jøts ku meets ja jade'en x'ext ku ja mā tø yikpikta'aky mā ja kyapaat'aty —pøni pøn ya'at nøkyajpxy, wan tja'gyuki—, jøts pøni pøn jam Judea tsinaadyip wan tkaknøjkxti jam kojpkjotp. ¹⁵Jøts pøni jam wyinaty tø pyety tyøjkøjxp ja'abi xøøw, jøts ku ja wyinakt ka'ap ja yjaaktyimy'atstøkit jap tøjkjøtpy jøts ja tjaakyikpidsø'ømt øy ti, ne'egi tø'øp ja' ku ja jadi'ini yjaaka'akt; ¹⁶jøts pøni pøn jam wyinaty kyamjotp, ka'ap ja y'ukwimbejtnit jam tyøjk windum jøts ja wyet ja tjaak'atswetst. ¹⁷¿Ti yjanch'ayøø y tø'øxyøjk pøn wyinaty jøtpyti, pøn jam wyinaty myutsku'nk tmøøt'ajttip ja'abi xøøw! ¹⁸Ajot'att amidowdi ja Dios jøts kidi yja'aty ja tiempi winet et ku ja et wyinaty xyuxy, jøts kidi ja'abi xøøw mga'akti; ¹⁹kumi ja dø'on nøjkk ja møk ayo'on tyuñiyi midi ka'anim yik'ixy nijuuni wine'en ñaxy kujk ja tiempi jaayip ku Dios tyiktso'ondaajky yø naxwii'niit, nika'ap nøjkk jadu'uk ja ayo'on jade'en yik'ixy sa ja'ajjin midi idø'on me'emp. ²⁰Jøts ku Dios Teety ja jeexyip tø tka'agajpxuky kon ja

ayo'on, ti pøn xijy jade'en nitso'ok'atp; jøts ja'agøjxp Dios Teety ja tø tyikøñ ku ja ttsøky ja yjaa'y pøn ja tø twiwich.

²¹ Pøni pøn mdukmadojidip, pøni pøn mnimaajyidip: "Ejxti, ixya dø'on ja Cristo", uk ku myiknøjmidit "Ejxti, ixem ja Cristo tyani", kidi xmibøkti. ²² Ja' idø'on nøjx jade'en wandip pøn ñadyijyi jade'en sa Cristo sa ja Dios kyugajpxy, pøn ja miku' myøk'ajtin nøjx tyiktuujnidip jøts ja nayide'en ttu'unt sa Diosin, yjawin'øømbaatwa'amp ja nøjx pøn ø tø nwiwich. ²³ Jøts nay'ejx'etidi meets, nayjøp'ejxidi jøts kidi mwindaay'atyidi ja miku'; patki'jyi meets yø yam ndukmadøy.

Sa mye'ent ja naxwii'ñit jaa'y myøjkudanaabyi

²⁴ Ku dø'on ja tiempi ñaxt ma et ja ayo'on tyuniyit, winet ja xøøw y'ookt, winet ja po' y'ookt, jøts ja ka'ap y'uk'anidit, ²⁵ ka'agøjxp yø maadsa' jam tsajpwemp, jøts naxp ja uix jam tsajpwemp. ²⁶ Xjats t'ejxtit ja naxwii'ñit jaa'y ja myøjkudanaabyi ku ja kyutujk tmime'ent møk'ajtingøjxp yoots agujkp. ²⁷ Winets øts ja n'ankilis ngajxwa'kxt, ja'ats øts ja njaa'y xwaamujkip pøn øts tø nwiwetsti øy madsoo, yikwaamuktip ja' øy ja wyinaty ma tyimyjatsøøni.

²⁸ Uk patmadojidik øts ja n'ixpøjkin: Ku ja iigi kipy y'awaj y'u'nk'aty jøts ku ja kujk xyimumbøjkni, jade'en yiknijawi ja et jøts ku y'anda'akwani. ²⁹ Nayide'en idø'on ja n'ukpiktaajkint sa ja ayo'on nøjx ñaxy; jøts ku ja jade'en x'ejxtit, jade'ents meets ja xnijawidit jøts ku øts wyinaty nmenwani. ³⁰ Janch meets idø'on nnøjmi, jatp idø'on ja jade'en namga'anin jaa'y wyinaty y'ookti. ³¹ Najxp yø naajx yø tsajp y'ity, jøts niwindem øts n'ayuujk kyanaxy.

³² Ka'ap ja et ja xøøw yiknijawi pøni juuni dø'on ja jade'en yjatt, nipøn ja

tkanijawi, ni ankilis ja tkanijawi, jøts ni Dios U'nk ja tkanijawi. Ja Dios Teety ja tu'ugyi tnija'wip.

³³ Jøts nayjøp'ejxidi meets ejtp, ejtp ja Dios x'ajot'attit kumi ka'ap meets ja xnijawi pøni juuni øts wyinaty nwimbejtkojmit. ³⁴ Jade'en idø'on ja ndejint n'ukpiktaajkint ejxim ja jaa'y midi nøjx jagam widejtpi, jøts ku ja chøøñ y'uk'ane'empy ja tumbi ja', tu'uk jaty tyumbi ja t'uktunkmø'øy jøts y'ukpik-takpy tøj adinaabyi ja tu'uk, pøn t'e-jx'etp ja tøj. ³⁵ Jøts ejtp idø'on mjøp'e-jxtit, kumi ka'ap meets ja xnijawi pøni juuni yja'att ja mwindsøn midi kudøjk'ajtp, jotmøñ ja yja'aty ux, uk jotmøñ ja yja'aty tsuu'm, jotmøñ ja yja'aty ku tsapni'aaw y'ayajxnidi, uk jotmøñ ja yja'aty jøpkoots; ³⁶ ka' ti nni-ja'win pøni juuni ja yja'att, kuts meets ja jotmøñ mmaagubaadiyit yam meets jap wyinaty mmaa'y. ³⁷ Midi mee ndukmadøopy, niduki'iyi øts idø'on ja jaa'y jade'en nnøjmi jøts tjøp'ejx'ettit.

Ku ja Jesús yikajpxy'aty jøts ja yikmatst

14 Ja majtsk xøøw wyinaty kya'ity jøts ja paski xøøw tpaatt ku ja jaa'y tkaydi ja tsapkaaky jadi'iñi midi ja levaduri tkamøøt'ajtp. Winet et idø'on ja teetywindsøn møøt ja kajpxwejpitøjk t'ixa'adi ja taay ja winmaa'ñ sudso ja tjadyimy'ukmatstit ja Jesús awin'øøni'ampy, jøts ja tyik'ooktit. ² Xjats ja yide'en køøm ñawyajnidøø:

—Ka'ap ja jade'en y'ø'y'att ku ja nmajtsint xøjøjty, tsojk ja jaa'y jade'en xem yam pyidøøktit jøts adøm ja sagasa xu'unindit.

Ku ja Jesús yiktagutajmji'iky ja pa'akxuu'kpi

³ Jam ja Jesús wyinaty ma ja kajp txøøw'aty Betania, jam ja wyinaty

tyøk'ayø'y Simón wyindum, ja jaa'y pøn wyinaty axøø'kpi'm putsp; jam ja Jesús wyinaty twindsøøni ja mesi ku tø'oxyøjk tu'uk tmija'ljty ja poop tsaadu'ljts midi wyinaty tmøøt'ajtp ja aceite midi janch pa'alaxuu'kp, jøts midi janch tsowi to'jkip. Ja'ats ja tø'oxyøjk ojts tkupu'udu'uty, jøts ja Jesús kyubajk ja ojts tnanitajmiyi. ⁴Winets ja jaa'y y'ambøjktøø pøn jam wyinaty winaagindi, yide'en ja ojts ñawy'añidi:

—¿Tigøjxp ku yø pa'alaxuu'kpi jade'en nugo tø wyindigøy? ⁵Tø yø jeexyip ne'egi yiktøøky tigøøk magø'pxy denarios, jøts ayoobi jaa'y ja jeexyip ja meen yiktabadøki.

Jøts ja tjanchmyi'ambøjktøø ja tø'oxyøjk.

⁶Winets Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Majtstu'utti; ¿ti yø mdamigajpxtip? Øts yø jade'en tø x'ødyuñ. ⁷Kumi ejtp meets ayoobi jaa'y xpaatt x'ext, jøts ødyundi meets ja' pøni juuni meets ja kø'øm xmay'atwa'añ; jøts kidi xjöp'ejxti jøts øts meets ejtp xpaatt x'ext. ⁸Tø øts idø'on yø tø'oxyøjk jade'en xuñ pøni sa øts idø'on yø xamidsøkyin; tø øts ja pa'alaxuu'kpi yø xanitemy kumi x'ookjöp'ejxnip øts idø'on ja', paty idø'on xyik'øø'yini xyikpaajtini kumi wingonip øts ja n'o'jkin.

⁹Janch meets idø'on nnøjmi, ku øy maðsoo yikajpxwa'kxt ja øgyajpxy ja ømyadya'aky yä naxwiiñ, nayide'en yø øy maðsoo yiknimadya'akt ku øts yø tø'oxyøjk jade'en tø xmay'aty, yikja'myatsp yø øy juuni ku yiknimadya'akt.

Ku ja Judas ñay'awajniyi jøts ja tkøyakt ja Jesús

¹⁰Winets ja Judas Iscariote chøø'ñ pøn ja Jesús pyabøjkpitøjk wyinaty møøt ñimakmajtsk'aty, jøts ja ojts tnanijky ja teetywindsøn, ja'ats ja møøt tkajpxy'ajty jøts ku ja tkøyakt ja Jesús. ¹¹Xjats ku ja jade'en tmadoodøø, winets ja jyanchx-

ondaktøø, jøts ja Judas ja meen jatyi yik-tami'awa'aniyii'ñ. Ja'agøjxpts ja Judas t'ixaay ja taay ja winmaa'ñ juuni et ja t'ukøyakt ja wyindsøn.

Ku ja nwindson'ajtim yjaak'a'ux'ajtni møøt ja pyabøjkpitøjk

¹²Xjats ku ja xøow tpaajty midi ja israelit jaa'y yjanch'amaay'ajttip, ku chapkaaky ja jadi'ini tkaydi midi levaduri tkamøøt'ajtp, ja'abi xøow idø'on wyinaty tø tpaaty jøts ku ja xøow midukxøow tyuñi, ja' ja tyejtjtp paski, ja'abi xøow idø'on ja tyukni'o'jkidip ja borreegi maxu'unk, paty ja pabøjkpitøjk winet et tyiktøødøø ja Jesús jøts ja tnimaadyøø:

—¿Ma øøts ja paski a'ux nyik'awext jøts ni'amuki n'a'ux'ajtidit?

¹³Xjats ja Jesús ja pyabøjkpitøjk namajtsk tkajxtsøø'ñ, yide'en ja t'uknimaay:

—Nøjkxti jam møj kajpjotp, jamts inet jaa'y tu'uk x'ejxpaattit pøn jam wyinaty tsiy tyanigo'onip, ja'ats mbanøjkx-tip, ¹⁴jøts pøni ma ja yja'aty, jajts ja kudøjk xnøjmidit: “Yide'en ja windsøn wya'añ: ¿Mak idø'on ja tøjkjoojt, mak idø'on ja pyabøjkpitøjk ja tmøøtka'aty tmøøt'uukt, mak idø'on paski a'ux ja tka'adyit?” ¹⁵Winets meets inet ja myiktuk'ext tu'uk ja tøjkjoojt jap nipat tøjki-xpy midi jap a'ejxi abaadi ejtnip; jajts meets ja jii'kxy xyik'øyidit midi njøø'kxindip.

¹⁶Xjats ja pyabøjkpitøjk namajtsk ñøjkxtøø jøts ja ojts yja'atti jam møj kajpjotp, jamts ja jade'en tjanchpaattøø sa Jesús ja wyinaty tø tyukmadøyidi, jøts ja jam tyik'øyidøø ja paski a'ux, winets ja wyimbejtøø ma choo'ndøø.

¹⁷Xjats ku ja et kyoodsiyii'ñ, winets ja Jesús ja pyabøjkpitøjk nimakmajtsk jam tmøøtja'ljty. ¹⁸Jøts ku ja twin-guwa'atsidøø ja kyaabyajt, kuts ja jam

wyinaty kyaañidi, winets ja Jesús ja pyabøjkipitøjtk tnimaay:

—Janch meets idø'øn nnøjmi jøts ku ja ixyam nidu'ugin nmøøtkay pøn øts inet amaa'tsk'ampy xkøyakp.

¹⁹ Xjats ja pyabøjkipitøjtk yjanchjot-may'oo'kpøjktøø, jøts ja nidu'uk jaty tyiktøødoø:

—¿Wan ja ndejint y'øtsi?

Nayide'en jadu'uk wyamøø:

—¿Øts ndejint jade'en adø'øtsp?

²⁰ Winets ja Jesús y'adsøø y jøts ja wyaañ:

—Tu'ugyi ja' pøn øts idø'øn jade'en xu'ump, jøts ka'ap ja yjagami, ixya adøm idø'øn ja nmøøt'a'ux'ajtindi, nidu'ugin meets jade'en xunwa'añ. ²¹ Jade'ents idø'øn yjatt ja naxwii'ñit jaa'y myøjku-danaabyi sam ja Dios kyajpxy wya'añin; jøts iti ja jaa'y yjanch'ayøø y pøn øts jade'en xkøyakp amaa'tsk! Tø ja jeexyip ne'egi tyiy ku jeexyip kyidyimgye'exy.

²² Ku dø'øn ja jade'en ixam wyinaty kyaydi, winets ja Jesús tnixajiyi'ñ tu'uk ja tsapkaaky, jøts ja ttamøja'wiyii'ñ ja Dios Teety, xjats ku ja t'adujk-pajky, winets ja tmøø y pyabøjkipitøjtk, yide'en ja wyaañ:

—Kaydi, ya'at øts idø'øn ñamyayi nne'kx'ajtpy.

²³ Xjats ja nayide'en t'adam'ujch tu'uk ja uujk'ii'ñ, jøts ku ttamøja'wiyii'ñ ja Dios Teety, winets ja ttuk'uk'abidsiimy ja pyabøjkipitøjtk midi ja wyinaty tø t'adami jap uujk'ii'ñjøtpy, niduki'iyi ja t'uktamujktøø. ²⁴ Yide'en Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Yø øts idø'øn ñamyayi nni'jpy'ajtpy midi widsu'ump widaxp øts nnikøjxp øts ngubajkp ku nyikpikta'akt jam kruskøjxp. Ja'ats may jaa'y y'ajot'attip jøts ja ñitso'ok'attit. Jade'en'ampy idø'øn ja Dios Teety tyik'adukwa'añ ja wyanda'aky sam idø'øn ja ttami'awa'aniiyii'ñ ja nitso'ok'ajtin. ²⁵ Janch meets idø'øn nnøjmi, jøts ku

ka'ap n'uk'uknit yø vino, jaanim øts yø nøjcx n'uuky jadigojk ku Dios kyutujk yja'att, ku kyutujk ja ttanitanit ja yja'y.

Ku ja Jesús kø'øm tnigajpxy jøts ku Pedro ja kyu'øøniyit

²⁶ Xjats ku ja t'øøgøjxtøø ja Dios kya-jpxy, winets ja ñøjkxtøø jam kojpkøjxp midi txøøw'ajtp Olivos. ²⁷ Jøts ja Jesús pyabøjkipitøjtk tnimaay:

—Niduki'iyi meets inet xatsø'ødyu'unt ixyamgoots; kumi yide'en Dios kyajpxy wya'añ: “Yikøyakp ja borreegi ejxpi jøts ja y'lookt, jøts ja borreegi jadi'iñi kyaak-wa'kxnidit.” ²⁸ Jøts ku ø nbidsø'ømt jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, winets ø nnøjcxjawyenit jam Galilea, jamts mee xpaatt.

²⁹ Xjats ja Pedro tnimaay ja Jesús:

—Øy mets mbabøjkipitøjtk niduki'iyi mjadatsø'ødyuñiyi, niujuuni me ngadatsø'ødyuñ.

³⁰ Winets Jesús ja ñimaajyøø:

—Janch mets idø'øn nnøjmi jøts ku yamgoots inet mnø'ømt ku me ka'ap x'ijxy'aty, ka'anim tsapni'aaw wyinaty myajtsk'aya'axy ku mets inet tigøøk ojk mwā'ant jade'en jøts ku me ka'ap xnijawi.

³¹ Xjats ja Pedro møk'ampy tyimwyin-dani ja Jesús, yide'en ja tnimaay:

—Nja'øøky me møøt, niujuuni øts jade'en ngawa'ant.

Tum jade'en ja yjadu'ukpi pabøjkipitøjtk wyandøø sam ja Pedro wyaañ.

Ku ja Jesús t'ajot'ajty ja Dios Teety jam Getsemani

³² Xjats ja yja'ttøø mā ja et txøøw'aty Getsemani, jamts ja Jesús pyabøjkipitøjtk tnimaay:

—Ya tsøøniidi, wan ø t'ats'ajot'aty ja Dios Teety.

³³ Winets ja t'ukwaay ja Pedro, ja Jacobo, jøts ja Juan, jøts ja

ojs tmøøtnijkxy, xjats ja Jesús yjantyimchø'jkii'ñ, ka'ap ja y'ukwinmaa'nbyatni, ja'agøjxp ku ja y'ayo'on wyingøñ. ³⁴Jøts pyabøjkpitøjk ja tnimaay:

—Janch tyimyjotmay'oo'kp øts, øy øts yø yjawi jadi'iñi ngu'oogit. Awejxti ya øjxim mma'oo'knidi, wijy m'ettit.

³⁵Xjats ja Jesús jawaani yjaaknajtso'øiyii'ñ, japs ja ojs ñagyuxendya'agiya, jøts Dios Teety ja ojs t'amidøy jøts ja jade'en kidi tyimy'ayo'ombaaty sa dø'øn ja wyinaty yjatwa'añ ja'abi xøøw. ³⁶Yide'en ja wyaañ ku dø'øn ja ojs dios'ajot'aty:

—Mets Teety, øyik jade'en xjanchkayikjatt, jøts øts kidi jadine'en ayo'on ndyimbyaaty; øy idø'øn kyidyimyjade'eni sam ø ndyimyjatsøkyin, jade'en øts idø'øn ngupøkt pøni sa me xamidsøky.

³⁷Ku ja jade'en wyaañ, xjats pyabøjkpitøjk ja tnimiñ, maadip ja jap wyinaty ku ja ojs tpaaty; winets ja tnimaay ja Pedro:

—Simón, ¿tø me ma'oo'kni? ¿Niwine'en me waani tø mgawijy'lity?

³⁸Wejti kajti jøts ja Dios x'ajot'attit, nay'ejx'etidi jøts kidi mmimajada'agidi ja ayo'on midi wingomp. Janch øts idø'øn nwa'añ ku ja winmaa'ñ janchja'ødyunwa'añ, ja ne'kxts jaayi ja ka'øybi tumbi amutsk'ejxiyip.

³⁹Xjats ja ñøjkxkojmøø Dios Teety ajot'ajtpi, nayide'en ja ojs wyangojmi sa ja wyinaty jawyeen tø wya'añ. ⁴⁰Winets ja myengojmøø ma pyabøjkpitøjk ja jam, maagojmidip ja wyinaty ku ja tpaajty, kumi janchmaa'y'oo'ktip ja'. ⁴¹Jøts ku ja tigøøk ojk ojs t'ixy ja pyabøjkpitøjk, jaanims ja tnimaay:

—Tøts inet, maanidi poo'kxnidi. Wan jade'en tjaty, tø dø'øn tyimbyaaty jøts yikøyakt ja naxwii'ñit jaay

myøjkudanaabyi. ⁴²Pidø'økti, niwejti, wan tjaa'myindi; ixa ja ixyam wyingøñ pøn øts inet xkøyapk.

Ku ja Jesús yikmajch

⁴³Nay jamnim ja Jesús wyinaty jade'en wya'añ ku ja Judas yja'ljty, pøn ja pyabøjkpitøjk wyinaty møøt ñimakmajtsk'atti, ja'ats ja mayjaa'y jam tmøøtja'jt tsujx møøt jøts kipkyapidi. Ja teetywindsøn idø'øn ja wyinaty tø kyexyidi, møøt ja kajpxwejpitøjk, jøts møøt ja møjaa'dyøjkti. ⁴⁴Yide'en idø'øn ja Judas wyinaty tø wya'añ jøts ja tu'uk tpikta'akt ja ejxa'anin midi ja y'ejxtip ku ja tkøyakt ja Jesús, yide'en ja wyinaty tø wya'añ:

—Pøni pøn øts inet ndsu'kxpy, ja idø'øn ja wyinaty; ja'ats idø'øn mmatstip, jøts ja xyiknøjkxtit ta'tspiky'ampy.

⁴⁵Xjats ku dø'øn ja jam jade'en yja'ljty, winets ja twinguwa'jkii'ñ ja Jesús, yide'en ja tnimaay:

—Øts, windsøn, memp.

Jøts ja ojs jade'en ttsu'kxy. ⁴⁶Xjats ja Jesús yiknixajiyii'ñ, jøts ja jade'en yikmajch.

⁴⁷Jøts ja jaa'y pøn ja Jesús jam wyinaty myøøt'ajtpy, ja' tsujx tu'uk tnixajiyii'ñ jøts ja ttaxikja'tstuupty ja teetywindsøn tyumbi, ojs ja tyatsk ja tyikwinajki. ⁴⁸Winets ja Jesús tnimaay ja jaa'y pøn ja wyinaty tø myachi.

—¿Ti mee x'ejxni ku xanimenidi ja kipy jøts ja tsujx? ¿Ti mee x'ejxni, maa'tspi, ku meets jade'en xmatswa'añ? ⁴⁹Jabom jabom meets jam y'ijty nyik'ix-piky tsaptøjkjotp, ¿ti kuts meets jam xkamajch? Paty idø'øn ya'at ixyam jade'en yjaty kumi Dios kyajpxy jade'en wamp, ¿sudso'ampy idø'øn ja kyatø'tø?

⁵⁰Winets ja pyabøjkpitøjk tmajtstut-tøø nadyu'tuk ja wyindsøn Jesús, jøts ja ojs jadi'iñi y'agakpajknidi.

Ja una'jk jaa'y pøn jadi'iñi kaktigøø

⁵¹ Jamts ja Jesús wyinaty pyayø'øyi tu'uk ja una'jk jaa'y pøn ja poop wet wyinaty tyukwop'ajtp, ja'ats ja yikmach; ⁵² winets ja wyet ja tmajtstuupty, jøts ja jadi'iñi niwa'ats kyejky.

Ku ja Jesús yikwaanijkxy jam kutujktaajkjotp

⁵³ Xjats ja Jesús yiknajtswa'awiyii'n jam møy windsøn wyindum pøn ja teety wyindsøn'ajtip, jam idø'øn ja windsøndøjk ñamyujkøjxidøø møøt ja møjaa'dyøjkti. ⁵⁴ Jagam idø'øn ja Pedro tpayø'øyi ja wyindsøn ku ja yiknajtswa'awiyii'n jam windsøn kyutujktaajk agø'øm, jade'en ja tpaja'jty, jamts ja Pedro tmøøt'ixaajky ja tajk, ja' ja jam myøøtjo'kxpjky ma ja jøøn jam wyinaty tø myøji.

⁵⁵ Jøts ja teetywindsøndøjk møøt tuki'iyi ja kutujk adsinaabyidi t'ixaadyøø tu'uk ja pøky, jade'en ja t'ixaadyøø ja pøky jøts ja tuku'oogiwyā'andi ja Jesús; xjats ja niti tkapattøø. ⁵⁶ Kumi øy ja tigati ttaniwambatti jøts ja jade'en xem yam kyanabyaadyidi ja y'ayuujk. ⁵⁷ Winaagin pyidø'økti møk'ampy jøts ja nugo tni'øønidi øy ja yjagajade'eni, yide'en winaagin wyandøø:

⁵⁸ —Tø øøts yø nmadøy ku yø yide'en wya'añ: “Nyikida'ap øts yø tsaptøjk midi yø jaa'y tø tyik'øyidi, jøts øts kyidigøøk xøow jadu'uk nyikwa'kukit midi ja jaa'y kyayik'øyip.”

⁵⁹ Jøts ni jade'embaat ja kø'øm kyanagyupikyidi ku ja øy sa yjawa'andi.

⁶⁰ Winets ja teetywindsøn tyanaagyukiyii'n jam mayjaa'yjotp, jøts ja tyiktiy ja Jesús, yide'en ja tñimaay:

—¿Ka' idø'øn m'adsø? ¿Ti dø'øn jade'en myiktani'øø'nip?

⁶¹ Xjats ja Jesús amøñi tyik'ity, jeky ja niwine'enin kyidyimy'adsøø.

Winets ja teetywindsøn ja ojts jadigojk tyiibyikyiyi, yide'en ja ojts ñii'mxyiyi:

—¿Mets idø'øn ja' pøn Dios Teety pyiktaajky jøts mets mwindsøn'att? ¿Mets idø'øn ja Dios Teety m'U'nk'ajtip?

⁶² Xjats ja Jesús y'adsøø jøts ja wyaañ:

—Øts idø'øn ja'. Øts idø'øn ja naxwi-iñit jaa'y nmøjkudanaabyi'ajtpy, jøts x'ejtip meets ku n'ixa'akt aga'n'ampy ma Dios Teety, jøts ku nayide'en ø nme'ent yoots agujkpy jap tsajpjøtpy.

⁶³ Winets ja teetywindsøn ja wyet kø'øm ttakø'jtsiyii'n ku ja y'oj'abajtyii'n, ja' idø'øn tyijpy ku tø ja jaabaat y'oj'amø'øty, xjats ja wyaañ:

—¿Ti ejxpi ti niija'wibi jaaktsojkiyip? ⁶⁴ Tøxi xmadowdi sa tø wya'añ ku ja Dios Teety yø tø twingajpxnaxy; ¿sa dø'øn xjawidi ku jade'en wya'añ?

Winets ja niduki'iyi ttanikajpxtøø ja o'jkin.

⁶⁵ Jøts winaagin jatyi tñidsujidøø, jatyi twinmajtstøø jøts ja ttsee'ktøø, yide'en ja wyan'adø'øtsti ku ja jade'en ttundi:

—¿Najtsjawi pøn tø mgøxyi!

Jøts ja tajk ja twingoxti tjøpkoxti awa'an'ampy.

Ku ja Pedro tku'iñ jøts ku ja ka' t'ijxy'aty ja Jesús

⁶⁶ Jap ja Pedro wyinaty tøk'agi'py ku yja'jty tu'uk ja tø'øxyøjk pøn ja teetywindsøn tyumbi'ajtpy; ⁶⁷ ja'ats ja ojts y'ijxyiyi ku ja jap wyinaty jøn'ajpy yjo'kxpiky, tøyim ja wyinaty wyin'e-jxniyi xjats ja yide'en ñimaajyøø:

—Nayide'en mets y'ijty xpawidity ja Jesús ja Nazaretit jaa'y, ¿kidi?

⁶⁸ Xjats ja Pedro ja ka'ap tñigajpxy, yide'en ja wya'añ:

—Ka'ap øts ja n'ijxy'aty pø pøn ja', jøts nguidymñija'wip øts pø ti me mgajpxpy.

Xjats ja jade'en yø'øpyidsiimy jam tajyjøp'am. Winets ja tsapni'aaw y'ayajxijlky. ⁶⁹Jøts ja tø'øxyøjk ojts twin'ixy jadigojk ja Pedro, xjats ja ttukmadoobinaxwa'jky ja jaa'y pøn jam wyinaty, yide'en ja wya'añ:

—Ya'at jaa'y tmøøtwidejtp yø Jesús.

⁷⁰Winets ja Pedro ja ka'ap tkupijky jadigojk. Waani y'ijty, xjats Pedro ja jaa'y ñimaajyøø jadigojk pøn jam wyinaty:

—Mets inet mdyimyøøtwidijtpy yø Jesús; kumi Galile'it jaa'y mets, jøts jade'en me mgajpxy sa yø kyajpxti.

⁷¹Winets ja Pedro kø'øm kyanay'omyigajpxiyøø møk'ampy ja jaa'y yide'en:

—Tyimy'ijxpy ja Dios jøts ku nguidy-imñijawi pøni pøn jaa'y meets jade'en mdijpy.

⁷²Xjats ja tsapni'aaw myajtsk'ayajxy. Winets ja Pedro tja'myejch ja Jesús y'ayuujk sa ja wyinaty tø ñii'mxyi: “Ka'anim wyinaty ja tsapni'aaw myajtsk'aya'axy ku mets inet wyinaty tigøøk ojk tø mwani ku me xka'ijxy'aty.” Jøts ja tkuyajxyii'n ku ja jade'en tja'myejch jøts ku ja wyinaty jade'en nichøky tø wya'añ.

Ku ja Jesús twingua'jkiyii'n ja Pilato

15 Xjats ku xyiindyaaky, winets ja teetywindsøn ñamyujkidøø møøt ja mõjaa'dyøjkti, møøt ja kajpxwejpitøjkti, tuki'iyi wine'en ja t'adsøonidi ja kutujk jam tsaptøjkjotp. Jøts ja ojts tyiknøjkxti ja Jesús køwiñ jam Pilato wyindum, jamts ja tkøyakti. ²Xjats ja Pilato tnimaay ja Jesús:

—¿Janch mets idø'øn windsøn'ajtp ya israelit jaa'y y'etjøjty?

Winets ja Jesús y'adsøø yøts ja wya'añ:

—Øts ja'.

³Xjats ja teetywindsøn janch may ja øø'nin tpiktaktøø, yikxon ja Jesús

yikni'øø'niyii'n. ⁴Winets ja Pilato tyiktiy jadigojk, yide'en ja tnimaay ja Jesús: —¿Ka'ap idø'øn m'adsøy? ¡Ejx! Yikxon mjanchyikni'øøni. ¡Ejx! Ja pøky kawinakjøøjp myiktani'øøni.

⁵Jøts kyidyimy'adsoop ja Jesús ku Pilato ja jade'en ñii'mxyi; jøts ñigyumaap idø'øn ja Pilato ja kø'øm tjawi ku ja jade'en kyidyimy'adsøy.

Ku ja nwindson'ajtm Jesús ñidujkiyii'n jøts ja y'ookt

⁶Yide'en idø'øn ja Pilato wyinaty ja kostumbri tmøøt'aty ku ja paski xøøw tpaaty, winets ja tyik'awa'atpidsimy nidu'ugin ja tsumyjaa'y, pøni pøn ja mayjaa'y yik'awa'atpidsømwandip. ⁷Jamts wyinaty tu'uk ja pøkyjaa'y tsumy pøn txøøw'ajtp Barrabás, ja' ja jap møøt chum'ity pøn ja wyinaty møøt tø yikjaa'y'øøky ku tsep ja wyinaty tø ttundi møøt ja kudunktøjk. ⁸Xjats ja mayjaa'y jam jade'en myendøø, jøts ja t'amidoobinaxwa'aktøø ja Pilato jøts tsumyjaa'y ja tyik'awa'atpidsø'ømt nidu'ugin sa kyostumbri ja wyinaty tmøøt'aty. ⁹Winets ja Pilato y'adsøø yøts ja tnimaay:

—¿Sa mee m'ukwa'añ, wan yø israelit windsøn tyikmajststu'uty?

¹⁰Jade'en ja wya'añ kumi tø dø'øn ja wyinaty tja'gyuki jøts ku ja teetywindsøn wyinaty nugo tø tkøyakti ja Jesús tanejkingøjxp. ¹¹Xjats ja teetywindsøn tkajpxwejkøjxtøø ja mayjaa'y. Ojts ja t'agajpxidi, jøts ja wya'andit jøts wan ja Barrabás t'awa'atpidsimy jøts ka'ap ja Jesús. ¹²Xjats ja Pilato tyiktiy ja mayjaa'y, yide'en ja tnimaay:

—¿Jøtsimts yø israelit windsøn, sa yø yiktu'unt?

¹³Winets ja y'adsoodøø jøts ja wyandøø møkta'aky:

—¡Yikruspat!

¹⁴Xjats ja Pilato tnimaay ja mayjaa'y:

—¿Ti tundigøø'yin yø tø tuñ, ti yø kyubatp?

Winets ja tjaaktyimyikjinajxtøø, møk'ampy ja yjaaktyimwyandøø:

—iYikruspat!

¹⁵ Jøts kumi yikjotkukiwyampy ja Pilato wyinaty ja mayjaa'y, xjats ja tyik'awa'atspidiimya ja Barrabás; jøts ku ja t'uknankwyojppøø ja Jesús, winet ja ojts tkøyaky jøts ja kyiruspatt.

¹⁶ Xjats ja soldaditøjk tyiknøjkxtøø ja Jesús jap kutujktaajk'agui'py ma ja ttejtji Pretorio, ma ja masyoldadi jap wyinaty chøønidi, japs ja myisoldadi ja twaamukøxti. ¹⁷ Winets ja tsuu'nk wet ja ttuktatøjkidøø ja Jesús midi ja windsondøjk nugo myiwindsøn'ajttip, jøts ja kujp awiity ttukoroni'atti. ¹⁸ Jøts ku ja jade'en t'uktundøø, winets ja wyambinaxwa'ktøø møk'ampy, yide'en ja tkajpxpoo'kxtøø:

—iMay xøøwim may jumøjtım mdsøønit mdanit mets israelit jaa'y wyindsøn!

¹⁹ Jøts ja kipy ja ttaxikwojppø'ktøø, ojts ja tnidsujidi jøts ja ñadyijyi twinguxanidi, ñadyijyi ja twindsø'ogidi. ²⁰ Xjats ku dø'øn ja jade'en t'uktaxe'ktøø, winets ja tsuu'nk wet ja ojts tjajniidi jøts ja ttuktatøjkidøø ja wyet midi ja wyinaty wyet'ajtpy. Xjats ja jatyi twaabidsømdøø jøts ja kyiruspatt.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús kyiruspejty

²¹ Xjats ku ja Cirenit jaa'y jam wyinaty ñaxy pøn txøøw'ajtp Simón, kyamjotp ja wyinaty chøøn; ja'ats ojts yiktaguwani jøts Jesús kyirus ja tpadsojmit, ja' idø'øn jade'en jajtp pøn ja Alejandro møøt ja Rufo tyeety'ajttip.

²² Xjats ja mayjaa'y tyiknøjkxtøø ja Jesús jam Gólgota, ma ja et jade'en txøøw'aty midi jade'en tyijpy ayuujk Oo'kpi Kyubajk Pajk. ²³ Jamts ja tmøødyøø ja vino midi wyinaty tø yik'adamuky møøt ja tsøøy midi yik-

tejp mirra, ja' ja ojts tmo'odi ja Jesús, jøts ja ka'ap tkupijky, ka'ap ja t'uujky. ²⁴ Winets ja tyikruspajttøø; jøts ja soldaditøjk tyikwa'kxtøø ja Jesús wyet, ojts ja tnguyatti, jøts pøni pøn majadap ja'ats ja wet twejtstøø.

²⁵ Jaa dø'øn ja xøøwu'nk wyinaty waani pyety ku dø'øn ja jade'en tyikruspajttøø. ²⁶ Jøts letri ja jam tkøxaadyi; yide'en ja tyikwa'andi: "Israelit jaa'y ya'at ja wyindsøn." Ja' dø'øn ja ojts ttagubatti kidi tii'jip. ²⁷ Namajtsk ja maa'tspi ja tyikruspajttøø nay jam møøt ja Jesús, tu'uk aga'n'ampy jøts tu'uk anajy'ampy. ²⁸ Janch jajt idø'øn ja jade'en sa jap nøkyijxpy wya'añ, ku yide'en wya'añ: "Møøt ja yiktamimachowiyi'ñ ja møj ka'øy jaa'y."

²⁹ Xjats ku dø'øn ja jaa'y jam ñaxti kruswemp, ka'ap ja tjanch'ømyigajpxti, wyibejptip ja kyubajk ja jam, jøts ja tnøjmidi:

—iJøj! Metsxi xijy tsaptøjk myiki-daapy, jøts mets ja xijy jatyi kyidigøøk xøøw xyiktanaagyukigyojmi, ³⁰ nankñitso'ok'atits me kø'øm jøts mwinakt jam kruskøjxp.

³¹ Jade'en ja jaa'y wya'andi, nayide'en ja teetywindsøn wyamididi møøt ja kajpxwejpitøjkti, yide'en ja kø'ømyi ñawya'añidi:

—May abiky jaa'y tø tyiknitso'ok'aty, jøts ka'ap kø'øm tjaty sudso ñankñitso'ok'atiyit. ³² Pøni ku net njanch'ejxint yø Israelit jaa'y wyindsøn wyinakt jam kruswemp, winet inet njanchja'win jøts ku yø yjanchja'aji ja Cristo.

Ja jaa'ybaat ja kya'ømyigajpxøø pøn ja jam wyinaty møøt tø yjakruspety.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús y'ø'jky

³³ Xjats ku kyujkxøøw'ajty, winets kyoodsiyi'ñ ja naxwii'ñit, jaanim ojts yjajta'aky møj winakxyøøw. ³⁴ Jøts ja Jesús møk'ampy wya'añ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —midi tyijpy: Dios Teety, Dios Teety, ¿jadits ku ø tø xnankyuni?

³⁵ Winaagin ja jaa'y jade'en tmadoo-døø pøn jam wyinaty jøts ja wyandøø:

—Madowdi, ja Elías yø wyaadsøøpy.

³⁶ Xjats tu'uk myiñ janch pujtpim pøn tnixajiyiñ ja tanøxe'jts midi jade'en t'e-jxp ejxim ja xa'akjoptsin, ja'ats ja ojts tyikxøøky jap vino ta'amjotpy jøts ja tpiktaajky jam kipy jøp'am, winets ja jade'en tta'adejyiyiñ ja Jesús jøts ja ttuk-wimuukwa'añ, yide'en ja wya'añ:

—Majstutu; wan t'uk'ijyxim pøni janch'ukyikwinajkip inet idø'on ja Elías jam kruskøjxp ku inet ja mye'ent.

³⁷ Winets ja Jesús møk'ampy yaajxy, jøtsnim ja y'ø'jky. ³⁸ Jøts nay jatyi ja wet kujkwa'kxy y'akø'øtpajky midi ja tsaptøjk jam wyinaty y'awejsttuk'ajtpy, kubajk'ampy ja kyø'øtstøjkijiyiñ jøts ja kyø'øtskidaajky ok'am'ampy. ³⁹ Jøts ku ja soldadi windsøn jade'en ojts t'ixy pøn ja Jesús jam wyinaty twindanaapy, winets ja wyaañ ku ja Jesús wyinaty jade'en møk'ampy tø ya'axy, jøts ku ja wyinaty tø y'øøky, yide'en ja wyaañ:

—Janch tiy tam idø'on Dios tam ya'at y'lity y'U'nk.

⁴⁰ Jam ja tø'øxyøjk wyinaty tyanaamyidi pøn jam jagam a'ejxujktip; ja Salomé, jøts ja María Magdalena jam wyinaty møøt jadu'uk ja María midi ja Jacobo tyaak'ajttip møøt ja José. ⁴¹ Ja tø'øxyøjk idø'on wyinaty tø tpawidetti ja Jesús, jøts ja' ja wyinaty tø t'ejx'etti ku ja Jesús jam Galilea wyidijty. Jøts jam ja tø'øxyøjk wyinaty y'a'ejxujkmidi pøn ja Jesús jam wyinaty tø pyanijkxyi Jerusalén, møøt ja jam wyinaty tø yja'atti.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús ñe'kx yikpiktaajky jap oo'kpi tsaa jutjotpy

⁴² Xjats ku chuu'wiyiyiñ ku ja poo'kxin xøøw wyinaty kyimjabom tpaatwani,

⁴³ winet ja José myiñ, ja Arimate'it jaa'y pøn wyinaty ja kutujk t'adsi-naadyip. Ja'ats idø'on tjøp'ejxp jøts ja ttatøkiwya'añ ja Dios kyutujk midi ja yjaa'y ja tyanitanaapy, jøts ja ojts amumjoojt myiñ ma dø'on ja Pilato jam wyinaty, jøts ja t'amidooji ja Jesús ñe'kx ku ja wyinaty tø y'øøky. ⁴⁴ Xjats ja Pilato ñigyumaap yjajty ku dø'on ja wyinaty tø y'oo'kni, winets ja tyaajxyiyiñ ja soldadi windsøn jøts ja tyiktiiy pøni janch ku dø'on ja wyinaty tø y'øøky. ⁴⁵ Xjats ku ja soldadi windsøn ja ojts tnigajpxy jøts ku ja janch jade'en, winets ja Pilato tkøyajky ja oo'kpi jøts José ja yik-møøpy. ⁴⁶ Xjats ja tjuuy tu'uk ja poop wet midi øy midi majpxy, jøts ku ja tyikwinaajky ja oo'kpi, ja'ats ja tya'amojts, jøts ja tpiktaajky jutjotpy midi ja wyinaty tø tyikjuty jam tsaajotp. Jøts ku dø'on ja jade'en tpiktaajky, winets ja møj tsaa ja tta'agiyy. ⁴⁷ Ojts idø'on ja María Magdalena møøt jadu'uk ja María, pøn ja José tyaak'ajtpy, t'ejxtøø ma ja Jesús wyinaty tø yikpikta'aky.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús yujkpyijky jadigojk

16 Xjats ku ja poo'kxin xøøw ñajxy, winet ja María Magdalena t'atsjuudyøø ja pa'akxuu'kpi møøt Jacobo tyaak, møøt ja Salomé, jade'en ja ojts t'atsjuudyi jøts Jesús ja t'atspikta'ak-wajniidi ku ja wyinaty tø y'oo'kni. ² Xjats ja ojts ttaninøjkxti jøpyi ku ja samaan wyinaty tø y'abety, xøbidsimyu'nk ja yja'ttøø jam møj tsaa agujkp ma ja Jesús jam wyinaty tø yikpikta'aky. ³ Yide'en ja kø'øm ñawyajnidøø:

—¿Pøn inet ja tsaa tjanch'agiidyu'tut jøts ndøjki'int?

⁴ Xjats ku ja yja'ttøø, winets ja t'ejxtøø ku ja møj tsaa ka'ap ja jap wyinaty ukteeni jap jut'agui'py, tø ja wyinaty yikiiyø'øni. ⁵ Jøts ku ja tyøjkidøø jap mutsk tøjktjotpy, winets ja t'ejxpattøø

tu'uk ja ankilis midi ja wyinaty pya'ajpy tsinaapy, jøts midi wyinaty nayide'en ja poop wet myøøt'ajtpy. Xjats ku ja t'e-jxpattøø waajtyøjk ja tijy, jøts ja ojts jantyimchø'jkidi. ⁶ Jøts ja ankilis ja ojts ñi'mxyidi:

—Kidi mdsø'øgidi; nnija'wip øts ku meets ja Jesús ja ñe'kx x'ixaajiyidi. Tø ja jadigojk yjujkpyiky, øy xtyimy'ejxtit ma ja yikpiktaajky. ⁷ Nøjkx ja pyabøjkpitøjk xukmadojidi møøt ja Pedro, jøts ñøjkx-tit jam Galilea; jamts meets ja x'ejxtit jadigojk, jamts meets ja xminabyaadiyit jade'en sa ja kø'øm mnimaajyidøø.

⁸ Xjats ja choo'ndøø jam mõj tsaa agujkp ma Jesús ja wyinaty tø yikpik-ta'aky, jøts ja ñøjkxtøø. Jadi'iñi tsø'øgi ja yjantyyikmibejpniiyidi jøts nipøn ja sa tkanøjmidi, kumi jantyimchø'jkidip ja wyinaty.

Ku ja Jesús ñanky'ejxøø jadigojk ma ja María Magdalena jam wyinaty

⁹ Ku ja Jesús domingi jøpy wyinaty tø pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, ja María Magdalena ja ojts jawyeen y'i-jxyiyi, pøn ja wyinaty tø tyikpidsøjmi niwixujk ja miku'. ¹⁰ Ja'ats ojts ñiijkxy jøts ja ojts t'atstukmadøø pøn jaty ja Jesús wyinaty tø tmøøtwidetti, pøn jam wyinaty jiidyip yaxtip, maadyip tajtip. ¹¹ Jøts ku ja jade'en tnmadoodøø ku ja Jesús yjujky'aty, ku ja tø'øxyøjk ja wyinaty tø t'ixy, ka'ap ja tjanchja'widøø.

Ku ja Jesús ñanky'ejxøø jadigojk ma wyinaty ja namajtsk pyabøjkpitøjk

¹² Xjats ku dø'øn ja jade'en y'uknaxjy, winets ja Jesús ñanky'ejxkojmiiyøø abiky tsoo ku wyinaty ja pyabøjkpitøjk nama-jtsk yø'ødyi jam tuu'am. Ka'ap idø'øn ja pyabøjkpitøjk y'ejxkapyidi kumi wenk idø'øn ja kyaxi'jky. ¹³ Jawaani y'ijty, jøts ku ja t'ejxkajptøø winets ja jatyi jam wyimbejttøø kyamjotp, jøts ja ñøjkx-tøø Jerusalén ma ja myigu'uk ja t'at-

stukmadoowa'andi. Kuts ja jam yja'ttøø, winets ja myigu'uk ttukmadoodøø jøts ja nika' yjanchja'wiyi.

Ku ja Jesús ttaguwa'aniiyñ ja tunk ja pyabøjkpitøjk

¹⁴ Waani et xøøw ñajxy, xjats ja Jesús ñanky'ejxkojmiiyøø ku pyabøjkpitøjk ja jam wyinaty nimaktu'uk twindsøonidi ja kaabyajt; jamts ja møk'ampy twingugajpxiyiñ ja'agøjxp ku ja niti janchja'win tkamøøt'atti ku ja jadine'en kyuujuunidi, kumi ka'ap ja wyinaty tø tjanchja'wididi ku ja yiktukmadoodøø jøts ku ja Jesús wyinaty tø yik'ixy, ku ja wyinaty tø jadigojk yjujkpyiky. ¹⁵ Yide'en ja yiknimaadyøø:

—Niyø'øgygøxti naxwiiñit, jøts ja øgyajpxy jøts ja ømyadya'aky xkajpxwa'kxtit ma jaty ja jaa'y yjujky'atti. ¹⁶ Pøni pøn øts xjanchja'wip jøts pøni pøn nøbajtp, ja' nøjkx nitso'ok'ajtp ja y'anmija'win; jøts pøni pøn øts xkajanchja'wip, ja' yiktagubatp ja pyøky. ¹⁷ Ja jaa'y pøn øts xjanchja'widip, yide'en idø'øn ttu'undit øts køjxp: Yikpidsø'omdip ja' ja miku'; kyajpxtip ja wenk ayuujk ja'; ¹⁸ pøni ayø'ombattip ja', pøni tsu'utsidip ja' ja tsaa'ñ adsu'jky, jøts pøni y'uuktip ja veneni ja', ka'ap idø'øn ja sa yjattit; jøts nayide'en ku pamaa'y ja ja'ayi tkønixajtit, jaty ja tyiktso'oktit.

Ku ja Jesús chajpejty

¹⁹ Xjats ku ja pyabøjkpitøjk ja jade'en t'uknimaay, winets ja chajpejty, ojts Dios Teety ja tsajpjøtpy yikpatøkiyi, jøts ja tpuwa'jtsiyiñ aga'ngyø'ampy. ²⁰ Xjats ja pyabøjkpitøjk choo'ndøø, jøts ja ojts tkajpxwa'kxti ja øgyajpxy ja ømyadya'aky øy madsoo. Ja nwindson'ajtim Jesucristo ja kø'øm pudøjkiiyidip, jøts nay ja Jesús ja tmøøø ja myøk'ajtin jøts ja ttu'undit jade'en midi nipøn jaa'y ya naxwiiñ kyajajtpy,

paty ja mayja'a'y ja tjanchja'widi dø'øn
ja pyabøjkpitøjk ja kyajpxy. Jade'en
idø'øn ja y'ejxi.

**JA ØGYAJPYX JA
ØMYADYA'AKY MIDI
JA LUCAS YJAAY**

Ja Teófilo ya'at yiktanija'ayi

1¹⁻⁴ Migu'uk Teófilo, may ja jaa'y tø tjajaadyanwa'andi tyimyjade'en ja madya'aky sam øøts ja nmigu'uk tø t'ejxti pøn ja Jesús kyudanaadyip. Nayide'en sam øøts ja tø nyiktuk'ejxyin, sam øøts ja tø n'ixpikyin, jade'ents ja tjaja'wa'andi pøn jaty t'ejxtøø tnija'widøø sa jaty cho'ondaajky. Ja'ats tø pyudøkiyidi jøts ja øgyajpxy ømyadya'aky ja tkajpxwa'kxtit. Nay tøts øts ja nbemuky ngonmuky ti jaty tuujnøø ku ya'at øgyajpxy ømyadya'aky cho'ondaajky. Ixyamts mets ja jade'en ndyimyjanijayi, jøts wa'ats xnijawit ja tiy'ajtin, sa jaty tø myiknøjmi ku ja tø myiktukmadøy yø'øbi ixpøjkin.

**Ku ja ankilis tnigajpxy jøts ku ja
Juan Bautista kyaxø'økwa'añ**

⁵ Ixyam idø'on cho'onda'aky ja madya'aky. Ku dø'on ja Herodes wyinaty rey'aty jam Judea, jamts ja teety wyinaty tu'uk chøøni pøn txøøw'ajtp Zacarías, ja' y'ijty møøt tyuñ tukpiky ja teetyøjkti pøn yiktejp Abías. Elisabet ja ñidø'øxy xyøøw, teety Aarón ja tyeety'ap'ajtmip. ⁶ Janch øy jaa'y idø'on ja amajtskti, pyaduujnidip idø'on Dios kyutujk ja' pøni ti ja yikta'ana'amdip. Jade'ents ja ka'ap pøn sa ñii'mxyidi, jade'en ja ka'ap pøn pyøky'ijxyidi. ⁷ Ka'ats ja y'u'nk ja teedi, ni ja Elisabet ka'ap ja y'u'nkpaaty, tyimyajaa'ñidi ja namajtsk wyinaty.

⁸ Xjats tuk'ojk ja Zacarías yjaa'y tya-ja'jtidøø jøts ja ttuujnidit ja windsø'jkin ja Dios. ⁹ Jade'en idø'on ja tkostumbri'atti ku ja teetyøjk ja jade'en tya-ja'adyidi, winets ja tniwøjti pøn jap

uktøkip jap ma ja Dios yikwindsø'øgi, ma poom tyøy. Xjats Zacarías ja ojts tyimdyaja'adyi, ja' ja poom ojts tyik-tøy. ¹⁰ Ixam ja poom wyinaty jade'en tyøy, jøts niduki'iyi ja mayjaa'y ixap yjanchapkajpxmidi jap tsaptøjkwimpy. ¹¹ Winets ja Zacarías t'ejxpaajty tu'uk ja Dios y'ankilis jøts ku ja jap aga'n'ampy tyani ma ja poom yikpikta'aky. ¹² Ku Zacarías ja ojts jade'en t'ejxpaaty, ni sudso'ampy ja kya'ukwinmaa'nbyatni, tsø'øgi ja janchyik'o'jkniiyip. ¹³ Xjats ja ankilis ja ñimaa'yøø:

—Zacarías, kidi mdsø'øgi, tø Dios mgajpxaajkin mmado'oxiyi jøts pyaätp mnidø'øxy Elisabet tu'uk ja mutsku'nk. Mbaattip m'u'nk tu'uk, Juan ja mdukwøøw'attip. ¹⁴ Mdaxonda'akp ja' mdajotkujk'atp ja', jøts may ja jaa'y ja nayide'en ttajotkujk'attit ku ja kyaxø'økt. ¹⁵ Ja'ats møk nøjkk ja kunuu'kxin tmøøt'aty jam Dios wyingujkp. Niwine'enin ja nøø ja tkatunk'att, ka'ap ja y'amu'ukyjaa'y'att. Jaayip ja Espíritu Santo tyuktatøjkniiy ja wyinmaa'n yam ja ka'anim myiñ nañwiiñ. ¹⁶ Ja'ats ja Israelit jaa'y tyukja'myatsp tyukja'byaätp ja Dios Teety jadigojk. ¹⁷ Jawyeen ja Juan mye'ent, jaanimts ja nwindson'ajtim mye'ent. Nayide'en winmaa'n nayide'en kutujk ja tmime'ent sam ja Dios kyugajpxyin, ja Elias'ajtpi. Jade'ents ja u'nkteety u'nktaak ja tyikjotimbett, jøts ka' ti tsep niti aki møøt chøønidit y'u'nkti y'una'jkti, jøts ñayikmado'op ja' pøn kidyimadoodip. Jade'ents ja tyiktøøjtit tyiktuudaajkit ja jaa'y wyinmaa'n jøts ja tjøp'ejxtit ja nwindson'ajtim.

¹⁸ Jade'en ja Zacarías yiknimaay, xjats ja ankilis ja t'amidøøy:

—¿Sudso'ampy øts ya'at ndajotkujk'att jøts ku yø tiy janch, pø tum mø-jaa'ñits øøts amajtsk?

¹⁹ Xjats ankilis ja y'adsojøø:

—Gabriell'ajtp øts, jøts Dios ø nmi-dumpy; ja' øts idø'on tø xkexy jøts mets ya'at aaw ayuujk ndukmado'ot. ²⁰ Jabi ka'apxi jatyi tø xmbiky sa me tøn nnojmi, tants inet uum, jaanim me mgajpxt ku ja m'u'nk kya'axt. Jajp kubatp idø'on ya'at jade'en sa ø tø nwa'añ.

²¹ Ixap idø'on mayjaa'y t'awejxti ja Zacarias, maadyip tajtip ja jap ku ja jadine'en tya'nini jeky jap tsaptøjkjøtpy. ²² Xjats ku ja pyidsiimy, ka'ap y'aaw y'ayuujk ja t'ukyajkni, jøts ja tyimy-jatyi tja'gyukidøø kudamik ja wyinaty tø y'ejxjøoxy y'ejxma'aty jap tsaptøjkjøtpy. Nugo ja ja'ayi tnidoni, tøyi ja wyinaty y'uu'mni.

²³ Kuts xyøow ja ojts tyika'pxy winaak xøow ja wyinaty tø yiktaguwani t'ad-søonit ja tsaptøjk, winets ja ñojkxni tyigam. ²⁴ Jøts ja ñidø'oxy Elisabet ja nay jatyi yjotpy'ajtni ku ja et ja xøow jade'en y'uknajxy, magoxk po' ja y'ijty jap tyøjkjøtpy jadine'en ja kya'ukpidsøomni. Yide'en ja wyinmay jøts ja wya'añ: ²⁵ "Ja'agøjxp Dios tø ttuñ ja may'ajt jøts øts ja jaa'y xka'ukmi'ajkniyit."

Ku ja ankilis tñigajpxy jøts ku ja Jesús kyaxø'økwa'añ

²⁶ Xjats ja Dios kidudujk po' tkejxy ja y'ankilis Gabriel jam Galileit najjotp ma ja kajp txøow'aty Nazaret, ²⁷ jøts ja t'at-s'ext ja tø'oxyøjk pøn txøow'ajtp María, øy yikxon ja yjaa'y'aty. Niwa'añ ja wyinaty y'ejtni jøts ja tmøot'amajtskit tu'uk ja yaa'dyøjk midi txøow'ajtp José, ja rey David y'aptatsk. ²⁸ Xjats idø'on ankilis ja jam tñidø'kiyiñ ma ja jam wyinaty chøoni jøts ja tñimaay:

—iDios køjxp ngajpxpøø'kxy, tø ja mmay'atyiyi! Ixa mets ja nwindsøn'ajtim møot m'ejtni; tø ja Dios njantyim-gyunuu'kxyi ku nadyu'uk tø myik'a'ejxi wine'enin mdø'oxyøjk'atti najwiiñ.

²⁹ Kuts ja twin'ejxpejty ja ankilis jøts ku ja jade'en myigajpxyi, ñigyumaap

ja tyimya'wiyiiñ, jade'en ja kø'øm ñawyinmaa'nxyiyi ti ja jade'en ttakajpx-poo'kxyip. ³⁰ Jøts ja ankilis ñimaajyøø:

—María, kidi mdsø'øgi, tø Dios m'øy'i-jxyiyi, mjanchtajotkujk'ajtip ja'. ³¹ Mjot-pyip mets, mbaatp tu'uk mmajnkun'k, JESÚS ja mdukkøow'atp. ³² Møk win-maa'ñ møk kutujk ja myøot'atp; Dios U'nk ja yiktejt, yikutujkpi Dios Teety ja pyikta'agiyit sam ja y'apteety'amøj David, ³³ jøts ja wyindsøn'att jam Israelit y'etjotp xemikøjxp; niwindem ja kyutujk ja kyakøxt kyanaxt.

³⁴ Xjats ja María tyiktiiy ja ankilis:

—¿Ti sudso dø'on ja ndejin jade'en yjatt? Pø ka'anims øts nniyaa'y nbaaty.

³⁵ Winets ja ankilis y'adsøoy jøts ja wya'añ:

—Ja Espiritu Santo mnimeniyip, jøts ja Dios Teety tsajpjøtpyit ja' myøk'ajtin jade'en mduniyip. Jøts paty ja niwine'enin tkayikpøkyu'unt, wa'ats ja y'ett midi idø'on myika'axp. Tø ja jade'en ttanibiktaagi jøts ja Dios U'nk yiktejt. ³⁶ Ñayi pya'atp ja mmigu'uk Elisabet myajnkun'k tu'uk, øy idø'on ja yjamøjaa'lyiñi. Ixam ja tudujk po' kujk ttsøm'ity ja y'u'nk yam ja ka' tyimyu'kyikjøp'ijxy jøts y'u'nk ja tpaatt.

³⁷ Ka' Dios ti kyamayiyi.

³⁸ Xjats ja María wya'añ:

—Ane'emy øts ja Dios xyik'ity; wan øts ja jade'en xuiñ sam ja tø wya'añin.

Winets ja ankilis jatyi choo'naa.

Ku ja María ñijkxy jøts t'ats'ijxy ja Elisabet jam tyøjkwindum

³⁹ Jøts ja María nayi winet et anøø adsu'jky ojts ñijkxy jam kojpkjøtp ma ja kajp wyinaty tu'uk jam Judeit ñaxjotp, ⁴⁰ jøts ja ojts tyøki Zacarias tyøjkjøtp, jamts ja ojts tkajpxpøø'kxy ja Elisabet. ⁴¹ Kuts Elisabet ja jade'en tmadøoy ku María ja jade'en kyajpxpøø'kxyi, jatyi ja tyimya'wiyiiñ yjotp ku ja mutsk y'adiijch, winets ja Espiritu Santo ja

amuum tyatøjkiyøø. ⁴²Jøts ja yide'en møk yjantyimwyaañ:

—Tø Dios mjantyimgyunuu'kxyi ku tø myik'a'ejxi wine'enin ndø'øxyøjk'ajtindi naxwiiñ, jøts yø m'u'nk nayide'en tø yikunuu'kxy. ⁴³¡Tyimdyi øts tyimbyøn øts ku øts nwindson'ajtim tyaa'gu'nk xkugajpxi! ⁴⁴Ja'ayi ja mgajpxpoo'kxin tø ndyimyadø, jatyi øts n'u'nk ja xonda'agyi tø yjantyimyik'adi'ichiyi. ⁴⁵Nekim xønim mets ku ja tø xjanchjawī xkunu'kxyjawi, jatp kubatp idø'on yø jade'en sa yø Dios tø tyikutuky.

⁴⁶Xjats ja María wyaañ:

Øy tsuj ngunu'kxyjawi ja nwindson'ajtim,

⁴⁷myinijxpy øts n'aaw njojt ja nDios Teety Yiknitsokpi.

⁴⁸Tønīm ja Dios tñijawi jøts tø t'ejxjim-bity ja y'u'nk ja myaay,

yannim øts inet ejtp ejtni xoni nyiktejt wine'enin ja naxwii'ñit jaa'y yja'atti ya naxwiiñ.

⁴⁹Janch møj ja Dios myøk'ajtin ku øts ja jade'en tø xuñ;

pø wyandijpyts idø'on yjanchwa'adsī yjanchkapøkmøødi.

⁵⁰Ejtp ja tpa'ayo'ot pøn jaty ja windsø'jkiyip.

⁵¹Tø tyikwingaxi'iky ja myøk'ajtin ku ja tø tmimajadaajki ja namyikaxi jaa'dyi wyinmaa'ñ.

⁵²Tø tyik'amutski pøn jaty kamaabyim yikutujktip,

jøts ja tø tyikjot'amøkpiky ja ayoobidi pøn jaty aay pista'ak yik'ejxtp.

⁵³Pøn jaty ayoodip winmaadyip, tøts ja tmø'øy ja jotkujk'ajtin,

jøts ja kumeeñ jaa'y jadi'iñi wa'ats wiwøpy tø yikpagajxnidi.

⁵⁴Tø ja tpudøki ja Israelit kajp ejxim ja y'u'nk t'ejxkapyin;

ka'ap ja tja'dyigøy paty ja tø t'ayo'ixy,

⁵⁵sam ja ojts yiktukmadowdin ja n'ok-taakti ja n'apteetyi, møøt ja Abra-

ham, ku ja y'u'nk y'unajk jade'en kyakøxt kyanaxt.

⁵⁶Xjats ja María jam tmøøtaa'niyii'ñ tigøøk po' ja Elisabet; ku jade'en ñajxy, jaanims ja ñøjkxnaa tyøjkwindum.

Ku ja Juan Bautista kyaxi'iky

⁵⁷Xjats ja xøøw ja po' tpaajty juuni et ja Elisabet kya'axt. Jade'ents idø'on yikaxi'iky tu'uk ja myajnk'u'nk.

⁵⁸Jaty ja myigu'uktøjkti myigujøøndi myigudøjkti ñimejnidi. Janch yikajx-akp ja' ku ja tñija'widøø jøts ku ja Dios wyinaty ja kunuu'kxin møj tø myø'øyyi. ⁵⁹Jøts ja kiduktujk xøøw tyiknøjkxtøø ja maxu'nk jøts ja ejx-a'an yikmo'ot ñe'kxkøjxp, jamts ja tpik-ta'akwajnidi ja xyøøw sam ja tyeety xyøøw'atyin Zacarías. ⁶⁰Jøts ja tyaaak, ka'ap ja tkupiky, yide'en ja wyaañ:

—Ka', ka'ap yø jade'en txøøw'att.

Juan yø xyøøw'atp.

⁶¹Xjats ja yiknimaay:

—¿Tiku yø jade'en yiktejt? Pø ka'ats ja mmigu'uktøjk jade'en pøn txøøw'aty.

⁶²Winets ja tyiktøødøø ja u'nkteety ti tyukxøøw'atp ja y'u'nk, nugo ja ttanidonidi. ⁶³Jøts ja ojts t'amidøy tu'uk pedasi ja puu'lyu'nk ma ja tkøxjajyit ja xyøøw, xjats tpiktaajky: “Juan yø xyøøw.” Jøts ja jaa'y ñigyumaap yjanch-jajttøø ku ja t'ejxtøø jade'en.

⁶⁴Jøts ja Zacarías nay jatyi ojts y'awijy jadi-gojk, jatyi Dios ja tkajpxpøø'kxy, møk ja ttukmøjawi. ⁶⁵Ja'agøjxp ja ñigyumaap tja'widøø ja tøk'ayø'øbyidi, jatyi ja ojts tkajpxyø'ogyoiti sa wyinaty tø yjaty kyubety, jøts ja yiknija'wiyii'ñ wine'enin ja Judeit jaa'y jam chøønidi y'etjotp. ⁶⁶Pøn jaty ja jade'en tñimadoodip, nugo ja tku-mayidi tkudajidi jøts ja xem yam ñayik-tiyidi ñay'amidøyidi:

—¿Ti yø tyu'ump, ti yø pyaatp yø mutsku'nk ku yø yaakt?

Jabi janchmøøjyipts ja Dios kyunuu'kxin yø'.

Ku ja Zacarías ja Dios yikajpxøø

⁶⁷ Xjats ja Zacarías ja Dios tyukajpxøø ja ayuujk ku ja wyinaty tø tyatøkiyi ja Espíritu Santo, jøts ja wyaañ:

⁶⁸ Janch møj ja Dios ja kyunuu'kxin tmø'øy ja Israelit kajp, ku tø tnimiñ tñija'aty ja y'u'nk y'una'jk wine'enin adøm ja xja'ajtindi, tøts nitsoojkin ja xukpaajtyim.

⁶⁹ Tø ja tu'uk tkexy ja yikutujkpi pøn xuknitso'ok'ajtindip ja nbøky, nay ja David y'ap y'ok pøn y'ijty ja Dios tmidump.

⁷⁰ Jade'en sa ja Dios Teety jawyeenip ojts ttuknigajpxy ja kyugajpxy,

⁷¹ jøts ku ja xaniguwandujtjn ja nmidsep ja nmi'ajkibi jøts niduki'iyi pøn x'ø'y'ejxim xka'ø'y'ejxim,

⁷² jøts ku ja ndeety'ap yik'ayo'ejxtit ku ja ka'ap tja'dyigøy ja y'ayuujk.

⁷³ Ku ja wyinaty tø twanda'aky, jade'en ja ndeety'amøj Abraham yiktamiwandaagi

⁷⁴ jøts ku ja xukmimadaajkin ja nmidsep, jøts ja jotkujk nmidu'unin, nisudso ngatsø'jka'ant,

⁷⁵ øy tsuj tiy janch ndsinaa'yindit, jade'en ja nwindso'jka'andit ejtp.

⁷⁶ Jøts mets u'nk, mets ja Dios tsajpjøt-pyit mgugajpxy'atijip,

kumi mets ja jaa'y wyinmaa'n ja myiktøøjip myiktuudaajkip jøts ja nwindson'ajtim yikjøp'ext,

⁷⁷ jade'ents ja jaa'y tñijawidit jøts ku ja mye'ent yiknitsokpi jøts ku ja pyojkpimaa'kxt.

⁷⁸ Jadine'en ja Dios xtsøjkyim xpa'ayø'øyindi jøts ja xanikejxyim ja y'u'nk ja yiknitsokpi,

⁷⁹ ja'ats xyikwejim xyikajim, kujaj kudøø'kx xyiktsinaa'yindit. Ja' xukmajstujtimp ja nga'ødyu'unin ja ngugoots'ajtin,

jøts ja xuk'ejxint xuknija'wa'ant ja tsinaa'yin midi øy midi tsuj, jotkujk'atyim Dios wyingujkp.

⁸⁰ Jade'ents ja mutsku'nk ye'jky, møk møjaaaw, wijy quejy, jøts øy tsuj ja winmaa'n tjagyepy. Jøts ja y'atsinaay jawyeen jam abak etjotp ma niti kya'ity, winetnimts ja ñanky'ejxi ma ja Israelit jaa'y jamdi.

Ku ja Jesús kyaxi'iky

2 Xjats ja møj windsøn Augusto winet et ojts tni'ane'emy møk'ampy jøts ja naxwii'niit jaa'y niduki'iyi yikjaamyuktit. ² Ja Cirenio jam wyinaty Siria kudunk'ajtp ku dø'on ja jade'en miduk'ojk tjaamyuk'okwandøø ja jaa'xyøøw jøts ja jumøjt. ³ Xjats ja jaa'y jade'en ñøjxkti kyø'ømgajpkøjxpti, jøts ja xyøøw jøts ja yjumøjt tkøyaktit jam.

⁴ Jade'en'ampyts ja José jam Galilea chøø'n ma ja kajp txøøwi Nazaret, jøts ja ñøjxktøø Belén jam Judeit y'etjotp ma ja David wyinaty tø kyaxi'iky, kumi ja' ja José tyeety'ap'ajtpy.

⁵ Patyts ja jam tmøøtnijkxy ja María jøts ja tkøyaktit ja xyøøw ja yjumøjt, tøts wyinaty ja kajpxy ttunidi jøts y'amajtskidit. Jøtpynim ja wyinaty.

⁶ Winets ja y'u'nk ja nay jam pyaajtøø, jam ja ojts pyo'ga'pxy. ⁷ Jøts ja tpaajty ja yjagyoobu'nk, ojts t'abity jøts ja ojts tkø'øky jam jiyujkjøø'kx'ii'ñjotp. Ka'ap ja ja'taajk jam wyinaty tø ñibaadi, patyts ja jami tyandøø.

Ku ja borreek'ejxpi ja ankilis pyaadyidi

⁸ Jamts wyinaty jiyujk'ejxpidi tsigi'ejxpidi wingon ma ja kajp txøøwi Belén, ja'ats t'ejx'ejtipp tsunaxy'ampy ja byorreegidi. ⁹ Xjats ja jam jotmøñ t'ejxpat-tøø ja Dios y'ankilis. Jade'eñi ja jam tyimyikjajtaajky ma ja wyinaty, jøts ja yjantymchø'jkidøø. ¹⁰ Nimaajyidibik ja ankilis inet ja'adi:

—Kidi mdsø'ogidi, øgyajpxy øy'ayuujk ø nmimimpy. Ja' mee ndukmadoowampy, ni'ijtyi ja jaa'y ja tjantyajotkujk'attit: ¹¹tø ixyam kye'exy ja CRISTO, ja nwindson'ajtim, ja yiknitsokpi ma ja David jam kyugajp'ajty, ja' kyajpkøjxp. ¹²Ja' idø'on ja wyinaty ja inet xpaattit tu'uk ja maxu'nk mots'abidity kyø'øgyi jam jiyujkjøø'kx'ii'ñjotp.

¹³Jaaktyimgyaxø'ktip inet ja may ankilis jam ma ja tyu'ukpi wyinaty, jøts ja Dios ja møk ttukmøjawidi ttukunuu'kxyjawidi, yide'en ja wya'andi:

¹⁴¡Kunuu'kxy mets Dios Teety tsajpjotpit

ku øy'ajtin tsuj'ajtin tyaky ya naxwiiñ naxkijxy, jøts ja jaa'y yikmo'odi pøn tmijotkujk'atwandip ja Dios!

¹⁵Xjats ku ja ankilis wyimbejtnidøø ku ja ñøjkxnidøø jap tsajpjøtpy, winets ja jiyujk'ejxpidi nixem niyam ñawyambinaxwa'jkidøø:

—Wants idø'on tja'myindi Belén, jamts ja t'ats'ijxyindi midi Dios tø xuknija'windi.

¹⁶Xjats idø'on putyi ñøjkxtøø, jøts ja María jam ojts tjanchpaatti møøt ja José, janch jamdamik ja mutsku'nk tø yikø'øky jiyujkjøø'kx'ii'ñjotp. ¹⁷Kuts ja jade'en t'ejxtøø, winets ja tnmadyak-tøjkidøø sa ja ankilis ja wyinaty tø tyamimadya'agyidi ja maxu'nk, ¹⁸jøts ja ñigyumaap yjanchjajttøø pøn jaty jam wyinaty. ¹⁹Jøts ja María ja'myech ja tyik'ity sa ja wyinaty tø yiknøjmi, ja' ja wyinmaa'ñ'ajtnip. ²⁰Xjats ja jiyujk'ejxpi wyimbejtnidøø. Møk ja Dios ja ttukmøjawidi ttukunuu'kxyjawidi ja'agøjxp ku ja wyinaty jade'en tø t'ejxti tñijawidi jøts ku ja jade'en tø yjantyimjyaty.

Ku ja maxu'nk Jesús y'atsyiktuk'ijxy ja Dios Teety tsapjøjkjotp

²¹Kiduktujk xøøw ja mutsk ojts yikpiktaajki ja ejxa'an ñe'kxkøjxp jøts ja yikxøømøøy JESÚS. Nay ja' ttukxøøw'ajty midi ja María ja ankilis wyinaty tø tyukmadøyi ku ja wyinaty ka'ananim tjøtpy'aty.

²²Xjats ku ja tiempi tpaajty wine'en ja wyinaty tø t'a'ejxidi wya'atsti sam ja Moisés kyutujk wya'añin, winetnimts ja maxu'nk ja jam Jerusalén ttaninøjkx-tøø ja Dios. ²³Jade'en'ampy idø'on ja jade'en ttundøø kumi yide'en ja Dios kyutujk yja'ayi: “Tum Dios ja mixyuna'jk yiktamiyoxtip pøn jagyoobi'ajtp.”

²⁴Xjats idø'on ja jade'en t'atswind-sø'jkidøø sam ja Dios Teety tø tyikutukyin: namajtsk naxpak, pøni ka'ats ja te winets ja tsapak nayide'en namajtsk yiktawindsø'øgit.

²⁵Jamts wyinaty ja jaa'y tu'uk chøøni Jerusalén pøn txøøw'ajtp Simeón. Janch øy jaa'y idø'on ja'. Yjanchja'myejchp idø'on Dios ja'. Ja'ats idø'on tjøp'e-jx'ejtp ja Israelit kajp juunim idø'on ja yjadyimy'uknitso'ok'att. Jam ja Espíritu Santo ja wyinaty tmøødi, ²⁶jøts tø ja wyinaty twanda'aky jøts kunim ja jawyeen t'uk'ext ja Cristo pøn ja Dios Teety kyaxp, winetnimts ja y'ookt. ²⁷Xjats ja winet ñijkxy tsapjøjkjotp, ja Espíritu Santo ja yiknøjkxip; kuts ja maxu'nk Jesús jam wyinaty ja tyeety tyaak tø yiknijkxyi jøts ja jade'en tpadundi ja kutujk, ²⁸jøts Simeón ja jam tñix-ajiyi'ñ kyø'køjxp jøts ja tsaa'ñ'ijty, jøts Dios ja ojts ttukmøjawi ttukunuu'kxy-jawi, yide'en ja wyaan:

²⁹Dios Teety, tøts inet, wan øts inet jotkujk t'oo'kni.

Tø xpaduñ ja m'ayuujk sa ø xnimaay.

³⁰Tønim ø nwemp'ixy ja yiknitsokpi

³¹midi tø xanibiktaagi ja naxwii'ñit jaa'y.

³² Yø' idø'on tu'ump ja may'ajtin jøts ja jaa'y mja'myatstit mja'byaadit pøn ka' y'Israelitjaa'yidi.

Yø'ogøjxp idø'on yik'ejxkaptit ja Israelit kajp midi tø xwi'ixy.

³³ Xjats ja José janchñigyumaap yjajtø møøt ja ñidø'oxy ku Simeón ja metsk jade'en tñigajpxy. ³⁴ Winets Simeón ja kyunuu'kxmyigajpxidøø. Yikajxaktip ja' jøts ja María yikniimaay, ja Jesús tyaak:

—Ejx madow, ja' yø mixyu'nk tø yik-tanibiktaagi jøts Dios Teety y'øy'ajtin ttukpaajtit may ja Israelit jaa'y. Nay mayts ja tkapaattit ku jaa'y yø may kyagupøkit. ³⁵ Jade'ents idø'on ja yikni-jawit sa pønjabøn wyinmay y'am yjotp. Mdyimchaachkuwinmayip mets ja øy, tymimchaachjawip mets m'amnija'win ja'.

³⁶ Jamts wyinaty tu'uk Dios kyugajpxymi, Ana ja tø'oxyøjk xyøøw, ja Fanuel ñøøx, ja Aser ja y'aadsidip kyugojdip. Møjaa'tyigøynits idø'on ja'. Tyimy'una'jkyi ja y'amajtskiyii'ñ jøts ja ja'ayi wixujk jumøjtyi tmøøtsinaay ja ñiyaaly. ³⁷ Makta'pxy myaktaxk jumøjts ja wyinaty, jøts ejtpts idø'on ja jap tsaptøjkjotpy tmiduñ ja Dios xinaxy tsunaxy, y'amaay'ajtpy idø'on ja', ka'ap ja tkugayi tku'uugi, ejtp Dios ja t'ajot'aty. ³⁸ Ja Ana dø'on jap ojts myiñ winet, jøts ku Dios ja ojts ja t'uktukmøjawwi t'uktukunuu'kxyjawwi, winets ja tñigajpxøjkii'ñ ja mixy Jesús. Ja' ja tyukmadøøpy pøn jaty wyinaty tjøp'ejxtip jøts ku ja Jerusaléngit jaa'y ñitso'ok'attit.

Ku ja wyimbettøø yja'ttøø jadigojk Nazaret

³⁹ Xjats ja wyimbejtnidøø ñøjknidi jam kyajpkøjxp Nazaret, jam Galileit y'etjotp, ku ja jade'en wyinaty tø tpadungøjxidi ja Dios kyutujk. ⁴⁰ Jøts idø'on ja mixyu'nk jam jade'en yeeky,

møj møjaaw, wijy kejy. Dios ja amuum jantyimkyunuu'kxiyip.

Ku ja mixy Jesús yikpaaty jam tsaptøjkjotp

⁴¹ Xumi nøjkxtipts idø'on ja tyeety tyaak jam Jerusalén winjumøjt ku ja paski xøøw jam tpaaty. ⁴² Jøts ku ja Jesús yjumøjt wyinaty makmajtskni, winets ja ojts ñøjkxti niduki'iyi Jerusalén, jøts ja xøøw ja t'anøjkxidi kumi jade'en ja kostumbri. ⁴³ Xjats ku ja wyimbejtnidøø xøøguixy, winets ja mixy Jesús jamyi tyaanaa Jerusalén, ka'ap ja José ja tkumaydi. ⁴⁴ Jade'en ja wyinmaydi, jam ja tijy pyamiñidi may-jaa'y agujkp, jøts ja jade'en yø'oxyi-najxtøø; jøts ja tja'ixaadyøø tjayik-tøødøø tjayik'amidoodøø ja myigu'uk-tøjkti pøn jaty ja møøt ñay'ijxy'atyidi, ⁴⁵ nima ja tkapattøø. Xjats ja tñiwim-bejttøø jadigojk Jerusalén jøts ja jam t'ixaadyøjkidøø.

⁴⁶ Kidigøøk xøønim ja tpattoø, jam-damik ja wyinaty tsaptøjkjotp chøøni jam may kyajpxwejpi y'agujkp, jamik ja pyatmadøø jøts ja jam t'amidøø tyik-tiy tyiktu'uugi. ⁴⁷ Jøts ku ja jaa'y ja jade'en tmadoodøø, ñigyumaap ja ty-imyja'widøø ku ja amwijy tsaachwijy, jøts ku ja tiy janch y'adsøø. ⁴⁸ Xjats ku ja tyeety tyaak ojts y'ijxyi, ñigyumaap ja tyimyjaa'widøø jøts ja tyaak ojts ñii'mxyi:

—¿Ti, u'nk, jade'en myik'adøøjstip? ¿Ti øøts jade'en xjantyatump? Møk øø tø xjantyimyikjotmadyøki wine'enin øøts ixa njawidity, mjayik'ixa'ay.

⁴⁹ Xjats ja Jesús y'adsøø jøts ja wyaañ:

—¿Tiku ø x'ixa'adi? ¿Ti kidi xnijawidi ku øts nDeety yja' nduujniyit?

⁵⁰ Niwine'enin ja tkaja'gyukidøø ku ja jade'en ñimaajyidøø.

⁵¹ Xjanimts ja tmøødidøø Nazaret, etpts idø'on ja myimadøoyidi jøts ja

tyaak nugo tja'myats'ijty sa yjajty.
⁵²Yaak'adøtspts ja Jesús, wej'adøtspt
 kaj'adøtspt ja'. Jade'ents Dios ja tya-
 jotkujk'atyi ku ja jade'en y'lijxyi, jøts
 myigu'uk nayide'en yjotkujk'atti.

Ku ja Juan Bautista kyajpxwa'kxy abak etjotp

3 Makmojkx jumøjt wyinaty kujk
 yikutuky ja møj windsøn Tiberio ku
 ja Poncio Pilato wyinaty wyindsøn'aty
 jam Judea, jøts ja Herodes jam Galilea,
 jøts ja myiga'ax Felipe jam Iturea
 jam Traconite, jøts ja Lisantias jam
 Abilinia wyindsøn'aty. ²Ja Anás
 møøt ja Caifás ja' idø'on wyinaty
 møjteetywindsøn'ajttip ku ja Juan, ja
 Zacarías myajnk, ja Dios tyukmadoji
 ja y'ogyajpxy ja y'øy'ayuujk jam abak
 etjotp. ³Xjats ja ojts t'ayø'øy'abidsimy
 ja et jam møj nøøba'am midi txøøw'ajtp
 Jordán, jøts ja jaa'y ttukmadøy jøts
 ku ja ñøbattit, jøts ja tyiktø'ødit
 tyiktuuda'aktit ja wyinmaa'n, wan
 tyiktigatsti ja chinaa'yindi winets ja
 yikpojkipimaa'kxtit. ⁴Xjats ja jade'en
 yjanchtuujnøø yjanchjajtøø sa ja Dios
 kyugajpxy Isaiás wyinaty tø tjaadyañ ja
 ayuujk ku ja wya'añ:

Paty ja kugajpxy ñøjkxt jawyeen jam
 abak etjotp jøts ja myigu'uk ja
 tnøjmit møk'ampy:

“Awejxidi ja Dios y'ixpøjkin, yiktøwdi
 yiktuuda'akti ja mwïnmaa'n yikxon.

⁵Pønts ja kya'ukupøkp wan ja ty-
 imyjapøni, ni'ijtyi ja tum jade'en
 tkupøkt.

Yik'øyip yiktuuda'akp ja' winmaa'n
 ku wyinaty pønjabøn tø
 wyinmaamy'a'aty.

⁶Jade'ents ja naxwii'ñit jaa'y ni'ijtyi
 t'ejxtit sa dø'on ja Dios tyaky ja
 nitso'ok'ajtin.”

⁷Xjats ku ja Juan ja mayjaa'y jam
 ñimejniyøø jøts ja tyiknøbatt, jøts ja
 tnimaay:

—¡Mee miku'! ¿Pøn mee tø mni'i'mxyi
 jøts ku jade'en mgayiktabayø'odyit
 ja mbøky, jøts ku yø'øyi chøkyi ku
 meets ya nøbajtpi tø mmiñ? ⁸Yikxon
 idø'on mjaa'y'attit, wan idø'on tyik'ijxy
 jøts ku ja mdsinaa'yin tø xyiktigatsti.
 Kidi mee kø'ømyi mnawya'añiyi: “Tixi
 ka'ap ti chøkyi, kumi ja Abraham adøm
 n'apteety'amøj'ajtyindip”; jøts ka'ats
 yjade'eni, ti Dios kamaajyip, øy ja pøn
 ttukmigu'uk'att ja Abraham pøni pøn
 ja kø'øm y'a'ejxip. ⁹Jøts tsojk ja nøjkx
 yiktiidyuñ pøn jaty tkami'øy'ajtp ja
 Dios.

¹⁰Xjats ja mayjaa'y ja yiktøøjøø
 y'amidoøjøø:

—¿Ti øø ndu'ump? ¿Sudso'ampy øø
 nwïnmaa'nbyaatt?

¹¹Jøts ja Juan y'adsojimbijty:

—Pøni pøn ja pyikta'aky, pøni pøn
 ja yjujky'ajtin may'ampy tjagyajtpit,
 wants ja tmo'odi kujkwa'kxy pøn niti
 kidyimy'ejtixidip; pønts ja kyaajyik
 yjøø'kxik jam, wan ja nayide'en møøt
 tjøø'kxwa'kxtit pøn ja kyaajyik y'uujkik
 kidyimy'ejtixidip.

¹²Winets ja yikugubajtpidi myemidi
 jam nøbajtpi, jøts ja Juan yik'amidøøy:

—Windsøn, jøts øøts, ¿ti øø ndu'ump?

¹³Jøts ja Juan ja y'adsoojidøø:

—Kidi kugujuu'n ne'egi ne'egi x'ami-
 dowdi, ja'ayi dø'on mbadu'undip sa
 kyutuky.

¹⁴Jøts ja tseptumbidi winaagin
 tyiktøømidøø:

—¿Jøtsimts øøts, ti øø ndumip?

Xjats ja t'adsøøy:

—Kidi pøn o ti xpøjkkidi
 aguwanikøjxp, kidi pøn o ti
 xanitaayibyatti; tajotkuk'atti ja
 mmijuu'ndyi.

¹⁵Ixjam idø'on ja mayjaa'y wyinaty
 y'awejxti, ja' ja tyajotkukiwyandip,
 yide'en idø'on ja wyinmaydi jøts ku ja
 Juan ja' idø'on Cristo. ¹⁶Jøts ja Juan
 ojts tnigajpxy, ttukmadøøy ja mayjaa'y:

—Tiy janch ixyam ndyimdyukmad-owdi jøts ku øts yø'øyi tø nmimiñ jøts meets ja nøø nduktanøbattit; jats ø tu'uk ix'oojk xpamiñ pøn meets ja Espíritu Santo mduktatøkiyip, jøts ja' tmime'ent ja tiidyu'unin. Møk'ampy kutujk ja tmimiñ, nija'baat ø xkapaat'aty jøts øts ja nugo nwinaxt. ¹⁷ Jade'en ja ttu'unt ja naxwii'ñit jaa'y sam ariin yikwigumyín. Abiky ja tpiктаajkit ja y'ak jøts ja tnitø'oty ja jøøn midi nijuuni kape'tsp, jøts ja ariinbajk abiky yikpøkjø'økt, jade'ents idø'on ja jaa'y yiktu'undit sam pønjabøn tmi'øy'aty tkami'øy'aty ja Dios.

¹⁸ Jade'en idø'on ja Juan ja t'ana'amin'aty, jade'ents ja ttukmadøy ja mayjaa'y ja øgyajpxy ja øy'ayuujk. ¹⁹ Nayi wyingugajpxiyi'ñ ja møk ja windsøn Herodes ku ja tnidø'øxy'aty ja Herodías, ja myiga'axy Felipe ja ñidø'øxy, jøts ñayi tyamigajpx ja' sa jaty ja jam wyinaty tyundigøy; ²⁰ xjats ja Herodes ka'ap ja tmøjpikta'aky, jaaktyimdyundigøøy ja', ojts Juan ja tyikpuxøktøki.

Ku ja Jesús ñøbety

²¹ Ku ja Juan wyinaty ka'anim yik- tsumy, ku ja jam tyiknøbejty ja may- jaa'y, winets ja Jesús jam ñøbajtmøø; ix- jam ja wyinaty Dios'ajot'aty ku ja tsajp y'awaajch ²² jøts ja Espíritu Santo ja jade'en ñigida'agyí ejxim tsapak, wa'ats ja yik'ijxy, winets ja Dios Teety y'ayu- ujk yikmadøøy, yide'en ja jap tsajpjøtpy wyā'añ:

—Øts me n'U'nk'ajtpy; ndsøky'ajtpy mets jøts njantyajotkujk'ajtpy mets.

Ja jaa'dyi pøn jaty ja Jesús tyeety'apip

²³ Ee'pxmajkin ja Jesús wyinaty ja yjumøjt ku ja tyunk ja tjøpwa'jkiyi'ñ. Nømdip idø'on jøts ku ja teedyi ja José. Jøts ja José tteety'aty ja Elí, ²⁴ jøts ja'

ja Matat, jøts ja Matat ja Leví. Jade'en ñabyayø'øyi Leví ja Melqui, Melqui ja Jana, Jana ja José, ²⁵ José ja Matatías, Matatías ja Amós, Amós ja Nahum, Nahum ja Esli, Esli ja Nagai, ²⁶ Nagai ja Maat, Maat ja Matatías, Matatías ja Semei, Semei ja José, José ja Judá, ²⁷ Judá ja Joana, Joana ja Resa, Resa ja Zorobabel, Zorobabel ja Salatiel, Salatiel ja Neri, ²⁸ Neri ja Melqui, Melqui ja Adi, Adi ja Cosam, Cosam ja Elmodam, Elmodam ja Er, ²⁹ Er ja Josué, Josué ja Eliezer, Eliezer ja Jorim, Jorim ja Matat, ³⁰ Matat ja Leví, Leví ja Simeón, Simeón ja Judá, Judá ja José, José ja Jonán, Jonán ja Eliaquim, ³¹ Eliaquim ja Melea, Melea ja Mainán, Mainán ja Matata, Matata ja Natán, ³² Natán ja David, David ja Isaí, Isaí ja Obed, Obed ja Booz, Booz ja Salmón, Salmón ja Naasón, ³³ Naasón ja Aminadab, Aminadab ja Aram, Aram ja Esrom, Esrom ja Fares, Fares ja Judá, ³⁴ Judá ja Jacob, Jacob ja Isaac, Isaac ja Abraham, Abraham ja Taré, Taré ja Nacor, ³⁵ Nacor ja Serug, Serug ja Ragau, Ragau ja Peleg, Peleg ja Heber, Heber ja Sala, ³⁶ Sala ja Cainán, Cainán ja Arfaxad, Arfaxad ja Sem, Sem ja Noé, Noé ja Lamec, ³⁷ Lamec ja Matusalén, Matusalén ja Enoc, Enoc ja Jared, Jared ja Mahalaleel, Mahalaleel ja Cainán, ³⁸ Cainán ja Enós, Enós ja Set, jøts Set tteedyi ja Adán, jøts ja Adán ja Dios Teety.

Ku ja Jesús ja miku' tyaguwaníyi jøts ja yikpøktyunwa'añi

4 Xjats ja Jesús wyimbijty jam Jordángit nøø agø'øm. Tø ja Espíritu Santo ja tyatøjkiniyi jøts ja jam yiknøjkxøø tø'øts etjotp mā niti kya'ity. ² Jamts ja ojts chøøni wixijkyøøw jøts ja miku' ja jam yjot'ejxwa'añi. Niti ja tkajii'kxy jadine'en jøtsnim ja pyaajtøø ja yuu. ³ Winets ja miku' ja ñimaajyøø:

—Pøni janch ku me mjanchDios U'ngi yik'øyi yø tsaá tsapkaaky.

⁴Jøts ja Jesús t'adsojimbijty:

—Yide'en jap nøkyijxpy wya'añ: “Ku-uyi Dios kyajpxy møj, kidi ja'ayip ja naxwii'ñit jaa'y nugo tyajujky'ajttip ti jaty yikjøø'kxp.”

⁵Xjats ja miku' ja ojts wyaanijkxyi jam møj kojpkøjxp, jøts ja jam tyuk'ejxøø wine'enin ja kajp naxwiiñ. ⁶Yide'en ja miku' ñimaajyøø:

—Nmøogyøxp mets ya'at tuki'iyi wine'en øts yø kajp nnitani ja møj ja mutsk. Jade'en øts yø tø nyikmø'øy, øyts øts yø pøn ndyimo'ot pøni pøn øts yø nmo'owampy. ⁷Pøni xwinguxanaapy øts jøts ø xwindsø'øgit, winets mets yø tuki'iyi xja'ajtkøxt.

⁸Xjats ja Jesús t'adsøøy:

—Miku' jiwā'ak. Kidi øts ya xwin'ixy, pø yide'ents ja Dios kyajpxy wya'añ: “Ja Dios Teety tu'ugyi mwindsø'øgip, ja' tu'ugyi mduujnip ja yja' pøni sa ja wya'añ.”

⁹Xjats ja miku' ja wyaanøjkxkojmiyøø jam Jerusaléngit kajpkøjxp jøts ja tsap-tøjkøjxp yikpajtiyøø, jøts ja ñimaajyøø:

—Pøni janch Dios U'nk mets, katswoon ya; ¹⁰pø nømpxi Dios kyajpxy jøts ku ja tnøjmit ja y'ankilis jøts me myik'ejx'ett, jøts ku me ka'ap ti mjatit.

¹¹Mets ja mdsa'anjø'øgit jøts mdeky ja tsaá kyakumit kyayo'odsit.

¹²Xjats ja Jesús t'adsøøy:

—Janch nayide'ents ja Dios kyajpxy wya'añ: “Kidi mDios xjot'ixy.”

¹³Jade'ents ja miku' nisudso'ampy kya'ukwinmaa'nbyatnaa sa ja tjaakjot'e-jxkojt ja Jesús, jøtsnim ja jade'en ñimyajtstuujtøø.

Ku ja Jesús tjøptøki ja tyunk Galileit etjotp

¹⁴Jøts ja Jesús ñøjkxnaa Galilea, møk'ampy ja Espíritu Santo ja wyinaty tø tyatøkiyi, jade'en ja tmøøt'aty, tum ja'

idø'on ja jaa'y wyinaty y'aawidip y'ayu-ujkidip o madsoo. ¹⁵Yats ja yik'ixpiky ma jaty ja tsap-tøjk jam, jade'ents ja o pøn kyajxa'agiya.

Ku ja Jesús yja'jty jadigojk Nazaretit kajpjotp

¹⁶Jøts ja ojts ñijkxy Nazaret, jam kojpkøjxp ma ja wyinaty tø myutsk'aty. Poo'kxin xøøw wyinaty ku ja tyøjkii'ñ jam tsap-tøjkjotp, jade'en idø'on ja tkostumbri'aty, xjats ja tmiwa'kukii'ñ ja Dios kyajpxy jøts ja tkajpxy. ¹⁷Ja nøky ja wyinaty tø yikømmø'øy midi ja Dios kyugajpxy Isaias yjaay; jøts ku ja ojts t'agiibyaky, ja' ja jap pyaajt ma jap wyinaty yide'en kyøxa'ayi:

¹⁸Dios Teety øts ja y'Espíritu Santo xpudøjkip,

ja' ø xmøøpy, ja' ø xpiktakp jøts øts ja ayoobi jaa'y ndukmado'odit ja øgya-jpxy ja øy'ayuujk;

ja' ø tø xkexy jøts øts ja ngajpxjot'amøkidit pøn amjot-may'oo'ktip tsaachjotmay'oo'ktip, jøts øts ja nyik'awa'atspidsø'ømdit pøn jade'en ejtnidip sam tsumy jaa'yindi,

jøts øts ja nyikwin'ejxwa'kxtit pøn wim-beets kugoots ejttip;

jøts øts ja nyik'awa'atspidsø'ømdit pøn øy sagasa yiktundip;

¹⁹jøts øts ja Dios Teety ja yiknit-so'ok'ajtin nnigajpxiyit.

²⁰Winets ja Jesús t'agiimyujky ja nøky, jøts ja ojts tkømmø'øy ja tumbi, jøts ja y'ixaajky, jøts ja mayjaa'y ka'ap ja y'ukni'ejxujtiniyi. ²¹Xjats ja kyajpxøjkii'ñ jøts ja wya'añ:

—Ixamts idø'on yø jade'en tø yjaty tø kyubety mee mwingujky sa ja Dios kyajpxy wya'añin.

²²Jøts ja ñi'ijtyi t'ødyejtøø ja Jesús, ñigyumaapts idø'on ja tjawidi ku myadya'aky ja amdsuj tsaachuj pøni

sə jaty ja ñii'mxyidi, jøts ja xem yam ñayiktiyidi:

—¿Kidi ja Joséjip idø'øn ya'at ja y'u'nk?

²³ Jøts ja Jesús wyaañ:

—Tiigyajpxy yide'en meets inet mdyimwya'añ: “Tsøoyibi, nachøoyi kø'øm”; mnayinømdipts inet: “Jade'en sə øø tø nnimadøy m'adi'ich jam Capernaum, tu'unts inet ya nayide'en mgø'ømnačkijxy mgø'ømkajpxkijxy.”

²⁴ Jøts ja yjaakwaañ:

—Tiy janch meets idø'øn nnøjmi jøts ku ni tu'ugin Dios kyugajpxy kyayikupiky kyø'ømnačkijxy kyø'ømgajpxkijxy. ²⁵ Tyimñømp øts, kawinaak ja ku'øktyø'øxy ja wyinaty ya Israelit etjøjty ku ja Dios kyugajpxy Elías y'atsinaay, ku et kyatuuy tigøøk jumøjt jagujkp winets ja yuu yjanch'ijty o magajp; ²⁶ ni tu'ukts ja kyayiktanigajxtøø ja Elías ya Israel, ne'egi ja' Dios ja tyanigajx pøn jam wyinaty tsinaapy Sarepta, jam Sidón kajp wingon. ²⁷ Nay jats jaa'y wyinatymidi ya Israel pøn putstip ku ja Dios kyugajpxy Eliseo yjaa'ajty, jøts ja ni tu'ugin kyataadyøø ja pyu'uts. Pøn txøøw'ajtp Naamán, ja' ojts ne'egi ja yja' tyay pøn jam Siria kunaajx'ajtp kugajp'ajtp.

²⁸ Xjats ku ja jade'en tmadoodøø jøts ja yjantymy'ambøjktøø pøn jaty jam wyinatyi tsaptøjkjotp. ²⁹ Ojts ja tñibidø'økti ja Jesús, jøts ja tkajxid-sømdi jam kajpjotp, jøts ja tyiknøjktøø jam kojpkubajkp mə jam tu'uk ja kats'aaw, jamts ja tkutejnaxwə'andi. ³⁰ Jøts ja Jesús jadi'ini jam mayjaa'y agujkp ñajxy jøts ja jade'eni chøø'ñ.

Tu'uk ja yaa'dyøjk pøn ja miku' tø tyatøkiyi

³¹ Jøts ja ojts ñijky Capernaumit kajpkøjxp midi jam Galileit etjotp təmp, jamts ja tyik'ixpiky ja jaa'y ku poo'kxin xøøw. ³² Nigyumaap ja tjawidi ku ja

jade'en yik'ixpikyidi, kumi tum ja' ja kyajpxy midi kutujk møøt.

³³ Jamts tsaptøjkjotp wyinaty tu'uk ja jaa'y pøn ja miku' wyinaty tø tyatøkiyi, ja'ats ja møk yikwajnøø:

³⁴ —Majstutk øøts; ¿ti øø xanibøjkp, mets Jesús Nazaretit jaa'y? ¿Ja' me tø xnimeni jøts øø xyikudigø'øty? Wa'ats me n'ejxkapy mbøn mets, pø Diosxi me m'u'nk'ajtip.

³⁵ Xjats Jesús ja miku' t'adsøoy, yide'en ja tñimaay:

—¿Amøñi et, kidi mgajpxy, jøts majstut'ut yø jaa'y!

Winets ja miku' tyiknačkidaajky ja jaa'y jøts ja ttawaajch ja jaa'y, nika'ap ja sə ttuun. ³⁶ Ni'ijtyi ja jaa'y yjantymchø'jkidøø jøts ja xem yam ñawyajnidøø:

—¿Ti kajpxy ti ayuujk yø jade'en kyajpxy? ¿Møjta'aky yø t'ane'emy yø miku' jøts yø jatyi chø'øgi!

³⁷ Ja Jesús idø'øn yik'aawip yik'ayuuujkip øy mədsoo.

Ku ja Jesús tyikmøkpiky ja Simón Pedro tyaa'kmø'jt

³⁸ Xjats ja pyidsiimy jam tsaptøjkjotp jøts ja ojts ñijky jam Simón tyigam, jamts ja tyøjkiyi'ñ. Pøjkp tamik ja Simón jam wyinaty ja tyaa'kmø'jt, jantymy'jøn'oo'kp ja wyinaty. Winets ja Jesús yiknimaay jøts ja ttu'unt ja may'ajtp jøts ja t'ext. ³⁹ Jøts ja ojts t'ixy, ojts ja ñaxkøy mə ja pamaa'y jam wyinaty, jøts ja møk twingugajpxiyi'ñ ja jøømba'am, jøts ja jatyi wyinaajky, jøts ja jaa'y nay jatyi tyanaagyukiyi'ñ, jøts ja kø'øm t'ejxpinaxwə'aky ja kaaky ja jii'kxy.

Ku ja Jesús tyikmøkpiky ja maabyamaa'y

⁴⁰ Kuts ja xøøw yjaxnaa, winets ja Jesús ojts yiktaninijky ja maabyamaa'y pønity jam sagasa jajtp; jøts ja ojts tu'uk tu'uk tkønixajy, jøts ja jade'en tyikt-sokijxy. ⁴¹ Nay jamts ja winaaginmidi

pøn ja miku' ttawajtsidøø nayide'en, jøts ja yjanchnømdi møk:

—Dios U'nkxi mets.

Jøts Jesús ja møk twingugajpxiyii'n, ka'ap ja tyikjaty jøts ja kyajpxtit, pø ñi-jaa'widipxi ja' jøts ku ja' Cristo.

Ku ja Jesús kyajpxwa'kxy jam Galilea

⁴²Xjats ku xyiijndyaajky, jøts ja Jesús chøø'ñ kajpjotp jøts ja ñiikxy jam mā pøn kya'ity. Jøts ja mayjaa'y ja yjanch'ixa'ayi jøtsnim ja yikpaajty mā ja jam wyinaty. Yikta'aniwyandip idøøn ja', ka'ap ja tmajststutwa'andi jøts ja choont, ⁴³yide'ents Jesús ja ñimaajyidøø:

—Nayi nnigajpxwampy øts ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky o magajp, pø ja'agøjpxxi ø tø nyikexy.

⁴⁴Jøts ja Jesús jam jade'en kyajpxwa'kxy mā jaty ja tsaptøjk jam Galilea.

Ku ja ajkx may'ampy yikma'aky Jesús myilagri'ajtingøjxp

5 Tuk'ojk idøøn ja Jesús jam yikpaajty mejy agø'øm mā txøøwi Genesaret; jamts ja mayjaa'y ja ñimejniyøø jøts ja t'amidodukwa'andi ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky. Janch yik'atejmu-jknipts idøøn ja Jesús jam wyinaty ²ku ja t'ejxpaajty majtsk ja barki tawa'ats jam nøø adsay agø'øm, tø ja ajkxmākpi jam wyinaty pyidsømgøxti, jam tya'ajkx-maajk ja wyinaty tpujti. ³Winets ja Jesús tu'uk ja barki ttatøjkii'ñ midi ja Simón yja'ajtpy jøts ja tnimaay wan tniyikjiwa'aky waani jøts jam wingon kidyimdy'a'ant møøt ja tsayjoojt. Jøts ja jam jade'en y'ixaajky, jøts ja jam tyik'ixpøjtøjkii'ñ ja mayjaa'y. ⁴Xjats ku ja kyajpx'abajtyii'ñ jøts ja tnimaay ja Simón:

—Yiknøjkx yø barki jam mā yø nøø køjnkwaw, jamts xniwejtspattit yø mda'ajkxmaajk.

⁵Jøts ja Simón t'adsøøy:

—Windsøn, tuktsunaxy øø tø njanch-jatuñ, ni tu'ukts øøts n'ajkx tø ngapaaty; nøøwejtspatp øts inet yø nda'ajkxmaajk jadigojk, pø tøxi me mwa'añ møk'ampy.

⁶Jøts ku ja jade'en ttundøø, may ja ajkx ja ojts tmatsti, janch køøtswambim ja tya'ajkxmaajk ja'adi. ⁷Winets ja tmiyamdøø ja myigu'ukti pøn jam wyinaty jade'ukpi barkijotp jøts ja pyudøkiyidit. Nøjkxti døøn ja jam, ojts ja barki ja majtsk tyik'ujtskøxti øy ja yjaw'i yjanchkøjnkøjkinidit. ⁸Xjats ku ja Simón Pedro ja ojts jade'en t'ixy, winets ja twinguxanaay ja Jesús jøts ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, majtstutk øts, ka'ap øts yø xpaat'aty jade'en, pojkpitumbi jaa'y øts.

⁹Janch tsø'jkiñip idøøn ja Simón wyinaty jøts nayide'en ja myigu'ukti, ja'agøjxp ku ja ajkx ja wyinaty jadine'en tø tma'akti. ¹⁰Nayi tsø'jkips idøøn ja Jacobo møøt ja Juan, ja Zebedeo y'una'jkti pøn ja Simón møøt ñamyigu'uk'atyiyi. Jøts ja Jesús tnimaay ja Simón:

—Kidi mdsø'øgi, ixamyi ndukni-jawidit sudso jaa'y ja nitso'ok'ajtin tpaatt.

¹¹Jøts ja byarki ja jam nøøba'am tyikja'attøø, jøts ja jamyi tnikakøjxtøø tuki'iyi, jøts ja tmøødidøø ja Jesús.

Ku ja Jesús tyiktsø'øky ja jaa'y pøn jadi'iñi putsnip

¹²Kuts ja Jesús jam wyinaty tu'ukpi kajpjotp, winets yja'jty tu'uk ja jaa'y, møj pu'uts pa'am ja pøjkip, jøts ku ja Jesús yik'ejxpaajty jøts ja twinguxanaay. Jamyi ja ñamyujtstaajkøø jøts ja tminu-u'kxaajky, yide'en ja tnimaay:

—Teety, mmøøt'ajtpy mets ja møk'ajtin jøts ø xyiktso'okt, yiktsokts øts mdsojk'ajtingøjxp.

¹³Jøts ja Jesús ja ojts tkønixajy, yide'en ja tnimaay:

—Ndsøky'ajtpy øts jøts mdsø'okt, tsokni.

Ja'ayi ja jade'en wyaañ, jatyi ja pu'uts wyinajky. ¹⁴Xjats ja Jesús møk'ampy tnimaay ja jaa'y jøts kidi ja pøn ttukmadøy. Yide'en ja tnimaay:

—Jamyi dø'øn mnøjkxt jam teety wyindum, jamts xpikta'akt ja myojxin midi ja Moisés ñi'ana'am, ja'agøjxp ku tøy wya'ach ja mbu'uts. Jade'ents ja jaa'y ja t'ejxtit tnijawidit jøts ku tøy mdsø'øky.

¹⁵Yikmøjpiakt'adøtsp idø'øn ja Jesús, may ja jaa'y ja ñimen'adi'ichiyi, namay ja ñamyukyidi jøts ja pyatmadøyi, jøts ja tnankyiktsø'okwa'añidi ja pya'am. ¹⁶Ja Jesús jam ja ñijkxy ma abak et ma niti kya'ity, jamts ja Dios Teety t'ajot'ajty.

Ku ja Jesús tyiktsøjky ja køjxjpxi pakxujpxi

¹⁷Tuk'ojk idø'øn, jam ja Jesús wyinaty yik'ixpiky, jamts idø'øn ja fariseotøj møøt ja kajpxwejpitøj wyinaty chøonidi wine'enin ja wyinaty tøy choondi o magajp, pømbi mendip Galileit etjotp, Judeit etjotp, jøts Jerusaléngit etjotp; ku ja Jesús tnankyjay'ijxyi ja Dios Teety myøk'ajtin ku ja pamaa'y ja tyiktsø'øky. ¹⁸Winets ja jaa'y tkiijja'jtøø tu'uk ja pamaa'y pøn køjxjpxi pakxujpxi, jøts ja jap tøjkjøtpy tyiktøkiwya'andi jøts ja ttawingugiyyidit ja Jesús. ¹⁹Nimats kya'awa'adsi ma ja tøykidit kumi janch mayjaa'y jam wyinaty. Xjats ja tøjkiixpy pyajttøø, jøts ja ojts tnikiidyu'utti ja tøjky, japts ja tyikwinajktøø ja pamaa'y jøts ja ttawingugiyyidøø ja Jesús jap mayjaa'y agujkpy. ²⁰Kuts ja Jesús ja ojts jade'en t'ixy kudam ja amumdu'uk ja yjanchja'win tjagyapti, jøts ja pamaa'y ja tnimaay:

—U'nk, nbøkmyee'kxpy mets.

²¹Winets ja wyinmaadyøjkidøø ja kajpxwejpitøjkti møøt ja fariseotøjkti,

yide'en ja wyinmaydi: “¿Pøn yø jaa'y jade'en, tigøjxp ku Dios yø jade'en twingajpxnaxy? ¿Pøn ja pøky ya t'ukmaa'kxp, kidi tu'ugyip Dios pyojkpimee'kxy?”

²²Wa'ats ja Jesús ja tnijawi sa ja wyinaty wyinmaydi, jøts ja tnimaay:

—¿Tigøjxp ku jade'en mwinmaydi? ²³¿Ja ti ne'egi jawaani jajtni, kuts yø pa'amjaa'y nnøjmit, “Mee'kxpy øts yø mbøky”, uk ku nnøjmit: “Wa'kuki, pøkmukni yø mmaabajt jøts nøjkxni mdigam”? ²⁴Ixyamnim meets inet x'uk'ext mabaat øts idø'øn ja møk'ajtin nmøøt'aty ya na_xwiiñ jøts ø nmaa'kxt ja pøky.

Xjats ja tnimaay ja køjxjpxi pakxujpxi:

—Pidøkni, wa'kukiñi, wejtsjø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxni mdigam.

²⁵Jatyi ja køjxjpxi pakxujpxi pyidi'jky, jøts ja tyanaagyukiyii'ñ jam mayjaa'y agujkp. Wyejtsmujk ja myaabajt ja' ma ja jam wyinaty kyø'kni, jøts ja ñøjknaxa tyøjkwindum, møk ja Dios ja ttamøjawi. ²⁶Jøts ja ñigyumaap tja'widøø ni'ijtyi, ojts Dios ja ttukmøjawidi ttukunuu'kxyjawidi, yide'en ja wya'andi ja ñichø'øgi adøtsni:

—Ixyamnim inet ja tøy n'ijxyindi midi niwindi kayik'ejxpnim.

Ku ja Jesús tpawaay ja Leví

²⁷Ku ja jade'en y'ukjajty, xjats ja Jesús jam pyidsiimy, ojts chøøn jøts ja t'ejxpaajty tu'uk ja yikugubajtpi, jam ja wyinaty chøøni ma ja ttukugubety ja jaa'y øy tyii'ji, jøts ja tnimaay:

—Møødik øts, møøt widejtk øts.

²⁸Winets ja jatyi tyanaagyukiyii'ñ, jøts ja tuki'iyi tum jam tnikakijxy, jøts Jesús ja tmøødiyii'ñ.

²⁹Jøts ja Leví xøøw ttuñ jam tyøjkwindum jøts ja twindsø'jkii'ñ ja Jesús, mayts ja yikugubajtpi jam wyinaty møøt jadu'ukpi jaa'dyi. Jade'en ja jam

møøt twindsøonidi ja kaabyajt. ³⁰Xjats ja fariseotøjkti møøt ja kajpxwejpitøjkti tpagajpxnibøjkidøø ja Jesús pyabøjkpi, jøts ja tnimaadyøø:

—¿Tiku meets yø xmøøtkay yø yikugubajtpitøjkti møøt yø ka'øyjaa'dyi?

³¹Winets ja Jesús y'adsøøy jøts ja tnimaay:

—Pøn tkaja'widip ja pya'am, ti tsøøyibi ja t'ukyikwa'andit. Ja' ja tyik'amaadyaktip pøn pamaa'dyi, pøn pya'am tja'wiy'ejttip.

³²Kidi ja'ajipts ø tø nnimiñ pøn niwine'en kanabyøkyja'wiyidip. Ja' ø tø nnimiñ pøn tja'widip ja pyøky jøts ku ja pyøkmyøødidi, jøts tyiktigatstít ja chinaa'yindi.

Ku ja Jesús yiktiibyijky tigøjxp ku ja kya'ayuu'atti

³³Xjats ja tiibyøjktøø ja Jesús jøts ja tnimaadyøø:

—¿Tiku yø mbabøjkpitøjk janch nekim kyaydi tyøjkxti, jøts yø Juan yja' yjanch'amaay'atti møøt yø fariseotøjkti? Ni kyakaydi kyajøø'kxti, janch tsapkaajpx'ejttip yø'.

³⁴Winets ja Jesús t'adsøøy:

—¿Ma meets jade'en tø x'uknijawi jøts ku tø'øxy ñigaabyi tø'øxy ñi'ukpi winet y'amaay'atti winet kyakaydi kya'uukti ku ja jemyaa'y jamni? ³⁵Abikñimts ja tiempi tyimyja'tmit ku ja jemyaa'y wyinaty kya'uk'ejtni ku ja jam wyinaty tø cho'oni; jaanimts idø'on tiy pøn kya'ukaañit kya'uk'uknit, jaanim idø'on ja y'amaay'attit.

³⁶Jøts ja nay ja'agøjxp ya'at ttanimadyaktøjkiyiñ:

—Ka'axi pøn wyetpach tta'agiyi jemwyet midi tyimyjemñim, ku ja jade'en yiktu'unt jøts kumi mujkpi ja jemwyet jøts ja tjaaktyimgyøø'tsni ja wetpach, jaaktyimyiwenip ja kyøøts'ajtin ja'. ³⁷Jøts ka'ap pøn vino

tta'adami po'duk midi namii'kxñim, ku ja jade'en ndu'unint jatyi ja tyikmigøødsi ja po'duk, windigøøpyts tuki'iyi, windigøøpy ja vino, windigøømyipts ja po'ak. ³⁸Paty ja vino midi ñamii'kxñim nda'ada'amyin ja jembyo'ak jøts jade'en nimidi kyawindigøøty. ³⁹Nayide'ents ka' pøn t'uukwa'añ ja vino midi namii'kxñim. Pøn tø t'uukyujni ja vino midi jekyip mii'kxñi, xumi ja' ja chøjkpy, kumi nømp ja tukajpxyi: “Yø jekyip mii'kxyip tyimy'øy, ka'ap yø midi tmi'abaaty.”

Ku ja Jesús ttøjtøø ja ariin yam poo'kxin xøøw

6 Poo'kxin xøøw idø'on, winets ja Jesús jam wyinaty ñaxy jam kamjotp møøt ja pyabøjkpitøjk, ja'ats jam wyinaty ttøjtíp ja ariin tøøm; jøts ja twixatsti ja ariinbajk jøts ja tjøø'kxti. ²Jøts ja fariseotøjk winaaгин yiktøøjidøø, yide'en ja yiknimaadyøø:

—¿Tiku jade'en m'adø'øtsti midi ka'ap pyaat'aty yiktu'unt poo'kxin xøøw?

³Xjats ja Jesús y'adsøøy:

—¿Ka'anim meets ja Dios kyajpxy x'ijxy midi tnigajpxp sa ja David tuk'ojk tmøøt'adijch ja myigu'uk ku ja wyinaty yjantyimyu'uookti? ⁴Pø tsaptøjkjøtpyimxi ja tyøjkii'ñ, japts ja tnixajiyii'ñ ja kunuu'kxy tsapkaaky, jøts ja tkaadyøø møøt ja myigu'uk pøn jaty ja jam wyinaty myøøt. Yam ja ka'ap yjapaat'atyidi jøts ja tka'adyit ja'abi tsapkaaky, ja teetyøjkti ja paat'ajtidip kya'adyip.

⁵Nayide'ents ja wyaañ:

—Ngudanaapy øts ja naxwii'ñit jaa'y, jøts øts wamp ti paat'ajtip kapaat'ajtip yiktu'unt ku poo'kxin xøøw.

Ja jaa'y pøn ja kyø' jadi'iñi tøtsnip

⁶Jadu'ukpi poo'kxin xøøwts idø'on ja'agøjmyi ku ja Jesús tyøjkii'ñ jam tsaptøjkjøtp, jamts ja

yik'ixpøjktøjkijii'n. Japts wyinaty tu'uk jaa'y midi y'aga'ngyø' xujxp; ⁷Jøts ja kajpxwejpitøjk jam tpa'ejxti tpagowdi ja Jesús, ja' ja y'ejxwandip pøni y'ukyiktsøkpy idø'on ja pamaa'y ja' ku poo'kxin xøow, jade'ents ja tni'øøniwya'andi. ⁸Ti wa'ats ja tnijawis sa jaty ja wyinaty wyinmaydi jøts ja jaa'y ja tnimaay midi wyinaty kyø' xujxp:

—Tani, jøts ixem nøjxk mdani kujk'am.

Jaty ja jaa'y tyanaagyukiyii'n jøts ja jam niijkxy tanaabyi. ⁹Winets ja Jesús tnimaay ja mayjaa'y:

—Nyiktø'ødip nyik'amido'odip inet yam: ¿Midi'ibi ndu'unimp ku poo'kxin xøow, midi'ibi kutuky ku n'odyu'unint u ku nga'odyu'unint? ¿ku nyiktsoojkint u ku nyik'o'jkint?

¹⁰Jøts ja twin'ejxkijxy pøn jaty ja jam wyinaty ttamujkiyip, jøts ja tnimaay ja pamaa'y:

—Xajtøw.

Tsoojk ja' jøts ja xyajtiy. ¹¹Jøts ja yjadu'ukpi jaa'y yjanch'ambøjktø, jøts ja xem yam ñawyajnidø, agø'omyi sudso'ampy ja tjadyimy'ukyikpøky'a'adit ja Jesús.

Ku ja Jesús twiwijch nimakmajtsk pøn wyinaty kyudanaabyi'atwampy

¹²Winet ets ja Jesús niijkxy Dios'a-jot'ajtpi jam kojpkøjxp, jam ja Dios Teety ja tmigajpxy tuktsunaxy. ¹³Jøts ku xyiiindyaaajky, jøts ja twaadsogijxy pøn jaty ja pabøjkip, jøts ja twiwijch nimakmajtsk pøn ja tyejtip kudanaabyitøjkti. ¹⁴Ja'ats idø'on ja'adi ja Simón midi ja xyødejtigajts jøts ja tpiktaajky Pedro; møøt y'uch Andrés ja', møøt ja Jacobo, møøt ja Juan, møøt ja Felipe, jøts møøt ja Bartolomé. ¹⁵Jam ja Mateo, Tomás, Jacobo pøn ja Alfeo myajnk'ajtpy; jøts ja Simón ja cananista; ¹⁶jam ja Judas ja

Jacobo y'uch; jøts ja Judas Iscariote, pøn wyinaty tkøyakwamp ja Jesús.

Ku ja Jesús tyik'ixpijky ja mayjaa'y

¹⁷Xjats ja Jesús tmøøtkidaajky ja kyudanaabyitøjk, jøts ja tmøøtja'jty jap jøytøpy niduki'iyi møøt ja pyabøjkpitøjk; nay jam wyinaty øy pøndi pøn jaty tso'ondip jam Judea, jam Jerusalén, jøts jam mejy agø'øm jam Tiro jam Sidón. Ja' ja jam wyinaty tø tniemendi jøts ja tpatmado'odit ja Jesús, jøts ja pyamaa'y ja tnankyikts'o'okwa'añidi. ¹⁸Winaagin jam pøn ja miku' tø tyatøkiyidi, tsokøxtits ja'. ¹⁹Jøts ja jaa'y ni'ijtyi tnijaxiwy'a'andi ja Jesús. Pyaatwandip ja' ku ja ttuktatsø'øky ja myøk'ajtin ja pamaa'y.

Ja xondaajkin jøts ja ayo'owin

²⁰Winets ja Jesús y'ejxji'jky ma ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty jøts ja tnimaay:

—Tya'øy'ajtidip ja' Dios kyunuu'kxin pøn ja y'amutsk'ajtin yja'wip, ja'ats pyaattip ja Dios kyutujk midi ja tyani-tanaapy ja yjaa'y.

²¹Nay Dios ja tkunuu'kxp pøn yu'oo'ktip xø'oo'ktip, ja' ja tyiknajxkøjxp.

'Jøts pøn yaxtip jiidyip, kunuu'kxy Dios ja nayide'en yik'ityidi, ja'ats ja ttukpaadidip ja xondaajkin.

²²Mgunuu'kxip meets Dios øy meets ja jaa'y mjamidsep'atyidi øts køjxp, øy ja mjabawøpyidi, øy ja mjaga'ømyigajpxyidi, øy mjagayiktsokti, øy mxøow mguya'axy kamadøyim yjayikjawidi ja'agøjxp ku ø xpabøkti. ²³Kidits mjotmay'ookti, kidi x'ayooidi, japnim ja tsajpjøtpy mwingaxø'økxiyidit; pøn jade'en mduujnidip, yø jade'embi jaa'y tyeety'ap tka'odyundøø nayide'en ja Dios kyugajpxtyi.

²⁴ Jòts mjanch'ayøøy mee kumeen̄ jaa'y, yaayi meets iiy jotkujk mdsinaagyojti.

²⁵ Mjanch'ayøøy meets pøn tum jaa o ti tmøøt'ajttip, mjanch'ayuu'ajttip mjanch'axøøw'ajttip meets nøjx.

'M'ayøøy meets pøn yam agujk jotkujk yiknajxtip, mdaya'axtipts meets ja mwinmaa'n̄ jadigojk.

²⁶ 'M'ayøøy meets ku mee myik'ødyijy myik'øñøjmi, pø nayide'ents ojts yiktejti yik'ødyejti pøn ojts nugo ñadyijyi ja Dios kyugajpxy.

Paat'ajtip jòts ja mmidsep yikmijotjimbett

²⁷ 'Ni'ijtyi madowdi wine'enin mja'atti: Tsokti miyujy'atti ja mmidseptøjki, pudøkidi ja' pøn mjagatsojkidip, ²⁸ amidowdi ja Dios jòts tkunuu'kxt ja mmidsep pøn o sagasa mnimaajyidip, ku'amidowi pøni pøn mmi'ambøjkidip pøni pøn sagasa mdunwajnidip. ²⁹ Pøni mgojxip mdse'ekip, ja' øy ku xmaa'kxuktit; jòts ku pøn mbøjkxidit ja yukwop, jaaktyimyo'odipts ja mnijan. ³⁰ Kidi kanajtsjawim xjawidi ku tigati myik'amidowdi; jòts kidi jatyi o pøn xamatsti ku pøn o ti tø tñixaji. ³¹ Kidi meets ja jawyeen jade'en xjöp'ixy pøni sa mee xjatsøky, meets idø'øn mbaat'ajtip jawyeen mnajstunip sa dø'øn ja yjawi tsoktin jòts meets ja jade'en xu'unt.

³² 'Øy meets ja'ayi møøt mjanamyawa'añiyidi pøn mee møøt mnachøkyiyi, ζti øy'ajttints meets jade'en mdumpy? ζTi ja' ja ka'øy jaa'y kyajajtip? Pø tyundipxi ja nayide'en.

³³ ζTi øy'ajttin meets jade'en mdumpy øy meets ja'ayi xjamay'aty pøn mee nayide'en mdunxixiyip? Pø tyundipxi ja ka'øy jaa'y ja nayide'en. ³⁴ Uk ja'ats meets o tigati mduk'anuu'kxpy pøn mee m'a'ejxip tyikwimbetp jawaani

mayjawwi, ζti øy'ajttints meets jade'en mdumpy? ζTi ja ka'øy jaa'y ja jade'en tka'anuu'kxyajktip o tigati ja yja' jòts ja myiga'øy jaa'y ja nayide'en ttukubatti jawaani may? ³⁵ Ka'ats meets idø'øn xmidsepøkt ja mmidsep, tsokti xmiyujy'attit, mduujnip meets ja may'ajt ja'. Øy meets ja tigati xuk'anuu'kxt jadi'iñi, kidits meets ja xjöp'ijxy'aty jòts ja mmigubajtxidit jawaani møj jawaani may. Møjts meets ja myikwimbetxixiyidit, ja Dios Teety tsajpjøtpyit jade'en meets ja m'u'nktejyit; ti sa ja Dios Teety tmi'øy'aty nayide'en ja ka'øy jaa'dyi ja namyikaxi jaa'dyi. ³⁶ Mja'myatstip meets jòts mba'ayo'odip o pøn nayide'en sam ja Dios Teedyin ja tpa'ayöyin.

Kidi pøn o ti xawindsø'odyi

³⁷ 'Kidi pøn nugo o ti xapøky'e-jxti, jòts Dios ja nayide'en mgapøky'e-jxidit. Maa'kxukti, jòts ja Dios nayide'en mmaa'kxukidit. ³⁸ Mo'odi o ti pøn, winets o ti nayide'en mmo'ojidit ja Dios. Nayide'en meets ja mmo'ojit mgamo'o-jit pøni sa meets ti xyaky xkayaky møj may o ti. Nayide'en meets ja Dios mdunit pøni sa meets mmigu'uk xuñ. Nay ja'ats ja yik'awetsp.

³⁹ Xjats ja Jesús ttanimadyaktøjkiyiii'n̄ jadu'uk ja madya'aky, yide'en ja wyaañ:

—ζMa ja winap jaa'y tø t'uktuu'niway ja myiwinap jaa'y? Pø namajtskxi dø'øn ja tyimgyunaxtit ku et'aaw ja ma tpaatit. ⁴⁰ Uk kuts pøn, pøn tni'ixpøjkimyidip o ti tunk, ka'axi mibaat twinaxtit ja yik'ixpøjkipidi; pø wan idø'øn jaanim wyinaty.

⁴¹ Jòts meetsmi, ζsudso dø'øn ja mmigu'uk pyøky x'ejxpajtyi jòts ja mja' ne'egi xka'ixy kudam ja jawaani møj?

⁴² Jòts, ζsudsots mets idø'øn namyika-jxibim xkajpx'øyiwya'añ yam mets ja mdsinaa'yin øy xkayikyø'øy? ¡Meets

win'øø'mbi ataadyi! Yik'øyidi jawy-
een ja mga'øchinaa'yindi, winetnimts ja
mmigu'uk chinaa'yin xkajpx'øyiyidit.

**Pøni sa wyimbidsimy øy ti,
ja'ats tyikwingaxø'kp
pøni sa ti y'øyi kya'øyi**

⁴³Ma meets øcha'amguipy tø x'uk'ixy
jøts ku ja tyiktøømi ja ka'øcha'am; uk ja
ka'øcha'amguipy tyiktøømi ja øcha'am,
nima. ⁴⁴Ja tyøøm ja kipy yikta'ejxkajp
pøni sa ja tyøømi øy ka'øy: ka'axi ja
iigi tsa'am tyikwiduky kujp kipkyøjxp, ni
jam ja uvi tsa'am kyawinaky jam kujp
aatskøjxp. ⁴⁵Jade'ents idø'on ja øyjaa'y
pøn øyjaa'y, ka'ap ja t'aawi tjootti ja
ka'øybi winmaa'n, ka'ap ja yjemwa'añ
tyewa'añ kumi øyjaa'y ja'; pønts ka'øy-
jaa'y'ajtp ja ka'øybits ja y'aawip yjoo-
jtíp, yjemwa'andi tyewa'andi kumi jam
idø'on ja tyimyødidi ja kya'øy'ajtindi
y'am yjotp. Tum jam ja pyidsømguixy
jøts ja tkajpxnaxti jade'en.

Majtsk jøøjp ja pøch kyojpk

⁴⁶Niti øy'ajtin meets jade'en xkatuñ
ku mee xjanøjmi, “Nwindsøn'ajtim,
nwindsøn'ajtim”, jøts ka'ats
xpadundi pøni sa njawa'añ. ⁴⁷Ya net
ndukmado'odit pønín ja kyaxø'økti
ja jaa'y pøn ø xnimemp jøts øts
n'ayuujk ja xpatmadoojidi, jøts ja
jade'en tpadundi sa nwa'añ: ⁴⁸jade'enín
idø'on ja nbiktaajkin sam ja jaa'y
tyøjkøjyin, jawyeen ja køjnk øy øy
tnidajiyii'n ja tyøjk, jøts ja tsaá ja
amuum ttukpøchkojpk'ajty. Xjats ku ja
møj nøøgom jam wyinajky, aguwani
ja tyimyikjø'tj'ø'økwa'añ ja tøjk, jøts
ja niwine'enín nisa tkatuñ, kumi
tsaa ja wyinaty tyeky'ajtpy. ⁴⁹Pønts
ø xjapatmadoojidip ja n'ayuujk jøts
ka'ap jade'en tpadundi sa nwa'añ,
ja'ats idø'on jade'endi sam ja jaa'y
midi tyøjk tkoj xixñaxkijxy. Niti ja
tkadukpøchkojpk'ajty, jøts ku ja

møj nøøgom jam wyinaajky jatyí ja
tmimajadaajky, ojts ja tyikiday jøts ja
tyimyikudigøøy.

**Ku ja Jesús tyiktsø'øky ja
romanit soldadi ja tyumbi**

7Xjats ku ja Jesús jade'en
tnimaagyijxy ja jaa'y, winets ja
ñijkxy Capernaum. ²Jamts wyinaty
chøøni ja soldadi windsøn, romanit
jaa'y ja'. Jamts tyumbi ja tu'uk midi
ja janchkamajtstu'udyim yja'wip,
møwa'añ ja yjanchpikyí, ookwanip ja
wyinaty. ³Ku ja soldadi windsøn tni-
madøøy ja Jesús, winets ja ttaniguejxy
winaagin ja israelit møjaa'dyøjkti, jøts
ja t'atstuk'amidoowa'añ ja may'ajt, wan
tmiñ ja Jesús jøts cho'okt ja tyumbi.
⁴Xjats idø'on ja tniñøjkxtøø ja Jesús jøts
ja ojts t'amidowdi ja may'ajt møk'ampy,
yide'en ja tnimaadyøø:

—Paat'ajtip xpudøkit yø soldadi wind-
søn; ⁵kumi chøjkpy yø' adøm ngajp,
nayø'øts tø tni'ane'emy jøts ja tsaptøjk
tø kyøjy.

⁶Winets Jesús ja tmøødiyii'n. Jøts ku
ja jam wyinaty yja'atwanidi ma ja tøjk
jam, jøts ja soldadi windsøn ttukjøp-
kubajtiyii'n pøn jaty ja minamyajjyip,
jøts ja ttuknimaay ja Jesús:

—Mets teety, kidi xka'øyjawi,
ka'ap ø xpaat'aty jøts mets ya
mdøkit ndøjkjøjty; ⁷paty ø kø'øm
tø nganay'a'ejxyi jøts mets jeexyip
kø'øm tø n'ats'ixa'ay. Ana'am ja'ayi,
jøts øts ja ndumbi cho'okt. ⁸Ane'emy ø
nayide'en nwindsøn xyik'ity, nay ja øts
ndumbitøjkmidi pøn ø n'ana'amidip. Ku
pøn nnøjmi: “Nøjx”, nøjkxpts ja'. Uk
nnøjmits øts yø ndumbi o ti, jatyits yø
jade'en tpaduñ.

⁹Ja'ayi Jesús ja jade'en tmadøøy
ñigyumaap ja tja'wiyii'n ku ja jaa'y
jade'en, jøts ja tniwa'akjimbijty pøn
jaty ja jam wyinaty payø'øyip, jøts ja
tnimaay:

—Tyimyjanch, ni Israelit jaa'y øts ya ma jade'en ngapaadynim sam ya'at jaa'y tmøødin ja janchja'win møk'ampy.

¹⁰ Jøts ku ja waabi yja'ttøø møøt ja jøpkuyø'øyibidi jam tøjktotp ma ja pamaa'y jam wyinaty, tødamik ja wyinaty myøkpøjkni ja pamaa'y.

Ku ja Jesús tyikjujukpyiky ja ku'økytø'øxy myajнку'nk jam Naín

¹¹ Ukjajts ja jade'en, xjats ja Jesús ñi-jkxy jam ma kajp txøøwi Naín, may-jaa'yts idø'on ja jam wyinaty pawide-jtjip, may ja pyabøjkpitøjk ja jam tmøødi.

¹² Kuts ja yja'tjy jam kajpwingon, jøts ja ojts t'ejxpaaty tu'uk ja oo'kpi yikpagi'y jøts ja y'atsnaxøkit, tu'umchi dø'on ja tø'øxyøjk ja t'u'nk'aty, jøts ku'økytø'øxy ja'. Mayts ja yik'oo'kpi pidø'kpi jamdi.

¹³ Jøts ku ja nwindson'ajtim ojts t'ixy ja ku'oogi, yik'ayo'ijxyim, jøts ja tnimaay:

—Amon, kidi mya'axy.

¹⁴ Winets ja Jesús twingunøjkxyii'n ja oo'kpi, jøts ja kajuun ja tnixajiyii'n, jøts ja oo'kpi kiiby ja tkiiydyaktøø, jøts ja Jesús tnimaay ja oo'kpi:

—Mets u'nk idø'on nnimaapy: jPidø'øk!

¹⁵ Xjats ja kyu'xkukiyii'n pøn idø'on wyinaty tø y'øøky jøts ja kyajpxpinibøjkxyii'n, xjats ja u'nktaak ja yiktagidøjkxyii'n ja y'u'nk, ja Jesús ja kømøøjyiyip. ¹⁶ Jøts ku ja jade'en niduki'iyi t'ejxtøø, jøts ja yjanchø'jkidøø, jøts ja ttukmija'widøø ttukunu'u'kxyja'widøø ja Dios, nømdip ja':

—Ya Dios ja myøjkugajpxy tø kyaxi'iky adøm njaa'yjøøjty.

Nayide'en ja wya'andi:

—Dios tø tnimiñ ja kyajp jøts tpudøkit.

¹⁷ Yiknija'wigyøyx ja jam wine'enin ja jaa'y jam chøøniidi jam Judeit etjotp, ku wyinaty ja Jesús tø tyikjujukpyiky ja oo'kpi.

Ku ja Juan Bautista tkexy ja kyugajpxy

¹⁸ Xjats ja Juan Bautista ja tnija'wiyii'n, nayide'en ja pyabøjkpi ja wyinaty tø tyamimadya'agiyi, winets ja tyaa'jxyii'n namajtsk ja pyabøjkpi, ¹⁹ jøts ja ojts ttaniguexy ja Jesús, jøts ja t'atsyiktø'ødit pøni ja' idø'on janch Cristo pøn wyinaty menwamp yiknitsokpi. Uk kidi ka'ats, winets ja abikpyi ja tjøp'ejxtit. ²⁰ Jøts ja wingon twingunøjkxidøø ja Jesús pøn ja Juan wyinaty tø tyaniguexyidi, jøts ja tnimaadyøø:

—Ja Juan Bautista øø tø xkexy jid-sik øø nyiktø'øt pøni janch ja Cristik mets idø'on midi yiknigajpxp menwamp yiknitsokpi. Pøni ka'ats, winets øøts jadu'ukpi njøp'ext.

²¹ Ku ja wyinaty tø yja'atti, winets ja Jesús nay jatyi tyiktsøøjky may ja jaa'y pømbi pa'am pøjkidip, pømbi o ti ja'ambi tmøøt'ajttip, pømbi ja miku' tmøøt'ajttip, ñayikwin'ejxwa'kxmip ja' ja may winap jaa'y. ²² Jøtsnim ja y'ad-sojimbijty jøts ja wyaañ:

—Nøjkxti jøts xukmado'odit ja Juan ti jatyi ya tø x'ejxti xmadowdi. Tamimadya'akti jade'en sa yø winap jaa'y wyin'ejxwa'kxti, sa yø pakpamaa'y yø'odyi, sa yø putspi cho'okti, sa jatyi yø nat jaa'y myadowdi, sa oo'kpi yjukpyøkti, jøts sa ayoobi jaa'y yiktukmadowdi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi yiknitsokp. ²³ Ejtni xoni ja'adi pøn ø xmibøjktip, ka'ap twinmayimbettit twinmay'adøjtjtit sats ø xjanchjawidi.

²⁴ Xjats ku ja wyimbejtnidøø midi ja Juan wyinaty tø tkexy, jaats ja Jesús ttamimadyaktøjkxyii'n ja mayjaa'y, ja Juan yiknimadyakp, yide'en ja wyaañ:

—¿Ti meets ojts x'ats'ixy jam abak etjotp? ¿Tu'uk ja jaa'y midi jade'en øjxim kapy midi poj yik'ø'yimbejtjip

yik'ø'y'adøjip? Ka'axi ja yjade'eni, pø tu'ukyixi tmi'ity ja wyinmaa'n. ²⁵ ¿Tits idø'on ojts x'ats'ejxti? ¿Tu'uk ja jaa'y pøn janch øybi wet tø ñadyaxoxiyi? Pø wa'atsxi mee xnijawidi pøn tsuj wet nadyaxojxidip, pøn nekim taxondip pyikta'aky, jamts ja ñachojk'ityidi jam windsøn tyøjkjotpti. ²⁶ ¿Tits idø'on mjanch'ats'ejxtø? ¿Tu'uk Dios kyugajpxy? Janch ja', ja' midi jawaani møj, nika'ap yjade'eni sam yjadu'ukpidi. ²⁷ Yø Juan idø'on yiktejp ku Dios kya-jpxy yide'en wyaañ:

ixya ngajxjawyeni tu'uk ja nngugajpxy, pøn tyiktøjip tyiktuudaajkip ja jaa'y wyinmaa'ndyi jøts myikupøkt ku ix-pøjkin xminøjkxt.

²⁸ Ndukmadoodip ixyam jøts ku ni ma-dsoo ka'ap pøn jade'en pyidsimñim ja Dios kyugajpxy sam yø Juan Bautista; pøni pønts øts nja' xpaduujnip jøts ku tyøki ma øts ngutujk ndanitanit ja njaa'y, ja'ats ne'egi møj yikpiktakp jøts nika'ap ja Juan Bautista.

²⁹ Jøts ku ja jaa'y ni'ijtyi jade'en tmadoodøø pøn jaty wyinaty tø yiknø-betyidi ja Juan, nayide'en ja yikuguba-jtpidi, jøts ja tjanchmibøjktøø ja Dios jøts kudam ja ka'ap jade'en mibaat wyinmaamya'aty; ³⁰ ka'ats ja tmøjpiktaktøø ja fariseotøjkti jøts ja kajpxwejpitøjkti sa Dios ja wyinaty tø tyamidsøkyidi, jøts ja ka'ap tkupøjktøø jøts Juan ja yiknø-batidit. ³¹ Jøts ja nwindson'ajtim wyaañ:

—¿Pønøik øts jade'en meets n'uktami'ejxip? ³² Jade'en meets ndami'ejxi sam mutsk una'jkindi muum y'adø'øtsti jap maayjøtpy ku myi'una'jk tkagupøjkiyidi ja kyuyajtin midi yjatsøjkpy yjaguyatwampy, jade'ents ja ñawya'añidi: “Tø øø yikxon njaxu'uxy jøts ni mga'atsti; tø øø jotmay'øøgyim nja'øømi, nijade'ents mgajotmay'oo'kmidi.” ³³ Kuts ja Juan Bautista tø myiñ jøts ja kyakay kya'uuky ku ja ka'ap vino t'uuky,

jøts meets mnimy jøts ku miku' ja myøøt'ajtpy. ³⁴ Jøts ku ø tø njamemi jøts ku ø ngaamyi n'ukmi, jøts mnømidi jøts ku øts janch kaxim ngay n'uuky, jøts ku øts ja møøt namyigu'uk'atyiyi ja yikugubajtpidi møøt ja ka'øyjaa'dyi. ³⁵ Pøni pønts ja Dios yja' tkupøjkip, ja'ats tja'gyukip sam ja Dios yja' ttsøkyin.

Ku ja Jesús jam fariseo tyøjkjotp wyinaty pøn txøøw'ajtp Simón

³⁶ Xjats ja fariseit nidu'uk tnimaay ja Jesús jøts ja tmøødit kaabyi tyøjkwindum. Jøts idø'on ja ojts tmøødi, ojts ñi-jkxy, tyøjkii'n jam fariseit tyøjkjotp, ja kaabyajt twinguwa'jtsiyi'n. ³⁷ Winets ja tø'øxyøjk tu'uk pøn ka'øyjaa'y'ajtp midi jam tsinaapy jam kajpjotp, ku ja tnija'wiyi'n jøts ku ja Jesús wyinaty tø ñijkxy kaabyi jam fariseit tyøjkjotp, jamts ja ojts tmija'aty ja pa'akxu-u'kpi, tsagueegi tu'jtsjotpy. ³⁸ Ñiyaxpim ja twingugu'xiyi'n ja Jesús tyeky, jøts ja wyeenøø ja ttuktaxø'jky. Jøts ja nay jaty ja wyaay ttawibø'øty jøts ja ojts ttsu'kxy, ojts ja ttabaj'a'axy ja pa'akxu-u'kpi. ³⁹ Jøts ku ja fariseo ja ojts jade'en t'ixy pøn ja Jesús wyinaty tø wyayi migaabyi, yide'en ja wyinmaa'n ja jap tyikyø'øy: “Pøni janch Dios kyugajpxy yø jaa'y jeexyip, tø yø jeexyip tja'wyini pøn yø ixa tojnip majtsip, pøni pøn tø'øxyøjk yø', pø ejtpts yø yjantymyøk-tyun'lity yø tø'øxyøjk.” ⁴⁰ Winets ja Jesús tnimaay ja fariseo:

—Simón, nmigajpxwampy.

Jøts ja fariseo y'adsøøy:

—Yinet Windsøn.

⁴¹ Xjats ja Jesús wyaañ:

—Namajtsk idø'on ja jaa'dyi pøn tmiyoj'ajttip tu'uk ja meeñ'anu-u'kxyajkpi. Tu'uk tmiyoj'aty magoxk magø'pxy denario jøts jadu'uk wixijxmyajk; ⁴² jøts kumi ka' idø'on ja tkubatti nipøn tkagubety ja yoj, jøts

ja meen'anuu'xyajkpi ka'ap ja sa tijj
 øy ja tkagubattit, ojts ja ttamee'kxy
 ja myiyoj. Nigajpxts inet, çpømbi ja
 jawaani tsojkip, pømbi ja jawaani
 takajxajkip?

⁴³ Jøts ja Simón y'adsøoy:

—Ja' yjawi pøn ja yoj kajaa
 tmøøt'ajtp.

Jøts ja Jesús wyaañ:

—Janch tiy idø'øn mw'a'añ.

⁴⁴ Xjats ku ja Jesús ojts t'ixy ja
 tø'øxyøjk jøts ja tnimaay ja Simón:

—M'ijxpxy yø tø'øxyøjk, ku tø ndøki
 ya mdøjkjøjty ka' mets ja nøø tø xmø'øy
 ja ndekpyujik; tøts øts yø tø'øxyøjk
 ne'egi xapakpujy ja wyeenøø jøts ja
 wyaay yø tø ttuktati'ich. ⁴⁵ Ka'ats mets
 ndeky tø xtsu'kxi, jøts ku yø tø'øxyøjk,
 jaayip ku tø ndøki ixa øts ndeky yø
 jade'en xtsu'kxi. ⁴⁶ Ka' mets ngubajk
 aceite tø xpiktaajkxiyi, tøts øts yø
 tø'øxyøjk ja pa'akxuu'kpi ndeky xpik-
 taajkxiyi. ⁴⁷ Paty mets idø'øn nnøjmi,
 pøni pøn ja tsojkin waani tmøøt'ajtp
 nayide'ents ja waani yikpojkipimaa'kxt;
 jøts yø tø'øxyøjk møj ja tsojkin yø
 tmøøt'aty paty pyaat'aty jøts ja pøky
 yikmaa'kxkøxt.

⁴⁸ Jøts ja tnimaay ja tø'øxyøjk:

—Nmee'kxpy øts, u'nk, yø mbøky.

⁴⁹ Winets ja migaabyidi pøn
 jaty ja jam wyinaty møøtsinaajyip
 yjanchnawyambinaxwa'jkidøø:

—çPøn jaa'y ya'at ndejint, sudso pøky
 paat yø tme'e'kxy?

⁵⁰ Jøts ja Jesús yide'en ja tnimaay ja
 tø'øxyøjk:

—Ja'agøjxp mets ja mbøky tø
 nmaa'kxi ku me tø xjanchjaw, i,
 nøjknxñts jotkujk.

Ja tø'øxyøjk pøn jaty ja Jesús pyudøjkidip

8 Tøts ja wyinaty y'uknaxy jade'en,
 jøts ja Jesús t'ayø'øgyijxy ja kajp ja
 møj ja mutsk møøt ja pyabøjkpitøjk

namakmajtsk, jøts ja tkajpxwa'kxy
 ja øgyajpxy ja øy'ayuujk midi yjaa'y
 ja tyanitanaapy. ² Nay jam idø'øn ja
 yjamyøøt'ajtmiiyidi ja tø'øxyøjkmidi
 pøn ja wyinaty tø tyiktø'øky, jøts
 pøn ja wyinaty tø tkajpxpidsøjmi
 ja miku' jøts ja ttukmajtsu'uty. Ja
 María dø'øn jam wyinaty pøn yiktejp
 Magdalena, pøn ja miku' jøts wyinaty
 niwixujk tø myajtstu'udyiyi; ³ nay
 jam ja Juana wyinatymi, ja Chuza
 ñidø'øxy, ja' ñidø'øxy pøn ja Herodes
 tumbi'ajtip, pøn tuki'iyi t'ejxp tñija'wip
 ti jam ejtp ka'ejtp ma ja Herodes jam
 wyindsøn'aty; jam ja Susana wyinatymi
 jøts may abikpyi jaa'dyi pøn jaty ja
 tigati tabudøjkiiyidi.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja jaa'y pøn nøjkn neppi

⁴ May jaa'y ja Jesús jam ojts ñimiñiyi
 pøn jaty tsoo'ndip o ma abikyajp
 jøts ja Jesús yik'ejxwa'añ; jøts ku ja
 jaa'y may'ampy myujkpejty, jøts ja
 ttamimadyaktøjkiiyi'ñ tu'uk ja ejxpajtin
 madya'aky. Jøts ja wyaañ:

⁵—Tu'uk idø'øn ja jaa'y chøø'ñ
 tømtwøjpi. Jøts ku ja twijy, øy ja tømt o
 ma ñaxkidaajky. Midi'i'ibi ñajtswøjii'ñ
 jam tuu'am, ja'ats yiktaa'nbu'uxkigyøjx
 jøts ja joon ja wa'ats tpeemujkijxy.

⁶ Midi'ibits ñajtswøjii'ñ jam tsaa
 agujkp, ojts ja jam yjamuxy jøts ja jaty
 tyøtsjø'knaa ja'agøjxp ku ja naajx jam
 kyaneki. ⁷ Midi'ibits ñajtswøjii'ñ ma
 ja magyujp jam wyinaty myuxwa'añ,
 ja'ats ja ojts ñi'aa'mbajtiniyi. Ku
 ja myujxmi winet jøts ja niwine'en
 kyayikyonmøjkiyøø.

⁸ Midi'ibits
 ñajtswøjii'ñ jam pu'uty ñaxkøjxp,
 jøts ku ja yøøñ jøts ja ojts yikxon
 yjantymdyøømi, magø'pxy magø'pxy
 ja pyajkpejty ja tu'ukpi tømt.

Ku ja Jesús jade'en
 myadyak'abajtiii'ñ, jøts ja
 møkta'aky wyaañ:

—Pøni pøn ja'gyukiwyp, wan tja'gyuki.

Tigøjxp idø'on ja Jesús ejxpajtin madya'akyøjxp ja y'ixpøjkin tyaky

⁹Winets ja pyabøjkitøjk ja yiktøjyøø ti dø'on jade'en tyijpy, sudso yikja'gyukit ja'abi madya'aky.

¹⁰Xjats ja t'adsøø jøts ja tnimaay:

—Meets yø Dios mduknija'wiyip ja y'ayu'uch winmaa'n sa ja' kyutuuk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, jade'ents meets ja mdyimykukmadøø; ka'ats ja abiky jaa'y nayide'en madya'akyøjxp tniyawidit, ejxpajtin madya'akyøjxp øts yø ja'ayi ndamimadya'aktit jøts kø'øm tnmado'odit tkanimado'odit nayide'en pøni sa ø xpabøkti xkapabøkti.

Ku ja Jesús tniagjpxy sudso dø'on yikja'gyukit ku jaa'y neppi ñijkxy

¹¹'Yide'en idø'on yø madya'aky tijy: Jade'en ja tømt yikpikta'aky sam ja Dios kyajpxy y'ayuujkin; ¹²jøts midi yiknajtswøjyiii'n jam tuu'am jade'en ja yikpikta'aky sam ja jaa'y pøn ja tpatmadoodip ja Dios kyajpxy, jøts ku ja t'ukja'gyukidi xjats ja miku' ja jatyi pyøjkxiyidi jøts ja ka'ap tmibøktit, jøts ja nisudso'ampy kyanitso'ok'attit. ¹³Jøts ja tømt jade'en yikpikta'aky midi yiknajtswøjyiii'n jam tsaa agujkp sam ja jaa'yindi pøn tmadoodip ja øgyajpxy ja øy'ayuujk, jøts ja ejtni xoni t'ukpabøjkojti y'ukjanchja'widip ja'; kuts ja yiin waan sa tkujatidi jøts ja jatyi tmajtstu'utti, jatyi ja ñayjibikpyikta'agyidi ja'agøjxp ku ja jade'endi sam ja ujts kya'aa'tsmiweninim. ¹⁴Jøts ja tømt midi ñajtswøjyiii'n jam kujp agujkp, jade'en ja yikpikta'aky sam ja jaa'dyi pøn tjamadoodip ja øgyajpxy ja øy'ayuujk, yjanchja'widip jøts nika'ap t'ukpadunidi, ja' ja ne'egi yikmajadaktip ja pyikta'aky, ja myeeñ, ja yjingaap, ja yjotkujk'ajtindi.

Jade'ents ja tka'ukyikmøjtøjkinidi ja øgyajpxy ja øy'ayuujk jøts ja niti tkayikwingaxø'økti Dios wyindum. ¹⁵Jøts ja tømt midi ñajtswøjyiii'n jam pu'uty ñaxkøjxp, jade'en ja'ami sam ja jaa'dyi pøn amumjoojt nadyamiyojxidip ja Dios, jøts ja jade'en tpatmadojidi ja y'øgyajpxy y'øy'ayuujk. Møk ja yjanchja'win ja tpiakta'akti, ka'ap ja juuni ttamajtstu'utti, ja'ats idø'on tyikwingaxø'ktip ja øgyajpxy ja øy'ayuujk.

Niti jadi'iñi kyatañ, kuwañim ja tyimykniyaw

¹⁶'Kidi ja'ajip ja jaj yiktaguno'kp jøts ja yikumutst uk jøts ja yikpikta'akt jap maabajt patki'py; ja' ja wya'añ jøts ja yikpikta'akt jam køjxp ma yjajt tyøø'lkt, jøts ku jam pøn tyøkit ka'ap ja jam kube'ets kugoots yja'attit. ¹⁷Ti ka'ukyikpatp ku ti yjaju'uch'ity. Øy kajpxy ayuujk yjagayikniagjpxwa'añ, kuwanits ja yikniyaw pøni sa ja y'ejxi tyiyi.

¹⁸'Jade'ents idø'on øy xmado'odit; pøn tpatbøjktip jøts tmadogukiwya'andi øy øy, jaakyikpudøkipts ja yikxondi jøts ja tja'gyukidit. Pønts ka', jaaktyimykpøjksxidip ja' ja wyijy'ajtindi midi ja jaakjanadyaja'wiyidip jøts ja nisudso'ampy tkidyimya'gyukidit.

Ja Jesús tyaak jøts y'uch

¹⁹Winets ja Jesús y'uch yja'ttøø møøt ja tyaak ma ja jam wyinaty, nika'ap idø'on ja tpaatti wingon kumi janch mayjaa'y jam wyinaty. ²⁰Xjats ja Jesús yiktukmadøø jøts ja yiknimaay:

—Ja mdaak møøt ja m'uchti ja' mmi-gajpxwajnip, ixap ja tøjkwimptyi.

²¹Jøts ja t'adsøø:

—Ja' øts idø'on ndaagip, ja' øts idø'on n'uchidip nmigu'ugidip, pøn tmadoodip ja Dios y'øgyajpxy y'øy'ayuujk jøts ja jade'en tpadundi pøni sa nwa'añ.

Ku ja Jesús tyiknajxy ja møk poj jøts ku ja tyik'amøkiyii'n ja mejy

²² Winets ja nay ja'abi xøøw tyøjkiiyi'n barkijøtpy møøt ja pyabøjkpitøjk, jøts ja tnimaay:

—Wan tjaa'myindi jam jaduktamajñ.

Jøts ja ñøjkxtøø, ²³ jam ja wyinaty mejkyujk'amdi ku ja Jesus mya'oo'knaa. Jøts ja møk poj ja jam jotmøn pyaajtiddøø, yixxon ja nøø jam barkijotpy janchtøjkyini øy ja tyiknitigøøñit. ²⁴ Jøts ja tyujxtøø ja Jesús jøts ja tnimaadyøø:

—iWindsøn! iWindsøn!

iNøøjøø'kxwaa'nindip!

Winets ja Jesús pyidi'jky jøts ja møk'ampy twingugajpxiyii'n ja møk poj ku ja nøø ja tyiktojmi'iky adsø'jkibim; jøts ja poj jatyi yjanch'amø'jty, jadi'iini ja myøøñ. ²⁵ Jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—iMa dø'on ja mjanchja'windi xyiktunwa'andi?

Tø ja yjanchnichø'jkidyigøøñidi, ñigyumaap ja tyimyja'widøø jøts ja xem yam ñawyajnidøø:

—iTi pønims ya'at jade'en, pø mimadojijpts ja poj yø', pø mimadojijpts ja nøø yø' ku yø t'ane'emy?

Ja Gadarit jaa'y pøn wyinaty ja miku' tø tyatøkiyi

²⁶ Jøtsnim ja yja'ttøø jam Gadarit etjotp midi idø'on ja jaduktamajñ tamp Galileit et wingon. ²⁷ Jøts ku ja Jesús jam wyinaajky, yø'øpyidsiimy, jøts ja ñimejnøø tu'uk ja kugajp pøn ja miku' wyinaty jekyip tø tyatøjkniyi. Niwa'ats ixwa'ats ja wyidejtni, ka'ap ja tyøjkjotpy y'uktsinaañi, jam ja chinaadyakni ma ja oo'kpi ñaxøkidi. ²⁸ Jøts ku ja t'ejxpaaoty ja Jesús jøts ja jatyi twinguxanaay, yide'en ja tjantyimñøjmi møkta'aky:

—Jesús, Dios U'nk tsajpjøtpyit, i'ti ø xanibøjkip? Tun may'ajt kidi xjantyimy'ayo'onduñ.

²⁹ Ja' idø'on ja jade'en tyikwamp ku ja Jesús ja miku' møk'ampy t'ane'emy jøts ja jam pyidsø'ømt ja jaa'y y'am yjotp. Ejtp idø'on ja miku' ja xyumimi'adi'ichiyi ku ja yjayiktagiwiñ yjayiktapakwiñ pujx kadeen; jatyi ja ttapojtiguixy yam ja jaa'y ja jade'en tø yja'uktajotkujk'ajtmiiyi jøts ja nima kyanøjkxt, jøts idø'on ja miku' ja yikakwidityi o ma jam abak etjotp.

³⁰ Jøts ja Jesús yide'en tyiktiyi:

—iTi mxøøw?

Jøts ja y'adsøøy:

—Legión ø nxøøw.

Ja'agøjxp ja jade'en ñaxyøømø'øyi kumi janch may miku' ja wyinaty tø tyatøkiyi. ³¹ Ja'axi dø'on jade'en kø'øom wandip jøts ja tnimaadyøø ja Jesús jøts ja ka'ap kyaxidit jap ma miku' y'ayo'ombaatti. ³² Jamts wyinaty ja kuch yjøø'kxwidejtmidi jam kojpkøjxp ku ja miku' ñuu'kxaktøø jøts ja ttatøkidit ja kuch; yikjajt idø'on ja Jesús ja jade'en. ³³ Xjats ja miku' tmajstuttøø ja jaa'y jøts ja kuch ja ttatøjkidøø, winets ja jiyujk niduki'iyi yjanchepkuwo'ongøjxtøø jøts ja nøøjøtpy ñaxkidakøjxtøø, japts ja ojts ñøøjøø'kxkøxti.

³⁴ Jøts ja jaa'y pøn wyinaty kuch'ejxtip ku ja jade'en t'ejxtøø yjatti kyubatti ja kyuch, jøts ja yjantyimchø'jkidøø, jøts ja kyaknøjkxtøø jam ma jaty pøn-gapøn chøøni kamjotp jøts nayide'en jam kajpjotp, jamts ja tuki'iyi ttami-madyakøjxtøø. ³⁵ Jøts ja jaa'y ja tniidso'ongøjxtøø jøts ja t'ejxwa'andi pøni janch idø'on jade'en. Jøts ku ja yja'ttøø jam ma ja Jesús jam wyinaty, xjats ja t'ejxpattøø ja jaa'y pøn ja maamyiku' wyinaty tø myajststu'udyiyi jøts ku ja jam chøøni wijy keyy, xøxy piky ja jam ma ja Jesús wyinaty tyani, jøts ja yjantyimchø'jkidøø. ³⁶ Jøts ja jaa'dyi pøn

wyinaty kò'òm tò tyimy'ejxti, ja'ats ja tmadyaktòò sudso'ampy ja ja jaa'y wyinaty ja maamyiku' tò myajtstu'udyiyi. ³⁷ Ja'agòjxpts ja jaa'y ni'ijtyi ñuu'kxaktòò pòn jaty jam wyinaty tsinaadyip Gadara jòts ja Jesús jam pyidsò'omt etjotp, pò jantyimchò'jkidipxi dò'òn ja'adi. Jade'ents ja Jesús ttatòjkiyii'ñ ja byarki jòts ja chò'jñ. ³⁸ Jòts ja jaa'y pòn wyinaty tò myajtstu'udyi ja maamyiku', ja'ats mòk'ampy nuu'kxakmaa jòts ja yikmòòdit jòts Jesús ja tmòòtnòjxxt, jòts ja ojts t'ane'emy jòts ku ja ne'egi tya'ant, yide'en ja tnimaay:

³⁹—Nòjx mdòjkwindum, jamts xnigajpxt xnimadya'akt sà Dios tò m'òdyuñiyi.

Nòjx idò'òn ja jaa'y jòts ja ttami-madyaktòjkiyii'ñ amuum ja mayjaa'y sà Jesús ja wyinaty tò yikmòkpikyiyi yik'òy'atyiyi.

Ja Jairo ñòox, jòts ja tò'òxyòjk pòn ja Jesús wyet ojts ttòjni

⁴⁰ Jòts ku ja Jesús wyimbejtnaa ñòjxnimaa jam jaduktamajñ, pòkpaat may jaa'y ja jam yjanchja'wiyòò, pò tum awejxipxi ja jaa'y ja wyinaty.

⁴¹ Xjats tu'uk yaa'dyòjk yja'jty pòn txòow'ajtp Jairo, ja' idò'òn jam wyinaty tniwindsòn'ajtp ja tsaptòjk. Jòts ja ñagyuxendyaajkòò jam Jesús tyekyjò'òm jòts ja tnimaay, ojts ja ñuu'kxa'aky jòts ja myòòtnòjkiyit jam tyòjkwindum. ⁴² Jam ja tyu'ukpi nòòxu'nk, makmajtskin ja' yjumòjt ja wyinaty, ja'ats jam wyinaty oo'kp ka'oo'kp. Jòts ku ja Jesús ojts ñijkxy, janch may jaa'y ja pyadso'onòò, janch yikxon ja yik'atejmuky.

⁴³ Jamts tu'uk tò'òxyòjk pamaa'y, myakmajtsk jumòjtyip ja tajxnaxyi ja pyaajtniyi. Tò ja tnidy'a'yodòjkini ku tsòoyibi ja jadine'en tjamiyuy jòts ja nipòn yjanchkayiktò'ògyiyi. ⁴⁴ Xjats ja ojts wingon tjiguyò'oyi ja Jesús, jòts ja

wyèt pa' ja ojts tjàjxi, jòts ja tyajxnaxyi ja nay jatyi y'adujky.

⁴⁵ Jòts ja Jesús yide'en tyiktiiy:

—¿Pòn ø tò xòñ?

Kuts nipòn tkanigajpxy, jòts ja Pedro mòòt ja myigu'uk wyandòò:

—Windsòn, pò mjanchyik'atej-mujkpts, nugots mjanchyiktejmiñ mjanchyiktejxipy, jòts mnimy: “¿Pòn ø tò xòñ?”

⁴⁶ Jòts ja Jesús wyaañ:

—Tò ø nyiktòñ, tò njawi jòts ku øts nmòk'ajtin tò nduktamòkpiky tu'ugin ja jaa'y.

⁴⁷ Xjats ja tò'òxyòjk, pò ja'axi tam idò'òn yiktejp, jòts ja ojts ñimyibejpnì ñichiyuuni ñagyuxendya'agyi jam Jesús tyekyjò'òm, jòts ja ojts ttukmadøy jam mayjaa'y agujkp tigòjxp ku ja wyinaty tò ttòñ jòts ku ja nay jatyi myòkpijky.

⁴⁸ Winets ja Jesús ja ñimaajyòò:

—Ja'agòjxp u'nk tò mmòkpiky ku ø tò xjanchjawi. Nòjxni amgujuk jotkujk.

⁴⁹ Ixam ja Jesús wyinaty jade'en wya'añim, ku yja'jty tu'uk ja jaa'y pòn tsoo'mp jam tsaptòjk windsòn tyòjkwindum, ja Jairo. Jòts ja Jairo yiknimaaay:

—Tòts ja mnòox y'anuu'kxiñi, kidi yò windsòn nugo x'adsejp'adi'ich.

⁵⁰ Jòts ku Jesús ja jade'en tmadòøy, jòts ja tnimaay:

—Kidi mdsò'ògi, mòk m'aaw mjoojt xpikta'akt, tu'ugyi ø xjanchjawit, jukpyòkp ja m'u'nk inet.

⁵¹ Jòts ku ja jam tøjkwindum yja'ttòò, ka'ap ja jap tøjkjòtpy pòn tyiktòjkiyii'ñ, ja Pedro ja ja'ayi myòòtòjkiyii'ñ mòòt ja Jacobo mòòt ja Juan jòts ja u'nk-teety u'nktaak jade'eñi. ⁵² Janchyaxtip ja wyinatyi, ja y'u'nk ja tyimchaachpa'ayoodip. Jòts ja Jesús ja ñimaajyidòò:

—Kidi mya'axti; ka'ap yò kiixy y'òòky, maapts yò ja'ayi.

⁵³ Jòts ja yjanchyikniixijky, pò ñija'widipxi ja' jòts ku ja wyinaty tò

y'oo'kni. ⁵⁴Xjats ja Jesús ja tmajch kyøjöp'am, jøts ja møk'ampy tnimaay:

—Pidø'øk, u'nk.

⁵⁵Jøts ja yjujkyijky, nay jatyi ja pyidi'jky; jøts ja Jesús ja ojts tni'ane'emy jøts ku ja tyika'adyit. ⁵⁶Ñigyumaap ja møjaa'y ja tyimya'widøø jøts ja Jesús ja tnimaay jøts ka' pøn ttukmado'odit ku dø'øn ja wyinaty jade'en tø tyuñi yjatyi.

**Ku ja ñimakmajtskpi
pabøjkpitøjk yiktanipøkti ja
tunk jøts ja yikajxtsoondi**

9 Xjats ja Jesús tnankñamyujkøø ni-makmajtsk ja pyabøjkpitøjk jøts ja myøk'ajtin ja tmøøy, ojts ja tkutujk-mø'øy jøts ja tyikpidsøjmidit ja jaa'y ja miku', jøts ja tyikmøk'pøktit ja pamaa'y. ²Ojts ja tkexy jøts ja Dios y'øgyajpxy y'ø'y'ayuujk ja tkajpxwä'kxidit midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y jøts ja tyiktso'oktit ja pamaa'y. ³Jøts ja tnimaay:

—Ka' mniyø'øyik xko'ondit, niti xkako'ondit, ni tajk, ni pejn, ni tsapkaaky, ni meeñ. Tu'ugyi mwet xminøjkxtit midi ixja mwet'ajttip.

⁴Jøts ku mdøjk'amido'odit o mā pøni mā mja'atti, tu'ugyits jam mja'ta'aktit kunim jam mdsoonditnim. ⁵Jøts ku mā pøn mgagupøkidit, tanaxtits ja kajp, ja'ayi ja pu'ux x'ukwinaptit jøts jade'eñi xuk'ejxtit jøts ku jade'eñi tø mnañiwa'achidi.

⁶Jøts idø'øn ja yø'øwya'kxtøø, ñøjkx-tøø o magajp, jøts ja jam tkajpxwä'kxti ja øgyajpxy ja øy'ayuujk jøts ja pamaa'y ja tyiktso'okti o madsoo.

Ku ja Juan Bautista ja o'jkin tpaajty

⁷Xjats ja windsøn Herodes ku ja tnija'wiyii'ñ sã jatyi ja Jesús wyinaty y'adi'ich, jøts ja ka'ap ti tabyajtín tpaajty pømbi ja ñimaajyip jøts ku ja Juan wyinaty tø yjujkyiky, ja' wyinaty tø pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ⁸Pømbits wandip jøts ku ja yja'aji ja Dios

kyugajpxy Elías, jøts ku ja' wyinaty tø kyaxi'iky; pømbits nømidip jøts ku ja yja'aji ja Dios kyugajpxy pøn wyinaty windi'ixyip tø y'atsmendi, ja' nidu'ugin tø pyidsimy jadigojk. ⁹Jøts ja Herodes wyaañ:

—Pø øtsimpts ja Juan kyubajk kø'øm nankyikwinajkøø. ¿Pønts idø'øn ndejin yø' ixa njamado'ity yiknimadya'aky janch ñigyumaap?

Jøts idø'øn Herodes ja tjadyimwyin'ejxwaañ.

**Ku ja Jesús yikaay ja
nimagoxk milbi jaa'y**

¹⁰Xjats ku ja Jesús kyudanaabyi wyimbejttøø, ojts ja tyamimadyakixyi ti jatyi ja wyinaty tø ttundi. Winets ja ojts twaadsøøñ jøts ja tmøøtniikxy mā nipøn kya'ity jam Betsaida kajp wingon. ¹¹Kuts ja jaa'y ja tnija'widøø, jøts ja ojts tpanøjkxti; kyupøjks ja Jesús ja' jøts ja ojts ttamimadya'aky sã ja y'ejxi tyiyi ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, jøts ja tyiktsøøjky may ja pamaa'y.

¹²Jøts ku ja et chuu'ñaa, xjats ja ñimakmajtskpi kudanaabyi ja ñimejnøø jøts ja ñimaajyøø:

—Kajxni yø mayjaa'y, jøts nøjkx pyoo'kxnidi jøts nøjkx t'ixaañidi ja kyaajyik yjøø'kxik o magajp midi ya wingon tãmp, nitits ya kya'ity mā adøm yaadi.

¹³Jøts ja Jesús ja ñimaajyidøø:

—Yikaydi meets.

Jøts ja tnimaadyøø:

—Ja'ayits tsapkaaky jap jamagoxkyi jøts ajkx majtskyi, pø winet inet idø'øn pøni nda'ajuu'yigyøjxp øøts inet yø jaa'y ja kaaky ja jii'kxy.

¹⁴Nimagoxk milin ja jaa'y jam wyinaty. Xjats ja Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Yik'ixa'akti tukpik jatyi niwixijxmyajk jatyi.

¹⁵ Jøts idø'on ja jade'en tpadundøø, ojts ja jaa'y y'ixakøxti. ¹⁶ Winets ja Jesús tnixajiyii'n magoxk ja tsapkaaky jøts majtsk ja ajkx. Ojts chajp'ixy jøts ja ttamøja'wiyii'n ja Dios Teety. Jøts ku ja t'adujkpajky, jøts ja ojts ttagødøki ja pyabøjkpitøjk jøts ja mayjaa'y ja ttaguma'adyit. ¹⁷ Ojts idø'on ja niduki'iyi kyay'abidsømdi, niduki'iyi ja kyujxidøø; jøts ja kaaky wyindank ja makmajtsk kach ujts ujts yikpøkmujky.

Ku ja Pedro wyaañ jøts ku ja Jesús yja'aji pøn yiknitsokp

¹⁸ Tuk'ojk idø'on ku ja Jesús jam wyinaty ja Dios Teety t'ajot'aty nadyu'uk, jamts idø'on pyabøjkpitøjk ja pyawidityiyi jøts ja tyiktiiy:

—¿Sa jaa'y wya'andi kyajpxti, pønuk øts idø'on?

¹⁹ Xjats ja y'adsodøø:

—Pømbi wandip jøts ku mets Juan Bautista; pømbits wamidip jøts ku mets m'Elías, nømidipts jadu'uk jøts ku me mja'aji ja Dios kyugajpxy pøn mendøø jekyip jøts ja' nidu'ugin tø wyimbity jadigojk.

²⁰ Jøts ja tjaakyiktiiy:

—Jøts meets, ¿sa mee mwaa'añ, pøn øts yjawi?

Jøts ja Pedro wyaañ:

—Cristoxi mets, ja yiknitsokpi, ja Dios U'nk.

Ku ja Jesús tningajpxy ja y'o'jkin

²¹ Winets Jesús ja ojts møkta'aky t'ane'emy jøts ja ka'ap tmadyakyø'ødyit.

²² Yide'en ja yiknimaadyøø:

—Møk øts ja ayo'on nbaatt, ka' øts ja møjaa'dyøjk xkupøktit, ka' øts ja teety-windsøndøjk xkupøktit, ni ja kajpxwejpitøjk ø xkagupøktit. Xyik'oøktip øts ja', ja kidigøøk xøøwts ø nbidsøømt jadigojk oo'kpi jutjøpty.

²³ Jøts ku ja jade'en wyaañ, winets ja tniimaay niduki'iyi pøn jam wyinaty:

—Pøni pøn ø xpabøkwamp, jawy-
een ja kø'øm kyanabya'ayowit, jabom
jabom øts ja xku'ayowit, ja'ats øts idø'on
xpabøjkp. ²⁴ Pønts kø'øm nabya'ayojip,
pøn kasaduñim nay'ejxip, windigøøpyts
y'anmija'win ja y'ity; pønts ø xku'o'jkp
xkudigø'øyip, ja'ats ja yja' nøjkx nit-
so'ok'ajtp. ²⁵ ¿Ja ti ja ñiwyaa'ant øy ja
jaa'y tjaja'bøjkixy ja naxwiin'ajtin jøts ja
y'anmija'win ne'egi wyindigøy? ²⁶ Jøts
pøni pøn ø xatsø'ødyump, pøni pøn
øts n'øgyajpxy n'øy'ayuujk xatsø'ødyu-
ujnip, nayide'ents øts ja tsø'ødyumbi
nøjkx ndatsø'ødyuñ, ku ø nme'ent yiku-
tujukpi, ku øts ja ndeety kyunuu'kxy'ajtin
nmimejnit møøt ja ankilistøjk yja'adi.
Øts idø'on ja naxwii'ñit jaa'y nmøjku-
danaabyi'ajtpy. ²⁷ Tiy janch mee nnøjmi
jøts ku jaa ja jaa'y ya winaagin tyanidi,
pøn ka'oøktip kunim ja tyimy'uk'ejxtit
sa Dios kyutujuk tmime'ent midi ja tyani-
tanip yjaa'y.

Ku ja Jesús adsu'jky y'atstigajch amuum chamambøjkixy

²⁸ Tø dø'on ja wyinaty tyuktujkxøøwip
jade'en y'ukjaty, jøts ja Jesús py-
atøjkiyi'n jam kojpkøjxp Dios'ajot'ajtpi,
myøødiyii'n ja Pedro ja', møøt ja Ja-
cobo jøts ja Juan. ²⁹ Kuts ja Jesús jam
wyinaty Dios'ajot'aty, xjats ja wyeen
y'aaaw ja tyigajch, jøts ja wyet ja ñaamy
ja pyoobiyii'n tøø'kxpim tsamambim.
³⁰ Winets jam kyaxøktøø namajtsk ja
jaa'y, ja'ats ja jam møøt myadya'aky,
ja Moisés idø'on ja' møøt ja Elías,
³¹ nabejk'ampy aju'uk ja ñi'awidityidi
jøts ja tkajpxy'atti ja o'jkin midi ja Jesús
wyinaty pyaatwampy jam Jerusalén.
³² Øy ja Pedro møøt ja myigu'uk yja-
maa'y'oøkti, wijy'ejttip idø'on ja'. Jøts
ja ojts t'ejxidi ja Jesús y'aju'uk møøt ja
ñamajtskpi yja' nayide'endi pøn ja jam
wyinaty møøt tyani. ³³ Jøts ku ja jaa'y
jam wyinaty jagamnidi, jøts ja Pedro tni-
maay ja Jesús:

—Windsøn, i tyimy'øy'ajtp ku øø nyam'aty! Nyik'øyip øø tigøøk ja ujts'aadyøjk; tu'uk mets mja', tu'uk Moisés yja', jøts tu'uk Elías yja'.

Ka'ap idø'on ja Pedro y'aaw tjawi pø ti dø'on ja kyajpxy. ³⁴ Ixam ja jade'en wya'añ ku yoots jam ñaxkidaajky, jøts ja yjanchø'jkidøø ku ja jap yoots agujkpy ñay'ejxpajtidøø. ³⁵ Winets ja tmadoodøø ku jap yoots agujkpy kyajpxy ku jap ñimy:

—Øts idø'on ya'at n'u'nk njanchøjkpy; mimadojidip pøni sa wya'añ.

³⁶ Ku ja wyinaty jade'en tø tmad-owdiwya'añ, xjats ja t'ejxpattøø ja Jesús jøts ku ja jam nadyu'uk. Amøñi ja y'ejt-tøø, ka'ap ja pøn ttukmadowdi ku ja wyinaty jade'en tø t'ejxti.

Ku ja Jesús tyikmøkpjky tu'uk ja mixyu'nk pøn wyinaty ja miku tø tyatøkiyi

³⁷ Jøts ku kyimjabom'ajty, ku ja ojts kyidakniði jam kojpkøjxp, jøts mayjaa'y ja Jesús yjøkubajtiyøø. ³⁸ Jøts ja jam ni-du'ugin møk'ampy ñimaajyøø:

—Windsøn, tun may'ajt, win'ejxik øts n'u'nk, yø'øyi ø tu'ugyi n'u'nk'ajtpy; ³⁹ miku' idø'on yø xumitatøjkiyip, jøts yø yjanchxumiyiktsabaayi, yikmo'jt-niyip yø', jøts janchyik'a'oo'pniyip tñankwyinwøpyi tñankjyøpwøpyi. Nijjade'ents kyamajtstu'udyi, am'ijxyim tsaach'ijxyim jyaty. ⁴⁰ Tø øts yø mbabøjkpi njanøjmidi jøts jeexyip yø miku' tyikpidsømdi, nika'ats yø tø myayidi.

⁴¹ Xjats ja Jesús wyaañ:

—i Mee kajanchja'wibidi, yø mbøky nugo myikmajadaktip! ¿Ma windemnim meets ngajpxy n'ayuujk xpabøjkit? ¿Windemnim meets yø yjade'embim xuktatso'okt ku øts yø ejtp njanchjani-gajpx'ity? Mets, yikmen yø m'u'nk.

⁴² Xjats ku ja mixy wingon myiñ, jøts ja miku' ja ojts yiknaxkida'agyiði jøts

ja tyukpatkojmiyi ja mø'ødyi; winets ja Jesús ja miku' twingugajpxiyiñ jøts ja tyikømoøy møk mōjaaw. ⁴³ Ñigyumaap ja jaa'y ja ni'ijtyi tja'widøø ku ja Dios ja myøk'ajtin jade'en tyikwingaxi'iky.

Ku ja Jesús tñigajpxy jadigojk jøts ku ja y'ookt

Ixam idø'on ja jade'en wyinaty ku ja Jesús tñimaay ja pyabøjkpitøjk:

⁴⁴ —Madowdi ya'at, jøts kidi xja'dyigøydi nijuuni; øts, yikøyakp øts jøts øts ja mayjaa'y nyiktagøðokit.

⁴⁵ Jøts ja pyabøjkpitøjk ka'ap ja tja'gyukidi ku ja jade'en wyaañ, jøts nika'ap idø'on ja ttuknimadøy; tsø'jkimidipti ja jøts ja tyiktøðdit ti dø'on ja jade'en tyijpy.

Pøn idø'on jawaani møj mā Dios ja yjaa'y ja kyutujk ttanitani

⁴⁶ Xjats ja tkajpxy'ajtpinibøjkidøø pømbi jadyimy'ukmøjtøkip, ⁴⁷ wa'ats ja Jesús ja tñijawi sa ja wyinaty wyinmaydi. Winets ja ojts tsa'anji'iky tu'uk ja mutsku'nk jøts ja ñadyawingudsaa'niyøø, ⁴⁸ jøts ja wyaañ:

—Pøni pøn øts ya'at mutsku'nk xkupøjkxip, øts idø'on ja wyinaty xkupøjkp; pøni pønts øts jade'en xkupøjkp, ja'ats idø'on ja wyinaty kyupijky pøn ø xkajxp. Pønts kanamyøjpiktaajkip wine'enin meets ixaadi, ja'ats idø'on nøjkx møjtøjkp.

Ku ja Jesús wyaañ: Adøm ja' nbudøjkibi pøni ka'ap adøm ja xmidsep'ajtyindi

⁴⁹ Xjats ja Juan tñimaay ja Jesús:

—Windsøn, tø øø n'ixy tu'uk ja jaa'y tyikpidsimy ja miku' mets mmøk'ajtingøjxp; tøts øøts ja ndukmajtstu'uty kumi ka'ap adøm ja xmøøtwidijtyim.

⁵⁰ Jøts ja Jesús ja ñimaajyøø:

—Kidi xuktamajstutu; adom ja' nbudøjkibi pøn ka'ap adom ja xmidsep'ajtyindi.

Ka'ap ja Jesús tyikjajty sa wya'andi ja Jacobo mөөt ja Juan

⁵¹ Jöts ku ja et ja xөөw tpaajty ku ja Jesús wyinaty ñøjkwani tsajpjötpy, xjats ja jotmøk'ampy chөө'ñ jöts ja ñijxy jam Jerusalén. ⁵² Ojts ja tkajx-jawyeni kyugajpxy, jöts ja ñøjxttö jam Samariit etjotp jöts ja jam t'ixaajyidit ja yja'taajk; ⁵³ ka'ats ja Samariit jaa'y ja tkupöjktö ja agøjxp ku ja tnija'widөө jöts ku ja ñijxy jam Jerusalén. ⁵⁴ Kuts ja Juan ja jade'en t'ejttö möt ja Jacobo midi ja pyabøjkpi'ajtpy, jöts ja ojts ñii'mxyi:

—Windsøn'ajtim, ζtuñ өө nayide'en sam ja kugajpxy Elias y'adiijch, n'amido'op өөts ja jöön tsajpjötpy, wan yө jaa'y tkudigögyөxti?

⁵⁵ Jöts Jesús ja nugo twin'ijxy jöts ja mök'ampy twingugajpxyii'ñ, yide'en ja tnimaay:

—Ka' meets yjawi xja'gyukidi pøn meets myøk'ajtin mmөөt'ajtxiyip. ⁵⁶ Nmøjkdanaabyi'ajtpy өts ja naxwii'ñit jaa'y, kaja'ajip ө tө nnimiñ jöts өts ja jaa'y nyik'ookt nyiktigö'öty, ja' ө tө nnimiñ jöts өts ja jaa'y nyiknitso'ok'att.

Xjats ja choo'ndөө jöts ja ñøjxttö abikyajp.

Ja jaa'y pøn tpawidetwandip ja Jesús

⁵⁷ Jöts ku ja wyinaty jam tyuu'yө'ödyi, jöts ja Jesús ja jaa'y tu'uk ñimaajyөө:

—Windsøn, tsoomp өts, nbanøjxkp mets o maдsoo pөni ma me mnijxy.

⁵⁸ Jöts ja Jesús y'adsөөy:

—Ne'egi jaa ja waajx ja yjut, ne'egi jaa ja jöön ja pya'an; jöts өts niti ө xka'ejtxi öyik өts idө'өн ma n'өнө'önt.

⁵⁹ Xjats ja Jesús jadu'ukpi jaa'y tnimaay:

—Mөөdik өts.

Jöts ja wyaañ:

—Windsøn'ajtim, wan өts ndeety jawyeen t'atsyiknaxөki.

⁶⁰ Jöts ja Jesús y'adsөөy:

—Majstutu, wan ja tyikpidө'ökti ja myi'oo'kpi pøn y'anmija'win jaju-jkyi tө tyik'oo'knidi; jöts mets, ñøjx mets ja Dios y'ögyajpxy y'öy'ayuujk xkajpxwa'kxi.

⁶¹ Jöts ja jade'en ñimaajyөө:

—Windsøn'ajtim, nmөөdiwyampy mets, nijxy өts nmigu'uk t'atstuk-madөy, nijxy өts t'atsnagajpxpidsimyi jawyeen jap ndøjkjötpy.

⁶² Jöts ja Jesús ja tnimaay:

—Ku jaa'y yu'uy, ja' ja y'ijxy ja tyunk; pөnts ejxjimejt'adөtsp, tits ja nyikwa'anint. Jade'ents idө'өн ja Dios wyingujkp ma ja ttanitani kyutujk ja yjaa'y; pøn ja tu'ugyi amumjoojt kami-duujniyip, tits ja jam ñiwy'a'ant.

Ku ja Jesús tkajxwa'kxy ja ñidugui'pxmyajkpi jaa'y

10 Jöts ku ja jade'en y'ukjajt, jöts ja nwindson'ajtim twiwijch ja nidugui'pxmyajk ja yjaa'y, jöts ja tpaguejxy namajtsk jaty. Jade'en ja ojts tyiknijxy o magajp ma dö'өн ja кө'өm wyinaty ñøjkwawa'añ, ² jöts ja tnimaay:

—Janch may pikta'aky pyidө'өk-wa'añ, ka'ats ja tumbi myayidi. Paty mee x'amido'ot ja kubikta'aky jöts tjaakaxt ja tyumbi jöts pyidө'өkt ja pyikta'aky. ³ Nøjxtits meets; jade'enxi mee mnøjxkt sam borreek ñijxy ma may miy'uk jamdi. ⁴ Ni mbejn xkawetstit, ni mmeen'abøjk'ii'ñ, ni mgө'өk, niti xkako'ondit; jöts kidi pøn xmi'өөmayidi xmigajpxmayidi ku pøn xkajpxpoo'kxtit tuu'ajy. ⁵ Jöts ku ma mja'taajk x'amidowa'andit yide'en jawyeen mgajpxpoo'kxtit: “Ma meets, Dios mjagyepyidi.” ⁶ Pөni jamts pøn jotøjkiyip ja Dios,

ja'ats idø'on Dios janchjagyapip; pøni ka'ats pøn m'adsojimbejtixiyidi ja mgajpxpoo'kxindi, anaxtits ja tøj. ⁷Jøts jam mda'andit ja' tyøjkjotpti pøn Dios jotøjkiyidip, mga'adyip mjøø'kxtip idø'on pøni ti ja mmøøjiyidip, mbaat'ajttip ku jade'en myikmo'odit. Kidits tøjkp tøjkp nugo mwidetti. ⁸Ku o magajp mja'attit, pøni ma myikupøkti mga'adyipts mjøø'kxtipts ja' pøni ti myikmøødyip; ⁹myikmøkpøktip ja pamaa'y jam, jøts ja jaa'y xnøjmidit: "Jaani Dios kyutujuk ya midi ja tyanitanaapy yjaa'y, ja adøm ja nmøøt'ajtna'andi." ¹⁰Kuts ma ja kajp xpaattit ma mgayikupøktit, yø'øpyidsømdits jam jøts tuu'am mnø'ømdit: ¹¹"Pu'uxpaat øø ndekyijxy tø ty'a'tspøjkni midi ya kajpøøjty, ixyamts øøts nyikwa'ach meets køjxp, ejxti sa x'ejxti, nañiwaajtsip øøts jade'en. Ja ti winets xkanijawidit, jaa Dios kyutujuk wyingøñ midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y." ¹²Ixyamts mee ndukmadøy jøts ku nøjcx ja tiidyu'unin ñaxy, ne'egi kajaa yø yjade'embi jaa'y ja ayo'on tymbyaattit, jøts nigidi jade'en y'ayo'ombaattit ne'egi ja kawindiy jaa'dyi pøn jam Sodoma kugajp'ajttø.

Ja ayo'on midi tyanaxtip ja ka'øgyajp

¹³Corazingit jaa'dyi, Betsaidit jaa'dyi, mjanch'ayøøy meets, ti jade'en mnadyatuujnidip! Ku jeexyip jam kajpjotp jam Sidón jam Tiro ne'egi yiktuñ ja milagri'ajtin midi meets ya tø myiktu'unxi, windi'ixyip ja jeexyip ja chinaa'yin tyiktigajtsnidi, ku ja pyøky jeexyip tymchaachjawidi. ¹⁴Kuts nøjcx ja tiidyu'unin ñaxy, mgu'ayowipts meets ja jinaxy, nika'ap ja ne'egi jadine'en y'ayo'odit ja jaa'dyi pøn tsinaadyip jam Tiro jøts jam Sidón, ¹⁵jøts meets Capernaumit jaa'dyi, ¿ma mee xijy tø mdyimyja'aty, tsajpjøtpy? Pø japxi meets ayodaajkjøtpy mnøjkxtit.

¹⁶Jøts ja Jesús ja pyabøjkpitøjk ja tnimaay:

—Pøni pøn mbatmadojidip, øts idø'on ja wyinaty xpatmadoodip; pønts mgagupøjkidip, øts idø'on ja wyinaty xkagupøjktip; pønts øts jade'en xkagupøjkp, ja'ats idø'on ja wyinaty kyagupøjktip pøn ø xkajxp.

Ku wyimbejttø ja ñidugui'pxmyajkpi jaa'y

¹⁷Xjats ja ñidugui'pxmyajkpi jaa'y ejtni xoni yjanchwimbejtnidøø, jøts ja wyandøø:

—Windsøn'ajtim, tøbaat øøts ja miku' xmimadøy ku øøts ja tø ngajpxpidsimy mets mmøk'ajtingøjxp.

¹⁸Jøts ja Jesús ja tnimaay:

—Janch jade'en, ojtsts øts ja miku' n'ixy ku ja kya'ukmajadakni ja myøk'ajtin ja'agøjxp ku ja pyidsiimy jap tsajpjøtpy. ¹⁹Øtsts meets ja nmøk'ajtin tø nmø'øy jøts ka' sa mjattit. Øy meets ja tsaa'ñ øy meets ja kajpy xjadawa'kpety, øy meets ja miku' ja myøk'ajtin sa mjadatunwa'añidi, mimajadaajkip meets yja' ja' jøts meets ja ka' sa mdunit. ²⁰Kidits yø'øyi tu'ugyi xajotkujk'atti ku yø miku' mmimadøyidi, ja' mdajotkujk'attip ku ja Dios m'ejxkapyidi xemikøjxp jap tsajpjøtpy.

Ku ja Jesús xyonda'aky

²¹Winets ja Jesús tjantyxondaajky ja Espiritu Santo, jøts ja wyaañ:

—Dios Teety tsajpjøtpit, yikjucky'ajtpi ya naxwiñ, nmøja'wip ngunuu'kxy-ja'wip ja'agøjxp ku tø xamidsøky o pøn ja mnitsoojkin, jøts yø wijyjaa'y ja tø tkaja'gyukidi kø'øm, ne'egi tøts ja xuk'ixy xuknijawi pøn idø'on ka'e-jxiyimdi. Jade'ents Teety tø xuñ sa kø'øm xamidsøky o pøn.

²²Tum ja' øts nDeety xuktump midi ja kø'øm tyunwampy. Ka'ap øts pøn wa'ats

xnijawi sam øts nDeety kø'øm xnijawin, nika'ats øts nDeety pøn wa'ats ñijawiyi sam øts ja kø'øm nnijawin. Jøts pøni pøn øts ja nduknijawiwampy, ja'ats tni-jawidip ja Dios Teety.

²³ Winets ja pyabøjkpitøjk ja twin'ejxji'jky jøts ja yide'en ja'ayi yiknimaadyøø:

—Janch nekim meets ku meets ja kø'øm xtyimy'ijxy xtyimñijawi midi meets ixa kø'øm mdyimy'ijxpy mdy-imbyatpy; ²⁴ may Dios kyugajpxy, may windsøndøjk yø kø'øm tja'ejxwāndøø tjanijawiwya'āndi midi meets ixyam kø'øm m'ijxpy mñija'wip, nika'ats ja t'e-jxtøø; ojts ja tjamadowa'āndi midi meets ixyam kø'øm mmadøøpy, nika'ats ja tmadoodøø.

Ku ja samariit jaa'y yjotwa'āñ

²⁵ Xjats tu'uk wyā'kukiyii'ñ ja kajpxwejpidi jøts ja nugo kajpxy'ejxwa'āñ ja Jesús, yide'en ja tyiktiiy:

—Windsøn, ¿sudso ø ndu'unt jøts øts n'anmija'win ñitso'ok'att xemikøjxp?

²⁶ Jøts ja Jesús ja y'adsojimbegtøø:

—¿Kidimts jap tø x'ixy nøkyjøtpy midi ja Moisés kyutujk myøøt'ajtpy, sa ja xja'gyuki?

²⁷ Jøts ja kajpxwejpi y'adsøoy jøts ja wyaāñ:

—“Amumjoojt x'ajot'att ja Dios, ma'in m'anmija'win ma'in mwinmaa'ñ myajada'aky jade'en ja xwindsø'øgit; jøts nayide'en ja mmigu'uk xpa'ayo'ot sam kø'øm mnabya'ayöyin.”

²⁸ Winets ja Jesús ja ñimaajyøø:

—Tiy janch idø'on mjanchwa'āñ. Pøni mbadumpy yø jade'en, nitso'ok'atpts ja m'anmija'win.

²⁹ Jøts ja kajpxwejpi ka'ap ja tta-jotkuki ku ja jade'en yik'adsøy, jøts ja tnimaay ja Jesús:

—¿Pønsik øts idø'on ndsaachmigu'uk'ajtpy?

³⁰ Jøts ja Jesús y'adsøoy jøts ja tnimaay:

—Tu'uk idø'on ja jaa'y, jam ja wiyinaty kyida'aky ma ja Jerusaléngit tuu' jøts ja ñijkxy Jericó, xjats maa'tspi ja pyajttøø jøts ja wa'ats yikwimaa'tskijxy, wyet ñaamy yikpøjkijxy; øy øy yikwinwøjpy yikjöpwøjpy jøtsnim ja yiknikejky, jawaani ja tkayik'oo'knidi. ³¹ Xjats jam jotmøn wyinaajky nay jam tu'uk ja israelit teety; øy ja tja'ijxy, wyininaajk ja'. ³² Jøts jadu'uk kyida'kmøø ja Leví yjaa'y jøts ja nayide'en twininaajkmaa, øy ja tja'ijxy. ³³ Winets jadu'uk ja tu-u'yø'øbyi kyidaajky Samariit jaa'y, jøts ku ja ojts jade'en t'ixy xjats ja wyinmaa'ñ ja tymchaachmiiñ ku ja jade'en yik'ayowim. ³⁴ Jøts ja wingon twin-gunøjkxyii'ñ ja tsaachibi, xjats chaachi ja tsøoyiyi, ojts ja tpiktaajki ja aceite møøt ja vino jøts ja t'adsujmi ja chaachi. Winets ja ojts tyikpety kyø'øm jiyu-jkøjxp jøts ja ojts tyikja'aty ja'taajkjotp, jamts ja tpa'am'ejx tsunajxy. ³⁵ Jøts ku kyimjabom'ajty ku ja samariit jaa'y wiyinaty choonwani, jøts ja tju'jty majtsk ja myeeñu'nk jøts ja tkømøoy ja kudøjk, yide'en ja tnimaay: “Ejx'et yø jaa'y, mo' pøni ti ka'ejtxip, jøts pøni ka'yø meen tpaaty ixa nmø'oy, yiktunts mgø'ømeeñu'nk, ja øts ja ngubatt ku nwimbett jadigojk.”

³⁶ Xjats ja Jesús tyiktiiy:

—¿Pønts me m'a'ejxip migu'uk'ajtip ja jaa'y pøn ja maa'tspi yiktsaachidyøø?

³⁷ Jøts ja kajpxwejpi wyaāñ:

—Ja' ja migu'uk'ajtip pøn ja ojts y'ayo'ijxyi.

Jøts ja Jesús ja ñimaajyøø:

—Nøjkxts jøts nayide'en xu'unt, jøts nayide'en mjaay'att sam ja jaa'yin pøn ja myigu'uk ojts t'ayo'ixy.

Ku ja Jesús yja'aty jam Marta jøts María tyøjkwindum

³⁸ Xjats ja Jesús jade'en wyidity jøts ja yja'jty ma kajp wyinaty tu'uk, jamts ja tø'øxyøjk ja tu'uk wyadsoojøø jøts ja ojts wyayi tyøjkjøtpy, Marta dø'on ja xyøøw. ³⁹ Jamts myiga'ax ja tu'uk, María'ajtp ja', ja'ats twingu'ixajkiyi'n ja Jesús jøts ja tpatmadøy pøni sa ja wya'añ. ⁴⁰ Jøts ja Marta, ja' ja jam kyami'awatsip ja tyøjktunk, jøts ja tnimiñ ja Jesús jøts ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, ¿kidi sa mwā'añ ku øts yø nmigu'uk nadyu'uk xuktunwan-guixy yø tunk? Nøjmi waani jøts ø xpudøkit.

⁴¹ Jøts ja Jesús y'adsøøy:

—Marta, Marta, yø' me nugo mda-jotkijxpy mdajotmay'øø'kpy yø mdunk. ⁴² Ka' mets yø ne'egi x'øyjawi yø øybi winmaa'n midi xemikøjxp tamp, ja'ats yø María tø tja'gyuki midi paat'ajtip. Ti pønts yø xijy ukpøjkxiniyip jadigojk.

Ku ja Jesús tnanky'ixpiky ja Dios'ajot'ajtim

11 Xjats idø'on ja Jesús jam ja wyinaty ja Dios Teety t'ajot'aty, jøts ku ja y'abajtiyi'n, winets ja pyabøjkpitøjk ja nidu'ugin ñimaajyøø:

—Windsøn'ajtim, tukjajtk øøts ja Dios'ajot'ajtk, ti sa ja Juan ttukjajty ja Dios'ajot'ajtk ja pyabøjkpitøjk.

² Jøts ja Jesús y'adsøøy jøts ja wya'añ:

—Ku mdsapkajpxtit, yide'en mwā'andit:

Dios Teety tsajpjotpit,

kuuyi mets jadu'uk øy wa'ats.

Øyts ku xmimiñ ja mgutujk midi mdani-tanaapy ja mjaa'y.

Yikjatts ya naxwiiñ nayide'en kø'ømdsojkingøjxp pøni sa xamidsøky nayide'en sam jap xuñin tsajpjøtpy.

³ Møøkyts øøts ixyam ja ngaajyik n'uu-jkik midi øøts xka'ejtixp.

⁴ Maa'kxik øøts nbøky, kumi tø øøts nayide'en nmaa'kxuky pøn øøts xjemdump xedump.

Agidyujk øøts axajtujk øøts, kidi øøts xmajtstu'uty, jøts kidi myajada'aky ja miku' yja'.

⁵ Jøts ja yjaakwaañ:

—Jade'enin n'ukpiktaajkin jøts ku o pøn ja myigu'uk jam tu'uk, jøts ja tnidsøøñ møjtsuu'm jøts ja t'atsnøjmi: “Migu'uku'nk, tun may'ajt t'uk'anuu'kxk øts tigøøk ja mdsapkaaky, ngubatp øts. ⁶ Nmigu'uk øts idø'on tø yja'aty ndøjkjøtpy, ja'ats øts idø'on njadukaawyampy, ka'ap øts nja' tyimñiti.” ⁷ Jøts ja yjadu'ukpi yide'en n'ukpiktaajkmant y'adsøy japyi tyøjkjøtpy: “Kidi øts jadine'en nugo xjanchne'emy; aduky yø tøj k jøts ixyp øts n'una'jk nmøøtma'ay maabajtkijxpy; ka'ap øts yap nbidø'økwa'añ, jade'ents øts inet ka' ti nyakt.” ⁸ Yide'ents øts ja ndyimy'a'ejxi pø myigu'ukxi ja', øy ja yjagabidø'økwa'añ jøts ja t'atsmo'ot midi ja myigu'uk ja amidojiyp, kuwanits ja tjanchjatu'unt jade'en, y'atsmøøgyøxp idø'on ja' pøni ti jaty ja chøjkpy jøts ja jade'en ka'ap y'ukna'amniyt, pø naña'amixi ja kyatsøjkpy. ⁹ Paty mee yikxon ndukmadøy: Jøts x'amido'odit xpøktso'odit ja Dios, mmo'ojipts meets ja'; mdukpaadip meets ja' pøni ti meets mga'ejtixidip; myik'awaajtsxiyidip meets tøjka'aw ja' ku øy ma mgugajpxidit. ¹⁰ Paty ku pøn o ti t'amidøy, yikmøøpyts ja'; ku pøn o ti t'ixa'ay, pyatpyts ja'; ku pøn tøjka'agaj twingøxy, yik'awaajtsxiyipts ja o pøn.

¹¹ ¿Ku mee wyinaty m'uk'u'nk-teety'aty jøts ku m'u'nk m'amidowidit ja tsapkaaky, wan meets m'aaw mjoajt ndejin myajada'akt jøts meets tsaa ja xkøjyt? ¿uk xmo'odit ja tsaa'n

yam meets ja ajkx ja mja'amidøyyi?
¹² ¿uk xmo'odit ja kajpy yam meets ja
 tutu'uty ja tø mja'amidøyyi? ¹³ Øyts
 mee mabaat mjagatyimy'øyjaa'y'atti,
 mjaajtipts ku xmo'odit ja m'u'nk
 m'una'jk midi øy tsuj pidsømp, jtits
 ja Dios tyungip, pø tsajpjøtpyxi ja',
 myo'opts ja' ja Espiritu Santo pøni pøn
 ja amido'oxiyip!

Ku ja Jesús yiknimaay jøts ku ja miku' myøk'ajtin ja tyiktuujni

¹⁴ Xjats idø'on jade'en ngøjmyi, jam
 ja Jesús wyinaty tyikpidsimy ja miku'
 midi jam wyinaty tyik'ejtnip uum tu'uk
 ja jaa'y; jøts ku ja miku' pyidsiimy jøts ja
 jaa'y jatyi kyajpxpijky. Jøts ja mayjaa'y
 janch ñigyumaap ja tyimya'widøø ku ja
 jade'en, ¹⁵ jøts ja winaagin ñømdøø:

—Ja møj miku' yø jaa'y ja myøk'ajtin
 yiktuujnip, ja' yø tyuktapidsimpy yø
 myimiku' midi yø jaa'y myøøt'ajtp, yø'
 wyindsøn myøk'ajtindi yiktuujnip.

¹⁶ Pømbits nugo ttatundip jøts ja
 tjot'ejxwa'andi, ja milagri'ajtin ja y'ami-
 doodip jøts ja tyimdyuk'ejxidit midi
 kidakp tsajpjøtpy. ¹⁷ Wa'ats ja tñijawi
 sa jatyi ja wyinaty wyinmaydi, jøts ja
 tnimaay:

—O pøn windsøn, ku kyutujk ja
 chepta'aky jøts yjaa'y ja ñawya'kxyi
 kawinakpiky jøts ja xem yam cheptundi
 agø'omyidi, nankyøjxidipts ja jade'eñi
 jøts ni ja kutujk niti kya'ukwani,
 uk kuts tu'uk migu'uk agø'omyi
 cheptundi jøts ja ñawya'kxniyadi,
 agø'omyits ja xem yam ñankyudigøyidi.

¹⁸ Nayide'ents miku'mi pøni
 nawyanwa'kxip ja kø'omyi jøts
 ja agø'omyi ñanky'ayo'ombaaadyi,
 ¿windemts ja jeky y'ejtnit ja myøk'ajtin,
 kidi ja jatyi kyudigøøñit? Yø' øts
 idø'on jade'en xyikwamp ku meets
 mwa'añ jøts ku øts ja miku' myøk'ajtin

nyiktuujniyi ku øts yø jaa'y ja miku'
 ngajpxpidsøjmiyi; ¹⁹ pøni ja'ats øts ja
 myøk'ajtin njanchyiktuujnip, ¿pønts
 meets mmigu'uk yja' yiktuujnidip
 ku ja tkajpxpidsømdi ja miku'? Pø
 yø'øxi mee kø'øm mni'øø'niyip jøts
 ku mee nugo mgajpxigøy. ²⁰ Diosts
 øts ja myøk'ajtin nduktapidsøjmip yø
 miku'di, yide'en idø'on xja'gyukidit jøts
 ku ja Dios tø tyikmeni ja kyutujk midi
 ja tyanitanaapy yjaa'y.

²¹ 'Ku tu'uk jotmøkjaa'y t'ejx'ity tøjky,
 janch yixxon ja ta'tspiky tø tsøøjmjø'k-
 icy ja ta'o'jk, pønts ja mayip jade'en,
 jade'ents pyikta'aky ja jap tøjkjøtpy
 jotkujk tyik'ity, ka'ap ja ti tkumay.

²² Jøts kuts jam jadu'uk jawaani jotmøk
 yja'aty jøts ja myimajada'agiyi, tuki'iyi
 tya'o'jk ja pyøjkxyi midi ja y'uktamøj,
 jøts pyikta'aky ja yikja'abøkøjxni ti jatyi
 ja jam yjagyejpy.

²³ Pøn ø xkabadøjkip, ja' øts idø'on
 xmidsepwamp; jøts ku øts pøn ti
 møøt njapøkmukwa'añ jøts ja jinaxy
 tøkwa'kxy.

Ku ja miku' jadigojk t'awimbeti ja chinaadyaajk

²⁴ 'Ku ja miku' tmajtstu'uty ja jaa'y,
 jøts ja nugo wyidity o ma tø'øts etjøøjtjy,
 tja'ixa'ay ja pyoo'kxaajk; jøts ku ja ni-
 ma tkapaaty, jøts ja wyinmay: "Tiku øts
 ndøjk jadigojk nga'awimbeti ma tø nd-
 søøñ." ²⁵ Jøts ku ja wyimbity, jade'ents
 ja jaa'y ja tpaaty sam tu'uk ja tøjky
 tawa'ats, pe'ety jaaxy ja jap. ²⁶ Winets
 ja chøøñ jadigojk jøts ja janiwixujk
 tjaaktyimy'atsway ja myimiku' jawaani
 ka'øydi sam ja kyamajada'agyin, jøts ja
 jadine'en ttatøkidi ja jaa'y, tsinaadyaajk
 ja tyikwa'andi, jøts ja jaa'y jade'en ji-
 naxy myøwa'añ, nigidi ja y'ijty jade'en
 øyim idø'on wyinaty ja miku' ja jam
 tjamøøt'aty tu'umchi.

**Pøn ja xemikøjxpit
xondaajkin myøøt'ajtpy**

²⁷ Ixam idø'on ja Jesús wyinaty jade'en wya'añ ku tu'uk tø'øxyøjk jam jaa'y agujkp møk'ampy wyaañ:

—Janch kawinmaañi tmøøt'aty ja xondaajkin pøn tø myike'exyi jøts pøn ja che'tsk tø mduktayeegy!

²⁸ Xjats yide'en ja Jesús y'adsøøy:

—Janch nekim ja'adi pøn tpatmadoo-dip ja Dios kyajpxy jøts ja jade'en tpadundi!

**Ku ja ka'øyjaa'y ttamidowdi
jøts yiktuk'ejxtit ja milagri**

²⁹ Namyuk'adøjtsidip ja jaa'y jam wyinaty ma ja Jesús, jøts ja tnimaabyinaxwa'jky:

—Niwine'en ja yambi jaa'y kya'øyidi, ñadyijyi tñijawiwya'andi pøni janch ku nDios U'ngi, paty t'amidowdi jøts yiktuk'ejxtit ja milagri'ajtin; niwine'ents kya'ukyiktuk'ejxnidit, wan ja'ayi midi ja kugajpxy Jonás ojts tyuk'ijxyidi.

³⁰ Nayide'ents sa ja Jonás ojts t'ejxpajt'aty ja Nínive jaa'dyi, nayide'ents øts ya'atpi jaa'y x'ejxpajt'att. ³¹ Ku wyinaty kyutuky ja et ja xøøw, ku ya'atpi jaa'y nøjcx yiktiidyundi, jøts ja windsøndø'øxy yø ñidanaagyukiyidit jøts ja ñi'øøniyidit pøn tñidso'on jagam et ja Salomón, jøts ja t'ejxøø tñija'wiyøø ja wyijy'ajtin; ixysats jadu'uk tø kyaxi'iky jawaani wijy midi tñijnajpx ja Salomón, nayide'ents meets ja xkagupiky. ³² Nay jats ja Nínive jaa'y wya'kukidit ku ja tiidyu'unin ñaxt ku yiktiidyu'undit ya'atpi jaa'dyi, jøts yikni'øønidit; ja'agøjpx ku ja Nínive jaa'y ne'egi tyiktigajstøø ja chinaa'yindi ku ja Jonás ja ojts tyukmadøyidi ja Dios kyajpxy ja Dios y'ayuujk; ixysats jadu'uk tø kyaxi'iky pøn tyimñija'wip wa'ats, nigidi ja Jonás y'ijty jade'en tñijawi, nayide'ents meets ja yam xkagupiky.

Ja øy jaj midi jaa'y tyikja'gyukip

³³ 'Ka'axi pøn jaj ttuknidøøbyøki jøts ja yikyu'utst o ma, uk jøts ja yikujupt ka-juun patki'py, ja'agøjpx ja tyøøbyiky jøts ja yikpikta'akt ma yjajt, kuts jam pøn tyøkit tyuk'ejxpaatps ja o ti. ³⁴ Jade'en idø'on yø mween n'ukpiktaajkint sam jajin, yø'øts tyikujajtaajkip tyikudøø'kx-aajkip amuum ja mne'kx ja mgojpk; kuts ja mween y'øy'aty nayide'ents ja amuum tjagyepjy ja ne'kx ja kojpk, ka'ap ja ttuktuñ kya'øybi. ³⁵ Øyimts x'ejxtit jøts kidi xyik'oockti ja jaj midi wa'ats jajp, jøts kidim jade'en mjatti sam jaj kya'ityin, sam ja jajin midi kawa'ats-jajp jøts yik'ayowin kube'ets kugoots.

³⁶ Pøni mwinmaa'nbyattipts øy yikxon, ja jajts idø'on ndejint mgayik'oo'k-tip jøts ka' jade'en m'etti sam o pøn kugootstujpy chøønin niti win-maa'ñ, o nugo chaachjawin'ejx'oockti. Kuts meets, wa'ats meets ja mduk'ejx-paadyidi pøni ti dø'on m'ejxwandip, ka' ti jadu'uk chøkyi, jade'en ja myikujaj-taagiyidi myikudøø'kxaagiyidi sam jaj wa'ats mduk'ejxpaadyidi o ti.

**Ku ja Jesús ttamigajpxy sa
y'adø'øtsti ja fariseotøjkti
møøt ja kajpxwejpitøjkti**

³⁷ Kuts ja Jesús jade'en kyajpx'abajtyii'ñ, xjats fariseo ja tu'uk wyaajøø tyigam kaabyi. Kuts ja jam tyøjkiyii'ñ jøts ja y'ixaajky, kaabyajt twinguwa'atsiyii'ñ. ³⁸ Jøts ja fariseo janch ñigyumaap tyimya'wiyii'ñ ku ja t'ijxy ja Jesús kyagøbujuj yam ja kyaawya'andi, jade'en idø'on ja tsinaa'yin'atti ka'ap ja nugo kyøbujti, yide'en ja tyikajpxti jøts ja' ja tyaniwa'ats'ajttip ku ja kyøbujti, jøts ja kyapøkyatti. ³⁹ Yide'ents nwindson'ajtim ja tnimaay ku ja jade'en t'ijxy wyinmay:

—Jade'en mee fariseotøjk mjaaj'y'aty, ja'ayi mee mjanchkamijotkukip sudso ja texy ja tas nikijxyi nadyijyi wa'ats y'lett, jøts ka'ap ja xunk'atti pøni sadam ja yjotpy. Ni xkaja'gyukidi kudam m'amp mjojtp tum ja axøøkpi yigaappi xjamøøt'atti ku jaa'y nugo xwin'øøndi xwimaatsti. ⁴⁰ iNugo mee mdyimyø'øty! ¿Ka' xnijawidi ku tu'ugyi ja kojpi tø tyik'øyi ja m'anmija'windi jøts ja pikta'aky? ⁴¹ Jade'eñi Dios mgupøkiyidit ku amumjoojt mdsokkingøjxp xunk'attit ja pudøjkin. Jade'en ja m'anmija'win ja wa'ats'ajtin tpaattit.

⁴² iMjanch'ayøøy me fariseotøjkiti! Køx kida'ak meets xjanchkugubatkixy jøts ka'ap ne'egi xpadu'unxidi midi ja Dios kyutujk jawaani ne'egi yjani'ane'empy, ku ja ttsøky ja øy tiidyu'unin, ja pa'ayo'ejxk, jøts ja janchja'win. Ya'atpi meets idø'on ne'egi jawaani mjapaat'ajtip mbadu'ump.

⁴³ iMjanch'ayøøy mee fariseotøjkiti!, ku mee tum jam mnachøkyidi mdsinaawya'andi tsaptøjk'okp windsønin. Jøts ku tuu'ajy, øy paat meets ja nagyajxpoo'kxi xtsokti, myikwindsø'øgip myikwinjawip meets, ejxim meets jadi'iñi myikwinajxni.

⁴⁴ iMeets tsaach'ataayjaa'dyi, jøts m'ayøøy mee kajpxwejpitøjkmidi! Jade'en mee mnankyaxji'igyi sam ja oo'kpi kajuunin øy nikøjx kyaxji'iky jøts ka' nadyijyi tyikaxji'iky pøni sadam ja yjotpy.

⁴⁵ Xjats ja kajpxwejpitøjk nidu'uk y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Windsøn, ku jade'en mwa'añ xuk'ayojip øøts yø nayide'en.

⁴⁶ Jøts ja Jesús yide'en y'adsøøy:

—iMjanch'ayøøy mee kajpxwejpitøjk nayide'endi!, ku ja kutujk xyik'øyidi kamaabyim, ka' meets ja kø'øm x'uktuni, ja pujx ja kajp meets ja mdukmidanaapy, kamadøyim meets ja x'ukja'wiñi.

⁴⁷ iMjanch'ayøøy meets!, ku yam xjanch'ukyik'øyidi xyikpaadidi ja oo'kpi nipots pøn ja m'apteety yik'ooktøø, ja Dios kyugajpxy. ⁴⁸ Jade'en yø yikja'gyukiñi sam o ti pøn kajpxy'aty tyik'ity, kajpxy meets ja yjawi xyik'ejtni møøt ja mdeety'apti ku ja tyik'oo'ktøø ja Dios kyugajpxy, jøts meets ixyam xyik'øyimi xyikpajtimyi ma ja ñaxøjkidøø. Mdsaaachpa'ayøøpy meets ja xijy jade'en.

⁴⁹ Paty tam idø'on ja Dios kyajpxy wya'añ yide'en: “Ndanigaxp meets ngugajpxy møøt ngudanaabyidi, myik'ookpts meets ja winaagin; jøts pønts jaakjata'andip, myik'ayo'ombaattipts meets ja!” ⁵⁰ Meets Dios ja mdagubatidip wine'enin ixa mnaxwii'ñitjaa'y'atti ku ja m'apteetyi tø tyik'ookti ja Dios kyugajpxy. Tuki'iyi ja tpayø'øgyøxt, jaayip ja tpayø'øbyinaxwa'akt kuuyip ja naxwii'ñit cho'ondaajky, ⁵¹ kuuyip ja Abel t'oo'k'awiyii'ñ jabaat ku ja Zacarías y'o'jky, ku jaa'y ja yik'o'jkøø jap tsaptøjkjøtpy ma ja altajr jap. Paty me ndukmadøy jøts ku Dios ja ttabayø'øty ja yamit naxwii'ñit jaa'y.

⁵² iMjanch'ayøøy mee kajpxwejpitøjkiti!, ku x'ama'at'ajtidi ja Dios kyutujk; kø'ømyi meets ja mnadyamidsøkyi, ni xkabadumidits ja', jøts ni xkaduknija'wimidits ja abikpyidi pøn ja tjanijawiwiyandip.

⁵³ Ku ja Jesús jade'en wyaañ, jøts ja kajpxwejpitøjk møøt ja fariseotøjk yjantyim'ambøjktøø. Jantyimyikmi'ambøjk ja Jesús jøts ja tanejkin'ampy tjantyimyiktøwdi ñadyijyi tigati. ⁵⁴ Øyik idø'on ja ti t'ukmado'odit, y'amaa'tsk'e-jxwändipxi ja' jøts ja jatyi ttani'øønidit pøni ti ja kya'uk'ømyadoodip.

**Ku ja Jesús tñigajpxi ja fariseotjok
kya'øwyinmaa'n jøts yikjøjawit**

12 Yikxon ja jaaly yjantymñañi-
mujkpaajtidoø mil'ampy,
nugo yjanch'adøtsnidi, xem yam
yjanchnadyateñidi. Jøts ja Jesús ja
pyabøjkpitøjk tñimaabyinaxwa'jky:

—Øyim mnay'ejx'etidit ejxim
yø fariseotjok kya'øwyinmaa'n
mdawin'iñnidi ti sa yø iiy wyanidi,
jabi wa'atsts yø iiy ñadyijyidi. ²Wants
uk jade'en, ka'axi ma ti yu'uch'ity,
kuwanixi ja øy juuni yjadyimyikpaaty;
uk kuts o ti yjayik'amaa'tsk'aty,
kuwanits ja yiknijawi. ³Jade'en'ampy
ja wa'ats nøjx yiknijawi ti jaty
mee mdumpy amaa'tsk, ti jaty mee
mgayiknigaxji'kpy, adsu'jkyts ja
y'uknigaxjølknit sam o ti xinaxy wa'ats
kyaxji'iky. O me ti amaa'tsk xjakajpxy,
øy meets ja pøn xjagadukmadøy, wa'ats
ja nøjx yikajpxnaxy ejxim ti tøjkojxp
yikajpxwa'kxyin jøts yiknijawit.

**Ku ja Jesús tñigajpxy jøts ku
ja tu'ugyi pøn yiktsøøgip**

⁴Mee migu'uktøjkti pøn jaty ø
xpabøjkp, meets idø'on nnimaapy jøts
kidi xtsø'øgidi ja yikjaa'y'oo'kpidi, pø
ka'axi anmija'win ja tjadyimyik'ookti
øy ja wyinaty tø tjayik'øøky ja ñine'kx.
⁵Ja'ats mee ndukmadoowampy jøts ku
ja' xtsø'øgidit ja Dios pøn tyikutujkp
jøts mnøjkxtit ayodaajkjøtpy yam
meets ja o'jkin tø xja'ixy. Ja'ats idø'on
mdsø'øgidip.

⁶Ka' meets Dios m'ejxigøyi, ζti sa ja
nimagoxkpi joon chobaaty jøts ja yik-
tagujuy majtsk ja puxmeeñ? ⁷Machøy-
baat meets mwaay ja myik'ejtniyi. Paty
ka' mdsø'øgidit, ti sa ja mutsk jonuna'jk
ja tkaja'dyigøy; mats meets ja ndejint
mja'dyigøø'ñiyit.

**Pøn jaty t'øñigajpxp t'øñimadyakp ja
nwindson'ajtim Jesucristo
jam mayjaa'y agujkp**

⁸Yikxon mee x'ukmado'ot, pøn ø
xpukajpxip, pøn wamp mayjaa'yjøjty
jøts ku øts ja xpabiky, nayide'ents
øts ja møk nnitanit jam Dios wyin-
gujkp ma myay'ankilis ja jam møøt;
⁹pønts ø xkabukajpxip, pøn wamp may-
jaa'yjøjty jøts ku øts ja ka' xpabiky,
nayide'ents øts ja niwine'enin nga'e-
jxkapt, niwine'enin nganitanit jam Dios
wyingujkp ma may'ankilis ja jam møøt.

¹⁰Jaakyikmaa'kxtip ja ne'egi pøn
ø tø xkaguidyimy'ødyejti, ja'ats nima
niwindem ja kyayikmaa'kxtit pøni pøn
tka'ømyigajpxtip ja Espiritu Santo.

¹¹Kuts pøn myiknøjkxidit jam tsap-
tøjktot uk myikwaanøjkxtit ma kutujk-
taajk ma kudunk ma tiidyumbi, kidits
meets ja xajotmay'oo'kni, kidi meets ja
xkumayjawi sa dø'on jap mwa'andit, sa
dø'on jap m'adso'odit, ¹²pø ja Espiritu
Santoxi meets ja mda'awa'aniyip pøni
sa dø'on jap mwa'andit, ja' meets jap
myikajpxiyip ku tpaatt ja et ja xøow ju-
uni mgajpxtit.

**Sa ja kumeeñ'ajtin
xyikwinmaa'nmya'jtint**

¹³Xjats jam tu'uk wyaan jam mayjaa'y
agujkp jøts ja tñimaay ja Jesús:

—Windsøn, nimaajyik øts yø
nmigu'uk jøts wan ø xmø'øy ja nmaay.

¹⁴Jøts ja Jesús wyaan:

—Yikxon me waani m'ukjaa'y'att.
Ka'axi ø pøn tø xpikta'aky jøts meets
ja mbikta'aky nyikwa'kxyiyit, uk jøts øts
jade'en ndu'unt sami kudungin.

¹⁵Nayide'en ja wyaan:

—Øyim x'ejxtit, nay'ejx'etidim jøts
kidi o ti kayakyim x'ejxti, kaja'a-
jip jaaly ja y'anmija'win tyajujky'ajtpy
xemikøjxp ku pyikta'aky ja may'ampy
tmøøt'aty.

¹⁶ Jòts ja yide'en tmadyakpaajty tu'uk ja ejxpajtin madya'aky midi ja kò'òm ña-jtsja'wip jòts ja yiktamija'gyukit midi ja ñimadya'akwampy, jòts ja wyaañ:

—Jaa dò'on wyinaty tu'uk kumeeñ jaa'y jòts jantyimy'ejtp idò'on pyikta'aky ja jam kyamjotp. ¹⁷ Winets ja tniwinmaa'yiyii'ñ jòts ja wyaañ: “¿Ti sudso ndabyaatt, sudso øts yò nbikta'aky ndu'unt? Ka'ats øts n'abøjk'ii'ñ ma øts yò nbøkjø'økt.” ¹⁸ Jòts ja yjaakwaañ: “Tø nniwinmayi sudso øts yò ndu'unt. Yò nd-sa'jx tam ø nyikida'ap jòts ø nyik'øyit jawaani møjpi, japts øts ja nbikta'aky nbøkjø'køxt ti jaty øts ja nmøøt'ajtpy. ¹⁹ Winets ø kò'òm nnañ'òmxiyit: Ja tidsik winmaa'ñu'nk xijy mjadyimjad-søjky jabi ixyats may pikta'aky midi kawinaak jumøjt m'ajot'atp; poo'kx pøk mets, kay uuk mets jotkujk xoni.” ²⁰ Yam ja wyinaty jade'en wya'añ jòts Dios ja ñimaajyøø: “Jaa'gyumo'tpi, ixyam koots inet m'ooknit; jòts midi jap tø xpøkji'iky, ¿pøn yò tja'atp?” ²¹ Jade'en idò'on jaa'y jyaty pøn ja pyikta'aky nugo tniøkpa-jtp jòts ja ya jotkujk ttuktanaxy ja et ja xøøw, ayoopts ja y'anmija'win ja jyaty jam Dios wyingujkp ja'agøjxp ku pyikta'aky ja ya kò'ømyi tø t'ajot'aty.

Ku ja Dios t'ejx'ity pøn jaty ja y'u'ngip y'una'jkip

²² Xjats ja Jesús oojknim tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Yikxon ndukmadowdi: Kidi nugo xpamaydi xpadajti ja mgaajyik m'uujkikti, ti mnidsøonidip, ni ja mwet ni ja mnaamy mee xkaguma'aty ti mwet'at-tip. ²³ ¿Ti jade'en ja jujky'ajtin yikpaaty sam ja kaaky jii'kxyin? Pø ka'axi. ¿Jòts ja wet ja naamy mibaat ja t'uk'amibaat nayide'en pøni sa dò'on ja ne'kx ja kojpk yikmøøt'aty? ²⁴ Ejxti yò jøøky, ka'axi yò ñe'epiti kyojti, ka'axi pyikta'aky yi tyikpidø'økti, ka'axi pyikta'aky yò tøkjø'økti jòts tpikta'ak-

tit jap tsa'jxjòtpy; øy yø jade'en yja-gatundi, ja Diosts yø yikjujky'ajtidip. ¿Tits mee mdsow sa ja jiyujk jade'en ja yja' yikmo'odi! ²⁵ ¿Pøn kò'ømdsøky ty-imy'uknankyojnip jagujkp metrin øy ja mabaat jade'en tjadyimyjatsøky? ²⁶ Pøni ka'ats tam ja jade'en jyaty, ¿tigøjxpts ja yikmijotmay'ookt?

²⁷ 'Uk'ejxtim sa o ti pijy yøn, ¿ti pee'tip kojtip yø? Jòts tiy janch meets idò'on nnøjmi jòts ku ja windsøn Salomón ñi-jade'en kyanaxyøjxøø sam yø pijyin, øy ja mabaat tjabiktakijxy ja xyox. ²⁸ Sats idò'on ja Dios jade'en txøxy ja pijy midi jaty ixyam o madsoo yondip øy ja jabom yjayiknitsaañit; kuts meets, ¿tiku meets idò'on ja mgaxoxit? ¿Sudso meets ja xpamay xpadajy ti jaty mga'ejtxiyidip? ²⁹ Paty wingujk jotkujk mwidettit, kidi meets ja xkumayja'wiñi ma xpøktit ti mga'adyip m'uuktip. ³⁰ Jade'en naxwi-i'ñit jaa'y ixyamdi pøn ja Dios yja' tka-ja'gyukidip, ja' pyawidejtip tpamaydi tpadajti ja pikta'aky ti jaty chojktip; kuts meets, wa'ats meets Dios Teety mni-jawiyidi ti jaty mga'ejtxidip. ³¹ Ne'egi kupøjkidits ja Dios chinaa'yin ja kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y, jade'ents meets ja mmo'ojidit ti jaty mga'ejtxidip.

Ja kunuu'kxy jujky'ajtin midi jap tsajpjøtpy

³² 'Kidits mdsø'ogidi, jade'en me n'e-jx'ity sam pøn ja byorreegu'nk t'ixy; o meets idò'on mganamayi, mdani-taniyipts meets Dios Teety ja kyutujk, jade'en meets ja mdamidsøkyi. ³³ Tookti pøni ti jaty jam mmøøt'ajttip jòts ja Dios jade'en'ampy xamiyoxtit ku xmo'odit pøn jam ti ka'ejtxidip pøn ay-ooidip; jade'en y'øpyidsø'ømt ku xpaat-tit ja jujky'ajtin midi jap tsajpjøtpy, midi ka'ap mwindigø'xyidip. ³⁴ Pøni ma xna-jtsjawidi xpaatwa'andi ja jujky'ajtin, nay japts meets ja mwinnmaa'ñ y'ity.

Ku ja Jesús wya'añ ku jöp'ejx'ity n'ejtindit

³⁵ A'ejxi abaadi mnanky'etidit.
³⁶ Jade'en sam tumbi tjöp'ixy ja wyindsøn ku ja ñijkxy tø'øxñi'ukpi, jøts kuts ja wyimbett jøts ja jatyi tyik'awaajtsit ja tøjka'aw ja'ayi ja yja'att, ja'ayi ja kyugajpxit. ³⁷ Nekim ja tumbidi pøn kajxa'aky pidsømdip ku ja wyindsøn ja pyaadyidi wijy kejy, ku ja kyama'adi kya'etti yam ja yja'aty; jøts tiy janch meets idø'on nnøjmi, wan ja tka'uknagyumayi kø'øm jøts ja tyik'ixa'akt ja tyumbitøjk jøts ja ttukwinguwaadsit ja kaabyajt, wan ja tka'uktawindsø'øgi ja kaaky ja tojkk.
³⁸ Øy ja juuni yjaja'aty, yjaja'aty ja tsuu'm yjaja'aty ja jøpkyoots, kuts ja kyayikmaa'gyubaadidi ja'abi tumbits idø'on nekim t'ejxtip. ³⁹ Ku o pøn pyikta'aky t'ejx'ity tyøjkjotpy, ejtp ja tjøpja'wigyunaxy ja maatspi, ka'ap ja ñagyumaadigøyi pøni juuni dø'on ja y'ukja'att. ⁴⁰ Nayide'ents meets idø'on mjøp'ext ejtp; ku øts jade'en jotmøn nme'ent yam ø ngayikumay, pøn ja naxwii'ñit jaa'y ja myøjkudanaabyi'ajtpy.

Ja tumbi pøn øy ejx'ejtp

⁴¹ Winets ja Pedro wyaañ jøts ja tyiktiiy:

—Windsøn'ajtim, ζøøts yø dø'on yø jade'en xamimadyakp, uk niduki'iyi dø'on xnøjmi?

⁴² Jøts ja nwindsøn'ajtim wyaañ:

—Ja tumbi pøn yiktump ku ja myadøy ku ja yja'gyuki, ja'ats ja wyindsøn tanipøjkjip pøn jaty ja jap tyøjkjotpy jøts ja tyika'aty sa pyaat'atyin. ⁴³ Nekimts ja'adi pøn jade'en tpadundip ti jaty ja wyindsøn ja tø tyanipikyidi. Øy ja juuni yja'aty, ixapts ja jade'en ttayø'øbyety, ixap ja jade'en tyundi. ⁴⁴ Ndyimñajtsja'wip øts jøts ku ja wyindsøn ja pyik-

ta'agit jøts ja tyuk'ejx'etit tuki'iyi pøni ti jaty ja jam yjagyeypy. ⁴⁵ Pønts tka-jøp'ejxp ja wyindsøn, pøn jade'en winmaapy, jekñim ja tijy yja'att, ku ja yik-taminikaagi ja myøøtumbi jøts ja jatyi øy sagasa ttuñ ja myøøtumbi, ja yaa'y ja tø'øxy, ja'ayi ja chøøn ja wyindsøn nekim ja winet kyay y'uuky, jøts ja myuktigøøñi, ⁴⁶ kuts ja wyindsøn wyimbity øy juuni yam ja ka' tjøp'ixy yam ja niwine'enin tkagumay; ixjadam ja yja'aty jøts ja tyagubetyi ja'agøjxp ku kya'øy'aty, ζma dø'on ja yiktumbi jade'en?

⁴⁷ Pønts wa'ats tjanija'wip sa dø'on ja wyindsøn tjatsøky jøts ja nika' tjøp'ixy jøts ja nika' tmimadøy pøni sa ja yjawa'añ, yikxonts ja nøjkk yiktagubety, yikxon ja yjantyimyikwojpmatst. ⁴⁸ Pønts tkidyimñija'wip pøni sa tam idø'on ja wyindsøn ja tjatsøky, jøts ja ka'ap tjøp'ixy jøts ja ka'ap tmimadøy, ñiwyaanits ja ne'egi yiktagubatt, ka'ap ja ne'egi jadine'en yikwopt. Ti sa o ti jade'en pøn o ti may yikmøøpy, nayide'ents ja yik'amido'oxit may'ampy; pønts o ti yiktami'ajot'ajtip, jinaxyts ja yikxon yiktabayø'ty.

Jesús køjxp jaa'y ñawya'kxyidi

⁴⁹ Ja tiidyu'unin øts ya tø nmimiñ naxwiiñ; jjanch tyimjyawamp øts idø'on jøts ja jeexyip yam nyiktunkpatni! ⁵⁰ Nnija'wip øts ku ndanaxt ja møj ayo'on, jndajotmay'oo'kunaxp øts ja jaanim kunim øts ja wyinaty tø ndanaxy! ⁵¹ Sa mee m'ukwinmay, ζøy'ajtin xondaajkin ti øts yjaw i tø ndanimiñ naxwii'ñit jaa'y? Nømp øts jøts ku ka', nankñawya'kxip øts jaa'dyi. ⁵² Yamnim inet tø cho'onda'aky, nøjkkp naxpts idø'on jade'en tukmigu'uk xyiktsept'a'akti øy ja tu'ugyi yjatsøonidi, nideety nida'akti, ni'u'nk ni'una'jkti. Pøn nimagoxkti, nawya'kxidipts ja', jøts ja ñayjibøkidit

jagam ixk'om namajtsk jaty nidig'ook jaty. ⁵³ Øts k'oxp ja kawin'ijxyim ñajyawiyidit ja u'nkteety ja u'nktaakti m'oot ja y'u'nk y'una'ljkti, ja yaa'y ja t'oxy, tum jade'en y'ad'otsttit ja tsu' ja xa'kxy, ja u'nk ja m'ojt.

Ja ejxa'an sudso yiknijawit jøts ku wyinaty t'om t'ibaa'aty jøts kyøxt ja naxwii'ñit

⁵⁴ Ñayi ñimaamy'oo ja Jesús ja mayjaa'y:

—Ku x'ejxti ja yaak pyidi'iky ma x'oo w yjxy winets mn'omdi, tu'up tam inet, janchjajpts id'oon ja jade'en. ⁵⁵ O kuts ja poj wimbet'ampy y'oy ku kyaxuxpy'oy, jats mn'omdi, janch'anwamp tam, janch t'oodipts id'oon ja m'ayuu'jk, janchjajtpxi d'oon ja jade'en. ⁵⁶ ¡Mee win'oo'm-bidi! P'oni mnija'widip tam sa kyaxi'iky ja et ja tsajp ku ti tyunwa'añi, ¿tikuts nayide'en xkanijawidi p'oni ti d'oon tunwajnip ya'atpi x'oo w ya'atpi jum'ojt ku ja m'ok'ajtin wyingaxi'iky jøts ja oy sagasa m'jayiktuk'ejxti?

Kajpx'oyidi jøts mnamyijotjimbetidit m'oot ja mmidsep

⁵⁷ ¿Tiku yikxon xkawinmagyukidi p'oni sa d'oon ch'oyi, p'oni sa d'oon pyaat'aty? ⁵⁸ Ku p'on mni'ooniwyaa'ñidi jøts ja myiknojkwaa'ñidi jam kudunk wyindum, ñamga'anim jam myiknijkxyidi tiku yikxon xkakajpx'oyidi jøts ja m'oot mnamyijotjimbetit jadigojk, jøts kidi myiknijkxyidi jam tiidyumbi wyindum; ¿ja ti n'omp ja winds'on jam? P'om g'oyakidipxi ja jam jøts mee myik'oyakt ma ja tajk ma ja mayo'jr jamdi, ja'ats mee myikpux'okt'okiyip jøts mee myiktsu'umt. ⁵⁹ Øts id'oon wamp jøts ku jaanim mbids'omdit ku wyinaty t'om ja multa xkubat'køxti.

Yajkpy oy'ajtin ja' ku ja tsinaa'yin tyigach

13 Nayi winet et id'oon ja Jesús jam ñimejn'oo wingaagin ja jaa'dyi jøts ja ojts tyamimadya'agyi ku ja Pilato wyinaty t'om tyik'ooky ja Galileit jaa'y, jøts ku ja jaa'ni'jpy ja ttukmiy'oyiyii'ñi ja jiyujkni'jpy midi ja wyinaty k'om t'om t'ukyik'ookti midi ja wyinaty k'om t'om tyoxti. ² Jøts ja Jesús wyaan:

—Jade'en mee mwinmay jøts ja' ja Galileit jaa'y kyujajtidip jade'en ku ja yjantymby'oktyundi sam jam jade'en ka' p'on jam y'etjotpti kyajp'otpti. ³ Øts wamp jøts ku ka'; ti p'on id'oon ka'ookp, nayide'en mee m'ookt p'oni ka' mdsinaa'yin xyiktigatsti. ⁴ Jade'en meets yjawi mwinmaañi, ja jaa'y p'on oo'k-t'oo nimaktuktujk ku ja p'och ja pyajtid'oo midi wyinaty janch k'oxp tanaapy midi yiktejp Siloé, jade'ents meets yjawi mwinmay jøts ja' ja kyubajtip ku ja jawaani p'oky tyaja'adyidi sam ka' p'on p'on jaty jam Jerusalén tsinaadyip. ⁵ N'ompts øts ku ka'; nayide'en mee m'oo'køxt sam ja'ajindi p'oni ka' mdsinaa'yindi xyiktigatsti.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja iigi kipy midi' kat'oomip

⁶ Xjats ja Jesús ttamadyakpaaty tu'uk ja ejxpajtin madya'aky jøts ja wyaan:

—Tu'uk id'oon jaa'y, jamts ja y'iigi tsa'am kam ja', ja'ats ja y'ats'ijxy p'oni t'om d'oon ja wyinaty ty'oomi, jøts ja ni tu'ugin tkapaajt'oo ja ty'oom. ⁷ Jamts id'oon tyumbi tu'uk p'on ja kam t'ejx'ejtp jøts ja t'imaay: “Ukmadowim, tig'ook jum'ojt øts ixyam kujk njamiy'oy jøts øts ja iigi tsa'am njatukwaa'ñ, nijuunits ø ni tu'uk ngapaatynim. Yikidaag'oxnits y'om ñiguipy; nugots ja naajx y'om yjawi tyikwindujkni.” ⁸ Jøts ja kam ejx'ejtpi y'ads'oy jøts ja wyaan: “Wanimts, winds'on, tjaak'uk'ity

jadukjumøjt; n'ukuyu'up øts, n'uktajyu-u'ngip øts yø naajx jøts øts ja pu'uty nbiktaajkit. ⁹Kidi wan jade'en tyøømi; põni ka'ats, winets yikpo'ltjø'økt."

Ku ja Jesús tyikmøkpiky tu'uk ja tø'øxyøjk poo'kxin xøøw et

¹⁰Jøts idø'on ngøjmyi, poo'kxin xøøw wyinaty, jøts ja Jesús yik'ixpiky jam tsaptøjkjotp. ¹¹Jamts idø'on tu'uk tø'øxyøjk myaktuktujk jumøjtíp pa'am ja wyinaty tø pyaajtni. Jøts ja jadine'en kyatsø'øky, tø ja yjigujkidyigøøni, miku' idø'on ja wyinaty jade'en tø tyuñi jøts ja niwine'enin kya'ukoogukini. ¹²Ku Jesús ja y'ejxi, winets ja yaajxyi, xjats ja ñimaajyøø:

—Tø mba'am mniwaajtsniyi, møk mø-jaawni mets.

¹³Jøts ja ojts tkønixajy, jøts ja tø'øxyøjk nay jatyi kyoogukiyi'ñ jøts ja tiy tyaañ jadigojk, winets ja ttukmija'wiyi'ñ ttukunuu'kxyja'wiyi'ñ ja Dios. ¹⁴Jøts ja møjaa'y midi tñigubajk'ajtp ja tsaptøjk tjantyami'am-bijky ja Jesús, tigøjxp ku ja yiktsø'øky poo'kxin xøøw, jøts myigu'uk ja tñimaay:

—Paty tu'unin xøøw jaa tudujk xøøw tø yikpikta'aky jøts jaa ndu'unindit; mendits øy juuni nugo ku kyapoo'kxinxøøwi, jade'en mme'endit põn jaty ja nankcho'ogi ttøjktíp.

¹⁵Jøts nwindson'ajtim yide'en t'adsøøy:

—Mee win'øø'mbidi, ¿m'ukyik'ijtpy meets mjiyujk mdsakaa miwø'øm-bety, jøts adøødsi xyik'etti ku pyoo'kxinxøøwi? ¿Ti kidi meets ja xyikwinaky jøts meets nøø ja xaniwøpy? ¹⁶Tits ya'at tø'øxyøjk kyubatp ku yø kyatso'økt ku poo'kxin xøøw, pø Abrahamts yø tyety'apip jøts ja miku' yø myaktuktujk jumøjtíp

yikpa'ambajtni, ¿sudso'ampyts yø kyamøkpøkt øy yjapoo'kxinxøøwi?

¹⁷Ku ja Jesús jade'en wyaañ, jøts ja myidsep chø'dy unbattøø; jøts ja mayjaa'y tyaxondaktíp ja' ku ja t'ejxti jade'en ja Jesús myøk'ajtin tyikwingaxi'iky.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja mortas tømt

¹⁸Yide'ents ja wyaañ:

—¿Tixik ja y'ukyiktami'ejxip ja Dios Teety kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y? ¿Tixik jade'en? ¹⁹Jade'en idø'on n'ukpiktaajkin ja' sa møj mortas tømt midi ja jaa'y wyøjpy kyamjøtpy, kuts ja myuxy jøts ja jade'en yøñ sam o ti møj kipy yøñ paxax paxax, jamts ja joon kyøkke'eky jøts tyik'øyibaat pya'an ja jam ma jaty y'awaj y'axeeñ ja jam.

Ku ja Jesús tmadyakpaaty ja levaduri

²⁰Nayinøøm ja Jesús:

—Tixik øts jadu'uk n'uktami'ejxip ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y. ²¹Jade'en idø'on ndejint sa ja levaduri midi yiktamimøø'kxip ja ariin way jøts ja amuum tyakaagiyit, jøts ja jich yaakt.

Ja mutsk tøjk'aaw

²²Xjats ja Jesús ñajxy jøts ja jam ojts ñijkxy Jerusalén, yik'ixpøjkp yik'ixpøjkp idø'on ja', põni ma jaty kajp ja tpaaty ja møj ja mutsk. ²³Winets ja jaa'y ja tu'uk yiktøøjøø:

—Windsøn'ajtim, ¿janch niwaani dø'on ja jaa'y ñitso'ok'att?

Jøts ja Jesús ja t'adsøøy:

²⁴—Janch jade'en jaa ku jap ka' põn nugo ajawi ñaxti, øyimts x'ejxtit ma mdøkidit, jade'en ja n'ukpiktaajkin sam jaa'y ttanaxy mutsk tøjk'aaw; øy jap põn yja'uktøkiwyanidi, ka'ats ja y'uknaxnidit. ²⁵Kuts ø ndanaagyukit, jade'en ø ndanaagyukit sam kudøjk

tyanaagyukin jøts tyøjk'aaw ja t'atsyik'aduky. Pøni tøts meets jap wyinaty mðandi tøjkwimpy, mjagugajpxidi mjatøjkwingoxti meets jap, uk mjanømdi meets jap: "Windsøn'ajtim, yiktøjkik øøts." Jade'ents mee nnøjmit sa ja kudøjk wya'añin: "Ka' mee nnijawi pø mbøn meets, pø ma mee mdsøøñ." ²⁶Jats mee mwinambinaxwa'akt: "Tiku me ndejnt øøts xka'ijxyi, jabi tøts adøm ngaamyujkin n'uukmujkin, jabi mets ojts o maðsoo myik'ixpiky." ²⁷Yide'ents mee n'adso'ot: "Tø nwa'añ jøts ku mee ka' nnijawi pøni mbøn meets. Jiwa'akti ya, kidi øts ya xwin'ejxti, ζpønxi ø x'abajtip, kidi meedsip?" ²⁸Japts mjøødit mya'axtit, m'amðøtskaattit mdaachtøtskaattit ku x'ejxtit ja Abraham, ja Isaac, ja Jacob jøts ku ja jap ne'egi møøt niduki'iyi ja Dios kyugajpxy y'etti, ma Dios kyutujktaajk ma yjaa'y ja ttanitani kyutujk. Ka'ats meets jap jade'en mdøkit. ²⁹Yøømyujkøxtip naxwii'ñit jaa'dyi, o maðsoo choondit, jøts ja tpaajtidit ja Dios myøjkunuu'lxin midi nipøn kyapatpynim, midi ja tya'awijxpy ja yjaa'y. ³⁰Pøn yam yik'ejxtip ka'ejxiimidi, pyadundipts ja ne'egi sa nwa'añ, ja'ats idøøn ne'egi nøjkx yikmøjpiktaktip, pønts ñadyijyi ixyam møj nija'wibimidi jøts ja ka' tpadundi sa nwa'añ, ja'ats idøøn yik'ayowim jattip.

Ku ja Jesús t'ayo'ijxy ja Jerusaléngit kajp

³¹Jøts ja fariseotøjk nay ja'abi xøøw yjajtøø ma døøn ja jam wyinaty jøts ja ñimaajyøø:

—Jade'en ne'egi tyimy'øy'att ku mnøjkxnit, myik'ookwajnipts ja Herodes.

³²Jøts ja t'adsøøy:

—Nøjkx x'atsnøjmidi ja tsaach wyax'atøøy jøts ku yamyi jabomyi

wixøjkpyi njaakajpxpidsimy ja miku', njaakyiktsoøky ja jaa'y jøtsnim ø n'abaadit. ³³Nøjkxpimts øts jam Jerusalén, tuu'døjkip ø tsojk, ti ma Dios kyugajpxy abikyajp y'uk'øøky.

³⁴'iMets Jerusaléngit kajp, meets Jerusaléngit jaa'y, pø meetsxi myik'øø'kpy Dios kyugajpxy, meetsxi mnankya'jtsip pøn Dios kyajpxy y'ayuujk tyikyøøyip ku Dios ja ya mjadaniguexyidi! iTø njapeemukwa'añ njakonmukwa'añ ja m'u'nk ja m'una'jk sam tsikuna'jk tyaak ñimu'uxyi tu'ugyi, ka'ats jade'en tø xkupiky! ³⁵Ejxtits inet ja mdsaptøjk abak tyandi; øts idøøn wamp jøts ku meets xka'uk'ejxnit tsojk jøts ku meets jaanim x'ext pøni juuni ja xøøw ja jumøjt wyinaty yja'aty ku mnø'ømdit: "Ejxik Dios kyunuu'kx u'nk ñadyaguguexyi midi mmimejnip ja kyutujk."

Ku ja Jesús tyikmøkpiky ja jaa'y pøn wyinaty kexp

14 Xjats idøøn yide'en yjajty ku poo'lxin xøøw tpaajty, ojts ja Jesús kaabyi ñijkxy jam windsøn tyøjkwindum pøn ja fariseotøjk wyindsøn'ajtip. Jamts idøøn ja'adi ja ti ma ja y'etti, jam ja tpa'ejxti tpagowdi. ²Jamts wyinaty tu'uk jaa'myi pøn ke'expa'am pøjkip. ³Jøts ja Jesús tnimaay ja kajpxwejpitøjkti møøt ja fariseotøjkti, yide'en ja tyiktiyi:

—ζKutuky jøts ja pamaa'y cho'okt poo'lxin xøøw u ka'?

⁴Jøts ka'ap ja y'adsowdi, amøni ja y'etti. Winets ja tnixajiyi'ñ ja pamaa'y jøts ja tyiktsoøjky, yide'en ja tnimaay jøts ku ja ñøjkxnit. ⁵Winets ja tnimaay ja fariseotøjkti:

—ζPøn yjiyujk chakaa jatyi tka'ukyikpidsømp ku ja ja'jøtpy kyunaxy øy yjapoo'lxinxøøwi?

⁶Nika' idøøn y'adsojimbetti, nisa ja kyawa'andi.

Ja t'oxñigaabyi t'oxñi'ukpidi

⁷ Jamts idø'on ja Jesús t'ijxy ja mi-gaabyidi jøts ku ja twi'ejxti ja chinaabya-jti ku ja twinguwaadsidi ja kaabyajt jam, jam ja y'ixa'akti ma dø'on ja myøjtøkidit jøts ja ojts t'ane'emy:

⁸—Ku pøn mwawidit t'oxñigaabyi t'oxñi'ukpi, kidi jam jatyi m'ixa'akti ma ja tsinaabyajt jam ja windsøn tø yik-tanibiktaagi, jaa ku ja wyinaty yja'aty yam meets jam tø m'ixajkni; ⁹jøts ja kujøon kudøjk mnøø'mxiiyidit pøn wyi-naty tø mwayidi: “Tani me waani, wan ya'at jam tsøøni.” Xjats kuwani mjanchjajiwa'aktit tsø'odyumbim jøts jam m'ixa'aktit ma o pøn y'ixa'akti.

¹⁰Ku pøn jade'en mwawidit, ne'egi øyts ku m'ixa'aktit ma o pøn y'ix-a'akti; kø'ømnimts ja kujøon kudøjk ja mdukmadowidit ku ja jam win-gon mye'ent, jøts ja mnøø'mxidit: “Ya, migu'uk, nax mdsøøniidi ma jam yik'ay-owim tø mdyimy'ixaknidi.” Jade'ents meets ja xajotkujk'attit ne'egi ku jade'en kø'øm myiktukmado'odit, yam ja jam chøøniidi pøn jaty ja kaabyajt tø twin-guwaadsidi. ¹¹Pøn kø'øm namyøjpik-taajkip, yik'amutskpiktakpts ja nøjkx, pønts kanamyøjpiktaajkidip pøn ka'e-jxiiyimdi, ja'ats ne'egi møjtøkidip, ja' yikmøjpikta'aktip.

¹²Nayi nimaay ja jaa'y ja' pøn ja wyi-naty kaabyi tø wyayi:

—Ku pøn xyikaawya'ant, kidi ja'ayi nugo xway pøn jaty møøt mnamyayiyi, ni ja mmigu'uktøjk xkawa'at, ni ja kumeen jaa'y xkawa'at pøn jaty jam mmigujøon'ajtpy mmigudøjk'ajtpy. Ka'ap ja'ayi xwa'at pøn jatyi myiwimbejtxiyip pøni ti jaty mets myajkpy. ¹³Ja ne'egi mwa'ap ja ayoobi jaa'y, ku ti xøow xu'unt, waw ja' pøn kati'ejtxidip, pøn kyø' tyeky ma'atti, uk y'ejxidi sagasa, pømbi tyeky ka'ejtp, pømbi jam winap. ¹⁴Ne'egi

nekimts jade'en mnayjawiyit, pø ka'axi ja mdunwimbejtxiyi nayide'en pøni ti mets ja tø xmø'øy, jaanimts ja xwin'ext sa ja mwingaxøjkxiyit ku jadigojk jujky'ajtpi pyidsø'ømdit pøn jaty tø tpadundi pøni sa jaty pyaat'aty.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja møj a'ux

¹⁵Xjats nidu'ugin ja fariseotøjk wyaan pøn jam wyinaty tø twinguwaadsidi ja kaabyajt, jøts ja tnimaay ja Jesús:

—Nekim xønim ja'adi pøn ka'adyip jade'en ku Dios ja kyutujk ttanitanit ja yjaa'y.

¹⁶Ja'ats ja Jesús tnimaay:

—Tu'uk idø'on jaa'y t'a'ejxyii'n ja a'ux møj'ampy, tøts ja wyinaty ttuk-madø y ja mayjaa'y pøn jaty idø'on ja wyaawampy. ¹⁷Kuts ja a'ux'aats tpaajty, xjats ja tkejxy tyumbi jøts ja t'at-stukmadoowa'an pøn jaty idø'on ja wyaawampy jøts ja t'atsnøjmit: “Jamt-stik, jamik tuki'iyi a'ejxi abaadi y'e-jtni.” ¹⁸Jøts ja tum jade'en naniikajpx-u'udyidi jøts ku ja ka' nøjkxtit, yide'en ja yjawyeembi wyaan: “Naajx ø tø njuy, ja'ats ø n'ats'ejxwampy, mee mjanch'uk-maa'kxp.” ¹⁹Jøts jadu'uk yide'en wyaamaa: “Ndsakaa ø magoxk yuundi tø njuy, ja'ats ø n'ejxmatxwampy pøni yuup idø'on uk ka'; mjanch'ukmaa'kxp inet idø'on, ka' øts inet ndsoont.”

²⁰Jøts jadu'uk wyamøø: “Tyimyjemy'a-majtskipnim øts, patyts øts inet ka' nmajada'akt jøts øts inet ka' nnøjkxt.”

²¹Kuts ja tumbi wyimbijty jøts ja ttuk-madø y ja wyindsøn sa jaty ja wyi-naty tø yiknøjmi. Jøts ja windsøn yjan-tyimy'ambijky jøts ja tnimaay ja tyumbi: “Tsojk nøjkx nøø'ajy tuu'ajy wine'en yø kajpjoajt, jøts xwaame'ent ja ayoobi jaa'dyi møøt ja'adi pøn sagasa ejxidip, pøn kyø' tyeky ma'atti, pøn winapti.”

²²Jøts ja tumbi yjatso'ongojmi jøts ku wyimbijty jøts tnimaay ja wyindsøn:

“Tø øts windsøn idø'on jade'en nduñ sa tø mwā'añin, jaakwindampts ja tsi-naadyaajk ja poo'kxaajk.” ²³ Winets ja windsøn ja tyumbi tnimaay: “Nøjxk tuu' xkuyø'øy mā jaty paduu' mā jaty ti, jøts pøn jaty mbatpy møk'ampyts ja xwaame'ent jøts ya xkuwawit, ujts øts yø ndøjkjoojt n'ejxwā'añ. ²⁴ Tyimñømp øts ixyam, kawindem xøøw øts ja xja'-gyajpidi ja n'a'lux pøn jaty øts ja jawyeen tø njadaniway.”

Tuki'iyi nnadyamiyoxant ku Cristo nbadu'unint

²⁵ May jaa'y ja Jesús o madsoo padso'onip jøts ja pyawidityi; jøts ja tuk'ojk tniwa'k'awidijty jøts ja tnimaay:

²⁶—Pøn jaty øts ya xpawidejtíp, pøni jaa pøngapøn, pøn tpa'ayoodip tyeety tyaak, y'u'nk ñidø'oxy, chø' y'uch, myigu'uktøjk, uk kø'øm paat ñabya'ayøyi, ka'ats øts ja mibaat nbabøjkpi'att. ²⁷ Kaja'ajip ø nbabøjkpi'ajtpy pøn ja ayo'on tkamidanaadyip pøn ø xkabaduujnidip ja nja', xjapawidetwandipts øts, ka'ats øts yjade'embī jaa'y nbabøjkpi'aty. ²⁸ Ti ka' meets ja jawyeen xanipaaty, ku pøn pøch køjxp t'ukyikpidø'økwa'añ pøni ti jaty idø'on tsojkip jøts ja y'abaadit pøni wine'enin ja chøkyi ja gasti, jawyeents ja yiktanipatkixy. ²⁹ Kuts nugo ja pøchkojpk pyidø'økixy jøts ja nika' y'abaadi, janch nigajpxy nimadya'akts ja yjaty ku ja jade'en pøn t'ixy, ³⁰ jøts ja wya'andi: “Tø yø jaa'y y'ukpojtsoñ jøts yø nika' tø t'ukyik'abajtñi.” ³¹ Uk kuts o pøn windsøn tsep t'uktunwa'añ møøt jadu'uk ja myiwindsøn midi ja syoldadi ja tyikmemp ni'ee'px mil, ¿ti kidits ja jawyeen ttanibiktaagit pøni sudso dø'on ja ttukwa'ktsot pøni ja'ayi tam ja syoldadi tmøøt'aty nimajk mil? ³² Pøni ka'ats ñay'a'ejxiyi, jøts ku jagamnim ja myidsep myiñ, kyaxpts ja tu'uk ja kyugajpxy jøts ja t'amido'ot jøts ka'

cheptu'undit. ³³ Nayide'ents meets pøni ka'ap jawyeen xpawinmaadyi pøni ti jaty idø'on m'ixmatstip øts køjxp, ka'ap meets jade'en mibaat nbabøjkpi'att.

Sa kaan amuum tyik'øygijxy

³⁴ Kaa amuum tyik'øygijxy o ti, nayide'en meets idø'on ndejint m'ødyu'unt ku mmigu'uk xukmadø'ot ja Dios yja' sudso y'anmija'win kyawindigø'ødyit. Kuts ka'ap jade'en mdu'undit, tø wyinaty mbidsømdi ejxim ja kaanin midi kawa'ats midi katump. ³⁵ Ni mā ja jade'en kyatu'unt ok naajx ok ti tyiktu'unt, ja ti nøø'mimp ok idø'on ja nda'abu'jta'ant, pø nugoxi ja jadi'iñi ñiyik'ixkø'øy. Ja'gyukidi pøni mja'gyukiwyandip.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty tu'uk ja borreegi midi' tigøopy

15 Nimejnip idø'on ja Jesús jam ja yikugubajtpitøjkti, ja jaa'dyi pøn amuum tyimyiktejtíp pøkyumbi jaa'dyi, jøts ja jam myendi amidodujkpi, ² patyts ja fariseotøjkti møøt ja kajpxwejpitøjkti tjanchpagajpxti ja Jesús, jøts ja wya'andi:

—Tum ka'øy jaa'y yø kyupijky jøts yø jotkujk tmøøtkay tmøøt'uuky.

³ Ja'agøjxpts ja Jesús ttamadyakpaajty tu'uk ja ejxpajtin madya'aky midi yide'en wamp:

⁴—Ku meets wyinaty x'ukyiktigøy tu'ugin ja mborreek midi nimagø'pxy, ¿ti kidi meets ja ñimakta'pxy myaktaxujkpi borreek jam xyikta'ant jam pejyotp, jøts ja tyu'ukpi x'ats'ixa'adit kunim meets ja xpaatt? ⁵ ¿Jøts kidi meets ja xaxonda'akt ku meets ja xpaatt? ¿Ti kidi meets ja xkøxkapt mguejnykøjxp? ¿Pøn kidi jade'en xyonda'aky ku ja nbaajtin jadigojk midi tø y'uk'atstigøy? ⁶ Kuts jam mdøjkjotp mja'atti, ti kidi meets ja mmigu'uktøjk, ti kidi meets ja mgudøjk ja xukmadøy, jøts ti kidi meets ja xnøjmi:

“Xonda'akti meets, tōts øts ja nborreek nbaaty midi tō y'atstigøy.” ⁷Janch øts idø'øn nwa'añ jōts ku nayide'en yiktaxonda'aky jap tsajpjøtpy ja pojkpitumbi jaa'y ku ja tyiktigach ja chinaa'yin, jōts ja' ne'egi yiktaxonda'kp midi tu'uk jōts nigidi ja myakta'pxy myakta'xujkpi jaa'dyi pøn chinaa'yin tō tyiktigatsnidi, nadyijyi øy ñayjawiyidi.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja meeñ midi tigøøpy

⁸¿Uk pøn tø'øxyøjkts myeeñ tka'uk'ixaapy ku ja tyiktigøy tu'ugin yam ja majk t'ukmøøt'aty? Kuwanits ja tyiktøøbyiky ja yjaj jōts ja pyøknaxy yja'axnaxy jap tøykjøtpy, yixxonts ja tyimy'ixaadyøki jōts kunim ja tymbyaatt. ⁹Kuts ja tpaaty, jōts myigujøøn myigudøjk jōts myigu'uktøjk ja ttukmadøy, yide'en ja tnojmi: “Tø øts ja nmeeñ nbaaty midi tō y'atstigøy.” ¹⁰Janch øts idø'øn nwa'añ jōts ku Dios møøt y'ankilis ttaxonda'aktit ja pojkpitumbi jaa'y pøn tyiktigajtsp ja chinaa'yin.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja jaa'y y'u'nk pøn tyik'o'jkøjxp ja tyeety myeeñ

¹¹Nayide'en ja Jesús wyaañ:

—Tu'uk idø'øn jaa'y, namajtsk myajnkun'k, ¹²jōts ja mutskpi ja ñimaajyøø: “Teety, møøñik øts ja pikta'aky midi øts idø'øn nmaay'atp.” Winets ja u'nkteety ja ojts tyikwa'kxy ja pyikta'aky jōts ja ttagumaay ja y'una'jk. ¹³Ñiñamnim idø'øn ja wyinaty jade'en yjaty ku ja myutskmajnk tøkmu'jkni t'e'xmu'jkni ja pyikta'aky tuki'iyi jōts ja ojts tto'o'kni, jōts ja ojts abikyajp abikñaajx tminijky jam jagam, jamts ja ojts tyik'o'jkixy ja myeeñ kyawindi'y'ajtingøjxp. ¹⁴Kuts ja wyinaty tuki'iyi tō tyikøjxni, jōts ja yuu jam winet et yjantyimdyøjkixy'iñ

ma dø'øn ja naajx ja kajp jam, jōts ja y'ayodøjkiña. ¹⁵Winets ja t'ixaay tunk ma ja kugajp jaa'y jam, jōts ja ojts kyexyi kyamjøtpy kuch'e'jxpi. ¹⁶Janch tsojk jøø'kxkixyim ja t'e'jxi ja kuch yji'i'kxy, kumi niti ja kyayikmø'øy. ¹⁷Jōts jotmay ja tyatøjkiyøø, yide'en ja ojts ñawyinmaa'nxiyi: “¡Janch ku'uxyi ndeety tyumbi net jam kyaydi yjøø'kxti, yikwindandip paat ja o ti, jōts øts ya yuu njanch'oo'kni! ¹⁸Tiku øts ndeety nga'awimbeti ma ja jam chøøni, jōts øts ja jam nnøjmi: Tø teety Dios nmidundigøy; jōts mets, tō me nayide'en nmidundigøy; ¹⁹ka'u'nk'atyim ø tō njantyimyjaty; yiktunkts ø nayide'en sam o pøn tumbi xyiktuñin.” ²⁰Jōts idø'øn ja yjanchtuu'døjkiy'i'iñ jōts ja wyimbijty jam tyeety wyindum.

'Jōts kuts tyeety ja jagamyi y'e'jxpajt-tøø, xjats ja ojts y'am'ijxyi chaach'ijxyi. Jōts ja ñibujtø'jkøø jōts ja ojts pyat-søyi, jigøxy jibi'kxy ja yja'jty. ²¹Winets ja tnimaay ja tyeety: “Teety, tō øts Dios nmidundigøy møk'ampy, jōts nayide'en me tō nmidundigøy; ka'u'nk'atyim ø nnayjawiya.” ²²Jōts ja u'nkteety tnimaay ja tyumbitøjk: “Tsojk nøjxx xjuutti ja øybi wet jōts xuktatøkidit, piktaajkidi kyøjeets, tuktawa'agidi kyø'øk. ²³Nøjxx x'atswetsti ja tsakaa' midi yaa'kpidso'p-nim jōts xyik'ooktit. ¡Wan txøduu'ñindi, wan tkaa'yint t'uujkyindi! ²⁴Tø øts yø n'u'nk ndijy tyimy'oo'kni, ixys jujky xwindanaa'yindi; tō jeky y'atstigøy'ity, ixys jadigojk tō nbaajtyindi.” Jōts ja xyødundøjkidøø.

²⁵Jōts ja myøjmajnk jam wyinaty wyidity kamjotp; kuts ja wyimbijty, yja'jty wingon ma ja tøjx jam, jōts ja tmadøøy ja iy ja ech. ²⁶Winets ja tu'uk tyaa'jixy'i'iñ ja tumbi jōts ja ttiibyiky ti dø'øn jam jade'en tuujnip. ²⁷Jōts ja tyukmadoo'øø, yide'en ja ñimaajyøø: “Tøts ja m'uch yja'aty; tōts mdeety

ja tsakaa tnan'kyik'oo'gyiyi midi y'ity yaa'kpety, ja'agøjxp ku møk møjaaw tø yja'aty ja m'uch." ²⁸ Jøts ja myøjpi jyan-tyimy'ambijky, jøts ka'ap ja twa'añ jøts ja jap tyøkit, tyeetynim ja ojts kø'om ñibidsimy jøts ja møk ñimaajyøø jøts tyøkit tøjkjøtpy. ²⁹ Xjats tyeety ja tni-maay: "Mnija'wipxi teety winaak jumøjt me tø nmiduñ, jøts juuni me nga'ukmi-madø, nijade'ents me tu'ugin xkamø'øy øyik chivi'u'nk øyik ti, jøts øts nmigu'uk jeexyip nmøøtxøduñ. ³⁰ Aa kudamts yø m'u'nk tø yja'aty, mdukn'i'o'jkip tam meets yø' mdsakaa winet midi yikxon tø yaa'kpety, ku mmeen yø tø myik'o'jksiyi kawine'en møøt kawindiy tø'øxyøjk." ³¹ Winets ja u'nkteety wyaañ: "Ti sa u'nk mjaty, pø yaayimpts me nmøødi, ti jaty øts ixa nmøøt'ajtpy tum mets yø' mja'. ³² Kuwanits pyaat'aty, çti ja ti nguidyimdyu'uñin? çti jadam yø nguidy-imdyaxondaajkyim? Patyts ixyam nxø-du'uñindi ku yø m'uch tø yja'aty, pø nøø'mimpts adøm jøts ku yø tø y'oo'kni, ixyats jujky xwin'lijyim, jeky tø y'at-stigø'y'ity, tøts inet nbaajtyim jadigojk."

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja ka'odyumbi'eix'ejtpi

16 Ñayinimaay ja Jesús ja pyabøjkipitøjk:

—Ja dø'øn wyinaty tu'uk kumeen jaa'y midi yiktump, jøts jats idø'øn ja' tyumbi tu'uk wyinaty midi t'eix'ejtp ja myøøtumbi, jøts ja windsøn yikni-maay jøts ku pyikta'aky ja nugo yik-windigø'øxyiyi ja tyumbi. ² Winets ja windsøn tnajtswa'wiyii'n ja tyumbi jøts ja tni-maay: "çJanch idø'øn ku dø'øn jade'en myiknimadya'aky ti øts jade'en nnimadøøpy? Køyajkøjxni mdunk, ka' me n'ukyiktumbi'eix'ejtnit." ³ Jøts ja tumbi'eix'ejtpi jyanchmaañi jyanchtajni, yide'en ja kø'om ñawya'añi: "çTits ø ndu'ump, eix øts yide'en nwindson xka'ukyiktunwani? Ka'ats ø n'ukma-

jadakni øyik øts idø'øn nyu'ut ndu'unt, tsø'odyumipts øts ku øts inet njayik-limunsimujkmit." ⁴ Xjats ja tyabyaajty jøts ja wyaañ: "Tø ø nnijawwi sudso ø ndabyaatt, sudso øts pøngapøn xkupøkt tyøjkjøtpy ku øts yø ndunk wyinaty tø yikpøjkni." ⁵ Winets ja tu'uk jaty tna-jtswa'wiyii'n pøn jaty ja wyindsøn wyi-naty miyoj'ajtip. Jøts ja yjawyeembi ja tyiktiy: "çWine'en øts nwindson xmiyo-j'ajti?" ⁶ Jøts ja y'adsøøpy jøts ja wyaañ: "Magø'pxy tãmbi øts aceite ja ndamiyo-j'aty." Winets ja tumbi'eix'ejtpi wyaañ: "Ëxya ja ñinøky; pe'tpy ixa'ak jøts xjaadyigatst, wixijxmyajk tãmbi ja'ayi xpikta'akt." ⁷ Jøts yjadu'ukpi ja tni-maay: "Jøts mets, çwine'en mets ja xmiyo-j'aty?" Jøts ja ñimaajyøø: "Magø'pxy kyunchi ariin." Xjats ja tni-maay: "Ëxya ja ñinøky midi ojts xja'ay; wants tka-jtswijchim jøts makta'pxy kyunchi nbik-taajkin." ⁸ Jøts idø'øn ja windsøn tjanch-nija'wiyii'n jøts kudam ja tyumbi'eix'e-jtpi yikxon o ti tniwinmayi ku dø'øn o ti ttuñ. Jade'eñimts yiknijawidi pøn jaty Dios yja' tkababøjkidip, yikxon ja ne'egi tyimyikuyati ja tyaay yam nigidi jade'en wyinmaa'nbyaatti pøn Dios ja'ajtidip.

⁹ Kajpxwejin øts idø'øn nyajkpy jøts kidi mbikta'aky nugo x'amnipøjkpatti xtsaanipøjkpatti; pøni jam mbikta'ak-tyi, yikxon xyiktunkpaattit, øy yø' ka' kya'øyi. Ku yaayi, xabudøkidit o pøn, nugo ku xnijawidi tigøjxp idø'øn ja jade'en xundi. Øy ja yjakixy, wa'atsts meets ja xnijawi jøts ku meets m'anmi-ja'win yikupøkt jap tsajpjøtpy.

¹⁰ Pøn øyjaa'y'ajtp, øyjaa'y'ajtpimpts ja øy ma, wan o ti tmayi tkamayi nayide'ents ja øy yikxon tyiktunkpaaty; pønts kidyim'øyjaa'y'ajtpim, jade'eñimts ja øy ma, nayide'en ja ka'ap tyik'odyunkpaaty ja pyikta'aky øy ja wine'en myayi kyamayi. ¹¹ Pøni ka'ats yikxon xyiktunkpaatti ja mmeen ja mbikta'aktyi sa pyaat'aty, çti sudso

meets Dios yja' mjaakmo'ojiyit midi ja yawkumpy? ¹²Põni ka' meets mmigu'uk yja' xwingudsø'jkiiyi, çpõnts meets ja mja' jade'en xijy tsø'øgiyip, pøn meets ja xijy mmo'owajnip o meets ja xjakø'ømja'aji?

¹³'Ka' pøn tumbi namajtsk wyindsøn tmiduñ; ku ja jade'en ttu'unt, tu'ukts ja pyidsø'ømt pøn ja wyinjawip jøts ja yjadu'ukpi tkawinjawit, tu'uk t'ømyidu'unt jøts jadu'uk tka'ømyidu'unt. Jade'ents ka' y'øyi ku Dios yikmiduñ, ixaypamtms meen nayide'en myøjtøjkyimi. Paty ka' y'øyi adsow aduuk, tu'ugyi Dios n'ajot'ajtin.

¹⁴Tyimyjade'ents idø'on ja fariseotøjk yjaa'y'atti, ja meen ja yjanchmøjmigu'uk'ajttip, ixamts idø'on ja wyinaty jade'en pyatmadowdi jøts ja jam tjanchpagajpxti ja Jesús. ¹⁵Winets ja Jesús wyaañ jøts ja tnimaay:

—Meets idø'on jade'en mjaa'y'ajttip, ñadyijyi mjanch'uknawya'atspikta'agyidi, ka' meets yjawi mbøktyuñ, jade'en ja mayjaa'y xwin'øondi, wa'atsts ja Dios mnijawiyidi sa jaty mwa'andi mgajpxti m'am mjotp; yø' idø'on Dios kyatsøjkpy, ka' Dios jade'en tkupiky jøts ku jaa'y jade'en kø'øm ñamyøjpikta'agyidi.

Ja Moisés kyutujk jøts ja' midi Dios tyanitanaapy yjaa'y

¹⁶'Ku ja Juan Bautista ya myiñ, jaayip ja kugajpxtyøjk ja y'aaw y'ayuujk y'adu-jktø. Nay jaabaat ja Moisés kyutujk kya'pxy sa Dios ja wyinaty tø myø'øyi. Jøts nay jaty cho'onda'aky ja Dios y'øgyajpxy y'ø'y'ayuujk, yikni'gajpxy yikni-madya'aky ja kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y, xjats jade'en kuwani o pøn tjanchjadatøkiwya'añ ja'abi kutujk.

¹⁷'Kuwani dø'on jade'en yjatt kyubatt sa Dios kyutujk wya'añ, nijuuni ja jade'eñi kyakixy kyanaxy pø ne'egi

køjxp najxp naajx tsajp jøts niwine'enin kyagudigøya ja kyutujk.

Ku ja Jesús kyajpxwijy sa amajtsk'ajtin ñaxy

¹⁸'Ku pøn tmajtsu'uty ñidø'øxy uk ja tø'øxy tmajtsu'uty ñiyaay, ja'ats idø'on møj pøky; uk kuts pøn yaa'dyøjk tmøøt'amajtski ja tø'øxy midi tø yikma-jtsu'uty, møj pøkyts ja nayide'en.

Ja kumeeñ jaa'y jøts ja Lázaro

¹⁹'Tu'uk idø'on ja jaa'y janch kumeeñ, janch xøxy piky idø'on ja', tum ja y'øysi ja yikpejtpy jøts idø'on ja xyumixøduñ jabom jabom, pijy xuugyin tpikta'aky ja xyox. ²⁰Jamts idø'on jaa'y jadu'ukmi pøn txøøw'ajtp Lázaro, janch ayoop janch pøktsoop ja' jøts janch amuum pu'uts ja', ka'ap ja myøjki jøts idø'on ja jam xyumi'ixa'aky jam kumeeñ jaa'y tyøk'agø'øm, jam ja kyu'uxnay'ity. ²¹Tsojk kaagyixyim ja tja'ijxy ja kaaky abu'xk midi jam kumeeñ jaa'y kyaabyajt patkø'øm najtska'jip; jøts idø'on uk ja jam yjanchnimiñiyi jøts ja twiweedyi ja pyu'uts. ²²Jøtsnim idø'on ja ayoobi y'ø'jky, winets ja ojts yikni'jxxyi tsajpjøtpy ja anki'listøjk ma ja Abraham jap. Jøts ja kumeeñ jaa'y nayide'en y'oo'knima, ojts ja ñaxøki.

²³Kuts idø'on ja jap ayodaajkjøtpy tja'ejxni jøts kudam ja Abraham jam jagam møøt ja Lázaro. ²⁴Winets ja møk'ampy wyaañ: "Teety Abraham, ayo'ejxk øts, kax yø Lázaro, wan tmiñ, wan yø kyø' tyikxøøky jøts øts yø ndoojts xuktaxujxit; janch møk øts yap jønjøtpy n'ayøy." ²⁵Jøts ja Abraham ja ñimaajyøø: "Ja' u'nk mja'myatsp, tøxi me xaxøñ ku me tø m'atsøøni m'atstani, ka' mets jade'en mjaty sa yø Lázaro tø y'ats'ayøyin, wants yø taxoni jøts me m'uk'ayoomit. ²⁶Jøts ti tits nnidyu'unim, abikyxi meets jami,

abikyts øøts yami; ma pøn y'uknaxt øy yam pøn yjamenwa'lañ nidu'ugin, uk øyts jam pøn yjanøjkxwami, nisudso'ampyts pøn kyamajada'aky." ²⁷ Winets ja kumeeñ jaa'y wyaañ: "Tixi teety Abraham, pøni jade'en tunts may'ajt jøts yø Lázaro xkaxt jam ndeety tyøjkwindum, ²⁸ jaak jam øts nmigu'uk ja nimagoxk, jøts t'atstukmado't jøts kidi ya nayide'en myendi ayoobi ya ayodaakjøøjty." ²⁹ Jøts ja Abraham wyaañ, yide'en ja tnimaay: "Jøts tims ja wya'ant midi ja Moisés yjaa'y midi ja Dios kyugajpxtyøjk tø tniğajpxti. ¡Ti wan ja jam tniğawidi pøni myøjpiktaktip!" ³⁰ Jøts ja kumeeñ jaa'y y'adsøoy: "Janch ja jade'en teety Abraham ja', yjayiktigatstibik chinaa'yin ja y'ijtyi ku ja pøn jam jujky ninojxkidit pøn tø y'oo'knidi." ³¹ Jøts ja Abraham ñiimy: "Tixi pøni ka' ja tkupøjkti midi ja Moisés yjaay jøts sa jaty ja Dios kyugajpxy wyandøø, çti ja'ats ja yjaakjanchjawidip øy oo'kpi ja jujky yjaninijkxyidi?"

Ja' midi yikpøkpyajtp

17 Yide'en ja Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjk:

—Juuni øy ti kya'ukyikpøkyuñ, kø'øm tsøkyts ja'. Pønts myigu'uk tyikwinmaa'nmya'atp jøts ja tyikpøkyuñ, ipø tinim sanim ja yjanchjatt y'anmija'win! ² Ne'egi tyimyjapaat'ajtip jøts ja mejyotp yikniwibejpatp ku møj paandaak ja y'ukyiktayukxotsit, jøts øts n'u'nk n'una'jk ja kidi mibaat xyikpøkyuujni. ³ Øyimts mnay'ejx'etidit jøts kidi nayide'en m'adø'øtsti sam o pøn y'adi'ichin.

Pøni m'ejxtip ku ja mmigu'uk mmidundigøyidi, tukmadowdits jøts kidi jade'en y'adø'øtsti, uk pøni nagyumaajyidipts, maa'kxuktits ja'. ⁴ Øy ja wixujk ojkjn tjayiknipati, øy

ja jade'en mjamidundigøyidi, pøni nadyagumaajyidipts ja nayide'en wixujk ojk pøni mnimaajyidip ja': "Ka' øts jade'en n'uktunit", maa'kxpts meets ja'.

Ja møj janchja'win

⁵ Xjats ja nwindson'ajtim ja kyudanaabyitøjk ñimaajyøø:

—Møøky øøts janchja'win møj.

⁶ Winets ja tnimaay:

—Kuk meets jeexyip wine'enin xmøøt'aty ja janchja'win sam tu'uk mortas pajkin, tøts meets ya'at kipy jeexyip xnimaañidi: "Pidø'øk ya jøts mejyotp mnøjkxt, jamts myo'ont", nay jatyits meets ja jeexyip tø mmimadøyi.

Ja tumbi tyunkjøøjp

⁷ Ku pøn ja tumbi t'ukyikuñ kyamjotp, tyikyuy tyiktuñ uk tyiktsakaa'ixy ja jam, kuts ja wyimbity jam wyindsøn tyøjkjotp, ku ja jam yja'aty, çti jatyi ja jam tyimyiknøjmi: "Ya tyimñax jøts mga'aty?" ⁸ Pø ka'axi ja jade'en yiknøjmi, pø yiknimaapyxi ja jam: "Yik'øyik øts n'a'ux jøts ø xwindsø'øgit, wan øts jawyeen tkay t'uuky jøtsnim me mga'aty m'uukt."

⁹ Kuts ja tumbi ja jade'en tø tja'uktumi pøni sa dø'on ja tø yik'ane'emy, çja ti winets ja yiktakajxa'aky? Pø ka'axi.

¹⁰ Nayide'ents meets idø'on Dios xmidu'unt, ku ti xun'abaadidit pøni ti ja mduktuujnidip jøts meets ja xnøjmit: "Ti tumbi øøts idø'on, ja'ayi øøts iiy tø nduñ, midi paat'ajtip øø ndu'ump."

Ku ja Jesús tyiktsøøjky nimajk ja jaa'y pøn jadi'ini putsnidip

¹¹ Kuts idø'on ja Jesús tyuu'døjkigy-ojmi jøts ja ñijxy jam Jerusalén, najx idø'on ja Samariit etjotp jøts nayide'en jam Galilea. ¹² Jøts kuts ja yja'jty jam ma tpaajty tu'uk ja kajp, jamts ja pyajtøø nimajk ja jaa'dyi pøn pu'uts

pa'am wyinaty pøjkidip, jøts ja jagamyi wya'k'øydioø, ¹³jamts ja møk'ampy ñimaajyøø:

—|Windsøn Jesús, ayo'ejxk øøts, ejx øøts yide'en njaty!

¹⁴Kuts ja t'ejxpaajty jøts ja tnimaay:

—Nøjxk x'ats'ejxti ja teetyøjkti.

Xjats ja jatyi ñøjxktøø, jamnim ja wyinaty ñaxti ku ja tsø'øky ñayja'winiyidi. ¹⁵Winets nayjaty tu'uk t'ejxpaajty ja pyu'uts jøts kudam ja tø tyaagyøjxni, jøts ja jatyi wyimbijty, møk ja Dios ja ttukmøja'wiyii'ñ ttukunuu'kxyja'wiyii'ñ, ñiyaxni niyjojkni ja wyimbijty. ¹⁶Jøts ja twinguxanay'øiyii'ñ ja Jesús jøts ja jamyi ñamyujtstaajkøø, ttukmøja'wiyii'ñ ttukunuu'kxyja'wiyii'ñ ku ja wyinaty jade'en tø yiktsø'øgyi. Samariit jaa'y idø'on jade'en tump.

¹⁷Xjats ja Jesús wyaañ:

—¿Ti kidimts meets nimajk tø mdsokixy? ¿Ma net ja yjanidaxujkpidi?

¹⁸Jabyøø'kxyik øts ya ne'egi xnimemp nadyu'uk, yø'øjik øts ya ne'egi x'atskajajkp.

¹⁹Jøts ja tnimaay ja jaa'y:

—Wa'kuki jøts mnøjxknit; ja'agøjxp tø tyay yø mbu'uts ku ø tø xjanchjawi.

Sa ja Dios ja kyutujk tyikme'ent midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y

²⁰Xjats idi'ingøjmyi, ja fariseotøjkt tyiktøødøø ja Jesús juunin idø'on ja yja'att ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y, jøts ja t'adsøoy:

—Ka'ap ja ti ejxin pøni sa Dios ja kyutujk tyikja'aty. ²¹Kidi xjøp'ijxy'atti jøts pøn wya'ant: “Ixya ja”, uk ñø'ømdit “Ixem ja”; ka'ats, pø jaanixi meets ja ya xjamøøt'ajtni.

²²Jøts ja tnimaay ja pyabøjkpitøjkt:

—Ja'atp ja xøøw ja jumøjt ku mee tsojk ejxpaadyim xja'ejxwa'ant ja naxwii'ñit jaa'y ja myøjkudanaabyi, ka'ats meets ja jatyi x'ext. ²³Mjady-

imyjayiknøjmidi meets: “Ixya ja”, uk møknojmididi meets “Ixem ja”. Kidits xmibøkti. ²⁴Ku ø nme'ent, wa'ats x'ejxtit xnijawidit jade'en sam ja et wyidsukyin xem yam tyikajta'aky, jats idø'on wyinaty tmibaat'aty.

²⁵Jawyeents ø n'uk'ayo'ot øy øy, ka' øts ja jaa'y xkupøktit pøn jaty ja ixyam jujky'ajttip. ²⁶Nayide'en ø njatt sam ja Noé yjajtyin ku ja ya y'atsinaay, nayide'en øy pøngapøn y'adø'øtst.

²⁷Kya'adyit y'uuktit sam ja y'adøtstøø, y'amajtskidi ja jotkujk, ja y'u'nk ja ñøøx ja tyik'amajtskidi tyimyjaakja'abi xøøw ku ja Noé tyøjkii'ñ jam barkijotp, kuts ja møk tuu myii'ñ xjats ja ojts ñi'ijtyi y'oo'køxti. ²⁸Nayide'ents yjajty ku y'atsja'ajty ja Lot: jotkujk kyaydi y'uukti, yjuydi kyajpxti, yakti tyoøkti, ñe'lepti kyojti, ña'adi pyotsti, ja tyøjk tyik'øyidi jotkujk; ²⁹kuts ja Lot jam Sodoma kajpjotp ja'ayi pyidsiimy, jøts ja jøønduu jatyi myii'ñ jøkmøøt, jøts ja niduki'iyi tyiknax'o'jkixy ja jaa'y.

³⁰Nayide'ents idø'on winet et yjatt ku ø x'ejxpaattit jotmøñ.

³¹Pøni jam wyinaty øy pøn jam tøjköjxp tø pyety, ka'ats ja t'uk'atsnidøjkinit pøni ti jaty ja jap tyøjkjøtpy myøøt'ajtpy jøts ja tøkpidisømwa'ant; pøni pønts jam wyinaty widejtp kamjotp, ne'egi tø'øpts ku ja ne'egi kya'ukwimbejniti tyøjkwindum. ³²Ja'myajtsidi ja Lot ñidø'øxy sa ja yjajty. ³³Pøn kagu'øøgyim pyikta'aky t'ejxp, windigø'øpyts y'anmija'win ja' Dios wyingujkp; pønts tkayikmøjtøjkip øy ti, pøn ø ne'egi tu'ugyi xnadyamiyojxip, ja'ats idø'on y'anmija'win nøjx nitsø'ok'ajtp.

³⁴Øts idø'on wamp jøts ku jam wyinaty o pøn namajtsk ttamaamukti tu'ugyi ja maabajt, tu'ukts ja ja'ayi yikpøkjø'økt jøts ja yjadu'ukpi wyindigø'øty. ³⁵Pøni jam tø'øxyøjk

wyinaty namajtsk yjõjtsmukti, tu'ukts ja nayide'en yikpøkjõ'økt ja y'anmija'win jõts ja yjadu'ukpi nayide'en wyindigõ'øty. ³⁶ Nayide'en ja yaa'dyõjkmidi, põni jam ja namajtsk wyinatyi jam kamjotp, tu'ukts ja yikpøkjõ'økt jõts ja yjadu'ukpi ka'.

³⁷ Kuts idõ'õn ja jade'en tmadoodõõ jõts ja ojts tyiktõwdi:

—¿Ma windsõn'ajtim idõ'õn ja jade'en yjatt?

Jõts ja y'adsõøy:

—Kidi mwa'andi ku ja kyayiknijawit, jabi niduki'iyi meets ja xnijawit ku õ nme'ent.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja ku'õktyõ'õxy jõts ja kudunk tiidyumbi

18 Xjats Jesús ja ttamadyakpaajty tu'uk ja ejxpajtin madya'aky. Ja' idõ'õn ja tyukmadogukiwyampy jõts ja Dios'ajot'ajt'ettit jõts nijuuni kya'amutsk'attit. ² Jõts idõ'õn ja tnimaay:

—Jam idõ'õn kudunk tiidyumbi wyinaty tu'uk jam kajpjotp, niwine'enints idõ'õn Dios ja tkidyimwyindsõ'õgi, nipõn ja tkamõj'ijxy õy yjapõni. ³ Nayjamts idõ'õn ku'õktyõ'õxy tu'uk chinaamyi, ja'ats ja kudunk tiidyumbi jam tmiyõ'õy'ejtp, ejtp ja yja'õõ'ngunaxy, jõts idõ'õn ja tja'amidõy ja tiidyu'unin, ja myidsep tjani'õõni jõts ja yikpayõ'øty. ⁴ Jeky idõ'õn kudunk tiidyumbi ja tkamõjpikta'aky jõts ja ka'ap tpayõ'õy, xjanimts ja wyinmaay: “Õy õts idõ'õn Dios ngawindsõ'õgi, õy õts idõ'õn nipõn ngatunk'aty, ⁵ kuwanits õts idõ'õn jade'en ndu'unt, pø ejtpts õts yø xjanchmiyõ'õy'ity, janch møk ø xyikjotkixy, tikuts õts yø nganitani jõts jade'en kya'ukmenit jõts õts yø xka'ukyikjotma'tnit.”

⁶ Jõts ja nwindõn'ajtim yide'en yjaakwaañ:

—Ja ka'õy kudunk tiidyumbi dõ'õn jade'en wamp. ⁷ Kuts idõ'õn Dios, ¿ti jaa ja tkidyimñitanit ja yja' pøn ja xinaxy tsunaxy ja'myajts'ejttip? ¿Ti kidi ja jatyi tpudõjkiñit? ⁸ Õts idõ'õn wamp jõts ku ja jatyi tnitanit ku ja jatyi tnikajpxu'utt. Kuts ø nme'ent, ¿windem õts naxwii'ñit jaa'y n'ukpaaty tum jade'en tu'ugyi ja yjanchja'win?

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja fariseotõjk jõts ja yikugubajtpi

⁹ Jõts ja Jesús ttnimadyaktõjkijyii'ñ jadu'uk ja madya'aky, jõts ja ttukmadõy pøn namyikaxi jaa'y'ajttip, kõ'õmyi ñay'õdyijyidi ñay'õbyikta'agyidi jõts ja myigu'uk ja kawin'ijxyim tjawidi. Ja'ats idõ'õn ja ñimaay:

¹⁰ —Namajtsk idõ'õn ja jaa'y ñõjkxtõõ Dios ajot'ajtpi jam tsaptõjkjotp: tu'uk fariseo, jõts ja yjadu'ukpi yikugubajtpi jaa'y. ¹¹ Tanaapy ja fariseo jõts ja yide'en tmigajpxy: “Dios Teety, ndukmõja'wip ndukunuu'kxyja'wip mets ku ø ka' nayide'en nduñ sam o pøn myaatsti kyawindiyjaa'y'atti, sam õy pøn axõøk pyõktyundi; ni ngajade'eni paat õts sam yø yikugubajtpi ixa tyani. ¹² Majtsk ojk me n'amaay'aty tuksamaañ, ngagugayi ngagu'uugi mets, jõts ndamiyõjpxy mets nbikta'aky wan jatyi ti jatyi ø nbatpy n'ijxpy.” ¹³ Jõts idõ'õn ja yikugubajtpi jagam ja ne'egi wya'k'õyiyii'ñ, ka'ap ja jadine'en y'aaw yjoojt myajada'aky jõts ja wine'enin y'ejxjõ'økt jõts ja wine'enin chajp'ext, jõts ja ne'egi ñagyachkoxi, yide'en ja wya'añ: “¿Dios Teety, ayõ'ejxk õts, janch pojkpitumbijaa'y õts!” ¹⁴ Xjats ja Jesús yide'en wyaañ: “Õts nõmp jõts ku ja yikugubajtpi ojts ne'egi yikmee'kxy, jõts ja ojts wyimbejtni ñõjkxni tyõjkwindum, tø ja yik-tamee'kxy ja pyõky. Jõts ja fariseo nigidi yikmee'kxy pøn namyikaxi jaa'y'ajtpi, pøn kõ'õmyi nay'õdeyjidip nawya'at-spiktaajkidip, ka'ats ja mibaat tminaxti

ja wyinmaa'n jam Dios wyindum. Põnts tpøkja'widip ja pyøky, pøn yik'ayowim tminuu'kxaktip ja Dios, ja'ats idø'on ne'egi mõjtøjkidip jam Dios wyingujkp.”

Ku ja Jesús ojts tkunuu'kxy ja mutsk unaj'jk

¹⁵ Nayi yiktanimemp idø'on ja Jesús ja mutsk unaj'jk jøts ja tkønixajt; jøts kuts ja pabøjkpitøjk jade'en t'ejxtøø, winets ja ojts møk twingugajpxidi pøn jaty ja mutsk unaj'jk tyikmendip. ¹⁶ Winets ja Jesús ja mutsk unaj'jk tyaa'xmiiñ, jøts ja pyabøjkpitøjk ojts tnøjmi:

—Wan yø mutsk unaj'jk tmendi, kidi meets yø xkaduknimiñ; ja yjade'embí jaa'y idø'on Dios kyutujk nitanaajyidip.

¹⁷ Janch meets idø'on nnøjmi, pøn tk-agupøjkp ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y sam ja mutsk unaj'jk ja tkupikyin, niwindemts ja tkapaaty tka'ixy ja Dios ñitso'ok'ajtin pøni ka'ap ja tkupøkti.

Ja kumeeñ jaa'y

¹⁸ Jøts idø'on ja Jesús tu'uk ja kumeeñ jaa'y ñimaajyøø:

—Mets øyjaa'y yik'ixpøjkpi, ¿ti ø ndu'ump jøts øts ja n'anmija'win tpaatt ja nitso'ok'ajtin xemikøjxp?

¹⁹ Jøts ja Jesús wyaañ yide'en:

—¿Ti jade'en myikwajnip jøts ku øts øy? Ka'ap ma pøn tu'ugin y'øyi sam Dios. ²⁰ Mnija'wipts ja Dios kyutujk sa ja wya'añ: “Kidi mmigu'uk ñiyaa'y ñidø'øxy xpøjkxi; kidi myikjaa'y'øøky; kidi mmeech; kidi mmigu'uk xwin'iiñ; windsø'øgi mdeety mdaak.”

²¹ Jøts ja jaa'y wyaañ:

—Jaayim øts yø jade'en nbaduñ ku nmutsk'aty.

²² Kuts ja Jesús ja jade'en tmadøøy, xjats ja tnimaay:

—Jap jadu'uk midi mgabadumpñim: too'køx ti jaty jam mmøøt'ajtpy jøts ayooobi jaa'y ja xabudøkit, jøts ja jap

tsajpjøtpy nøjxk mwingaxø'jkxi ja jujky'ajtin; winets mdsøont jøts øts xmøødit.

²³ Kuts ja jade'en tmadøøy jøts ja jaty yjanchjotmadyøjkxyi'ñ kumi janch kumeeñ idø'on ja', ka'ap ja tmajtstu'tu-wa'añ ja pyikta'aky. ²⁴ Kuts ja Jesús t'ixy jøts ku ja jaa'y jade'en yjotmay'øøky, jøts ja wyaañ:

—¿Windemnim ja kumeeñ jaa'y jade'en tpaajtniyidi ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y! ²⁵ Ne'egi tsojk ñaxt tu'uk møj jiyujk jap xuu'ñ jutjøtpy, jøts nigidi tu'uk kumeeñ jaa'y tyøkit jade'en ma Dios kyutujk tñitani tuki'iyi.

²⁶ Pøn jaty ja jade'en tmadoodip, ja'ats wandøø:

—¿Pømbits idø'on nitso'ok'atp?

²⁷ Winet Jesús ja ñimaajyidøø:

—Ka'ap yø øy pøn jaa'y kø'ømm ñankñitso'ogiyit, ja Dios ja'ayi myøøt'ajtpy ja møk'ajtin sudso xyiknitsoojkint, niti Dios tkatsepjawi.

²⁸ Jøts ja Pedro wyaañ:

—Windsøn'ajtim, tøts øøts nbikta'aky tuki'iyi nmajtstutkixy ti jaty øøts y'ijty nmøøt'ajtpy, ixys øøts jade'en nwidity møøt mets.

²⁹ Jøts ja t'adsøøy:

—Janch øts idø'on nwa'añ, pøn yjøøn tyøjk tkaba'ayoop, pøn tyeety tyaaq, y'uch myigu'uk, y'u'nk ñidø'øxy tkajotmay'ajtp, ja'agøjxp ku ja ne'egi tyikmøjiyi ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja tyanitanaapy; ³⁰ pøni wine'enin ja ya naxwiiñ yjaaktsøøni, pyaajtipts Dios kyunuu'kxin ja' jøts nitso'ok'atp y'anmija'win ja xemikøjxp ku ja Dios jadu'ukpi tsinaa'yin ja myo'ojiyit.

Ku ja Jesús jadigojk tnigajpxy jøts ku ja y'ookt

³¹ Xjats ja Jesús abiky tyaa'jxyii'ñ ja nimakmajtskpi pabøjkpitøjk, jøts ja tnimaay:

—Yamnims inet jam Jerusalén nnøjxindit, ma jade'en yjatt sa jaty ja kugajpxtyøjx tjaadyandøø jøts ja tnigajpxti ti ø ndu'ump, ti nbaatp. ³²Yikmatsp øts jøts ø nyikøyakt nyiktagødøkit pøn ø ngamigugajp, nyiknix'e'kt nyiktaxe'e'kt øts, nyikwidsujt nyikjøptsujt, kawine'en nyikjemnøjmit nyiktenøjmit. ³³Ku øts jawyeen n'ukyikwinwopt n'ukyikjøptwopt, jøtsnim øts ja xyik'looktit; pidsø'ømpst øts jap oo'kpi jutjøtpy kidigøøk xøøw.

³⁴Jøts ja ka'ap tja'gyukidi nisudso'ampy, pø ti ja jade'en yiktamimadyaktip, nisudso'ampy ja tkaja'gyukidi.

Ku ja Jesús tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

³⁵Kuts ja Jesús jam wyinaty Jericó yja'atwani, jøts jam tuu'pa'am tu'uk chøøni ja winap jaa'y, jam ja yiklimunsi-muky. ³⁶Kuts ja tmadøøy jøts ku ja may-jaa'y jam yjanchnaxti, jøts ja ojts tyik-tiy ti dø'øn tuujnip jajtip. ³⁷Jøts ja yik-tukmadøøy jøts ku ja Jesús jam wyinaty ñaxy pøn jam Nazaret tsoo'mp. ³⁸Winets ja møk'ampy wyaañ:

—¡Jesús, mets m'aats'ajtpy mgugoj'a-jtpy ja David, ayø'ejxk øts!

³⁹Pønts jam wyinaty jawyeen yø'ødyip, ja'ats ja møk'ampy ñimaajyøø jøts y'amo'ont, jøts yjaaktyimyikjinajpxy ja', ka'ap ja y'amøn, jinaxy ja wyan'adi'ich:

—¡Jesús, ayø'ejxk øts!

⁴⁰Winets ja Jesús wya'k'øyyii'ñ jøts ja wyaañ jøts y'atsyikwa'at ja winap jaa'y. Kuts ja wyingume'eniyyøø wingon, xjats ja tyiktiyy jøts ja tnimaay:

⁴¹—¿Ti dø'øn mdsøjky, ti øts idø'øn xuktunwamp?

Jøts ja winap jaa'y y'adsøøy:

—Windsøn'ajtim, win'ejxwamp øts.

⁴²Jøts ja Jesús ja ñimaajyøø:

—¡Win'ejxts inet! Ja'agøjxp yø mween tø y'øyi ku ø tø xjanchjawi.

⁴³Jøts idø'øn ja winap jaa'y jade'en wyin'ejxpijky, jøts ja tpadso'ljñ ja Jesús, møk ja ttukmøjawi ttukunuu'kxyjawi ja Dios. Jøts ja nayide'en wyamidi pøn jaty jam ja jade'en t'ejxtøø.

Ja Jesús jøts ja Zaqueo

19 Xjats ja Jesús yja'jty jam Jericó, kyajptøjkiyii'ñ, ²jamts kumeeñ jaa'y wyinaty tu'uk, Zaqueo ja xyøøw midi ja yikugubajtpitøjx wyindsøn'ajtip.

³Ja'ats idø'øn tyimyjawin'ejxwamp ja Jesús jøts ja t'ejxkapt. Janch mayjaa'yts jam wyinatyi nisudso'ampy ja tka'ext, jaa ku ja kon yjaaktyimtyanaañimi.

⁴Xjats ja ojts jawyeen putyi t'anøjxki ma dø'øn ja Jesús jam wyinaty ñaxwa'añ, jøts ja jam kipkyøjxp kyøjxpejty. ⁵Kuts ja Jesús jam ñajxy, ixam ja Zaqueo kip-kyøjxp, jøts ja Jesús pyat'ejxøø, yide'en ja ñimaajyøø:

—Zaqueo, putyi winak, jap øts ixyam mets mdøjkjøtpy nja'da'akwa'añ.

⁶Jøts ja Zaqueo jatyi wyinaajky, janch ejtni xoni dø'øn ja tyikja'jty ja Jesús jam tyøjxjotp. ⁷Pøn jatyts ja jade'en t'e-jxtøø, jøts ja pyagajpxpinaxwa'ktøø, ja' ja kyajpxtip jøts kuk ja Jesús jam wyinaty tø ñijkxy ma ja ka'øyjaa'y tyøjx jam. ⁸Jøts ja Zaqueo wya'kukiyii'ñ jøts ja nwindson'ajtim yiknimaay:

—Windsøn'ajtim, ndamay'atp øts ayooobi jaa'y kujkwa'kxy ti jaty øts ixja nmøøt'ajtpy; pøni tøts øts o pøngapøn o tigati nbøjxki awin'øøni'ampy, nyik'u'nkipts øts ja' jøts øts ja jawaani may nyikwimbejtxit, maktaxk ojk tukjadine'en jaty y'u'nk'att pøni sa ja kyojpk.

⁹Xjats ja Jesús wyaañ jøts ja tnimaay:

—Ixyam ja nitso'ok'ajtin tø yja'aty ya tøjxjøjty, kumi nay Abraham meets m'aadsip mgugojip. ¹⁰Pø ja'abixi ø tø nnimendi jøts øts ja ndukpaattit nduk'e-

jxtit ja nitso'ok'ajtin pøn ja y'anmija'win y'lijty tigøy'ejtnidip.

Ku ja Jesús tmadyakpaajty ja meeñ kyojpk

¹¹ Ixam ja mayjaa'y ja pyatmadøyiwi ku ja jade'en wya'añ, jøts ja ttanimadyaktøjkii'ñ tu'uk ja ejxpajtin madya'aky, ku ja jam wyinaty kujk wyingoni jam Jerusalén. Nømpxi dø'øn ja jaa'y wyinmaydi, ja'ayi ja jam y'ujukja'att jøts ja jaty wyindsøndøkit, jøts Dios kyutujuk ja tyktuujnit midi ja tyantanaapy yjaa'y. ¹² Jøts idø'øn ja tnimaay:

—Jaa dø'øn jaa'y y'lijty tu'uk, jotkujk jaa'y. Ja'ats ojts abikyajp t'anøjkxi jøts ja jam y'atswindsøndøkit. Ku ja wyimbett, møjwindsøn ja wyinatyni. ¹³ Jøts idø'øn tyumbi ja nimajk twaadsøoy ku ja wyinaty choonwaa'añ, jøts ja nidu'uk jaty ttagødøjkii'ñ tu'uk møj mukmyeeñ, jøts ja tnimaay: “Mda'aju'udyip mda'agajpxtip idø'øn yø mmeen, wan tmayi kunim ø nwimbett.” ¹⁴ Mi'a-jkiyipts idø'øn ja jaa'y ja' pøn jaty jam tsinaadyip, jøts ku ja chøljñ jøts kexy yø'øbyi ja yiktabaguejxy jøts ja jam yide'en y'atswaa'andit: “Ka' øts ya'at jaa'y ndsøky jøts øøts yø nwindson'att.” ¹⁵ Jøts yikpiktaajkim idø'øn ja' jøts ja wyindsøn'att, winets ja wyimbijty jam ma'ñajx kyajp. Ku ja jam yja'jty jøts ja twaadsøoy ja tyumbi pøn jaty ja wyinaty tøkø'øoy ja meeñ, ja' ja ñijawiwampy wine'en jaty ja wyinaty tøk'uk'ngidi. ¹⁶ Jøts ja yjawyeembi myiñ jøts ja tyukmadoojø: “Windsøn, majk ojk øts ja jadukjadine'en jaty tøk'uk'at'aty ja mmeen.” ¹⁷ Xjats ja wyindsøn y'adsøoy: “Øy'ajtp, øyxi dø'øn jade'en mduñ, mjotwampxi dø'øn jade'en; ti sa metsxi yjadini'iñibi meeñ jade'en tøk'uk'mayi, ja'agøjxpts mets ndukwindsøn'atwaa'añ majk ja kajp.” ¹⁸ Jøts jadu'uk myiñ,

ja'ats waan: “Windsøn, magoxk ojk øts jadukjadine'en jaty tøk'uk'at'aty ja mmeen.” ¹⁹ Jøts ja nayide'en yik'adsoomø: “Windsøn'atp mets ja magoxkpi kajp.” ²⁰ Winets jam jadu'uk myiñ jøts ja wya'añ: “Windsøn, ixyaani ja mmeen. Konji'iky øts yø nbaayjøtpy tøk'uk'ity; ²¹ kumi nnija'wip øts jøts ku mets ka' ti jadi'iñi xnajtsjawi, ja'agøjxpts øts ndsø'øgi, ja'abaat me xpayø'oy øy mets ja xjagaja'aji, myikpidø'øk-wambyaat mets ja pikta'aky øy me mjagani'ipy.” ²² Winets windsøn ja ñimaajyø: “Mets ka'ømyidumbi, kø'øm yø m'aaw mnadyani'øøniyi, yø' me kø'øm mdiidyujnip. Pøni nnija'wip tam ku øts jade'en njaa'y'aty ku øts ja nbøkmuky midi ø ngabiktakpy, ku øts ja xijy nyikpidi'ikpyaat midi njaganipy, ²³ jøts, çti kuts øts ja nmeen tøk'uk'anuu'kxyaky, jøts øts ja meengyojpk jeexyip tøk'uk'baaty møøt ja meeñ'u'nk?” ²⁴ Jøts ja tnimaay pøn jaty jam wyinatyi: “Pøjkxidi yø meeñ, jøts ja xmo'odit pøn øts ja meengyojpk majk ojk tøk'uk'u'nk'ajtyi.” ²⁵ Jøts ja wyandø: “Pø jamimts windsøn ja' myeeñ, pø majkts meeñ muky ja jam tmøødi.” ²⁶ Jøts ja windsøn y'adsøoy: “Øtsts idø'øn wamp, jøts ku ja yjaaktyimykpuðøkit pøn tyikmøjtakp ku ja o ti yiin waan yikmø'oy; pønts kø'øm o ti tkidyimykmojtakp ku ja o ti yiin waan yjayikmø'oy, jaaktyimykpuðøjxipts ja ne'egi tuki'iyi. ²⁷ Jøts ja' pøn ø xmi'ajkidip pøn ø xkatsojktip jøts ø nwindson'att, nøjkxts ja x'atswawdi jøts ya xyikme'endit jøts ya xtyimykpa'oøktit øts nwinguky.”

Ku ja Jesús kyajtpøjkii'ñ jam Jerusalén

²⁸ Kuts ja Jesús jade'en myadyak'abajtyi'ñ, jøts ja ñajxy, jamxi ja Jerusalén ñijky. ²⁹ Jawaani ja jam wyinaty kyidyimya'atti jam Betfagé jøts jam Betania, jade'en ja kajpxøw

jam, ku ja tkejxy namajtsk pyabøjkpi ku ja jam wyinaty wingondi ma ja kojpkun'k jam txøowi Olivos, ³⁰ jamts ja tnimaay:

—Nøjkxti ixem kajpjotp, ixewin-gon. Kuts inet jam mja'attit, jam inet buur tu'uk kuwiin xpaattit midi ka'anim pøn ttatsøoni. Ja'ats m'atmigajidip jøts xyikme'endit. ³¹ Pøni pønts myiktøjidip tigøjxp ku xmigajidi, nøjmidits jøts ku ø ndsøky.

³² Jøts idø'on ja pyabøjkpi namajtsk ñøjkxtøø tpatøø jade'en sa Jesús ja wyinaty tønii'mxyidi. ³³ Jam ja wyinaty tyimygajidi ja kujiyujk ku ja jiyujk ja ni-maajyidøø jøts ja yiktøjidøø:

—¿Tigøjxp ku yø jiyujk xmigajidi?

³⁴ Jøts ja t'adsoodøø:

—Kumi ja nwindson'ajtim yø ttsojpk.

³⁵ Jøts ja twejtsnøjkxtøø ma ja Jesús jam wyinaty y'awijxy, jamts wyet ja ttajiba'andøø jøts Jesús ja ttawa'at-spejty. ³⁶ Kuts idø'on ja Jesús wyin-gon'adøtsni, xjats wet ja nøø' tuu' yik-tabatya'abi. ³⁷ Ku ja wyinaty wyingoni ja kajp, ku ja jam kyida'aky Olivos kojpkwemp, winets pyabøjkpitøjk ja ejtni xoni yjanchpayaxyi yjanchpa-jøkyi, jøts ja møk'ampy ttukmøjawidi ttukunuu'kxyjawidi ja Dios ku milagri'ajtin ja wyinaty jade'en tøn tyuk'i-jxyidi. ³⁸ Yide'en ja wya'andi:

—iØy'ajtp ku Dios xuknimi'iñim kyunuu'kxy wyindsøn! iJotkujk'atyim idø'on jap tsajpjøtpy! iKuuyi Dios jadu'uk yjaak'øyi!

³⁹ Winets ja fariseotøjk winaagin tni-maadyøø ja Jesús pøn jam wyinaty jaa'y agujkpti:

—Windsøn, tiku waani sa xkanøjmi yø mbabøjkpitøjk.

⁴⁰ Jøts ja y'adsojøø ja Jesús:

—Øts idø'on wamp jøts ku øts inet yø njayik'amo'ondit, wenkpits inet kajpxkojmidip møk'ampy,

nijuuni yø kya'amondi øy yø pøn yjayik'amonwa'añidi.

⁴¹ Kuts ja t'ejxpaajty ja Jerusaléngit kajp ku ja jam wyinaty jawaani kya-jā'atni, jøts Jesús ja tkudsaachwin-ma'ayiyi'iñ jøts ja yaajxy, ⁴² yide'en ja wyaan:

—iKuk jeexyip iiy wine'enin xja'gyuki jøts ku ja mxøow ja mjumøjt tøn mjata-jā'adyi, jøts jeexyip ni'ijtyi ja mjaa'y tpaatti ja Dios kyunuu'kxyin! Tøts ja tiempi ñaxy, iti jaa ja xijy, jatyi myik-tami'awa'anigyojmit! ⁴³ Ja'atp ja xøow ja jumøjt ku tiempi kya'øyt, ku mmid-sep mdamukit, amuum myikna'awide-jtkøxt, nima awa'ats mgata'ant, ja xem ja yam myiknidøkit, ⁴⁴ naxjøtpy myik-jaagida'akt jøts ja mjaa'y may'ampy kyudigø'odyit. Niwine'en niti kyata'ant; ja'agøjxp ku tøn xkagupiky ja Dios ku ja kø'øm tøn mjanimiñi.

Ku ja Jesús twojpidsoinguixy ja too'kpitøjk jam tsaptøjk agø'øm

⁴⁵ Xjats ja Jesús chaptøjktøjkii'iñ jøts ya tuki'iyi tyikpidsømbinaxwa'jky pøn jaty jam wyinaty yajktip too'ktip, ju-udyip kajpxtip, ⁴⁶ yide'en ja tnimaay:

—Yide'ents Dios kyajpxy jap kyøjx-jā'ayi: “Ja' øts ndsaptøjk wya'añ jøts øts njaa'y jap Dios'ajot'attit”; ma meets yø ya jade'en xyiktuni sa maa'tspi chinaadyaajkindi.

⁴⁷ Jabom jabom idø'on ja Jesús jam tsaptøjkjotp yik'ixpijky; yam idø'on ja teetywindsøndøjkti, møøt ja kajpxwe-jpitøjkti møøt ja møjaa'dyøjkti midi tñigubajk'ajttip ja kajp, tñiwinmayidi sudso ja yjadyimy'uk'ooktnim. ⁴⁸ Jøts ja nisudso tkamidabyaatti ti sa ja ttu'undit, pø amuumts ja jaa'y ja jam pyat-madøyiyi, ti pøn ja jam kabatmadøjiyiyip.

Ja Jesús kyutujk

20 Xjats idø'on yide'en tuk'ojk yjajty ku ja Jesús jam wyinaty

tsaptøjkjotp tyik'ixpiky ja mayjaa'y, ja øgyajpxy ja øy'ayuujk ja jam wyinaty kyajpxwa'kxpy sudso nnitso'ok'ajtin, ku ja teetywindsøndøjk jam yja'ljtøø, møøt ja kajpxwejpitøjkti, møøt ja møjaa'dyøjkti pøn tñigugajp'ajttip ja kajp, ²ja'ats idø'on jam yide'en wandøø:

—Yø' mnigajpxp pøn jade'en tø mdagutujk'aty i jøts jade'en m'adø'øtst. ¿Pøn yø kutujk jade'en tø mmø'øyi?

³Winets Jesús ja t'adsojimbijty jøts ja tnimaay:

—Nayide'en mee nyiktøøwami, jøts m'adso'odip idø'on: ⁴¿pøn ja Juan ojts tya'ane'emyi jøts ja yiknøbatt? ¿Dios ja ojts jade'en tyanigutujk'ajtxyi, uk ja naxwii'nit jaa'y?

⁵Winets ja agø'ømyi tkajpxy'ajttøø, yide'en ja ñawya'añidi:

—¿Sa nnima'ayin? Ku net yø njanima'ayin jøts ku Dios ja tyanigutujk'ajttøø, yide'ents inet yø x'adso'owin: “Jøts ¿tigøjpx ku ja xkajanchja'widøø pøni jade'en tam?” ⁶Jøts kuts inet yø njanima'amyalandit jøts ku ja yaayi jade'en yiktanigutujk'aty, tsojk inet yø jaa'y xjanckha'tspa'o'jkindit, kumi wa'ats yø tñijawidi jøts ku ja Juan ja Dios kyexyi.

⁷Xjats ja t'adsoodøø jøts ku ja ka' tñijawidi pøni pøn ja Juan jade'en wyinaty tø tyanigutujk'aty i jøts ja jade'en yiknøbatt. ⁸Jøts Jesús ja ñimaajyidøø:

—Pøni jade'en tam, ni øtsts meets ja ngadukmado'ot pøni pøn øts jade'en tø xanigutujk'aty ku øts jade'en n'adi'ich.

Ku Jesús tmadyakpaajty ja ka'ødyumbidi

⁹Winets ja Jesús tnimaabyinaxwa'jky ja mayjaa'y, yide'en ja ejxpajtin madya'aky ja tu'uk tñimadyaktøjkiyii'n:

—Ja dø'on jaa'y y'ijty tu'uk pøn jam kyamjotp tnejp ja uvi tsa'am, jøts ja ttukmidaañ ja tyumbi winaagin

ku jeky'ampy widejtpi ñijkxy. ¹⁰Kuts tpaajty ja uvi tsa'am tujk'aats, jats ja tkejxy tu'uk tyumbi jøts ja t'atstuk'amidowa'añ pøn ja kam jam wyinaty tø tmidandi jøts ja tyaktit ja nidsa'am ni'ipy, midi ja paat'ajtip jøts ja yikmo'ot. “¿Maa?” “Ka'ap.” Ja tumbi ñømdøø. Yikxon ja jam ojts yjantyimyikwøpy, jøts ja yikajxjimbijty wa'ats jadi'iñi. ¹¹Xjats ja kugam tkejxy jadu'uk tyumbi; nayide'en ja ojts yikjemnøjmi yiktenøjmi, yikxon ja jam yjanhyikipwyøjpy jøts ja nayi wa'ats jadi'iñi yikajxjimbijty, niti ja kyayikmøøpy. ¹²Jøts idø'on ja ka' tmimøñ, ojts tyumbi ja jadu'uk tkajkxkojmi jøts ja jam nayide'en ttundøø, tyikwindsaachidi tyikjøptsaachidøø jøts ja tyikaktøø.

¹³Jøts yide'en ja kugam wyaañ: “¿Sudsom tsøky ndu'unt? Nmajnku'ngin n'ukaxp, ja ku yø t'ejxpaattit, ¿ja kidi yø ttsø'ogidit?” ¹⁴Ja'ayi ja tumbitøjk ja ojts y'ejxpaadyiyi jøts ja xem yam ñawyajnidøø: “Ya'at yø kam tmidanwamp; wan tyikpa'o'jkyim jøts adøm yø kam nmida'anindit.” ¹⁵Winets ja tjidøjt-pidsømdøø jam kamjotp jøts ja ojts tyik'ookti.

—¿Sats idø'on kugam ja yjawi tyunidit? ¹⁶Me'emp ja kø'øm jøts ja tyikugøxit ja yjade'emb i tumbidi pøn jadyimyjade'en'ajttip, jøts ja ne'egi tmo'ot ja kyam ja abiky tumbidi.

Ku ja nidaay'ajtib i ja jade'en tmadoo-døø, jøts ja wyandøø:

—¿Pø katsojknim ja Dios!

¹⁷Tiy Jesús ja wyin'ijxyidi, jøts ja yiknimaadyøø:

—¿Tits idø'on yø Dios kyajpxy ñigajpxpy ku yø jap yide'en yja'ayi? ¿Nugo yø jap jade'en wya'añ?

Ja tsaamidi ja pojtspi kya'ejxidøø, ja'ats yam ne'egi tø y'uknøjkxni jam pøch kyubajkp jøts ja t'amajtsmu-jkøjpx yø pøch.

¹⁸ Ku ja y'ukyiktanaxkidakpatt ku jam o pøn y'uknaxkida'akt, pø ma ja nay'ejx-paadit; u kuts o pøn tyanaxkidakpattit ja tsa, pu'uxints ja yiktawayit.

Ku yikajpxy'aty ja kugubajt

¹⁹ Xjats ja teetywindsøndøjk møøt ja kajpxwejpitøjk ja tjadyimy'uk-matswandøø ja Jesús, wa'ats ja tyimyjaja'gyukidi jøts ku ja ja'agøjxp ja madya'aky yikmadyakpaajty; yjadyimy'ukmatswandip ja' ja Jesús, ja jaa'yts ja chø'jkidip paty ja jade'en tkatundøø. ²⁰ Winets ja tpiktaktøø myigu'uk pøn tpa'ejxtip tpaço'odip jøts ja ñadyiji nugo jade'en ñanky'ijxyidi sam øy jaa'y, ja'ats ja chojktip jøts ja tkajpxy'ejxtit kuuyi ja y'ukajpxigø'ty, ja'ats ja jatyi tyani'øønidip jøts ja jam tkøyaktit ma wyindsøn ja jamdi. ²¹ Paty ja yide'en tyiktøødøø:

—Windsøn, ñiija'wip øøts jøts ku myik'ixpiky øy tsuj, tiy janch tuki'iyi xnigajpxy jøts ka' me pøn xkupiky xkagupiky ti sa me mwa'añ, ne'egi yikxon mets ja ne'egi xnanñi'ixpøkiyi tiy janch ja Dios tyiy'ajtin sudso ja yikni-jawit. ²² Tukmadookts øøts: ¿Nmo'op øøts kugubajt ja møj windsøn midi jam abiky'ampy nichøky tø myiñ yikutujkpi, uk ka'?

²³ Yja'wiyii'n Jesús ja jatyi jøts ku ja kya'ødyunwa'añi, jøts ja tnimaay:

—¿Tiku øts jade'en xkajpxy'ejxti, tigøjxp ku øts jade'en xniwambat-wa'andi? ²⁴ Uktuk'ejxtik øts tu'uk meeñ. ¿Pøn ja wyeen y'aaw yø jam myøøt'ajtip, jøts pøn ja xyøøw jam køxja'ay?

Jøts ja wyandøø:

—Ja møj windsønims yø' yja'.

²⁵ Xjats ja tnimaay:

—Ja'ats meets ja mmo'op midi ja yja'ajtpy, jøts ja Dios ja' xmo'odit midi ja paat'ajtmiiyip.

²⁶ Jøts ja nisudso'ampy tkakajpxy'e-jxti øyik idø'øn ja ttaniwambattit sa jatyi ja jam wyinaty wya'añ jam may-jaa'yjotp; jinaxy ja ñigumaap yjajtøø ku ja jade'en yik'adsoodøø, jøts ja ne'egi y'aaw amøni t'ukyik'ejtnidi.

Ku ja jaa'y tyiktøwdi pøni janch idø'øn ja' ku oo'kpi jadigojk yujukpyøktit

²⁷ Jøts idø'øn ja saduceotøjk jam wi-naagin yja'tmidøø jøts Jesús ja t'e-jxwa'andi. Ka'ap idø'øn ja saduceotøjk ja tkupøkti jøts ku oo'kpi y'anmija'win jadigojk pyidsimy juky'ajtpi xemikøjxp møøt ñine'kx; paty ja tnimaadyøø ja Jesús:

²⁸ —Windsøn, yide'en ja Moisés tjaadyaañ, pønik ñidø'øxy ku'øøky tyiktamp yam ja ka'aním y'u'nk tpaati, pøni jamts ja' y'uch y'ajch, ja'adsik tmøøt'amajtskip ja ku'økytø'øxy jøts ja ttukpaatt y'u'nk, jøts ja jade'en tkayikudigø'ty ja myigu'uk. ²⁹ Jats idø'øn jaa'y y'ijtyi, niwixujk ja tyukyaa'dyøjk'atti jøts ja yjagyooobi jawyeen y'amajtskiyii'n jøts ja tku'ø'jky ja ñidø'øxy, nitu'uk y'u'nk ja ojts tkapaatti. ³⁰ Xjats ja mutskpi ja tmøøt'amajtskiyii'n ja ku'økytø'øxy jøts ja nayide'en tku'ø'jky, ka'ap ja tyik'u'nkpaajty. ³¹ Jøts ja midigøøkpi ja twaay ja ku'økytø'øxy jøts ja nayide'en tku'ø'jky. Tum jade'en yjajtkøjxti niwixujk, ni tu'ugin pøn y'u'nk tkayiktaañ. ³² Jøts ja tø'øxyøjk nayide'en y'o'jknimaa. ³³ Kuts idø'øn ja nøjcx jadigojk yujukpyøkti, ¿pømbits idø'øn ja nøjcx tñidø'øxy'aty jadigojk, pø niwixujkxi ja tø t'atsnidø'øxy'atti?

³⁴ Xjats ja Jesús ja ñimaajyidøø:

—Yaayi dø'øn yø jade'en yjaty, yaayi ñaxwiiñ jade'en y'amajtskidi ja yaa'y ja tø'øxy. ³⁵ Pøn paat'ajtidip jøts ja ñøjkxtit jam ma Dios ja tø t'a'ejxi, ku ja yujukpyøktit jadigojk ka'ap jam

pøn t'ukjotmay'ajtnit ja amajtsk'ajtin, ni tka'ukyik'amajtskyinidit y'u'nk y'una'jk jam pøn, ³⁶ka'ap pøn y'uk'oo'knit y'uk-tigooñit. Tum jade'en ja jam chinaañidit sam ankilistøjkti. Tum Dios ja amuum u'nk'ajtidip una'jk'ajtidip, ja'agøjx ku dø'on ja jemchinaa'yin tø tpaatti ku ja jadigojk tø yujkpyøkti jap oo'kpi agujkpy ja nwindson'ajtimgøjx. ³⁷Kø'om paatxi Moisés ja xuknija'windi jøts ku oo'kpi yujkpyøkti jadigojk ku ja jam ojts t'ixy ja ximum ñitøowyidity. Pø yide'enxi ja jam tmadøoy jøts ku ja Abraham, jøts ku ja Isaac, jøts ku ja Jacob ja tdios'atti ja Dios Teety. ³⁸Kidi oo'kpipts ja ñidios'ajtpy, pø ja'axi ja ñidios'ajtpy jøts ja tyikjujky'att øy pøn.

³⁹Winets ja kajpxwejpitøjtk winaagin ñømdøø:

—Janch tiigyajpxy, windsøn.

⁴⁰Jøts ja ka' y'uknay'a'ejxiniiyidi jøts ja tyiktøø'adø'øtstit, ne'egi ja y'amondøø.

¿Janch idø'on ku ja David t'ap'aty ja Cristo?

⁴¹Xjats Jesús ja tnimaay:

—¿Jøts sudso jade'en mwā'andi jøts ku David ja Cristo t'ap'aty? ⁴²Pø yide'ents ja David tyikwa'añ ja nøky ku ja tjaay ja Salmos:

Yide'en ja nwindson'ajtim ja Dios Teety ñimaajyøø:

“Putsinaaky øts n'aga'ñ'ampy,

⁴³kunim øts yø nmimajadakøxt pøn jaty mmidsep'ajtip.”

⁴⁴¿Sudso'ampyts ja David t'ap'aty ja Cristo, pø wyindsøn'ajtpyts ja kø'ømbaat?

Ku ja Jesús tnigajpxi ja kajpxwejpitøjtk ja kya'øwyinmaa'ndy

⁴⁵May jaa'y idø'on ixam amidodujktip ku ja Jesús tnimaay ja pyabøjkpitøjtk:

⁴⁶—Øyim mnay'ejx'etidit, ejxim yø kajpxwejpitøjtk mdawin'iiñidi kya'øwyinmaa'ñ, jade'en yø ñachøkyidi jøts wyet yø tyeky'ok'am paat tpajidøttit, jøts ja' yø chojktip ja nawyindsøøgi jøts yø yikajpxpoo'kxtit jam mayjaa'y agujkpy, jøts ku yø tsaptøjkjøtpy tyøkidi tum ja tsinaabyajt yø tyatsinaawyandip mididi jam tsaptøjtk'okp, jøts ku kyaamyidi tum jam yø ñaxti tsinaabyi mā dø'on yø myøjtøkidit. ⁴⁷Nayø'øxi ku'økyø'øxy ja pyikta'aky tpøjxkidip jøts ñadyijyi ñadyagubøjkyidi ja Dios'ajot'ajtin. Ja ti pøn ja', ja ti pøn ñadyijyi jeky'ampy tsapkajpxtip, nayø'øxi ja'adi pøn ka' ti tyiknigaxø'økti, ñadyijyi øy jaa'y'atti. Yø yjade'embi jaa'yts idø'on Dios møj yik'ayo'op.

Ku ja ku'økyø'øxy tpiktaajky lyimunsi

21 Xjats idø'on ja Jesús ojts t'ixy jap tsaptøjkjøtpy ku ja kumeeñ jaa'y jam wyinaty tkugonidi ja lyimunsi jam meeñ'abøjki'i'ñjotp. ²Jøts ku'økyø'øxy majtsk ja pyujxmeeu'nk jam tkugo'onimøø; ³winets ja Jesús ja pyabøjkpitøjtk tnimaay jøts ja wyaañ:

—Janch meets idø'on nnøjmi, jøts ku yø ku'økyø'øxy ayoobi ne'egi myinajpxy lyimunsi yø jam Dios wyingujkpy øy idø'on yø kyamaabaadi sam o pøn yja' tpikta'akti. ⁴Ja' yø iiy yojxtip mididi yø winda'anxiyidip yam yø ku'økyø'øxy ayoobi ne'egi tpikta'aky ja yiktuujnik ja ñidsinaajyik.

Ku ja Jesús tnigajpxy jøts ku ja tsaptøjtk yjett

⁵Jøts idø'on niwinaagin jam wyinaty tñimadya'akti ja tsaptøjtk, ku ja janch tsuj kyaxi'iky, ku tsaa ja jade'en janch tsuj tmøøt'aty, jøts ja nayide'en chujkaxi'iky mididi jam wyinaty pøngapøn tø tyoxti. Xjats ja Jesús wyaañ:

⁶—Ja'atp ja tiempi ku ya'at kyuja'wi-gyøxt ixa jade'en x'ejxti, ku yø tsaa ni tu'ugin kyata'ant nikiibyety.

Ku ejxa'an jawyeen yikpikta'akt ku wyinaty ja tiidyu'unin xøow wyingøn

⁷Winets ja tyiktødøø jøts ja tnimaadyøø:

—¿Juuni windsøn idø'on ja jade'en yjatt? ¿Ti dø'on ja yiktanijawip jøts ku dø'on ja wyinaty jade'en yjatwa'añ?

⁸Jøts ja Jesús wyaañ:

—Øyim mnay'ejx'etidit, jøts kidi mee tø mniyjajtni ñiwyindaay'ajtk. Kumi may ja mye'endit pøn øts nxøow nugon nadyanikajpxidip ku ja ñø'ømdit: “Cristo øts”; “Tø kya'pxy ja tiempi.” Kidits mets ja xpanijky jatyi. ⁹Jøts ku xni-mado'attit ja tsep, uk tyiktigatsti ja kyutujk adsepkojxp, kidits me mdsø'øgi; pø jawyeenxi dø'on ya'at jade'en ñajxkøxt, ka'anims idø'on wyinaty kya'pxy jøts kyugøxit ja naxwii'ñit.

¹⁰Winets ja tjaaknimaay:

—Ja møj ja mutsk kajp nøjcx ñañibidi'igyidi, jøts ja windsøndøjk cheptu'undit ja xem ja yam pøn jaty ja naajx ja kajp tnitanaadyip ya naxwiiñ.

¹¹Møk'ampy ujx ñaxt, yuu pa'am ñaxkida'akt øy madsoo, adsø'jkyibim ja tuki'iyi myiktuk'ejxtit ku ja Dios ejxa'an møk tpikta'akt jam tsajpwemp.

¹²Jawyeents mee myik-majtsmukøxwa'ant, myik'ixa'adit o madsoo. Kuts myikpaattit jøts myikwanøjkxtit jam tsaptøjkjotp ma myiktiidyu'undit, myikti'idyt myiktsu'umdit puxøjkjotpy, ja møj windsøndøjk myiktawinguwawidit pøn jaty yikutujktip, ja'ats idø'on ja mdukpøky'atidip ku øts nja' xpabøjkidi. ¹³Jats meets idø'on ja nja' xnigubøjkit.

¹⁴Kidits meets ja xwandijy pøni sa mee mnagyubokit ku mee mnagyu'ad-sowiyit. ¹⁵Øts meets ja wijy'ajtin nmo'op, øts meets nyik'ayukpaatp

sa mee mwa'ant jøts ja mmidsep nisudso'ampy kya'adsojimbettit, jadi'iñi ja tmi'amo'ondit. ¹⁶Mdeety paat mdaak paat mee nga'ødyuniyit. Tits ja chow ja mmigu'uktøjkti jøts ja'adi pøn mminamyaajyidip, myik'oogidip winaagin meets ja'. ¹⁷Tum midsep meets o pøn m'ejxit ja'agøjxp ku mee xjanchjawi. ¹⁸Ka'ats meets jadi'iñi myik'ejxigø'øty, ni tu'ugin meets mwaay kyawindigø'øty. ¹⁹Pøni mmidanaadyip tu'ugyi amumjoojt, mbaatpts meets ja nits'ok'ajtin jøts meets m'anmija'win yjujky'att xemikøjxp.

²⁰'Ku x'ejxtit yø Jerusaléngit kajp jøts ku amuum tseptumbitøjk tø ñi'awidejtniyi, jade'ents meets ja xnijawit jøts ku yø kajp wyinaty tsojk kyudigøøwya'añ. ²¹Pøni pønts jam Judeit naxjotp wyinaty, wants ja tkaknøjkxti jam kojpkøjxp; pøn jaty jam Jerusaléngit kajpjotp, wan ja jam tkakpidsømdi, jøts pøn jaty jam o muum awa'ats etjotp widejttip, kidi ja winet et wyimbetti jøts ja ñøjkxtit jam kajpjotp. ²²Ja'abi xøow idø'on ja ayo'on mye'ent, jaa dø'on ja jade'en yjatt kyubatt sa jaty Dios kyajpxy wya'añ. ²³¡Ayo'ijxyim ja tø'øxyøjk yjattit pøn jaty ja myutsk jam wyinaty tnikøjxp'ajttip, pøn jaty ja myaxu'nk jam wyinaty tø kyaxø'økti! Pø ji'iyim ya'axyimxi dø'on ya naxwiiñ yjatt, møk ja jaa'y ayo'on tpaattit t'ejxtit. ²⁴Pømbi ooktip jam tseptundaajkjotp, pømbits yikmatstip jøts ja yiktsu'umdit o magajp, øy yø Jerusaléngit kajp øy sa yiktu'unt, øy ja ja'at jaa'y yø sa tyuniyit, kunim ja y'ayo'on yø ttanajxkøxt winetnims yø yikmajtsu'utt.

**Sa mye'ent ja naxwii'ñit
jaa'y myøjkudanaabyi**

²⁵'Wenk yø xøow yø po' yjatt, yø maadsa' nayide'en; jøts naajx

kajp jadi'ni tya'andit, niti tabyajtin tkapaattit, oy ja tsø'øgi yik'o'jknidyidit ku tmado'odit ja meju tyojmjø'økt øy madsoo. ²⁶Yik'oo'kjimbetidip jaa'y tsø'øgi ku ja tnmado'odit jøts ku jade'en naxwiin yjatwa'añ; jøts ku ja'abaat jade'en yjatt ti jaty jam tsajpwemp ejtp. ²⁷Jaanimts ø x'ejxtit, ja naxwii'niit jaa'dyi myøjkudanaabyi, ku nmime'ent yootsjøtpy ja nmøk'ajtin, jajpim tsamambim ja n'aju'uk nyikaxø'økt. ²⁸Ku dø'øn ja jade'en yjajt'ukwa'ant, møk mnabyikta'agidit jøts xjøp'ejxtit jøts ku tsojk mye'ent pøn myiknitso'ok'atidip.

²⁹Ñayi tyamimadyakpajtiyii'n ja' jadu'uk ejxpajtin madya'aky jøts ja wyaañ:

—Ku x'ejxti ja iigi kipy uk øy ti kipy kya'adigach ja y'aay. ³⁰Ku kujk xyimumni, jats ja wa'ats xnijawidi jøts ku poot wyingøn ku ja nøø ja tuu myenwani. ³¹Nayide'ents idø'øn ja' ku x'ejxtit jade'en ja ayo'on, jade'ents ja xnijawidit jøts ku wyingøn ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y.

³²Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku dø'øn ja jaa yjatt namga'anim y'oo'kixy pøn jaty ja ixyam jujky'ajttip. ³³Najxp y'lity ja naajx ja tsajp, øy yø juuni kyudigø'øty, jøts øts n'ayuujk nijuuni yø kyakixy kyanaxy.

³⁴Øyim mjaa'y'attit, kidi m'aaw mjoajt xamiyoxti midi yiktundigøøpy, kidi ja nøø ja mu'uk xunk'atti, kidi meets ja ne'egi xajotigøydi ti jaty ja ejtp naxwiiñ jøts jade'en adsu'jky mgayikubaadidit ³⁵sam naky myukyin, jade'en ja yiknime'endit pøn jaty jujky'ajttip øy madsoo ya naxwiiñ. ³⁶Jøp'ejxtits meets, ajot'at'etti ja Dios jøts mniwa'adsidit ja ayo'on midi tunip jatip, jøts ø xwinguwa'agidit amgujk jotkujk, ja naxwii'niit jaa'y myøjkudanaabyi.

³⁷Xinaxy idø'øn ja Jesús jam yik'ix-piky tsaptøjkjotp, jøts ja koots ni-jkxy jam kojpkøjxp midi yiktejp Olivos. ³⁸Jøts ja mayjaa'y jam tsaptøjkjotp ejtp xyuminøjkxti jøpyi jøts ja jam pyatmadøyi.

Ku ja Jesús yikajpxy'aty jøts ja yikmatst

22 Ja paski xøøw idø'øn wyinaty pyatpy ku ja tsapkaaky yikay jadi'ni midi kalevaduri møøt. ²Jøts ja teetywindsøndøjkti jøts ja kajpxwejpitøjkti tjanch'ixa'adi ja taay sudsonim ja t'ukyik'ooktit ja Jesús, ja mayjaa'yts ja chø'jkidip.

³Xjats ja Judas Iscariote ja miku' tyatøjkiyøø, ja' idø'øn ja pabøjkpitøjk møøt kya'pxti nimakmajtsk. ⁴Jøts ja ojts tniinjky ja teetywindsøndøjkti møøt ja tajk mayut, jøts ja ojts tminagyajpxyi, ojts ja tkajpxy'atti sudso ja tkøyakt ja Jesús jøts ja tmatstt. ⁵Jøts ja jade'en yjotkujk'atti, ojts ttami'awanidi meeñ ja Judas, jøts ja ttamiju'udyit ku ja tkøyakt ja Jesús; ⁶kyupøjk ja jade'en jøts ja t'ixaadyøjkiyii'n ja taay, jøts ja winet tkøyakt ku ja mayjaa'y jam kya'ettit.

Ku ja nwindson'ajtim yjaak'uk'a'ux'ajtni ja pyabøjkpitøjk

⁷Xjats ja xøøw tpaajty ku ja tsapkaaky kyayikay levaduri møøt, xjats idø'øn ja borreegi maxu'nk wyinaty y'lookwa'añ, jøts ja' idø'øn yikyøxy'ajtp ku ja paski xøøw ñaxy. ⁸Winets ja Jesús tkejxy ja Pedro møøt ja Juan, yide'en ja tnimaay: —Nøjkxti jøts ja paski a'ux xyik'awejxtit.

⁹Jøts ja tyiktøødøø yide'en:

—¿Mamts øøts ja xuk'a'ejxiwya'añ?

¹⁰Jøts ja Jesús ja y'adsoojidøø:

—Ku net jam mgajptøkidit, jam inet tu'uk xpaattit jaa'y pøn jam wyinaty nøø twejtsp tsiijjøtpy. Ja'ats mbanøjkxtip jam tyøjkjotp, pøni ma yja'aty jamts

mja'attit, ¹¹jøts ja kudøjk xnøjmidit: "Yide'en ja windsøn wya'añ: ¿Mak idø'on ja tøjkjoojt ma ja tmøøt'a'ux'att ja pyabøjkpitøjk, mak idø'on ja tka'adyit ja paski a'ux?" ¹²Winets meets inet ja tøjkjoojt myiktuk'ejxtit jap nipatøjkijxpy a'ejxi abaadi; japts xyik'awejxtit ja a'ux.

¹³Xjats idø'on ja ojts ñøjkxti jøts ja jam jade'en tjanchpattøø sa Jesús ja wyinaty tø ñii'mxyidi, jøts ja jam t'a'ejxidøø ja paski a'ux.

¹⁴Kuts ja a'ux'ajtk tpaajty, xjats ja Jesús møøt ja kyudanaabyitøjk twinguwa'adsiyii'ñ ja kaabyajt. ¹⁵Jøts ja tnimaay:

—Ixjyamnim meets inet ja paski a'ux jade'en nmøøtkaamyuky sam ø ndyimchøkyin namga'anim ø n'øøky! ¹⁶Janch øts idø'on nwa'añ jøts ku meets ixjyamyi jade'eñi njaakmøøtkay jaanim jadigojk ku mye'ent ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y.

¹⁷Winets ja tnixajiyii'ñ tu'uk uu-jk'ii'ñ, jøts ja jawyeen ttukmøja'wiyii'ñ ttukunuu'kxyja'wiyii'ñ ja Dios Teety, jøtsnim ja wya'añ:

—Axajidi ya'at jøts x'ukwa'kxtit; ¹⁸øts kø'øm wamp jøts ku ø ka'ap tsojk n'uk'uknit yø uvi tsə'am nøø'u'nk, jaanim jadigojk ku Dios ja kyutujk tyikme'ent midi ja tyanitanaapy yjaa'y.

¹⁹Jøts ja tnixajiyii'ñ tsapkaaky, ojts nayide'en ttukmøjawi ttukunuu'kxyjawi ja Dios Teety, jøts ja t'adujkpajkxi ja kyudanaabyitøjk jøts ja tmø'øy, yide'en ja tnimaay:

—Kaydi ya'at, yø' øts idø'on ñamyayi nne'kx'ajtpy midi meets mnitsoojkingøjxp inet mniyoxp. Mdu'undip ya'at jade'en øts nja'myajtsingøjxp.

²⁰Nayide'en ja uu'k'ii'ñ ja ttuuñ ku ja y'a'ux'ajtkøjxtøø, jøts ja wya'añ:

—Ya'at tsapnøø'uujkin idø'on ixjam tãmp ejxpajtin ku ja Dios Teety ja wyanda'aky tyik'aduky samdam ja

ttami'awa'aniyii'ñ ja naxwii'ñit jaa'y ja nitso'ok'ajtin. Ixyamts idø'on ja cho'onda'aky ku øts ja nni'jpy inet wyidsu'unt wyidaxt.

²¹Pønts ø xkøyakp, pøn ø xka'ødyunwamp, ixya øts ja møøt ngay, kidi majip ja'. ²²Ja' ø nbadumpy midi ø tø nyiktanipiky; ja' ayo'ijxyim jajtp pøn ø xkøyakwamp!

²³Jøts ja ñayiktøønaxwa'jkidøø agø'ømyi, pøn idø'on jade'en ka'øy'adø'øtswamp.

Ku ja Jesús kyudanaabyitøjk tkajpxy'atti pøn idø'on jawaani møj pidsø'ømp

²⁴Xjats ja xem yam tka-jpxy'ajtpinibøjkidøø pømbi dø'on jadyimy'ukmøjtøkip. ²⁵Jøts Jesús ja ñimaajyidøø:

—Jade'en møj windsøn t'ana'amdi ja naajx ja kajp pøni sa ja ttsokti; jøts pøn jaty tñigubajk'ajttip o ti, ja'ats yiktejtíp jøts ku ja t'ødyundi øy pøn. ²⁶Ka'ats meets idø'on jade'en mjaa'y'attit; pøni pøn møjtojkíp, pøni pøn ana'amp, kidi ja jawyeen namyiduni ttsøky; ja' idø'on paat'ajtip ja myigu'uk tpudøkip. ²⁷¿Pømbi dø'on møjtojkíp? ¿Ja' pøn yikwindsø'jkíp, uk ja' pøn windsø'jkíp ma ja kaadyaajk jam? ¿Kidi ja'ajip møjtojkíp pøn jam tø twinguwaadsí ja kaabyajt jøts ja yikwindsø'øgi? Ixyats meets jade'en nmøøtwidity sam ja' pøn ja myigu'uk wyindsø'jkíp.

²⁸Tøts meets xmøøt'ayo'ombaaty, tø nayide'en xmidanidi wine'enin øts ixjam xmøøtwidetti. ²⁹Paty meets mbaat'atyí nmo'ot ja Dios Teety kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y, nayide'en sam øts ja tø xmø'øyin, ³⁰jøts mga'adyit m'uuktít øts ngaabyajtkøjxp ku øts ja njaa'y ja kutujk ndanitani, jøts m'ixa'aktit ma ø nyikutukt jøts xiidyu'undit ja Israelit jaa'y niduki'iyi.

Ku ja Jesús kò'òm tñigajpxy jòts ku ja Pedro ja kyu'òoniyit

³¹ Nayide'en ja nwindson'ajtim wyaan:

—Simón, Simón, tyimdyø jòts miku' yja' myøjtøkit. Tø ja t'amidøy ja Dios Teety ja tiy'ajtin jòts meets ja øy øy myik'ayo'ombaadit, yikxon meets ja mduktani'ejxwa'añi; ³² tòts me nni'amidowi jòts kidi yikmimajada'aky ja mjanchja'win ku jade'en m'ukjatt m'ukubatt. Kuts ja m'ajot'ajtin jadigojk tu'ugyi xyik'ett, kajpxjot'amøjkits ja mmigu'uk pøn jaty ø nja'ajtpy.

³³ Jòts ja Simón wyaan:

—Windsøn'ajtim, ku me m'ukyiktu-su'umt, nayide'ents øts nyiktsu'umt, ¿ti ti ø nnida'amp? Mjadyimya'øøky mets, nmøø'tookpts mets.

³⁴ Winets Jesús ja ñimaajyøø:

—Øts Pedro dø'øn wamp jòts ku tsap-ni'aaw wyinaty ka'anim y'ayajxi'ikñim, ku mets wyinaty tigøøk ojk tø xku'øø'ni jòts ku me xka'ijxy'aty.

Ku Jesús tñimaay kyudanaabyitøjk jòts ku ja tyagøda'akwa'añidi ja ayo'on

³⁵ Xjats Jesús ja yiktøøjidøø:

—Ku meets øjts nguexy jadi'iñi, ku ja pejn ngadukwejtstøø, ku ja meen abøjk'ii'ñ ngadukondøø, ku ja mgø'øk ppat xkakondøø, ¿sats meets øjts mdy-imyaty? ¿Ti øjts mguidyim'ijtxyidi o dø'øn ja jade'en xkakondøø?

Jòts ja yjanchwandøø:

—Janch ka'ap øøts øjts ti xka'ejtxi.

³⁶ Winets ja ñimaajyidøø:

—Yamnims inet ja pejn xwetstit pøni pøn yja' jam, nayide'en ja meen abøjk'ii'ñ; pøni pøn ja chujx ka'ejtxip, wan ja ñijan ttøøky jòts ja ttaju'uty. ³⁷ Øts wamp, wan idø'øn jade'en tjaty, jabi kuwanyimxi jade'en yjatt sa Dios

kyajpxy wya'añ: “Møøt ka'øy jaa'y ja yik'amachomujky.” Jade'ents øts idø'øn nyiktu'unt sa øts jap tø nyiknigajpxy. Ka'pxy idø'øn ja jade'en yjatt kyubatt.

³⁸ Jòts ja wyandøø:

—Windsøn'ajtim, pø ixyats majtsk tsujx.

Jòts ja y'adsøøy:

—Amøñidi.

Ku ja Jesús t'ajot'aty ja Dios Teety jam Getsemani

³⁹ Xjats ja Jesús chø'jñ, jòts ja ñi-jkxy jam kojpkøjxp midi yiktejp Olivos ma dø'øn ja jam xyumiyø'y'ity; jòts pyabøjkpitøjk ja pyadso'onøø. ⁴⁰ Kuts ja jam yja'jty, jòts ja ñimaajyidøø:

—Ajot'atti Dios Teety, jòts kidi myikmajada'akti.

⁴¹ Jòts ja øjts yjyø'yø nadyu'uk, ñajtsyø'yiyii'ñ nijagam. Jamts ja ñagyux-endaajkøø, jòts ja jam Dios Teety t'ajot'ajty ⁴² yide'en:

—Dios Teety, pøni mdsøjkpy, jòts ø ka'jadine'en n'ayo'ombaatt; kidi øtsipts nja' kò'òm nyiktumpy, ja' ø nbadumpy pøni sa me xamidsøky.

⁴³ Winets ankilis ja tu'uk ñimejnøø midi tsajpjøtpy tso'omp, jòts ja myø-jaawmøøjyøø. ⁴⁴ Tyimchaachja'wipts ja møk ku dø'øn ja jade'n yjatwa'añ, jòts ja øjts tjaaktyimyoøktuñ tjaaktyimya'ajot'ajty ja Dios Teety amumjoøjt. Janch yikxon ja yja'anuu'kxiñi, jade'en y'anuu'kxi ja wyixe'lkxy sam ni'jpy kom kom wyixe'lkxyin.

⁴⁵ Kuts ja Dios'ajot'ajt'abajtyii'ñ, jòts ja øjts tñimiñ ja pyabøjkpitøjk ma ja jam wyinaty. Maadip ja jam ku ja tpaajty, ja jotmay ja jadi'iñi yikjotkøjxidip. ⁴⁶ Winets ja tñimaay:

—¿Tigøjxp ku mma'adi? Pidø'økti, jòts ja Dios Teety x'ajot'attit jòts kidi mibaat miku' yja' mmimajada'agyidi.

Ku ja Jesús yikmajch

⁴⁷ Nay ixam ja Jesús wyinaty jade'en kyajpxy ku yja'ljty may jaa'y. Ja Judás ja twinyo'opy pøn ja pabøjkpitøjk wyinaty nimakmajtsk møøt tø y'uka'pxti, jøts ja twingume'enyii'n ja Jesús jøts ja ojts ttsu'kxy. ⁴⁸ Winets nwindson'ajtim ja tnimaay:

—Judás, jade'enēni øts idø'n xkøyaky ku ø xtsu'kxy?

⁴⁹ Jøts pøn ja Jesús jam wyinaty møøtwidejtjip, ku ja jade'en t'ejxtøø, winets ja yiktøøjøø:

—Windsøn'ajtim, znadyagubojkim yø tsujx?

⁵⁰ Jøts ja nidu'uk tyiktsaachiyii'n ja teetywindsøn tyumbi, ojts y'aga'ndyatsk ja tkajtspo'jtjy. ⁵¹ Ka'ap Jesús ñiimy, yide'en ja wyaañ:

—Majtstu'utti; wan jade'enēnogjy.

Jøts ja tkønixajøø ja soldadi tyatsk jøts ja tyiktsøøjky. ⁵² Xjats ja tnimaay ja teetywindsøndøjkti, ja kajpxwejpitøjkti, ja møjaa'dyøjkti wine'enin ja jam winaty tø myendø jøts ja yiktsoonwa'añi:

—Ja tsujx, ja kipy meets yam xanimemp. ¿Ti øts yjawi tø nduni? ¿Tø øts yjawi nmaa'tsni? ⁵³ Ku meets jam y'ljty nxumiminabyaadyi jabom jabom jam tsaptøjkjotp, niwine'enints meets y'ljty sa xkatuñ xkanøjmi; yamts meets winet tø mnaxwa'aky ku ja et tø chuu'ji kyoodsi jøts miku' yja' jade'en myajada'aky.

Ku ja Pedro tku'iiñ jøts ku ja ka' t'ijxy'aty ja Jesús

⁵⁴ Winets ja tmajtstøø ja Jesús, jøts ja tyiknøjkxtøø jam teetywindsøn tyøjkwindum; jøts Pedro ja ojts tpanijky ix'oojk, jagam ja tpayø'oy. ⁵⁵ Jøts jøøn ja jam tajkyujk'am tyikmøjidøø, jamts ja tnidsinay'awidejttøø jøts ja Pedro nay jam y'ixakmøø. ⁵⁶ Winets tø'oxyøjk ja tu'uk y'ejxøø pøn jam wyinaty tump,

jøts ku jøøn ja jam twindsøøni, winets ja tiyim wyin'ejxøø jøts ja wyaañ:

—Yø'øts ja Jesús y'ljty tmøøtwidejtjip.

⁵⁷ Ka'ats Pedro ja tkupiky, yide'en ja wyaañ:

—Ka' ø migu'uk ja n'ijxy'aty.

⁵⁸ Jøts jawaandøki y'ljty, xjats jadu'uk y'ejxpajtøø, jøts ja wyaañ:

—Mets yø y'ljty møøtwidijtpy, ¿kidi?

Ka'ats ja Pedro ñiimy, yide'en ja wyaañ:

—Mixy, ka'ap ja y'øtsi, ka' øts ja nmøøtwidity.

⁵⁹ Tø wyinaty tukoori ñaxy ku ja jadu'uk møkta'aky wyaañ:

—Janch yø' tam yø y'ljty myøøtwidijtpy, pø nayi Galileit jaa'yts yø'.

⁶⁰ Xjats ja Pedro wyaañ:

—Migu'uk, nguidymñija'wip øts pø ti mets jade'en mmadya'kpy.

Jøts nay jatyi nay ixamni ja jade'en kyakajpx'abaadi ku ja tsapni'aaw tu'uk y'ayajxy. ⁶¹ Jøts ja nwindson'ajtim t'ejxjimbijty ja Pedro, winets ja Pedro tja'myejch ku nwindson'ajtim ja wyinaty tø ñii'mxyi: “Ku tsapni'aaw inet y'aya'axt, tø mets wyinaty tigøøk ojk xku'øø'ni jøts ku me ka' x'ijxy'aty, jøts ku me ka' xnijawi.” ⁶² Xjats ja Pedro yø'opyidsiimy janchniyaxni.

Ku ja Jesús yiktaxi'iky yiktaguyaty

⁶³ Jøts ja jaa'dyi pøn ja Jesús wyinaty tkøjøø'm'ajttip, ojts ja ttaxe'ekti ttaya'a'xti, jøts kawine'en twinwopti tjøpwopti. ⁶⁴ Ojts ja twindsumdi jøts ja twingoxti tjøpkoxti, yide'en ja tnøjmidi:

—iUknajtsjawi pøn yjawi tø mgøxyi!

⁶⁵ Kawine'enin ja tjemnimaadyøø ttenimaadyøø.

Ku ja Jesús yikwañijky jam kutujktaajkjotp

⁶⁶ Xjats ku xyiiindyajky jøts ja jamit møjaa'dyøjk ñamyujkidøø møøt ja teetywindsøndøjkti, møøt ja kajpxwejpitøjkti,

jøts ja tyiknøjkxtøø ja Jesús ma ja myøjkutujktaajk ja jamdi. Jøts ja jam tyiktøøðøø yide'en:

⁶⁷—Tukmadook øøts, ¿janch mets idø'on myiktejp Cristo midu yiknitsokp?

Jøts ja y'adsoojidøø:

—Ku net njanøjmidit jøts ku ja y'øtsi, ka'ats meets inet xmibøkt. ⁶⁸Kuts meets inet nyiktøøtt, ka'ats meets inet x'adsojimbett, nijade'en meets inet xkamajstutt. ⁶⁹Nay ixymyits øts inet ja Dios Teety nbu'ixaagit kyutujktaajk jøp'am, pøn ja myøk'ajtin kamaabyim.

⁷⁰Winets ja niduki'iyi wyandøø, niduki'iyi ojts yiktiyi:

—¿Janch mets idø'on Dios U'nk?

Jøts Jesús y'adsøøy, yide'en ja tnimaay:

—Øts idø'on ja', nagyø'øm meets ixa jade'en tø mwa'añ.

⁷¹Jøts ja wyandøø:

—¿Ti ejxpi ti nija'wibi jaaktsojkiyip? Tøxi adøm yø yam kø'øm ndyimyadøøyin sa yø kø'øm wya'añ.

Ku ja Jesús twinguwa'jkiyii'n ja Pilato

23 Winets ja tyanyagukigyøjxtøø, jøts tyiknøjkxtøø ja Jesús jam Pilato wyingujkp. ²Jøts ja jam tni'øø'ninaxwa'aktøø yide'en:

—Tø øøts yø jaa'y ngubaadi, yø' tkajpxma'tp adøm ja nmigu'uk. Yide'en yø wya'añ jøts øøts ja yjadu'ukpi windsøn ngamigubatt midu ya'at naajx kajp tnitanaapy. Nayide'en øøts yø xni-maamyi jøts ku yø' Cristo, tyimy ja møj windsøn midu yiknitsokp.

³Xjats Pilato ja tyiktiy:

—¿Janch mets idø'on israelit jaa'y mniwindsøn'ajtpy?

Winets ja Jesús y'adsøøy jøts ja wya'añ:

—Janch øts ja', ka' me nugo mwa'añ.

⁴Jøts ja Pilato tnimaay ja teetywindsøndøjkti møøt ja mayjaa'y:

—Niti pøky yø jaa'y, niti tundigøøyin yø tkatuñ.

⁵Tiii møkta'aky ja tymnømdi:

—Yø', Judeit jaa'y nugo tkajpxma'tp ku kyø'øm wyinma'añ yø ttuk'ixpiky. Jam yø ojts Galilea jade'en y'adøspinaxwa'aky, jøts yø ixyabaat jade'en tpamiñ, ixyabaat jade'en tkamajstutu.

Ku ja Jesús twinguwa'jkiyii'n ja Herodes

⁶Kuts Pilato ja jade'en tmadøøy, xjats ja tyiktiy pøni janch Galileit jaa'y idø'on ja'. ⁷Kuts ja nømdøø jøts ku jade'en, winets ja ojts ttaninjky ja Herodes pøn wyinaty møjkuðunk'ajtp jam Galilea, tymbyøn ja wyinatymi jam Jerusalén ja'abi xøøw. ⁸Kuts ja Herodes twingu'ejxyii'n ja Jesús, jøts ja yjantyimxyondaajky; jekyip idø'on ja wyinaty tyimyjawin'ejxwa'añ jøts ja jadine'en ka' twin'ijxñim, tø ja wyinaty yiktamimadya'aky jøts ja jade'en tniyaw, yjøl'ijxpyts ja t'ejxit øy juuni ja myilagri'ajtin. ⁹Kawine'en ja ttiibyiky, jøts ja Jesús kyidyimy'adsoop ja'. ¹⁰Ixam idø'on ja teetywindsøndøjk wyinatyi møøt ja kajpxwejpitøjkti, ja'ats jam møk'ampy jantyimy'øø'ndip. ¹¹Xjats ja Herodes møøt ja tyumbitøjk ta'ajkin'ampy tjemdundi ttedundi ja Jesús, jøts ja tnixe'ekti ttaxe'ekti, ojts wet ja ttukatøkidi sam møj windsøn wyetin, jøts ja Herodes ja ttaniguejxy ja Pilato jadigojk. ¹²Winets ja namyigu'ukpøjkidøø jadigojk ja Pilato møøt ja Herodes, namyidsep'ajtidip idø'on ja wyinaty.

Ku ja Jesús niduikiyii'n jøts ja y'ookt

¹³Jøts ja Pilato twaamujky ja teetywindsøndøjkti, ja kudunktøjkti, møøt ja mayjaa'y, ¹⁴jøts ja tnimaay:

—Meets yø jaa'y ya tø xanimiñ jøts mnømdi jøts ku yø' tkajpxma'aty ja jaa'y; tøts xmadowdi ku tø

njatiibyiky, jøts niti tundigø'øyin øts yø ngadapøky'ijxy, øy meets yø jade'en xjani'øøni. ¹⁵Nayide'en Herodes yø niti tundigø'øyin tkapaajtxi, ixysats ja tø tkajxjimbejtnimi jadigojk. Ixats idø'on x'ejxti jøts ku ka' pyaat'atyi jøts yø y'ookt. ¹⁶Nyik'ayo'opts øts inet yø' jøtsnim øts inet yø nyik'awa'atspidsø'ømt.

¹⁷Xumijade'ents idø'on ja ttundi ku ja xøøw tpaaty, kuwani dø'on ja Pilato tu'uk ja pøkyjaa'y tjadyimyik'awa'at-spidsimy. ¹⁸Jøts ja ni'ijtyi møk'ampy wyambinaxwa'aktøø:

—¡Yikjiwa'ak yø', jøts yø Barrabás ne'egi xyik'awa'atspidsø'ømt!

¹⁹Tsep'ejxp idø'on ja Barrabás jam wyinaty jam kajpjotp jøts ja tø yik-jaa'y'øøky, ja'ats ja kyubuxøjktøjkiyi'ñ, ja' ja wyinaty tø yiktagudsumi. ²⁰Yik'awa'atspidsømwampy Pilato ja Jesús, jøts ja øjts tmigajpxy jadigojk ja mayjaa'y; ²¹¿maa?, jawaani møk'ampy ja wyandøø:

—¡Yikruspat! ¡Yikruspat!

²²Xjats ja Pilato midigøøok øjk wyaañ:

—¿Tims yø tyimgyubatk? ¿Ti tundigø'øyin adøm yø tø xty-imdyu'unxim? Ka øts yø nbøky'ixy ti yø tyimgyu'ooqip. Ja'ayi øts yø nyik'ayo'ot jøts øts yø nyik'awa'atspidsø'ømt.

²³Jøts ti dø'on ja tjantyimdyejti, møk ja tyimdyanidi jøts ja tnøjmidi wan tyikruspety; yjanckha'uk'amonidi ja', jøts idø'on ja teetywindsøndøjk ja jade'en tnankyuuñidøø sam idø'on ja wyinaty tyimyjotkida'akti. ²⁴Winets ja Pilato ja tkupijky sa ja wyinaty tø wya'andi, ²⁵jøts ja jade'en tyik'awa'at-spidsiimy ja jaa'y pøn ja wyinaty tø t'a'ejxidi. Jøts ja pyidsø'ømt ja' pøn jam wyinaty tsumy'ejtp puxøjkjotp, pøn jam wyinaty jade'en tø tkubety ja tyundigø'øyin ku ja wyinaty tø tnankchep'ijxyi ja kajpjaaly jøts ku ja yikjaa'y'øøky. Xjats idø'on ja Jesús

yikøyajky jøts ja yiktagødøjkiyi'ñ ja mayjaa'y, wan ja ttundi pøni sa ja ttundi chojkingøjxp.

Ku ja nwindson'ajtm Jesús kyiruspejty

²⁶Kuts ja wyinaty jam tyiknøjkxti ma ja tyikruspattit, winets ja tu'uk tmajtstøø ja jaa'y pøn kugajp'ajtp Cirene, Simón'ajtp ja'. Kyamjotp ja wyinaty chøøñ jøts ja ttaguwa'anidøø jøts Jesús kyirus ja tpagøjyt jøts ja ix'oojk ttabayø'ty.

²⁷Janch may jaa'y idø'on ja jam wyinaty payø'øiyip, may ja tø'øxyøjk yjanckha'axti ku ja jotmay ja tyatøkiyidi, ku ja jade'en tyimyiktuñ. ²⁸Jøts Jesús ja øjts y'ijxyidi jøts ja ñimaajyidøø:

—Meets Jerusaléngit tø'øxyøjkti, kidi ø xkuyaaxidi, kø'ømyi mee mnabyaya'axit jøts ja' m'ejxtip ja m'u'nk m'unaj'k, ja' mbaya'axtip. ²⁹Ja'atp ja et ja xøøw ku pøn wya'ant: “Nekim yø t'ejxti pøn ka'u'nkpattip, pøn nijuuni kayikwidse'etstip, pøn nijuuni y'u'nk tkatsimy'ejtipp.” ³⁰Jøts ja jaa'y wyambinaxwa'aktit: “Ok øts yø tun yø kojpk ne'egi xnijaanit.” ³¹Jade'en sam øts ixyam n'ayo'ombaaty niti pøkyøjxp, ¡sats ja tyimy'ayo'onbaattit ja Jerusaléngit jaa'y!

³²Namajtsk pøkyjaa'y ja pyaa'yø'øyi ja Jesús jøts ja t'atmøøt'ookt. ³³Kuts ja jam yja'jttøø ma ja et jam txøøw'aty Calavera, jamts ja tyikruspajttøø ja Jesús møøt ja yjanamajtskpi pøkyjaa'y, tu'uk jaty ja adsow aduuk kyiruspajttøø. ³⁴Kuts ja ixam wyinaty jade'en yikruspatti, xjats ja Jesús wyaañ:

—Dios Teety, maa'kxuk, ka' yø tni-jawidi pøni ti yø tyundip.

Jøts ja soldaditøjk ja wet tniguyajttøø midi ja Jesús y'ijty wyet'ajtpy, jøts ja jamyi agø'ømyi twejtswa'kxtøø. ³⁵Ixam idø'on ja mayjaa'y y'a'ejxukti

jøts kudunktøjk paat ja ñixi'igyi tyaxi'igyi, yide'en ja wya'andi:

—Tøxi wyenkpi tyiktsø'øky, wants inet yø kø'øm tñankchø'øgyi, pøni janch ja Cristo tam idø'øn yø' pøn ja Dios tø y'a'ejxiyi yiknitsokpi.

³⁶ Nayide'en soldaditøjk ja ñixejk-miyøø tyaxejkmiyøø, jam ja wingon wyingunøjkxiyi jøts ja ttuk'uukwa'andi ja vino ta'am, ³⁷ yide'en tñøjmidi:

—Pøni mets tam idø'øn mjanch-windsøn'ajtp ya israelit jaa'y ñaxjøøjtjy kyajpjøøjtjy, nankñitso'ogits mets jøts mga'ookt.

³⁸ Jøts letri ja jam y'agubajkp yikøx-jaay kawinaak jøøjp ja ayuujk, jade'en griego, jade'en latin, jøts hebreo, yide'en ja wya'añ: "Ya'at idø'øn tñiwindsøn'ajtp israelit jaa'y." ³⁹ Jøts ja pøkyjaa'dyi pøn jam wyinaty kudiydi, ja'ats ja nidu'uk migajpxigøøyyøø, yide'en ja ñimaajyøø:

—Pøni mCristo tam mets, ζti kuts mganankwyinakyi jøts øøts nayide'en xyikwinakt?

⁴⁰ Jøts ja yjadu'ukpi ojts twi'øjy ja myigu'uk, yide'en ja tñimaay:

—ζKa' mets ja Dios x'uktsø'jkiñi? Jabi nayide'ents jam yjawi mja'ayo'ombaatmi. ⁴¹ Jøts xpaat'ajtim adøm jade'en jøts adøm jade'en ngu'ayo'owant ja nga'øy'ajtin ti jaty adøm tø ndu'uñin, mats ya'at niti yø tkatuñ ti dø'øn yø jade'en kyubejtpy.

⁴² Jøts ja yjaakwaañ:

—Jesús, xja'myatspim øts ku mja'att jam mgutujktaajk jøp'am.

⁴³ Jøts Jesús ja y'adsoojoøø:

—Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku øts inet nayamyi xmøøtnøjkxt jap tsajpjøtpy.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús y'ø'jky

⁴⁴ Ja dø'øn ja xøøw wyinaty kyuki ku jotmøn kyoodsiyii'ñ, jøts ja et kugoots tyaañ, jaanim xiijñi jadigojk tigøøok yaxp. ⁴⁵ Kuts ja xøøw wyingoodsiyii'ñ,

jats ja tsaptøjk awejststuk kujkwa'kxy, winet tyakø'jtsiyii'ñ. ⁴⁶ Jøts ja Jesús møk'ampy wyaañ:

—Dios Teety, pøjkjø'øgik øts n'anmija'win.

Ja'ayi ja jade'en yjaakwaañ jøts ja y'ø'jky.

⁴⁷ Xjats kuts ja romit soldadi mayut ja tuki'iyi jade'en ojts t'ixy sa jaty idø'øn yjajty kyubejty, jøts ja tmøja'wiyii'ñ tkunuu'kxyja'wiyii'ñ ja Dios, yide'en ja wyaañ:

—Janch øy jaa'y tam idø'øn yø', ka'ap yø pyøkyjaa'dyi.

⁴⁸ Pøn jaty jam wyinatyi, pøn jaty ja jade'en t'ejxtøø tñija'widøø, niyaxni ja jam cho'onidøø. ⁴⁹ Jøts pøn jaty ja Jesús ijxy'ajtip, jøts ja tø'øxyøjkti pøn ja jam Galilea wyinaty tø pyadsøøñiyyi, ja'ats idø'øn jam jagam ojts t'a'ejxukti ti jaty tuujnøø jajtøø, wa'ats ja t'ejxkøjxtøø.

Ku ja Jesús ñine'kxy yikpiktaajky jap oo'kpi tsaa jutjøtpy

⁵⁰ Jamts wyinaty tu'uk ja jaa'y midi janch øy jaa'y'ajtp, ka'ap ja pøn tñi-dundigøø, José ja xyøøw'ajtpy, jam ja Arimatea kyugajpi, nayjam idø'øn ja kajp tyañ Judeit etjotp. Nay jamts idø'øn ja tyuñ jam kutujktaajkjotp ma ja israelit jaa'y kyutujk'adsøønidi. ⁵¹ Y'aw-ijxpyts idø'øn ja José ja' ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy yjaa'y, jade'ents ja ka' tkupiky sa ja møøtkutujk'adsinaabyi wyinaty tø y'adø'øtsti. ⁵² Ja'ats ojts tñinijky ja Pilato jøts ja t'ats'ijxy jøts ja t'amidoøjoø ja Jesús ñine'kx. ⁵³ Kuts ja tyikruswinajky, winets ja tpoopwet'amøjch jøts ja tpiktaajky ma oo'kpi jut ja wyinaty yikxon tø tyik'øyi, tøjku'ngin ja wyinaty tø tpejxjuty ja tsaa, nipøn oo'kpiøts jap kyayikpikta'akñim, tyimñay'amaay ja y'ity. ⁵⁴ Ja'abi xøøwts ja øy ti tjaak-tyimdyungøxti jøts t'amaay'atti kyimjabom ja poo'kxin xøøw.

⁵⁵ Jøts ja tø'oxyøjk ñøjkxtøø pøn wyinaty tø tpadsoondi ja Jesús jam Galilea, jøts ja t'ats'ejxtøø ja oo'kpi jut, ojts ja t'ejxti ku ja oo'kpi jap yikpiktaajky.

⁵⁶ Kuts ja wyimbejtnidøø, ñøjkxnidi jam tyøjkjotp jøts ja ojts t'a'ejxidi ja pa'akx-uu'kpi møøt ja aceite, jødsyim ja t'a-maay'atti ja poo'kxin xøøw sam wya'añ ja Dios kyutujk.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús yjujukpyijky jadigojk

24 Kuts ja yjadu'ukpi samaan tyøjkii'n, ku myidukxøøw'ajty, winets ja tø'oxyøjk wyimbejttøø jøts ja ñøjkxtøø jøpyi jøpyi ma ja oo'kpi jut jam, jøts ja ojts tyiknøjkxti ja pa'akxuu'kpi midi ja wyinaty tø tyik'øyidi; ojts ja yjadu'ukpi tø'oxyøjk ja tmøødidi. ² Kuts ja jam yja'jttøø, jøts ja oo'kpi jut ja tpattøø jøts kudam y'agø' ja kya'uknayjamini; ³ tøjkidøø dø'on ja jam jøts ja ka'ap t'ukpaajtniyidøø ja nwindson'ajtim ñine'kx. ⁴ Jøts ja yjanchø'jkidøø, nisudso'ampy ja kya'ukwinmaa'nbyatnidi pø ti dø'on tyu'undip jøts ku ja tjaaktyimy'ejxpattøø namajtsk ja jaa'y jap wingon wyindaniyidi, janch jajp tsamamp ja wyet tmigaxø'økti. ⁵ Kumi janch tsø'jkidip ja wyinaty jøts ja nugo ñaxkoodøø, yide'en ja ñimaajyidøø:

—¿Jadits ya x'ixa'adi oo'kpi agujky midi tø yujukpyøkni? ⁶ Ka'ap ja ya pøn, tø ja yujukpyiky. Ja'myatsti sa ja mni-maajyidøø jam Galilea ku ja jaak nay jam wyinaty, ⁷ ku ja wya'añ jøts ku ka'øy jaa'y ja yiktigidøkit, ku ja kyiruspatt, jøts ku ja kidigøøk xøøw yujukpyøkt.

⁸ Jøts idø'on ja tjanchja'myajtstøø ja Jesús y'ayuujk sa ja wyinaty tø wya'añ, ⁹ jøts ja jam cho'ondøø ma ja oo'kpi jut jam jøts ja wyimbejtnidøø, ka'pxy ttamimadyakøjxtøø ja janimaktu'ukpi kudanaabyidi jøts pøn jaty jam wyinaty. ¹⁰ Ja María Magdalena, jøts ja Juana,

jøts ja yjadu'ukpi María midi ja Jacobo tyaak'ajtpy, jøts jadu'uk ja tø'oxyøjkti, ja' dø'on jade'en ojts yjatti jøts ja ttamimadyakøjxtøø ja kudanaabyitøjkti.

¹¹ Jøts ja kudanaabyitøjkti ka'ap ja tmibøkti ku ja tø'oxyøjk ja jade'en tyamimadya'agyidi pø sa ja tijy yjatti.

¹² Xjats ja Pedro chøø'n jøts ja ojts pyujtnijky ma ja oo'kpi jut jam. Kuts ja kyu'ejxyii'n jøts ja t'ejxpajty ja poop wet jøts ku ja jagam wyøjnaañi. Kuts ja wyimbijty tyøjkjotp jøts ja janch ñigyumaap tja'wiyii'n ku dø'on ja wyinaty jade'en tø yjaty.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús ñanky'ijxyi jam Emaús tuu'am

¹³ Winets ja pabøjkpøtøjk namajtsk nay ja'abi xøøw ñøjkxti jam ma kajp txøøw'aty Emaús, tuk'ajopyø'øyungin idø'on ja tyø'ødyi ku choondi jam Jerusalén jøts ja jam ñøjkxti. ¹⁴ Ja' ja jam wyinaty ñigajpxtip ñimadyaktip sa dø'on jade'en wyinaty tø yjaty; ¹⁵ ixam idø'on ja kyajpxti myadya'akti wyinaty, ja' ja jam kyajpxy'ajttip ku Jesús ja ñimejnidøø wingon jøts ja myøøtyø'øydøø. ¹⁶ Yja'ejxtip ja wa'ats, jadi'niits ja yikmøniidi yiktukyidi pø pøn ja jade'en. ¹⁷ Xjats Jesús ja yiktøjidøø:

—¿Ti dø'on ja jaa mgajpxy'ajttip ku ixa jade'en mduuyø'ødyi? ¿Ti mdajotmay'oo'ktip, sa mjatti?

¹⁸ Xjats ja nidu'ugin y'adsoodøø, ja Cleofas idø'on waan:

—Tyumnija'widip ja jaa'y ixyam ti tø tyuñi yjaty jam Jerusalén. ¿Kidi mets mjam'ajty, pø mets inet idø'on ja nadyu'uk mganija'wip?

¹⁹ Jøts ja ñimaajyidøø:

—¿Timits jam ti yjaty?

Jøts ja tnimaadyøø:

—Ja Jesús øøts idø'on ndijpy, ja Nazaretiit jaa'y, midi Dios Teety yik-møjkugajpxy'ajttip ku ja tkajpxwa'kxy ja y'ixpøjkin u ku ja ti ttuñ. ¿Ti ja

kyau'ukjajtpy? Myinajxpts ja jam Dios wyingujkp, jøts nayide'en ma naxwi-i'niit jaa'dyi. ²⁰ Ja teetywindsøndøjk ja tø tkøyakti møøt ja nwindsondøjkti jøts ja yiktaguwanit ja o'jkin jøts kyiruspatt. ²¹ Ja' øøts ja jaa ndyimy'ukjøp'ijxpy jøts ja jekyip tñigubøky yø Israelit naajx yø Israelit kajp. Ixyamts ja tyigøøkxøowip jade'en yjajtni. ²² Øy øøts ja tø'øxyøjk winaagin tø xjanøjmi adsø'jkibim, ku ja tø y'ats'otsti ixyam jøpy ma ja oo'kpi jut jam, ²³ ka'abik ja tø tpaatti ja Jesús ñine'kx, jøts øøts ja tø xninijky, tuki'iyi tø xamimadyakixy jøts ku ja tø t'ejxti namajtsk ja ankilis jødsik ja tø ñi'ixyidi jøts ku ja Jesús yujky'aty. ²⁴ Winets øøts ja nmigu'uk winaagin jaty tø yjanøjkxti ma ja oo'kpi jut jam, jødsik ja jam jade'en tø tjanchpaatti sa ja tø'øxyøjk tø tñigajpxti, ka'adsik ja ma tø t'ejxti ja Jesús.

²⁵ Xjanimts Jesús ja ñimaajyidøø:

—Niwine'enin mjanchkaja'gyukidi, meets tsaachkujuunjaa'dyi, jeky meets ja xøow ja jumøjt ja xukminaxy jøtsnim meets ja xjanchjawit sa jaty ja Dios kyugajpxy wyandøø! ²⁶ Jabi kuwañimxi tyimbyaat'aty ja Cristo jøts ja jawyeen y'ayo'ombaatt jøtsnim ja tpaatt ja windsø'jkin winja'win o madsoo.

²⁷ Xjats ja Jesús tyukmadoobinaxwa'jkidøø sa ja Dios kyajpxy wya'añ ma jaty ja jap yiknigajpxy tøoyip, ja' ja ñigajpxøjkivyii'n sa wya'añ midi ja Moisés ja Dios tukjajyøø jøts ja tñigajpxkijxy sa jaty ja yjadu'ukpi kugajpxy wyinaty ja Dios tø tyukjaadyañidi.

²⁸ Kuts ja jam kyajptøjkidøø ma dø'on ja jam wyinaty yja'atwa'andi jøts ja Jesús yjaaktyimñøjkxwa'añ, tyimñaxwamp ja jam. ²⁹ Jøts kuwani tyiktandøø, yide'en ja tñimaadyøø:

—Møøt tank øøts ya, pø tøts chuul'jini, koodsiwyanipts.

Xjats ja Jesús ja jam jade'eni myøø-taajnidøø. ³⁰ Kuts ja tmøøt'ixaktøø, tø wyinaty twinguwaadsidi ja kaabyajt, ixam ja chinaañidi ku ja tñixajyiii'n ja tsapkaaky, jøts ja ojts tkunuu'kxy, jøts ja t'adujkpajky, jøts ja tyagiko'oniyidøø. ³¹ Winets wyeen ja nay jaty wyatstøø, jøts ja t'ejxkajptøø jøts kudam ja' Cristo; jøts ja nay jaty ñanky'e-jxigø'øñiyi. ³² Jøts ja ñawyaajnidøø:

—Kidi janchjotkujk adom yø tø xyik-jajtyim ku tuu'ajy tø xamimadyaajkyim ja Dios kyajpxy.

³³ Xjats ja niwine'enin kyata'anidøø kya'amøjkidøø, jaty ja jadigojk tyu-u'døjkidøø jøts ja wyimbejtøø jam Jerusalén, jamts ja tpaattøø ja ñimaktu'ukpi kudanaabyidi, tø ja jam wyinaty ñamyukyidi møøt ja myigu'uktøjkti. ³⁴ Jøts ja ñimaajyidøø:

—Janch tøts ja nwindson'ajtim yjukpyiky, yø Simón tø tyimy'ixy.

³⁵ Jøts yja' ja tñimadyakmidøø sa ja wyinaty tø yjatti kyubatti jam tuu'am, jøts sudso ja wyinaty tø t'ejxkapti ja Jesús ku ja t'adujkpajky ja tsapkaaky.

Ku ja nwindson'ajtim Jesús ñanky'ijxyi ma ja pyabøjkpitøjk jam

³⁶ Examni dø'on ja wyinaty jade'en ñawya'añidi ku ja Jesús jam ñanky'e-jxøø jadigojk ja' y'agu'k'amdidi ma ja jam wyinaty, jøts ja ojts kyajpxpoo'kxidi, yide'en ja ñimaajyidøø:

—Dios mjagyepyidi.

³⁷ Jadi'iñi ja myondi tyukti, tsø'øgi ja jadi'iñi yikmajadaktip, jade'en ja wyinmaydi pø nugo ja tijy y'ejxjooxti.

³⁸ Yide'en ja Jesús ja ñimaajyidøø:

—¿Tigøjxp ku mdsø'øgidi, ti mdsø'jkidip? ¿Tiku xkajanchjawidi?

³⁹ Ejxidik øts ngø' ndeky. Pø øtsts idø'on kø'øm. Tondik øts, ejxtik øts; pø ka'ats ejxma'jtin ñine'kx møødi, ni pyajk niti ja jade'en kya'ejtxi, sam meets ixyam x'ijxy tuki'iyi nmøøt'aty.

⁴⁰ Kuts ja jade'en tyukmadojidøø jøts kyø' tyeky ja tnanky'ejxøø.

⁴¹ Kumi nika'anims ja wyinaty yikxon ttajotkukidi jøts ja tjanchjawidit, jade'en ja xyonda'akti, jade'en ñigyumaap tja'wi'adø'øtsti, xjats Jesús ja ñimaajyidøø:

—¿Ka'ap ja ti jii'kxy xmøødidi?

⁴² Jøts ja tmøødyøø tukpidasi ja ajkxtsa'ayu'nk møøt ja jømbya'aku'nk, ⁴³ jøts ja t'axajiyii'ñ jøts ja ojts jamyi tjii'kxy ja' wyindumdi. ⁴⁴ Winets ja ñimaajyidøø:

—Jade'en øts idø'øn tø njaty sa meets ojts ndukmadøyin ku meets ja y'ijty njaakmøøtwidity, jøts ku øts jade'en wyinaty njatwa'añ sa øts jap nyiknigajpxy ma ja kutujk Moisés Dios tyukjajyøø, jøts nayide'en jap nøkyjøtpty mididi ja yjadu'ukpi kugajpxy yjaadyandøø, jøts nayide'en sa ja nøky tñigajpxy jap Salmosjøtpty.

⁴⁵ Xjats ja Dios kyajpxy ja tyukja'gyukiyidøø, ⁴⁶ yide'en ja ñimaajyidøø:

—Jade'en jap yja'ayi jøts ku ja Cristo y'oookt, kyidigøøk xøøwts ja yjujkyøkt ku o'jkin ja tja'uk'ext;

⁴⁷ jøts ja yiknigajpxwa'kxt o manaajx o magajp, ku ja ya Jerusalén cho'onda'akt jawyeen, jøts ku ja'agøjxp yiknøjmidit o pøn, wan ja chinaa'yin tyiktigatsti jøts yikpojkpimaa'kxtit. ⁴⁸ Meets, wa'ats

mdyimy'ijxpy mdyimñija'wip sa jaty tuki'iyi tyuñi yjaty. ⁴⁹ Madowdits, ndanigaxp meets ja' mididi øts ja Dios Teety tø xamiwandaagi; yaayits meets m'awext ya Jerusaléngit kajpjøjtjy kunim ja mbaadidit ja møk'ajtjin mididi jap tsajpjøtpty kidakp.

Ku nwindson'ajtim Jesús chajpejty

⁵⁰ Xjats idø'øn Jesús ja jam kajpjotp wyaabidsøøjmidøø, jøts ja yiknøjksidøø jam Betania, ojts kyø' ja tyanaxajyidi jøts ja kyunuu'kxidøø. ⁵¹ Kuts ja jade'en kyunuu'kxidøø, jøts ja myajtstujtidøø, jøts ja chajpejty. ⁵² Jøts ku ja wyinaty tø t'ukwindsø'øgidi t'ukwinjawidi, xjats ja ojts wyimbejtnidi ñøjknidi jotkujk'atyim jam Jerusalén, ⁵³ xumijam'ajtip idø'øn ja' jam tsaptøjkjotp jøts ja jam tmøjjawidi tkunuu'kxyjawidi ja Dios. Jade'en ja y'ejxi tyiyi.

JA ØGYAJPHY JA ØMYADYA'AKY MIDI JA JUAN YJAAJ

Ja' pøn xuk'ejximp xuknija'wimp ja Dios Teety

1 Jaayim ja wyinatyni pøn xukni-
ja'wimp ja Dios ku tuki'iyi cho'on-
dākijxñim; Dios ja møøt tyimy'ity jøts
nayi Dios ja kø'øm. ²Tso'onda'agyip
ja møøt y'ity. ³Jøts ja' ja Dios Teety
tukyik'oyiyi ja tsajp jøts ja naajx jøts
tuki'iyi; pø ka'axi ja naxwii'ñit jeexyip
cho'ondaajky ku jeexyip kya'ity ja'. ⁴Ja'
tyiktso'ondaajk ja tsinaa'yin jøts ja ju-
jky'ajtin, jøts nayide'en xuknija'windi ja
tyiiby ja yjanchpi, midi tyik'øyip midi
tyikwinaa'nbyatp ja naxwii'ñit jaa'y.
⁵Møk ja tyikmajada'aky ja myøk'ajtin
ku xyikudøø'kxaajka'am ma pøn wim-
beets kugoots, jøts ka'ap ja miku' yja'
myajada'aky.

⁶Jats idø'on jaa'y tu'ukmi pøn Dios
ojts kyexyi, Juan ja xyøøw, ⁷midi tes-
tigi'ajtpi meen jøts ja tñigajpxt jøts
ja tñimadya'akt pøn xyikujajtaajkimp
xyikudøø'kxaajkimp, jøts ja øy pøn
ttiyjawit tjanchjawit pøni sa jaty ja
wya'añ. ⁸Kidi ja Juanipxi ja' pøn xyiku-
jajtaajkimp xyikudøø'kxaajkimp; nugo
testigi'ajtpi ja ja'ayi yikexy jøts ja'
tñigajpxt. ⁹Tyimy ja' idø'on wyinaty
memp ja'tp ya naxwiiñ pøn tyik'øyip
tyikpaadip, pøn tyikwinmaa'nbyatp ja
naxwii'ñit jaa'y.

¹⁰Ixa ja wyinaty tø yja'tni ya naxwiiñ
jøts ja ojts nipøn kyagupikyiyi pøn
jaty jaadi, øy ja wyinaty kø'øm tø
yjadukyik'øyiyi ja naxwii'ñit. ¹¹Kyø'øm
ja' ja yjanimpjy jøts kyø'ømig'u'uktøjk
paat ja ka'ap kyupøjkiyøø. ¹²Jats
winaagin pøn ja kupøjkiyøø jøts pøn ja
janchja'wiyøø; ja'ats ja tyi'ajtin ja ojts

tmø'øy jøts Dios Teety ja y'u'nk'atidit.
¹³Tiy'ajtingøjxp ja jade'en Dios
y'u'nk'atyidi, ka'ap ja jade'en sa jaa'y
y'u'nk y'una'jk tpaatti.

¹⁴Jøts ja' pøn xuknija'wa'am ja Dios,
ojts ja jaa'yin y'atsøøni y'atstani, jøts
ja ojts ñiyjegy xmøøt'ijtyindi xmøøtsi-
naa'yindi. Tø adøm myøk'ajtin ja nja'i-
jxyindi midi ja kyø'ømøk'ajtin'ajtpy ja
Dios U'nk. Tu'ugyi Dios Teety ja yjanch-
jaakjagyepyi, janch pa'ayoop, jøts tum
ja tyi'ajtin janch'ajtin yajkpy. ¹⁵Ja'ats
ja Juan ojts tñigajpxy jøts ja yide'en
wya'añ:

—Yø'øxi øts idø'on ndijpy ku ø
nwa'añ: “Ja' pøn oojknim me'emp, ja'
idø'on møj jøts ka'ap øts. Jøts kumi
jaayim yø' wyinatyni, kidinim øts.”

¹⁶Kajaa adøm Dios kyunuu'kxin
xmøø'y'ijtyindi ni'ijtyi. Juuni ja
tkayaky. ¹⁷Tøts ja Moisés kyutujk
xuknija'wa'am sa ja Dios kyutujk;
ixyats ja nwindsin'ajtim Jesucristo pøn
xuknija'wa'am ja Dios pya'ayo'owin jøts
ja tyi'ajtin yjanch'ajtin. ¹⁸Nijuuni pøn
tka'ijxñim ja Dios; yø'øts midi jam møøt
y'ity, yø Dios U'nk, yø' xuknija'wa'am
sa ja Dios Teety.

Ku ja Juan Bautista tñigajpxy ku ja nwindson'ajtim Jesucristo myeenwa'añ

¹⁹Winets ja israelit jaa'dyi midi jam
kugajp'ajttip jam Jerusalén, ojts tkaxti ja
teetyøjk møøt ja levijit jaa'dyi midi t'e-
jx'ejttip ja tsaptøjk, jøts ja t'atstiibyøk-
tit ja Juan pøn idø'on ja'; ²⁰jøts ja ojts
wa'ats tñigajpxy, yide'en ja wya'añ:

—Ka øtsip ja' midi yiktejp Cristo.

²¹Xjats ja tjaaktyimdyiibyøjktøø:

—¿Pønts mets idø'øni? ¿Mets idø'øni
Dios kyugajpxy midi yiktejp Elías?

Jøts ja Juan wya'añ:

—Ka'ap ja y'øtsi.

Jøts ja tjaaktyimdyiibyøjk'adø'øtsti:

—Jøts, ¿metsimts idø'øn ja' midi dø'øn menwamp midi ja Dios kyugajpxy'ajtpy?

Jøts ja y'adsøøy:

—Ka'.

²² Winets ja yiknimaay:

—¿Pønimts mets? Kuwanixi øøts ja nnijawit jøts øøts ja ndukmado'ot pøn øø tø xkexy. ¿Sa me m'ukwə'añ ku mga'uknañigajpxyi?

²³ Jøts ja Juan ja t'adsøøy:

—Øts ja' midi yikmadoo y'ayuujk jam abək etjotp, ma niti kya'ity: “Yiktøwdi yiktuda'akti ja mwinmaa'n jøts xkupøktit ja nwindson'ajtim” —nayide'en sam ja Isaías wyaañ, ja Dios kyugajpxy.

²⁴ Ja fariseotøjk ja wyinaty tø kyexyidi midi idø'øn ja Juan jam jade'en møøt ñagyajpxyi. ²⁵ Xjats idø'øn ja Juan yik-tiibyijky jøts ja yiknimaay:

—Pøni ka'adam me mCristo, ni mga'Elías, jøts ni Dios me mgagugajpxy'aty, ¿tits ku myiknøbety?

²⁶ Jøts ja Juan tnimaay:

—Nøø øts iiy nduktanøbejtpy; jats ya tu'uk midi ka' x'ejxkaptinim; ²⁷ oojknim ja mye'ent, ja' tu'uk møj, nugo øts jawyeen nyiktuu'awa'ach. Nijuuni øts ja møøt nganamyibaat'atijit.

²⁸ Jam idø'øn ja jade'en yjajty ma ja et jam txøøwi Betábara, midi tãmp xøbid-simy jam nøø agø'øm midi txøøw'ajtp Jordán, ma ja Juan jam ojts yiknøbety.

Ja Jesucristo yiktamiyoxp ja Dios Teety adømgøjxp

²⁹ Xjats ku kyimjabom'ajty winets ja Juan ojts t'ixy ja nwindson'ajtim Jesús ku ja jam wyinaty ñimiñiyi, jøts ja Juan wyaañ:

—Ejxti, yø' idø'øn jade'en jatwamp kubatwamp sam ja borreek u'nk yikyøxyin adøm nbojkpi køjxp, jøts yø' naxwii'ñit jaa'y tyikpøkwyə'tsp. ³⁰ Yø' øts idø'øn ndijpy ku ø nwa'añ: “Ja tu'uk

jaa'y myiñ, ja' idø'øn møj jøts kidi øts, jøts jaayim ja'ani.” ³¹ Nika'ap øts yø y'ity nnijawi pøni pøn yø'. Tøts ø nmiñ jøts øts Israelit jaa'y nøø nduktanøbatt jøts nduknijawidit pøn ja'.

³² Nayide'en ja Juan wyaañ:

—Tø øts ja Espíritu Santo n'ixy jøts ku kyida'aky jam tsajpwemp sam tsapakin, jøts ja tø kyøxke'eky yø' kyubajkp. ³³ Ni nganijawi øts yø' pøni pøn yø'; jøts øts idø'øn ja Dios Teety ojts xnøjmi midi øts nøø xukyiktumy ku nyiknøbety, yide'en øts ja xnimaay: “Ku x'ext ja Espíritu Santo kyida'akt jøts y'ixa'akt jam tu'uk jaa'y kyubajkp, ja'ats idø'øn ja wyinaty midi ja Espíritu Santo xmø'øyimp ku ja yiknøbatt.” ³⁴ Tøts ø n'ixy, jøts øts testigi jøts ku yø' Dios U'ngi.

Ja jaa'y pøn ojts jawyeen tpaøkti ja Jesús yja'

³⁵ Xjats ku kyimjabom'ajty, ixam ja Juan wyinaty køjmyi møøt namajtsk pyabøjkpi. ³⁶ Jøts ku ja Juan ojts t'ixy jøts ku jam wyinaty ñaxy ja nwindson'ajtim Jesús, winets ja wyaañ:

—Ejxti, yø' idø'øn jade'en jatwamp kubatwamp sa borreek u'nk yikyøxyin adøm nbojkpi køjxp.

³⁷ Ku ja' tmadoodøø midi ja Juan pyabøjkpi'ajtpy, midi jam wyinaty namajtskti ku ja Juan jade'en wyaañ, xjats ja ojts tpanøjkxti ja nwindson'ajtim Jesús. ³⁸ Winets ja nwindson'ajtim Jesús y'ejxjimbijty, jøts ojts t'ixy jøts ku jam yikpayø'y, jøts ja ojts tnøjmi:

—¿Ti m'ixaadyip?

Jøts ja ojts t'adsowdi:

—Windsøn, ¿ma me ndsøøni?

³⁹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsojimbijty:

—Men x'ejxti.

Xjats ja ojts ñøjkxti jøts ja ojts t'ejxti ma chøøni, jøts ja jam ojts tmøøtkuds-u'idi. Ja dø'øn ja xøøw wyinaty jawaani kyagidakni.

⁴⁰ Ja Andrés idø'on ja', ja Simón Pedro y'uch, midi idø'on ja jade'en tmadoo-dip namajtsk ku ja Juan jade'en wya'añ. Jøts nay ja' idø'on jade'en tpanøjkxtip ja nwindson'ajtim Jesús. ⁴¹ Jøts ja Andrés tyimñayjatyi ja ojts t'ats'ixa'ay ja y'ajch Simón, jøts ja ojts t'atsnøjmi:

—Tø øøts ja Mesías nbaaty midi Dios kyejxpy, midi Cristo yiktejp.

⁴² Xjats ja Andrés ojts twaanijky ja Simón ma ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty, jøts ku ja ojts y'ijxyi jøts ja ojts ñii'mxyi:

—Meets Simón, ja wa'axi me m'u'nk'ajtip ja Jonás. Cefas inet ixyam mxøøw'atp.

Jade'en ja ñii'mxyi ja nwindson'ajtim. Cefas jade'en tyijpy Pedro sam ja t'ayuujk'atti.

Ku ja Jesús twaadsøoy ja Felipe jøts ja Natanael

⁴³ Jøts ku kyimjabom'ajty, jam ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty ñøjkxwa'añ Galilea etjotp, ku ja tminabyaajti ja Felipe jøts ja tnimaay:

—Møødik øts.

⁴⁴ Jam Betsaida ja Felipe kyugajp'aty nay jam ma ja Andrés kyugajpi møøt ja Pedro. ⁴⁵ Winets ja Felipe ojts ñijky jøts ja ojts t'ats'ixa'ay ja Natanael, jøts ja ojts t'atsnøjmi:

—Tø øøts ja jaa'y n'ixy midi ja Moisés ñigajpxpy jap nøkyjøtpy ku ja kutujk ja ojts tja'ay, jøts nayide'en midi ñigajpxtip ja Dios kyugajpxtyøjkti, ku ja ojts tjaadyandi. Ja Jesús ja' midi ja José y'u'nk'ajtpy, midi jam kugajp'ajtp Nazaret.

⁴⁶ Xjats ja Natanael wyaañ:

—¿Wan ndejin y'øybi jam y'ukpid-sømni Nazaret?

Jøts ja Felipe y'adsøoy:

—Men xtyimy'ixy.

⁴⁷ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús ojts t'ixy jøts ku ja Natanael jam ñimiñiyi, winets ja wyaañ:

—Ixya net myiñ tu'uk nmigu'uk israelit jaa'y midi øyjaa'y'ajtp, midi ka' tyaayi.

⁴⁸ Winets ja Natanael ja ojts yiktiyiyi:

—¿Sudso'ampy me x'ijxy'aty?

Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñii'mxyi:

—Tøyimxi me wyinaty n'ejxni ku mets yø Felipe ka'aním wyinaty m'atswayinim, ku mets ixajp iigi patki'py.

⁴⁹ Winets ja Natanael wyaañ:

—Windson, mets idø'on Dios U'nk, jøts mets idø'on mniwindson'ajtpy israelit jaa'y.

⁵⁰ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyi:

—¿Jatyi me xtyimyjanchjawi ja'agøjxp ku me tø nnøjmi jøts ku me tø n'ixy jap iigi patki'py? M'ejxpnim mets ja myøjpi y'øybi midi ø ndu'ump midi ka'ap yjade'eni sam ya'adin ku me tø n'ixy.

⁵¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús yjaaktyimwyaañ:

—Meets yam ndyimñimaapy, jøts ku x'ejxtit ja tsajp y'awa'ats, jøts ku Dios y'ankilis pyattit wyinaktit jøts øts ja xnigida'aktit, ja' kuxi øts ja naxwii'ñit jaa'y ngudani Dios Teety wyingujk.

Naxyøduujnidip ja jaa'y jam Galileit etjotp

2 Kyimdigøok xøow wyinaty tø y'ity ku jaa'y y'amajtskidi ma ja kajp txøøwi Caná, jam Galileit etjotp. Exam idø'on ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tyaak. ² Jøts nayide'en ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø yikwaamidi migaabyi mi'ukpi møøt ja pyabøjkpitøjk jøts ja nay jam ñøjkxtit. ³ Xjats ja vino tyimgyijxy, winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tyaak ñimaajyøø:

—Tø tyimgyugøxidi, ka'ap vino ukteeni.

⁴Jøts ja nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy:

—¿Ti øtsimts taak yø xpatp? ¿Tiku øts yø xukmadøy? Pø ka'animxi øts nja' xpaaty midi ø ndu'ump.

⁵Jøts ja tyaak wyaañ, yide'en ja tni-maay ja jaa'y pøn jaty jam wyinaty windsø'jkidip:

—Mdu'undip idø'on jade'en tuki'iyi pøni sã wya'añ.

⁶Jamts wyinaty tudujk ja tsaadu'jts midi ja israelit jaa'y yiktundip ku Dios ja twindsø'ogidi jøts ja pyøkwyat'atstit. Makta'pxy uk magø'pxy enteerin ja y'uch tu'uk tu'uk, jade'en nøø ja yik-ta'adami. ⁷Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja jaa'y pøn jaty jam wyinaty windsø'jkidip:

—Yik'utskøxti yø tu'jts. Adamidi nøø.

Jøts ja øjts yikxon tyimyk'utsti, ⁸winets nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja jaa'dyi:

—Aja'aptu'uttits inet waani, jøts xaninøjkxtit midi yø xøøw tø tniwaamuki.

Jøts ja øjts jade'en ttundi. ⁹Øjts ja tja'-gyapy midi ja xøøw tniwaamujkip jøts ja tsujk nøø tø ja vino yjajtni, nika'ap ja tnijawí pø mǎ ja chøøñ; ja'ayi ja nugo tnija'widip pøn windsø'jkidip, pø ja'axi ja nøø wyinaty tø tjaapti. Xjats ja twaad-søøy ja jemyaa'y ¹⁰jøts ja tnimaay:

—Tum jawyeen øy pøn t'uuky yø vino y'øybi, jøts ku ja mi'ukpi ja kom tø t'uknidi winets ja yu'nkpi yikyakñim. Jøts mets, tø mets ja møk vino ne'egi xjaakyik'awixy, jøts mets yø yamnim ne'egi xyaky oojknim.

¹¹Yø'øbi milagri'ajtin idø'on ja nwindson'ajtim Jesús tyimyjawyeeen nanky'e-jxøø jam Caná, jam Galileit etjotp, midi yiknigaxø'jk ja myøk'ajtin, winets ja pyabøjkpitøjk ja øjts yjaakjanchjawi.

¹²Xjats ku ja jade'en y'ukjajty, winets ja øjts ñijkxy mǎ ja kajp jam txøøwi Capernaum, møøt ja tyaak, møøt ja myigu'uktøjk, jøts møøt ja pyabøjkpitøjk. Jøts ja jam tyaa'nidøø ñigyawinaak xøøw.

Ku ja Jesús tpawojpkijxy ja too'kpitøjkti jam tsaptøjk agø'øm

¹³Ja paski xøøwts wyinaty tyimbyat-nip midi ja israelit jaa'y tyundip, winets ja nwindson'ajtim Jesús øjts ñijkxy jam Jerusalén. ¹⁴Jøts ja jam tsaptøjk'agi-py tkubajtyii'ñ ja jaa'dyi pøn too'k-tip ja tsakaa, pøn too'ktip ja borreek, pøn too'ktip ja pak, jøts nayide'en pøn ja myigu'uk myeeñ tyikwa'kxidip, ja' jam wyinaty tsinaadyip mayim ja jam tunk'atti. ¹⁵Ku ja nwindson'ajtim Jesús ja øjts jade'en t'ixy, xjats ja tyik'øyiyii'ñ tu'uk pawojp, jøts ja jam tpawojpkijxy niduki'iyi ja jaa'y jam tsaptøjk agø'øm, møøt ja byorreek møøt ja chakaa. Jøts ja meeñ yikwa'kxpidi øjts ja myeeñ ja yik'ixko'odi, jøts ja myesi ja øjts yikte-jimbetti. ¹⁶Jøts ja tnimaay ja jaa'y midi paktoo'ktip:

—¡Yikjiwa'akti yø ya! ¡Kidi nDeety tyøjk maadyøjk xyikwa'andi!

¹⁷Winets ja pyabøjkpitøjk nay jatyi tja'myajtsidøø ja nøky mǎ ja David yide'en wyaañ: “Møk øts nba'ayøy ja mdøjk.”

¹⁸Xjats ja israelit jaa'y ttiibyøjktøø ja nwindson'ajtim, jøts ja tnimaadyøø:

—¿Ti tiy'ajtin øøts xuk'ejxp jøts ku xjagyepy ja kutujk ku jade'en m'adi'ich?

¹⁹Jøts nwindson'ajtim Jesús ja øjts t'adsøy:

—Yikidawdi yø tsaptøjk, kidigøøk xøøw øts yø jadigøjk nyikwa'kukit.

²⁰Winets ja israelit jaa'y wyandøø, jøts ja øjts ñi'mxyiyi:

—Wixijkyudujk jumøjt yø tø yik-tunk'aty yø tsaptøjk jøts yø tø y'øyi; ¿jøts

me mwa'añ jøts ku mets yø kidigøøk xøow xyikwa'k'øyt jadigojk?

²¹ Ku ja Jesús ja tsaptøjk tkajpxy, pø kyøømne'kx ja jade'en tyijpy. ²² Pø patyxi ku ja nwindson'ajtim Jesús ojts yjujkpyijky jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, yø'øts ja pyabøjkpitøjk yja'myatstøø ku ja wyinaty jade'en tø wya'añ. Xjats ja tjantyimyanchja'widøø ja Dios kyajpxy, jøts nayide'en tmibøjkidøø ja nwindson'ajtim y'ayuujk sã jaty ja wyinaty jade'en tø wya'añ.

Wã'ats ja Jesús tnijawi sã jaty jadu'uk jadu'uk wyinmay

²³ Kuts ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tyiknaxy ja paski xøow jam Jerusalén, jøts may ja jaa'y ja jam yjanchja'wiyøø tyiyja'wiyøø ku ja t'e-jxti ja myilagri'ajtin midi ja tyumpy. ²⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ka'ap ja nugo tyimnãgyiyakyi, kumi wã'ats ja t'ejxkapy ja niduki'iyi sã pønjabøn. ²⁵ Ka'ap ja chøkyiyi jøts ja pøn tyukmadowit sã jaty jaa'y jadu'uk jadu'uk yjaa'y'aty. Wã'ats ja kø'øm tyimnãjawi sã pøngapøn y'am yjotp wyinmay.

Ja Jesús jøts ja Nicodemo

3 Jamts idø'on tu'uk fariseit jaa'y pøn txøow'ajtp Nicodemo, jøts ja' idø'on ja israelit jaa'y wyindson'ajtip. ² Ja'ats ojts koots y'atstøk'ayø'ø y mã ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty, jøts ja ojts t'atsnøjmi:

—Windsøn, nnija'wip øøts jøts ku Dios tø mguexyi jøts øøts xyik'ixpøkt. Ka'ap me jeexyip jade'en xyiktuñ ja Dios myøk'ajtin milagri'ajtingøjxp sam ixyam xyiktuñin, ku jeexyip møøt mga'ity ja Dios.

³ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku ka'ap pøn tpaatt ja Dios kyutujk midi yjaa'y ja

tyanitanaapy pøni ka'ap pøn nayide'en kyaxi'iky jadigojk sam tø kye'exyin.

⁴ Winets ja Nicodemo tyiktiiy jøts ja tnimaay ja nwindson'ajtim Jesús:

—¿Sudsots ja møj jaa'y nayide'en jadigojk kyaxø'økt sam ja tø kye'exyin? ¿Pø sudso'ampy jadigojk tyøkit tyaak yjotp jøts kya'axkojmit?

⁵ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja yide'en t'adsøøy:

—Janch øts idø'on nwa'añ, pøni ka'ap pøn jade'en kye'exy ejxim ja jaa'y kye'exyin, jøts nika'ats ja Dios myøk'ajtin myø'øyi, ka'ats pøn mibaat tyøkit mã Dios ja kyutujk ttanitani ja yjaa'y. ⁶ Ku ndeety ndaak xyikaxø'jkyim, nugo yø' xmo'øyim ja jaa'y'ajtin; jøts ku ja Dios x'u'nk'ajtyim, ja'ats ja myøk'ajtin ja y'Espiritu Santo xmo'øyim. ⁷ Kidi ni-gyumaap xjawi jøts ku jade'en nnøjmi: “Niduki'iyi jaa'y pyaat'atyidi ja chinaa'yin tyiktigatstít, ka'axigajstipts ja ñamyayi jade'en.” ⁸ Pojpy øy madsøø pyøjy; wã'ats nmadøø'yim sã wyina'añ ja poj, ka'ats nnija'wa'an pøni mã chøøñ jøts pøni mã ñijky. Nayide'ents idø'on ñamyayi ja'adi pøn ja Dios myøk'ajtin yikaxø'jkiyidip.

⁹ Winets ja Nicodemo tjaaktiibyijky:

—¿Sudso yø ndejin jade'en?

¹⁰ Xjats ja y'adsoji ja nwindson'ajtim Jesús:

—¿Pø møj maestrimts mets ya israelit kajpkijxy, jøts mets yø yjade'embi xkani-madøø? ¹¹ Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku øøts ja' nnigajpxy midi øø nnija'wip, jøts nay ja' øøts nidestigi'ajtpy midi øø tø n'ixy; jøts meets ja xkajanch-jawi sã øø njawa'añ. ¹² Nika' xjanch-jawidi ku øts ja'abaat ndyimyjanigajpxy ti jaty ya naxwiiñ, ¿ti ja'ats mee mjaak-janchjawip ja tsajpjøtpyit yja' ku meets njadukmado't?

¹³ Ka'axi jap pøn y'ats'øch jap tsajpjøtpy, øts idø'on jap tsoo'mp kumi øts jap'ajtp jap tsajpjøtpy; jøts

øts ja naxwii'ñit jaa'y ngudanaapy.
¹⁴Jøts nayide'en ø nyiktu'unt sam
 ja Moisés ojts ttuñin ja tsaal'ñ jam
 abak etjotp ku ja ojts køjxp tiyji'iky,
¹⁵jøts ja kyawindigø'odyit pøni pøn ø
 xjanchja'widip, xemikøjxp ja tpaattit
 ja kunuu'kxy jujky'ajtin ja kunuu'kxy
 chinaa'yin.

Pya'ayøopy ja Dios ja naxwii'ñit jaa'y

¹⁶Janch møk ja Dios tsojkin tjagyepy,
 jøts tpikta'aky ja pya'ayo'owin ya
 naxwiiñ ku ja y'U'nk tkexy mid
 tu'umchi, jøts ja kyawindigø'odyit pøni
 pøn ja tjanchja'widip, jøts ja xemikøjxp
 ja kunuu'kxy chinaa'yin ja kunuu'kxy
 jujky'ajtin tpaattit. ¹⁷Kidi ja'ajip ja
 Dios y'U'nk tyanguejpxy ya naxwiiñ
 jøts ayo'on ja ttukpaatt ja naxwii'ñit
 jaa'y, jade'en'ampy ja tkexy jøts ja
 tyiknitso'ok'att ja naxwii'ñit jaa'y.

¹⁸Pøni pøn tjanchja'wip ja Dios
 U'nk, ka'ap ayo'on ja yiktaguwani;
 pønts tkajanchja'wip, ja' y'ayo'on
 kutujkp xemikøjxp ja'agøjxp ku
 tkajanchja'wiyidi ja Dios y'U'nk mid
 tu'ugyi. ¹⁹Pøni pøn tyimjade'en'ajtip,
 tø y'ayo'on ja kyutujknidi, ku ja
 myiiñ ya naxwiiñ mid ja jaa'y øy tsuj
 tyikwinmaa'nbyatp, ka'ap ja yikupijky.
 Ne'egi ja kube'ets'ajtin kugoots'ajtin
 ja ne'egi chojktip, ja'agøjxp ku
 ja tyumjaka'øybi ttunwa'andi.
²⁰Niduki'iyi pøn ja tyumjaka'øybi
 ttundip, kawin'ijxyim ja tjawidi ja
 yikøwyinmaa'nbyatpi. Niwine'enin
 ja tkamijotwa'andi ja'agøjxp jøts
 kyanigaxø'øktit ja ky'ødyu'unindi.
²¹Pønts ttsinaadyip ja tyii'byi yjanchpi,
 ja'ats tmijotwandip mid øy tsuj
 tyikwinmaa'nbyatp ja jaa'y, jøts ja
 tyiknigaxø'øktit ja Dios yja' ti jaty ja
 tyundip.

Ku ja Juan Bautista jadigojk tkajpxpaaty ja Jesús yja'

²²Kuts idø'on ja jade'en y'ukjajty,
 xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts
 tmøodi ja pyabøjkpitøjk jam Judeit
 naxjotp. Niyjegy ja jam tyaa'nidøø jøts
 ja jam møøt yiknøbajttøø. ²³Jøts ja
 Juan nay ixam ja wyinaty yiknøbatmi
 ixam Enón mid ja Salimit kajp
 myiwingon'ajtpy, ja'agøjxp ja jam
 yiknøbety ku ja nøø jam janch kom;
 jamts ja jaa'y myendi jøts ja jam
 y'atsnøbatti. ²⁴Jawyeenip idø'on ja
 jade'en yjaty, ka'anin ja Juan wyinaty
 yikpikta'aky puxøjkjotpy.

²⁵Jøts nay winet ja Juan pyabøjkpi
 winaagin tnadyamigajpxyidi møøt
 ja myigu'uk israelit jaa'dyi, ja' ja
 tnadyamigajpxiyidip sa ja pøky
 wya'ach. ²⁶Nay winets ja Juan
 y'atsyiknimaay:

—Windsøn, ixam ja ixyam yiknøbety
 pøn mets jam wyinaty møøt xøbid-
 simy ma ja Jordángit nøø, ja' pøn mets
 ojts xnigajpxy jøts niduki'iyi jaa'y ja
 yjanchpabikyiyi.

²⁷Xjats ja Juan ja tnimaay:

—Ka' pøn ti tniyjaty pøni ka'ap Dios
 myø'øyi. ²⁸Meetsxi ojts wa'ats kø'øom
 xtyimyadøy ku ø nwa'añ jøts ku øts
 ka' nCristo, jøts ku ø nja'aji pøn jawy-
 een yikajxp nugo. ²⁹Janch tsuj øts,
 janch xondakp øts, jade'en ejxim ja
 tø'øxmyiyø'øbyi tyik'amajtski myigu'uk;
 jade'en øts nnayjawiyi kuts nmadøy
 ja Jesús y'ayuujk. ³⁰Yø' møjtkipnim
 jøts øts kuwani n'amutskit, kuwani
 n'ixnøjkxt.

Ja' pøn tsoo'mp jap tsajpjøtpy

³¹Ja' pøn tsoo'mp jap tsajpjøtpy, tum
 ja' tuki'iyi tnitanaapy. Jøts pøn ya
 naxwiiñ'ajtp, ja naxwii'ñits ja ja'ajtip,
 jøts tum ja'ayi ja ñigajpxy ti jaty ja ejtp.
 Pønts tsoo'mp jap tsajpjøtpy, ja' tuki'iyi

magoxk tō xyiknaxy ja yaa'dyōjk, jōts pōn ixyam mōōt, ka'ats ja xniyaa'yi. Jōts ku jade'en tō mwa'añ, janch tiigyajpxy idō'ōn yō'.

¹⁹ Kuts ja tō'ōxyōjk jade'en tmadōōy, jōts ja wyaañ:

—Mets teety, wa' mets idō'ōn yjawi Dios mets idō'ōn kyugajpxy.

²⁰ Wine'enin oō nsamariitjaa'y'aty, ya oōts ja n'aptōjk twindsō'ōgidi ja Dios ixya kojpkijxy, meetsts wine'enin mee m'israelitjaa'y'aty, jade'en mee mwa'añ jōts oōts ja jam nwindso'ōgit Jerusalén.

²¹ Jōts t'adsōōy ja nwindso'ōn'ajtim Jesús, jōts ja tō'ōxyōjk yiknōjmi:

—Ōy xkamibōkt, wingomp idō'ōn jōts meets xwindso'ōgidit ōy madsoo ja Dios. Ka' pyaat'aty jōts kuwani mdyimye'endit ya kojpkijxy uk mnōjkxtit jam Jerusalén. ²² Meets samariit jaa'y, ka' mee xnijawi pōni ti mee mwindso'ōjkip; oōts, nnija'wipts oōts midi oō nwindso'ōjkip; jabi israelit jaa'yts nīkōjxp myiñ ja nitso'ok'ajtin. ²³ Ixyamts ja xōōw ja jumōjt tō yja'aty, jōts ku nayi Dios myōk'ajtingōjxp nay ja' tyiy'ajtingōjxp yikwindso'ōgit ja Dios Teety, pōni pōn tjantyimwyindsō'ōjkidip ja Dios. Jade'en ja ttsōky jōts ja jade'en ttu'undit pōni pōn ja windso'ōjkiiyip. ²⁴ Tu'ugyi tum jade'en Dios jōts myōk'ajtin; jōts pōn ja windso'ōjkiiyip, nay ja mōk'ajtints ja yiktu'undip mōōt ja tyiiby i janchpi.

²⁵ Xjats ja tō'ōxyōjk wyaañ, jōts yikni-maay ja nwindso'ōn'ajtim:

—Nnija'wip ōts jōts ku mye'ent ja Mesias —midi tyijpy Cristo, midi memp yiknitsokpi—; jōts ku ja mye'ent, ja'ats tuki'iyi xukmadoogōjxim.

²⁶ Jōts nwindso'ōn'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ōts ja', ōtsxi dō'ōn, ejx idō'ōn ixya nmigajpxy.

²⁷ Winets ja nwindso'ōn'ajtim pyabōjkpitōjk yja'ttōō, jōts ja

nīgyumaap tja'widi ku tō'ōxyōjk ja mōōt myadya'aky. Ka'ats pōn nāy'a'eixiyi jōts ja tyiktō'ōt ti chōjkpy uk ti ja tō'ōxyōjk mōōt nadyamigajpxy.

²⁸ Xjats ja tō'ōxyōjk jamiy tnikejky ja chiiy, jōts ja ojts nījkxy jam kajpjotp. Jamts ja jaa'y ja ojts t'atsnōjmi:

²⁹ —Mendi jōts jaa'y tu'uk x'ats'ejxtit pōn o tō xukmadōy tuki'iyi sa jaty o tō n'adi'ich. ĆKidi ja Cristip idō'ōn ja ndejin, midi ja Dios tkajxp?

³⁰ Winets ja jaa'y choo'ndōō jam kajpjotp, jōts ja ojts tminōjkxti ja nwindso'ōn'ajtim Jesús ma ja jam wyinaty.

³¹ Jōts idō'ōn pyabōjkpitōjk ja iexam nīi'mxyiyi mōk'ampy:

—Windsōn, ōy iiy wine'enin mga'aty.

³² Yide'ents ja ojts nīi'mxyidi:

—Ja ōts ngaaky njii'kxy midi ōts inet nga'apy njōō'kxp, ka' meets ja xnijawi.

³³ Xjats ja pabōjkpitōjk agō'omyi nāyiktōōbinaxwa'jkidōō, jōts ja nāwyaajnidōō:

—ĆWan ndejin pōngapōn ja kyaaky tō tyanimiñi?

³⁴ Yide'ents ja nwindso'ōn'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ja' ōts idō'ōn ngaaky'ajtpy njii'kxy'ajtpy ku ōts ja nbaduujnit ja y'ana'amin pōn tō xkexy jōts ōts tyunk ja nyik'abajtiyit. ³⁵ Pō yide'enxi mee mwa'añ: “Ja maktaxk po' kya'ity jōts pikta'aky pyidō'ōkt”; ōtsts wamp jōts mee nnōjmi: Ejxti yō kam midi ni'ipy, tō pikta'aky myōjaagōjxni jōts pyidō'ōknit.

³⁶ Yikmijuupy ja' pōn ttunk'ajtp ja pikta'aky jōts ja tyikpidi'iky; jōts ja pikta'aky midi yikpidi'kpy, ja' ja wya'añ jōts ja xemikōjxp tyu'unt. Jōts ja jade'en ni'amuki ttajotkujk'attit pōn neptip jōts pōn tyikpidō'ōktip ja pikta'aky. ³⁷ Pō janch tamxi dō'ōn ja' ku ayuujk wya'añ: “Wenkpi ja pikta'aky tnepp, jōts wenkpi ja tyikpidō'ōkp.” ³⁸ Jamts meets idō'ōn nguexy jōts ja pikta'aky xyikpidō'ōktit ma ka'ap tō mne'epti; jabi wenkpi tō

yjatundi yjapøkti jøts meets tyunk ja xaxojniyi.

³⁹ Mayts idø'on ja jamit jaa'y tjanchja'widøø ja nwindson'ajtim Jesús pøn idø'on jam kugajp'ajtip ja'abi kajp midi jam Samaria, ku ja tø'oxyøjk ja wyinaty tø tyimñii'mxyidi tiy janch, ku ja wyinaty yide'en tø wya'añ: "Tø øts ja tuki'iyyi xukmadooguixy sa jaty ø tø n'adi'ich, sa jaty njaa'y'aty." ⁴⁰ Xjats ku dø'on ja samariit jaa'y jam myendøø, jøts ja møk tnimaadyøø ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja jam myøøtaa'niyidit. Winets ja nwindson'ajtim Jesús jam tyaa'niyyi'ñ majtsk xøøw. ⁴¹ Jøts ja jaa'y may tjaaktyimyjanchja'widøø ku ja tyimyadowdi sa jaty ja kø'øm ñii'mxyidi. ⁴² Jøts ja tnimaadyøø ja tø'oxyøjk:

—Ndyimyjanchja'wipnim øøts inet. Kidi ja'ajip øøts nugo njanchja'wip sa jaty mee tø mwā'añ ku øø tø xukmadøø. Pø tøxi øøts yø yam kø'øm njaaktyimydøø sa yø wya'añ. Tøts øøts nnijawi jøts ku yø janch Cristo, pøn naxwii'ñit jaa'y tyiknitsokp.

Ku ja Jesús tyiktsoøjky tu'uk ja windsøn y'u'nk

⁴³ Xjats ku kyimajtskxøøw'ajty, jøts ja nwindson'ajtim Jesús chøø'ñ jam Samariit etjotp, jøts ja ojts yjaaktyimñijky jam Galileit etjotp. ⁴⁴ Jøts idø'on ja jade'en yjajty sam ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty kø'øm tø wya'añin, jøts ku ja Dios kyugajpxy ne'egi ka'ap yikupiky jam kyø'ømgajpkøjxp. ⁴⁵ Kuts ja nwindson'ajtim yja'jty jam Galileit etjotp, jøts ja jamit jaa'y, chojktip ja' ku ja jam yja'jty, kumi tø ja wyinaty y'atsxøbaatnidi Jerusalén ku ja paski xøøw jam wyinaty tø ñaxy. Tøts ja wyinaty tuki'iyyi t'ejxkøxti ti jaty jam wyinaty tø ttuñ ja nwindson'ajtim Jesús ku ja xøøw jam ñajxy.

⁴⁶ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts ñijky jadigojk jam Caná midi nay jam

Galileit etjotp, ma ja wyinaty ja tsujxk nøø tø t'ukyikvinojaty. Jøts jamts idø'on tu'uk mõj windsøn tyumbimi midi nayide'en windsøn, ja'ats idø'on y'u'nk jam wyinaty pøjkíp Capernaum. ⁴⁷ Xjats ku ja tnmadøøø jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty tø yja'aty Galilea, jøts ku ja chøøñ Judeit etjotp, winets ja ojts t'ats'ixy jøts ja møk t'atsnøjmi jøts ja tmøødit jam tyøkwindum, jøts y'u'nk ja yiktso'ogiyit pøn wyinaty tyimy'ooki'imni. ⁴⁸ Jøts nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja jaa'y:

—Ka' meets janchja'win xjagyepy. Yø'øyi meets ja'ayi m'ijxpy yø milagri'ajtin.

⁴⁹ Yide'ents ja ñimaajyøø ja jaa'y pøn ja windsøn tyumbi'ajtpy:

—Men teety tsojk, namga'anim øts n'u'nk y'øøky.

⁵⁰ Winets ja nwindson'ajtim tnimaay ja jaa'y:

—Wimbejtñi, nøjxni jam mdøjkwindum. Jujky'ajtp inet ja m'u'nk.

Xjats ja tjanchja'wiyii'ñ ku nwindson'ajtim Jesús ja jade'en ñimaajyøø, jøts idø'on yjanchnijky. ⁵¹ Jøts ku ja wyinaty yja'atwani jam tyøjkwindum, winets ja tyumbitøjk ja ojts pyatsøyiyi, jøts ja ojts ñii'mxyiyi:

—Jujky'ajtp m'u'nk.

⁵² Jøts ja tyiktiiy ti hori dø'on ja y'u'nk wyinaty kujk tø myøkpøjk'okwa'añ, jøts ja tnimaadyøø:

—Uxø'øyip ja'ani, ja dø'on ja xøøw wyinaty waani yjopta'aky ku ja jøøn wyinajkiyky.

⁵³ Xjats ja u'nkteety ojts tja'myech jøts ku nay ja'abi hori ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø ñii'mxyi: "Jujky'ajtp ja m'u'nk"; jøts niduki'iyyi wine'enin y'u'nk ñidø'øxy y'u'nk y'una'jk ja jam møøt, jadine'en ja ojts tjanchjawidi ja nwindson'ajtim Jesús.

⁵⁴ Jøts idø'on jade'en mimajtsk ja milagri'ajtin kujk ttuñ ja nwindson'ajtim

Jesús jam Galilea. Tø ja wyinaty chøøñ Judea.

**Ku ja Jesús tyiktsøøjky tu'uk
køxujxpi pakxujxpi**

5 Xjats ku dø'on jade'en y'ukjajty, ttumidi xøøw, winets ja nwindson'ajtim Jesús wyimbijty, jøts ja ñijkxy jadigojk jam Jerusalén. ²Jam tøjk'aaw tu'uk ja'abi kajp midi yiktejp Borreek Tyøjk'aaw, jøts nay jam wingon tu'uk ja pili midi hebreit ayuujk yiktejp Betesda, magoxk ja tøjk'aaw ja tmøodi. ³Jamts ja maabyamaa'y kyo'knidi; pøn winapti, pøn pakma'atti, pøn køxujxtip pakxujxtip. Jøts ja jam t'awejxti ja nøø kunim ja y'adø'tst. ⁴Atskidakpts idø'on ja ankilis jam tu'uk pili agø'om, jøts ja t'atsyik'adi'ich ja nøø. Kuts pøn pamaa'y jawyeen ñidøki, najxpts idø'on pya'am ja', øy ja ti pa'am yjadyimyjapiky. ⁵Jøts pamaa'y jam wyinaty tu'uk pøn wyinaty ee'pxmajktuktujk jumøjtíp ja pa'am pyaadyi. ⁶Xjats ku nwindson'ajtim Jesús ja ojts t'ejxpaaty jøts ku ja jam kyo'kni, jøts ja t'ejxkajpy jøts ku pa'am ja wyinaty jadine'en jeky tmi'ejtni, jøts ja ojts tnøjmi:

—¿Mdsøjkpy tsoojkin?

⁷Jøts ja pamaa'y ja ojts yide'en y'adsøyi:

—Me teety, tyimñipøn øts pøn ø xnøyiktøkip jap nøøjøtpy ku yø nøø yja'ats'adi'ich. Yam ø njatøkiwyami jøts jatyi wenkpi ñidøki.

⁸Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay:

—Pidø'øk, wejtsjø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxnit.

⁹Jøts nay jatyi chøøjky ja jaa'y, ojts tyikpidi'iky midi ja jam tyamaapy jøts ja ojts yø'øcho'oni. Jøts kumi poo'kxin xøøwts wyinaty, ¹⁰winets ja israelit jaa'y tnimaadyøø ja jaa'y pøn wyinaty tø myøkpiky:

—Poo'kxin xøøwxi yam; jøts ka'ap pyaat'aty xtsømwidett yø mmaabajt.

¹¹Xjats ja t'adsøøy:

—Ja' ø tø xnøjmi pøn ø tø xyikt-sø'øky: “Yikpidø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxnit.”

¹²Jøts ja yiknimaay:

—¿Pøn idø'on tø mnii'mxyi: “Yikpidø'øk yø mmaabajt jøts mnøjkxnit”?

¹³Jøts ja jaa'y pøn idø'on wyinaty tø chø'øky, ka'ap ja tñijawi pøni pøn idø'on ja wyinaty tø yiktsø'øgyi. Jøts janch may jaa'yts jam, jøts ja nwindson'ajtim Jesús tøyim ja jam wyinaty cho'oni. ¹⁴Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jadigojk tpaajty ja jaa'y jap tsaptøjkjøtpy midi ja wyinaty tø tyiktsø'øky, jøts ja tnimaay:

—Øyim yikxon xmado'ot, ejx idø'on ixa tø mdsø'øky, kidi m'ukpøkyuni jøts kidi ti mjatyi ku jawaani ka'øy mdyimy'ukjajtnit.

¹⁵Winets ja ñijkxy pøn tø chø'øky, jøts ja ojts ttukmadøy ja israelit jaa'y, jøts kudam idø'on ja yja'aji ja Jesús, pøn ja wyinaty tø yiktsø'øgyi.

¹⁶Ja'agøjxp idø'on ja israelit jaa'y y'ijty tpawidetti ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja ttuku'oogiwya'andi ku dø'on ja jade'en y'adi'ich poo'kxin xøøw.

¹⁷Yide'ents nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Yam paat øts idø'on ndeety tyuñ, paty øts idø'on nayide'en nduñ.

¹⁸Yø'øts idø'on ja israelit jaa'y masi tyuku'oogiwya'andip ja nwindson'ajtim Jesús. Kidi nugo ja kutujkipxi ja kyamø'ijxpy ku ja poo'kxin xøøw, pø nayide'enxi ja ñabyikta'agyi sam ja Dios, ku ja wya'añ jøts ku Dios ja tyimdyeedyi.

**Jade'en ja Dios Teety ja kyutujk
tmø'øy ja Dios U'nk**

¹⁹Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Janch øts idø'øn nwa'añ jøts ku Dios U'nk ka' ti ttu'unt kyø'øm kutu-jkøjxp. Ja tyeety ja pyaduujnip yja' pøni sa ja kø'øm tnajtstuni. Tuki'iyi pøni ti tyumpy ja Dios Teety, nay ja'ats tyumpy ja Dios U'nk. ²⁰ Pø yjantyimchøjkpyxi ja Dios Teety ja y'U'nk, jøts ja tuki'iyi ttuk'ixy pøni ti jaty ja kø'øm tyumpy. Jøts yjaaktyimdyuk'ejx'adø'øtspnim ja' ja myøjpi ja y'øybi, midi meets ñigyumaap mjawidip. ²¹ Kumi nayide'en sam ja Dios Teety tyikujkpyiky ja oo'kpi jadigojk, nayide'ents ja Dios U'nk tyaky ja juky'ajtin pøni pøn ja tyamidsøjkpy. ²² Jøts ka'ap Dios Teety tpayø'øy pøn, ja Dios U'nk ja tø ttaguwani jøts ja' ja tø tmø'øy ja møk'ajtin jøts ja pyayø'øty, ²³ ja'agojxp nayide'en ja windsø'jkin yikmo'ot sam ja Dios Teetyin. Pøn tkamøjpiaktak ja Dios U'nk, nay ja Dios Teety ja kyamøjpiaktakpy pøn tkajxp ja Dios U'nk.

²⁴ Tyiiby yjanchpi øts idø'øn nwa'añ: Pøni pøn øts ngajpxy n'ayuujk xyik-møjjiyp sa jaty ø nwa'añ, jøts ku ja tjanchjawi pøn ø xkajxp, pyaatp ja xemikøjxp ja kunuu'kxy'ajtin; jøts ka'ap ja yiktaguwanit jøts ja y'ayo'ot, tø ja ttanaxy ja o'jkin jøts ja tpaaty ja kunuu'kxy juky'ajtin ja kunuu'kxy tsi-naa'yin. ²⁵ Janch øts idø'øn nwa'añ, jøts ku ixyam y'horipaaty ku ja jaa'y tmadojdit ja Dios U'nk kyajpxy pøn jaty tkajanchja'widipnim; jøts kuts tmi-mado'odit, pyaattips ja kunuu'kxy juky'ajtin ja'adi. ²⁶ Ja ku Dios Teety tjagyepy ja møk'ajtin jøts ja kø'øm tyaky ja'abi juky'ajtin, jøts nayi tøts møk'ajtin ja tmø'øy ja y'U'nk jøts ja tyakt nay ja'abi juky'ajtin. ²⁷ Jøts tø ja tkutujk-mø'øy jøts tiidyu'unin jøts payø'øyin ja ttu'unt, ja'agojxp ku ja naaxwiin'it jaa'dyi tkudani. ²⁸ Kidits ya'at ñigyumaap xjawidi, pø ja'atpxi dø'øn ja xøøw ja jumøjt ku ja jaa'y tmadojdit Dios U'nk y'ayuujk pøn windigøy ejtnidip, ²⁹ jøts

ja pyidsø'ømdit jap oo'kpi jutjøtpy. Pøn øy tø y'atsnaaxwiin'aty, pidso'ømdipts ja' jøts ja tpaattit ja kunuu'kxy juky'ajtin; pønts tø kyanaxwiin'aty øy, juky'øktipts ja nayide'en jøts ayo'on ja yiktaguwanidit.

Y'ejxi tyiyi sa Jesús kyutujk tjagyepy

³⁰ Niti nguidyimdyuñ ngø'ømwin-maa'ngyøjxp. Jade'en ø nduñ pøni sa nyik'ane'emy, jøts nima kyadigøy øts ja ndiidyu'unin, øts ja nbayø'øyin. Jøts niti nguidyimdyuñ ngø'ømdsojkingøjxp, ja' øts idø'øn ndumpy pøni sa tsoky ja Dios Teety midi ø xkajxp. ³¹ Kuts ø kø'øm nnañitestigiatit jøts ø kø'øm nnankmyøjiwya'aniyt pøni sa ø njawa'añ, ka'ap yø ti tiy'ajtin tjagyepy. ³² Jaaxi ja' pøn ø xnitestigiatit, jøts øts ja xpudøki; jøts pøni sa ja wya'añ, nnija'wipts øts ja' jøts ku tiy janch ja wya'añ. ³³ Meetsxi ojts xiibyiky ja Juan, jøts tiy janch ja' sa ja wya'añ ku ja y'adsøøy. ³⁴ Kidits ja'ajip ø nmøk'ajtpy øy pøn jaa'y ja tiy'ajtin tjayaky; jade'en'ampy øts idø'øn jade'en nwa'añ jøts mnitso'ok'ajtin xpaattit. ³⁵ Jade'en idø'øn ja Juan y'lijty sam jaj yjajyin, jøts meets yjaj ja waani tø x'uktaxondakojiyi. ³⁶ Njagejpyts øts tiy'ajtin jawani ka'pxy sam øts ja Juan ojts xkanigajpxyin. Tuki'iyi ti jaty ø ndumpy, nay ja' idø'øn yø' midi øts Dios Teety tø xa'ane'emy jøts øts ja ndu'unt, yø'øts tyanigaxø'kp jøts ku tyiyi yjanchi ku øts Dios Teety tø xkexy. ³⁷ Nayi yajkpy ja Dios Teety tiy'ajtin nayide'en jøts ku øts ja xkexy, øy meets ja nijuuni xka'ijxñim, øy meets ja nijuuni xkamadøynim. ³⁸ Jade'ents ja y'øgyajpxy ja y'øy'ayuujk ka' xja'gyukidinim, ja'agojxp ku ja ka' xjanchjawidi pøn ja Dios Teety tø tkexy. ³⁹ Janch ni'ejxi nibaadi meets Dios kyajpxy x'ixpøjkiiyi, kumi jap meets ja xtyimyjapaatwa'añ ja kunuu'kxy

juky'ajtin midu xemikøjpx; jøts øts Dios kyajpxy jap xnimadya'aky, ⁴⁰ jøts meets ka' xpabøkwa'añ ku njadukpaatwa'andi yø'øbi juky'ajtin.

⁴¹ 'Ka' øts naxwii'ñit jaa'y y'agujkwindso'jkin ngupøjkiyi. ⁴² Jøts njaaktyimñija'winip meets jøts ku meets Dios ka' xtsøky. ⁴³ Ja Dios Teety ø ngudanaapy ku ø nmiñ, jøts meets xkagupiky; kuts mye'ent jadu'uk kyø'ømdsojkingøjpx, mgupøkpts meets ja ne'egi. ⁴⁴ ¿Ma meets ja janchja'win xmøøt'ajtnit, kumi mnagyupøjkxip meets ja windsø'jkin xem yam, jøts ka'ap ja tu'ukpi Dios yja' y'ixajyidi jøts ja xyiktu'undit? ⁴⁵ Jøts kidi mwa'andi jøts ku mee nni'øønit jam Dios Teety wyingujk; ja Moisés ja' mee kø'øm mni'øø'niyip, pøn mee møk mjøp'ixpy. ⁴⁶ Kuk meets ja jeexyip xjanchjawi sa wya'añ ja Moisés, nayi tøts meets jeexyip nayide'en xjanchjawi, pø ja'axi ja Moisés ojts tjaja'y jøts øts ja xnigajpxy. ⁴⁷ Pøni ka'ats ja xjanchjawidi midu ja yjaay, ¿mats meets ja xjanchja'winit midu mee ndukmadøøpy?

Ku ja Jesús tyikaay ja nimagoxk milbi jaa'y

6 Xjats ku dø'øn ja wyinaty jade'en tø jyaty, winets ja nwindso'n'ajtim Jesús ojts ñijkxy jam Galileit mejy pya'am, jam jaduktamajñ. Nay yø'øbi mejy idø'øn yiktejp Tiberias. ² Jøts may jaa'y ja jam ojts myøødiyi, kumi tø ja wyinaty yik'ixy ja myilagri'ajtin ku ja tyiktsø'øky ja pa'amjaa'y. ³ Jøts ja nwindso'n'ajtim Jesús pyatøjkiyi'ñ ma kojpk jam, jøts ja jam tmøøt'ixaajky ja pyabøjkpitøjk. ⁴ Pyaatwanipts wyinaty ja paski xøøw midu ja israelit jaa'y xyø'ajttip. (Ja' xøøw yja'myajtstip sam ojts y'awa'atspidsømdi jam Egipto y'etjotp.) ⁵ Jøts ku nwindso'n'ajtim Jesús ojts t'ixy jøts ku may jaa'y ja pyamiñiyi, winets ja nmaay ja pyabøjkpi Felipe:

—¿Mamts inet jadine'en njuu'yindit ja kaaky ja jii'kxy jøts yø jaa'y niduki'iyi kya'adyit?

⁶ Jade'en'ampy ja jade'en wya'añ jøts ja t'uk'ixy sa ja Felipe jyatyimy'uk-wa'ant; jøts kumi Jesús, ñija'wipts ja kø'øm pøni sa dø'øn ja ttu'unt. ⁷ Xjats ja Felipe ja y'adsoojoø:

—Ku tsapkaaky majtsk magø'pxy denario juyin, niwine'en ja kyidyimñibaadit øyik pøn wine'enin yiin waan tyaja'adiyit.

⁸ Winets ja pyabøjkpi jadu'uk wya'añ pøn Andrés'ajtp, ja Simón Pedro y'uch:

⁹ —Ixyadam tu'uk mutsk mixyu'nk, magoxk cebadi tsapkaaky tmøødi jøts ajkxu'nk majtsk. ¿Ti windem yø may-jaa'y yø ndapaajtnam?

¹⁰ Xjats ja nwindso'n'ajtim Jesús wya'añ:

—Nøjmidu niduki'iyi yø jaa'y jøts wan t'ixa'akti.

Janch miyjoajt idø'øn jam ja et, jøts ja yaa'dyøjk nimagoxk milin y'ixaktøø. Nika'ap ja tø'øxyøjk yikmachøy møøt ja y'u'nk y'una'jk. ¹¹ Winets ja nwindso'n'ajtim Jesús tnixajiyi'ñ ja tsapkaaky, jøts ku ja ojts jawyeen ttukmøjawi ttukunuu'kxyjawi ja Dios Teety, jøts ja ojts tmø'øñim ja pyabøjkpitøjk. Ja'ats ja ojts tyikwa'kxti, jøts ja ojts tmo'odi niduki'iyi ja jaa'y pøn jam wyinaty tø y'ixa'akti. Nayide'en ja ojts tyikwa'kxti ja ajkx, jøts ja ojts tmøøgyøxti wine'enin ja kø'øm tsokti. ¹² Jøts ku y'abajtidøø kyujxidøø, jøts ja nwindso'n'ajtim Jesús tni-maay ja pyabøjkpitøjk:

—Pøkmukti tuki'iyi yø abu'xk midu jaty tø wyindañ, jøts kidi nugo ti wyindigøy.

¹³ Winets ja tøkmuksøø, jøts ja makmajtsk kach ujts t'abøjkidyøø ja kaaky abu'xkuna'jk, midu wyinaty tø wyindañ ja magoxkpit cebadi tsapkaaky. ¹⁴ Xjats ja jaa'y wyandøø ku ja t'ejtøø jøts ku ja

nwindsøn'ajtm Jesús jade'en wyinaty tō ttuñ ja milagri'ajtin:

—Janch yō' tam idø'on Dios kyu-gajpxy'ajtpy pøn yiktejp me'emp ya naxwiiñ.

¹⁵ Jøts kumi yja'wiyii'ñts ja nwind-søn'ajtm Jesús, jøts ku ja jaa'y ja wyi-naty aguwaní yiknøjkwā'añi, jøts ja yiktøkiwya'añi møj windsøn, winets ja ojts nadyu'tuk yjiwa'aky jøts ja ojts ñi-kxy jam kojpkøjxp.

Ku ja Jesús ojts yø'øy jam mejwyingøjxp

¹⁶ Xjats ku ja et wyinaty tō kyoodsñi, winets ja nwind-søn'ajtm Jesús pyabøjkpitøjk kyidaktøø jam mejy agø'øm. ¹⁷ Jamts ja ojts tyøkidi barkijotp, jøts ja ojts ttanaxwa'andi ja mejy, jam idø'on ja nyøjkxti Capernaum. Jøts janch xaachkootsni dø'on, jøts ka'anims wyinaty ja nwind-søn'ajtm Jesús wyimbejtni. ¹⁸ Winets janch møk pyojpinaxwa'knøø, janch jadi'iñi ja nøø pyidø'kni. ¹⁹ Jøts ku dø'on ja jam wyinaty ñaxti, magoxk uk tudujk mil xajkin tō yø'øñidi, winets ja t'ejxpattøø ja nwind-søn'ajtm Jesús jøts ku jam wingon ja barki tnimiñ. Yø'øpy ja nøø wingøjxp, jøts ja yjantymchø'jkidøø. ²⁰ Yide'ents ja ñimaajyidøø:

—iØts idø'on, kidi mdsø'øgidi!

²¹ Xjats ja yjotkukidøø, jøts ja ejtni xoni tyiktøjkidøø jap barkijøtpy, jøts ja pojn ojts yja'atti ma dø'on ja wyinaty ñøjkxti.

Ku ja Jesús ja mayjaa'y ojts y'ixa'ayi

²² Jøts ku kyimjabom'ajty, jøts ja jaa'y pøn jam wyinaty tō tyandi jam mejy'am, jøts ja ojts tnijawidi jøts kudam ja nwind-søn'ajtm pyabøjkpitøjk wyinaty tō cho'onidi, jøts ku ja barki ja wyi-naty tō ttanøjkxti midi jam wyinaty tu'ugyi, jøts ku nwind-søn'ajtm Jesús

ja nika'ap tmøødidyøø. ²³ Jøtsnim ojts yja'atti wenkpi barki midi jam tso'ondip ma ja kajp jam txøøwi Tiberias, jam wingon ma ja jaa'y jam wyinaty ja tsapkaaky tō yikmo'odi, ku ja nwind-søn'ajtm wyinaty jawyeen tō ttukmø-jawi tō ttukunuu'kxyjawi ja Dios Teety. ²⁴ Xjats ku ja jaa'y t'ejxtøø jøts ku ja nwind-søn'ajtm Jesús jam ka'ap pøn, jøts ni ja pyabøjkpitøjk jam kya'etti, winets ja ttatøjkidøø ja barki midi jam wyinaty tō yja'atti, jøts ja ojts ñøjkxti jøts ja t'at-s'ixa'awa'andi jam Capernaum.

Ja Jesús amuum xyikjuky'ajtm

²⁵ Jøts ku ja ojts yja'atti jam mejy agø'øm, jøts ja ojts tpaatti ja nwind-søn'ajtm Jesús, jøts ttiibyøjktøø:

—Windsøn, ¿windii mja'aty ya?

²⁶ Jøts nwind-søn'ajtm Jesús ja ñimaajyidøø:

—Janch øts idø'on nwa'añ, jøts ku meets ja'agøjxp x'ixa'ay ku mee ku'uxyi ojts mgay, jøts nigidi meets xja'gyukidi tigøjxp øts ojts ja milagri'ajtin nduñ. ²⁷ Køjxp najxp kaaky jii'kxy y'ity, jøts kidi ja'abi xnidundi. Ja' ne'egi mni-du'undip midi xemikøjxp jajkp midi mmo'ojidip ja kunuu'kxy juky'ajtin. Yø'øbi kaaky yø'øbi jii'kxy øts idø'on nyajkpy, pø øtsxi ja naxwii'ñit jaa'dyi ngudanaapy.

²⁸ Winets ja jaa'y tyiktøødøø jøts ja tnimaadyøø ja nwind-søn'ajtm:

—¿Tits øøts idø'on ndu'ump jøts ja yktu'unt pøni midi dø'on ja Dios chøjkpy jøts øøts ja ndu'unt?

²⁹ Jøts nwind-søn'ajtm Jesús ja y'adsoojidøø:

—Midi mdu'undip, ja' Dios chøjkpy jøts ja xjanchjawidit pøn ja tō tkxy.

³⁰ Jøts ja tjaaktyimdyiiibyøjktøø, yide'en tnimaadyøø ja nwind-søn'ajtm Jesús:

—¿Ti ejxa'ants mbikta'akp midi øø n'ejxp jøts myikjanchjawit? ¿Ti dø'on

mdu'ump? ¿Ti dø'øn myik'øyip? ³¹ Ojtsxi adøm ja n'aptøjk tjøø'kxti ja jii'kxy jam abak etjotp sam ja Dios kyajpxy wya'añin ku ja ñimy: “Ojts Dios ja tsapkaaky ja tyukayidi midi tso'omp tsajpjøtpy.”

³² Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyidi:

—Janch øts idø'øn nwa'añ ku mee nnøjmi: Jøts kidi ja Moisésip ja', kidi ja'ajip ja ojts myøøyidi ja tsapkaaky midi tso'omp jap tsajpjøtpy, pø ja Dios Teetyxi ja' pøn tyajkp tyimya'abi tsapkaaky midi tso'omp tsajpjøtpy. ³³ Ja tsapkaaky midi Dios yajkpy, ja' idø'øn tø kyida'aky jap tsajpjøtpy. Ja'ats yajkpy ja kunuu'kxy jujky'ajtim pøn jaty ya naxwi-ñ'ajttip, pøn ya yjanchja'widip.

³⁴ Winets ja tnimaadyøø ja nwindson'ajtim:

—Teety, møøy'ejtik øøts yø'øbi tsapkaaky.

³⁵ Jøts nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñi'xmyidi:

—Øts idø'øn ja' sam ja tsapkaaky midi tmøøpy ja jaa'y ja kunuu'kxy jujky'ajtim. Pøni pøn ø xnimemp, pøn ø xpabøkp, niyuuni yuuj xøøw ja tka'ext; pøni pøn ø xjanchja'wip, niyuuni tøødsi ja tk-agupøkt. ³⁶ Jade'ents sam tø nnøjmidi, ka' mee xjanchjawi øy mee tø xja'ixy. ³⁷ Niduki'iyi øts ja xnimendi pøn øts ja Dios Teety xagøøjkp; jøts ja'adi pøn øts idø'øn jade'en xnimendip, ka' øts ja mibaat ngajxpidsimy. ³⁸ Kaja'ajip øts jap tsajpjøtpy tø nnidsøøn jøts øts ja ngø'ømwinmaa'ñ nyiktu'unt, pø ja' Dios Teetyxi øts ja yja' nduujnip pøn ø xkajxp. ³⁹ Jøts ja' idø'øn ja chøjkpy jøts ø ni tu'ugin nga'eixigø'øty pøn jaty øts ja tø xagøøki, jøts øts ja nyikjujkyøktit ku wyinaty ja naxwii'ñit kyøjxnit. ⁴⁰ Jøts nay ja' ja chøjkpy jøts niduki'iyi tpaattit ja jujky'ajtim midi xemikøjxp pøni pøn t'ejxtip tnija'widip, pønts tpaøktip ja

Dios U'nk, jøts øts ja ñiyikjujkyøktip ku naxwii'ñit kyøxt.

⁴¹ Winets ja israelit jaa'y tyabagajpx-pinaxwa'akti ja nwindson'ajtim Jesús ku dø'øn ja wya'añ: “Øts idø'øn ja', ja tsapkaaky midi kidakp jap tsajpjøtpy.” ⁴² Jøts wyandøø:

—¿Kidi ja Jesúsip yø' pøn José myajnk'ajtpy? Pø nnija'wimts adøm ty-eety tyaak yø'. ¿Sudso yø jade'en wya'añ jøts ku yø tsajpjøtpy kyida'aky?

⁴³ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Majtstu'utti yø pagajpxk. ⁴⁴ Ka'ap øts pøn nugo ajawi xtyimñimiñ pøni ka'ap øts Dios Teety ja kø'øm xagøøki pøn ø xkajxp; jøts øts ja jaa'y nyikjujkyøkt ku wyinaty ja naxwii'ñit kyixy. ⁴⁵ Yide'en ja Dios kyugajpxy ñøky wya'andi: “Dios ja niduki'iyi yik'ix-pøkidip.” Jade'ents øts ja xnimendi pøn jaty ja Dios Teety y'ixpøjkin tmadojidip, pøn jaty ja tnija'widip.

⁴⁶ Ka'axi pøn t'ixy ja Dios Teety; pø ja'ayixi ja nadyu'ugyi t'ejxp pøn nay jam tso'omp ma Dios. ⁴⁷ Jøts tyiiby øts idø'øn nwa'añ jøts mee nnøjmi, pøni pøn ø xjanchja'wip, ja'ats idø'øn tpatp ja tsinaa'yin midi xemikøjxp. ⁴⁸ Øts idø'øn ja' sam ja tsapkaaky. Øts nyajkpy ja kunuu'kxy tsinaa'yin ja kunuu'kxy jujky'ajtim. ⁴⁹ Ojtsxi ja m'aptøjk tkaydi ja tsapkaaky jam abak etjotp, jøts ja jade'enbaat y'o'jkøjxtøø niduki'iyi; ⁵⁰ ja tsapkaakyts midi ø ndijpy ja tsajpjøtpy kidakp, jøts ku ja pøn tka'adyit, ka'ats ja y'anmija'win wyindigø'ødyit. ⁵¹ Øts idø'øn ja kø'øm yø'øbi tsapkaaky midi tø kyida'aky jap tsajpjøtpy; jøts ku pøn tka'aty yø'øbi tsapkaaky, xemikøjxp ja yujky'att. Ja'abi tsapkaaky øts idø'øn ñamyayi nyakp, ku øts ja nne'kx ku øts ja nni'jpy ndagøømøøyt ja naxwii'ñit jaa'y jøts tpaattit ja nitso'ok'ajtim.

⁵² Winets ja israelit jaa'y agøømyi tkajpxy'ajtpinibøjkidyøø, jøts ja ñawya'añidi:

—¿Sudso ñe'kx sudso ñi'jpy yø xmøøwya'añin jøts ja nga'ayin njøø'kxin tsapkaagyin?

⁵³ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñi'mxyidi:

—Øts idø'øn wamp, pøni ka' øts nne'kx xjøø'kxidi ñi'jpy x'uukti, ka'ats ja nitsoojkin xpaattit. ⁵⁴ Pøni pøn nne'kx xjøø'kxip ñi'jpy x'uukip, ja'ats ja kunuu'kx jujky'ajtin tpaattip; øts nyikjujkyøktip ja' ku naxwii'niit kyøxt.

⁵⁵ Kumi jade'en'ampy ja møk'ajtin xjagyaptit øts nne'kxjøxpx ñi'jpyjøxpx.

⁵⁶ Pøni pøn øts nne'kx xjøø'kxip ñi'jpy x'uukip, xemikjøxpx øts nmøøtt n'ett.

⁵⁷ Ja Dios Teety pøn ø xkajxp, ja' tmøøt'ajtp ja jujky'ajtin, ja'agøxpx øts njujky'aty; jøts nayide'en pøn øts nne'kx ñi'jpy xjøø'kxip, nay øts køjxpxi y'etti. ⁵⁸ Ja'abi tsapkaaky øts idø'øn nnigajpxpy midi kidakp jap tsajpjøtpy. Ka'ap yø ñayide'eni sam ja tsapkaaky midi meets ja m'aptøjk ojts tkaydi, jødsyim ja ojts niduki'iyi yjadyimy'ookti; pønts tkaapy yø'øbi tsapkaaky midi ø ndijpy, pyaattpts ja jujky'ajtin ja' xemikjøxpx.

⁵⁹ Jam idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús yø yjade'emb i xpøjkin tyajky ma ja jaa'y ñamyukyidi tsaptøjkjotp, jam Capernaumit kajpkjøxpx.

Ya'at ayuujk xuknija'wimp ja øchinaa'yin midi xemikjøxpx

⁶⁰ Kuts ja pyabøjkpitøjk jade'en tmad-owdi ja ixpøjkin pøn jam wyinaty tpawidejttip ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja wyandøø:

—Ku yø jade'en wya'añ, janch tsep yø' jøts yø yikupøkt; ¿pøn yø jade'en tijy ukmøjpikta'akip?

⁶¹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tja'wiyii'ñ, jøts ku ja jade'en

tjanch'ayoji ku ja wyinaty jade'en tø wya'añ, winets ja tyiktiiy:

—¿Yø' m'ayoojidip? ⁶² ¿Sa mdejtit winets jøts ku ø nbatøjkinit nay jap ma øts jap ijty ndsøøni? ⁶³ Ja anmija'win ja' idø'øn jujky'ajtp; ¿ti yø ne'kx?, ka'ap yø ti wya'añ. Jøts ti jaty ø tø nga-jpxy, yø' idø'øn ja Dios tyiy'ajtin'ajtpy, jøts yø' idø'øn yikjujky'ajtp xemikjøxpx. ⁶⁴ Jøts ja meets ixa winaaagin pøn yø tkajanchja'wip.

Tø dø'øn ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty tnija'wiñi pøn jaty ja'adi pøn tkajanchja'widip, jøts ja' pøn ja køyakiyip. ⁶⁵ Jøts ja yide'en yjaakwaañ:

—Ja'agøxpx meets jade'en nnøjmi jøts ku ø ka'ap pøn nugo ajawi xnimiñ, pøni ka'ap Dios Teety ja kø'øm xagidøki.

⁶⁶ Winets may jaa'y myajtstuujtiniyi ja nwindson'ajtim Jesús, ka'ap ja t'ukmøøtwidejtnidi. ⁶⁷ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ojts tyiktiy jøts ojts tnøjmi ja ñimajmajskski jaa'y pøn ja pyabøjkpi'ajtpy:

—¿Mnøjkxwamip meets nayide'en?

⁶⁸ Jøts ja Simón Pedro ja ojts yide'en y'adsøyi:

—¿Pønimts øø teety njaakty-imñinøjkxp? Tum ja'ats me mgajpxpy midi xemikjøxpx yikjujky'ajtp. ⁶⁹ Tøts øøts yø njanchja'wiñi jøts nnija'wip øøts jøts ku me Cristo, ja Dios U'nk, midi jujky midi kunuu'kxy.

⁷⁰ Winets ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøyi:

—¿Ti kidi mee tø nwi'ixy nimakmajtsk? Íxats mee nidu'ugin miku'aty.

⁷¹ Ku dø'øn ja jade'en wyaañ ja nwindson'ajtim Jesús, ja Judas Iscariote dø'øn ja jade'en tyijpy pøn ja Simón myajnkpi, pø ja Judasxi ja wyinaty køyakwajniip, øy idø'øn ja nimakmajtsk møøt yjaka'pxy ja pyabøjkpitøjk.

Ka'ap ja Jesús ja myigu'uk yjanchjawi

7 Xjats ku dø'on ja jade'en wyinaty tø y'ukjaty, jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam ja wyinaty wyidity Galileit etjotp. Judeit etjotp idø'on kyawidet-wa'añ ku ja ja'it jaa'y jam wyinaty yik'ookwa'añiyi. ²Jøts kumi ja xøowts wyinaty tymbyatpy midi ja israelit jaa'y tyundip ku ja tyik'øyidi ja wax-naky, nayide'en sam ojts y'etti y'apteety jam abak etjotp, ³winets idø'on ja nwindson'ajtim Jesús ja myigu'uktøjk ñimaajyiyø:

—Ka'ap ya mda'ant; jam mnøjkxt Judea, jøts ja mbabøjkpitøjk nayide'en jam m'ejxmiyit sa jaty mduñ. ⁴Ku pøn ttsøky jøts yiknijawit, ka'ap ja ti amaa'tsk ttuñ. Ejx mets yø jade'en xuñ. Tunts mets yø jade'en øy maðsoo, jøts mets yø øy pøn xuk'ext.

⁵Niwine'eninxi dø'on ja myigu'ukti ja kyajanchjawi. ⁶Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ka'anim øts ndiempi tpaaty jøts ø nnøjkxt; jøts meets, øy meets øy juuni mnøjkxt. ⁷Ka' meets ya pøn mmi'ekiyyi; øts, yikmi'ajkip øts ja'agøjxp ku øts ja tuki'iyi nnigajpxy sa jaty kya'øy-jaa'y'atti. ⁸Nøjkxts mee m'atsxøbaaty; ka'ap ø nnøjkxt, kumi ka'anim øts nju-jky'ajtim pyaat'atynim.

⁹Kuts ja jade'en wyaañ, jøts ja jamyi Galilea tyaañ.

Ku ja Jesús ojts ñijkxy xø'ajtpi

¹⁰Xjats ku ja myigu'uk wyinaty tø choondi, jøts ja nwindson'ajtim Jesús nayide'en ñijkxy ma wyinaty jam ja xøow, øy idø'on ja ka'ap yjadyimñanky'ijxyi jam mayjaa'yjotp. Yu'uch idø'on ja wyidity. ¹¹Jøts idø'on ja israelit jaa'y ja yjadyimy'ixa'ayyi ku ja xøow tyuñi, yide'en idø'on ja wya'andi:

—¿Ma net ja jaa'y midi Jesús nadyejip?

¹²Jøts jam mayjaa'yjotp jam ja may pøn ja nimadyajkiyip. Pømbi jam nømp: “Øy jaa'lyxi ja!”; jøts jadu'uk wyamidi: “Ka'ap ja y'øyjaa'yi, nugo jaa'y ja twin'iin.”

¹³Jøts ka'ap pøn nugo ajawi møk tni-madya'akti ja'agøjxp ku ja israelit jaa'y wyindsøn jamdi, ja' ja chø'jkidip.

¹⁴Kujkwa'kxnip ja xøow wyinaty ku ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkii'ñ jam tsaptøjkjotp, jøts ja jam yik'ixpøjk'ok-waañ. ¹⁵Jøts idø'on ja israelit jaa'y ja ñigyumaap tyimyjawidi, yide'en ja wya'andi:

—¿Sudso yø jadine'en tjaty, jøts ka'ats y'ixpikiy?

¹⁶Xjats ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøoy:

—Yø ixpøjkin ka' øts yø nja'aji, ja' yø' yja' pøn ø xkajxp. ¹⁷Pøni jam pøn-gapøn, pøn jade'en ja tsojkin tjagyajp jøts tpadunwa'añ sa Dios ttsøkyin, ñi-jawipts ja' pøni kidi jamip øts n'ix-pøjkin chøøn ma Dios, uk kidi ngøøm ja' øts jade'en ngajpxy. ¹⁸Pøn kyøøm ja' nugo tkajpxp, jade'en'ampy ja jade'en ttuñ jøts ja jaa'y ja yikmøjtøkiyyi; pøni pøn ttsojqp jøts tyikmøjtøkit ja Dios Teety yja' midi ja tø tkexy, tiy janch ja wya'añ, ka'ap ja tyaa'y.

¹⁹¿Ti kidi ja yjanchi jøts ku meets ja Moisés ojts mmø'øyi ja kutujk? Jøts ka'ats niwine'enin xpadundi ja kutujk. ¿Tigøjxp ku xyik'ookwa'andi øts?

²⁰Jøts ja mayjaa'y ja y'adsoojiyi:

—Pø tø mets miku' mdatøkiyyi; ¿pøn idø'on myik'ookwajnip?

²¹Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Tyimya' idø'on ku tuk'ojkyi ojts jade'en n'adi'ich yam yjapoo'kxinxøøwi, ja'ats mee mga'øyja'wip. ²²Ojts meets ja Moisés mdanigutujk'atyi jøts meets mutsk una'jk ja chuujku'nk xjøptsuk-

tuujtit midi yiktejp circuncisión (øy ja tyety'aptøjk ja tjayiktso'onda'aky, pø nigidi ja'ajipxi ja kø'øm tyiktso'ondakp), ¿tigøjxp meets ja mutsk mixyuna'jk xuujni ja circuncisión wan tjapoo'kxinxøøwi? ²³ Jabi mduujnipts meets ja mutsk mixyuna'jk ja circuncisión øy ja poo'kxinxøøwi, ¿ti kuts øts ja xami'ambiky ku øts ja jaa'y amuum tø nyiktsø'øky ku poo'kxin xøøw? ²⁴ Kidi meets øy sagasa mbayø'øy pøni sa øy tigati x'ejxti. Ku mbayø'øwya'andit, yikxon xu'undit tiy'ajtingøjxp.

Ku ja Jesús tniğajpxy pøn ja kajxip

²⁵ Xjats winaagin pøn wyinaty tø choondi jam Jerusalén, jøts ñay'amidoojiñaxwa'jkidøø:

—¿Kidi ja'ajip yø' midi yik'ixaapy, midi yik'lookwandip? ²⁶ Ixats yø kyajpxy mayjaa'y agujky, mats yø pøn sa kyani-ma'añiyi. ¿Wan ndejin kudunktøjk tjan-tyimyjanchjawidi yø'øbi jaa'y jøts ku yø Cristo? ²⁷ Jabi wa'atsxi adøm yø nni-ja'wam ma yø chøøñ; kuts ja Cristo mye'ent, ka'ats ja yiknijawit pøni ma ja choont.

²⁸ Ja'ayi ja nwindson'ajtim Jesús ja jade'en ojts tmadøy, pø ixamxi ja wyinaty tsaptøjkjotp yik'ixpiky, xjats ja møk wyaañ:

—¡Aaa wa'ats tam meets x'ijxy'aty, jøts mnija'wip tam meets yø' pøni ma ø ndsøøñ! Kidits ngø'ømwinmaa'ngyøjx-pipxi ø nmiñ, ja' ø xkajxp jøts øts ja ngudanit midi dø'øn tyimyjanch'ajtp, midi mee mga'ijxy'ajtpy. ²⁹ Wa'ats øts ja n'ijxy'aty kumi jam ø ndsøøñ, ja'ats ø xkajxp.

³⁰ Winets ja ojts tjadyimyja'uk-matswa'andi jøts ja ttsu'umdit; nika'apts ja ojts pøn ñixajiyi kumi ka'aním ja wyinaty xyøga'pxy. ³¹ Jamts ja maydi pøn ja janchja'wiyøø, pøn wandip:

—Ku ja mye'ent ja Cristo, ¿ti mila-gri'ajtin ja jawaani yjaaktyimdyu'unt, ti ti yø jaa'y yam kyatumpy?

Ku ja fariseotøjk t'ana'amdi ja chaptøjk jøts ja Jesús yikmatst

³² Xjats ja fariseotøjk tmadowdi sa jaty ja nwindson'ajtim Jesús ja jaa'y ñimadya'agyiyi; winets ja t'ana'amdøø ja tsaptajk pøn tump jap tsaptøjkjotpy, jøts tyimyikmatst ja nwindson'ajtim. Ja teetywindson idø'øn ja jade'en møøt y'adø'øtsti. ³³ Winets ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Tyimyjawaani meets yam njaak-windsøøni, jøts øts ja n'awimbejtyinit pøn ø tø xkexy. ³⁴ Xjadyimyja'ixa'ap meets, ka'ats mee ma xpaatt. ¿Ja ti ja meets jap mnøjkxt mats jap n'ett?

³⁵ Xjats ja israelit jaa'y agø'ømyi ñayiktøøbinaxwa'jkidøø:

—¿Ma dø'øn yø ñøjkxwa'añ, sudso dø'øn yø wya'añ jøts ku adøm yø nga'ukpaajtna'ant nima? ¿Wan yø ndejin jam tniñøjkxwa'añ ja israelit jaa'y pøn jadi'iñi tø yø'øwya'kxnidi, møøt tø ñamyidøjkniyidi ja griegit jaa'y? ¿Ja' ndejin yik'ixpøkwampy? ³⁶ ¿Ti dø'øn yø jade'en tyijpy ku yø jade'en tø xni-ma'ayin ku wya'añ: “Xjadyimyja'ixa'ap meets, ka'ats mee ma xpaatt, ja ti ja meets jap mnøjkxt mats jap n'ett”?

Ja kunuu'kxy jujky'ajtin midi ja Jesús yajkpy

³⁷ Ja yjadu'ukpi xøøw midi ja xøøw tyamigugøjxinip, ja' idø'øn ja tyimy'uk-møjnaxnip, winets ja nwindson'ajtim Jesús wya'kukiyiñ, jøts ja møk'ampy wyaañ:

—Pøni pøn ja kunuu'kxy jujky'ajtin ttsojpk jade'en sam ndøøjtsant, wants ø xnimiñ jøts ø nmo'ot. ³⁸ Pøni pøn ø xjanchja'widip, jade'ents ja yjattit sam wya'añ ja nøky jøts ku ja jam y'anmi-

ja'winjotp jade'en myu'ut ja nøø midi yikjujky'ajtp xemikøjxp.

³⁹ Jade'en idø'on ja nwindson'ajtim Jesús tjatijy, põni põn ja janchja'wiyip, ja'ats ja Espíritu Santo pyaattip; ka'anim idø'on ja Espíritu Santo wyinaty myiñ, kumi ka'anim ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tmimadaakixy ja ayo'on jøts chajpatt.

Ku ja jaa'y ojts ñawyanwa'kxniyidi ja nwindson'ajtim Jesús køjxp

⁴⁰ Xjats jam mayjaa'y agujkp winaagin wyandøø, ku ja jade'en ojts tmadowdi:

—Tyimyjanchja'adam idø'on yø jaa'y ja Dios kyugajpxy midi idø'on yik'awejxp.

⁴¹ Jøts jadu'uk wyamidi:

—Ja Cristo yø'.

Jøts wyenkpi wyamidi:

—¿Sudso ndejin ja Cristo jam kyaxø'økt Galilea? ⁴² Yide'ents jap nõkyijpxy jaabyety wya'añ jøts ku ja rey David ja' y'apjaa'y Cristo'atp, jøts ku ja jam choont Belén, nay jam ma ja David y'ijty kyugajpi.

⁴³ Xjats idø'on ja jaa'y jade'en ñawyanwa'kxniyidi ja nwindson'ajtim Jesús køjxp. ⁴⁴ Jam winaagin põn ja tjadyimy'ukmatswandøø, nika'apts jade'en põn y'adijch.

Ku ja windsøndøjk ojts tkajanchjawidi ja Jesús y'ayuujk

⁴⁵ Jøts ja tsaptajktøjk ojts wyimbejt-nidi ñøjkxnidi ma ja fariseotøjk jam wyinaty møøt ja teetywindsøndøjkti, ja'ats ja ojts ñii'mxyidi:

—¿Tigøjxp ku tø xkayikmendi?

⁴⁶ Jøts ja tsaptajktøjk y'adsowdi:

—¡Ka'anim ma põn jade'en kyajpxy sam yø jaa'y kyajpxyin!

⁴⁷ Winets ja fariseotøjk ja ñimaajyidøø:

—¿Meebaat nayide'en tø myikwin'øø'nidi? ⁴⁸ ¿Ti tø adøm winaagin

ja nwindson t'ukjanchjawidi, uk tø ja yjawi tu'ugin ja fariseit t'ukpabøkti? ⁴⁹ Yø mayjaa'dyi põn tkamøja'widip ja kutujkin, yø' kawindiy'ajttip ku ja t'pabøkti.

⁵⁰ Ja Nicodemo põn ja nwindson'ajtim Jesús ojts koots ñinijkxyi, nay ja fariseit ja', ja'ats ja myigu'uk ojts tnøjmi:

⁵¹ —Jade'en sam adøm ja ngutujk tyikutujkyim, ka' pyaat'aty jøts adøm jaa'y ja ayo'on ndyimdyanigajpxkojin ku ja ka'anim nmadø'øyindi jawyeen põni ti dø'on ja tyumpy.

⁵² Jøts ja ojts yide'en yik'adsøy:

—¿Nayi Galileit jaa'y mets? Ìxpøk waani ja Dios kyajpxy jøts xnijawit jøts ku ni tu'uknim ja Dios kyugajpxy jam kyayiknijawinim Galilea.

Ja ka'ødyø'øxy

⁵³ Jøts ojts ñøjkxnidi ma jaty põn tyøjk.

8 Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam ja ojts ñijkxy Olivos kojpkøjxp, ² xjats ku yjajtaajky kyimjabom, winets ja ojts ñijkxy jam tsaptøjktotp. Jøts ja jam øy põn ñimejniyøø, winets ja y'ix-aajky jøts ja yik'ixpøjktøjkii'ñ. ³ Jøts ja kajpxwejpitøjktti møøt ja fariseotøjkti, ja' ojts twaamendi tu'uk ja tø'øxyøjk põn ja myigu'uk ñiyaa'y myøøt'ajtip. Jøts idø'on ja jam ojts yikpikta'aky mayjaa'y agujkp põn jaty jam wyinaty, ⁴ jøts ja tnimaadyi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn, jap ya'at tø'øxyøjk tø tyimykubaadi ku ja myigu'uk ñiyaa'y tmøøt'ajti. ⁵ Yikutujkpy ja Moisés kyutujk jøts adøm yø'øbi tø'øxyøjk nga'tspa'oo'kint. ¿Sa me m'ukwa'añ?

⁶ Jade'en'ampy idø'on ja ojts jade'en wya'andi jøts ja tkajpxy'ejxwa'andi, jøts ja jade'en tigati ttukpøky'atwa'andi. Winets ja nwindson'ajtim Jesús wyindaajky, jøts ja ojts ja kyøtsa'jx tta-jaabyinaxwa'jky ja naajx. ⁷ Jøts kumi

yiktiibyøjk'adøtsp ja', winets ja kyookukiyii'n jøts ja tnimaay:

—Pøni jam pøn kapøkmyøøt, wan ja jawyeen tkonji'iky ja tsaa jøts ttaka'atst yø tø'øxyøjk.

⁸Jøts ja nayide'eñim ñaxkoogojmi, ja naajx ja yjay'adichpy. ⁹Jøts ku ja ojts jade'en tmadowdi, jøts ja yjanchn-abyøkyjawiidøø, jøts ja ojts wya'kpid-sømnidi nidu'uk jaty. Ja mõjaa'dyøjk jawyeen pidsømnidøø; xjats ku ja wyinaty tø pyidsømgøxti, jøts ja nwind-søn'ajtim Jesús nadyu'uk tyaañ møøt ja tø'øxyøjk. ¹⁰Winets ja nwind-søn'ajtim Jesús kyookukiyii'n jøts ojts t'ixy ku ka' pøn, ja tø'øxyøjkyi jap wyinaty, jøts ja tnimaay:

—¿Ma net ja'adi pøn mni'øø'niyidip? ¿Ka' pøn sa tø mduniyip?

¹¹Jøts ja ñimaajyøø:

—Ka' windsøn'ajtim pøn.

Jøts nwind-søn'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Ni øts mets sa ngatu'unt. Nøjknxi, kidi m'ukpojkipituni.

Ja Jesús xyikujajimp xyikudøø'kximp

¹²Xjats ja nwind-søn'ajtim Jesús ojts jadigojk tmigajpxy ja mayjaa'y, jøts ja tnimaay:

—Øts tu'uk tu'uk ja ñaxwii'ñit jaa'y nyikujajtaajkip nyikudøø'kxaajkip; pøni pønts ø xjotmay'ajtp, pøni pøn øts ja nja' xpabøjkip, ja'ats idø'øn yikmo'op ja wejin ja kajin jøts ja tyukpaadit ja kunuu'kxy jujky'ajtin, nijuuni ja wim-beets kugoots kyajattit.

¹³Winets ja fariseotøjk ja ñimaajyøø:

—Kø'øm mets jam øy mnanktyiidyøkiyi, ka'ap yø ma tyuñ.

¹⁴Jøts ja nwind-søn'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Jade'en sa ø nwa'añ, tump yø' øy ø kø'øm mnanktyiidyøkiyi. Øts ja nni-ja'wip ma ø ndsøøñ jøts ma ø nnøjkt. Meets, ka' xnijawidi pøni ma ø nd-søøñ uk pøni ma ø nnøjkt. ¹⁵Jade'en

meets øy ti xpayø'øy sam ja ñaxwi-iñ'ajtin ja kyutujkin. Ka'ap øts øy pøn ti ndabayø'øy; ¹⁶jøts kuts nbayø'øty øts, tiy øts ja ndiidyu'unin nbikta'akt, kumi ka' ø nadyu'uk ndiidyu'unt, nayide'en øts ja møøt ndiidyu'unt ja nDeety pøn ø xkajxp. ¹⁷Jade'en jap kyøxja'ayi jap nøkyjøtpy midi mee mgutujk'ajtpy, ku ja testigi'ajtpi namajtsk tum jade'en wya'andi, ja'ats idø'øn yja' yikjanch-jawidip. ¹⁸Jade'ents øts yam kø'øm nañidestigi'ajtpi, jøts jadu'uk ja nDeety pøn ø xkajxp, ja' ø xnidestigi'ajtp.

¹⁹Winets ja nwind-søn'ajtim yiktiibyijky:

—¿Ma dø'øn ja mDeety?

Jøts ja nwind-søn'ajtim Jesús t'adsøøy:

—Meets, ka' mee xnijawi, jøts ni ja nDeety mee xkanija'wiyi; ku øts jeexyip xnijawidi, mnayinija'widipts meets jeexyip ja nDeety.

²⁰Jade'en idø'øn ja nwind-søn'ajtim Jesús wyaañ ku ja ixam wyinaty yik'ix-piky jam tsaptøjkjotp, ma ja limunsi meen wyinaty ja ñigajuun. Nika'apts ja ojts pøn myachi, kumi ka'anim ja wyinaty xyøga'pxy.

Nømp ja Jesús: “Ka'ap meets jap mibaat mniijkxy pøni ma ø nniijkxy”

²¹Jøts idø'øn ja nwind-søn'ajtim Jesús tnimaagyojmi ja mayjaa'y:

—Nøjknip øts, øy mee xja'ixa'at mi'ookpts meets yø mbøky; jap ma ø nni-jkxy, ka'ap meets jap mibaat mnøjkt.

²²Winets ja israelit jaa'y wyandøø:

—¿Wan yø ndejin ñankpya'ook-wa'aniyi, patyts yø wya'añ ku adøm jap nganøjknin ma yø ñiijkxy?

²³Jøts nwind-søn'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Meets, ya mee mdsøøñ, ya mee mgaxi'iky; øts, jam ø køjxp ndsøøñ. Ya mee mñaxwiiñ'aty, øts ka'. ²⁴Paty meets idø'øn nnøjmi jøts ku mbøky xmi'ooktit; ku ka' xjanchjawidi pøni pøn

øts, mmi'ooktipyimts idø'on ja mbøky jade'en.

²⁵ Winets ja nwindson'ajtim Jesús yiktiibyiky:

—¿Pøn mets idø'on?

Jøts nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—Jaayim øts yø nnigajpxy ity ku nyik'ixpøjktøjkiyii'n. ²⁶ May øts ja winmaa'n njagyepy midì ø ngajpxwampy, jøts mee nbayø'øwya'añ nayide'en. Tiy'ajtingøjpx ja kyajpxy pøn ø xkajpx, jøts pøni sà ø nnøjmi ja naxwii'nit jaa'y, jade'en øts idø'on ja tømmdøøy jøts ku ja jade'en wya'añ.

²⁷ Ka'apts ja tjā'gyukidi jøts kudam ja ja' yiknigajpxy ja Dios Teety.

²⁸ Ja'agøjpx ja ojts ñii'mxyidi:

—Ku meets jam kruskøjpx xpikta'akt, jaanimts meets x'ejxkapt jøts ku øts idø'on ja wyinaty sà tøm nwa'añ, jøts ku ka' ja ngø'ømwinmaa'n nyiktuñ; ja'ayi øts idø'on ngajpxy midì øts ja nDeety tøm xuknijawi. ²⁹ Pøn øts xkajpx, møøt øts ja n'ity; ka' øts ja nDeety nadyu'uk xmajt-stu'uty, pøm tum ja'axi ø ndumpy midì ja tyajotkujk'ajtpy.

³⁰ Ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en ojts wya'añ, winets may jaa'y ja ojts yjanchjawiyi.

Ka' nduknaxa'amp, jaa ja Dios yja' jøts ja miku' yja'

³¹ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tni-maay ja israelit jaa'y pøn ja wyinaty tøm yjanchjawiyi:

—Pøni mnadyamiyojxidip tu'ugyi sà ixa nnøjmidi, meetspits idø'on tiy xjantymbyabøjki'atp; ³² winets ja tyiiby yjanchpi xnijawidit, jøts ja myik'awa'atspidsømidip.

³³ Jøts ja ojts yide'en t'adsowdi:

—Ja Abrahamxi øøts ndeety'amøjip, jøts ka'anims øy pøn windi xyiktuñ nugo ajawi. ¿Sudsøts me mnimy jøts ku øø n'awa'atspidsøømt?

³⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tni-maay:

—Janch øts idø'on nwa'añ ku mee nnøjmi, niduki'iyi pøni pøn pøkyundip, ja pøky ja ñamyayi yja'bøjknip. Pøkyatki'py ja ñamyayi y'ejtnidi. ³⁵ Tu'uk ja tumbi pøn yikjø'øømit'ajtnip, ka'ap ja nayide'en ja kutujk tjagyepy sam ja jaa'y ja y'u'nk y'una'jk tjagyepin. ³⁶ Jade'ents øts ja Dios Teety x'U'nk'aty jøts ku mee nyik'awa'atspidsøømt, xemikøjxpts ja jade'en. ³⁷ Øy meets ja Abraham xja'aadsì xjakøjki, xyik'ookwampst meets nayide'en winaagin, ja'agøjpx ku meets ø n'ayuujk xkagupøjki pøni sà njawa'añ. ³⁸ Pø ja'ats ø ngajpxy midì øts nDeety tøm xukjaty; jøts ku meets, pøm ja'axi mee nayide'en mbadumpy midì meets mdeety mdani'ana'amip.

³⁹ Jøts ja ojts yik'adsøy:

—Ja Abraham øø ndeety'amøjip.

Yide'ents ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Ku meets jeexyip ja Abraham mjanch'u'nk'atyi yi mjanch'u-na'jk'atyi yi, nayide'en meets jeexyip mja'a'y'aty sam ja ojts yjaa'y'atyin.

⁴⁰ Ni jade'ents, o meets ja tyiiby yjanchpi tøm njadukmadøøy sam øts Dios Teety ja tøm xjaduknijawin, ne'egi xyik'ookwamp meets. iNi ja Abraham ojts jade'en kya'adi'ich sam meedsin! ⁴¹ Nayide'en mee m'adi'ich sam ja mdeety y'adi'ichin.

Winets ja wyandøø, jøts ja nwindson'ajtim Jesús yikni-maay:

—Ka'ats øøts jadi'iñi ngaxi'iky; ja Dios øø tu'ugyi nDios Teety'ajtpy.

⁴² Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tni-maay:

—Ku jeexyip ja Dios Teety xDios Teetyjawidi, xtsojki meets jeexyip, pøm jamxi ø ndsøøñ ma ja Dios jam ku øts ixyam nyaa'aty. Kidi ngø'ømwin-maa'ñipxi ø nmimimpy, pøm ja Diosxi

ø xkajxp. ⁴³ ¿Tiku wine'enin mguidy-
imyja'gyukidi sa ø njawa'añ? Ka' xty-
imyadoowajniidi ja ngajpxy ja n'ayuujk.
⁴⁴ Ja miku' ja' mee mdeety'ajtpy; ja' mee
mgøj'ømit'ajtip jøts ja' mdunwandip ti
jaty ja ñanktyunwajnip. Tso'onda'agyip
ja miku' yikjaa'y'oo'knibøjkini. Niju-
uni ja tkayiktuñ ja tyiiby ja yjanchpi,
jøts nijuuni tiy janch kyakajpxy. Ku
ja tyaa'y'aty, jade'eñi ja kyajpxy sayim
idø'øn ja myiku'atyn, ja'agøjpx ku yjan-
tyimdyaa'y, jøts ja' idø'øn tniwind-
søn'ajtp ja taay'ajtk ja win'øø'nk. ⁴⁵ Kuts
øts yam tiy janch njawa'añ, ka'ats meets
ø xmibiky. ⁴⁶ ¿Pøn jam winaagin uk-
wa'anwamp jøts ku øts pøky nmøødi?
Kuts tiy janch nwa'añ, ¿tigøjpx ku ø
ka' xjanchjawidi? ⁴⁷ Pøn Dios ja'ajtip,
myadoowajnip ja' ja Dios y'ayuujk;
jøts kumi ka'ats meets Dios mja'aty,
patyts meets ja ka' xpatmadoowajni ja
y'ayuujk.

Jaayim ja Cristo ku ja Abraham yja'ajty

⁴⁸ Xjats ja israelit jaa'y ja ojts
ñi'mxyiyi:

—Tyimdyiyimxi øøts idø'øn njady-
imyjawa'añ ku øø nnimy jøts ku me
msamariitjaa'yi, jøts ku ja miku' tø
mdatøkiyi.

⁴⁹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts
yide'en t'adsøy:

—Niwine'enin øts miku' xkadatøki.
Ja' øts ja'ayi ndumpy jøts øts Dios Teety
nwindso'øgi, ja' mee xkadamøj'ejxp.
⁵⁰ Ka'øtsip ngø'ømja' n'ixaapy, øyi ja
yjajaa'aji pøn øts nja' x'ixaajyip. Ja'ats
tpayø'opy pøn ødyump ka'ødyump.
⁵¹ Jøts janch øts idø'øn nwa'añ, pøni
pøn tmøjpiktakp sa ø nwa'añ, nijuuni ja
kya'ooktit kyawindigø'ødyit.

⁵² Winets ja israelit jaa'y ja
y'adsoojyøø:

—Tønims øøts inet yam ndyimy-
janchjawinim jøts ku ja miku' tø mjanch-

tatøkiyi. Sa ja Abraham tø y'øøky
møøt niduki'iyi ja Dios kyugajpxtyi,
jøts me mwa'añ: “Pøni pøn tmøjpik-
takp sa ø nwa'añ, nijuuni ja kya'ook-
tit kyawindigø'ødyit.” ⁵³ ¿Ti me ndejin
mjaaktyimdyajinajpxy jøts ku ka' mya-
jada'aky øøts ja ndeety'amøj Abraham?
Sa ja y'ø'jky jøts sa nayide'en y'oo'ktøø
ja Dios kyugajpxy, ¿pønts mets idø'øn
mdsaanadyijyi?

⁵⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja
t'adsøy:

—Ku ø kø'øm
nnankmyøjtøkiwya'anit, ka'
ma tyuñ øts ja ngø'ømja'. Ja Dios
Teetyts ja' ø xyikmøjtøjkp mid
mdejtip jøts ku ja' xDiosidi. ⁵⁵ Meets,
ka' meets ja xnijawidi. Øts, wa'ats øts ja
nnijawi, jøts ku ø nwa'ant jøts ku øts
ja ka'ap nnijawi, janchtyimdyaa'y øts
idø'øn wyinaty nayide'en sam meedsin.
Njanchtyimñija'wipts øts ja' jøts
nmimadøøpy øts ja' pøni sa ja wya'añ.
⁵⁶ Jøts ja Abraham, pøn meets idø'øn
m'aadsidip mgugojidip, xaxondaajk øts
ja' ku tnijaw'aty kuts nmenwa'añ ya
naxwiin; x'e'jx øts ja' jøts janch øy tsuj
ja ñayjawiyi.

⁵⁷ Winets ja israelit jaa'y tnimaadyøø
ja nwindson'ajtim Jesús:

—Ni kyaja'atynim ja mjumøjt wixi-
jkmxyajk, ¿jøts mjanch'uknimy jøts ku ja
Abraham tø x'ixy?

⁵⁸ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús
t'adsøy:

—Tiy janch idø'øn nwa'añ, jøts ku
øts jaayim wyinatyni ku ja Abraham
kyaxi'jky.

⁵⁹ Winets ja tnixajidi ja tsa'a jøts
ja ttaka'atswa'andi ja nwindson'ajtim
Jesús; nayu'ltsi ja', jøts ja ojts pyid-
sømmi jam tsaptøjkjotp, jam ja mayjaa'y
ja ttanajxy, jøts ja ojts jade'en cho'oni.

Ku ja Jesús ojts

tyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y

9 Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty ñaxy, winets ja ojts t'ixy tu'uk ja yaa'dyøjk pøn wyinaty winap, jade'en ja tyingye'exy. ²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja pyabøjkpitøjk ñimaajyiyøø:

—Windsøn, ¿sudso yø jaa'y jade'en winap tø kye'exy? ¿Jade'en idø'øn n'uk-wa'anint, ja tyeety idø'øn ndejin janty-imbyøkmyøøtti, uk kyø'ømbøky idø'øn yø jade'en tuujnip?

³Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyidøø:

—Kidi kyø'ømbøkyip yø jade'en kyuanjajtip, jøts nigidi ka'ap tyeety yø tpøkyi; jade'en'ampy idø'øn yø jade'en yjaty, jøts yø' ñikøjxp yiktuk'ejxtit øy pøn midi ja Dios tyu'ump. ⁴Wants øts ja tyunk tjaaktyimdyuujni jaaktsojknim; jotmøn ø n'ukugoodsiñit kuts ja wyinaty ja tyunk ngatungøjxi pøn ø xkajxp. ⁵Pøni wine'enin ø njaaktsøøni ya naxwiiñ, njaaktyimdyu'umbyimts øts jade'en sam ja jaj kyujajy kyudii'kxy. Jade'en øts ja naxwii'ñit jaa'y ñamyayi nyikujajtaagidit nyikudøø'kxaagidit.

⁶Kuts idø'øn ja jade'en wyan'abajtiyiñ ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja ojts chujy tyiknaxkida'aky jam naxkøjxp, jøts ja naajx ja yii'nim ojts ttamimo'otsyø'øyi ja chujy. Mo'ontsu'nk tyik'øyiñ, ja'ats ja ojts yiktawinjaaxy ja winap jaa'y. ⁷Jøts ja tnimaay:

—Nøjkx m'atsnawyimbujyi jam nø-mu'utjotp midi yiktejp Siloé —jade'en idø'øn ja Siloé y'ayukpidsimy: ja' pøn tø yikexy.

Xjats ja winap jaa'y jam ojts ñi-jkxy jøts ja ojts ñawyimbujyi, jøts ku dø'øn ja ojts wyimbijty, win'ejxniip ja'.

⁸Winets ja jaa'dyi pøn ja jam myigu-jøønip myigudøjkip, jøts ja'adi pøn jaty

ja wyinaty tø y'ijxyiyi jøts ku ja wyinapi, ja'ats idø'øn wandøø:

—¿Kidi ja'ajip yø' pøn ja y'ijty xumi'ixakp, pøn ja y'ijty xumilimunsi'amidoop?

⁹Jam winaagin wyandi:

—Janch ja' yø'.

Winaagin ja wyamidi:

—Ka'ap ja yø'øji, jantyimñayide'en tam tyim'yixy.

Kø'ømts ja jaa'y yide'en wyaan pøn wyinaty tø wyan'ejxwa'kxy:

—Pø øtsimpts ja'.

¹⁰Winets ja yiktiibyiky:

—¿Sudsomts yø mween tø yjaty, pø mwini'ejxnipts yjawi?

¹¹Jøts ja t'adsøøy:

—Yø jaa'y midi Jesús txøøw'ajtp, yø' mo'onts tø tyik'øyi jøts øts ja tø xawinjaaxy, yide'en ø xnimaay: “Nøjkx m'atsnawyimbujyi jam nøø'agø'øm midi yiktejp Siloé.” Xjats ø tø njanchnijky jøts kuts ø tø nnawyimbujyi, jøts øts yø nween tø y'ejxwa'kxy.

¹²Jøts ja ojts tjaakyiktøwdi:

—¿Ma net ja jaa'y?

Jøts ja tnimaay:

—Ka' nnijawi.

Ku ja fariseotøjk tyiktøwdi ja winap jaa'y sudso wyan'ejxwa'kxy

¹³Winets ja ojts twaanøjkxti ma ja fariseotøjk jamdi. ¹⁴Tyimbyoo'kxin xøøwts idø'øn wyinaty ku ja nwindson'ajtim Jesús tyik'ø'yiyiiñ ja mo'onts midi wyinaty tø ttuktatsø'øky ja winap jaa'y, ¹⁵paty ja fariseotøjk jam ttiibyøjkojmidi ja jaa'y sudso'ampy idø'øn ja wyeen ja wa'ats y'ejxni. Jøts ja y'adsojimbijty ja':

—Mo'onts øts ja tø xawinjaaxy, xjats ø tø nwimbujuj, paty øts ixyam wa'ats n'ejxni.

¹⁶Winets winaagin ja fariseotøjk wyandøø:

—Ja jaa'y pøn jade'en tø y'adi'ich, ka' inet Dios ja tja'aji, kumi ka'ap ja twind-sø'øgi ja poo'kxin xøøw.

Jøts winaagin wyaamidi:

—¿Sudso milagri'ajtin ja ndejin jade'en ttu'unt, pøni janch pojkpitumbi jaa'y tam ja wyinaty?

Jøts agø'omyi jade'en ñawyan-wa'kxniyidi ku kyanagyupikyidi, ¹⁷jøts ja jadigojk tyiktøøgojmidi ja jaa'y pøn wyinaty winap uk'ejt:

—¿Jøts mets, sa mets idø'on mwa'añ, pøn idø'on yjawi ja jaa'y mididi tø myikwin'ejxwa'kxyiyi?

Jøts ja wyaañ:

—Øts wamp, Dios ja' kyugajpxy.

¹⁸Jøts ja israelit jaa'dyi ka'ap idø'on ja tjanchjawiwy'a'andi ku dø'on ja jaa'y y'ijty wyinapi, jøts ku ja tø wyin'e-jxwa'kxni. Yiknajtswaa'wiyibaat ja ty-eety ja tyaak, ¹⁹jøts ja ojts tnøjmidi:

—¿Meets idø'on ya'at mmajnk? Janch winap idø'on yø tø kyaxi'iky, pø mnømdipxi. ¿Sudso'ampyts yø wa'ats wyin'ejxni?

²⁰Winets ja u'nkteety y'adsoodøø:

—Sudsomts øøts yø n'u'nk nganijawit, pø winapxi dø'on yjanchke'exy. ²¹Ni øø nganijawi sudso'ampy yø tø wyin'e-jxwa'kxy, jøts nija' øø nganijawi pøni pøn yø tø yiktsojkkxyi yø wyeen. Yik-tøwdi jade'en kø'øm; pø møjaa'ñixi yø', wan kø'øm mdukmadøoyidi.

²²Jade'en'ampy idø'on ja tyeety tyaak ojts jade'en wya'a'andi, tsø'jkidip ja', pø tøxi ja israelit jaa'y wyindsøndi wyinaty tkajpxy'ajtnidi, ku ja abiky yikpikta'aktit pøni pøn wamp jøts ku ja nwind-søn'ajtim Jesús Cristo'aty, mididi ja Dios tkajpx. ²³Paty ja møjaa'y wyandøø: “Yiktøwdi kø'øm, pø møjaa'ñixi yø', wan kø'øm tnigajpxy.”

²⁴Winets ja israelit jaa'y twaadsowdi jadigojk ja jaa'y pøn idø'on y'ijty winap, jøts ja ojts tnøjmidi:

—Tukmadoo k øøts tiy janch sam Dios t'ijxyin; jade'en øøts yø nnijawi jøts ku yø pyojkpitumbijaa'yi pøn tø myiktsø'øgyi.

²⁵Jøts ja t'adsøøy:

—Ka'ap øts yø nnijawi pøni pøn yø', pøni pojkpitumbi jaa'y uk kapojkpitumbi jaa'y yø'. Yø'øyi øts nnija'wip jøts ku øts y'ijty nwinapi, ixyam wa'ats ixyam nwin'ejxni.

²⁶Jøts ja tyiktøøgojmidi:

—¿Sa ja tø mduñi? ¿Sa ja tø ttuñ jøts ku ja tø myikwin'ejxwa'kxyiyi?

²⁷Jøts ja yide'en t'adsøøy:

—Tø meets ja njadukmadøoy jøts meets ja ka' xmøjpkikta'aky; ¿winaak ojk nni-gajpxt? ¿Uk ja' mdsøjktip jøts ja yja' xpabøkwa'jndi?

²⁸Winets ja y'amyiknimaay chaachyiknimaay, yide'en ja wya'a'andi:

—Yø jaa'y me mbabijkpy, øøts ja Moisés øøts yja' ntabøjkip. ²⁹Nni-ja'wipxi øøts ja' ku ja Moisés ojts myiga-jpxyi ja Dios; yø jaa'y, nguidyimmija'wip øøts yø' pøni ma yø chøøñ.

³⁰Jøts ja t'adsøøy, yide'en ja tnimaay:

—Yø' idø'on tiy janch nima'at yik-ja'wip, ku meets yø xkanijawi pøni ma yø chøøñ, jøts tøts øts yø xyikwin'e-jxwa'kxy! ³¹Wa'atsxi yiknijawi jøts ku Dios ka' ja' tmadøoy pøn pojkpitumbi-jaa'y'ajttip; ja'ayi ja myadoo'jip yja' pøn ja windsø'jkiyip, pøn ja padu'unxxyip ja yja'. ³²Ka'axi yjawi ma pøn nmadøynim ku tu'uk ja winap jaa'y ja jaa'y tyikwin'e-jxwa'kxy mididi winap tyimgya'jx. ³³Ku yø jeexyip Dios tkaja'aji, niti yø jeexyip tkatuñ.

³⁴Xjats ja yiknimaay:

—Jøts mets, ku mets pøkyjøtpy tø mgue'exy, ¿jøts mets idø'on jade'en xyik'ixpøkwa'añ?

Jøts ja jap ojts yik'ixkajpxidsimy.

Pøn tkanija'widip ja Dios yja'

³⁵ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tni-madøoy jøts ku ja winap jaa'y jap wyi-naty jade'en tø yikajxpidsimy; jøts ja ojts tminabyaadyi, winets ja ojts tnøjmi:

—¿Mmøja'wip mjanchja'wip Dios U'nk?

³⁶ Jøts ja ojts ñii'mxyi:

—Windsøn'ajtim, tukmadook øts pøn ja', wan ø tmøjawi tjanchjawi.

³⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøoy:

—Tø mets ja x'ejxni; pø øtsxi dø'on ja', ixya kø'øm møøt mmadya'aky.

³⁸ Winets ja jaa'y ñagyuxendyaajkøø, jøts ja twinguxanaay ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja tni-maay:

—Windsøn'ajtim, nmøja'wip njanch-ja'wip mets.

³⁹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Ja' øts ya naxwiiñ tø nnimiñ jøts ja payø'øyin tyunit tiy'ajtingøjxp; pøni pønts wimbeets kugoots, win'ejxwa'kx-tipts ja' jøts ja t'ejxtit tnijawidit; pønts tja'ejxtip tjanija'widip jøts tkamibøkti, ja'ats tandip wimbeets kugoots ejxim winap jaa'yin.

⁴⁰ Winets winaaagin ja fariseotøjkti pøn jaty jam wyinaty, ku ja jade'en tmad-owdi, winets ja ojts tnøjmidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—¿Uk wan øøts idø'on nayide'en nwimbeeds?

⁴¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøoy:

—Ku meets jeexyip mwimbeeds ku-goodsi, ka' meets jeexyip myiktapøky'e-jxti ja mbøky. Kumi mnømdip jøts ku x'ejxti xnijawidi, mdaja'atidipts meets ja mbøky.

Jade'en ja Jesús n'ukpiktaajkint ejxim tu'uk ja øybi kurajt n'ejxint

10 Janch øts idø'on nwa'añ, pøn jap katøjkip ma ja borreek ja

kyemy'aaw, pøn abiky'ampy tøjkip, ja maa'tspi dø'on ja'. ² Jøts ja jiyujk'ejxpi, ja' jap najxp ma ja kemy'aaw jap. ³ Ja yiktøjkwawatspi, ja' ja yik'awajtsxiyip ja tøjkaaw jøts ja tyøki, jøts wa'ats ja byorreek ja yukmadøyi. Xyømøøpy ja tu'uk jaty jøts ja tyikpidsimy jap kemyjøtpy. ⁴ Kuts ja tø tyikpidsømguixy tuki'iyi ja yiyujk jøts ja jaween twin-way, payø'øyip ja' kumi wa'ats ja yukmadøyi. ⁵ Ka'apts ja nugo ajawi tpanøjxkti ja wyenkpi; ne'egi yjaakty-imkyajkidip ja', kumi ka'ap ja tyukmad-owdi ja wenkjaa'y.

⁶ Ja'agøjxp ja nwindson'ajtim Jesús ojts jade'en tmimadya'aky ja jaa'y, jøts ja ttuktamimadowiwyañ sa ja yja' yjaa'y'atti, ka'apts ja ojts tmadoodowdi pøni ti dø'on ja jade'en yjatijpy ku ja jade'en ñii'mxyidi.

Jade'en ja Jesús n'ukpiktaajkint ejxim tu'uk øybi borreek'ejxpi

⁷ Winets ja nwindson'ajtim Jesús jadi-gojk tni-maagyøjmi ja jaa'y:

—Janch øts idø'on nwa'añ: Jøts ku øts idø'on jade'en ñamyayi nnabyikta'agyí sam tøjkaawin, ma ñaxtit øts ja nja', sam ja borreek ja tyøjkaaw t'ayø'øyidi.

⁸ Jøts ja win'øø'mbi pøn tø y'atsmendi jøts wya'andi ku Dios tø kyexyi, jade'en idø'on yjamendi ejxim ja maa'tspin; øts njaa'y, ka'ap ja ñagyiyajkidi nugo ajawi.

⁹ Øts idø'on jade'en sam ja tøjkaaw; pøni pønts jap tøjkidip, ja'ats idø'on nitso'ok'attip. Jøts øts ja ndanitanit ja nja', ejxim ja borreek u'nk yiknitani jap kyemyjøtpy.

¹⁰ Ja'ayi ja maa'tspi ñimimpy jøts ja myeech, jøts ja yikjaa'y'øøky jøts ja yikudigøoy; øts, ja' ø ñnimimpy jøts meets øy yikxon xpaattit ja kunuu'kxin ja ju-jky'ajtin. ¹¹ Jade'en øts idø'on sam ja jaa'y pøn øy borreek'ejxp. Ku dø'on ja øy t'ixy ja byorreek, øy sa tniwan-jaty ja kø'øm, nugo ku byorreek ja

ky'a'øøky. ¹²Pøni pøn mijuy tump, ja'ayi ku ja t'ixy jøts ku ja myiñ ja awa'añ miy'uk, jøts ja japyi tnike'eky ja byorreek jøts kyakni, kumi ka'ap ja tyimyja'aji midi ja jiyujk ñi'ejxpi'ajtpy, jøts nika'ats ja tkø'ømja'aji. Xjats ja miy'uk tmajtsni ja borreek, jøts ja jadi'iñi tyik'ayø'øbyaky. ¹³Jade'en'ampy ja'abi jaa'y kye'eky kumi mijuy ja tyuñ, patyts ja ka'ap tkwenti ja borreek.

¹⁴⁻¹⁵Øts idø'on øy jiyujk'ejxpi'ajtp. Sam øts ja Dios Teety xnijawin jøts wa'ats øts ja nnijawi; nayide'ents øts idø'on ja nja'a'y wa'ats nnijawi, jøts øts ja nayide'en wa'ats xnija'wimiyyidi. Øts yø nguwanjatip. ¹⁶Jøts jap øts ja borreek abiky njaakmøødi midi kajap'ajtp ya kemyjøjty; nyikme'empts øts jaa ja nayide'en. Jøts xmimado'odip øts ja', jøts tu'ugyi ja ñi'ejxpi yjagyajpniyit.

¹⁷Ja'agøjxp øts ja Dios Teety xtsøky kuts ngu'oogidit yø'ødi, jujkpyøkpts øts jadigojk. ¹⁸Nipøn ø mibaat xkayik'øøky, kø'øm øts ja nnajtsjawit jøts ø nnagyøyakit ngø'ømdsojkingøjxp. Tiy'ajtingøjxpts øts nnagyøyakiyit, jøts nay tiy'ajtingøjxpts øts njujkpyøkt jadigojk. Tøxi øts ja Dios Teety jade'en x'ane'emy.

¹⁹Xjats ku ja israelit jaa'y jade'en ojts tmadowdi ja kajpxy ja ayuujk, jøts kø'ømyi ñawyanwa'kxkojmiiyidi. ²⁰May ja jamdi pøn wandip:

—¿Tiku yø xtsaamyøjpikta'akti, pø miku'ts yø tø tyatøkiyi, pø loki jajtpts yø'?

²¹Jøts wyenkpi wyamidi:

—Ka'ap jeexyip pøn jade'en kyajpxy, ku jeexyip pøn ja miku' tø tyatøkiyi. ¿Ti ma ja miku' tø t'ukyikwin'ejxwa'kxy ja winap jaa'y?

Ku ja israelit jaa'y ojts twindsowdi ja Jesús

²²Yu'aats nep'aats idø'on wyinaty patpy, jamts idø'on Jerusalén

ja xøøw wyinaty tyuñi, ku ja yikja'myech yikxøduñ ja tsaptøjk. ²³Jøts idø'on ja nwindson'ajtim Jesús jap wyinaty wyidity tsaptøjkjotpy, ma ja tøjka'aw jap midi yiktejp Salomón ja Tyøjkwimbo'kx. ²⁴Jøts ja israelit jaa'y ja ojts ñawya'k'awidityiyi, jøts ja yiknimaay:

—¿Ejtp øøts idø'on jade'en xyik'et-wa'añ maapy tajp? Pøni mets tam idø'on janch Cristo midi Dios tkajxp, ixymyits øøts xtyimdyukmado'ot.

²⁵Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Tø mee njadukmadøy, jøts meets ja ka' xmibiky. Tuki'iyyi ti jaty ø ndumpy, ti jaty ø xanigutujk'ajtp ja Dios Teety, yø'øts ja wa'ats tyimyjayiknigaxø'kp; ²⁶meets, ka' meets xjanchjawii, kumi ka' mee mnayja'aji midi ø nja'ajtpy, sam aamyi tø nnøjmidi. ²⁷Jade'en øts ja nja'xyukmadøy sam ja borreek ja ñi'ejxpi tyukmadøyin, jøts wa'ats øts ja nni-jawidi. Xpaduujnidipts øts nja' ja'adi. ²⁸Øts ja nmøodyip ja kunuu'kxy jujky'ajtin midi xemikøjxp, jøts nijuuni nøjkx kyawindigøydi, jøts nipøn øts ja xkapøjkxit ku øts ja ngøjø'ømit'atti. ²⁹Ja Dios Teety øts ja xagøðjøkip, ja' tu'uk møj, ka' pøn jade'en, pønts ja mibaat uk kønaxip jøts ja yikpøjkxit. ³⁰Øts møøt Dios Teety tu'ugyi øøts.

³¹Winets ja israelit jaa'y jadigojk tkonjø'øktøø ja tsa'a, jøts ja ttaka'atswa'andi. ³²Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Tø mee kawinaak ojk ja mwingujky nduujni ja ødyu'unin Dios Teety myøk'ajtingøjxp. ¿Ja'ats meets yam xagubatwamp ku meets yam xka'atswa'añ?

³³Winets ja israelit jaa'y y'adsoodøø, jøts ja nwindson'ajtim yiknimaay:

—Kidi ja'ajip mets yam myiktaguga'adsiwyamp, ku mets ja ødyu'unin tø xjadyimyjabikta'aky, pø ja'axi yam

myiktagubatwamp ku ja Dios kajaa xty-
imyigajpxigø. Pø nugo jaa'lyxi mets, jøts
jade'en mnabyikta'agyi sam Dios.

³⁴ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús
tnimaay:

—Jade'en meets ja mgutujk jap yja'ayi
jøts ku Dios yide'en wyaañ: “mDios
meets.” ³⁵ Janch yiknija'wip jøts ku Dios
kyajpxy jap yide'en wyaañ, ka'ap ja
pøn tkagupiky; ja' ja Dios øjts diostijy
ja jaa'y pøn ja øjts tyiknaxy ja kya-
jpxy ja myadya'aky. ³⁶ Jøts kuts øts Dios
tø xwiwich abiky, jøts øts ja ya tø
kxexy naxwiin, ¿sudsots meets jade'en
mwa'añ jøts ku øts ja tø nmigajpxigø,
ku tø nwa'añ jøts ku ø nDios U'ngi?

³⁷ Pøni ka' øts ja' nduñ midi ja Dios
Teety tyumpy, kidits mee xjanchjawi.

³⁸ Kuts øts ja nduñ, øy mee xjagajanch-
jawi janchja'widik øts ja ndunk, jøts
jade'en xnijawidit jøts ku øts ja Dios
Teety xmøøt'ity, jøts øts ja nayide'en
nmøøt'ejtmi.

³⁹ Winets ja jadigojk tjadyimyjat-
sumwandøø, kajkts ja nwindson'ajtim
Jesús.

⁴⁰ Jøts ja øjts wyimbejtnimi ñøjknimi
jam xøøbidsimy'ampy, ma ja møj nøø
midi yiktejp Jordán, jøts ja jam tyaañ
ma ja Juan y'lijty yiknøbety. ⁴¹ Janch na-
may ja jaa'y ja øjts t'ats'ejxti jam, jøts ja
wya'andi:

—Tyimdyiy tyimyjanch tam idø'on, øy
idø'on ja Juan Bautista øjts tkatuñ ja
milagri'ajtin, ka'pxts ja y'ayuujk pyid-
simy sa tnmadyaajky ya'atpi jaa'y.

⁴² Jøts ja'abi etjotp janch namay ja
jaa'y øjts tmibøkti ja nwindson'ajtim
Jesús.

Ku ja Lázaro y'ø'jky

11 Ja dø'on tu'uk ja jaa'y, yaa'dyøjk,
midi pøjkp. Lázaro ja xyøøw,
jam ja Betania kyugajpi, nay jam ma
ja María jøts ja y'uch Marta jam kyu-
gajpidi. ² Yø María dø'on ja' pøn yø

Lázaro chø'øjip, ja pamaa'y, ja'ats idø'on
øjts ja aceite pa'akxuu'kpi tpiktaajkxiyi
ja nwindson'ajtim Jesús tyeky, jøts
ja wyaay ja øjts ttuktati'ich jadigojk.
³ Ja'ats idø'on møøt ja y'uch tkajpxy ñi-
gajxidøø ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windson'ajtim, janch pøjkp ja
mmigu'uk.

⁴ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús ja
jade'en tmadøøy, winets ja wyaañ:

—Ka'ap yø pa'am myajada'akt jøts
ja tyimyk'ookt; jade'en'ampy idø'on ja
jade'en yjaty jøts ja Dios myøk'ajtin
wyingaxø'økt, jøts yø'øbi pa'amgøjxp
yiktuk'ejxtit ja jaa'y jøts ku ja Dios U'nk
nayide'en tmøøt'aty ja møk'ajtin.

⁵ Øy ja nwindson'ajtim Jesús tjanch-
jaba'ayøy ja jaa'dyi, ja Marta, ja María,
jøts ja Lázaro, ⁶ ku ja yiktukmadøøy jøts
ku ja Lázaro pøjkniyi, jøts ja jam majtsk
xøøw yjaaktyimdy'a'aniyii'ñ ma dø'on ja
jam wyinaty. ⁷ Winetnimts ja tnimaay ja
pyabøjkpitøjk:

—Wan jam tjaa'myindi jadigojk jam
Judeit naxjotp.

⁸ Jøts ja pyabøjkpitøjk ja ñimaajjiyøø:

—Windson, pø jamts ja israelit jaa'y
jawaani mgaka'ats'o'jkøø; ¿jøts nay jam
mnøjkxwa'añ jadigojk?

⁹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Ka' pøn sa xu'unt ku ka' kya'pxñim.
Niti tsø'øgi ngamøøt'aty sam nwide-
jtin xinaxy, awa'ats ja nøø' ja tuu' ja'
ku tyuk'ejxpaaty ja ya'it naxwii'ñit jaj;
¹⁰ kuts ja koots'ajtin yja'aty, janchjøpt-
sø'øgi jøpjawy nwidejtint, pø ja jajxi
xka'ejtxa'am.

¹¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Maanip ja nmigu'uk Lázaro; n'at-
syuxpts øts inet ja'.

¹² Winets ja pyabøjkpitøjk ja
ñimaajjiyøø:

—Windson'ajtim, pøni tø tam idø'on
ja mya'oo'kni, pø møk'pøkwanip idø'on
ja'.

¹³ Jade'en'ampyts ja nwindson'ajtim Jesús ja tity, jøts ku ja Lázaro wyinaty tø y'oo'kni, jøts ja pyabøjkpitøjk jade'en ja wya'andi, jade'en ja tity wya'añ jøts ku ja nugo mya'ay. ¹⁴ Xjats ja ojts wa'ats tyukmadøyidi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Tø ja Lázaro y'oo'kni. ¹⁵ Ne'egi xondakp øts jade'en jøts ku ø tø ngajam'aty, tyimy'øy'ajtp ne'egi jade'en jøts mee xjanchjawit. Wants tjaa'myindi jøts n'ats'ejxint.

¹⁶ Winets ja Tomás, pøn yiktejp xeeñ'u'nk, ja'ats tnimaay ja myibabøjkpitøjk:

—Wan adøm nayide'en tjaa'myindi, jøts yø nmøøt'oo'kint.

**Ja Jesús tyuk'awimbejtíp
ja jaa'y ja juky'ajtin jøts
ja' juky'ajtin'ajtp kø'øm**

¹⁷ Jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús jam yja'jty, jøts ja tpaajty ja Lázaro, jøts ku ja wyinaty myaktaxk xøøwip tø ñajxøjkiñi. ¹⁸ Wingon ja Betaniit kajp tyañ ma ja Jerusalén jam, majtsk kilometro jagujkpin ja yjagami. ¹⁹ Jøts namay ja israelit jaa'y jam wyinaty tø y'atstøjk'ayø'ødyi ma ja Marta jam møøt ja María, jøts ja tkajpxjot'amøjkidi ja'agøjxp ku ja myigu'uk ja wyinaty tø y'lookni. ²⁰ Xjats ku ja Marta tnmadøøy jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty yja'atwa'añ, winets ja chø'jñ jøts ja tjøpkubajtyiñ; jøts ja María jap ja tyøjkjøtpy tyañ. ²¹ Jøts ja Marta tnimaay ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn'ajtim, kuk jeexyip tø mya'aty, ka'abik øts jeexyip ja nmigu'uk tø y'øøky. ²² Jade'ents ø nnijawi jøts ku mets ja Dios Teety mmo'ojit pøni ti mets ja m'amidøøpy.

²³ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñi'mxyi:

—Juky'atp ja mmigu'uk jadigojk.

²⁴ Xjats ja Marta wyaañ, jøts ja tnimaay:

—Janch jade'en, nnija'wip øts jøts ku ja jadigojk t'awimbetit ja juky'ajtin, ku ja pyidsøømt jadigojk ma oo'kpi, jaanimts ja'abi xøøwnim ku Dios tyika'pxt.

²⁵ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Øts idø'øn ja' pøn ttuk'awimbejtíp ja jaa'y ja juky'ajtin, jøts øts juky'ajtin'ajtp kø'øm. Pøni pøn ø xjanchja'wip, øy ja yja'øøky, juky'ajt kunaxpts ja ejtp. ²⁶ Jøts pøni pøn ja jaakjuky'ajttip jøts pøni xjanchja'widip øts, ka'ats ja y'anmija'win nøjx wyindigøy. ¿Mjanchja'widip?

²⁷ Jøts ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, njanchja'wip øts. Ndyimyjanchja'wip øts ku me mCristo, ja Dios U'nk, midi'iyip idø'øn y'lity ya naxwiñ menwamp.

**Ku ja Jesús ojts twinya'axy ja
Lázaro ku tø y'øøky**

²⁸ Xjats ku ja Marta jade'en y'ukwaañ, winets ja ojts t'atsyaxi ja chø' María, jøts ja ojts amaa'tsk tnøjmi:

—Ixa ja windsøn ya, jøts ixap mwaadsøyi.

²⁹ Ja'ayi ja jade'en tmadøøy, jøts ja María jatyi pyidi'jky jøts ja ojts t'at-s'ixy ja nwindson'ajtim Jesús. ³⁰ Ka'anim ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty kyajp-tøki; nay ixjammim ja wyinaty ma ja Marta ja møøt tø ñabyaadyi. ³¹ Jøts ku ja t'ejxtøø ku ja María pyidi'jky ku ja wyinaty putyi tø pyidsimy, jøts ja israelit jaa'dyi midi jam wyinaty tøjkjotp tkajpxjot'amøkidip ja ku'oogi, xjats ja tpadso'ondøø, jade'en ja wyinmaydi jam ja tity yaxpi ñijky ma ja oo'kpi jam wyinaty tø ñaxøki.

³² Winets ja María, ku ja yja'jty ma ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty, jøts ja ojts ñagyuxendya'agyi nwindson'ajtim tyekyjø'm, jøts ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, kuk jeexyip tō mya'aty ka' øts jeexyip ja nmigu'uk tō y'øøky.

³³ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús ojts t'ixy jøts ku ya'axy ja María jøts ja israelit jaa'y nayide'endi midi ja María jam wyinaty tō pyadsøøniyi, winets ja nwindson'ajtim ja jotmay ojts pyaadyiyi jøts ja ojts tymchaachjawi. ³⁴ Winets ja tyiktiiyi:

—¿Ma tō xyiknaxøkidi?

Jøts ja yiknimaay:

—Windsøn'ajtim, men x'ats'ixy.

³⁵ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús yjanchyajxy. ³⁶ Jøts ja israelit jaa'y winet wyandøø:

—Ejxti yjantyimchøjkpy tam yø tō y'lity.

³⁷ Jøts ja jade'en winaagin wyandøø:

—Pø yø'øxi ja winap jaa'y tō tyik-win'ejxwa'l'kxy, ¿sudso yø niwine'enin sa tō tkatuñ ja Lázaro jøts ja jeexyip tō kya'øøky?

Ku ja Lázaro yjujkyiky jadigojk

³⁸ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts ja jotmay jadigojk tyatøkiyi, jøts ja ñijky ma ja oo'kpi jam wyinaty tō ñaxøki. Tøjk'aawin ja tsaa jam, jøts nayi tsaa ja tō yjaaktyimyikta'agi'iy. ³⁹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús wyaan:

—Jigø'ødi yø tsaa.

Winets ja Marta, midi ja oo'kpi y'uchip, ja'ats ja ojts ñii'mxyi:

—Windsøn'ajtim, pø janchxuu'knip inet yø', pø myaktaxk xøøwipts yø y'oo'kni.

⁴⁰ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ñimaajyøø:

—¿Ti kidi ø tō nnigajpxy jøts pøni ku xjanchjawi, winets x'ejxit ja Dios myøk'ajtin?

⁴¹ Winets ja tjigiidiyi ja tsaa. Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam tsajpwemp ojts pyat'ixy, jøts ja wyaan:

—Dios Teety, dioskujuyip ku øts ja n'ayuujk tō xmodojiyi. ⁴² Nniija'wip øts jøts ku mets ejtp ja nja' xmodojiyi, jøts ja' øts jade'en xyikwamp jøts yø jaa'y ja øy'ajtin tpaattit pøn jaty ixaadi, jøts tjanchjawidit jøts ku mets xkexy.

⁴³ Xjats ku ja jade'en wyan'abajtiyi'ñ, jøts ja møk wyaan:

—¿Lázaro, pidsøm jap!

⁴⁴ Jøts ja oo'kpi pyidsiimy køpity pakpity, jøts ja wyeen y'aaw twinwet-s'aty ja wet. Winets ja nwindson'ajtim tnimaay ja jaa'dyi:

—Køkajti pakajti jøts xmajtstu'uttit, wan tniykxy.

Ku ja jaa'y tkajpxy'ajttø jøts yikmatst ja Jesús

⁴⁵ Ja'agøjxpts ja israelit jaa'y namay tjanchja'widøø ja nwindson'ajtim Jesús midi ja María jam wyinaty myøøt, jøts ja' ojts t'ejxti ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en ttuun. ⁴⁶ Winaagin tñinøjkxtøø jøts ja ojts t'ats'ejxti ja fariseotøjk, jøts ja ojts ttamimadya'akti sa ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tō y'adi'ich. ⁴⁷ Winets ja fariseotøjk jøts ja teetywindsondøjk møøt ñamyujkidi ja kutujk adsinaabyidi, jøts ja ojts ñømdi:

—¿Sudso ndaabyajtindit? Janch kawine'en yø jaa'y milagri'ajtin tjantyuni jøts ja ejxa'an tpikta'aky.

⁴⁸ Ku yø jade'eñi n'ixmajtsindit, janch niduki'iyi jaa'y yø yjanchja'winiyit, jøts ja romit kudunktøjk myenidit, jøts ja tyikudigøøñidit adøm yø ndsaptøjk jøts adøm yø ngajp.

⁴⁹ Nay ja'abi jaa'y txøøw'ajtp Caifás, pøn wyinaty teetywindsøn'ajtp ja'abi jumøjt, ja'ats ja ojts ñii'myxidi:

—Mguidyimñija'wip mee ti, ⁵⁰ ni xkanijawidi kudam adøm njayik'ødyunwa'añindi ku tu'ugyi ja jaa'y tku'oogit ja ñaajx ja kyajp, jøts kidi tuki'iyi kyudigøøgyøxt wine'en ja naajx ja kajp.

⁵¹ Kidi kyø'ømwinmaa'ñipts ja Caifás yiktumpy ku ja jade'en wya'añ: jade'en'ampy idø'on ja', kumi ja' wyinaty teetywindsøn'ajtp ja'abi jumøjt, xjats ja Dios ja ojts yikwa'añi jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús y'ookt tkudanit ja israelit kajp ja israelit naajx; ⁵² jøts kidi tyimy ja kajp tyimy ja naajx, ja'ayip nayide'en jøts ja niduki'iyi ja Dios y'u'nk y'una'jk tyikyø'omyukwangøjxi pøn wyinaty tø yø'øwya'kxnidi. ⁵³ Winet ets ja israelit kuduntøjk tniwinmaa'yidøø jøts ja nwindson'ajtim Jesús tyimy'ookt.

⁵⁴ Ja'agøjxp ja nwindson'ajtim y'ijty ka' nugo ajawi y'ukwidejtni jam may israelit jaa'yjotp, ojts ja jam cho'oni Judeit etjotp, jøts ja ojts ñijkxy ma jam wingon ja abak et midi nugo tsayjoojt. Jam ja ñijkxy ma ja kajp txøøwi Efraín, jamts ja ojts tmøøtsøøni ja pyabøjkpitøjk.

⁵⁵ Tyimdyøts jøts tpatnit ja paski xøøw midi ja israelit jaa'y tyundip, jøts idø'on ja mayjaa'y yjantyimñøjkxti Jerusalén, jøts ja jam ttunwa'andi tpadunwa'andi ja kostrumbri, jøts pyøky ja wya'atstit ku ka'aním ja paski xøøw tpaaty. ⁵⁶ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús jam yjanchyik'ix-a'ay ku ja jap tsaptøjkjotptyi, jøts ja xem yam ñawya'añidi:

—¿Sa mee m'ukwa'añ? ¿Me'emp ja jyawí xøbätpi uk ka'?

⁵⁷ Jøts ja fariseotøjk, jøts ja teetywindsønøjk, tø ja wyinaty tni'ana'amdi jøts ku pøn t'ext tñjawit ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja jatyí tñgajpxt, winets ja nwindson'ajtim Jesús yikmatst jøts ja yiktsu'umt.

Ku ja Jesús ojts yiktagujaaxy ja pa'akxuu'kpi

12 Xjats ku wyinaty ja paski xøøw tkapaatynim jadudujk xøøw, winets ja nwindson'ajtim Jesús ojts ñijkxy jam Betania ma kyugajpi ja Lázaro, pøn ja wyinaty

tø tyikjujkyiky jadigojk. ² Jamts ja a'ux y'øyyii'ñ jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja yiktawindsøøgi; ja Marta ja jam ojts wyingi'iyi, jøts ja Lázaro ja tmøøtkay møøt pøn jaty jamdi. ³ Winets ja María tyikmiiñ kujkwa'kxy lyitrin ja aceite midi pa'akxuu'kp, jøts janch tsowi ja', ja'ats ja ojts ttaja'jxiyi ja nwindson'ajtim Jesús tyeky, jøts ja ñayjawaayyi ttuktatiijch. Amuum ja tøjkjoojt pya'akxuu'kpøjkijxy. ⁴ Jøts ja Judas Iscariote, midi ja Simón myajnkíp, midi ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpi'ajtpy, jøts midi ja wyinaty køyakwajnip, ja'ats jade'en waan:

⁵ —¿Tiku yø pa'akxuu'kpi ne'egi tø kyayiktøøky? Tigøøk magø'pxy denariin jeexyip tsow'aty, jøts ayoobi jaa'y ja jeexyip yiktabudøki.

⁶ Kaja'agøjxpip ja Judas jade'en wya'añ ku ja tpa'ayøy ja ayoobi jaa'y, pø ja meeñxi ja ne'egi pya'ayøøpy. Ja winmaa'ñ ja yikyø'øpy ku ja myeech, jøts kumi jam ja wyinaty tkjøøøm'aty ja meeñ'abøjk'i'ñ midi'ibi ja myibabøjkpitøjk myøøt'ajttip, jøts ja amaa'tsk tyukpiky tyukøñ ja meeñ midi yik'ejttip. ⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús tñimaay:

—Majtstu'tut, ja' yø ixa tø tpikta'aky midi tump ku ø nnaøjkiñit. ⁸ Ja'at-pyim ayoobi jaa'y, øy juuni jaty xmay'at-tit xpudøkkidit; jøts øts, ka' meets ja xumiwin'ejxkunaxt.

Ku ja Lázaro yikajpxy'aty ku tyik'ookwa'andi

⁹ Jøts ja israelit jaa'y may tñimadowdi ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty Betania, jøts ja ojts tñinøjkxti, kidi ja nwindson'ajtim Jesús nadyu'uk yik'ejxwamp, nayide'en ja t'ejxwa'andi ja Lázaro pøn ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø tyikjujkyiky. ¹⁰ Winets ja teetywindsønøjk tkajpxy'ajtti jøts ja nayide'en tyimyik'ooktit ja Lázaro,

¹¹ kumi ja' n̄amyayi ja p̄oky tjagyajp ku ja israelit jaa'y n̄awya'kxyidi, j̄ots ja may pyuwajtsniyidi j̄ots ja tjanchja'wiñidi ja nwindson'ajtim Jesús.

Ku ja Jesús kyajpt̄ojkiyiñ jam Jerusalén

¹² Xjats id̄'õn ja jaa'dyi may ja jam wyinaty t̄o yja'atti Jerusalén, j̄ots ja xyõbaatwa'andi ku ja paski xõow; j̄ots ku kyimjabom'ajty, jats ja ojts tnijawidi j̄ots ku ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty yja'atwa'añ ja'abi kajpk̄ojxp. ¹³ Winets ja tiixy ja ojts tpootti, j̄ots ja ojts tpat-sowdi ja nwindson'ajtim Jesús, yide'en ja wyandõ:

—iMoj Dios kyunuu'kxin! iØy wa'ats yõ' midi ixyam Dios Teety kyejxpy, midi israelit jaa'y wyindsõnip!

¹⁴ J̄ots ja nwindson'ajtim Jesús tpaajty tu'uk ja buur j̄ots ja ojts ttawa'at-spety, tyimbyatpy id̄'õn jade'en sam jap jaabyety nõkyijxpy:

¹⁵ Meets Siõn kajpjotpit, kidi mjotmay'ookti; ejx, p̄o ixats myiñ ja mwindsõn, yikxon buuru'nk ttaku'xni.

¹⁶ Ka'ap ja pyabõjkpitõjk ja jatyi tjã'gyukidõ yõ'õbi winmaa'ñ, õsti jaanim ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty t̄o chajpajtni. Jaanimts yõ tjã'myajt-stõ j̄ots kudam yõ tniğajpxy ja nwindson'ajtim ku ja jap jade'en yja'ayi, j̄ots tyimyjade'ents ja wyinaty t̄o yjaty kyubety.

¹⁷ J̄ots ja jaa'dyi midi ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty mõõt, ku ja tyaxpidsiimy ja Lázaro jap oo'kpi jutjõtpy, ku ja wyinaty t̄o tyikjũkpyiky jadigõjk, ja'ats id̄'õn jam tniimadyak-tip sa jatyi ti jatyi ja wyinaty t̄o t'ejxti.

¹⁸ Patyts id̄'õn ja jaa'y ojts tpat-sowdi ja nwindson'ajtim Jesús, kumi t̄o ja wyinaty tnijawidi ja milagri'ajtin midi ja nwindson'ajtim wyinaty t̄o ttuñ. ¹⁹ Xjats ja fariseotõjk agõ'õmyi n̄awyajnidõ:

—Tõxi ixa xja'ejxti sa yõ yjawi ñi-tyu'unint. Ejxti, ejx niduki'iyi jaa'y pyanijkxyiyi.

Ku ja griegit jaa'y t'ejxwa'andi ja Jesús

²⁰ J̄ots ja jaa'dyi midi jam wyinaty t̄o ñõjkxti xõbatpi Jerusalén, jam ja wi-naagindi p̄on griegit jaa'dyi. ²¹ Ja'ats jam tniimendi ja Felipe p̄on kugajpip Betsaida jam Galileit etjotp, j̄ots ja ojts tnojmididi mõkta'aky:

—Ja Jesús õõ teety n'ejxwampy.

²² Xjats ja Felipe ojts tniinjxxy ja Andrés j̄ots ja ttukmadõõy; winets ja namajtsk tniñõjkxti ja nwindson'ajtim Jesús, j̄ots ja ojts ttukmadowdi. ²³ J̄ots ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñi'i'mxyidi:

—Tõ tpaaty ku nxõga'pxy ma õts yikxon nyikwinjawit nyikwindsõõgit, p̄o Dios Teety õ xkajx j̄ots ja naxwii'ñit jaa'dyi ngudanaapy. ²⁴ Tiy janch õ nwa'añ ku mee nnojmi, j̄ots ku tu'uk ja ariinbajk kyaka'ay naxjõtpy jadi'iñi ja ñaxy; p̄oni mididi'its ka'ap naxjõtpy, ne'egi may ja wyimbijty ku ja wyindigõy. ²⁵ Nayide'en id̄'õn meetsmi. P̄on kasajatyim nay'ejxip, p̄on nabya'ayojip, ka'ap ja mibaat ja nitso'ok'ajtin tpaaty; p̄onts kanabya'ayojip, wan tjaty sa yjaty õts k̄ojxp, ja'ats id̄'õn tpaatp ja nitso'ok'ajtin. ²⁶ P̄oni p̄on õts xpabõjkpi'atwamp, wan ya tmiñ j̄ots õ xmõõtwidettit xmõõtsõonidit. Yikajxa'akpts id̄'õn ja' jam Dios wyingujkp.

Ku ja Jesús tniğajpxy ja y'o'jkin

²⁷ Janch t̄o õts ixyam ndyimyjot-maadyõki; ¿j̄ots ti sa õ nwa'ant? ¿Ja ti ja õ nwa'ant: “Dios Teety, ka' õts jade'en xyikjatt xyikubatt sa õts ixyam njat-wa'añ ngubatwa'añ”? P̄o ka'axi õts ja' t̄o nniimiñ j̄ots õts jade'en ngajatt. ²⁸ Metsts Dios Teety tu'ugyi ja mja' majada'akp.

Winets yikmadøoy ja ayuujk jøts ku jap yjawi tsajpjøtpy wya'añ:

—Tø øts ja jade'en nduñ, jøts ndun-wampy øts ja jade'en jadigojk.

²⁹ Jøts ja jaa'y midi jam wyinaty amidooujktip, yide'en ja wya'andi jøts ku ja y'anaawi midi jade'en wyinaty tø wyina'añ, jøts pømbi wamidip:

—Ja ankilis yø tø myigajpxyi.

³⁰ Winets ja nimaajyidi ja nwind-søn'ajtim Jesús:

—Ka' øts køxpij yø ayuujk jade'en tø yikmadøoy, meets køjxp yø jade'en wya'añ. ³¹ Ixyats idø'on tø tyimyja'aty ja xøow ja jumøjt ku ya'atpi naxwii'nit jaa'y yiktiidyu'undit, jøts ku nayide'en yikpawopt ja miku' midi yā naxwiiñ tñigubajk'ajtp ja kya'øbyi. ³² Jøts ku øts jam nøjkk nyikpikta'aky jam kruskøjxp, ñijawidip ja øy pøn jøts øts xjanchjawidit.

³³ Ja'ats idø'on ja jade'en yjatijpy sudso ja wyinaty y'ookwa'añ. ³⁴ Xjats ja mayjaa'y ja yide'en y'adsoojoø:

—Tø øø nnimadøoy ku pøngapøn tkajpxy øøts ja ngutujk, jøts ku ja Cristo yjujky'att xemikøjxp. ¿Sudsots me mwa'añ jøts ku mets myikpikta'akt jam kruskøjxp? ¿Pøn idø'on ja' midi tsoo'mp tsajpjøtpy, midi ja naxwii'nit jaa'y tkudanaapy?

³⁵ Winets ja nwind-søn'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Mjaakujajidip mjaakudøø'kxidip meets ja jaj, tyimdyøts jøts ja kya'uk'ejtnit. Jaakyiktundits ejx yjaakja'atynim, jøts kidi kube'ets kugoots mjatti; ja jaa'y pøn jade'en jajttip, ka'ap ja tñijawidi pø sa ja yjattit kyubattit. ³⁶ Janchja'widik øts nja', pø øtsxi dø'on ñamyayi jade'en sam ja jaj, jøts jaaktyimñayamnims øts x'ejxti xnijawidi jøts mee njaakja'bøkt.

Ja'ayi ku ja nwind-søn'ajtim Jesús ojts jade'en y'ukwani, jøts ja cho'onaa jøts ja jadi'ini yø'odyigøøni.

Ya'at tñigajpxp tigøjxp ja israelit jaa'y ojts tkajanchjawidi ja Jesús

³⁷ Øy idø'on ja nwind-søn'ajtim Jesús wyinaty kawine'en tø tjatuñ ja mila-gri'ajtin jam mayjaa'y wyingujpk, jøts ni jade'en ja kyayikjanchjawi. ³⁸ Ja ti jats ja jade'en kyajatt sa wyinaty tø wya'añ ja Dios kyugajpxy Isafas, ku ja yide'en tjaadyaañ:

Dios Teety, ¿pøn adøm ja ngajpxy ja n'ayuujk tø x'ukupøjky'am?

Øy ja Dios Teety ja myøk'ajtin tø tñanky'ijxyi, ka'ap ja pøn tmøjpikta'aky.

³⁹ Jøts idø'on ja jade'en ka'ap tjanchjawidi, nayide'ents ja Isafas wyinaty tjaadyaami:

⁴⁰ Dios ja jade'en tuujnidip, jøts ja jade'en wimbeets kugoots yik'lityidi, jøts ja ka' tkupøkti,

jøts ja wyeen ja tkada'ejxtit øy ja wa'ats tyimyja'ejxti,

jøts ja nika' ja ja'gyukin tjagyaptit, jøts ja nika' ñabyøkjawiyidit øy øts ja wine'en njayikpøkwyatswa'andi.

⁴¹ Jade'en'ampy ja Isafas jade'en wyaañ, kumi tø ja wyinaty jekyip Dios Teety tyuk'ijxyi jøts ku jade'en ja Jesús ja y'øy'ajtin xuk'ejxint, jøts ja ojts jade'en patki'jyi tñigajpxy.

⁴² Jøts øy idø'on ja yjajade'eni, may ja israelit jaa'y tjanchja'widøø ja nwind-søn'ajtim Jesús, østi windsøndøjk paat winaagin tjanchja'widøø; ja'ayi ku ja pøn ka' ttukmadowdi, ja'agøjxp ku ja ttsø'ogidi ja fariseotøjk jøts ja ka'ap tyukmajtstu'udit ja tyunk. ⁴³ Ja jaa'y yja' ja ne'egi yikmøjtøjkidip, jøts ka'ap Dios yja'.

Ja Jesús y'ayuujk payø'øyiyip ja jaa'y pyøky

⁴⁴ Jøts ja nwind-søn'ajtim Jesús møk wyaañ:

—Ja' pøn ø xjanchja'wip, kidi øt-sip ja tu'ugyi xjanchja'wip, nayide'en ja ñamyayi tjanchjawi ja Dios Teety mididi ø xkajxp. ⁴⁵ Jøts pøn øts ixa x'ejxp xni-ja'wip, nayide'ents ja t'ixy tñijawi pøn ø xkajxp. ⁴⁶ Jøts ku øts ñamyayi jade'en sam ja jaj, ja' ø tø nnimiñ ya naxwiin pøni pøn ø xjanchja'widip, jøts kidi øts ja wimbeets kugoots nyiktandi. ⁴⁷ Pøni pøn ø xmadojip ja n'ayuujk jøts ka' tmøjpikta'aky, kidi øtsip ja ndabayø'opy ja pyøky; kaja'ajip ø tø nnimiñ jøts øts ja naxwiin'it jaa'y ndabayø'oyit ja pyøky, pø ja'axi ø nnimimpy jøts øts ja nyiknit-so'ok'attit. ⁴⁸ Pøni pønts øts nja' xkatso-jkip jøts ka' tmøjpikta'aky sa ø nwa'añ, jats ja' pøn ja ttabayø'oyip ja pyøky, nayø'oyi ja nøjkk kø'øm ni'øøniyip sa jaty ø tø nwa'añ, ku kyøxt ja naxwi-i'ñit. ⁴⁹ Kidi ja'ajip ø ngajpxpy sa ø kø'øm nwinmay; ja' mididi ø xkajxp, ja Dios Teety, ja' øts yø xanigutu-jk'ajtp jøts øts jade'en ngajpxt, jøts øts jade'en nyik'ixpøkt. ⁵⁰ Jøts wa'ats ø nni-jawi, jøts ku ja' wya'añ ja Dios Teety y'ana'amin sudso yikpaatt ja juky'ajtin xemikøjxp. Jade'ents idø'on, pøni sa jaty ø tø nwa'añ, jade'en øts idø'on ja tø ngajpxnaxy sam øts ja Dios Teety ja tø xanigutujk'aty.

Ku ja Jesús pakpujy ja pyabøjkpitøjk

13 Tyimdyø jøts ja paski xøow tpat-nit, jøts ja nwindson'ajtim Jesús wa'ats ja tñija'wiñi jøts ku tø kya'pxy ja hori jøts ku ja tmatjstu'utt ja naxwi-iñ'ajtin, jøts ja Dios Teety ja tñinøjkxnit. Ejtp ja tpa'ayøøpy ja pyabøjkpitøjk, xjats ja jade'en tpiakta'aky møk ja ejxa'an, jøts ja tñanky'ijxyi mabaat ja pa'ayo'owin ja tjaagyepy.

²⁻⁴ Jøts ja Simón myajnk, ja Judas Iscariote, tø ja miku' ja wyi-naty tyatøkiyi, jøts ja tyukwinmaa'n'aty sudso ja tka'ødyu'unt ja nwindson'ajtim Jesús. Wa'ats ja tñijawi ja nwind-

son'ajtim Jesús jøts ku ja nay jam ñijky ma ja Dios Teety ja tø yikt-søøni, jøts ku ja amuum tø kyutujk-mø'oyi. Xjats ku dø'on ja jam wyinaty y'a'ux'atti, winets ja tyanaagyukiyii'n jam kyaadyaajk jøp'am, jøts ja twe-jtstaajky ja wyet, jøts poop wet ja ojts ñadyatenwøø'niyi. ⁵ Xjats ja nøø t'ada'amiyii'n jam købuj'i'i'ñjotp, jøts ja pyabøjkpitøjk ja ttapakpujpinaxwa'jky, jøts ja nay jatyi ttuktati'ich ja poop wet mididi ja jam wyinaty tyenwøø'najtpy.

⁶ Jøts ku ja wyinaty tpa'pujwa'añ ja Simón Pedro, winets ja ojts ñii'mxyi:

—Windsøn'ajtim, ζmets ne'egi ndeky xpuijip?

⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøpy:

—Ka' mets yø ixyam xja'gyuki, mja'-gyukipnimts mets yø nøjkk.

⁸ Jøts yide'en ja ñii'mxyi ja Pedro:

—Ka' me mibaat ndeky xpuijt.

Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tñimaay:

—Pøni ka' øts yø mdeky nbujy, ka'ats me n'ukmigu'ukwanit.

⁹ Winets ja Simón Pedro wya'añ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiknøjmi:

—Winets ø windsøn'ajtim amuum xpuijiyit ja ngø' ngubajki; jøts ka' nugo ja ndeky.

¹⁰ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tñimaay:

—Øy ku ja'ayi tyeky tpujt pøn tse'abajtipnim, kumi wa'ats ja amuum. Nayide'ents meets m'anmija'win wya'adsidi øy kidyimñiduki'iyi.

¹¹ Jade'en'ampy ja wya'añ ku ja ñimy: “Øy ka' niduki'iyi mdyimwya'adsidi”, ja'agøjxp ku ja wa'ats tñijawi pøn ja wyi-naty køyakwajnip.

¹² Xjats ku ja jade'en y'abajtiyii'n tpu-jkøjxiyi ja pyabøjkpitøjk tyeky, winets ja ñadyaniyajni ja wyet jadigojk, jøts nay jam y'ixaajky ma ja mesi jøts ja tñimaay ja pyabøjkpitøjk:

—¿Mnija'widip tigøjxp jade'en tøndundi? ¹³ Meets, xmaestri'ajtp meets, xwindsøn'ajtin'ajtp meets, janch tiigyajpxy kumi janch jade'en. ¹⁴ Pøni øts tamts maestri, jøts pøni øts tamts windsøn'ajtim, tøts ja mdeky nbujidi, nayide'ents meets idø'øn xuumit xem yam. ¹⁵ Tø nduk'ejxti jawyeen, jøts nayide'en xu'undit sam ø tøndunjøpi. ¹⁶ Jøts janch øts idø'øn nwa'añ, jøts ku ka' pøn tumbi tjinaxy ja wyindsøn; uk ja jaa'y pøn kexy yø'øpy, ka'ap ja tjinaxy pøn ja kajxip. ¹⁷ Jøts pøni mja'gyukidip yø'øbi winmaa'ñ jøts jade'en xu'undit, jotkujkts x'ejxtit.

¹⁸ Jøts kidi niduki'iyip meets jade'en ndijy; nnija'wip øts ja' pøn jaty ø tøndunwi'ixy. Kuwanits jade'en yjatt sam jap jaabyety nøkyijpxy: “Jats ja tu'uk tøndukmidsepøjkni pøn ø møøt ngay n'uuky.” ¹⁹ Patki'iyi øts ya'at yam nni-gajpxy jøts ku jade'en nøjkx yjaty, jøts xiyjawidit xjanchjawidit jøts pøni pøn øts. ²⁰ Janch øts idø'øn nwa'añ, jøts ku øts ja xkupiky pøni pøn ø xkupøjkp ja ngudanaabyi; jøts pøni pønts øts jade'en xkupøjkp, ñayi kyupijkypts ja nayide'en pøn ø xkajxp.

Ku ja Jesús tnigajpxy sa ja Judas kyøyakiyit

²¹ Xjats ku ja wyinaty jade'en tøndunwya'añ, jøts ja tymchaachjot-maadyøjkii'ñ, jøts ja ojts yikxon wa'ats tnigajpxy:

—Tiy janch mee nnøjmi, jøts ku meets ja nidu'ugin pøn ø xka'ødyunwamp.

²² Winets ja pabøjkpøjk xem yam ñawyin'ejxjø'jkidøø, jadi'iñi tkamidaabyaatti pøni pøn idø'øn yiktejp. ²³ Winets ja tu'uk, midi ja nwindson'ajtim Jesús janchminamyajyip, jam ja wyinaty pyukø'øm tøndunwya'aty. ²⁴ Ja'ats ja Simón Pedro amaa'tsk ñimaay jøts tyiktø'øt pøn idø'øn yiktejp. ²⁵ Winets ja wingon

tpuwa'adsiyii'ñ ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, ¿pøn idø'øn mdiipjy?

²⁶ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyi:

—Wan øts tsapkaaky tukpidasi t'uknimuji, jøts pøni pøn inet ja nmøøpy, ja'ats idø'øn ja wyinaty.

Xjats ja ojts jade'en tñimuji ja tsapkaaky, jøts ja ojts tmø'øpy ja Judas Iscariote midi ja Simón myajnkp. ²⁷ Jøts ku ja Judas ja'ayi t'axajiyii'ñ ja tsapkaaky, jøts ja miku' ja ojts tyatøkiyi. Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Jaty dø'øn xungojt midi mdunwampy.

²⁸ Jøts nipøn ja tkamadooguki tigøjxp idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús jade'en tnimaay ja Judas. ²⁹ Ja Judasts idø'øn wyinaty tkøjø'ømit'ajtp ja meen abøjk'ii'ñ, jøts winaaagin jade'en wyinmaydi pø ja'ajik idø'øn tijy ja nwindson'ajtim Jesús tyijpy, jøts ja Judas t'atsju'uty ti jaty tsojkp ti jaty tunwamp ku ja xøøw, uk tmo'ot tigati ja ayooobi jaa'y. ³⁰ Xjats ku ja Judas wyinaty tøndunwya'aty ja chapkaaky, jøts ja ojts chøøñ. Koodsni wyinaty.

Ja jemy ana'amin

³¹ Xjats ku ja Judas wyinaty jade'en tøndunwya'aty, winets ja nwindson'ajtim Jesús wya'añ:

—Yamnims inet tiy yik'ext yiknijawit ja nmøk'ajtin, jøts nay ja Dios Teetyts myøk'ajtin nanky'ejxip.

³² Jøts kumi nanky'ejxip øts ja Dios Teety myøk'ajtin, nayide'ents ja tnanky'ejxmiiyit øts ja nmøk'ajtin, jøts tsojk ja jade'en ttu'unt. ³³ Ka' meets u'nk jeky n'ukmøøtsinaañit. Nayide'en meets yam ndukmadoowa'añ sam adøm ja nmigu'uk israelit jaa'y nnimaadyøø, jøts ku ja jap ka'ap nøjkxtit ma ø nnijkxy øy øts wine'en xja'ixa'ay.

³⁴ Ixyamts nmo'odi ja jemy ana'amin: jøts ku xem yam mnami'oy'atidit mnamiyujy'atidit. Nayide'en sam mee njanchøkyin, nayide'ents idø'on mnachokidit xem yam. ³⁵ Pøni mdundip jade'en, tyumnijawidipts jade'en øy pøn jøts ku mee ø xpabøjkpi'aty.

Ku ja Jesús ojts tniġajpxy jøts ku Pedro kyanigajpxiyit

³⁶ Xjats ja Simón Pedro tyiktiiy ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn'ajtim, ¿ma dø'on mnøjkxwa'añ?

Jøts nwindson'ajtim Jesús ja y'adsoojøø:

—Jap ma ø nniġkxy, ka'ap ø mibaat ixyam jap xpanøjkxt; xpanøjkxp øts, ja' ku jaanim.

³⁷ Winets ja Pedro wyaañ, jøts ja nwindson'ajtim Jesús yiknøjmi:

—¿Tigøjxpimts windsøn'ajtim ku øts ka' ixyam ndsoont? Ixyats øts, øy me ngu'oogit.

³⁸ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús t'adsøøy:

—¿Janch idø'on mwa'añ jøts ku ø xku'oogiwy'añ? Øts wamp, ka'anim wyinaty tsapni'aaw y'aya'axy ku mets wyinaty tigøøk ojk tø xkagupiky ku me x'ijxy'aty.

Jesús køjpx ja Dios Teety yikpaatt yik'ext

14 ¹ Kidi mmaydi mdajti, ajot'atti Dios Teety, jøts ajot'ajttik øts nayide'en. ² Ma chøoni ja Dios Teety may tsinaadyaajk ja jap tmøødi; ku jeexyip ka' yjade'eni, tø meets ja jeexyip ndukmadooni. Jøts wants ø tniġkxy jøts øts ja n'a'ejxit ma mdsøønidit. ³ Jøts kuts øts wyinaty tø nniġkxy, jøts kuts øts ja wyinaty tø n'a'ejxi ja tsinaadyaajk, winets ø nme'ent jadigojk jøts mee nmøødiñit, jøts nay jap mjujky'attit ma øts idø'on jap ndsinaawya'añ. ⁴ Mni-

ja'widipxi pøni ma ø nniġkxy, jøts mni-ja'widipts ja tuu'.

⁵ Winets ja Tomas tnimaay ja nwindson'ajtim:

—Ka'ap øø windsøn'ajtim ja nniġawi pøni ma me mnøjkxwa'añ; ¿sudso'ampy øøts ja tuu' nniġawit?

⁶ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Tum øts amuum ja tuu', ja tyiibi yjanchpi øts nayide'en, jøts ja kunuu'kxy jujky'ajtin nyajkpy. Øts køjpx ja Dios Teety yikpaatt yik'ext. ⁷ Kuk øts jeexyip xniġawidi pøni pøn øts, nayi mnija'wipts meets jeexyip nayide'en ja Dios Teety; jøts tøts idø'on ja ixa xjaniġa'wiñidi, mja'ejxtipts idø'on ja'.

⁸ Winets ja nwindson'ajtim nimaajyøø ja Felipe:

—Windsøn'ajtim, ja'ayi ku øø xty-imdyuk'ext ja Dios Teety, wan øø t'ijxy.

⁹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja yide'en t'adsøøy:

—Windi'ixyip mee Felipe nminabyaajtniyidi, ¿jøts ni jade'embaat me xka'ijxy'ajtni? Pøni pøn ø x'ejxp, ñayi y'ijxpy ja nayide'en ja Dios Teety; jøts, ¿sudso'ampyts me x'amidøy jøts mee nduk'ext ja Dios Teety?

¹⁰ ¿Ka' xmibiky ku øts Dios Teety møøt n'ity, jøts ku øts ja nayide'en xmøøt'ejtmi? Tuki'iyi sa jaty nnøjmidi, kidi ngøømwinmaa'ñjøtpyip øts yø njuuty. Ja Dios Teety midi ø xmøøt'ejtp, ja' køøm tyunk tump. ¹¹ Jøts janchja'wik øts jøts ku øts Dios Teety møøt n'ity, jøts ku øts ja nayide'en xmøøt'ejtmi; uk pøni ka'ats, øyts øts ja'ayi xajanchjawit, pø m'ijxpyxi ti jaty ø ndumpy. ¹² Jøts tiy janch mee nnøjmi, pøni pøn ø xjanchja'wip, ñayi yjatp ñayi tyu'ump ja nayide'en ti jaty ø njajtpy, ti jaty ø ndumpy, jøts ja tyikne'egidit tyikaja'adit ja'agøjxpts kuts ja Dios Teety nmøøt n'ett. ¹³ Jøts tuki'iyi pøni ti jaty mee

m'amidøopy ku ø xkajpxpaattit, øtsts ja køøm jade'en ndu'ump, jøts øts jade'en nyikwingaxø'jkit ja Dios Teety myøk'ajtin y'ø'y'ajtin. ¹⁴Ndu'ump øts jade'en pøni ti jaty mee m'amidøopy jøts ku øts xakajpxtit.

Ku ja Jesús wya'añ jøts ku ja Espíritu Santo tkaxt

¹⁵Pøni xtsojpk tam meets, paduu-jnidik meets ja n'ana'amin. ¹⁶⁻¹⁷Jøts nnøjmip øts ja Dios Teety jøts ja mdanigaxidit tu'uk pøn mbudøkiyidip, pøn myikjot'amøpkøkiyidip, pøn ja tyiiby yjanchpi myøøt'ajtpy. Jøts ja'ats meets møøt m'ett kunaxt. May jaa'y ja kyagupøkit ja'agøjxp ku ka' t'ejxti tnijawidi. Jøts meets, tø meets ja xnijawi, pø ixaxi ja xmøødidi, jøts ja'ats mee møøt m'ett. ¹⁸Ka' mee nadyu'uk nyiktañ, nniwimbett meets jadigojk. ¹⁹Wingonip ja xøøw ku ø ka' mā n'ukyik'ejxnit; jøts meets, x'ejxp meets; kumi jujky øts, mjujky'atpts meets. ²⁰Jaanims xja'gyukidit jøts ku øts ja Dios Teety møøt n'ity, jøts meets xmøøt'ejtmi, jøts mee nayide'en nmøøt'ejtmi. ²¹Pøn tø tnijawi jøts pøni xpaduujniyip øts ja n'ana'amin, jade'en ja tyiknigüe'exy jøts ku øts ja xjanchøky. Jøts ja'ats ja Dios Teety chokp pøni pøn ø xtsojpk, jøts ndsokp øts ja nayide'en, jøts ja'ats ø x'ejxp, ja'ats ø xnijawip ku nnanky'ejxit øts nja'.

²²Winets ja yjadu'ukpi Judas ja ñimaajyøø (nigidi Iscariotibi wamp midi ja Jesús køyapk):

—Windsøn'ajtim, ζtigøjxp ku øøts ja ja'ayi n'ext ku mnanky'ejxit, jøts nika'ap niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y?

²³Jøts nwindson'ajtim Jesús y'adsøøy:

—Pøn ø xtsojpk, pyadumpy ja' sã ø nwa'añ, jøts ja'ats idø'on tsokip ja Dios Teety; jøts ja'ats ø nñime'emp møøt ja Dios Teety, jøts øøts ja xemikøjxp

nmøøt'ett. ²⁴Jøts pøn ø xkatsojpk, ka'ap ja tmøjpikta'aky sã ø nwa'añ. Yø kajpxy yø ayuujk ixa xmadowdi, ka'øtsip yø' nja'; ja' yø' yja' midi ø xkajxp, ja Dios Teety.

²⁵Ndukmodoogøjxtip yam tuki'iyi, njaaktyimyøøtsinaadyipnim yam; ²⁶ja Espíritu Santots midi ja Dios Teety mdanigaxiyidip jøts øts ja xkudanit, ja' idø'on mbudøkiyidip, ja' idø'on mgajpxjot'amøjkiyidip jøts ja mduk-jajtkøxidit tuki'iyi, jøts nay ja' mduk-ja'myajtskøxiyidip tuki'iyi sã jaty mee tø nnøjmi.

²⁷Jotkujk nnawya'kxa'andit. Nyajkpy øts ja øy'ajtin tsuj'ajtin. Ka'ap øts jade'en nyaky sam øy pønin nugo wya'añ. Kid-its mmaydi mdajti, ka' mee mdsø'øgit.

²⁸Tøxi xmadowdi ku ø nnimy jøts ku ø nnijkxy, jøts ku ø nme'ent jadigojk jøts mee nmøøtsøønit. Kuk meets je-exyyp xjanchøky, mjanchxondakp meets jeexyyp ku tø xnijawidi jøts ku nninijkxy ja Dios Teety; kumi ja' idø'on jawaani møj jøts nigidi øts. ²⁹Patki'jyi ya'at jade'en ndukmadowdi jøts ku wyinaty jade'en yjaty jøts xjanchjawidit.

³⁰'Ka' mee møøt jeky n'ukmøøt-nagyajpxniyt; ja'agøjxp ku ja wyingøñ ja Satanás pøn yikutujpk ya naxwiiñ. Øy øts nmøk'ajtin ja xjagamimajadaajkiyi, ³¹jatpts jade'en jøts jade'en tnijawit ja naxwii'ñit jaa'y jøts ku ø ndsøky ja Dios Teety, jøts ku øts ja nbaduñ sã øts ja tø x'ane'emy. Tanidits jøts wan ya ttsøø'ñindi.

Ja uvi tsã'am kipy

15 Jade'en øts idø'on ñamyayi sam uvi tsã'am ñiguipy, jøts ja Dios Teety jade'en sam ja jaa'y midi ja uvi kipy t'ejx'ejtp. ²Jøts ja tyikwinajki ja y'awaj ja y'axeeñ midi katøømip; jøts midi tøømyip, yikxon ja tyik-wa'ach twibøøty twibiky mā ja jam t'ijxy sã yjatwa'añ, jøts ja jawaani

may yjaaktyimdyøømit. ³Nayide'ents meets idø'onmi; tø mee mwatsni, ja ixpøjkin mee tø myikwa'achi midi mee tø nmø'øy. ⁴Kidi mee xmajstutni, kumi ka'ap mee nmajstutu. Ka'axi kipy awaj tyøømi jadi'iñi ku ja kya'ity ja ñiguipy; nayide'ents meets idø'onmi, ¿ti mee nadyu'uk mnityu'ump ku mee wiyinaty ja nja' tø x'ixmajtsniyi?

⁵Øts idø'on jade'en sam ja ujts ñiguipyin, jøts meets jade'en sam ja' y'awaj y'axeñin. Pøni pønts ø xkamajstut, jøts ku øts ja nayide'en ka' nmaajstutu, ja'ats idø'on ja yja' møy wingaxø'økp; jøts ka' mee ti nadyu'uk mayi ku ø nga'ett. ⁶Pøni pønts ja nja' xkaminamyajyiyip, ja'ats jade'en yik'ixjibep sam ja kipy awaj midi ka'øy, jøts kuts ja tyø'øtst jøts ja jønjøtpy yikpikta'akt, japts ja tyø'øty.

⁷Pøni ka' mee xmajstutu, pøni ka' meets ja n'ixpøjkin xja'dyigøjyidi, amidowdits pøni ti mdsojktip jøts meets ja myikmo'ot. ⁸Ku yikxon xpadundi ja Dios Teety yja' sa ttsøkyin, jade'en'ampyts ja y'øy'ajtin myøk'ajtin yikpa'ixy, jøts nayide'en idø'on yiknijawit ku meets idø'on xjanchpabøjkpi'aty. ⁹Jade'en mee ndsøky sam øts Dios Teety xtsøkyin; tun'ejtik meets yø nja' ku meets ja tsojkin ndami'ity. ¹⁰Pøni xpaduujnidip øts ja n'ana'amin, jade'en'ampyts mee møøt m'ettit øts ja ndsojkin, nayide'en ñamyayi sa øts ja nDeety y'ana'amin nbaduujniyi, jade'ents øts idø'on ja chojkin nmøøt n'ity.

¹¹Jade'en'ampy meets jade'en nnojmi, jøts mjotkujk'attit nayide'en sam øts, jøts ejtni xoni x'ejxtit. ¹²Ya'at øts idø'on n'ana'amin'ajtpy: øy yikxon xem yam mnamyayidit mnachokidit, nayide'en sam øts ja tsojkin nbikta'aky sa mee ndsøky. ¹³Jade'en idø'on ja tsojkin møy yikjagyepy pøn amuum nayojxip,

jøts ja myigu'uktøjk tkudani jøts jujky'ajtin ja tpaattit. ¹⁴Meets idø'on nmigu'uk'ajtpy pøni mdundip jade'en sa ixa n'ana'amdi. ¹⁵Ka' mee ndijy jøts ku mee mdumbi, kumi ka'ap ja tumbi tñijawi pøni ti jaty tyumpy ja wyindsøn. Nmigu'uktijpyts meets yam, ja'agøjxp ku tuki'iyi tø nduknija'wigyøxti sa jaty øts ja Dios Teety tø xnojmi. ¹⁶Kameedsipxi tø xpikta'aky; pø øtsxi mee køøm tø nwi'ixy, jøts mee tø ndanipiky jøts nøjx ja mdunk yikxon xyikwingaxø'økti, jøts wan tmøji wan tkaja'aji. Jade'ents ja Dios Teety mmo'ojidit pøni ti jaty m'amidoodip ku ø xkajpxpaattit amumjoojt. ¹⁷Yø' idø'on nda'ana'amdip, jøts xem yam mnabya'ayowidit jøts ja tsojkin xjagyaptit.

Ku ja ka'øyjaa'dyi tkatsokti ja Jesús møøt ja pyabøjkpitøjk

¹⁸Pøni mmi'ajkiyidip ja' pøn ya naxwiiñ, mnija'widipxi jøts ku øts ja jawyeen nayide'en tø xuñ. ¹⁹Ku meets jeexyip nayide'en m'adi'ich sam pøn ya naxwiiñ wyinmaydi, nayide'ents meets ja jeexyip mdsøkyiyi sam ja ttsøkyin pøn nayide'endi sam ja'ajindi. Øts meets ya tø nwi'ixy ya naxwiiñ ma nayide'en chøonidi pøn jade'en winmaadyip, jøts ja'agøjxp myikmi'ekyidi kumi ka'ap ja'abi winmaa'ñ x'ukyikyø'øñidi sam o pøn naxwiiñ. ²⁰Ja'myatstits sa tø nnojmididi, jøts ku ka'ap ja tumbi ñamyøjyit sam ja wyindsønin. Tøbaats ø nyikpawidity ku ngayikupiky, nayide'ents meets idø'on myiktumit; jøts pøni xpaduujnidipts øts ja n'ixpøjkin, nayide'ents meets ja m'ixpøjkin yikpadumit. ²¹Øts køjxp idø'on jade'en myiktu'undit ja'agøjxp ku ka' tñijawidi pøn ø xkajxp.

²²Ka'ap ja jeexyip ti pøktyi, kuk øts jeexyip ngamiñ, kuk øts ja jeexyip ngaduknijawidi. Ixyam ti ñikyajpxtip

jòts ja pyòky kyayiktagubatit; ²³ja' pòn ø xmi'ajkip, ñayi myi'ajkip ja nayide'en øts ja nDeety. ²⁴Ka'ap yø jeexyip ti pøktyi kuk øts yø jeexyip ka' ti nduk'e-jxti midi ø tø nduñ yø' wyingujktyi, sam ka'ap pòn jade'en tø tyuk'ijxyidi; tø yø t'ejxnidi, ja ti ja'ats yø myija'widip, pø xmi'ajkidipxi øts yø', jòts ñayi myi'ajkidip yø nayide'en ja Dios Teety. ²⁵Ja'agøjxpts ya'at jade'en yjaty kumi ka'pxy jade'en yjatt sa ya'at kajpxy ayuujk wya'añ, midi jap køx-ja'ay yø' kyutujkjøtptyi: "Nadøki øts yø xmi'ekyidi."

²⁶Paty øts ja Dios Teety xukaxt ja Espíritu Santo jòts øts ja nja' xkajpxiyit, pòn pudøjkip kajpxjot'amøjkip, pòn nayide'en tmøøt'ajtp ja tyiiby yjanchpi. ²⁷Jòts mee nayide'en ja nja' xkajpxmiyit, pø tøxi meets ja x'ixy sa jaty y'ejxi tyiyi, sa jaty tø ngajpxwa'kxtsø'ondaajkyim østi ixyambaat.

16 ¹Jade'en'ampy jade'en nnøjmidi jòts kidi nugo winmayjimbetti winmay'adøjti. ²Myikwojpidso'ømp myikajpxidsø'ømp meets jap tsaptøjkjøtpy, østi yja'at paat ja xøøw ku ja ja'a'y wya'andit jòts ku Dios yja' ja tpaduujnidi ku meets ja myik'oogiyit. ³Ja'agøjxp ja jade'en y'adø'øtstit ku ja nijuuni tkanijawidinim pøni pøn ja Dios Teety, jòts pøni pøn øts. ⁴Jòts ja'agøjxp ya'at jade'en ndukmadowdi ku wyinaty jade'en yjatwa'añ, jòts xja'myatstit jòts ku yø tø ndukmadoonidi.

Ti dø'on ja Espíritu Santo tyumpy ya naxwiñ

'Ka' meets yø jade'en patki'jyi ndukmadøøy, kumi ja'ajt øts kø'øm.

⁵Ixyamts ø nnøjkwani tsinaabyi ma ja jap midi ø xkajxp; jòts øts ja nmøøtsinaamyit jòts nipøn tamts mee nidu'ugin tkayiktiy pøni ma øts idø'on

nnijkxy. ⁶Jotmay mee ne'egi jinaxy tø mjaaktyimdyatøkiyi, ja'agøjxp ku yø jade'en tø ndukmadowdi. ⁷Janch idø'on nnøjmidi jòts ku ne'egi jade'en m'øy'ajtxidit jòts ku nnøjkt. Ku ø nganøjxt, nijuunits ja kyamiñ midi mbudøkiyidip midi mgajpxjot'amøjkiyidip. Ku nnøjxt, kø'ømts øts ja ngaxt. ⁸Jòts ku dø'on ja nøjx myiñ, ja' ja tyu'ump jòts ja naxwiñit ja'a'y ja ttukjawit ja pyòky jòts ku yjanchpojkipitumbijaa'yidi, jòts ku ja tu'ugyi ja winmaa'ñ sudso tyø'ødit sudso tyuda'aktit, jòts ku Dios ja pyayø'øyidit. ⁹Ja'agøjxp pyojkpitumbijaa'y'atti ku ø ka' xjanchjawidi; ¹⁰ñija'widipts nøjlx sa y'ejxi tyiyi midi'ibi øy midi'ibi paat'ajtidip, kumi jam ø nnijkxy ma Dios Teety, jòts ka' mee x'uk'ejxnit, ¹¹jaanimts tja'gyukidit ja Dios pyayø'øyin jòts ku tyiy'ajtingøjxp yikutuky, pø tøxi wyinaty ja tiy'ajtin tyaky, jòts ja miku' yikastigimo'ot midi møj y'ity ya naxwiñ.

¹²Jap øts may ja madya'aky njajagyepy midi ndukmadoowandip, ka' inet xja'gyukidit ixyamyi. ¹³Kunim mye'ent ja Espíritu Santo, ja'ats ja tuki'iyi mduk'ixpøjkøxidip sudso tyiyi yjanchi; ka'axi kyø'øm ja' ja tyiktu'unt pøni sa jaty ja wya'añ, ja' ja kyajpxp pøni sa jaty pøni ti jaty ja myadøøpy, jòts ja mdukmadowidit ti jaty tunwajnipnim. ¹⁴Jade'en'ampyts øts ja winja'win windsø'jkin nbaatt, kuts ja ngajpxy ja n'ayuujk xpadu'undit sa mduknijawiyidi ja Espíritu Santo. Øts ja ngajpxmyo'op. ¹⁵Nayide'ents ja Dios Teety kyajpxy ja y'ayuujk sam øts nja'ajin, paty øts jade'en nwa'añ jòts ku nayide'ents nmo'ot ja ngajpxy ja n'ayuujk, nayide'ents yø mduknijawiyidit.

**Xondaajkin ja nøjcx wyimbidsimy
ku njotmay'o'jkindit**

¹⁶'Ka' y'ukjajknit ku mee ka' x'uk'e-jxnit, ku wyinaty waani tō ñaxy ja tiempi jaanims tō x'ejxtit jadigojk, pō jamxi o nniykxy ma jam Dios Teety.

¹⁷Winets ja pyabøjkpitøjk winaagin nixem niyam ñawyajnidøø:

—¿Ti yø jade'en tyijpy ku yø xni-maa'yin jøts ku ka' y'ukjajknit, ku yø ka' n'uk'ejxna'ant, jøts ku waani ñaxt winet-nimts ja n'ejxindit jadigojk ja'agøjxp ku ñijky jam ma ja Dios Teety? ¹⁸¿Ti dø'øn yø jade'en tyijpy jøts ku "ka' y'ukja-jknit"? Ni kyayikja'gyuki niwine'en pøni ti dø'øn yø jade'en tyijpy.

¹⁹Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ojts ja t'ixy jøts ku ja pyabøjkpitøjk yjawi tyiibyøkwa'añiyi, jøts ja tñimaay:

—Tøxi nnøjmidi jøts ku ka' y'ukja-jknit ku mee ka' x'uk'ejxnit, kuts wyinaty waani tō ñaxy ja tiempi jaanims tō x'ejxtit jadigojk. ¿Kidi yø'øjip meets ixja mnayiktøøjiyidip? ²⁰Jøts tiy janch øts idø'øn nwa'añ ku mee nnøjmi, jøts ku nøjcx ja yajxin x'ejxti, ku nøjcx ja jotmay'o'jkin xpaatti yam ja naaxwii'ñit ja'a'y xyonda'akti. Jøts ka'ats yjade'eni, øy mee mabaat mjanty-imyajotmay'øøky, xondaajkin ja nøjcx wyimbidsimy ku jade'en mjotmay'ookti.

²¹Jade'en idø'øn ñamyayi yjaty sam ja tø'øxyøjk ku ja kya'axwa'añ, janch winmay jotmay yjaty ku tō tpaaty ja tiempi ku ja y'u'nk pyøjkj'øøkni; ku tō tminawya'kxniyi ja maxu'nk nika'ap ja t'ukja'myajtsni jøts ku y'u'nk ja tō pyiky, ja'agøjxp ku ja xyonda'aky ku ja tō tyikaxi'ikiy tu'uk maxu'nk ya naaxwiiñ. ²²Nayide'ents meets idø'øn mjajtnimi, mjanchjotmay'oo'ktip ixyam; wimbetp øts jøts mee nminabyaadit jadigojk, winetnimts ja xondaajkin xpaattit yixxon, jøts nipøn ja mgapøjkxiyidit.

²³Jøts ja'abi xøøw ka' ø ti x'ukyik-tøønidit. Janch meets idø'øn nnøjmidi, jøts ku ja Dios Teety tuki'iyi mmo'ojidit pøni ti jaty ja m'amidoodip øts køjxp. ²⁴Østi ixymbaat ka'anim ti x'amidowdi øts køjxp; amidowdi pøktsowdi, mbaat-tip ja' jøts jade'en mxonjattit.

**Tøts ja Jesucristo tmimajada'aky
midi ja naaxwii'ñit
jaa'y yikwindigøopy**

²⁵'Madya'akyøjxp ya'at yam nugo tō ndukmadowdi jøts xamimadoodowidit; ja'atp ja xøøw ku ka'ap jade'en nøjcx n'ukmigajpxnidi abiky madya'akyøjxp, wa'ats meets ja ndyimdyukmadoonit nøjcx pøni sa ja Dios Teety y'ejxi tyiyi. ²⁶Jøts ja'abi xøøwts øts køjxp ja Dios Teety x'amido'odit xpøktso'odit ja øy'ajtin; jøts nika'ap øts yam ndyimwya'añ jøts ku øts n'amido'ot ja Dios Teety jøts mee nni'amidowit. Ka'ap chøkyi jøts kø'øm n'amido'ot, ²⁷pø md-sojkip meets ja Dios Teety. Jade'engøjxpts ja mdsøkyidi kumi xtsojkip meets nayide'en, jøts tøts xjanchjawidi jøts ku øts Dios Teety xkexy. ²⁸Jam ø tō nd-søøñ ma Dios Teety jøts øts ya tō nmiñ ya naaxwiiñ, ixyamts øts inet nmajtsu'ut-wangojmi ja naaxwii'ñit, jøts ø n'awim-betiwy'a'añ jadigojk ja Dios Teety.

²⁹Xjats ja pyabøjkpitøjk wyandøø:

—Ixyamnim inet tiy janchwa'ats xnigajpxñim, ka' x'ukyiktuni ja abiky myadya'aky midi kayiktami-madodøø'wip. ³⁰Ixyamnimts øøts inet njanch'ixy njanchnijawi jøts ku tuki'iyi xnija'wigyixy, jøts ku ka' chøkyi jøts ku øy pøn kuwani mdyimdyiibyøkiyit. Ja'agøjxp øø njanchjawidi jøts ku jam mdsøøñ ma Dios Teety.

³¹Jøts nwindson'ajtim Jesús yide'en t'adsøøy:

—¿Jøts xjanchja'wiñidip øts ixyam? ³²Ja wyingøñ jøts tō yja'aty ja xøøw ja jumøjt, jøts tyimñay'ixyamyi, ku

meets inet m'agakpaktit pø mā pønjabøn ñøjkt, jøts øts inet nadyu'uk xnika'aktit. Ka'ap ø nadyu'ugi, jats ja Dios Teety xmøøt'ity. ³³Ndukmodoogøjxtip ya'at yam tuki'iyi, jøts ja øy'ajtin jotkujk'ajtin xpaattit ku ø x'ajot'attit. M'ayo'ombaattip ya naxwiiñ; jotmøkts mnabyikta'agidit, tøts øts inet nmimajada'aky midi ya naxwiiñ yikwindigøøpy.

Ku ja Jesús tni'amidowi tni'bøktowski ja pyabøjkpitøjk, jøts ja ttukmadøy ja Dios Teety

17 Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyan'abajtiyiñ, jøts ja øjts jam tsajpwemp pyat'ixy, winets ja wyaan:

—Dios Teety, tø ja hori kya'pxy. Yik-møjtøjkikts øts, kunuu'kxyja'wikts øts, jøts me nayide'en nyikmøjtøkit, jøts me nayide'en myikunuu'kxyjawit. ²Metsxi tø xmøøy ja kutujk jøts øts naxwiiñit jaa'y ja ni'ijtyi nda'ana'amdit, jøts ja tpaattit ja jujky'ajtin xemikøjxp pøn jaty me tø xkømoøy. ³Jøts jade'en'ampy yikpaaty ja jujky'ajtin xemikøjxp ku tu'ugyi mets Dios Teety myikjanchjawi, sam nayide'en ja Jesucristo, pøn mets ya tø xkexy naxwiiñ.

⁴Tø øts ja ndunguixy jade'en midi me tø xa'ane'emy, jade'engøjxpts myik-møjawi myikunuu'kxyjawi ya naxwiiñ. ⁵Møøkyts øts jam mwingujky nay ja'abi møk'ajtin midi øts y'ijty nmøøt'ajtpy møøt mets ku ka'anim wyinaty naxwiiñit y'øynim.

⁶Jøts ja jaa'dyi midi me kø'øm tø xwiwich ya naxwiiñ midi me tø xagødøki, tøts øts ja nduknija'wigyøxti pøni pøn mets. Jøts mets ja y'ijty mjaa'y'ajtpy, jøts mets ja tø xagødøki. Tøts ja tpadundi mets ja m'øgyajpxy mets ja m'øy'ayuujk. ⁷Ñija'winidip ja ixyam wa'ats ti jaty me tø xmøøy jøts ku mets ja xja'aji. ⁸Tøts øts ja ndukmadowdi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi

me tø xukmadøy, jøts tøts ja tkupøkti, tøts ja tñijawidi jøts ku ja yjanchi jøts ku øts jam ndsøøn mā mets jam. Tø ja tjanchjawidi jøts ku me tø xkexy.

⁹Yøøts ø nni'amidoo'widip pøn jaty me tø xmøøy ja'agøjxp ku ja xja'aji; jøts nigidi ja'abi nni'amidoo'wip pøn øts tø xkabadundi. ¹⁰Midi jaty ø nja'ajtpy, nayi mets mja' ja', jøts nay ja'ats ø nja'ajtmip; jøts nayi øts nmøk'ajtin nay øts ngunuu'kxin ja xyiktuujnidip.

¹¹Øts, ka'ap øts n'ukyaa'ajtnit ya naxwiiñ; yøøts ja tandip, jøts me nninøjkxnit møøtsinaabyi. Kunuu'kxy Dios Teety, agøøduk axajtuk mmøk'ajtingøjxp pøn jaty ø tø xagødøki jøts ni'amuki ni'aga'pxi y'ettit, kyanamyajtstu'udidit nayide'en sam adømin. ¹²Ku øts yø ya y'ity nmøøt'etti ya naxwiiñ, n'ejx'ejttip øts yø', ja møk'ajtin ø nyiktumpy midi me tø xmøøy, ja'ats øts yø nda'agøødujktip nda'axajtuujktip. Ni tu'ugin yø tø kyawindigøydi, ja'ayim idø'on jade'en tø yjaty midi'iyim y'ijty windigøy'ejtnip, jøts jade'en ka'pxy tpaaty sa ja mgajpxy sa ja m'ayuujk xyiktaañ.

¹³Ixyamts me nninøjkxnit mā mets jam; jøts ku njaaknayaa'aty ya naxwiiñ, ja'agøjxp øts jade'en nwa'añ jøts ja mja'yjotkujk'attit sam ø njotkujk'atyin. ¹⁴Tø øts ja ndukmodoogøxti ja m'øgyajpxy ja m'øy'ayuujk, ja'ats mmi'ajkiyidip pøn ja ka'øwyinmaa'ñ tjagyajp. Ja'yiktami'ajkidip ku ja yjade'embi winmaa'ñ tka'ukyiktunidi, nayide'ents øts ka' nyiktuñ ja yja'adi. ¹⁵Kaja'ajipts ø n'amidøøpy jøts xwaabidsø'ømt ya naxwiiñ, ja' n'amidøøpy jøts xkuwa'ant xkubokt, jøts miku'yja' kidi myajada'aky. ¹⁶Nayide'en ja'adi sam øts, ka' nyiktuñ ja kya'øwyinmaa'ñ. ¹⁷Pøkjø'økts ejxjø'økts mdiy'ajtingøjxp mjanch'ajtingøjxp; pø tiy janchxi ja mgajpxy ja m'ayuujk. ¹⁸Nayide'ents

sam me tō xaniguexy ja naxwii'ñit jaa'y, nayide'ents øts ja yam ndanipøkti ndani'ejxti pøn ya naxwiiñ ja ka'owyin-maa'n tjagyajtpinim. ¹⁹ Amumjoojt øts njaaktyimñadyamiyoxiyit yø'ogøjxpti, nayide'ents ja ñadyamiyoxiyidit ku ja mgajpxy ja m'ayuujk ttu'undit midit tiy midit janch.

²⁰ Kidi ja'ayip ø nugo ndyimñi'ami-do'owidip, nayide'en ja'amidip pøn ø xjanchjawiwandipnim ku ja myigu'uk ja tmadoodidit ja øgyajpxy ja ømyadya'aky. ²¹ Jøts ja' øts yam n'amidøopy jøts tu'ugyi ja wyinmaa'n tyik'ettit; jøts tu'ugyi y'ettit møøt adøm, nayide'en Dios Teety sam mets xmøøt'lity jøts sam me nmøøt'lity. Jøts wan tu'ugyi ja wyinmaa'n tpiakta'akti jøts jade'en ttukjanchjawidit ku me tō xkexy, pøn ja ka'owyinmaa'n tjagyajtpip. ²² Tø øts ja nmo'odi nay ja'abi møk'ajtin midit me tō xmø'øy, jøts tu'ugyi wyinma'adyit nayide'en sam adøm nja'. Tu'ugyi nayide'en mets mja', jøts nayide'ents øts nja'ami. ²³ Øts ja møøt nnamyayidit, jøts mets xmøøtnamyaal'ymiyit jøts ja tu'ugyi y'ettit, jøts jade'en ja naxwii'ñit jaa'y t'ejxtit tnijawidit jøts ku me tō xkexy, jøts ku mets ja xjanchøky sam me xtsøkyin.

²⁴ Dios Teety, metsxi ja tō xagødøki, jøts ja'ats ø ndsøjkpy jøts ja yjap'at-tit ma øts jap ndsinaawya'añ, jøts t'ejxtit ja møk'ajtin ja øy'ajtin midit me tō xmø'øy; jaayim me xtsøky ku ka'anim wyinaty naxwii'ñit y'øyinim. ²⁵ Mets Dios Teety tiy'ajtin janch'ajtin mmøøt, jøts ka'ats ja naxwii'ñit jaa'y mnijawiyi; jøts øts, nnija'wip mets; jøts yø pabøjkpitøjk, ñija'winidip yø' jøts ku me tō xjanchkexy. ²⁶ Tø øts ja nduk-madowdi mbøn mets jøts njaaktuk-madoowandipnim øts. Jade'ents sa mets xpa'ayöyin, nayide'ents ttaba'ayoomidit

ja myigu'uktøjk. Nmøøt'etpyim øts yø' y'agujkpti jade'en.

Ku ja Jesús ojts yikmach

18 Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyinaty tō wya'añ, winets ja tmøøtsøø'n ja pyabøjkpitøjk, jøts ja ñøjkxwā'andi jam jaduktamajñ ku ja ttanaxtit ja nøø midit yiktejp Cedrón. Jam tu'uk ja kam ma y'ity øy ti tsa'am, jamts ja nwindson'ajtim Jesús tmøøtkuyø'øyiyii'n ja pyabøjkpitøjk. ² Jøts ja Judas, pøn ja wyinaty ixam ka'ødyunwajnip, wā'ats ja t'ijxy'aty ja'abi et, pø jamxi ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty kawinaak ojk tō ñamyukyidi møøt ja pyabøjkpitøjk. ³ Jade'en'ampyts ja Judas jam ojts tmøøtja'aty tukpiky ja soldaditøjk møøt ja jaa'dyi midit t'ejx'ejttip ja tsaptøjk, ja teetywindsøndøjk ja fariseotøjk ja kajxidip, tumda'o'jk møøt ja jam yja'ttøø kunø'øky. ⁴ Ñija'wiñip ja nwindson'ajtim Jesús ja wyinaty sa jaty ja yjatwā'añ kyubatwā'añ, winets ja twinguwā'jkii'n, jøts ja tyiktiy:

—¿Pøn dø'on m'ixaadyip?

⁵ Jøts ja ojts yide'en y'adsowdi:

—Ja Jesús øø n'ixaapy, ja Nazaretit jaa'y.

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Øtsimts ja'.

Jøts ja Judas midit ka'øy'adøtsp, ixam ja tmøødi ja mayjaa'y. ⁶ Jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ: “Øtsimts ja'”, winets ja jadi'iñi y'ixnøjkxtøø jøts ja kya'tsjimbejtøø. ⁷ Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja jadigojk tyiibyøjkidøø, jøts ja ñimaajyidøø:

—¿Pøn dø'on m'ixaadyip?

Jøts ja wyandøø:

—Ja Jesús, ja Nazaretit jaa'y.

⁸ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja tnimaay:

—Tøxi nnigajpxy jøts ku ja y'øtsi. Pøni øts tam x'ixaadyip, majststuttitøts øts yø nbabøjkpitøjk.

⁹Jade'en'ampy ja jade'en yjaty, jøts ja jade'en ka'pxy tyimyjaty ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty yide'en kø'øm tø wya'añ: “Pøn jaty øts ja Dios Teety tø xagødøki, ni tu'ugin ja tø kyawindigøydi.” ¹⁰Jøts ja Simón Pedro jam wyinaty tø tnixaji tu'uk ja tsujx, ja'ats ja ojts tjuuty, jøts ja ttaxikpo'otuujty ja jaa'y midi txøow'ajtp Malco, ojts y'aga'ndyatsk ja tyimgyajtspol'jtiyi, ja teetywindsøndøjk idø'on ja tyumbi jade'en jajtp. ¹¹Yide'en ja nwindson'ajtim Jesús tnimaay ja Pedro:

—Pikta'ak yø mdsujx nay jap mā tø xjuuty. ¿Sa me mwinmay, uk ja øts idø'on xijy ngagupøkt ja ayo'on midi øts ja Dios Teety tø xanibiktaagi?

Ku Jesús yiknajtswaa'wiyii'n jam mā teetywindsøn

¹²Xjats ja soldaditøjk, møøt ja' pøn tnigubajk'ajtp jøts møøt ja tsaptajk, ojts tmatsti ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ja ojts tkøwøøndi tkøxojtsti. ¹³Jøts ja tyiknøjkxtø mā ja Anás jam tyøjk midi ja Caifás tyeety myø'jtjip, midi jam wyinaty ja'abi jumøjt teetywindsøn'ajtp. ¹⁴Nayi Caifás idø'on wyinaty yide'en tø tnøjmi ja israelit jaa'y, jøts ku ne'egi jade'en tyimy'øy'att jøts tu'ugyi ja jaa'y tku'oogit ja kajp.

Ku ja Pedro tku'iiñ jøts ku ja ka' t'ijxy'aty ja Jesús

¹⁵Jøts ja Simón Pedro møøt jadu'uk ja myibabøjkpi tpanøjkxti ja nwindson'ajtim Jesús. Jøts yik'ijxy'ajtp ja' ja yjadu'ukpi, ijxy'ajtp ja teetywindsøn ja', ja'ats jap tyimyøøtøjkimyaā ja nwindson'ajtim Jesús jap windsøn tyøjk'agui'py; ¹⁶jøts ja Pedro jap tyaañ mā yiknidøki ja tøjk. Ja'ats ja yjadu'ukpi jap ñibidsøøm midi ijxy'ajtp ja teety-

windsøn, jøts ja ojts tminagyajpxyi ja tø'øxyøjk midi jap tøjk'adinaapy, jøts ja tyiktøjkiyi'ñ ja Pedro. ¹⁷Winets ja tø'øxyøjk midi tøjk'adinaapy, y'amidoo-jøø ja Pedro:

—¿Kidi metsip yø jaa'y mbabøjkpi'ajtpy?

Jøts ja Pedro t'adsøoy yide'en:

—Ka', ka'axi ja y'øtsi.

¹⁸Jøts kumi xujxpts wyinaty, jøts ja tumbitøjk jøts ja tsaptøjktajk jap ja wyinaty tø tyikmøjidi ja jøøn, ja'ats ja jap wyindanaadyip jøts ja jap xyamdi. Jøts ja Pedro ixam idø'on ja tmøøtxami.

Ku ja teetywindsøn tyiktøøbinaxwā'aky ja Jesús

¹⁹Xjats ja teetywindsøn tyiktøøbinaxwāajky ja nwindson'ajtim Jesús pøn jaty idø'on pyabøjkpitøjk'ajtpy, jøts ti dø'on ja ñanky'ixpøjkpi. ²⁰Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja t'adsøoy:

—Tø ø ngajpxy mayjaa'y'agujky øy madsoo; ejtp ø nyik'ixpiky mā jaty tsaptøjk, jøts nayide'en mā ja møj tsaptøjkmi mā israelit jaa'y ñamyukyidi, jøts ka'ap øts øy ti n'amaa'tsk'aty ku ø ti nnigajpxy. ²¹¿Tigøjxp ku øts ja xyikty? Ja' mets ja myiktø'øp pøn jaty ø tø xmadooji, jøts wan ja tnigajpxti pøni sa jaty øts idø'on ja tø nnøjmidi. Ja' ja tnija'widip pøni sa jaty øts ja tø nnøjmidi.

²²Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyaañ, jøts nidu'ugin ja tsaptajk ja ojts wyingugoxiyi, jøts ja ñii'mxyiyi:

—¿Jade'en yø m'aaw xa'adsøoy jøts jade'en xnøjmīt yø teetywindsøn?

²³Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja yide'en t'adsøoy:

—Pøni tødam ø ngajpxigøoy, nigajpxts midi'iibi dø'on mga'ømyadøøpy; jøts pøni øydam jade'en sa ø tø nwa'añ, ¿tits ku øts xkøxy?

²⁴Winets ja Anás ja ojts kyexyi wiin ke'kxy, jøts ja jam ñøjkxt mā ja Caifás, midi teetywindsøn'ajtp.

Ku Pedro jadigojk wya'añ ku ja ka'ap t'ejxi ja Jesús

²⁵ Ixajp idø'on ja Pedro tyani, yjoo'kx-piky jap jøn'ajpy, ku ja yiknimaay:

—¿Kidi metsip yø jaa'y mbabøjkpi'ajtpy?

Jøts ja Pedro ja ka' tkupiky, yide'en ja wyangojmi:

—Ka', ka'axi ja y'øtsi.

²⁶ Winets ja yiktøøji tu'uk ja teetywindsøn tyumbi midi ja jaa'y myigu'uk'ajtpy, midi ja Pedro wyinaty tø txiktsajstutu'uty jøts ja tyatsk tyimyikwinajkiyøø, ja'ats waan:

—¿Kidi metsip jap tø n'ixy jøts ku mets ja jap y'ity xmøødi jap tsa'amgamjøtpy?

²⁷ Jøts ja Pedro ja jadigojk ka' tkupøjkojmi, winets nay jatyi y'ayaajxy tu'uk tsapni'aaw.

Ku Jesús twinguwa'jkiyiñ ja Pilato

²⁸ Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús ojts yikwaadsøøn jam Caifás tyøjkjotp, jøts ja yikwaanijky ma ja møj windsøn kyutujktaajk jam. Xiijniwyani, jøts ja israelit jaa'y nika'ap tyøjkidøø jap kutujktaajkjøtpy, jøts ja ka'ap tyiktigøøwya'andi ja kyostumbri, pøky idø'on ja' ku ja jade'en y'adø'øtstit, ka'ap ja t'ukaañidit ja paski xøgaaky ja paski xø'uuky ku ja a'ux ja tyiknaxtit.

²⁹ Ja'agøjxp ja møj windsøn Pilato jam ojts pyidsimy jøts ja myigajpxwa'añidi, yide'en ja ojts ñii'mxyidi:

—¿Ti yø jaa'y mdani'øø'nidip?

³⁰ Jøts ja y'adsoodøø:

—Ku yø jeexyip kyapøkyjaa'yi ka' mets yø jeexyip ya tø myiktagødøki.

³¹ Winets ja Pilato ja ñimaajyidøø:

—Møødidi, jøts xiidyu'undit jade'en pøni sa ja mgutujk wya'andi.

Jøts ja israelit jaa'y y'adsoodøø:

—Øøts, ka'ap øøts xpaat'aty jøts øøts øy pøn nyik'ookt.

³² Jade'en ja ojts ka'pxy yjaty sa ja nwindsøn'ajtim Jesús ja wyinaty tø tni-gajpxy jøts ku ja jade'en y'ookt. ³³ Xjats ja Pilato jap jadigojk tyøjkii'ñ jap kyutujktaajkjøtpy, jøts ja ojts tyajxi ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja t'amidøøy:

—¿Mets idø'on israelit jaa'y mjanchwindsøn'ajtip?

³⁴ Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja tniimaay:

—¿Kø'øm mets jade'en mwinmay jøts mets jade'en xyiktiy, uk pøn jade'en tø mdamimadya'agyi jøts ku ø nja'aji?

³⁵ Jøts ja Pilato ja y'adsooøø:

—¿Ti israelit jaa'yimts øts? Kø'ømxi yø mmigugajp jøts yø teetywindsøndøjk ya myikmiñiyi jøts mets ya nyiktagødøki. ¿Ti dø'on tø xuñ?

³⁶ Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja yide'en t'adsøøy:

—Windsøn'ajtp øts, ka' øts nja' yjade'eni sam pøn yja' ya naxwiiñ. Ku jeexyip jade'en, tø øts nbabøjkpitøjk jeexyip xnitseptunidi, jøts øts jeexyip ngayiktagødøki ja israelit jaa'y. Kayaa'ip øts ngutujk.

³⁷ Winets ja Pilato ja ojts ñii'mxyi:

—¿Jøts mjanchwindsøn mets idø'on?

Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ja' øts sa ixa mwa'añ, windsøn øts. Tø ø ngaxi'iky ku øts ya naxwiiñ tø nmiñ jøts ø nnigajpxt ti tiy'ajtin'ajtp, ti janch'ajtin'ajtp. Pøn jatyi ja xmimadoo-dip, xmadojidipts øts nja' ja' sa jatyi ø nwa'añ.

³⁸ Jøts ja Pilato ja ojts ñii'mxyi:

—¿Jøts ti dø'on tiy'ajtin'ajtp janch'ajtin'ajtp?

Ku Jesús ñidujkiyiñ jøts ja y'ookt

Jøts ku ja Pilato jade'en t'ukyik-tiiy, jøts ja ojts pyidsimy jøts ja tmi-nagyajpxwa'añi ja israelit jaa'dyi, jøts ja tniimaay:

—Ka' øts yø jaa'y nbøky'ixy.

³⁹ Jade'ents mee xkostumbri'aty jøts

øts nidu'ugin nyik'awa'atspidsø'omt ja pøkyjaa'y, ku meets ja x'amidøy ku paski xøow: ¿jøts mdsojktip jøts wan øts yø mwindsøn tnajtsmatsi jadi'iñi?

⁴⁰ Winets ja niduki'iyi møk wyandøø:

—¡Ka' yø' xyik'awa'atspidsø'omt! ¡Yø Barrabás myik'awa'atspidsø'omp!

Jøts møj maa'tspi dø'øn ja Barrabás.

19 Xjats ja Pilato ojts tnankmyachi ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja ojts tnankwyøpyi. ²Jøts ja soldadi ja ojts ttagujandi tu'uk ja windsøn kujan, jøts tum kujp awiity, jøts tsuu'nk wet ja ojts ttaxoxti. ³Jøts ja ojts wingon twin-gunøjxkidi, jøts ja ojts tnøjmidi:

—¡Møj mets, pøn ja israelit jaa'y wyindsøn ukmayip!

Jøts ja ojts twingoxti tjøpkoxti wyemp y'am.

⁴ Winets ja Pilato ojts jadigojk pyid-simy, jøts ja ojts ñi'mxyidi:

—Ejxti nijawidi, nyikpidsimpy øts yø ya jøts xnijawidit jøts ku øts yø niti ngadapøky'ixy.

⁵ Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús pyid-simpy, ixam tkujan'aty ja kujp awiity jøts ja tsuu'nk wet ja twet'aty. Jøts ja Pilato ja ojts ñimaagyojmiyidi:

—¡Ixya dø'øn ja jaa'y!

⁶ Xjats ku ja teetywindsøndøjk ja t'e-jxtøø jøts ja tsaptajk, winets ja tjanch-tayajxidøø møk'ampy:

—¡Yikruspat! ¡Yikruspat!

Jøts ja Pilato ja tnimaay:

—Wawdi jøts mee xyikruspat, kumi ka'ap øts yø ti pøky ndapøky'ixy.

⁷ Yide'en ja israelit jaa'y ja y'adsoojiyøø:

—Jap øøts tu'uk ja kutujk nmøødi, jøts jade'en ja tyikutuky jøts wan t'øøky, ja'agøjxp ku yø tø ñabyikta'agyi Dios U'ngin.

⁸ Xjats ku ja Pilato ja ojts jade'en tmadøy, jøts ja jade'en yjaaktyimyik'ad-sø'jkii'ñ. ⁹ Jøts ja jap kyutujktaajkjøtpy

tyøjkiyi'ñ jadigojk, jøts ja ttiibyijky ja nwindsøn'ajtim Jesús:

—¿Mets, ma mdsøøñ?

Jøts ja nwindsøn'ajtim Jesús niwine'enin ja tkidyimy'adsøøy.

¹⁰ Winets ja Pilato ja ojts ñi'mxyiyi:

—¿Jøts ø ka'ap x'adsøy? ¿Ti ka' xnijawi jøts ku øts kutujk njagyepy, jøts me nyikruspatt uk jøts me nyik'awa'atspidsø'omt?

¹¹ Jøts nwindsøn'ajtim Jesús ja t'adsøøy:

—Ti kutujk mets jeexyip mdsaaach-jagyepy ku Dios Teety ja jeexyip jade'en tkayikjaty; paty ja' møj pøky tymdyaja'adyi pøn øts ya tø xkøyaky jøts me tø nyiktagødøki, waani mets mja' mdaja'adyi.

¹² Winets ja Pilato nay jatyi tja'ixaay ja taay, jøts ja t'ixmatst jadi'iñi ja nwindsøn'ajtim Jesús; xjats ja israelit jaa'y ja møkta'aky ñimaajiyi:

—¡Pøni myik'awa'atspidsimpy inet, ka' xmigu'ugi wyinaty ja møj windsøn César jam Roma! ¡Pøn jade'en namyøjpiktaajkip, myidsep'atpyts ja César!

¹³ Xjats ku ja Pilato jade'en tmadøøy, winets ja ojts tnankyikpidsimyi ja nwindsøn'ajtim Jesús jøts ja y'ixaajky jam kyutujktaajkjøp'am midi yiktejp Gabata ku hebreit ayuujk, jade'en ja tijy ma tsaba'kxy. ¹⁴ Jaa dø'øn ja xøow wyinaty kujky ku wyinaty tymbyatni ja paski. Winets ja Pilato tnimaay ja yjaa'y midi jamdi:

—¡Ixyaadi ja mwindsøn!

¹⁵ Yide'en ja møk wyandøø:

—¡Wan tpa'øøky! ¡Wan tpa'øøky! ¡Yikruspat!

Jøts ja Pilato ja tnimaay:

—¿Øts ndejin ja mwindsøn nyikruspatp?

Ja teetywindsøndøjk ja yide'en y'adsoojiyøø:

—Ka'ap øts pøn jadu'uk nwindson midi øø nwindson'ajtpy, ja'ayi tu'ugyi ja møj windsøn César.

¹⁶ Ku ja Pilato jade'eñi yiknimaay, jøts ja ojts tkøyaky ja nwindson'ajtim Jesús jøts ja tyikruspattit, winets ja tyiktso'ondøø.

Ku ja Jesús kyiruspejty

¹⁷ Xjats ja nwindson'ajtim Jesús tyik-tso'ondøø, jøts ja ttukapti ja kyirus, jøts ja jam ñijkxy mā ja et yiktijy Oo'kpi Kyubajk Pajk, midi yiktejp hebreit ayuujk Gólgota. ¹⁸ Jamts ja ojts tyikruspatti møøt namajtsk pøkyjaa'y, tu'uk jaty ja yikpiktaktøø adsow aduuk, jøts ja nwindson'ajtim Jesús agujk'ajpy.

¹⁹ Jøts ja Pilato jam ojts tñankpyiktā'a-gyi ja letri kruskøjxp midi nømp: “Jesús, Nazaretit jaa'y, israelit jaa'y wyindsøn.”

²⁰ Jøts may jaa'y ojts t'ejxti ja letri, pø kajpwingonxi ja jam mā ja nwindson'ajtim Jesús ojts kyiruspety, jøts ja letri jade'en ja kyøxja'ayi hebreit ayuujk, jøts griegit ayuujk, jøts latín. ²¹ Paty ja israelit teetywindsøndøjk tñimaydi ja Pilato:

—Kidi jade'en xja'ay “Israelit jaa'y wyindsøn”; ne'egi jade'en xpikta'akt “Kø'øm ñadyijiyi jøts ku israelit jaa'y twindsøni.”

²² Yide'en ja Pilato ja ojts y'adsøyidi:

—iMidi tø nja'ay, jade'en yø tya'ant!

²³ Xjats ku ja soldaditøjk wyinaty tø tyikruspatti ja nwindson'ajtim Jesús, winets ja ojts twejtsjø'jkidi ja wyet, jøts ja ojts ñadyanipaadyidi jøts ja ñawyakxit maktaxkpiky, kitu'uk ja soldadi ja tpoëtit. Jøts nayide'en tñixajidyøø ja nijan, jøts kumi ka'ats ja y'axuumyuky, ja'ayi ja amuum tyimdyukojkubetyi, ²⁴ xjats ja soldadi nixem niyam ñawyajnidøø:

—Ka' yø ndakø'øtsa'ant; ne'egi yø nniguyajtint, jøts n'ejxint pøn jadyim'yuktaja'adip yø wet.

Jøts jade'en ojts ka'pxy jyaty sam jap jaabyety nøyijxy: “Tø øts nwet ja xwejtswa'kxidi, tø ja tñiguyatti.” Jade'ents idø'on ja soldaditøjk y'adøtstøø.

²⁵ Jøts mā ja nwindson'ajtim kyirus jam, ixam ja tyaak ja', jøts nayi ixamts ja'ami midi ja tyaak y'uchip, jøts ja Cleofas ñidø'øxy midi María'ajtp, jøts nay jam ja María Magdalenimi. ²⁶ Xjats ku ja nwindson'ajtim Jesús ojts t'ixy ja tyaak, jøts ku ja pyabøjkpi nay jam tyanaamyi midi ja jantyimynamyaajyip, winets ja tñimaay ja tyaak:

—Taaak, ixa ja m'u'nk.

²⁷ Jøts ja pyabøjkpi ja tñimaamyi:

—Ixa ja mdaak.

Jøts nay jaty ja'abi pabøjkpi ttaakpijky midi ja nwindson'ajtim Jesús tyaagip, jøts ja jade'en yikjagyepy sam kyø'ømdaagin.

Ku ja Jesús y'ø'jky

²⁸ Xjats ku ja jade'en wyinaty tø y'uk-jaty, jøts kumi ñija'wipts ja nwindson'ajtim Jesús ja wa'ats jøts ku wyinaty jade'en tuki'iyi tø kya'pxy, jøts idø'on ja jade'en tyimyjatt sam jap jaabyety nøyijxy, winets ja wyaan:

—Jantyimdyøjtsip øts.

²⁹ Jamts wyinaty tukmøjnajts'øøy ja vino midi jeky tø pyu'uch; ja'ats ojts yiktabadsiih ja tanimuu'kpi, jøts ja yikpiktaajky jam hisopo kipy awaj jøp'am, jøts ja yikta'ayøjkxyi ja nwindson'ajtim Jesús. ³⁰ Xjats ja twixi'jch ja tanimuu'kpi jøts ja vino ka'øbyi jade'en t'uuky, winets ja wyaan:

—Tø tuki'iyi yikpaduñ ka'pxy.

Jøts ja kyubajk ja jadi'iñi kyuwojtsnaxjy, jøts ja jade'en y'ø'jky.

Ku ja Jesús yikuummy kyachpuki'jy

³¹ Jøts tyimbyaatwanipts ku ja paski xøøw kyujajy, jøts ja' ja israelit jaa'y kyatsojktip jøts ja oo'kpi jam y'awejtittit kruskøjxp ku poo'kxin xøøw, jøts yats

idø'on ja'abi xøow jaaktyimyøjxøowni. Ja'agøjxpts ja tñimaydi ja Pilato, jøts wan ja tñankpyakwojptøjkixyi pøn jaty jam wyinaty tø kyiruspatti, jøts wan ja tñankyikwinajkixyi jam ja oo'kpi ñine'kx. ³² Winets ja soldadi ñøjkxtø, jøts ja ojts tjanchpakwojptøjkøxti midi ja nwindsøn'ajtm Jesús jam wyinaty møøt tø kyiruspety. Ojts ja yjawyeembi tyimyikpakwojptøjkøjy, jøts ja yjadu'ukpi nayide'en mido jam jaduktamajñ. ³³ Xjats ku ja twingunøjkxidø ja nwindsøn'ajtm Jesús, jøts ja t'ejxpattø jøts kudam ja tø y'oo'kni, patyts ja ka' nayide'en t'uktunidø.

³⁴ ¿Ja ti winets ja ñajxy? Ojts ja soldadi ja nidu'ugin tyakumyi ja takuu'm jøts ja tyimy'awajch ja kyachpuki'jy, jøts nay jatyi ja ni'jpy pyidsiimy møøt nøø. ³⁵ Ja'ats mido ixyam njaadyampy, tø øts idø'on jade'en n'ixy nnijawi mido'ibi tiy janch, jøts mee nayide'en xiyjawit xjanchjawit. ³⁶ Jade'enxi dø'on ja yjajty jøts jade'en ka'pxy tyimyjaty sam jap jaabyety nøkyijxpy: "Ni tu'ugin pyajk ja kyatøjt kyamoott." ³⁷ Jøts jap abiky wyami: "Y'ejxtip ja kø'øm ku tyiktsaachidit."

Ku ja Jesús ñine'kx yikpiktaajky jap møj tsaajutjøtpy

³⁸ Xjats ku dø'on ja jade'en wyinaty tø jyaty, jøts ja José mido kugajp'ajtp jam Arimatea, pyabijky ja' nwindsøn'ajtm Jesús øy idø'on ja ka'ap øy pøn tjadyimdyuknijawi, ja'agøjx ku ja ttsø'øgi ja myi'israelit jaa'y. Ja'ats idø'on t'amidoow ja Pilato ja may'ajt, jøts ja myo'øjyit ja nwindsøn'ajtm Jesús ñine'kx. Xjats ja Pilato yikjajt ja jade'en, winets ja José ojts ñijkxy jøts ja ojts tyiktso'oniyi. ³⁹ Jøts ja Nicodemomi mido wyinaty jekyip tø tmøøtmadya'aky ja nwindsøn'ajtm Jesús koots, ja'ats jam tmija'jt ee'px majk kilin jaabya'ak mido pa'akxuu'kp, majtsk jøøjp ja', ja mirra

tø t'abøjkmuky møøt ja áloes. ⁴⁰ Jøts idø'on ja José jade'en møøt ja Nicodemo tñixajiyidøø ja nwindsøn'ajtm Jesús ñine'kx, jøts ja tta'abejtøø ja wet mido ja wyinaty tø tpiktaajkidi ja'abi pa'akxuu'kpi mido jade'en abøjkmuky. Jade'en ja ttundøø sam idø'on ja israelit jaa'y kyostumbridi ku ja y'oo'kpi ja tyiknaxøkidi. ⁴¹ Jøts ma ja nwindsøn'ajtm Jesús wyinaty tø kyiruspety, jam wingon tu'uk ja kam ma y'ity øy ti tsa'am. Jamts tu'uk oo'kpi jut ja'abi kamjotp mido tyimyjemy'øyipnim, ka'aním jap pøn tyimyikpikta'aky. ⁴² Japts ja tpiktaktøø ja nwindsøn'ajtm Jesús ñine'kx, pø wingonxi ja jam tyañ ja oo'kpi jut, jøts tyimdyøts jøts ja israelit jaa'y pyoo'kxin xøow tyimcho'ondaknit.

Ku ja Jesús yjukpyijky jadigojk jap møj tsaajutjøtpy

20 Xjats ku midukxøow cho'onda'akñim ja yjadu'ukpi samaan, winets ja María Magdalena ojts jøpyi ñijkxy jam ma ja oo'kpi jut jam wyinaty, ka'aním yikxon yjajta'aky; jøts ja ojts t'ixy jøts ku ja oo'kpi jut jam tka'uk'agø'ajtni ja tsaaj mido ja wyinaty tø yikta'agi'iy. ² Winets ja ojts putyi ñijkxy ma ja Simón Pedro jam wyinaty møøt øts mido yø nøky tjaapy, mido ja nwindsøn'ajtm Jesús jantyimyinamyajyip, jøts øøts xnimaay:

—Tøts ja nwindsøn'ajtm jap yikjidøjtpidsømni jap jutjøtpy, jøts ka'ap øø nnijawi pø ma net tø yikpikta'aky.

³ Xjats øts møøt ja Pedro ñijkxy ma ja oo'kpi jut jam. ⁴ Jøts øøts namajtsk janch putyi ñijkxy; jøts øts jawaani møk njantyimbyujt jøts ja Pedro ñikejky, jawyeen øts jam njal'jty ma ja oo'kpi jut. ⁵ Jøts øts jap ngu'ejxyii'ñ, ja wetyi jap n'ejxpaajt mido ja nwindsøn'ajtm wyinaty tø yikta'abity jøts ku ja jap wyøjni, jøts nika'ap ndøjkiyi'ñ. ⁶ Jøt-

snim ja Simón Pedro ix'oojknim yja'jty, jøts ja tyøjkiyii'n jap oo'kpi jutjøtpty. Jøts ja nayide'en jap ojts t'ixy jøts ku ja abet jap wyøjni; ⁷ jøts ja tjaaktyimy'ejxpaajty ja wet midi ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø yiktagupity, jøts nigidi ja jam møøt ja wet midi ja amuum yikta'abejt, axaach ja jam abiky tø yikpikta'aky. ⁸ Winets jøts ndøjkymyaa mā dø'on ja oo'kpi jut jam, jøts n'ijxy jøts kudam ja wyinaty jade'en tø yjaty, xjats ja njanchja'wiyii'n. ⁹ Jøts ka'anims idø'on øøts wyinaty nja'gyuki midi jap nøkyijxpy jaabyety wya'añ, jøts ku ja nwindson'ajtim Jesús yjujkyøkt jadigojk jap oo'kpi y'agujkp. ¹⁰ Jøts øøts jade'en namajtsk nwimbejtnaa jøts nnøjkxnaa jam ndøjkwindump.

Ku ja Jesús ñanky'ejxøø jadigojk mā ja María Magdalena jam wyinaty

¹¹ Jøts ja María jamyi jut'agø'øom tyaañ, ñiyaxni ja jam kyu'ejxiyii'n mā ja jut, ¹² winets ja ojts t'ixy namajtsk ja ankilis, tum amuum poop ja xyøxyidi, jøts ja jam chøønidi mā ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø y'ukyikpikta'aky ja ñine'kx; tu'uk jam chøøni agubajkp, jøts jadu'uk teky'ok'am. ¹³ Jøts ja ankilis ja ñimaajyøø, ja tø'øxyøjk yiknimaapy:

—¿Ti mjajtip, tiku mya'axy?

Jøts ja tnimaay:

—Ja'agøjxp ø nya'axy ku øts ja nwindson'ajtim ya tø yikwejtspidsømni, jøts øts ja ka' nnijawi pø mā ja tø yikpikta'aky.

¹⁴ Ja'ayi ja jade'en wyaañ, jøts ku ja y'ejxjimbijty winets ja t'ejxpaajty jøts kudam ja nwindson'ajtim Jesús jam tyani; jøts ka'ap ja tyimwya'añ jøts ku ja yja'aji. ¹⁵ Winets ja ojts kø'øom ñii'mxyi, jøts ja tø'øxyøjk yiktiibyiky:

—¿Tiku mya'axy? ¿Pøn m'ixaapy?

Jøts ja tø'øxyøjk jade'en ja wyinmay, ja tsa'am kam ejx'ejtpik idø'on ja tijy, jøts ja tnimaay:

—Teety, pøni mets ja tø xyikpidsimy, tukmadookts øts mā tø xpikta'aky jøts øts ja n'atsyiktsoont.

¹⁶ Winets ja ñimaajyøø ja nwindson'ajtim Jesús:

—¡María!

Xjats ja y'ejxjimbijty jøts ja tnimaay hebreit ayuujk:

—¡Raboni! —midi tyijpy yik'ixpøjkpi.

¹⁷ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Kidi ø xøñ, majtstutk øts, pø ka'anims ø nniykxy jam mā ja nDeety jam. Nøjkxts x'atstukmadø pøn jaty øts nja' xpabøjkidip, jøts ku øts jap nniykxy mā øts ja nDeety jap, midi mee mDios Teety'ajtpy.

¹⁸ Winets ja María Magdalena ojts ñi-jkxy, jøts ja ojts t'atstukmadoji ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk jøts ku ja wyinaty tø t'ixy ja nwindson'ajtim, jøts ku ja wyinaty jade'en tø ñii'mxyiyi.

Ku ja Jesús ñanky'ejxøø jadigojk mā ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty

¹⁹ Jøts nay ja'abi xøøw ku midukxøøw cho'onda'akñim ja yjadu'ukpi samaan, nay ja'abi ux ku ja pabøjkpitøjk jam wyinaty tø ñamyukyidi jøts ja wyinaty tø ñaani'agiibyetyidi, ja israelit jaa'y ja chø'jkidip. Winets ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkiyii'n jøts ja jam y'agujk'am wya'k'øyiyii'n, jøts ja ojts yide'en kyajpxpøø'kxyidi:

—Øy'atti jotkujk'atti.

²⁰ Xjats ku ja jade'en y'ukwaañ, jøts ja ojts tyuk'ijxyidi ja kyø' jøts nayide'en ja kyachpuki'jyit tsaachi. Jøts ja pabøjkpitøjk yjantyimxyondaktøø ku ja t'ejxtøø ja nwindson'ajtim. ²¹ Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja jadigojk ñimaajyidøø:

—Øy'atti jotkujk'atti. Nayide'en sam øts ja Dios Teety tø xkexyin, jøts nayide'en meets yam nguexy.

²²Xjats ja tñibixujiyîîñ ja pyabøjkpitøjk jøts ja tnimaay:

—Wan ja Dios y'Espíritu Santo mdatøkiyidi. ²³Jøts pøni mgajpxwā'kx-tip jøts ku ja yikpojkpimee'kxy pøn nabyøkyja'wiyidip, jøts øts nja' ja xpabøjkiyidit; uk pøni ka'ats, mdukmado'opts meets ja nayide'en jøts ku ja pyøky ja ka'ap mibaat yikmee'kxy, pøni ka'ap ja ñabyøkyja'wiyidi niwine'en.

**Ku Tomás ojts t'ixy
ja Jesús ku tø yjujkyiky**

²⁴Jøts tu'uk ja nwindson'ajtim pyabøjkpi midi Tomás'ajtp, midi yiktejp xeeñu'nk, ja' wyinaty ka'ejtp mā ja jamdi ku ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø ñanky'ijxyi. ²⁵Xjats ja oojknim ttukmadowdi ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpitøjk, jøts ja tnimaadyi:

—Tø øøts ja nwindson'ajtim n'ixy.

Ja Tomás yide'en ja ojts ñîî'mxyidi:

—Ka' øts ja njanchjawit pøni ka' øts kyø' ja n'ejxi jøts ku ja klābis ja tø yikt-saachiyi; ku øts ngøtsa'jx jap kø'øm ka' ndyimgyudejit mā ja klābis ja tø yikt-saachiyi, pøni ka' øts jap nguxaji mā ja kyachpuki'jy tø chaachi, ka'ats øts ja njanchjawit.

²⁶Xjats ku kyiduktujkxøow'ajty, winets ja pabøjkpitøjk ñamyujkidøø jadigojk jam tøjktotp, jøts ja Tomás ixjam ja wyinaty tmøødidi. Winets jadyimja'aduky ja tøjkt wyinaty yikxon ku ja nwindson'ajtim Jesús tyøjkiyîîñ, jøts ja jam agujk'am tyanay'øiyîîñ. Jamts ja ojts kyajpxpøø'kxyidi, yide'en ja ñîî'mxyidi:

—Øy'atti jotkujk'atti.

²⁷Jøts ja Tomás nay jatyi yiknimaay:

—Kudeji yø mgøtsa'jx yap, jøts øts yø ngø' x'ejxit; jøts yak yø mgø' jøts yap mguxajit øts ngachpuki'jy. Jøts kidi nugo xkuwinmayi, janchjawi dø'øn.

²⁸Xjats ja Tomás y'adsøoy jøts ja wyaañ:

—jMets nwindson'ajtpy ndios'ajtpy!

²⁹Jøts nwindson'ajtim Jesús ñimaajyøø:

—Tomás, ja'agøjxp yam xjanch-jawinim ku ø tø xtyimwyemp'ijxñim. Jotkujk'atyim ja'adi pøn tmibøjktip pøn tjanchja'widip jadi'iñi, øy øts ja xjaga'ejxti.

**Ya'at nigajpxp ja tiy'ajtin
midi yø nøky myøøt'ajtpy**

³⁰Jøts may ja nwindson'ajtim Jesús ojts tpiktā'aky ja ejxpajt, ku ja ojts ttuñ ja mlāgri jam pyabøjkpitøjk wyingujkp midi ka' kyøxja'ayi ya'at nøkyjotpy.

³¹Ja'agøjxp ya'at jap jade'en tø yikujayi, jøts xiyyawidit xjanchjawidit jøts ku ja' yiknitsø'øky, jøts ku ja' Cristo ja nwindson'ajtim Jesús, ja Dios U'nk. Jøts ku ja xjanchjawidit, mbaatpts meets ja juky'ajtin xemikøjxp sam pyaat'atyidi pøn tjanchja'wiyidip.

**Ku Jesús ñanky'ejxyi niwixujk
pyabøjkpi windump**

21 Xjats ku dø'øn ja wyinaty jade'en tø y'ukjaty, winets ja nwindson'ajtim Jesús ñanky'ejxi jadigojk jam mā ja pyabøjkpitøjk, jam mejy'am midi yiktejp Tiberias. Yide'en idø'øn ja y'ejxi tyiyi: ²Ja Simón Pedro jam wyinaty møøt ja Tomás midi yiktejp xeeñu'nk, jøts ja Natanael midi jam kugajp'ajtp Caná midi Galileit etjotp, jøts ja Zebedeo y'unā'jk, jøts møøt abiky janamajtsk nay ja nwindson'ajtim Jesús pyabøjkpi.

³Ja'ats ja Simón Pedro ñimaay:

—Nijkxy øts t'ats'ajkxma'aky.

Jøts ja wyandøø:

—Pø tsoomp øø nayide'en.

Xjats idø'øn ja ñøjkxtøø, jøts ja ojts ttatøkidi tu'uk ja barki, ni tu'ugin ja ajkx ja tkamaktøø ja'abi koots. ⁴Jøts ku wyinaty xyiijñiwyani, winets ja nwindson'ajtim Jesús jam mejy'am wya'kaxi'jky, ja pyabøjkpitøjk ka'ap ja twinmaydi jøts ku ja yja'aji. ⁵Jøts ja ñimaajyidøø:

—Mixy, ζtø dø'øn ja ajkx iij xmatsti uk tyimgya'anim?

Jøts ja yide'en t'adsoodøø:

—Ni tu'uk.

⁶Xjats ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts ñii'mxyidi:

—Niwojppatti yø mda'ajkxmajk ixa barki puki'jy aga'n'ampy, jøts ja ajkx inet jap xpaattit.

Jøts ja ojts jade'en ttundi, jaanimts idø'øn ja tiy ka'ap ja tya'ajkxmajk y'uk-maa'yniyidi jøts ja jap nøøjøtpy tjuuttit, ja'agøjxp ku ja ajkx jap janch'ujts'abøki. ⁷Winets øts midi ja nwindson'ajtim Jesús yjanchminamyaajyip tñimaay ja Pedro:

—¡Ja nwindson'ajtimts yø'!

Ja'ayi ja Simón Pedro ja jade'en tnimydøø yøts ku ja yja'aji ja nwindson'ajtim, winets ja ñikijxyit nijan ja ttatøjkiiyi'n (pø tøxi ja wyinaty tjeñ) jøts ja ñidøjkiiyi'n. ⁸Jøts øøts jam mejy'am ja barki nyikja'jty, jøts ja nda'ajkxmajk ja nbajidity janch ujts abøki ja ajkx, pø jadukmagø'pxy xajkxi dø'øn ja jam wyinaty yjaaka'ity jøts øøts nbaatnit ja naajx. ⁹Xjats ku øøts jam nwinajky, jøts øøts nbaajty ja jøndsabajk yikxon tø kya'lkxy, jøts ja ajkx tu'uk tø yikjingoni, jøts tsapkaaky abiky. ¹⁰Winets øøts xni-maay ja nwindson'ajtim Jesús:

—Yikmendi tu'uk majtsk ajkx midi ix-janim tø xjuutti.

¹¹Jøts ja Simón Pedro pyejty jam barkijotp jøts ja tjidøjtpidsiimy ja ta'ajkxmajk, janch ujts abøki tum ja møjaty ajkx, tukmagø'pxy ja wixijxmyaktigøøk; jøts nika'ap

ja xuumy yjapøøjty øy idø'øn ja tyimyjadine'eni. ¹²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ:

—Men m'ajop'atti.

Jøts ja pabøjkpitøjk ni tu'ugin ja sa kyawa'andi pøni pøn idø'øn ja', pø tøxi ja wyinaty tñijawidi jøts ku ja yja'aji ja nwindson'ajtim. ¹³Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja wingon ñimejnidøø, jøts ja tñixajiyi'n ja tsapkaaky, jøts ja ojts myø'oyidi møøt ja ajkx.

¹⁴Ya'at idø'øn møøt myidigøøk øjk yjaty ku ja nwindson'ajtim Jesús ñanky'ijxyi ma ja pyabøjkpitøjk jam, ku ja wyinaty tø yjukpyiky jadigojk.

Ku Jesús møøt ñagyajpxyi ja Simón Pedro

¹⁵Xjats ku ja y'ajop'ajt'abajtidøø, winets ja nwindson'ajtim Jesús tñimaay ja Simón Pedro midi ja Jonás myajnkjip:

—Simón, ζtsojpk øts jawaani sam øts ya'at xtsoktin?

Jøts ja Pedro ja t'adsøøy:

—Ndsøjkpy me nwindson'ajtim, wa'ats mets ja xnijawi jøts ku me ndsøky.

Winets ja nwindson'ajtim Jesús ja ñimaajyøø:

—Winets ø xnøø'møøjyit xuu'møøjyit ja nbabøjkpitøjk.

¹⁶Jøts ja mimajtsk øjk kujk yiktiibyiky ja Jonás myajnk, yide'en ja yiknimaay:

—Simón, ζtsojpk øts?

Jøts ja Pedro ja t'adsøøy:

—Ndsøjkpy nwindson'ajtim, wa'ats mets ja xnijawi.

Jøts ja ojts ñii'mxyi ja nwindson'ajtim Jesús:

—Winets ø xnøø'møøjyit xuu'møøjyit ja nja'.

¹⁷Jøts ja midigøøk øjk yiknimaay ja Jonás myajnk:

—Simón, ζtsojpk øts?

Winetnimts ja Pedro yjot-may'oo'kpiky, ku ja midigøøk øjk

yide'en yiktøøji ja nwindson'ajtim pøni chøjkpy ja', jøts ja tnimaay:

—Windsøn'ajtim, mets tuki'iyi mnija'wip. Mnija'wipxi wa'ats jøts ku ndsøky.

Jøts ja nwindson'ajtim Jesús wyaañ, jøts ja nimaajyøø:

—Mets ndanipijkpy amuum, jøts xnøø'møøjyit xuu'møøjyit ja nbabøjkpitøjk. ¹⁸Janch idø'on nnøjmi, jøts ku y'ijty mjaak'unajk'atynim, yikxon y'ijty mjaaknaxyøxyi jøts mnijky pøni ma kø'øm xtsøky; kuts ja mjaay'y'ajtin xpatnit, jøts mxajtøønit, wyenkpits mets ja mwet mmo'ojyiyip jøts ja myiknøjkxit ma me ka'ap mjanøjkxwa'añ.

¹⁹Ku ja nwindson'ajtim Jesús jade'en wyaañ, ja' idø'on ja yjatijpy sa ja Pedro ja o'jkin tpaatt ku yikøyakt, jøts ja Dios jade'en yikmøjawit yikunuu'kxy-jawit. Jøts ja ojts ñii'mxyi:

—¡Paduujnik øts yø nja', kidi øts xmajtstu'uty!

Ja Jesús pyabøjkpi midi janchminamyaajyip

²⁰Xjats ku ja Pedro y'ejxjimbijty, jøts ja ojts t'ixy jøts ku øts nbamiñ midi ja nwindson'ajtim Jesús janchminamyaajyip. Øts ja nwindson'ajtim Jesús jam wyinaty nbutsinaapy ku

øøts wyinaty xøjøøjty n'a'ux'aty, jøts øts wyinaty nwindson'ajtim n'amidøø: “Windsøn'ajtim, ¿pøn idø'on mga'ødyunwajnip?” ²¹Jøts ku dø'on ja Pedro ja ojts y'ijxyi, winets ja Pedro tnimaay ja nwindson'ajtim Jesús:

—Windsøn'ajtim, jøts yø', ¿sats yø yjatt?

²²Jøts ja nwindson'ajtim Jesús ja ojts yide'en y'adsøyi:

—¿Ti mets yø xunk'aty, njadyimy-jayikjujky'aty øts yø' nay jaa ku ø nme'ent jadigojk? Tujnik øts yø nja' tu'ugyi.

²³Xjats ja ayuujk yø'øgyøjy, jøts ja jade'en tnimadow'atti pøn jaty ja nwindson'ajtim Jesús yja' pabøjkpi, jøts ku ja'abi pabøjkpi ka' y'ookt. Kajade'enipts ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty tø tnøjmi ja Pedro jøts ku ja'abi pabøjkpi ka' y'ookt, pø yide'enxi ja wyaañ jøts ku ka' ttunk'attit pøni sa ja yjatt.

²⁴Øts idø'on Juan, midi'its idø'on ya'at ayuujk njaadyampy, pø tiy janchxi dø'on yø'. N'ejx nnija'wiyii'ñ øøts ku jade'en yjajty.

²⁵Jaanim yø may ti jaty ja nwindson'ajtim Jesús tyuun, ku ja jeexyip jade'en tø tyimyikja'ay piy køñ, mayts nøky jeexyip chøkyi jøts yikjaagyøxt sam yjajty kyubejty. Jade'en idø'on ja yjajty.

SA CHINAADYI JA JESÚS KYUDANAABYI

Ku ja Dios Teety ttamiwandaagi ja naxwii'ñit jaa'y ja Espíritu Santo

1 Migu'uk Teófilo, ja noky midi øts ojts nja'ay mijawyeen, ja' øts jap nguja'ayigyøjx ti jaty Jesús tyuun ku ja tpadøjkii'ñ ja tyunk, sa jaty ja tyik'ixpijky ²kunim ja chajpajtni. Ku ja wyinaty ka'anim ñijkxy jap tsajpjøtpty, winets ja jawyeen twiwejtskijxy twigongijxy ja jaa'y pøn idø'øn ja wyinaty nadyagugaxwajniyip, ojts ja tkajpxwiiy sa jaty idø'øn ja y'adø'øtstit ku ja tyu'undit, Espíritu Santo ja ja'gyujkin ja møyjyidi. ³Xjats ku ja Jesús wyinaty tø yja'oo'kni, ojts ja tpaaty ja kyudanaabyi jadigojk jade'eñim sayim idø'øn ja yjaa'y'atyin, wixijkxyøøw ja jam ñanky'ejxiyøø, jøts ja jade'en wa'ats ttuk'ixy ja tiy'ajtnin ja kyudanaabyi ku ja ejtp yujjy'aty; jade'en idø'øn ja jam ttukmadoogijxy ja kyudanaabyi sa jaty ja y'ejxi tyiyi, ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yjaa'y.

⁴Ku dø'øn ja jade'en tjaakmøøtsinaay ja kyudanaabyi jøts ja t'ane'ljmy jøts ja ka'ap ñøjkxtit ma ja kajp txøøwi Jerusalén. Yide'en ja tnimaay:

—M'awejxtip idø'øn ja' midi øts nDeety tø mdamiwanda'agyidi, midi kawinaak ojk meets tø ndamimadya'aky. ⁵Janch idø'øn ja' ku ja Juan ttuktanøbejty ja nøø, jøts tsojk meets nøjkk nduktatøkidi ja Espíritu Santo.

Ku ja Jesús chajpejty

⁶Xjats ku ja pyabøjkipitøjk jam wyinaty tø tminabyaadyidi ja wyindsøn, winets ja tyiktøødøø jøts ja tnimaadyøø:

—Windsøn, çyamnim inet ja Israelit kajp xmo'ot jøts ja kø'øm jadigojk

ñay'ana'amiyidit, jøts ja kø'øm ñankyutujkxiyidit pøni ti ja kø'øm tyunwandip?

⁷Xjats ja Jesús y'adsøø jøts ja wyaañ:

—Ka' meets ja mbaat'aty jøts meets ja xnijawit pøni juuni ja Dios Teety jade'en y'adø'øtst, pøni ti xøøw pøni ti po' ja jade'en ttunwa'ant. Ja' ja tu'ugyi tñija'wip, jøts ja' tu'ugyi tmøøt'ajtp ja møk'ajtnin jøts ja jade'en ttu'unt. ⁸Ku meets ja Espíritu Santo wyinaty tø mnimiñi, winets meets ja nøjkk jaty mmø'øyi ja møk'ajtnin jøts øts xniga'ama'adyit jawyeen jam Jerusalén, nayide'enmi tuki'iyi wine'enin jam chøønidi Judeit etjotp, sam nayide'en jam Samariit etjotp, winetnimts øts xniga'ama'adyit ømyadsowi mabaat naxwii'ñit y'øjx y'oojk.

⁹Tø ja Jesús wyinaty jade'en wya'añ, wa'ats idø'øn ja pyabøjkipitøjk ja wyinaty ixjam y'ijxyi ku ja chajpejty; jøts ja jadi'iñi yoots yik'adigø'øñiyøø, jøts ja pyabøjkipitøjk ja jade'en nima kya'uk'e-jxpajtniyøø. ¹⁰Ixjam idø'øn ja wyinaty øy pyat'ejxti ku ja Jesús jade'en chajpejty, winets yaa'dyøjk namajtsk adsu'jky kyaxø'ktøø ma ja jam wyinaty, ankilis ja'adi, jøts tumboop wet ja wyet'ajttip, ¹¹xjats ja yide'en nimaajyidøø:

—Meets Galile'it jaa'dyi, çtiku yø tsajp jade'en xpat'ejxti? Tøxi x'ejxti ku ja Jesús tø pyatøki jap tsajpjøtpty, çkidi? Nayide'en ja nøjkk jadigojk myiñ sa ja tø pyatøki tsajpjøtpty.

Ku ja Matías yikpiktaajky jøts ja tkudanit ja Judas oo'kpi

¹²Xjats ja jam kojpkøjxp choo'ndøø midi txøøw'ajtp Olivos, jøts ja ojts ñøjkxti Jerusalén, jade'enin ja ojts tniyø'øyidi waani sa ja yø'ødyi ku ja poo'kxin xøøw tpaaty. ¹³Xjats ku dø'øn ja jam yja'ttøø kajpjotp, winets ja kyøxpajttøø jap nipatøkiixpy ma ja Pedro jam wyinaty tø yja'ta'akti møøt ja Jacobo, møøt ja Juan, møøt ja

Andrés, mōot ja Felipe, mōot ja Tomás, mōot ja Bartolomé, mōot ja Mateo, jōts mōot ja yjadu'ukpī Jacobo pōn ja Alfeo y'u'nk'ajtpy, jōts mōot ja Simón zelote, jōts nayide'en mōot ja Jacobo y'luch Judas. ¹⁴ Niduki'iyi dō'ōn ja jam jade'en xyiminamyukyidi jōts ja Dios'ajot'ajtmukti jōts ja wyinmaa'n ja tu'ugyi tyik'etti mōot ja Jesús myigu'ukti, mōot ja María midi ja tyaak'ajtpy, jōts mōot nayide'en winaagin ja tō'oxyōjkti, jade'en idō'ōn ja jam wyinaty xyimidios'ajot'ajtmukti.

¹⁵ Xjats idō'ōn ja Pedro winet'et tyanaagyukyiyi'n jam jaa'y agujkp pōn tjanchja'widip ja Jesús, jam idō'ōn ja jaa'y wyinaty nimagō'pxy ja ee'pxindi, jōts ja Pedro jade'en kyajpxwa'kxy:

¹⁶ —Meets migu'uktōjkti, tō dō'ōn ja jade'en yjanchjaty sã ja Dios kyajpxy wya'añ, ku ja Espíritu Santo jap jade'en kō'ōm wya'añ, midi ja David kyajpx-najx ku ja ojts tñimadya'aky ja Judas, ja' pōn tuu'waaw ja jaa'y jōts yikmatst ja Jesús. ¹⁷ Øōts idō'ōn nmigu'uk ja' ja Judas pōn idō'ōn jade'en adōōjts, nayi ya'atpi tunk ja y'ijty tyumpy midi øø ndumpy. ¹⁸ Xjats ja ñōjknãã jōts ja ojts tjuy naajx, ja meen ja tyagujuuy midi ja ojts yiktamijuy ku ja Jesús ja jade'en tkōyajky; jōts ja nay jam kyidaay, winets ja kō'ōm ñañajtskuwojpiyōø, jōts yjoojt ja kyi'jch jōts ja tyiinch pyidsōmgijxy.

¹⁹ Xjats ja jaa'y ja jade'en tñija'widōø pōn jam wyinaty tsinaadyip Jerusalén, winets ja tyikxōbajttōø ja naajx Acéldama, midi tyijpy Ni'jpkym, jade'en ja ttejtti ku kyō'ōm ayuujk ja tkajpxti.

²⁰ Jōts ja David yide'en jap ja nōky tyik-wa'añ mã ja Salmos jap yikuja'ayi:

Wan ja tyōjk abak ttañ,

wan jap pōn tkidyimchōōni.

Wan tmajststu'uty tyunk jōts jadu'uk ja jaa'y tyōkit tumbi.

²¹ Paty øōts ya'at jaa'y nidu'ugin nyik-tunwa'añ pōn øōts jeky tō xpawidity,

wine'en øōts ja nwindson'ajtim ya tō x'atsmøøtsōōni, ²² jaayip øōts yō jade'en xmøøtwidity ku nwindson'ajtim ja Juan ojts yiknōbetyi, kunim ja tō pyatōki jap tsajpjōtpy. Paty øōts ya'at jaa'y nidu'ugin ndsōky, jōts øōts yō mōot ngajp-wa'kxt ku ja nwindson'ajtim tō pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjōtpy.

²³ Ku ja Pedro jade'en wya'añ, xjats ja twi'ejxtōø namajtsk ja jaa'y pōn ja nidu'ugin pyikta'akwandip: ja José ojts yikwiwich pōn tigōøk ja xyōow, Barsabás ja yiktijy jōts nayi yiktejp Justo, ja Matías ja ojts mōot yikwiwich. ²⁴ Xjats ja jaa'y yide'en t'ajot'attōø ja Dios U'nk:

—Nwindson'ajtim Jesucristo, mets mñija'wip sã jaty pōn jadu'uk jadu'uk wyinmay, yō jaa'y ixa øōts tō nwiwich namajtsk, tukñija'wik øōts pōni pōn me mdsōjkpy, ²⁵ wan ja tunk ttuñ midi ja Judas tō tmajststu'uty, ja'agōjxp ku tō pyōktyuñ jōts ja tō ñijky jap mã ja pyaat'atyi.

²⁶ Winets ojts nidu'uk yikpikta'aky ja ñamajtskpi jaa'y, ja Matías ojts tyaja'adyiyi ja tunk, winets ja ojts yiktabuwetsi ja ñimaktu'ukpi jaa'dyi pōn ja nwindson'ajtim Jesucristo tkudanaadyip.

Ku ja Espíritu Santo myiñ

2 Ku ja Pentecostés xōow tpaajty, tyimwyinet'et idō'ōn ja Jesús kyudanaabyi wyinaty niduki'iyi tō ñamyukyidi jap tōjkjōtpy ² ku adsu'jky tmadoodōø jōts ku y'amu'uy jade'en sam ku mōk pyōjyin, japts tsajpjōtpy chōōñ, jōts ja tōjk jam amuum ñojktaajky mã ja jam wyinaty tō ñamyukyidi. ³ Winets ja jade'en t'ejxpatti ejxim ja jōōn yowin, tu'uk tu'uk idō'ōn ja jade'en tmōot'atti kyubajkp. Ja tu'ukpi jōōn idō'ōn wyinaty tō ñawya'kxyi. ⁴ Xjats ja niduki'iyi tyatōjkiiyidōø ja Espíritu

Santo, jøts wenk ayuujk ja jatyi tkajpxtøø sã jaty ja pøngapøn yik'awijyi ja Espiritu Santo.

⁵ Jamts idø'on wyinet'et ja jaa'y wyinatyøø jam Jerusalén pøn nayi israelit jaa'dyi, ja ku abikyajp chinaañidi, ka'ap ja jam wyinaty y'ukugajp'ajtnidi. ⁶ Ku ja jade'en tmadoodøø y'amuy kyida'aky, winets ja t'anøjksidøø mã ja tmadoodøø y'amuy, kuts jam yja'ttøø, ka'ap ja jam y'ukwinmaa'nbyatnidi, ja'agøjxp ku ja tmadoodøø ja y'ayuujk yikajpxti, pøni sã jaty ja nidu'uk nidu'uk t'ayuujk'atti. (Jade'en ja kyajpxwa'kxtøø ja jaa'y pøn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesu-cristo.) ⁷ Xjats ja jadi'iñi myondi y'ookti, jøts ja xem yam nawyajnidøø:

—¿Ti kidi ja Galile'itjaa'yip ya'atti ixa jade'en kyajpxti? ⁸ ¿Sudso yø jade'en tkajpxti yø ayuujk midi adøm nidu'uk jaty ngajpxyindip, sã jaty pøngapøn ja y'ayuujk tø t'aniweji? ⁹ Ixa ja jaa'y ixyamdi pøn kugajp'ajttip jam Partia, jam Media, jam Elam, mã Mesopotamia, jam Judea, jam Capadocia, jam Ponto, jam Asia, ¹⁰ jam Frigia, jam Panfilia, jam Egipto, mã jaty kajp jam Africa, jambaat yø kyugajpidi jam Cirenit kajp ixkø'øm. Nay jats ja romanosti pøn ya tø kya'axti, pønts ya tø ygakaka'axti tø ja israelit jaa'y ja chinaa'yin tpadøjkiñidi. ¹¹ Nay jaa ja jaa'y ya tø yja'atti midi tsoo'ndip jam Creta, jam Arabia; niduki'iyi yø jade'en tø nmadøø'yindi ku yø tñigajpxti tñimadya'akti ja Dios myøk'ajtin, jøts jade'en xmigajpxyindi sã adøm n'ayuujk nidu'uk nidu'uk.

¹² Jade'en ja nawyajnidøø, nigyumaap idø'on tyimya'widøø, jadi'iñi ja kya'uk-winmaa'nbyatnidi xjats ja xem yam ñañimaajyidøø ti dø'on tuujnip.

¹³ Jamts ja jaa'y jadu'ukti pøn ttaxek-tip, yide'en ja ñawyaam'iyidi:

—Mujkidip yø jaa'y, paty yø jade'en y'amuygyikajpxti.

Ku ja Pedro ojts kyajpxy jam mayjaa'y agujkp

¹⁴ Ku dø'on ja jaa'y jade'en ñawyajnidøø, winets ja Pedro wya'kukidøø møøt ja ñimaktu'ukpi myigu'uk, jøts møk'ampy tmigajpxy ja mayjaa'y, jøts tñøjmi:

—Meets Judeit jaa'dyi, jøts nayide'en niduki'iyi pøn jaty ya tsinaadyip Jerusalén, ukja'gyukidi yikxon midi øts ixyam nñigajpxwampy. ¹⁵ Ka'ap øøts nmu'ugyi sã meets nugo mjawinmay, nipøn jøpyi kyamu'ugyi, apeni xøøw ixa pyetynim. ¹⁶ Jajtp idø'on ixyam jade'en sam ja Dios Teety tñimaay ja kyugajpxy, pøn txøøw'ajt Joel, ku ja jade'en wyaañ:

¹⁷ Ku wyinaty ja naxwii'ñit tyigatswani, winets øts ja'abi xøøw møk'ampy ja naxwii'ñit jaa'y ndukatøkit ja n'Espiritu Santo ømyagajpi; nyikugajpxy'atp øts ja mutskuna'jktøjkti, jøts ndukwinguma'ap øts ja wajtyøjkti kiixyi'idi sã wyinaty yjatwa'lañ ya naxwiiñ, jøts nayi xwinguma'adip øts ja møjaa'dyøjkti.

¹⁸ Xjats øts nay ja'abi xøøw møk'ampy nøjks ndukatøkidi ja n'Espiritu Santo ja'abi dø'øndi, pøn øts nja' wyinaty amumjoojt xpadunwajniydip, ja'ats øts n'ayuujk nøjks møk'ampy xkajpxwa'kxiydip, øy ja yjyaa'dyøjki øy ja yjatø'øxyøjki.

¹⁹ Nanky'ejxip øts jam tsajpwemp ja nmilagri'ajtin, jøts nayide'en ya naxwiiñ nñanky'ejxit ku ja ni'lpy yø'øty, jøts ja jøøn mye'ent, winets yjokta'atst.

²⁰ Jøts ja xøøw y'ookt, jøts ja po' ni'lpyin kyaxø'økt, ku dø'on jade'en yjatt winets ø nme'ent, pø øtsxi mee xwindsøn'ajtp,

jøts nyikjatt ja xøow sam nijuuni xka'ejxtinim.

²¹ Jøts niduki'iyi pøni pøn jaty ø xminu-u'kxakp, ja'ats ø nyiknitso'ok'attip. Jade'en ja Joel ja Dios kyajpxy y'ayuujk tyiknajxøø.

Xjats ja Pedro yide'en tjaaknimaay ja myigu'uk:

²²—Jaak'ukmadowdi meets Israelit jaa'y midi øts njaaknigajpxwampy: Ja Jesús Nazaretit jaa'y, tø ja Dios Teety ja myøk'ajtin myø'øyi, jøts janch tsuj janch møj ja milagri ttuñ, jøts may ja ejxa'añ jade'en mmø'øyidi Dios Teety myøk'ajtingøjpx, paty xnijawidit ku ja Dios Teety møøt y'ity. ²³ Xjats ku meets ojts myikømø'øy, ti nduu'nimp, tø jyaty kyubety tuki'iyi pøni sã ja Dios Teety kø'øm tpiktaajky jekyip, jøts nay ja' meets ojts xmach jøts xtsumdøø xiidyøø, jøts ja ka'øybi jaa'y xukyik'ookti jam kruskøjpx. ²⁴ Xjats ja Dios Teety ojts jadi-gojk tyikjujkyiky, jøts tyik'awa'atspid-siimy jap oo'kpi jutjøtpy; ja'agøjpx ku ka' pyaat'aty jøts ja o'jkin xemikøjpx tkupøkt. ²⁵ Yide'en ja rey David ojts ja Dios Teety yikugajpxy'aty sã ja Jesús kyajpxy y'ayuujk:

Mets Teety, ejtp me møøt njujky'aty m'aga'ngyø'ampy;

jøts ka'ap øts pøn x'adsø'øgit.

²⁶ Paty øts n'anmija'win janch jotkujk nnayjawi, jøts øts ja nxondaajkin jade'en nnigajpxy.

Øy n'ookt, ka' ti jotmay njagyapt;

²⁷ ja'agøjpx ku mets ka'ap ja n'anmi-ja'win xyikta'ant mã oo'kpi yja' tyandi,

jøts nika'ap øts nnine'kx xyik-windigøøjyiyit, pø øtsxi me xtsøky'ajtp.

²⁸ Tø øts xuknijawi ku njujkyøkt jadi-gojk ku wyinaty tø n'øøky,

jøts nayide'en xyikxonjatt ku mets xemikøjpx nmøøt'ett.

Jade'en ja David tyiknaajx ja Jesús kyajpxy.

Xjats ja Pedro tjaaknimaay yide'en ja myigu'uk:

²⁹—Migu'uktøjkti, wa'ats yiknijawi ku adøm n'apteety'amøj David ojts y'øøky jøts ñaxøkiyiñ, nay ja n'i-jxyindi mã ja yjut mã ojts ñaxøki. ³⁰ Ja David, ja' Dios kugajpxy'ajtiyøø jøts ñija'wip sã wyinaty ja Dios møk wyanda'aky, ku wyinaty tu'uk y'ap yikpikta'aky yiknitsokpi yã naxwiñ, jøts nayide'en yikutukt sami David kyutu-jkin. ³¹ Jade'en idø'on ja David jekyip tñijawi, jøts jade'en tñigajpxy ku ja Cristo yjukpyøkojmit jøts ni ja ñine'kx kyawindigø'øty. ³² Pøn ja David ñigajpx ñimadyaajk, ja Jesús idø'on ja', ja' idø'on ja Dios Teety tø yikjujkyiky, pø tøxi øøts ja wa'ats n'ixy, pø tøxi øøts ja wa'ats nnijawi. ³³ Jøts ja Dios Teety ja nayide'en yiktsajpajtø jøts pyiktaajkøø y'aga'ngyø'ampy, jøts jade'en ja møj kutujk myø'øyiyi; jøts ja' tkajpx ja Espiritu Santo yã naxwiñ midi ja Dios Teety wyinaty kø'øm tø twanda'aky, jøts ja' idø'on ja myøk'ajtin yø' midi ixa m'ejxtip mmadoodip. ³⁴ Pø kidi ja Davidipxi kø'øm tsajpajt, ja'ayi ku David ojts yide'en wya'añ ku ja nwindson'ajtim Jesús ja Dios Teety yide'en ñimaajyiyi:

“Ixa'ak, jøts ø xputsøønit n'aga'ñ'ampy, ³⁵ jøts øts yø mmidsep nmimajadakøxt.”

³⁶ Meets Israelit jaa'y kuwani niduki'iyi ka'pxy xnijawidit, jøts ku ja Jesús pøn meets kø'øm mdukyikruspajt ja abiky jaa'y, ja' yø' pøn ja Dios ixym tø kø'øm tpikta'aky møj windsøn jøts yiknitsokpi.

³⁷ Ku dø'on jade'en tmadowdi ja Pedro kyajpxy, winets ja jotmay tyatøjkiyidøø, xjats ja Pedro yiknimaay møøt ja ñimak-tu'ukpi myigu'uk:

—Migu'uktøjkti, ¿sudso'ampy øø ndu'unt?

³⁸ Xjats ja Pedro t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Yø mbøktyu'unin mmajststuttip, jøts mnøbattit nidu'uk jaty Jesús xyøøgøjxp, jøts jade'en myikpojkipi-maa'kxtit; jøts nayide'en ja Dios Teety mduktatøkiyidit ja y'Espíritu Santo. ³⁹ Meets m'øy'ajtin yø', møøt m'u'nk møøt m'unaj'jkti, jøts nayide'en pøn jaty jagam tsinaadyip; uk niduki'iyits ja'adi pøni pøn jaty ja Dios Teety kø'øm wyiwetswampy.

⁴⁰ Yide'en idø'øn ja Pedro ojts tkajpxwij ja jaa'y, jøts tnimaay:

—Majststutti yø'øbi jaa'y pøn ja nwindson'ajtim Dios yja' tkajanchja'widip.

⁴¹ Xjats ku ja Pedro jade'en tnimaay, winets ja jaa'y ñøjktøø nøba-jtpi pøn jaty tmibøjktøø ja Pedro y'ayu-ujk; ja'abi xøøwts ja Jesús yja' ojts ña-mayi nidigøøk mil. ⁴² Niduknax idø'øn ja t'ixpøkti sa ja Jesús kyudanaabyi y'awa'andi, jotkujk idø'øn ja jam tu'u-gyi chøønidi, jøts ku ñamyukyidi dios'a-jot'ajtpi, jøts ja tsapkaaky tkaydi Jesús y'oo'kingøjxp.

Sa chinaadyi ja myjjawyeembi ja Jesús janchja'wibidi

⁴³ Xjats ja jaa'y ñigyumaap idø'øn ja tja'widøø ku ja Jesús kyudanaabyi ja mamylagri tñanky'ijxyidi. ⁴⁴ Tu'u-gyi ja wyinmaa'ñ ja tyik'etti pøn jaty ja Jesús yja' tpabøjkiyip jøts ñadyagumayidi ja pyikta'aky; ⁴⁵ jøts tookti pøni ti jaty pøn myøøt'ajtpy, xjats jade'en ja nimeen tyikwa'kxidøø pøni sa jadu'uk jadu'uk yja' kya'ity. ⁴⁶ Jabom jabom idø'øn ja jap ñamyukyidi møj tsaptøjkjotp, jøts nayide'en awingujk tøjkjøtpy, jøts ja chapkaaky jap tyik-wa'kxti, jøts jade'en ejtni xoni kyaydi, jøts jade'en nipøn kyanamyøjpikta'a-gyiyi. ⁴⁷ Jøts ja Dios Teety jade'en tjanchkajxa'akti jøts ja kajp jaa'y jade'en

yjanchøkyidi; jabom jabom idø'øn ja nwindson'ajtim Jesús tyikmayi ja yja' pøn jaty yikpojkipi-maa'kxtip.

Ku ja pakma'at jaa'y choknaa

3 Tuk'ojk idø'øn ja Pedro ojts tmøøt-nijkxy ja Juan jam tsaptøjkjotp, wyi-naky xøøw ja ñøjktøø wine'enin ja jaa'y jam wyinaty xyuminamyukyidøø dios'a-jot'ajtpi. ² Jamts idø'øn wyinaty tu'uk ja jaa'y pøn ja tyeky ma'at. Ejtp idø'øn ja jam xyumiyikwaanijkxy jam tsaptøjk agø'øm ma ja tsaptøjk'aaw jam midi txøøw'ajtp Hermosa. Jamts ja myigu'uk yiktaajniyi, jøts ja jam yiklimunsimuky ku jam pøn tyøki tsaptøjkjotp. ³ Xjats ku ja pakma'at jaa'y ojts t'ejxpaaty ja Pedro møøt ja Juan, ku ja jam wyi-naty tyøkiwya'andi tsaptøjkjotp, winets ja t'amidøøy ja limunsi. ⁴ Xjats ja Pedro møøt ja Juan twin'ejxjø'øktøø ja pak-ma'at jaa'y, jøts ja Pedro wyaan:

—Win'ejxk øøts.

⁵ Xjats ja jaa'y yjanch'ejxji'jky, yide'en ja wyinmaay, yikmo'op idø'øn ja tijy øy ti yiin waan. ⁶ Winets Pedro ja ñimaajyøø:

—Kidi meeñip øø nmiwidijtpy, ja'abi øø ndumpy midi øø xukmiwidejtp ja nwindson'ajtim Jesús pøn ojts chøøni jam Nazaret, pidø'kni jøts myø'øñit.

⁷ Xjats ja Pedro ja jaa'y tmajch y'aga'ngyø'køjxp jøts ja twejtsji'jky, ja'ayi ja jade'en ttuun winets ja tyeky ja jaty wya'kmøkiyii'ñ, jaty tyekyo'kt ja myøkpjiky. ⁸ Xjats ja pakma'at jaa'y jade'en kanimøjjaaw yjanchwo'onji'jky, jøts ja tyanaagyukyiyi'ñ, jaty ja ojts yø'øyji'iky. Xjats ja tmøøtøjkidøø jap tsaptøjkjotpy, ñiyukwo'oni ñichajpwo'oni ja jap t'ajot'aty ja Dios. ⁹ Niduki'iyi jaa'y ja ojts t'ejxti ku ja pakma'at jaa'y jade'en yø'øy, jøts ku ja jade'en tjanchtukmøjawi tjanchtukunu'u'kxyjawi ja Dios. ¹⁰ Xjats ja ñigyumaap tyimya'widøø pø ma

ja tymñayja'widøø ku dø'on jade'en wyinaty tø yjaty. Ja'widip tsø'jkidip idø'on ja jamdi, kumi ñija'widip ja wyinaty ku ja yja'aji pøn jam wyinaty xumiyikmujkp jam tsaptøjk agø'øm, ma ja tsaptøjk'aaw jam midi txøow'ajtp Hermosa.

Ku ja Pedro kyajpxwa'kxy jam møj tsaptøjk agø'øm midi yiktejp Salomón Tyøjkweenk

¹¹Ja pakma'at jaa'y pøn idø'on wyinaty tø myøkpiky, ka'ap ja t'ukmajtstutni ja Pedro jøts ja Juan, winets ja jaa'y pyujtmendøø ma dø'on ja jam wyinaty, jadi'iñi ja myondi tyukti paty ja jam myendi tsaptøjk agø'øm midi txøow'ajtp Salomón Tyøjkweenk. ¹²Xjats ku ja Pedro jade'en ojts t'ixy ja jaa'y, winets ja tnimaay:

—Israelit jaa'dyi, ¿tiku ñigyumaap xjawidi? ¿Tiku øø xwin'ixy, yide'en meets idø'on yjawi mwani, øøts idø'on yø xijy kø'øm møk'ajtin tø nduktat-sø'øky yø jaa'y ku yø tø yø'øbyiky, uk ja' øøts idø'on yø xijy tø nduktat-sø'øky ku øøts ja Dios janchtsuj n'ajot'aty? ¹³Ka'ap yjade'eni, ja Dios Teety jade'en tø tmø'øy møk'ajtin ja y'U'nk Jesús, ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj Abraham Dios'ajttip, møøt n'apteety'amøj Isaac, jøts nayide'en møøt ja Jacobo. Ja' y'U'nk ja myøk'ajtin jade'en tmøøt'ajtp, ja Jesús pøn ja Dios Teety y'U'nk'ajtpy, ja' pøn meets mgøyajk jam yikutujkpi wyindum. Jøts ku ja Pilato ja wyinaty tjamajtstu'twaa'ñ, ka'ats meets ja xnankyikpidsøjmi. ¹⁴Ja' mee ne'egi myik'awa'atspidsøøm pøn wyinaty tø tyundigøy, jøts meets ja ka'ap xnankmyajtstuujttøø pøn waa'ats, pøn katundigøøpy niwine'enin. ¹⁵Jade'ents meets ja xyik'ø'jky ja yikjujky'ajtpi. Jøts tø Dios ja jadigojk yikpidi'igyí jap oo'kpi jutjøtpy, tø øøts idø'on ja jade'en ndyimybyaaty ndyimy'ixy, øøts idø'on

ñamyayi nøjxpx testigi. ¹⁶Ja' idø'on yø jaa'y jade'en tø yikmøkpiky ku yø tø t'a-jot'aty, ku yø tø tmøjpikta'aky ja Jesús. M'ijxy'ajttip mnija'widip yø pakma'at jaa'y jøts ku tø yikmøkpiky, jøts ixa dø'on jade'en x'ejxti møk møjaaaw.

¹⁷'Migu'uktøjkti, wa'ats øts ja nni-jawi ku meets ja mwindsøn møøt mnabyudøjkijidøø, jøts meets ja Jesús xyik'oo'ktøø, nugo ja jade'en xundøø, ni xkanijawi meets ja' pø tigøjpx jade'en m'adøtstøø. Ka'ap meets ja xnijawi pø tidam meets idø'on mjatumpy. ¹⁸Xjats ja Dios tø tjanchyik'aduky ja wyanda'aky ku myagyajpxnaxpi ja tyikwaañ: jøts ku ja yiknitsoyki wyinaty jade'en y'ayo'ombaatwaa'ñ. ¹⁹Paty mbøktyu'unin xmajtstu'uttit xyiktigatstit ja mdsinaa'yin, ja'myatsti ja Dios Teety jøts ja tyakt ja øxyøow ja øyjumøjt, ²⁰jøts ja tkaxt ja Jesús pøn ja wyinaty jekyip tø ttanibik-taagi jøts adøm ja xyiknitso'ok'ajtindit. ²¹Øy idø'on ja Jesús ixyam ndejjint tø yjatañ jap tsajpjøtpy, jaanim ku ja Dios Teety ja kø'øm tyik'øyigyøxt pøni ti dø'on ja tyunwampy, jade'en sa ja myagyugajpxy ja kø'øm t'a-gajpxiyii'n ku ja jade'en wyandøø pøn jaty tsinaadyøø jekyip. ²²Jade'en adøm n'apteety'amøj ojts yiknimaa'yindi ku Moisés ja ojts ñi'mxyidi: "Mdanigaxidip ja Dios Teety tu'uk ja kugajpxy, meets mgø'øm migu'uk nøjx kø'øm yikpik-ta'aky jade'en sa ø kø'øm nyikpiktaajky. Mimado'odip idø'on ja' pøni sa jaty ja wyinaty mnii'mxyidi, ²³pøni pøn ja wyinaty tkamimadoop, ka'ap ja t'ukmøøt-sinaañidit ja myigu'uk, kuwani ja jaty wyindigø'ødyit."

²⁴'Jade'en idø'on ja Dios kyugajpxy wyandøø, ja' idø'on ja ñigajpxtøø sa jaty yjatt kyubatt, ti jaty tunip ya'atpi jumøjt, jaayip ja jade'en wyangaktøø ku ja Samuel jade'en jawyeen wyaañ. ²⁵Tum meets ja Dios kyugajpxy m'u'nk'ajttip, jøts paty ja Dios ojts tpikta'aky tu'uk

ja kutujk midi ja aptøjk ojts yikmo'odi, jøts meets kidi xyikwindigøy ja m'anmija'win jam Dios wyindum, yide'en idø'øn ja Abraham Dios ojts ñi'mxyi: "Tuki'iyi ja teety ja taak, ja u'nk ja una'jk nøjkx yikunuu'kxkøxti mets m'ap mets m'una'jkøjxp." ²⁶ Ku ja Dios tyikpid-siimy jadigojk ja y'U'nk Jesús jap oo'kpi jutjøtpy, jaween ja ojts mdaniguexyidi jøts ja mgunuu'kxidit, jøts niduki'iyi xmajtstu'uttit ja mga'ødyu'unindi.

Ku ja Pedro møøt ja Juan ojts twingunøjxkxidi ja kudunktøjkti

4 Nay ixam idø'øn ja Pedro ja jaa'y wyinaty tmigajpxti møøt ja Juan, ku ja teetyøjk jam myendøø møøt ja tsaptøjk ejx'ejtpi windsøn, jøts møøt ja saduceotøjkti. ² Tø dø'øn ja wyinaty yikxon yjanch'ambøkti, ja'agøjxp ku ja Pedro møøt ja Juan tyik'ix-pøkti ja jaa'y, ku ja wya'andi jøts ku oo'kpi pyidsø'ømdit jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, kumi tø ja Jesús wyinaty kø'øm pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ³ Xjats idø'øn ja ojts yikmajtsnidi jøts ja yiktsumnidøø, kyimjabomnim ja yik-tiidyundøø kumi tsuu'nip wyinaty ku ja yiktsumdøø. ⁴ May jaa'y idø'øn wyinaty tø tjanchjawidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, pøn jaty ja wyinaty tø tpatmadowdi; jawaani kamagoxk mil ja yikmachoopidsiimy ja yaa'dyi pøn tjanchja'widi ja nwindøn'ajtim, ku ja wyinaty tø tmadowdi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky.

⁵ Xjats ja'abi xøøw winets ja windsøndøjk ñamyujkidøø jam Jerusalén midi t'ana'amdip ja kajp, nay ojts idø'øn ja mayjaa'y jam myendøø, møøt ja kajpxwejpitøjkti midi tundip jam tsaptøjkjotp; ⁶ nay jam idø'øn ja Anás wyinatymi pøn ja teetywindsøn'ajtip møøt ja Caifás, møøt ja Juan, jøts møøt ja Alejandro, niduki'iyi ja jam wyinatyi niwinø'øn

ja pyaat'atyidi ja teetywindsøn'ajtk. ⁷ Xjats ja Pedro yiknajtswa'widøø møøt ja Juan, jøts ja ojts yikpikta'akti jam agujk'am, winets ja yiktiibyøjktøø, yide'en ja ojts yiknøjmidi:

—¿Pøn yø jade'en tø mdanigutu-jk'atyidi jøts jade'en m'adø'øtstit, pøn jade'en tø m'ane'emyidi?

⁸ Xjats ja Pedro y'adsøø, kumi tø ja Espiritu Santo ja wyinaty amuum ty-atøkiyi, jøts ja tnimaay:

—Meets windsøndøjkti, meets møjaa'dyøjkti pøn jaty tsinaadyip ya Israel: ⁹ ku øøts idø'øn jade'en tø xyiktiiy sa tø chø'øky yø pamaa'y, sa yø tø yik'ødyuñ, ¹⁰ n'adsojimbetp øøts ja m'ayuujk, nni-gajpxp øøts ya mayjaa'y agujky, jøts tni-jawidit niduki'iyi pøn jaty tsinaadyip ya Israel, jøts yø jaa'y ixa tyani mee mwinduujy møk møjaaaw. Ja nwindøn'ajtim Jesucristo ja' yø tø yiktsø'øgyi pøn ku-gajp'ajtp jam Nazaret, ja' midi meets ojts xyikruspety, jøts ja' Dios Teety tø yikpidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy.

¹¹ Jade'en idø'øn ja Jesús ñamyayi tø ñøjkxni ejxim ja tsaa midi meets jagam m'ixjibejp, midi mee mgayik-tuun jam pøchkyøjxp, jøts ja' ixyam ne'egi tø pyidsimy jadigojk jawaani øy, midi tmach'etkøjxp tuki'iyi ja pøch'aaw.

¹² Nipøn jadu'uk xkayiknitso'ok'ajtyint sa adøm Jesús xyiknitso'ok'ajtyindi, pøn ja Dios tu'ugyi tø ttanibiktaagi ya naxwiiñ.

¹³ Xjats ku ja kudunktøjk t'ejxti ja Pedro møøt ja Juan, ku ja jade'en møk'ampy wyingugajpxiyidi, winets ja t'ejxkajptøø kudam ja kya'ixpikyidi, ku ja ñugojaa'yidi, jøts ja jade'en nugo myaydi tyajti, winets ja t'ejxkajptinim jøts kudam ja yja'adi pøn ja Jesús wyinaty tø tmøøtwidetti. ¹⁴ Jøts ja jaa'y midi wyinaty tø chø'øky, jam idø'øn ja wyinaty tmøøtanidi, paty ja kudunktøjk ka' t'ukmidsepwanidøø. ¹⁵ Xjats ja yikajpxidsømdøø ma ja mayjaa'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts ja kudunktøjk

ja Espírítu Santo yikjotmøkþøjkidøø, jøts tkajpxwa'kxidøø amumjoojt ja Dios kya-pxy ma jaty ja wyidejtøø.

Ku ja Jesús pyadumbitøjk amuki ja pyikta'aky tja'ajtti

³²Ja mayjaa'y midi wyinaty tø tjanchjawiði ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, tu'ugyi ja wyinmaañidi, ka' pøn wenk wyinmay, nitu'ugin nipøn ja pyikta'aky tkaja'adijy, tyumja'ajttip idøøn ja niduknax, ka'ap ja pøn tja'aty nadyu'uk. ³³Jøts ja kudanaabyi jotmøk'ampy ja tningajpxti tnmadya'akti ja nwindson'ajttim Jesucristo, sa ja pyidsiimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpty. Dios idøøn ja yikxon pudøjkin møøjyidip. ³⁴Jøts nipøn niti kya'ijtxyi, kumi tyoo'ktip ja ñaajx ja', kumi tyoo'ktip ja tyøjk ja' pøni pøn jaty jam ja pyikta'aky tmøøt'ajtp, jøts ja ñimeeñ ja tyikmenidi, ³⁵jøts ja ttagøðøkidi ja kudanaabyitøjk. Ja'ats ja tyikwa'kxtp, jøts ja ttagumaydi pøni pøn jam tigati ka'ejtxyip. ³⁶Jamts idøøn wyinaty tu'uk ja israelit jaa'y pøn ja Leví y'apteety'amøjip, José døøn ja xyøøw, jam ja wyinaty tø kye'exy ma ja naajx jam møj mejyotp midi txøøw'ajtp Chipre. Ja'abi jaa'y ja kudanaabyitøjk yikxødigatstøø, jøts ttejtøø Bernabé midi tyijpy kajpxjot'amøjkibi; ³⁷ja'ats idøøn tto'jk ja ñaajx jøts ja tyikmiñ ja naxtsow, jøts ja ttagøðøjkxyiñ ja nwindson'ajttim kyudanaabyi.

Ku ja Ananías jøts ja Safira tmidundigøødyøø ja Espírítu Santo

5 Jamts idøøn wyinaty jadu'uk ja jaa'y pøn txøøw'ajtp Ananías, jøts ja ñidø'øxy Safira txøøwi, ja'ats idøøn tto'ktøø ja ñaajx tukam. ²Xjats ja kujkwa'kxy tmidanidøø naxtsow, jøts ja ojts kujkwa'kxy ttaninijky ja kudanaabyitøjk, jade'en ja ttanikajpxy

jøts ku ja jam ka'pxy, ka'ap ja jade'en ttukmadø, wa'ats ñidø'øxy ja møøt tni-jawi ku ja jade'en y'adø'tstti. ³Xjats ja Pedro tnimaay ja yaa'y:

—Ananías, ¿tiku miku' tø mdatøkiyi jøts jade'en xjwin'øønwa'añ ja Espírítu Santo, kidi kujkwa'kxyip tø xyikmiñ? ⁴¿Ti kidi ja kam xkø'ømnaajxi? Jøts ku tø xøøky, ¿ti kidi ja meeñ xkø'øm-ja'aji jøts xkøyakt pøni winøøn kø'øm xkøyakwa'añ? Dios tø xawin'iñ, kidi øødsip.

⁵Ja'ayi Ananías jade'en tmadøøy, winets ja jaty øøky ñaxkidaajky. Ku ja jaa'y ja jade'en niduki'iyi tnmadoodøø jøts ja yjanchø'jkidøø. ⁶Xjats ja una'jk jaa'y myendøø, jøts ja t'abejtøø ja oo'kpi jøts ja t'atsyknaxøjkidøø.

⁷Tigøøok oorinin idøøn ja wyinaty jade'en tø yjaty, ku tyøjkxyiñ ja Ananías ñidø'øxy nay jam, ka'ap ja tñijawi pøni tidam idøøn wyinaty tø tyuñi. ⁸Xjats ja Pedro ja tyiibyøjkøø, jøts ja ojts ñii'mxyi:

—Nigajpx, ¿jade'en idøøn ja naajx tø xjanchtookti winøøn tø xanitejti?

Winets ja y'adsøøy jøts ja wyaañ:

—Jade'en øøts ja tø ndøøky.

⁹Xjats Pedro ja tnimaay:

—¿Tiku jade'en tø xkajpxy'atti ku ja Dios Teety y'Espírítu Santo jade'en xwin'øøndi? Ixa ja jaa'y tøk'agi'jy myendi midi ja mniyaa'y tø y'atsyknaxøkiyi, jøts mets inet m'atsnaxøjkimyip.

¹⁰Winets ja tø'øxy jaty øøky ñaxkidaajky jam Pedro tyekyjø'øm. Xjats ku ja una'jk jaa'y tyøjkidøø, øøky ja jap tpatøø ja tø'øxyøjk, winets ja ojts jaty tyikpidsømdi, jøts ja ojts t'atsni-dajidi nay jam ñiyaa'y pyukø'øm ma ja jam wyinaty tø yiknidaji. ¹¹Winets ja Jesús yja' niduki'iyi yjanchø'jkidøø, jøts nayide'en pøn jaty ja ojts jade'en tnmadowdi.

Ja mamylagri midi ja Jesús kyudanaabyi ñanky'ejxidoo

¹² Møk idø'on ja Jesús kyudanaabyi ja milagri ttundi jam mayjaa'y agujkp; jøts niduki'iyi dø'on ja Jesús yja' jam yø'omyukti møj tsaptøjk agø'om midi yiktejp Salomøn Tyøjkweenk. ¹³ Janch chøky'ajttip idø'on ja kajp jaa'y ja', ka'apts ja niduki'iyi ja jotmøkwinmaa'n tjagyapti, jøts jap ñøjkxtit ma ja Jesús yja' jap ñamyukyidi. ¹⁴ Namay idø'on ja Jesús y'ayuujk yikmibijky, jade'en ja yaa'dyøjk jøts nayide'en ja tø'oxyøjk. ¹⁵ Ja'agøjxpts ja pamaa'y jap yikiidyaktøø jap ma tuu' ñaxy, nay jap ja yikpikta'akti myaabajtkijxpy jøts tø'kyøjxp, jøts ja cho'oktit ku ja Pedro jap wyinaty ñaxy, øy ja y'aga'ax ja'ayi tyapaadiyidit. ¹⁶ Jøts nayide'en ja wenk kajp midi ja Jerusalén myiwingon'ajtpy, ja'ats tyikmendøø ja pyamaa'y jøts nayide'en pøn jaty wyinaty tø møk'ampy myachiyi ja miku'; xjats jade'en niduki'iyi choktøø.

Ku ja Pedro møøt ja Juan yikjemdundøø yiktedundøø

¹⁷ Winets ja teetywindsøn møøt ja saduceit jaa'y ojts nawyinaxi tjawidi, ¹⁸ winets tmatstøø ja Jesús kyudanaabyidi, jøts jap tsumdøø ma ja kajp jaa'y pyuxøjk jap. ¹⁹ Xjats nwindson'ajtim ja puxøjk agaj ojts tyik'awa'ach jøts tyikpidsiimy, jøts ojts tnøjmi:

²⁰ —Nøjkxti jam møj tsaptøjkjotpy, tukmadowdi jam ja jaa'y ja øy'ayuujk midi ndajujky'ajtindip.

²¹ Xjats ku dø'on jade'en yiknimaydi, winets jøpyi ñøjkxtøø jam møj tsaptøjkjotpy, jøts ja jaa'y ja jam tyik'ixpøjkøjkidøø.

Yam idø'on ja teetywindsøn jap wyinaty udy'a'aky twaadsodiniim niduki'iyi ja møjjaa'dyøjkti midi ja Israelit jaa'y yikutujk'adsinaadyip, jøts ja Jesús kyu-

danaabyi nayide'en yikwaadsowa'andi pøn wyinaty tø yiktsumdi. ²² Xjats tkejxy ja teetywindsøn ja tyumbi, jøts ku jam yjaja'ttøø jam puxøjk agø'om, nitu'uk ja ojts tkapaatti pøn idø'on jayiktanigaxtip; winets ja jadi'iini wyimbejtnidøø ²³ jøts ttukmadoodøø ja teetywindsøn, jøts yide'en tnimaadyøø:

—Ku øøts jam tø nja'aty, aduky øøts ja puxøjk jam tø nbaaty, jam idø'on ja soldadi y'ejx'etti puxøjk agø'om; xjats ku øø tø nyik'awa'ach, nipøn øøts jap nitu'uk tø ngapaaty.

²⁴ Xjats ku dø'on jade'en tmadoodøø ja ayuujk ja møj teetywindsøndi, jøts møøt ja tsaptøjk adsinaabyi, winets ñawya'añidi: “¿Sudso'ampy nmidabyaajtindit, sudso'ampy yjøkøxt yø jade'embi winmaa'n?” ²⁵ Jøts winet jaty tu'uk yja'ljty ja jaa'y, jøts ja wyaañ:

—¿Kidi xnijawidi? Pø ja'axi yik'ixpøjkti jam møj tsaptøjkjotp midi meets tø x'uktsumy.

²⁶ Winets ja tsaptøjk adsinaabyi tmøødiyii'n ja tajkti, jøts ojts twaawidi ja Jesús kyudanaabyi, nisa dø'on ja tkatundi, tsø'jkidip ku ja kajp jaa'y myi'ambøkiyidit jøts ku jotmøn chaaga'adsiyidit. ²⁷ Ku dø'on tyikja'ttøø, winets ttawingugajxidøø ma ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabyidi, winets ja teetywindsøn tnimaay ja Jesús kyudanaabyidi:

²⁸ —Tø øøts nnigajpxy jøts ku øøts ojts nyikutuky, jøts ku meets ja Jesús yja' ya niwine'enin xkananky'ixpøkiyidit. ¿Ti dø'on ixyam jade'en tø xundi? Meets ixyam jinaxy tø xuknija'wiguixy ja m'ixpøjkin ya Jerusalén, jøts øøts xukpøky'atwa'añ nayide'en ja Jesús y'o'jkin.

²⁹ Winets ja Pedro t'adsojimbettøø møøt ja myigu'uk:

—Kuwani øøts ja Dios yja' nbaduujniyi jøts ka'ap ja jaa'y yja'. ³⁰ Ja Dios Teety pøn adøm

n'apteety'amøj Dios'ajttøø, nay ja' kø'øm tø tyikjujkyipyky ja Jesús, pøn meets kruskøjxp mmiwopajt kyøjø'øm tyekyjø'øm, jøts jade'en xyik'ooktøø. ³¹Tø ja Dios ja kø'øm tpikta'aky mõj windsøn y'aga'ngyø'ampy jøts yikutukt, jøts nayide'en yä tyiknitso'ok'att ja naxwii'ñit jaa'y, paty Dios jade'en t'ayo'ixy ja Israelit jaa'dyi, jøts jade'en yikpojkipimaa'kxtit ku tmajtstu'uttit ja pyøktyu'unin. ³²Wä'äts øøts idø'on ja nniyawu ku ja Dios Teety idø'on jade'en ttuun, jøts y'ijxpy nayide'en ja Espiritu Santo midi ja Dios Teety tyuktatøjkip ja yjaa'y, pøn jaty ja kyajpxy paduujniyip.

³³Xjats ku dø'on ja Israelit jaa'y jade'en ja kyutujk adsinaabyi tmadoodøø, jøts ja Jesús kyudanaabyi yikmi'ambøktøø jøts yik'ookwajnidøø. ³⁴Jamts wyinaty nidu'ukti ja kutujk adsinaabyidi pøn yiktejtíp fariseit jaa'y, ja' xyøøw Gamaliel midi tnanky'ixpøjkiyip ja Moisés kyutujk, jøts janch tsojkiyip idø'on ja kajp jaa'y ja'. Ja'ats ttanaagyukiyii'ñ, winets tkajxpidsimgijxy ja Jesús kyudanaabyi, jøts ja jap mimøj t'atsyik'awixy abiky tsoo. ³⁵Xjats yiknimaadyi ja kutujk adsinaabyidi:

—Meets Israelit jaa'y, kidi yø jaa'y nugo ajawi sä xundi. ³⁶Ja'myatsti ku ojts tu'uk ja jaa'y ñamyøjpikta'agyi windsøn pøn txøøw'ajtp Teudas, jøts ja kyutujk ojts ttawin'ñiñ ja jaa'y ni-maktaxk magø'pxy. Winets ja soldadi ojts yik'øøgyi ja kya'øwyinmaa'ngyøjxp, xjats ja jadi'ñiñ wyindigøøgyøjxti pøn jaty wyinaty tø tpabøkti. ³⁷Xjats jadi-gojk yjajtkojmi nayide'en ku ja gobierni tmachomujky ja yjaa'y, winets nay ja'abi tiempi tu'uk ja Galileit jaa'y ojts kø'øm ñamyøjwindsønbihta'agyi jøts namay ja jaa'y nayide'en ttukmibijky; winets ja soldadi nayide'en yik'o'jkijyøø, xjats ja jade'en kyutigøøy ja kyutujk. ³⁸Paty ø nwa'añ jøts xmajtstu'uttit yø'øbi

jaa'dyi, ka'ap nugo xatøjkiyidit ja wyin-maa'ñ. Pøni kyø'ømwinmaa'ñ yø'ødi, kudigø'øpyts yø tsojk; ³⁹pøni Dios yja' yø', nijuunits meets yø xkayikudigø'øty. Øyim mnay'ejx'etiyidit; kidim Dios møøt nugo mdseptundi.

⁴⁰Xjats ku dø'on ja Gamaliel jade'en kyajpxy'abajtiyii'ñ, jøts ja kutujk adsinaabyitøjky udyä'aky tmibøjkyøjxtøø. Winets twaadsoodøø ja Jesús kyudanaabyitøjky jøts tyik'ayo'ombaa'ttøø, xjats tnimaadyi jøts ka' nugo tjaakajpxwä'kx'adø'øtstit ja Jesús y'ixpøjkin; winets jadi'ñiñ tmajtstu'ttøø. ⁴¹Xjats ja Jesús kyudanaabyi jap pyidsømdøø mä ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabyi japti, jotkujk idø'on ja ñayjawiyidi kumi tø ja Dios ja wyinaty tyanibiktaagiyidi, jøts ja jade'en y'ayo'odit Jesús køjxp. ⁴²Ejtp idø'on ja jabom jabom tnigajpxti tkajpxwä'kxidi ja Jesús yja', jøts ja jaa'y jade'en ttuk'ixpøkti jap mõj tsaptøjkyøjtpy jøts nayide'en awingujky tøjkyøøjty, nijuuni dø'on ja tkamajtstu'ttøø.

Ku ja niwixujkpi yaa'dyøjk yikpiktaktøø ejx'ejtpi

6 Nay ja'abi et, nay ja'abi jumøj idø'on ja jaa'y ñamayi'adøtstøø pøn jaty ja Jesús yja' pyaduujnidip. Jøts ja' midi tkajpxtip ja griego ayuujk, ja' idø'on ojts y'øø'mbinaxwä'akti jøts tni'øønidi ja myigu'uk pøn tkajpxtip ja israelit ayuujk, ja'agøjxp idø'on ja y'øøndi ku ja kyu'økytø'øxy ja kyayik'e-jxti yikxon, ku ja jii'kxy jabom jabom yjawa'kxy. ²Ja' idø'on ja ñi'øøndip, winets ja nimakmajtskpi jaa'y pøn tku-danaadyip ja nwindson'ajtim Jesucristo, ja' ojts niduki'iyi tnankñamyukyidi ja Dios yjaa'y, jøts ja tnimaadyøø:

—Ka'ap jade'en y'øyi ku øøts ja jii'kxy nyikwä'kxt, jøts øøts ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadyä'aky nga'atskajpxwä'kxiti, çti

juuni øøts ja n'atstuñ? ³Migu'uktøjkti, paty øøts yikxon ndyimñigajpxy, ixa'adi niwixujk jaa'y, nay jaayi dø'øn kø'øm mnawyie'jxidit, ja' idø'øn m'ixa'adip pøn windsø'øgi'ejttip, pøn ja'gyukidip, jøts pøn ja Espiritu Santo tmøøt'ajttip, ja'ats yø tunk mdaguwanidip jøts ja jii'kxy ja jade'en tyikwa'kxtit. ⁴Øøts dios'ajot'ajtwamp øøts, njaaktyimdyuk'ixpøjkwampy øøts jaa'y ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky.

⁵Xjats niduki'iyyi ñagya-jpxkyupøjkidøø, winets ja Esteban yikpiktaajky yikjii'kxwya'kxpi, ja jaa'y pøn idø'øn ja Dios møk tjanch'ajot'ajtp, pøn tmøøt'ajtp ja Espiritu Santo. Ja'ats idø'øn jade'en yikwiwejtstøø møøt ja Felipe, møøt ja Prócoro, møøt ja Nicanor, møøt ja Timón, møøt ja Parmenas, jøts møøt ja Nicolás pøn tsoo'mp jam Antioquía, ja' midy wyinaty jekyip tø t'ukpabiky ja israelit jaa'y chinaa'yindi. ⁶Xjats ja jam wyinaty tø tyikmendi ma ja nwindsøn'ajtim kyudanaabyi jamdi, jøts ja tkunuu'kxtøø jøts ja jade'en tkønixajtøø.

⁷Xjats ja Dios kyajpxy jade'en myøjtak'adiiich, mayi'adøtsp idø'øn jade'en ja Dios yjaa'y jam Jerusalén, kø'øm-baat ja teetyøjkti tjanchja'wiñidi, kø'øm-baat ja t'ajot'ajtnidi ja nwindsøn'ajtim Jesucristo.

Ku ja Esteban yiktsumnaa

⁸Jamts idø'øn ja jaa'y wyinaty tu'uk midy txøow'ajtp Esteban, ja' idø'øn ja Dios myøk'ajtin amuum myøøt'ajtpy, Dios idø'øn ja kyunuu'kxin nayide'en amuum myøøt'ajtpy, jøts ja jade'en ttuuñ ja myilagri Dios myøk'ajtingøjpx jam mayjaa'y agujkp. ⁹Nay jamts idø'øn ja jaa'y wyinatymidi winaagin, pøn xuminøjkxtip ma tsaptøjk jam yikxødijy Esclavos Libertados. Jam wyinaty ja'adi midy tsoo'ndip Cirenit etjopt, jøts Alejandriit etjopt, jøts Ciliciit etjopt, møøt

Asiit etjopt. Ja'ats idø'øn tñibidø'øktøø ja Esteban, jøts ja jade'en xe ya ñadyami-gajpxnibøjkidøø; ¹⁰jøts nigidi dø'øn ja tmidanaadyøø sa ja Esteban ojts wya'añ, kumi wijy'ajtin ja yiktumpy, jøts nayi Espiritu Santo ja pudøjkiyip. ¹¹Xjats ja mayjaa'y winaagin tmijuudyøø ja myigu'uk, jøts idø'øn ja wya'andit jøts ku ja Esteban wyinaty tø tka'ødyijy ja Moisés jøts ja Dios. ¹²Xjats idø'øn ja jade'en jotkøjpxim tuk'ejpxinaxwa'akti ja myigu'uk, niduki'iyyi ja møjaa'dyøjkti møøt ja kajpxwejpitøjkti; jøts ja t'adinaadyujktøø ja Esteban, xjats idø'øn ja jade'en tmajtstøø jøts ja tyiknøjkxtøø jam møj kutujktaajkjopt. ¹³Nay ojts idø'øn ja tpiktakmidi ja testigi pøn tñidaay'ajtp ja Esteban, yide'en ja wyandøø:

—Ya'at jaa'y nijuuni yø tkamajtstu'uty ja kya'øy'ajtin, xumi jade'en yø tpagajpxy tpaxi'iky yø tsaptøjk, nayide'en yø ttuñ ja Moisés kyutujk. ¹⁴Ti yø jade'en ñadyijyi, pø tøts øøts yø jade'en kø'øm ndyimyadøy ku yø jade'en wya'añ, jøts ku Jesús (ja Nazaretit jaa'y) tyikudigø'øty yø tsaptøjk møøt yø tsinaa'yin midy ja Moisés yiktaan.

¹⁵Exam ja jade'en wya'andi, winets ja mayjaa'y pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip, ja'ats ojts t'ejxti ja Esteban jøts ku wyeen y'aaw ja jade'en kyaxi'iky sam ankilisin.

Ku ja Esteban kø'øm yjanagyugajpxøø

7 Winets ja teetywindsøn ttiibyijky ja Esteban, yide'en ja tñimaay:

—¿Janch jade'en mets tø m'adi'ich?

²Xjats ja yøn'ampy t'adsøøy, jøts ja wya'añ:

—Mee migu'uktøjkti winø'øn myikteedyidi myiktaagidi, madowdi waani. Ku adøm n'apteety'amøj Abraham jap chinaay ma et txøowi Mesopotamia, jøts

ka'anim ja wyinaty ñijkxy tsinaabyi jam ma et txøow'ajtmí Harán. Xjats ja Dios Teety pøn janch wa'ats janch møj ojts ñanky'ijxyiyi, ³ jøts ja Abraham yikni-maay: "Majsttu'ut yø mdsinaadyaajk jøts nayide'en ja mmigu'uktøjkti, jøts mnøjkxt jam ma ja tsinaadyaajk n'at-stuk'ext." ⁴ Xjats ja Abraham choo'ndøø jam chinaadyaajkjotpti ma txøow'aty Caldea, jøts ñøjkxtøø tsinaabyi jam Harán. Xjats ja teety jam y'oo'knaa, winets ja Dios Teety twaadsøoy ja Abraham ma ixyam ndsinaa'yindi. ⁵ Jøts ku ja jade'en yja'aty niwinø'onin ja ñaajx ja kyayikmøoy, nugo ja chinaay; jøts nay ja Dios Teety kø'om tyikutujk jøts yikmo'otnim ja ñaajx ma chøønidit ja y'u'nk ja y'una'jk øy ja Abraham wyinaty yja'øøky; ka'anim ja y'u'nk te ku ja Dios jade'en wyandaajky. ⁶ Jøts nayide'en ja Dios Teety tjaaknimaay ja Abraham, jøts ku ja y'u'nk y'una'jkti, y'apti y'okti ñøjkxtit tsinaabyi abikyajp, jøts jap jaa'y ja yjanchyik-tunidit ejxim jiyujkin. Ku ja jap yja'attit, winets ja jaa'y kyayik'odyunidit mak-taxk magø'pxy jumøjt. ⁷ Xjats ja Dios nayide'en wyaañ: "Øts ndiidyu'ump ja jaa'y pøn mga'odyunidip, pøn myik-tunidip jiyujkin, jøts ngajxpidsø'ømdit kyø'omnaxjotpti, jøts ø xwindsø'øgidit nay ya." ⁸ Jøts nay yø Dios Teety møøt ja Abraham tkajpxy'ajty sa jaty ja ejxpajt ja ejxa'an ku ja yikmo'odit ja naajx. Jøts tpiktaajkøø sa mutsk mixyu'nk yiktu'undit ku kya'axtit. Paty idø'on ku ja Abraham y'u'nk kyaxi'jky midit txøow'ajt Isaac, winets jade'en ttundi sa tkajpxy'ajttøø jøts ja ejxa'an tpiktaajki ñe'kxkøjxp, kyiduktujk xøow ja jade'en ttuun. Nayide'en ja Isaac ttuun ja y'u'nk midit txøow'ajt Jacob, jøts nayide'en ttuun ja Jacob ja y'u'nk y'una'jkti nimak-majtsk pøn y'apteety'ajttøø ja Israelit jaa'y.

⁹ Ya'at Jacob y'u'nk y'una'jkti midit adøm n'apteety'ajtindøø, myi'ajkidip ja y'uch José ja'adi, paty ja ojts ttooknidi jøts tyiknøjkxtøø jam Egiptit jaa'y y'etjotp. Jøts ja José, ka'ap ja Dios myajsttu'udyi nijuuni. ¹⁰ Nay yø Dios pudøjkiyip ku y'ayo'ombaaty. Jøts nay ja' ja møøjyip ja wijy'ajtin, ja'agøjxp chojkiyøø ja Faraøn midit møj windsøn'ajtp jam Egipto. Nay ja' tpiktaajk ja José gobernador jøts ja yikutukt jap kutujktaajkjøtpy, jøts nayide'en jap Faraøn tyøjkjøtpy.

¹¹ Winets ja yuu myiin jøts janch may ayo'on pyajtidøø jam Egipto etjotp jøts nayide'en jam Canaán, paty adøm n'apteety'amøjti ka'ap tpaattøø ti yjøø'kxtip. ¹² Xjats ku ja Jacob tnija'wøø jøts ku jap Egipto y'ity ariin, winets jap tkejxy ja y'u'nk y'una'jkti pømbi adøm n'apteety'ajtyindip. Jade'en ojts y'otsti mijawyeen. ¹³ Ku myimajtsk ojk ñøjkxtøø, winets ja José kø'om ñanky'ejxyøø, jøts jade'en ja Faraøn tnija'wøø kudam ñamyigu'uk'atyidi. ¹⁴ Xjats ja José twaadsøoy ja teety jøts niduki'iyi ja myigu'uktøjkti, nidugui'pxy myakmokx niduki'iyi y'ejttøø. ¹⁵ Jade'en ja Jacob yja'lity ku yikwaadsøoy tsinaabyi jap Egipto. Jap y'oo'knaa møøt adøm n'apteety'amøjti. ¹⁶ Xjats ku jam y'oo'ktøø, winets jam tyiknøjkxtøø Siquem y'etjotp ma ja Abraham jam wyinaty ja jut tø tjuy, midit ja Hamor y'u'nk tyooktøø.

¹⁷ Xjats ku ja Israelit jaa'y myayiñidi jam Egipto ñaxjotp, winets ja Dios ja wyanda'aky y'adukwani midit wyandaajk Abraham køjxp. ¹⁸ Winets ja Egiptit jaa'y tpiktaktøø tu'uk ja møj windsøn, pøn tkanija'wip pøni sa ja José wyinaty tø y'atswindsøn'aty. ¹⁹ Ja'ats idø'on twindaay'ajt adøm nmigugajpti jøts tjemduun tteduun adøm n'apteety'amøjti, yide'en idø'on ttuun jøts ku aguwaniøkøjxp

ttukmajstustu'uty ja teety ja taakti ja myaxu'nkti jøts y'ooktit. ²⁰ Ja'abi xøøw ja'abi jumøjt idø'øn ja maxu'nk kye'ljxy midi txøøw'ajt Moisés, jøts janch tsojki ja Dios ja'. Xjats ja Moisés ja tyeety tyaak yikya'jkiyøø tigøøk po'. ²¹ Winets yikmajstutnaa kuwani, xjats nay yø Faraón nøøx ojts tpaaty, jøts tyikye'ljky ejxim ja kyø'øm'u'ngin. ²² Xjats ja Moisés jap wyiy kyejy y'ixpijky, jøts midi ja Egiptit jaa'y yjajttip, nay jap ja Moisés yikta'awaan. Ku ja jade'en y'ixpijky, kajpxwa'kx ja janch øy janch tsuj, jøts yjanchtumpy idø'øn ja kø'øm jade'en.

²³ Xjats ku ja Moisés wyinaty ja jyumøjt wixijkxy, winets ja t'atspaatwa'añ ja myigugajp ja israelit jaa'y. ²⁴ Winets jap ojts t'ejxpaaty ja myigu'uk ku ja jap wyinaty ja egiptit jaa'y yjemduñi tyeduñi. Winets ja Moisés ja myigu'uk t'ayo'ijxy jøts tniğubøjky, paty ja tyik'ø'ljky ja' egiptit jaa'y. ²⁵ Kumi jade'en ja yjawinmay jøts ku ja myigu'uktøjk tnijawidit, jøts ku ja Dios myo'owa'añidi ja awa'ats'ajtin, jøts nagyø'øm ja twindsøn'attit; jøts ja myigu'uk ka'ap ja tnija'widøø. ²⁶ Xjats kyimjabom'ajty, winets ja Moisés tpaaty ja myigu'uk namajtsk, nache'jkidip tam ja wyinaty, xjats ja Moisés wyinmaay jøts ñamyiyujy'atidit, jøts tnimaay: “¿Tiku jade'en mnayjemduñidi mnadyeduñidi, kidi mdukjaa'yip meets?” ²⁷ Xjats ja' midi ja myigu'uk wyinaty tjemdumpp ttedump jøts ja Moisés yiknajstestemyaa, jøts ñimaajyøø: “¿Pøn mets tø mbikta'agyi yikutujkpi jøts øø x'ana'amt?” ²⁸ ¿Xyik'ookwamp øts nayide'en sam ja xyik'ø'ljky ja' egiptit jaa'y uxøø?” ²⁹ Xjats ku ja Moisés jade'en tmadøøy ja ayuujk, winets jatyi kyeeyky ku yiknimaay jøts ku uxøø wyinaty ja jaa'y tø tyik'øøky, winets ñijkxy jap tsinaabyi ma et jap txøøwi Madián. Japts chinaay

sami ja'atjaa'y, winets jap ja y'u'nk tpaajty namajtsk tum mixy.

³⁰ Tø ja wyinaty chinaañi wixijkxy jumøjt, winets ñijkxy widejtpi jam tø'øts etjotp, wingon et ma kojpk jam midi txøøw'ajtp Sinaí, xjats jam t'ejxpaajty tu'uk ja ankilis jam jønnotp midi ujtsximungøjxp tøøpy. ³¹ Xjats ja Moisés ñigyumaap tja'wiyii'ñ ku ja jøøn t'ejxpaajty, jøts ku tjaakwingunøjkxøø wingon, winets tmadøøy ja Dios Teety y'ayuujk ku ja wya'añ: ³² “Øts mets m'apteety'amøj xdios'ajtp nayide'en ja Abraham, ja Isaac, jøts nayide'en ja Jacob.” Xjats ja Moisés chø'øgidyøjkiña, jøts ka' y'uknadya'a'ejxiniyøø jøts twin'ext. ³³ Winets ja Dios Teety ñimaajyiyøø: “¿Tiku yø mgø'øk xkajeñ, kumi tø øts yø nwi'ixy ya'at et? ³⁴ Kø'øm øts tø n'ixy ja njaa'y ku jam y'ayo'ombaatti Egipto, tø øts nayide'en nmadøy sa yjø'ødi sa ya'axti, sa yjatti sa kyubatti, ja' tø nnimiñ jøts nyik'awa'atšpidsø'ømdit. Mada'ak, jøts jam mnøjkxt Egipto.”

³⁵ Øy ja Moisés wyinaty tø yjayiknøjmi jøts ku ja ka' wyindsøn'att, jøts ku ja ka' tyiidyu'unt, Diosts ja kø'øm kajxiyi jøts ja tyik'awa'atšpidsø'ømt, jøts nayide'en tniwindsøn'att ja myigu'uktøjk, ja'agøjxp ku ja ankilis jam tyukmadoji ujts ximumgyøjxp jøøn agujkp. ³⁶ Nay yø Moisés idø'øn tyikpidsøøm adøm n'apteety'amøjti jam Egipto, jøts nayide'en yjanchtuun ja milagri jøts ja Dios myøk'ajtin tyiktuujnøø, jade'en ttuun jam Egipto, jøts nayide'en ma ja Tsajpts Mejy, jøts jam tø'øts etjotp, winet ku jam jade'en chinaay wixijkxy jumøjt. ³⁷ Nay yø Moisés idø'øn tnimaay ja israelit jaa'y: “Myiktanigaxtip ja Dios Teety ja kyugajpxy tu'uk, nayide'en idø'øn ja mye'ent sam øts ja jawyeen tø xkejxyin, jøts nay adøm idø'øn ja nmigu'uk ja'. Ja'ats idø'øn mbadu'unindip.” ³⁸ Nay yø

Moisés idø'øn kyudanaay ja yjaa'y jam tø'øts etjotp mā ja kojpk txøøwi Sinaí, ku ja ankilis myøøjyøø ja øgyajpxy ja øy'ayuujk midi ndajujky'ajtindip; jøts adøm ja nayide'en nniija'wint.

³⁹Xjats adøm n'apteety'amøjti ka' tpadundøø põni midi ja Moisés yjananktyunwajnip, jam ja ne'egi jadigojk ñøjkwā'andi nay jam Egipto, jøts ja Moisés jade'en yikmajtstu'ut-wā'añ. ⁴⁰Winets tnimaadyøø ja Aaron: "Yikojik øøts nwenkdioosti jøts øøts ja' xuu'wā'at, kumi ka'ap øøts nniyawī põni sã ja Moisés jyaty ku øøts nichøky'ampy xyikpidsiimy Egipto."

⁴¹Xjats tyik'a'øyiñaxti ja løjch, jøts tyik'oo'kti namay ja jiyujk, ja' idø'øn tyamiyoxtip tyawindsø'jkidip ja løjch awanax, winets ja' ttaxondaktøø midi kø'øm yik'øydøø. ⁴²Xjats ja Dios Teety myajtstuujtidøø jøts ja wyaañ, wan yø wenk dios yja' tpaduujnidi, wan tmaadsa'ji wan ttiil'ji. Yide'en idø'øn ja Dios Teety kyugajpxy jap ñøkyjotpy tjaadyandi:

Ku meets jam mduu'yø'ø y tø'øts etjotp wixijky jumøjt,

¿myik'o'jkik meets ja jiyujk may'ampy øts nwindso'jkingøjxp?

⁴³Pø ka'axi yjade'eni, põ jinaxyi meets ja wenk dios yja' ixyam xpaduujniyi, ku ja dios Moloc møøt ja tyøjk xkiiwyidejtiyidi ja tø'øts naxjotp.

Nayide'en jadu'uk ja wenk dios Renfán myaadsa' xpaduujnidi ja yja', yide'en idø'øn ja kø'øm xyik'øydøø jøts xwindsø'jkidøø.

Ja'agøjxp meets ngajxpidsømwaanidi jøts jam mnøjkxtit Babilonia jixkø'øm, jamts nayide'en m'ayo'ombaattit.

Ya'at idø'øn ja Dios ja kyugajpxy tyuk-jaay, xjats ja Esteban yjaakwaañ:

⁴⁴Nayide'en jam tø'øts etjotp ja n'apteety'amøjti tmøøt'ajttøø

ja wetøjk tu'uk mā tpøkjø'økti ja kyutujkti, tsaagøjxp idø'øn ja yja'ayi, Dios idø'øn ojts tyuk'ijxyi ja Moisés sudso wetøjk y'øyt. ⁴⁵Xjats ku ja tiempi ñajxy jeky jumøjt, winets ja møjaa'dyøjkti tkøyajknidøø ja wetøjk møøt ja wyindsøn Josué. Winets ja myidsep tmimajadaktøø põn jaty ja wyinaty tsinaadyip, kumi kø'øm ja Dios ja kyexyidi jøts ja chinaadyajk ja yikmo'odit. Nay ja wetøjk wyinaty yiktundip ku ja David yikutujky. ⁴⁶Jøts ja Dios ja ojts y'a'ejxyi, paty ja tu'uk tkojwā'añ ja tsaptøjk mā ja chøønit ja Dios Teety põn ja Jacob ojts Dios'ajtmi; ⁴⁷jøts ni ka'abyim ja tkøjy ja tsaptøjk; winets ku ja Salomón tyøki windsøn, ja'anims tkøj ja tsaptøjk. ⁴⁸Jøts øyim ja Dios jap kyidyimchøøni kuwani jap tsaptøjkjotpy midi ja jaa'y yik'øydip, kumi yide'en ja Dios ja y'ayuujk ttukmiyø'ø y kyugajpxy ku ja yide'en wya'añ:

⁴⁹Tsajpjotpy ø ndsøøni, jøts nayide'en naxwiin.

¿Ti ndøjk meets idø'øn myik'øyip, jøts ti tsinaadyaajk meets idø'øn xmo'owamp?

⁵⁰¿Kidi øtsip jade'en tuki'iyi tø nyik'øyi?

⁵¹Xjats ja Esteban tjaaknimaay yide'en ja myigu'ukti:

—Meetsxi mgamadoop mgaja'gyu-jkidip, jøts nijuuni meets ja Espiritu Santo xkagupøjkti. Jade'en mee nugo mjanch'ity sami n'apteety'amøjti.

⁵²Ja'axi tjemdudip ttedudip ja Dios Teety kyugajpxy, jøts tyik'oo'ktøø põmbi yjopja'widip ku ja myenwā'añ ja yiknitsokpi, põn janch øy janch wā'ats. Ixyamts ja yiknitsokpi yjanchmiiñ, põ meetsxi ja mgøyajk jøts ja jaa'y yik'oo'gyit. ⁵³Pø tøxi meets ja ankilis ja Dios kyutujk mjamø'øyi jøts nika'ap ja xpadundi.

Ku ja Esteban y'ol'jky

⁵⁴ Xjats ku jade'en yiknimaadyoø ja windsøndojkti, winets yikxon tjanchty-imiya'ambøjktøø ja Esteban. ⁵⁵ Kumi ja Espíritu Santo ja Esteban yjanchmøøt'ajtpy, winets ja chajp'ijxy jøts t'ejxpajty ja tsuj'ajtin ja øy'ajtin ma ja Dios Teety, jøts nayide'en t'ijxy ku ja Jesús jam tyani Dios Teety aga'ngyøjøm. ⁵⁶ Xjats tni-maay pøn yik'ookwajniyidip:

—iUk'ejxti! Awa'ats øts yø tsajp ø n'ixy, jøts nayide'en n'ejxpajty ja Cristo tyani Dios Teety aga'ngyø'ampy.

⁵⁷ Xjats ja jaa'dyi ka'ap ja tmadowdi, y'amastip ja tyatsk ja', niyaxni niyjokni døøon tñibidøktøø jøts tmatstøø.

⁵⁸ Jøts tyikpidsømdøø aguwanikøjxp jap kajpjøtpy; winets ja ni'øø'nibidi jawyeen ja chabixy tjandøø jøts ja ttuk'ejx'etti ja mixy Saulo, xjats idøøon jatyi twika'tsnibøjkidøø ja Esteban. ⁵⁹ Yika'tsp wyinaty ja Esteban, jøts ja chapkajpxy jøts ja wyaañ:

—Nwindsøn'ajtim Jesús, mets ndagødøjkyp ø n'anmija'win.

⁶⁰ Xjats ku jade'en wyaañ winets ñagyuxendyaajkiyøø jøts møk wyaañ:

—Kidi xukpøky'aty nmigu'uktøjkti yø n'o'jkin.

Kuts wyaanguijxy jade'en, winets y'oo'knaa.

Ku ja Saulo tjemduuñ tteduuñ ja Jesús yjanchja'wibidi

8 Jøts ja mixy Saulo yjotkujk'ajty ku ja tyik'oo'ktøø ja Esteban. Xjats nay ja'abi xøøw, winets ja tsep cho'onndaajky møøt ja' pøn ja Jesús yjanchja'widip jam Jerusalén. Paty yide'en niduki'iyi cho'onjøkñidøø pøn ja tsep tkawandip, jøts jam ñøjxiti nay Judeit kajp wingon, jøts nayide'en Samaria y'etjotpti. May idøøon choo'nidøø, ja'ayi døøon tåndøø ja Jesús kyudanaabyi pøn nimakmajtsk-jaa'y'ajttip. ² Xjats winaagin jaa'y pøn

ja Dios kyajpxy tpadundip, ja' tyik-ñajxøjkidøø ja Esteban jøts nayide'en tjanchpaya'axti. ³ Xjats ja Saulo tx-umika'ødyuñ ja myigu'uk pøn ja Jesús yjanchja'widip, jøts t'ixaañibøjktøø tøjktøj. Kuts ja tpaajty, jøts ja t'ixjidøjt-pidsimy tyøjkjøtpy wan tjayaa'yi wan tjatø'øxyi, jøts ja tyikpuxøjktøki.

Ku ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ojts yikajpxwa'kxy jam Samariit etjotp

⁴ Xjats niduki'iyi midi tsoo'nidøø Jerusalén jøts ja ñøjxktøø omagajp, ja'ats ja Dios kyajpxy tkajpxwa'kxidøø midi anmija'win tyiknitsø'ok'ajtp.

⁵ Xjats ja nidu'ukti, pøn txøøw'ajtp Felipe, ja'ats nøjxk abikyajp jam Samariit y'etjotp, winets ja jam tkajpxwa'kxy sa yjajty sa kyubejty ja Jesús. ⁶ Winets ja jaa'y yjanchñamyujkidøø namay, jøts ja tjanchpatmadowdi sa wya'añ sa kyajpxy ja Felipe, jøts ku nayide'en milagri ttuuñ. ⁷ Winets tyikpidsiimy ja mamyiku' midi ja jaa'y wyinaty tø tyatøkiyidi, jøts møk idøøon ja tjanchmiyaaxti ku pyidsømdøø ja miku'; nay ja' tyiktsoojk may ja køxujxpi pakxujxpidi, jøts nayide'en tyiktsøøjky ja pakma'at jaa'dyi. ⁸ Paty idøøon yjanchjotkujk'ajttøø ja jamit jaa'y.

⁹ Jøts nay jamts idøøon ja yaa'dyøjk tu'uk y'ijty pøn txøøw'ajtp Simón, ja'ats jam yik'adujkp jøts nayide'en xyimay, ja'agøjxp idøøon ja tjanchmøjawidi ku ja jade'en ñamyøjpikta'agyí ja Simón. ¹⁰ Xjats ja niduki'iyi ja møj ja mutskti tpatmadowdi pøni sa jaty ja Simón wyaañ. Winets wyandøø jøts ku tjanch-myøødi ja Dios myøk'ajtin.

¹¹ Jøts tpaduujnidøø ja yja' ku ja xyimay jøts ku ja yik'aduky, may jumøjt idøøon ja wyin'øø'nidøø. ¹² Xjats ku ja Felipe tñigajpxkijxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky pøni sa yjajty kyubejty ja Jesús, jøts ku ja tñigajpxy ja Dios kyutujk midi ja yjaa'y ja tyanitaanaapy,

winets ja yikpabøjknāa, xjats ja yaa'y ja tø'oxy nōbajttøø. ¹³Nayide'en ja Simón tpabøjknimāa, jøts ja nōbajmmaa, jøts ja tjamyøøt'ajty ja Felipe, winets ja nīgyumaap tjanchja'wøø ku ja Felipe tjanchpikta'aky ja milagri, jøts ja Dios myøk'ajtin tyikwingaxi'iky.

¹⁴Xjats ku ja Jesús kyudanaabyi pøn jam jaaktaandøø Jerusalén tnija'widøø, ku ja Samariit jaa'y winaagin tø wyinaty tkupøjkti ja Dios kyajpxy y'ayuujk jøts ku ja tpadu'undit, winets ja yjaakyikajxtøø ja Pedro møøt ja Juan. ¹⁵Jøts ku jam yja'ttøø, winets tku'amidowdi ja Samariit jaa'y midi tpadundip ja Jesús yja' jøts tyatøkiyidit ja Espíritu Santo. ¹⁶Ka'anīm wyinaty ja Espíritu Santo tyatøkiyidi ja Samariit jaa'dyi; ja'ayi wyinaty tø nōbattøø Jesús xyøøgøjxp. ¹⁷Xjats ku ja tkønixajtøø ja jamit jaa'dyi, winets ja tyatøjkiyidøø ja Espíritu Santo.

¹⁸Ku ja Simón tjanch'ijxy ku ja Jesús kyudanaabyi ja Espíritu Santo ttuktatøki ja jaa'dyi, winets ja juy t'amidøøy, ¹⁹jøts tnimaay:

—Tiku meets xkadamidøøky yø Dios myøk'ajtin midi mee mmiwidijtpy, jøts ø nayide'en øy pøn ngønixajt, jøts nayide'en nduktatøkit ja Espíritu Santo.

²⁰Xjats ja Pedro tnimaay:

—Pøni jap ja meeñ xmøødi, wan ja møøt mgudigøøy, jade'enxi mets yjawī mwinmay jøts yø yiktøøky midi ja Dios yajkpy. ²¹Ka'ats mets yø mbaat'atyiyi ja'at midi øø nmiwidijtpy, ka' mets mwinmaa'ñ y'øyi pyaadi Dios wyingujky. ²²Majsttu'tut yø mga'øwyinmaa'ñ, minuu'kxa'ak ja Dios pøni maa'kxujkiyip midi tø xwinmay m'am mjotp. ²³N'ijxpy øts yjawī ku ka'øwyinmaa'ñ xmøødi, yø'øts myikjem'adøøjtsip myikte'adøøjtsip.

²⁴Xjats ja Simón y'adsøøy:

—Ku'ajot'ajtik meets, jøts øts ja nbøky ngagu'ayo'ombaadit.

²⁵Xjats ku ja Juan møøt ja Pedro tnigajpxkøxtøø ja Dios kyajpxy y'ayuujk, jøts nay ja' tkajpxwa'kxtip jam magyajpjotp nay ja Samariit y'etjotp, yide'en ja wyandøø sudso'ampy yø anmija'win nītso'ok'aty, winets wyimbejt-nidøø nay jam Jerusalén.

Ku ja Felipe møøt nabaajtiyøø ja Etiopiit jaa'y

²⁶Xjats ku ja jade'en wyimbejtnidøø, jøts ja nwindson'ajtim y'ankilis ojts ja Felipe myigajpxyiyi, jøts nīmaajyiyøø:

—Pidø'øk mets jøts mnøjkt abatkø'm'ampy, ja tuu' midi naxp Jerusalén jøts nayide'en Gaza.

Jade'en idø'on ja ankilis nīmaajyøø ja Felipe. Ja'abi tuu' idø'on naxp tø'øts etjotp mā ka'apøn chøøni. ²⁷Xjats ja pyidi'jky jøts ja chøø'ñ; winets tpaajty jam tuu'am tu'uk ja Etiopiit jaa'y, pøn ja Dios Teety jap t'atswindsø'jkip Jerusalén. Ja jaa'y isaabiky ja', jøts møj yikutujkpi ja', jøts nayide'en t'e-jx'ejtmiyøø ja myeeñ ja tø'oxy pøn jam møj windsøn'ajtp Etiopía, Candace ja xyøøw ja tø'oxy. ²⁸Kyajpkøjxp idø'on ja wyinaty wyimbejtni kyarretijøtpy, jøts jade'en tuktuu' tkajpx'adi'ich ja Isaías nøky pøn ja Dios kyugajpxy'ajt. ²⁹Winets ja Espíritu Santo myigajpxiyøø ja Felipe, jøts ja nīmaajyøø:

—Wingonjawī puwa'agi yø karreti.

³⁰Xjats ku ja wingon tpuwa'jki, jøts tmadøy ku ja nøkyajpxy, jøts ja tyiktiiy ja Felipe:

—¿Mnimadøøpy idø'on midi ixja mgajpxpy?

³¹Xjats ja wyaañ ja nøkyajpxpi:

—¿Sudso øts yø' nwinmado'ot, pø ka'ats ø pøn, pøn øts xukwinmado'op?

Winets ja Felipe yikway jøts tyøkit jap karretijøtpy jøts tmøøtsøønit. ³²Midi ja Etiopiit jaa'y wyinaty kyajpxpy, ja'at idø'on ja':

Ku jaa'y yik'o'jkoo kyupiky'ajt ja', jade'en ja y'lijty kidim ja borreegi maxu'nk y'oo'ky;

ka'ap ja sa wya'añ, uum ja' jade'en ejxim borreegi ku yikeepi.

³³ Jade'en id'o'on ja jaa'y yik'ayoojiyoo, jots nika' k'o'om ñanky'ayowiyit;

ku ja jade'en yiktuñ, ¿pøn ja kugajpxiyip?

Tø d'o'on jabaat kyixy ja chinaa'yin ya naxwiiñ.

Yide'en id'o'on jap yja'ayi midi ja Etiopiit jaa'y kyajpxpy.

³⁴ Xjats ja jaa'y yiktøøjoo ja Felipe:

—Tun ja may'ajt, nigajpx waani, ¿pøn id'o'on yø jade'en ñimadyakpy, k'o'omyi yø jade'en ñañimadya'agi, uk wenkpi d'o'on yø ñimadyakpy?

³⁵ Xjats ja Felipe ttuk'ixpøjknibøjkoo sa yjajty sa kyubejty ja Jesús. ³⁶ Xjats ku ja jade'en yø'odyi, winets ja møj nøø tpaattøø, jots ja Etiopiit jaa'y wyaañ:

—Ixats ja nøø yjawi, ¿ti kidi ndejint y'oyit ku nnøbatt?

³⁷ Xjats ja Felipe t'adsøøy:

—Pøni mjanchja'wip ja Jesús tu'uk amumjoojt, o me nyiknøbatt.

Winets ja t'adsojimbijty:

—Njanchja'wip øts ku ja Jesucristo yjanch'u'nk'aty ja Dios Teety.

³⁸ Xjats ku ja jade'en wyaañ jots ja karreti tyikwa'k'oyidøø; winets ñøjkx-tøø jam møj nøøjotp, jamts ñøbejty ja Etiopiit jaa'y. ³⁹ Kuts jam pyid-sømdøø møj nøøjotp, jots ja Espiritu Santo yiknøjkxøø abiky et ja Felipe, jots ja Etiopiit jaa'y nika'ap ja t'uk'e-jxnaa; jots ja tyuu' tñøjkxnaa jotkujk.

⁴⁰ Jøts ja Felipe jap yja'aty ma kajp jap txøøwi Azoto. Kajp kajp id'o'on ja tkajpxwa'kxwidity sa d'o'on ja anmi-ja'win ñitso'ok'att. Xjats ojts jap yja'tni ma kajp jap txøøwi Cesarea.

Ku ja Saulo tyiktigajch ja chinaa'yin

9 Xjats ku ja jade'en, jødsyim ja Saulo tkidyimya'dyigøø ja o'jkin, kuwani tyimdyanekwa'añ ja' pøn yjanchja'widip ja Jesús yja'. Paty ojts tñinijky ja teety-windsøn, ² jøts t'ats'amido'ot ja nøky ja tiy'ajtin. Ja'ats ja myinøjkxp jøts ja ttuk'ext ja teetyi pøn jam ttundip tsap-tøjkjotp ma txøøwi Damasco, winets ja t'ixa'at pøni pøn ja Jesús yja' pyaduujnidi, jøts jam ja tyiknøjkxt k'o'tsumy Jerusalén, wan tjayaa'yi wan tjaø'øxyi.

³ Kuts jam yja'atwaani Damasco, winets ojts jotmøn ja jaj ñawidityi midi kidakp tsajpøtpy, janch tsamamp ja jaj.

⁴ Winets ja Saulo kyidaay, jøts tmadøøy ja ayuujk ku ja yide'en wya'añ:

—Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemduñ xeduñ?

⁵ Xjats ja Saulo tyiktiiy:

—¿Mbønims me teety id'o'on?

Jøts ja y'adsoøjoo:

—Øts id'o'on Jesús, nay yø' midi mjemdumpy mdedumpy. K'o'om me mnay'ayo'onduñiyi jade'en kidi tsakaa ku ja ti tnepy, jøts ja k'o'om kujp ñadyukyø'odyiyi.

⁶ Xjats ja Saulo yjanchmibejpøjknaa ku jade'en yiknøjmi, jøts wyaañ:

—¿Tims me teety xamidsokp, ti ø ndu'ump?

Winets ja nwindsøn'ajtim ñimaajyøø:

—Pidøøk jøts jam mnøjkxt kajpjotp, jamts myiktukmado'ot pøni ti mdu'ump.

⁷ Xjats ja Saulo yjamyøøt nayide'en yjanchø'jkidøø ku ja Saulo y'ayuujk ja jade'en tmadøjidi, jøts ka'ap ja t'eix-tøø pøni pøn ja myigajpxpy. ⁸ Winets jaty ja Saulo pyidi'jky, jøts ku ja yjawin'ejxwa'kxy, ka'ap ja ti t'eixpaaty. Winets ja myigu'uk y'ukwejtsniyidøø, jøts ja yiknøjkxi Damasco. ⁹ Jamts chinaay tigøøk xøow jøts niti tka'ijxy, ni kyakay ni kya'uuky, niti tkatuñ.

¹⁰ Jamts idø'on tu'uk chinaamyi yaa'dyøjk pøn tjanchja'wip ja Jesús, Ananías, idø'on ja xyøow, winets ja nwindson'ajtim ojts tniinjky ja Ananías, jøts ja tnimaay:

—¡Mets Ananías!

Xjats ja Ananías t'adsøoy:

—¿Ti, teety?

¹¹ Xjats nay jatyi ñimaajyøø:

—Pidøøk jøts mnøjkxt ma ja tuu' yik-tijy Tiidyuu', jøts ku jam mja'att Judas tyøjkwindum, jamts xyiknidøowit ja Tarsit jaa'y mido txøow'ajt Saulo. Dios'ajot'ajtp inet ja jam, ¹² jøts tø ja nayide'en tnijawí agumaa'gyøjxp, ku me mnøjkxt jøts ja wyin'ejxwa'kxkojmit wa'ats ku xkønixajt.

¹³ Kuts ja jade'en tmadøoy ja Ananías, jøts ja wyaañ:

—Janch namay, teety, idø'on ja jaa'y tø xukmadowdi ku yø Saulo tjanchjem-duñ tjanchteduñ ja' pøn mets mjanchja'wiyip jam Jerusalén. ¹⁴ Ixyamts ja tø tmija'aty nay ya ja tiy'ajtin, mido ja teetywindsøn ja ojts t'amidøoy jøts ja tyiktsoont mido me mbaduujniyip.

¹⁵ Winets ja nwindson'ajtim wyaañ:

—Nøjkx x'ats'ixy ja Saulo, tø øts ja nwi'ixy, nyiktunwampy øts ja', abikyajp øts ja ngaxwa'añ. Japts øts x'atsnigajpxt x'atsnimadya'akt, jøts ja ttukmado'ot ja jamit jaa'dyi møøt ja' wyindsøndøjkti jøts nayide'en ja ya'at israelit jaa'dyi.

¹⁶ Nduk'exp øts ndukmado'op øts sudso jawyeen tyu'unt, jøts kuwani nayide'en tmi'ayo'ot øts ngajpxy øts n'ayuujk ku ja jaa'y yjemdunit tyedunit.

¹⁷ Xjats ja Ananías ojts tniinjky ja Saulo. Kuts ja yja'jty, jøts ja ja'ayi ojts tkønixajy jøts yide'en tnimaay:

—Migu'uk Saulo, øts tø xkexy ja nwindson'ajtim Jesús, nay ja' mido ojts x'ixy jam tuu'am, ja'ats øts tø xkexy jøts me nyikwin'ejxwa'kxt jadigojk, jøts ja Espíritu Santo nayide'en mdatøjkiniyit.

¹⁸ Xjats jotmøñ kya'ay wyeengøjxp jade'en jajtp ja t'ixy ejximi ajkx jimeeñin, winets wyin'ejxpijky jadigojk. Xjats ja Saulo pyidøknaa, jøts ojts ñøbety. ¹⁹ Jøts ja jadigojk kyaabyijky, winetnimts ja myøjaaw tpijky, jøts jap yjaaktsinaay ja majtsk xøow ja tigøøk xøow møøt ja' pøn tjanchja'widip ja Jesús jam Damasco.

Ku kyajpxwa'kxy ja Saulo jam Damasco

²⁰ Xjats ja Saulo tkajpxwa'kxnibøjkøø jam tsaptøjkjotp, yide'en ja wyaañ ku ja Jesús y'U'nk'aty ja Dios Teety.

²¹ Xjats ja ñigyumaap tjanchja'widøø pøn jatyi ja jam patmadojyøø, jøts ja xem yam ñagyajpxidøø, jøts yide'en ñawya'añidøø:

—¿Kidi nay ja jaa'yip yø' mido jam Jerusalén y'ijty tkamaa'kxp ja myigu'uk ku ja tpabøkti ja Jesús? ¿Kidi ja'ajip yø tø t'ukniimiñ jøts tmajtsmukøxt ja Jesús yjanchja'wibidi, jøts ttawinguwaawit ja møj tiidyumbidi?

²² Xjats ja Saulo jinaxy yjaak-tyimkyajpxwa'kxy, jøts ja yikxon tyimñigajpxy jøts ku ja Jesús ya tø yjanchyikexy yiknitsokpi, jøts ja israelit jaa'y jadi'iñi myondi y'ookti pøn jatyi jam wyinaty tsinaadyip Damasco, niti kajpxy niti ayuujk ja'adi.

Ku ja Saulo ayu'uch kyeejky

²³ Xjats kyimjekñim ja israelit jaa'y tkajpxy'ajtnidøø jøts ja tyik'ooktit ja Saulo; ²⁴ jatyi Saulo ja tnija'wiyiñ. Winxøow windsuu ja myidsep y'awe-jx'lityi ma pidsømdaajk jam, jamts ja tyimyik'oogiyit. ²⁵ Winets ja Saulo ja myigu'uktøjkti pyiktaajkiyøø kachjøtpy jøts ttanikiñaxti ja pøch mido nawidity tukajpaa', jøts nika'ap jam ja pyidsimy ma ja myidsep y'awijxyi, paty idø'on ja kya'øjky.

Ku ja Saulo jam yja'ljty Jerusalén

²⁶ Xjats ku ja Saulo jam yja'ljty Jerusalén, jòts ja tminamyukwa'añi pòn ja Jesús tjanchja'widip. Janchtsò'jkidipts ja', kumi ka'ap ja tjanchjawidi jòts kudam ja Saulo nayide'en tjanchjawi ja Jesús. ²⁷ Paty idò'òn ja Bernabé wyajiyòò, jòts ttukwinguwa'jkòò ja Jesús kyudanaabyidi. Jòts nay ja' ttukmadoow sudso wyinaty tò t'ixy ja Jesús jam tuu'am, jòts nayide'en sa ja myigajpxiyòò, jòts nayide'en ja ttukmadòoy sa ja ojts jam jotmòk tkajpxwa'kxy ja y'ayuujk Jesús kòjxp. ²⁸ Xjats ja Saulo jam jade'en tyaañ Jerusalén, jòts ja mòòt wyidejtni pòn jaty ja Jesús yja' pyadundip. ²⁹ Jòts ja ka' ti tkumayjawi, jotkujk ja tkajpxwa'kxi ja nwindson'ajtim yja', jòts ja ttamimadya'aky ja israelit jaa'dyi pòn ja griegit ayuujk tkajpxtip; yikxon ja ñadyawingugajpxiyidi ku ja ja xe ja ya tum jade'en kyanagyupijkxyiyidi ja wyinmaa'ñ, ja'ats ja israelit jaa'y ñiwinma'ayidip jòts ja tyik'ooktit. ³⁰ Xjats ku ja myigu'uk jade'en tnija'widòò, winets ja yikwaanaa jòts yiknòjkxyiyòò jam Cesareit kajpjotp, jòts yikejxñim jòts ja ñòjkxt kyajpkijxpy midi txòowip Tarso.

³¹ Xjats ja janchja'wibidi pòn jaty tsinaadyip jam etjotp midi yiktejp Judea, Galilea, jòts Samaria, nekim ja jam chinaañidi, jòts ñija'wi'adòjtsidip ja Jesús yja' ja'adi. Jòts juuni ja tka'ukwind-sò'ogidi, ejtp ja twindsò'ogidi jòts namay'adòtstip ja nayide'en, ja Espiritu Santo ja amuum pudòjkxyidip.

Ku ja Eneas chòøjky

³² Xjats ku ja Pedro wyinaty t'ayò'øy ma jaty ja janchja'wibi chòønidi, nayide'en ojts t'ixy ja janchja'wibi pòn jam tsinaadyip ma ja kajp txòowi Lida.

³³ Jamts tu'uk tpaajty ja yaa'dyòjk midi txòow'ajt Eneas, tyuktujk jumòjtíp ja pa'am ja wyinaty tò pyajtniyi, kyidyimpyidi'iky jòts kòxuxyi pakxuxyi pa'am idò'òn ja myòòt. ³⁴ Xjats ja Pedro ja tnimaay:

—Eneas, Jesús myiktsojkíp. Pidò'øk, wejtsjò'øk yò mmaabajt.

Xjats ja Eneas pyidi'iky jaty, ³⁵ xjats niduki'iyi ja jaa'dyi pòn jaty kugajp'ajtip jam Lida jòts jam Sarón kuuyi ja tnija'widòò, winets ja tyikutigòòdyi ja mójaa'chinaa'yin midi ja wyinaty chinaadyip, jòts ja nwindson'ajtim yja' tpabòjknxyidòò.

Ku ja Dorcas yjujkyjky jadigojk

³⁶ Nay ja'abi xòow nay ja'abi jumòjt idò'òn chinaay tu'uk ja tò'òxyòjk jam Jopit kajpjotp, Tabita dò'òn ja xyòow, yide'en yiktijy griegit ayuujk, Dorcas. Jòts nayi Jesús idò'òn ja yjanchja'wimyip paty ja tjanchpudòki pòn ayoop pòn winmaapy. ³⁷ Winetsik idò'òn ja pa'am pyaajtniyaa jòts ja tyimyk'o'jkxyòò; jòts ku yikpujnaa, jòts ojts yikpikta'aky myiduknipatòjkixpy. ³⁸ Xjats kumi wingonts ja kajp midi txòow'ajtp Lida, ma jap wyinaty ja Pedro t'ayò'øy ja myigu'uktòjkti, jòts kumi tò ja wyinaty ja Dorcas myigu'uk tnijawidi ku ja jam wyidity, winets ja ñagyajxidòò namajtsk jòts ja t'atstukmado'odit ja Pedro jòts mye'ent putyi.

³⁹ Xjats ja Pedro jatyi tmòòdi ja kugajpxtyi. Ku jam yja'ttòò, jòts jap tyimwyaanòjkxyiyòò ma ja oo'kpi jap, winets ja Pedro ja ku'òktyò'òxyi ñawa'kwidejtiyòò, jòts ja tyuk'ijxyi ja wet midi wyinaty ja Dorcas tò tyik'òyi. ⁴⁰ Winets ja Pedro tkajpxpidsòmguxy ja jaa'dyi, jòts ja ñagyuxendyaa'jkòò, jòts kuts ja twindsap'kajpxkijxy ja oo'kpi, xjats ja tnimaay:

—Tabita, pidò'øk.

Winets ja oo'kpi wyin'ejxwa'kxy jøts ja Pedro yikwin'ixy, winets chinaagyukøø. ⁴¹Jøts ja kyø' ja tmajtstøø jøts ja jade'en pyidi'jky; winetnømts ja twaadsøøy ja Pedro ja myigu'ukti midi ja kyajxpidsøøm jøts nayide'en ja ku'øktyø'øxyi, xjats ja twin'ejxtøø, tødám yjujukpyiky ja oo'kpi wyinaty. ⁴²Nija'wigyøxtøø niduki'iyi ja Jopit kajp jaa'y, xjats namay tjanchja'widøø ja Jesús. ⁴³Nay jam idø'on ja Pedro tyaa'ni kawinaak xøøw jam po'ogoo'tspi tyøjkwindump, ja' idø'on ja xyøøw Simón.

Ku ja Pedro tmigajpxy ja soldadi windsøn pøn yiktejp Cornelio

10 Jam idø'on tu'uk y'ijty ja yaa'dyøjk má kajp jam txøøwi Cesarea, Cornelio dø'on ja xyøøw, ja'ats idø'on ja soldadidi tukpiky tniwind-søn'ajtp pøn yikxøømoødyøø Italiáni. ²Xjats ja Cornelio møøt ja y'u'nk møøt ja ñidø'øxy, yjanchja'myatstip idø'on ja Dios Teety ja', jøts nayide'en twindsø'øgidi. Ajot'ajttip idø'on ja Dios jabom jabom, jøts nayide'en tjanchtabudøjkidøø ja myeeñ ja ayoobi jaa'y. ³Tu'uk idø'on ja xøøw sa yjajty sa kyubejty ja Cornelio, ku ojts wa'ats t'ixy awinmaa'ngyøjxp ja Dios Teety y'ankilis, tigøøk yaxpin idø'on wyinaty ku ojts ñidøkiyi má ja jap wyinaty, winets ja xøøw ja tyamigajpxiyøø:

—jMets Cornelio!

⁴Winets ja Cornelio tsø'øgijawi twin'ixy, jøts t'adsøøy:

—¿Ti, teety?

Xjats ja ankilis ojts ñii'mxyiyi:

—Tø ja Dios Teety ja m'ajot'ajtin mgupøjkxiyi, jøts ku tø xpudøki nayide'en ja ayoobi jaa'dyi. ⁵Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxtit Jope, wan ja Simón t'atswawdi pøn nayide'en yiktejp Pedro. ⁶Jam ja myidsøøni po'ogoo'tspi wyindump pøn yiktejmip

nayi Simón, pøn jam tsinaapy mejy wingon. Ja'ats mdukmadoowiyip pøni ti mdu'ump.

⁷Xjats ku ja ankilis ñøjkxnaa, winets ja Cornelio twaadsøøy ja tyumbi namajtsk. Wyaadsoow nayide'en ja soldadi tu'uk pøn ja møøt ñamyayi, jøts pøn nayide'en twindsø'jkip ja Dios Teety. ⁸Xjats ja ttukmadoogijxy ja kyugajpxtyi sa jaty ja ankilis ja wyinaty tø ñii'mxyiyi, winet-nimts tkejxy.

⁹Xjats ku kyimjabom'ajty, jawaani jam kyaja'tnidi kajpjotp má ja yikaxtøø kugajpxy'ajtpi, winets ja Pedro pyejty jam tøjkøjxp dios'ajot'ajtpi, kujk xøøw et idø'on wyinaty. ¹⁰Janch yu'oo'knip idø'on ja wyinaty jøts ja kyaawya'añ; japnimts ja kaaky wyinaty y'øyi, ku jot-møñ t'ejxpaajty jade'en kidi jaa'y kyumaa'y, ¹¹ku ja tsajp y'awa'ach jøts t'ixy ñaxkida'aky, jade'en ja t'ixy kidim ja møj manti, jøts tum wendi maktaxk iskiin. ¹²Jøts jam mantikøjxp mayjøøjp ja jiyujk t'ixy, jam ja tsaañ, jam ja joon, jøts jam nayide'en ja maktaxkpi tekpyi jiyujk. ¹³Winets tmadøøy ja ayuujk midi tsoo'mp tsajpjøtpy, jøts ja yide'en ñii'mxyi:

—Pidø'øk Pedro, yik'ook inet yø jiyujk tu'uk jøts xtsu'tutst.

¹⁴Xjats ja Pedro t'adsøøy:

—Ka' teety jade'en; niwindii øts jade'en ngatsu'uch ja kya'øybi kyawa'atspi, midi kapaat'ajtiyip yiktsu'tutst sam ja Moisés kyutujk.

¹⁵Xjats jadigojk tmadøøy ja kajpxy ja ayuujk, jøts wya'añ:

—Kidi jade'en xka'ødyijy, tum mbaat'ajtip yø jiyujk tsu'uch midi Dios Teety tø ttanibiktaagi.

¹⁶Tigøøk øjk idø'on ja manti wyimbijty y'adijy, jøts pyatøjkiñaa nay jap tsajpjøtpy. ¹⁷Ixjam ja Pedro jade'en wyinaty myay tyajy, ti dø'on ja tyijpy jade'en midi wyinaty tø t'ixy ku ja Cornelio kyugajpxy yja'ttøø, tø ja wyinaty

tyiknidøowidi ja Simón tyøjk. ¹⁸ Kuts ja jam yja'ttøø tøk'agi'py, winets møk tkugajpxidøø pøni jap ja Simón midi nayide'en yiktejp Pedro. ¹⁹ Kumi ja' wiyinaty ja Pedro myimaapy myidajpñim midi wiyinaty tø t'ixy, winets ja Espíritu Santo ñimaajyøø:

—Nidigøøk ixyam ja jaa'y m'ixa'ayiyi.

²⁰ Pidø'øk, winak jøts xmøødit yø jaa'y, kidi ti xpawinmay, nay øts yø' ngugajpxy.

²¹ Xjats ja Pedro tniwinajky ma wiyinaty ja Cornelio kyugajpxy y'awejxti, jøts ja tnimaay:

—Øts meets idø'on x'ixaapy. ¿Ti dø'on mnimendip?

²² Xjats ja kugajpxy t'adsoodøø:

—Ja Cornelio øø xyikugajpxy'ajtp, janch øy jaa'y ja' jøts nayi wyindsø'jkip ja Dios ja', xjats nayide'en janch tsojkip ja' ja israelit jaa'dyi. Nay ja Dios Teety idø'on y'ankilis ja tnimaajyøø jøts me myikwa'at, jøts jam njaa'mint ma ja chøøni ja Cornelio, jamts mets x'atstukmado'ot pøni ti jaty me mnija'wip, jøts ti jaty mmadya'akwampy.

²³ Xjats ja Pedro tkuwaa'wiñaa tyøjkjotpy, jøts jamyi myaadøø. Xjats ja kyimjabomnim choo'ndøø, winets ja Pedro twaay ja myijanchja'wibi winaagin midi jam Jope tsinaadyip.

²⁴ Jøtsnim kyimjabom yja'ttøø jam Cesarea, ma ja Cornelio y'awijxyiyi niduki'iyi møøt ja myigu'uktøjkti, midi wiyinaty tø twaadsowdi jøts ja tpatmado'odit ja Pedro kyajpxy y'ayuujk.

²⁵ Kuts ja jam tyimyja'ttøø ja Pedro, xjats ja Cornelio y'adsoojyøø jøts ja pyid-simy tyøjkjotpy, xjats ja jaty ñagyuxendyaajki ja Pedro wyingujky, jøts ja jade'en yikwindsø'øgi ejxim ja diosin.

²⁶ Winets ja Pedro jaty twejtsji'iky, yide'en ja wyaañ:

—¿Tiku ø xwinguxaani? Pidø'øk, pø nay jaa'yts øts nayide'en sa mets.

²⁷ Jøts nay madyaktipnim idø'on ja wiyinaty, ku jap tyøjkidøø tøjktotpy ma wiyinaty ja jaa'y jap yjanch'awejxti namay. ²⁸ Xjats ja Pedro tnimaay yide'en:

—Meets migu'uktøjkti, mnija'wip meets jøts ku øøts wenk n'israelit-jaa'y'aty, ka'ap øøts n'øyjawi jøts øøts nmigu'uk tmøøtnabyaattit ja wenk jaa'dyi uk tyøkidit ja' tyøjkjotpti, ka'ap øøts ja n'ødyijy, ka'ap øøts ja nwa'atstijy. Tøts øts Dios xuknijawi, jøts ku ka'ap jade'en y'øyi jøts øts jade'en nwinma'aty. ²⁹ Ja'agøjxp ø nmiñ jaty ku mee xwaadsøøy. Jøts nnijawiwypmy øts ixyam ti meets idø'on xamigajpxwamp ku meets xwaadsøøy.

³⁰ Xjats ja Cornelio t'adsøøy, yide'en ja tnimaay:

—Ixyam myimaktaxk xøøwiñi ku øts yide'en njajty, ya øts wiyinaty ndøjkjøjty n'ayuu'aty, jøts ja Dios wiyinaty n'ajot'aty winakxyøøw, ku øts jotmøñ n'ejxpaajty tu'uk ja yaa'dyøjk, jøts janch tsamamp ja wyet amuum kyaxi'iky. ³¹ Winets øts yide'en xnimaay: “Mets Cornelio, tø ja Dios Teety ja mdios'ajot'ajtin mgupijxyiyi, jøts ku tø xpudøki nayide'en ja ayoobi jaa'dyi. ³² Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxt Jope, wan ja Simón t'atsway pøn nayide'en yiktejp Pedro. Jam ja myidsøøni ja po'ogoo'tspi wyindump midi jam tsinaapy mejy wingon. Ja'ats mdukmadowiyip pøni ti mdump.”

³³ Paty øts ngugajpxy jaty nguejxy jøts me m'atsyikwa'at, pø janch øy ku tø xpaduñ ku tø mmiñ ya. Wa'ats ja Dios Teety x'ijxyim xnija'wa'am ku adøm ixyaadi, ku øø nbatmadoowa'añ ja nwindson'ajtim kyajpxy y'ayuujk midi ja tø mdamigaxiyi, jøts mets ja ya jade'en xnigajpxt.

**Ku ja Pedro kyajpxwa'kxy
jam Cornelio tyøjkwindump**

³⁴ Winets ja Pedro kyajpxnibøjkøø, jøts ja yide'en wyaañ:

—Ixym njanch'ixy njanchnijawi ku ja Dios Teety chøjkpy ja' øpyønjaa'yi, ka'ap ja' tka'øyjawi, ³⁵ kyupijky ja' pøni pøn windsø'jkijip, jøts y'øyjaa'y'attit nayide'en. ³⁶ Dios Teety idø'on jade'en ojts ttukmadøy ja Israelit jaa'y, ku xmi'øy'atwa'añindi jadigojk ja Jesucristo køjxp pøn nwindson'ajtyindip niduki'iyi.

³⁷ Pø mnija'wipxi meets niduki'iyi sa yjajty sa kyubejty jam israelit jaa'y y'etjotpti, jam idø'on cho'ondaajky ma et txøøwi Galilea, tøy wyinaty ja Juan Bautista jawyeen kyajpxwa'kxy, xjats ja jaa'y ja nayide'en namay tyiknøbejty.

³⁸ Ja pø mnija'wipxi meets nayide'en ku ja Dios Teety ja Jesús ttuktatøjkøø ja Espíritu Santo møøt ja myøk'ajtin, jøts nayide'en sa jaty ja wyidity ku ja t'ødyuñ ja jaa'y, jøts ku ja tyik-tsøøky pøni pøn ja miku' møøt y'itynim. Ja'agøjxp ja jade'en ttuuñ ku ja Dios Teety ja ejtp tmøøt'ity. ³⁹ Øøts idø'on tøy n'ixy, øøts idø'on tøy nni-jawi, sa jaty ja Jesús ttuuñ jam Israelit kyamwemp kyamjotpti, jøts nayide'en jam Jerusaléngit jaa'y myøjkajpjotpti. Jøts nay tøy øøts ja n'ixy sa jaty ja yjajty ku yik'o'jkijyøø ja jaa'y, jøts sa yikmit-sumbejty jam kruskøjxp. ⁴⁰ Winets ja Dios Teety ojts kyidigøøk xøow tyikpid-siimy jap oo'kpi jutjotpy ma ñajxøjkøø ja Jesús, xjats øøts ja xukyikwingaxi'jky.

⁴¹ Ka'ap ja yiktuk'ejxtøø ja mayjaa'dyi, øøts yide'en yø xukyikwingaxi'jky, kumi tøy øøts ja wyinaty jawyeen xwi'ixy, jøts øøts ja n'ext, jøts øøts ja nnijawit. Xjats ku ja jade'en jadigojk yjujkyjky, jøts øøts ja ngaay jøts øøts ja n'uuky møøt. ⁴² Xjats øøts ja xani'ane'emy ja

kajpxwa'kxk, jøts øøts ja jaa'y nduk-mado'ot nduknijawit ku ja Dios Teety ja køøm tpiktaajky ja Jesús, jøts ja ju-jkyi ja øøkyi ttiidyu'unt. ⁴³ Nayide'en idø'on wyinaty jekyip ja Dios Teety kyugajpxy tøy tkajpxti tøy tmadya'akti ja Jesús, jøts pøni pøn tjanchja'wip ja Jesús, winets yikmaa'kxuktit ja pyøky. Jade'en ja Pedro ja tniimaay ja jaa'y.

**Ku ja Espíritu Santo ttatøjkøø
pøn ka'israelit jaa'yidi**

⁴⁴ Nagyajpx'adøtsp wyinaty ja Pedro, ku ja Espíritu Santo tyatøjkijyidøø niduki'iyi ja jaa'y pøn jaty jam wyinaty patmadojyiyip ja Pedro. ⁴⁵ Xjats ja israelit jaa'y pøn ja Pedro tpadsoo'niyidøø ku ojts ja kugajpxy jam wyayidi, winets ja ñigyumaap tjanchja'widøø ku ja Dios tyuktatøjkijyidøø ja Espíritu Santo øpyønjaa'yi, pøn ka'ap israelitjaa'yidi. ⁴⁶ Ja'agøjxp idø'on ja ojts yiknijawi ku ja adsu'jky ojts tjanchkajpxti tum ja wenk ayuujk, jøts ku ja nayide'en tjanch'øy-ja'widøø ja Dios. ⁴⁷ Xjats ja Pedro tni-maay ja myigu'uk midi myøøtwidijtpy:

—¿Ti pøn mibaat xkadukyiknøba-jtimp yø jaa'y, pø tøxi Espíritu Santo ty-atøkiyidi jade'en sam adøm?

⁴⁸ Xjats ja Pedro tni'ane'jmy jøts ja ñøbattit ja nwindson'ajtim Jesucristo myøk'ajtingøjxp. Jøts ja Pedro møk-ta'aky yikniimaay, jøts ja jam yjaak-ta'anit ja winaak xøøwin.

**Ku ja Pedro ttamimadyaajky ya'atpi
ayuujk pøn tjanchja'widip ja
Jesús jam Jerusalén**

11 Xjats ja tnija'widøø ja Jesús kyudanaabyidi pøn jam tandi Judeit y'etjotp, jøts ku ja wenk jaa'y wyinaty tøy tkupiky ja Dios kyajpxy y'ayuujk pøn ka'ap y'israelitjaa'yidi. ² Xjats ku ja Pedro jadigojk wyimbijty jam Jerusalén, winets ja twindsø'ødyøø ja Pedro:

³—¿Tiku ja tō x'ats'ixy ja wenk jaa'y pōn ka' y'israelitjaa'yidi, tiku mōōt tō m'atskay m'atsjiikxy?

⁴Xjats ja Pedro tñimadyajktōjkōō s̄a ja yjajty s̄a ja kyubejty ku ja ojts yikway yikwich, jōts ja wyaañ:

⁵—Jam ø wyinaty Jopit jaa'y kyajpjotp, jōts Dios'ajot'ajtpi wyinaty, jōts jade'en nja'wōō kidi ja jaa'y kyuma'ay, jade'en n'ejxpaajty ejxim ja mōj manti, ku n'ijxy kyida'aky tsajpwemp tum wendi maktaxk iskiini, jōts wyingōōñ m̄a øts jap wyinaty.

⁶Xjats nwin'ijxy yikxon ti dō'ōn jap mantijōtpy, winets jap n'ejxpaajty janch mayjōōjp ja jiyujk, jap wyinaty tsaañ, jap wyinaty joon, jōts nayide'en ja jiyujk midi maktaxk ja tyeky, jōts nayide'en midi janch'awa'andi. ⁷Winets nmadōōy ja ayuujk ku ø xnimaay: “Pidō'ok, Pedro; yik'ook inet yō jiyujk tu'uk jōts xtsu'utst.” ⁸Jōts ø n'adsōōy: “Ka' teety jade'en. Niwindii øts jade'en ngatsu'uch ja kya'ōybi kyawa'atspi, midi kapaat'ajtiyip yiktsu'utst sam ja Moisés kyutujkin.” ⁹Winets øts jadigojk xmigajpxy jōts øts xnimaay: “Midi ja Dios tō tyikwa'ach kidi xka'odyijy.”

¹⁰Tigōōk ojk idō'ōn ja manti wyimbijty y'adijy, jōts pyatōjkiñaa nay jap tsajpjōtpy. ¹¹Xjats ku øts jade'en njajty, winets nay jatyi yjā'ttōō nidigōōk ja yaa'dyōjktōō m̄a øts ja wyinaty, Cesarea dō'ōn ja choondi jōts jam ñōjkxti m̄a øts ja xpaattōō. ¹²Winets øts ja Espiritu Santo xnimaay jōdsik øts ja kugajpxy nmōōdidit, jōts ku nayide'en ka'ap ti nbawinma'aty. Winets ø xpadso'ondi nidudujk ja Jopit jaa'dyi pōn tjanchja'widip ja Jesús. Xjats ku øōts jam nja'jty Cesarea, winets øō niduki'iyi ndōjkōō Cornelio tyōjkjotp pōn ø xnigajxōō. ¹³Winets øōts ja xukmadōōy s̄a ja yjajty s̄a ja kyubejty jam tyōjkjotp, ku ja ankilis tu'uk t'ejxpaajty, jōts ku ja ñimaajyōō: “Kax mgugajpxy

jōts jam ñōjkxt Jope, wan ja Simón t'atsway midi nayide'en yiktejp Pedro.

¹⁴Ja'ats mdukmadowiyidip sudso m'anmija'win y'awa'atspidsō'ōmdit mōōt mmigu'uktōjkti.” Jade'en ojts ñii'mxyi. ¹⁵Xjats ku ojts nmigajpxnibōki niduki'iyi, winets ja Espiritu Santo tyatōjkiyidōō, nayide'en sam adōm xatōjka'andōō ku ojts myiduk'ojk tyimiyiñ. ¹⁶Xjats ku øts jade'en n'ijxy, winets øts jatyi nja'myejch ja nwindson'ajtim y'ayuujk s̄a ja wyaañ ku ja Juan Bautista mayjaa'y nōō ttuktanōbejty, jōts ku ja wyaañ: “Wenk mee mjatt, jade'en ku Espiritu Santo mdatōkiyidit.” ¹⁷Pōni tyuktatōkiwyampy ja Dios Teety ja y'Espiritu Santo ja wenk jaa'dyi jade'en sam adōm xuktatōjka'andōō, kumi adōm njanchja'windip ja Jesús, ¿ti øts ja jade'en ngaduktunip? Tsaachtyi øts idō'ōn, pō kō'ōmxi ja jade'en ttunwa'añ.

¹⁸Ku ja jade'en tmadoodōō ja Pedro y'ayuujk, winets y'amongōjxtōō jōts yjotkujk'ajttōō, jōts ja Dios Teety tmōjpiktaajktōō, jōts yide'en wyaandōō:

—¿Tō ja Dios Teety ttanibiktaagi jōts nayide'en yikunuu'kxtit opyōnjaa'yi ku ja tmajststuttit ja kya'odyunk, winets ja tsinaa'yin xemikōjxp tpaattit!

Ku ja jaa'y ja Jesús tjanchja'wi'okwa'añ jam Antioquía

¹⁹Ku ja Esteban t'uikyik'oo'ktōō, winets t'ixaañibōjkidōō pōn ja Jesús tjanchja'widip, xjats ja winaagin kyaknōjkxtōō Fenicia, Chipre, jōts nayide'en Antioquía. Japts ja tkajpxwa'kxtōō ja ogyajpxy ja omyadya'aky. Ka'ap ja nugo ajawi tñidyukmadowdi o pōn, agō'omyi ja tnadyamimadya'agyidi tuk'israelit jaa'dyi. ²⁰Xjats winaagin ja'adi midi jam tsoo'ndip Chipre jōts nayide'en Cirene, ku ja nay jam yjā'ttōō Antioquía winets ja nayide'en tkajpxwa'kxtōō

ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, midi anmija'win tyiknitso'ok'ajtp, ja'ayi tyukmadoodip pøn ka'israelit jaa'dyi. ²¹Janchkunuukxidi ja Dios ja' ku ja kyajpxwa'kxti, winets ja japit jaa'y tjanchyiktigatstø chinaa'yindi, jøts ja nwindson'ajtim yja' tpabøjkiñidøø.

²²Xjats ku ja jade'en tnija'widøø ja Jesús yjanchja'wibidi pøn jam tsinaadyip Jerusalén, winets ja tkaxti nay ja' myigu'ukti pøn txøow'ajt Bernabé, jøts jam ja ñijky Antioquía.

²³Xjats ku jam yja'jty, jøts ja t'ijxy jøts ja tnija'wøø sa ja Dios Teety wyinaty tø tkunuukxy ja Antioquít jaa'y ku ja chinaa'yin wyinaty tø tyiktigatsti, winets ja janch yjotkujk'ajty yjanchxondaajky. Xjats ja tkajpxjot'amøkøø jøts amumjoojt ja nwindson'ajtim yja' tpaduujnidit, jøts nijuuni tkamajtstu'uttit. ²⁴Janch yujy idø'on ja Bernabé, yjanchmøot'ajtpy ja Espíritu Santo, jøts nayide'en ja Dios t'ajot'ajty. Xjats jade'en ja namay jaa'y tpabøjkidøø ja nwindson'ajtim yja'.

²⁵Xjats ku ja jade'en yjajty kyubejty ja Bernabé, winets ja ñøjkkxojmaa mā txøowi Tarso jøts ja t'ats'ixa'at ja Saulo. Kuts ja jam tpaajty, winets ja twaanijky mā ja wyinaty tø tñidsøñ jam Antioquía. ²⁶Japts chinaadyøø tu'uk jumøjt ka'pxy møøt ja janchja'wibidi jøts ja tyik'ixpøktøø. Nay jam idø'on Antioquía mā ojts ja Jesús yjanchja'wibi yikteji mijawyeeen cristianos.

²⁷Nay ja'abi xøow nay ja'abi jumøjt ku ja Dios Teety kyugajpxy ojts ñijky nay jam Antioquía, pøn jam tsoo'ndip Jerusalén. ²⁸Xjats ku yja't-tøø, jøts tu'uk txøowi Agabo, ja' idø'on jam ojts tyanaay'øyi mayjaa'y agujkp, jamts ja kyajpxwa'kxy Espíritu Santo myøk'ajtingøjxp, jøts wyaañ jøts ku ja yuu møk'ampy myeenwa'añ ya naxwiñ. Janch tiy yide'en, janch jajt idø'on ja jade'en winet ku Claudio wyinaty

myøjwindsøn'aty. ²⁹Xjats ku ja jade'en ja janchja'wibi tmadoodøø ku ja yuu myenwa'añ, winets ja tkajpxy'ajttøø jøts pudøjkin ttanigaxtit ja myigu'uk pøn jam tsinaadyip Judea, jade'en pøni sa kø'øm tmo'owa'andi nidu'uk nidu'uk. ³⁰Jade'en ja tundøø, jøts ja ttamiga-jxidøø ja Bernabé møøt ja Saulo, jøts jam tkømo'odit ja jamit møjaa'dyøjkti.

Ku ja Herodes tñankyik'o'jkøø ja Jacobo jøts ja Pedro ja'ayi yiktsuumy

12 Xjats nay ja'abi xøow nay ja'abi jumøjt ja møj windsøn Herodes tjemdunibøjki ttedunibøjki winaaagin ja Jesús yjanchja'wibidi. ²Jøts ja ttuk-ta'ø'jky ja yøñchujx ja Jacobo, ja Juan y'ajch, ³jøts ja t'ijxy ku ja israelit jaa'y ja yjawi jade'en ttaxonda'akti ku ja jade'en y'adi'ich. Xjats ja Pedro yjaak-tyimyikmajch paski xøøjøøjty, winet ku ja tsapkaaky jadi'iñi yikay midi kalevadurimøøt. ⁴Xjats ku jade'en ja Pedro yikmajch, winets ja windsøn Herodes ja pyiktaajkiyøø puxøjkjotpy, japts soldadi ja y'ejx'ityiyi maktaxk piky jøts maktaxk soldadi tukpiky jaty. Jade'en ja Herodes yjawnmaa y jøts ja tyikpidsøømt ja Pedro paski xøøguixy, jøts ja mayjaa'y ttuk'ejxwa'añ ttuknijawiwya'añ. ⁵Jap wyinaty ja Pedro tsumy, jøts nayide'en ejtp idø'on ja y'ejx'ityiyi ja soldadi, winets ja Jesús yjanchja'wibi tni'amidowidi tñibøtksowidi ja Pedro amumjoojt, jøts ja ttukmadoodøø ja Dios.

Ku ja Dios Teety y'ankilis ojts tyik'awa'atpidsimy ja Pedro jap puxøjkjotpy

⁶Nay ja'abi tsuu ku wyinaty tyimbyaatwaani ja kajpx'aats ku ja yikpid-sømiyit jøts ja kajp jaa'y y'ejxit ñijawiyit, jøts jaakmaap jap wyinaty ja Pedro. Jap wyinaty adsow aduuk ja soldadi ñama'ayiyi, puxkadeen køxøch wyinaty

ja Pedro, jøts nayide'en ja soldadi t'e-jx'etti ja tøjkaaw. ⁷ Winets jatyi ñimejniyøø ja nwindson'ajtim y'ankilis, jøts jap puxøjkjøtpy yjajpøjkiyx. Xjats ja Pedro yikjijxy jøts ku tyikniwiy, winets tnimaay yide'en:

—Pidø'øk putyi.

Kuts ja pyidi'iky jøts ja kadeen jade'eñi kø'øm kyajnaa, ⁸ xjats ja ankilis ñimaajyiyøø yide'en:

—Nachumjøniiyi yikxon, jøts tawa'aggi yø mgø'øk.

Xjats ku ja Pedro jade'en tpaduñ, jøts ja ankilis yjaaknimaajyøø:

—Tatøki yø mxox jøts øts ix'oojk xpayø'øty.

⁹ Xjats ja Pedro ix'oojk tpadsoø'ñ ja ankilis, ni tkanijawi pø janch kanch ku ja yik'awa'atspidsømwa'añiyi. Jade'en jajtp ja tjawi ja Pedro kidi jaa'y kyuma'ay. ¹⁰ Xjats ku ja jade'en yiktsoo'niyøø ja ankilis, jøts jam ñaxti ma myidukpiky ja ejx'ejtpidi, jøts nayide'en twinaxti ma ja myimajtsk pikpyi ejx'ejtpidi, jøts jam yja'ttøø ma pux'agaj jam tuu' pa'am, winets ja pux'agaj kø'øm y'awaajch jøts pyidsømdøø. Xjats ku jade'en y'awa'atspidsømdøø, jøts yjaagyo'ødyi jadu'ukpi tuu', japnimts ja Pedro ojts yikmajtsu'uty nadyu'uk.

¹¹ Xjats ja tjanchja'wøø ku y'awa'atspid-siimy, jøts yide'en wyaan:

—Pø janch jade'endamxi dø'on ku ja nwindson'ajtim tø tjanchkexy ja y'ankilis jøts øts ja xyik'awa'atspid-sø'ømt jap puxøjkjøtpy, jøts ja israelit jaa'y møøt ja wyindson Herodes jade'en tø xkamimajada'akti pøni sa øts ja' xtyimya'uktunwa'andi.

¹² Jade'en ja Pedro wyinmay, xjats ja ñijkxy jam María tyøkwindum midi ja Juan tyaaqip, ja Juan midi nayi yixøømoøpy Marcos. Ja' idø'on ja tyaaq tyøkwindum ñijkxy ja Pedro ma ja mayjaa'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts

idø'on ja jam Dios'ajot'atti. ¹³ Kuts ja Pedro twingøjxy ja tøk'agi'pyit agaj, winets ja kiixy Rode pyidsiimy tyøjkjøtpy, jøts ja ojts tpatmadøy pøni pøn ja'. ¹⁴ Xjats ku ja ojts tyukmadøy kudam ja Pedro kyajpxy, nika'ap ja tøjka tyik'awaajch, janch jotkujk ja wyimbijty yukwøøñ chapwøøñ, jøts ja myig'uuk ja t'atstukmado'ot ku ja Pedro jap kyajpxy. ¹⁵ Xjats ja myig'uuk ñimaajyiyøø:

—iPø mguma'aymadyakp mets!

Jøts ja kiixy ja tyimyanimaay ku ja tyimdyiy tyimyjanchi. Xjats ja ka'ap tyimybøkti tyimwyandip ja':

—iKa'ap inet yø yja'aji; pø ja y'ankilis yø' midi nitanaajyiyip!

¹⁶ Ixap ja Pedro jøp'ijxy tyøkwingøxy. Jøts ku ja tyik'awatstøø ja tøjkaaw, jøts pø ma ja tyimya'jtøø ku ja twinguejxidøø jøts kudam ja yjanchja'aji. ¹⁷ Ja'ayi ja Pedro ja kyø' tñanky'ejxøø jøts ja tukween y'ettit amøñi, winets ja tñimadyajknibøjkøø sa ja yjajty sa ja kyubejty ku ja nwindson'ajtim ojts yjuudyi jap puxøjkjøtpy; xjats ja nayide'en t'uknimaanaa jøts ja ttukmado'odit ja Jacobo, nayide'en ja Jesús yjanchja'wibidi, jøts ja tñijawidit.

Xjats ku jade'en t'uknigajpxkøjxnaa, winets ja choo'naa jøts ja ñijkxy abikyajp.

¹⁸ Xjats ku kyimjabom'ajty ku xyijjñøø, winets ja soldadi ñigyumaap ñayja'wiyidøø ku ka'ap ja Pedro jap ukpøni. ¹⁹ Xjats ja Herodes møk pyagajxiyidøø jøts ja t'ats'ixa'adit, ka'ats ja ma t'ukpaatnidøø. Xjats ja Herodes wyaadsojyidøø niduki'iyi jøts ja tyuknigajpxwa'añidi sudso'ampy ja Pedro pyidsiimy, winets ja Herodes ja yik'oo'kiñidøø. Xjats ku ja jade'en y'adiijch, winets jam choo'naa Judeit y'etjotp, jøts ñøjknnaa tsinaabyi jam Cesarea.

Ku ja Herodes y'ø'jky

²⁰ Xjats ja møj windsøn Herodes janch mi'ajkip ja jaa'y ja' pøn jam tsi-naadyip Tiro jøts nayide'en Sidón. Xjats ja Tirot jaa'y møøt ja Sidóngit jaa'y tkajpxy'ajtnidøø sudso ttu'undit sudso tyaabyaattit. Winets ja kyugajpxy tka-jxtøø jøts ojts tpaatti ja Herodes kyud-sinaabyi pøn txøow'ajt Blasto, ja'ats ojts tnojmidit jøts tnøjmit ja wyindsøn Herodes, jøts ka'ap cheptu'undit jøts jotkujk chøønidit, ja'agøjxp ja jade'en tnimaadyøø ku ja yjii'kxy jam tjuydi tkajpxti ma Herodes yikutuky. ²¹ Xjats ja Herodes twaadsøoy ja namayjaa'y, jøts jap mye'endit ma kya'amaadyaajk, xjats ku ja jade'en myengøjxtøø ja jaa'y, winets ja ttatøjki ja xyox midi amuum tsamamp, winets kyajpxwa'kxnbøjkjøø jam mayjaa'y wyingujkp. ²² Xjats ja mayjaa'y jade'en ñigyumaap tjanch-ja'widi ku ja jade'en kyajpxwa'kxy, jøts ja xem yam møk yjanchnøømdi:

—Yø' ixja kyajpxwa'kxy ka'ap yø yjaa'yi, dios yø'.

²³ Xjats ku jap wyinaty kyajpxwa'kxy, winets ojts jatyi ja nwindson'ajtim y'ankilis yikpa'ambaadyiyi, ja'agøjxp jade'en yjaty ku kø'øm ñamyøjpikta'agyiyi, jøts ku ja Dios ne'egi tkamøjpikta'aky. Ku ja jade'en pyiky, tinø'øk idø'on jam y'am yjotp tøjkiña, ja'ats jadi'iñi tsu'tskøjxniyøø.

²⁴ Winets ja nwindson'ajtim y'ayu-ujk myøjtak'adøtsnaa, yikajpxwa'kx ja omagajp.

²⁵ Xjats ku ja jade'en tyungøjxtøø ja Bernabé møøt ja Saulo, ku ja tminaxti tmidøkidi ja pudøjkin, winets ja jap choo'nidøø jøts ñøjkxnidøø Jerusalén møøt ja Juan midi nayide'en yiktejp Marcos.

Ku ja Bernabé møøt ja Saulo myiduk'ojk choo'ndøø kajpxwa'kxpi

13 Jam Antioquia wyinaty namay ja Jesús yjanchja'wibidi, jam ja kyugajpxy'ajtpi jøts nay jam ja yik'ixpøjkpidi. Ya'at idø'on jade'en yik-tejtip Bernabé, jøts ja Simón (midi nayide'en yiktejp Negro), nayide'en ja Lucio ja Cirenit jaa'y, jam ja Manaén (midi yaakti tuknax møøt ja Herodes midi windsøn'ajt jam Galilea) jøts jam nayide'en ja Saulo. ² Tu'ukpi xøow idø'on ya'at jaa'y jade'en ñamyujkidøø jøts ja nwindson'ajtim twindsøjkidøø, ayuu'ajttip idø'on wyinaty ku ja Espiritu Santo wyaañ:

—Jigaxti yø Bernabé møøt yø Saulo, jøts ttu'undit midi øts yø tø ndaniwaadsowidi.

³ Xjats ku jade'en Dios'a-jot'ajt'abajtidøø ayuu, xjats ja myigu'uk t'ukønixajkøjxnidøø, winets ja yikajxtsoo'nidøø.

Ku ja Jesús kyudanaabyi kyajpxwa'kxtøø jam Chipre

⁴ Xjats ku jade'en ja Saulo møøt ja Bernabé yiktsoo'niñidøø ja Espiritu Santo, winets ñøjkxtøø ma jam txøowi Seleucia. Jamts ja barki ttatøjkidøø jøts ñøjkxtøø jam Chipre. ⁵ Xjats ku jam yja'ttøø ma ja barki wya'k'øyøø ma jam txøowi Salamina, winets ja tkajpxwa'kxnbøjkidøø ja Dios kyajpxy jam tsaptøjkjotp. Jøts nay jap ja Juan tmøødidi, ja'ats ja pudøjkiyidøø. ⁶ Xjats ja jade'en ja Chiprit naajx ttayø'ønax-tøø, jøts jam yja'ttøø mejy wingon ma txøowi Pafos. Jamts tpaattøø tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøow'ajt Barjesús, yik'adujkp ja' jøts nayide'en xyimay. Dios idø'on kyugajpxy ja ñadyijyi jøts ja jaa'y tjanchwin'iñi. ⁷ Jam idø'on ja tyuñ møj windsøn wyindump pøn txøow'ajt Sergio Paulo, janch wijy janch kejy

idø'on ja windsøn. Winets ja tniga-jxøø ja Bernabé møøt ja Saulo, yjanch-madoowampy idø'on ja' ja Dios kyajpxy y'ayuujk jøts ja tyukmadowiyit. ⁸Xjats ja yik'adujkpi midi nayide'en yiktejp Elimas t'agajpxøø ja møj windsøn, ku ka'ap tkupøkt pøni sa wya'andi ja Bernabé møøt ja Saulo. ⁹Xjats ja Saulo pøn nayide'en yiktejp Pablo, yjanchmøøt'a-jtpy ja Espiritu Santo ja', paty ja tjanch-win'ijxy tiyim ja yik'adujkpi, ¹⁰jøts ja yide'en tinaay:

—iMets windaayibi jaa'y, kawindiy jaa'y mets, miku' mdeedyip, mi'ajkip mets ja' pøn øy tsinaadyip! ¿Tiku xyikutigøowya'añ ja nwindson'ajtim kyajpxy y'ayuujk? ¹¹Ixyam idø'on ja nwindson'ajtim myik'ayo'ombaadiyit; kunim me mdā'ant winjoox jøts may xøow idø'on jade'en xkawin'ext ja xøow.

Xjats tyimyjaty tyaañ jade'en kugoots, winets t'ixaay pøni pøn tuu'wet-siyip. ¹²Xjats ku ja jade'en t'ijxy ja møj windsøn sa ja yjajty sa ja kyubejty ja yik'adujkpi, winets ja jaty tjanchja'wøø pøni sa jaty ja tyukmadoojyøø ja Saulo møøt ja Bernabé. Janch tyimnīgumaap idø'on ja tjā'wiyii'n ku ja yik'adujkpi jade'en yjajtnaa ja nwindson'ajtin Jesús myøk'ajtingøjxp.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo møøt ja Bernabé jam Antioquía midi tãmp Pisidiit y'etjotp

¹³Xjats ja Pablo møøt ja yjamyøøt jam tyøjkidøø Pafos barkijotp, jøts jam ja ñøjkxti ma txøowi Perge, nay jam Panfilia y'etjotpti; jøts ja Juan jamyi ja tminawya'kxidøø Pafos jøts ja ñøjknāa Jerusalén. ¹⁴Xjats ku jam ja jade'en yja'ttøø Perge, winet jam choo'ngojmidøø jøts yja'ttøø Antioquía, nay Pisidia y'etjotpti. Xjats poo'kxin xøow winets tyøjkidøø jam tsaptøjkjotp, japs y'ixaktøø. ¹⁵Xjats ku ja jade'en

yikajpxkijxy ja nøky midi ja Dios kyu-tujk myøøt, jøts nayide'en sa wyandøø ja Dios kyugajpxtyi, winets ja tsaptøjk windsøn ojts ñimaajyidi ja Pablo møøt ja yjamyøøt:

—Meets migu'uktøjkti, kidi wan meets jap xmimiñ xmija'aty ja kajpxwejin, kidi wan meets xukmadowandip yø jaa'y, tukmadowdits.

¹⁶Winets ja Pablo tyanaagyukøø jøts ja kyø' ja'ayi tnanky'ijxyi, ja' tyijpy jøts ja jaa'y y'amo'ondit jøts tpatmado'odit, xjats ja yide'en wyaañ:

—Ukpatmadowdi meets Israelit jaa'y pøni pøn jaty ja Dios twindsø'jkidip: ¹⁷Meets Israelit jaa'y niduki'iyi pøn adøm ndios'ajtyindip, ja' ojts twi'ixy adøm n'apteety'amøjti jøts ja tpiktakti adøm ndsinaadyaajkti janch møj, winet ja yjajty ku wyinaty nay jam chøonidi Egiptit jaa'y y'etjotpti jade'en ejxim ja ja'at jaa'y; xjats ja møk'ampy jadigojk køøm ja Dios tyimykpidsoøjmiyidøø nay jam, ¹⁸jøts ja tyiknaxtit jam tøøts etjotp wixijky jumøjt, kuwañim ja Dios ja yikjujky'ajtidi øy ja tpadundi tkabadundi ja Dios y'ayuujk. ¹⁹Jøts ja nayide'en tyikudigøøy wixujk ja møj kajp midi jam wyinaty ejttip ma txøowi Canaán, jøts ja n'apteety'amøj yikmo'odit ja ñaajx. ²⁰Xjats jade'en maktaxk magø'pxy jagujk jumøjts ñitanaajyidøø kunim ja kugajpxy kyaxi'iky midi txøow'ajt Samuel. ²¹Xjats ja køøm t'amidoonidøø tu'uk ja windsøn pøn ja nitaniyidip, winets ja Dios tu'uk myøøjyidøø pøn txøow'ajt Saúl, ja Cis y'u'nk, nay ja Benjamín y'ap, ja'ats wixijky jumøjt ttuun. ²²Winets ja Dios jadigojk pyøjkiyøø ja windsøn'ajtk, jøts ja nagyøøm tpiktaajk ja David, xjats ja Dios wyaañ: “Tø øts nbaaty ja David, midi ja Isai y'u'nk'ajtpy, yø' janch yujy janch tuda'aky, xpaduujnip øts yø' nja' pøni sa ø ndsøky.” ²³Xjats ja Dios nayide'en tnajtskajxøø ja Jesús midi

adom n'Israelit jaa'y tyiknitso'ok'atp, yø' idø'on ja David myigu'uk'ajtpy, kuts ja Jesús myiñ pø kø'ømxi wyinaty ja Dios tø wyanda'aky. ²⁴Xjats ja Jesús namga'anim wyinaty tyundøki, winets ja Juan Bautista jawyeen tkajpxwa'kxy jøts ja Israelit jaa'y ttukmadøø, jøts pyøktu'yunin tmajtstu'uttit jøts ñobatøxtit. ²⁵Xjats ku ja Juan Bautista y'oo'knaa, tø ja wyinaty tnøjmi ja Israelit jaa'y, jøts ku ja ka'ap yja'aji pøni sa ja wyinaty tnijawidi ku ja yiknitsokpi myiñ, jøts ja tnimaay: "Ix'oojknim ja mye'ent pøn øts niijuuni møøt nganamyibaat'atiyit."

²⁶Xjats ja Pablo yjaakajpxwa'kxy, yide'en ja wyaañ:

—Meets migu'uktøjkti, pøni pøn jaty ja Abraham myigu'uk'ajtpy, jøts nayide'en pøni pøn ja Dios twindsø'jkidip, yø kajpxy yø ayuujk yø' adom ndanitso'ok'ajtindip midi øts ixyam nnigajpxwampy. ²⁷Ukmadooda'am, ja' pøn jaty jam tsinaadyøø Jerusalén nayide'en pøn ja wyindsøn'ajttøø, ka'ap ja tnija'widøø ku ja Jesús wyinaty tø kyexyi ja Dios Teety, jøts kyidyimwyinmadoodøø dø'on ja kajpxy ja ayuujk midi ja Dios kyugajpxy wyinaty tø tjaadyañ, ja' idø'on xyumikajpxtip etjp ku ja poo'kxin xøøw jam kyø'øm tsaptøjkjotpti; winets idø'on ja kø'øm ttami'ambøjktøø ja Jesús, jøts ja jade'en ttuundøø sa ja Dios kyugajpxy tyiktaañ ja ayuujk. ²⁸Xjats ku ja kø'øm tkamiwinmaa'nbyaattøø ti ja tyukpøky'ajttip jøts tyik'ooktit, winets ja tnimaadyøø ja Pilato jøts ja Jesús tnankyik'oogiyit. ²⁹Xjats ku ja jade'en ttundi tuki'iyi sa ja Dios kyugajpxy tjaadyañ jap nøkyjøtpy, winets tyikwinajktøø jam kruskøjpx jøts tyiknaø'jkidøø. ³⁰Ja Dios Teetyts ojts kø'øm tyikjujkyiky jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ³¹Xjats ku pyidsiimy, winets ojts jeky ñanky'ijxyiyi jam jaa'y wyindump midi myøøtwidejt

ku choo'ndøø Galilea jøts ñøjkxtøø Jerusalén. Ja' idø'on ixyamdi pøn tkajpxtip tmadyaktip ja Jesús jøts ttukmado'odit ja jaa'y.

³²Jøts øøts nayide'en ixyam nnigajpxy nnimadya'aky, jøts meets ndukmado'ot ja øy ayuujk sa ja Dios Teety tpiktaajky ja wyandaajkin adom n'apteety'amøjkøjxpti. ³³Ja'agøjxp

ku adom ja n'apteety'amøj'ajtyindi, paty ja tø tpaduñ ja Dios Teety ja wyanda'aky jøts ku ja tø tyikpidsimy jadigojk ja Jesús jap oo'kpi jutjøtpy, jade'en sam jap wya'añ myimajtsk salmojøtpy ku yide'en wyaañ: "Øts me n'u'nk'ajtpy, jøts tø mets mjujky'ajtin ixyam nmø'yø." ³⁴Xjats ja Dios jade'en wyinaty tø ttanibiktaagi jøts ku ja tyikpidsø'ømt ja Jesús jap oo'kpi jutjøtpy, jøts nayide'en ku ka'ap ja ñine'kx wyindigø'ty, jade'en idø'on jap wya'añ ja Dios kyajpxy jap nøkyjøtpy: "Nayide'en meets ngunuu'kxt sa øts ja David tø nnøjmi." ³⁵Paty nayide'en jadu'ukpi salmo wya'añ: "Ka'ats me Dios Teety ja xyikjatt jade'en jøts øts nnine'kx wyindigø'ty, pø xtsøky'ajtpxi mets." ³⁶Janch tiy idø'on ja' ku ja David ja yjaa'y ojts tpuðøki sa ja Dios ja wyinmaa'ñ myøøjyøø, xjats y'oo'knaa jøts nay jam ñajxøjkiyii'ñ ma ja y'apteety'amøj wyinaty tø ñajxøkidi, jøts ja ñine'kx nayide'en wyindigøø. ³⁷Pønts ja Dios Teety kø'øm tø tyikjujkyiky jadigojk, ka'ap ja ñajxnine'kx ja jade'en tø wyindigøø. ³⁸Meets migu'uktøjkti, kuwani xnijawidit ku ja Jesús ja' tu'ugyi xpojkipmaa'kxindip pøn meets ixyam myiktukmadoop. ³⁹Ja'ayi dø'on tu'umchi niduki'iyi tpojkipmaa'kxp pøni pøn ja janchja'wiyip ja y'ayuujk, jøts ni ja Moisés kyutujk jade'en kyapojkpmee'kxy pøni pøn ja tpadump. ⁴⁰Øyim mnay'ejx'etidit jøts ka'ap

jade'en mjattit sa ja Dios kyugajpxy tjaadyandoo, ku ja yide'en wyandoo:

⁴¹ Meets nixekpi taxekpidi, po nigyu-maap mee xjawit sa n'adootst; po ka' xjanchjawidit oy ja pon kugajpxy mjadukmadooiyidi, po jade'en ne'egi jots mdyimgyudigoodyit.

⁴² Xjats ja Pablo jade'en ttuk-madoogijxy ja israelit jaa'y sa ja Dios kyajpxy wya'ani, winets ja myigu'uk jap tmootpidsomnaa jam tsaptokjotp. Xjats ku jap pyidsomdoo, winets ja Pablo nimaajyoo pon ka'israelit jaa'dyi, jots nayide'en tngajpxt nay ja'abi ayuujk jadu'ukpi poo'kxin xooow. ⁴³ Xjats idoon jade'en nawya'kxidoo jam tsaptokjotp, jamts wyinaty namay ja israelit jaa'y, jots namay ja abikpyi jaa'y midi nayide'en tpadundip ja israelit china'yin, ja'ats niduki'iyi tpanokxtoo ja Pablo ja Bernabe, winets ja ojts yikajpxwejti jots yiknimaadyoo: "Ejtp idoon ja Dios koom xtsoky'ajtyim paty ja Dios amumjoojt ja yogyajpxy xpaduujniyidit, jots niijuuni xkamajstuttit."

⁴⁴ Xjats ku ja tpaatkojmaa jadu'ukpi poo'kxin xooow, ku ja tjanchpatmadowa'andi ja Dios kyajpxy, winets jawaani kyameengijxy niduki'iyi ja kajp. ⁴⁵ Xjats ku doon ja israelit jaa'y jade'en t'ejttoo, winets ja Pablo yiktami'ama'at'ajttoo ja namay jaa'y jots yikmi'ambokttoo, xjats yiknimaadyoo ku ja jaa'y nugo twindaay'atti. ⁴⁶ Xjats ja Pablo ja Bernabe mok'ampy ojts tmigajpxti, jots tnimaadyoo:

—Meets israelit jaa'y, jade'en mjapaat'atyidi jots meets jawyeen myiktukmado'ot ja Dios kyajpxy; ka'ats meets ja xkupokwa'andi, jade'en nugo mwa'andi jots ka' pyaat'atyidi jots ja Dios yoy'ajtin xkupokjiyidit, jam oots ne'egi nojkx ngajpxwa'kxy ma jaty ja jaa'y

kyaisraelitjaa'yidi. ⁴⁷ Kumi jade'en oots ja nwindson'ajtim to x'ane'emy ku yide'en wyaani:

To me nbikta'aky jots ots nogyajpxy n'oy'ayuujk xukmado'ojit tuki'iyi ja naxwiinait jaa'y,

jots xnijawidit sudso'ampy nitso'ok'attit.

⁴⁸ Xjats ku doon jade'en tmadoodoo pon ka'israelit jaa'dyi, winets ja yjanchxondaktoo jots nawya'aniidi kudam ja Dios kyajpxy janch'oy; jots niduki'iyi ja' tmibokxtoo pon wyinaty ja Dios koom to tpikta'aky, jots niijuuni xooow ja y'anmija'win kyawindigoodyit.

⁴⁹ Jade'en idoon jam ojts yikajpxwa'kxy ja Dios kyajpxy ma jaty ja kajp jam.

⁵⁰ Xjats ja israelit jaa'dyi ojts moot tkajpx'oyidi winaagin ja yaa'dyokj midi ja kajp tnitanaadyip, jots moot nayide'en ja toxyokkti midi ja kajp jaa'y windsokjiyidip jots midi ja israelit jaa'y tpaduujnidip ja yja', ja'ats ja kajp jaa'y yik'ambokttoo, xjats ja Pablo ja Bernabe ojts yikjemandi yiktedundi kunim ja tyikpidsomdoo ja'abi etjotp. ⁵¹ Winets ja Pablo moot ja Bernabe twinaptoo ja pu'ux jam tyekyoxp, jots jade'en ttuk'e-jxtit ku jade'embii jaa'y ja tka'oyjawidi, winets jam nojkxnidi ma ja kajp txooowi Iconio. ⁵² Xjats ja Jesus yjanchja'wibi pon jap Antioquia tyandoo, janch ejtni xoni ja najjawiyyidi ku wyinaty to tyatokiyidi ja Espiritu Santo.

Sa yajttoo sa kyubajttoo ja Pablo ja Bernabe jam Iconio

14 Ku ja Pablo ja Bernabe jap yja'ttoo Iconio jots jam tyokkidoo tsaptokjotp, winets ojts kyajpxwa'kxti mok'ampy jots may tpabokttoo, nayide'en ja israelit jaa'y jots may pon jaty jam wyinaty midi' ka' yisraelitjaa'yidi. ² Xjats ja israelit jaa'y pon tkababoktip ja Dios kyajpxy, ja'ats t'agajpxidoo pon ka'israelit jaa'dyi jots ja tyikwinmaamyatni ja

jaa'y pøn ja Jesús tjanchja'widip. ³Paty ja ojts tyaa'nidi jeky'ampy ja Pablo møøt ja Bernabé, jøts ku ojts møk tkajpxwa'kxti sa ja Dios Teety ttamidsøjky ja naxwii'niit jaa'y, winets nay ja' myøk'ajtin møøjyidip jøts milagri'ajtin ttu'undit jøts nayide'en ja ejxpajt tpikta'aktit, paty ja'agøjxp ojts yiknijawi kudam ja yjanchi midi ja kyajpxwa'kxtip, jøts kudam ja Dios Teety xjanchøjkyindi. ⁴Jøts ja kajp jaa'y ka'ap ja wyinaty tu'ugyi ja wyinmaa'ndyi, jam wyinaty ja israelit jaa'y yja' jøts ja Jesús yja'ami. Majtsk jøøjp jap wyinaty ja wyinmaa'ndyi. ⁵Jøts ja israelit jaa'y kajpxy tundøø møøt pøn ka'ap y'israelitjaa'yidi jøts ñøjktøø ma ja kudunktøjk, jamts tkajpx'øydøø møøt ja kudunk jøts tmi'ambøjktøø tpaga'atswidetwa'andøø ja Pablo møøt ja Bernabé. ⁶Kuts ja Pablo ja jade'en tniija'widøø møøt ja Bernabé, xjats ja kyaknøjktøø jam Listra jam Derbe, jade'en ja kajp xyøøw midi jam Licaonia etjotp tandip, jøts wine'enin ja abikyajp jam ni'awidity midi jam abiky etjopti, ⁷jamts ja tkajpxwa'kxti ja Dios y'øgyajpxy y'ø'yayuujk midi xyiknitso'ok'ajtindip.

Ku ja Pablo jam Listra yika'ljch

⁸Nay jam ma ja kajp txøøwi Listra, jamts wyinaty chøøni tu'uk ja yaa'dyøjk pakma'at midi wyinaty niwine'enin kyidyimyø'øpy, tyimyjade'en idøøn ja kye'jxy. ⁹Jøts ja pakma'at jaa'y myadøøpy ja' tuki'iyi pøni sa ja Pablo tyikwa'añ, winets ja Pablo twin'ijxy ku yjawi t'ajot'aty ja pakma'at jaa'y ja Dios ku cho'okwa'añ. ¹⁰Winets ojts møk tjanchmigajpxy jøts tnimaay:

—Tatani yø mdeky tiy.

Jøts ja yaa'dyøjk wya'kukøø tukwo'onji'igyí xjats jade'ení yø'øbyijky. ¹¹Jøts ja mayjaa'y t'ejxtøø ku ja Pablo

jade'en tyiktsøøjky, winets ja jaa'y yjanchwangaktøø jøts wyandøø:

—iTø namajtsk ja Dios xjanchnigi-daajkyindi nayide'en ejxim adøm njaa'y'ajtyim!

Tum ja Licaoniit ayuujk kyajpxtip.

¹²Xjats wyandaktøø ku Bernabé ja' Dios Júpiter, jøts ja Pablo Dios Mercurio, ja'agøjxp ku ja kya'amay.

¹³Xjats ja teety midi jam tump Júpiter chaptøjkjotp kajp'am, ja'ats ojts tyiknijky ja tsakaa namajtsk janch xøxy janch pijyi ma ja Pablo møøt ja Bernabé jam wyinaty; yjanchtawindsø'øgiwyandip ja tsakaa, tyamiyoxwandip ja tsakaa kitu'uk. ¹⁴Ku tniija'widøø ja Jesús kyudanaabyi ja Bernabé ja Pablo jøts yjotmay'oo'kpøknidøø, jøts ja wyet tkøø'tstøø waani ja'agøjxp ku jade'en yikwindsø'øgidi ejxim ja Diosin, winets tyøjkidøø mayjaa'y agujkp jøts møk yide'en wyandøø:

¹⁵—iMigu'uktøjkti! ¿Tiku jade'en m'adø'tstí? Pø nay jaa'yts øøts ejxim meedsin, yø' øø nnimimpy jøts mee ndukmado'ot jøts xmajtstu'tuttit yø'øbi tunk, ka' yø tyuñ. Pabøjkidi Dios yja' pøn jujky'ajtp, pøn tuki'iyi tyik'øyiíiñ ja tsajp jits ja naajx jøts ja mejy, tuki'iyi midi ya naxwiiñ ejtp. ¹⁶Kuwani Dios Teety yujy'aty ku ja naxwii'niit jaa'y ojts y'ø'y'adø'tstí kya'ø'y'adø'tstí. ¹⁷Ejtp idø'øn ja Dios Teety ja ejxpajt tjayaky, jøts jade'en yiknijawit pøni pøn idø'øn ja' ku ja janch'øy. Ja'agøjxp idø'øn ja tuu tkejxy, jøts pyidsimy ja moojk ja xøjk midi adøm ndajujky'ajtyim, jøts ejtni xoni nnayja'wandit.

¹⁸Øy idø'øn ja mayjaa'y møk yjayikni-maadyi, ka' pøn tmadøøy, kuwani ty-imyik'ookwa'andi ja tsakaa jøts ja Pablo møøt ja Bernabé jade'en yiktawindsø'øgiwya'andi ejxim ja Diosin.

¹⁹Winets ja israelit jaa'y winaagin jam choo'ndøø Antioquía jøts Iconio,

jøts jap yja'ttøø Listra ma ja Pablo møøt ja Bernabé wyinaty. Ja'ats idø'on ja kajp jaa'y t'agajpxidøø, winets ja kajp jaa'y y'ambøjktøø, jøts ja Pablo yikxon tsaagatstøø. Tyimwyandip idø'on ja jaa'y jøts ku dø'on ja wyinaty tø ttyimyk'ookti, winets ja t'ukpawejt-snidøø, jøts ja kajp pa'am tyiknøjks-tøø. ²⁰ Winets ja jam ñamyujkidøø Pablo wyindump pøn tjanchja'widip ja Jesús, xjats ja Pablo pyidi'jky jøts wyimbijty jadigojk nay jam kajpjotp; winets kyim-jabom choo'ndøø møøt ja Bernabé, jøts ñøjks-tøø ma kajp txøøwi Derbe.

²¹ Winets jam ojts tkajpxwa'lxkti sud-so'ampy ja Jesús xyiknitso'ok'ajtindit, ma ojts ñamayidi pøn ja Jesús yja' tmibøjktip, jøts ja Pablo ja Bernabé wyimbejtøø ma kajp txøøwi Listra, Iconio jøts nayide'en Antioquía. ²² Ku ja Pablo møøt ja Bernabé jam yja'ljty tu'uk tu'uk ja'abi kajp, winets tkajpxjot'amøjkidøø pøn jaty ja Jesús yjanchja'widip, jøts ku Jesús yja' tu'ugyi tpaduujnidit, nayide'en yiknimaadyøø kuwani ja ayo'on yikpaaty ku jap ndøkiwya'anint ma Dios kyutujk, midi ja naxwii'ñit jaa'y ja tyanitanaapy. ²³ Jøts ja Pablo møøt ja Bernabé nayide'en tpiktaktøø ja møjaa'dyøjk ma jaty ja tsaptojck wyinaty, jøts ku ja wyinaty tø Dios'ajot'atti tø y'ayuu'atti, winets ja Dios ja ttagødøjkidøø jøts kyunuu'kxidit, pø tøxi ja wyinaty tjanchjawidi.

Ku ja Pablo møøt ja Bernabé yja'ljty jadigojk Antioquía jam Siria etjotp

²⁴ Xjats ku ja ñajxtøø jam Pisidia etjotp, jøts ja yja'ljtøø jam Panfilia etjotp. ²⁵ Ojts ja tkajpxwa'lxkti ja Dios kyajpxy jam Perge kajpkøjxp, jødsnim ja ñøjks-tøø jam Atalia. ²⁶ Jamts ja ttatøjkidøø barki jøts ja ñøjks-ti Antioquía, jam kajpkøjxp ma ja wyinaty tø yikugajpxaagidi tø yikunuu'kxaagidi,

jøts Dios ja kyunuu'kxidit ku ja wyi-naty jade'en ja tyunk tyiktso'onda'akti midi ixyam wyinaty tø tyik'abajtiñidi. ²⁷ Jøts kuts ja jam Antioquía kajpkøjxp yja'ljtøø, winets ja jam tnankñamyujkidøø pøn jaty ja Jesús tjanchja'widip jøts ja ttamimadyakøjxtøø sa jaty Dios ja wyinaty tø yikjatyidi yikubetyidi ku ja kyunuu'kxyidi, jøts ja nayide'en ttami-madyaktøø sa Dios wyinaty tø yik'awajtsxiyidi nøø' tuu' pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts ja nayide'en ñits'ok'attit ku ja tjanchjawidit ja nwindson'ajtim. ²⁸ Xjats ja Pablo jøts ja Bernabé jam jeky tyaa'nidøø, jeky tmøøtaa'nidøø ja jamit jaa'dyi pøn tjanchja'widip ja Jesús.

Ku Jerusalén ñamyujkidøø ja møjaa'dyøjk

15 Nay ja'abi tiempi winaagin ja jaa'y choo'ndøø jam Judeit naxjotp jøts ñøjks-tøø ma ja kajp txøøwi Antioquía, jam tta'awanibøjkidøø ja jaa'y pøn wyinaty ja Jesús tjanchja'widip, jøts tnimaadyi ku ja yaa'dyøjk kuwani yikmo'odit ja ejxpajt ñe'kxkøjxp sami Moisés jekyip tyikyø'y ja y'ana'amin, winets ja jade'en yiknitso'ok'atidit ja Dios. ² Winets ja Pablo møøt ja Bernabé møk'ampy ojts møøt ñagyajpxyidi ja jaa'y, jøts ku ka' jade'en y'øyi yø'øbi winmaa'n. Winets ja Pablo ja Bernabé yikpiktaktøø møøt winaagin ja jaa'y jøts jam ñøjks-tit Jerusalén, jamts tjaak'atskajpxøyidit ja'abi winmaa'n møøt ja'adi pøn jaty ja Jesús kyudanaabyi'ajtpy, jøts møøt ja møjaa'dyøjkti pøn jaty jam møjaa'y'ajttip tsaptojckjotp.

³ Xjats kyajxtsoo'niyidøø ja janchja'wibidi jam Antioquía, xjats choo'ndøø jøts jam ñaxti ma ja et txøøwi Fenicia jøts Samaria. Jamts tñigajpxtøø tni-madyaktøø, jøts ku namay ja jaa'y wyi-naty tø tmajstutnidi ja møjaa'chinaa'yin pøn jaty ka'israelit jaa'dyi, jøts tpabøjck-

tøø tu'ugyi ja Dios yja'. Xjats ja yjanchx-ondaktøø ja myigu'uktøjk ku ja jade'en tñija'widøø ja'abi ayuujk.

⁴Kuts yja'ttøø ja Pablo møøt ja Bernabé jam Jerusalén, winets ojts kyajpx-pøø'kxyidi ja mayjaa'y jøts ja Jesús kyudanaabyi møøt ja møjaa'dyøjkti. Xjats ja tñigajpxti tñimadyakti sa ojts ja Dios møk tyukpudøkiyidi pøn ka'israelit jaa'dyi. ⁵Xjats winaaagin ja fariseit jaa'y pøn wyinaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, wya'kukidøø jøts wyandøø:

—Kuwañi yø tpaduujnidit Moisés kyutujk pøn ka'israelit jaa'dyi øy yø Jesús yja' yjayikpaduñ, jøts kuwañi ejxpajt yikmo'odit ñe'kxøjxp.

⁶Winets jadigojk ñamyujkidøø ja Jesús kyudanaabyi jøts ja møjaa'dyøjkti sudso'ampy yikajpxwimbett yik'adso-jimbett. ⁷Tø wyinaty jeky tkajpx'øyidi, jøts ja Pedro tyanaagyukiyiñ jøts tñimaay:

—Meets migu'uktøjkti, mee mñija'wip jøts ku øts ja Dios jekyip xwiwich, jøts øts ndukmado'ot ja jaa'y pøn ka'israelit jaa'dyi, sudso'ampy ja nwindson'ajtim xpojkipmaa'kxindit jøts ja tñibøktit.

⁸Wa'ats ja Dios t'ixy sa jadu'uk jadu'uk nwinmaa'yindi, jøts yide'en'ampy yikni-jawi ku Dios ja tø kyupikyidi ja'abi jaa'y, ku tø tyuktatøkiyidi ja y'Espíritu Santo nayide'en ejxim adøm ojts xmø'øyim ja kunuu'kxin. ⁹Ka'ap ja Dios pøn ttsøky tkatsøky, tyumkupijky ja' wan tponi, ka'ap ja t'ixy wan pøn t'israelitjaa'yi uk wan pøn tka'israelitjaa'yi, patyts ja nayide'en tø yikpojkipmaa'kxti pøn ka'israelit jaa'dyi ku ja tø tjanchjawidi.

¹⁰Migu'uktøjkti, ¿tiku xmimaydi xmidajti pøni sa ja Dios tø tpikta'aky, jøts ja' xapaatti pøn ja Jesús tjanchja'widip? ¿Tiku kawinaak winmaa'ñ xaguwaanidi? Nika'ats adøm ja ka'pxy n'ukpaduu'na'andi, ni ja n'apteety'amøj adøm ja ka'pxy tø tka'ukpaduunidi. ¹¹Pø ka'axi jade'en y'øyi, njanchja'wa'amp

adøm ja' ku ja Jesús xyiknitso'ok'aj-tyindi kyø'ømdsøky, nayide'en sam ja' pøn ka' y'israelitjaa'yi.

¹²Xjats niduki'iyi y'amongøxtøø, jøts tpatmadoodøø ku ja Pablo jøts ja Bernabé tñimadya'akti sa ja Dios møk pyudøjkiyidøø, ku ja myilagritundi jøts ja Dios y'ejxpajt tpaduujnidøø ja' y'etjotpti pøn ka'israelit jaa'dyi.

¹³Ku ja Pablo jøts ja Bernabé kyajpx'abaajttøø, jøts ja myigu'uk midi Jacobo txøøw'ajtmip, ja'ats waan:

—Meets migu'ukti, ukmadowdi waani: ¹⁴Tø ja Simón Pedro tñanigajpxy sudso'ampy ja Dios tø tmø'øy ja may'ajt myiduk'ojk pøn ka' y'israelitjaa'yidi, jøts ku ja Dios ja nayide'en t'u'nk'aty t'una'jk'aty ja'abi jaa'dyi. ¹⁵Kuwañi ixyam jade'en yjaty kumi jade'en ja Dios kyugajpxy ojts tjaadyañ, ku ja Dios yide'en wyaañ:

¹⁶Wimbejtkojmip øts jadigojk, jøts nbiktat'akt nayide'en sam y'ijty ja David tjagyepy ja kutujk;

jøts øts nja' niduki'iyi xpaduujnidit pøn ka'israelit jaa'dyi,

¹⁷jøts niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'dyi pøn jaty ø nja'ajtpy.

¹⁸Jade'en idø'on wyaañ ja nwindson'ajtim Dios, pøn tyukniija'wiyiñ yø'øbi winmaa'ñ jekyip.

¹⁹Xjats ja Jacobo tjaaknøjmi ja jaa'y jøts wyaañ:

—Ka' nugo xmigajpxtit pøn ka'ap y'israelitjaa'yidi, pøn ja Jesús yja' tu'ugyi tpadunwajnidip, pøn tø tmajstutnidi ja myøjaa'chinaa'yin.

²⁰Øy'ajtp ja nøky ngajxindit, jøts ja'ayi ndukmadoo'indit jøts kidi ja ttsu'tusti midi ja tsamaxan yiktawindsø'jkkip, jøts nayide'en ka'ap ja ñiyaal'y ñidø'øxy ñabyøjkxidit, jøts nayide'en ka'ap ja jiyujk tsu'uch ttsu'tustit midi ka' tyaxy, jøts midi yuktsumy'oo'kp, jøts nayide'en ka'ap ja ni'jpy tjøø'kxtit.

²¹Wan yø'øyi, pø jaayimts ja Moisés

kyutujk xyumiyikajpxwa'kxy, ti magajp ja kya'ukyiknigajpxy ma jaty ja tsaptøjk jam, ejtpts ja yiknigajpx'ity winboo'kxin xøøw.

²² Winets ja Jesús kyudanaabyi møøt ja mõjaa'dyøjkti jøts niduki'iyi pøn jaty tjanchja'widip ja Jesús, jats ñawyiwewjtsidi namajtsk ja jaa'y pøn tmøødidøø ja Pablo jøts ja Bernabé jam Antioquía. Ja'abi jaa'y midi yikwindsø'jkiy'e-jttip, tu'uk txøøwi Judas Barsabas jøts jadu'uk txøøwi Silas, ²³ ja'ats tminøjkxtøø ja nøky jøts yide'en ja nøky wya'añ:

“Øøts idø'on ja' pøn jaty ja Jesús kyudanaabyi'ajtpy, møøt ja mõjaa'dyøjkti jøts niduki'iyi ja nmøøtjanchja'wibidi, øøts idø'on ja kajpxpoo'kxin nguejpxy, ngajpxpoo'kxpy øøts niduki'iyi ja nmøøtjanchja'wibidi pøn ka' y'israelitjaa'yidi, pøn jam tsinaadyip Antioquía, jøts jam Siria, jøts nayide'en Cilicia. ²⁴ Tø øøts nnijawi ku winaagin ya'it jaa'y ojts ñøjkxti ma meets jam, jøts ojts nugo myikwinmaamy'a'adyidi, ku jade'en mni'i'mxyidi jøts ku kuwani ja mixyuna'jk yikmo'odit ja ejxa'an ñe'kxkøjpx, jøts ku kuwani ja Moisés kyutujk xpaduujnidit. Migu'uktøjk, kidi øødsipts ja jade'en ngajpxmyøøpy. ²⁵ Paty øøts yikxon ngajpx'øyi, jøts øø nbikta'aky namajtsk ja kugajpxy midi mee m'ats'ejxyip, ja'ats myøødidip ja Pablo jøts ja Bernabé pøn øøts ndsøky'ajtpy, ²⁶ jøts pøn tø tyimñadyamiyoxiyi amumjoojt ja nwindson'ajtim Jesús. ²⁷ Ya'at øø nguejpxy midi txøøw'ajttip Judas jøts Silas, jøts møøt m'ukmadya'aktit jøts mdukmadowiyidit ya'at tuki'iyi. ²⁸ Tø ja Espíritu Santo t'øyjawi, nayide'ents øøts, jøts ka'ap meets mayjøøjp ja winmaa'ñ nmø'øy, øy ku ya'at xpadu'undit: ²⁹ ka' xtsu'utstittidi midi ja tsamaxan tø yiktawindsø'øgi; jøts nayide'en ka'ap ja ni'jpy xjøø'kxtit, ka' xtsu'utstittidi nayide'en o ti jiyujk midi

yiktsumy'oo'kp, nayide'en ka'ap ja mniyaa'y mniidø'øxy mnabyøjkxidit. Pøni mbadundip yø'øbi winmaa'ñ, tsuj mduu'baattit meets jade'en. Yø'øbi ana'amin øø nguejpxy, Dios mgunu'u'kxidip.”

³⁰ Xjats choo'ndøø ja kunøky jøts ñøjkxtøø jam Antioquía. Winets ñamyujkidøø ja jaa'y pøn ja nøky yiktanigaxtip jøts yikmøødyøø. ³¹ Ku ja tpa'ejxtøø, jøts yjanchxondaktøø ku jade'en ja winmaa'ñ yikmo'odi. ³² Kumi yjajttip wyinaty nayide'en ja Judas ja Silas sudso tkajpxwa'kxidit ja Dios kyajpxy. Xjats ttukja'gyukidøø, jøts ja janchja'wibidi yjanchxondaktøø ku ja jade'en kyajpxjot'amøjkiyidi. ³³ Ku jap waani y'uktaa'nidøø, winets ojts tja'ukminawya'kxyidi ja myigu'uk, ojts ja y'ukmø'øñiyidi ja kajpxpoo'kxin jøts ja Dios kyunuu'kxidit, jøts nay jam wyimbejti ma jam choo'ndøø. ³⁴ Xjats ja Silas wyinmaay, winets ja jam tyaañ. ³⁵ Nayide'en ja Pablo jøts ja Bernabé jap tyaandøø Antioquía, namay ja myigu'uktøø møøt, yik'ixpøjktøø tkajpxwa'kxtøø ja Dios kyajpxy.

Ku ja Pablo myimajtsk ojk chøø'ñ kajpxwa'kxpi

³⁶ Tø wyinaty ja tiempi waani ñaxkojmi ku ja Pablo tnimaay ja Bernabé, jøts wyaañ:

—Wan tjaa'myim jadigojk jam magyajp ma jaty ja Dios kyajpxy tø nmiwidijtyim, jamts nmigu'uktøjk n'ats'ejxint sa jam yjatti kyubatti.

³⁷ Xjats ja Bernabé twaawa'añ tu'uk ja jaa'y pøn txøøw'ajt Juan Marcos; ³⁸ ka'ats ja Pablo ja twinjawi jøts ja' tmøødit, kumi tø ja jam wyinaty t'ukyik-tañ ma et txøøwi Panfilia, ka'ap ja wyinaty tyikyø'øy ja Jesús kyajpxy. ³⁹ Xjats ñagyajpxidi jeky ja Pablo møøt ja Bernabé, ka' ja wyinmaa'ñ y'uknabyajtniyidi jøts jade'enñ ñawya'kxinidyøø; winets

ja Bernabé tmøødiyii'n ja Marcos, jøts tyøjkidøø barkijøtpy jøts ñøjkxti ma et txøøwi Chipre, ⁴⁰ xjats ja Pablo ojts twaaji'iky ja Silas. Jøts ja janchja'wibidi ñimaajiyøø: "Nøjkx møøt ja Dios, Dios mgunuu'kxidip." ⁴¹ Xjats ja choo'ndøø, jøts ñajxtøø ma et txøøwi Siria jøts Ciliacia. Jamts tkajpxjot'amøjkidøø ma jaty ja tsaptøjk jam wyinaty.

Ku ja Timoteo tjamyøøt'ajty ja Pablo møøt ja Silas

16 Xjats jam yja'ttøø ma kajp txøøwi Derbe jøts Lистра. Jamts tpaat-tøø tu'uk ja janchja'wibi, Timoteo ja xyøøw. Ja tyaak, israelit jaa'y ja' jøts yjanchja'wip ja Jesús ja'; jøts ja ty-eety, griegit jaa'y ja'. ² Ja mixy Timoteo janchtsojkip ja janchja'wibidi pøn jap wyinaty tsinaadyip Lистра jøts Iconio. ³ Xjats ja Pablo tmøødiwya'añ ja Timoteo jøts pyudøkiyit, jøts ja Pablo wyinmaay jøts ku kuwani jawyeen yikmo'ot ja ejxpajt ñe'kxkøjpx, jøts kidi y'ejxma'adyidi ja israelit jaa'y ku jam yja'attit ja' y'etjotpti, wa'lats ja wyinaty tñijawidi ku ja Timoteo tyeety ka' y'israelitjaa'y. ⁴ Xjats choo'ndøø ñajxtøø ma jaty wyinaty ja kajp jam. Jamts tni-gajpxti tñimadya'akti ja janchja'wibidi, jøts t'uktukmadoodøø ti jaty wyinaty tø tkajpx'øyidi ja Jesús kyudanaabyi møøt ja møjaa'dyøjkti jam Jerusalén, jøts sudso'ampy ja jaa'y øy tsuj yjaa'y'attit pøn ka' y'israelitjaa'yidi. ⁵ Xjats tu'ugyi ja wyinmaa'n tpiktaknidøø amumjoojt ja janchja'wibidi, mayi'adøstip ja jabom jabom.

Ku ja Pablo ojts t'ixy agumaa'yjøtpy tu'uk ja Macedoniit jaa'y

⁶ Xjats ja Pablo møøt ja Silas jøts ja Timoteo choo'ngojmidøø, jøts kumi ka'ap ja Espiritu Santo ojts tyikutuky jøts jam ñøjkxtit kajpxwa'kxpi ma et jam txøøwi Asia, winets jam ñajx-

tøø ma et txøøwi Frigia jøts Galacia, ⁷ jøts jam yja'ttøø tsawa'an'am ma et jadu'uk txøøwi Misia, jam wyinaty yjatøkiwya'andi ma et jadu'uk txøøwi Bitinia, nika' ja Espiritu wyaañ jøts jam tyøkidit. ⁸ Winets ttayø'øñaxti yøñ'ampy ja Misia y'et ñaajx, jøts jam kyidak-tøø jam mejy'am ma tu'uk ja kajp txøøwi Troas. ⁹ Jamts ja Pablo koots twingumaay tu'uk ja Macedoniit jaa'y, windanaajyip tam ja jaa'y jøts yjanchminuu'kxa'agiyi, jøts ñii'mxyi: "Tun ja may'ajt, nax jam ma ja Macedonia et, pudøjkik øøts." ¹⁰ Xjats ku ja Pablo jade'en kyumaay, winets øø nnay'a'ejxyøø jøts øø ndsøø'n. Øts idø'on Lucas pøn ya'at nøky tjaapy, øts idø'on ja nayide'en nmøøtsøø'n, jøts øøts ojts nniykxy jam Macedoniit etjotp. Nja'gyujkip øøts wyinaty ku øøts ja Dios xwaadsøy, jøts øøts jam nøjkx ngajpxwa'kxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xyiknitso'ok'ajtindip.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo møøt ja Silas jam Filipos

¹¹ Winets øø ndøjkxyii'n barkijøtpy, jøts øø tiy nniykxy jam mejy agujkp ma ja naajx lii'nim txøøwi Samotracia, jøts kyimjabomnim øøts ja mejy ndanajxy jøts øøts jam nja'ljty Neápolis. ¹² Jam øø ndsøø'n tekyjøøm, jøts øø nniykxy ma kajp txøøwi jadu'uk Filipos, ja' midi ja romanit jaa'y køøøm pyiktaktøø. Møj kajp idø'on ja', nima ja kajp jam jade'en wingon kyamøji. Jam øøts kawinaak xøøw n'uktaa'niyyii'n. ¹³ Jamts øø ngajpidsømnaa poo'kxin xøøw et, jøts øøts jam nniykxy møj nøø windump ma ja jaa'y kuwani ejtp ñøjkxti Dios'ajot'ajtpi. Jamts øø n'ix-aaiky, xjats øø ndukmadøøy ja Jesús kyajpxy ja tø'øxyøjkti pøn jam wyinaty tø ñamyukyidi. ¹⁴ Jamts ja tø'øxyøjk pøn txøøw'ajtp Lidia, pøn tsoo'mp jam Tiatira kajpjotp; wetoo'kk ja tyunk'a-

jtpy, tum ja øybi tsuu'nk wet idø'on ja tyøø'kpy. Ja'ats idø'on ja Dios tjanch'a-jot'ajtp, jøts nwindson'ajtim ja yikwin-maa'nbyaajtiyøø jøts tjanchjawit sa jaty ja Pablo wyaan. ¹⁵ Xjats ojts ñobety møøt ja myigu'uk, winets øø xminuu'kxaajky jøts wyaan:

—Tundi may'ajt jaa'mindip øts ndøjkjøtpy, jap m'atsja'ada'aktit põni mjanchwamp meets jøts ku øts nwindson'ajtim kyajpxy tø njanchpaduujniyi.

Xjats øø kuwani xyiktaan.

¹⁶ Winets yide'en yjajty ku øø wyinaty nniikxy ma jaa'y jam Dios'ajot'atti, xjats øø nminabyajtiyi tu'uk ja kiixy midi wyinaty ximaapy, ja miku' wyinaty myøøt'ijtpy, ane'emy idø'on ja y'lity. Ku ja jade'en myiximay janchnimeen-byøjkiyip ja wyindsøn ja' põn ja y'ijty ana'amiiyp. ¹⁷ Ja'abi kiixy øø xpawide-jtøjkiñaa, xjats ojts møk yjanchwa'an jam mayjaa'y agujkp:

—Ya'atpi jaa'y møk tjanchmidundip ja Dios midi jap tsajpjøtpy, yø' tkajpxwa'kxtip ja Dios kyajpxy sa ja xyiknitso'ok'ajtindit.

¹⁸ Ku jade'en pyawidejtiyidøø kawinaak xøow, xjats ja Pablo møk y'adsipyiyi jøts t'ejximbijty, jøts tnimaay ja miku' midi ja kiixy wyinaty myøøt'ajtpy:

—Jesús myøk'ajtingøjxp mets miku' majtstu'ut yø kiixy. ¡Pidsøm!

Xjats ja miku' tmajtstuupty nay jatyi.

¹⁹ Ku ja kiixy ja wyindsøn tja'e-jxnidi ku tø ja wyinmaa'n tyigatsni, ku ka'ap ja kiixy y'ukmeenbyøjkni, winets ja Pablo jøts ja Silas yikmat-støø, jøts yiknøjkxidøø kudunk wyindump jam mõj maayjotp. ²⁰ Ku jam yik-jaj'tidøø tiidyumbi wyindump jøts ja tnimaadyøø:

—Ya'at jaa'dyi, israelit jaa'y yø'ødi, møk øøts xjanch'adsipy ya kajpjøøpty, ²¹ ku ja kyø'omdsinaa'yin øøts kuwani xukpadunwa'an midi øø

ka' njanchjagupøkwa'an, jøts ja'abi tsinaa'yin ka'ap øøts ja nnijawi. Abiky øøts, romanit jaa'y øøts.

²² Xjats ja mayjaa'y yjanchpidø'køjxtøø, jøts ja tiidyumbidøjk t'ana'amdi ja jaa'y jøts wan tyiknijandi tyik'ixjandi, jøts wan ja nawyopi t'ukupøkti namajtsk ja Pablo møøt ja Silas. ²³ Xjats ku yikwojpa'abaajtidøø, winets ja tyiknøjkxtøø puxøjkjøtp, jøts ja t'ana'amdi ja puxøjk adsinaabyi jøts tnimaadyi jøts waani ttiymjaty'ejx'etit. ²⁴ Ku ja puxøjk adsinaabyi jade'en ojts yik'ane'emy, winets tyiktøjkiyii'n jøts kawinaak puxøjk'aaw ojts tyiknaxy, jødsnim ojts yikni'agiiby-atti jam okp. Ku jade'en jam yikpiktaktøø, winets ojts ja kipy yiktanaxkø'ødi ja tyeky kadeni møøt.

²⁵ Xjats ja Dios'ajot'ajttøø jøts t'øødøø ja Dios kyajpxy jap puxøjkjøtpy, møk ja Dios ja tja'myajtstøø. Tsuu'miwyamp wyinaty ku ja Dios jade'en t'ajot'ajttøø, jøts ku ja myibuxøjk jaa'y ja nugo pyatmadøyidi. ²⁶ Xjats ku chuu'miyii'n, winets ja ujx møk yjanchmiiñ, winets ja puxøjk møk yjantyimy'adiijch. Jøts ja puxøjk'aaw tuki'iyi y'axetutkøjxnaa, jøts ja puxøjk jaa'y pyaktsum nayide'en wyinaakøjxtøø. ²⁷ Xjats ja puxøjk adsinaabyi ojts ñiwijy, jøts ja t'ejxpaajty ja pyuxøjk'aaw jøts kudam ja wyinaty tø y'awatskøxni, xjats ja jade'en wyinmay tø ja puxøjk jaa'y tijy pyidsømgoxnidi, winets ja yønchujx ja tju'jty jøts ja kø'øm ñanky'ookwa'añiyi. ²⁸ Xjats ja Pablo ojts t'ejxpaaty ja puxøjk ejx'ejtpi ku ja wyinaty jade'en ñadyunwa'añiyi, xjats tnimaay:

—Kidi jade'en mnadyuñiyi, ka'ap øø ngue'eky, tum ixyp øøts niduki'iyi.

²⁹ Xjats ja puxøjk ejx'ejtpi t'amidøø ja jaj jøts ja ojts pupty tyøki jap puxøjkjøtpy. Xjats ja yjanchmibejpni jøts ja ojts ñagyuxendya'agyi jam Pablo tyekyjø'øm jøts ja Silas. ³⁰ Xjats ja

tyikpidsiimy jøts tyiktiiy, yide'en ja tniimaay:

—Migu'ukti, ¿ti ø ndu'ump, sudso'ampy ø nnitso'ok'att?

³¹ Xjats ja Pablo møøt ja Silas ojts t'adsojimbetti, xjats tniimaadyøø:

—Møjawi amumjoojt ja nwindson'ajtim Jesucristo, jøts myiknitso'ok'atiyidit niduki'iyi møøt ja m'u'nk møøt ja mnið'øxy.

³² Xjats ja Pablo jøts ja Silas ttukmadoodøø ja Dios kyajpxy ja puxøjk adsinaabyi møøt niduki'iyi pøn jaty ja jam wyinaty tyøjkjotp myøøtsinaapy. ³³ Nay jatyits ja puxøjk adsinaabyi tyikwajtsøø ja Pablo jøts ja Silas chaachi, winets ñøjkxtøø nøbajtpi niduki'iyi møøt ja y'u'nk jøts ja ñidø'øxy. ³⁴ Winets ja puxøjk adsinaabyi twaay kaabyi jap tyøjkjotpy, janch øy janch tsuj wyinaty ñayja'wiñidi niduki'iyi møøt ja y'u'nk ja ñidø'øxy, kumi tø ja wyinaty ja Dios tjanchjawidi.

³⁵ Xjats kyimjabom'ajty, winets ja tiidyumbidi ttaniguejxy ja kyugajpxy ja puxøjk adsinaabyi, jøts ku ja' tyikutuky jøts tyik'awa'atspidsømnit ja Pablo jøts ja Silas. ³⁶ Xjats ja puxøjk ejx'ejtpi tniimaay ja Pablo:

—Tø n'atsyik'ane'emy, ja tiidyumbitøjk kø'øm ja kyajpxy tkajxtip jødsik meets jadi'iñi nyikpidsømnit; nøjxknidits jotkujk, tø mee m'awa'atspidsømni.

³⁷ Xjats ja Pablo ka' tkupiky, winets tniimaay ja kugajpxy:

—Nayi romanit jaa'y øøts, tiku øøts jade'en nyiktuñ jøts ku øøts jade'en mayjaa'y agujkp nyikwøpy, nika'ap øø nyiktiidyuñ jøts jaty øø nugo nyikpik-ta'aky puxøjkjotpy; ¿sudso'ampy øøts ndejint ayu'uch jadi'iñi nyikmajtstu'utwani? ¡Ka' y'øyi! Wan ja kø'øm tmendi ja tiidyumbidi jøts øøts xyikpidsø'ømt.

³⁸ Jøts ja kugajpxy wyimbejtnidøø, jøts ttukmadoodøø ja tiidyumbi sa ja

Pablo ja kajpxy t'adsojimbijty, winets ja tiidyumbi yjanchø'økiñidi ku tni-ja'widøø jøts kudam ja Pablo jøts ja Silas nayide'en romanit jaa'yidi. ³⁹ Winets ja kudunktøjk tñinøjkxtøø t'atminuukx-aktøø ja Pablo møøt ja Silas. Xjats tyikpidsømdøø jap puxøjkjøøjty, jøts møk tniimaadyøø:

—Tun may'ajt pidsømdi ya waani kajpjøøjty.

⁴⁰ Xjats ja pyidsømdøø puxøjkjotpy, jøts ñøjkxti ma ja Lidia tyøjk, jamts ja tminabyajtidøø ja myøøtjanchja'wibidi, kuts ja tkajpxjot'amøjkidøø, winets ja choo'nidøø.

Ku ja Tesalonikit jaa'y yjanch'ambøjktøø

17 Xjats ku jam choo'ndøø, jøts ñax-tøø ma kajp txøøwi Anfiópolis jøts nayide'en Apolonia, majtsk ja kajp ttanaxtøø jøts jam yja'ttøø møj kajpjotp midi txøøw'ajtp Tesalónica, jam wyinaty ja tsaptøjk. ² Winets ja Pablo tyøjkidøø kajpxwa'kxpi jam tsaptøjkjotp, sayim ja ttuñ øy madsoo ma jaty ja wyidity, tigøøk samani jam tyik'ixpijky ja jaa'y wimboo'kxin xøøw. ³ Yide'en ja ojts ttuk'ixpiky pøni sa ja Dios Teety kyajpxy ojts yikjaadyañ, jøts kuwani mye'ent ja yiknitsokpi, jøts kuwani y'ayo'ombaaatt jøts y'oo'kimbaatt, jøts kuwani yjujkyøkt jadigojk. Yide'en idø'on ja wya'añ:

—Jade'en ja Jesús yjajty midi mee ndukmadøøpy, nay ja' ja Dios Teety kyejpxy yiknitsokpi.

⁴ Ku ja Pablo ja ixpøjkin jam jade'en t'ukyiktandøø, winets ja israelit jaa'y winaagin tmibøjktøø, jøts ja møøt ñabyøjkniiyidøø ja Pablo jøts ja Silas, jøts nayide'en namay ja griegit jaa'y pøn ja Dios Teety twindsø'jkidip. Nayide'en namay ja griegit tø'øxyøjk tmibøjkti pøn jam windsø'øgi'ejtipp. ⁵ Winets ja israelit jaa'y niduki'iyi

y'ambøjktø pøn jaty ja Pablo kyajpxy y'ayuujk tkagupøjksidip, ja'ats twaamuktø ja ka'øybi jaa'y pøn jap nugo widejttip kajpjøtpy. Xjats nugo wyidejtnibøjksidø jøts ja jaa'y tu'uk tu'uk tyik'ambøjktø. Winets yja'ttø tu'uk ja jaa'y tyøjkjøtpy pøn txøw'ajtp Jasón, xjats awa'an'ampy tyøjkidø tøjkjøtpy tajpi kaa'pi. Ja Pablo jøts ja Silas ja' idø'en jade'en yik'ixaadyip jøts tyikpidsømwa'andi jøts ja tyiknøjkxtit mayjaa'y agujkp. ⁶Kumi ka'ap ja tpaatti jap tøjkjøtpy, winets ja tmatstø ja kudøjk møøt ja myøøtjanchja'wibidi, xjats tpawetstø tpakoo'tstø, kudunk wyindump tyiknøjkxtø, xjats ja Pablo jøts ja Silas yikxiguyaxtø, jøts jade'en wyandøø:

—Ja'abi jaa'y pøn widejttip jøts tuki'iyi ja naxwii'niit jaa'y tyikwinmaa'nmyatkøxti, tønim ja ya nayide'en yja'tmidi, ⁷jøts ya'at Jasón ja tø tyikja'ada'aky tyøjkjøtpy. Yø'øbi jaa'y tuki'iyi y'ixwetswangøjxtip ja møj windsøn César kyutujk midi adøm ngajp xnitanaajyamp. Jade'enxi wya'andi ku ja ja møj windsøn jadu'uk pøn txøw'ajtp Jesús.

⁸Ku ja tmadoodø ja jaa'y møøt ja kudunktøjk, winets niduki'iyi yjanch'ambøjktø. ⁹Xjats ja Jasón kuwani tmøøy ja meen ja kudunk jøts ja yikmajststuttit; jøts yiknimaadyøø ku kuwani tymbyidsø'ømdit ja Pablo møøt ja Silas jam kajpjøtp jawyeen, jaanims ja myeen ja jadigojk wyimbett. Winets jade'en yikmajstuttø møøt ja myigu'uk.

Sa yjajttø sa kyubajttø ja Pablo møøt ja Silas jam Berea

¹⁰Xjats nay jatyi koots ja Pablo møøt ja Silas ja myøøtjanchja'wibi kyajtsoo'nidøø jøts jam nøjkxti ma kajp txøwi Berea. Ku jam yja'ttø winets nay jatyi nøjkxti jam tsap-

tøjkjøtp. ¹¹Yujyts ja ne'egi yjaa'y'atti ja'abi israelit jaa'dyi, ka'ap ja tyimy-jade'enidi sam ja'adi pøn jam tsi-naadyip Tesalónica. Chojktip ja øy wine'en tmado'odit ja Jesús y'øgyajpxy y'ømyadya'aky, jøts ja ejtp winjabom txumi'ejxti ja nøky ma ja Dios kyajpxy jap yja'ayi, pøni tiy janch idø'en ja' sa ja Pablo ja niimxyidi. ¹²Xjats ja namay tjaa'gyukidøø jøts tmbøjktøø, jøts nayide'en namay ja griegit jaa'y tpabøjktøø pøn ana'amdip, ja yaa'y ja tø'øxy. ¹³Xjats ku ja israelit jaa'y pøn jam tsi-naadyip Tesalónica tnija'widøø ku wyinaty ja Pablo tkajpxwa'lxy nayide'en ja Dios kyajpxy jam Berea, winets nøjkxti ja israelit jaa'y jam Berea, jøts jamts jaa'y nugo tyikjot'ambøjktøø. ¹⁴Jøts ja Pablo ja janchja'wibidi jatyi kyajxtsoo'niyøø jøts ja niijkxy jam mejy'am, xjats ja myigu'uk japyi t'ukyiktaanaa midi txøw'ajttip Silas jøts Timoteo. ¹⁵Xjats ja Pablo yikjamyøøt'ajty jøts tmøødidøø jagambaat ma kajp txøwi Atenas. Xjats ja Pablo tkajxjimbity ja ayuujk jøts nøjkxtit ja Silas møøt ja Timoteo pojyi'iky, jøts ja jam tmin-abyaadidit ma ja wyinaty.

Sa yjajty sa kyubejty ja Pablo jam Atenas

¹⁶Exam idø'en ja Pablo wyinaty t'awixy ja Timoteo jøts ja Silas, jøts ja ka'ap yjanchjotkuki ku jap kajpjøtpy t'ixy janchmay ja awanax ja tsamaxan midi'ibi ja dios'ajttip. ¹⁷Kumi ka'yjotkuki, winets jam niijkxy tsapøjkjøtp, jamts møøt kyajpxy myadyaajky ja israelit jaa'y, jøts ja' møøt pøn jaty Dios Teety t'ajot'ajttip, jøts nayide'en jabom jabom ja niijkxy maajyøtpy, japts nayide'en møøt kyajpxy myadyaajky pøni pøn jaty jap pyajtpy. ¹⁸Jamts wyinaty ja xipiky jaa'dyi winaagin midi y'ixpøjktip ja epicureo y'ixpøjkin, jøts jam nayide'en jadu'uk midi y'ixpøjkmidip ja

estoico y'ixpøjkin, ja'ats ojts tpatmad-owdi ja Pablo ku ja tkajpxwa'kxy põni põn idø'øn ja Jesús'ajtp, jøts ku kuwani ja naxwii'ñit jaa'y wyimbettit jadigojk põn jaty tø y'øøky. Winets ja ixpiky jaa'y winaagin yide'en nawyajnidøø jøts wyandøø:

—¿Ti dø'øn yø chaachnigajpxpy yø yaa'dyøjk, yikmibøjpk idø'øn yø tijy ku jadinø'øn yjanchkajpxy?

Jøts jadu'uk t'adsojimbity:

—Wa' yø yjawi kyajpxyø'øpy ja wenkpi dios y'ayuujk.

¹⁹ Xjats ja Pablo yikwetsøø'ñ, jøts jam yiknøjkkxøø mā ja tjagyapti junti tundaajk. Ja' ja et xyøøw Areópago, jamts tyiktøødøø jøts tnimaadyøø:

—Ja' øøts nnijawiwypy yø wenk ixpøjkin midi mmimimpy. ²⁰ Wenkts yjawi xkajpxy, nnijawiwypy øøts ti jade'en tyijpy ku jade'en mwā'āñ.

²¹ Paty ja Pablo yik'amidøøy jade'en, kumi jade'en tuki'iyi ja Atenas jaa'y yjujky'atti, jøts nayide'en põn jaty jam ja'atjaa'y'ajttip, ja' nugo ejtp chøky'ajttip jøts ñanktyuknigajpxidit sa ja kø'øm wyinmaydi, winets ja jemy ixpøjkin tpaatti jade'en.

²² Winets ja Pablo wya'kukiyii'ñ jam mayjaa'y agujkp mā jam yjuntitundi, jøts ja wyaāñ:

—Meets Atenas jaa'y ukmadowdi, wa'ats øts n'ixy ku meets xjanch-windsø'øgi ja mdiosti midi mdios'ajttip. ²³ Kuts øts jam wyinaty n'et'ixy mā meets mdios xwindsø'øgi, jamts ø ndayø'øbyejty tu'uk ja altajr midi jap wyinaty ja letri tmøøt'ajtp midi yide'en wamp: “Ja Dios ya'at y'altajr midi kayiknija'wip.” Øy'ajtp, ja'abi dios midi mee mwindsø'jkip jøts ka' xnijawidi põni põn ja', ja'ats meets idø'øn yam ndukmadøøpy põni põn ja'.

²⁴ Ja'abi Dios tø tyik'øyi tuki'iyi tuktsajp'agida'aky, jøts nay ja' tuki'iyi tniwindsøn'ajtkøjxp wa'n tsajpi wa'n

tnaajxi. Jøts ka'ap ja Dios kuwani tu'ugyi chøøni tsaptøjktøpy midi jaa'y yik'ø'yip, ²⁵ jøts ka' Dios ti tyigø'yajtxi midi'ibi ja naxwii'ñit jaa'y ja mo'owajniyip, pø ja'axi tuki'iyi xmøø'yindip ja nmøk'ajtin, jøts põni ti jaty ndajujky'ajtyindip.

²⁶ Tu'uk ja Dios Teety tpiktaajky adøm n'apteety'amøj midi niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y y'apteety'amøj'ajttip. Tø ja ttanibiktaagi nayide'en juuni ja kya'axtit, nayide'en ja chinaadyaajk tmo'ot mā jaty ja chøønidit. ²⁷ Ja'agøjxp ja Dios ttuñ jøts ja adøm nwinmaa'n-myee'nindit põni põn ja'. Øy udyā'aky nbaajttindit, ka' yjagami Dios, wingon ja møøt n'ijtyindi. ²⁸ Pø Diosxi xyikjujky'ajttindip ku nnajxindi ndøjkindi; pø nayide'enxi meets mmigu'uk wya'āñ winaagin põn wijtyi, ku yide'en wya'andi ku ja Dios x'u'nk'ajtyindi. ²⁹ Pøni janch jade'ents jaa ku ja Dios x'u'nk'ajtyindi, ka'apts ja Dios jade'en nnajtsja'wandit jøts ku ja y'oori ne'egi, uk pyux-plati ne'egi, uk chaadsechi sa jaty ja jaa'y ja kø'øm wyinmaa'ñjøtpy tyikpid-sømdi. ³⁰ Dios ka' ja y'ijty ttunk'aty ja jaa'y kya'øwyinmaa'ñ põn tø ñaxti, jøts ixyam tuki'iyi t'ane'emy ja ñaxwi-i'ñit jaa'y øy yjamadsowi jøts wan tmatstututti ja kya'ødyunk. ³¹ Kumi tø ja Dios Teety ttanibiktaagi ti xøøw ti et ja nøjkkx ttiidyuñ ja naxwii'ñit jaa'y; jøts tø ja tpikta'aky ja ejxa'an ku ja ojts tyikjujky'ajttip jadigojk ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ja naxwii'ñit jaa'y jade'en ttuknijawi jøts ku dø'øn ja yja'aji põn idø'øn me'emp.

³² Xjats ku ja Pablo jade'en ja ayuujk tyiknaxjy ku jaa'y yjujky'ajttip jadigojk oo'kpi jutjøtpy, winets ja Atenas jaa'y winaagin yjanchtaxeknibøjkidøø, jøts jadu'uk winaagin ñømdøø:

—Wan jade'eñi, ja wyinaty jadu'ukpi xøøw xjaaknigajpxy.

³³Xjats ja Pablo jade'eñi tmajtstu-
ujty. ³⁴Jamts ja jaa'y wyinaty wi-
naagin pøn tja'gyukidøø ja ayuujk, jøts
ojts tpaduujnidi ja Jesús yja'. Ja'abi
jaa'y nidu'ugin txøow'ajt Dionisio pøn
jam windsøn'ajtp ma ja junti tundaajk
txøow'aty Areópago. Jøts jam nayide'en
tu'uk txøow'aty ja tø'øxyøjk Dámaris,
jøts jam ja niwinaagin ja myig'u'uk.

Sa yjajty sa kyubejty ja Pablo jam Corinto

18 Xjats ja Pablo chøø'n jam Atenas
jøts ñijkxy ma kajp txøowi Cor-
into. ²Jamts tu'uk tminabyajttøø ja is-
raelit jaa'y pøn txøow'ajtp Aquila midi
jam kugajp'ajtp ma et txøowi Ponto.
Ja'ats wyinaty namdso'ondipnim jam
Italia møøt ja ñidø'øxy pøn txøow'ajtp
Priscila, jøts ñamja'atinim Corinto. Clau-
dio dø'on ja wyinaty jade'en tø tyuñidi
pøn ja italiit jaa'y wyindsøn'ajttip, ja'ats
tyikutuky jøts yikajxpidsømgøjxnidøø
niduki'iyi ja israelit jaa'y pøn jaty jam
wyinaty tsinaadyip Roma. Xjats ja Pablo
ojts t'atmigajpxy ja Aquila jøts ja
Priscila, ³jøts ja jam tmøøtaañ tmøøt-
sinaay, ojts tmøøtuñ kumi nay ja'abi
tunk ja tyunk'ajtpy ja wetøjkxuuky.
⁴Jøts ja Pablo wimboo'kxin xøow ñi-
jkxy tsaptøjkjotp ma ja jam tnigajpxy
tnimadya'aky ja Jesús yja', jøts jade'en
ttukmibiky øy pøn jaa'y, wan ja t'is-
raelitjaa'yidi tka'israelitjaa'yidi.

⁵Xjats ku ja Silas jøts ja Timoteo
ñamdsoondøø jap Macedonia, jøts ñam-
ja'tti Corinto ma Pablo jam wyinaty,
winets ja Pablo tu'ugyi tpadøjkii'n ja
kajpxwa'kxin, jøts ka'pxy ttukmadøy ja
israelit jaa'y jøts ku ja Jesús yiknit-
sokpi'aty pøn ja yjajøp'ejx'ejttip. ⁶Ku
ja Pablo jade'en wya'añ, winets yik-
mi'ambiky jøts ja ojts yikmidsepiky, ojts
yiktsepajpxy. Winets ja Pablo ja wyet
twixijty, ja ejxa'an jade'en tmø'øy jøts

ku jade'en jaayibaat tmajtstu'utt, winets
wyaañ:

—Mgø'ømbøky meets wyinaty
ku m'anmija'win wyindigø'ødyit;
øts ka' mee n'uktunk'ajtni. Ejxti
sa x'ejxti, ixym øts jam ne'egi
nnøjkxt kajpxwa'kxpi ma pøn
kya'israelitjaa'yidi. Tø net jaabaat
nmajtstu'utti.

⁷Winets jam chøø'n tsaptøjkjotp, jøts
ñijkxy kajpxwa'kxpi ma tu'uk ja jaa'y
chøøni pøn txøow'ajtp Justo, pøn jam
tsinaapy tsaptøjk pa'am. Yjanch'ajot'a-
jtpy ja Dios ja nayide'en. ⁸Jøts ja Pablo
jade'en kyajpxwa'kxy Justo tyøjkjotp,
winets ja jaa'y tu'uk tmibøjktøø ja Dios
kyajpxy møøt ja y'u'nk ja ñidø'øxy, pøn
ja tsaptøjk niwindsøn'ajtp, ja' xyøøw
Crispo. Xjats nayide'en namay ja Corintit
jaa'y tmibøjktøø ja Dios kyajpxy, winets
ñøbajtkøxti. ⁹Xjats ja Pablo tu'ukpi
koots ja nwindsons'ajtim ñimaajyøø, jøts
ja jade'en tja'wiyii'n kidi jaa'y kyuma'ay
ku ja ñii'mxy:

—Kidi mdsø'øgi; jaakajpxwa'kx, kidi
m'amøñ. ¹⁰Ka'ap pøn sa mduñi, ixya
me møø n'ity. Ja øts ja jaa'y ya may
kajpjøøjty njagyepy pøn øts n'ayuujk
xmibøjkwajniyip.

¹¹Winets ja Pablo jam tyaañ Corinto
tukjumøjt jagujkp, jøts ja jaa'y ttuk'ix-
piky ja Dios kyajpxy.

¹²Xjats tu'ukpi xøow yjajty ku ja
Galión wyinaty myøjwindsøn'aty jam
Acaya, winets ja israelit jaa'y tmi'am-
bøjkti ja Pablo, jøts tyiknøjkxti ma ja
kutujktaajk jam, ¹³jøts ttukmadoodøø ja
møj windsøn yide'en:

—Ya'at jaa'y ttukmibøjpk ja jaa'y jøts
ku ja jade'en t'ajot'attit ja Dios sam
ka' tyimy'ukpaat'ajtniyi. Ka'ats adøm
ngutujk jade'en t'ukupøjkni.

¹⁴Xjats ku ja Pablo wyinaty tyim-
gyajpxwa'añ, winets ja Galión tnimaay
ja israelit jaa'y:

—Ku jeexyip ja kajaa winmaa'n, uk ja møk ayo'on jee tø tyuñi, øts ja jeexyip nyikwingukip meets israelit jaa'y; ¹⁵kumi ka'ats yjade'eni, jabi nugo ayu-ujkxi yø' jøts mgø'ømgutujk meets yø', ka'ap øts yø x'ukpaat'ajtni, yikwingukidi yø pøni sa xyikwingukidi. Ka'ap øts yø'øbi ndiidyunwa'añ.

¹⁶Xjats ja israelit jaa'y yikajxpidsømgøjxtøø ja' kutujktaajkjøtpy. ¹⁷Winets ja griegit jaa'y tmajtstøø ja Sóstenes, pøn windsøn'ajtp jam tsaptøjkjotp, jøts jamyi tnaxmiwojpidøø jam yikutujkpi tøjka'agø'øm, jøts ja møj windsøn Galiön ka' tyimdyunk'aty niwinø'onin.

Ku ja Pablo jadigojk yja'jty jam Antioquia, winets ja myidigøøkjok chøø'n kajpxwa'kxpi

¹⁸Xjats ja Pablo yjaaktaa'niiyi'n jeky. Winets ja myigu'uk tjaak'ukajxpoo'kxkøjxnaa niduki'iyi ku ñøjkwaw'andi barkijotp jam Siria, møøt ja myigu'uk Aquila jøts ja Priscila. Xjats yja'ttøø tekyjø'øm jam mejy'am ma txøøwi Cencrea, winets ja Pablo kø'øm ñabyiktaajkxiyi ja ejxa'an, jøts ja wyaay tke'jpy ku wyinaty tø tuki'iyi tpaduñ midi wyanda'aky'ajtpy. Winets barkijøtpy tyøkinidøø. ¹⁹Jøts yja'ttøø ma kajp jam txøøwi Efeso, jamts ja Pablo ja myigu'uk t'ukyiktaañ jøts jam ñijky tsaptøjkjotp ma ja ojts tminagyajpxyi ja israelit jaa'y pøn jam namyujkidip. ²⁰Winets ja Pablo øy yjayikminuu'kxaajky jøts jap waani tyaa'nit, ka'ats ja tkupijky. ²¹Xjats ja møøt y'uknagyajxpoo'kxiniyøø, xjats tnimaay:

—Ja'agøjxp øts yam ñijky ku øts jam Jerusalén nyiknaxwa'añ ja xøøw midi wingomp; kuwani øts jadigojk nme'ent jøts mee n'ats'ext ku Dios wya'ant.

Xjats jadigojk tyøjkiyii'n barkijøtpy, jøts chøø'n jam Efeso. ²²Xjats ku ja yja'jty ma kajp txøøwi Cesarea, winets jam choo'ngojmāa tekyjø'øm jøts ja ñijky Jerusalén, jam ja t'atskajpxpøø'kxy ja myøøtjanchja'wibi, winets yjøptaaiky ma kajp txøøwi Antioquia. ²³Jamts ojts kawinaak xøøwin tyaa'ni Antioquia, winets chøø'n jadigojk jøts t'ayø'øgyixy jadigojk ma wyinaty tø wyidity ma et txøøwi Galacia jøts Frigia, jøts ja myøøtjanchja'wibi tkajpxjot'amøki.

Ku ja Apolos ojts kyajpxwa'kxy jam Efeso

²⁴Winet'ets ojts nay ja'abi tiempi yja'aty jam Efeso tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøøw'ajtp Apolos, jøts pøn kugajp'ajtp Alejandría. Ja'abi jaa'y janch tsuj janch øy ja kyajpxwa'kxy, janch ñijja'wip idø'on wa'ats ja Dios kyajpxy. ²⁵Tø ja wyinaty t'ixpiky ja Dios kyajpxy ma wya'añ jøts ku ja nwindsøn'ajtim tsojk myeenwa'añ ya naxwiñ. Ja'ayi ixpøjkin ja ñigajpxpy sa Juan Bautista ojts yik'ixpiky, jøts tigøjxp ku jaa'y ja tyiknøbejty. ²⁶Xjats ja Apolos møk kyajpxøjkiyii'n jam tsaptøjkjotp; kuts ja Priscila jøts ja Aquila ja jade'en tmadowdi, winets ja abiky tjiwaawdøø, jøts ojts ka'pxy ttukmadowdi ku ja Jesús tø wyinaty y'atsmeni, jøts ti jaty ja ojts ttuñ. ²⁷Xjats ku ja Apolos jam wyinaty ñaxwa'añ ma et txøøwi Acaya, winets ja janchja'wibi pøn jam Efeso ja nøky tyik'øvidøø, jøts ja janchja'wibi tkajpxñigajxidøø pøn jam Acaya, jøts øy tsuj jam tyikja'attit ja Apolos. Kuts ja jam yja'jty Acaya, winets møk tjaakpudøjkiyii'n pøn jaty ja Dios tø wyinaty y'ayo'ejxingøjxp tyukjanchjawi ja nwindsøn'ajtim Jesús, ²⁸jøts ja jam kyajpxwa'kxy mayjaa'y agujkp, jøts wa'ats ttukmadoogijxy midi ka' mibaat pøn tkajpxyo'ont. Tyukmadoow tuki'iyi ku ja israelit jaa'y kyatiiwyinmaydi, jøts

pøni sã ja Dios kyajpxy jap yjaadyaãni ku ja Jesús yiknitsokpi'aty, pøn ja israelit jaa'y yjajøp'ejx'ejttip.

Sã yjajty sã kyubejty ja Pablo jam Efeso

19 Ku ja Apolos jap wyinaty Corinto jøts ja Pablo jam ñajxy kojpkjotp, jøts yja'jty jam Efeso ma tpaajty namay ja myigu'uk pøn jaty ja Dios tja'myajtstip. ² Winets ja Pablo jam tyiktiiy jøts tnimaay:

—¿Tø meets ja Espíritu Santo mdatøkiyi ku ojts xjanchjawidi ja Jesús?

Jøts ja t'adsojimbettøø:

—Omik øøts idø'on ja nnijawit jøts kudam ja Espíritu Santo jaa.

³ Winets ja Pablo jadigojk tyiktiiy:

—¿Sudso'ampyts ojts mnøbatti?

Xjats ja t'adsojimbettøø:

—Jade'en øø nnøbejty sami Juan Bautista ja jaa'y tyiknøbejty.

⁴ Xjats ja Pablo wyaan:

—Nugo ejxa'an idø'on ja Juan Bautista myøøy ja jaa'y ku ja yiknøbety, jade'en'ampy ja jade'en ttuun jøts ja jaa'y jade'en yiknijawidit jøts ku ja tjanchyiktigatsti ja chinaa'yin. Nayide'en ja tnimaay jøts ja amumjoojt t'ajot'attit pøn wyinaty menwampnim, ja Jesús idø'on yiktejp wyinaty menwamp yiknitsokpi.

⁵ Xjats ku jade'en tmadoodøø ku ja Pablo jade'en tnigajpxy, winets ojts ñøbatti ja nwindsøn'ajtim Jesús køjxp; ⁶ ku ja Pablo jade'en kyønixajidøø, jøts ja Espíritu Santo ñimejnidi, winets ja abikpyi ayuujk ojts tkajpxti, jøts tkajpxwa'kxti ja Dios y'ayuujk pøni sã ja Dios wyinmaa'nmyø'øyidi. ⁷ Nimakmajtsk ja wyinaty yjaa'y'atti.

⁸ Tigøøk po' ja Pablo jap yø'øy'ity jam tsaptøjkjotp ma jam møk'ampy kyajpxwa'kxy, jøts ttukmibiky jade'en ja jaa'y sudso'ampy ja Dios ja nitanaa'yin tpikta'aky. ⁹ Jamts winaagin

pøn tkamibøjktip, ja'ats møk ja wyinmaa'n tpiktaktøø jøts jam mayjaa'y agujkp tjanchtaxe'ekti ja Dios kyajpxy. Xjats ja Pablo ja møøt ñamyatstuu-jtniyøø pøn ja ka'øy ayuujk tjagyaptip, winets ja tmøødiñaã ja myøøtjanchja'wibi jøts tmøødiyii'n ma jaa'y tu'uk txøøwi Tiranno pøn ja ixpøjktaajk wyinaty tjagyepy, jamts ja Pablo jabom jabom ja myigu'uk ttuk'ixpiky ja Dios kyajpxy. ¹⁰ Jade'en idø'on ja jam tyuun majtsk jumøjt, ja'agøjxp idø'on ja jaa'y ojts tnija'wigyøxti jagambaat ja Jesús kyajpxy, jade'en ja israelit jaa'y jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi, pøn tsinaadyip Asia etjotp. ¹¹ Jøts ja Dios møk tmø'øy ja myøk'ajtin ja Pablo jøts ja milagri ja ttuun, ¹² jøts ja Pablo yjanchyiktapaaty ja paay jøts ja wet, jøts ja tminøjkxti ma pamaa'y jaa'y jap, winets ja pamaa'y jaa'y ja'ayi ttatsoktøø, jøts ja miku' jade'eñi myajtstuujtidoø.

¹³ Jam wyinaty niwinaagin ja israelit jaa'y pøn nugo widejttip kajp kajp. Ja' ja tyunk'ajttip ja miximaaky ja mimuu'kk, jøts jade'en ja miku' ttukmajtstu'utti ja jaa'y, nay ja Jesús myøk'ajtin yiktunwajnip, jøts tnøjmi ja miku':

—Øts wamp, majtstu'ut yø jaa'y Jesús myøk'ajtingøjxp midi kyajpxyø'øpy ja Pablo.

¹⁴ Tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøøw'ajtp Esceva, pøn ja teety tniwindsøn'ajtp, ja'ats idø'on ja y'una'jk jade'en adøtstip, niwixujk wyinaty yjaa'y'atti. ¹⁵ Xjats ku ja jade'en ttundi, winets ja miku' y'adsojimbejttyidoø, jøts yiknimaadyøø:

—Ja' ø n'ejxkapy pøn txøøw'ajtp Jesús, jøts nayide'en ja' pøn txøøw'ajtp Pablo; jøts meets ka' mee n'ejxkapy pøn ja mbøn meets.

¹⁶ Winets ja jaa'y pøn wyinaty ja miku' tmøøt'ajtp, jøts møøt ñamyajtsiyøø ja niwixujkpi jaa'y, jøts ja jade'en myimajada'agyidi ja miku', jøts ni-

duki'iyi yikakøjxidøø janchwindsaachi jøptsaači, niwa'ats ixwa'ats idø'on ja yjanchpidsømnidøø jap tøjkjøtpy. ¹⁷ Ku dø'on ja jade'en yjajty jam Efeso, winets niduki'iyi tnija'widøø ja kajp jaa'y pøn jaty israelit jaa'y, jøts nayide'en pøn ka' y'israelitjaa'yidi. Ku tnija'widøø jade'en ja ayuujk, winets niduki'iyi ja jotmay yjanchpaajtidøø, jøts tu'ugyi ja nwind-søn'ajtim yja' tmøjpiiktajktøø.

¹⁸ Xjats nayide'en namay pøn jaty tmibøjktøø ja Jesús yja' winets ja pyøky tuki'iyi tkajpxnaxkøjxtøø, sa y'i-jty kya'øy'adø'tsti. ¹⁹ Jøts nayide'en may pøn jaty y'ijty tyundip ja miku' tunk winets ja kya'ønøky tuki'iyi tnitøø-gyøxnidøø jam mayjaa'y y'agujkp. Xjats ku tpayø'odyøø ja nøky ja chow, wix-ijxmyajk mil idø'on tpayø'odyi tum ja plati meeñ. ²⁰ Jade'en idø'on ja nwindson'ajtim Jesús ja myøk'ajtim møj tnanky'ijxyiyi.

²¹ Xjats ku dø'on jade'en yjajty, winets ja Pablo jade'en wyinmay jøts jam t'ats'ejxwa'añ ja myøøtjanchja'wibi jam Macedonia y'etjotp, jøts nayide'en Acaya y'etjotp, winets jam yja'atwa'añ jadigojk Jerusalén. Jøts nayide'en wya'añ, ku jam y'uknaxt Jerusalén jøts nayide'en ñojkxt Roma. ²² Xjats ku jade'en wyinmaay ja Pablo, winets ja pyudøjkibi tkejxy namajtsk jam Macedonia. Timoteo ja xyøøw ja pyudøjkibi jøts jadu'uk Erasto, jøts ja Pablo jam jawaani yjaaktaa'niiñ'ñ Asia.

Ku ja Efesit jaa'y yjanch'ambøjktøø

²³ Winet'et ja Efesit jaa'y tyiktsept-a'akwa'andi ja Jesús yja'. ²⁴ Tu'ugyi dø'on ja' pøn jade'en tyiktso'ondaajk ja ayuujk, Demetrio ja xyøøw. Ja'abi tunk idø'on ja yjagyepy, tum ja plati dø'on yiksandi'øyip, jøts nayide'en ja mutsk tsaptøjkuna'lk tyik'a'øyiñaxy nayide'en sami dios Diana chaptøjk t'ixy. Janch nimeenbyøjktip idø'on ja tyunk ja' pøn

jaty jap møøt tyuñ. ²⁵ Xjats ja Demetrio twaadsøoy niduki'iyi pøn jaty nay yø'øbi tunk tmøøt'ajttip, xjats ja tnimaay:

—Migu'uktøjkti, mnija'widipxi ku yø'øbi tunk nduktanajxindi janch øy janch tsuj ku ya njanchmeembyijkyindi; ²⁶ kumi m'ijxpy meets, mmadøøpy meets ku ja Pablo jade'en tkajpxyø'y jøts wya'añ ku ka' yø' Diosi midi jaa'y yik'ø'yip sa adømin; jade'en ja Pablo ja jaa'y namay tø ttukmibiky, kidi yayip nugo yjaty, niduki'iyi dø'on ja Asiit jaa'y ja tnija'winidi. ²⁷ Ka' yjanch'øyi, janch tsø'øgi møøt yø', tsojk adøm ndunk jade'en wyindig'ø'yindit, jøts nayide'en yø dios Diana chaptøjk tsojk yø nayide'en kya'ukyikmøjpiiktaknit pøn yø twindsø'øgidi pøn jaty ya Asia tsinaadyip, jøts pøn jaty tsoo'ndip o manaajx o magajp.

²⁸ Ku ja mayjaa'y jade'en tmadoodøø ja Demetrio y'ayuujk, winets ja yjanch'ambøjktøø jøts niduki'iyi wyandøø:

—Janch møj adøm ndios Diana jøts ka' kyudig'øty!

²⁹ Xjats ja kajp jaa'y xem yam yjanch'adøtsnibøkidøø, jøts ja Macedoniait jaa'y namajtsk yikmajtstøø pøn txøøw'ajttip Gayo jøts Aristarco midi ja Pablo myøøtwidijtpy. Xjats yikpawejtstøø yikpakoo'tstøø, xjats yiknøjksidøø jap møj tøjkjøtpy ma ja kajp ja yjunti tundaajk jap tjagyapti. ³⁰ Jamts ja Pablo nayide'en tyøkiwya'añ jøts ja myigu'uk t'atskugajpxwa'añ pøn wyinaty tø yikmatsti, xjats ja nay ja myøøtjanchja'wibi pøn møøt wyidity ka'ap ja myajtstuujtidøø. ³¹ Winets ja Pablo myiwin'ijxy nayide'en tkajxtøø ja y'ayuujk pøn jam windsøn'ajttip Asia, jøts ku ka' jam tpadøkit ja myigu'uk. ³² Xjats ja jaa'y jam junti tundaajkjøtpy nugo yjanchkajpxjø'økti, øy sa tu'uk jadu'uk yjanchwa'andi kumi tø ja jaa'y wyinaty namay yjanchyø'ømyukti, jøts

ni tkanijawidi namay pøni tigøjxp idø'øn yø'ømyukti. ³³Xjats tu'uk ja israelit jaa'y ja myigu'uk tyukmadoojoø pøni ti ayuujk idø'øn jap ñiyø'ømyuktip, ja' xyøøw Alejandro, ja'ats ja myigu'uk ojts kuwani ñajtswetsiyi jøts jam kyajpxt mayjaa'y agø'øm. Winets ja Alejandro xyaji'jky, ja' tyijpy ku chajpxajy jøts ja niduki'iyi y'amo'ondit, ja' kyugajpxwampy ja myigu'uk midit tø yikmatsti namajtsk. ³⁴Ku ja Alejandro yik'ejxkajpy kudam ja y'israelitjaa'yi, winets ojts jinaxy yjanchjaakajpxjø'økti. Kajpxti ja majtsk hora'an, xjats wya'andi:

—Janch møj adøm ndios Diana jøts ka' kyudigø'ty!

³⁵Xjats ja eskribaan ojts kø'øm tyik'amøn ja mayjaa'y, jøts tnimaay:

—Meets Efesit jaa'y, ukmadowdi. Ñija'widip niduki'iyi ja ñaxwii'ñit jaa'y ku yø Efesit jaa'y t'ejx'etti adøm nmøjdios Diana chaptøj, jøts nayide'en yiknijawi ku n'ejx'ijtyim ja y'awanax midit kidaajk tsajpjøtpy. ³⁶Kumi janch idø'øn ja yjajty, kidits nugo mdsø'øgidi, ka' pøn ti ttuñ, tukween meets et, tsuj mjaa'y'attit ³⁷kumi ya'at jaa'y midit meets ya tø xyikmiñ ka' yø ti ttundi, jøts nika'ap yø tjemdejti ttedejti adøm ndios Diana. ³⁸Jøts Demetrio møøt ja tyumbi, pøni jaa'adi pøn møøt ñaani'øøniwya'andi, mibaat yikpayø'ødyit jam kudunk wyindump, jøts tnigajpxtit kija' ja pyøky sudso'ampy ñaani'øøniyidi. ³⁹Pøni wenk winmaa'n yø' midit meets ixyam m'amidøøpy, mibaat myø'ømyuktit jøts yikxon ngajpx'øyi'indit møøt ja kudunktøj; ⁴⁰tø ja wyinaty kya'øyi ku jotmøn jam nyikni'øø'na'andit jam møj windsøn wyindump, jøts ku ja jotmøn wya'ant ku adøm ja møøt ñachep'lijxya'am. Niti winmaa'ñits adøm sudso'ampy n'adsojimbejtindit, ku

jotmøn t'amido'ot tigøjxp ya jade'en n'adiijchindi ngajotkujkindi.

⁴¹Xjats ku ja eskribaan jade'en kyajpx'abajtiyii'n jøts yø'øwya'kxnidøø niduki'iyi ja jaa'y.

Ku ja Pablo wyidijty Macedoniit etjotp jøts nayide'en Greciit etjotp

20 Xjats ku ja mayjaa'y jade'en ñiyjotkukidøø, winets ja Pablo ja myigu'uk twaadsoogijxy jøts ja ojts tjaak'ukajpxwejni, ojts ttukmadøø midit ja wyinmaa'n'ajtpy; winet møøt y'uknagayjpxpoo'kxiniyi jøts jam ñijkxy ma et txøøwi Macedonia. ²Winets jam ojts tkajpxpoo'kxkixy tjot'amøkajpxkixy niduki'iyi ja myigu'uk ma jaty jawyeen wyinaty tø ñaxy, winets jam choo'ngojmāa jøts jam yja'jty ma ja Grecia et. ³Jamts y'uktaa'niyii'n tigøøk po', xjats ku jam choonwani barkijøtpy jøts ñøjkwā'añ Siria, winets nay jami tñija'wiyii'n kudam ja israelit jaa'y ñiwinmayiyi jøts yikmatst jap barkijøtpy. Winets wyinmaa'y jøts ne'egi ñøjkt tekyjø'øm, paty jadigojk nay jam wyimbijty Macedoniit etjotp. ⁴Ja' ja wyinaty yjamyøøt'ajtpy niwixujk ja myigu'uk pøn txøøw'ajttip Sópater pøn kugajp'ajtp Berea, jøts ja Aristarco, jøts jadu'uk Segundo pøn kugajpidip Tesalónica, jøts ja Gayo pøn kugajpip Derbe, jøts jadu'uk txøøwidi Timoteo, jøts ja Tíquico, jøts jadu'uk Tróximo pøn jam kugajp'ajttip Asia. ⁵Ku jam yja'tti Filipos, jamts øts wyinaty n'awixy, øts Lucas nxøøw midit ya'at nøky tjaapy. Xjats ja niwixujkpi jaa'y cho'onjawyeenidøø, jøts øøts jam ndaañ møøt ja Pablo, jøts øøts jamnim x'awixy jadigojk ma kajp txøøwi Troas. ⁶Nay jami øøts ja xøøw njaaktyimy'ukyiknajxy jam Filipos, ja'abi xøøw ku tsapkaaky yikay midit kalevaduri møøt. Xjats øøts jam ndsøø'n xøguixy jøts øøts ja barki jam

ndatøjkiñaa, jødsnim øøts kyimagoxk xøow nja'jty jam Troas ma øøts ja nmigu'uk nnajtspajtiyiii'n, jamts øøts ojts ndaa'ni wixujk xøow.

Ku ja Pablo ja myigu'uk ojts tmigajpxy jam Troas

⁷ Ku dyomingixøow'ajty jøts ja Jesús yja' yø'omyukti, jøts ja tsapkaaky tyikwa'kxwa'andi sa ja nwindson'ajtim ojts najtstuni jøts tnankyayi, xjats ja Pablo jap nayide'en kyajpxwa'añ. Kumi kyimjabom ja wyinaty choonwani paty idø'on ojts jeky'ampy kyajpxy kunim myøjtsu-u'miyii'n. ⁸ Jap ojts ñamyukyidi tigøøk nipatøjkijpxy ma jap wyinaty lampiri may yjajy; ⁹ jøts tu'uk ja mixy jam wyinaty chøøni wentani'am pøn txøow'ajtp Eutico. Kumi jeky ja Pablo kya'amaay, winets ja mixy jamyi mya'uu'yjøknaa jøts tu'ugyi ojts tyimyaanijkxy, winets jam ojts kyunaxy jam nipatøjkøjxp jøts ñaxkidaajky najxkøjxp, jam øøky yikwejtsji'jky. ¹⁰ Jøts ja Pablo tniwinajky jøts jam ñagyøxmuujtsøø oo'kpi ñikøjxp jøts tkøbatxajiyii'n, jøts tnimaay ja myigu'uk:

—Kidi mdsø'ogidi; jujky yø'.

¹¹ Winets ja Pablo jadigojk pyatøjki-gyojmi jap nipatøjkijpxy; japts ja tsapkaaky ttukwa'kxy, jøts kyaadyøø; winets yjaaka'amaay kunim xiijñiyii'n, jøts ñøjknxaa. ¹² Xjats ja jaa'y tjanchtax-ondaktøø ku ja mixy ja øy tsø'øky tyiknøjknidi.

Ku ja Pablo chøø'n jam Troas jøts ñijkxy Mileto

¹³ Winets øø ndsoonjawyeeniyii'n barkijøtpy, jøts øøts jap n'aweixwa'añ ja Pablo ma kajp txøøwi Asón, tekyjø'øm ja yø'øwya'añ ku ja jam ñøjxwa'añ. ¹⁴ Ku øøts ja nminabyajtiyøø jam Asón, winets øøts ja møøt barkijøtpy ndøjkiyiii'n, jøts øø nmøøtnijkxy mejñinaxy ma kajp txøøwi Mitilene.

¹⁵ Jøts øøts jam ndsøø'n jadigojk, jøts øøts kyimjabom jam nnajxy ja' y'awemp ma et jam txøøwi Quío, winets øøts nja'jty jadu'ukpi xøow ma kajp txøøwi Samos. Jøts øøts nnijkxy poo'kxpi ma kajp txøøwi Trogilio, jøts nay kyimjabomgøjmyi øø njatkojmi ma kajp jam txøøwi Mileto. ¹⁶ Jade'en idø'on yjajty kumi ka'ap ja Pablo jeky tyiknaxwa'añ ja xøow jam Asia etjotp, paty kyanijkxy Efeso; kumi ja' ku tsojk yja'atwa'añ Jerusalén jøts jam tyiknaxwa'añ ja Pentecostés xøow.

Ku ja Pablo ttukmadøø ja Efesit møjaa'dyøjk ya'atpi ayuujk

¹⁷ Ku øø njam'ajty Mileto, winets ja Pablo twaadsøø pøn jaty jam møjaa'dyøjk'ajttip ma tsaptøjk jam Efeso, ¹⁸ xjats ku ja yja'ttøø jøts tnimaay:

—Meets mnija'wip sa øts ya Asiit etjøøjty n'øyjaa'y'ajty ku øts ya miduk'ojk ojts nmiñ, jøts ixymbaat jade'eñim njaa'y'aty.

¹⁹ Mnija'widip sa øts ejtp nbaduun ja nwindson'ajtim Jesús y'ayuujk jøts ka'ap øts nnamyikexyiyi, njanchkuyaajxip øts ku ja jaa'y tkatsokti ja Jesús yja'. Jøts nayi mnija'wip meets sa øts ya ojts n'ayo'ombaaty ku øts ja nmigu'uk israelit jaa'y xjemdundi xedundi. ²⁰ Ka'ats meets ndamajtsu'uty ja øgyajpxy midi meets kø'øm myiktu'ump, ku ø nnigajpxy nayide'en mayjaa'y agujkp jøts adøjkjøøjty nayide'en. ²¹ Niduki'iyi øts ndukmadøøguixy jade'en ja israelit jaa'y jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts ku tmajtsu'uttit ja kya'ødyunk amumjoojt møøt ja Dios, jøts tmøjawidit tjanchjawidit ja nwindson'ajtim Jesucristo. ²² Ixyam øts kuwani nnijkxy Jerusalén ja'agøjxp ku ja Espíritu Santo møk xwaadsøy, ka'ap nnijawi pøni sa øts jam nøjkn njaty. ²³ Jade'eñi nnijawi pøni magajp nnijkxy

nja'aty, jade'en øts ja Espíritu Santo xuknijawi jøts ku kuwani nyiktsu'umt jøts jam møk n'ayo'ombaatt. ²⁴ Ka'ats øts yø nmøjpikta'aky; wan ø t'øøky, ka'ap ø nnabya'ayøyi ja'agøjxp jøts øts øy jotkujk kuwani nyikyø'øwya'añ yø ndunk, kunim yjøkøxt midi øts nwindson'ajtim Jesús tø xmø'øy, jøts øts ja jaa'y øy tsuj ndukmado'ot ku ja Dios kø'øm tpa'ayøj ja ñaxwii'niit jaa'y.

²⁵ Tø øts ya ngajpxwa'kxy ja Dios myøk'ajtin sa ttanitani ja yjaa'y, ixyam inet najtsja'wip øts jøts ku meets ka' n'ukniwimbejtnit. ²⁶ Paty meets ixyam ndukmadowa'añ jøts ku nipøn nganadyapøkyjawiyit pøni jaa winaagin tyuu'tigøødyi. ²⁷ Kumi tø øts nnigajpxy tuki'iyi pøni sa ja Dios ja wyinmaa'n tpiktaajky, ka'ap øts midi n'ayu'uch'aty. ²⁸ Jøts nayide'en meets kø'øm mnay'eix'etidit, jøts niduki'iyi nayide'en ja migu'uktøjk x'eix'ettit, kumi tø meets ja Espíritu Santo mbikta'agiyi jøts mdaandi eix'eix'tpi pøni pøn jaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, pøn ja nwindson'ajtim Jesús kø'øm kyu'o'jkimbaajtip. ²⁹ Nija'wipts øts ku øts ya ndsoont jøts mye'endit wenkpi jaa'y, jøts myikwinmaa'nmya'atwa'anidit, jøts tyikutigøøwya'ant ja Jesús yja'. Jade'en idø'øn y'adø'øtswa'andit kakeey miy'uk tyikutigøy ja borreegi'u'nk. ³⁰ Jøts nayide'en meets winaagin nøjx xwin'øondi ja mmøøtjanchja'wibi, jøts ja xukmibøktit midi ka' tyiyi yjanchi. ³¹ Paty øyim mnay'eix'etidit; ja'myatsta'am ku meets tigøøk jumøjt xinaxy tsunaxy ngadamajtstu'uty ja kajpxwejin ayo'eixingøjxp.

³² Meets migu'uktøjkti, Dios møk mbudøkiyidip, jøts nayide'en myiktiwiyinmayiyidit y'øy'ayuujkøjxp midi xamidsojkindip sa ja x'ayo'ijxyindi, jøts nayide'en myikmo'odit ja øy'ajtin ja tsuj'ajtin møøt ja'adi niduki'iyi pøn

jaty ja Dios wyinaty tø tyiypøkwy'a'ach. ³³ Ka' meets ya ti n'amidøøy, ni meen, ni wet, niti. ³⁴ Wa'ats xnijawidi ku øts kø'øm ojts nnay'amiduniyi, jøts øts kø'øm nbaajty pøni ti jaty øts xka'ejtxøø, ndukpaajt øts nayide'en ja nmigu'ukti ja yja' pøn jaty ø møøt nwidijty. ³⁵ Ejtp øts ja nnigajpxy jøts ku jade'en mnamyidunidit, jøts xpuðøkidit ja mmigu'uk pøn ja yja' ka'ejtxip, ja'myatsti ja nwindson'ajtim Jesús y'ayuujk sa ja wya'añ yide'en: "Ne'egi møj ja xondaajkin ja wyimbidsø'ømxiyi pøn windsø'jkip, jøts ka'ap ja' pøn yikwindsø'jkip."

³⁶ Xjats ku ja Pablo jade'en kyajpx'abajtyii'n, winets møøt ñagyuxendyaajkøø ja myigu'uktøjk jøts ja Dios t'ajot'ajttøø. ³⁷ Winets niduki'iyi ja myigu'uk wyinmaa'n yjanchmendøø jøts yjanchyaxtøø, xjats ja Pablo yikyukxajnax jøts yiktsu'kxy. ³⁸ Janchjotmay'oo'knidip idø'øn ja wyinaty ku ja Pablo jade'en wya'añ jøts ku ka' ni juuni xøøw y'ukyikniwimbejtnidit. Winets tmøøtnøjkxtøø ma wyinaty ja barki jam.

Ku ja Pablo ñijkxy jam Jerusalén

21 Xjats ku øø nmajststuupty ja nmigu'uk jam, winets øøts barkijøtpy ndøjkiña, jøts øø tiy ndyimñijkxy ma ja et txøøwi Cos jam mejkyujk'am, jøts øø kyimjabom nja'aty ma txøøwi Rodas, jamts øøts jadigojk ndsøø'n jøts øø nja'aty mejy'am ma txøøwi Pátara. ² Jamts øø nbaajty jadu'ukpi barki midi wyinaty nøjkkp ma et txøøwi Fenicia, winets øøts jap ndøjkiyi'n. ³ Jøts øøts jam nyø'øy mejyjotp, winets øøts n'ixy anajy'ampy tu'uk ja et midi jam mejkyujk'am, ja' xyøøw Chipre, jøts øø nja'jty Siria ñaxjotp. Ja ku ja barki wyinaty tyiktanwa'añ ja tsimy ma kajp txøøwi Tiro, xjats øøts jam n'uk'awidijty.

⁴Nay jam øø nminabyaajtiyøø ja nmøøtjanchja'wibidi, xjats øøts jam nmøøtaañ wixujk xøøw; winets ja nmigu'uktøjkti tnimaadyi ja Pablo jøts ku ka' ñøjkxt jam Jerusalén, kumi tø ja wyinaty ja Espíritu Santo tyuknijawiyidi ku jam sa yjatt. ⁵Ku øøts wixujk xøøw n'uktsinaay winets øø ndsoonwani. Xjats øø niduki'iyi ja nmigu'uktøjk møøt ja ñidø'øxyi jøts møøt ja y'una'jkti øø xpadsøø'ñ, xjats øøts ojts xnajtskaxi jam mejy'am, winets øøts ja møøt n'ukuxanaañaa, jøts øøts møøt ndios'ajot'ajty. ⁶Winets øøts jam ja møøt n'uknagyajpxpoo'kxiniyøø, xjats øø ndøjkii'ñ barkijøtpy, jøts ja wyimbejtnidøø tyøjkwindump.

⁷Xjats øø ndsøø'ñ jam Tiro, jøts øø nja'jty ma kajp txøøwi Tolemaida, jam-nim øøts nminawya'kxiyøø ja barki jøts øøts ja nmigu'uk n'ukmigajpxy, xjats øøts ja møøt n'uktaa'niyi'ñ tukxøøw.

⁸Winets øø kyimjabom ndso'ongojmaa møøt ja Pablo pøn jaty øø møø nwidity, jøts øø nja'jty jam ma kajp txøøwi Cesarea. Winets øøts nnijkxy jam tu'uk jaa'y tyøjkjotp pøn txøøw'ajtp Felipe, jøts pøn ja øy'ayuujk tmiwidejtp, jøts nayide'en y'ijty tunk'aty tyikwa'kxy ja jii'kxy, ja'ats øøts jam møøt ndaañ.

⁹Ja Felipe jam ja wyinaty ja nimaktaxk ja ñøøx pøn ka'aním y'amatskidi, ja'ats tkajpxnaxtip ja Dios y'øgyajpxy pøn ti jaty ja ttukajpxnaxwajniyidip. ¹⁰Tø øøts jam wyinaty ndaa'ni jeky ku tu'uk ja Dios kyugajpxy yja'jty pøn txøøw'ajtp Agabo, jøts pøn tsoo'mp jam ma et txøøwi Judea.

¹¹Ja'ats øøts ojts xmigajpxy, jøts ojts ja Pablo chum yiknixaji winets ñadyabaktsujmiyøø jøts nayide'en ñadyakøtsujmiyøø, jøts jade'en ja ejxa'an ja Pablo yikmøøy, jøts yiknøjmi:

—Ja Espíritu Santo dø'øn wamp jøts ku ja israelit jaa'y jam jade'en nøjkk

mduñiyi Jerusalén, jøts myikøyakt ma ja yikmøjktutujkpi pøn ka'israelit jaa'dyi.

¹²Xjats ku øøts jade'en nñimadøøy møøt nmigu'uk pøn kugajp'ajttip Cesarea, winets øøts ja Pablo møk njanchjanimaay jøts ka' ñøjkxt jam Jerusalén.

¹³Xjats ja Pablo y'adsojimbijty:

—¿Tiku mya'axti jøts øts nugo xyikjotmay'oookti? Wan twanjaty, ngupøkp øts wan øts tyikøtsumy tyikpaktsumy. Jøts pøni xyik'ookwandip øts jam Jerusalén, ngupøkp øts ja nayide'en nwindson'ajtim Jesús wyinmaa'ngyøjxp.

¹⁴Xjats kumi ka'ap øøts ja Pablo xkajpxkyupiky, winets øøts jade'eñi n'amøøñ, xjats øø nwaan:

—Wan tjaty pøni sa Dios kø'øm tyamidsøkyi.

¹⁵Ku dø'øn jade'en y'uknajxy ja kajpxy, winets øøts ndsimy nyik'øiyii'ñ, jøts øøts jam nnøjkwaa'añ Jerusalén.

¹⁶Winets øøts ja nmigu'uk winaagin xjamyøøt'ajty midi tsinaadyip Cesarea, jøts tu'uk midi kugajp'ajtp Chipre, ja'xyøøw Mnasón midi wyinaty jekyip ja Dios kyajpxy tø tpabøjkniiyi, ja'ats øøts xyikja'ada'akwamp jam Jerusalén ma wyinaty ja tyøjk tjagyepy.

Ku ja Pablo ojts tmigajpxy ja Jacobo

¹⁷Xjats ku øøts jam nja'jty Jerusalén, jøts ja nmøøtjanchja'wibidi janch ejtni xoni øø xyikja'jty. ¹⁸Winets øøts kyimjabom nmøøtnijkxy ja Pablo jam Jacobo tyøjkwindump ma wyinaty ja møjaa'dyøjkti niduki'iyi.

¹⁹Xjats ja Pablo tkajpxpøø'kxy niduki'iyi pøn jaty jam wyinaty, jøts jatyi ttamimadyaknibøjkøø tuki'iyi sa jaty yjaty ku ja Dios ja myøk'ajtin jade'en tñanky'ijxyiyi jam ma jaty ja jamdi pøn ka'israelit jaa'dyi.

²⁰Xjats ku dø'øn jade'en tmadoojidøø ja Pablo kyajpxy, winets yjanchxonjajtøø ja myigu'uk jøts tmøjpkaktøø ja nwindson'ajtim Dios, xjats tnimaadyøø:

—Øy'ajtp migu'uk, tø xnijawi ku ja israelit jaa'y mil'ampy tø tmibøkti ja Jesús yja', jøts nay ja' niduki'iyi wandip jøts ku kuwani ja Moisés kyutujk yikpadu'unt. ²¹Jøts wandip ja' ku mets ja israelit jaa'y jade'en xukmadøy midi jagamgajp tsinaadyip, jøts ku ka' ttunk'attit midi Moisés kyutujk'ajtp jøts ku ka' ja mutsk mixy'una'jk ja ejxa'añ yikmo'ot ñe'kxkøjxp, ni ngatu'unindit ja ngø'ømdsinaa'yin. ²²¿Sudso'ampy yø ndu'unindit? Janchnamyukidip inet ja nmigu'uktøjkti ku tnijawidit ku ya tø mja'aty. ²³Øy'ajtp ne'egi jade'en xpadu'unt: Ja ya nima'kaxk nmigu'ukti pøn ja wyanda'aky jap tjagyaptip tsaptøjkjøtpy. ²⁴Møødi jøts ja wa'ats'ajtin xpaattit, jøts xkujuuyit ja wyanda'aktyi jøts nayide'en jap xnankyaabiyyit, jøts yiknijawit ku ja wyanda'aky tø tyik'adukti, jøts tnijawidit pøni ka'adam meets ja Moisés kyutujk xjanchpaduujniyi. ²⁵Jap øøts ayuujk jadu'uk njaakjagyepy, kumi tø øøts ja nøky jade'en nguexy ma jaty ja Jesús yja' pøn ka' y'israelitjaa'yi, jøts øø ndukmadøy jøts ka'ap nugo tmijotmay'ooktit ja israelit jaa'y chinaa'yin. Ja'ayi øø ndukmadøy jøts ku ka'ap ja tsu'uch tssu'utstit midi ja tsamaxan yiktawindsø'jkip. Nayide'en ka'ap ja ni'jpy tjøø'kxtit, jøts nayide'en ka'ap ja jiyujk tsu'uch tssu'utstit midi ka'øy'oo'kp, jøts nayide'en kidi ja ñiyaa'y ja ñidø'øxy ñabyøjkxiyidit.

Ku ja Pablo yikmajch møj tsaptøjkjøtpy

²⁶Xjats ja Pablo tmøødiyii'ñ ja nima'kaxkpi jaa'y, jøts kyimjabom ojts tyiktso'onda'akti sudso tpaattit ja wa'ats'ajtin. Xjats møøt tyøjkii'ñ jap møj tsaptøjkjøtpy jøts ttukmadoowa'andi ja teety juuni yjøpkøxt ja'abi jotmay. Yø' tyijpy ku døø'n ja yjøpkøxtit winets nidu'uk nidu'uk tyikme'endit ja yojxin.

²⁷Xjats ku wyinaty wixujk xøøw tyika'pxwanidi ja yjotmay sudso tpaattit ja wa'ats'ajtin, winets ja Pablo ja israelit jaa'y jap y'ejxpaajtiyøø jap tsaptøjkjøtpy pøn tso'ondip Asia. Ku ja Pablo jade'en yiknija'wiyii'ñ, winets ja jaa'y ñanky'ambøjkøxidøø ja xem ja yam, winets tmajtswa'andi ja Pablo, ²⁸jøts tjanchtaya'axti tjanchtajokti jøts wya'andi:

—iMeets Israelit jaa'y, pudøjkik øøts! Wan tmajchindi ya'atpi yaa'dyøjk pøn kajp kajp widejtp, jøts ja jaa'y jade'en ttuk'ixpiky jøts ku ka'ap adøm ndsinaa'yin y'øyindi, jøts ja Moisés kyutujk nayide'en t'abaajxi jøts nayide'en adøm ndsaptøjk; jøts jinaxy ixyam tyimyjaak'adi'ich ku ja griegit jaa'y ya tjaaktyimgyuuaa'wi, jøts jade'en tyikma'aty adøm ngunuu'kxchaptøjk.

²⁹Jade'en ja israelit jaa'y wya'andi ku ja Pablo jade'en tø yik'a'ejxnaxy jap kajpjøtpy, ku jap tmøøtwidity tu'uk ja griegit jaa'y pøn kugajp'ajtp Efeso, ja' xyøøw Tróximo. Jøts jawandipyim idøø'n ja jade'en tø net ja Pablo tmøøtnijkxy ja griegit jaa'y jap tsaptøjkjøtpy.

³⁰Xjats ja kajp jaa'y yjanch'ambøjknibøjkidøø, winets ja Pablo yikjidøjtpidsiimy jap tsaptøjkjøtpy, jøts ja tsaptøjk jaty tyik'adujktøø.

³¹Tyimyik'ookwandip ja wyinaty, ku ja soldadi ñiwindsøn tnija'wiyii'ñ ku ja kajp wyinaty nugo yjanch'adøtsnidi.

³²Winets ja myiwindsøn ja ttuknija'wiyixy jøts ja pujtp yjanchja'ttøø jap ma ja mayjaa'y jap wyinaty. Kuts ja yik'ejxpaattøø møøt ja masyoldadi, winets ja Pablo jade'eñi yikmajtstuuyt jøts ka' y'ukyikwojpnaa. ³³Xjats ja windsøn twinguyø'øyiyii'ñ ja Pablo, winets ja Pablo yikmajch, xjats ja windsøn tyikutujky winets ja Pablo adsow aduuk yiktagøtsuumy ja puxkadeen, xjats ja windsøn tyiktiiy pøn jaa'y ja', ti tundigø'øyin ja wyinaty

tø ttuñ. ³⁴Xjats ja jaa'y ja xem ja yam nugo yjanchkajpxjø'ktøø, ni sudso'ampy ja windsøn tjanchkamadooguki, winets tyikutujky jøts jap tnankyiknijkxyi ma ja soldadi kyutujktaajk japti. ³⁵Ku jap wingon tyikja'tti ma eskaleri jap, winets ja jaa'y tjanchjaakwojpwā'andi ja Pablo ambøjkingøjxp, paty ja soldadi ojts køjxp tsapkø'odi ja Pablo; ³⁶janch mayjaa'y idø'on ja wyinaty pameejnip, jøts tjanchtaya'axti tjanchtajokti:

—iWan tpa'øøky!

Ku ja Pablo yjanagyugajpxøø mayjaa'y wyingujkpy

³⁷Ku wyinaty ja Pablo jap tyøkiwyani soldadi kyutujktaajkjøtpy, winets ja Pablo tjanøjmi ja windsøn:

—¿Kidi y'øy'att ku nmigajpxt?

Xjats ja windsøn t'adsojimbijty yide'en:

—Øy'ajtp pøni mjajtpy griegit ayuujk.

³⁸¿Kidi ja egyptitjaa'yip mets, pøn ja tsep namnim jawaani tkayiktso'ondakp, pøn ja yikjaa'y'oo'kpi jam ojts tmøøtsøøni nimaaxk mil jam tø'øts'etjotp?

³⁹Xjats ja Pablo t'adsøøy jøts tnimaay:

—Israelit jaa'y øts. Jam ø ngue'ljxy Tarso midi jam møj kajp'ajtp Ciliciit etjotp; tun ja may'ajt jøts øts yø jaa'y nmigajpxt.

⁴⁰Xjats ja windsøn tyikutujky jøts jaa'y tmigajpxt, winets ja Pablo jap eskalerikijxpy wya'k'øiyii'n, jøts ja'ayi xaji'iky jøts ja jaa'y y'amo'ondit. Xjats ku ja jaa'y y'amongøxtøø, winets ja hebreit ayuujk ja tkajpxøjkiyii'n:

22—Meets migu'uktøjkti jøts møjaa'dyøjkti, ukmadoojidik øts n'ayuujk midi ngajpxwampy.

²Xjats ku ja jaa'y tmadowdi jøts ku ja Pablo tkajpxy ja hebreit ayuujk, winets niduki'iyi y'amondøø, jøts ja Pablo tnimaay:

³—Israelit jaa'y øts, jam ø ngue'ljxy Ciliciit etjotp ma kajp txøøwi Tarso, jøts

øts ya tø nyeeky Jerusalén, jøts øts ja' xyik'ixpijky midi txøøw'ajtp Gamaliel, wa'ats øts ja xuknijawi adøm ndsinaa'yin pøni sa ja møjaa'chinaa'yin. Ojts øts idø'on ja Dios yja' ka'pxy nbaduñ amumjoojt jade'en sa meets ixyam xuñin. ⁴Øts y'ijty nmøjmidsep'ajtpy pøn jaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, nyik'ooktibaat øts ja y'ijty, jøts nyiknijkxy ja yaa'y ja tø'øxy jap puxøjkjøtpy. ⁵Wa'ats ja teetywindsøn tnijawidi møøt ja møjaa'dyøjtk, kumi kø'øm øts ja xmo'odi ja kutujk jøts øts ja jam nmijnjkxy Damasco ma wyinaty adøm nmi'israelit jaa'dyi. Jøts øts ja jam n'ixa'ay pøn jaty wyinaty tpaduujnidip ja Jesús yja', jøts øts ya nyikmeenwa'añ aguwanikøjxp jøts nyik'ayo'ombaatwa'añ.

Ku ja Pablo tnimadyaajky ja chinaa'yin ku ja tyiktigajch

⁶Xjats ku øts ojts nmijnjkxy ja'abi winmaa'n, jam wyinaty wingon nja'atwani Damasco kujkxøøw et, winets øts ojts jotmøn ja jaj xnawidity midi janch møk tsamamp, jøts n'ijxy ku kyidaajk tsajpjøtpy. ⁷Winets øts jamyi nnaaxkidaajky, jøts øts nmadøøy ja ayuujk ku øts yide'en xnimaay: “Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemdunwa'añ xedunwa'añ?” ⁸Xjats øts nyiktiiy jøts nnimaay: “¿Windsøn, pøn mets?” Jøts ø x'adsøøy: “Øts Jesús Nazaretit jaa'y, ja' pøn mjemdumpy mdedumpy.” ⁹Xjats øts njamyøøt yjanchøjkidøø ku ja jaj t'ejxpaattøø, ja' ka'ap ja tmadodøø ku øts nyikmigajpxy. ¹⁰Xjats ku øts idø'on jade'en nyikmigajpxy, winets ø nnimaay: “¿Ti windsøn ndu'ump, sudso'ampy ndaabyaatt?” Winets nwindson'ajtim xnimaay: “Pidø'øk jøts mnøjkxt jam Damasco, jamts tuki'iyi myiktukmado'ot pøni ti jaty mdu'ump.” ¹¹Kumi tø øts wyinaty ja jaj xyikwinjøøxy xyikwinapy, winets ja

nmigu'uk jam x'ukwejtsnidøø, jøts øts nyikja'ttøø jam Damasco.

¹²Jam wyinaty tu'uk ja jaa'y pøn txøøw'ajtp Ananías, ja' idø'on tiiy tjanchpadump ka'pxy ja Moisés kyutujk. Xjats niduki'yiyi ja israelit jaa'y pøn jaty jam tsinaadyip Damasco, yjanchojktip idø'on ja' ja Ananías.

¹³Xjats øts ja Ananías ojts x'ixy, jøts øts xnimaay: "Migu'uk Saulo, tawin'ejx yikxon yø mween jadigojk." Jøts øts jatyi ojts nwin'ejxpiky, xjats nmigu'uk n'ejxpaajty. ¹⁴Jøts ø xnimaay ja Ananías: "Ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj pyadundip jekyip, ja' kø'øm tø mdsøkyi jøts me mduknijawiyit ja y'øwyinmaa'n, jøts nānky'ijxyiyi ja nwindson'ajtim Jesús pøn tum tsuj ja winmaa'n tmøøt'ajtp, ja'ats kø'øm ja y'ayuujk mdukmadoojyip. ¹⁵Ja'agøjxp ja Dios jade'en ttuñ, jøts mets nøjkk xkajpxwa'kxy ja kyajpxy y'ayuujk, jøts xuknijawit tuki'yiyi ja naxwii'nit jaa'y sã tø x'ixy jøts sã tø xmadøy. ¹⁶Jøts ixyam, ¿tiku nugo mgo'kni? Pidø'øk jøts mnøbatt, janchjawi amumjoojt ja nwindson'ajtim Dios yja' jøts miykpøkwya'adsiyit."

**Ku ja Pablo tnmadyaajky
sudso'ampy ojts yikexy jam ma
jaa'y ka' y'israelitjaa'yidi**

¹⁷⁻¹⁸'Ku øts idø'on jade'en njajty, winets øts jadigojk nwimbijty ya Jerusalén, jøts øts jap nniykkx tsaptøjkjøtpy Dios'ajot'ajtpi. Japts øts ja nwindson'ajtim xmigajpxy, jade'en øts ja n'ixy kidim ja jaa'y kyuma'ay, jøts ø xnimaay: "Putyi ya tsoon Jerusalén, ka'ap inet ja tmøjpikta'aktit sã øts inet n'ayuujk xjakajpxiyit." ¹⁹Xjats ø nnimaay: "Mets teety, nija'widip ja' ku øts jam y'ijty nniykkx ma jaty ja tsaptøjk, jøts øts jam nmach pøn jaty tpadundip mets mja', jøts øts ja

ndagubety, yikxon njanchwiwøpy jøts nyiknijkyx puxøjkjøtpy. ²⁰Nija'widip ja nayide'en ku øts jam wyinaty ku ja Esteban jam y'ø'jky midi mets m'ayuujk ojts tkajpxwa'kxy, jam øts wyinaty nayide'en ndani, jøts øts nwaañ nayide'en jøts tyik'ooktit. N'ejx'ejtidøø øts ja yik'oo'kpi ja wyet." ²¹Xjats øts ja nwindson'ajtim xnimaay: "Putyi, jagam me ngajxwa'añ kajpxwa'kxpi ma jaty pøn ka' y'israelitjaa'yidi."

**Ku ja Pablo ja soldadi
windson yikpuxøjktøjkiyøø**

²²Xjats ku ja Pablo jade'en yjaka-jpxy, winets ja mayjaa'y møk'ampy yjanckajpxjø'ktøø, xjats wyandøø:

—iWan tpa'øøky yø'øbi jaa'y! iKa'ap y'ukpaat'ajtiñi jøts yjaaktsøonit!

²³Xjats ja mayjaa'y tjanch-tayax'adø'øtsti jøts ja wyet tjanchajpwøjti, jøts ja pu'ux nayide'en tjanchwijø'økti, ²⁴paty ja windson nayide'en tyikutujky jøts ja Pablo jap yikpøkjø'økt jap windson kyutujktaajkjøtpy. Xjats ja windson tyikutujky jadigojk jøts yikwopt, jøts kuwani ttuknigajpxwa'añ tigøjxp ku ja mayjaa'y jade'en myidsep'atyiyi.

²⁵Xjats ku ja Pablo tø wyinaty yikøtsumni yikpaktsumni jøts yikwopwa'añ, winets ja Pablo tnimaay ja soldadi pøn jap wyinaty:

—¿Mbaat'ajttip meets jøts meets ja romanit jaa'y xwopt midi ka'anim yiktiidyuñ?

²⁶Ku jade'en tmadøøy pøn ja soldadi t'ana'amp, winets ja jatyi tniykkx ja wyindsøn, jøts tnimaay:

—Ejxim ku jade'en m'adø'øtst, ¿kidi xnijawi ku yø' romanitjaa'yi?

²⁷Winets ja windson twin-gunøjkxyii'n ja Pablo jøts tyiktiiy:

—¿Mjanchromanit jaa'y mets?

Xjats ja Pablo t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Paty ja' øts.

²⁸ Xjats ja windsøn tnimaay ja Pablo:

—Janch kajaa øts nmeen tø nyiktuñ ku øts ya nromanitjaa'y'atwa'añ.

Xjats ja Pablo tnimaay:

—Ka'ap øts ya ti jade'en tø ngujuy, ja' ku øts ya tø ndyimgye'exy.

²⁹ Xjats ku dø'øn jade'en yjajty, winets ja soldadi jadi'ini yjiyø'ogyøxnidøø pøn ja Pablo t'ukwopwandip. Xjats ja windsøn ojts nayide'en chø'øgi kudam ja' ryomanitjaa'yi pøn wyinaty tø tkøwøøndi tpakwøøndi.

Ku ja Pablo yiktanay'øiyøø ja israelit jaa'y myøjkutujk adsinaabyi wyingujky

³⁰ Xjats ja windsøn kuwani tnijawiwya'añ tigøjxp ku ja Pablo ja israelit jaa'y ñi'øøniyi. Xjats kyimjabom tñankwyaamujkiyøø ja puxkadeen, jøts tñankwyaamujkiyøø ja teetywindsøn jøts nayide'en ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabyidi, winets ja Pablo jap yikwaañijkxy jøts tyikajpxwa'añ jap windsøn y'agui'ptyi.

23 Xjats ja Pablo twinguwa'jkiyi'ñ pøn jaty jap wyinaty møj windsøn'ajttip, jøts tnimaay:

—Migu'uktøjkti, wa'ats Dios t'ixy ku øts ka'ap ja Dios nmidundigøy, ejtp øts jotkujk nnayjawiyyi.

² Winets ja møjteetywindsøn tyikutujky midi txøow'ajtp Ananias, jøts tnimaay pøn ja Pablo jap wyinaty wingon møøt tyani, jøts ja Pablo yik'akojxjø'økt. ³ Xjats ja Pablo t'adsøø ja møjteetywindsøn:

—Ti windsøn mets idø'øn jade'en, nayide'en ja Dios mduniyit! Pøni mgutujk'adsinaapy tam mets, ¿sudsøts øts jade'en xnankyoxwa'añiyi pøni jap tam ja kutujk xmøødi?

⁴ Xjats ja y'adsoodøø pøn jaty ja Pablo jap wyinaty møøt wingon y'lity, jøts ja Pablo yiknimaay:

—¿Jade'endam idø'øn xmigajpxigøy ja møjteetywindsøn?

⁵ Xjats ja Pablo y'adsøøy:

—Migu'ukti, ka' øts yø nnijawi kudam yø myøjteetywindsøni; janch jade'en ja Dios kyajpxy wya'añ ku wya'añ: “Kidi xmigajpxigøy pøn jam yikutujktip mgajpkøjxp.”

⁶ Winets ja Pablo jam t'ejxkajpy ku majtsk piky ja windsøndøjk jamdi. Jam wyinaty pøn ja' tpadundip ja saduceit ixpøjkin, jøts nay jam ja'amidi pøn tpadundip ja fariseit ixpøjkin, paty ja Pablo møk ojts kyajpxwa'kxy, jøts wya'añ:

—Meets migu'uktøjkti, fariseit jaa'y øts jøts fariseit jaa'y øts ndeety. Ja' meets ixyam xatiidyump ku øts n'aw-ijxy'aty jøts ku ja oo'kpi jadigojk yjukpyiky jap oo'kpi jutjøtpy.

⁷ Xjats ku ja Pablo jade'en wya'añ, winets ja' pøn ja fariseit ixpøjkin tjagyaptip jøts nayide'en pøn ja saduceit ixpøjkin tmøøt'ajttip, ja'ats ojts møk ñadyamigajpxyidi kunim majtsk piky ja wyinmaa'ñ yjajttøø. ⁸ Ja saduceit jaa'y wamp jøts ku ka'ap ja oo'kpi yjukpyiky jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, jøts ku nayide'en ka'ap ja ankilis ma, jøts ni anmija'win jøts ni miku' niti kya'ity. Jade'en idø'øn ja saduceit y'ixpøjkin; xjats ja fariseit y'ixpøjkin tuki'iyi ja tjanchjawidi. ⁹ Xjats nituduki'iyi kyajpxjø'ktøø; winets winaagin ja kajpxwejpi wya'kukiyyi'ñ pøn tni-ja'widip ja Moisés kyutujk, jøts pøn tsojktip ja fariseit y'ixpøjkin, ja'ats ojts wya'andi:

—Ya'at jaa'y ka' ti tundigø'øyin tjagyepy, jotmøn ku yø tø myigajpxyi tu'uk ja ankilis uk øy ti, ka' y'øyi ku ja Dios yja' nugo ndatøjka'andit.

¹⁰ Xjats kumi janch møk idø'on ja jeky ñagyajpxidøø, winets ja soldadi windsøn tjøpjawi ku ja Pablo jotmøn ja mayjaa'y y'uknujkwak'kxniyit. Winets ja soldadi ja twaadsøoy, jøts ja Pablo jam yikwejtspidsiimy mayjaa'y agujk, jøts jap jadigojk tyiknijkxy soldadi kyutujktaajk agui'py.

¹¹ Xjats ku kyoots'ajty, winets ja Pablo t'ixy kuma'ayjøtpy ja nwindson'ajtim Jesús, jøts ñii'mxyiyi:

—Pablo, jotmøk nabyikta'agi, nayide'en jam nøjkx mgajpxwa'kxy ma ja møj kutujktaajk jam Roma, nayide'en sam øts n'ayuujk tø xkajpxwa'kxiyi ya Jerusalén.

Ku ja Pablo yiktanibiktaajkøø jøts ja y'amaa'tsk'ookt

¹² Xjats ku jade'en ja Pablo kyu-maay, winets ja israelit jaa'y winaagin tkajpxy'ajttøø ja Pablo jøts tyik'ooktit, møk'ampy idø'on tyimñawyajnidøø, ka'ap ja tkugayidit tku'uugidit kunim ja Pablo tyimiyik'ejnaxt, kunim ja tyimiyik'ooktit. ¹³ Wixijkxy ñaxy idø'on ja jaa'dyi pøn idø'on ja Pablo jade'en tkajpxy'ajttøø. ¹⁴ Winets ja ñiwixijkxpyi jaa'y jap ñøjkxtøø ma ja teetywindsøn jap wyin'atyí møøt ja møjjaa'dyøjkty, jøts tnimaadyøø:

—Tø øøts idø'on ndyimñagyajpxyi, ka'ap øøts ngugaayiywa'añ ngu'uugiwywa'añ, kunim øøts ja Pablo ndyimy'ejxtnim øøky. ¹⁵ Meets niduki'iyi pøn jaty ya kutujk adsinaadyip, amidowdi ja soldadi windsøn jøts jabom ya ja Pablo tyikme'ent mee mwindujy, jade'en xwindaayidit ja windsøn jøts ku ka'pxy yikpayø'øwya'añ ja pøky, jamts øøts wyinatyí tuu'am n'awejx'ity, jøts jam yø y'ookt.

¹⁶ Xjats ja Pablo pyøøpy tñija'wiyii'ñ ja ayuujk ku ja yjamy ja jaa'y yik'ookwa'añi, winets ja yjamy ja ojts ttuk-

madøoy ma ja soldadi kyutujktaajk jap. ¹⁷ Xjats ja Pablo twaadsøoy tu'uk ja soldadi, jøts tnimaay:

—Møøt nøjkx ya'at mixy jap windsøn wyindujpy, jap ayuujk yø tu'uk tkajpxwa'añ.

¹⁸ Winets ja soldadi tmøødiyii'ñ ja mixy jøts ttukmadøoy ja wyindsøn, jøts tnimaay:

—Tø øts ja Pablo xyaajxi midy jap tsumy, jøts øts tø xnøjmi jøts øts ya'at mixy nyikme'ent, jap ayuujk tu'uk tkajpxwa'añ.

¹⁹ Winets ja mixy kyøjø'øm ja windsøn y'ukwejtsøø, yiknijkxyi abiky jøts yiktøøji:

—¿Ti øts idø'on xamigajpxwamp?

²⁰ Xjats ja mixy t'adsøoy:

—Jade'en ja israelit jaa'y ayuujk tø tpikta'akti jøts tø tkajpxy'atti, jøts mets myik'amido'ot ja Pablo jøts jabom xyiknøjkxt jap yikutujkpidi y'agui'py, ja'agøjpx tijy ku ka'pxy tpayø'øwya'andi ja pyøky. ²¹ Taayidip ja', kidi xmibiky, jap ja jaa'y yu'uch y'awejxwa'andi niwixijkxy ñaxy jap tuu'agui'py. Tø dø'on ja møk tyimñawywa'añidi jøts ka' tkugaayiywa'andi tku'uugiwywa'andi kunim ja Pablo tyimiyik'ooktit; jam inet idø'on ja y'awejxti, ja'ayi mets ja nugo x'uk'adsojimbett.

²² Winets ja mixy ja windsøn y'ana'amiyøø jøts ku ka'ap pøn ttukmado'ot, xjats jade'eñi møøt ñawywa'kxøø.

Ku ja Pablo yiktanikejxy ja møj windsøn Félix

²³ Xjats ja møj soldadi windsøn tyaajxiyii'ñ nimajtsk ja syoldadi jøts t'ane'emy, jøts ja syoldadi nimajtsk magø'pxy ñayjøp'ejxidit pøn tekyjø'øm yø'ødyip, jøts ja nidugui'pxy myajk ja kawaagyøjxpidi, jøts nayide'en nimajtsk magø'pxy ja takuu'møøtpidi. Ja'ats jam nøjkxtip Cesarea jøts

choondit koots taxujk yaxp. ²⁴Xjats ja windsøn nayide'en t'ane'emy jøts ja Pablo kyawaay nayide'en yikmo'ot, jøts nayide'en t'ane'emy jøts ja Pablo yik'ejx'ett, jøts møk mōjaaw yikōyakt mā ja mōj yikutujkpi Félix jam. ²⁵Xjats ja windsøn ja nōky tyik'ōyiyi'i'n jøts ja soldadi ja yiktamigajxiyi'i'n, yide'en ja nōky wya'añ:

²⁶“Øts nxøw Claudio Lisias midi mōj soldadi windsøn, øts mets ja kajpxpoo'lxin ndanigiejpxy mets mōj yikutujkpi Félix. Tu'uk øts ja ayuujk nguexy. ²⁷Jade'en ja israelit jaa'y tō y'adø'øtsti, tu'uk ya'at jaa'y tsumdøø midi mets ixyam ndagødøjkip. Yø' wyinaty yik'ookwandip, xjats ku øts ojts nnijawi kudam yø' ryomanitjaa'yi, winets ø nninijkxy møøt ja soldadi, ja'agøjxp ja jaa'y kyayik'o'jkøø. ²⁸Xjats kumi nnijawiwypamy øts tiku yikni'øøni, jøts nyiknijkxy jam mā ja israelit jaa'y myøjkutujk'adsinaabyidi, ²⁹ja'agøjxp yjawi ojts yikni'øøni ku ja ojts tkamimadø y ja israelit jaa'y kyø'ømgutujkti, ka'ats pyaat'aty jøts ku tyik'ooktit, jøts ni kyapaat'aty jøts puxøjkjotp y'ett. ³⁰Tø nyiktuknijawi ku ja israelit jaa'y niwinmayiyi jøts yik'oogiyit, paty øts ixya nnajtškajxi, paty øts nayide'en tō ndukmadø pøn tni'øø'nidip yø Pablo, wan jam tyikwingukidi jam mets mwindump. Yø'øyi kajpxy me ndanigiejpxy. Dioskujuyip.”

³¹Ku dø'on jade'en ja soldadi ja kutujk yikmødyøø, winets koots tmøøtso'ondøø ja Pablo jøts jam tmøøtja't-tøø mā kajp txøøwi Antipatris. ³²Winets ja soldadi jam kyimjabom wyimbejt-nidøø midi tekyjø'øm yø'ødyip, jøts ja kawaachinaabyidi tjaakmøøtnøjkxtøø ja Pablo ³³jam Cesarea, jøts jam tkōyaktøø ja nōky mā ja mōj yikutujkpi jam jøts nayide'en ja Pablo yikōyajky. ³⁴Xjats ja mōj yikutujkpi tpa'ijxy ja nōky, winets

tyiknidøøjøø pønit jaa'y ja Pablo, xjats t'adsoodøø ku ja Cyiliciitjaa'yi, ³⁵xjats ja Pablo yiknimaay:

—Jaanim øts nmado'ot ja mgajpxy ja m'ayuujk kunim ja mye'endit pøn mni'øø'niyip.

Winets tyikutujky jøts ja Pablo yikpøkjøøkt mā Herodes ja mōj kyutujktaajk jam, jøts jam tñanky'ejx'ityiyi.

Ku ja Pablo yjanagyugajpxiyøø mōj windsøn Félix wyingujk

24 Xjats kyimagoxkxøøw'ajty, winets ja mōj teetywindsøn Ananias yja'ttøø jam Cesarea møøt ja mōjaa'dyøjk, jøts tu'uk ja kajpx'øyi bi pøn txøøw'ajtp Tértulo. Jade'en ja mōj yikutujkpi jam twinguwa'jkidøø, jøts ja Pablo tni'øøniwya'andi. ²Xjats ja Pablo jap nayide'en tyikmendøø, winets ja Tértulo ttami'iñ ja mōj yikutujkpi Félix sa Pablo kya'øy'adi'ich, jøts wya'añ:

—Mets mōj yikutujkpi, dioskujuyip. Tsuj jotkujk xjagyepy ja mgajp, ka' mā ti tsep tyuñi mets mwijy'ajtingøjxp. ³Ejtp øøts jotkujk xmø'øy jøts øøts jotkujk nnaxy ndøki ømyadsowi, janchkunu'u'kxy øø njawi mets mōj yikutujkpi. ⁴Mets m'ukmaa'kxp, jøts ka'ap øts mdiempi nugo nyikwindigø'øty. Jøts njanchminuu'kxakpy jøts ja tsojkin xjagyapt, jøts øøts n'ayuujk waani xmadoojit. ⁵Tø øøts wa'ats nnijawi ku ya'atpi jaa'y tu'uk nugo y'ayo'ondun, jøts tñankñawya'kxyi ja israelit jaa'y wyinmaa'n mā jaty yø wyidity, jøts yø' tñigubajk'ajtp pøn tpadundip tu'uk ja nazaretit jaa'y y'ixpøjkin. ⁶Nayide'en ya'at jaa'y tkuwaawi ja griegit jaa'y jøts øøts ndsaptøjk jade'en nugo xyikma'jtiiyi; paty øøts idø'on yø tō nmach jøts øø njatiidyunwa'añ sa øøts ngutujk wya'añ; ⁷ja soldadi windsøn Lisias øøts jade'en nugo

xump jøts ttatøki øøts nwinmaa'n, jøts aguwanikøjxp yikpiky yø Pablo, ⁸jøts øøts xnøjmi pøni pøn nañi'øø'niyip wan ya tmendi me mwindujy, jøts me xpayø'oty jøts xnijawit tuki'iyi sa øøts ja øø'nin nbikta'aky.

⁹Xjats ku ja Tértulo jade'en kyajpxkijxy, xjats ja myigu'uk israelit jaa'dyi pøn jaty jap wyinaty nayide'en tø wya'andi jøts ku ja janch wya'añ ja Tértulo, ka'ap ja tyaayi. ¹⁰Winets ja gobernador Félix ja Pablo tyikajpxy, xjats ja Pablo yide'en wyaañ:

—Mets møj yikutujkpi, nay ø ndsøjkpy øts jøts nwindanit ja nbøky mets mwindujy, kumi nnija'wip øts ku mets ya jeky yjumøjtyip tø myikutujksoo'ni. ¹¹Mets kø'øm m'ukyiktiidyøkip øts n'ayuujk pøni ka' xjanchjawi, ku øts jam wyinaty myakmajtsk xøøwipnim tø nja'aty jam Jerusalén Dios'ajot'ajtpi. ¹²Ka'ap øts jam wyinaty pøn møøt nnachepkajpxyi, nisa øts ja jaa'y ngayik'adi'ich jam møj tsaptøjkjotp, ni jam ma jaty ja chaptøjk ja'adi, ni jam møj kajpjotp.

¹³Ya'atpi jaa'dyi niti tkananky'ejxidit midi øts yø xani'øø'nidip. ¹⁴Yø'øyi øts wa'ats nnigajpxpy jøts ku nbaduñ ja Dios midi øøts ejtp nbadumpy. Ka'ats øts yø nmigu'uk israelit jaa'dyi t'øyjawidi sa nbaduñ. ¹⁵Njanchja'wip øts ja Dios nayide'en sam yø tjanchjawidi ku øø njøp'ixy ku ja Dios ja oo'kpi jadigojk tyikjujkyiky, øy ja oo'kpi y'øyi kya'øyi pøni sa ja y'atsøonidi. ¹⁶Ja' ndsøjkpy jøts øts ja Dios ejtp nmi'øy'ajtnit jøts nayide'en ja naxwii'ñit jaa'dyi.

¹⁷Tø øts mawyeen n'atswidity kawinaak jumøjt, jøts øts jadigojk tø nwimbity Jerusalén, jøts øts nmigu'uk nmay'atwa'añ n'ayo'ejxwa'añ, jøts ja Dios nayide'en nwindso'øgiwya'añ.

¹⁸Ja'ats øts jap wyinaty ndumpy tsaptøjkjotpy sudso ø nbaatt nwa'ats'ajtin, ku øts ja israelit jaa'y jap xpaajtøø midi tsoo'ndip Asia, ka'ap

øts ja mayjaa'y wyinaty nmøødi, ka'ap pøn ti ttuñ. ¹⁹Ja'abi dø'øn ya mibaat me'endip pøn øts jap ojts xpaatti jøts øts ya xni'øønidit, pøni ñija'widip ja' ku øts jap ndundigøy tsaptøjkjotpy. ²⁰Uk ku ka' mye'endit sa øts idø'øn nwa'añ, wan ya'at tnigajpxti pøn jaty ixyaadi, pøni ojts øts ja nbøky nyiktapaaty ku øts ojts jaty nyiktiidyuñ jap kutujk adsinaabyi wyindujy. ²¹Uk jotmønts øts jade'en xukpøky'atti ku øts ojts møk nmigajpxjø'økti, jøts øts yide'en nnimaay: “Meets ixyam xiidyump ja'agøjxp ku øts njøp'ixy jøts ku ja oo'kpi jadigojk yjujkyiky jap oo'kpi jutjotpy.” Jade'en øts nnimaay.

²²Xjats ku ja møj yikutujkpi Félix ja Pablo y'ayuujk tmadooji, winets jaayi tkajpxuky ja payø'øyin ja'agøjxp ku nayide'en tnijawi sa ja Jesús yjanchja'wibi yjaa'y'atti, paty jade'en tnimaay:

—Wan t'uk'awijxñim jade'en kunim ja mye'ent ja møj soldadi windsøn Lisias, ja'ats øts xjaaktukmado'opnim ka'pxy yø'øbi winmaa'n.

²³Winets ja møj yikutujkpi t'ane'emy ja soldadi jøts ja Pablo chumy'ettnim, jøts tnøjmi nayide'en jøts ja Pablo ja myigu'uk kuwani y'atsmigajpxit, pøni pøn jaty mendip kidi ja tkayiknajxnidi.

²⁴Xjats ja Pablo jap tyaañ winaak xøøwin, winets ja møj yikutujkpi tmøøt-ja'aty jadigojk ja ñidø'øxy Drusila, pøn nayide'en israelit jaa'y, winets ja Pablo yikyaxtsøøy jøts tnigajpxt sudso'ampy ja Jesús yja' yikjanchjawi. ²⁵Xjats ja Pablo yikxon jade'en tnigajpxy sudso n'øyjaa'y'ajtindit sam ja Dios tsøkyin, jøts kø'øm nayide'en nnay'ejx'ejti'indit, jøts ku Dios ja naxwii'ñit jaa'y nøjlx ttiidyuñ. Winets ja møj yikutujkpi ojts ja' tkudsø'øgi jøts ja Pablo yiknimaay:

—Nøjxni ixyam, kunim ø n'awatsit jøts jadigojk nwaadso'ot.

²⁶Xjats ja møj yikutujkpi may ojk ja Pablo twaadsøøy, jade'en ja yjawinmay

jøts ja myeenmyo'ojit ayu'uch, winetnimts ja tmajststutt. ²⁷ Majtsk jumøjt idø'øn jade'en ñajxy, nugo tjaximiwaad-sow'ity ja Pablo. Winets ja møj yikutujkpi tyigajtsnaa, jøts jadu'uk tyøjkii'ñ pøn txøow'ajtp Porcio Festo. Jøts kumi ka'ap ja møj yikutujkpi Félix tmidsep'at-wa'añ ja israelit jaa'y, ja'agøjxp idø'øn ja Pablo jap tyaañ tsumy.

Ku ja Pablo twingunøjkxøø ja møj yikutujkpi Festo

25 Xjats ja Festo tyøjkii'ñ møj yikutujkpi jam Cesarea, jøts kyidigøøk xøow chøø'ñ jøts jam pyatøjkii'ñ Jerusalén. ² Jamts ja teetywindsøndi møøt ja israelit møjaa'dyøjkti twinguwa'jkidøø ja møj yikutujkpi Festo jøts ja Pablo yikni'øøni. ³ Xjats ja møj yikutujkpi yik'amidøøy ja may'ajt, jøts ja Pablo tñigaxit jøts jam tyikme'ent Jerusalén. Jade'en ja israelit jaa'y wyinaty tø tjaniwinmayidi jøts ja Pablo y'ookt tuu'ajy. ⁴ Xjats ja møj yikutujkpi Festo t'adsojimbijty jøts ku ja kø'øm tsojk wyimbetwa'añ jadigojk jam Cesarea, kumi ixjam ja Pablo tsumy y'ity. ⁵ Winets tñøjmi ja israelit jaa'y møøt ja teetywindsøndi:

—Wa'n tjaa'myindi ne'egi niduknax pøn jaty ku'aaw'attip, jamts xni'øønidit pøni tødam ja'abi jaa'y tyundigøy.

⁶ Xjats ja Festo waani tyaa'niyii'ñ Jerusalén tuktujk xøowin uk majk xøowin, winets wyimbijty jadigojk. Xjats kyimjabom ttawa'jtsiyii'ñ ja kyutujktaajk, winets tñankña-jtswaa'wiyøø ja Pablo. ⁷ Xjats ku ja Pablo twinguwa'jkii'ñ ja møj yikutujkpi, winets ja israelit jaa'y nayide'en twinguwa'jkidøø pøn jam wyinaty tø choondi Jerusalén. Xjats ja Pablo mayjøøjp møk yjanchyiktani'øøni ja tyundigø'øyin, niti tiy'ajtin tkananky'ijxyidi. ⁸ Xjats ja Pablo kø'øm

ñagyugajpxyiyi jøts tñimaay ja møj yikutujkpi:

—Nipøn niti ngadamidundigøy, ni ja israelit jaa'y kyutujk jøts ni ja chaptøjk, jøts ni ja romanit jaa'y myøjyikutujkpi ngamidundigøy.

⁹ Xjats ja Festo, kumi tyunwajnip ja may'ajt ja israelit jaa'y jøts y'øy-jawiyidit, xjats ja Pablo tyiktiy jøts yiknimaay:

—¿Mnøjkxwamp jam Jerusalén? Jamnim øts nbayø'øty ja mbøky.

¹⁰ Winets ja Pablo t'adsojimbijty jøts tñimaay:

—Paat'ajtp øts yaayi nyiktiidyunt, kumi ja møj windsøn César ya kø'øm tø tpikta'aky yø kutujktaajk. Wa'at-sxi me xnijawi ku øts ka' yø israelit jaa'y ti ndamidundigøy pøn jap wamp jøts øts ja nbøky ngu'oogit, ¹¹ ka'ap ø nwa'añ jøts øts ngagupøkt ja o'jkin; jøts pøni ka'adam yjanchi midi øts yø xani'øø'nidip, nipøn kyapaat'atyiyi jøts øts xkøyaktit ma israelit jaa'y. Wamp øts jøts ja møj windsøn César øts kø'øm xiidyunt.

¹² Xjats ku ja Pablo jade'en kyajpxkijxy, winets ja møj yikutujkpi møøt tkajpx'øyiyii'ñ ja pyutanaabyi, winets yiknimaay ja Pablo:

—Tø kø'øm mwa'añ ku ja møj windsøn César mdiidyuniyit. Ja'ats idø'øn mninøjkxp.

Ku ja Pablo twingunøjkxøø ja rey Agripa

¹³ Xjats ku ja Pablo jade'en yiknimaay kuts tu'uk majtskin ja xøow ñajxy, winets ja rey Agripa ojts ñinijkxyiyi møøt ja Berenice, ja'ats t'atskajpx-poo'kxtip ja Festo. ¹⁴ Winets jam ojts kawinaak xøow tyaa'nidi, xjats ja Festo ttamimadyaajky ja rey sa ja Pablo pyøky jap, jøts tñimaay:

—Ja ya tu'uk ja jaa'y midi ja møj yikutujkpi pasadi puxøjkøtpy

yiktaañ. ¹⁵Ja'ats møk pyayø'odyip ja teetywindsøndi møøt ja israelit møjaa'dyøjkti. Xjats ku øts ojts n'øch Jerusalén, winets øts jam ojts xwinguwa'agidi, jøts øts møk'ampy xnimaadyi jøts øts nnankyik'oogit yø Pablo. ¹⁶Xjats øts nnøjmi jøts ku ka'ap jade'en ja romanit kyutujk wya'añ, ka'ap pøn ayu'uch nugo ñanky'oogidit, kuwani ja payø'øyin tyunit jøts kø'øm ñawyndaniyidit pøni ti pønjabøn ñi'ii'mpy. ¹⁷Ku ya yja'ttøø ja israelit jaa'y, ka'ap øts tiempi nugo nyikwindigøøy, jatyi kyimjabom ja ngutujktaajk ndawa'jtsiyii'n jøts ja Pablo nnankyikmejni. ¹⁸Ku ja myendøø pøn jaty øø'ndip, ni tu'uk ja tka'uktapaatnidi ja pyøky mid'i'ibi øts idø'on n'ukjøp'ijxpy. ¹⁹Ja'ayi nugo yiktani'øø'nip ja chinaa'yin, jøts nayide'en pøn txøøw'ajtp Jesús, pøn ojts y'øøky jøts ja Pablo wya'añ ku ja yjuyky'aty. ²⁰Jøts øts ka' nmidaabyaaty sudso'ampy øts kø'øm nyikjøpkøxt yø'øbi winmaa'n, paty øts yø Pablo n'amidøøy pøni nøjkwamp Jerusalén jøts jam yiktiidyu'unt. ²¹Kumi yø' kø'øm waan jøts jam yiktiidyu'unt ma ja møj windsøn César Augusto, paty øts jap nyiktsumy'ity kunim øts jam ngaxt møj windsøn windump.

²²Xjats ja rey tnimaay ja Festo jøts ku ja nayide'en tpatmadoowa'añ ja Pablo kyajpxy. Xjats ja møj yikutujkpi t'adso-jimbijty, jøts tnimaay:

—Jabom ja x'ukmado'ot.

²³Xjats kyimjabom'ajty, winets ja rey Agripa yja'ttøø møøt ja ñidø'øxy Berenice, xjats ojts yjanchyikmøjpik-ta'akti jøts jap tyøjkidøø møj tøjkjøtpy møøt ja soldadi windsøndi, jøts nayide'en ja møjaa'dyøjkti pøn jaty jam kugajp'ajttip. Winets ja Festo twaadsøøy ja Pablo, ²⁴jøts ttukmadøøy niduki'iyi ja windsøndøjkti, jøts tnimaay:

—Mets rey Agripa, jøts tuki'iyi pøn jaty ya tø myendi, ixya dø'on ja jaa'y mid'i xyam mbatmadoowajnidip y'ayu-ujk. Tø øts idø'on ja israelit jaa'y namay øy xmi'øøndi ya'at køjxp jade'en ya jøts nayide'en jam Jerusalén, ejtp ø xnøjmid'i jøts mibaat ku yø tyimy'oookt. ²⁵Ka'ats yjawi ti møj tundigøø'yin tjagyepy jøts ja' tku'oogit; kø'øm yø t'amidøøy jøts jam nøjkk yiktiidyu'n ma ja møj windsøn Augusto jam, paty øts nayide'en jam ndyimgyajxwa'añ. ²⁶Meets migu'ukti, ka'ap øts nmidaabyaaty ti pøky øts ndapaatp ya'atpi jaa'y, sudso'ampy øts nøky nyik'øyt jøts tnijawit ja nmøjwindsøn, jøts paty øts ixyam nyikmiñ mee mwindujy, jøts me rey Agripa x'ukpatmado'ot jøts øts xuknijawit mid'i'ibi ayuujk øts idø'on ngaxp. ²⁷Janchni-gyumaap ø njaty ku øts ja pøky-jaa'y nugo njanch'ukaxt, jøts ni ngatukmado'ot øts nmøjwindsøn pøni ti pøky yiktani'øø'nip.

Ku ja Pablo tnigajpxy ja chinaa'yin jam rey Agripa wyindump

26 Winets ja rey Agripa tnimaay ja Pablo:

—Mbaat'ajtip jøts me kø'øm mgajpxt.

Xjats ja Pablo ja kyø' tyikpidi'jky, jøts yide'en kyajpxøjkii'ni:

²—Njanchtaxondakpy øts ku øts xyikajpxwa'añ ya mets mwindujy, jøts øts kø'øm nwindanit tuki'iyi pøni sa jaty øts ja israelit jaa'y xka'ødejeti. ³Øy'ajtp nayide'en kumi mets mnija'wip tuki'iyi øøts ndsinaa'yin sa øø n'israelitjaa'y'aty, jøts ti jaty øøts ejtp nnadyamigajpxiyip. Paty mets n'amidøøy jøts waani x'ukmado'ot øts ngajpxy.

Sa ja Pablo chinaay myijawyeen ku ka'anim tyiktigach ja chinaa'yin

⁴Ñija'widip nmigu'uk israelit jaa'y ni duki'iyi sa øts njaa'y'ajty jam ndigam

ku nmutsk'ajty, jøts nayide'en sa øts njaa'y'aty jam Jerusalén ixymbaadyim. ⁵Pøni ñigajpxwandip wan tnigajpxti, kumi ñija'widip yø' nayide'en ku øts mutskyi ja fariseit ixpøjkin nbadøjkijyi'ñ midì ka'pxy tpadundip ja Moisés kyutujk. ⁶Ja'agøjxp øts nyikni'øøni ku øts njøp'ixy ku ja Dios Teety ja oo'kpi jadi-gojk tyikjujkyiky jap oo'kpi jutjøtpy, kumi jade'en ja Dios Teety køøm ja wyandaajkin tmøøy øøts n'apteety'amøj jøts jade'en ttu'unt. ⁷Jøts niduki'iyi makmajtsk kajp ja israelit jaa'y tjøp'e-jxtit jøts ku ja Dios ja wyandaajkin tyikjøpkøxt, paty ejtp t'ajot'attit ja Dios jøts tjä'myatsti jøpy ux. Mets rey Agripa, nay yø'øbi winmaa'ñ øts idø'on yø nmigu'tuk israelit jaa'y xkada'øy-jä'widip, jøts øts xani'øønidì. ⁸¿Ka' mee nayide'en xjanchjawi jøts ku ja Dios ja oo'kpi tyikjujkyiky jadigojk?

Sa ja Pablo jawyeen tjemduuñ tteduuñ ja Jesús yjanchja'wibidi

⁹Øts køøm ojts nwinmaa'mbyaaty jøts øts ja Jesús Nazaretit yjanchja'wibidi ojts o sa nduujniyi, jøts ø møk nyik'ayo'ombaattø. ¹⁰Jade'ents øts idø'on jam n'adiijch Jerusalén ku øts ja teetywindsøn xmo'odi ja tiy'ajtin jøts øts ja Jesús yjaa'y namay ndsujmiyt; jøts nayi waan øts idø'on jøts y'ooktit. ¹¹Kawinaak ojk øts idø'on køøm ja møk nyik'ayo'ombaattø, jøts kuwanì ndukmajtsstu'utti ja yjanchja'win. Jade'en øts idø'on n'adiijch ma jaty ja chaptøjk, janch awa'an'ampy øts idø'on nbawidijty jagamgajp paat.

Ku ja Pablo jadigojk tñimadyaajky sa ja chinaa'yin tyiktigajch

¹²Nay yø'øbi winmaa'ñ øts wyinaty nminijxpy jam Damasco sa øts ja teetywindsøn wyinaty ja kutujk tø xmø'øy. ¹³Winets ø kujkxøow et jam tuu'am ojts n'ejxpaaty tu'uk ja jaj midì tsajpjøtpy

kyidaajky, janch møk idø'on ja yjajy nika'ap ja xøow jade'en yjajy, jøts øøts ja jaj ojts tuki'iyi xnawidity pøn jaty øts jam wyinaty nmøøt. ¹⁴Winets øøts niduki'iyi nnaxkidaajky, jøts øts nmadøøy tu'uk ja hebreit ayuujk ku ø xnimaay: "Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemdunwa'añ xedunwa'añ? Køøm mnay'ayo'onduniyi jade'en kidi tsakaa ku ja ti tnepy jøts ja køøm kujp ñadyukyø'ødyiyi." ¹⁵Winets nnimaay: "¿Windsøn, pøn mets?" Winets øts jaty n'windsøn'ajtim xnimaay: "Øts Jesús Nazaretit jaa'y, nay ja' pøn mjemdumpy mdedumpy. ¹⁶Pidø'øk wa'kuki, ja'agøjxp øts ixyam køøm nnanky'ijxyi jøts øts xmidu'unt, jøts mgugajpxy'att pøni ti jaty ixyam nduk'ijxpy, jøts pøni ti jaty me njaaktuk'exp. ¹⁷Øts mets nnøø'mo'op nduu'mo'op jam israelit jaa'y etjotp, jøts nayide'en ma ja jaa'y kya'israelitjaa'yidi ma mets ixyam ngajxwa'añ. ¹⁸Yide'en idø'on jam nøjkx mduñ, jøts ja jaa'y xkajpxwejt jøts ja ka'øy winmaa'ñ tñajtsstu'uttit, jøts ja tsuj winmaa'ñ tñabøktit. Kidi ja miku' y'ana'amin t'ukupøjkiniyidi, ja Dios yja' tu'ugyi pyaduujnidip; jade'en xukmado'ot jøts ku øts nja' xjanchja'widit, jade'en'ampy yikpojkpimaa'kx-tit, jøts nayide'en yikmo'odit ja øy'ajtin ja tsuj'ajtin møøt ja'adi niduki'iyi pøn jaty ja Dios tø wyinaty tyikpøkwyä'ach."

Ku ja Pablo tpaduuñ ja ayuujk midì tsoo'mp tsajpjøtpy

¹⁹Mets rey Agripa, nbaduujni øts idø'on tuki'iyi sa jaty øts ja Jesús xnimaay ku øts ja y'ayuujk nmadooøø midì jap tsoo'mp tsajpjøtpy. ²⁰Winets øts jam n'uktukmadowdi jawyeen pøn jaty jam wyinaty Damasco jøts nayide'en Jerusalén, jøts jam nayide'en tuki'iyi pøn jaty Judea etjotp, winets øts n'uktukmadowdi pøn ka'israelit jaa'dyi, jade'en øts jam n'uktukmadøøy jøts ja pyøkyu'unin tñajtsstu'uttit jøts

ja Dios yja' tu'ugyi tpaduujniyidit, nayide'en tsuj yjaa'y'attit jøts jade'en tnanky'ejxidit ku ja chinaa'yin tø tyiktigatsti. ²¹ Ku øts ja jaa'y jade'en ngajpxwejtti ja'agøjpx øts ja israelit jaa'y jap xmajstøø tsaptojkjøtpy jøts øts ja' xuku'oogiwyaa'andi. ²² Møj øts ja Dios ja pudøjkin xmø'øy ku øts ixymbaat ja kyajpxy y'ayuujk ngajpxwa'kxiyi, jøts ø ndukmadøy niduki'iyi pøn jaty ixpiky pøn jaty ka'ixpiky. Nijuuni øts ja jaa'y ja wenkpi ayuujk ngadukmadøy, yø'oyi ngajpxy nayide'en sa ja Dios kyugajpxy jøts sa ja Moisés ojts wya'andi, ²³ ku ja yiknitsokpi kuwani y'ayo'ombaatt jøts ku ja wyinaty tø y'øøky, ja'ats mijawyeen tunjøpip ku ja yjujkpyøkt jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, jøts jade'en øøts njaa'y ttuknijawit ja wa'ats'ajtin møøt tuki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y.

Ku ja Pablo tjadukmibøkwaan ja rey Agripa jøts tpadu'unt ja Jesús yja'

²⁴ Xjats ku dø'øn ja Pablo jade'en ñagyugajpxiyi, winets ja møj yikutujkpi Festo møk'ampy yjanchkajpxy, jøts ja Pablo yiknimaay:

—Mjanchmo'tp me Pablo! Yø m'ix-piky'ajtin me nugo myikmo'jtip.

²⁵ Xjats ja Pablo t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Mets øy møj yikutujkpi, ka'ap øts nmø'øty; tiy øts idø'øn nwa'añ midi øts ngajpxy. ²⁶ İxya dø'øn ja rey Agripa pøn yø'øbi winmaa'ñ wa'ats tnija'wip, paty øts ya jotmøk ngajpxy yø' wyin-dujy; wamp øts idø'øn ku yø' tnijawi tuki'iyi, kumi ka'ap ja jam ayu'uch yjajty midi øts idø'øn nnigajpxy. ²⁷ ¿Mjanch-ja'wip mets rey idø'øn sa ja Dios kyugajpxy wya'andi? N'ijxpy øts ku yjawi xjanchjawi.

²⁸ Xjats ja rey wyaan:

—Kuk øts jeexyip jawaani xjaaktuk-madøy, tøk øts yø jeexyip ngupiky.

²⁹ Xjats ja Pablo y'adsøøy:

—Øyi ja waani uk øyts ja yja-mayi ya'atpi ayuujk, ka'ayi mets ja'ayi nadyu'uk xjanchjawit, wa'ambim ja Dios niduki'iyi tjanchjawidit pøn jaty øts n'ayuujk ya tø xmadooji.

³⁰ Ku dø'øn ja Pablo jade'en kyajpxkijxy, winets ja rey niduki'iyi wya'kukidøø møøt ja møj yikutujkpi, jøts møøt ja ñidø'øxy jøts pøn jaty jap wyinaty, ³¹ winets abiky ñøjkxti jøts jap tkajpx'øyidi ja Pablo pyøky, jøts yide'en ñawyajnidøø:

—Ka'ap yø'øbi jaa'y yjawi ti tuuñ jøts yø' tku'oogit, jøts ni nayide'en kya-paat'aty jøts jap puxøjkjøtpy y'ett.

³² Winets ja rey Agripa tnimaay ja møj yikutujkpi Festo:

—Tø yø jeexy yikmajststu'uty ku yø jeexy kø'øm tka'amidøy jøts ku ja møj windsøn César tyiidyuniyit.

Ku ja Pablo yikejxy Roma ma ja møj kutujktaajk

27 Xjats ja møj yikutujkpi twinmaadyøø, winets ja Pablo yikajxwa'andi jam Italia møøt ja myibuxøjk jaa'y pøn jaty jap wyinaty tsumdyi, jøts nayide'en øts nmøødi pøn ya'at nøky tjaapy. Winets ja soldadi pyøkjø'jkidøø midi txøow'ajtp Julio jøts midi tnigubajk'ajtp tukpiky ja soldadi, ja' xyøow ja soldadi tukpiky Augusto. ² Jam wyinaty nayide'en tu'uk ja Macedoniit jaa'y midi kugajp'ajtp Tesalónica, ja' xyøow Aristarco. Winets øø tuknax ndøjkii'ñ møøt ja Pablo jap barkijøtpy, jam ja barki wyinaty tø chøøn Adramitio, jøts ñøjxwa'añ ma jaty ja kajp jam Asiit etjotp. ³ Xjats øøts jam ndsøø'ñ Cesarea, jøts øø kyimjabom nja'aty ma kajp txøowi Sidón, jamts ja soldadi Julio t'ayo'ixy ja Pablo, jøts ja myigu'uktøjk t'atstukmigajpxy jøts ja myigu'uktøjk yikpoo'kxiyi. ⁴ Xjats øøts jadigojk ndsøø'ñ Sidón, winets øøts ja poj møk'ampy xjøpkuyø'oyii'ñ, paty

øø kuwani nnayø'øy aga'n'ampy ja et midi txøow'ajtp Chipre, ma ja poj tuda'aky yø'øy. ⁵Xjats øøts ja mejy ndanaxy jam Cilicia y'et'amidiy jøts nayide'en Panfilia y'et'amidiy, winets øøts nja'ljty ma kajp txøowi Mira jam Licia y'etjotp.

⁶Jamts ja soldadi tu'uk t'ixaay ja barki, jøts ojts t'ejxpaaty tu'uk midi tø wyinaty chøøn Alejandria jøts jam nijkxy Italia, jøts øøts jadigojk xyiktøjkiyii'n xjats øø ndsøø'n. ⁷Kawinaak xøow øøts idø'on jade'en udy'agy n'awidijty, jøts øøts awisa jam njanchja'ljty jam Gnido kajp y'amidiy, kumi ka'anim wyinaty ja møk poj y'amøki winets øøts jade'en'ampy jadigojk n'awidity Salmón kajp y'amidiy. Xjats øø nnayø'øy ma ja mutsk naajx jam mejy kujk'am midi txøow'ajtp Creta. ⁸Xjats øøts jade'en awisa njanchjanayø'øy ja naajx mejyjotp, xjats øøts awisa nja'ljty ma kajp txøowi Buenos Puertos jam Laseit kajp wingon.

⁹Tø øøts wyinaty jeky ndaa'niñi mejyjotp, janch tsø'øgi møøt wyinatyni, jade'en'ampy ku wyinaty ja xuxpyoj myenwani paty ja Pablo tjanimaay ja yikbarkiyø'øbyi, ¹⁰jøts wyaan:

—Meets migu'uktøjkti, ka' yjawi y'øyt ku ndso'ongojmi'indit, nnajtsja'wip øts ku yjawi mayjøøjp n'ay-o'ombaajtindit, windigø'opy yø barki møøt ja pyikta'aky, nayi kø'ombaajt yjawi adøm nwindigø'oyindit.

¹¹Ka'ats ja soldadi ja Pablo y'ayuujk tmibøjkøø, ja' ne'egi pyabøjk ja barki wyindsøn jøts ja yikyø'øbyi. ¹²Janch møk idø'on xyuxy jøts yjanchpøjy jam Buenos Puertos, paty namay yjanchwandøø jøts øy'ajtp øøts jam ne'egi ndsoont, jøts pøni majadakp øøts jøts nja'att Fenice midi nay jam tæmp Creta y'etjotp, jamts øø nyiknaxt ja xuxtyuu

ja'agøjxp ku ja poj ka'ap jam jadine'en tyøki.

Ku ja poj yik'adøtsnibøjkiñaa ja mejy

¹³Xjats ku ojts waani y'amøki ja poj, winets pyøjkeeky jaduktamajñ jøts ja jaa'y wyandøø øy'ajtp jøts yjaakyø'ødyit. Xjats øø ndsøø'n, jøts øø nyø'øy mejpya'am et, jøts øø nnajxy Creta wingon. ¹⁴Kuts waani y'lijty, winets ja poj møk'ampy yjanchmiñi midi yiktejp Nordeste. ¹⁵Ja'ats ja barki møk tjøpkuwojpoø jøts nugo wyejtsma'ljtjyøø, jøts ni sudso'ampy ja kya'ukyikmajadaajkniyi ja poj, xjats øøts ja ndyimy'ukmajtstutni, wan tyiknijkxy pøni ma tyiknijkxy.

¹⁶Xjats øøts jam nnajxy ja' yjoxkø'øm ma ja naajx lii'nim mejkyuk'am midi txøow'ajtp Claudia, ma jam ka'ap jadine'en møk pyøjy. Jamts ja mutsk barki midi yikpajidøjtp, ja'ats øøts awisa njanchyiktøjkiyii'n jap møj barkijøtpy.

¹⁷Kuts øøts jade'en nyikpatkijxy ja mutsk barki, winets ja møj barki ja møj tejpxy yikta'awøø'nmuiky. Xjats kumi tsø'øgidip ja jaa'y ku ja barki jam tyøkit pu'ljotp midi txøow'ajtp Sirte, winets ja majpxy møj wet twejtstøødøø midi ja poj møøt tminamyajtsip, ¹⁸jøts øøts ja tsimy jamyi tuki'iyi nguwojnaxkijxy mejyjotp; ¹⁹jøts kyimdigøøk xøow ixanimts øøts ndyimy'ukuwojnaxkøjxni tuki'iyi ti jaty ja barki jap wyinaty myøøt'ajtpy. ²⁰Kawinaak xøow øøts jade'en nugo agubajkpy njanchyø'øy, niti øø nga'ijxy ni xøowi ni maadsa', ja'agøjxp ku møk yjanchtuuyøøch. Ka'ap øø n'ukjøp'ejxni jøts øøts jam jujky nbidsø'ømt mejyjotp.

²¹Xjats øøts jade'en kawinaak xøow n'ayuu'ijty, winets ja Pablo ojts wya'kuki jam jaa'y agujkp jøts wyaan:

—Migu'uktøjkti, øy'ajtpik jeexy kuk øts n'ayuujk xmadojidøø, winetsik ngatso'ønindøø jam Creta jøts ya'atpi ay-

o'on jeexy jane'en ngapaa'jtyindi. ²² Kidi mjotmay'ookti, øy yø barki wyinaty yjawindigø, nipønts kya'oookt. ²³ Mni-ja'wip meets ku øts ja Dios Teety nmøøt n'lity, jøts ku øts ja y'ayuujk nbadu-ujniyi, ixyamgoots øts nwindson'ajtim tu'uk tø xaniguexy ankilis ²⁴ midi øts tø x'atsnøjmi: "Ni mgatsø'øgit Pablo, kuwani jam Roma xwinguwa'agit ja møj windsøn César, ja'agøjxp ja Dios myiknitso'ok'atidit niduki'iyi, jøts nipøn tu'ugin kya'oookt ya barkijøøjty." ²⁵ Paty migu'uk ixyam nnigajpxy, møkpihta'akti mwinmaa'n, njanchja'wip øts ja Dios jøts nnijawi ku kuwani jade'en tyikjatt sa øts ja ankilis tø xnøjmi. ²⁶ Ja' ku kuwani ja møk poj jam nøjx xnajtsjibejpi'indi ma ja naajx jam mejyjotp.

Jade'en idø'on ja Pablo tnimaay ja myigu'uk.

²⁷ Majtsk samani øøts idø'on wyinaty tø nwidity barkijøtpy, winets øøts jam ojts koots nja'aty ma møj mejy txøøwi Adria, møk idø'on ja poj ja barki jam tjanchyik'adi'ich. Xjats ku chuu'm'ajty, winets ja yikbarkiyø'øbyi tñajtsja'widøø ku ja barki ja naajx yjawi tpaatwani. ²⁸ Winets tkejpxti ja nøø kyøjn'ajtin, xjats t'ejxti ku ja ee'pxmaktujt metri kyøjnki; xjats jawaani yjaakyø'ødyøø jøts jadigojk tkejpxkojmidi, xjats t'ejxti ku ja ee'pntaxujk metri kyøjnki. ²⁹ Winets chø'jkidøø ja yikbarkiyø'øbyi ku jotmøn ja barki jam wyinguwopit møj tsaagøjxp, winets ja yikbarkiyø'øbyi ja møj pux'ajo'jk twendidøø maktaxk, xjats ja tniwøjidøø kunim ja jap nøøbatki'py muum y'ajø'øky, xjats ja barki jade'en wya'k'amøkiyi'n. Janch tsø'øgijawi dø'on ja jam tyiknaxti ku pojin yjanchkaxijni. ³⁰ Jøts wyinmaydi ja yikbarkiyø'øbyi jøts kya'akwa'andi jam møj barkijotp, winets jam nøjkxti barkijøp'am, jade'en nadyijyi ttunwa'andi jøts ja pux'ajo'jk tjaakpihta'akwa'andi jap mejy'ok'ajpy,

ja'agøjxp ojts tyikpidsømwa'andi ja mutsk barki jøts jade'en kya'akwa'andi. ³¹ Xjats ja Pablo t'ejxpaajty, jøts jade'en ttukmadøø ja soldadi jøts nayide'en ja myisoldadi, jøts tnimaay:

—Ku yø yikbarkiyø'øbyi ya kyata'andit, ni sudso'ampy adøm ya ngapidsøø'mindit.

³² Winets ja soldadi tmidsujkidøø ja mutsk barki jøts nøøjotp tyiknaxkidak-tøø, ja'agøjxp jøts nipøn kyaka'akt.

³³ Xjats ku xiiyndyaajky, winets ja Pablo tnimaay ja myigu'uk jøts o winø'onin kya'adyit, jøts tnimaay:

—Tø yjawi myajtsk syamaniñi ku jade'en mgama'adi jøts ni mgakaydi. ³⁴ Øts wamp jøts winø'onin mga'adyit jøts ja mōjaaw xpøktit, pø ixyam inet nipøn inet tu'ugin kyawindigø'øty.

³⁵ Xjats ku ja Pablo jade'en tkajpxwiy ja myigu'uk, winets tñixajiyi'n tu'uk tsapkaaky jøts ja Dios ttamøja'wiyii'n jam myigu'uk wyingujkp, jøts ja kø'øm kyaay. ³⁶ Xjats ku ja myigu'uk t'ejxtøø, winets ja yjotkujkidøø jøts kyaadyøø nayide'en. ³⁷ Majtsk magø'pxy ja tugui'pxmyaktujt øøts jap wyinaty njaa'y'aty barkijøtpy. ³⁸ Xjats ku kyaagyøxtøø, jøts ja ariimbajk kunchi'am tuki'iyi jamyi t'ukniwibejpatkøxnidøø mejyjotp, jøts jade'en ja barki tyiktøø'tskyidøø.

Ku ja barki mya'jty jam mejy'am

³⁹ Xjats ku dø'on xiiyndyaajky, winets ja yikbarkiyø'øbyi ni tka'ejxkapti ja naxwii'nit pø ma dø'on jam wyinaty tø tyaandi, ja'ayi ku t'ejxpaatti ja mejpyaa' ma ja nøø ja poj jam møk kayik'adi'ichiyi, winets wyinmaydi jøts ja barki nugo tyikyø'øpyidsømwa'andi ma ja nøø jam t'ejxti ja pyaa'. ⁴⁰ Xjats tmidsujkidøø ja pux'ajo'jk midi ja barki tmach'ejtp, jøts ja japyi tyiktaandøø mejy'ok'ajpy. Winets ja jøpmiweenguipy tkajo'ongøxtøø midi ja

barki twejtsyø'øpy, jøts ja majpxwyet nayide'en jam tkudiidyøø barki jøp'am. Xjats ku ja poj ja tmajch, winets ja barki jam udy'a'aky y'ukyø'øpyidsømwa'añ jam mejpya'am. ⁴¹ Xjats jam ojts adsu'jky tyøki ma ja nøø jam ñawyinaxyiyi, winets ja barki yjøøjp jam ojts møk'ampy kyutopi pu'jotp, ma ja nøø jam wyinaty yø'øy'awidity. Jamts niwinø'onin kya'ukyuu'kxni, xjats ja mejy møk'ampy ojts pyetyiyi jam y'ix'am'ampy, jøts ja barki'øjx jade'eñi ja nøø tyakø'jtsigøjxixyøø. ⁴² Xjats ja soldadi wyinmaydi jøts tyik'ookwa'andi ja pøkyjaa'y, ja'agøjxp ku jotmøn kya'aktit jam mejyjotp. ⁴³ Ka'ats ja soldadi wyindsøn ja Pablo tnankyik'ookwa'añ paty ka' tyikjajty, ja'ayi t'ane'emy pøni pøn tjajtp ja nøøyumk wan ja jawyeen tnødøkidi jøts myejpyidsø'ømdit. ⁴⁴ Jøts nayide'en t'ane'emy pøn jaty tkajajtp ja nøøyumk, wan ja pu'gyøjxp tyø'odyi, uk øy'ajtp nayide'en barki pidasikøjxp. Xjats idø'on jade'en niduki'iyi jujky myejpyidsømdøø.

Sa yjajty sa kyubejty ja Pablo jam ma naajx txøøwi Malta jam mejyjotp

28 Ku øøts idø'on jade'en tum jujky jam nbidsiimy mejyjotp, xjats øø nnija'wiyii'n kudam ja et jam txøøwi Malta midi jam mejkyuk'am. ² Winets øøts ja Malta jaa'y jam janch tsuj xwindsø'jkiiyi'n, jøts ja jøøn tyikmøjidøø janch møj, ja'agøjxp ku yjanchxuxy ja et jøts ja tuu nayide'en. Winets øøts nyikyaa'jxyii'n niduki'iyi, jøts øø nnay'ajo'kxiyit. ³ Winets ja Pablo nayide'en t'atskajpmuky ja tø'øts ja'axy, ja'ats wyinaty yjøn'ol'jixip winets ja awa'andsaa'n jam tu'uk pyidsiimy ja'ax agujkp ku ja jøøn y'ikyiyi. Xjats ja Pablo yiktsu'jch kyøjø'øm. ⁴ Xjats ku ja kugajp t'ejxpaatti ku ja jiyujk jam tyiini Pablo kyøjø'øm, winets ñawyajnidøø:

—Yikjaa'y'oo'kpi ya'at yjawi, øy jap mejyjøtpy yjabidsimy jujky, ixyamts kø'øm ja Dios ja tiidyu'unin tø myø'øyi jøts y'oøkt.

⁵ Xjats ja Pablo tjønwejtsiyii'n ja tsaa'n jøts jade'en myatstuu'jtyøø, nisa dø'on ja Pablo kyø' kyajajty. ⁶ Tum jade'en idø'on ja jaa'y ja tjøp'ejxti juuni ja kyø' kyexpøkt, uk juunits yik'oogiyit. Ku dø'on ja jade'en tjajøp'ejxtøø, xjats t'ejxti ku ja Pablo niti kyajatyiyi, winets ja wyinmaa'n jaty tyiktigatstøø jøts ñawyajnidøø ku ja Pablo Dios ja'.

⁷ Xjats ku dø'on jam jade'en yjajty, jamts wyinaty tu'uk wingon chøøni ja jaa'y pøn ja kajp jaa'y tniwind-søn'ajtp, ja' xyøøw Publio, ja'ats øøts jam xwaaw tyøjkjotp, jøts øøts jam tigøøk xøøw janch tsuj xyikja'adaajky. ⁸ Jamdam wyinaty Publio tyeety pyiky jøømba'am, jøts nayide'en ja ni'jpya'am tmøødi, winets ja Pablo ojts tniinjky jøts t'atmigajpxy. Ja'ats ojts tkudsap-kajpxy jøts ja pamaa'y jaa'y myøkpjiky ku ja ojts tkønixajy. ⁹ Winets ja Pablo niduki'iyi ja pamaa'y jaa'y ñimejniyøø pøn jaty jap wyinaty kugajp'ajttip jøts jade'en choktøø. ¹⁰ Winets øøts may ja may'ajtp jady'iini nyikmøø'y, xjats ku øøts jap barkijøtpy ndsoonwaani, xjats øøts tuki'iyi xmøøy pøni ti jaty øøts xka'ejtxip.

Ku ja Pablo yja'jty jam Roma

¹¹ Tø øøts jam wyinaty tigøøk po' nd-sinaani jam Malta, jøts øøts ja tu'uk ndatøjkiyii'n ja barki midi jam nayide'en tyiknajx ja xuxpyoj. Jamts ja'abi barki majtsk ja dios awanax txox'aty midi tyejtip dios Castor jøts ja dios Pólux; ja'abi barki dø'on ja wyindsøn kugajp'ajtp Alejandría. ¹² Xjats øøts jade'en ndsøø'n, winets øø nja'ljty ma kajp Siracusa, ma øøts ndaañ tigøøk xøøw. ¹³ Jamts øøts ndsøø'n jadigojk jøts øø niinjky Regio. Jøts øø kyimjabom ndsøø'n, winets ja

wimbatpoj myiĩn, ja'ats øø møk xpadej jøts øøts jam nja'jty kyimajtsk xøøw ma kajp txøøwi Puteoli. ¹⁴ Jamts øø nbaajty winaagin nmigu'uktøj k pøn ja Jesús yja' tpaduujnidip, ja'ats wandøø jøts øøts ja jam nmøøtaa'nit tu'uk samani, winets øøts jam tekyjø'øm ndsoo'naa jøts øøts nnijky Roma. ¹⁵ Tø øøts ja wyinaty xni-jawi ja nmøøtjanchja'wibidi, ja'ats jam tsoo'ndøø Roma jøts øøts x'atspatsøy tu-u'am ma kajp txøøwi Foro de Apio, jøts nayide'en øøts jam ojts ja winaagin xpat-søy ma ja'taajk txøøwi Tres Tabernas. Xjats ku ja Pablo ja myigu'uk twin'i-jxy, winets ja ttamøja'wiyii'n ja Dios jøts jotkujk ja ñayja'wiyøø. ¹⁶ Xjats ku øøts jam nja'jty Roma, jøts ja soldadi windsøn tkøyajky ja pøkyjaa'y jam ma ja puxøj k adsinaabyi windsøn. Winets ja Pablo yiknimaay jøts ja tyøj k abiky t'ixa'at, ja'ayi ku nugo tu'uk ja soldadi y'ejx'ityiyi.

Ku ja Pablo kyajpxwa'kxy jam Roma

¹⁷ Xjats ku dø'on jam jade'en ja Pablo chinaay tigøøk xøøw jam tyøj kjotp, winets twaadsøøy ja israelit jaa'y ja myøjaa'dyøjkti, xjats ja ñamyujkidøø, jøts ja Pablo tnimaay:

—Migu'uktøjkti, niti øts ngadami-
dundigøy ja nmigu'uk israelit jaa'dyi,
jøts nika'ap øts nayide'en nmidundigøy
ja møjaa'chinaa'yin, kuwanits adøm
nmigu'uk israelit jaa'y xmajch jam
Jerusalén, jøts øts ojts xkøyaky
puxøj kjotp ma romanit jaa'y kyutujk
jam. ¹⁸ Ku øts nyiktiidyuuñ, winets øts
jadi'iñi xmajtstu'utwandi ja'agøjxp ku
øts nbøky ni tu'uk xkapaajtidi mid'i'ibi
øts xuku'oogiwyaandip. ¹⁹ Ka'ats ja
israelit jaa'y tyikjatwa'andi jøts jadi'iñi
nyikmajtstu'utt, ja'agøjxp øts kuwani
n'amidøøy jøts øts ya xiidyu'unt ja
romanit møj windsøn. Ka'ap øts ja'
ya nniimiñ jøts øts nmigu'uk israelit
jaa'y ja' ndani'øønit. ²⁰ Yø' meets

ixyam ndaniwaadsøøy, jøts meets
ka'pxy ndukmado'ot tigøjxp ku øts
jade'en puxkadeen køwiñ n'ity;
ja'agøjxp ku adøm niduki'iyi israelit
jaa'y njøp'ijxyindi ku ja Dios ja oo'kpi
jadigojk tyikjuykpyiky jap oo'kpi
jutjøtpy.

²¹ Xjats ja møjaa'dyøj k t'adsojimbet-
tøø, jøts wyandøø:

—Ni tu'uk øøts ja israelit jaa'y ñøky
ya xkapaaty mets køjxp, jøts ni tu'uk
adøm nmigu'uk israelit jaa'y nisa
kyawa'añ. Ka'ap pøn mga'ødyijyyi
pøn jam tsoo'mp jøts ya tø yja'aty.
²² Nija'wip øøts ku yø' o madsoo
yikpagajpxy pøn yø jemy ixpøjkin
tjanchja'widip, paty øøts ndsøky'aty
jøts øø xukmado'ot.

²³ Winets tkajpxy'ajttøø ti xøøw jadi-
gojk ñamyukidit, xjats ku tpaajty ja
tiempi winets ja jaa'y may ñamyukidøø
ma Pablo jap wyinaty tø yja'ada'aky.
Winets ja Pablo jøpyi kyajpxøjkiyiii'n
kunim chuu'iyii'n ja xøøw. Jøts jade'en
ttukmadøøy sa nwindson'ajtim Dios ja
ñaxwii'ñit jaa'y ttanitani ja kyutujk.
Ja'ats tyukmadøøy sa ja Moisés ky-
tujk, jøts nayide'en sa ja Dios kyuga-
jpxy ojts ttukjaadyañ, jade'en idø'on
ja udyaa'aky tjadukja'gyujkiwyaañ ku
ja Jesús ja yiknitsokpi pøn ja israelit
jaa'y yjøp'ejxtip. ²⁴ Xjats winaagin tja'-
gyukidøø, jøts niwinaagin ka' tmibøj-
tøø sa ja Pablo tjanigajpxy; ²⁵ xjats kumi
ka'ap ja niduknax tmibøjktøø, winets
ja choonwanidøø, jøts ja Pablo jadigojk
tnimaagyojmi:

—Janch tiydam idø'on ja Espiritu
Santo wyaañ mid'i ja Dios kyugajpxy
Isaías tyukmadoow ja n'apteety'amøjti,
ku ja yide'en wyaañ:

²⁶ Nøj kx x'atsnøjmi yø'øbi jaa'y:

Wa'ats meets xjamado'ot, jøts ka'
xmøjpkta'aktit,
nayide'ents wa'ats xja'ejxtit, jøts ka'
x'ejxkaptit;

²⁷jabí yø'øbi jaá'y kawine'enxi
 kyujuunidi,
 janch wenk myadowdi,
 jøts wimbeets ñabyikta'agyidi;
 paty ka'ti tmøjpikta'akti,
 jøts ni tkadamadowdi ja tyatsk,
 niwinø'ønin ja kyubajk kyaja'gyukidi,
 jøts ni tkadyimyikwimbetti yø wyin-
 maa'ñ ok nbojkmamaa'kxt.

²⁸Nijawi meets ku ja Dios ja
 yiknitso'ok'ajtin øøts ixyam
 ngajpxwa'kxtsoo'ni ma jaá'y
 kya'israelitjaa'yidi, ja'ats ne'egi
 tja'gyukidip.

²⁹Xjats ku ja Pablo jade'en wyaañ,
 winets ja israelit jaá'y choo'nidøø,
 ja'ats møk'ampy ja xem ja yam nugo
 nadyakajpxidøø ja'abi ayuujk.

³⁰Majtsk jumøjt ja Pablo jam
 ka'pxy tyaa'niyii'ñ ma ja tyøjk jam
 t'ajuudyuky, tyajotkujk'ajtpy ja Pablo
 pøn jaty jam atsmigajpxiyip. ³¹Jotkujk
 idø'ønin ja tkajpxwa'kxy ka' ti jotmay,
 tyuk'ixpijkpy ja jaá'y sa ja Dios Teety
 ja kyutujk ttanitani ja yjaa'y, jøts
 nayide'en ttukmadøy sa yjajty kyubejty
 ja nwindson'ajtim Jesús, xjats jade'en
 nipøn kya'adsejpiyøø.

JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA ROMIT JAA'Y

Ku ja Pablo tnijayi pøn tjanchja'widip ja Jesucristo jam Roma

1 Pablo'ajtp øts, jøts øts ja nwind-søn'ajtim Jesucristo nmidumpy. Øts ja Dios tø xwi'ixy jøts øts yide'en ngudanaabyi'att. Yide'en idø'on wə'ats kajpxy nbiktaajkin, ja' øts idø'on tø xanibiktaagi jøts øts ja ngajpxwa'kxit ja kyajpxy ja y'ayuujk midi nitso'ok'ajtin xukpaajtimp.

²Pø mā windi'ixyip Dios Teety yø tnigajpxni, jøts ja kyugajpxy ttukyik-naxy yø'obi winmaa'n yø'obi ixpøjkin jap mā y'ity ja kyajpxy ja y'ayuujk, ³jøts tnigajpxy ja Dios U'nk pøn nwind-søn'ajtim Jesucristo'ajtp. Ku ja tnigajpxi ja yjaa'y'ajtin ja ñaxwiiñ'ajtin, ja rey David idø'on ja y'apteety'ajtpy; ⁴kuts ja dios'ajtin, jats ja tyiknigaxi'jky ku xemikøjxp jadigojk yjujkyjky jøts kyutujky møk'ampy, jøts ku dø'on ja Dios U'ngi. ⁵Ja nwind-søn'ajtim Jesucristo køjxp øøts ja Dios Teety tø xmø'øy ja kunuu'kxin jøts øøts ja ngudanit, jøts ya naxwiiñ yja'attit pøn tjanchjawidip pøn tpaduujnidip ja Dios yja' o mā'et o magajp. ⁶Jøts meets idø'on nayide'en mjaa'y'ajtmi, nayi tøxi ja Dios mwi'ixyidi jøts meets ja Jesucristo mja'atidit.

⁷Meets idø'on nnija'ayidip niwine'enin jam mdsøonidi mdanidi Romit kajpkøjxp, niwine'enin ja Dios mdaba'ayøyidi ja chojkin, jøts ja mdamidsøkyidi jøts ja amuum mnadyamiyoxidit. Mbattipts ja kunuu'kxin jøts ja øy'ajtin midi ja Dios Teety yajkpy møøt ja nwind-søn'ajtim Jesucristo.

Ku ja Pablo Roma y'ats'otswa'añ

⁸Jawyeen øts ja Dios Teety ndukmøjawi ndukunuu'kxyjawi ja nwind-søn'ajtim Jesucristo køjxp, ku mee ni'ijtyi myiknigajpxti myiknimadya'akti øy madsoo sa ja janchja'win xjagyapti. ⁹Diosts testigi'ajtp pøn øts ja y'U'nk ja kyajpxy ja y'ayuujk ngajpxwa'kxip amumjoojt, ku meets ejtp nja'myech ku øts ja Dios nmidsapkajpxy. ¹⁰Ejtp øts ja Dios n'amidøy nbøktsøy jøts tyik'amøjatt jøts mee n'ats'ext, ja' kø'øm kyunuu'kxingøjxp. ¹¹Ja ku nbaatwa'andi n'ejxwa'andi jøts nmo'owa'andi yiin waan ja pudøjkin sa Dios ttsøky, jøts yjaakmøjtit yjaakmayit ja m'ajot'ajtindi. ¹²Jade'en'ampy øts idø'on ndijy jøts nixem niyam nnagyajpxjot'amøjka'andit nyikni-gaxø'jkindit, jade'engøjxp sa jadu'uk jadu'uk njagyejpyindi ja janchja'win.

¹³Uknimadowdi migu'uktøjkti, kawinaak øjk øts jam tø njanchjanøjkwə'añ jøts mee n'ats'ext, ni ixymbaatnim ø nganijky. Jade'en'ampy øts jam njanøjkwə'añ jøts meets ndukmad-owa'añ ja Dios yja', jøts ø n'ext sa wyin-gaxi'iky øts ja ndunkjøjpp, sam ø tø n'ixy abikyajp mā jaty ø tø nwidity. ¹⁴Xpaat'ajtpxi øts niduki'iyi pøn ka'israelit jaa'dyi, wan ja t'ixpikyidi tka'ix-pikyidi; ¹⁵jøp'ijxy ø nnanky'ityi jøts mee nayide'en ndukmado't ja Dios y'øgyajpxy ja Dios y'ømyadya'aky, pøn jaty jam Roma tsinaadyip.

Sa ja møk'ajtin tjagyepy ja Dios y'øgyajpxy ja Dios y'ømyadya'aky

¹⁶Ka' øts ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky ndatsødyuujniyi, pø ja'axi ja' myøk'ajtin ja'axi ja yiktumpy, jøts ja nitso'ok'atti pøn tjanchja'widip ja nwind-søn'ajtim, ja israelit jaa'y tyimjapaajtidip,

nayide'ents pøn ka'israelitjaa'yimidi.
¹⁷ Yø'øbi øgyajpxy ømyadya'aky
 tningajpxp jøts ku janchja'wingøjxp ja
 Dios xkupijkyindi, janchja'wingøjxp
 ja'ayi sam ja Dios kyajpxy y'ayuujk
 tyiktaañ ku wyaañ yide'en: "Pøn
 kupøjkip ja Dios, ja yjanchja'win ja
 ttukpaatip ja xemikøjxpit tsinaa'yin."

Ja naxwii'ñit jaa'y pyøky

¹⁸ Jap tsajpjøtpy ja Dios
 tyiktsøøñ ja møj ayo'on, jøts ja
 ttuktagida'aky ja kawindiyjaa'dyi ja
 ka'øyjaa'dyi, pøn kya'øy'ajtingøjxp
 kyanankñijawiyajnidip ja Dios yja'.
¹⁹ Yjanija'widip wa'ats jøts tigøjxp
 pyaat'aty ku ja Dios yiknijawit, pø tøxi
 ja kø'øm tyuk'ijxyidi ²⁰ sa ja myøk'ajtin
 y'ejxi tyiyi øy ja yjagagaxi'iky.
 Jade'en'ampyts ja yik'ixy yiknijawi
 ku yik'ixy sa ja tø tyik'øyi ja naxwii'ñit,
 jøts ku ja' tu'ugyi Dios'aty ku ja
 myøk'ajtin xemikøjxp myajada'aky;
 paty ja ka'ap pyaat'atyidi ja'abi jaa'y
 jøts ja yiktamaa'kxtit jøts ku dø'øn ja
 Dios ja tkanijawidi. ²¹ Øy ja tjanijawidi
 ja Dios jade'en, ka'apts ja twindsø'øgidi,
 ka'ap ja tmøjawidi tkunuu'kxyjawidi
 sam ja Dios pyaat'atyin. Ne'egi
 wimbet'ampy ja ne'egi wyinmaydi, ja'
 tyajotkøjxtip mididi niti kawamp jøts ja
 wyinmaa'ñ kya'øyidi, wimbeets kugoots
 y'ejtnidi. ²² Øy ja yjawa'andi jøts ku
 ja wyijyaa'yidi, jade'ents ja yjatti pøn
 niti tkajajtip; ²³ tøts ja t'ixwejtsidi
 ja Dios kyunuu'kxin, mididi nijuuni
 kawindigøøpy, jøts ja tyikmøjtøkidi ja
 jaa'y yja' ja awanax mididi windigøøpy
 ejtp, joon paat y'awanax, tsaa'ñ paat
 y'awanax, uk nayide'en øy mididi jiyujk
 mididi maktax ja tyeky.

²⁴ Yø'øgøjxpts idø'øn Dios ja tø myajt-
 stu'udyidi, jøts ja tø tpanøjkxti ja kyø'øm
 tsojkin ja kya'øwyinmaa'ñ (mididi'iyim
 ja y'ijty y'ukjagyajtpip), jøts jade'en
 tsø'ødyumbim y'adø'øtsti nixem niyam;

²⁵ ja ku ka'ap tjanchja'widi ja Dios
 tyiy'ajtin. Ja' ne'egi myibøjktip ja tum ja
 taay, jøts ja ja' tø twindsø'øgidi ja pik-
 ta'aky mididi ja Dios tø t'ødyuñ, jøts ni
 ja Dios ne'egi kø'øm kyayikwindsø'øgi,
 pøn paat'ajtip amuum ja windsø'jkin.
 Jade'en idø'øn ja y'ejxi tyiyi.

²⁶ Patyts idø'øn Dios ja tø y'ixmachidi
 jøts ja jade'en y'am'adø'øtsti
 chaach'adø'øtsti; ja tø'øxyøjk paat ja
 tyiktigajtsnidi ja tø'øxyøjk'ajtin, tum
 wimbet tundi sam ka'ap pyaat'aty jøts
 ja jade'en y'adø'øtstit. ²⁷ Jøts yaa'dyøjk
 nayide'enmidi; ka' t'uknitanaañidi ja
 yaa'dyøjk'ajtin ku ja tø'øxyøjk møøt,
 kø'ømyi ja tukyaa'dyøjk ñay'ejxkiyidi
 nixem niyam. Tukyaa'dyøjk ja
 axøøk y'adø'øtsti, ja ayo'onts idø'øn
 ttagidajkidip jøts jade'en tyuktuñidi ku
 tkamøjpikta'akti ja Dios.

²⁸ Kumi ka'ap ja Dios tnijawiyaa'andi,
 patyts ja tø myajtstu'udyidi jøts ja
 y'axøøkwinmaa'ñ tyikmajada'akti,
 jøts jade'en y'adø'øtstit sam ka'ap
 pyaat'aty. ²⁹ Tum ja ka'øybi winmaa'ñ
 yjagyajtpip, ja kawindiy'ajtin ja
 axøøk'ajtin, y'ama'at'ajtkøjxtip o
 ti, ja ka'øy'ajtin y'amidip yjotpidip,
 windii'ñjaa'y'ajttip, yikjaa'y'o'ktip,
 kudsep yjaa'y'ajttip, win'øø'ndip jøts
 tum wenk øy pøn tnmadyaagidi.

³⁰ Ja pagajpxk ja' tyunk'ajttip,
 ka'ap ja Dios tsokti, yjemjaa'yidi
 tyejaa'yidi, namyikaxi yjaa'y'atti. Tum
 ja ka'øybi wyinmaa'ñ'ajttip, ka'ap
 tyety tyaaak tmimadowdi, ³¹ ka'ap
 yja'gyukidi, ka'ap y'ayuujk tpadundi,
 ka'ap yujy'ajtin tjagyapti, ka'ap tjatti
 jøts myaa'kxuktit jøts ka'ap pøn
 t'ayo'ejxti. ³² Yjanija'widip wa'ats sa
 Dios tyikutuky; wa'ats tjanijawidi
 pøn jade'en adøtstip jøts ku ja
 kyudigø'ødyit xemikøjxp. Jøts nijade'en
 tkadamajtstu'utti, tyun'adøtstip
 jade'en jinaxy. Tyaxondaktip ku t'ejxti
 nayide'en y'adøtsmidi jadu'uk jadu'uk.

Tiy'ajtingøjxp ja Dios tyiidyuñ

2 Ja'agøjxp ka' mbaat'atyi jøts ja myiktamaa'kxt øy sa mjawa'añ, metsxi mbayø'øpy jadu'uk øy pøn, mdyimyjapøni mets. Ku jade'en m'adi'ich kø'øm mnadyanipiky ja ayo'on, mbayø'øpy jadu'uk jøts m'adøtspts jade'en kø'øm. ²Nnija'windipts adøm jøts ku Dios tiy'ajtingøjxp tyiidyuñ ku ja ttukniduki ja ayo'on pøn jade'en adøstip. ³Jade'en mets yjawi mwani mduknawa'adsip mets ja Dios xijy ja ayo'on, metsxi mdanipijkpy ja mmigu'uk ja ayo'on pøn jade'en adøstip, mja'adøstip meets jade'en kø'øm. ⁴Uk ka' idø'on xtsojki ja Dios y'øy'ajtin ja Dios tyuda'aky'ajtin, ni xkamøjpikta'aky jøts ku ja'abi øy'ajtin tyuñ jøts xmijotjimbett ja Dios jøts tyigatst ja mdsinaa'yin. ⁵Møk ja mwinmaa'n xjagyepy jøts ka'aním xmijotjimbity ja Dios jøts xyiktigatst ja mdsinaa'yin. Kø'ømyi ja m'ayo'on xyikmiweni xyikajaji, midi nøjkk yikpatp yik'ejxp ku ja Dios ja tyiidyu'unin tiy'ajtingøjxp tyikme'ent, ⁶ku ja ttagubatt tu'uk tu'uk sa jaty pønjabøn tø y'adi'ich. ⁷Pøn tpaatwandip ja kunuu'kxin ja øy'ajtin xondaajkin midi xemikøjxp, jade'en'ampy ku ejtp øy yikxon yjaa'y'atti, ja'ats idø'on Dios mo'ojidip ja jujky'ajtin midi xemikøjxp; ⁸pønts nay'ama'at'ajtiyip jøts ka' tpadundi ja tyiiby yjanchpi, tum ja ka'øybi tyundip, ja'ats ambøjkin'ampy Dios tiidyunidip. ⁹Møk y'ayo'odit niduki'iyi, y'amjattit chaachjattit pøn ka'øy'adøstip, ja israelit jaa'dyi jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi. ¹⁰Pønts øyjaa'y'ajttip wan t'israelitjaa'yidi uk tka'israelitjaa'yidi, ja'ats ja Dios mo'ojidip ja kunuu'kxin ja øy'ajtin jøts ja windsø'jk'ajtin.

¹¹Kumi ka' Dios pøn t'øy'ixy tka'øy'ixy wan ja tponi; ¹²pøni pøn tkanija'widip ja kutujk midi ja Moisés ja Dios Teety møøjyi piri pøkyundip, nayide'en ja nøjkk wyindigøydi, ni ja kutujk kyatsokit; pønts tjanija'widip ja Moisés kyutujk jøts pyøkyun'adø'tsti, nay ja'abi kutujk ja jaayi nøjkk yiktatiidyundip. ¹³Ka'ap ja Dios tkupiky pøn nugo tmadoodip ja kutujk jøts ka' tpadundi. ¹⁴Ku abiky jaa'dyi, pøn ja Moisés kyutujk tkanija'widip, tyundipts ja øybi midi ja Moisés kyutujk y'ane'emy øy ja ja'abi kutujk tjugajagyapti, kyø'ømgutujk ñamyayi yiktundip, ¹⁵jabi yikwingaxø'ktipxi ja' sa jaty ja yjaa'y'atti jøts ku ja kutujk tjugyapti. Ja kyø'ømwinmaa'n ni'øøniyidip sa y'øy'adø'tsti kya'øy'adø'tsti. ¹⁶Ja'abi xøøw yiknijawit ku ja Dios Teety tpi'akt ja Jesucristo jøts ttiidyu'unt niduki'iyi ja jaa'y ti jaty pønjabøn tø ttuñ ayu'uch, sam ø tø nnigajpxi ja yiknitsokpi ayuujk.

Sa ja israelit jaa'y ja Moisés kyutujk ñadyamøjyidi

¹⁷Mets wamp jøts ku me israelit-jaa'yi, jøts ku xpaduujni ja Moisés kyutujk jøts mnadyamikajxip ja mDios. ¹⁸Wa'ats xnijawi sa Dios ttsøky, jøts wa'ats mduknijawiyi ja kutujk midi'ibi øy midi'ibi tsuj. ¹⁹Mnay'aja'wiyip jøts ku xjaty xnøø'mo'ot xuu'mo'ot ja jaa'y pøn wimbeets kugoots ejttip. ²⁰Mnay'aja'wiyip jøts ku xjaty sa xyik'ixpøkt pøn tkanija'widip pøn tkaja'gyukidip, pø japxi kutujkjøtpy xkajts'ixy ja wejin kajin, ja tyiiby yjanchpi. ²¹Myik'ixpijkpy ja mmigu'uk, ¿ti kuts kø'øm xkatunjøpi sa ja m'ixpøjkin xyikyø'øy? Ku mgajpxwa'kxy, jade'en mwa'añ ku ka'ap y'øyi ja maa'tsk, maa'tspts mets kø'øm, ¿tigøjxp ku kø'øm mmeech? ²²Mets mwamp jøts ku ka'ap pyaat'aty

jaa'y n̄iyaa'y n̄idø'oxy n̄abyøjkxiyidit, jøts çti'ajtp ku jawyeen jade'en kø'øm m'adi'ich? Ni mets kø'ømmbaat xkatsøky ja awanax, mwimaa'tsidipts ja chap-tøjk ti jaty ja yjagyejpy. ²³ Mnadyamika-jxip mets ja kutujk, mmidundigøøpyts ja Dios ku ka'ap jade'en xui sa ja kutujk wya'añ. ²⁴ Paty idø'on ja Dios kya-pxy wya'añ: "Pøn ka'israelit jaa'dyi, ja' tka'ødeytip ja Dios ku meets tum jiwim-bet xunguixy."

²⁵ Pø wan wine'enin xjanchyiktuñ ja Dios y'ejxpajt mne'kxkøjxp ku xpaduñ ja Moisés ja kyutujk, kuts ja ka'ap xpaduñ, jade'en ja tpaaty ejxim ja ejxpajt jeexyip xkamøøt'aty. ²⁶ Pønts ja ejxpajt kyamøøt jøts pyadumpy sa ja kutujk wya'añ, jade'en ja tpaaty jøts ku ja ejxpajt ja jeexyip tmøødi, øy ja windii ja ejxpajt yjagayiktu'unxinim. ²⁷ Pønts ja ejxpajt ka'ejtxip jøts pyadumpy ja kutujk øy ja kø'øm tka'ixpiky, mdabayø'øyip mets ja' ku xkabaduñ ja kutujk, øy mets ja jap xja'ixy jøts ku ja jap kyøxja'ayi jøts øy mets ja ejxpajt xjamøøt'aty. ²⁸ Ka'apts ja jade'en tijy jøts ku ja y'israelitjaa'yi pøn jade'en nugo nikijxy nanky'ejxip, jøts ni ja' ka' yik'ejxpajtijy mido nikijxy ja'ayi yiktump. ²⁹ Ja' idø'on israelit jaa'y pøn amuum tpadump, jøts ja' ejxpajtin'ajtp mido yikwinmaapy am jotp, jam anmi-ja'wingøjxp, mido ka'ap ma kyøxja'ayi, mido ka'ap ma kyaxi'iky. Pøn jade'en tpadump, kupiky ja y'ity jam Dios wyin-gujkp, kido jaa'y wyingujkyip.

3 çTiku yikajpxy ja israelit jaa'y? çTi wya'añ ja ne'kxkøjxpit ejxpajt? ² Janch møk yjapaat'atyidi ja'agøjxp ku ja' ja Dios kyajpxy y'ayuujk tyami'a-jot'ajtidid jøts ja tpadu'undit. ³ çTits idø'on ja'adi? Øy ja tkabadundi jade'en, çwinets ja Dios tmajtstu'utt ja y'øy'ajtin? ⁴ çNiwindem! Jinxxy ja Dios tyiktuñ ja tyiiby yjançpi, øy ja jaa'y niduki'iyi yjataayidi; jabi yide'enxi ja Dios Teety kyugajpxy tnmadyaajky ja Dios Teety:

Ja mgø'øm'ayuujk me Dios Teety myika'pxytiidyumbipidsøøjmip, ku wyinaty nugo mwinmaa'n'ijxyidi ja'adi pøn mgamøjpiktaajkiyip.

⁵ Sam winaagin wya'andi yide'en: ku adømbøkyøjxp tijy ja Dios ja y'øy'ajtin tyiknigaxi'iky, çsats adøm idø'on ja'abi ayuujk nja'gyukandit? çKa' idø'on ja Dios y'øyi ku ja nyikjotmajtyindi, jøts ja ayo'on xjaniguejxyindi? ⁶ çNijuuni ka' yjade'eni! Ku Dios jeexyip kya'øyi, çsud-sots ja jeexyip ttiidyuñ ja naxwii'nit jaa'y?

⁷ Jøts kuts øts nbøky jeexyip yjançtuñ jøts ja Dios tyiy'ajtin tyikwingaxø'økt, çsudsots ø nyikpøky'ixy jøts ku øts nbo-jkpitumbijaa'yi? ⁸ çWinets ja tum øy wyimbejtxit ku pøn ttuñ tum ja ka'øybi? Jade'en ja jaa'y winaagin kya'øwyin-maydi jøts wya'andi, jøts ku ja'abi øøts jade'en ndukni'ixpøki. Yø'øbi jaa'y paat'ajtidip ja ayo'on.

Niduki'iyi ja pøky xaja'jtyindi

⁹ çTits adøm idø'on? çKu adøm n'israelitjaa'yindi, paty adøm jawaani njaaktyimy'øyindi, jøts nika' pøn jade'endi? çKa'ap yjade'eni! Pø tøxi nnigajpxy jøts ku tum ja pøky yik'adsøøni, wan t'israelitjaa'yidi uk wan tka'israelitjaa'yidi. ¹⁰ Ja'agøjxpxi jap nøkyijxpy yide'en wya'añ:

Ka' pøn y'øyi, nitu'ugin kya'ity pøn øy; ¹¹ nipøn kyaja'gyuki, nipøn tkanijawiwya'añ ja Dios.

¹² Tum ja wenk tuu' tø tpøjknidi, windigøy ni'ijtyi yjatti.

Ka' pøn tjotmay'aty ja øwyinmaa'n, ok idø'on tu'ugin ja'abi twinmaa'n'att.

¹³ Tum ja axøøk kajpxy pidsømp y'aawjotpy yukjotpy; ja win'øø'nk ja'ayi majyip.

Wingajpxnaxpim kyajpxy;

¹⁴ tum ja ka'øybi kyajxpxidsømdip, kixy kyubety wya'andi.

¹⁵ Jøts ja'ayi majyidip ku tnibutti tni-ga'akti ja yikjaa'y'oo'k;
¹⁶ ja' tyunk'ajttip ku yikudigø'ødyit ku y'ayo'ondu'undit,
¹⁷ jøts ka' tnijawidi ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin.
¹⁸ Niwine'enin tkawinmaydi jøts twind-sø'ogidit ja Dios.
¹⁹ Jøts yiknija'wip sa jaty ja Moisés kyutujk wya'añ, ja'ats ja yikta'ana'amdip ja israelit jaa'dyi pøn ja tø yiktanibiktaagidi, ja'agøjxpts ne'egi amøni tyimy'ettit, jøts jade'en niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y tpaattit ja Dios tyiidyu'unin; ²⁰ nipøn ja Dios tka'øy'ext øy ja tø tjabaduñ midi ja kutujk ñi'ane'empy, jøts ja'ayi ja ñigajpxy ku adøm nbojkpitumbijaa'yindi.

Janchja'wingøjxp ja nitso'ok'ajtin yikpaaty

²¹ Jats jadu'uk ja winmaa'ñ sa Dios xkupøjkin. Yjadyimyjanigajpxy ja Moisés ja kyutujk ja kø'øm, jøts nayi tø ja Dios kyugajpxy ja nayide'en tni-gajpxti. ²² Ja' idø'on ja Dios Teety kyupijky pøn tjanchja'widip, pøn t'ajot'ajttip ja nwindson'ajtim Jesucristo; kyupijky ja øy pøn, ka'ap ja pøn jadu'uk jadu'uk twenk'ixy, ²³ niduki'iyixi jaa'y pyøkyundi, jøts ka'ap pøn tminaxy ja pyøky jam Dios wyingujkp. Jagam jixkø'øm ndsinaa'yindi, ni sudso'ampy ja ñitso'ok'ajtin ja ngapaajta'am. ²⁴ Ejxim ja Dios Teety y'øyi ku ja jaa'y tyiknitso'ok'aty nwindson'ajtim Jesucristo køjxp, jøts jade'en tmay'aty ku tkupiky. ²⁵ Ja Cristo ja Dios Teety pyiktaajk jøts ja tkudanaajyit ja naxwii'ñit jaa'y pyøky ku ja tku'oogit. Winets wyingaxi'ikñim adøm ja nitso'ok'ajtin ku ja njanchja'win, jøts ja Dios Teety jade'en xuknija'win ja y'øy'ajtin ja tyuda'aky'ajtin, jøts ku ja tkadagubety ja pøky midi tø

yiktuñ jawyeen ku ja nwindson'ajtim tkagu'ooginim ja pøky. ²⁶ Ja'agøjxp jade'en yjaty jøts nnija'win jøts ku Dios Teety y'øy'ajtin tyiy'ajtin tyik'awa'añ, jøts ejtp jade'en øy juuni tkupiky pøn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesús.

²⁷ ¿Mats ja namyikaxi tyuñ? Pø ka'axi ja tyuñ ku ja janchja'win njagyajpin, ku njanchja'wyin ja nwindson'ajtim. Ja' ja tyiktundip pøn tta'ødyøkiwyandip ja tunk ma Dios, ku ja kutujk nadyijyi tpadundi pøn ja janchja'win tkajagya-jptip. ²⁸ Jade'ents yik'ixy yiknijawi jøts ku janchja'wingøjxp ja jaa'y yikupiky jam Dios wyingujkp. Ka'ap ja yikpayø'øy pøni sa ja tø tpaduñ tkabaduñ ja kutujk sa ja y'ane'emy.

²⁹ ¿Ti ja israelit jaa'y nugo ja Dios Teety y'ejx'ijtpy, jøts ja ka'ap t'ejx'ity pøn ka'israelit jaa'dyi? Ka'ap yjade'eni, pø tum ja'axi amuum tja'ajtp. ³⁰ Tu'ugyi Dios, ka'ap ja Dios kyawinaagi; jøts pøni pøn tmøøt'ajtp ja janchja'win, ja'ats ja Dios kyupijky, wan tmøøt'aty uk tkamøøt'aty ja ejxpajt ñe'kxkøjxp sam ja israelit jaa'dyi. ³¹ ¿Ja'agøjxp adøm ja kutujk nga'ukpadu'unindit ku ja janchja'win nmøøt'ajtyindi? Ka'ap yjade'eni, jabi jade'eni ne'egi ka'pxy ja kutujk yikpaduñ ku ja Cristo njanchja'wint.

Sa ttunjøpi ja Abraham

4 ¿Ti adøm n'apteety'amøj Abraham tyuun jøts Dios ja ojts kyupiky? ² Ku jeexyip ja Abraham ja'agøjxp ja Dios kyupiky ku ja wyinaty tø ttuñ tigati, nadyamøjiyipts ja jeexyip. ³ Yide'ents jap nøkyijpxy wya'añ: "Ojts ja Abraham tjanchjawidi ja Dios, ja'ats ja Dios y'øyja'wiyii'ñ jøts ja ojts tkupiky." ⁴ Ku pøn øy ti tunk ttuñ jøts ku ja yikmijuy, ja tyunkts ja yiknimijuyiyip, ka'ap ja niñamyay'ati tpaaty, ja' ja kyudøjkip ku ja tø tyuñ. ⁵ Pønts ja tunk tkada'ødyøjkip ma Dios, øy ja ti tjugatuñ, jøts ku ja ja'ayi tjanchjawidi ja Dios ku ja pojkipi-

tumbi jaa'y ja tpojkpimee'kxy, ja'ayi ja Dios tyajotkujk'ajtpy ku ja tjagyepy ja janchja'win, jøts ja tmay'aty jade'en ku ja tkupiky. ⁶Nayide'en ja David ojts wya'añ ku ja ojts tnigajpxy sa ja jaa'y xyonda'aky pøn ja Dios kyupijky, jøts ja ka' tmøjpikta'aky pøni sa ja jaa'y tø y'adi'ich. ⁷Yide'en ja wya'añ:

Nekim ja jaa'dyi pøn ja Dios tta-maa'kxidip ja tyundigø'øyin, jøts ja ka'ap myøjpiktaajkxiyidi ja pyøky.

⁸Nekim ja' pøn ja nwindson'ajtim pyojkpimee'kxpy.

⁹¿Ja'ayi dø'øn nugo jade'en nekim t'ejxtip pøn ttundip ja ejxpajt ñe'kxkøjxp, uk nayide'en idø'øn ja'amidi pøn tkatundip ja ejxpajt? Nnija'windipts jøts ku ja Abraham ja'agøjxp ja Dios ojts kyupiky ku ja ja'ayi tjanchja'wi. ¹⁰¿Juunits idø'øn ja jade'en yikupijky? ¿Tø wyinaty ja Abraham jawyeen ja ejxpajt yikpiktaajki, uk ka'anim? Ka'anims ja wyinaty ttuñ ja ejxpajt. ¹¹Oojknim ja Abraham ojts yikpiktaajki ja ejxpajt ku ja ojts yiktsuky ja ñe'kx, ejxa'an ja wya'añ jøts ja yiknijawi ku Dios ja tø kyupiky yjanchja'wingøjxp. Jade'ents ja Abraham ttunjøpiyii'ñ, jøts ja nayide'en niduki'iyi janchja'wingøjxp yikupøkti øy ja tmøøt'atti tkamøøt'atti ja ejxpajt ñe'kxkøjxp. ¹²Janch jade'en ku ja Abraham idø'øn kyudanaabyi'ajtp pøn ja ejxpajt tmøøt'ajtip, kidi ja'agøjxpip ja ja'ayi ku ja tø yiktu'unxidi ja ejxpajt. Jade'en'ampy ja tijy jøts ku ja tpa'ejxti, jøts ja nayide'en tjagyapti ja janchja'win sa ja Abraham, ku ja wyinaty ka'anim ja ejxpajt yiktu'unxi.

Jaa ja Dios y'aduky ja kyajpxy ku ja yikjanchjawi

¹³Jade'en ja Dios wyanda'aky, jøts ja Abraham møøt niduki'iyi wine'enin ñajtska'axidi yikmo'odit amuum ja naajx kajp wine'en y'lity naxwiin; kaja'agøjx-

pipts ja wanda'aky ojts yikpikta'aky jade'en ku ja kutujk ja wyinaty ka'pxy tø tpaduñ ja Abraham, pø jade'en'ampyxi ja jade'en ku Dios ja tjanchja'wi, jøts ja' ja wyinaty tø tyagupiky. ¹⁴Jøts ku je-exyip ja'ayi yikupøkti pøn tpadundip ja Moisés kyutujk, jøts ja'ayi jeexyip yikmo'odi ja Dios y'øy'ajtin, ka'ats jeexyip tyuñ ja janchja'win, jøts ni ja Dios je-exyip ja wyanda'aky niti kyawa'añ. ¹⁵Pø tiidyumpxi ja kutujk; mats ja kutujk kya'ity, ka'ap jam ti yikmidundigøy, jabi niti ana'aminxi jam.

¹⁶Jade'en'ampyts idø'øn Dios ja twandaajky ja'agøjxp ku ja janchja'win ojts t'ixy, jøts ja tmay'att niduki'iyi pøn nayide'en ja janchja'win tjagyajp sa ja Abraham. Kidi ja'ap ja Dios tyamiwandaajki ja y'øy'ajtin pøn tpadundip tkabadundip ja kutujk, pø ja'axi tyamiwandaajki pøn tjanchja'widip ja Dios sam ja Abraham ttunjøpiyii'ñ. Jade'ents idø'øn ja tpaaty, ja' ñamyayi tnigubajk'ajtp ku ja jade'en ojts tjanchja'wi ja Dios, jøts ja' adøm ñamyayi ndeety'ajtyindip ¹⁷jam Dios wyingujkp, pø nayi Diosxi ja yjanchja'wiyii'ñ ku wya'añ ja Dios kyajpxy: “Tø me nbikta'aky møjaa'y'ajtpi o ma'et o magajp.” Janch møj ja Dios, øy ja tyikjukpyøkt pøn tø y'oo'kni tyigøøni, jøts nayide'en tnanky'ijxyi o ti pikta'aky mididi ka'ejtpnim.

¹⁸Øy ka'ap ti jøp'ejxin, ka'ap ti win-maa'ñ, ojstts ja Abraham ja tjanchjawi jøts yjop'ijxy ja', xjats idø'øn ja jade'en may jaa'y ñamyayi tnigubajk'aty sa u'nkteety y'u'nk y'unaj'jk tnideety'aty, jade'en sa dø'øn Dios ja wyinaty tø ñii'mxyi ku ja wya'añ: “Janch may ja m'u'nk m'unaj'jk xpaatt.” ¹⁹Magø'pxy ja Abraham wyinaty ja yjumøjt jøts ka'ap ja sa tijy, amuum ja t'ajot'aty øy ja ñidø'øxy Sara ja møøt tø yjamø-jaa'yinidi, ka'ap ja y'u'nk y'unaj'jk t'uk-

patnidit. ²⁰ Ka'ap ja sa tijy, ka'ap ja tka'øyja'wiyi ja Dios wyanda'aky, ne'egi ja amumjoojt tpiktaajky ja yjanchja'win jøts ja tmøjawi tkunuu'kxyjawi ja Dios, ²¹ jøts ja tu'ugyi tjøp'ijxy jade'en jøts ku Dios tjagyepy møk'ajtin, jøts ja ttu'unt jade'en sa ja wya'añ. ²² Jade'en'ampy ja Dios ja ojts kyupiky ku y'ijxyi jøts ku myajada'aky ja yjanchja'win.

²³ Jøts ku døøn Dios ja jade'en tkupijky ja yjanchja'win, kidi ja Abrahamip ja ja'ayi kyupøjkyp jøts ja jade'en yikjaadyañ; ²⁴ pø nayide'enxi adøm ja xkupijkyim ku adøm ja Dios Teety njanchja'want. Pø ja'axi tø tyikjukpyiky jadigojk xemikøjxp ja nwindson'ajtim Jesucristo, ²⁵ pøn ojts yikøyaky jøts y'oookt adøm nbøkyøjxp, jøts jade'engøjxp ojts xemikøjxp yjukpyiky jadigojk jøts adøm nyikupøjkint jam Dios wyingujkp.

Øwyimbidsimy ku xkupøjkint ja Dios

5 Kuts ja Dios Teety xkupøjka'an ja njanchja'win, jøts jade'en ja nmiduda'aky'ajtin ja nwindson'ajtim Jesucristo køjxp. ² Ja'agøjxp adøm ja Dios Teety møøt n'ijtyindi ku ja nwindson'ajtim njanchja'windi, paty adøm ja xkunuu'kxyindi. Ja' adøm xyik'ejtindip tu'ugyi ja nwinmaa'n jøts ja xondaajkin xmø'øyindi, jøp'ijxy nyik'ijtyindi jøts ku ja nbaajta'andit amuum ja y'øy'ajtin. ³ Jøts nayide'en adøm ja ka'ap nwandijyindi ja ayo'on, øy adøm ja ngu'ayo'owa'andi jotkujk; pø nni-ja'wandixi adøm ku n'ayo'owan winets ja tuda'aky'ajtin nbaajtindit, ⁴ jøts ja tuda'aky'ajtin ja' øy xyikwingaxø'jkindip, ja' xukjøp'ijxy'ajtindip midi ja Dios tø xanibiktaajkandi. ⁵ Jøts ka'ap majtsk'aaw majtskjoojt n'ejtindit, pø tøxi ja Dios amuum xmø'øyim ja y'øy'ajtin ja pya'ayo'owin ku ja tø xuktatøjka'am ja y'Espíritu Santo.

⁶ Ku adøm wimbeets kugoots nmijajtyim ja nbøky, niti nitsok'ajtin kø'øm ngapaajtyim, xjats ja Cristo tø myiñ winet, jøts ja tø tkudani ja ka'øyjaa'y pyøky ku ja tø y'øøky. ⁷ Ka'ap pøn nugo tnigyu'oogi jadu'uk, ni jade'enbaat øy pøn mabaat yjadyimya'øyjaa'yi; pø wants winaagin pøn ñay'a'ejxyit jøts ja tku'oogit. ⁸ Xjanchojkimpts adøm ja Dios ku adømøjxp y'øøky ja nwindson'ajtim Jesucristo, øy adøm njapojkpitumbijaa'yandi. ⁹ Jøts tøts ja Dios xkupijkyim ja nwindson'ajtim Jesucristo pya'ayo'owingøjxp ku ja tø xku'o'jka'andi, jøts ne'egi jinaxy ja nøjkx xuknitso'ok'ajtyindi ja møk ay-o'on, jøts ja ka'ap xuku'o'jka'andit ja nbøky, ja'ayi nwindson'ajtim Jesucristo køjxp. ¹⁰ Njagami'øy'ajtyindip adøm ja Dios, jøts adøm ja jade'en xjaaktu-u'mø'øyindi sudso ja jadigojk nmijotjimbejtindit, ja'agøjxp y'ø'jky ja y'U'nk adøm nbojpkikøjxp. Mats ku ja ixyam yjuky'aty xemikøjxp, jøts ku adøm ja tø nmijotjimbijtyindi ja Dios, ζti jats adøm ndejint ja winet xka'ukyiknitso'ok'ajtna'ant? ¹¹ Xon'ejtnamdip adøm ixyam ja'agøjxp ku ja nwindson'ajtim Jesucristo tø xukmigu'ukwa'añim jadigojk ja Dios Teety.

Ja Adán jøts ja Cristo

¹² Jøts tu'ugyi ja jaa'y pøn pøkytyun'okwaañ ja naxwiiñ, jøts ja o'jkin tigø'øyin jade'en'ampy ñaxkidaajky, niduki'iyi øy pøn pyaadyi ja'agøjxp ku ni'ijtyi nayide'en tø pyojkpitunidi. ¹³ Ku ja kutujk wyinaty kya'itynim, jaayim ja pøky wyinatyni ya naxwiiñ; jaa ku ja Dios ka' tpayø'øñim, pø ka'anixi ja kutujk wyinaty te. ¹⁴ Ku ja et ja xøøw ñajxy midi tso'ondaajk Adán ñikøjxp jøts yjøpkixy Moisés ñikøjxp, jøts wine'en pøn pyøkyundøø, ja' idø'on ja o'jkin tigø'øyin mimajadaajkidøø, øy ja tjagajagyapti ja'abi pøky midi ja Adán

tyuun ku ja tkamimadøøy ja Dios; sa ja Adán tyiktso'ondaajky ja pøky, nayide'ents ja tu'ugyi myenwami wyinaty pøn ja øy'ajtin nitso'ok'ajtin xukpaajtmandip, xjats tø myiñ ja nwindson'ajtim Jesucristo.

¹⁵ Windemts ja møøt n'uk'ejxkijpxyin ja Adán tyundigø'øyin møøt ja Dios y'ø'y'ajtin midu ja xmø'øyindip. Tu'ugyits ja jaa'y pøn ja pyøky tø xukno'jka'andi niduki'iyi jøts windigøy n'ejtna'andi; jøts tu'ugyi ja nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo pøn ja Dios xuknitso'ok'ajtindip ja nbøky, jøts ka'ap ja pøn tmi'abaaty, namay adøm nyiktamay'ajtyindi ja nitso'ok'ajtin jøts adøm ja xmø'øyindi. ¹⁶ Ti'in ja ndami'a'ejxin ja tu'ukpi jaa'y pyøky møøt ja Dios naitso'ok'ajtin. Tu'ugyi ja tundigø'øyin ja'ats yikpayø'øpy jøts tø nbøkyajtkijxyindi; kuts ja Dios xmø'øyindi ja nitso'ok'ajtin, tyamay'ajtpy ja jaa'y ja ñamyayi jøts ja xkupijkyin, øy wine'en tø njapojkpitu'uñindi. ¹⁷ Ku ja tu'ukpi jaa'y tø pyojkpituñ, ja'agøjxpts ja o'jkin myajada'aky jøts ja yikudigøy, møjts ja Dios jøts ja ttuñ ja may'ajtin, jøts ja tyaky ja myøk'ajtin midu yikjujky'ajtp xemikøjxp ku tu'ugyi njanchja'want ja nwindson'ajtim Jesucristo.

¹⁸ Jade'en sam ja Adán pyøkyøjxp ja jaa'y ttukpaatkijxy ja kudigø'øyin, nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo y'ødyu'uningøjxp ttukpaajty niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y ja nitso'ok'ajtin, jøts ka'ap ja møk tiidyu'unin tpaattit pøn jaty tjanchja'widip. ¹⁹ Tu'ukts ja jaa'y pøn kamadoow, jøts ja'agøjxp ja pøky xaja'atkijxyindi; nayide'ents ja tu'ukmi pøn tuki'iyi tmimadoow ja Dios Teety, jøts ja'agøjxp adøm nyikupijkyindi jam Dios wyingujkp.

²⁰ Jøts ku ja kutujk yikpiktaajky, ja' yiktanibiktaajkiyiñ jøts ja pøky wa'ats yik'ejxkapt; jøts ja pøky møjta'adøtsp ja', jinaxyts ja Dios y'ø'y'ajtin myøk'ajtin

tyikmøji'adi'ich nayide'en. ²¹ Sam ja pøky myajada'aky ku ja tyiknaxkida'aky ja o'jkin tigø'øyin, xjats ja Dios ja y'ø'y'ajtin nayide'en tyikmajada'aky sudso ja xkupøjkin, jøts ja nwindson'ajtim Jesucristo køjxp xmø'øyindi ja jujky'ajtin xemikøjxp.

Ka'ap ja pøky myajada'aky ku ja Cristo yujky'ajtin nmøøt'ajtyindi

6 ¿Tits njaaktu'unindip? ¿Jaakty-imbyøktyun'adøjtsindip adøm idø'on ja'agøjxp ku tø nnija'windi jøts ku ja Dios xu'unxim ja may'ajtp ku ja xpojkpimee'lxyindi? ² ¿Ka'ap jade'en pyaadyi! Pø tøxi adøm nmajtstuuptyindi ja pøktyu'unin; ¿jøts sudso adøm jade'en nbøkyun'adøjtsin? ³ ¿Ti ka'ap xnijawidi ja nnøbajtin, ti ja tyijpy? Pø ja'agøjpxi adøm tø nnøbejtyindi jøts nmøøt'ejtindit ja nwindson'ajtim Jesucristo, jøts yiknijawit jøts ku adøm ja nbøky ja tø xmi'o'jka'andi. ⁴ Møøt adøm ja Cristo ñamyayi nnaxøjka'andi jøts ja møøt n'øøky'ijtyindi, jøts ku ja yujkpyijky xemikøjxp jøts adøm nayide'en nbajtma'an ja jemchinaa'yin midu ixyam jøts midu xemikøjxp, sam ja Dios Teety ja tyukmimadaajkøø ja o'jkin, jøts ja myøk'ajtin myø'øyi, jøts ja yujkpyijky xemikøjxp. Nay ja'ats idø'on yiktump ku ja nøbajtin yikpaaty.

⁵ Pøni tødams adøm ja Cristo nmøøt'ø'jkyim nayide'en sam ja o'jkin ja tø tpaaty, nmøøt'ijtyindipts adøm ja', jøts ku ja yujkpyiky xemikøjxp jøts nayide'ents adøm ja nmøøtjujkyøjkma'andi.

⁶ Nnija'windipts adøm sa jaty tø njaa'y'ajtyindi, jøts ja' ja Cristo myi'o'jk jam kruskøjxp, jøts adøm ja nbøky xniwaajchim jade'engøjxp ku ja y'ø'jky, jøts ja ka'ap x'ukmimadaajkna'am, jøts ja ka'ap jade'en n'ukmidu'una'ant sa jaa'y ja wyindsøn tmiduñ, jade'en ja pøky ñamyayi yikmiduñ. ⁷ Pønts tø

y'oōky, t̄ots ja p̄ōky ja ñiwaajtsniyi.
⁸P̄oni nm̄ōot'ijtyindip ja Cristo ōy ja m̄ōot nja'ōl̄jkyim, nj̄ōp'ijxy'ajtyindipts ja' j̄ots ku ja m̄ōot njujky'ajtindit xemik̄ōjxp, ⁹p̄ō n̄nija'windipxi j̄ots ku ja Cristo t̄o yjujky'atyi xemik̄ōjxp, niyuuni kya'uk'oo'knit, niyuuni kya'ukmimadaajkn̄iyit ja o'jkin.
¹⁰Tuk'ōjkyi ja ja'ayi ttuku'o'jkiyiñ amuum ja p̄ōky; j̄ots ja ix̄yam xemik̄ōjxp yjujky'aty amuum ja Dios Teety tm̄ōot'ity. ¹¹J̄ots nayide'ents meets id̄ōnm̄idi, ōōky tiḡōy ndejint mnabyik̄ta'aḡiyidit j̄ots ja p̄ōky jade'en xkayikm̄ōj'attit, wijy kejy meets ne'egi mnabyik̄ta'aḡiyidit ku ja Dios yja' xpaduujnidit, ja'aḡōjxp ku ja nwindson'ajtim Jesucristo xm̄ōot'atti.

¹²Paty ka'ap mbaat'atyidi j̄ots nugo xyikmajada'aktit ja mb̄ōky ja mga'ow̄yinmaa'ñ, ōy s̄a mduktunwa'añidi p̄oni s̄a ja tts̄ōky.
¹³Kidi mnagȳōyakyidi m̄a p̄ōky, j̄ots ja kidi mduktuñidi ja ka'oy'ajtin. Ne'egi amuum mnayoxidit m̄a Dios, j̄ots ja mduktunidit tum ja ōy'ajtin. Ka'ap meets ja p̄ōky xukm̄ijujky'ajtnit, jabi t̄oxi meets ndejint t̄o m'ats'ōōky, j̄ots t̄o mjujky'atyi jadigojk, j̄ots ja jujky'ajtin t̄o xpaatt̄i mid̄i xemik̄ōjxp.
¹⁴J̄ots ja p̄ōky ka'ap meets ja m'ukmimajadaajkn̄iyit, p̄ō kidi ja Moisés kyutujkipxi meets mnitanaajyip, ja Diosxi meets ja kyunuu'kxin mdanitanaajyiyip.

Ja ejxpajt madya'aky ku ja jaa'y ja w̄yinds̄on aguwañi tm̄iduñ

¹⁵¿Sudsots ad̄om? ¿Jaaktyimbȳōktyun'ad̄ōjtsindip ad̄om ja'aḡōjxp ku ja Dios xanitanaa'yindi ja y'oy'ajtin, ku ad̄om ja kutujk ka'ap xiidyu'uñindi?
¹⁶J̄ots m̄nija'w̄dipts wa'ats ku tu'uk ja winds̄on x'ukmidund̄okidit, tu'uḡyits ja xwinds̄on'attit j̄ots ja' kuwañi mmimado'odip, p̄ō ja'axi

w̄yinaty mdumbi'ajtidip. Nayide'ents id̄ōn t̄paaty ndejint ku ja p̄ōky xmimado'odit, ja' meets id̄ōn ndejint winds̄onb̄ōjknip ōy ja yjayik'ōōky yjatyiktiḡōy, uk nayide'ents ku tu'uḡyi ja Dios xmimado'odit j̄ots jade'en xu'undit s̄a ja tts̄ōky. ¹⁷Janch m̄ōj ja Dios ku ja y'ixp̄ōjkin xpaduujnidit mid̄i t̄o myiktagid̄okidi, j̄ots ja p̄ōkytunk t̄o xmajst̄u'utt̄i mid̄i y'ijty niwa'añ myik'ejtn̄iyidip. ¹⁸T̄ots ja p̄ōky m̄niwa'achidi ku ja ka'ap m'ukn̄imajadaajkn̄iyidi, j̄ots t̄o xpatwa'jkidi ja ōy'ajtin mid̄i ja Dios yja'ajtpy. ¹⁹Jade'en ndukmadowdi s̄a ō najtsjawi xmadod̄ōdit, j̄ots nayide'en xnadyamiyoxidit ja Dios. Sam y'ijty mnagȳōyakyidi amuum j̄ots xundi ja ka'oy'ajtin ja ax̄ōok'ajtin, nayide'ents id̄ōn amuum ja Dios xnadyamiyoxidit, j̄ots xuujnidit ja y'oy'ajtin j̄ots amuum xm̄ōot'ettit ja Dios, tu'uḡyi xaḡōd̄okidit ja mdsinaa'yin.

²⁰Ku meets ja p̄ōky y'ijty mganiwa'achinim, ka' meets y'ijty xuujni ja Dios yja', ja tiy'ajtin ōy'ajtin; ²¹j̄ots ¿ti jade'en t̄o xp̄ōkti? Mdats̄ōdyundip ja ix̄yam jadigojk, p̄o ja'ayixi ja yajkpy ja o'jkin tiḡōȳin.
²²Kuts t̄o m̄niwa'achidi ja p̄ōky j̄ots ja Dios y'oy'ajtin tyiy'ajtin t̄o xpad̄ōjkiyidi, y' tiy myiktu'undip, y' mmo'ojidip sudso xm̄ōot'ettit sudso xmidu'undit amuum ja Dios, j̄ots xpaattit x'ejxtit ja jujky'ajtin xemik̄ōjxp. ²³Ja o'jkin tiḡōȳin, ja' ja p̄ōky ja'ayi yajkpy. Kuts ja Dios m̄ōot, ja jujky'ajtin ja Dios xamay'ajtim mid̄i xemik̄ōjxp yikpatp, ku m̄ōot n'ejtin ja nwindson'ajtim Jesucristo.

Amajtsk'ajtinḡōjxp tu'uk ja ejxpajt madya'aky pyidsim̄y

7 Mee m̄igu'ukt̄ōjkti, meets m̄nija'wip sa ja kutujk wya'añ, j̄ots m̄nija'wip j̄ots ku ja ya ja kutujk tm̄ōot'aty ja

møk'ajtin ku jaa'y jaagya yjuky'at-tinim. ²Ku n'ukpiktaajkint, ku tu'uk ja t'øxyøjk y'amajtsk'aty, kutujkøjxpts ja tmøøt'amajtsk'aty ja ñiyaa'y pøni jaakjuky'ajtpnim ja'; kuts ja y'øøky ja ñiyaa'y jøts ja nayide'en ja kutujk ñiwa'a'chi, ku y'øøky pøn ja y'lity møøt y'amajtsk'aty. ³Kuts ja t'øxy jadu'uk yaa'dyøjk t'adsøy jam ja ñiyaa'y yjajuky'atynim, pøkyts ja tyumpy; kuts ja kyu'øøgyi, niwaajtsip ja kutujk ja', øy ja møøt jadu'uk ja yaa'dyøjk y'amajtskit, jøts ka'ap ja pyøkyi.

⁴Jade'ents mee migu'uktøjk idø'ønmidi pøni niwine'en ja Cristo mja'atyidi, myikniwa'ats'ajtniyip meets ja Moisés kyutujk, tøxi mee ñamyayi ku'øøky mdañ ku ja pøky tø wyindigøy jøts ja wenkpi xpadøkidi. Ja Cristo meets ixyam mja'ajtniyidip pøn jukpyøjk xemikøjxp, ja'agøjxp ja yjajty jøts jade'en'ampy nmidu'unindit ja Dios. ⁵Ku adøm y'ijty pøky y'agujkp ndsinaa'yimnimdi, jøts ja kutujk ja' ja wya'añ jøts ja tyikjinaxy adøm ja nga'øwysinmaa'ñ, ku ja ngabadu'uñindi jøts ja niti nitso'ok'ajtin xkadukjøp'ijxyindi. ⁶Ixyamts tø xniwaajchim ja'abi kutujk, tø ja ñamyayi ngu'ø'jkyim jøts ja tø xuk'ixmajchim ja myøk'ajtin; jøts adøm tø n'awa'atspdidsø'omyindi, tu'ugyits nmidu'unint ja Dios jøts ja y'Espiritu Santo ja jemy juky'ajtin xukmi'ejtint midi xemikøjxp, jøts ka'ap ja'abi møjaa'gyutujkin x'uk'ana'amnandit midi y'ijty nbadu'uñindip.

Ja pøky midi xmi'ejtp

⁷¿Wa'aním jøts ku ja kutujk pyøkyi? ¡Ka'ap! Ku jeexyip ja kutujk kya'ity, ka' øts jeexyip nnijawi ti pøky'ajtp, ku ja jeexyip tkanigajpxy kudam ja pyøkyi ku ja nmigu'uk pyikta'aky njanchpøk-wa'anxant. ⁸Ja'agøjxpts ja pøky tø myøjtøki jøts ja myøj'aty. Pøni sa ja ku-

tujk yja'ane'emy jade'ents øts ja nni-jawi midi'ibi ka'øy, jøts øts ja jinaxy nduñ sam øts y'ijty nga'adi'ich ku øts ja kutujk nganijawinim. Ku ja kutujk kya'ity, ka'ats ø nnijawi midi pøky. ⁹Tø øts jade'en njaty ku ja kutujk ka' nnijawinim, tøøp ø njawi n'adi'ich, ka' njawi ja pøky. Kuts ø tø nni-jawi sa kutujk y'ane'emy, jøts øts ja nbøky njawi yjaaktyimyajadak'adi'ich, jøts øts ja kawindem paadyim xuk'i-jxy ja øy'ajtin ja kunuu'lxin. ¹⁰Wim-bet øts ja nduñ sa ja yja'ane'emy, midi'ibik øts idø'øn xukpaatp ja øy'ajtin, tø øts ja ne'egi xyikpøkyety. ¹¹Ja pøky ne'egi nanmkyøjtøjkijyip pøni sa ja kutujk y'ane'emy jøts øts ja win'øø'nin tø xmø'øy. Nay ja kutujk øts jadigojk xanikajpxp ja o'jkin tigø'øyin.

¹²Ja kutujk, øy ja', jøts øy wa'ats yikutuky nayide'en, øy'ajtingøjxp tiy'ajtingøjxp yikutuky. ¹³Jøts pøni øy tam ja kutujk, ¿sudsots øts ja xpayø'øy, jøts øts ja ñamyayi xuk'ejxni ja o'jkin tigø'øyin? Jøts øy ja kutujk, ja pøky øts jade'en xyik'ejtnip øøky tigøy, ka' ti jøp'ejxin, jøts øts ja jade'en xuknijawi jøts ku ja' pyøkyi; tamibøki midi øy, jøts øts ja kutujk jade'en xuknijawi jøts ku ja pøky ni sudso'ampy kya'øyi.

¹⁴Jøts nnija'windip adøm jøts ku ja kutujk Dios tja'aji. Jøts pojkipitumbi-jaa'y'ajtp øts, jade'en'ampy øts ja pøky xmimajada'aky. ¹⁵Ka' øts nja'gyuki pø ti ø xjajtp, tum jiwimbejts ø nduñ, kuts ja njatunwa'añ midi øy, ja kya'øybi øts ne'egi xmimajadakp midi njagatun-wampy. ¹⁶Kuts øts ja nduñ ja ka'øybi midi njagawampy, jade'engøjxp nnijawi ku ja kutujk y'øyi, ja'abi kutujk ka'axi tyikutuky jøts ja'abi ndu'unint. ¹⁷Kidi øtsip ja kø'øm ñamyayi jade'en ndy-imyjatumpy, ja pøky jade'en adøtsp midi ø nnikøjxp'ajtpy. ¹⁸Nnija'wip øts sa jaa'y'ajtin yikjagyepy, niwine'en ja ka'øy'ajtin kyayikmøødi; njatsøky'ajtpy

øts jøts ja øybi ndu'unt, ni ka'apts øts ja nduñ. ¹⁹Ka' øts ja øybi tsujpi nduñ midi njatsøjky, tum ja ka'øybi ø ndun'adichpy midi njagatunwampy. ²⁰Kuts øts idø'on ja nduñ jade'en midi ø ngatsøjky, ka'ap øts ja kø'øm nd-søkyøjxp nduñ, pø ja pøkxyi øts ja jade'en xuktump midi ø nnikøjxp'ajtpy.

²¹Jade'en njaty ngubety, ku øts ja njatunwa'añ midi øy midi tsuj jøts tum ja ka'øybi ø ndumpy. ²²Wamp øts n'am njotp jøts ku øts ndsojki ja Dios kyutujk; ²³kuts ø kø'øm nnay'ijxyi, jøts ø njawi jøts ku ja jaa'y'ajtin ka'ap jade'en ttsøky sam ø njawinmay, ja pøkyts idø'on xuktump midi ø nnikøjxp'ajtpy, jøts ja' ø xkamajstutp jøts ja øybi ndu'unt.

²⁴⁻²⁵Ja Dios øts ndagødøjkip ja nwin-maa'yin jøts øts nbaduujnit ja kyutujk, jøts øts ja njaa'y'ajtin ja' ja y'ad-sinaapy ja pøkytu'unin, ja' ja mima-jadaajkip. ¡Ti ø njanch'ayøoy! ¿Pøn øts ja pøky xuknitso'ok'atp midi øts jam nikøjxp'ajtpy, midi øts xyik'ookwamp xyiktigøowyamp? Kuuyi Dios amuum, nwindson'ajtim Jesucristo køjxp yik-paat ja nitso'ok'ajtin ja'ayi. ¡Janch møj ja Dios!

Ja juky'ajtin midi Dios xmøø'yimp

8Pøn tmøø'tejttip ja Jesucristo ka'ap Dios Teety ja mibaat tyaguwaniiyidit jøts ja y'ayo'odit, kumi ka'ap ja t'ukyik-møj t'ukyikmøjtøjkiñidi ja pøky. ²Ja Espíritu Santo midi tyajkp ja juky'ajtin xemikøjxp ku nmøø'tejtint ja nwindson'ajtim Jesucristo, ja' øts ja pøky tø xukniwa'ach midi øts øøky tigøy tø y'ity xyik'ejtnip. ³Jade'en'ampy ja kutujk y'i-jty kyamajada'aky ku adøm n'ambojkpitu'uñim nadsaachpøjkpitu'uñim. Tøts ja Dios Teety tkexy ja y'U'nk, jøts ja nayide'en tnanky'ijxyi sam ja jaa'yin, jøts ja tku'ol'jki ja pøky. Xjats ja tø tmi-majada'aky jade'en'ampy ja pøky, jøts adøm ja ka'ap x'ukmimajadaajkna'am.

⁴Ja'agøjxp ja jade'en tø ttuñ jøts adøm ja kyutujk ja wa'ats nbaduujna'am, pø ja'ayixi adøm ja Espíritu Santo yja' nbawinmaajyam, jøts kidi kø'øm win-maa'ñip adøm nyikmajadaajkyim.

⁵Pøn kaniwaajtsipnim ja pøky, ja' yjotmay'ajttip sa kø'øm wyinmaydi; pønts tpaduujnidip ja Espíritu Santo yja', nay Diosts chøky'ajtin ja ja'ayi pyadu-ujnidip. ⁶Jøts ku jade'en njotmay'ajtin sa kø'øm nwinmaa'yin, yø yjade'embi dø'on yikwindigøøpy; kuts njotmay'ajtin ja Dios yja', ja'ats xukpaajtimp ja juky'ajtin xemikøjxp, jøts ja øy'ajtin midi Dios yajkpy. ⁷Pøn ja kø'øm winmaa'ñ tyiktundip sa kø'øm wyinmaydi, ja Dios ja jade'en myidsepøjktip kumi ka'ap Dios kyutujk ja ttsojkidi, jøts nika'ats tjajtmidi sa tpadu'undit. ⁸Paty idø'on pøn ja'ayi ttundip ja kyø'ømwinmaa'ñ midi pøkmyøøt, ka'ap Dios ja mibaat jade'en twindsø'ogidit.

⁹Jøts meets, kumi ka'ap meets x'ukyiktuni ja mgø'ømwinmaa'ñ, ja Diosts meets ja y'Espíritu Santo mjagyajpip, ja' mee myikjuky'ajtniyidi, pø ixamxi ja xnikøjxp'ajtnidi. Pønts tkayiktuujnip ja Espíritu Santo, ka'ap Cristo ja yja'atyi nayide'en. ¹⁰Pøni mmøø'tejtidipts meets ja Cristo, øøky windigøyts ja pøky ñamyayi ñøjkxni møøt ja mnine'kxti, jøts ja anmija'win ne'egi yjuky'aty ja'agøjxp ku ja Dios tø mgupikyidi.

¹¹Pøni mjanchmøø'tajtidipts ja Dios Espíritu Santo, midi ja nwindson'ajtim Jesucristo ojts jadigojk xemikøjxp yikjukpyiky, nay ja Diosts meets ja mnine'kx kø'øm yikjukpyøkip, jøts jadigojk xemikøjxp mjuky'attit.

¹²Jøts xpaat'ajtindip adøm, migu'uk-tøjk, jøts ka'ap njuky'ajtindit pøky agujkpy midi ttuktump ja kø'øm winmaa'ñ.

¹³Pøni mdunwandipty jade'en sa ja pøkytu'unin, øøky mee m'ejtni, kudigøy mee m'ejtni; pøni m'ajot'ajttipts ja Dios

Espíritu Santo jøts ja xukmimajada'akti ja mbøky, mujjky'atpts meets jade'en xemikøjxp.

¹⁴ Ja' ja Dios Teety y'u'nk'ajtpy pøn ja Espíritu Santo ja tyukpudøjkip jøts ja wyinmaa'n ja tyiktøøji tyiktudaajki.

¹⁵ Ku myikmo'odi ja Espíritu Santo, kidi ja'ajip ja myiktanimøø'yidip jøts meets tsøøgi jawi myik'etidit, pø ja Espíritu Santoxi meets ja Dios mmøøjyidip jøts m'u'nk'atidit ja Dios, jøts ja' idø'on xyikwa'anindip amgujyk jotkujk ku adøm ja ndeety'ajtyim. ¹⁶ Ja'abi Espíritu Santo majada'kp, jøts adøm ja tu'uk amumjoojt xukjanchja'want jøts ku adøm ja Dios x'u'nk'ajtyindi.

¹⁷ Ja' adøm xja'ajtidip, paty adøm nayide'en ja Dios xmøø'yindit ja jujky'ajtin midi ja tø twanda'aky, midi ja xmøøpwy'a'anindip. Midi ja Cristo yikmøøpy, nay ja'ats adøm yikmøø'yindip. Pøni ngupøjkyindip adøm ja ayo'on sa ja tø y'ayøy, winets adøm ja nay ja'abi øy'ajtin xukpaajtant midi ja yikmøøy.

¹⁸ Kidi nayide'enip ja' sa adøm ixyam ja ayo'on nbaajtyindi, ka'ap ja jade'en tmi'abaaty midi dø'on Dios kyunuu'kxin'ajtpy, midi dø'on jaanim nbaajtidip n'ejxindip. ¹⁹ Tuki'iyi midi ja Dios tø tyikøjy, yjanchja'awejxnip ja nayide'en juuninim yja'att ja et ja xøøw ku ja Dios tyiknigaxø'økt pøn jaty ja y'u'ngip, pøn jaty ja yja'ajtpy.

²⁰ Nayide'en amuum ja naxwii'nit tø y'ayo'ombaaty Adán pyøkyøjxp, kidi kyø'ømdsojkingøjxpip ja naxwii'nit ja jade'en yjaty, ja Dios ja jade'en tø tyanibiktaagi; yikmøøpyts ja jøp'ijxy'ajtin jøts ja øy juuni ja øy'ajtin jadigojk tpaatt, ²¹ jøts ja Dios ja yiktigajtsmiyit amuum, nay ja'abi øy'ajtin tpaatt midi ja jaa'y yikmo'odip pøn jaty ja Dios u'nk'ajtidip, jøts ja niwa'adsit nayide'en ku ja tø pyøkpyety, ku ja tø wyindigøy. ²² Jade'en ixyam

yjaty ja naxwii'nit midi ja Dios tø tyik'øyi, sam tu'uk ja tø'øxyøjk y'amnipiky chaachnipiky ja y'u'nk ku kye'exy, amuum tmigii'pxy tmbøøty.

²³ Jøts kidi ja naxwii'nit jade'en ja'ayi tyimyajtp, nayide'en adøm njajtma'an ku adøm tø ayo'on nbaajtyim, øy adøm ja Dios ja y'Espíritu Santo tø xmøø'yim ejxpaj'ajtin, ja'agøjxp ku xjaaktukpaatwa'añimnimdi midi paat'ajtyidip pøn jaty ja Dios u'nk'ajtidip. Njantyimjyøp'ijxy'ajtyindip adøm, jøts ku øy juuni yja'att ja xøøw ku adøm ja Dios amuum xja'ajtidit ejxim tu'uk ja u'nkteedyin, jøts ja xyiktigajtsa'ant ja nne'kx. ²⁴ Janchja'wingøjxp

ja'abi nitsoojkin yikpaaty; kuts ja janchja'win yikmøø'taty, ja' idø'on tyijpy ku adøm n'awijxyindinim midi ngapaajtyindipnim. Jaa ku ja jeexyip yikmøø'tajtni, ¿tits idø'on jaakyik'awexp? ²⁵ Kuts adøm idø'on jade'en njøp'ijxyindi midi kayikmøø'yindipnim, yiktudakpy ja tsinaa'yin jøts ja winmaa'n ja'.

²⁶ Jøts nay ja Dios Espíritu Santo adøm xpudøjkamp ma nayja'wiyam nduu'dujkyim, ku niti winmaa'n, niti aaw, niti ayuujk ngajagyepyindi, jøts ka' ja winmaa'n nbaajtyindi sudso nmøøtmadyaajkint ja Diosu'nk. Nay Espíritu Santots kø'øm ja Dios Teety t'amidoop ja pudøjkin sa nduu'baajtant nduu'ejxint, ja'agøjxp ku tjaty sudso øy ja Dios Teety tminuu'kxa'akt. ²⁷ Jøts wa'ats ja Dios Teety xnija'wa'am sa jaty pøn-jabøn wyinmay, jøts ja ñimadøyi Espíritu Santo sa jaty ja wya'añ ku ja xku'amido'owam sam ja Dios Teety kø'øm ttamidsøky pøn jaty ja yja'ajtpy.

Cristo køjxp nmajadaajkyindi

²⁸ Nnija'windipts ku ndsojkindit ja Dios, yajkpts ja pudøjkin ja' pøni ma jaty sagasa njajtyindi, jøts jade'en tyik'øpyid-simy pøn jaty ja tø twi'ixy, sa ja jawy-

een tɔ ttanibiktaagi kɔ'ɔm. ²⁹Tɔ ja Dios Teety twi'ixy patki'jyi ja yjaa'y jɔts ja tɔ twiwich. Tɔɔyip ttanibiktaagi jɔts yjaa'y'attit nayide'en sɑ ja Dios U'nk yjaa'y'aty, pɔn tnigubajk'ajtp ja jaa'y pɔn jaty ja Dios Teety ja'ajtidip, tum uch tum migu'uk ja tjawi niduki'iyi. ³⁰Pɔn ja Dios tɔ ttanibiktaagi jade'en patki'jyi, jɔts ja tɔ twaadsɔy; kuts ja tɔ niimiñiyi, jɔts ja tɔ tkupiky, winets ja nayide'en tɔ ttamini'adsɔwi ja ɔy'ajtin amuum.

³¹¿Sats adɔm ja nwa'anin ndejint? Pɔ amuumxi adɔm ja Dios mɔɔt n'ijtyindi, ɔpɔnts adɔm xnimymajadaajkimp jade'en? ³²Ka'ap ja Dios t'ama'at'ajty ja y'U'nk, kyɔyajk ja' jɔts ja y'ookt adɔm nbɔkyɔjxp; ¿sudso dɔ'ɔn ja ndejint adɔm xkamɔɔgyɔjxint tuki'iyi midi myɔɔt'ajtpy, pɔni tɔdam ja kyɔ'ɔm U'nk jawyeen tɔ xaniguejxyim? ¿Tiku dɔ'ɔn ja ndejint tkayakt? ³³ɔy pɔn tjani'ɔɔniwya'añ ja jaa'y pɔn ja Dios tɔ wyi'ijxyidi, pɔ Diosxi ja kɔ'ɔm tɔ kyupikyidi, ³⁴ɔpɔnts ja mibaat nidyanigutujk'atidip jɔts ja tpaattit ja ayo'on? Pɔ ja Cristoxi ja tɔ kyu'oogiyidi, jɔts nay ja'ats tɔ yjujkyiky xemikɔjxp, Dios Teetyts ja amuum mɔɔt y'ity, jɔts ja' adɔm jam xni'amido'owamp pɔni sɑ ndymyjaityindi ndymgyubejtyindi. ³⁵Ku xpa'ayɔ'ɔyim ja Cristo, ɔpɔn adɔm ja xnidyukmajtstuujtimp ja pya'ayo'owin? Nipɔn adɔm ja xkadukmajtstuujtint, wan tjati'ayo'oni, ɔy njajotmay'ɔ'jkyim, ɔy njayikjemdu'uñindi njayiktedu'uñindi, wan yuu tja'ity, uk ku wet naamy xka'ejtxindi, uk ku tsep, uk o'jkin tigɔ'ɔyin yjayikpaaty. ³⁶Pɔ yide'enxi jap nɔkyijxpy wya'añ:

Ejtp ɔɔts ja jaa'y xyik'ookwa'añ ja'agɔjxp ku ɔɔ nbaduujni ja mja'; jade'en ɔɔts nyiktuñ sɑ jiyujk sɑ borreek y'ookwa'añ.

³⁷ɔy adɔm jade'en njajajtyindi, ne'egits adɔm ja jinaxy ndymymajadaajkyindi

ja' myɔk'ajtingɔjxp pɔn ja pya'ayo'owin tɔ xmɔ'ɔyindi. ³⁸Jade'ents ɔ nwa'añ jɔts ku niti nipɔn xkadukmajtstuujtint mibaat ja Dios pya'ayo'owin, nja'ɔ'jkyindi njadigɔ'ɔyindi, uk njadyimyjajuky'ajtyindi. Ni ja ankilis ja xkadukmajtstuujtint uk yjayikutujkpitɔjkidi, yjadyimyjaja'ajidi pɔn jap tsajpjɔtpy uk yjamajidi. Ni ja xɔɔw ni ja jumɔjt midi ixyam yɔ'ɔpy, uk midi memp kidakpnim, nija' adɔm ja xkadukmajtstuujtint. ³⁹Wan ti tkɔjxpi, uk wan ti tkɔjki, wine'en Dios tɔ tyikɔjy niti kyamayi yjade'embijɔts adɔm nmajtstuujtint ja Dios pya'ayo'owin, midi ja tɔ tyiknigaxi'iky nwindson'ajtim Jesucristo kɔjxp.

Dios ja Israelit jaa'y tɔ wyi'ijxyidi

9 Tiy janch ɔ ngajpxy, pɔ ja Cristoxi ɔts njanchja'wip, ka'ap ɔ ndaabyaaty; ja Dios ɔts y'Espiritu Santo wa'ats xuknija'wip jɔts ku ɔts tiy'ajtingɔjxp ngajpxy. ²Janch jotmay'oo'kp ɔts, ndymchaachkyuwimma'ayip ɔts kajaa, ³jɔts wamp ɔts, ɔy meets ayo'on patki'py ndymgyu'ettit jɔts ja Cristo ngamɔɔt'etniti pɔni tsojkip jade'en, nugo ku ɔts nmigu'uktɔjk n'ɔdyuñ jɔts xpaattit ja Dios, wine'en ndukojpk'ajtyindi. ⁴Ja Israelxi ja tyety'apidip, jɔts ja' Dios tɔ y'a'ejxyidi jɔts yjagyepyidi. Jɔts ojts ja kɔ'ɔm ja Dios kyunuu'lxin t'ejxyidi tnija'wiyidi, jɔts ja' ja mɔɔjyidɔɔ ja tiy'ajtin sudso ja jadigɔjk ñitanxyidit ja Dios. Jɔts nay ja' ja ttagɔdɔjkiyidɔɔ ja Moisés kyutujk, jɔts ja windsɔ'jkin midi ja tyu'undip jam ma ja chaptɔjkti. Jɔts nay ja' ja Dios ttukmidaajnidɔɔ ja wyanda'aky jɔts ku ja y'ɔdyunidit. ⁵Tu'ugyi aats kugoj ja'adi pɔn jaty israelit jaa'dyi; jɔts nay ja' ja tyety'apidip pɔn adɔm ndeety'ap'ajtyindip, nayide'ents ja Cristo, pɔ adɔmxi ja' ñamyayi njaa'y, jɔts kɔjy ja'ani ku ja amuum

tnitanit ti jaty ejtp naxwiiñ, pø Diosxi ja', windsø'øgi winjawi ja y'ity xemikøjxp. Jade'en idø'on ja y'ejxi.⁶⁻⁷ Kidits nwa'añim jøts ku ja Dios tkayik'adukñim ja wyanda'aky midi ja møjaa'y Israel yiktaniwandaajkøø wine'en y'ap y'ok ja tø ñajtska'axidi. Ka'ap ja Dios ja'ayi tø twi'ixy ja'ayi pøn ja Abraham y'apteety'ajtip; pø yide'enxi Dios ja wyinaty tø ñii'mxyi: "Nayi mets mnigojpk'ajtpy ja Isaac y'u'nk y'una'jkti pøni wine'en ja ñajtska'axidi."⁸ Jade'ents adøm nija'wa'am jøts ku Dios ka'ap t'u'nk'aty pøni ma pøn jadu'uk jadu'uk kyugajpi, wan t'israelit jaa'yidi wan tka'israelit jaa'yidi. Ja' dø'on Dios y'u'nk'ajtpy pøn tjøp'ejxtip ja wyandaajkin.⁹ Pø yide'enxi ja Abraham ja Dios ñiimaajyøø ku ja Dios wyandaajky: "Tiempi køjxp ø nme'ent, u'nkpaatp yø mnidø'oxy Sara."

¹⁰ Jøts kidi ja'ayipts nadyu'ugyi yiktaniwandaajki ku ja y'u'nk ja tpaatt. Jabi nayide'enxi ja Rebeca ja y'una'jk tpaatmaa pøn ja Isaac tyeety'ajti, adøm ja ndeety'amøj.¹¹⁻¹³ Jøts ka'anim ja wyinaty yjaja'atinim, kidyimky'aaxtipnim ja wyinaty, ka'anim ja wyinaty yiknijawi sa ja y'adø'øtstit øy ka'øy, jøts ja Rebeca ja Dios ojts ñii'mxyiyi: "Ja myøjpi tmidu'ump ja myutskpi." Nayide'ents ja møøt tuknax tijy ku wya'añ ja Dios kyajpxy: "Nwinja'wip øts ja Jacob, jøts Esaú ka'." Xjats ja Dios jade'en xuknija'wa'am jøts ku ja kø'øm twi'ixy kyø'ømsojkingøjxp pøni pøn ja y'a'ejxip. Ka' tmøjpktaajkiyi ja y'ødyu'unin kya'ødyu'unin.

¹⁴ ¿Tits adøm ñikyajpximp? ¿Ti ja adøm nwa'anint jøts ku Dios ka' tyiy'adi'ich? ¡Pø ka'axi!¹⁵ Pø yide'enxi ja Moisés yiknimaay: "N'ayo'ejxp øts ja' pøni pøn ø kø'øm n'ayo'ejxwampy, pøni pøn ø kø'øm nba'ayoowampy."¹⁶ Jade'en'ampyts ka' chøkyi jøts adøm ngø'ømwinmaa'ñ

ndamajadaajkint, pø ja Diosxi kø'øm x'ayo'ejxindipnim.¹⁷ Pø patyxi ja Dios kyajpxy wya'añ ku Dios tnøjmi ja jaa'y pøn windsøn'ajtp jam Egipto: "Ja'agøjxp møj windsøn tø nyikjaty jøts øts ja nmøk'ajtin nyikwingaxi'iky ku mets nmimajada'aky, jøts øts nxøøw o madsoo yiknijawit."¹⁸ Xjats idø'on jade'en ja Dios t'ayo'ixy pøni pøn ja y'ayo'ejxwampy, jøts ja twinmaa'mbyiky pøni pøn ja kyayikmadogukiwyampy.

¹⁹ Winets meets idø'on x'adsojimbett: "Pøni janch ku yjade'eni, ¿tjøjxp Dios tpøky'ixy ja jaa'y? Jøts ¿pønts mibaat t'ukwindso'op ja Dios?"²⁰ Jøts jaa'yts adøm, jøts ¿jaaktyimbyøn meets ku meets Dios yja' xkagupøjkit? ¿Ti ja ja tuljts tnimaañit ja ñijaa'y pøn ja tø yik'øyyi: "¿Tiku øts jade'en tø xyik'øyi?"²¹ Pø ja tuljtsna'abixi kø'øm pajtip pøni sa ja kø'øm tyik'øyiwya'añ ja na'aknaajx; øy ja tyik'øyit ja tuljts tu'uk midi øy midi tsuj jøts ja tu'ugyi ttanibik-taagi ti ja wya'ant, uk øyts ja nay ja'abi naajx tna'at jøts ja tyik'øyit jadu'uk ja tuljts midi øy ti ñiwy'a'ant.

²² Ku ja Dios tmidani jøts tmiduda'aky'aty ja jaa'y pøn ja tø yikjot-ma'adyi, pøn tyimyjapaajtniyidip jøts y'ayo'odit uk jøts ja tyimgyudigø'ødyit, ti ja kamaa'niyip, ixø ja ayo'on ja ttuktagida'aky jøts ja myøk'ajtin ja jade'en tnanky'ejxit.²³ Ots ja Dios jade'en ttuun, ka'ats adøm ja jade'en tø xuu'ñim, ja'agøjxp ku adøm ja xpa'ayø'øyindi jøts tnanky'ijxy jade'en mabaat ja tjagyepy ja myøk'ajtin, jøts ja t'ayo'ijxy pøn ja patki'jyip tø twi'ixy jøts ja ttukpaat-wa'añ ja y'øy'ajtin.²⁴ Tø ja Dios kø'øm xwi'ijxyindi, ku ja winaagin twi'ijxy ja israelit jaa'y, jøts nayide'en winaagin pøn ka'israelit jaa'dyi.²⁵ Sam ja Dios ja kyajpxy ttamigaxiyi'ñ ja kyugajpxy Os-eas, ku ja wya'añ yide'en:

Pøn øts y'ity ngaja'ajtpy, ja' øts nja'bøkp,
 pøn øts y'ity ngatsojktip, ja'ats ø ndsoktip.

²⁶Nay jam et ja xemijukpyi Dios ja kø'øm yja'bøkidit mā ja yikni-maadyøø: "Meets, ka' mee nja'aty."

²⁷Kuts ja israelit jaa'dyi, pø yide'enxi ja kugajpxy Isaias wyaañ: "Øy ja Is-rael kugabaat ja y'u'nk y'una'jk yjamøjidi yjamayidi sam nøø'abu' myayin, niwi-naagints ja'adi pøn nitso'ok'attip, ²⁸jabi ka'pxy ja Dios ja y'ayuujk tpadu'unt sa ja tø wya'añ, ku ja tyikna'xkida'akt adsu'jky ja tiidyu'unin ya naxwiin." ²⁹Sam ja Isaias wyinaty jekyip tø wya'añ:

Ku ja Dios jeexyip tø tkayiknitso'ok'aty winaagin ja aats ja kugoj mid i yikojpk'ajtp,
 tø adøm jeexyip jade'en njajtna'am sa Sodomit kajp sa Gomorrit kajp ku ja tø kyudigøøgyøjxti.

Sa israelit jaa'y tka'øyjawidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky

³⁰¿Tits adøm ngajpxindip? Yjanch-ja'wingøjpxxi Dios ja tø kyupikyidi pøn ka'israelit jaa'dyi, yam ja y'ity tkajot-may'atti sa Dios ja kyupøkidit jøts ja ne'egi tø kyupikyidi. ³¹Jøts ja israelit jaa'y, pøn ja kutujk tpadundip jøts ja jeexyip ja' ja Dios tyagupikyidi, ka'ap ja ne'egi yikupøkti ja'agøjxp ku ja kutujk ka'pxy tkabadundi. ³²Ka'ap ja twin-maydi jøts ku Dios ja tyagupøkidit ja janchja'win, ja' Dios ja tity tagupøkidip ti jaty ja tyundip. Ja'ayi ja tyamøjti, ja'agøjxpts winguwopi jøpkuwopi tmi-jatti ku ja nwindson'ajtim tø myiñ.

³³Jade'en yjatti sam yiknigajpxy mā jap nøkyijxpy wya'añ yide'en:

Nyikaxø'økp øts jam Jerusalén tu'uk mid i ja jaa'y nay'adsepi yjawip jøts ka'ap ja pøn myayit;
 pøni pøn ja tjanchja'wip, ka'ap ja windigøø yjatt.

10Møk øts, migu'uktøjk, ja tsojkin njagyepy jøts øts ja Dios n'ajot'aty, jøts ø n'amidøø nbøktsøy jøts ja israelit jaa'y tnitso'ok'attit. ²Jade'en ø nwa'añ jøts ku ja tjatsojkti ja Dios, jade'en'ampy ku ka'ap tjatti. ³Ka' tnijawidi sudso Dios tkupiky jaa'y; kyø'ømgutujk ja' yiktundip, ja' ja tity tagupøkidip ja Dios, ni tkamøjpikta'akti ja' mid i Dios ja tagupøkidip. ⁴Pø ja'agøjpxxi ja Moisés kyutujk kya'uktuni, pø ixaanixi ja Cristo jøts tum ja'ats ja Dios kyupijxpy pøn ja tjanchja'wip.

⁵Jøts ku Dios ja kutujk xagupøjkint, pø yide'enxi ja Moisés ja tjaay: "Pøni pøn tpadunwamp ja kutujk, ka'pxy tpadu'unt winets yikjujky'attit mā Dios." ⁶Jøts ku Dios xkupøjkin janchja'wingøjxp, yide'enxi ja wya'añ: "Kidi mwa'andi: ¿Pøndam nøjxpx tsajpøtpty? —jøts ja Cristo mye'ent—; ⁷jøts ni mgawa'andit: ¿Pøn jap nøjxpx mā ja o'jkin?" —jøts yjukpyøkt ja Cristo xemikøjxp. ⁸Pø ka'axi yjade'eni, pø yide'enxi ja wya'añ: "Ka'ap yjagami ja nitso'ok'ajtin, ixa ja xmødidi wingon", ku xjanchjawidit sa ja øgyajpxy ømyadya'aky mduknijawiyidi mid i øø ngajpxwa'kxpy. ⁹Ku mwa'andit jøts ku ja Jesús ja' nwindson'ajtin'ajtyindip, jøts xjanchjawidit amumjoojt jøts ku Dios Teety ja tø yikjujkyiky xi xemikøjxp jadigojk jap oo'kpi y'agujkpy, winets xpaattit ja nitso'ok'ajtin. ¹⁰Ja' ja Dios xagupøjkimp ku ja amuum njanchja'want, jøts ku n'am njotp pyidsøømint ja ayuujk, jøts nwa'anint jøts ku ja Jesucristo ja' nwindson'ajtim'ajtyindip, ja' xyiknitso'ok'ajtindip. ¹¹Pø yide'enxi jap nøkyijxpy wya'añ: "Pøni pøn ja tjanchja'wip, ka'ap ja windigøø yjatt." ¹²Tu'ugyi nwindson'ajtim ja tnitani, wan t'israelitjaa'yidi uk wan ja tka'israelitjaa'yidi; ka'ap ja

pøn t'ejxma'aty, myøøpy kyejxpy ja kyunuu'kxin pøni pøn ja t'ajot'ajtp, may'ampy ja tmø'øy. ¹³ Jabi yide'enxi wya'añ ja kyajpxy y'ayuujk: "Pøni pøn amunjoojt ja nitso'ok'ajtin t'amidoop nwindson'ajtimgøjxp, ja'ats nitso'ok'attip." ¹⁴ Kuts ja pøn tkajanchjāwidinim, ¿sudots ja t'amidojdidit ja kyunuu'kxin? ¿Sudso ja tniyjanchnjāwidit ku ja jeexyip kyayiktukmadowdinim pøni pøn ja', ku jeexyip kya'lity pøn ja nidyukmadowidip ja øgyajpxy ja ømyadya'aky? ¹⁵ Pønts tkajpxwa'kxp ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, ¿sudso ja jeexyip tnikyajpxwa'kxti ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ku Dios ja jeexyip kyakexyidi? Pø patyxi jap nøkyijxpy wya'añ: "iNdaxondaajkimp ja jaa'y pøn tkajpxwa'kxp ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky midi xukmado'owimp ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin!"

¹⁶ Ka'apts jaa'y niduki'iyi tmøjpik-ta'akti ja øgyajpxy ja ømyadya'aky. Jade'en ja ttundi sa ja kugajpxy Isaías tñigajpxy ku ja wya'añ: "Dios Teety, ¿pøn ja m'øgyajpxy ja m'ømyadya'aky yjawi tø t'ukjanchjāwi?" ¹⁷ Winet ja janchjā'win yikjagyepy ku ja tø nmado'øyim jawyeen ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi ja Cristo nigajpxip.

¹⁸ Ti kuts ø nyiktø'øt, jøts ø nwa'ant: ¿Wan ndejint tø xkamadowdi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky? iPø tøxi xjamadowdi! Jabi ja'agøjpxi jap nøkyijxpy yide'en wya'añ:

Tø ja øy madsoo yikmadowdi pøn ja tø tkajpxwa'kxti,

tø ja øgyajpxy ja ømyadya'aky øy madsoo yja'aty ya naxwiin.

¹⁹ Uk nwa'ants øts inet: ¿Wan Israelit kajp ndejint ti tñanijāwidi? Jøts tøts ja Moisés ja Dios tyuknigajpxy ku ja wya'añ:

Mdami'ama'at'atp meets ja wenk jaa'y ja nitso'ok'ajtin pøn kanayide'endi sa meets,

pøn tñanija'widip, ja'agøjxp meets ja xami'ambøkt.

²⁰ Jøts ja Isaías ja Dios yjaaktyimyik-wa'anymi yide'en:

Pøn øts y'ijty xka'ixaadyip, tøts øts ja ne'egi ixyam xpaatti;

tø øts ne'egi nñanky'ijxyi pøn øts y'ijty xkanija'widip.

²¹ Jøts ja Isaías ja Dios yjaaktyikwa'añi ku ja tñigajpxy ja israelit jaa'y: "Tø øts kawine'en njawaadsøy ja jaa'dyi pøn kawindiy'oo'ktip, pøn niwine'enin kamadoodip."

Ja Israelit jaa'y pøn winaagin tpatip ja nitso'ok'ajtin

11 Jøts ø nyiktiidyøki: ¿Tø ja Dios tyimyajtstu'uty ja Israelit kajp, ka'ap ja t'ukupøjkni? iPø ka'axi! Israelit jaa'yxi øts kø'øm, tu'ugyi ja Abraham yik'aadsy yikojpki, ja Benjamín ø ndeety'apip. ² Jekyip ja Dios yø tja'biky yø israelit jaa'y; jøts ixymbaat tkamajtstu'uty. ¿Ti ka'ap meets ja Dios kyajpxy y'ayuujk nñija'wiyi, ku yiknimadya'aky ja Elías, pøn ja Dios kyugajpxyip, ku ja ojs Dios t'ajot'aty jøts Dios ja ojs ttukmadøy sa Israelit jaa'y y'adø'øtsti? Ku ja wya'añ yide'en: ³ "Dios Teety, tø mgugajpxy yik'oo'kixyidi, tø yikjejt-kixy mǎ jaty myikwindsø'øgi, nadyu'uk øts njaaktañ, jøts xyik'ookwandip øts nayide'en." ⁴ Jøts Dios ja ojs yide'en y'adsøy: "Tø øts abiky niwixujk mil ja jaa'y nwi'ejxti, pøn tkawinguxanaadyip-nim ja awanax midi Baal yiktejp."

⁵ Nayide'ents idø'on ixyam yjajtkojmi, ja winaagin pøn ja Dios tø wyi'ijxyidi, pøn ja kø'øm tø tñanibiktaagi y'øy'ajtingøjxp. ⁶ Ti tundaajk ja jaa'y øy ti pøn tñatuñ jøts tpaattit ja nitso'ok'ajtin, pø ja Diosxi tñanibiktaajkip kø'øm jøts ja tyik'awa'añ ja myøk'ajtin

y'øy'ajtin. Ku jeexyip jade'en kò'òm ja' yiktamajada'aky, jade'ents ja jeexyip tpaaty jòts ka'ap ja Dios y'øy'ajtin ti ñiwyala'añ.

⁷Xjats ja israelit jaa'y jade'en wi-naagin tkapaatti sa y'ity yjawinmaydi, tòmts ja tpaatti ja øy'ajtin pøn ja Dios kò'òm tø wyi'ijxyidi, jòts jaayi jadu'uk wimbeets kugoots tmiijatti, ni tkaja'gyukiyidi ja Dios yja'. ⁸Jòts idø'øn ja jade'en yjaty sa jap nõkyijxpy wya'añ: "Dios ja kò'òm tuujnidip jòts ja kyaduk-jawiyidi sa y'adø'tosti; ja win'ejxtip jòts ka' t'ejxpaatti, jamadoodip jòts ka' yja'gyukidi jòts jade'en ixymbaat yjatti." ⁹Jòts nayide'en ja David ja Dios yikwa'anmiyi:

Wan ja'ayi ttajotkøxti ja xødu'unin ja mi-ga'ayin mi'uujkin, jòts nay ja'ayi tyapøkpyattip jadigojk jòts ja yiktagubattit.

¹⁰Wan t'etti wimbeets kugoots jòts kyaja'gyukidit, jòts ja xemikøjxp yiktagubattip.

Sa nitso'ok'ajtin tpaatti pøn ka'israelit jaa'dyi

¹¹¿Ku dø'øn ja israelit jaa'y jade'en ja Dios tø tyuñidi, tø ja tymwyindigøø-gyøxti? ¡Pø ka'axi! Øy idø'øn ja tø kyamadowdi, tøts ja yjadu'ukpi tpaatti ja nitso'ok'ajtin pøn ka'israelit jaa'dyi, jòts ja tpa'ejxtit, jòts ja nayide'en ja janchja'win tjagyaptit sa pøn ka'israelit jaa'dyi. ¹²Ku ja israelit jaa'y jawyeen kò'òm tø tkagupøkti ja Dios y'øy'ajtin ja'agøjxpts ja tø yikmo'odi pøn ka'israelit jaa'dyi, jòts ja jade'en'ampy pyaat'atyidi ja Dios yja'. Kuts ja israelit jaa'y jadigojk tmiijotjimbejtkøxtit ja Dios, zja ti ka'ats ja naxwii'ñit jaa'y ja kunuu'kxin nayide'en jawaani mõj tpaattit?

¹³Nyiknaxwampy øts nayide'en aaw ayuujk, jòts ø ndukmadoowa'andi meetsti pøn ka'israelit jaa'dyi. Pø

meetsxi tø nyiktaniguexy ku øts ja Dios tø xkexy, jòts xnijawidit jòts ku øts ja ngajpxwa'kxin ka' ñiñugoji. ¹⁴Kidi wanik jade'en winaagin ñitso'ok'atti ja nmi'israelit jaa'dyi ku mba'ejxidit nayide'en sa mee xpaaty ja nitso'ok'ajtin. ¹⁵Jabi jade'enxi ja naxwii'ñit jaa'y tø tpaatti ja nøø' ja tuu' sudso ja Dios myaa'kxujkin tpaajtidit, ku ja Dios tø t'ats'ejxma'aty ja israelit jaa'y. ¿Tits idø'øn tymyikpatp ku ja israelit jaa'y ja Dios jadigojk t'awimbetidit? Ja nitsoojkin idø'øn ja jadigojk pyatp pøn windiy'ejtnidip. ¹⁶Ku ti t'ukja'biky ja Dios, amuumts ja tja'ajtkixy. Pøni myi'ijtpy ja ujts'aats ja ujtskojpk ja', nayide'ents inet ja tmi'ett amuum tuki'iyi mõøt y'awaj y'axeeñ.

¹⁷Jade'ents idø'øn ngajpxin ja israelit jaa'dyi sa ja kipy awaj midi ja olivo kipy y'awaj'ajtpy, jòts meets jade'en pøn ka'israelit jaa'dyi sa jadu'uk pa'olivo kipy y'awaj midi ñiñugo øy ma ujt-sjøøjty ejtp. Kuts ja yikajtspøøty midi ja israelit jaa'y kipy'ajttip ndejint, jòts meets ja mja' ne'egi jam yikøx'øøch ma dø'øn jam ja jadu'ukpi awaj tø wyi-naky. Jòts meets ja jade'en xpaat'aty ja jujky'ajtin midi xemikøjxp, tu'u-gyi ja m'aats mgojpk ñamyayi y'etti.

¹⁸Ka'ats mnadyamikaxidit, kidi xuktamøjidi xuktamutskidi ja israelit jaa'y pøn ñamyayi ixwejtsidip ja Dios. Pøni m'adø'totswandip jade'en, jawidi jòts ku nayi israelit jaa'y ñikøjxp idø'øn ja nitso'ok'ajtin tø mnimiñidi, kidi mgø'ømnikøjxpiti.

¹⁹Mjawa'añ meets: "Janch jade'enimts, tøts ja yjiwa'akti jòts øøts ja ixyam ngudanaañip."

²⁰Jade'en'ampyts ja yik'ixwetsti ku tkajanchjawidi ja Dios, jòts meets myikupiky jade'engøjxp ku ja xjanch-jawidi. Kidits mnamyikexyidi, øyim yikxonim tuda'aky mnabyikta'agit. ²¹Pø m'ejxtipxi mnija'widipxi ku Dios

ja israelit jaa'y ja tkadamee'kxy, jøts nayide'ents meets ja mgadamaa'kxmiyit ku jade'en m'adø'tstít. ²² Jøts m'ejxtip mnija'widip jøts ku Dios janch øy, jøts tum ja tiy'ajtin yiktumpy. Møk ja ttiidyuñ pøn ja midundigøjyip. Mmi'øy'ajtipts meets ja', jøts tu'ugyi xpayø'oyidit ja y'øy'ajtin; pøni ka'ap jade'en xpadundi, nayide'ents nøjx mjatti sa ja israelit jaa'dyi. ²³ Kuts ja israelit jaa'y jadigojk tmiotjimbettit ja Dios jøts tjanchjawidit amumjoojt, kupøkidip ja jadigojk jøts ja jujky'ajtin myo'ojidit midi xemikøjxp; tyu'ump ja Dios jade'en, ti ja ka'ukmajyip. ²⁴ Sa meets ja tømguipyi, jøts ka'ats meets mja'israelitjaa'yi, jøts tøts meets ja mmø'øyi ja nitso'ok'ajtin, iti kuts ja israelit jaa'y kyayikupøktit, pø ja'axi ja y'lity tyimyjapaat'ajtidip!

Ku Israelit jaa'y nitso'ok'attit xemikøjxp

²⁵ Meets migu'uktøjkti, ndukmadoowandip ixyam jøts xnijawidit sa Dios ja wyinmaa'n tømø't'aty, jøts ka' nugo mnay'agajpxidit jøts ku meets wijy'ajtin amuum xmøø't'ajtkixy: tøm Israelit jaa'y ñamyayi y'amutski. Ejtpnim ja jade'en kunim ja yikupøktit namay pøn ka'Israelit jaa'dyi. ²⁶ Ku nøjx jade'en tøm y'ukjaty, winetnimts ja Israelit jaa'y ni'ijtyi nitso'ok'attit, pø patyxi jap nøkyjxpy yide'en wya'añ: Kaxø'økp tu'uk ja Israelit jaa'y, ja yiknitsokpi, jøts ja' ttukniwa'ats'atp ja jaa'y ja ka'øybi pøn jaty ja Jacob t'aadsidip tkøjpkidip.

²⁷ Jøts ngajpxy n'ayuujk øts wyinaty jade'en nyik'adujkpy, ku øts ja nyikpøkwyatstít.

²⁸ Pøn israelit jaa'dyi, pøn tkagupøjk-tip ja øgyajpxy ja ømyadya'aky sudso ja nitso'ok'ajtin yikpaaty, ejxma'jtniyidip ja Dios ja ñamyayi jøts meets ja

mgunuu'kxyi; ka'apts ja Dios ja tyimy'ix-machidi, tsojkidip ja' ja'agøjxp ku ja Dios kø'øm tøm twi'ixy ja møjaa'dyøjk. ²⁹ Pø ka'axi Dios ja jadigojk tpiky pøni ti ja yajkpy; pøni tøm ja twi'ixy ja jaa'y, ζsudsøts ja nugoyi t'ixmatst jadigojk? ³⁰ Meetsxi ja Dios y'ijty mga'ukmimadøpy, kuts ja israelit jaa'y ja tøm tkamimadowdi, xjats meets ja Dios tøm m'ayo'ijxyi. ³¹ Jøts ja nayide'en yjatti sa meets y'ijty xkamimadøyin ja Dios, ja'agøjxp ja jade'en ttuñ jøts ja jadigojk t'ayo'ext nayide'en sa mee tøm myik'ayo'ijxyin. ³² Ja Dios jade'en kø'øm tøm ttanibiktaagi jøts ja niduknax kyayikmimado'ot, ja'agøjxp ja jade'en ttuñ jøts o pøngapøn tuknax ja ttuk'ext ja pya'ayo'ajtin.

³³ ¡Ka'ap jade'en ti tmi'abaaty sa ja Dios ja øy'ajtin tjagyepy, sa ja wijy'ajtin, sa ja ja'gyukin tømødi! Ka'ap pøn tmiwinmaa'nbyaaty pøni sa wyinmay, pøni midi tyunwampy, ma ñøjxkwa'añ yja'atwa'añ. ³⁴ “¿Pøn tniñija'wip sa ja Dios wyinmaa'n? ¿Uk pøn ja tyukjaty jøts ja jade'en ttu'unt? ³⁵ ¿Uk pøn ja Dios jawyeen ti tøm tømø'øy, jøts ja ja' ttaguyaki midi ja xmø'øyimp?” ³⁶ Tum ja Dios amuum tja'ajtkøjxp jøts ja' tyik'øyigyøjxp, jøts ja tyiktunwa'añ pøni ti jaty ja tøm tyik'øyi. ¡Kunuu'kxy etpyim ja Dios xemikøjxp! Jade'en idø'on y'ejxi tyiyi.

Midi chøjkpy ja Dios ku ja nnadyagødøjkant

12 Kø'øm mee migu'uktøjk ja Dios amuum mnadyamiyoxit. Øy'ajtp jøts jade'en xu'undit midi ja y'øyja'wip kyunuu'kxyja'wip, ja' ñamyayi mdawindsøgidip ja Dios. Ku ja x'ayo'ijxyindi, jade'en mee nminuu'kxa'aky jøts jade'en xu'undit. ² Kidi jade'en mdsinay'adø'tsti sa xuktu'uñin ja kø'ømgutujk, ja kø'ømwinmaa'n. Mijotjimbetti ja Dios jøts ja mwinmaa'n nayide'en tyigatstít,

winets ja juky'ajtin xpaattit midi amuum myiktigatsidip jøts jade'en xnijawidit midi ja Dios chøjky, ja øybi ja tsujpi midi ja Dios mda'øya'wiyidip, midi øy wa'ats pidsømp.

³Yide'en øts ja Dios xanigutu-jk'aty y'øy'ajtingøjxp, jøts ja' mee ndukmadøpy, kidi nugo mnadyamøjpikta'agyidi põni ti jam jadu'uk jadu'uk yjajtpy. Pøni mabaat ja Dios køøm tø mdukjatyidi, ja' mja'gyukidip. ⁴Ka' ndukna'ajtyindi, nayide'en sam ja nine'lx yikjagyepy may jøøp yikmøodi, jøts ka' tum ja' wya'añ põni ti tu'uk wya'añ, ⁵nayide'ents adøm id'ønmidi, øy adøm mabaat njamaya'am, tu'ugyits adøm ja Cristo xja'ajtyindi, jøts nixem niyam ni'amuki n'ijtyindi sa kø' teky tkamajststu'uty ja nine'lx.

⁶Kija' ja Dios xyikwinmaa'nbyaajtyindi põni sa ja køøm ttamidsøky nidu'uk jaty. Wants tyiktunkpaajtyindi øy yikxon. Pøni tø Dios xmø'øyim ja wejin kajin jøts ngajpxnajxa'ant ja y'ayuujk midi ja tø xmø'øyim, ndu'unindipts ja jade'en põni mabaat ja janchja'win xukjagyepyindi; ⁷jøts põni tøts ja xmø'øyim ja wejin kajin jøts ja nmigu'uk nduuja'ant ja y'øybi, mbadu'unindipts id'øn ja jade'en. Jøts põni pøn ja Dios tø myø'øyi jøts yik'ixpøkt, ja'ats id'øn ja tyu'ump; ⁸jøts põni jamts pøn tø yikmø'øy jøts tkajpxjot'amøjkit ja myigu'uk, ja'ats id'øn ja tyu'ump. Pøni jamts pøn øy ti tyajkwa'añ, ka'ap kyø'ømwinmaa'n tyikyø'ty jøts ja ja' ttaguyakit øy ti. Pøni jamts pøn yikmøpy jøts ja tnøø'mo'ot ttuu'mo'ot ja myigu'uk, yikxonimts t'ext tuda'aky'ampy; jøts põni pøn tpudøjkidip ja ayoobi jaaly pøn ti ka'ejtjidip, ejtni xoni døøn tpudøkidit.

Sa pyaat'atyti ttu'undit pøn ja Cristo yjanchja'widip

⁹Nabya'ayowidi nixem niyam. Yikjiwa'akti ja ka'øybi, jøts tundi ja' midi øy midi tsuj, midi ja Dios kyupiky'ajtpy. ¹⁰Yik'awa'andi ja amigu'uk'ajtin jøts nixem niyam mnamyayidit wine'en Dios mja'atyidi, nawyindsø'øgyidi nixem niyam, kidi pøn xkamøj'ejtj.

¹¹Jotmay'atti ja Dios, kidi mnuuxidi, amumjoojt xmidu'undit ja Dios.

¹²Taxonda'akti jøts ku ja myikmo'odit midi mjøp'ejxtip; jøts kidi nugo x'ayojidi wine'en mjemjatti mdejatti, jøts kidi x'ixmatsti ja Dios'ajot'ajtin niujuuni.

¹³Pøni jam ti kya'ijtyxidi pøn ja Dios yjanchja'widip, pudøkidits; øyim yikxon xyikja'attit xyiktsoondit põni pøn mbaajtidip m'ejxidip mjønjojt mdøjkjotp.

¹⁴Pøni pøn mga'ødyuujnidip, tagødøkidi ja Dios. Jøts amidowdi wan tyikunuu'kxti jøts kidi meets ja jawyeen xka'ødyijy.

¹⁵Xonda'akti nayide'en põni xondaktip ja mmigu'uk, tsaachjawidits nayide'en põni jiidyip yaxtip.

¹⁶Namyayidi nixem niyam, yikxon mdsøonidit mdanidit. Kidi mnamyikexyidi, møø'tetti pøn ayoobi jaaly'ajttip. Kidi mwa'andi jøts ku meets nadyu'uk tuki'iyi xjaty.

¹⁷Pøni tø pøn mga'ødyuñidi, kidits meets ja nayide'en xunwimbejtmidi. Ejtp xu'undit ja y'øybi øy maðsoo.

¹⁸Yik'amijatti mabaat mmajada'akti, jøts yikxon xmøøtsøonidit xmøøtanidit ja mmigu'uktøjk, amuum ja tuda'aky'ajtin xyiktu'undit. ¹⁹Kidi mee migu'uk køøm xagubety ja mmidsep põni sa ja mduñidi, ja Diosxi køøm yik'ayo'ombaaditnim; jabi yide'enxi jap nøkyijxpy wya'añ: "Øts xpaat'ajtp jøts øts ja ndiidyu'undit;

øts ja ndagubattip, nõmpxi Dios.”
²⁰Jøts nayide'en ja wya'añ, jøts ku tijy x'ødyu'undit pøn mmijotma'jtīdip, wan ja tka'uknagyumayidi. ²¹Kidi ja ka'øybi mmimajada'agyi, jaa ja xmimajada'akt ku tum ja øybi xu'unt.

13 Mimadowdi ja windsøndøjk. Pø Diosxi kø'øm tø tyikutuky jøts ja kudunktøjk yja'attit. ²Pøni pønts ja tkamimadoowampy, ja' idø'øn ja wyinaty kyamimadøopy pøn ja tø tyikutuky jøts ku ja yja'attit. Pønts jade'en adø'øtswamp, pøky ja taja'adidip jøts ja nøjkx yiktiidyundi. ³Jøts kidi ja'a-jip ja kudunktøjk ñija'ajttip jøts ja t'ad-sø'ogidit pøn øyjaa'y'ajttip, pø ja'axi ja ñija'ajttip jøts ja tīdyu'undit pøn tundigøodyip. Pøni ka'ats tsø'øgi jawi mnachøkyi jøts jade'en xwingunøjkxit ja kudunktøjk, jaa'y'ats yikxon jøts ja kudunktøjk niti mgadamatsit, ⁴pø ja'axi Dios ja tø tyanibiktaagiyidi jøts ja øybi xu'unt. Kuts kø'øm mga'øy-jaa'y'att, pøkyjawits mets ja mbøky; pø kidi nugøjipxi ja kudunktøjk ja møk'ajtin tjagyapti ku ja tyiidyundi, pø ja'axi Dios ja tø tyanibiktaagiyidi ku ja tø tyikutuky, jøts ja tīdyu'undit tiy'ajtingøjxp pøn tundigøodyip. ⁵Ja'agøjxp pyaāt'atyi xmimado'odit ja kudunktøjk pø mwin-maadyipxi, kidi ja'agøjxpip ja nugo xundi jøts ja mgatiidyunidi. ⁶Nay ja'axi ja Dios tyikutujkp jøts ja kuguju'uyin xmo'odit ja kudunktøjk; pø nay ja Diosxi ja tø tyanibiktaagiyidi jøts ja jade'en ja tyajuky'ajtin tpaattit, jøts jade'en mjaaknigudunk'atiyidit.

⁷Migubajtkøxtits pøni pøn jaty jam mmiyøj'ajttip. Pøni jam pøn kyayakñim kyagubetynim, wants ja tyakti; uk jamts pøn ti tkagujuynim tkagubetynim, wants ja tkugujuy tkugubety; pøni pøn jam ja windsø'jkin tyiktigøopy, wan ja windsø'jkin tjagyepy; jøts pøni pøn jam ja amigu'uk'ajtin tyiktigøopy,

wan t'amigu'uk'aty ja myigu'uk.
⁸Ka' ti pøn xamiyøj'attit, ja tsojkin ja pa'ayo'owin ja' idø'øn tīiy xem yam mjagyaptip; ku jade'en xu'undit, ja kutujkts meets idø'øn wyinaty jade'en tø xmimadøy. ⁹Pø nõmpxi ja Dios y'ana'amin: “Kidi mnidø'øxy kidi mniyaa'y mnabyøjkxiyidi, kidi myikjaa'y'øøky, kidi mmeech, kidi mdaay'aty, kidi xami'ama'at'aty ja mmigu'uk pyikta'aky”; jøts tuki'iyi ja Dios y'ana'amin tu'ugyi ja yide'en y'ayuujkpidsimy: “Mba'ayo'op ja mmigu'uk nayide'en ejximdam kø'øm mnabya'ayøyin.” ¹⁰Pøn ja tsojkin, pøn ja pa'ayo'owin tjagyajp, ka'ap ja tmidundigøy ja myigu'uk; jade'en'ampy ja Dios tkupik'atkixy ku ja tsojkin nyiktu'unint, jøts jade'en niwine'en ja kutujk kyayikmidundigøy.

¹¹Jøts tø tymbyaaty ja et ja xøow, tajotigøjyidi ja Dios yja'. Tymwyngomp ja ayo'on winets xpaattit amuum ja nitso'ok'ajtin. Nax'adøtsp ja et ja xøow, ka'ap y'ity jaakjade'en ku njanchja'wiy'ok-wa'añindi miduk'ojk ja Dios y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky. ¹²Ka'pxnip ja et ja xøow, tymdyukmibaat'ajtpy ja Dios; wants tmajtstuujtyindi ja ka'ødyu'unin ja pøkytu'unin, jøts jøp'ijxy nnanky'ejtna'andit, tum ja øybi wa'atspi nyiktu'unindip midi kapøkmyøøt. ¹³Wan tuda'aky tjaa'y'ajtna'andi sam pyaāt'atyi pøn tñija'widip ja Dios. Jøts kidi ja'ndunk'ajtyindi ja nøø ja mu'uk, uk ja pøjp ja tsa'pxp, nmiga'ayin nmi'uujkin, uk nnamyøøt'atwa'añindi øy pøn møøt, uk ja tsep ja' njotmay'ajtyimp, uk ndami'ama'at'ajtyindip ja mmigu'uk øy ti. ¹⁴Kidi jade'en m'adø'øtsti, tu'ugyi nwindson'ajtim Jesucristo xpadu'undit sa ja ya chinaay, jøts kyamøjtøkidit ja mbøkytu'unindi.

Kidi mmigu'uk xpagajpxy

14 Pøni jam pøn myajada'aky kya-majada'aky yjanchja'wingøjxp, kupøktits, kidi sa xejti, øy ja wyinmaa'n yjaganayide'endi sam meets ja mja'ajin. ²Ja may pøn tjøø'kxtip øy ñityi, jøts nayide'en pøn amaay'ejttip, pøn nugo u'nkjii'kxy tsujxkjii'kxy ttojxktip, jøts wya'andi jøts ku ja' chøkyi Dios wyingujkp. ³Pønts tjøø'kxp øy ti, ka'ap ja tka'øyjawi pøn amaay pøn wi'ijxy øy ti tjøø'kxp; jøts nayide'en ja'ami, ka'ap ja pyagajpxmit, ka'ap ja sa ttejmit pøn øy ti tjøø'kxp, pø tøxi Dios ja kø'øm kyupikyiyi, ⁴jøts ja'ats midundip. ¿Mjaaktyimbyønts meets ku meets ja xpagajpxt, yamts ja Dios ja tmiduñ? Wan ja t'øyi uk tka'øyi, ja wyindsønts ja paaajtíp pøni sa ja kø'øm tyuñi. Jøts yik'øyip ja', ¿ti Dios ka'ukmajyip ku ja tka'ukyik'øyit myøk'ajtingøjxp?

⁵Jøts jaa jadu'ukmidi pøn wandip tu'ugin ja xøøw yik'amaay'att, jøts jadu'uk wyamidi ku ka' pyaat'atyi ni midi xøøw kyayik'amaay'att, tum jade'en ja xøøw tu'ugyi. Kija'ats tni-tanidit ja wyinmaa'n tigøjxp ku jade'en wyinmaydi. ⁶Pøn t'amaay'ajtp tu'uk ja xøøw, ja Diosts ja tyawindsø'jkip; jøts pøn tka'amaay'ajtp, nay ja Diosts ja jade'en wyindsø'jkinmo'op. Jøts pøn tjøø'kxp øy ti, nay ja Diosts ja tyukmøja'wip tyukunuu'kxyja'wip; jøts pøn amaay'ajtmidip, ka' ti tniyjii'kxy, nay ja Diosts ja tyawindsø'jkip ku ja jade'en ttuñ, jøts ja ttukmøjawi ttukunuu'kxyjawi amuum.

⁷Ka'ap pøn nugo ñiyujky'aty, ka'ap pøn nugo ñiy'øøky. ⁸Ku njujky'ajtyindi, Dios xyikujky'ajtindip, jøts pøni o'jkindipts, nay ja'ats xkwenti'ajtindip. Jøts jade'en yiknijawi jøts ku ja amuum xja'ajtyindi øy adøm njajujky'ajtyim, uk nja'ø'jkyim njadigø'øyim adøm. ⁹Pø ja'agøjpxxi ja Cristo yjujkyjyky

xemikøjxp ku ja tmimajadaajky ja o'jkin, jøts ja tu'ugyi ixyam tnitanaagyixy øy midi'ibi.

¹⁰¿Tigøjxpts ku mee kø'øm ja mmigu'uk xabayø'øy sa y'adø'tstti? Jøts ni xkatsokti paat meets ja'. ¿Pønts xijy ta'amp, pøn kanaxp jam Cristo wyingujkp? Pø ja'axi xabayø'øyindip ja nbøky, ja' xiidyu'unindip. ¹¹Pø yide'enxi jap nøkyijxy wya'añ: Øyi maðsoo n'ity, jøts øts nwingujky niduki'iyi jaa'y kuwani ñagyuxendyakøxidit.

Jøts wya'andit ku øts ja'ayi tu'ugyi ndios'aty.

¹²Jade'ents idø'on, kija' idø'on ngøyajkind jam Dios wyingujkp pøni sa nidu'uk jadu'uk tø njaa'y'ajtyindi ya naxwiin.

Ka'ap ja nmigu'uk nyikwinmaamya'jtindit

¹³Paty ka'ap nnabyagajpxandit nixem niyam. Ne'egi ja' njotmay'ajtindip sudso ja nmigu'uk ngayikpøkpyajtindit.

¹⁴Tumwa'ats nwindsøn'ajtim Jesús tø ttanibiktaagi, ka' ti nugo kø'øm tyimyikpøkpyety; kyø'ømwinmaa'n ja' pøn nømdip jøts ku øy ti kya'øyi kyawa'adsi. ¹⁵Jøts ku ja jii'kxy midi kayik'ødyejp kayikwa'atstejp nnadyabagajpxandit nugo, ¿ti pya'ayo'owints jade'en njagyeyjyindip? Paty ka'ap pyaat'aty jøts ja nyikmøjindit pøni ti ja nmigu'uk yjii'kxyindip, jøts jade'en ngaduk'ayoojindit ja nmigu'uk, jøts ka'ap ja yjanchja'win kyudigø'øty. ¹⁶Kidi ja' xuñ midi yjawi ja mdsinaa'yin ja mjanchja'win yiktabagajpxp. ¹⁷Kidi ja kaagyip jii'kxyip xagupøjkindip ja Dios ma ja kyutujk amuum ttanitani ja yja', pø ja øchinaa'yinxi ja chøjkpy ja tuda'aky'ajtin ja xondaajkin midi ja Espiritu Santo xmø'øyindip. ¹⁸Pøn jade'en tmidump ja Cristo, ja' Dios chøjkpy jøts øyja'wiyip ja jaa'y ja'.

19 Wants tjaaknija'wa'andi sudso nbaajtindit ja tuda'aky'ajtin midi nyiktu'unindip jøts ja nnadyabudøjkandit nixem niyam, jøts jade'en myøktaajkindit ja njanchja'win. 20 Kidi ja ngø'om ja' adøm nugo nyikmajadaajkindip, jøts adøm ja Dios yja' ngayikmøjtøjka'andit. Øy ni midi jii'kxy yjagayikpøkyety, jade'en ne'egi pyaat'aty jøts ja' xkajøø'kxtit midi ja mmigu'uk kya'øyja'wip jøts ja jade'en xkayikpøkya'at. 21 Ne'egi øy'atpts ku ja tsu'uch ka' xtsu'utstit, uk xka'uuktit ja vino, uk xkatu'undit o ti, nugo ku ja mmigu'uk xkayikwinmaa'nmya'atti, nugo ku kyapøkyatti jade'en'ampy jøts kyatuu'tigø'odyit. 22 Dios ja ja'ayi mduknija'wip pøni sa mets ja mwinmaa'n xyikyø'øy. Jotkujk ja jaa'y pøn kyabadumpy midi ja pyøkyja'wip! 23 Pønts tjøø'kxp øy ti majtsk aaw majtsk joojt, køø'mts ja nankpyøkyetyi ku ja tjii'kxy, kumi ka'ap jotkujk tjii'kxy; jøts ti jaty kayiktump jotkujk'atyim, pøky ja'.

Ja' mdu'ump midi ja mmigu'uk tya'ødyøkip

15 Pøn jaty møk tjagyajptip ja janchja'win, xpaat'ajtindip adøm jøts nbudøjka'andit pøn ja yjanchja'win tu'ugyi tkamøøt'ajtipnim, jøts kidi adømyi kø'om nnabya'ayø'yindi. 2 Nidu'uk jaty adøm xpaat'ajtyindi jøts ja ndabudøjka'am midi ja ødyunidip jøts ja yjanchja'win myøjta'aktit. 3 Pø ni ja Cristoxi ojts kø'om kyanabya'ayøyi, ne'egi ja yjaaktyimyajty jade'en sa jap nøkyijxpy yide'en wya'añ: "Tum øts ja tø xaja'atkixy sa jaty ti jaty mgayikta'ødyundip mgayikta'øñimaadyip." 4 Pø ja'agøjpxxi ja Dios ja kyajpxy tnankyjajyøø jøts adøm ja nnija'wa'an ti jaty ja nīgajpxpy ja y'ixpøjkin, ja'ats adøm ja xmø'øyimp ja kajpxjot'amøki jøts

tuda'aky ngupøjkindit o ti ayo'on, jøts tu'ugyi ja awejx'ajtin yikmøøt'att ku yikpaatt ja xemikøjxpit jujky'ajtin. 5 Ja Dios Teetyts adøm xyikmajadaajkimp o ti ayo'on jøts ja xkajpxjot'amøjka'an. Wants ja mbudøkiyidi jøts mdsøønidit mdanidit yixxon nixem niyam, sam nwindson'ajtim Jesucristo tnajtstu'uni, 6 jøts tu'ugyi ni'amuki xja'byaattit xkajpxpaattit ja Dios Teety pøn ja nwindson'ajtim Jesucristo tyety'ajtpy.

Ku ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky yikajpxwa'kxy ma jaa'y kya'israelit jaa'yidi

7 Nagyupøkidits nixem niyam, kidi sa mnadyijyidi mnawya'añidi, nagyupøkidi nayide'en sam adøm nwindson'ajtim Jesucristo tø xkupijkyindi Dios Teety wyindsø'jkin wyinja'wingøjxp. 8 Pø israelit jaa'lyxi ja Cristo nīmimpy jøts ja tpudøkit, jøts jade'en ja Dios Teety ja wyandaajkin tyik'adujkit midi ja møjaa'dyøjk wyinaty tø yiktamiwanda'agidi. 9 Jøts nayi nīmeen ja' pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts ja tja'byaattit tkajpxpaattit ja Dios ku ja pya'ayøyidi jadine'en, pø yide'enxi jap Salmos nøkyjøtpy wya'añ: Nja'byaatp mets ngajpxpaatp mets øy ma naajx øy magajp, ma jaty ja jaa'y chøøni pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts n'øø't jøts nxu'uxt mets windsø'jkingøjxp. 10 Jøts nayide'en wyami ja Dios kyugajpxy: Mxonda'aktit tuknax pøn ka'israelit jaa'dyi møøt ja israelit jaa'y pøn ja Dios ja'ajtyidip. 11 Jøts jap abiky ma jap wyami: Møjja'wimyidi kunuu'kxyja'wimyidi ja Dios ni'ijtyi pøn ka'israelit jaa'dyi, kajpxwa'kximyidi ja myøk'ajtin o magajp. 12 Jøts yide'en Isaías tyukjadya'anmiyøø ja Dios:

Ja Isai ñikøjxp pyidsø'omt pøn ñiwind-
søn'ajtmip pøn ka'israelit jaa'dyi;
ja' ja tu'ugyi tyamiguy'ejxtip ja
ñitso'ok'ajtin.

¹³Wan ja Dios mmø'oyidi ja
xondaajkin ja tuda'aky'ajtin, midi
xukjöp'ijxy'ajtindip ja kyunuu'kxin
ku ja njanchja'wint, jøts jade'en ja
ajot'ajtin tu'ugyi mdukmi'etidit Espíritu
Santo myøk'ajtingøjxp.

¹⁴Migu'uktøjkti, jade'en ø nwa'añ
jøts ku meets amuum xjagyepy ja
nadyamiyoxi'ajtin jøts ja nijawi'ajtin.
Wa'ats ja xnijawidi, jøts n'a'ejxip
øts jøts ku xjatti jøts nixem niyam
mnagyajpxwejidit. ¹⁵Ja'agøjxp mee
ndanijayi ya'at nøky, jøts ndukja'my-
atstit tu'uk majtsk ja mõj winmaa'n
midi paat'ajtiyidip ja yikxon ja'gyukin.
Tø øts ja Dios xanipiky y'øy'ajtingøjxp
jøts øts jade'en ngajpxwejt. ¹⁶Ja'
øts ndamidumpy ja nwindson'ajtim
Jesucristo ku øts ngajpxwa'kxi ja
y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky ma ja
jaa'y kya'israelitjaa'yidi jøts ja tpaattit
ja nitso'ok'ajtin. Ja'ats øts ndagødøjkip
ja Dios, wan ttajotkujk'atyidi jøts
kyupøkidit ku yikpøkwy'a'adsidit ja
Espíritu Santo.

¹⁷Ku øts jade'en nmiduñ ja Dios
Teety, xondaqp øts jøts øts ja møk
ndukmøjawi ndukunuu'kxyjawi, ku
øts njanchjawi ja nwindson'ajtim
Jesucristo. ¹⁸Ka'ap øts ti nugo
ñikyajpxy midi øts ja Cristo kø'øm
xkaduktump xkadukpatp jam jaa'y
agujkp pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts
tmimado'odit ja Dios. Tø dø'øn
jade'en tyimyjaty, tø dø'øn jade'en
tyimyikmadøy sa ø nngajpxy, ¹⁹ku
tnank'ijxyi ja myøk'ajtin, tyikaxi'iky
ja ejxa'an, tyikaxi'iky ja milagri'ajtin,
jøts jade'en yik'ixy yiknijawi ja
Espíritu Santo myøk'ajtin. Jade'ents
øts nngajpxkixy øy madsoo ku ø
ngajpxwa'kxi ja Cristo y'øgyajpxy

y'ømyadya'aky midi nitso'ok'ajtin
xukpaajtin, nwidity ø Jerusalén uk
nja'aty øts jambaat Ilirico etjotp.
²⁰Ja' øts ndajotigøøpy jøts øts
jade'en ja øgyajpxy ja ømyadya'aky
tø ngajpxwa'kxy, midi tngajpxp
ja nitso'ok'ajtin, ma niwindii
kyayiknimadøynim ja Cristo xyøw,
jøts ka'ap øts nay ja'abi kajp tø
n'anøjksi ma jadu'uk ja jaa'y jawyeen
tø tyiktso'onda'aky ja Cristo y'ixpøjkin.
²¹Jade'en øts tø nduñ sa ja Dios kyajpxy
y'ayuujk wya'añ:

Ja' ja ne'egi ejxyip nijawiyip pøn ja
niwindii kamadobaajtipnim,
jøts yja'gyukidip ja ne'egi pøn ja
niwindii kanimadoodjidipnim.

Ku ja Pablo ttanibiktaagi jøts ñøjkt Roma

²²Ku øts ja ngajpxwa'kxk ngayiktso-
jk'abaadi, ja'agøjxp meets tø nga'ajt-
s'ixy, tø øts kawinaak ojk nja'ukniwin-
mayi jøts ø nnøjkt ma meets jam.
²³Tøts øts ja ndunk y'abaadi yam ya'at
etjotp ma øts yam, jøts jekyip øts
njaniwinma'ayiñi jøts mee nninøjkt.
²⁴Yammimts øts inet jam n'uknaxt ku ø
nnøjkt jam España jøts mee n'uk'ext,
jadya'ts øts jam wyinaty xpudøkidi,
jøts øts jam nja'att ma øts idø'øn
nnøjkw'a'añ. ²⁵Jerusalén øts ixyam nni-
jkxy, pudøjkin øts nyiknijkpxy jøts øts
ja ngømo'owa'andi pøn jaty jam Dios
ja'ajtidip, adøm ja nmøøtjanchja'wibidi.
²⁶Ja' tø tyikmukti meen pøn tsinaadyip
jam Macedonia jam Acaya, jøts ja ttani-
gaxti ja ayoobi jaa'y pøn tsinaadyip jam
Jerusalén, adøm ja nmigu'uktøjkti pøn
ja Dios ja'ajtidip. ²⁷Tø twinmaydi jøts
ku jade'en y'øyi jøts ja jade'en ttu'undit,
pø tøxi ja israelit jaa'y ja ñamyayi
y'ayo'ijxyidi ku ja tyukpaat'atyidi ja
Dios; xjats ja nayide'en pyaat'ajtmiyidi,
jøts ja ttatudøkidit ja israelit jaa'y ti
jaty ja iiy yjagyajtip. ²⁸Kuts øts yø

n'uktun'abaadit ku øts ja wyinaty tø ndagødøkididi ja pudøjkin, winets ø ndsoont jøts ø nnøjkxt jam España, uk naxpts øts jam mā meets jam. ²⁹Jøts wa'ats ø nnijawi jøts ku øts ja Dios amuum ja kyunuu'kxin xabudøki, jøts øts ja Cristo ngajpxwa'kxiti ja y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky ku øts jam nøjkk nja'aty.

³⁰Tundits migu'uktøjk ja may'ajt nwindson'ajtim Jesucristo køjpx jøts Espíritu Santo pøn xukja'wimp ja tsøjkin ja pa'ayo'owin, jøts meets nayide'en mnadyamiyoxidit øts ndunkjøjpx, ku meets ja Dios x'amido'ot ja may'ajt jøts ø xpudøkit. ³¹Amidowdi ja Dios wan øts x'agø'duky x'axajtuky, jøts kidi myajada'akti ja jaa'y pøn tkagupøjkiti ja nwindson'ajtim yja' jam Judea, jøts nayide'en x'amido'odit jøts ejtni xoni tkupøktit ja pudøjkin pøn tsinaadyip jam Jerusalén, pøn ja Dios ja'ajtidip, midi øts yam ndaninøjkkwandip, ³²jøts pøni yikjajtpy Dios jøts øts øy jotkujk nja'att mā meets jam, jøts øts jam n'ukpoo'kxt. ³³Diosts mjagyapidip pøn amuum ja øy'ajtin xondaajkin tyajkp. Jade'en idø'on ja yjatt.

Ku ja Pablo tkajpxpoo'kxy ja myigu'uk pøn jam Roma

16 Mjaty'ejxtip ja Febe, adøm ja nmøøtjanchja'wibi pøn tump jam tsaptøjkjotp jam Cencreat kajpjotp. ²Kupøkti ja' yikxon, tundi may'ajt Dios køjxpiti sam pyaat'aty, pø tu'ugyixi ja Dios yikjanchjawi. Pudøkidits jøts xmo'odit ti jaty jam ka'ejtxip, tø ja may'ampy xjanchpudøjkandi, øts paat ja kø'øm tø xpudøki.

³Kajpxpoo'kxti nayide'en ja Priscila møøt ja Aquila, pøn tø nmøøtundi jøts øøts ja Jesucristo yja' nyikyø'øyi. ⁴Ja'agøjxpti øts ixyam njujky'aty ku ja kyø'ømjujky'ajtin ja o'jkin jøp'am tpiktaktøø, nugo ku øts ja'ayi

jade'en xyiknitso'okti; xemikøjpx øts ja Dios ja ndamøjawit, jøts nayide'en ja ttamøja'wimyidi niduki'iyi ja nmigu'uktøjk, pøn tjanchja'widip ja Jesús mā jaa'y kya'israelit jaa'yidi. ⁵Kajpxpoo'kxti nayide'en ja migu'uktøjkiti pøn namyujkidip jam Priscila jam Aquila tyøjkjotpti. Kajpxpoo'kxidit øts ja nmigu'uk Epeneto, pøn midu'uk tjanchja'wiy'okwaan ja nwindson'ajtim Jesucristo jam Acaya etjotp. ⁶Kajpxpoo'kxti ja María midi jadine'en tmidump ja Dios mā meets jam. ⁷Kajpxpoo'kxidit øts ja nmigugajp ja Andrónico jøts ja Junias, pøn øts møøt tø nbuxøjktsoøni; janch'øyjawi ja y'etti sam nayide'en ja Cristo kyudanaabyitøjkiti, jøts jawyeen ja ne'egi tjanchja'widi ja Cristo, oojknim øts.

⁸Nayi mgajpxpoo'kxtip ja Amplias, pøn øts øy møøt namyayi Cristo køjpx. ⁹Jøts nayi kajpxpoo'kxti ja Urbano, pøn øøts ojts nmøøtuñ ku øøts ja nwindson'ajtim yja' nduujni, jøts kajpxpoo'kxti nayide'en øts ja nmigu'uk Estaquis, ¹⁰jøts nayide'en ja Apeles pøn kawinaak ojk tø ttamajada'aky ja yjanchja'win Cristo køjpx, øy ja wine'en ja ayo'on yjayiktanipiky. Jøts kajpxpoo'kxti nayide'en ja Aristobulo møøt ja y'u'nk ñidø'øxy. ¹¹Kajpxpoo'kxidit øts ja nmigugajp pøn txøow'ajtp Herodiön, jøts nayide'en ja Narciso, jøts pøn jaty jam tsinaadyip ja' tyøjkjotp, pøn ja nwindson'ajtim tø tjanchjawidi. ¹²Jøts nayide'en xkajpxpoo'kxtit ja Trifena møøt ja Trifosa, pøn amuum tmidundip ja nwindson'ajtim, jøts nayide'en ja Pérsida, adøm ja nmigu'uk pøn kawine'en kujk tmiduñ ja Dios. ¹³Jøts nayide'en xkajpxpoo'kxtit ja Rufo, pøn amumjoojt tjantyimyjanchja'wip ja nwindson'ajtim, jøts kajpxpoo'kxidi ja tyaak nayide'en, jade'en øts ja njawi sam øts ngø'øm-daagin. ¹⁴Kajpxpoo'kxti ja Asíncrito, ja

Flegonte, ja Hermas, ja Patrobas, ja Hermes, jøts møøt niduki'iyi ja migu'uktøjkti pøn ja Dios yjanchja'widip, pøn jaty ja jam møøtti. ¹⁵Nayi kajpxpoo'kxti ja Filólogo møøt ja Julia, jøts ja Nereo møøt ja myiga'axkiixy, jøts ja Olimpas nayide'en xkajpxpoo'kxtit møøt niduki'iyi pøn jaty ja jam møøt, pøn ja Dios yjanchja'widip.

¹⁶Nadyuknijawiyidi ja kajpxpoo'kxin nixem niyam sa Dios tsøky. Mdanigajxidip ja kajpxpoo'kxin pøn jaty ja nwindson'ajtim Jesucristo yjanchja'widip øy madsoo.

¹⁷Migu'uktøjkti, mjatyimy'e-jxtibim pøn yiktseptøjkidip pøn yiktundigøodyip. Ja tsep ja nugo yiknaxkida'akwandip jøts mee mnawya'kxit, pø ja'axi ja yikma'atwandip midi meets tø myiktukmadøy, pø ka'axi ja yjade'eni midi mee tø xjaty midi mee tø xnijawi, jade'en ne'egi tyimbyaat'aty ku xpuwa'atstt. ¹⁸Ka' yø'øbi jaaly tmidundip ja nwindson'ajtim Jesucristo, kø'øm yø ñayjotmay'atyidi ti yø ejtxidip ka'ejtxidip, jøts twin'øøndi ja jaaly pøn tkanija'widipnim, øy ja Dios yja' nadyijyi amyuyj tsaachuyj tmigajpxti. ¹⁹Jøts ñija'wip øy pøn sa meets xpaduujni ja Dios yja'; ja'agøjxp mee ndajotkujk'aty. Ja' øts ja'ayi ndsøjkpy jøts xwinmaa'n'attit sa xu'undit ja tum ja øybi, jøts kidi ja ne'egi mjaakmayidi ja ka'øybi. ²⁰Jøts ja Dios pøn ja øy'ajtin xondaajkin amuum tjagyajp, tsojk ja nøjkx ja miku' myøk'ajtin tyikwindigøjyi, jøts ja niti majadaajkin tka'ukpatnit meets mwingujky. Paatti ja nwindson'ajtim Jesucristo ja kyunuu'kxin.

²¹Nayi mdanigajxidipts ja Timoteo ja kajpxpoo'kxin pøn øts møøt nduñ, jøts

nayide'en Lucio, møøt ja Jasón, møøt ja Sosípater, øts nmigugajp nmigunaajxti.

²²Nayi mgajpxpoo'kxmidip ja Tercio nwindson'ajtimgøjxp, pøn øts ya'at nøky ndukjaapy.

²³Jøts nayide'en mgajpxpøø'kxyidi ja Gayo. Ja' tyøjkjotp øts yam ndsøøni, jøts nay ja' t'anuu'kxyajkp ja tyøjk ma ñamyukyidi pøn jaty ja Dios yjanchja'widip. Jøts nayide'en mdanigajxidip ja kajpxpoo'kxin ja Cuarto jøts ja Erasto, pøn ja ya'at kajpmeen myachomujkpy.

²⁴Mo'ojidip ja nwindson'ajtim Jesucristo ja kyunuu'kxin mee niduki'iyi. Jade'ents øts idø'on ndsøky'aty.

Ku ja Dios y'ukyik'ajot'ajtni

²⁵Tmøja'windits tkunuu'kxy-ja'windits ja Dios, wan mbudøkiyidi jøts ja mjanchja'win tu'ugyi amumjoojt xyik'ettit sam mduknijawiyidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, sa ja nitso'ok'ajtin yikpaaty midi øts ngajpxwa'kxpy, ja Jesucristo y'ixpøjkin. Jøts ja' yø' midi ja Dios jeknim tø tñigajpxy, midi ja jeky tø xkaduknija'wa'am jøts ku ja jayimni jødsnim ja na'xwii'ñit cho'onda'aky. ²⁶Ixyamts ja tø yiknijawinim ku ja kyajpxy y'ayuujk tø ttukjaadyañ ja kyugajpxtyøjk, sa kø'øm tyikutuky ja Dios Teety xemikøjxpit. Jøts ja tuki'iyi yiktuknijawidi ja kajp ja naajx jøts tjanchjawidit jøts tpaduujnidit ja yja'.

²⁷Tu'ugyi Dios Teety møj jøts ja' tu'ugyi tñija'widyaapy, wants xemikøjxp ja tkupiky'aty tmadøy'aty adøm ja nwindson'ajkin ku ja nja'byaajtindi ngajpxpaajtindi amuum nwindson'ajtim Jesucristo køjxp! Jade'ents idø'on ja y'ejji tyiyi.

**JA MYIDU'UKPI NØKY MIDI
JA PABLO TYANIGAJX
JA CORINTI JAA'Y**

**Ku ja Pablo tnijayi ja janchja'wibi
jaa'dyi pøn jam Corinti tsinaadyip**

1 Øts idø'on Pablo'ajtp. Tø øts ja Dios Teety xamidsøky jøts øts tø xwaadsøy jøts øts ja Jesucristo ngudanaabyi'att. Møøt ja Sóstenes, pøn nayide'en tjanchja'wip ja Jesucristo, ²ixyam ø nnijayi ja Corinti jaa'y pøn jaty ja Dios Teety tø tnijawidi jøts tø tkupøkti ja chojkin ja pya'ayo'owin møøt ja y'ana'amin Cristo Jesús køjxp. Pø ja Dios Teetyxi meets tø mwi'ijxyidi jøts ja amuum xamiyoxtit ja mdsinaa'yindi møøt nayide'en pøn jaty ja tjanchja'wyimidip, pøn jaty tkajpxpatmidip ja nwindson'ajtim Jesucristo, pø tum ja'axi amuki nwindson'ajtyindip nixem niyam. ³Pajtidi kupøjkidi ja Dios Teety y'ø'y'ajtin kyunuu'kxin møøt nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo yja'.

**Sa ja kunuu'kxin
yikpaaty Cristo køjxp**

⁴Ejtp øts ja Dios Teety ndamø-jawì ndakunuu'kxyjawi ku meets ja kunuu'kx'ajtin tø xpaaty Cristo Jesús køjxp. ⁵Paty meets ja Dios Teety ja møy øy'ajtin janch kajaa tø mmø'øyi jøts øy tsuj xjajtidi uk xnimadyajkidi ja y'ø'y'ajtin ja kyunuu'kxin ja'agøjxp ku ja Cristo yja' tø xpabøjkidi. ⁶Tø meets idø'on ja xjanchyikwindiy sa jaty ja Cristo tø yiknimadya'aky. ⁷Ku meets jade'en mdsøønit mmo'ojidipts ja Dios pøni ti dø'on ja ttamidsojpk, ixa mee x'awijxy ja xøøw ja jumøjt ku ja nwindson'ajtim Jesucristo ñanky'ejxpaadiyit jadigojk. ⁸Ja Diosts ja møk'ajtin mmo'o-jidip jøts tu'ugyi mdsinaa'yin xyik'et-

tit, jøts wyinaty niti mgayiktaniwanbatti ku ja nwindson'ajtim Jesucristo jya'att. ⁹Pyadumpy ja Dios ejtp ja y'ayuujk. Ja'ats tø mwaadsøyidi jøts ja y'U'nk xmøøtsinaajyidit, ja nwindson'ajtim Jesucristo.

Ja' ñi'ane'empy jøts tu'ugyi chøønidit

¹⁰Migu'uktøjkti, nwindson'ajtim Jesucristo køjxp meets idø'on n'amidøy jøts ka'pxy xu'undit jøts tu'ugyi mdsinaa'yin xpikta'aktit xyik'ettit. Kidi ki'abiky mdsøøniði, tu'ugyi winmaa'ñ xmøøt'attit jøts tu'ugyi xmøøt'attit midi mdajotigø'odyip. ¹¹¿Ti ø migu'uktøjk idø'on jade'en xyikwamp? Ja'agøjxp øts idø'on jade'en nwa'añ kuts ja Cloé myigu'uk yø xukmadowdi ku meets jam mnamyijotma'adyidi. ¹²Yide'en øts idø'on tø nyiktukmadøy ku mee tumdigach ja m'ayuujk; nõmbik mum wya'andi: "Øts ja Pablo møøt", jødsik ñømiði: "Øts ja Apolos møøt"; uk nõmidiptsik: "Øts ja Pedro møøt"; jødsik jam ñømiði: "Øts ja Cristo møøt." ¹³¿Sudsots idø'on, uk tø dø'on ja Cristo may ñawya'kxyi? ¿Ti tø meets ja Pablo mgu'oogyi kruskøjxp? ¿Uk Pablo køjxp meets idø'on tø mnøbety? ¹⁴Ngajxajkpy øts ja Dios kuts ja'ayi tø nyiknøbety ja Crispo jøts ja Gayo, meets ja mjaa'y; ¹⁵jøts jade'en mgawa'andit ku mee tø mnøbety øts køjxp. ¹⁶Ixa njaakja'myech jadu'uk jøøn jadu'uk tøj kuts ja Estéfanas nayide'en tø nyiknøbety, jøts jade'eñi nipønxi øts jyawi tø njaga'ukyiknøbajtni. ¹⁷Ja'agøjxp øts idø'on jade'en tø n'adi'ich ku øts ja Cristo tø xkakexy yiknøbatpi, ja'axi øts ja xaniguexy jøts øts ja jaa'y ndukmado'ot ja nitsoojkin ayuujk, ka'ats øts ja janchkajajtni nnigajpxy sam ja ixpiky jaa'y myadya'akti, jøts ja Cristo ja y'o'jkin jam kruskøjxp ejtp yikmøjpikta'akt.

**Cristo, Dios Teety
myøk'ajtin wyijy'ajtin ja'**

¹⁸ Ku yjayiknimadya'aky ja Cristo y'o'jkin jam kruskøjxp, løki o'jkin ja jaa'y ja ttejti pøn tø yiktanibiktaagidi jøts ja øy'ajtin tkapaattit; pønsts ja Dios tø tkupøjkiidi ja ñitsoojkin ja pya'ayo'owin ka'ap ja jade'en wya'andi, nømp ja wya'andi jøts ku Dios myøk'ajtin jade'en tyiknigaxi'iky. ¹⁹ Pø yide'enxi ja nøky wya'añ midi jap jaabyety ejtp:

Ka' øts ja y'ixpiky'ajtin ja wijy jaa'y nmøjpiktaajkit, jits ka'ap ø ngupøjkit ja ñimado'owin ku øts ja nimadoobi jaa'y xjamigajpxmit.

²⁰ ¿Mats idø'øn ja ixpiky jaa'y tyundi, jøts ja yik'ixpøjkipidi, jøts ja jaa'y pøn tñigajpxtip tñimadya'aktip ti jaty ya tuu-jnip naxwiiñ? Kawejin kakajinxi ja Dios ja tø tyikwimbijty midi ya naxkijxy yiktejp wejin kajin. ²¹ Wa'ats Dios tñi-jawi jøts ku ka'ap pøn myi'abaadyiyi ja wyijy'ajtin sam ja wijy jaa'y yjawin-maadya'an pøn tkagupøjktip ja'abi win-maa'ñ. Ja' ja ne'egi tyukpaatp tyuk'ejxp ja nitsoojkin pøn ja kupøjkxiyip ja kya-jpxy ja y'ayuujk tu'ugyi amumjoojt, øy ja yjadu'ukpi wine'en tja'abaxti ja'abi ka-jpxy ja'abi madya'aky.

²² Tum ja ijxyimbi ka'ijxyimbi ja israelit jaa'y chojktip, jøts ja griegit jaa'y t'amidomidi ja wejin ja kajin; ²³ ja Cristots øø nnigajpxpy ku ja kruskøjxp tø y'øøky. Nachø'ødyu'uni ja israelit jaa'y ja ttejti, jøts ja griegit jaa'y ñømidi ku ja kyawej'ajtin kyakaj'ajtin. ²⁴ Ots ja jade'en yjawa'andi, tøts ja Dios twi'ixy ja israelit jaa'y jøts ja griegit jaa'y pøn ja amuum tyamay'ajtpy ja møk'ajtin ja wijy'ajtin Cristo køjxp. ²⁵ Midi ja jaa'y yjanch'uktejtíp Dios ja kyawejin kyakajin, ja' idø'øn ne'egi kamaabyim pidsømp; midits tyejtíp

kajotmøk'ajtin ja'ats kidi mibaat pøn myayiyi, yjaaktyimyjinajpxy ja jawaani øy wine'en ixpikyjaa'y yjanamyukyidi. ²⁶ Migu'uktøjkti, ejxti nijawidi ku Dios tø mwi'ixyidi, o meets jam waani pøn janch'ixpiktyi sam idø'øn ya naxwiiñ yiktsøky, jøts nayide'en niwaani pøn yikmøjpiiktaktíp, uk jam tigati yikta'ejxkapti yjønjojtp tyøjkjotp. ²⁷ Tigach ja Dios wyinmaa'ñ, tum ja' ja tø twi'ixy pøn kajotmøjkti jits ja tsø'ødyumbim jyattit pøn jotmøk nayja'widip ya. ²⁸ Ja' ja Dios tø twi'ixy pøn ya naxwiiñ niti kayiktamøjpiiktaktíp jøts jade'en tyikugøxit pøn jaty møjpiiktaajkidip ja jaa'y ya naxwiiñ, ²⁹ jøts niti nipøn kyanadyamikaxiyit Dios Teety wyingujkp. ³⁰ Ja Dios Teety idø'øn kø'øm tø ja Jesucristo mdukpaadyidi jøts muki møøt m'ettit; jits nay ja' tø ttuñ jøts adøm ja Cristo ndawejint ndakajint, jøts nay Cristo køjxpts ja Dios Teety xkupijkyindi jøts ja amumjoojt xukmøøt'ijtyindi, jøts ja nitsoojkin xmø'øyint. ³¹ Jabi yide'enxi ja Dios kyajpxy wya'añ: "Pøni pøn nay'agajpxwajinip wan ja nwindson'ajtim tnadya'agajpxyiyi."

**Ja Cristo kyajpxy y'ayuujk
pøn tø y'øøky kruskøjxp**

2 Migu'uktøjkti, ku mee nninijky jøts ja Dios kyajpxy ndukmadoojidi, ka'ap øts ja'abi ayuujk nyiktuuñ midi kanimadooni. ² Tu'ugyi øts ojts ja ixpøjkin nbikta'aky ku øts ja Jesucristo ja'ayi nnijawi, jøts jade'en øts ja nnigajpxy ku ja kruskøjxp tø y'øøky. ³ Janch yik'ayo'owim ngaxi'iky jøts tsø'øgi øts yjawi xjanchyik'oo'knip ku meets jam nninijky; ⁴ kuts mee tø ndamimadya'aky jøts tø nduknijawidi ja Dios kyajpxy y'ayuujk, ka'ap øts wi'ixpyi ayuujk uk kanimadooni ayuujk nyiktuñ sa ja møj nija'wibidi. ⁵ Ja Dios Espíritu Santo meets ja

tø mduknimadøiyidi jøts ja Dios tø mbudøkiyidi, jøts meets idø'on xmibøkt kidi ja wijy jaa'y y'ayuujkøjxpi, pø ja Diosxi myøk'ajtingøjx.

Dios Espíritu Santo køjxp idø'on ja Dios Teety ñankñijawiyi

⁶Tiy idø'on, janch møj nija'wibim øø ngajpxy ku øøts ja jaa'y nmigajpxy pøn jaty jawaani tø tñija'wiñi ja nwindson'ajtim y'ana'amin. Kidi meets jade'en xja'gyuki ku øøts ja ya'at kajin nyiktuñ sam møj yikutujkpi ja naẏwiiñ ttundi, midi tsojk kudigøøñidip. Jabi Diosxi øøts idø'on kø'øm jade'en xyikajpxp. ⁷Ja Dios wyejin ja kyajin øøts n'ayuujk'ajtpy midi yu'uch yik'ijtpñim, jøts ja' øøts idø'on nnigajpxy ja nitsoojkin midi xemikøjxp ejtp, midi ja Dios yu'uch tø tyik'ity ku wyinaty niti tkayikøjñim. ⁸Ni tu'ugin ja møj yikutujkpi yø tø tkanimadøy; ka'ap ja nwindson'ajtim Jesu-cristo ja jeexyip tø tyikruspatti kuk ja tja'gyukidyøø. ⁹Jade'ents idø'on ja tø yjatti sa jap nøkyijxpy jaabyetyi:

Nipønim ja tka'ixy, nipønim ja tkamadøy, jøts nipønim ja tkawinmay pøni ti ja Dios tø ttanibiktaagi jøts ja tmo'ot pøn jaty ja chøjkpy.

¹⁰Adømts idø'on ja tø xuknija'wa'am pøni ti dø'on ja tyijpy ku ja Dios Espíritu Santo tø xuknija'wa'am, jaa kuxi ja tñija'wiguixy tuki'iyi, jøts nija'wiyip ja Dios Teety ja wyinmaa'ñ nayide'en pøni sa jaty ja wyinmay.

¹¹¿Pøn idø'on ja t'uknija'wip pøni ti jam y'am yjotp tu'uk jadu'uk ja jaa'y myøøt'ajtpy? Jabi wyinmaa'ñxi ja kø'øm ejxiyip midi ja ñikøjxp'ajtpy. Ja Dios Espíritu Santo nayide'en nadyu'uk tñija'wimyip pøni ti jaty ja Dios Teety wyinmaa'ñ'ajtpy. ¹²Kidi ja naẏwii'ñit winmaa'yints adøm tø nyikmø'øyim pø ja Diosxi adøm ja y'Espíritu Santo tø nyikmø'øyim jøts ja xukja'yuka'am ja Dios myøjmay'ajtin ja Dios

myøjkunuu'kxin. ¹³Ja Dios Espíritu Santots øø tø xukykyuy pøni ti jaty øø nnimadyajkpy, ka'ap øøts ja ngø'øm ixpiky'ajtin nyiktuñ, paty øøts ja Dios tyiy'ajtin ndukmadøy ja jaa'y pøn ja'abi ayuujk ja'abi winmaa'ñ tñimadooijp.

¹⁴Pøni pøn ja Dios tyiy'ajtin tkanimadooijp, ka'ap ja tkupøkti pøni ti ja Dios Espíritu Santo yjanigajpxy, nugo ja tijy kawej'ajtin. Ka'ap tñimadøy, kumi ka'ap ja tñijawi sudso ja tja'gyukit, ja' kuxi ja Dios y'Espíritu Santo tkamøøt'ajtidi. ¹⁵Pønts ja Dios Espíritu Santo myøøt'ajtpy øy ja tigati tja'gyukit jøts nipøn ja sa kyanø'ømxit. ¹⁶Pø nømpxi ja kajpxy jap nøkyijxpy: “¿Pøn idø'on tø t'uknimadøy ja Dios wyinmaa'ñ? Nipøn kyamayi jøts ja Dios tkajpxwejt.” Øy ja yjade'en'aty, ja Cristo adøm ja wyinmaa'ñ nmøøt'ajtyimp.

Tu'ugyi øøts ja ndunk ku øøts ja Dios nmiduñ

3 Kuts mee migu'uk ja Cristo y'ayuujk tø ndukmadowdi, ka' meets jade'en nmigajpxy sam idi'in yikmigajpxti pøn ja Dios Espíritu Santo yja' tø ñadyamiyoxkøjxniyidi, jade'en mee tø nmigajpxy sam ja jaa'y pøn tkajanchja'widipnim, jøts sam yiktukmadowdi ja mutsk unaj'jk, ja Cristo yja'. ²Tum ja' mee tø ndukykyuy midi jajtni, jade'en mee tø nduñ sami maxu'nk ja'ayi tsejtsk nøø yikmø'øy jøts ka'ap kaaky tojckx; ja'agøjxp ku mee mgamayinim midi tsep sam ja maxu'nk tkagupøkti ja tøøts kaaky ja tøøts jii'kxy; nayide'ents meets ixyam ook tigøy m'ity, ka'anin mee mmayi ja tseppi, ³ja'agøjxp ku nayide'en x'ejxtinim sam ja jaa'y pøn ja Dios y'ayuujk tkanija'widipnim, ku mee mnadyami'ekyi tigati; ku mnamyijotma'adyidi jøts mga'uknamiyigajpxwa'aniyidi jøts nayide'en mga'uknawyin'ejxwa'aniyidi,

nayide'en mee xuni sami nugo jaa'y pøn ja nwindson'ajtim Jesucristo tkania'widipnim. ⁴Pø kuxi mee mnimy: "Øtsi Pablo møøt", jøts jadu'uk ñomi: "Øtsi Apolos møøt", nayide'en mee m'adi'ich sam idø'on ja jaa'y pøn ni tu'uk ja Dios kyajpxy tkania'wip.

⁵¿Tyimbyøn ja Apolos? Pø ja Diosxi øøts ja'ayi xumbi'ajtp, nay ja'ats øø tø xyiktunkpaaty jøts meets yja' ja tø xmibøjki. Ja ndunk øø tø nduñ midi øøts ja Dios tø xaguwani. ⁶Jade'en ja tpaaty, øts idø'on ndejint tø nni'ipy ja tømt, jøts ja Apolos ja tø tnøguway jøts tø t'ejx'ity. Jøts ja Dios, ja'ayits tø tyikmuxy tø tyikyøn ja tømt. ⁷Ja Dios idø'on tu'ugyi møj, jøts ja' idø'on tuki'iyi tungøjxp, pø ja'axi ja tømt tø tyiktsø'øky jøts niti ja'adi pøn ja tø tjani'ipy uk pøn ja tø tjanøguway. ⁸Nipønts kyamøji kyamutski øy ja tø yjani'ipy uk øyts ja tø yjanøway, pø ja Diosxi kø'øm ttanipatp ja mijuu'ñ pøni sa ja tyunk ja ya tyikyø'øy naxwiiñ. ⁹Tum tumbi jaa'y øøts idø'on nama-jtsk. Ja Dios øøts idø'on xumbi'ajtp, jøts meets idø'on mgam'ajtp midi ja Dios yja'ajtpy.

Uk nayide'ents n'ukpiktaajkint, meets idø'on mdøjk'ajtp midi ja Dios kyøjpy. ¹⁰Øts idø'on ja Dios tø xpikta'aky pojtspi ana'ambi, jøts øts idø'on ja tøjktø nbots'okwa'añ, jøts ja wenkpi pojtspi tjaakyikyø'øy ja tunk. Tum a'ejxits ja tsøky sa pønjabøn pyøch. ¹¹Nipønxi kyapaat'atyiyi jøts ja pøch ja abiky tyiktso'onda'akt, pø tøxi ja tu'ugyi tyañ midi ja Jesucristo pyøchkojpk'ajtpy. ¹²Kuts ja tøjktø jyaakjayikpøch, øts ja oori yjaakpat, uk ja platits, uk tum tsuj tsaa, uk øyts nayide'en ja pu'uy, uk ja miøyts, uk øyts ja waxkipy, ¹³ku wyinaty ja tiidyu'unin tyaaty jamnimts ñigaxø'økt pøni sa pøngapøn tø tyuñ; pø tum jøønxi jam wyinaty tump, ja'ats tyikni-gaxø'økp pøni ti ja tøjktø yiktakøjy.

¹⁴Pøni pøn wyinaty tø tyiktuñ midi ja jøøn kamayip, yikmo'opts ja' myijuu'ñ; ¹⁵kuts ja wyinaty tyøy, windigø'opyts ja tuki'iyi midi ja wyinaty tø tjaapøch øy wyinaty awisa yjanch'awa'atapid-simy pøn idø'on jade'en tø pyøch.

¹⁶¿Ka' mee xnijawi ku meets ja Dios Teety mdsaptøjk'atyidi jøts ku ja Dios Espiritu Santo jam chøøni? ¹⁷Pøni pønts tjejtjp ja Dios ja chaptøjk, yikudigø'yip ja Dios ja', ja'agøjxp ku kyunuu'kxyi Dios chaptøjk, meets ja Dios mdsaptøjk'ajtpit.

¹⁸Kidi kø'øm mnadyuñidi. Pøni jam tu'ugin ixpiky jaa'y ñayjawi, wan nayide'en nabyikta'agiyi ejxim ja jaa'y midi niti tkajajtp, jøts jade'en tpaatt ja wejin ja kajin midi kanaxp. ¹⁹Pø janch jawaani kajaaxi ja Dios wyejin jøts nika' jade'en ja jaa'y y'ixpiky'ajtin. Yide'enxi ja Dios kyajpxy wya'añ: "Ja kyø'øm ixpiky'ajtin ja jaa'y tabakjo'opidip ja Dios, jøts ja kø'øm tyuktagidawiyidit." ²⁰Nayide'ents wyami: "Ñija'wip ja Dios ja' ku nima kyatuñ ja ixpiky jaa'y wyinmaa'ñ." ²¹Paty meets mganadya'a-gajpxiyidit nipøn; pø meetsxi mja'ajtpy jøts øy xyiktunkpaattit tuki'iyi: ²²ixa Pablo, Apolos, Pedro, et naxwii'ñit, jujky'ajtin, o'jkin, ixyam'ajtin, jøts midi memp midi ja'tp; ²³ja Cristots mee mja'ajtidip, jøts ja Dios Teety ja Cristo tja'atmi.

Ja nwindson'ajtim kyudanaabyi tyunkjøjpp

4 Paty meets jade'en xja'gyukit jøts ku øøts ja'ayi ja Cristo nbudøki, ja'ats øø ndunk'ajtpy jøts øø nnigajpxt ja Dios y'ayu'uch winmaa'ñ. ²Pøni pøn ti tø yiktaguwani, yiknigaxø'økp idø'on ja' ku ja tpadu'unt. ³Ka' øts ja nmøjpkita'aky pøni sa meets xnigajpxy xnimadya'aky, uk pøni sats øts ja xejti xwa'andi pøn jaty ya naxwiiñ ja jaa'y tiidyundip. Ni øts paat nganadyunk'aty kø'øm pøni sa ø njaa'y'aty. ⁴Nitits nganadyapøky-

jāwiyi, nnija'wip øts wā'ats ku øts ka' axøøk njaa'y'aty, ka'ats ja njøp'ejxin ku øts ja nbøky kya'ity, ja nwindson'ajtimts ø kø'øm xiidyu'ump. ⁵ Paty kidi x'øy-jawidi xka'øyjawidi ixyam tigati; awe-jxtinim wan ja nwindson'ajtim tyikni-gaxø'kixy pøni ti jaty kayik'ejxpatp, jøts nay ja Dios tyiknigaxø'økp pøni sa t'ixy tu'uk tu'uk ja annija'win, jats ja Dios ja t'øyjawit uk tka'øyjawit.

⁶ Migu'uktøjkti, meets m'øy'ajtingøjxp øts jade'en nwa'āñ jøts xni'ejxu'uttit ja Apolos uk xni'ejxu'uttit øts. Paty øts idø'on jade'en nwa'āñ jøts nayide'en mjaa'y'attit sam øøts. Ka' nugo xu'undit agubajkpy yam ja Dios kyajpxy jade'en kyawa'āñ jøts kidi nugo pøn xnadyamikexyidi uk xmi'ambøjkmidi pøn. ⁷ ¿Uk jaa dø'on tu'uk jaa'y pøn jawaani myikwejidip? ¿Ti kø'øm tø xpaatti midi ja Dios tø mga'ukmø'øyidi? Pøni tum ja Diosts tø mmø'øyi, jadtits ku mnadyamikexyi pøni ti jaty mmøøt'ajtpy, jade'enxi me mwani ku mets ja kø'øm tø xpaaty pøni ti jam mmøøt'ajtpy.

⁸ Kumeen jaa'yin meets yjawi mnayjawiyi pøn niti tka'ukta'ayoonidip. Windsønin yjawi mnayjawiyidi, jøts øø xka'ukja'myatsni. ¡Ogidø'on tyimyjanch mjanchwindsøn'atti jeexyip, jøts øø nayide'en ja ngutujk xmo'ot! ⁹ Jade'enxi øts yjawi nja'gyuki, pø tø øøts idø'on ja Dios tyimy'ixoojk xyiktañ; jøts øøts idø'on yjawi tø nyiktanibiktaagi jøts øø n'ookt; jøts øøts jade'en ja tsajp ja naajx x'ext xjawit, nayide'en ja Dios y'ankilis møøt ja naxwii'ñit jaa'y. ¹⁰ Maap mo'tp øø nyiktijy ku øøts ja Cristo yja' nbaduujni yam mee mnadyijyiyi møj nija'wibi pøn tnmadoogøjxidip ja Cristo yja'. Ka'ap øø njotmøjki yam meets yikxon myikwindsø'øgi. ¹¹ Ixyambaat øøts yuu ndani'ixy møøt tøødsi, jøts ka'ap øøts nwet nnaamy te; øy øøts jaa'y sagasa xuñ, ka'ap øøts ndøjk te

ma øø nboo'kxt, ¹² jøts nmijotkijxpy øøts ndunk nbøjk. Xjamigajpxigøøpy øøts jaa'y, ja øy tsuj ayuujk øøts ja nda'adsojimbijtpy. Ngupijky øøts pøni xpawojp øøts jaa'y. ¹³ Xjanchjabagajpxp øøts jaa'y, tuda'akts øøts ja n'ane'emy. Pista'agin øø nyiktuñ uk jade'ents øø nyikjawi ejxim jaa'dyi'ññ jaa'dya'ach.

¹⁴ Ka' mee nnijayi jøts xat-sø'ødyu'undit ku jade'en mdsøøni, n'ana'amwampy meets idø'on ja'agøjxp ku mee n'u'nk n'una'jkin njawi pøn ø ndsojktip. ¹⁵ O meets jeexyip xjamøøt'aty namay ja yik'ixpøjkpi, ka' meets jadine'en ñamayi mdeety jabi øtsyixi meets ja'ayi tu'umpchi xeety'atp ja'agøjxp ku ja Cristo ñitsoojkin tø ndukmadowdi jøts ja janchja'win tø xpaatti. ¹⁶ Ixyamts mee n'amidøy jøts ø xpa'ejxtit.

¹⁷ Paty meets ixyam ndaniguexy ja Timoteo pøn ø n'u'nkja'wip nwindson'ajtingøjxp, jøts pøn ø nayide'en xkamajtstutp. Yø' mdukjja'myatsidip sudso ø ndsøøni kuts ja Cristo nmibøjki ja yja' sa o magama ndukykyujti pøn jaty ja Cristo tjanchja'widip. ¹⁸ Jam meets ja mmigu'uk pøn janchnamyikajxniydip, nømp ja wya'andi kuk mee nga'at-s'ext ja'agøjxp ku øts ja' ndsø'øgidi. ¹⁹ Pøni yikutujkpyts ja Dios, nninøjkxtipts pojn. Jammimts ø n'uk'ext pøni janchtundip idø'on pøn namyikajxidip uk nugo dø'on kyajpxti. ²⁰ Ka'axi dø'on nugo nmadyajkint ku ja Dios yja' nbaduujñindi, pø jatyixi dø'on ja yikpadungojt. ²¹ ¿Sudsots uk mdsojktip jøts øts awa'ān nnøjkxt jøts n'atskastigimo'odit, uk ja yujy'ajtin jøts ja tsojkin ø nminøjkxp ku wyinaty n'ats'ejxti?

Ja' yiknigajpxp ku ja kya'øyi ku pøngapøn ñamyøøt'atyidi nugo

5 Jade'en ja kajpxy yø'øy, jamik ja mmigu'uk tu'uk ja kyudaak tmøøt'aty. Janch møj ka'øy jaa'y'ajtin

idø'on jade'embí tsinaa'yín, ní jambaat yø kyayikupiky má ja jaa'y ja Dios tkaniajawidi. ²¿Jøts níti meets idø'on xkidyimbyøkyjawi ku ja mmigu'uk jade'en y'adi'ich? ¿Meetspik idø'on jeexyip mjotmay'oo'ktøjkíp ku mmigu'uk jade'en y'adi'ich! Pøn yaa'dyøjk idø'on jade'en tø y'adi'ich ka'ap ja y'ukpaat'ajtñiyi jøts ja jam xmøøtsøonidit, pawøpy ja pyaat'atyí. ³O meets idø'on njagamøøtsøoni jamts øts ja nwinmaa'n nyik'lity; tøts ja ndiidyuni winmaa'njotp pøn jade'en tø y'adi'ich ejximdam øts jam jeexyip ndyimchøøni. ⁴Namyukidi nwindson'ajtimgøjxp, jam ø wyinaty ja nwinmaa'n meets møøt, jøts ja nwindson'ajtim Jesucristo myø'ajtin mbudøkiyidit. ⁵Jøts xyikjiwa'aktit ja jaa'y, wan ya ja miku' yik'ayo'ombaadyiyi kunim ja nwindson'ajtim Jesucristo wyinaty myiñ tiidyumbi, janimts ja nøjxk yiknitso'ok'ajtxiyi ja y'anmija'win.

⁶Paty kidi mnadyamikexyidi pøni ti jaty jam mdundip. ¿Ja ka' mee xnijawi ku ja ka'ødyumbi ja yja' nugo tyikmiweni? ⁷Paty kidi xmaa'kxti ja ka'ødyumbi midí tø wyindigøøni, midí jam nugo myikma'jtíidip. Jøts øy wa'ats m'ettit. Pø tøxi kø'øm ja Cristo xku'o'ka'am kruskøjxp, jøts ja tø wyindsø'jkin'aty adømgøjxp Dios Teety wyingujkp. ⁸Ja tiy'ajtin ja øy'ajtin adøm idø'on ja Dios ndawindsø'jkiy'ejtimp, jøts ka'ap nijuuni nyikmø'ajtint ja y'axøøkpi midí ja anmija'win nugu tyikwindigøøpy.

⁹Nnimaay meets ku ja nøky ojts tu'uk ndanigaxti, jøts xkamøøtsøonidit pøn jaty ja y'axøøkpi yigaappi pyawinmaadyip jøts tum ja' tyunk'ajttip. ¹⁰Ka'ap meets idø'on ja yide'en xja'gyukit jøts ku meets abiky mdyimñabyiktaajkmíyidit, jøts ja ka'øy jaa'y, jøts ja meengyax

jaa'y, jøts ja maa'tspi jaa'y, uk jøts ja tsamaxan windsø'jkíp jaa'y xkadyimy'ukwin'ejxnidit; jabi kuwañimxi ja ya x'ejxtit ja'abi jaa'y o madsoo. ¹¹Yide'en øts idø'on ja ndijy jøts ku meets mganamyukit møøt ja' pøn nañikajpxiyip Cristo padumbi, yam ja kya'øyjaa'yí, uk myeengyaxi, uk tsamaxan windsø'jkibi, uk yja'aji pøn tuki'yí tkajpxyø'ogyoyp, uk pøn ja nøø ja mu'uk tunk'ajtp, uk myeech. Ja jade'embí jaa'dyí ní xkamøøtka'aty meets idø'on ja'. ¹²⁻¹³Ka'ap ø xpaat'aty jøts ø ndiidyu'unt ja wenk jaa'y midí abiktyi, ja Dios ja paat'ajtiyí. Meets ts idø'on mbaat'ajtidíp jøts xiidyu'undit ja mmigu'uk. Paty xyikjiwa'aktit ja pøkyumbi midí jam møøt tsinaadyip.

Ku ja kajanchja'wibi juez ja janchja'wibi jaa'y tmi'øøndi

6 Ku meets mmigu'uk xni'øøniwya'añ, ¿tigøjxp meets idø'on ja xaninjky ja juez pøn tkajanchja'wíp ja nwindson'ajtim Jesucristo, jøts nika' ja xaninjokxti pøn ja janchja'win nayide'en tmøøt'ajttip? ²¿Uk ka' meets idø'on xnijawi ku ja' ttiidyu'undit ja naxwii'ñit jaa'y pøn ja Dios yja' tpaduujnidíp? Pøni meests mdiidyumpy wyinaty ja naxwii'ñit jaa'y, ¿ka'ats meets idø'on xjaty sudso xu'undit jøts xiidyu'undit pøni ti jam tuujnip jajtp? ³¿Ka' xnijawidi ku ja ankilis paat ndiidyu'unindit? ¿Pøni jade'ents ja wyinaty, nija'wa'ampts adøm idø'on sudso ya ndiidyu'unindit naxwiiñ! ⁴¿Sudso dø'on ja xaninjokxti ja wenk jaa'y pøni ti dø'on ya naxwiiñ mdsep'ajttip m'ayo'on'ajttip? Ja' meets ja mdaninjxpy pøn kajanchja'widíp. ⁵Ya'atpi dø'on ti mjanchtatsø'ødyu'undíp. ¿Ni tu'ugin meets ja jam xkamøøt'aty pøn tjajtp ja tiidyu'unin? ⁶¿Tsaach'øy idø'on ja' jøts

namajtsk ja janchja'wibi ñañi'øøniyidi ma ja jaa'y jam kyajanchjawidi?

⁷Tsø'ødyumbimxi mee mjagaxø'kni ku meets jam tukjanchja'wibi jaa'y mnamiyidsep'atyidi. Ku ne'egi amøni xkamidanidi pøni sa myiktundi. Nisa ne'egi mgawa'andit øy mjayikwimaa'tsti. ⁸Janch tum wimbet'ampy mee ne'egi xuñ, øy meets ja mgø'øm mmigu'uk sa xuñ midi jagati pøky, uk wime'chpts meets ja' ne'egi.

⁹⁻¹⁰¿Uk ka' idø'on xnijawidi ku ja Dios ja kyutujk wyinaty tkadanitani pøn jaty ja tiy'ajtin tkatundip? Nay'e-jx'etidi, ejxim myikwin'øøndi, ka'axi wyinaty ja Dios ttanitani ja kyutujk pøn jaty namyøøt'ajtidip øy ja jyaga'a-majtskidinim, ni ja' pøn jaty ja max-andsaa windsø'jkidip, ni ja' pøn jaty ja wenk tø'øxyøjk uk wenk yaa'dyøjk tmøøt'ajttip, ni ja yaa'dyøjkti pøn ja myiyaa'dyøjk tmøøt'ajttip, ni ja' pøn jaty maa'tstip, ni ja meengyaxti, ni ja' pøn tuki'iyi tjanchkajpxyø'øgyøxtip jaty, uk pøn jaty ja win'øø'nk ttunk'ajttip. ¹¹Jam mee muuma pøn jade'en y'ijty tsinaadyip; ka'ats ja ixyam jade'en y'luksinaañidi pø tøxi ja nwindson'ajtim Jesucristo køjxp pyøkwya'tsnidi, jøts ja Dios Teety tø yiktagidøkidi, jøts y'E-spíritu Santo køjxp ja tø xkupijkyindi.

Sudso ja nne'kx ndawindsø'jka'ant ja Dios

¹²Jade'en ja ayuujk yø'øy ku o tigati nduu'nint, nipøn ja xkadabayø'yint. Øy idø'on ja jade'en yjawa'añ ka'ats tuki'iyi y'ødyuñ pøni ti yiktump; jabi ka'axi pyaat'atyiyi jøts ja tu'ugyi nugo ndyimyikmajadaajkin. ¹³Janch idø'on ku ja kaaky ja tojxk yā tø yikpikta'aky jøts ja maatsjotp ñøjkxt, ka'ats ja ne'kx ja' wya'añ jøts ja nugo yiktapøkyu'unt sam ja winaagin ja'ayi ttunk'atti. Kudigøøpy y'ity ja kaaky ja tojxk jøts ja maats nayide'en,

ne'egi tampts xemikøjxp ku adøm nne'kx ja Dios Teety ndawinja'wa'ant ndawindsø'jka'ant jøts ja nayide'en amuum xmøøt'ejtint. ¹⁴Nayi myø'k'ajtin ja yik'awa'amp jøts ja xyikjujkyøjkin jadigojk sam ja nwindson'ajtim Jesucristo ja ojts tyikjujkyiky.

¹⁵¿Ka' mee xnijawi ku meets yø mne'kx Cristo tne'kx'aty nayide'en? ¿Øy idø'on jøts ja Cristo ñe'kx nnixajiyit jøts øts ja nmo'ot ja ka'ødyø'øxyøjk midi ttunk'ajttip ja yaa'dyøjk? ¡Nima yø jade'en kyatyi! ¹⁶¿Uk ka'anim idø'on xnijawidi ku ja ka'ødyø'øxyøjk yik-møøt'aty jøts tu'ugyi ja ne'kx namyayi wyimbejtni? Pø nømpxi ja nøky wya'añ: "Tu'ugyi ja nøjxk wyimbetti." ¹⁷Kuts tu'uk ja jaa'y ja nwindson'ajtim Jesucristo tminamyayi, tu'ugyits ja nayide'en wyimbejtnidi.

¹⁸Paty kidi nugo mnamyøøt'atyidi, wingaktu'utti yø'øbi pøky. Øy idø'on pøky yjaji, yiktump øy midi'ibi jadu'uk pøky, ka'ats ja jade'en tyimbyaaty sam ja jade'embi pøky, pø ja kø'øm ne'kxi pøkytumbajt tyimwyamp kø'ømts ñamyayi ja namyidundigøyi. ¹⁹¿Ka' xnijawidi ku meets ja Dios Espíritu Santo mdsap-tøjk'atyidi? ¿Jøts ku ja Dios Espíritu Santo jam chøøni mne'kxkøjxp? Pø ni yø mne'kxi mee xkaja'aty, ²⁰pø janch tsowixi ja Dios tø mjuyidi ku ja y'u'nk tø xku'ayo'ombaajta'am. Paty meets idø'on ja Dios ja mne'kx jøts ja m'anmija'win amuum xawindsø'øgit, jabi tum Diosxi yø' yja'.

Sudso ja amajtsk jaa'y'ajtin ñaxt

7 Ixyam øts ja nøky n'adsojmbi-jty midi mee tø xaniguexy. Ja øy ja' ku jaa'y kya'amajtskidit; ²jade'ents ne'egi pyaat'aty jøts ja yaa'dyøjk kija' tmøøt'attit ja ñidø'øxy, jøts ja tø'øxyøjk kija' nayide'en tmøøt'attit ja ñiyaaly, ja'agøjxp ku ja pyøkyi ku jaa'y nugo ñamyøøt'atyidi. ³Myimado'op idø'on ja

yaa'dyøjk ja ñidø'oxy nayide'en sam ja tø'oxyøjk tmimadoomit ja ñiyaa'y, jøts jade'en nixem niyam ñadyajotku-jk'atidyidit. ⁴ Ka'ap ja tø'oxyøjk nadyu'uk tja'aty ja ñe'kx, ja ñiyaa'y ja paat'ajtiyip; jøts nayide'enmi ja yaa'dyøjk, ka'ap ja nadyu'uk tja'aty ja ñe'kx, ja ñidø'oxy ja paat'ajtmiiyip. ⁵ Nagyupøkidip idø'on ja namajtsk jøts ñamyøøt'atidit; pøni tyundipts ja kajpxy jøts ñay'amaay'atidit ku ja Dios wyinaty t'ajot'atwa'andi, ots ja jade'en tu'undit. Kuts ja jotmay tyikugøxidit, nayide'ents ja chinnaa'yin tyikyø'ogyojmidit, ja' ka'uk'øyni ku kya'uknagyupøjkniyidi jøts ja miku'winøø'mbi tyuktunidit ja pøky abiky.

⁶ Ka' mee ndaguwani jøts mga'ama-jtskidit, amajtski meets pøni jade'en xtsojkti. ⁷ Jade'en ø njatsøjky jøts mee mga'amajtskit sam øts; ka'ats adøm ja Dios ja winmaa'ñ jøts ja kunuu'kxin tum jade'en tø xmø'øyim, tigach ja tø tyikwa'kxy.

⁸ Pøn jaty ka'amajtskidipnim, uk pøn tø kyu'o'kiñidi, ja' øts idø'on n'ana'amdip ku yjawi yja'øyi jøts kya'amajtskidit sam øts. ⁹ Pøni ka'ats tmimajada'akti jade'embi tsinnaa'yin, wan ne'egi t'amajtskidi pø ka'axi y'uk'øyiñi ku ja wyinaty o pøngapøn t'ukmøøt'ajtni.

¹⁰ Pøn jaty amajtsk jaa'y, ja'ats ø n'ana'amdip jøts ja tø'oxyøjk nijuuni xøøw tkamajtsu'utt ja ñiyaa'y. Kidi øtsip idø'on jade'en wamp, ja nwindson'ajtim idø'on jade'en kø'øm ana'amp.

¹¹ Pøni myajstutpyts ja tø'oxyøjk ja ñiyaa'y, ka'ap ja y'amajtskit, uk myøøtnagyajpxipts ja ñiyaa'y jøts jadigojk y'amatskjaa'y'attit. Nayide'ents idø'on ja yaa'dyøjk pyaat'atyiyi ttu'unt.

¹² Yide'ents ø nwami, øy ja nwindson'ajtim jade'en yjagawa'añ, pøni pøn yaa'dyøjk tø tmøøt'amatski tu'uk ja tø'oxyøjk pøn ja janchja'win tkamøøt'ajtp yam ja yaa'y ne'egi ja

janchja'win tmøøt'aty, pøni tøts ja kajpxy ja ttundi jøts ja y'amajtsk'ettit, ka'ats ja yaa'dyøjk ja tmajtsu'utt.

¹³ Pøni jamts ja tø'oxyøjk tniyaa'y'aty tu'uk ja yaa'dyøjk pøn ja janchja'win tkamøøt'ajtp yam ja tø'oxy ne'egi ja janchja'win tmøøt'aty, pøni tøts ja kajpxy ja ttundi jøts ja y'amajtsk'ettit, ka'ats ja tø'oxyøjk ja tmajtsu'utt. ¹⁴ Pø tøxi ja yaa'dyøjk kunuu'kxy tyañ øy ja janchja'win ja tjagamøøt'aty ku ja tø tpiky tu'uk ja tø'oxyøjk pøn ja janchja'win tmøøt'ajtp. Jøts nayide'en kunuu'kxy tø tyañ ja tø'oxyøjk øy ja janchja'win ja tjagamøøt'aty, ku ja tø tpiky tu'uk ja yaa'dyøjk pøn ja janchja'win tmøøt'ajtp. Ku ja kyajade'enit, tum kajanchja'wip u'nkts meets ja m'u'nk m'una'jk wyimbidsømni; ka'ats, pø tøxi Dios ja y'øyjaa'y'ijxyidi Jesucristo køjxp.

¹⁵ Pøni y'amidøøpyts nidu'ugin ja yaa'dyøjk uk ja tø'oxyøjk pøn dø'on ja janchja'win tkamøøt'ajttip jøts ñawya'kxidit, wants tnawya'kxyidi. Niti ayuujkts tka'ukmidanidit ja yaa'dyøjk uk ja tø'oxyøjk pøn dø'on ja Dios tjanchja'widip, pø ja'axi ja Dios xamidsojkimp jøts ka' ja tsep uk ja ayo'on nmidsinnaa'yindit. ¹⁶ ¿Ja ti me tø'oxyøjk mdanija'wip pøni myiknitso'okp mets ja mniyaa'y ku ja janchja'win ja tkamøøt'aty? uk ¿ti me yaa'dyøjk mdanija'wip pøni myiknitso'okp mets ja mnidø'oxy ku ja janchja'win ja tkamøøt'aty?

¹⁷ Ots jyasa'ji, tum jade'en idø'on ndsinnaa'yint sa ja nwindson'ajtim ttsøky, jøts pøni sa adøm ja juky'ajtin ja tø xmø'øyim nay jade'en sam wyinaty njuky'ajtyim ku ja Dios øjts xwaadsø'øyindi. Jade'en øts idø'on n'ane'empy ma jaty ja janchja'wibitøjkti. ¹⁸ Pøni wyaadsøøpy ja Dios ja jaa'y pøn ja ejxpajt ñe'kxkiixpy myøøt'ajttip sam ja israelit

kostumbri, ka'ap ja ttatsø'odyu'unt, wan ja jade'en ttañ; pøni wyaadsøopyts pøn ja ejxpajt ñe'kxkijxpy tkamøøt'ajtp, ka'ap ja kuwanikøjxp yikpiktaajkit ja ejxpajt ñe'kxkijxpy. ¹⁹Wan ja tmøøt'aty uk tkamøøt'aty ja ejxpajt jap ñe'kxkijxpy nugo ku ja Dios ja tpaduujni ja kyutujk. ²⁰Jade'en idø'øn jaa'y tya'ant sam ja y'ijty t'ixy ku ja Dios y'ejxkajpiyi. ²¹Pøni nugots øy pøn windsøn mdyimyiktuñiyi sam jaa'y jiyujk tsakaa tjagyepy winet ku ja Dios ojts mwaadsøyi, ka'ats mets ja xkumayjawit ku wine'enin xpaatt ja awa'ats'ajtin. Jatyits idø'øn ja xkupøkt, ka'ap ja jeky xpawinma'aty. ²²Pøn idø'øn wyinaty juy ja jaa'y yik'ejttip ku ja yiktamidsøky jøts ja nwindson'ajtim ja tjanchjawit, ja nwindson'ajtimts ja ixyam myidunip kø'ømdsøky, ka' juy, jøts ja jaa'y pøn jaty jade'en tkayiknajxtip nayide'en ja ixyam ja nwindson'ajtim kø'ømdsøky tmidunidi, ja Cristo ja' tyumbidi. ²³Janch tsowi meets ja Dios Teety ja y'U'nk mdagujuyi, paty kidi nugo mnay'ixmachidi jøts ja ka'øchinaa'yin xpadøjkiñidit. ²⁴Jade'ents migu'uktøjkti, jøts jade'eña'am xyikyø'odyit ja mjujky'ajtin sam ja Dios tø mbaadyidi ku tø mwaadsøyidi. ²⁵Tits ø nda'ana'amdip pøn ka'amajtsk jaa'dyi, ka' ja nwindson'ajtim ja sa tnigajpxy; øts idø'øn ixyam ngajpxnaxwampy tu'uk ja nwinmaa'ñ sudso dø'øn yjawi tyuu'baatt tyuu'wetst ja tsinaa'yin. ²⁶Jade'en ø njawa'añ jøts ja yaa'dyøjk jadi'iñi tya'ant ja'agøjxp ku ixyam ja tsinaa'yin janch tsep janch aduky. ²⁷Pøni m'amajtskjaa'yits, kidits x'ixa'ay sudso ja mnidø'øxy møøt mnamyajtstu'udit; pøni ka'ats m'amajtskjaa'yi, kidits ja amajtsk'ajtin xpawinmay. ²⁸Pøni m'amajtskipts ka' me mbøkyuñ; pøni amajtskipts tu'uk

kiixe' ka'ats ja nayide'en pyøkyumi. Pøni amajtskidip tsep ja chinaa'yin ja tpaattit; ja'ats øts idø'øn njatsøjkpy ku øts idø'øn jade'en njawa'añ, jøts ja ayo'on xkapaattit.

²⁹Meets migu'uktøjkti, ja'agøjxp øts idø'øn jade'en nwa'añ ku ja nwindson'ajtim wyingoni. Paty ixyam mdsinaañidit yide'en: Pøn jaty ja ñidø'øxy jam, ja Dios idø'øn ja yja' ja ne'egi tyajotmay'o'jkip jøts ja yjujky'ajtin tyiknaxt ejximdam ja jeexyip nadyu'uk'aty. ³⁰Pønts yaxtip jiidyp, jade'en ja chøonidit sam ja' pøn kayaxtip kajiidyp; pøn jotkujk'ajttip xondaktip, jade'en ja chøonidit sam ja' pøn kajotkujk'ajttip kaxondaktip; pønts juudyip kajpxtip, jade'en ja yjuy kyajpxy ja tjawidit ejximdam ja jeexyip tkamøøt'atti. ³¹Pøn jaty ttaxondip yø naxwii'ñit tsinaa'yin, jade'en ja ñayjawiyidit sam ja' pøn jaty ja tkadaxondip; jabi kugøxi jøp'amxi yø naxwii'ñit tsinaa'yin y'ity.

³²Ja' meets idø'øn njadamidsøjkpy jøts ka' øy ti nugo xtyimdyajotigø'odyit ya naxwiiñ. Ku dø'øn ja yaa'dyøjk kya'amajtskjaa'yi, ja nwindson'ajtim ja ja'ayi pyawinmaapy sudso ja tyikjotkujk'att; ³³kuts ja y'amajtskjaa'yi, ja'ats ja pyawinmaapy sudso ja yjujky'ajtin tpaatt jøts ja ñidø'øxy tyikjotkujk'att. ³⁴Tigach ja tø'øxyøjk tsinaa'yin tyiknaxy midi ka'amajtsk jøts nayide'en ja' midi amajtsk. Midi ka' y'amajtski ja nwindson'ajtim yja' ja tyajotigøøjyp jøts ja amuum ttamiyøxy ja ñe'kx møøt y'anmija'win; pønts jam ja ñiyaa'y, ja' myijotigøøpy jøts sudso ja ñiyaa'y tyikjotkujk'att.

³⁵Ka'ap øts ya'at nnigajpxy jøts mee niti xkadyimy'uktunk'atnit, paty øts idø'øn yø nnigajpxy jøts yikxon md-søonidit sam idø'øn yjapaat'atyiyi jøts ja nwindson'ajtim yja' xmijotigø'odyit.

³⁶Põni jamts ja u'nkteety pøn t'õy-
ja'wip jøts ku yjawi y'õyi jøts ja ñøøx
ne'egi y'amajtskit ja'agõjxp ku ja yjawi
ja yjumõjt ñaxni jøts ja wyinmaa'ñ tyi-
gatsni, wants jade'en ttuñ pøni õy tjawi,
pø ka'axi ja pyõkyi. ³⁷Pøni jamts jadu'uk
ja u'nkteety pøn idø'õn yikxon tpawin-
maapy õy tsuj jøts ja ñøøx ne'egi kya'a-
majtskit, øyts idø'õn ja y'adi'ich jade'en.
³⁸Paty idø'õn jade'en pøn ja ñøøx tyik'a-
majtskip, õy adøtsp idø'õn ja wyinaty;
pønts ja ñøøx tkayik'amajtskip, jaakty-
imwyindøøpts idø'õn ja wyinaty jawaani
ku ja jade'en wyinmay.

³⁹Kutujkõjxp ja tø'õxyõjk tmøøtsøõni
ja ñiyaa'y pøni juky'ajtp ja'; pøni
o'kp kudigøøpyts ja', øyts ja pøn
tmøøt'amatskiñit, nugo ku nayide'en
ja yaa'dyõjk ja janchja'win tmøøt'aty.
⁴⁰Ne'egi jotkujk ja chøõnit pøni ka'
y'uk'amajtskiñi. Jade'en øts idø'õn
ja ngø'õmgajpxwejin nyaky, jøts
nmøøt'ajtpy øts idø'õn ndijy ja Dios
Espíritu Santo.

**Sudso ttu'undit ku ja
windsø'jk'i'i'ñ yiktaniwa'adit
midi yiktawindsø'jkip ja
maxandsaa uk õy ti jadu'uk awanax**

8 Ixyamts ø nnigajpxwa'añ sudso
xu'undit ja kaaky tojcx midi tø
yiktawindsø'õgi ja maxandsaa. Wa'ats
ja njanija'wa'andi sa ja ndu'unindit;
ja'ayi ja nugo nnadyamiguejxyindi
ku adøm mõj nija'wibim, ka'ap ja
nmõjpiktaajkyin ku ja tsojkin ja
pa'ayo'owin tyikmõji tyikmayi ja
winmaa'ñ. ²Pøni jam ja jaa'y pøn
nadya'agajpxip ku ja ti yiin wan tnijawi
ja'agõjxp ja jade'en wya'añ ku ja
kyawijyi kyakejyi. ³Jabi y'ejxkajpyts ja
Dios ja' pøn ja tsojkip.

⁴Sudsots idø'õn xu'undit, ¿mga'adyip
mjøø'kxtip idø'õn ja' midi ja maxandsaa
tø yiktawindsø'õgi? Nnija'wa'amp ndøm
ku ja maxandsaa kyaDiosi, pø tu'ugyixi

ja Dios. ⁵Jaa dø'õn ja jaa'y pøn wandip
ku dios ja janch namaydi ya ñaxwiiñ
jøts jam tsajpjotp, ja'agõjxp idø'õn may
ja dios ja jaa'y twindsø'õgidi ku jade'en
tja'gyukidi, ⁶tu'ugyits adøm ja nDios,
ja Dios Teety. Ja Dios Teety idø'õn
tuki'iyi tø tyik'õyi, jøts ja' adøm idø'õn
nnijujky'ajtyindip jøts ja ndamiyojxin
ja ndsinaa'yin. Jats tu'ugyi nayide'en
ja windsõn, ja nwindson'ajtim Jesu-
cristo, ja'agõjxp idø'õn tuki'iyi tø y'õyi,
jøts ja'agõjxp adøm idø'õn nayide'en tø
xyikõjyim ja Dios.

⁷Jats may ja janchja'wibi jaa'y pøn
tkaja'gyukidip ja yjade'embi tsinaa'yin.
Pøn jaty y'ijty ttawindsø'jkidip ja
kyaaky ja tyojcx ja maxandsaa ku ja
ixyam ja'abi tkaydi ttøjxxti jade'eñim
ja wyinmaydi ku ja nay ja'abi dios
yja' jadigojk ttawindsø'õgidi; kuts ja
tpawinmaadyõkidi jøts ja tpøkyjawidi
ja'agõjxp ku ja tkaja'gyukidinim. ⁸Kidi
ja' adøm inet jawaani õy nwibejtint
pøni kaa'yimp jøø'kximp, nayi ka'ats
adøm inet jawaani ka'õy nwibejtint
pøni ka' adøm ngaa'yim. ⁹A'ejxits
mee m'adø'õtst, o meets ja xka'aty
xojkxt jøts ka'ap ja mmigu'uk ja
xukpøkyjawidit, pøni pyøkyjawidipnim
ja tuki'iyi ja'agõjxp ku ja yjanchja'win
ja ka' yikxon tyuu'døkidinim. ¹⁰Ku
n'ukpiktaajkint, yam mets ja mjanch-
ja'win tø myõji myayi jøts m'a'ejxnaxit
tu'uk ja mmigu'uk pøn okwa'añ ja
yjanchja'win tyiktso'ondakpnm,
ku mets jam mdsøõni agujk jotkujk
jøts xjii'kxy ja kaaky ja tojcx midi
tø yiktawindsø'õgi ja maxandsaa
uk õy ti jadu'uk awanax, ¿ka'ats
idø'õn ndejin mbaduu'miyit nayide'en
ja mmigu'uk pøn m'a'ejxnaxiyip?
¹¹Jøts jade'en xyiktuu'tigø'õty ja
mmigu'uk ja'agõjxp ku kyatiynim
kyaduda'akñim ja yjanchja'win,
yam ja Cristo ja tø yjagu'oogiyi.
¹²Jade'ents idø'õn, ku ja pøky jade'en

xu'undit jøts ja mmigu'uk yjanchja'win xyik'amutskiyidit, ja Cristo meets idø'on kø'øm jade'en mmidundigøøpy. ¹³Pøni ndukpaajtyimpts tam adøm jade'en ja nmigu'uk ja tyuu'tigøø'yin ku yikjii'kxy ja maxan wyindsø'jk'i'i'n, paat'ajtiyipts ne'egi jøts ja ka'ap jade'en n'uktu'una'ant jøts ja nmigu'uk jade'en ja pøky ngadani'ejxa'ant.

Ti dø'on paat'ajtiyip ja nwindson'ajtim kyudanaabyi

9 Tø øts idø'on ja Dios xaguwani jøts øts ja ngudanit jøts ja kyajpxy y'ayuujk ja nnigajpxiyit, nipøn jaa'yts ø xkapaat'aty jøts øts ja ndukmado'ot põni ti jaty ø ndumpy; pø tøxi øts ja nwindson'ajtim Jesucristo n'ixy, meetsts idø'on ndunkjøøjp'ajtpy ku øts ja nwindson'ajtim tyunk nbadøjkiyi. ²Jaa abiky ja jaa'y põn ø xka'ejxkaptip jøts ku øts ja Dios xkudanaabyi'aty; meetspits mbaat'ajttip jøts øts jade'en x'ejxkaptit, pø øtsxi meets ja nwindson'ajtim tø ndukmibiky, kuts meets jade'en tø ndukmadøy ja janchja'win jade'ents idø'on wyingaxi'iky jøts ku øts ja Dios njanchkudani.

³Yide'en øts idø'on n'adsøy põn jaty ø xpagajpxtíp: ⁴Xpaat'ajtp ø nyikmo'ot ja kaaky ja uuikin, ⁵jøts xpaat'ajtp ø nayide'en jøts ja nnidø'øxy midi tjanchja'wip ja Dios nbawaamit sam ja jadu'ukpi kudanaabyitøjk ttundi, møøt ja nwindson'ajtim y'ajch y'uch jøts nayide'en sam kø'øm ttuñ ja Pedro. ⁶¿Ja ti øts yø møøt ja Bernabé xpaat'aty jøts øøts ja ngaaky ndojkx nnidu'unt? ⁷¿Ma dø'on ja soldadi kø'øm y'uknay'ijxyiyi? ¿Ma dø'on ja jaa'y tka'ukjii'kxy põni ti tø tni'ipy jøts põni ti tø tyikpidi'iky? ¿Pøn idø'on nugo ukuborreegi'ajtp jøts niti kyagida'anxiyi? ⁸Kidits mwinmaydi ku øts jade'en kø'øm n'awijy, nayide'enxi ja Moisés kyutujk wya'añ. ⁹Pø yide'enxi jap jaabyety y'ity nøky kyutujkijxy:

“Kidi ja mdsakaa ajeñ xyik'okti ku ja xyiktunwa'andit.” Kidi ja'agøjxp ja Dios jade'en wyaañ ku ja tsakaa ja ja'ayi tjotmay'aty, ¹⁰pø adømgøjpxi dø'on ja ejxpajtin ja jade'en tpikta'aky. Paty ja kutujk jade'en yikjaay ku adøm ja y'øy'ajtin ja pya'ayo'owin ja xuktanitsoojkim; pø nayide'enxi ja jii'kxy ja pyaat'atyiyi põn yuup tump sam ja' põn yikpidi'jkpy ja pikta'aky. ¹¹Tøts øts ja Dios kyajpxy y'ayuujk namyayi nni'ipy ma meets jam, ¿ka'ats idø'on y'øyi jøts mee n'amido'ot ja pudøjkin? ¿Ti øø ndajujky'atp ya? ¹²Pøni m'amidoøjip mee tigati ja wenk jaa'y jøts meets ja xmø'øy, jawaani kajats øø xpaat'aty.

Øyts øøts ja jade'en xjapaat'aty, ka'ats øøts ja nbayø'øy kuwani; nmidanaapy øøts ja' põni ti øøts xjajtp põni ti øøts xka'ejtxip jøts øøts jade'en ngayiktu'uduky ja Cristo y'ixpøjkin ja Cristo y'ana'amin. ¹³Mnija'wip meets ku ja jaa'y põn tsaptøjkjotp ttundi, tum ja' ja tyajujky'ajttip põni ti jam tøjkip. Pøn ja altajr jam t'ejx'ejttip ma ja jiyujk jam y'øøky midi windsø'jkin'ajtp, ja'abi tsu'uchts ja yikmøødyip. ¹⁴Nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo tø yjanimy jøts ja tyunk ja ttajujky'attit põn ja nitsoojkin ayuujk tnigajpxtíp. ¹⁵Nijuuni ja'abi winmaa'n nugo ngadamajada'aky, ni ja'agøjxp mee nganijayi jøts mee xmo'ot o tigati. ¡Wan øts jade'en ne'egi t'øøky, pø ndajotkujk'ajtpyxi øts ku øts jade'en ndsøøni!

¹⁶Kuts idø'on ja Dios y'øy'ayuujk y'øwyinmaa'n njanigajpxy, ka'ats øts ja nnadyamøjpikta'agyiyi, pø kø'ømxi øts ja tø ngupiky ku øts ja tø nyiktaguwani. ¡N'ayøø øts ku øts nganigajpxt! ¹⁷Pøni kø'øm tsojkingøjpxts øts nduñ, n'awijxpyts øts ja n'øy'ajtin. Ka'ap øts jade'en ja ndunk, jabi kø'ømxi ja Dios xwi'ixy ku øts ja øybi tunkjøøjp xmø'øy jøts jatyi ngupøjkøjy. ¹⁸Ja' øts idø'on ndajotkujk'ajtpy ku øts ja nitsoojkin ayuujk nni-

gajpxy jøts ø niti mijuu'n nga'amidøy, øy ja jade'en xjapaat'aty jøts øts ja' ndajuky'att.

¹⁹Ots ø nipøn njagamiduñ, tøts ø kø'øm nadyamidsøkyi jøts mee nmi-du'unt, jøts ja Cristo jade'en ndukpaat-tit. ²⁰Kuts ja israelit jaa'y nmøøtsøonidi nayide'ents ø ndsøøni sam ja chøønidi jøts øts ja Cristo jade'en ndukpaat-tit; ja Moisésxi øts idø'on ja kyutujk n'atskupøjkip øy øts ja'abi kutujk xjagapaat'aty. ²¹Kuts øts abiky nnøjkxmi ma ja Moisés kyutujk tkayiktuujnidi, nayide'ents ø ndsøøni sam ja chøønidi, øy øts idø'on ja Dios kyutujk ja'ayi nyikmøjtøjkyyi, pø ja Cristoxi øts ja y'ana'amin nbaduujnjp. ²²Kuts ø nmøøtsinaamyidi pøn ja yjanchja'win tyiktu-u'døjkyidipnim, ka'ap øts ja nugo nyik'a-mutskidi, ni ja namyikaxi'ajtin ngayik-tuñ, nayide'en ø tø nnabyikta'agyi sam ja'adi jøts øts ja jade'en nyikjotkujk'atti. Tøts idø'on tu'uk tu'uk nja'gyuki pøni sa ja chøønidi, jøts øts ja jade'en ndukpaattit ja Cristo. ²³Ja'agøjxp øts jade'en nduñ ku øts ja nitsoojkin ayuujk nni-gajpxwa'añ, jøts ø wyinaty nayide'en nbaaty ja kunuu'kxin ja øy'ajtin møøt ja'adi pøn jaty tjanchja'widip ya'atpi ayuujk.

²⁴Mniija'wip meets ku jaa'y pyujtke-jpxti, namay ja yjaputti tu'ugyits ja pujtkejpxpi myajada'aky jøts ja tpiky ja ñibuty. Paty idø'on nayide'en mbut-tit jøts ja øy'ajtin xpaattit. ²⁵Pøn jaty tuki'yyi t'a'ejxigøjxpx ku kyuyat-wa'añ jøts kyuyajta'aky yikxon, ka'ats ja sa yjaty ku tyimgyuyajtni. Ja'agøjx-pts ja jade'en kyuyata'akti jøts ja tpøk-tit ñiguyaty midi idø'on ja kuyajtpi pyøjktip ku ja myajada'akti, jøts ka'ap ja xemikøjxp y'ity; ja xemikøjxp pik-ta'aky adøm ya naxwiiñ nbatnaxjyim midi wyinaty yikmøø'yimp xemikøjxp. ²⁶Nniija'wip øts wa'ats midi'ampy ø nni-jkxpy ka' øts nugo nbuty wimbeets ku-

goots; nbaatp øts idø'on ja' midi ø nbaatwampy, ka' øts nugo n'adi'ich. Ka' øts jade'en nugo ngojxwidity jøts øts nika' ti ndukpety. ²⁷Jawyeen øts yikxon nnay'a'ejxyi jøts øts nne'kx ndukmibiky pøni sa øts idø'on ja ndsøky pøni ti øts idø'on ndunwampy, jøts øts kidi nøjkx jawyeen tsø'odyumbim njaty Dios wyin-gujkp yam øts ja jaa'y tø ndukmad-owdi sudso'ampy ja nitsoojkin ja pa'ay-o'owin ja tpaattit, jaa ku øts ne'egi nga'ukpøjknit ja niduñ.

**Ja' yikni'ana'amp jøts ja
maxandsaa uk øy ti jadu'uk
awanax kyayikdiosjawit**

10 Mnijawidip migu'uktøjk idø'on ku ja møjaa'dyøjk niduki'yyi ja Dios ja yoots tyaduu'wajidøø, jøts nayide'en niduki'yyi ja Dios øy tyuktanajxidøø ja Tsajpts Mejy. ²Jade'en idø'on ja ndejint niduki'yyi tpaatøø ja nøbajtin jøts ja tmøø'tetti Moisés. ³Niduki'yyits nayide'en tjøø'kxtøø ja tsajpjotpit jii'kxy, ⁴jøts nayide'en niduki'yyi t'uktøø ja tsajpjotpit nøø. Pø ja'abi nøøjxi ja y'uktip midi jam mu'tp tsagøjxp midi payø'øydip. Ja Cristots idø'on ja myøk'ajtin ñanky'ejxip jam tsagøjxp. ⁵Namayts ja'adi pøn ja Dios Teety tkamimadoodøø jøts ja jamyi abak etjotp y'oo'knidøø.

⁶Ejxpajtin adøm idø'on ya xmø'øyindip paty idø'on ja jade'en yjatti jøts adøm ja ka'øybi tsinaa'yin ngatsojkint sam ja ttundi. ⁷Paty kidi meets ja maxandsaa xwindsø'jkyinidi sam ja ttundøø niwinaagin, jøts sam idø'on ja yiknigajpxy nøkyjøtpy: "Winets ja jaa'y kaabyi ukpi y'ixakti jøts twinxødundi ja maxandsaa." ⁸Ka'ap adøm idø'on xem yam nugo nnamyøøt'ajta'ant kija' uk tu'ugyi ja amajtsk jaa'y tyik'ettit ja ñiyaaly uk ja ñidø'øxy, sam ja jaa'y tkamøjpiaktøø

winaagin ja y'amajtsk'ajtindi, jøts ja'ayi tukxøowyi tku'oo'kyidi ja pyøky ni'ee'pxigøøk mil. ⁹Ka' mibaat ja Dios tyuda'aky'ajtin ndana'ejxin uk nugo nwinmaa'n'ejxwa'anin sam ja jaa'y winaagin y'adøtstøø midi ja tsaa'n ojts yikxon chu'tstigøyidi. ¹⁰Jøts nisa xkatejtiti ja Dios pøni sa ja mduñidi. Ka'ap jade'en m'adø'øtstit sam winaagin y'adøtstøø ku ja tka'ødyejti ja Dios, ja' midi ojts tyagida'agyidi ja ayo'on ku Dios ja tyumbi tkejxy midi ja o'jkin ojts tyukpaadyidi.

¹¹Adømgøjxp idø'on jade'en ja mø-jaa'dyøjk yjajttøø kyubattøø, jøts nay adømgøjxp ojts jaabyety jade'en tyañ jøts yø n'ejxpajt'ajttint jøts jade'en ngad-sinaa'yint sam ja chinaadyøø ixa ja nwindson'ajtim Jesucristo wyingoni ja tyiidyu'unin xøøw. ¹²Pøn jaty yjawi nisa kajattip, pøn dø'on yjawi øy tsi-naadyip, wants ja tnay'ejx'ityidi jøts ja kyawinmaa'nmya'attit. ¹³Nay ja ayo'on midi ixym mdanajxtip ku yik'ejxmatsti ja mjanchja'windi pøni mjanchpadundip idø'on uk ka'; nayja'abi ayo'on idø'on øy pøn tø tpaaty tø t'ixy. Øyts meets ja Dios x'ajot'att jøts ja m'agø'dukidit m'axajtukidit jøts niyjøjxk xanaxtit ja ayo'on midi kamidanaani. Kuts wyinaty ja ayo'on tyimyjawani møk mbaadyidi, ja Diosts mmo'ojidip ja wyinmaa'n sudso ja xmimada'akti.

¹⁴Paty migu'uktøjk idø'on ja maxandsaa uk jadu'uk øy ti awanax xka'uk-windsø'jkiñidit, ixmatsti yø yjade'embitsinaa'yindi. ¹⁵Wa'atsxi xnimadowdi sa mee nnøjmi wijy kejy ti sa m'ejxidi. Køømts yikxon x'ukpayø'ødyit pøni janch kidi yjade'eni sa ø nwa'añ. ¹⁶Ku adøm ja tsapnøø kunuu'kxy n'uujkyindi ja Dios adøm idø'on jade'en nwind-sø'øjka'am, ja Cristo dø'on ja ñi'jpy namyayi n'uujkyindip; kuts adøm ja tsapkaaky nyikwa'kxyindi ja Cristots adøm ja ñe'kx namyayi nji'kxyindip

midi ja y'øy'ajtin xukpaajtimp ku ja ojts xku'o'jka'am jam kruskøjxp. ¹⁷Øy adøm njanamaya'am tu'ugyits adøm ja tsapkaaky ndamujkyindi, patyts adøm jade'en amuum tu'ugyi n'ijtyindi Dios wyingujkp pøn jaty tjanchja'widip ja Cristo.

¹⁸Ejxtits ja Israelit kajp ma ja jaa'y tkaydi tjøø'kxti ja windsø'jk'i'i'ñ; ja'ats idø'on ja ñamyayi tu'ugyi yik'ejtidip, tu'ugyi ja tumjade'en wyinmaydi nixem niyam. ¹⁹Ka'ap øts idø'on nnimy ku ja maxandsaa uk jadu'uk øy ti awanax yjujkyidi, jøts ka'ap ø nnømi ku ja tsu'uch jawaani øy midi ja yiktawindsø'jkidip. ²⁰Yide'enxi øts idø'on ja njatijy, pøn jaty ja Dios tkanija'widip jøts ja windsø'jkin ja tpaikta'akti tsamaxan uk øy ti jadu'uk awanax wyindum y'agø'øm, ja miku' dø'on ja wyindsø'jkidip jøts ka'ap ja Dios; ja'ats meets idø'on ngadamidsøjky jøts ja miku' yja' xkupøjkidit. ²¹Ka'ap ja mbaat'atyidi jøts mee majtsk jøøjp mdsøønit yam meets ja nwindson'ajtim ñi'jpy xja'uujkyi, jøts nayide'en x'uujkmiyidi ja miku' ñøø; yamts meets ja nwindson'ajtim ñe'kx xjøø'kxyi jøts ja miku' yji'kxy xjøø'kxmiyidi. ²²¿Ja ti adøm tø ndøjkiñam? ¿Nugo taguyajtpi jøts jade'en ja nwindson'ajtim nugo nyik'ambøjkint? ¿Ja tyimyabaat adøm nmøj'ajtin jøts adøm ja ne'egi nyik'amutska'ant?

Ka'ap ja ngø'øm ja' n'ixa'ayint, ja tsojkin ja pa'ayo'owin ne'egi ndamiyojxin ja nmigu'uk

²³Janch ja jade'en idø'on sam ja ayu-ujk wya'añ ku o tigati nduu'nint, nipøn ja xkadabayø'øyint; øy dø'on ja jade'en yjawa'añ, ka'ats tuki'iyi y'ødyuñ pøni ti yiktump; jabi ka'axi ja Dios yjanch-ja'win jade'en tuki'iyi xatøjka'ant. ²⁴Ja nmigu'uk adøm idø'on ja y'øy'ajtin n'ix-

aajya'amp jøts ka'ap ja ngø'øm ja' nugo ndunk'ajtint ja'ayi.

²⁵O mee tigati xjøø'kxt pøni ti jaty mjuudyip maayjotp, ka' xyiknidøwidit ma ja tyiktsoondi, ku nugo mnadyagumayidit; ²⁶jabi nwindson'ajtimxi ñaxwi-i'ñit yø' jøts tuki'iyi pøni ti jaty ya ejtp ñaxkijxy.

²⁷Pøni mwaajidipts ja jaa'y kaabyi pøn ja janchja'win tkamøøt'ajtp, kupøkti panøjkxti jøts kaydi jøø'kxti pøni ti myikmøodyip jøts ka'ap ja xyiktø'ødit pøni ti pøni pøn yiktawindsø'øgi, jøts niti xkagumayjawidit. ²⁸Kuts jam tu'ugin ja jaa'y jotmøn wy'a'ant ku ja'abi tsu'uch ja maxandsaa tø yiktawindsø'øgi, ka'ats meets ja xjøø'kxt, jøts ja mmigu'uk xkanankñagyumayiyidit ku ja nugo ñabyøkyjawiyidit ja'agøjxp ku ja janchja'win ja okwa'añ tyiktøwdinim tyiktuda'aktinim. ²⁹Ja mmigu'uk øts idø'øn ja wyinmaa'ñ nnigajpxip, ka' mets mja'.

Jamts pøngapøn tyiktø'ødit jøts wy'a'andit: “¿Sudsots ja wenk jaa'y nyikmøjtøjkijyit ne'egi ja wyinmaa'ñ jøts øts nja' nika'?” ³⁰Jabi n'ajot'ajtpyxi øts ja Dios ku ngay nji'kxy, ¿tits øts idø'øn xabagajpxtip kuts ja'abi kaaky ngupøkt?” ³¹Ots ja yjade'eni, pøni mgaadyip m'uktip uk pøni ti jatyts mdundip, tum ja Dios køjxp ja xu'undit jøts ja jade'en xyikmøjtøkidit. ³²Kidi mee xuñ midi ja mmigu'uk tyadigø'ødyip: ni ja israelit jaa'y jade'en xkatu'undit, ni ja' pøn ka'israelit jaa'y'ajttip, ni ja' pøn ja Dios Teety tø myø'øyidi ja janchja'win jøts ja nwindson'ajtim tmibøjktit. ³³Kuts øts, ja' ø n'ixaapy sudso øts ja nmigu'uk nyikjotkujk'att; ka' øts ngø'øm øy'ajtin n'ixa'ay, jøts øts nmigu'uk yikxon chøønidit jøts wyinaty ja nitsoojkin yikmo'odi.

11 Tundi nayide'en pøni sa ø nnajt-stuni, pø nay ja Cristoxi ø nni'e-jxuujtip ja chinaa'yin.

Sa yjaa'y'attit ja tø'øxyøjk ma ñamyukyidi ja janchja'wibidi

²Migu'uktøjkti njanchtakajxakpy meets ku ø xja'myatsti, jøts ku nayide'en xpadundi ti jaty tø ndukmadowdi. ³Ja'ats ndsøjkpy jøts xja'gyukidit ku tu'uk tu'uk ja yaa'dyøjk ja Cristo ñigubajk'aty, jøts ku ja yaa'dyøjk ja ñidø'øxy tñigubajk'ajtmi jade'en sam ja Dios Teety tñigubajk'aty ja Cristo. ⁴Pøni ka' ja yaa'dyøjk ñagyujuptu'udyi ku Dios t'ajot'aty uk kuts ja Dios yja' tjanigajpxi, kyamøjpiktakpy idø'øn ja Cristo ja' pøn nigubajk'ajtiyip. ⁵Pøni ka'ats ja tø'øxyøjk ñagyjuuxyi ku ja Dios t'ajot'ajtpi tyøki, uk kuts ja Dios yja' tjanigajpxi, kyamøjpiktakpyts idø'øn ja ñiyaa'y ja', nayide'enxi ja tpatni kidi ja jeexyip tø ñagyukaa'ptu'udyi. ⁶Pøni ka'ap ja tø'øxyøjk ñagyjuuxyi, wants ne'egi tñagyuka'aptutkixyi. Pøni tyatsø'ødyumpts jade'en ja kyubajk keepy, wants ne'egi tpikta'aky ja kyujuux. ⁷Nagyujuptu'udip idø'øn ja yaa'dyøjk pø ja Diosxi ja myø'ajtin ja chuj'ajtin ja yiknigaxø'jkip ku ja nayide'en tø yik'ø'yiyi sam ja Dios t'ixy. Jøts ja tø'øxyøjk ja ñiyaa'y myø'ajtin ja yiknigaxø'jkidip. ⁸Kuxi ja Dios tyik'ø'yiyi'ñ pø ja yaa'dyøjkxi ñikøjxp ja Dios tju'jty ja tø'øxyøjk. ⁹Yaa'dyøjkøjpxi ja tø'øxyøjk y'ø'yiyi'ñ, jøts ka' tø'øxyøjkøjxp ja yaa'dyøjk y'ø'yiyi'ñ. ¹⁰Patyts idø'øn ja tø'øxyøjk ñagyjuuxit jøts ja jade'en tyiknigaxø'økt ku ja yaa'dyøjk ja y'ane'emyi, jøts ja Dios y'ankilis nayide'en yjotkujk'attit. ¹¹Nnija'wa'ampts adøm, ku ja janchja'win nmøøt'ajtyindi, ku ja yaa'dyøjk jøts ja tø'øxyøjk kuwani

tu'ugyi y'letti. ¹²Janch tiyxi dø'on ja' ku dø'on ja tø'oxyøjk y'øyiyi'ñ, ja yaa'dyøjks ja Dios yiktuun, nayide'en yjanchi ku tø'oxyøjk ñikøjxp kye'exy yaa'dyøjk ya naxwiñ; ja Diosts jade'en wamp.

¹³Kø'øm mee x'uknigajpxt pøni øyide'en ku ja tø'oxyøjk ja Dios t'ajot'att kuwa'ats, jabi ka'axi ja y'öyi.

¹⁴Tsø'odyumbim ja yaa'dyøjk pyidsimy ku ja wyaay ja tyikyön'anaxy, ka'ap adøm jade'en ngostumbri yø'øyindi.

¹⁵Yiktakajxakpts ja tø'oxyøjk ku ja wyaay ja yøn, pø tøxi ja yiktanibiktaagi jøts ja wyaay ja kyubajk ttanipett.

¹⁶Pøni pønts tkaja'gyukiwyamp sa øts idø'on tø njawa'añ, ñijawip idø'on ja' ku øøts ka'ap ja wenkpi winmaa'ñ nyiktuñ jøts ni ja' jade'en kyawinmaamyidi pøn jaty ja Dios tø wyaamukyidi wyejtsmukyidi øy madsoo, ja'agøjxp ku ja tø tjanchjawidi ja Dios.

**Ku kya'ukyikmøjpiktakni ja
nwindson'ajtim kyaajjik y'uujkik
midi ja ñajststunip ku ja y'a'ux'ajty**

¹⁷Ku meets yam nnijayi kidi ngajxa'akwampypip meets, ku yjawi mjanamyukyidi niwine'en ja mga'øpyidsø'ømxyiyidi jøts ni mga'ødyuñidi ja yjawi. ¹⁸Jade'en øts ja jaa'y xumdamimadya'akti kuk mee mjanamyukyidi mnawya'kxibik meets jam jøts mganamyee'kxyidi; nmibijkpy øts idø'on, pø jade'en idø'on jam yjanchjaty. ¹⁹Kuwanidsik idø'on mnawya'kxidit jøts idø'on ñigaxø'øktit pøn idø'on Cristo yja' yjanchpaduujnidip, jøts pøn idø'on nugo nadyejidip jøts ku Cristo ja tpadundi. ²⁰Kuts meets idø'on jade'en mganamyee'kxyi, nika'ats meets ja nwindson'ajtim Jesucristo y'a'ux x'ukja'gyukiniyi, ni xkanijawidi pøni sudso yiktuñ. ²¹Anaxukpimxi meets

jam kø'øm a'ux xninijkxy ku ja ka'ayin tpaaty, jamts muum kyaku'uxyidi jøts muum nugo tyimy'ukmuktigøøñidi.

²²¿Ti ka' meets mdøjk te ma mga'adyit? Mgamø'ejxtipxi dø'on ja janchja'wip jaa'dyi ku jade'en m'adø'østi, jøts namyikaxi mwinbidsømdi ku ja mmigu'uk pøn ayoodip jam xwingayidi, jøts ja nugo xuk'ayoojidi. ¿Sats meets idø'on nnøjmit? ¿Ndsaaçkajxa'akp meets idø'on ku jade'en m'adø'østi? ¿Nijuuni xøøw meets ya'atpi ngadakajxa'akt!

**Ku ja nwindson'ajtim
yjaak'uk'a'ux'ajtni
møøt ja pyabøjkpitøjk**

²³Pø ja nwindson'ajtimxi ø kø'øm tø xmø'øy midi mee tø ndukyikyujy. Ku dø'on ja nwindson'ajtim Jesús wyinaty yikøyakwani ux, nay ja'abi uxts idø'on ja tnixajiyi'ñ tu'uk ja tsapkaaky, ²⁴kuts ja Dios Teety t'ajot'ajty jøts tka-jxajky, winets ja t'adujkpajky ja tsapkaaky jøts wyaañ yide'en: "Kaydi, øts idø'on ya'at nne'kx midi meets mnit-soojkingøjxp inet yikøyakp. Mdu'undip idø'on ya'at jade'en jøts øts xja'mya-jtspajt'attit." ²⁵Kuts idø'on ja wyinaty tø y'a'ux'atti ixjats ja uujk'i'ñ tu'uk tnixajiyi'ñ jøts yide'en wyaañ: "Ya'at tsapnø'uujkin idø'on ixyam tamp ejxpajt ku ja Dios Teety ja wyanda'aky tyik'aduky sam ja ttami'awa'aninyi'ñ ja naxwii'ñit jaa'y ja nitso'ok'ajtin. Ixyamts idø'on ja cho'onda'aky ku øts nni'jpy inet wyid-su'unt wyidaxt. Kuts ya'at tsapnø'uu-jkin xumitu'undit, øts nja'myajtsingøjxp yø x'adunidit." ²⁶Jade'ents migu'uktøjk idø'on, ja nwindson'ajtim mee mja'mye-jchp ku meets ja tø mgu'oogiyi ku jade'en ja tsapkaaky xka'adyit midi namyayi ñe'kx'ajtpy, jøts ku ja tsapnøø jade'en x'ukunaxit midi ja namyayi ñi'jpy'ajtpy kunim ja mye'ent jadigojk.

**Sudso ja nwindson'ajtim kyaajyk
y'uujkik yikupøkt midi ja
ñajstunuip ku ja y'a'ux'ajty**

²⁷Ja nwindson'ajtim Jesucristo yjamidundigøøpy pøn idø'on yikxon tkajøø'kxp tka'uukp ja nwindson'ajtim ñe'kx jøts ja ñi'jpy. ²⁸Patyts idø'on yikxon jawyeen xpawinma'adyit sa ja mdsinaa'yin xyikyø'ødyi, namga'anin wyinajty xni'awidi ja nwindson'ajtim ñe'kx jøts ja ñi'jpy. ²⁹Ja kyø'øm ayo'onxi ja y'ixaapy pøn nugo tni'a'wip ja nwindson'ajtim chapnø'uujkin. ³⁰Ja'agøjpxi dø'on may ja mmigu'uk pa'amøøtti jøts kajotmøjkti, jøts muum tø y'ookti. ³¹Kuts adøm kø'øm a'ejxi ndu'unint, ka'ats ja nwindson'ajtim jade'en xiidyu'unint. ³²Kuts adøm ja nwindson'ajtim xiidyu'uñim ja'agøjxp ja ttuñ jøts ja xukja'gyukant jøts ngamøøtkudigø'oyindit ja pojkpitumbi jaa'dyi midi tkajanchja'widip ja Dios.

³³Paty migu'uktøjk idø'on, ku mnamyukidit jøts ja nwindson'ajtim ja chapnø'uujkin x'atsja'myatsidit, nay'awexidi jøts tu'ugyi mdsapnø'uuktit. ³⁴Pøni jam pøn yu'øøky, wan jamyi ne'egi kyø'øm tøjktotp t'ukay, jøts ja Dios wyinaty kyadukuwanjatyi ku ja tsapnø'uujkin ja nugo tyikwa'ant nanktyamu'ugi nanktyaku'uxi. Midi'ibi jaty myiktøødip jaanim øts ja wyinaty nñigajpxy ku mee n'ats'ext.

**Ja wijy'ajtin midi ja Dios
Espiritu Santo yajkpy**

12 Migu'uktøjkti, jaa ja ayuujk midi ø ndsøjkpy jøts meets ja xnijawit ku Dios Espiritu Santo tyaky ja winmaa'ñ ja wijy'atin jøts ja tmø'øy ja jaa'y kija'.

²Mñija'wip mee ne'egi wa'ats ku mee wyinaty xkamibikñim ja nwindson'ajtim Jesucristo, ja maxandsaajimts meets tu'uk tu'uk y'ijty ja'ayi mwind-

sø'jkidip. ³Paty meets yam ndukmadøy jøts xnijawidit ku pøn wy'a'ant: "iMiku'yø Jesús!" kidi ja Diosip y'Espiritu Santo ja wyinaty jade'en yikwaajniyip. Uk jadu'uk pøn nugo wyamit: "iJa Jesús idø'on møj windson!" tiyts ja wyinaty yjanchwa'añ pøni Dios y'Espiritu Santo ja wyinaty jade'en yikwaajniyip pøni ka'ats myigajpxigøøpy Dios ja wyinaty.

⁴Mayjøøjp idø'on ja jaa sa pøn øy tigati tjaty, jøts kija' ja yikmøø'taty pøni sa pønjabøn ja wijy'ajtin tø yikmø'øy, tum Espiritu Santo wyingujkpts ja chøøn. ⁵May tunkjøøjp yikmøø'taty, tu'ugyits ja nwindson'ajtim Jesucristo yiktamiduñ. ⁶Kawinaak jøøjp ja ødyunk nmøø'tajtyindi, tu'ugyits ja Dios ja xmø'øyindi. ⁷Ja Dios idø'on ja ejxpajtin tu'uk tu'uk tmøøpy ja jaa'y, jøts idø'on ja tyiknigaxø'økt ku ja Dios Espiritu Santo ja tmøø'taty, jøts ja niduki'iyi yikta'øy'att. ⁸Dios Espiritu Santo køjxp idø'on ja Dios Teety ja jaa'y tmø'øy ja wijy'ajtin jøts ja tiy kyajpxwejtít, jøts nayide'en ja jaa'y tmøømyi ja ixpiky'ajtin jøts ja øy yik'ixpøjktit. ⁹Jamts ja jaa'y pøn ja Dios Espiritu Santo janch møj jøts janch møk ja janch-ja'win myø'øyidi, jamts pøn yikmøødyip ja øybi møk'ajtin jøts ja pamaa'y tyiktso'øktit. ¹⁰Jam pøngapøn tmø'øy jøts ijxyimbi ka'ijxyimbi ja ttu'unt, jøts jam pøn myøøpy jøts ja Dios kyajpxy Dios y'ayuujk ja tñigajpxidit; jamts ja' pøn ja Dios tø tyamidsøjkyidi jøts ja t'ejxkaptit pøn jaty ja ka'øybi winmaa'ñ tyiktundip jøts pøn ja øybi winmaa'ñ tmøø'tajttip; jamts nayide'en pøn tø yiktamidsokti jøts kawinaak ja ayuujk tkajpxtit midi ja myigu'uk kyakajpxtit; jamts ja'adi pøn tñimadoodip wa'ats ja ja'abi ayuujk jøts ja tñigajpxti ti dø'on ja tyijpy. ¹¹Tu'ugyits idø'on jade'en y'adi'ich ja Dios Espiritu Santo, jøts idø'on ja tyikwa'kxy ja wijy'ajtin pøni ti dø'on ja pønjabøn tyuk-jatwampy kø'øm ja tø tñanibiktaagi.

**Ja nwindson'ajtim tningubajk'ajtp
niduki'iyi ja jaa'y pøn
tjanchja'widip ja Dios**

¹²Jade'en idø'n ja Cristo n'ukpik-taajkint sam tu'uk jaa'y ñe'kx midi janch may tanibiktaagi tum tigach; ots idø'n ja kø' ja teky kija' ja tunk tø yktanibiktaagi, tu'ugyi ja ñe'kx ja y'ity. ¹³Nayide'ents adøm idø'n øy yjapøni, yja'israelit jaa'yi uk yjaga'israelit jaa'yi, yjagreciit jaa'yi, yjamidumbi jaa'yi uk yjanitøøky jaa'yi, ku adøm idø'n tønno'bejtyim tu'ugyi adøm idø'n ja ne'kx namyayi nyik'øya'am Dios Espiritu Santo køjxp; jøts adøm jade'en ja tu'uk tu'uk tø xatøjka'am.

¹⁴Ka'ap ja ne'kx tukjøøjpyi tmøøt'aty midi jaty ja yiktumpy, pø may jøøjpxi ja tmøøt'aty. Jade'ents ja y'amuum'aty ku ja ka'pxy tmøøt'aty ijxyim ka'ijxyim.

¹⁵Øy yø teky yjawa'añ: "Ka'ap ø nduñ nayide'en sam ja kø' paty ø nipøn xkatunk'att", kidi ja'agøjxpts ja kya'ukpaat'ajtniyit ja ne'kx. ¹⁶Uk y'lukwamit inet ja tatsk: "Ka'ap øts ja ween tyunk ndujni paty ø nipøn xkatunk'att", nigidi ja'agøjxpipts ja ne'kx ja myajstuuujtniyit. ¹⁷Ku jeexyip tum ween nne'kx'ajtyim, ¿sudsots jeexyip nmadø'øyim? Uk kuts jeexyip tum tatsk nne'kx'ajtyim, ¿sudsots jeexyip nxuu'ka'am? ¹⁸Tø dø'n ja Dios ttanibiktaajkigyijxy ti jaty jadu'uk jadu'uk ja ne'kx tyu'undip sam ja kø'øm tø ttsøky. ¹⁹Ku jeexyip tukjøøjpyi y'amuum'aty, ¿mats jeexyip ja maybi tyøkidi midi tyika'pxtip tuk'amuum ja ne'kx? ²⁰Jabi nniija'wimpts adøm ku mayjøøjp chøkyi winets njaa'gyaxø'jkindit, pø tu'ugyixi ja ne'kx.

²¹Ka'axi dø'n ja ween tno'jmit ja kø': "Ka' me nyiktunwa'añ"; ni ja kubajk tkanimaamyit ja teky: "Ka' me n'ajot'aty." ²²Jøts midi idø'n yjawi ka'a'ejxin kaxø'kp ja' idø'n

ne'egi yikxon yik'ajot'ajtp, ja idø'n xyikjujky'ajtindip. ²³Jøts midits yjawi kayiktsojqp ja'ats ne'egi n'ejx'ijtyindip jøts ja nnixøjxyim nnipijkyim; midits adøm ngananky'ejxwa'añimp ja'ats adøm janch'amaay ndø'ønim nyu'uchimp. ²⁴Jade'en idø'n ja Dios tø xanibiktaajka'am jøts adøm ja ne'egi nmijotigø'øyint midi yik'ejxp ka' tyuñ, ²⁵jøts kidi ki'abikyip nugo øy pøn tyuñ øy sa, pø nabyudøjkiyidipxi dø'n ja'adi nixem niyam wan ja sa t'ijxyidi, jøts ja amuum tyikjujky'ettit tuki'iyi ja ne'kx. ²⁶Pøni tsaachip o magama tukween ja ne'kx, amuumts ja pøjkipi ambi yikja'wigyixy øy madsoo; kuts øy madsoo tukween yikxon yik'ejxy'ejtmi kunim ja yikxon chø'øky, tyimñejkpts nayide'en tuki'iyi øy madsoo ja ne'kx.

²⁷Meetsts idø'n ñamyayi ja Cristo mne'kx'ajttip jøts jade'en meets ja mbikta'agyi sam ja kø' teky, ween aaw tyuñ, uk jadu'uk øy ti midi møøt kya'pxy ja ne'kx. ²⁸Tøts idø'n ja Dios Teety ttanibiktaagi ti tyu'undip nidu'uk jaty ja jaa'y pøn ja Dios tmibøjktip: midu'uk, ja nwindson'ajtim kyudanaabyitøjkti; mimajtsk, pøn tningajpxidip ja Dios kyajpxy ja Dios y'ayuujk; midigøøk, pøn yik'ixpøjktip pøn kajpxwejtíp; jøts nayide'en pøn ijxyimbi ka'ijxyimbi ttundip, møøt nayide'en pøn ja pamaa'y tyiktsoktip tyikmøkpøjktip, møøt ja pudøjkibitøjkti, jøts nayide'en ja ana'ambitøjkti, møøt ja'adi pøn tkajpxtip ja wenk aaw ja wenk ayuujk pøni sa Dios ja kø'øm yikajpxwa'añidi. ²⁹¿Pønts idø'n janchja'wibi'ajttip? ¿Niduki'iyi ja nwindson'ajtim tkudanidi? ¿Tum ja' tningajpxidip ja Dios kyajpxy y'ayuujk? ¿Tum ja' yik'ixpøjktip? ¿Uk tyumdundip idø'n ja ijxyimbi ka'ijxyimbi? Ka' yjade'eni. ³⁰¿Tyumøøt'ajttip idø'n ja møk'ajtin jøts ja pamaa'y tyiktso'oktit? ¿Uk kyajpxtip idø'n niduki'iyi

kawinaak ja kanimadooni ayuujuk? ¿Uk ñimadoogøxtip idø'øn pøni sa dø'øn ja wenk ayuujuk wya'añ? Pø ka'axi. ³¹Tajotigøyts sudso xpaattit yø'øbi øy'ajtin sudso ja Dios mgunuu'kxidit jøts myikwejidit myikajidit. Ixyamts mee nduknijawiywa'añ ja jawaani øybi tuu' sa øy tsuj njaa'y'ajtindit.

Ja tsojkin ja pa'ayo'owin

13 Ku njakajpxt kawinaak ja wenk aaw kawinaak ja wenk ayuujuk øy yjatsajpjtøpit ayuujki uk øyts yjanaxwi-i'ñit ayuujki, pøni ka'ats øts ja tsojkin pøni ka'ats øts ja pa'ayo'owin nmøøt'aty, nayide'ents ja tpatni sam tu'uk ja tambur tawa'ats midi nugo jagojkp, uk sam ja platiy midi nugo na'amp. ²Øy øts jeexyip ja Dios kya-jpxy ja Dios y'ayuujuk tuki'iyi njani-gajpxi, uk njanija'wigyixyts øts tuki'iyi ti jaty memp ti jaty kidakp midi ka' pøn t'ijxñim midi ka' pøn tnijawinim, uk njamøøt'atyts øts tuki'iyi ja ixpiky'ajtin ja wijy'ajtin, uk nja'ajot'atyts øts ja Dios kawine'en ku øts ja ijxyimbi ka'ijxyimbi njatuñ jøts øts ja kojpk ngäidyigach, pøni ka'ats øts ja tsojkin pøni ka'ats øts ja pa'ayo'owin nmøøt'aty nitits øts mibaat ngawa'añ, tyimñugo øts iiy. ³Uk njadagumaagyijxpyts øts ja ayoobi jaa'y tuki'iyi ja nbikta'aky, uk njanagyøyakyts øts jøts øts ja jaa'y xyiknitø'ty Dios køjxp, niwine'enin øts ja ngadamajada'akt, pøni ka'ap øts ja tsojkin, pøni ka'ap øts ja pa'ayo'owin nmøøt'aty.

⁴Pøn tsojkp pøn pa'ayoop, tuda'aky ja yjaa'y'aty; jøts øy jaa'y ja', ka'ap myigu'uk ja øy ti tami'ekyi uk niti tkamo'owa'añ; jøts ka'ap ja ñamyikexyi, ni kyanadya'agajpxiyi ja' pøni ti ja tyumpy. ⁵Ka'ap ja ka'ø'y'ayuujuk ja ka'øwyyinmaa'ñ uk ja ka'øchinaa'yin ja ttunk'aty; jøts nika' ñadyamidsojkijxyi tuki'iyi yam ja

myigu'uk y'ayøy wyinmay; ka'ap ja tuki'iyi tta'ambiky jøts nika'ap ja ejtp y'ekyi. ⁶Ja y'øchinaa'yin ja myigu'uk ja tyadaxondakpy, kidi kya'øchinaa'yin ja ojts ttadaxonda'aky. ⁷Pøn tmidanaapy tuki'iyi pøni sa yiktuñ jøts pøni sa yiknøjmi, jøts jyøp'ijxpy ja' ku kuwani ja tsojkin ja pa'ayo'owin myøjtøki, jøts ka'ap ja tigati tta'amutski, ejtp ja tyuda'aky'ajtin ja ttamajada'aky.

⁸Nijuuni ja tsojkin ja pa'ayo'owin kyagudigøy. Ja'tp ja et ja xøøw ku wyinaty ja kajpxy ja ayuujuk kya'ukyikni-gajpxnit midi ja Dios yajkpy, jøts wyinaty nayide'en kawinaak ja wenk aaw ja wenk ayuujuk kya'ukyikajpxni, jøts wyinaty ja ixpiky'ajtin kya'uktuni. ⁹Ka'ap adøm tuki'iyi ka'pxy nnija'wa'am, jøts nika' ka'pxy yiknigajpxy ja Dios chojkin ja Dios pya'ayo'owin midi adøm ja xjadukmado'owimp. ¹⁰Kudigø'opyts ya'atpi nija'win ku wyinaty tuki'iyi n'ijxyim nnija'wa'am pøni sa dø'øn tyiyi kya'pxyi tuki'iyi.

¹¹Kuts y'ijty nmutsk'aty, mutsku'ngin øts y'ijty ngajpxy nmadya'aky, mutsku'ngin øts y'ijty nwinmay, jøts mutsku'ngin øts y'ijty nayide'en nja'gyuki. Kuts ø nyaa'knæa n'ixmatskøjpxni øts ja mutsk'ajtin. ¹²Nayide'ents adøm ka' ka'pxy ja Dios yja' nnija'wa'am, winjo'ximp adøm yjawi ku ja nja'ejxpaatwa'añim; jaanim idø'øn ja wyinaty øy wa'ats n'ijxyim. Ka'ap øts ixyam tuki'iyi nnijawi, jaanim øts ja nøjx wa'ats yikxon nnijawinim tuki'iyi sam øts ja Dios ixyam wa'ats x'ixy wa'ats xnijawa'an. ¹³Jade'ents idø'øn ku n'ajot'ajtin ja Dios, ku njøp'ejxin ja nitso'ok'ajtin, uk ku nmøøt'ajtin ja tsojkin ja pa'ayo'owin, nimidi mibaat kyagudigøy, ettip yø xemikøjxp; tigajtstipts idø'øn nidu'ukjaty, yø tsojkin yø pa'ayo'owin yø ne'egi tyimyjawaani møj, nigidi yø yjadu'ukpi jade'en myajada'akti.

Ja kawinaak ayuujk kanimadooni

14 Kajaats idø'øn xmøøt'attit ja tsojkin ja pa'ayo'owin, amidowdi pøktsowdi jøts ja Dios myikwejidit myikajidit, ja'ats jawaani m'amido'odip sudso ja Dios kyajpxy y'ayuujk xnigajpxidit. ²Pø ja Diosxi ja ja'ayi myigajpxy pøn ja wenk aaw wenk ayuujk tkajpxp, ka'axi ja myigu'uk ja ñimadøyi. Ja Dios Espiritu Santo ja jayik'awejmiyip, ka'apts ja yiknimadøyi ti ja kyajpxy, jøts ti ja jade'en tyijpy. ³Abikyts ja'amidi pøn ja Dios kyajpxy pøn ja Dios y'ayuujk tu'ugyi tyimdyunk'ajtmiyidip jøts ja ttukmadowdi ja jaa'y pøn tpabøjktip ja Dios jøts ja yjanchja'win ja myøkta'aktit ku ja yikajpxjot'amøjkidi. ⁴Nadyu'uk ja yjanchja'win ja tyikmøji tyikaja'aji pøn ja myigu'uk kanimadøjip ku ja tjakajpxy ja wenk aaw wenk ayuujk; pønts tnigajpxidip ja Dios kyajpxy ja Dios y'ayuujk jøts ja ttukmadowdi ja jaa'y pøn tpabøjktip ja Dios jøts ja jade'en tyikmøjiyidi tyikajaajiyidi ja yjanchja'windi.

⁵Njadamidsøjkpy meets jøts kawinaak ja wenk aaw wenk ayuujk xkajpxtit; jawaani kajaats mee ndamidsøky jøts ja Dios kyajpxy y'ayuujk xnigajpxtit, ja'axi ne'egi jawaani møj tump; ja tump jexyiyip nayide'en pøni yiknimadoop jexyiyip pøni ti dø'øn yikajpxp yiknimadyakp wenk aaw wenk ayuujk, jøts ku jexyiyip yikxon yiknigajpxy tu'uk tu'uk ti jade'en tyijpy, winetimts ja tiy myøjiyidit mya'ayxiyidit ja yjanchja'win pøn jaty tpabøjktip ja Dios. ⁶Pøni n'ats'ijxpy meets jøts meets ja wenk aaw wenk ayuujk ndamigajpxt, ka' meets ti pudøjkin jade'en nmo'ot. Kuts øts ja nnigajpxt midi ja Dios xuknija'wa'amp, uk ja' midi tiy midi øy, uk ja Dios kyajpxy y'ayuujk mee ndukmadøopy jøts nda'awa'andit, ja'ats idø'øn ti mjanchpudøkiyidip.

⁷Wan ja ejxpajt t'ukpiktaajkyim. M'ijxy'ajttipxi xuuix sam ja kapxyuujx uk ja kow; pøni ka'ap nyiksuunipaajtyim, sudso jaa'y ja tja'gyukit pøni ti yikoop, pøni ti yixxup. ⁸Kuts ja jaa'y cheptumidi ku ja puxuujx wa'ats kyawinaa'ñ, ka'ats ja tsep pøn t'a'ejxi. ⁹Nayide'ents meets idø'øn mjaty; pøni ka' meets ja ayuujk xkajpxy midi yiknimadoop, ¿sudso dø'øn yiknijawit pøni ti dø'øn mgajpxtit? ¡Ja poj mee nugo mmigajpxpy! ¹⁰Janch jaa dø'øn may ya naxwiñ ja ayuujk tigach, jøts tyumnimadoodip ja' pøn ja'abi ayuujk tkajpxtit. ¹¹Pøni ka'ats ø nnimadøyi ja jaa'y pøn ja wenk ayuujk tkajpxp, wenk kugajp jaa'yts øts ja xejt, jøts nayide'en øts ja ndejmit. ¹²Pøni mjanchtajotigøodyip idø'øn jøts ja kunuu'kxwejin jøts ja kunuu'kxyajin xpaattit x'ejxtit, ja' dø'øn mmijotigøodyip midi mdabudøkidip ja mmigu'uk jøts ja yjanchja'win ja myøjidit kyajaajidit.

¹³Paty idø'øn ja jaa'y t'amido'ot ja Dios jøts yikwejit yikajit sudso ttuknimado'ot ja jaa'y pøni ti dø'øn ja kanimadooni ayuujk tyijpy. ¹⁴Kuts ja wenk ayuujk njadakajpxa'akt, ka'ap øts ja nnimadøyi pøni ti ngajpxy øy øts ja ngajpxaajkin jyatiyi. ¹⁵¿Tits øts idø'øn njaaktu'ump? Njayiktuñ øts ja wenk aaw ja wenk ayuujk ku ø n'ajot'att uk ku øts nwin'øøt' ja Dios, ja' ja'ayi tsojkip jøts ku øts nmøøt'att ja ja'gyukin ja madogukin. ¹⁶Sudso meets ja mmigu'uk mnimadowiyit pøn ja wenk ayuujk tkajajttip pøni wenk ayuujk tam meets ja Dios mda'ajot'ajtpy. Kuts ja ka'ap tnimadowdi sa jaty mee mwa'añ øy meets ja amuki møøt xja'ajot'aty ja Dios, ka'ats ja tja'gyukidi sa meets ja Dios xnøjmi. ¹⁷Øy meets ja mdsapajpxy mabaat yja'øyi, kuts ja ka' yiknimadøyi jade'ents ja tpaaty ku meets ka' ti pudøjkin xmø'øyi ja mmigu'uk pøn tkanimadøo-

dip ja'abi ayuujk, jøts ja jade'eñi y'etti, ka'ap ja yjanchja'win myøwenidi kya-jaajidi. ¹⁸Ngajxajkpy øts ja Dios ku øts ja kawinaak xukajpxy ja wenk aaw wenk ayuujk midi mee ka' xkajpxy. ¹⁹Kuts ø ngajpxy jøts ø n'awa'añ ja jaa'y pøn jaty Dios tja'myajtstip, magoxk aaw øts ja'ayi ne'egi ngajpxy ja ayuujk midi yikni-madoop jøts ka' kawinaak mil ja ayuujk midi kyayiknimadoop.

²⁰Migu'uktøjk, ku ja ka'øybi ku ja pøky xpaattit, jade'en mnabyikta'agidit kidi mutskuna'jk ti kyamayidinim. Kuts mwinma'adyit, jade'en mwinma'adyit sam mōjaa'dyøjk yikxon wyinmaadya'an. ²¹Yide'en jap wya'añ nøky ja kutujk: "Wenk aaw wenk ayuujk øts nyiktunkpaatp ku øts ja naxwii'nit jaa'y øy madsoo nmigajpxt, uk ndanigaxtit øts ja' ja wenk jaa'y midi wenk pujx wenk kajp tso'ondip jøts øts ngajpxy jøts øts n'ayuujk ja xyiknajxidit, nijade'ents øts ja naxwii'nit jaa'y nøjkx xkamibøkti, jade'en wya'añ ja nwindson'ajtim." ²²Ejxpajtxi døøn jayikmøodyip pøn jaty tkamibøjktip ja Dios ku døøn ja wenk aaw wenk ayuujk xkajpxti jøts ja Dios ja tmibøjktit, kidi ja'ajip ja jade'en kyujajttip pøn tø tmibøjknidi ja Dios. Abiky yja' ja'amidi ku Dios nayide'en myøøyidi ja ejxpajt ku ja yikxon tyukjatyidi sudso ja tnigajpxidit ja kyajpxy ja y'ayuujk, kidi ja'ajipts ja jade'en tyanibiktaajkip pøn tkamibøjktip ja Dios. ²³Kuts mee niduki'iyi mnamyukit jøts mjamadya'aktit jøts tum tigach ja m'aaw m'ayuujkti, jøts nipøn kyanañimadowidit, kuts ja jaa'y pøn ja Dios tkanija'widipnim jam tyøkidit ma mee mnamyukyidi jøts ja niti nayide'en tkanimadoodidit, zka' meets idøøn ja mo'tpi jaa'y mdejitt? ²⁴Pøni mgubajtiyipts meets ja jaa'y jøts ja tmadøy ku meets ja Dios kyajpxy y'ayuujk xnimadyaajki,

pyawinmagyøjxpts ja chinaa'yin ja' jøts pyøky ja tjawit ku ja tmado'ot jøts kudam ja yikpøky'ixy. ²⁵Jade'ents ja Dios ja tjanchjawit jøts ja tyiknigaxølkøxt pøni sa jaty ja tø chøøni, jøts ja Dios tmøjpikta'akt kuxani, jøts meets ja mnøømxit jøts ku meets ja Dios jam xmøøtsøøni.

Tundi tuki'iyi tsuj, jøts tum tanibiktaagi sam pyaat'aty

²⁶Yide'en me migu'uktøjk idøøn yjawi xuñ ku mnamyukyidi. Jam niwinaagin pøn ttunk'ajttip ja øøk, jøts niwinaagin y'awa'andi, uk ja'ats ja ñigajpxtip pøni sa ja Dios kyajpxy y'ayuujk wya'añ; jamts niwinaagin kya'amaamyidi, wenk aaw wenk ayuujk ja yiktundip, jamts pøn tkajpxnajxtip ja wenk aaw ja wenk ayuujk. Øy'ajtp ku jade'en xundi, nugo ku xja'myatsti jøts ku nayide'en ja mjanchja'win xyikmøjidit. ²⁷Ku ja wenk aaw wenk ayuujk xkajpxtit midi kanimadooni, namajtsk nidigøøk ja'ayi mgajpxtit jøts nidu'ukjaty; jøts kuwani tu'uk tkajpxnaxt ja ayuujk. ²⁸Pøni ka'ats jam pøn, pøn ja ayuujk tkajpxnaxp, ka'ats ne'egi ja wenk aaw wenk ayuujk xkajpxtit, kinadyu'uk ne'egi ja Dios xmøøtmadya'aktit. ²⁹Nayide'ents xu'undit pøni mnigajpxwandip ja Dios kyajpxy ja Dios y'ayuujk, nayide'ents namajtsk nidigøøk ja'ayi mgajpxkojtit, jøts nayide'en nidu'ukjaty, pønts kakajpxtip wants ja ja'ayi tpatmadowdi jøts t'ejxti pøni tøøp uk ka' tyiy. ³⁰Pøni wyinmaa'nmyøøpyts ja Dios tu'uk ja jaa'y midi jam patmadoop, wants ja tkajpxmi jøts ja y'amo'ont pøn ukajpxp. ³¹Jade'ents mee mgajpxt niduki'iyi pøni winmaa'nmyøøjyidip ja Dios, jøts jade'en xem yam mnanky'ixpøkidit jøts mnagyajpxjot'amøkiyidit. ³²Tudā'aky idøøn, tsuj idøøn ja kyajpxtit pøn ja Dios kyajpxy y'ayuujk tnigajpxidip,

³³Jabi ja øy'ajtinxi ja jotkujk'ajtinxi ja Dios chøjkpy, ka'ap ja tsep, ka'ap ja nugo o pøngapøn ttatøkit ja madyaajkin.

Nayide'en meets idø'on xu'unt sam niduki'iyi ma jaty ñamyukyidi ja janchja'wibi jaa'dyi midu adøm nmigu'uk'ajtyindip.

³⁴Ka'ap idø'on ja tøxyøjk xyikajpxtit ku mnamyukidit, pø ka'axi jade'en kyutuky. Mbadu'undip idø'on ja kuwani sa ja Dios kyutujk wyā'añ. ³⁵Pøni yiktøwandip tigati, jam tyøjkjotp tyiktøødit ja ñiyāa'y; ka'axi y'øgyaxi'iky ku tøxyøjk kyajpxy ma mnamyukyidi ku Dios x'ajot'atti.

³⁶Ja'myatsti migu'uktøjk ku meets jawyeen ka' y'ijty xnijawi ja Dios kyajpxy, jøts ku mee ka' nadyu'ugyi xnijawi ya'atpi ayuujk. ³⁷Pøni jam tu'ugin tjawi ku tñijawi sudso ja Dios kyajpxy y'ayuujk tñigajpxit, uk tø tjawi ku ja Dios Espiritu Santo tø wyinmaa'nmyø'øyi, paat'ajtip jøts tja'gyukit ya'atpi ayuujk midu meets ixyam ndaniguejpxy jøts ku nwindson'ajtim yø tkutujki. ³⁸Pøni ka'ats ja tkutujk'jawi, ka'ats ja nayide'en ja ejkajpin pyaat'aty. ³⁹Jade'en migu'uktøjkti, jotmay'atti sudso ja Dios kyajpxy y'ayuujk xñigajpxidit, jøts kidi xpayø'odyi pøni kyajpxtip ja jaa'y ja kanimadooni ayuujk; ⁴⁰tum øy tsujts idø'on ja xu'undit, ka'ap anaxukpim.

Ku ja Cristo yujukpyiky jadigojk

15 Ja' migu'uktøjk ixyam ndukja'myatswandip midu tø njanigajpxmi, ja Dios ñitsoojkin ayuujk. Ya'at kajpxy ya'at ayuujk meets idø'on tø xkupiky, jøts nay yø' meets idø'on ixyam mdsinaa'yin'ajtpy. ²Ja'agøjxp meets idø'on nayide'en ja Dios myiknitsø'ogyidi, pøni mbadundip idø'on midu tø ndukmadowdi, jøts

pøni tu'ugyi dø'on ja mjanchja'win xyikyø'odyi.

³Ja' meets idø'on tø ndukmadøy midu ø nayide'en tø nyiktukmadøy. Tø mee nda'awa'añ ku adøm ja Cristo tø xku'o'jka'am, ku adøm nbojkpitumbijaa'y'ajtyindi sam jap nøkyijpxy yjaabyetyi jøts jade'en ja wyā'añ; ⁴jøts nayide'en tø ndukmadowdi ku tyikjutøjkidi, jøts ku ja kyimidigøøk xøow yujukpyiky sam nayide'en ja nøky tñigajpxmi; ⁵jøts ku ja ojts jadigojk ñanky'ijxyiyi yam ja tø yja'oo'kni jam Pedro wyindum, ja' ja ojts t'ixy jøts jadigojkøjmyi ma ja kyudanaabytøjk jam wynaty. ⁶Jøts nimagøxk magø'pxñaxy ojts y'ejxmiyi ja janchja'wibi jaa'y tuktøni, may nay jaa yujuk'y'attinim winaagin tø y'ooknidi. ⁷Jøts ojts y'ejxmiyi ja Jacobo midu Santiago yiktejp, jøtsnim niduki'iyi ja kyudanaabyi ojts y'ejxkøjxmiyi.

⁸Jøtsnim ø tyimy'ix'oojk nayide'en tø n'ejxmi, øy øts idø'on øy tsuj tø njagatso'onda'aky n'uktejint sam ja'adi.

⁹Ja'agøjxp øts idø'on øy ngamøji ngakøjpxi, pø øtsxi dø'on ñamyayi jawaani mutsk wimbidsømp, ka'ap øts nayide'en sam ja nwindson'ajtim kyudanaabyidi, jøts ni xjagapaat'aty øts jøts ø nwindson'ajtim kyudanaabyi nyiktejt, jabi ka'axi øts y'ijty nmaa'kxti pøn jaty tjanchja'widip ja nwindson'ajtim. ¹⁰Tøts øts ja Dios xjanchmi'ø'y'aty, ja'agøjxpts øts ixyam jade'en njaa'y'aty pøni sa øts ja tø xamidsøky, tøts ja chojkin ja ngupøjki, ka'ap øts ja nugo tø xanaxy. Tø ne'egi jawaani kajaa nduñ sam ja tø tkatundi ja nmigudanaabytøjkti; kidi øtsipts kø'øm tø ndyimyajada'aky, ja Dios øts idø'on ja myøk'ajtin jade'en tø xuktuñ y'ø'y'ajtingøjxp. ¹¹Ka'ats ja ndunk'ajtint pøni øts jawaani tø nduñ, uk tøts ja yjadu'ukpi nwindson'ajtim kyudanaabyi jawaani tyundi; nugo ku øøts tum ja'

tø nnigajpxy ja Dios y'øgyajpxy ja Dios y'øy'ayuujk midì mee tø xjanchjawi.

Ku ja oo'kpi jadigojk yjujkpyøktit

¹² Pø njanigajpxpyts øøts ku ja Cristo tø yjujkpyiky jadigojk, ¿sudso dø'øn jam muum wya'andi ku ja oo'kpi kyajujkpyiky? ¹³ Pøni ka'ats ja oo'kpi jadigojk yjujkpyøkti, ka'ats ja Cristo nayide'en tø yjujkpyiky jadigojk; ¹⁴ pøni ka'ats ja Cristo jadigojk tø yjujkpyiky, ka'ats øøts ja ngajpxy tyuñ midì øø ndijpy Dios kyajpxy Dios y'ayuujk, jøts ni kyatumi meets ja mjanchja'win midì mjad-sinaadyip. ¹⁵ Kuts idø'øn ja wyinaty janch jade'en, Dios tystigi ataayts øø nwimbidsømni, pø tøxi øø nnimy ku ja Dios Teety jadigojk tyikjujkpyiky ja Cristo; pøni tiyts ku ja oo'kpi jadigojk kyajujkpyøkti, ka'ats ja yjanchi ku ja Dios Teety ja Cristo tø jadigojk tyikjujkpyiky. ¹⁶ Pøni ka'ap ja oo'kpi jadigojk yjujkpyøkti, ni ja Cristots kø'øm-baat jadigojk tø kyajujkpyiky. ¹⁷ Pøni ka'ats ja Cristo jadigojk tø yjujkpyiky, nitits meets ja mjanchja'win kyawa'añ; nayi mbøkyjotp m'ayo'onjotp mee md-søøni. ¹⁸ Pøni jade'ents ja', tøts inet idø'øn tyimy'oo'kti pøn jaty ja Cristo tø tjanchjawidi ku tø yjujky'atti. ¹⁹ Pøni yayi adøm njøp'ijxy'ajtyim ja Cristo ñit-soojkin jøts ja nayi yayi ndajujky'ajtint naxwiñ, ti adøm n'ayøøy, adøm ne'egi yikxon ayo'ijxyim jajtım, nigidi pøn jade'en ku adøm jade'en n'adøjtsin.

²⁰ Ka'ats ja yjade'eni, tø dø'øn ja Cristo tyimyjanch jadigojk yjujkpyiky; ja' idø'øn kø'øm midu'uk tø ttunjøpi, jøts idø'øn wyinaty nayide'en yjujkpyøkti ja abiky oo'kpidi. ²¹ Pø tu'ukxi ojts ja jaa'y ja o'jkin tyiktso'onda'aky ya naxwiñ, nayi tu'ukts ja' pøn ojts tyiktso'onda'akmi jøts ja oo'kpi jadigojk yjujkpyøkt. ²² Jade'en sam niduki'iyi ja o'jkin yikpaaty Adán pyøkyøjxp, nayide'ents wyinaty niduki'iyi ja jujky'ajtin xemikøjxp

yikmo'odi pøn ja Cristo tjanchja'widip. ²³ Tanibiktaagits idø'øn ja wyinaty ja xemikøjxpit tsinaa'yin nyikmø'øyindi. Ja Cristo jawyeen pø ja'axi jawyeen tø yjujkpyiky; kuts ja Cristo mye'entnim jaanimts wyinaty yikmo'odi ja tsinaa'yin xemikøjxp pøn jaty ja tø yjanchjawiyi. ²⁴ Jats idø'øn wyinaty tuki'iyi kyixy, ku ja Cristo wyinaty tyikudigøøgyixy niduki'iyi pøn jaty jaa windsøn'ajttip naxwiñ, jøts pøn wyinaty yikutujktip, ana'amdip, pøn tmidsep'ajttip ja Dios; jøts idø'øn ja Cristo wyinaty ja Dios Teety ttagidøjkigyixy tuki'iyi wine'enin ja tja'aty. ²⁵ Pø jaanimts idø'øn ja Cristo wyinaty kuwani yikutuky kunim ja myidsep tteky'aa'anjtkøxt, ku ja Dios Teety ja jade'en wyinaty tø tyamidsøkyi jøts ja myidsep ja tmimajada'akt, ²⁶ jøts ix'oojknim ja o'jkin ja Cristo t'ukmimajadaknit ku ja jujkpyøjkin tyiknaxkida'akt. ²⁷ Pø tøxi ja Dios Teety tsøky jøts ja Cristo tuki'iyi tyikutukt. Kuts idø'øn ja nøky jade'en yjawa'añ, ka'ap idø'øn ja Dios Teety tyagida'agiyi jøts ja Cristo ja yikutukiyit, pø ja'axi tø tsøky jøts ja Cristo tuki'iyi tyikutukt. ²⁸ Kuts idø'øn ja Cristo wyinaty tuki'iyi tø tmimajadakixy, winets ja wyinaty ja Dios Teety kyutujk tkupøjkti, pø ja kuxi ja Dios U'ngi. Jøts idø'øn jade'en ja Dios Teety myøjkutujk o madsoo wyingaxø'økt pøn ja Dios U'nk tø ttamidsøky jøts ja myidsep ja niduki'iyi tmimajada'akt.

²⁹ Jam yjawi pøngapøn ja oo'kpi tkunøbatti. ¿Tigøjxpts ku jade'en m'adø'tsti? Pø nõmdipxi ku ja oo'kpi kyajujkpyøktit jadigojk, ¿sudsots ja xkunøbatidi?

³⁰ ¿Ti øøts jeexyip ndamidanaapy ja ayo'on ku øøts njemjaty ndejaty, pøni ka'adam ja yjanchi ku jadigojk njujkpyøjkint? ³¹ Janch ø migu'uktøjk idø'øn nwa'añ, wingon øts ja o'jkin jabom jabom n'ixy; ka'ats øts ja nwandijy, ja'ayi øts nugo

ndyimdyajotkujk'ajtpy ku meets ja nwindson'ajtim Jesucristo tō xjanchjawidi. ³²Pōni kajpxwamp ōts, nō'ōmp ōts inet ku ōts ja jaā'y jawaani xkayikpa'ookti jam Efeso. Tōts ōts ja nmimajada'akti, ζtits ōts idō'on jade'en nbijky? Pōni janch tiy idō'on ku ja oo'kpi jadigojk kyajukpyōkti, jade'ents ne'egi ndu'unindit sam wya'andi: "Wants yikxon tjaaktyimkyaa'yindi tjaaktyimy'uujkyindi ixyam jabi o'jkindipts jabom."

³³Nay'ejx'etidim jōts mgayikwin'ōondit. Sam ja kajpxy wya'añ: "Ja kō'om ka'ōmyigu'uk idō'on kayu'lxtip pōn tyikma'ttip ja myigu'uk chinaa'yindi." ³⁴Yiktso'onda'akti jadigojk tiy tsuj ja mdsinaa'yindi, kidi pōky x'uktunk'ajtnidi, pō ka'axi xumnijawidi ja Dios. Paty ōts yide'en nwa'añ jōts xtsō'odyunjawidit ja mga'ōwysinmaa'ñ.

Sa dō'on ja oo'kpi jadigojk yjukpyōktit

³⁵Jamts inet muum mā tyiktō'ōdit: "ζSudso dō'on jadigojk ja oo'kpi yjukpyōktit? ζSa dō'on ja ne'kx wyinaty t'ixy?" ³⁶ζXōjkna! ζKu me tigati x'ukni'ipy, nay ja tōmt idō'on pidsōmp ku ja myuxy? Kuwanixi ja kyudigōy jōts ja ujts myuxy. ³⁷Ka'axi ja tōmt pajk tyimñayide'en t'ixy sam ja ujts midi muxp, ōy yja'ariindōmt pajki, uk yjamidi tōmdi. ³⁸Ja Diosts ttanibiktaajkip jōts ja tōmt pajk myuxt pōni sã ja tsōky, jōts pōni sã dō'on pyaat'aty ja tōmt midi yiknejp. ³⁹Tumdigachxi tuki'iyi t'ixy tigati; wenk ja jaā'y ñe'kx t'ixy jōts wenkts ja jiyujk ñe'kx t'ixy, wenk nayide'enmi midi ja kyajnk jamdi, jōts wenk ja ajkx ñe'kx. ⁴⁰Jats ja ne'kx midi tsajpjōtpyit'ajttip jōts nayjaa ja'amidi midi naxwiiñ'ajtmidip; midits idō'on tsajpjōtpyit'ajttip, wenk idō'on ja

chujidi, ka'ap ja nayide'en kyaxō'ōkti sam ja'adi midi ya tsuj naxwiiñ'ajttip. ⁴¹Wenk yō xōōw tyii'kxy, wenkts yō po' chamami; jōts nayi wenk yō maadsa' tyōō'kxmidi, jōts tigajstip yō maadsa', wenk yō tyōō'kxti tu'uk tu'uk. ⁴²Nayide'ents idō'on yjaty ku oo'kpi jadigojk yjukpyōkti. Putsnip ja' midi ñe'kx yiknitajp, jōts midi ñe'kx jadigojk yjukpyōkp nijuunits idō'on ja kya'uk'oo'kniit. ⁴³Ja' yiknitajp midi yiktatsō'odyump, jōts yjukpyiky midi janchtaxonda'akyim xemikōjxp. Ja' yiknitajp midi' kamōk, midi kamajadakp, jōts yjukpyōkt jadigojk midi janch mōk mōjaaw. ⁴⁴Ja ñe'kx yiknitajp midi yikwin'ejxp jōts midi yiktomp yikmajtsp; jōts ja ne'kx yjukpyōkt jadigojk midi kayik'ejxp, kayiktomp, kayikmajtsp. Pōni jats ja ne'kx midi yik'ejxp jōts y'ōōky tyigōy, nay jats ja ne'kx midi kayik'ejxp midi ka'oo'k kadigōōpy.

⁴⁵Jabi yide'enxi ja Dios kyajpxy wya'añ: "Ja'ukyikmōōyxi ja mijawyeen jaā'y ja jujky'ajtin, pōn idō'on Adán'ajt"; ka'ats ja nwindson'ajtim Jesucristo yjade'eni sam ja Adán y'ijty, tyimyk'ujky'ajtpi ja ja'ayi myiñ. ⁴⁶Jawyeents adōm ja ne'kx tō nyikmō'ōyim midi ya nmōōt'ajtyindip naxwiiñ; jōtsnim wyinaty ja ne'kx nyikmō'ō'yindi sam ja nwindson'ajtim ñe'kx t'ijxy ku ja yjukpyijky jadigojk. ⁴⁷Naxne'eyxi ja Adán ñe'kx'ajt naxwii'ñit jaā'yin; tsajpjōtpts ja myiñ ja nwindson'ajtim Jesucristo ñe'kx paty ja jawaani ōy. ⁴⁸Tum jade'ents adōm nne'kx ya naxwiiñ t'ijxyim sam ja jawyeen jaā'y ñe'kx t'ijxy, midits idō'on wyinaty yikmō'ōyimp jade'ents ja t'ext sam ja nwindson'ajtim ñe'kx. ⁴⁹Nayide'en sam adōm ya naxwiiñ tō n'agojnaxxyim ja midu'ukpi jaā'y, kuts jam tsajpjōtp nayide'ents adōm nōjkx

nwimbijtyim sam ja nwindson'ajtim t'ixy.

⁵⁰Yide'en ø migu'uk idø'on njatijy ku yø ne'kx midim nmoøt'ajtyindip midixixmyøøt midini'jpmøøt, kidi yø'øjip wyinaty twinguwaj'kip ja Dios ma ja amuum ja kyutujk ttanitanit ja jaa'y; midikataa'nip, midioo'kp tigøøpy, ka'ap ja pyaat'aty jøts ja xemikøjxpit jujky'ajtin yikmo'ot. ⁵¹Ja'ats meets ndukmadoowampy jøts yikxon xnijawidit midiyu'uch, midiamaa'tsk ejtp, midika' pøn nugo ajawi tnijawi: Ka'ap adøm niduki'iyi ja o'jkin nbaajtindit; ja'ayi ku tyumdigatst ja ne'kx ku nøjkk ja nwindson'ajtim xnimi'iñim, ⁵²wid-sukin idø'on ja tyunit, ku ja puxuujx jadigojkyi yjaak'ukyikmadoonit. Winets idø'on ja oo'kpi yujkpyøktit jadigojkmøøt ja ñe'kx midixemikøjx myijujky'attip; põnts wyinaty jujky'ajttipnim ja'ats ja ñe'kx tigatstip. ⁵³Kuwanixi dø'on tyigatst yø ne'kx midiadøm yanaxwiiñ nmoøt'ajtyindip, midiamøjip, midikøjx, midianuu'kxip; jøts ja nyikmø'øyint midixemikøjx etp ja'agøjx ku ja kyakixy ni kya'amøji. Jøts adøm wyinaty nmajtstuuptyim ja ne'kx midioo'kp miditigøøpy, jøts ja nyikmø'øyint midinijuuni ka'oo'kp midixemikøjx ejtp. ⁵⁴Kuts adøm idø'on wyinaty tømajtstuuptyim ja ne'kx midikajajkp, jøts wyinaty ja ne'kx tønnyikmø'øña'am midijajkp, jøts ku dø'on wyinaty ja ne'kx tømajtstuuptyim midioo'kp jøts wyinaty tønnyikmø'øyim midixemikøjx jujky'atp, jaanimts idø'on ja Dios kyajpxy tyø'øt midijap jaabyety nøkyijxpy ejtp: "Tø ja o'jkin yikmimajada'aky. ⁵⁵O'jkin, ¿ma dø'on ja mduka'o'jk? ¿Ma dø'on ja møk'ajtin tønnyikwin-gaxi'iky?" ⁵⁶Ja pøky idø'on ja o'jkin xukta'oo'kimp, jøts ja møjaa'gyutujk idø'on ja tyamø'ajtpy midika'uktunip. ⁵⁷Ndamøja'wampts ja Dios Teety ku ja

tønnyikmajadaajkyindi nwindson'ajtim Jesucristo pyudøjkingøjx.

⁵⁸Jade'ents migu'uktøjk idø'on, møk jøts tu'ugyi ja mwinmaa'ñ xjaakpik-takøjt jøts ja nwindson'ajtim tyunk xjaakykyø'øgyøjt; pømnija'widipxi ku ka' nugo wyindingøydi ja mdunk midija nwindson'ajtim mduktuujnidip.

Sa ja pudøjkin myukt

16 Ku xyikmuktit ja pikta'aky midim dabadøkidip ja abiky kugajp ja migu'uk miditjanchja'widip ja Dios, yide'en xu'undit sam ø nayide'en tønnyikmadowdi pøn jaty jam Galacia etjotp namyujkidip. ²Kija' idø'on windomangi xpukondu'uttit ja mijuu'ñ põni wine'en tømajada'akti, jøts ja xpøkjø'øktit a'ejxi, jøts wyinaty abaadi xyik'awejxnidi ku ø nnøjkxt. ³Kuts øts jam wyinaty nnijky winets ø wyinaty nguexy ja jaa'y jam Jerusalén põni pøn mee mwil'ixpy, jøts øts ja nøky ja nmo'odit jøts ja møøt tyiknøjkxtit ja pudøjkin. ⁴Pøni paat'ajtiyip jøts ø nnøjkxt, øyts øts ja wyinaty xmøøtnøjkxti.

Ku Pablo tnigajpxy ma jaty ja wyidetwa'añ

⁵Kuts jam wyinaty nnijky ma meets jam, jawyeen ø nnaxwa'añ jam Macedonia etjotp, jøtsnim øts jam Corinto wyinaty nja'aty. ⁶Ni kyajaa øts jam yjawi ndaa'nit ma meets jam, jotmøn øts jam nyiknaxy ja xuxpyøj jøts mee nayide'en wyinaty x'atskexy ma ø wyinaty nnijky. ⁷Ka' meets idø'on nugo pojnin n'ukninaxwa'añ, nmoøtaa'niwyampy meets idø'on niyjeky põni yikutujkpy ja Dios. ⁸Yam øts Efeso kajpkøjx njaaktaa'niwya'añ kunim Espirito Santo xøow tpaatt. ⁹Øy øts idø'on may ja jaa'y xjami'ekyidi ya Efeso kajpkijxy, jats ja jaa'y nayide'en pøn ø xmadowandip jøts

øts ja ndukmado'odit ndukyikyujtit ja nwindson'ajtim Jesucristo yja'.

¹⁰ Pøni ja'tp ja Timoteo jam, m'ejxtibim jøts jotkujk jam ñajawiyit jøts niti tkadajotmay'oookt, pø nayi nwindson'ajtimxi yja' ja tyunk'ajtip sam øts.

¹¹ Paty idø'on ja tum jade'en xkupøktit, jøts jade'en xpuðøkidit jøts øts øy tsuj yam xpaatt, pø n'awijxpyxi øts ja yam møøt ja myigu'uk pøn møøt wyidity.

¹² Tøts øts Apolos njanchjaminuu'kx-a'aky adøm ja nmigu'uk jøts ja jexyip tmøøtnijkxy ja migu'ukti pøn jaty meets m'ats'ejxwajnip, ka'ats ja ixyam inet myajada'akt; jaanim ja ñøjkxt ku y'awatsit.

Ku ja Pablo t'ukyajkni ja kajxpoo'kxin

¹³ Wijyim mnabyikta'agidit jøts ejtp møk ja mjanchja'win xyik'ettit. Yaa'dyøjkin tuki'iyi xmidanidit jøts jotmøk mnabyikta'agidit. ¹⁴ Pøni ti jaty mdundip, tsojkingøjxp pa'ayo'owingøjxp ja xu'undit.

¹⁵ Mnija'widip migu'uktøjk ku dø'on ja Estéfanos møøt ja myigudøjk jawyeen tjanchja'widy ja Dios kyajpxy y'ayuujk jam Acaya etjotp. Tøts ja ñadyamiyøxyidi jøts ja tpuðøkidit ja jaa'y pøn ja janchja'win tmøøt'ajttip nayide'en. ¹⁶ Pøni jade'ents ja tyundi, nayide'ents mee mbaat'aty mdu'unt, jade'ents ø ndsøky jøts meets ja xmi-

mado'ot jøts ja nayide'en xpuðøkidit, nayide'en xu'undit ja jaa'y pøn jaty tundip pøn jaty puðøjkidip. ¹⁷ Tøts idø'on njanchtajotkujk'atti ja Estéfanos, ja Fortunato jøts ja Acaico ku ja ya tø y'atsmendi jøts ø tø x'atspaatti, ja'ats øts øjts ja puðøjkin xmo'odi jøts meets jade'en myikudanaay. ¹⁸ Tøts idø'on ja xjanchyikjot'amøkpøkti sam ja jam nayide'en myikjot'amøkpøjkidøø. Nga-jxajkimp idø'on ja yjade'embi jaa'dyi.

¹⁹ Mdanigajxidip ja kajxpoo'kxin ja janchja'wibi jaa'dyi pøn kugajp'ajttip Asia etjotp. Mjanchkajxpoo'kxidip ja Aquila jøts ja Priscila, jøts nayide'en niduki'iyi ja jaa'dyi midi xuminamyujkidip ja' tyøjkjotpti, pøn nayide'en tø tjanchjawidi ja Dios sam meets. ²⁰ Nayide'ents mgajxpøø'kxyidi pøn jaty yam tø tjanchjawidi ja Dios. Nagyajxpoo'kxidi niduki'iyi xem yam sam ja Dios ttsøky'aty.

²¹ Pøn idø'on Pablo'ajtp, øts idø'on kø'øm njaapy ya'at nøky jøts ndanigaxidi ya'atpi kajxpoo'kxin.

²² Pøni ka' pøn tkupiky jøts tkat-søky ja nwindson'ajtim Jesucristo, wan wyinaty kø'øm ttani'ixy. ¡Wingonip ja nwindson'ajtim!

²³ Mmo'ojidip ja nwindson'ajtim ja kyunuu'kxin. ²⁴ Meets niduki'iyi ndanigajxtip ja tsojkin ja pa'ayo'owin Cristo Jesús køjxp. Jade'en idø'on ja yjatt.

**JA MYMAJTSKPI NØKY MIDI
JA PABLO TYANIĞAJX
JA CORINTI JAA'Y**

**Ku ja Pablo tnijayi ja
janchja'wibi pøn jam Corinto**

1 Øts idø'øn Pablo'ajtp. Tø øts ja Dios Teety xamidsøky jøts ø ngudanit ja Jesucristo. Jøts nayide'en ja Timoteo midi øts møøt ya'at nøky nja'ay jøts øøts ndanigaxi pøn jaty ja Dios Teety ja'ajtidip jam Corinti, jøts nayide'en pøn jaty jam Acaya etjotp tsinaadyip. ²Paatti kupøjkti ja Dios Teety jøts ja nwind-søn'ajtim Jesucristo kyunuu'kxin jøts ja yjotkujk'ajtin.

Sa Pablo y'ayo'ombaajty

³Tkajxajkyindi ja Dios midi tyety'a-jtpy ja nwindson'ajtim Jesucristo, jabi jade'enxi dø'øn ja tyety'ajtin tyiknigaxi'iky ku adøm x'ayo'ijxyindi, niyuuni xka'ixmajchindi, ejtp xkajpxjot'amøjkandi Dios'ajtingøjxp. ⁴Ja'agøjxp ja Dios xkajpxjot'amøjkandi pøni sa jaty nidu'uk nidu'uk n'ayo'ombaajtyindi jøts jade'en nnija'wandit sudso dø'øn ja nmigu'uk nayide'en ngajpxjot'amøjkimyandit sam ja Dios tø xpudøjkandi. ⁵Nayide'en sam adøm kajaa ngu'ayo'ombaajta'andi ja Cristo yja', kajats ja nayide'en ja jot'amøkpøjkin xmø'øyim. ⁶Ixyamts øøts nyikjemduñ ja'agøjxp ku meets ndukmadøy ja nitsoojkin ayuujk jøts ku meets nayide'en ngajpxjot'amøjkidi. Ku øøts yø'øbi ayo'on ndanaxy, ja Dios øts tø xkajpxjot'amøjki. Nayi meets m'øy'ajtingøjxp øøts idø'øn jade'en tø njaty jøts meets nduknijawit sam nayide'en ja Dios mbudøkiyidit ku nay yø'øbi ayo'on wyinaty xpaatti. ⁷Njantyimyjøp'ijxy'ajtpy øøts idø'øn jøts meets nayide'en ja Dios

myikjotkujk'atyyidit sam øøts, øy idø'øn nayide'en mja'ayo'ombaatti.

⁸Meets migu'uktøjkti, jade'en øøts nd-søky jøts meets waani x'ext xnijawit sa øøts idø'øn jam ja ayo'on nyik-najxy Asia. Yikxon øøts møk ja ay-o'on jam n'ijxy, niti awejxin niti jøp'e-jxin øø wyinaty nga'ukmøøt'ajtni, niti majadaajkints øøts, ja o'jkin yjøp'am øøts wyinatyni. ⁹Jade'ents øøts idø'øn ojts jam nnayjawi sam ja jaa'dyi pøn ja xyøøw tø yiktanimacho'owiñi jøts ja o'jkin tpaattit. Øyts idø'øn ja ne'egi ku jade'en yjajty, jabi jaanimxi øts ja Dios idø'øn tuki'iyi nmibøkøjxi jøts ku oo'kpibaat ja tyikjujkyiky. Jøts øøts jade'en nja'gyujkiyih'ñ ku adøm niti kø'øm xkama'ayim. ¹⁰Ja' øøts idø'øn x'axajtujk x'agø'ødujk jøts øøts jade'en ja o'jkin xkadukpaajty, jøts nayide'en xyiknitso'ok'ejtint ku ja o'jkin wyinaty xmimajada'akwa'añim. ¹¹Nayide'en meets idø'øn ja mdsap-kaaky tyumi ja'agøjxpts adøm idø'øn ni'amuki ngajxajkindit ja Dios jøts øøts ja pudøjkin xmøy'ett.

**Tigøjxp idø'øn ja Pablo
ojts kyanijky Corinto**

¹²Ja'agøjxp øøts n'aaw njoajt yjotku-jk'aty ku øøts nnijawi ku øøts o madsoo øy tsuj tø nyiknaxy ja ndsinaa'yin, niti taay. Tu'ugyi øøts ja Dios ja y'øy'ajtin tø xabudøki, ka'ap øøts ja ngø'øm wi-jy'ajtin tø myajada'aky. Meets wind-dumxi dø'øn øøts ja ndsinaa'yin øy tø nyiknaxy. ¹³Jøts nayide'en ja nøky midi meets tø ndanigaxi, niti taay ja tkamøøt'aty, mibøkøxti ja'. ¹⁴N'awi-jxy'ajtpy øøts ku meets ja njaa'y'ajtin xkupøjkit tuki'iyi sam ixja waani tø xkupøk'okwa'andi, jøts jade'en nnadya-jotkujk'ajtandit nixem niyam ku wyi-naty myeni jadigojk ja nwindson'ajtim Jesucristo.

¹⁵ Ja'ayi ndamøj'ajtpy ku meets idø'øn tø xkupøjknì, jøts ø nwa'añ ku meets majtsk ojk n'ats'ejxwa'añ jøts jade'en n'atsyikjotkujk'attit.

¹⁶ Ja'agøjxpts ndanibiktaajkiyii'n jøts ku øts ya nmiñ Macedonia, myijawyeen meets n'uk'ext jøts jadigojk ku nwimbejtmit. Wanik meets xpudøkit jøts øøts nja'tt jam Judea.

¹⁷ ¿Ka'ap øts idø'øn ja ndejint yikxon ndyimdyanibiktaajkiyii'n ku øts øjts jam nga'uknøjkxni? ¿Så tø mwa'andi, jade'en øts idø'øn xijy sam muum ja jaa'y ja yja' nugo tyikmajada'aky ku ja nugo t'ukupiky jøts ja ka' t'ukupaduni?

¹⁸ Pø ka'axi. Wa'ats ja Dios tnijawi ku ka'ap øts jade'en nugo ndaay'aty. ¹⁹ Jabi ka'axi ja Dios U'nk Jesucristo tyaay'aty midi øøts ja yja' ngajpxwa'kxøø møøt Silvano jøts Timoteo, ma meets jam. Pyadunguijxpy ja y'ayuujk ja', ²⁰ jøts ja' tuki'iyi tmidanaagyøjxp pøni ti jaty ja Dios Teety ni'adso'owip. Ja'agøjxpxi ja xyøøw ja yikajpxpaaty ku adøm Dios Teety nmøja'wa'am ngunuu'kxyja'wa'am ja myøj'ajtin jøts nwa'añim janch tiigyajpxy idø'øn yø', nwindson'ajtim Jesucristo køjxp. ²¹ Nayi Dios Teetyxi adøm idø'øn xukmøøt'ejtindip ja Cristo jøts øøts ja tø xjibiky jøts øøts ja jade'en ngajpxwa'kxit ja yja'.

²² Tø nayide'en ja Espíritu Santo xmø'øyim midi ejxpajt'ajtp ku adøm ja xja'ajtyim, jøts jade'en nnija'windit ku xmøy'ukwa'añindi ja jujky'ajtin midi xemikøjxp'etp.

²³ Nija'widyaapy ja Dios ku meets nga'uknøjkxni jade'engøjxp ku meets ka' nyikjotmay'ooktøkiwya'añ ku møk nwindso'ødyit. Pøni ka'ats yjanchjade'eni, pø jats øts idø'øn ja Dios kø'øm xiidyu'unt. ²⁴ Ku meets wyinaty nninijxxy, ja xondaajkin ja øy'ajtin meets ndaninøjkxwampy. Ka'ap meets

nda'aguwaniwya'añ ja janchja'win pø møkxi meets ja xmøøt'ajtni.

2 Jabi ja'agøjxpxi meets idø'øn tø nga'uknøjkxni ku meets nugo n'atsyikjotmay'ooktøkit. ² Ja ku meets n'atsyikjotmadyøkit, ¿pønts øts idø'øn ndajotkujk'atp? ¿Kidi meedsip? Yamts meets wyinaty kø'øm tø nyikjotmadyøki. ³ Patyxi meets tø nnijayi jawyeen jøts jam tuki'iyi xyik'øyidit xyikpaadidit ku øts jam wyinaty nja'aty jøts meets xaxonda'akt. Jabi jade'enxi nwa'añ ku mee mxondaqmit ku meets x'ext jøts ku øts jotkujk. ⁴ Ku meets ja'abi nøky ndanija'yiyii'n, janchjotmay'oo'kp øts wyinaty, ja ya'axyi ja ji'iyi øts idø'øn wyinaty xmimajadaqk ku meets yjawi ja jaa'y myikwinmaa'nmya'atwa'añidi jøts ø xkagupøktit. Ka' meets nayide'en nyikjotmay'ookwa'añ, ja'axi øts idø'øn nanky'ejxwajnip mabaat meets idø'øn ndsøky nba'ayøy, patyxi meets idø'øn ngajpxwijy.

Jade'en pyaat'aty jøts yikmaa'kxukt pøn tø tyundigøy

⁵ Ja jaa'yu'nk pøn øts idø'øn tø x'ukyikjotmadyøki ka'ap øts ja nadyu'uk tø xyik'ayøy jabi nixem niyamxi meets idø'øn ndejint winaagin tø mbaajtmiyidi nayja'abi jotmay. Ka'ap ø nwa'añ ku nijum. ⁶ Ka'ap øts ja møk n'ukwindso'øwyanì pøn idø'øn tø tyundigøy. Jabi tøxi meets ja nijum ne'egi kø'øm xkastigimøøni. ⁷ Jade'en idø'øn ne'egi pyaat'aty jøts meets ja xmaa'kxujknit, kajpxjot'amøkidi, ja kuts ja jotmay myimajadaqkniyt jøts jade'en ja chinaa'lyin tyikwindigøøni. ⁸ Paty meets ixyam ja may'ajt n'amidøy jøts jadigojk ja tsojkin ja pa'ayo'owin xmo'odit. ⁹ Tø meets ya'atpi kajpxy ya'atpi ayuujk jawyeen ndanijayi ja'agøjxp jøts ø n'ext nnijawit pøni xjanch'ukpaduujnidip øts idø'øn ja ngutujk. ¹⁰ Paty xnijawidit, pøni pøn

meets mmee'kxpy, nayide'ents øts ja maa'kxin ja nmøømyi. Pøni tø øts idø'on tigati nme'e'kxy, ja'agøjxpts øts jade'en tø nduñ ku mee n'ayo'ixy, y'ijxpy ñi-ja'wip ja Cristo. ¹¹ Jøts jade'en o tigati tkadamøj'att ja miku'windsøn Satanás, jabi nnija'wampxi adøm wa'ats ku ja o tigati tamibøki tami'ejxi.

Ku ja Pablo ttajotmay'øøky ja Tito jam Troas

¹² Ku nja'jty jam Troas jam kajpjotp, nugo øts ndunk jam tyimy'ity øy maðsoo jøts øts ja Cristo yja' ngajpxwa'kxiti. ¹³ Yamts øts wyinaty tø nja'uktundsoo'mi, kumi ka'ats øts øy njothkujk'aty ja'agøjxp ku øts ja Tito jam ngapaajty, adøm ja nmigu'uk, patyts øts jam øjts ndso'ongojmi jøts øts ojts nnøjxni jam Macedonia.

Ku ja Cristo møøt nmajadak'ijtyindi

¹⁴ Nmøja'wimp ngunuu'kxyja'wimp ja Dios Teety ku ja ejtp xyikmajadaajkyi tu'ugyi møøt ja Cristo, jøts ja kyajpxy jøts ja y'ayuujk ja xukajpxwa'kxyim øy magama. ¹⁵ Y'øyja'wip chuja'wip ja Dios Teety pøn ja Cristo møøt y'ity jøts ja yja' tkajpxwa'kxi. ¹⁶ Øy ja magama ja y'ixpøjkin wyidity jam muum tkamibøkti, o'jkin tigø'øyin ja yiktatiidyu'undip. Jøts muum tjanchjæwidi, ja'ats ja tyajujky'at-tip xemikøjxp. ¿Pønts idø'on yø'øbi tunk nugo niyjøjxk tyimy'ukniyjajtp? ¹⁷ Jabi ka'axi øøts ja nugo ndameembyiky ku øøts ja Dios kyajpxy ngajpxwa'kxi sam muum y'adø'øtsti, uk ka'baat ka'pxy tni-gajpxti tum wimbet ja tni-madya'akti. Ka'ats øøts jade'en n'adi'ich, tiy janch øøts ja nnigajpxy pø tøxi øøts Dios kø'øm xkexy jøts øøts kyajpxy ja ngajpxwa'kxiti Cristo pyudøjkingøjxp øy maðsoo jam Dios wyingujkp.

Ku ja Dios ja chojkin ja pya'ayo'owin jadigojk tyiktso'ondaajky Jesucristo køjxp

3 ¿Sa meets idø'on yø xja'gyuki ku øøts jade'en nwa'añ? ¿Kø'øm øøts idø'on xijy nnagyajxa'akwa'añi sam ja muum ma ttundi pøn ja ixpøjkin wenk tyajktip? ¿Ja ejxpajtin øts idø'on kuwani ndyimyøøt'atp jøts meets yø n'ixpøjkin xmibøkit? ² Ka' yjade'eni, jabi meestsxi myiknigaxi'kpy pøni sa øts idø'on ja ndunkjøøjp y'øyi. Jade'en ja ñigaxi'iky ku meets ja Dios yja' tø xmibøjki jøts øy ja pøn t'ext tnijawit sa dø'on ja mdsinaa'yin tø tyigatsti. ³ Kø'ømxi ja Cristo jade'en tø mdanibiktaagiyidi jøts m'ejxpajt'attit jøts øts ja ndunk jade'en wyingaxi'iky. Jabi Diosxi dø'on kø'øm ja y'Espíritu Santo tø tyaky jøts ja y'ejxpajt'att ja'agøjxpts ja' kyakudigøy. Jawaani møj ja', midi anmija'winjotp ja Dios pyiktakpy jøts ka'ap ne'egi ja jawyeembi kutujk midi Moisés kyøxjaay tsaagøjxp.

⁴ Sa jaty øø nwa'añ tiy yø' janch yø', wa'ats øøts nnijawi jøts ku øøts ja Dios Teety pyudøjkin amuum xmø'øy Cristo køjxp. ⁵ Ka'ap øøts kø'øm nnankmyajada'agiyi, ja Dios wyingujkpxi dø'on chøñ ja møk'ajtin jøts øøts ja øybi ndu'unt. ⁶ Jaa ku øøts ja jeexyip tø xkamø'øy ja møk'ajtin sudsøts øøts idø'on jeexyip nnigajpxy sa ja Dios chojkin ja pya'ayo'owin jadigojk tnan'ky'i-jxyi sa ja naxwii'ñit jaa'y ñitso'ok'attit. Ka'ap ja tsinaa'yin yikpaaty ku nbadungøjxint tuki'iyi ja Moisés kyutujk, ja Espíritu Santoxi dø'on tnan'ky'e-jxip ja øgyajpxy ja ømyadya'aky sudso yikpaaty ja jujky'ajtin xemikøjxp. Ja o'jkin tigø'øyin pyatpy ja anmija'win ku ja Moisés kyutujk ngabadungøjxint yam ja Espíritu Santo yja' tyumyikjujky'aty.

⁷ Jade'en idø'on ja Moisés kyutujk ja myøj'ajtin kyaxi'iky midi tsaagøjxp yikjaay ku ja aju'uk agujkp yikmøøy,

janch tøø'kxp tsamamp idø'on ja wyeen y'aaw. Jøts janch win'oo'ktip idø'on ja myigugajp israelit jaa'y ku ja yjayik'ejxwa'lañ. Waani dø'on ja y'aju'uk møj y'atskaxi'iky, pojim ja ñaxkojmi. Sats idø'on ja janchtyimyøj y'atsmiñ ja'abi kutujk midi anmija'win ja o'jkin tyukupiky'ajtpy. ⁸Kuts ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ka'ap ja tmi'abaaty, pø ka'axi ja winmaa'ñ myajada'aky mabaat ja yja'aty ja myøj'ajtin ja y'øy'ajtin midi ja Espíritu Santo xuk'ejximp xuknija'wimp. ⁹Sats idø'on ja kutujk janch møj, yam ja tjayikudigøy ja anmija'win, isudsots idø'on ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky jawaani kyidyimy'ukmøjit midi adøm ja xagupøjkip! ¹⁰Jabi ka'axi ja Moisés kyutujk møøt ñabyaadyi ja Dios y'øgyajpxy. ¹¹Øyi dø'on ja kutujk møj tø yjamiñ ka'ap ja Dios y'øgyajpxy ja twinajxi midi ejtp xemikøjxp.

¹²Ja'agøjxp øøts ja njøp'ijxy'aty, paty øøts agujk jotkujk ja Dios yja' nni-gajpxiyi, ¹³jøts ka'ap y'ukpaat'ajtniyi jøts øøts ndu'unt nayide'en sam ja Moisés ttuuñ ku ja y'ijty ñawynju-uxyiyi jøts jade'en ja myigugajp tka'e-jxtit ku ja y'aju'uk tuda'aky tyigøøñi. ¹⁴Ja israelit jaa'y ka'ap ja tja'gyukidi tigøjxp idø'on ja Dios ttanibiktaagi ja kutujk midi ja Moisés yikmøøy. Ni ixyambaat ja tkaja'gyukidinim ku ja Dios ñøky tkajpxidi. Jaanim ja ja'gyukin ja tpaattit ku ja Cristo yja' tkupøjkidit. ¹⁵Yjaakjakajpxidibimts ja Moisés kyutujk ja'adi, jade'en ja tjøp'e-jxti jøts ja ñitso'ok'attit ku ja tpadungøx-tit. ¹⁶Kuuyidsik øy pøngapøn tkupøk-tit ja nwindson'ajtim Jesucristo jatyiits ja pyøky ja ñiwa'adsidit jøts ja wa'ats tuki'iyi tja'gyukigyøxtit. ¹⁷Ja nwindson'ajtimxi tmøøt'ajtp ja jujky'ajtin jøts ja ja'gyukin, pønts ja nwindson'ajtim tjanchja'widip ka'ap ja Moisés kyutujk

ja y'ukmimajada'kniiyidit, ni kya'ukju-jky'ajtnidit ja pøky agujkpy. ¹⁸Paty adøm ja ja'gyukin nmøøt'ajtna'andi ku ja nwindson'ajtim yikmibiky. Kuts ja ejtp njotmay'ajtnidit ja y'øy'ajtin ja myøj'ajtin, nay ja'ats nanky'ejxamp xjats adøm jade'en njajtnant sam ja nwindson'ajtim. Yjujky'ajtingøjxp idø'on ja jade'en xpudøjka'am.

4 Paty øøts idø'on nijuuni ngadawind-suuñ ja ndunkjøøjp midi øøts ja Dios y'øy'ajtingøjxp tø xanibiktaagi. ²Jagam jixkø'øm øøts idø'on nbik-ta'aky midi amaa'tsk midi tsø'odyuñim yiktump. Ka'ap øøts n'ijxy ngøy jøts o pøngapøn nwindaa'y'att. Ni ja Dios øøts ja y'ayuujk ngakajpxma'jti. Ja tyiiby ja yjanchpi øøts idø'on ja'ayi nnigajpxpy, jøts jade'en nipøn jaa'y kyawa'ant jam Dios wyingujk ku øøts n'ayuujk kyatiyi. ³Ku jaa winaagindi pøn tkaja'gyukidip ja nitsoojkin ayuujk midi øø ngajpxwa'kxpy, ja kyudigø'øyin idø'on ja kø'øm y'ixaawyandip. ⁴Ku ja wyinaty kø'øm tkajanchjawidi, ja miku'windsønts idø'on ja tø yikwinajp-niyidi pøn ja'ayi ya naxwiñ ne'egi diosja'widip, jøts jade'en tkapaattit ja kudøø'kxaagi ja kujajtaagi midi ya-jkpy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ku ja Cristo y'øy'ajtin myøj'ajtin yikni-madya'aky. Ja Cristots tñanky'ejxip ja Dios Teety pøn y'agojnax'ajtpy. ⁵Ku øøts ngajpxwa'kxy ka'ap øøts ngø'øm ja' nni-gajpxy, ja Jesucristoxi øøts ja wyindsøn'ajtin ngajpxwa'kxip, jøts øøts jade'en nyikwimbejtnit ja y'øy'ajtin midi tø tyaky, ku meets nbudøki ja' cho-jkingøjxp. ⁶Jabi nay ja'abi Dios Teetyxi dø'on midi ja jaj ja tøø'kx tyiktso'on-daajk, nay ja' adøm tø xmø'øyindi ja kujajtaagi ja kudøø'kxaagi jøts n'ejxindit nnija'windit sa dø'on ja y'øy'ajtin myøj'i midi ja Jesucristo ñanky'ejxip.

Janchja'wingøjxp ja tsinaa'yin nyiknajxyim

⁷Dios wyingujkp ja chөөñ ja'abi kujaj'ajtin kudөө'kx'ajtin midi niwindem xөөw tkamөөt'ajtp ja kudigө'öyин, ja' өөts nmөөt'ajtpy njujky'ajtingөjxp. Ka'ap өөts ngө'өm mөk'ajtin nyiktuñ, ja Diosxi myөk'ajtin idө'өн jade'en tyikni-gaxө'jkp. ⁸Өy өөts tsep agujkp aki agujkp ja njujky'ajtin yjanaxy, niwindem xөөw өөts ja nnөө' ja nduu' kya'aduky; өy өө njamay njatajy sudso өө nyiknaxt, nbatpy өөts ja winmaa'n sudso tyuu'baat tyuu'wetst. ⁹Өy өө njayikjeduñ njayikteduñ, ka'ap өөts ja Dios x'ixmach; өy өөts ja nmidsep xjatekpya'an'atwa'añ, ka'ap өөts ja tu'ugyi xmimajada'aky. ¹⁰Winjaa windsojk өөts ja jaa'y ja o'jkin xjadukpaatwa'añ sam ja Jesús yjajty. Nay ja'ayi өө kө'өm xpudөjkip jөts jade'en tyikni-gaxi'iky ku ja ya xemikөjxp yjujky'aty. ¹¹Pөn jaty өөts mөөt nbaduñ ja Jesús yja', nay ja'agөjxp өөts ja o'jkin jabom jabom x'ijxy xkөy, ja'agөjxp өөts ja xka'ixmach jөts jade'en tyiknigaxө'өkt ja yjujky'ajtin өөts nnikөjxp. ¹²Өy өөts ja o'jkin xumijapaatwan'ity xumijamajada'akwan'ity, ja xemikөjxpit jujky'ajtin meets ne'egi mbaajtip m'ejxip. ¹³Njanchja'wip өөts nayide'en ku yide'en wya'añ ja Salmos nөky: "Paty ө nnigajpxy ku njanchjawi." ¹⁴Nnija'wip өөts ku ja Dios Teety tyikjujkyjy ja Jesús, nayide'ents adөm ja mөөt xyikjujkyjy, jөts jam nnөjxint niduki'iyi ja' wyingujkp. ¹⁵Midi өө tö ngu'ayowi ja'agөjxp өөts idө'өн ja ngupiky jөts meets ja өy'ajtin xpaatt, mayts ja jaa'y Cristo kөjxp tpaattit ja Dios kyunuu'kxin ja Dios y'өy'ajtin jөts may nayide'en pөn ttukmөjawidip pөn ttukunuu'kxyjawidip ja Dios ja'agөjxp ku ja tkajxa'akti.

¹⁶Ja'agөjxp өөts idө'өн ngadawind-suuñ. Өy өөts ja nne'kx yjaga'ukmajadakni, mөwenip kajaajip өөts ja njanchja'win jabom jabom. ¹⁷Yө ya'it ayo'on waani yө ñaxkөjy, ka'ap yө jeky tyaa'ni; jөts yө' өy'ajtin xemikөjxp ne'egi xukpaajtimp ma ja Dios. ¹⁸Jabi ka'axi yik'ixa'ay midi ya naxwiiñ yik'ejxp, ja Dios y'өy'ajtin ne'egi yik'ix-aapy midi kagaxө'kp. Ja pikta'aky midi kaxө'kp myөөt'ajtpy ja' ja kudigө'öyин. Ja өy'ajtin midi kayik'ejxp ka'ap ja y'aats ja kyojpk ja kyudigөy.

5 Nnija'windip adөm ku ja nne'kx kyudigө'öyim midi kajajkp sam tu'uk ja töjk kyudigөy naxwiiñ, jap adөm ja Dios tö xadanibiktaajkindi tu'uk ja tsinaadyaajk tsajpjөtpy. Etp ja xemikөjxp, jabi kidi naxwii'ñit jaa'yipxi ja tö tyik'öyi. ²Janch jade'en idө'өн yjaty ku adөm nne'kx ja yjujky'ajtin tyiknaxy ya, ka'ap adөm n'өyja'wam, winjaa windsojk adөm nnөjkwala'añim ma ja tsinaadyaajk ja Dios tö xadanibiktaajka'am, ³ma adөm n'anmija'win yiknitanaa'yim. ⁴Yө ne'kx midi nmijujky'ajtyindip ya naxwiiñ ka'ap yө өy ti xuk'өyja'wam, jөts yiktsojpk ja tsinaadyaajk midi ja Dios tö xanibiktaajkindi, yjagayikwa'añ ja o'jkin. Yө naxwii'ñit tsinaa'yin adөm idө'өн njadayiktigatswa'añimp ja jemchinaa'yin. ⁵Ja Dios idө'өн kө'өm tö xanibiktaajkindi jөts tö xuktatөjkindi ja Espiritu Santo midi ejxpajt'ajtp ku adөm ja nyikmө'yindit midi ja yik'awijxpy.

⁶Jade'ents adөm idө'өн ndajotkujky'ajtint, jөts nnija'windip ku ya yө nne'kx nmijujky'ajtyindinim ka'ap adөm ja tsinaadyaajk nbaajtyindinim. Ka'anim adөm idө'өн ndyimyja'atyim ma dө'өн ja nwindson'ajtim jam. ⁷Janchja'wingөjxp adөm idө'өн nmөөt'ajtindit ja jөp'ejxin өy ja njaga'ijxyindi. ⁸Ka'ap ja o'jkin tigө'öyин

ndsø'jkandit. Jotkujk idø'on adøm njøp'ejxindit ja o'jkin ku wyinaty xpaat'ajtyindi jøts nnøjkxindit jap ma ja nwindson'ajtim møøt n'ejtint. ⁹ Paty adøm idø'on øy madsoo nwindso'jka'ant ja nwindson'ajtim wan ne'kxkøjxp wan anmija'wingøjxp. ¹⁰ Jabi kuwanixi ja Cristo tyiidyu'unt jøts jade'en nyikmø'øyindit midì xpaat'ajtindip nidu'uk nidu'uk põni sa wyinaty ja njujky'ajtin ya tø nyiknajxyindi.

**Ja kajpxy ja madya'aky midì
ñigajpxy sa jadigojk møøt
nnamyajyint ja Dios**

¹¹ Ja'agøjxp ku øø nnijawi sa ja nwindson'ajtim yikmøjawit yikunuu'kxyjawit y'øy'ajtingøjxp paty øøts ja jaa'y ndukja'gyukiwyaungixy ku øøts tiy janch ja kyajpxy ja y'ayuujk nnigajpxiyi. Ñija'wip ja Dios sa øøts ja njaa'y'aty, njøp'ijpxy øøts jøts meets nayide'en xja'gyukit. ¹² Ka'ap øø kø'øm nnay'agajpxyiyi, ja ja'gyukinxi meets idø'on ndukmøøt'atwampy jøts jotkuk mnayjawiyidit ku meets ngawindaayi. Jøts jade'en agujk jotkujk x'adsojimbettit ja jaa'y pøn y'anmija'win yjamøøt'ajtpy. ¹³ Pøni nugo øøts ndyimgyajpxy põni nugo øøts ndyimy'adi'ich, Dios ja tu'ugyi tnija'wip; põni øyts, põni tiyts, põni ka'px øø nnigajpxy ja yja', meets ja mda'øy'atp. ¹⁴ Ja Cristo chojkingøjxp pya'ayo'owingøjxp øøts idø'on ja ndunk ngamajstutu'uty jaa ku øøts ndyimyjanchjawi ku niduki'iyi tø xku'o'jkindi jøts ka' n'uknijuky'ajtna'ant ja pøky. ¹⁵ Paty ja Cristo tø xku'o'jkindi jøts pøn jujky'ajtip ka'ap ja kø'øm t'ukøjø'ømit'ajtni ja chinaa'yin, ja Cristo ja ñijuky'ajtnidip pøn ja ojts kyujukpyøkiyidi jadigojk. ¹⁶ Paty øøts jade'en nga'uk'abaxni põni sa nidu'uk nidu'uk ja chinaa'yin tyiknaxy; Cristo paat øøts y'ijty n'abexy midì øø nga'øyja'wip ja yja', ixyam ka'ap øøts ja'abi winmaa'ñ n'ukyik-

tuni. ¹⁷ Jade'ents idø'on, pøn ja Cristo møøt y'ity, jemyjaa'y ja'; ja tigøy winmaa'ñ midì y'ijty nmøøt'ajtyindip ka'ap ja y'uktuni, tum ja yjembyi dø'on tø nbabøjknandi. ¹⁸ Kyø'ømdunkjøøjp ja Dios Teety jade'en tyumpy Cristo køjxp jøts ja møøt nnamyajya'ant. Jøts øøts ja ndunk tø xmø'øy ku niduki'iyi ja jaa'y ja Dios møøt ñamyaa'ñiyi. ¹⁹ Yide'en idø'on nbiktaajkint, ja Cristo køjxp idø'on ja Dios Teety niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y møøt ñamyaa'wya'ñiyi. Ka'ap ja pøky tmøjpikta'aky. Jøts øøts xanipijky ya'atpi øy'ajtin. ²⁰ Paty meets xnijawit ku øøts ja Cristo xyikugajpxy'aty, sam idø'on ja Dios Teety kø'øm jeexyip meets mminuu'kxa'agyiyi. Paty øøts idø'on yide'en n'ane'emy ku meets idø'on ja Dios ja mdsojkin xmøøgyøxt. ²¹ Niti pøky idø'on ja Cristo tkamøøt'ajty xjats ja Dios Teety tyimñayide'en ja ttuun sam ja møj pøkyjaa'y yiktuñim, jøts nyikupøjkindit sam ja Dios Teety ttsøky ku ja Cristo møøt n'ejtint.

6 Jade'ents migu'uktøjk idø'on, niduki'iyi niwine'en adøm ndunk'ajtyindi ja Dios yja', n'amidøopy meets jøts kidi nugo ja Dios y'øy'ajtin xyikwindigøjyidi midì ja tø mduknijxyidi midì ja tø mduknijawiyidi. ² Jabi jade'enxi ja køøm wya'añ ñøkyijpxy: Ku ja xøøw ja jumøjt tpaajty nmadoow øts ja mji'iyin ja myajxin; jøts ku ja yiknitso'ok'ajtin tpaajty winets me nbudøjkiyi'ñ.

Ixyam idø'on ja mxøøw ja mjumøjt tø yja'tni jøts ja myiknitso'ok'ajtin tø tpatni.

³ Øy øøts idø'on ja ndsinaa'yin nyiknaxy jøts øøts jade'en ja ndunkjøøjp nipøn xkada'abaxt. ⁴ Jade'enxi øøts idø'on ne'egi nyiknigaxø'økwa'añ ku øøts ja Dios nmiduñ, tudā'aky øøts ngupiky'aty tuki'iyi ja ayo'on; ⁵ tø øø nyiktsumy nyikwøpy; tø øøts ja jaa'y namay xamuky, møk

øøts ja ndunk nyiknaxy kunim øøts ngø' ndeky kya'ukmajadakni; kawinaak tsuu øøts tø ngamaa'y tø ngal'ity, ayuu øøts kawinaak xøøw tø nyiknaxy. ⁶Njujky'ajtingøjxp øøts nyiknigaxi'iky ku øøts ja Dios nmiduñ. Jøts jade'en kyaxi'iky ku øøts ja Dios y'ixpøjkin ka'pxy nnija'wiyi jøts øøts nduda'akyjaa'y'aty. Tø øøts n'øyjaa'y'aty jøts tø øøts ja Espíritu Santo yja' nyiknigaxø'kmi jøts nayide'en øøts ja tsøjkin ja pa'ayo'owin øy pøngapøn tø nmø'øy. ⁷Ja tiy'ajtin ja janch'ajtin øøts tø nmøøt'aty, jøts ejtp øøts ja Dios ja myøk'ajtin xa'agø'duky xa'axajtuky. Ja ødyu'unin ja tiidyu'unin øøts tø nyiktuñ ku øøts ja Dios yja' tø nyikyø'øyi jøts ku øøts ja y'ayuujk nnitanaa'miyi. ⁸Juunjaty øø nyikajxa'aky jøts nay jaayi øøts nyikpagajpxy. Øy øøts jaayi n'ukyiknimadya'aky jøts nay jaayi øøts wenk n'ukyiknimadyaknimi. Ja øøts juunjaty nyiknøjmi ku øøts nugo ndaayi jøts nay jaayi wyangojmidi kuk øøts ja y'øybi tyiibi nnigajpxy. ⁹Juunjaty øøts ngayik'ejxkapy jøts nay jaayi øøts nyik'ejxkapi; ja øøts ja jaa'y juunjaty ja o'jkin kukpaatwa'añ, jajujky'ajtp øøts idø'on jade'en. Yikastigimøøpy øøts, ka'ap øø n'øøky. ¹⁰Øy øøts njamay njatajy, xondakp øø nnayjawiyi; ayooobi jaa'y øøts, ja øy'ajtints øøts nyajkpy; øy øøts niti njagamøødi, jade'en øø nnayjawiyi ejxindam øøts jeexyip tuki'iyi ndyimøøt'ajtkøjxni.

¹¹Meets migu'uktøjkti, tiy'ajtingøjxp meets tø ndamigajpxy; tuki'iyi meets ja ndsojkin ja nba'ayo'owin tø ndamay'aty. ¹²Øyimik idø'on wine'enin ngondukt nbøktukt øts ja ndsojkin øts ja nba'ayo'owin. Meets idø'on jade'en yjawi ne'egi mdumpy. ¹³Sam ja u'nkteety ja myajnk tmigajpxy nayide'en meets nmi-gajpxwami ku ja mdsojkin ku ja mba'ay-

o'owin niwine'en xka'ama'at'attit. Tundi nayide'en waani sam øts tø nnajtstuni.

Adøm nikøjxp ja Dios yjujky'ajtyim

¹⁴Kidi mjujky'ajtin xyiknaxti møøt pøn tkajanchja'widip ja Dios, jabi niju-unixi kyanamyayidit ja tiidyu'unin møøt ja tundigø'øyin, sam ja kudøø'kx'ajtin møøt ja kugoots'ajtin. ¹⁵¿Sudso dø'on ja Cristo yja' møøt ñamyayidit ja miku' yja'? ¿Uk sudso ja janchja'wibi jaa'y møøt ñamyigu'ukwa'aniiyit pøn midsep-wajniyip? ¹⁶Ka'ap ja yjujky'ajtin tyik-naxti tu'ugyi ja Dios Teety møøt ja dios midi kø'øm yiktsajstip, Ka'ap adøm njade'enindi jabi kø'ømxi Dios wyinaañ yide'en:

Pøni ma ja chøønidi jam øts ja nmøøtjujky'attit, jøts pøni midi ja ñøjkxtip ejtp øts ja njamyøøt'attit;

øts ja xdios'attip, jøts øts njaa'y ja'adi.

¹⁷Paty ja yide'en yjaakwaañ:

Nanky'abikyidi, kidi ja kya'øybi xyiktundi; jøts jade'en ngupøktit,

¹⁸øts meets xteety'atp, jøts øts meets n'u'nk'atp,

jade'en idø'on wya'añ ja Dios Teety.

7 Jade'ents meets migu'uktøjk idø'on xnijawidit ku ya'at øy'ajtin ja Dios tø tyiktañ. Ja'agøjxp adøm idø'on øy tsuj njujky'ajtin, ka'ap ja nne'kx ka'ap ja n'anmija'win nyik'ejtint pøky agujkp. Dios chø'jkingøjxp adøm idø'on ja Dios ndamiyojxint ja njujky'ajtin.

Sa ja Corinti jaa'y tyiktigatsti ja wyinmaa'ñ

²Jaja'gyukidik øts ndsojkin nba'ayo'owin! Jabi ka'axi meets niti windigø'øyin tø xkapaatti øøts køjxp. Nipøn øø ngawindaay'aty, nipøn øø ngana'ixy. ³Kidi meets ya'at xja'gyuki ku meets nugo nbøkñipiky,

jabi jade'enxi tɔ nwa'añ jawyeen ku meets ja ndsojkin ja nba'ayo'owin tɔ ndamiyɔxy, jade'en ja tpatni mɔɔt mee ñamyayi njujky'aty jɔts mɔɔt mee ñamyayi n'ookt. ⁴Njɔp'ijxy'ajtpy meets jɔts amuum mee ndajotkujk'aty. Øy øots idø'on n'ayo'ombaaty janch jotkujk ø nnayjawiyi.

⁵Ja'ayip øø nja'ljty ya Macedonia, ka'ap øøts ja poo'lxxin nmøøt'aty, øy øøts maḡama jaa'y xmidsepwa'añ jɔts øøts ja tsø'øgi nyikmajada'akwa'añ. ⁶Yikjotjim-bijtpy ja Dios ja yjaa'y, tɔts øøts ja xyikjotjimbity ku ja Tiro tɔ yja'aty. ⁷Kidi ja'ayip øø nugo ndyimdyajotkujk'ajtpy ku ja yam tɔ yja'aty, jabi ja'axi øø nayide'en ndajotkujk'ajtpy ku meets ja nekim nmimadya'akyiyi mjantyaxon-dajkip meets ja'. Jade'en øøts ja xamimadya'aky ku meets xjapaatwa'añ xja'e-jxwa'añ jɔts nayide'en tñigajpxmi ku meets xajotmay'øøky. Jotkujk øts idø'on nnayjawiyi ku meets xja'myech.

⁸Øy ja nøky tɔ mja'atsyikjotmaadyøkiyidi midi meets øjts ndaniguexy, ka' øts ja ixyam sa n'ukja'wiñi. Njanch'ayojiyii'ñimts øts idø'on ja jawyeen, ku øts n'ijxy ku øts nnijawi ku meets ja nøky yikxon ja jotmay tɔ mduktatøkiyidi tɔts idø'on ja jade'en y'ukjajtkøjy sa n'ukjatka'am.

⁹Jotkujk øts ixyam nnayjawiyi jɔts kidi ja'ajip øts ndajotkujk'ajtpy ku meets ja jotmay møk'ampy tɔ m'atspaadyiyi, jabi ja'axi ø ndajotkujk'ajtpy ku meets ja mdsinaa'yin tɔ xyiktigach sam idø'on pyaat'aty. Tøxi dø'on xmidanidi ja jotmay'øøgyi sa ja Dios ttsøky sa Dios tkupiky. Jɔts ku øøts ja nøky jade'en tɔ nguexy kidi ka'øy adøtspip øøts, kidi ayo'onip meets ja mdukpaatwajniyip.

¹⁰Ja ayo'on midi tuda'aky yikupøjkp sam ja Dios ttsøky'aty, yiktigachp ja tsinaa'yin ja' jɔts jade'en yikpaaty ja yiknitso'ok'ajtin. Pøn tkajanchja'widip ja Dios wenk ja tjawidi ja ayo'on jɔts ja

y'anmija'win tyikudigøydi. ¹¹Øy meets ja ngajpxy tɔ m'atsyikjotmaadyøkiyidi, tuda'aky meets ja tɔ xkupiky sam ja Dios ttsøky'aty. ¡Ejxtits inet ku ja mdsinaa'yin ne'egi tɔ tyigatsti! Tɔ meets ja ngajpxy ne'egi myikwinmaa'm-byaadyiyi jɔts jatyi tɔ xnigajpxti ti dø'on tɔ xundi; tɔ m'atsyikjotma'adyidi, tɔts nayide'en xtsaachjawidi. Winets meets jatyi xjadyimiyigajpxwa'añ jɔts nayide'en xiidyunwamidi pøni pøn idø'on tɔ mmidundigøydi. Ja' meets idø'on myiknigaxi'kpy ku meets tɔ mgatundigøy. ¹²Ja'agøjxp meets jade'en tɔ nnijayi ku meets ejtp nja'myech jɔts kidi ja'agøjxpip øts ja nøky tɔ nguexy ku øts ja'ayi ngajpxwejwa'añ pøn tɔ tyundigøy uk pøn tɔ yikmidundigøy. Pø ja'agøjpxpi mee nnijayi jɔts ja Dios xuknijawidit mabaat ja mba'ayo'owin myajada'akti ku øø xpa'ayøy. ¹³Paty øøts jotkujk nnayjawiyi.

Jawaani jotkujk øø nnayja'wiyi ku ja Tito ya tɔ yja'aty jɔts ku meets ja tɔ xpudøki jɔts ja jotkujk tyiknaxt. ¹⁴Ka'ap ø nugo tɔ nwindaayi ja Tito ku meets øy tɔ mjaa'y'aty samdam øts ja jawyeen ndamimadyaajky. Ka'ap øts ja n'ayuujk nugo tɔ xyikt-sø'ødyuñ, tiy ja tɔ pyidsimy. ¹⁵Jabi mdsojkipxi meets ja ne'egi ixyam jawaani møj ku meets ja tuki'iyi tɔ xpadunguixy pøni ti jam mda'ana'amiyidip, jɔts ku meets ja øy tuda'aky tɔ xwindsø'øgi. ¹⁶Ka' xnijawidi mabaat øts nxondaajkin yja'aty ku mee nnijawi ku adøm øy tsuj nnayja'gyukiyindi.

Ku ja Pablo pudøjkin t'amidøy jøts yiktatubøkidit ja ayoobi jaa'dyi

8 Ixyam meets migu'uktøjk nduknijawiwya'andi mabaat idø'on ja Dios y'øy'ajtin tɔ pyudøkiyidi ja Macedoniit janchja'wibidi. ²Øy ja sagasa tjamøjatti øyi myeeñ øyi

pyikta'aky yjaga'etti may, jotkujk ja tɔ tyakojti ja pudɔjkin jade'en samdam ja mɔj kumeeñ jaa'dyi. ³Tɔ ndyimy'ixy tɔ ndyimñijawi mabaat idɔ'ɔn tɔ tyakti ja pudɔjkin ɔy ja niti yjaga'uktaa'nxiniyidi. ⁴Mɔk ɔɔts ja tɔ x'amidɔy, tyimdyanuu'kxaktip idɔ'ɔn jɔts pyudɔjkin ja yikupɔktit midɔ yiktabudɔkiwyandip ja jaa'y midɔ nayide'en tjanchja'widip ja Dios. ⁵Jinaxy idɔ'ɔn ja ne'egi tɔ ttundi yam ɔts ja jade'en ngajɔp'ijxy'aty, jabi jawyeenxi ja Dios ñadyamiyojxiyidi jɔtsnim ɔɔts ja xpaduñ samdam idɔ'ɔn ja Dios ttanibiktaagi. ⁶Ja'agɔjxp ɔɔts idɔ'ɔn ja Tito ndaguwani jɔts pudɔjkin ja jam tjaakyikmukojt midɔ mee kɔ'ɔm mdsojkingɔjxp myakwampy midɔ ja jam tɔ t'ukyikmuktsoñ. ⁷Agajpxy mee mbidsimy ɔy yjadyimysudso'ambyi: mɔk meets ja ajot'ajtin xmɔɔdi mɔɔt ja winmaa'n sudso yikxon xyaktit ja Dios y'ixpɔjkin, jɔts mwijy meets, wa'ats xjatti wa'ats xnijawidi, jɔts mɔk mee xtsɔky mɔk mee xpa'ayɔy niwine'en ɔɔ nyam'aty. Patyxi ɔɔ nwa'añ ku meets agajpxy mbidsomit nayide'en ku ja pudɔjkin xyaktit.

⁸Ka' meets ya'at ndyimdyaguwani, ja' ɔɔts idɔ'ɔn nanky'ejxwajnip sa dɔ'ɔn ja Macedoniit jaa'y ja chojkindi pya'ay-owindi jɔts yiknijawit nayide'en jɔts ku meets ja mdsojkin ja mba'ayo'owin tyiyi yjanchi. ⁹Mnija'widipxi jɔts ku ja nwindson'ajtim Jesucristo ja y'ɔy'ajtin jadine'en tyikmajada'aky, jɔts mɔk ja tsojkin mɔk ja pa'ayo'owin tmɔɔt'aty ku ja mguwanjatiyidi ja'agɔjxp ku ja mdsojkyidi mba'ayoyidi, jabi jotkujkxi ja y'ijty tyiknaxy mɔɔt ja Dios Teety. Adɔmgɔjxp ñanky'ayodɔjkiyi jɔts ja ɔy'ajtin jade'en nbaajtint Cristo kɔjxp.

¹⁰Meets m'ɔy'ajtingɔjxp ɔts idɔ'ɔn yide'en nwa'añ ku meets junkti'jyip ja pudɔjkin xyikmuk'okwa'añ janch pe'tpy janch yiijy. ¹¹Nayide'ents idɔ'ɔn

ixyam xu'undit sam tɔ xyiktso'onda'akti. Tuki'iyi ja m'aaw ja mjoojt xpikta'aktit kunim ja xyik'abaadidit, pɔni mabaat nidu'uk nidu'uk myajada'akti. ¹²Jabi ka'axi ja Dios tuki'iyi t'amidooguixy, ja'axi ja y'ijxy mabaat idɔ'ɔn nidu'uk nidu'uk chojkingɔjxp tyaky.

¹³Ka'ap jade'en xja'gyukidit ku meets ja mmigu'uk nduku'ay-owidyɔkiwya'andi; ¹⁴jabi nixem niyamxi dɔ'ɔn tuknax nmɔɔt'ajtindit ja pikta'aky. Ixam meets xmɔɔt'aty midɔ yɔ ka'ejtixidip, ja'atp ja xɔɔw ja jumɔjt jɔts ku meets yɔ wyinaty mga'ejtximiyidi winets yɔ mmɔ'omyiyidit. Jɔts jade'en ñi'awich'att, ¹⁵sam ja Dios kyajpxy wya'añ: "Pɔn tyumɔɔt'ajtkijxy ka'ap ja tɔ wyinda'anxiyi; jɔts pɔnts waani tmɔɔt'ajtp, tuki'iyi ja tɔ tpatkixy."

Tito jɔts ja myigu'uktɔjkti

¹⁶Ja' ɔts Dios ndamɔja'wip ku meets ja Tito nayide'en mba'ayoyi sam ɔts. ¹⁷Tɔ ja tjanch'oyjawi ku meets ja ndanigaxwa'añ, tɔyim ja jeexyip ttuñ kɔ'ɔmmdsojkingɔjxp jabi mjanch'ejxwajnipxi meets ja'.

¹⁸Ixyamts ja Tito mɔɔt nguexy tu'uk adɔm nmigu'ukti midɔ ɔy yiknimadyakp ma jaty ja janchja'wibi jaa'y ñamyukyidi, jade'en ja yiknijawi ku ja ɔy tiy tñigajpxy ja nitsoojkin ayuujk pɔni ma jaty ja tɔ wyidity. ¹⁹Kɔ'omyi ja Macedoniit jaa'y tɔ twi'ejxti jɔts ɔɔts yɔ mɔɔt ndu'unt jɔts ɔɔts yɔ mɔɔt njaakyikmukojt ja pudɔjkin. Ja'agɔjxp ɔɔts yɔ'ɔbi tunk nduñ jɔts ja nwindson'ajtim jade'en yiktawindsɔ'ogit jɔts jade'en meets xyiknigaxɔ'ɔkt ja mdsojkin ja mba'ayo'owin. ²⁰Ja nabyagajpxi dɔ'ɔn kayiktsojkp ku ɔɔts ya'at pudɔjkin nyikmuky. ²¹Paty ɔɔts niti taay ngayiktuñ ɔy ɔɔts yɔ nminaxt Dios wyingujkp jɔts jaa'y wyindump.

²²Nayide'en øøts ixyam ndamigaxi jadu'uk adøm nmigu'uk midi ja Dios yja' øy tsuj pyaduujnip jøts ku meets ja nayide'en mdajotkujk'ajtniyi. ²³Ku pøn jam tyiknidøøwit ti dø'øn ja Tito tyumpy, jade'en x'adsojimbettit jøts ku øts yø nmigu'ugi, øts nmøøtumbi yø', øøts idø'øn ndumpy ja pudøjkin pøni pøn tsojpk ja Dios. Jøts pøni yiknidøø'jimydip ti yø tyundip yø jadu'ukpi migu'ukti, jade'en x'adsojimbettit ku ja janchja'wibitøjk yø tø kyexyidi jøts ku ja Cristo yø jade'en twindsø'øgidi. ²⁴Paty ø nwa'añ ku jam mbaadiyidit yikxon xuk'ejxtit xukni-jawidit sa meets ja tsojkin sa meets ja pa'ayo'owin xmøøt'aty jøts ñigaxø'økt jade'en jadits meets ndajotkujk'aty.

Ku ja Pablo tñigajpxy sudso ja pudøjkin yjaakmukt

9 Ka' pyaat'atyiyi ku meets ya'atpi winmaa'ñ jeexyip ndanijayi, ²jabi nnija'wiñipxi øts ku meets ja pudøjkin jatyi xyakøjy. Jotkujk øts idø'øn ja Macedoniit jaa'y nnimay'etti ku meets junkti'jyip ja pudøjkin xyakwani jøts jade'en namay ttunwamidi sa me tø xunjøpi. ³Ja'agøjxp øts ya'at migu'uktøjk ngaxti jøts mdukja'myatsidit ku ja pudøjkin xyik'awejxtit. Jøts øts jade'en ja n'ayuujk tyø'øt sam øts yø tø ndamimadya'akti jawyeen. ⁴Ja kuts jotmøn ja Macedoniit jaa'y nmøøtnøjkxt jøts ja jam m'atspaadidit yam meets jam wyinaty niti xka'awixy. Tsø'odyuñimts ja tya'ant ku wyinaty jade'en yjaty yam meets øy tø n'uknimadya'aky. ¿Jaa kidi meets ja tsø'ødyu'unin jawaani møj mbaadiyit? ⁵Yide'ents øts yjawi ne'egi ndanibiktaagi jawyeen ya'at jaa'y m'ats'ejxidit jøts jade'en mjaakpudøjkigyoyiidit jøts kya'pxt ja

pudøjkin midi meets tø xni'adsowi. Jøts jade'en wyinaty jam mgø'ømdsojkin xyiknigaxø'økti jøts ka' mwa'andit ku øøts nugo ndyimyajada'aky.

⁶Ejtp ya'at xja'myats'ettit: Pøn waani nepp, nayi waani ja tpiky ja pyikta'aky; jøts pøn may nepp, nayi may ja pyikta'aky ja wyimbijty. ⁷Kø'ømd-søky'ampy idø'øn ja pudøjkin xyaktit. Kidi adsep'amip ja xu'undit jabi tsojkipxi Dios ja' pøn xondaajkingøjxp tyajkp ja pyudøjkin. ⁸Maajyip ja Dios jøts tkaxt køx kida'ak ja kunuu'kxin jøts jade'en xmøøt'at'ettit pøni ti tsojkip, jøts nayide'en ja mmigu'uk xjaaktanipaattit tuki'iyi ja pudøjkin. ⁹Pø yide'enxi ja Dios kyajpxy wya'añ:

Pøn ttabajaa'ñaxp ja ayo'on, pyudøjkip ja ayoobi jaa'y ja', jøts ja y'øy-jaa'y'ajtk niwindem ja kyagugøxi.

¹⁰Abaadi ja Dios tyaky ja jujky'ajtin jøts adøm jade'en tuki'iyi nmøøt'ajtkøjxint jøts ja nmigu'uk nayide'en ja pudøjkin ndanipaajtint. ¹¹Jøts meets nayide'en køx kida'ak xmøøt'attit ja øy'ajtin jøts øy pøngapøn xmo'odit. Ja pudøjkin midi meets xanigaxip, ja Dios ja tyamøjawidip tyagunuu'kxjawidip ku ja wyinaty yiktanipaatti. ¹²Kidi ja'ayip adøm ja nugo ndabudøkiwya'añindip midi ja ka'ejtxidip, jabi ja'axi nayide'en yiktump jøts ja Dios ja tkajxak'ettit.

¹³Ja'agøjxp ja Dios ja ttamøjawidit ku meets tiy ka'pxy xmimadowdi ja Cristo y'øgyajpxy y'ømyadya'aky sam nayide'en ttamøjawidit ttagunuu'kxjawidit pøn jaty wyinaty paajtmiydip ja pudøjkin. ¹⁴Jøts meets ja nay jaayi mgugajpxajkmiyidit jabi tøxi meets ja Dios ja myøj'øy'ajtin wyinaty xyiknigaxø'økti. ¹⁵Janch møj ja Dios ku ja møj kunuu'kxin tø xmø'øyim! ¡Ka'ap aaw ayuujk yikpaaty sudso ja nnimadyajkin!

**Sa ja Pablo yikutuky ku ja
nwindson'ajtim tkudani**

10 Tyimgyø'om øts idø'on nnuu'kxa'aky nayide'en sam ja Cristo jeexyip kø'om ttuñ. Jade'en ja kajpxy yø'øy kuk meets nnijayi, tyimy'ap meets ja nøky ndanigaxi, jøts ka'ap øts nayide'en njaa'y'aty ku øts ja jaa'y møøt nnabyaadyi, ja tsø'øgik øts nyikmajadaky. ² Paty nwa'añ, ku mee wyinaty n'ats'ixy jøts ø xkayik'ambøktit ku øts ja jamyi n'uknibidø'knit pøn ja y'aaw ttakajpxtip ku øts ngø'ømwinmaa'n nyiktuñ sam øy pøn jaa'yin. Ka'ap ø pøn ndsø'øgi pøni jade'en ja ttsokti. ³ Janch tiy idø'on ku øts nbojkpitumbijaa'yi, ka'afts øts mibaat ja pøky x'ana'amt. Ja Diosxi øts ja yja' xuu'møy'ejtp. ⁴ Ja nmøk'ajtin øøts, ka'ap ja pøky agujkpy pyidsimy, Dios wyingujkp ja chøøn midi tyikudigøøpy pøn ja Jesucristo møøt kyanamyayi. ⁵ Jade'ents idø'on, nyikudigøøpy øøts ja katiibyí kajpxy midi nugo nankmyøjtøjkiyí ku ja Dios ja yja' tkananky'ejxwajniyi. Jawyeen øøts ja Cristo nduknijawi sa pønjabøn wyinmay jøts ja tu'ugyi ja yja' tpaduujnidit pøni yikutujkpy ja jade'en. ⁶ Ndiidyu'ump øøts pøn ka'pxy tkabadu'undip ya'atpi ana'amin ku meets wyinaty tø xpadunguixy jawyeen.

⁷ Ku mee x'ijxy ku ndsø'øgi ka' xnijawidi sam ndyimyjaa'y'aty. Pønjabøn wya'andi ku ja Cristo yja'atyidi, nayide'en idø'on tnijawidit ku øøts ja Cristo xja'ajtimi. ⁸ Wan meets jam winaagin mwa'añ ku øts ja nwindson'ajtim kyutujk nugo ndyimydamajada'aky, niti ngapøkyjawi jabi kø'ømxi ja nwindson'ajtim tyajky ja kyutujk jøts meets jade'en ja mjanchja'win myøjit, jøts ka'ap meets ja mgudigø'øyin n'ixajyi jade'engøjxp.

⁹ Kidi xja'gyukidi ku meets yø nøky nugo nda'adsø'øgiwya'añ. ¹⁰ Jade'en ja kajpxy yø'øy ku tyimy'ap ja n'ayuujk nguexy jøts ja jaayi kø'øm nga'uknitanaañi, ka'abik øts øy tsuj ja madyajkin nmøødi. ¹¹ Pøn idø'on yide'en ja ayuujk tyikyø'øpy nayide'en idø'on ja tnijawidit ku øøts nayide'en ndyimyjaa'y'att meets windump sam øøts n'ayuujk nguexy jagam.

¹² Ka'ap øø nnay'a'ejxiyi jøts øø kø'øm nnay'agajpxiyit sam jam muum wi-naagin ttundi. Ja kaja'gyukin ja yik-majadajktip ku ja nixem niyam kø'øm yjanch'uknay'agajpxyidi. ¹³ Nijuuni øøts ja kutujk ngayiktuñ midi øø ngamøøt'a-jtpy. Ja Dios øøts idø'on xuknija'wip mabaat idø'on ja tunkjøøjp yja'aty, jøts nay ja' øøts tø xuu'mø'øy kø'øm ku meets jam tø n'atsnija'aty Corinto. ¹⁴ Ku øø nwa'añ ku øøts ja kutujk nmøøt'aty jøts meets n'ana'amt, ka'ap øøts ngø'øm ja' nyiktuñ, pø jade'en ja jeexyip yjaty kuk øøts jam jawyeen jeexyip tø nga'at-s'øch. Jabi meetsxi jawyeen ndanija'jt ja øgyajxpxy ja ømyadya'aky sa ja Cristo y'øy'ajtin xukpaajtint. ¹⁵ Ka'ap øø nd-søky jøts øøts nugo nnadya'agajpxit ja wenk jaa'y tyunk ja kajpxwejin midi tø myikmo'odi. N'awixy'ajtpy øøts ku meets ja mjanchja'win winjaa windsojk myøjit myayit mabaat idø'on pyaat'atyí jøts mabaat øøts nayide'en nmajada'aky ku øøts jam ndu'unt ma meets jam. ¹⁶ Xjats øøts jade'en ngajpxwa'kxt ja nit-soojkin ayuujk abiky'et abikyajp meets mjixkø'øm, jøts nijuuni øøts nganadya'agajpxit ja wenk jaa'y y'ixpøjkin.

¹⁷ Pøni jaa pøn ñay'agajpxwa'añi kø'øm, ka'ap jade'en pyaat'atyíyi, ja Dios idø'on ja y'øy'ajtin ja ne'egi ja'ayi y'agajpxip. ¹⁸ Ka'ap y'øbyidsimy ja jaa'y pøn kø'øm nay'agajpxiyí, ja'ats ne'egi øbyidsømp pøn ja nwindson'ajtim t'øyja'wip jøts ja t'agajpxy.

**Pablo jøts pøn ñadyijyi
nañikajpxidip Jesús kyudanaabyi**

11 Meets migu'uktøjkti, wan meets mwā'ant ku nugo mo'tpin nmadya'aky, ja'gyuki meets waani wan øts ngajpxy t'ukyknaxy midu n'am njotp nmøøt'ajtpy. ² Øy mee n'ama'at'aty ja Dios øts idø'on jade'en kø'øm xyik'adøtsp; jabi tøxi ja Cristo yja' tu'ugyi ndukpabøjkidi jøts ku meets ja ndawinguwawiwya'añ. Wa'ats meets jam nyiknøjkwā'añ, sam pøn ja pøky tkidyimy'ijxy'ajtipnim. ³ Jade'en sam ja Eva ja tsaā'n wyindaayiyøø, wan meets yjawī nayide'en myikwindaa'yatwa'añ jøts mwinmaa'n tyigatstid jøts jade'en mga'uknadyamiyojxniyidit ja Cristo. ⁴ Jam pøn ja Cristo y'ixpøjkin wenk tñigajpxip, ka'ap nayide'en sam øøts nnigajpxy; jøts meets ja Espíritu Santo yja' nayide'en wenk xnija'wiyi, tigach meets ja yiknitsokpi ayuujk xnijawidi, ka'ap nayide'en sam øø nnigajpxy. ⁵ Pøn jade'en myikwinmaa'nmya'jtidip ka'ap øts ja mabaat xyik'amutskidi øy ja nugo ñadyijyi yjanañikajpxyidi ja Jesús myøjkudanaabyi. ⁶ Øy øts n'aaw n'ayuujk øy tsuj ngamøøt'aty, ka'ap øts nwinmaa'n ñayide'eni. Tø øøts yø nyiknigaxø'kni ku meets o tigati tøndabudøki.

⁷ ¿Tø øts idø'on ndundigøy ndejint ku meets jadi'iñi tøndukmadøy ja nitsoojkin ayuujk ku ni tu'uk centabi tøndanibiky, jøts øts jade'en ayo'ijxyim njaty nugo ku mee xpiky ja øy'ajtin? ⁸ Wenkpi janchja'wibitøjk øts ja myeeñ tøndupøjkidi ku meets janch ndukni-jawiwya'añ ja øy'ajtin. ⁹ Jøts ku øts jam n'uknajxy mā meets jam, ka'ap øts jam ojtspøn nyik'ayøy pøni ti jaty ø xka'e-jtxip; jabi ja nmigu'ukxi øts ojtspøxujnidi ja may'ajt pøn tso'ondip jam Macedonia. Jade'ents mee ka' nyikjotkixy, jøts ka'ayim meets nugo nyikjotkøxwā'añ,

jade'eñim ø nyiknaxt sayim ø nyiknaxy. ¹⁰ Nayide'en sam øts ja Cristo tyiy'ajtin njanchja'wiyi nayide'en ø njawi ku meets nnøjmi, ku jam Acayi y'etjotp ni tu'uk ja jaa'y jam, pøn ø xuk'ixmatsp ja'abi xondaajkin ku øts Dios yja' nni-gajpxiyi. ¹¹ ¿Jadits øts n'ayuujk jade'en nyikwā'añ? ¿Ja'agøjxp idø'on ndejint ku meets nga'uktsojki? Wa'ats ja Dios tñi-jawī mabaat øts ndsojkin yja'aty meets køjxp.

¹² Jade'eñim øts yø ndunk nyikyø'øy'ett jøts ja kyamøj'attit pøn ñadyijyi nañikajpxidip ku ja nayide'en tyumidi sam øøts. ¹³ Yø'øbi jaa'dyi nugo yø tyaa'y'atti ku ja Cristo tkudanidi. ¹⁴ Ka'ap yø kumaap nja'wa'ant, jabi kø'ømbaatxi ja miku'windsøn Satanás ñanky'ijxyiyi ejximdam ja Dios y'ankilis kunuu'kxy. ¹⁵ Paty nayide'en yø tyumbi ñanky'ejxmiyi samdam ja øybi tumbi jaa'y. Ja chinaa'yin ja yiktatiidyu'undip jade'en sam ja pyaat'atyidi.

**Sa ja Pablo y'ayo'ombaaty
ku ja Jesús tkudani**

¹⁶ Ixyam mee nnimaagyojmi jøts kidi nugo mwinmaydi jøts ku nmø'øty. Pøni jade'ents xja'gyukidi, wants øts jade'en tmadya'aky jøts øts nadyijyi namyikajxibim nnayjawiyit. ¹⁷ Kidi mee mwā'añ ku øts ja nwindson'ajtim jade'en xyikmadya'aky, jabi nugo mo'tpxi øts idø'on, ku njanch'uknay'agajpxiyi. ¹⁸ Jaaxi jaa'y pøn nadyamikajxidip ja ñaxwii'ñit tsinaa'yin, wants ø nayide'en nduknamyikajxmiyi. ¹⁹ Jabi møj ja'gyukipxi meets mjaa'y'aty, patyts meets sa xkatijy pøn mo'tpa'an madyakp. ²⁰ Ja' mee ne'egi m'øyja'wip pøn jiyujkin myiktuujnidip, pøn mwindaay'ajtidip, pøn mnijuu'yniyidip, pøn mdekpya'an'ajtidip. Mgupiky'ajttip ja' øy sagasa myiktunidit. ²¹ ¿Øy øts ixyam nnabyøkyjawiyi ku øts jade'en

tø ngajaa'y'aty kudam meets yø' ne'egi jade'en x'øyjawi!

Pøni jaa pøn ap tyimñayjawi, xmaapy øts ja', øy øts nayide'en njaa'y'att. ²²¿Ja hebreo ayuujk nadya'agajpxidip? Nnija'wip øts ja nayide'en. ¿Israelit jaa'y ja'adi? Nayide'en øts. ¿Y'apteety'amøj'ajttip ja Abraham ja'? Nayide'en øts ja n'apteety'amøj'ajtmi. ²³¿Jade'en ja wya'andi ku Cristo tmidundi? Jawaani øy øts ja ne'egi nmiduñ, øy øts jade'en ja tsojkin njagamøø'taty jøts ø nnay'agajpxit køøm. Jawaani møk øts ndunk ne'egi tø nyiknigaxi'iky yam yja' ja ka' ne'egi ñigaxøøkti. Tø øts ngu'ayo'ombaadi ja ndunkjøj, ne'egi ka'ap ja'adi. Ne'egi jawaani may ojk øts idø'on ja tø nyiktagudsumi, jøts kawinaak ojk øts ja o'jkin tø n'ixy jaayi wingon xwindani. ²⁴Magoxk ojk øts ja ayo'on tø ngupiky midi øts nmigugajp israelit jaa'y tø xmø'øy sam ja kyutujk wya'andi ku ee'pxmajk taxujk ojk nyikwøpy. ²⁵Tigøøk ojk ø tø nyikipwyøpy, jøts tu'uk ojk tø nyiktsaaga'ach. Tigøøk ojk øts ja nbarki tø myejy'okida'aky. Tu'uk ja xøøw tu'uk ja koots nyiknajxy jam mejkyujk'am, ja kipy pyidasi, ja puu' pyidasi øts iiy xjaakyiknøøwinganamp. ²⁶Jagambaat øts kawinaak ojk tø nwidity jøts jam muum ja møj nøgom xyikjøø'twa'añ, jøts ja jaa'y muum xwimaatswami. Ngø'øm migugajp paat øts xni'adani xuu'adani sam nayide'en y'adøtsmidi ja wenkajp jaa'dyi. Nbatpy ø nayide'en ja ayo'on møj kajpjotp samdam abak etjotp uk jam mejyjotp. Nayide'en øts ja xka'ødyumidi pøn ñadyijyi Jesucristo janchja'wibidi nañikajpxidip. ²⁷Tø nduñ mabaat øts ja ngø' ja ndeky myajada'aky, øy øts ayo'on ja xadukpaaty; kawinaak ojk ø ngamaa'y nga'ity; ayuu adøøtsi tø nyiknaxy

kawinaak ojk; tø ndanaxy ja tep ja xux, ni ja nwet ni ja nnaamy tka'ukpatni.

²⁸Øy øts idø'on jade'en ya'atpi ay-o'on njapaaty uk midi jatyts njayiknaxpy, møjip mayip øts ja njotmay ku øts ja njotmay'ati jabom jabom pøn jaty tjanchja'widip ja nwindson'ajtim. ²⁹Pøni jaa pøn ja yjanchja'win kamøj, janch pamaa'yin ø nnayjawi. Pøni jaa pøn wenkpi winmaa'ñ tpanøjknidip, møk øts ja n'ayooji, møk øts ja ngud-sø'ødyuni jøts øts ja nugo njantya'am-biky. ³⁰Pøni janchpaat'ajtipts idø'on ja nay'agajpxi ja ngamøk'ajtints ø ne'egi nadya'agajpxip. ³¹Ja Dios Teety midi ja nwindson'ajtim Jesucristo tyety'a-jtpy midi paat'ajtiyip xemikøjpx yikmø-jawit yikunuu'kxyjawit, wa'ats ja tnijawi ku øts ejtp ja tyiibi ja yjanchpi nni-gajpxy. ³²Jøts ku øts nnajxy jam Damasco kajpjotp, jam dø'on tu'uk ja windson midi tmidump ja yjadu'ukpi møj windson Aretas, ja Damaskit windsønts idø'on ojts t'ane'emy ja tyumbitøjk jøts ja tyimyik'adujkøxtit ja tuu' ma jaty ja kajp yiknidøki jøts øts ja xmatstit jøts ø ndyimyiktsu'umt. ³³Ti mats ja Dios xuk'ixmajtsint, jabi jamxi nguejky, ma ja møj pøch jam, midi ja kajp nawide-jtip. Øts nmigu'uk xkatstiidyøø mutsk ventani agø'øm kachjotpy. Jade'en øts idø'on ja xkapøktøø.

Sa ja nwindson'ajtim tñanky'ijxyiyi ja yja' Pablo kyumaa'yjotpy

12 Nnija'wip øts ku niwine'en kyajami ku nnay'agajpxa'ant kø'øm. Meets ukja'gyuki, kuwani øts idø'on nnigajpxt sudso nwindson'ajtim ja yja' tø tñanky'ijxyiyi ku ø kø'øm nnay'ijxyiyi kumaa'yjotpy. ²⁻³Ndy-imy'ijxy'ajtpy tam øts tu'uk ja jaa'y midi tjanchja'wip ja nwindson'ajtim Jesucristo midik myakmajkts jumøjtjip ojts yikwaanijkxy jap tsajpjotpy. Pø sudso idø'on ja yikwaanijkxy, pø møøt

ñe'kx uk nugo y'anmija'wints idø'on ja nõjxpx Dios tu'ugyi tyimy'uknija'wip. Ja'ayi ø nnija'wip ⁴ku ojts yikwaanijkyx jap tsajpøtpty ma ojts tmadøy ja kajpxy ja madya'aky midi ka' pøn nugo ñiyiktukmadøy. ⁵Ti kanadyamiguexyim idø'on ja yjawi ku øts jade'en sam ja jaa'y, ka'ats øts nnamyikexyiyi pø wanimts øts ja ngamøk'ajtin nnadyamikexyiyi. ⁶Øyimts øts kø'øm njanchjanañigajpxwa'añiyi, pø ka'axi ja ñugo kajpxyi, pø tiy'ajtinxi øts wyinaty nnigajpxpy; ka'ats øts jade'en nduñ jøts kidi pøn nugo wyinmay jøts ku øts ngamaabyi jøts ku øts ka' njade'eni sam pøn yamts øts idø'on ja jade'en ngatuñ sam ja wyinmaydi.

⁷Kawinmaañixi dø'on ja chuji midi øts ja nwindson'ajtim xuk'ejx ngumaa'yjøtpty; jøts øts ja nganadyamikaxiyit, winets nja'wigyejky adsu'jky nikøjxp yjajkejky samdam ja kujp xkuu'mint. Ja miku'windson Satanás ja tyunkjøøjp jade'en ñanky'ejxip. ⁸Tigøøk ojk øts ja nwindson'ajtim ojts njanch'amidøy jøts tyiknaxt ja jajin ja tøø'yin; ⁹jøts øts ja nwindson'ajtim yide'en ja'ayi x'adsøy: "Ja ndsojkin ja nba'ayo'owin mets ja'ayi mbudøkiyip; jabi jade'enxi øts nmøk'ajtin ne'legi ñigaxi'iky ku nbudøki pøn ja kyø'øm møk'ajtin ka'ejtxip." Jade'en ja wya'añ. Patyxi øts ja ngamøk'ajtin ndajotkujk'aty, jøts jade'en ja Cristo yja' kyaxø'økt. ¹⁰N'øyja'wip øts ja kamajadajkin, n'øyja'wip øts ku nyikjemnøjmi nyiktenøjmi uk ku tigati xka'ejtxi, uk ku øts Cristo køjxp nyikmi'ambiky ngu'ayo'ombaadi. Ku nnayjawiyyi nmøk'ajtin kya'ity jats idø'on nwindson'ajtim ja myøk'ajtin tyik'awa'añ jøts øts ja xuk'ajot'aty.

Ku ja Pablo tpamay tpadajy ja Corintiit janchja'wibidi

¹¹Janch mo'tpin ø tø nmadya'aky ku kø'øm tø nnay'agajpxyiyi, kø'øm meets tø xyikjaty jabi meetsxik idø'on jeexyip øy tø xnimadya'aky jøts øts jade'en jeexyip kø'øm tø nganay'agajpxyiyi. ¿Tyimyabaat ja ndejint yja'atti ja wyejin ja kyajin pøn ñadyiyi myøjkudanaabyi'ajtpy ja nwindson'ajtim? Øy øts idø'on mabaat nguidyimyjaty ka'ap øts ja mibaat xwinaxtit. ¹²Ku øts ja ndunk tø nyikyø'øy ma meets jam ejtp øts nnanky'ijxyiyi ku øts idø'on ndyimgyudanaabyi'aty ja nwindson'ajtim. Ejxpajtingøjxp milagrikøjxp øts idø'on ja n'ødyunk tø x'ejxidi tø xnija'wiyidi. ¹³Pøni mwandipts ku meets ka' tuknax myik'ødyuñ sa øts ja jadu'ukpi n'ødyundi ma jaty ø nwidity ma jaty ø nbaatti n'ejxti ja jadu'ukpi janchja'wibidi, janch idø'on mw'a'andi. Xmøøyimdsik meets jam ja kaaky ja maadaajk kuk øts jam n'ats'øjch. ¡Maa'kxti, kidi xka'øyjawidi ku øts yide'en nw'a'añ!

¹⁴Íxym nnay'a'ejxyi nnay'abaadiyi ja' ku meets myidigøøk ojk n'ats'e-jxwa'añ. Ka'ap meets jam nugo n'atsyik'adujktiwy'a'añ. Jabi ka'axi meets ja mbikta'aky n'ixaajyi, meetsxi dø'on ja m'øy'ajtin ja'ayi n'ixaajyip. Yikni-ja'wipxi ku ja u'nkteety t'ixa'adi ja meen ja jingaap midi ja y'u'nk ñidsina'adyip jøts ka'ap ja y'u'nk ne'legi ja tyety ja yjujky'ajtin tjotmay'attit. ¹⁵Xondaajkin ø nbaatp ku mee ndamiyoxkøxt ja n'aaw ja njoojt mjanchja'wingøjxp; øy meets yjawi xjagatsøky samdam meets ndsøky.

¹⁶Øy winaagin tjaja'gyukidi ku meets jam nugo ngayik'adujkti, jade'en ja wya'andi ku mee nugo tø nwin'iiñ. ¹⁷¿Tø meets ndejint ndawindaay'aty

ja nmigu'uk pøn jaty meets jam tō ndaniguexy? ¹⁸Kø'øm øts ja Tito n'ane'emy jøts m'ats'ejxidit jøts øts ndamigajxiyi'ñ jadu'uk adøm nmigu'uk. ¿Tits, mwindaay'ajtidit ja Tito? ¿Ti ka' x'ejxti ku øøts tu'ugyi nwinmaa'ñ nyikyø'y jøts tum jade'en øøts n'øyjaa'y'aty?

¹⁹Wan meets jade'en mwinmay ku øø nugo nnagyubøkiyi. Ka'ap yjade'eni. Wa'ats ja Dios tñijawi ku øøts Cristo køjxp ja ndunk tō nyikyø'y, jøts meets jade'en ja mjanchja'win myøjit. ²⁰Ku øts jam wyinaty n'ats'øch jade'en ø njøpjawi ku meets yjawi øy ngapaatt samdam øts ja ndsojkin njadyimjamøø'taty. Jøts mee nayide'en xka'øyja'wyimit ja njaa'y'ajtin samdam meets xjadyimyjatsøky'aty, ku meets xka'øyjawit ja kajpxwejin midi wyinaty nyajkpy. Jabi jade'enxi nnaajtsjawi ku meets wyinaty mga'uknamyaa'niyidi nixem niyam, jøts xyikmøjtøjkiñidi ja windii'ñ'ajtk, ja aki, ja tami'ama'at'ajtk, ja nabyagajpxi, sam nayide'en ja namyikajxan jøts nixem niyam mga'uknamyimado'oniyidi. ²¹Wan øts ja Dios yjawi nmidsø'ødyu'unt ku meets jade'en mjaa'y'ajtni. Wan meets ngujiyt nguyaaxit ku meets wyinaty ne'egi tō xpadøjkiñi ja mga'øchinaa'yin midi ixymbaat mgamajtstu'utwandip. Tum ja axøø'kpi tum ja yigaappi m'amp mjotp mmimajadajkidip.

**Xjats ja nøky y'abaadi
jøts ja kajpxwejin ja
kajpxpoo'kxin y'ukyikyajkni**

13 Ixym mee myidigøøk ojk n'ats'ejxwa'añ, jøts ku øts ja tundigø'øyin jam nyiktiidyøkit pøni pøn jam nugo tyimdyunk'ajtnidip ja pøkyunk, tsokip ja a'ejxnajxpi namajtsk uk nidigøøk pøn ja wa'ats tñimadyakøxtip sa y'ejxi tyiyi. ²Ku myimajtsk ojk n'ats'øjch n'ana'amdi

øts ja' pøn jam yjawi wyinaty pøky agujkpy tyimchinaañidip. Xyamts nwa'añ ku nnøjkxt jadigojk ku nayide'en nbatkojmidit nay ja' pøn ø tō n'ana'amdi, niwine'en øts ja ayø'ejxin ngamøø'tatt. Pøni jamidits pøn ja chinaa'yin tyik'ejtnidip pøky agujkpy nayide'en ja pyaat'atyidi jøts tiidyu'unin tyagida'agidit. ³Jade'ents meets idø'øn xajotkujk'att ku øts ja Cristo xyikmadya'aky jøts meets jade'en mgawa'ant ku ja' kyajotmøjki; jabi ñanky'ejxipts ja myøk'ajtin ma meets jam. ⁴Ja kyamøk'ajtin kyu'o'jki kruskøjxp, xemikøjxpts ixym yjuky'aty Dios Teety myøk'ajtingøjxp. Nayide'en adøm idø'øn ja kajotmøk'ajtin njagyeypyim sam ja yjajty. Ku ja xemikøjxp nmøøtjuky'ajtnit ja nwindson'ajtim jade'ents ja Dios Teety tyaky ja møk'ajtin midi meets ndabudøjkip.

⁵Yikxon meets kø'øm nabyawinmayi, ¿mjanchpadundip idø'øn ja mjanchja'windi? ¿Ja ka' xja'myatsti ku ja Cristo xmøø'tatti? Uk nugo meets idø'øn mnañikajpxyiyi Cristo janchja'wibi. ⁶Jade'ents øø nwa'añ jøts meets xnijawit ku mee ka' nugo nwindaa'yi ku øøts ja Cristo yja' nbaduujni. ⁷N'amidøøpy øøts ja Dios jøts meets øy mjaa'y'att. Kidi ja'agøjxpip jøts øøts jade'en ja n'ana'amin myøjtøkit. Ja m'øy'ajtinxi øøts ja'ayi n'ixaapy. Padun meets ja', øy øøts agajpxy njagabidsimy. ⁸Ka'ap øøts ja møk'ajtin nmøø'taty jøts øøts nwindson'ajtim ja tyiy'ajtin ngajpxwe'jtit, ja' øøts ndunkjøøjp'ajtpy jøts ja yiknigajpxt tiy ka'pxy. ⁹Ndaxonda'akp øøts ku meets ja møk'ajtin xmøø'tatt øy øts ja ngutujk njagayiktuñ. Ejtp øøts ja Dios n'amidoo'ett jøts meets ja mjanchja'win jøts meets ja mjujky'ajtin yikxon y'øyit yikxon tyuda'akt. ¹⁰Namga'anim ø ndsøøñ ku meets ya'at nøky ndanigaxi

jøts ku meets wyinaty n'ats'ixy ka'ap xjawidit møk ja tiidyu'unin midi ø tø xaguwani ja nwindson'ajtim. Ja'agøjxp øts ja kutujk tø xmø'øy jøts meets ja mjanchja'win myøjit jøts kidi ja'agøjxpip øts ja nmøødi jøts meets ja kudigø'øyin xpaatti.

¹¹ Meets migu'uktøjkti, øy meets. Yikxon meets ndamidsøky xyiknaxtit ja mdsinaa'yin, ixā'adi ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin, nankyjotkujk'atidi nixem niyam, yikxon mnamyigu'ukwa'anidit yikxon mnamyayidit, jøts jotkujk x'ejxtit. Winets meets ja Dios xemikøjxp

mmøøt'etidit midi tyajkp ja jotkujk'ajtin midi tyajkp ja tsojkin ja pa'ayo'owin. ¹² Nagyajxpoo'kxidi nixem niyam sadam ja Dios ttsøk'aty. ¹³ Niduki'iyi ja janchja'wibidi midi øøts ixyam møøt, nayide'en ja tkaxmidi ja kyajxpoo'kxin.

¹⁴ Paatti kupøkti ja nwindson'ajtim Jesucristo kyunuu'kxin, nayide'en ja Dios Teety chojkin ja pya'ayo'owin jøts nayide'en ja Espíritu Santo nima mgamajtstu'udidit. Tiigyajpxy idø'on, jade'en idø'on yjatt.

JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA GALACHT JAA'Y

**Ku ja Pablo tnijayi pøn
tjanchja'widip ja nwindson'ajtim
Jesucristo yja' jam Galacia**

1 Øts idø'on Pablo'ajtp, nwindson'ajtim ngudanaapy, nipøn jaa'y ø tø xkakexy, ja Jesucristoxi ø kø'øm tø xpikta'aky møøt ja Dios Teety pøn ja nwindson'ajtim kø'øm tø yikjujkyikyiyi jap oo'kpi y'agujkpy. ²Ixyamts øts møøt niduki'iyi ja nmigu'uk janchja'wibitøjkti, meets ndanijayi ya'at nøky ma jaty xpadumidi ja nwindson'ajtim yja' jam Galacia etjotp. ³Paat meets ja øy'ajtin ja kunuu'lxin midi ja Dios Teety yajkpy møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo, ⁴pøn nagyiyajkiyøø jøts adøm nbøky ja xku'o'jkandi jøts kidi ja axøøkpi tsinaa'yin mibaat xmimadaajkyindi midi yikpatp ya naxwiiñ, tøxi ja Dios Teety jade'en kø'øm ttanibiktaagi. ⁵Tu'ugyi ja Dios myøj'ajtin ndamiguy'ejxint xemikøjxp! Jade'ents idø'on ja yjatt.

**Ka'ap ja jadu'uk abiky midi
tnigajxpx ja yiknitsoojkin**

⁶Tyimñigyumaap ø nnayjawiyyi ku meets pojin xmajstutkojmi ja Dios, pøn meets kø'øm tø mwaamiñidi tø mwaadsøyidi ku ja Cristo xpa'ayonajxyindi, jøts meets ja janchpi nitsoojkin xijy xpabiky, ja wenkpidam ja'. ⁷Ka'ap idø'on ja wenkpi nitsoojkin ya jadu'uk y'lity. Yide'en idø'on yjaty, jaa dø'on jaa'y pøn meets nugo mjanchjaa'midip, ja Cristoxi dø'on ja ñitsoojkin yjayiktigatswandip. ⁸Tøxi meets tu'ugyi ndukmadø ja janchja'win, kuts wyinaty pøn nidu'ugin tyiktigatswa'añ midi øøts jawyeen tø n'uknigajpxy,

møkts idø'on ja Dios tya'ambøkit, jøts møj ayø'on tyukpaadit wan tjapøni ku ttu'undit jade'en, o njadyimyja'øtsi uk yjadyimdioskugajpxy'ajtpi, ku wyinaty ja wenkpi janchja'win tpikta'akwamidi sam muum ixyam yjawi ttunwa'andi. ⁹Ixyam meets ndukja'myatskojmidi: Pøni jaa pøn ja wenkpi ixpøjkin mdawindaayiwyañnidip, paat'ajtiyip ja' ñigida'agiyit ja Dios myøj'ayo'on.

¹⁰Ti øts idø'on jade'en xijy xyikwamp ku øts idø'on jade'en nwa'añ. ¿Ja' øts idø'on xijy ndsøjkpy jøts øts ja jaa'y kuwani xtyimgyupøkt jøts øts ja kuwani xtyimdyakajxa'aktit uk kuwani øy nayide'en xtyimgyupøkt ja Dios? Pø ka'axi, ku øts ja jeexyip ja'ayi nugo nda'ødyøki ya naxwiiñit jaa'y wyingujky, ka'ats øts ja Cristo jeexyip x'uktumbi'ajtni pø ja'axi ø tu'ugyi tø nnadyamiyøxyiyi.

**Sudso ja Pablo tyøjkiyyi'ñ kudanaabyi
jøts ja tkudanit ja nwindson'ajtim**

¹¹Nijawi meets ya'at, migu'uktøjkti, ku yø nitsø'ok'ajtin midi ø nnigajpxy, ka'ap jaa'y yø twinmaa'ñi. ¹²Kø'øm øts idø'on ja Jesucristo yø tø xuknijawi. Kidi mee mwa'añ ku øts yø øy pøngapøn jaa'y tø xuk'ixpiky.

¹³Tø meets idø'on ja kajpxy ja madya'aky xnijawidi sa øts y'ijty njaa'y'aty ku øts ja chinaa'yin nbaduujnidi ja israelitøjkti. Mnija'wip meetsmi sa øts idø'on y'ijty awa'an'ampy njemduñ ndeduñ pøn ja Dios tjanchja'widip jøts ø nyikudigøøwya'andi. ¹⁴Øts idø'on y'ijty ja israelit jaa'y chinaa'yin jawaani ka'pxy nbadumpy nika'ap øts ja nmiyaaktøjk ni tu'uk pøn jade'en kyamajada'aky sam øts. Jabi ja'ats øts idø'on y'ijty n'amip njootpip ja møjaa'dyøjk chinaa'yin. ¹⁵Tigajts øts ndsinaa'yin. Ka'anim øts wyinaty ya naxwiiñ ngaxi'iky

ku óts ja Dios wyinajty tó xwi'ejxni xwígoni, pya'ayo'owingójxp óts idó'on tó xwaadsóy. Ku ja xóow ja jumójt tpaajty sam ttanibiktaajkiyi'n, ¹⁶ xjats óts idó'on xuk'ijxy xuknijawiyi'n ja y'U'nk, jóts ngajpxyó'oyit ja nitsoojkin madya'aky má pón kya'israelitjaa'yidi, pón tkanija'widipnim ja nwindson'ajtim Jesucristo. Kuts idó'on ya'at jade'en yjajty, nipón óts idó'on nga'ats'ixy nga'ats'amidóy, ¹⁷ ni nganijxy óts jam Jerusalén má jam pón ja kudanaa'yin jawyeen tpadójkidyó. Tiy óts idó'on ne'egi ndyimnójkxkóy jam Arabia etjotp, jamts ó nwindbijty jóts ó nja'jty jam Damasco.

¹⁸ Kyidigóok jumójtnim ó nniikxy jam Jerusalén; winets óts ja Pedro ojts nmin-abyaadyiyi jade'en'ampyts óts ja n'ijxy'aty, makmojkx xóow óts ja jam nmóotsinaay. ¹⁹ Ni tu'uk óts ja nga'e-jxtóo jadu'ukpi kudanaabyidi, ja Jacobo óts ja'ayi nbaajt, ja nwindson'ajtim y'uch myigu'uk. ²⁰ Y'ijxpy nija'wip ja Dios ku ya'at tyiyi yjanchi midi meets ndanija'ayip. Ka'ap ó nugo ndaabyaaty.

²¹ Kuts idó'om jade'en y'uknajxy, jamts ó ndsóó'n jóts ó nniikxy jam Siria etjotp jóts jam Cilicia nayide'en.

²² Ka'ap óts y'ijty x'ijxyidi adóm nmigu'uktójkti midi tjanchja'wimiyidip ja Cristo jam Judeit etjotp. ²³ Ja'ayi dó'on ja y'ijty tmadowdi ja kajpxy, ku ñomidi: "Ja' pón y'ijty tkamaa'kxp ja janchja'wibitójkti ja Cristo yjaa'y, ja' ixyam kó'om tngajpxnip óy tsuj ja Dios kyajpxy ja Dios madya'aky yam ja y'ijty t'ukyikudigóowya'añ."

²⁴ Tyamigunuu'kxyja'widip idó'on ja Dios ja' ku óts ja ndsinaa'yin tó nyiktigach.

Ku ja Jesús kyudanaabyi tkupókti ja Pablo jóts ja nayide'en tyu'unt

2 Kyimakmajkts jumójt óts jadigojk nniikxy jam Jerusalén móot ja Bern-

abé, jóts ó nayide'en nbawaay ja Tito. ² Paty óts jam nniikxy ku óts ja Dios xuk'ijxy jóts óts jam nnójkxy. Jóts óts jam móot amaa'tsk ngajpxy nmadya'aky pón idó'on jam tngubajk'ajttip ja kudanaabyitójkti Jerusalén. Jóts nduk'e-jxtóo nduknija'widyóo sa óts idó'on ja nwindson'ajtim y'ixpójkkin nnanky'ijxyi pón tkanija'widip pón ka'israelit jaa'dyi. Njópja'wip óts ja' ku óts ja jotmón xk-agupóktit paty óts ja jade'en nnigajpxy jóts óts ja ndunk nugo kyanaxt midi óts jam wyinaty ndumpy. ³ Xpudójkidits óts ja'. Niti nisa ja Tito kyayiktuun, ka'ap ja ejxpajt ñe'kxkójxp yikpiktaajky sam ja israelit jaa'y ttsóonidi. ⁴ Ka'ap óts ya'at jeexyip ngajpxpaaty sa ja Tito yjajty kuk idó'on kyanójkxti ja ejxpi ja kowbi jóts tmadya'akwidettit mabaat adóm idó'on nga'ukpadu'unindi ja mó-jaa'byi kutujk midi ja Jesucristo tó xukniwaajchim ku móot n'ijtyim. Ja' idó'on ja chojktip jóts adóm nbaduuj-na'andit ja myajaa'byi kyutujk sam ja israelit jaa'dyi. ⁵ Nijuuni óots ja ngayik-mójtóki jóts ka' meets xwinma'aty ku ja'ayi ejxpajtingójxp yikpiky ja yiknit-soojkin. Jaa ku óo ndsóky jóts meets tiy xmóot'aj'tettitnim ja winmaa'n sa ja yiknitsoojkin nbaajtyim.

⁶ Niti nisa óts ja xkanimaadyi pón jam tngubajk'ajttip ja kudanaabyitójkti póni sa óts ndunkjójxp nyikyó'oy; óy ja yjamówindsonidi tuknax óts ja móot nnayja'wiyidi, jabi tum jade'enxi adómdi Dios wyingujkp.

⁷ Ka'ap óts ja wenk ana'amin ja x'ukmóónidi, jabi yja'gyukidixi ja' ku óts ja Dios kó'om tó xanipiky jóts óts ja nitsoojkin ayuujk ngajpxyó'ty má pón kya'israelitjaa'yidi, sam ja Pedro yiktanipójkmi nayide'en jóts nay ja'abi ayuujk tkajpxyó'ty jam israelit jaa'yjotp. ⁸ Nayide'en óts ja Dios myók'ajtin kudanaabyi tó xpiktajkmi jóts óts ngajpxwa'kxit ja y'ayuujk pón

ka'israelit jaa'dyi sam ja Pedro tō yikpiktajkmi kudanaabyi jam israelit jaa'yjotp.

⁹ Patyxi dō'on ja Jacobo, ja Pedro jōts ja Juan pōn tnigubajk'ajttip ja kudanaabyitōjkti tja'gyukidi ku ōts ja Dios tō xmō'oy ja ōy'ajtin jōts ja yja' tnānky'ejxit. Ojts ōōts n'ukyikōpatni mōōt ja Bernabé, jade'en'ampy ja jade'en ttundi jōts ku ōōts ja xmigu'ukwa'añ jōts ku ja t'ōyjawidi jōts ōōts ndunk ōy nyiknaxt jam ka'israelit jaa'yjotp, yam ja nayide'en ja tyunk tyikyō'ōmyidi jam israelit jaa'yjotp.

¹⁰ Ja'ayi ōōts idō'on x'amidowdi ku ōōts nximija'myajts'ett ja israelit ayoobitōjkti. Ya'ats ōts idō'on ne'egi nbadun'ijtpy, ka'ap ōts yō'ōbi winmaa'n n'ixmach.

Ku ja Pablo twindsō'oy ja Pedro jam Antioquía

¹¹ Ku ōts jam mōōt nnabyaajti ja Pedro jam Antioquít kajjotp, jam ōts ojts ndawindsō'oy mido jam wyinaty tyumpy, ku ja ka'ap y'ōgyaxi'iky.

¹² Ku ja mōōt ōy tyimy'ukaagyōjy pōn ka'israelit jaa'y jōts ja jaayi tmajtstutkojmi, ja'ayi ku winaagin ja israelitōjk yja'atti pōn wyinaty tō tkexy ja ja'abi jaa'y mido tpadundipnim ja mōjja'byi kutujk ja mōjja'byi tsinaa'yin sam ja y'ijty nayide'en tpadumi. ¹³ Nayide'en ttumidi sam ja Pedro pōn jaty jam wyinaty ka'israelit jaa'dyi, nayide'en idō'on ja Bernabé paat ttumi. ¹⁴ Kuts ōts idō'on ja n'ijxy jade'en ku tkabadundi sam ja ōgyajpxy ōmyadya'aky ttanibiktaagi, yide'en ōts idō'on ja Pedro nnimaay jōts niduki'iyi tmadoodidōō ja janchja'wibitōjkti: “¿Tigōjxp mets ya'at jaa'y xukpadunwa'añ ja israelit jaa'y chinaa'yin? Pō tōts mets ja kō'ōm x'ixmatsni jekyip o mets jam mjadyimyjagugajpi.”

Janchja'wingōjxp nītso'okti ja israelit jaa'y sam o pōn jaa'dyi

¹⁵ Israelit jaa'y adōmđi ja' ku jade'en tō ngue'exyindi, ka'ap adōm ja pōky nayide'en ndyimyikmajadaajkyindi sam ja' pōn ka'israelit jaa'dyi. ¹⁶ Tōts nnija'windi ku ka'ap adōm ja Dios xkupōjkindit ja' wyingujkp ku ja'ayi nbadu'undit ja Moisés kyutujk. Ja Jesucristoxi dō'on ja yja' njanchja'wimp patyxi dō'on adōm ja Dios Teety tō xkupijkyindi, kidi ja'agōjxp ku ja Moisés kyutujk nbaduujñindi. Jabi nipōnxi kyayikupōkt Dios wyingujkp ku ja Moisés kyutujk ja'ayi tpaduujnit.

¹⁷ Ku dō'on ja Dios tō x'ukupijkyindi Cristo kōjxp, jōts adōm ja Moisés kyutujk tō n'awimbejtigyōjmandi, ¿ja Cristo adōm idō'on kō'ōm xyiktuu'tigō'oyimp? ¡Ka' yjade'eni! ¹⁸ Ku ōts ndungojmit mido tō n'uk'ixmach, ngō'ōmbōky ōts ja'.

¹⁹ Ka'ap ōts ja Moisés kyutujk n'ukyiktuni ja'agōjxp ku ōts ja Dios y'ōy'ajtin jade'en'ampy ngapaaty; tō nja'gyuki jōts ku ja Dios yja' yikpaaty ku njanchja'want ja Cristo. ²⁰ Ka'ap ōts nugo n'uksinaa'ni, tō ōts ja Cristo xku'oogi kruskōjxp; ja' ōts idō'on ndu'ump mido ja Cristo y'ōyja'wip jaa ku ōts ja chinaa'yin ndajujky'ajti. Janchja'wingōjxp ōts ya'at jujky'ajtin nyiknaxy ya naxwiñ ku ja Dios U'nk tō xjanchōky xjanchpa'ayōy jōts nayide'en tō xku'oogi. ²¹ Ka'ap ōts ja Cristo y'o'jkin nugo nyiknaxwa'añ; kuts Dios ja jeexyip xagupijkyindi ku ja Moisés kyutujk nbadu'unint, niti jeexyip kyawa'añ ja Cristo y'o'jkin, ka'ap ja jeexyip mā tyuñ.

Mido nyikmajadaajkim: ja Moisés kyutujk uk ja nwindson'ajtim yjanchja'win

3 ¡Meets gálatas jaa'dyi! ¿Tiku tō mwinmaa'nmya'atti? ¿Jadits ku xka'ukpadunidi ja y'ōybi ja tyiibi,

pøn tø myikwinmaa'ndyigøyidi? Jabi tøxi meets ka'pxy ndukmadooguixy jøts tø xja'gyukidi ku ja Jesu-cristo tø xku'o'jkindi kruskøjxp. ²Uk'adsojimbetti meets idø'on ya'at: ¿Sudso'ampy meets idø'on ja Dios Teety ja y'Espíritu Santo tø mmø'øyidi, ku ja Moisés kyutujk xpaduujnidi, uk ku ja tø xmibøjkti ja yiknitsokpi ayuujk midi øøts tø nnigajpxy? ³¿Tiku xkaja'gyukidi? ¿Sa tø mwa'andi, jade'en idø'on xijy jawaani mjanchja'win myøjedit ku xpadunwa'andi ja Moisés kyutujk? ⁴¿Ti nugo meets jadi'ini xyiknaxwa'añ ja m'ayo'on di ku myikjemdundi myiktedundi ku ja mjanchja'win x'ukyiktso'ondajktø? ¿Ka'ap jade'en pyaat'aty, myiktunkpatpy meets ja ndijy ku kawine'en tø m'ayowdi! ⁵Kuts ja Dios Teety ja y'Espíritu Santo tø mmø'øyidi jøts ja x'ejxiyidi ja myøk'ajtín ku ja tnanky'ijxyiyi ja ijxyimbi ka'ijxyimbi, ¿tigøjxpts ja jade'en ttuñ? ¿Ja'agøjxp ja ttuñ ku meets ja Moisés kyutujk xujni? Pø ka'axi, pø ja'agøjxpxi ja ttuñ ku tø xjanchjawidi sa øøts tø nnigajpxy.

⁶Ejxpajtingøjxp idø'on ja n'apteety'amøj Abraham ku ja tjanchja'wiyii'n ja Dios, ja'ayits Dios ja tagupøjkijyøø. Ka'ap ja ja'agøjxp yikupijky pøni ti ødyunk ja tyuun. ⁷Paty meets idø'on xja'gyukidit jøts ku ja Abraham ñamyayi ja t'apø t'oki pøn ja janchja'win nayid'en tmøøt'ajttip sam ja ojets tmibiky ja Dios. ⁸Windi'ixyip idø'on ja Dios ttukmadowni ja Abraham sa yikjaadyaañ jap nøkyijxpy jøts ku yide'en wyaañ: “Tuki'iyi ja naajx ja kajp ja kunuu'kxy'ajtin tpaattit ku øts xjanchjawidit sa mets tø xunjøpi.” Paty ja Dios jade'en wya'añ ku ja janchja'wingøjxp tkupøkt pøn ka'israelit jaa'dyi. ⁹Jade'ents idø'on pøn ja Cristo tjanchja'widip, nayide'en ja kunuu'kxin

ja tpaatti sam ja Abraham ja kunuu'kxin yikmøøy ku ja Dios ja tjanchja'wiyii'n.

¹⁰Pøn tyimyjabadunwandip ja Moisés kyutujk jøts ja jade'en ñitso'oktit, tø Dios ja ttanibiktaajkiñi jøts ja yik'ayo'onmo'odit. Jabi yide'enxi dø'on ja Dios kyutujk wya'añ jap nøkyjøtpy: “Pøni pøn tuki'iyi tkabadungøjxp ya'at kutujk midi yap tø yikjaadyaañ, paajtidip ja møj ayo'on ja' midi øts tø ndanibiktaagi.” ¹¹Ja'gyukits idø'on tyañ ku ja Dios ka'ap tkupiky pøn wyinaty ja'ayi tø tpaduñ ja Moisés kyutujk, jabi yide'enxi ja Dios ñøky wya'añ: “Pønts ja Dios wyinaty kyupijky janchja'wingøjxp, jujky'ajttipts ja' xemikøjxp.” ¹²Ka'ap ja Moisés kyutujk yiknitsø'øky janchja'wingøjxp, yide'enxi ja wya'añ: “Pøni pøn tuki'iyi tpadungøjxp ya'at kutujk, ja'ayi nitso'ok'ajtp.”

¹³Tøts ja Cristo xukniwajchím ja ayo'on sam ja Moisés kyutujk ttanibiktaagi pøn ka'pxy tkabadundip. Yide'en'ampy tsoo ku ja Cristo møj pøkyumbi yiktijy jøts jade'en køømdsøky tpatwa'jkii'n ja møj ayo'on midi adøm xjapaat'ajttindip, jabi yide'enxi ja Dios ñøky wya'añ: “Pøn jam yikudiipy kipkyøjxp, møj pøkyumbi ja'.” ¹⁴Paty idø'on ja Jesucristo y'ø'jky kruskøjxp jøts ja kunuu'kxin tpaattit pøn ka'israelit jaa'dyi nayide'en sam ja Abraham ja Dios ojets ñii'mxyiyi; jøts jade'en adøm niduknax nbaajttindit janchja'wingøjxp ja Espiritu Santo midi ja Dios Teety tø tni'adsowi.

Ka'ap ja Moisés kyutujk tyik'amutski ja may'ajtin midi ja Dios ñi'adso'owi

¹⁵Meets migu'uktøjk, ku dø'on n'ukpiktaajkint ku tigati n'ukajpx'ø'yint n'ukajpxpaajttint, kuts ja yikjaadyaañ, kuwani dø'on ja yikpadu'unt, sa tø wyinguki ka'ap ja pøn tyiktigatst. ¹⁶Kuts ja Dios Teety ja may'ajtin

tmøwya'añ ja Abraham, nayide'en ja tmøwiyami jadu'uk ja jaa'y midi ja y'apip y'okip pøni wine'en ja tø ñajtska'axyini. Sam ja Dios ñøky wya'añ: "Tu'ukpi jaa'y ja', ka'ap ja ñamayidi." Ja'ats idø'on Cristo'ajtp. ¹⁷ Yide'en øts idø'on ja ja'gyukin nyakwa'añ: Ja may'ajtin midi ja Dios ja Abraham ojts tyami'awaniyi, ka'ap ja mibaat niwine'enin tyiktigajch ja Moisés kyutujk midi meen ix'oojk maktaxk magø'pxy ja ee'pxmajk jumøjtnim. ¹⁸ Kuts ja Dios ja myay'ajtin jeexyip kuwani xukpadunwa'añin ja Moisés kyutujk, ¿ti may'ajtin idø'on ja jade'en? Yide'en'ampyts idø'on ja y'øyi ku ja Dios ja jadi'iñi ttamay'atwa'añ ja Abraham.

¹⁹ ¿Tigøjxpts idø'on ja Moisés kyutujk nyikmø'øyim? Paty idø'on ja ix'oojknim yikpiktaajky tø wyinaty tni'adso'owini ja may'ajt jøts ja jaa'y niduki'iyyi tñijawidit midi idø'on pøky'ajtp. Jaayi tyuñ kunim yja'aty ja Abraham y'apu'nk pøn nayide'en ja may'ajtin yiktami'awa'aniyi'iñ. Ku ja Dios ja kyutujk tyajky, ja ankilistøjk ja tyamigaxiyi'iñ jøts ja Moisés ja ttagidøkidit, jøts ja ttuk'ext ttuknijawit ja jaa'y. ²⁰ Ku ja Dios ja may'ajtin tmøwya'añ ja Abraham, ka'ap ja ankilistøjk ni ja kugajpxtyøjk ja tkayiktuñ, kø'ømyi ja nadyu'ugyi ttami'awa'aniyi'iñ.

Tigøjx ja Moisés kyutujk yikpiktaajky

²¹ ¿Sats idø'on ya'at nja'gyukant? ¿Ka'ap idø'on ja Moisés kyutujk møøt ñamyayi ja Dios myay'ajtin? Ka'ap idø'on yjade'eni, jaa ku ja Dios ja kutujk jeexyip tø tyaky nitsoojkin møøt, ja'ayits ja jaa'y jeexyip yiktagupøjktip, ja'ayi jeexyip yikpadump pøni sa ja tyikutuky. ²² Jabi jade'enxi ja Dios ñøky wya'añ ku adøm nijum pøkniwa'añ n'ejtnandi. Kuts ja

Jesucristo njanchja'wint, jade'en idø'on ja'ayi ja nitso'ok'ajtin nbaajttint midi ja Dios tø tni'adsowi.

²³ Tum ja Moisés adøm ja kyutujk wyinaty tø xniwa'anandi ku kyamiñim ja Cristo, pø ka'animxi ja Dios Teety wyinaty xukja'gyukam ja Cristo yjanchja'win. ²⁴ Ja'abi kutujk adøm y'ijty xu-u'wa'anindip xuu'wejtsnindip kunim ja Cristo myiñ, kuts ja njanchja'wa'ant jade'ents ja Dios Teety xkupøjkindit. ²⁵ Kuts ja Cristo myiñ, ka'ap adøm ja kutujk x'uk'ana'amnindi.

²⁶ Jabi ixyamxi adøm ja Dios x'u'nk'ajtnindi ku ja Jesucristo njanchja'windi. ²⁷ Ku Cristo køjxp nnøbejtyindi nayide'en adøm ja ndsinaa'yin nyiknajxyindi sam ja tø tjøptuni. ²⁸ Ka'ap y'ukpaat'ajtniyi adøm nnayjiwejtsandit nnayjigajxandit o pøn y'israelitjaa'yidi kya'israelitjaa'yidi, tumbidi yikmidumbidi, sam ja tø'øxyøjkmidi yaa'dyøjkmidi; tu'ukpi jaa'y adømnidi ku ja Jesucristo nmøøt'ajtnandi. ²⁹ Kuts adøm ja jade'en nmøøt'ajtnant, xjats idø'on tyimbyaat'atyyi ndeety'ap'ajtnant ja Abraham jøts xpaat'ajtindip adøm ja Dios myay'ajtin midi ja ñi'adso'wiyi'iñ.

4 Ukja'gyuki meets ya'at: Ku tu'uk ja u'nkteety y'øøky jøts ttanipaaty tuki'iyyi ja pyikta'aky ja myutsku'nk, kuts ja tyimy'ukmutskinim ka'anim ja pyaat'atyi tpoekt ja maay øy ja tuki'iyyi tjaja'ajtkixy. ² Jabi kuwanixi dø'on tjamimado'tot ja y'ejx'etpidi kunim ja yjumøjt tpaatt jøts t'axajit ja tyeety ja myaay. ³ Nayide'en adøm idø'on y'ijty njajtyindi ku ja Cristo kyamiñim. Tum ja møjaa'ychinaa'yin y'ijty nyikmajadaajkyindip øy ja nitso'ok'ajtin tjagamøødi. ⁴ Kuts ja xøow ja jumøjt yja'jty, kyajx ja Dios Teety ja y'U'nk tø'øxyøjk ñikøjxp jøts jade'en kye'jxy israelit jaa'yin, pyadungøjx nayide'en tuki'iyyi ja'abi jaa'dyi ja chinaa'yin

møøt ja kyutujk. ⁵ Paty ja jade'en myiñ jøts ja wa'ats'ajtin xmø'øyindit pøn y'ijty tpadundip ja Moisés kyutujk, jøts jade'en Dios Teety x'u'nk'ajtindit.

⁶ Yide'en idø'on ja tnanky'ijxyi ku adøm ja x'u'nk'ajtna'am ku ja tkexy ja Espíritu Santo adøm n'anmija'wingøjxp; jøts møk ja winmaa'n nmøøt'ajtindit ku janch ja Dios Teety ndeety'ajtyindi.

⁷ Ja Dios Teety adøm idø'on xtyimy'u'nk'ajtindip, ka'ap adøm nugu midumbidi. Paty adøm idø'on xtyimbyaat'ajtyindi ja maay midi ja Dios Teety tø tni'adsowi, jøts midi ja Cristo xmø'øyindip.

Ku ja Pablo tparamy tpadajj ja janchja'wibitøjkti

⁸ Ka'ap meets y'ijtyip ja Dios Teety x'ijxyi, tum ja awanax agojnax meets y'ijty windsø'jkidip winja'widip, midi ka'ap ja Dios'ajtin tmøøt'atti. ⁹ Tø meets ja Dios Teety xpatni, uk yide'en'ampyts idø'on ne'egi ngajpxint, tø meets idø'on ja Dios Teety mbaajtniyi, ¿sudso meets idø'on xkupøjkojmi ja wenk tsinaa'yin midi niti møk'ajtin niti nitsoojkin kyaya-jkpy, nayide'en sam ja mgø'øm ja'adi midi tø xuk'ixmatsti? ¹⁰ Jøts ixym xjanch'ukjøp'ejxti ku ja Dios m'øy-jawiyidit ku x'amaay'attinim ja xøøw ja po', ja xøøw ja jumøjt. ¹¹ A'øy'ampy øts yjawi njøptsø'øgi ku øts ndunkjøøjp meets køjxp tø wyindigøy.

¹² Migu'uktøjkti, tun ja may'ajt jøts xu'undit sam øts idø'on tø njøptuni ku øts ja israelit jaa'y chinaa'yin tø n'ixmajtsni. Kupøjkik øts n'ayuujk, ka'axi meets niyuuni xmidsepwa'añ. ¹³ Øy meets xkupijky mijawyeen ku øts ja yiknitsokpi madya'aky nnigajpxy øy øts wyinaty njabama'ayø. ¹⁴ Wan øts nba'am meets mja'axiigyidi, ka'ap meets xpawøjpy. Jade'en meets ne'egi xkupijky sam tu'uk ja Dios y'ankilis tnaajtskaxi, uk sam ja Cristo

yjawi kø'øm tyimyja'aty ma meets jam. ¹⁵ ¿Tiku mga'ukjotkujk'ajtnidi? Tyimyøj meets ja mba'ayo'owin xnanky'ejxøø ku nbamaa'ychinaay. Patyts ø nwa'añ, wanik meets yjawi mgø'ømween xtyimyju'jty jødsik øts ja xamay'ajttøø, jøts øts jade'en ndso'økt. ¹⁶ ¿Xmidsepwandip meets ixym ku øts ja'ayi tø nnigajpxy ja tyiiby yjanchpi?

¹⁷ Ja winaa'in ja israelit jaa'y pøn taagyøjxp yik'ixpøjktip. Ja'ayi dø'on ja yjanch'awejxtip jøts meets ja xmbøkt jøts x'ixmatstít ja m'øwyinmaa'n midi meets tø ndukmadøy, jøts jade'en ja abiktyuu' xpadøjkiñidit. ¹⁸ Ka'ap ja sa y'ejxi ku meets ja møøt mnamyayiyidit, ja'ayi dø'on tsojkip jøts yikxon ja y'øwyinmaa'n y'øy'ixpøjkin tnigajpxtit, ejtp jade'en ttu'undit, ka'ap ja'ayi nugu ku meets jam møøt. ¹⁹ Meets u'nk meets una'jk, møk meets jadigojk xjanchyikmay xjanchyiktajy. Jaayim øts yø jade'en njawit kunim ka'pxy ja Cristo xpadungøxtit samdam ja ttsøky'aty. ²⁰ ¿Ok meets jam møøt jeexyip ixym, jøts øts øy tsuj ne'egi ndukmado'ot ya'at winmaa'n; jabi ka'axi øts ja ayuujk n'ukpatni pø sudso meets njanchñijayit!

Ja Agar jøts ja Sara ñikøjxp ja ejxpajtin yikajpxpidsimy

²¹ Meetsti, pøn ja Moisés kyutujk tpadunwajnidip, nigajpx meets sa dø'on wya'añ ja'abi kutujk. ²² Pø nømpxi ja wya'añ ku ja Abraham namajtsk ja y'u'nk tpaajty: tu'uk ja tumbi tyik'u'nkpaajty midi nitøoky'ejtnip, jøts jadu'uk ja kyø'øm nidø'øxy yja'. ²³ Ku ja nitøoky tø'øxy y'u'nkpaajty nayide'eñim ja tpaajty sam o pøn tø'øxyøjk, jøts ku ja ñidø'øxy ja y'u'nk tpaajty kidi nugojip ja jade'en yjaty pø ja Diosxi y'ayuujk jade'en ka'pxp sam ja wyinajty tø tni'adsowi ku ja tø'øxy y'u'nkpaatt møjaa'gyijxñim. ²⁴ Ejxpajtin øts idø'on ya'at nbikta'aky. Ja namajtskpi tø'øxy

wa' idø'on ja kyudanaadyip majtskpiiky ja pudøjkin sa ja Dios tø ttanibiktaagi. Midukpiky, ja Agar idø'on jade'en sa ja Moisés kyutujk, ja' midi yikmøøy jam Sinaí kojpkøjxp. Pøn ya'atpi kutujk ja'ayi tpadundip ka'ap ja ñitso'oktit.

²⁵ Kyudanaapy ja Agar nayide'en ja Jerusalén kajp midi ixyam ñajx'ajttip ja israelit jaa'dyi ma dø'on wya'andi ku ja nitso'ok'ajtin yikpaaty ku nbadu'unin ka'pxy ja Moisés kyutujk. Pøn jade'en tpadundip jade'en ñamyayi pyidsimy sam ja tøøxy midi nitøøky'ejtnidip. Yikmajadaktip idø'on ja' ja'abi kutujk.

²⁶ Ma ja tsajpjotpit Jerusalén jam ka'ap ja Moisés kyutujk jam tyuñ, jamts adøm idø'on xpaat'ajtyindi. ²⁷ Jabi ja'axi dø'on ja Dios kyajpxy tyijpy ku yide'en jap nøkyjxpy wya'añ:

Mets tøøxyøjk nøy, mbaat'ajtiyip mxonda'akt ja'agøjxp ku xpaatwa'añ ja m'u'nk.

Jotkujk mnayjawiyyit o mets nijuuni xja-gapaaty xjaga'ijxñim m'u'nk. Øy ja mniyaay' tø waani mja'atmajt-stu'udyi, wimbetp ja jadigojk jøts ja m'u'nk may xpaatt,

yam ja jadu'ukpi tøøxyøjk nika'ap jade'endi.

²⁸ Migu'uktøjkti, ni'adsowigøjxp adøm ja Dios x'u'nk'ajtyindi nayide'en sam ja Dios ja Isaac tni'adso'wiyii'ni midi ja Sara y'u'nk'ajtpy. ²⁹ Jade'en sam Ismael, ja nitøøky tøøxy y'u'nk, tmidsepwan'ijty ja Isaac, midi ja Sara myajnk'ajtpy, nayide'eñim ixyam ku adøm xmidsep'atwan'ijtyindi ja jaa'y pøn ja Dios yja' tkajanchja'widip, yam adøm ja Espíritu Santo ja myøk'ajtin xyikjujky'ajtyim. ³⁰ Yide'en idø'on ja Dios ñøky wya'añ: "Jigax ja nitøøky tøøxy møøt ja y'u'nk, jabi ka'axi pyaat'atyi nay ja'abi maay midi ja Sara myajnk paat'ajtiyip." ³¹ Jade'ents migu'uktøjk idø'ondi, ka'ap adøm idø'on ñamyayi x'u'nk'ajtyindi ja

nitøøky tøøxy, ja Abraham idø'on ndejint ja ñidøøxy ndaak'ajtyindip, ja'agøjxp ku ja Dios tu'ugyi yikjanchjawi.

Mimøk'atti pøn mnitso'ok'ajtin mduk'ixmatswajniyidip

5 Tø adøm ja Cristo xukmajtstuuy-tyindi ja Moisés kyutujk, ka'ap adøm ja xukja'ajtnandi. Ejx'ettits ja nitsoojkin midi ja Cristo tø xamidsøjkyin.

² Madowdi yikxon. Pøni mdamøk'at-wandip ja m'ejxpajt midi ne'kxkøjxp, ja Cristo meets idø'on ja nitso'ok'ajtin mgayikmøjtøjkiyidip. ³ Ixyam meets ndukja'myech jadigojk ku ja'abi jaa'y pøn ja ejxpajt tkupøjpk ñe'kxkøjxp, kuwani dø'on ja Moisés kyutujk tyimbyadungøjxit. Kuts jade'en tkatu'unt, ja kudigøøyin idø'on ja pyaatp. ⁴ Jam meets winaagin winmay ku ja Dios ja xagupøjkint ku yikpadu'unt ja Moisés kyutujk, ja Cristo meets idø'on ñamyayi abiky mbiktaknip jøts ja Dios Teety chojkin ja pya'ayo'owin x'ixmajtsidi. ⁵ Jabi adømxi nmøøt'ajtyindip ja jøp'ejxin ku ja Dios Teety xkupøjkindit jade'engøjxp ku ja Espíritu Santo xpudøjkindit jøts ku njanchja'windit ja nwindsøn'ajtim Jesucristo. ⁶ Kuts ja nwindsøn'ajtim tu'ugyi nmøøt'ejtindit, wan ja ejxpajt tyikmøøt'aty tkayikmøøt'aty ne'kxkøjxp, niti ja kya'ukwanit. Kuxi ja Cristo njanchja'want ja'axi tump, jøts ja'agøjpxi adøm nmigu'uk tum ja øybi ndamidsøjkyim.

⁷ Øy meets tø m'uktso'onda'aky jawy-
een. ¿Pønts idø'on tø myikwinmaa'n-
mya'adyidi ku xka'ukpadunidi ja tyiibi
ja yjanchpi midi ja Cristo yja'ajtpy?
⁸ Jabi ka'axi ja Dios Teety jade'en
mduñidi midi tø mmøøyidi ja nit-
so'ok'ajtin Cristo køjxp. ⁹ Pø yikni-
ja'wipxi ku tu'ukpi jaa'y ne'egi na-
may tyikwinmaa'ndyigøy ja myigu'uk.

¹⁰ Dios køjxp øts ja jøp'ejxin nmøøt'aty ku meets jadigojk x'awimbettit mididi jawyeen tø nduk'ixpøkti; pøn meets idø'øn myikwinmaa'ndyigøøwyajnidip, ja' idø'øn ne'egi møk ayo'onbaatp øyi jyadyimyjapøni.

¹¹ Kuts meets jeexyip ndaguwani ku ja ejxpajt ne'kxkøjxp ja'ayi tu'ugyi tyuñ ka'ap øts ja israelit jaa'y jeexyip xmid-sepwa'andi xmi'ekyidi. Niti nisa jeexyip kyawa'andi ku øts ja jeexyip n'agajpx-mukixy ku ja Cristo tø xku'o'jkandi kruskøjxp, jøts ku nayide'en tyumidi ja israelit jaa'y y'ixpøjkindi. Tu'ugyi øts ja'ayi nnigajpxy ja Cristo yja'.
¹² Pønts meets ya'at tsinaa'yin kuwani mdukupøkwajnidip, paat'ajtjyip jøts ja ne'egi kø'øm ñankyudigø'øyiñidit.

¹³ Migu'uktøjkti, tø Dios mwi'ijxyiyidi jøts ka' kuwani x'ukpadunidit ja Moisés kyutujk jøts jade'en ja awa'ats'ajtin xpaattit. Ka'ap yø'øbi awa'ats'ajtin xyikwa'andit ku adøm o tigati ndyimdyu'unandit; ja' ne'egi xyikwa'andit jøts nixem niyam mnachokiyidit sam nayide'en mnabyudøkiyidit. ¹⁴ Ku ya'atpi tu'uk kutujk nbadu'unint, tuki'iyi dø'øn ja ndejint ja Dios kyutujk yikpadunguixy, mididi yide'en wamp: "Tsok ja mmigu'uk samdam meets kø'øm mnachøkyi."

¹⁵ Kuts meets mnachepwa'añidi mnachep'ijxyidi, jnay'ejx'etidim, kidi meets kø'øm mnankwyin-maa'ndyigøyidi jøts mjanchja'win jade'en xkayikwindigø'ødyit!

Ja ka'ødyu'unin mididi ya naxwiñ yiktanaxp jøts ja øchinaa'yin mididi ja Espíritu Santo yajkpy

¹⁶ Ya'at meets idø'øn ndukmadøøpy: jøts ja mdsinaa'yin xyiknaxtit sam ja Espíritu Santo mdamidsøkyidi, jøts jade'en ka' xyikmøj'attit ja ka'øbyi mididi ya'it tsinaa'yin y'amidøøpy. ¹⁷ Ya'atpi ka'øbyi mididi ngø'øm dsojkingøjxp

nbadunwa'añindip, ka'ap ja Espíritu Santo møøt ñamyayiyi. Tum majada'ak-wandip ja' jøts ka' xuktunwa'añim pøni mididi adøm kø'øm njatsøky'ajtyimp. ¹⁸ Pøni janch ja Espíritu Santo meets mduu'møøjyidip, ka'ap meets ja Moisés kyutujk m'ukpaat'ajtjnyidi.

¹⁹ Nigaxi'iky ja chinaa'yin ja'adi pøn ja ka'ødyu'unin pyadundip mididi ja ne'kx ja kojpk y'amidøøpy. Ya'atpi pøky y'agujkpy yide'en ja yujjky'ajtin tyiknaxti: øy ja pøn yaa'dyøjk tø'øxyøjk møøt ñamyøøt'atyidi wan tja'amajtskidi tka'amajtskidi, tum ja axøø'kpi yigaappi y'amidip yjotpidip, ²⁰ ja awanax ja agojnax wyindsø'jkidip wyinja'widip, ja miku' tyunk ja kyamimaadip kyami'ejttip. O pøngapøn myi'ekyidi, ja'ayi tyajotkujk'ajttip ku ja myigu'uk tyikjø'ødi tyikya'axti, øy ja myigu'uk ttami'ekyidi ja ñidsinaa'yin. Øy ja tigati ttatsep'ixa'adi, kyø'øm jotkujk'ajtin ja ja'ayi y'ixaadyip, ja'ayi ja chøky'ajttip jøts ja wenk winmaa'yinygøjxp abiky ñabyikta'agiyidit. ²¹ Tyami'ama'at'ajttip o tigati ja myigu'uk, yikjaa'y'oo'k yikjaa'gyudigøøky tyunk'ajttip, ja amu'uky'ajtin kawindi'y'ajtin yikma-jadaktip. Tum yø'øbi axøø'kpijøtpy yigaappijøtpy idø'øn ja chinaa'yin tyiknaxti. Ixyam meets ndukja'myech jadigojk, pøni pøn ya'atpi tsinaa'yin ne'egi tpadump niwindem xøøw ja tkapaattit ja Dios kyutujk ma ja yjaa'y ttanitanit.

²² Ku ja Espíritu Santo ndsinaa'yin xuu'mø'øyint, winets idø'øn wyin-gaxi'iky ja tsojkin ja pa'ayo'owin nixem niyam, ndaxondaajkindip ja Dios, jøts ja øy'ajtin nmøøt'ajtant, nja'gyujkandit nduda'aky'ajtant, n'amigu'ukjaa'y'ajtant, n'øyjaa'y'ajtindit, jøts ja windaay'ajtk ngayiktu'unindit, ²³ nmuyujy'ajtindip ja nmigu'uktøjkti jøts ka'ap ja ngø'øm ja' nyikmajadaajkindit. Nima niwindem, niti kutujk adøm

xkadatiidyu'unint yø'øbi øyjaa'y'ajtk. ²⁴Pøn ja Cristo ja'ajtiyidip, tø dø'øn ja ñamyayi tkrustsumgøjxnidi tuki'iyi ja ka'øyjaa'y'ajtin midi yikmøøt'ajtp. ²⁵Pø tødam adøm ja Espíritu Santo ja jemchinaa'yin xjanchmø'øyidi, ζtits ku adøm idø'øn ja ngamibøjkindit pøni ma ja xuu'waa'wa'añindi?

²⁶Ka'ap adøm idø'øn niti nnadyamikajxint, niti nganadyami'a-jkiyindit. Jagam jixkø'øm n'ixwejsint ja tami'ama'at'ajtk.

Nixem niyam nabyudøkiyidi

6 Meets migu'uktøjkti, pøn ja Espíritu Santo yja' tmøøt'ajtkøxyidip, ku xnijawidit ku nidu'uk ja mmigu'uk ja pøky tø myimajada'agyiyi, pa'ayo'owingøjxp meets idø'øn ja xpudøkidit jatyi, jøts jade'en t'awimbetidit ja øybi tsinaa'yin jadigojk. Mdabajaa'ñaxtip ku meets nayide'en jotmøn wyinaty ja pøky mmimajada'kniyidi. ²Nabyudøkiyidi nixem niyam jøts ni'amuki jade'en xmimajada'aktit ja ka'øybi, jabi jade'enxi dø'øn wyinaty xpadundi sam ja Cristo ja kyutujk tñagajpxy.

³Pøni jaaxi pøn jaa'y midi tymñamyøja'wiyip, nugo ja kø'øm ñawyindaay'aty. ⁴Nidu'uk nidu'uk adøm idø'øn kø'øm nnija'wandit ku ja ndsinaa'yin nyiknaxjyindi øy; kuts øy ñayjawiyit kø'øm idø'øn ja chinaa'yin ja ñadya'ajawiyit, ka'ap ja myigu'uk yja' ttatøjkiyit. ⁵Kija' adøm idø'øn ndsinaa'yin ngajpx niwaaajtsin Dios wyingujkp.

⁶Tabudøkidi ja mbikta'aky pøn ja øgyajpx ømyadya'aky ñanky'ejxiyip.

⁷Kidi kø'øm mnawyindaay'atyidi, jabi ka'axi ja Dios jadi'iñi yiktañ pøn ja nugo taguyatwajni. Ku tigati n'ukneejpint, nay ja'ayi dø'øn n'ejxmukojmamp nbøkmukojmamp ku ja xøøw ja jumøjt wyinaty tpatni. ⁸Nayide'ents idø'øn ja tsi-

naa'yin: ku pøngapøn ja'abi tsinaa'yin nugo tpaduñ midi ja ñe'kx ja kyøjpk ja'ayi y'amidøøpy, ja o'jkin tigø'øyin idø'øn ja wyinaty pyøkmujknip kyonmujknip ku ja tiidyu'unin mye'ent kyida'akt. Pønts jade'en tpadump sam ja Espíritu Santo ñadyamidsøkyiyi, nay ja'ayi dø'øn kø'øm mo'øjiyidip ja jujky'ajtin xemikøjxp. ⁹Ka'ap adøm idø'øn ja xwindsejpindit ku ja øybi tsinaa'yin nñanky'ejxindit, ku jade'en ndu'unindit xjats idø'øn nyikmø'øyindit ja kawinmaabyi kunuu'kxin. ¹⁰Paty meets idø'øn xun'ett, jøts pøngapøn xpudøkidit winjaa windsojk pøni juuni pyaat'aty. Ja'abi jaa'y idø'øn ne'egi mguidyimyja'dyigø'ødyip midi adøm nmigu'uk'ajtyindip tu'ukpi janchja'wingøjxp.

Ku ja Pablo kyajpx'abajtiñi xjats y'ukajpxwejni y'ukajpxpoo'kxni

¹¹Kø'øm meets ixyam yikxon ndymñijayi sam idø'øn pyaat'aty jøts yikxon xja'gyukidit. Ejxti mabaat øts yø nja'ay myøji. ¹²Yø'øbi jaa'y pøn meets mdaguwa'aniyidip ja ejxpajtin ne'kxkøjxp, ja'agøjxp ja ttundi jøts ja øy yik'ejxtit yiknimadya'aktit jøts ka'ap jade'en pøn chep'ejxiyidit chepjawiyidit ku jeexyip ja Cristo yja' ja'ayi tñanky'ixpøjkiyidi ku tø xku'o'jkandi kruskøjxp. ¹³Øy ja ejxpajtin ne'kxkøjxp tjamødidi, ka'ats idø'øn ka'pxy kø'øm tpadundi midi ja Moisés kyutujk ñigajpxpy. Kuwani meets ja mdukupøkwaañiyi ja ejxpajtin ne'kxkøjxp, jøts ja jade'en ja'ayi ñadya'agajpxiyidit ñadya'øyjawiyidit ku meets ja yja' tø xpadøjkiniyidi. ¹⁴Jøts øts ka'ap ø niti nnadyamikexiyi, ja'ayi øts tu'ugyi nmøk'ajtin'ajtpy ku ja nwindson'ajtim Jesucristo tø xku'oogi kruskøjxp. Paty øts ja yigaappi naxwi'iñit tsinaa'yin nga'ukmøpkiktakni, nika'ap øts ja nayide'en xukmimajada'kni. ¹⁵Jaa

kuxi adøm ja Cristo Jesús møøt nnamyaajyindi, niti kyawa'añ pøni jam ja nmøøt'ajtyindi ngamøøt'ajtyindi ja ejxpajtin ne'kxkøjxp; ja' idø'on ne'egi tump pøni tø ja axøøkpi n'ixmajchindi jøts ja ndsinaa'yin tø nyiktigajchindi.

¹⁶Wan ja tpaatti tkupøkti ja øy'ajtin kunuu'kx'ajtin pøn ya'at winmaa'n tpadundip, jøts møøt ja israelit jaa'dyi pøn idø'on ja Dios tyimyja'ajtiydip.

¹⁷Ixyam ø nnigajpxy jøts ka'ap øts pøn xyiktuu'dukt ku nnigajpxt ja Cristo y'ix-pøjkin; jabi yamxi øts nmøøt'aty ja ejxpajt ku tø nyikwøpy nyiktsiiky ku øts ja Cristo ngudani.

¹⁸Meets migu'uktøjkti, jade'en ø nwa'añ jøts xpaattit xemikøjxp ja Dios kyunuu'kxin. Tiigyajpxy idø'on, jade'en idø'on ja yjatt.

JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA EFESIHT JAA'Y

Ku ja Pablo tnijayi pøn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesucristo yja' jam Efeso

1 Øts Pablo'ajtpi, Dios ø kø'øm cho-
jkingøjxp tø xpikta'aky Jesucristo
kyudanaabyi jøts ø jade'en xyikuga-
jpxy'aty. Ya'at nøky ja' øts yø ndani-
ja'ayidip ja Efesiit jaa'y pøn jaty ja Dios
yja'ajtpy jøts tjanchjawidi nayide'en ja
nwindson'ajtim Jesucristo. ²Paat meets
ja kunuu'kxin ja øy'ajtin midi ja Dios
Teety møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo
yajkpy.

Ja møj øy'ajtin midi nbaajtimp ku Cristo nmøøt'eitin

³Ngajxajkindip ja Dios midi
tyeety'ajtpy ja nwindson'ajtim
Jesucristo, jabi tøts ja kunuu'kxin
xmøøyim ku ja Cristo nmøøt'ijtyim.
Ja' y'øy'ajtin tø xanigajxa'andi ma
ja chøøni. ⁴Namga'anin naxwii'nit
cho'onda'aky jøts ja Dios Teety kø'øm
xwi'ijxyindi xwigø'ønindi Cristo køjxp
ku ja xku'ayo'ombaaajta'andi, jøts
jade'en adøm wa'ats nwingunøjkxa'ant
ja' wyingujkp niti pøky niti kadyeey.
⁵Windi'ixyip idø'øn kø'øm ja
Dios Teety ttanibiktaajkiñi jøts ja
x'u'nkupøjkint Jesucristo køjxp.
⁶Paty ejtp ngajxajkindit ja Dios sa tø
tnanky'ijxyi ja myøj kunuu'kxin, ku ja
y'U'nk tø tñajtskaxi midi kawinmaañi
chøjkpy. ⁷Ku xtsojknajxyim adøm ja
Dios, paty adøm tø xyiknitsøjkyim ku
ja y'U'nk Jesús wyidsuñ wyidajxy,
jøts y'o'jkingøjxp xpojkpimee'kxyim.
⁸Kajaa Dios tø tnanky'ijxyi ja chojkin
ku tø xmøøyim ja wejin ja ja'gyukin,
⁹jøts jade'en tø tnanky'ijxyi ja
yu'uchwinmaa'ñi midi adøm ja kø'øm tø

xanibiktaajkim sa dø'øn ja ttunwa'añ.
¹⁰Jatp idø'øn jade'en sa dø'øn ja
wyinmaa'ñ tø ttanibiktaagi, kuts ja
xøøw kuts ja jumøjt tpaatt, winets ja
Dios Teety tuki'iyi ttagidøjkigyøxt ja
nwindson'ajtim Jesucristo ti jaty ejtp øy
madsoo, yjanaxwiiñi uk yjatsajpjøtpyi,
jøts ja amuum kø'øm tñigubajk'att.

¹¹Kuts adøm idø'øn ja Cristo
nmøøt'ajtyim, windi'ixyip adøm ja
xwi'ejxna'andi xwigo'onandi ja Dios
Teety jøts jade'en xmøøyindit midi
xamidsojkimp. Tuki'iyi dø'øn ja ttuñ
sa ja chojkin tø ttanibiktaagi. ¹²Tø
dø'øn ja ttuñ jade'en jøts øøts idø'øn
ja Dios ndakajxa'akt ja y'øy'ajtin
ja myøj'ajtin, jabi øøtsts idø'øn
jawyeen tø njanchjawi ja Cristo.
¹³Meets nayide'en, ku xmadowdi
ja Dios tyiy'ajtin midi tñigajpxp ja
yiknitsoojkin, jøts ku xjanchja'widøø
ja Cristo, jade'en idø'øn ja Dios Teety
mdamiguy'ejxidøø ja y'Espíritu Santo,
jøts ja myiktami'ejxkapidit jøts ku
meets ja Dios mja'atyidi. Jade'ents
idø'øn ja y'ayuujk tyikniwaajch sam ja
jawyeen tø tñigajpxy. ¹⁴Nay ja Espíritu
Santo midi meets m'ejxpajtin'ajtpy,
ja' myikta'ejxkaptip ku ja Dios ja
myaay tyikwa'kxt. Jade'en ja Dios
ttu'unt ku wyinaty tø tyiknitsoojkøjxni
midi tø tniwanguixy. Jade'ents ja
Dios yikwindsø'øgit yikwinjawit
myøj'ajtingøjxp y'øy'ajtingøjxp.

Ku ja Pablo t'amidøøy tpøktsøøy ja Dios jøts ja wejin ja ja'gyukin yikmo'odit pøn ja Dios tpadundip

¹⁵Tø nñijawi ku meets møk ja
nwindson'ajtim Jesús x'ajot'aty, ku mee
nayide'en øy tsuj ja tsojkin xmøøy pøn
jaty ja Dios ja'ajtiyidip. ¹⁶Ejtp øts ja
Dios ndamøjawi ndagunuu'kxyjawi ku
ja mgunuu'kxyidi, ka' mee nja'dyigøy,
ejtp meets nni'amidowi nnibøktsowi ku
ø ndsapkajpxy. ¹⁷N'amidøøy øts ja

kunuu'kxy Dios Teety midi tyeety'ajtpy ja nwindson'ajtim Jesucristo jøts ja mmo'oijiyidit ja wejin ja kajin midi yikxon mdukja'gyukiyidip sa ja y'ejxi tyiyi. ¹⁸N'amidøopy øts nayide'en ja Dios jøts mgujajiyidit mgudøø'kxiyidit, jøts jade'en xnijawidit ti dø'on m'awejxtip midi tø myiktaniwaadsowidi, ku janch kawinmaani ja maay midi ja Dios tyagumaawyampy pøn ja yja'ajtpy, ¹⁹jøts nayide'en ø n'amidøy ja Dios jøts xnijawidit ku niti kya'adaniyi kya'adsø'ogiyi ku kawinmaani ja Dios myøk'ajtin midi adøm ja xabudøjka'amp ku adøm ja njanchja'wa'andit, ²⁰nay ja'abi møk'ajtin idø'on midi ñanky'ejxi ku Cristo jap oo'kpi agujkpy wyimbijty jujky jadigojk, jøts ku ja nayide'en chajpajtnaa jøts ja Dios Teety y'aga'ngyøjøm ja kutujktaajk myøøjyi. ²¹Jawani møj idø'on ja Cristo yikpiktaajky, nipøn windsøn nipøn yikutujkpi tkami'aguijpxy'aty ya naxwiiñ jøts tsajpjotp, ixyam jøts xemikøjxp nipøn ja tkamibaat'att. ²²Tuki'iyi dø'on midi ja Dios tø tyikøjy, ja Cristo dø'on tnitanaagyøjxp, ja' idø'on tnigubajk'ajtp niduki'iyi pøn jaty ja Dios tjanchja'widip. ²³Jade'en sa tu'uk ja jaa'y ñine'kx kyaka'pxyi pøni ka'ap ja kyubajk ja te, nayide'en idø'on ja janchja'wibitøjk ndejint kyaka'pxyidi pøni ka'ap ja Cristo ja ñigubajk'atyidi, jøts ja ka'ap ja myøk'ajtin myø'øyidi pø ja'axi tuki'iyi tyik'ejtp tyiknajxp ja naajx ja tsajp.

Tø ja Dios xyiknitsøøjkyim chojkingøjxp

2 Tø meets m'anmija'win y'ats'ookti ku mdsøonidi øky'agujkpy, jøts tø yjujkyøjkti ja m'anmija'win jadigojk Cristo køjxp. ²Ku meets y'ijty xpadundi ja ka'øwynmaa'ñ midi tpadundip pøn ja Dios tka'ijxyidip, ku ja miku'wind-

søn yja' xpabøjkidi midi tkajxp ja tyum-bitøjk jøts ja t'atskajpxjot'amøjkidit pøn ja Dios tkabadundip. ³Nayide'en øø tø njaa'y'aty samdam meets. Tum ja' øøts y'ijty ndumpy ja axøøk ja kya'øybi midi ja ne'kx y'amidøopy, jøts tum ja' midi yigaap pidsømp winmaa'ñjotpy. Paty øøts idø'on xjapaat'aty jøts øøts ja møj ayo'on nyikmo'ot nayide'en sam o pøn pojkipitumbi. ⁴Janch møj ja Dios pya'ayo'owin ⁵ku tø tyikjujkyiky adøm ja n'anmija'win Cristo køjxp, øy adøm ja axøøkpi ja yigaappi tø yjayik'o'jkniyi ja n'anmija'win. Jade'ents idø'on niduki'iyi adøm tø nnitsoojknandi ku ja Dios y'øy'ajtin myøji. ⁶Ku ja Dios tø tyikjujkyiky ja Jesucristo, nayide'en adøm idø'on ja ñamyayi møøt njujkpyijkyim. Nayide'en idø'on ja tpaaty ndejint ku ja tsajpjotpy pyatøjkiñi møøt adøm ja nni-jkxyim jøts ja jap møøt n'ejtint. ⁷Paty yø Dios Teety jade'en ttuun jøts t'ejxtit tnijawidit pøni ti pøni pøn wyinaty memp kidakp, jøts jade'en tnanky'ejxit mabaat ja chojkin mabaat ja y'øy'ajtin tø xmø'øyim Cristo køjxp. ⁸Jabi ja Dios chojkingøjpxi meets tø mnitsø'øky ku xyiktundi ja mjanchja'win. Ka' meets kø'øm xmøøt'aty ja ñanknitsø'ok'ajti, ja Dios ja tyajkp. ⁹Ka'ap ja n'øchinaa'yin xyiknitsø'ok'ajtint midi adøm kø'øm njatu'luñindip, paty ja nganadyamika-jxandit. ¹⁰Tø ja Dios Teety xanibiktaajkim Jesucristo køjxp jøts ja øchinaa'yin ndu'unint sayim ja wyinmaa'ñ ja tmøøt'aty.

Ja øy'ajtin midi ja Dios Teety tø xmø'øyim Cristo køjxp

¹¹Ja'myatsti sa meets y'ijty mjatti mgubatti ku meets ja israelit jaa'y xkamigu'uk'attinim, kø'ømyixi ja y'ijty ñadyamøjawiyidi ja Dios y'ejxpajtin midi pyiktaktip ñe'kxkøjxp. Paty meets wenk myiknimadya'aky wenk myikniwinmayi ja'agøjxp

ku xkamøøt'atti ja'abi ejxpajtin. ¹² Arootstujpy aduktyujpy meets ojts mdsøøni, ni xkanijawidi pøni pøn pøni ti ja tø tnimiñ midi tyejtíp Cristo. Aduky meets ja mduu', tsi'kxy meets ja mduu' mā y'ukyiknijawit ja øgyajpxy ja ømyadya'aky pøni sadam ja Dios t'ødyunwa'añ ja naxwii'ñit jaa'y. Ja Israelit jaa'y ja ja'ayi y'ijty tmøøt'ajttip, ka'ap y'ijty tu'ugyi ja Dios Teety x'ajot'atti, niti awejxin niti jøp'ejxin xkajagyapti ya naxwiiñ. ¹³ Ixyamts meets ja Jesucristo mja'ajtniyidi y'o'jkingøjxp, o meets jagam jixkøøm ja mdsinaa'yin tø xyiknaxy. ¹⁴ Tøts adøm ja xmøøyim ja øy'ajtin ja jotkujk'ajtin. Jabi ja'ats idø'on tø t'awaamuky t'agonmuky ja israelit jaa'dyi møøt pøn ka'israelit jaa'dyi. Jade'en ja tsep tø tyikudigøy. ¹⁵⁻¹⁶ Kuts ja y'o'jky jam kruskøjxp, jade'ents idø'on tyikudigøjyi ja Moisés kyutujk midi kuwani yikpadump y'ijty, midi tyamøk'ajttip ja israelit jaa'yiyi. Jøts jade'en ja jadu'uk tsinaa'yin tyiktso'ondaajky, jøts jade'en tyiknamyujki ja israelit jaa'y møøt pøn ka'israelitjaa'y'ajttip. Tu'ugyits jade'en yjaa'y'attit jotkujk Cristo køjxp jøts jade'en ja Dios Teety tkamidsep'attit.

¹⁷ Jade'en'ampy ja Cristo myiiñ jøts ja øgyajpxy ømyadya'aky tnigajpxy sa dø'on ja øy'ajtin nbaajttint midi meets y'ijty mganija'wipnim, jøts midi øøts tø ngaja'gyuki, øy øøts ja tø nja'ixy, øy øøts ja tø njamøøt'aty. ¹⁸ Jabi Cristits adøm xuu'møøyindip sudso ja Dios Teety nbaajttindit ni'amuki wan t'israelitjaa'yidi wan tka'israelitjaa'yidi, jøts tu'ugyi adøm idø'on ja Espiritu Santo myøk'ajtin nyiktu'uñimp. ¹⁹ Migugajp ja'winiyidip meets ixyam niduki'iyi ja Dios janchja'wibidi, ka'ap ukjade'eni sam y'ijty. Ja Dios meets idø'on mja'ajtniyidip møøt ja'adi pøn jaty ja y'u'nkja'wip. ²⁰ Jade'en idø'on tpaaty ja Dios kyajp sam tu'uk ja møj

tøjk midi møj tsaā tø yiktapojtsøøñ; jøts jade'en ja Cristo sam ja møj tsaā midi yiktapojtsø'omp, jøts ja kyudanaabyitøjk møøt ja kyu'aaw jade'endi sam ja mutsk tsaā una'jkindi. ²¹ Adøm idø'on tsaptøjk'ajttindip ndejnt pøn tjanchja'widip ja Dios. Kuts ja jaa'y pøn tka'ijxyidip ja Dios jøts ja tjanchja'wiñidi, jade'ents adøm ja ndsaptøjk myøjandi midi ndejnt tø yikpojtsøøñ Cristo køjxp. ²² Nayide'en meets idø'on ja Dios mja'ajtniyidi jøts tø mduktatøjkmiyidi ja y'Espiritu Santo.

Ku ja Pablo tnigugajpxy'aty ja øgyajpxy ja øy'ayuujk jøts ttukmadøy pøn ka'israelit jaa'dyi

3 Ixyam ø puxøjkjøtpy ndsøøni ja'agøjxp ku meets tø ndukmadøy ja Jesucristo ja yja' ku meets nayide'en mbaat'aty xpaatt ja' y'øy'ajtin. ² Pø mnija'wiñip meets ku øts ja Dios y'øy'ajtingøjxp tø xpikta'aky jøts øts ja yja' nnigajpxit jøts meets ja øchinaa'yin xyiknajxnit. ³ Sam meets jap nøkyjøtpy jawyeen tø nduk'ixy tø nduknijawi ku øts ja Dios tø xukmadøy ja yu'uch winmaa'ñ, ku meets nayide'en xpaatt ja' y'øy'ajtin sam israelit jaa'y ja tø tpaatti. ⁴ Ku ja nøky xkajpxtit, jap meets idø'on x'ext xnijawit ku øts ja Dios yu'uch winmaa'ñ nnija'wiyi midi ja Cristo yja' tnigajpxip. ⁵ Nijuuni ja'abi winmaa'ñ tø yiknigajpxy tø yiknijawi, ixyamnim idø'on ja Dios jade'en tø ttuk'ixy ja kyudanaabyitøjkti ja kyugajpxtyøjkti ku ja Espiritu Santo tø y'agajpxiniyidi. Ja'abi jaa'y ja'adi, pøn ja Dios tø ñadyamiyojxniyidi. ⁶ Ya'at idø'on yu'uch wyinmaa'ñ'ajtp midi ja Dios myøøt'ajtpy: ku dø'on jade'en tjanchjawidit ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xyiknitso'ok'ajttindip, winets jade'en ni'amuki tpaattit ja Dios myaay ja israelit jaa'dyi sam nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi. Jøts jade'en

ñamyayidit jøts tþøktit ja' midi Dios tø tni'adsowi Jesucristo køjxp.

⁷Ka'ap øts xjapaat'aty ku øts ja øy'ajtin tø nyikmø'øy jøts øts ja øgyajpxy ja ømyadya'aky tu'ugyi ndu'unt, jabi jade'ents idø'on ja Dios ja myøk'ajtin tø xamidsøky. ⁸Meets niduki'iyi pøn ja Dios ja'ajtidip, øts idø'on nayja'wiyip tyimyutsk, jøts øts jade'en ja Dios tø xanipiky jøts ndukmado'odit pøn ka'israelit jaa'dyi sa ja myøji ja Cristo y'øy'ajtin. ⁹Tø øts ja Dios jade'en xanipiky jøts øts ja naxwii'ñit jaa'y nduk'ext nduknijawit sa dø'on ja yu'uch winmaa'n windi'ixyip tø ttanibiktaajkiñi, jaayip ku ja naxwii'ñit tyiktso'ondaajky.

¹⁰Paty idø'on ja jade'en yjajty, jøts ja yiktuk'ext yiktuknijawidit ja ankilistøjkti jøts nayide'en pøn jaty møj'ajttip jap tsajpjøtpy mabaat idø'on ja Dios ñijawi'ajtin yja'aty. Jade'en ja tnanky'ijxyi ku ja tþøkmuky tkonmuky ja øybi ka'øybi jaa'y, tu'ugyi tnankñamyuky janchja'wingøjxp.

¹¹Jade'en ja tø ttuñ sa ja windi'ixyip tø ttanibiktaajkiñi ku ja nwindson'ajtim Jesucristo jade'en ja chinaa'yin tnanky'ijxyi tnankñijawiyi. ¹²Ku adøm ja nwindson'ajtim Jesucristo njanchja'wim, agujk jotkujk adøm nwingunøjkxiñant ja Dios Teety, niti tsø'øgi niti jøpjawe ja', ja'ayi nmøk'ajtim ja njanchja'win.

¹³Paty meets nnøjmi jøts ka'ap mjotmay'ooktit ku øts yap puxøjkjøtpy n'ayøy meets køjxp. Jotkujk meets idø'on ne'egi mnayjawiyyidit, jabi jade'ents idø'on ja Dios yja' yikmijaty.

Ja Cristo chojkin

¹⁴Ku nja'myatskixy midi ja Dios tø ttuñ, jats øts jade'en ja Dios Teety y'øy'ajtin ngunu'u'kxyja'wiyi pøn tyety'ajtpy ja nwindson'ajtim Jesucristo, ¹⁵jøts pøn tyajkp ja

wyinmaa'n ja yujky'ajtin jap tsajpjøtpy sam naxwiiñ. ¹⁶N'amidøøpy øts ja Dios Teety ja myøk'ajtin midi myøøt'ajtpy kawinmaa'ni jøts ttamigaxit ja Espiritu Santo, jøts jade'en myikjotmøk'atyyidit.

¹⁷N'amidøøpy øts jøts jam m'anmija'wingøjxp y'ettit xemikøjxp ja Cristo jade'en ku janchja'win xmøøt'atti, jøts jade'en ja tsojkin møk xmøøt'attit midi ja Dios mdamiyoxtip, ¹⁸jøts jade'en xja'gyukidit møøt pøn tpabøjktip ja nwindson'ajtim Jesucristo mabaat idø'on myøji ja chojkin midi kawinmaa'ni. ¹⁹Ni'amido'ojip meets jits x'ejxtit xnijawidit ja'abi tsojkin jøts jade'en tuki'iyi mdatøjkigyøjxyidit ja Dios, øy ja ka' tyimyiknijawigyixy mabaat idø'on ja myøji.

²⁰Ixyamts idø'on pyaat'atyi jøts adøm ja Dios ndagunu'u'kxyja'wa'ant ndamøja'wa'ant ja'agøjxp ku møj ja myøk'ajtin midi tø xjamø'øyim. Ka'ap adøm ja nwinmaa'n myajadaajkyim, ni ka'baat ja yikja'gyuki mabaat idø'on ja myøk'ajtin myajada'aky midi adøm xyiktu'unimp. ²¹¡Wan twindsø'jka'andi twinja'wa'andi ja Dios Teety xemikøjxp ni'amuki pøn jaty ja janchja'wiyip Cristo køjxp! Jade'en idø'on ja yjatt.

Tu'ugyi adøm nnayja'wiyindi Espiritu Santo køjxp

4 Ja nwindson'ajtimgøjxp øts tø nyiktsumy, paty meets n'amidøy nbøktsøy jøts øy yikxon mjaa'y'attit sam idø'on pyaat'atyi ttu'undit pøn ja Dios tø wyi'ijxyidi wyigøñidi, ma meets idø'on nayide'en tø myikpiktakmidi. ²Tuda'aky'atti,

møøt'atti ja maa'kxujkin; nachokidi nixem niyam, kidi xa'ambøkti ku ti ku sa mjatti. ³Tu'ugyi m'ettit, ja Espiritu Santo mbudøkiyyidip jøts jade'en xemikøjxp y'ett ja jotkujk'ajtin. ⁴Tu'ukpi jaa'y adøm pøn tpadundip ja Dios, tu'ugyi ja Espiritu Santo

jøts tu'ugyi nayide'en ja awejxin nmøøt'ajtyim midi ja Dios tø tni'adsowi. ⁵Tu'ugyi adøm ja nwindson'ajtim, jøts tu'ugyi ja njanchja'win, jøts ja nnøbajtin, ⁶tu'uk ja Dios midi tnideety'ajtp niduki'iyi tuknax. Ja' tningubajk'ajtp niduki'iyi, adømgøjpx ja tnanky'ijxyi midi ja tyunwampy, jøts møøt ja y'lity pøn jaty ja yja'ajtpy.

⁷Kija' adøm idø'øn tøyiktanibik-taajkindi ja ndunkjøøjp, sam ja Cristo kø'øm tta'ejxi, jade'en ja tø tyaky. ⁸Paty ja Dios jade'en ja kyajpxy wyaan ku ja nwindson'ajtim wyimbijty jadigojk tsajpjøtpy ku tyik'awa'atspidsømgijxy pøn ja miku' wyinajty tø myimajadaajkniiyidi jøts tmo'ot ja myøk'ajtin ja naxwii'ñit jaa'y.

⁹¿Tits idø'øn jade'en tyijpy ku dø'øn ñiimy ku wyimbijty jadigojk jap tsajpjøtpy? Ja' idø'øn ku ya myiñ naxwiiñ jøts jade'en ja amutsk'ajtin tpaajty. ¹⁰Nay ja' idø'øn patøjkiñi tsajpjøtpy midi ya atsmeen naxwiiñ, jøts jade'en yikpiktaajkni møjwindsøn jøts o ma jade'en tyiknigaxø'økt ja myøk'ajtin. ¹¹Jøts jade'en nidu'uk nidu'uk tmøøy kija' ja jaa'y tyunkjøøjp, jam pøn kudanaabyitøjkti, jam pøn kugajpxtyøjkmidi, pøn ja øgyajpxy ømyadya'aky tyikyø'omyidip tyik-naxmidip, jøts jam pøn kajpxwejmidip yik'ixpøjkmidip. ¹²Jade'en ja yjaa'y ja ojets tuu'mø'øy sudso ja tyunkjøøjp ja tpadu'undit, jøts jade'en myiwenit ja yjanchja'win pøn jaty Cristo yja'ajtpy, ¹³jøts kunim adøm ja yikxon ni'amuki ni'aga'pxi nnija'wa'andit ja Dios U'nk janchja'wingøjpx. Winetnimts ja nwinmaa'n myøktajkindit jøtsnim idø'øn iiy nayide'en ndu'unint sam ja Cristo. ¹⁴Ka'ap adøm ja mutsk winmaa'n n'ukmøøt'ajtna'ant sam o pøn tigati tpadungøjy ja'ayi ku tsuj tmadøy, øy ja yjanchi kyajanchi myøjpiktakpy ja'. ¹⁵Ku adøm idø'øn ja Cristo

n'aduunaxkøjxint, jaanimts idø'øn nmøøt'ajtin ja tsojkin jøts jade'en nduk'ejxna'ant ndukniija'wa'ant ja nmigu'uk ja tiy'ajtin, jabi Cristits adøm xnigubajtimp. ¹⁶Ku ja tningubajk'aty, sa dø'øn øy ñijkxy ñaxy. Pøni sats adøm nidu'uk nidu'uk tø nyikmø'øyim ja ndunkjøøjp, jade'en adøm ja xpudøjka'amp jøts øy møk y'lettit ja yjanchja'win, jøts myøjidit myayidit ja wyinmaa'ndyi, tyatøjkiniiyidit ja tsojkin.

Ja jemchinaa'yin midi ja Cristo tø xmø'øyim

¹⁷Ya'ats øts idø'øn nnigajpxpy nwindson'ajtimgøjpx: jøts ka'ap jade'en m'uktsinaañidit sam ja chøønidi pøn tka'ejx'ajttip ja Dios, midi tmøjpiktaajktip ja katumbi winmaa'n, ¹⁸jøts agootstujpy abe'etstujpy ja yja'gyuki tmøøt'atti. Ka'ap ja tmøøt'atti ja jujky'ajtin midi ja Dios yajkpy, ku ja kø'øm ka' ttsokti ku ja kø'øm ka' tñijawiwya'andi. ¹⁹Tø ja chø'ødyu'un'ajtin ja tyiktigøøñidi jøts jam tø ñagyiyajkniiyidi ma jam ja y'axøøkpi yigaappi yiktuñ. ²⁰Ka' meets jade'en ja Cristo yja' tø mduk'ijxyiyidi tø mduknijawiyidi, ²¹pøni tødam meets idø'øn ja xjanchpatmadoji ja yja' ku dø'øn ja jade'en ka' wya'añ, ku dø'øn tø myiktukmadowdi ja tyiy'ajtin. ²²Majstutnidi tuki'iyi pøni sa y'ijty ja mdsinaa'yin xyiknaxti, ku xpadundi ja y'øybi kya'øybi midi pidsømp winmaa'njøtpy, midi mnadyawindaay'ajtidip kø'øm. ²³Myikjemiñidip meets idø'øn ja m'aaw ja mjooit sam ja mwinmaa'yindi nayide'en, ²⁴jøts jade'en xpøjknidit ja jemchinaa'yin sam ja Dios kø'øm tø mdamidsokyidi. Jade'ents ja øchinaa'yin ñigaxi'iky ku øy ku tsuj ja mdsinaa'yin xyiknaxtit, niti pøky niti kadyeey.

²⁵ Paty meets ka' m'uktaay'ajtnit; ku mmigu'uk xmigajpxt tiy janch idø'on ja møøt mmadya'akt, jabi tu'ugyits adøm idø'on ja janchja'win nbaduu'nim.

²⁶ Pøni m'ambøjktip, kidi mnankpyøkyetyidi; ka'ap ja m'aki xyikta'anidit. ²⁷ Kidi ja miku' xyikmøj'atti.

²⁸ Pøn y'ijty maa'tsp, wan ja tma-jtstutni jøts ne'egi tyundøjkiñit, jøts jade'en ja ødyunk ttu'unt jøts jade'en tpuðøkit pøn ayoop.

²⁹ Ka'ap axøøkpì kajpxy axøøkpì madya'aky xyiktu'undit, ja øybi madya'aky ne'egi xyiktu'undit jøts jade'en ja mmigu'uk xmo'odit ja tigajtsin jøts ja kunuu'kxy'ajtn. ³⁰ Kidi meets xyikjotmay'øøky ja Dios ja y'Espiritu Santo, ja'ats meets idø'on m'ejxpajtn'ajtpy jøts jade'en ja Dios m'ejxkapidit ku meets ja mja'aty, ixyam sam wyinaty ku mmøøgyøjxnidyidit tuki'iyi ja nitso'ok'ajtn.

³¹ Majtstutnidi tuki'iyi ja m'aki, kidi mjotma'atti, ja pøjpi tsap'xpi madya'aky jagam ja yiktanidi sam tuki'iyi ja' midi ka'ø y nayide'en.

³² Yikxon meets idø'on ne'egi m'øy'att, mnabya'ayowidip meets, jøts nayide'en mnamyaa'kxukiyidit jade'en sam meets ja Dios Teety tømme'e'kxyiyidi Cristo køjxp.

Sa dø'on ja chinaa'yin ja tyiknaxtit pøn ja Dios u'nk'ajtiyidip

5 Kawinmaani meets idø'on ja Dios Teety mdsøkyidi paty meets idø'on ja xpadu'unt sam ja mutsk unaj'jk tpadundi ja tyeety. ² Nanky'ejxidi ja mdsojkin nayide'en sam ja Cristo xtsøjkyindi jøts ku ja xku'ayo'owim adøm nbøkyøjxp. Jade'ents ja Dios t'øyja'wiyi'n kø'øm ku ja jade'en ttuun.

³ Ixmatskøjxti tuki'iyi ja kya'øybi. Kidi ø pøngapøn møøt mnamyøøt'atyidi, kidi xniwängøjxwa'andi tuki'iyi ja

jujky'ajtni midi ya naxwiiñ najxp, jabi ja Diosxi meets ja'ayi mja'ajtniyidip. ⁴ Kidi ja axøøkpì ja yiktsø'ødyumbi madya'aky xmøøt'atti, jabi ka'axi jade'embi pyaat'atyiyi. Ja Dios meets idø'on ne'egi ja y'øy'ajtni mnamadyajkidip. ⁵ Tøts meets xnijawi ku o pøn yaa'dyøjk o pøn tø'øxyøjk ñamyøøt'ajtkøjyidi, ok pønts ja axøøkpì yigaappi tyumpy, ok pønts ne'egi ttsojpk midi ja naxwiiñit yajkpy, ka'apts ja mibaat pyaat'aty tpaat ja Dios kyutujk ma ja Cristo titanitit ja yjaa'y. Jabi wenkpi diosxi dø'on ndejint y'ajot'ajtnip pøn ja naxwiiñit øy'ajtni ttajotmay'oo'kp. ⁶ Kidi xyikmajada'akti ja win'øø'mbidi pøn wandip ku yø'øbi winmaa'n y'øyi jøts xpadu'undit, pø møkts ja Dios ja tyikastigipaatt pøn ja kabaduujnip. ⁷ Ixmatskøjxti tuki'iyi yø'øbi jaa'y.

⁸⁻⁹ Jabi jaj agujkpyts meets mdsinaani kuts ja nwindson'ajtim møøt m'etti. Ka'ap jade'en ja mdsinaa'yin x'ukyiknaxnidi sam y'ijtyin. Ku ja nwindson'ajtim jade'en ja kuno'jkin xmø'øyim, jade'ents idø'on nnanky'ejxint nnankñija'wa'ant ja øybi tsinaa'yin, sam idø'on ndejint ja øy'ajtni ja tiy'ajtni jøts midi paat'ajtip ndu'unim. Yikyø'ødyi dø'on jade'en ja mdunk. ¹⁰ Tun meets ja may'ajt jøts x'ejxtit xnijawidit midi'ibi dø'on ja Dios chøjkpy. ¹¹ Kidi xundi ja' midi katump, ja' yø ttundip pøn agootstujpy tsinaadyip; ne'egi pudøki meets idø'on ja' jøts xukpaattit ja kuxiijndya'aky'ajtn. ¹² Janch tsø'ødyu'unin idø'on ja ñaxy ku adøm mnamadyajkindit sa dø'on ja chinaa'yin amaa'tsk tyiknaxti. ¹³ Øy idø'on ja nayide'en tpaaty ku adøm ndukja'gyukandit mabaat idø'on ja chinaa'yin ja kya'øyidi, wan wyinaty jade'en ja Dios o pøn tpabøjki. ¹⁴ Paty idø'on ja wijkyajpxy wya'an: Wejnidi kajnidi meets;

kidi agootstujpy abe'etstujpy m'uktsinaañidi, ja Cristits ja kuno'jkin kudøø'kxin tyakp.

¹⁵ Patyts meets idø'øn øy x'ejxtit sa dø'øn ja mdsinaa'yin xyiknaxtit. Kidi jade'en mdsøønidi sam pøn kube'ets kumon, wijy keyj xyiknaxtit. ¹⁶ Wijy keyj mnabyikta'agiyidit jøts tum ja øybi ttundi, jabi ja ka'øybixi yjawi ixyam nankmyøjtøkiwyajniyip.

¹⁷ Kidi mgawinmaa'mbyaatti, ixa'adi nijawidi pøni ti dø'øn ja nwindson'ajtim tø mdamidsøkyidi.

¹⁸ Kidi mnadyamiyøxyidi ja nøø ja pa'ak ja amu'ukyjaa'y'ajtin midi ja windigø'øyin tyajkp, yikmøj'atti yikmajada'akti, nadyamiyøjxidi ne'egi ja Espíritu Santo. ¹⁹ Ja nwindson'ajtim idø'øn ne'egi mnimadya'aktip, ku ja Salmos xkajpxtit jøts ja y'øøjik xawin'ø'ødit. Tu'ugyi ja m'aaw ja mjoajt xpikta'aktit. ²⁰ Nwindson'ajtim Jesucristo køjxp xamøja'wikyunaxtit ja Dios Teety ku ja kunuu'kxin tyaky køx kida'ak.

Sa dø'øn chøønidiit ja teety ja taak ja u'nk ja una'jk pøn ja Cristo tpadundip

²¹ Jade'ents ja Dios xawindsø'øgidit ku nixem niyam mnagyupøkidit.

²² Ja tø'øxyøjkti pøn amajtskti ja ñiyaa'y pyadu'undip, nayide'en idø'øn sam ja nwindson'ajtim tpadu'undit. ²³ Ja yaa'dyøjk tñigubajk'ajtp ja ñidø'øxy, nayide'en sam ja Cristo tñigubajk'aty ja yjaa'y, pøn nayide'en yiknitsøjkpy. ²⁴ Jade'en sam ja Cristo kyupiky'atyiyi ja yjaa'y, nayide'ents idø'øn ja amajtsk tø'øxyøjkti ja ñiyaa'y tkupiky'ajtmidit tuki'iyi.

²⁵ Ja amajtsk yaa'dyøjkti, choktip ja ñidø'øxy ja nayide'en sam ja Cristo tø ttsøky ja yjaa'y ku ttamiyøxy ja yjujky'ajtin. ²⁶ Paty ja jade'en ttuun jøts tjibijky tjigøøñ ja yjaa'y niti pøky niti kadyeey, tyikwatsni

jade'en nøbajtingøjxp ku ja øgyajpxy ømyadya'aky yikpaduñ yikjanchjawī, ²⁷ jøts jade'en møøt y'ett jøts jade'en tñanky'ejxit tsuj wa'ats, ni tu'uk kya'øybi tyikwingaxø'økt. ²⁸ Jade'ents idø'øn ja yaa'dyøjk ttsoktit ja ñidø'øxy sam t'ejx'etti ja kyø'ømne'kx ja kyø'ømgojpk. Pøn idø'øn ja ñidø'øxy tsojpk kø'øm idø'øn ja ñadyamidsokyi.

²⁹ Pø ka'axi pøn ja ñe'kx tmidsep'aty, y'ejx'ijtpy ja' jøts yjujky'ett chuxk'ett; tymñayide'en idø'øn ja Cristo ttunmi møøt ja yjaa'y, ³⁰ jabi ñe'kx'ajtpyxi dø'øn ja ndejint ja yjaa'y ma adøm nayide'en tø nyikpiktaajkyindi ma dø'øn ndejint adøm nbajk'ajtyindi nxixy'ajtyindi. ³¹ Sam jap nøkyijpxy wya'añ: "Myajtstu'utp ja yaa'dyøjk ja tyeety ja tyaa'k jøts jade'en ja ñidø'øxy møøt y'ett ejximdam tu'ukpi jaa'y."

³² Nnija'wip øts ku ya'atpi madya'aky janchtyimchep, ja' idø'øn yø wya'añ jøts yikja'gyukit waani sa dø'øn adøm ja Cristo møøt tu'ugyi njaal'y'ajtyim.

³³ Nayide'ents idø'øn tñigajpxmi ku nidu'uk nidu'uk ja yaa'dyøjk ttsoktit ja ñidø'øxy sam kø'øm ñabya'ayøyidi, jøts nayide'en ja tø'øxyøjk tkajpxkyupøktit ja ñiyaa'y.

6 U'nk una'jkti, ja' meets idø'øn mdunkjøøjp'ajtpy ku ja mdeety xpadu'undit. Jade'en xyiknigaxø'øktit ku meets ja Dios xjanchjawī, jade'en idø'øn pyaat'aty. ² Ja myidu'ukpi ka'ama'ayin midi myøøt'ajtpy ja awejxin, ya'at idø'øn ja': "Windsø'øgi ja mdeety jøts ja mdaak, ³ jøts jade'en øy jotkujk xyiknaxt jøts yo'ont ja mdsinaa'yin ya naxwiñ."

⁴ Meets u'nkteetyi, kidi o tigati m'u'nk xa'ohti, ots ja jade'en mmidsepwa'anidit jøts ka'ap m'ukyikajpxkyupøjknidit. Ja'gyuki køjxp meets idø'øn ja ne'egi møøt mgajpxt mmadya'akt jøts jade'en xuk'e-jxtit xuknijawidit ja nwindson'ajtim ja tyiy'ajtin.

⁵Tumbitøjkti, mimadowdi ja mwindsøndi ya naxwiin. Windsøgidi, padundi tuki'iyi midì ñi'ane'empy sam idø'øn pyaat'aty nmidu'unint ja Cristo.

⁶Tungøjxti ejtp midì y'ane'empy, ka'ap jaayi yijy mnabyikta'agidit ku ja m'ijxyidi jøts jade'en ñadyijyi myikajxa'aktit. Jade'ents idø'øn ne'egi xu'undit sam ndejint ja Cristo yikmiduñ, jøts tuki'iyi ja m'aaw ja mjoojt xpikta'aktit, jøts jade'en ja Dios yja' xpaduujnidit midì kø'øm tø ttanibiktaagi. ⁷Kidi mdunk xuñ a'aka jot'aka, ja nwindson'ajtim idø'øn ne'egi mdawindsøgip jøts ka' x'ixa'at ja jaa'y kyajxajkin. ⁸Pø tøts xnijawidi ku adøm nidu'uk nidu'uk xkumaa'yin ja nwindson'ajtim pøni sa adøm ya øy tø ndu'uñim, wan pøn awa'atstum ka'awa'atstum tø tyiknaxy.

⁹Meets yiktumbitøjkti, yikxon meets ja mdumbi ana'am, kidi xwinwopti xjøjwopti. Ja'myats meets ku meets ja nwindson'ajtim nayide'en xmidunmi midì tsajpjøtpy tsinaapy, jøts ka'ap ja' twi'ixy twigøñ, tuknax adømdi ja' wyin-gujkp, wan tumbi tkatumbi.

Ja nigubojkin midì myøøt'ajttip pøn ja Cristo tjanchja'widip

¹⁰Ixyam migu'uktøjkti, yikmøkidi ja møk'ajtin midì tø mdatøkiyidi ku ja nwindson'ajtim xmøøt'atti. ¹¹A'ejxidi abaadidi ja mnigubojkin midì ja Dios yajkpy, jøts jade'en møk xwindanidit ja miku' jøts ka' xyikmajada'aktit ja tyaa'yajtin. ¹²Ka'axi adøm nmøøtseptuñim ja jaa'y, ja'ats adøm møøt ja tsep nyiknajxyim pøn kayik'ejxp kayiktomp, midì yiktseptump, ku ja tnigubajk'aty tuki'iyi ja kya'øybi ya naxwiin pøn ja Dios yja' tkatsojkip. ¹³Paty meets x'ejxmukt xkonmukt tuki'iyi ja nigubojkin midì ja Dios yajkpy, jøts jade'en xmimajada'aktit wyinaty ku ja

miku' ja kya'øy'ajtin møk tyikmiñ. Kuts ja jade'en xu'undit, møk mda'andit. ¹⁴Møk mnabyikta'agidit, ja' møk'atti ja tiy'ajtin nayide'en ndejint sam ku nnachujma'ant, møk ndu'unint. Ja øchinaa'yin ja tiichinaa'yin midì mee mdumpy, ja' mnadyagubokiyidip sam ja tseptumbi yiknitsøgyi ja pujx midì kyachwiin. ¹⁵Nay'a'ejxiyidi nay'abaadiyidi jøts xkajpxyødyit ja øgyajxpy ja ømyadya'aky midì ja øy'ajtin yajkpy, tyimñayide'en ndejint xu'undit sam ja soldadi ja kyø'øk ttawa'agi jøts jade'en t'a'ejxi ja tsep. ¹⁶Yø janchja'wints idø'øn ne'egi mmøøt'attip jøts ka' sa mjattit o ti o sa mjatuñidi ja miku'. Jade'en iø'øn ndejint mnigubokiyidit sam tu'uk ja møj pujx tkayiknaxy ja tsujxjøjpp ja tsujxpaa' ku ja soldadi ja pujx ñadyagubøkyi. ¹⁷Janchjawidi ja yiknitsø'ok'ajtin jøts jade'en ja m'anmija'win niti nisa kyajattit, jade'en n'ukpiktaajkin sam tu'uk ja soldadi pyujxkujup y'adaniyi. Tamøk'atti ja øgyajxpy ja ømyadya'aky midì ja Espiritu Santo mmøøjyidip jøts jade'en xniguboktit ja tiy'ajtin ja øy'ajtin sam ndejint ja soldadi ja y'espadi ja chinaa'yin yiknitsø'ogyi. ¹⁸Dios'ajot'ajtingøjxp meets ya'at xungøxt, jøts ja Dios x'amido'odit xpøktso'odit tum ja y'øybi midì ja Espiritu Santo kyupijky. Ku ya'at xu'undit jøp'ejxti jøpjawidi, kidi meets jaty xaka'akwa'añ, ni'amidowidi nibøktso'odit pøn jaty ja Dios yja'ajtpy. ¹⁹Ni'amido'owidik øts nibøktso'owidik øts nayide'en jøts ja Dios xmo'ot ja winmaa'ñ jøts øts agujk jotkujk nnigajpxt ja ñitsø'ok'ajtin midì y'ijty ja Dios kyananky'ejxipnim. ²⁰Tø øts ja Dios xnajtskaxi kugajpxy'ajtpi, ja'agøjxp ø tø nyiktsumy. Amidowdi ja Dios jøts øts tuki'iyi nyiktungøxt ja møk'ajtin sa dø'øn pyaat'aty ku

øts yø'øbi winmaa'n̄ nnanky'ejxiyit
nnankñijawiyit.

Ja kajpxpoo'kxin midi tyagugøjxiñip

²¹ Yø Tíquico, yø' idø'øn mduknija'wi-
gyøxiyidip pøni ti pøni sã øts idø'øn yam
nduñ. Adøm nmigu'uk yø' pøn øts yam
møk ja pudøjkin xmøøpy jøts jade'en ja
nwindson'ajtim Jesucristo yja' nyikmøjit
nyikaja'it. ²² Paty meets ndanigaxi, jøts

mdukmadowiyidit sã øøts idø'øn yam
jøts øøts jade'en xajotkujk'att.

²³ Paat meets migu'uktøjkti ja tu-
da'aky'ajtin, ja tsojkin møøt ja janch-
ja'win midi ja Dios Teety ñajtskajxip ña-
jts'ejxip møøt ja nwindson'ajtim Jesu-
cristo. ²⁴ Jøts Dios Teety ja kunuu'kxidip
pøn ja chojkin tø ttamiyoxti ja nwind-
son'ajtim Jesucristo xemikøjxp. Tiigya-
jpxy idø'øn, jade'en idø'øn yjatt.

**JA NØKY MIDI JA
PABLO TYANIGAJX JA
FILIPENSIT JAA'Y**

Ku ja Pablo jap puxøjkjøtpy tnijayi pøn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesucristo yja' jam Filipos kajpxkøjxp

1 Pablo jøts ja Timoteo, øøts nwindson'ajtim Jesucristo nwindson'ajtpy. Ixyamts meets ja nøky tu'uk ndanijayi niwine'en ja Dios Teety mja'atyidi jam Filipos kajpjotp, møøt ja windsøndøjkti jøts ja møjaa'dyøjkti, niduki'iyi wine'en møøt m'etti ja Jesucristo. ²Paatti kupøkti ja Dios Teety jøts ja nwindson'ajtim Jesucristo kyunuu'kxin jøts ja yjotkujk'ajtin.

Ku ja Pablo tni'amidowi tniøbøktowski ja janchja'wibitøjkti

³Ejtp øts ja Dios Teety ndukmøjawi øy mee winaak ojk nja'myech. ⁴Ku øts Dios n'ajot'aty amumjoojt øts ja Dios n'amidøy nbøktøsy jøts ja mbudøkiyidit; ⁵pø tu'ugyixi adøm ja winmaa'n̄i ixyambaat nyikyø'øyindi midi ja Dios yja'ajip, nayide'en sa ja xpadøjkyi'okwandøø. ⁶Øts wamp jøts ku ja Dios Teety tyikmiweni tyikaja'i y'adø'østet ja myøk'ajtin midi ja tøm dukpadso'onda'agyidi, kunim mye'ent jadigojk ja nwindson'ajtim Jesucristo. ⁷Øwiyinmaapy øts idø'øn ja'agøjxp ku njanchokti jøts ku nay ja Dios kyunuu'kxin x'adsinaajyidi. Nitaniyim øts ja yja' jøts wa'ambyim øts jøts ku ja tyiyi yjanchi, øy øts ja tøm njadyimyjagupuxøjktøki uk øy øts wyinaty ja kudunktøjk ja windsøndøjk njadyimyjawinguwa'agidi. ⁸Pø Diosxi tnija'wip wine'en mee njanchøky nayide'en sa nwindson'ajtim Jesús xtsøjkyim. ⁹Jade'en øts idø'øn n'amidøy nbøktøsy ja Dios jøts ku

øy tsuj mnamyayidit ku ja tyiiby xwinma'adyit, jøts ku ja ja'gyukin xjagyaptit øy juuni. ¹⁰Ku jade'en xnijawidit jøts xpadu'undit midi øy midi tsuj, jade'ents xjagyaptit m'anmija'win øy wa'ats jøts niti pøky mgapaadiyidit ku mye'ent ja Cristo. ¹¹Øy wa'ats wyimbidsø'ømdit ja mdunk midi ja nwindson'ajtim mdamidundip, jøts ja yjade'embi idø'øn ja Dios wyindsø'jkinja'wip ja yjade'embi idø'øn ja myøja'wip.

**Ja Cristo øts xjagyajp amuum
jøts ja' øts amuum
xyikjujky'ajtp øy yjuuni'att**

¹²Migu'uktøjk, nimadowdi meets, øy øts idø'øn yjawi njemjaty ndejaty, ne'egi nabyudøki ja yjawi tøm t'ukpatni, jinaxy ø ne'egi ngajpxwa'kxi ja Dios kya-jpxy ja y'ayuujk. ¹³Tyumnija'widip ja tøjka'dinaabyi ja'adi, jøts nayide'en øy pøn, ku øts ja' nyiktagudsumi ku øts ja nwindson'ajtim yja' nyikø'øyi. ¹⁴Jøts ku jade'en tøm t'ejxti tnijawidi adøm ja nmigu'uk pøn ya'ajttip jøts ku øts yajp tsumy n'ity, ne'egi jinaxy ja tøm yjotmøk-ta'akti jøts ja jade'en tkajpxwa'kxidi ja Dios kyajpxy ja y'ayuujk.

¹⁵Jats ya pøn øy'ajtin tsuj'ajtingøjxp tkajpxwa'kxtip ja Cristo yja', jats nayide'en pøn winaagin nugo tsepkøjxp ta'ajkingøjxp ttundip, ¹⁶jøts ja kyø'øm ja' tyikmøjtøkidi, jøts ja ja'ayi nugo xaaktsepnipøkwa'andi ku øts yap puxøjkjøtpy; ¹⁷pønts ttundip y'øwiyinmaa'ngyøjxp, ja'agøjxp ja jade'en ttundi ku øts ja xpa'ayowdi, pø ñija'widipxi jøts ku ø nyam'aty, ku øts møk ja Dios yja' nyikyø'øyi. ¹⁸Jøts tiku øts nugo ndyimy'aty ndyimyajt? Wan pøn tyikyø'øy y'øwiyinmaa'ngyøjxp uk kya'øwiyinmaa'ngyøjxp, pø nugo tum ja Cristo yja' tkajpxwa'kxidi; yø' ø ndajotkujk'ajtpy.

Jøts jaaktyimxyonda'akp øts yikxon, ¹⁹pø nnija'wipxi øts ku øts ya'at ayo'on tuki'iyi nmimadakøxt, ja'agøjxp ku meets ja Dios x'ajot'aty jøts meets xni'amidowi xnibøktsowi jøts ku øts nayide'en xpudøki ja Espiritu Santo. ²⁰Ja'ats ø njøp'ijxy jøts øts ja ka' ndatsø'ødyu'unt, tu'uk amumjoojt øts ja ngajpxit ja yja'. İxyam idø'n pyaat'aty yjaaktyimnigaxø'økt yikxon ja Cristo myøk'ajtin midì ø nyiktumpy, njajujky'aty øts uk nja'øøky njadigø y øts, ka' øts ja nwandijy. ²¹Pø ja Cristoxi øts amuum xjagyajp, ja'ats ø nmøk'ajtpy. Nja'øøky øts, jinaxy øts ja øy xwimbidsø'ømxit. ²²Pøni jaakjujky'ajtp øts ya, nay'øy'ajtp øts ja nayide'en, jøts øts ja Dios yja' njaakyikyø'øyit, jade'ents ø ka'ap nnijawi pø midì'ibi. ²³Tum jade'en tum øy, midì'ibi øts ngupøkp ngagupøkp: ne'egi jadyimya'ats'ookwamp øts, jøts øts ja Cristo xemikøjxp nmøøt'ejtnit, ne'egi jadyimya'øy'ajtp ja jade'en; ²⁴jadu'ukts ja winmaa'nmyi, ne'egi jinaxy yjawi chøkyi jøts meets ka'ap jade'eñi nmajtstu'utt, jaakjujky'ajtp øts. ²⁵Patyts ø nwa'añ jøts ku mee njaakmøøtja'ajit jøts njaakpudøkidit jøts xajotkujk'attit ku tu'ugyi janchja'wingøjxp xyikmiwenidit xyikajajidit ja Dios yja'. ²⁶Jade'ents meets njaakminabyaadit ja nwindson'ajtim Jesucristo kyunuu'kxingøjxp amuum.

²⁷Yø' mjadyimy'ejxtip yø mdsinaa'yin, jade'en xu'undit sa ja nwindson'ajtim yja' wya'añ. Øy meets jam nja'ats'ixy kø'øm, uk øy øts jadyimyjama jagam, ja' ø ndsøjkpy jøts øts ejtp nnijawit jøts ku meets ni'amuki mnabyudøkiyidi, tu'ugyi ja mwinmaa'n xyik'etti, xem yam ni'ijtyi xniwinmayidi janchja'wingøjxp sa y'øyit sa tyuda'akt ja Dios y'øyajpxy ja y'øy'ayuujk. ²⁸Ni xkatsø'øgidit pøn ja mdamidsep'ajtidip. Wa'ats yiknijawidi

jøts ku ja windigø y jyattit; jøts meets, ja nitso'ok'ajtin mee mbaatp midì ja Dios yajkpy. ²⁹N'øyja'windip ku nwindson'ajtim njanchja'windi, jøts nayide'en ku ngu'ayo'ombaaajtandi. ³⁰Nay ja' ayo'on mbaattip midì ø tø nbaaty. Tu'ugyi yø tum jade'en n'adsinaa'yindi jøts mnija'widipts sa øts ixyam n'ayo'ombat'adi'ich.

**Ku Cristo yik'ayowim jyaty
jøts ku tyik'awa'añ ja
myøk'ajtin sam ka'ap pøn**

2 Jøts pøni myikjotmøktaajkidip ja Cristo, pøni mdajotkujk'ajtidip ja y'ayo'ejxin, pøni jap ja Espiritu Santo xmøødiyidi, pøni nnija'widip sa ja chojkin sa ja pya'ayo'owin, ²yixkondaktik øts ku yikxon mdsøonidì mdanidì, tu'ugyi tum jade'en mnamyayidi ni'amuki jøts tu'ugyi mwinmaydi. ³Kidi ti xundi mgø'ømwinmaa'ngyøjxp uk xyiktundi ja namyikaxi; yø' øy, ku tuda'aky jøts møj'ejxti ja mmigu'uk. ⁴Kidi ja ngø'ømja'ajip nugo ndyimyikmøjtøjka'am, pø ja'axi tsojkip sudso ja nmigu'uk nbudøjka'am.

⁵Yikyø'ødyi ja winmaa'nñ nayide'en sa ja nwindson'ajtim Jesucristo. ⁶Øy ja wyinaty amuum ja Dios'ajtin tja-jagyepy, ka'ap ja wya'añ jøts ja kuwani tyimñayide'en tmi'abaaty ja Dios Teety. ⁷Ojts ja kø'øm tjibiky midì ja wyinaty amuum yja'ajtpy jøts ja jade'en ñabyikta'agyi sa øy pøn tumbi ku ja ya ñaxwi-ñ'ajty. ⁸Jøts ku ja jade'en jaa'yin myiñ, ojts ja tkupiky'aty ku ja yjemjaty tyejaty. Ejtp øy tpaduñ jabaat ku ja y'ø'jky, øy tsaach'ixyim ja o'jkin yjayikmøø y jam kruskøjxp. ⁹Ja'agøjxp ja Dios Teety ja ojts myøjawiyi jøts ja yikmøjtøjkiyøø, ka'ap pøn myi'abaadyi øy yjapøni, ¹⁰ku pøn myadobaadit ja nwindson'ajtim øy madsoo, nagyuxendyakøxidip ja ni'ijtyi, ¹¹jøts ja niduki'iyi t'ejxkaptit jøts ja

wya'andit jøts ku ja' wyindsøni ja Jesu-
cristo, tum Dios y'øy'ajtingøjxp.

**Sam ja jaj sam ja tøø'kxpi jade'en ja
jaa'dyi pøn ja Dios ja'ajtidip**

¹² Migu'uktøjkti, nayide'en ndsøky ji-
naxy xmimado'odit øy øts yam jagam,
sam ø xmimadowdi ejtp ku meets jam
y'ijty møøt ndsøøni. Windsø'øgi ja Dios,
tuda'aky mnabyikta'agidit, jotmay'atti
sudso ja nitsoojkin xpaattit. ¹³ Ku ja tso-
jkin xjagyapti jøts mdunwa'andi, ja Dios
jade'en myikwinmaajyidip, jøts nay ja'
mbudøkiyidip ku ja xundi jade'en sa ja
Dios mdamidsøkyidi øy tsuj.

¹⁴ Ejtni xoni tuki'iyi xu'undit, kidi
amikajpxy xpøkti, ¹⁵ jøts ka'ap pøn
mbøky'ejxidit, ja' myik'awa'andip
jøts ku Dios m'u'nk'atyidi, øy wa'ats
mjaa'y'attit ma ja ka'øy jaa'dyi ma
ja kawindiy jaa'dyi. Jade'en meets
jam mgaxø'økt sam ja xøøw tkujajy
tkudii'kxy ma koots, ¹⁶ jade'en'ampy
ku ja Dios ja kyajpxy ja y'ayuujk
xyikyø'øyidit. Jøts ku ja Cristo mye'ent
jadigojk, møk mee ndaxonda'akt
ku ø nnijawit ku ø ka' nugo tø
niyikyø'øyi ja Dios yja', ka' ø nugo
ja ndunk niwindigøy. ¹⁷ Øy øts yø
pøn xjaduku'oogi, ja' ñamyayi ka'pxp
ja windsø'jkin midi ja Dios y'ity
mmøødyip ku ja xjanchjawidi. Xonda'p
øts jade'en, niduki'iyi nxondaajkindit.
¹⁸ Jotkujk'at mee nayide'en, ja'agøjxp
ku øts nayide'en njotkujk'aty.

**Yikajxtip ja Timoteo
møøt ja Epafrodito**

¹⁹ Pøni wamp ja nwindson'ajtim Jesús,
ngaxp øts tsojk ja Timoteo jøts ja m'ats'e-
jxidit jøts ø njotkujk'att ku ja ttime'ent
ja kajpxy ja ayuujk sa meets jam.
²⁰ Pø ka'axi jadu'tuk pøn nayide'en wyin-
may sam ø nwinmayin, sam mee njot-
may'atyin jøts ja øy'ajtin xpaattit; ²¹ tum
kø'øm winmaa'ñxi pøngapøn yiktundip

jøts ka'ap ja nwindson'ajtim Jesucristo
yja' t'uktunk'ajtniyidi. ²² Tøts xnijawidi
sa Timoteo øy tyuñ, sa øts ja møøt ja Dios
kyajpxy ja y'ayuujk ngajpxwa'kxiyi,
jade'en øts ja xpudøki sam ja jaa'y ja
y'u'nk pyudøkiyi. ²³ Jade'ents ø nwin-
may pøni sa øts yø nja' y'ukwin'øyi
ngaxpts øts ja' jøts m'ats'ejxidit; ²⁴ n'a-
jot'ajtpy øts Dios jøts meets kø'øm tsojk
n'ats'ext.

²⁵ Paat'ajtipts yjawi nayide'en
ndanigaxit ja Epafrodito, ja nmigu'uk,
pøn øts amuum møøt nduñ, pøn
meets ojts xaniguexy jøts øts ja
xpudøkit ku ti jaty y'ity kya'ity.
²⁶ Mjanch'ejxwajnidip ja' niwine'en
mjam'atti, jøts mjanchjotmay'atyidi
ja'agøjxp ku tø xnijawidi jøts ku y'ity
pyikyiyi. ²⁷ Tøts ja yjanch'atspikyiyi,
jawaani ja tø kya'øøky; tøts ja Dios
y'ayo'ijxyi jøts øøts ja tø xpudøki jøts
ø nayide'en kyajinaxt ja njotmay,
ti øts yam ndaxømpy. ²⁸ Ja'agøjxp
meets ja ndyimdyanigaxwa'añ jøts
xaxonda'aktit ku jadigojk xpaattit
x'ejxtit jøts øts jade'en ka' nugo
ndyimyjotmay'oock. ²⁹ Taxonda'akti
ku ja jam yja'att. Jade'en pyaat'atyi
tu'ugyi ja Dios xjagyejpxindi pøn jaty
nayide'en tpadundip sam ja Epafrodito,
minamyayidi yikxon; ³⁰ jawaani tø
kya'øøky ku tmiduñ ja Cristo. Tø
tmiwanjaty yik'ayowim ku øts ja
pudøjkin xmø'øy, jøts meets ja ñamyayi
mgudaniyi øy mee mgaya'aty.

Ja tsinaa'yin midi tiy janch

3 Migu'uktøjk, tajotkujk'ajtidi
ja Dios kyunuu'kxin. Ka' øts
n'adsepjawi øy øts yam jadigojk nja'at
nay yø', tø ø nnijawi jøts ku meets
yø xyiktu'unt. ² Øyim mnay'ejx'etidit,
jam ja jaa'y pøn ja wenk winmaa'ñ
tyikyø'ødyip, pøn ttundip ja ka'øybi,
ja' pøn tta'ødyøkiwyandip ja Dios ku
ja ttsuki ñe'kx jøts ja ejxpajt jade'en

ñabyiktaajkxiyidi. ³Jade'en ne'legi tpaaty, adom idø'on nmøøt'ajtyindip ja ejxpajt ja'agøjxp ku adom ja yja' tu'ugyi nyikmøjtøjka'andi, jøts ku ja Cristo Jesús ndaxondaajkyindi, jøts ka'ap nmi'agijxyindi nmijøtkijxyindi ja'ayi midi kaxø'kp iiy ja'ayi nikijxy. ⁴Wa'ambimts øts inet jøts ku ja nayide'en y'øyi ku jade'en ja nachuki ñaxy kostumbri køjxp. Jawaani ka'pxy øts ja ne'legi ndyimñijawi ja'abi tsinaa'yin; ⁵ku ngue'jxy kyiduktujk xøow øts ojts ja ejxpajt nyiktu'unxi, israelit jaa'yxi øts; ja Benjamín øts ndeety'amøjip, jøts hebreit etjotp ø ngue'exy, jøts nay jam øts ndeety ndaak choondi. Fariseotøjk øts y'ijty møøt nnamyayi, nay ja Moisés øts y'ijty nbaduujnip ja kyutujk; ⁶møk øts ja nnitani, jantymdyøøp øts ja njawi, jøts øts ja jaa'y nbawidetti ndagumatsiwya'andi pøn jaty ja Cristo tjanchja'widip. Ka' øts y'ijty pøn ja kutujk xawindsø'y sa ja tyikutuky, nadyijyi tñigajpxy midi'ibi øy midi'ibi tøøp. ⁷Midi'its øts y'ijty jade'en nmøja'wip, jade'en øts yø ixyam nja'wiñi jøts ku ka' ma tyuñ, ja'agøjxp ku øts ja nwindson'ajtim Jesucristo tø nnija'wiyi ja pya'ayo'owin. ⁸Jøts pøni ti øts ja njaak'øyja'wip, tum kudigøøpy øts njawi, ma t'ukmi'abaat ku ja nwindson'ajtim Jesucristo nnija'want. Ja'agøjxp øts tuki'iyi tø n'ixmajtskixy, aayin pista'agin ja tuki'iyi ñøjkkøjxni, ja'ayi øts tu'ugyi njøp'ijxpy ja Cristo ⁹jøts øts ja møøt n'lett, kaja'agøjxpip ku øts ja kutujk ka'pxy nbaduñ, jade'en'ampy ku øts ja nwindson'ajtim Jesucristo tyiy'ajtin njanchja'wiyi jøts øts ja Dios Teety jade'en tø xkupiky. Ja'ats ja Dios kyupijppy pøn ja janchja'wiyip. ¹⁰Ja' ø ndsøjkpy jøts øts yikxon ndyimñijawit sa ja nwindson'ajtim tyiy'ajtin jøts øts ja myøk'ajtin ja xmo'ot midi ja yjagyeypy

ku ja ojts tmimajada'aky ja o'jkin ku yjujkyijky xemikøjxp, nja'ayøy ø nayide'en, uk njadyimya'øøky ø nayide'en sa ja y'ø'jky, ¹¹jøts øts jade'en njøp'ext ja jujkyøjkin nayide'en sam ja yjujkyijky.

Ja' njotmay'ajtimp sudso nbaajtint ja øy'ajtin

¹²Ka' nwa'añ jøts ku øts jade'en tuki'iyi ngøj'ømit'ajtni, uk ka' nwa'añ jøts ku øts tyimwya'atsni tyimy'øyni; tu'ugyits øts ja nbanøjkk'adi'ich, jøts njøp'ijxpy øts ja nbaatt midi øts ja nwindson'ajtim Jesucristo tø xaniwaad-sowi patki'jyi. ¹³Ka' øts migu'uk nwa'añ, jøts ku øts ja jade'en tø ndyimbyatkixy tuki'iyi; nja'dyigøøgyijxpy øts ixyam sa jaty ø tø njaty ngubety ti jaty tø tyuñi, ja' ø ndumpy jøts øts ja njotmay'aty midi mempnim kidakpnim, ¹⁴jøts nja'jtint ma pyaat'aty ma yjøpkixy jøts ja Dios ja y'øy'ajtin xukpaajtint jap tsajpjøtpty midi ja xaniwaadsoo'wa'amp, jøts adom ja nyikmø'øyint ja'agøjxp ku ja Cristo møøt n'ijtyindi.

¹⁵Wine'en ja Dios møk njanch-ja'wa'andi, paat'ajtip jøts jade'en tu'ugyi nwinmaa'yindit. Pøni sats pøn wyinmay, jam pøn ja wenk winmaa'n tpaaty, nay ja Diosts ja tuknijawiyip midi tøøp. ¹⁶Tu'ugyits yø winmaa'n nbøjkindit, jøts yø' idø'on nyiktu'unindip amuum sam adom yø tø nnija'wa'ant.

¹⁷Pa'ejxtik øts, migu'uktøjk, jøts ejxti nayide'en pøn nay yø'øbi tyiktundip midi mee tø nda'ane'emy. ¹⁸Jaa may pøn ja nwindson'ajtim Jesucristo yja' tkamøjawidip jøts ja wyinmaa'n ja' yiktundip jøts jade'en chøønidi. Tø meets yø kawinaak øjk ndukmadøy, ixys øts jadigøjk yik'ayowim nnigajpxko-jmi. ¹⁹Ka'ap ja wyindø'ødit, windigøy ja nøjkk yjatti. Ja kyø'ømwinmaa'n sa kø'øm ttsokti, ja' yikmøjtøjkidip,

ja' n̄amyayi dios'ajttip. Ne'egi jinaxy ja n̄adyamikexyidi mididi'ibik id'ø'n ja yjawi tyats'ødyu'undip, ja' nugo yjotmay'ajttip sa jaty ti jaty ya naxwiin.²⁰ Ja' adøm amuum xkøjø'ømit'ajttindip jap tsajpjøtpy, jøts ja' adøm njøp'ijxyindip jøts ku ja jap choont ja nwind-søn'ajtim Jesucristo pøn ja pøky ttuknit-so'ok'ajtp.²¹ Ja' adøm xyikwimbejtindip xyiktigajtsindip jøts nayide'en njajttint sam ja kø'øm amuum ja kunuu'kxy'ajtin tmøodi, jøts nay ja myøk'ajtin ja jade'en yik'awampy ku jade'en xu'unin, pø ja'axi tuki'iyi tnitanaagyøjxp øy ti.

Xondakunaxti ku Dios xjagyeypyindi

4 Njantyimya'ats'ejxwandip mee migu'uktøjk, mee ndajotkujk'ajtpy, meets jam Dios wyingujkp ndamajada'akp, jøts tu'ugyi jaaktyimy'ajot'atti ja Dios.

²Ngajpxn̄igajxidip øts ja Evodia jøts ja Síntique jøts ø møk nnøjmi, wan tnayja'gyukiyidi tkajpx'øyidi ti ka'ø'xyidip jøts tu'ugyi ja Dios yja' tyikyø'øyidit, pø tum ja'axi køjø'ømit'ajtidip.³ Mets migu'uk, pudøki yø Evodia møøt ja Síntique, ja' øts ojts ngajpxwa'kxi ja Dios kyajpxy ja y'ayuujk møøt ja Clemente jøts møøt jadu'ukti pøn jaty øts ojts xmøøtundi. Wa'ats ja Dios ja n̄ijawiyidi pøn jaty ti jaty ja xyøøwdi.

⁴Ejtp ja Dios yja' xaxondaajkidit. jNjaaktyimn̄igajpxpy øts yikxon jøts mxonda'aktit!⁵ Wan øy pøn mnijawiyidi jøts ku mee tuda'aky mjaa'y'aty. Ja'myats'etti ku tsojk ja nwind-søn'ajtim myenit.

⁶Kidi ti x'ayo'onjawidi, tukmadowdi ne'egi ja Dios ku ja x'ajot'attit; ja' m'amido'odip mbøktso'odip ti mga'e-jtxidip, jøts tukmøjawidi tukunuu'kxy-jawidi ku wyinaty myikmo'odi mididi m'amidoodip.⁷ Jøts ja mmo'ojidit ja y'ø'y'ajtin ja tuda'aky'ajtin mididi ka'ap ti tmi'abaaty sa adøm njaniwinmaa'yam;

ja'ats tyikjotkujk'atp ja mwinmaa'ndyi jøts ja m'anmija'windi jøts ku ja nwind-søn'ajtim Jesucristo møøt m'etti.

Ja' mwinma'adyip mididi øy

⁸Yø', migu'uktøjk, mjotmay'attip mididi tiy mididi janch, mididi xpaat'ajttindip, mididi øy pidsømp, mididi wa'ats, mididi tsøkyim, mididi øy agajpxy pidsømp o maðsoo. Tum ja y'øybi mwinma'adyip mididi øni-gajpxni ønimadyakni.

⁹Yiktundi mididi tø nduk'ixpøkti, sa jaty tø n'ana'amdi, jade'en xu'undit sa øts ojts nwa'añ jøts sa øts ojts kø'øm x'ejxti ku øts ja ojts nduñ: tundits jade'en, winets ja Dios nijuuni mga'ixmatsidit, ejtp ja yjotkujk'ajtin ja mmøøgyunaxiyidit.

Ku ja filipensit jaa'y tmay'atti ja Pablo

¹⁰Xyikxondakp øts ja Dios jøts ku meets jadigojk xja'myech. Kidi jade'enip ø ndijy jøts ku meets tø xtyimyjaj'dyigøøni, ja ku ka' n̄ibidsømi juuni mee xpudøkit.¹¹ Ni ka'ap ø nwa'añ jøts ku øts yam sa ndyimyjaty. Tø øts yø n'e-jxandigøøni. Yø'øyi ø ndajotkujk'ajtpy mididi nmøøt'ajtpy.¹² Wa'ats ø nnijawi sa yik'ayowim nyiknaxjint, jøts nayide'en sa ngumeen'ajttint. Tø øts yø nyikyuyj jøts øts øy mididi ngawingudsø'øgit, øy ø ngay øy ø ngakay, uk øy ti y'ity kya'ity.¹³ Øy ø mididi nwinguwa'agi, ja nwind-søn'ajtim Jesucristo nmøk'ajtpy, ja' ø xkuwamp.¹⁴ Øy'ajtpyts ku meets ja n'ayo'on nayide'en mnadyapaadyidi jøts øts jade'en xpudøkidi.

¹⁵Mnayinija'widipts wine'en jam Filipo kajpxkøjx mgugajp'atti, ku øts ja Dios kyajpxy ja y'ayuujk ojts ngajpxwa'kx'okwajni, ku øts ojts nnijkxy jam Macedonia kajpkøjxp, pø meeçixi ojts xaniguexy ja pudøjkin mididi ja Dios mdamiyojxtip ja'agøjxp ku ja wyinaty ja myøk'ajtin tø

xpaajtiyidi. ¹⁶Jøts ku øts jam wyinaty Tesalónica kajpkøjxp, nayi meetsxi ojts xaniguexy ja meen majtsk ojk, jøts øts ja nyiktu'unt ti jaty ø ka'ejtxip. ¹⁷Kayø'øjip ø nugo njotmay'ajtpy jøts øts ja nugo n'axajit øy ti; ja' ø ndsøjkpy jøts meets yjaaknipatt ja mja' jam Dios wyingujkp. ¹⁸Tits ø kayikmøøpy, ne'egi o ti ø nyikmø'øy. Tyimchaachjam yø kajaa midi yø Epafrodito tø xamigaxidi. Jøts jade'en ja Dios yø tjawi kunuu'kxy, sa ja poom pya'akxuuky, ja windsø'jkin yø ñamyayi yikmøøpy. ¹⁹Ja Dios pøn xjagyajpidip, ja' mmo'ojidip, ja' tyikwimbetp tyiktigatsp pøni ti mga'ejtxidip. Ja nwindson'ajtim Jesucristo møøt ja Dios Teety, ja' tjagyajptip ja kunuu'kxin ja jotkujk'ajtin midi nijuuni niwindem kagudigøøpy.

²⁰Xemikøjx Dios Teety møj janch ja kunuu'kxin tjagyepy! Jade'en idø'on ja yjatt.

Ku kyajpx'abaadiwya'añ jøts ja kajpxpoo'kxin t'ukyajkni

²¹Nguejxpy øts ja kajpxpoo'kxin nwindson'ajtim Jesucristo køjxp jøts xukmado'odit niduki'iyi pøn jaty ja Dios jagyajpidip. Ñayi kyajxmidi ja kajpxpoo'kxin ja'adi pøn jaty øts yam nmøøtti. ²²Niduki'iyi pøn ja Dios ja'ajtidip ya, jøts ja'adi pøn namyajyidip ma ja romanit windson ja tyøjk, nayi mdanigajxidip ja kajpxpoo'kxin ja'adi.

²³Ja nwindson'ajtim Jesucristo mgunuu'kxidip niduki'iyi. Tiigyajpxy idø'on, jade'en idø'on ja yjatt.

JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA COLOSIT JAA'Y

Ku ja Pablo tnijayi pøn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesucristo yja' jam Colosas kajpkøjxp

1 Pablo øts, øts ja Dios tø xam-idsøky jøts øts ja tø xpikta'aky nwindson'ajtim Jesucristo kyudanaabyi. Jade'en'ampyts øts møøt ja Timoteo ²ya'at nøky nja'ay jøts øø ndanijayi pøn jam Colosas kajpjotp ja'ajtidip ja Dios, pøn jaty jam tjanchja'widip ja Cristo, ja yiknitsokpi. Wants ja Dios Teety ttuñ ja may'ajt jøts ja myo'ojidit ja kunuu'kxin jøts ja myo'ojidit ja tuda'aky'ajtin.

Så ja Pablo tni'amidowi tnibøktowski pøn jaty ja Dios tjanchja'widip jøts ja ttukmadø ja Dios

³Ejtp øøts ja Dios ndukmøjawwi ndukunuu'kxyjawi midi nwindson'ajtim Jesucristo tyeedyip ku øøts ja' n'ajot'aty meets køjxp. ⁴Tøts øø nnimadø jøts ku meets ja nwindson'ajtim Jesús møk xjanchjawi pøn yiktejp Cristo, jøts ku nayide'en xtsokti xpa'ayowdi ja mmigu'uk pøn jaty ja Dios ja'ajtidip, ⁵ja'agøjxp ku tu'ugyi xjøp'ejxti midi myikmo'owandip midi jap pøkji'iky ejtp jap tsajpjøtpy. Tøts xnijawidi tigøjxp xjagyapti ja jøp'ejxin, ja'agøjxp ku tø xmadowdi ja Dios kyajpxy ja Dios y'ayuujk, ja Dios tyiy'ajtin midi yiknitsokp. ⁶Nay yø'øbi kajpxy nay yø'øbi madya'aky midi ojts myiktukmadowdi, janch møjta'adøtsp yø ixyam, jøts tum øy wyimbidsimy øy maðsoo wine'en ja naxwii'ñit, nayide'en yjaty sam tø mjatti kuyip xmadoo'okwandøø ja Dios chojkin ja pya'ayo'owin, jøts tø xnijawidi jøts ku yø tyiyi jøts ku yø yjanchi. ⁷Yø'øxi øøts ja nmigu'uk Epafraas ojts mduk'ixpikyidi

pøn øøts amuum nmøøtumpy jøts yjanchpaduujnip ja nwindson'ajtim yja' ja', jøts ja' meets idø'on jam tø mbudøkiyi. ⁸Nay ja' øø tø xukmadøy så meets ja tsojkin xjagyepy midi ja Espiritu Santo mmøøjyidip.

⁹Patyts ku øøts ja jade'en ja'ayi nnimadøøy, winetyipts øøts ja Dios nijuuni ngamimøñ meets køjxp, ejtp øøts ja n'amidøw jøts ja Dios yikxon mdukniyawiyidit ja winmaa'ñi så ja ttsøky, jøts ja mmo'ojidit wine'en ja wijy'ajtin kejy'ajtin, jøts nayide'en så xnimadojidit ja Dios yja'. ¹⁰Jade'ents øøts ja n'amidøw nbøktøw jøts yikxon mjaa'y'attit sam idø'on pyaat'atyi ttu'undit pøn ja Dios ja'ajtidip, jøts tum ja' mdu'undip midi ja Dios tyajotkujk'a-jtpy, midi øy midi tsuj wimbidsømp m'ødyu'uningøjxpti, jøts yikxon xnijawidit ja Dios. ¹¹N'amidøøpy øøts ja' jøts ja mmo'ojidit ja kyunuu'kxin ja myøk'ajtin, jøts xmidanidit øy midi ayo'on, jøts xyiktuda'aktit ja mwinmaa'ndyi midi ne'egi mdajotkukidip, ¹²jøts ja Dios Teety xukmøjawidit xukunuu'kxyjawidit jøts ku ja tø xanibiktaajka'am ku adøm xpaat'ajtyim jøts adøm ja xmø'øyim ma ja kyunuu'kxin, midi ja yikmøødyip pøn jaty ja Dios ja'ajtidip. ¹³Pø ja'axi tø xukniwaajchim ma amuum myajada'aky ja wimbeets'ajtin ja kugoots'ajtin yja', jøts ja tø xyiktøjka'am ma ja Dios U'nk ja kutujk ttanitani ja yjaa'y, ¹⁴pøn ojts tyaky ja nitso'ok'ajtin jade'en'ampy ku tø xku'o'jkandi jøts adøm ja xpojkpimee'kxyindi.

Ku ja Cristo ojts xku'o'jkandi adøm nbøky, jade'en'ampyts ja Dios Teety jadigojk xmijotjimbijtyindi

¹⁵Ka'ap ja Dios Teety yik'ixy yikni-jawi, jade'en'ampyts ojts ñanky'ixxyi ku ja y'U'nk tyikmiñ, pøn tu'uk møj,

ka' pøn jade'en. ¹⁶Ja' Dios Teety tyukyik'öyiyii'n tuki'iyi ti jaty ejtp tsajpjøtpty, ti jaty ejtp naxwiiñ, midi kaxø'jkp midi kagaxø'jkp. Jøts ja tyik'öyi sa ja ankilistøjk ñagyutujkmø'öyidi, ja'ats ja tyik'öyiyii'n jøts ja' ja tja'ajtp. ¹⁷Jaayim ja yiknitsokpi wyinatyni, ja Cristo, jøtsnmim øy ti kyaxi'ikñim, jøts ja' tuki'iyi tkøjø'ømit'ajtp ti jaty ja'ajtp. ¹⁸Ja' tñigubajk'ajtp ja jaa'y pøn ja Dios yja'ajtpy, jøts ja' tjagyajp amuum yø'øbi jaa'dyi. Ja' tyikjuyk'ajtp jøts ja' midu'uk tmimajadaajk ja o'jkin ku ja yju-jkpyijky, jødsyim ja jøp'am ejtp tyim'yity. ¹⁹Ja Dios Teetyts ja kø'øm tyikjajt jøts ja tyikdiosajty ja nwind-søn'ajtm Jesucristo amuum, ²⁰jøts nay ja' nayide'en tyikjajt nwind-søn'ajtm Jesucristo køjxp jøts ñamyi'øy'atidit tuki'iyi midi ejtp tuktsajp'agida'aky, jøts yjotkujk'attit wan tjapønidi midi ja'ajtpip naxwiiñ, jøts midi jap nayide'en tsajpjøtpty. Jade'en'ampyts ja yjotkujk'ajtm ja ñamyayi tpaatti ku ja nwind-søn'ajtm Jesucristo y'ø'jky kruskøjxp.

²¹Ja mga'øwyinmaa'n ja mga'ødyunk ja' meets y'ijty myik'ejtidip jagam ixkø'øm, jøts m'am mjotp xmijotma'atti ja Dios; ja Diosts tø myikjotkukiyidi jøts ja tø xmijotjimbetti, ²²ja'agøjxp ku ja nwind-søn'ajtm y'ø'jky jøts ja wemp ijxy tyim'yats'ayo'ombaajty ñikøjxp kyubajkp. Jade'en'ampyts ja jade'en ttuun jøts meets ja Dios Teety xwingunøjkxit ku tø mbøkwyatsnidi, niwine'en mga'ukyikpøky'ejxnidit. ²³Jade'engøjxpts chøkyi jøts tu'ugyi amumjoojt xyikyø'ødyit ja mjanchja'win tiy'ajtingøjxp. Kidi meets ja xkajøp'ejxni sa tø xnijawidi midi yiknitsokp. Yø'øbi kajpxy yø'øbi ayuujk yikajpxwa'kxp øy sudso ya naxwiiñ. Pablo øts jøts øts yam tø nyiktanipiky jøts øts ja jade'en ngajpxwa'kxi ja yja'.

Ku ja Pablo yiktanipiky jøts tpudøkit pøn jaty ja Dios tjanchja'widip

²⁴Jotkujk øts nnayjawiyyi øy mee njagu'ayowi. Nay jade'en ø ñamyayi ja ayo'on nbaaty sa ja nwind-søn'ajtm Jesucristo ku ja tku'ayo'owiyii'n pøn jaty ja janchja'wiyip. ²⁵Øts tø xaja'aty jøts øts ja nbudøkidit pøn ja Dios tjanchja'widip. Ja' øts ja Dios tø xanipiky jøts meets nmo'ot ka'pxy ja Dios kya-jpxy ja Dios y'ayuujk, ²⁶jøts mee ndukmado'ot midi pøn tkanija'wipnim midi y'ity yu'uch'ejtp, ma windi'ixyip ja jade'en pøn tkanijawi. Ixyamts ja Dios ttuknijawiwya'añ ja jaa'y pøn jaty ja paduujniyip ja yja'. ²⁷Ja'ats ja Dios ja tuknijawiwya'jnidip ti øy'ajtm idø'on ja yjade'embim yjagyepy jøts ja yikmo'odit pøn ka'israelit jaa'dyi. Jøts ja' idø'on y'ity kayiknija'wip jøts ku ja Cristo ja' mee mjagyajpip, jøts ja' tyajkp ja jøp'ijxy'ajtm jøts ku nøjkk xpaajtidi ja Dios y'øy'ajtm ja Dios chuj'ajtm.

²⁸Ja Cristo øøts ja yja' nnigajpxip, jøts øøts niduki'iyi øy pøn ngajpxwiy jøts øø nyik'ixpiky øy pøn, jøts yikxon tñimado'odit, jøts jade'en nidu'uk nidu'uk tñijawidit yikxon ku tmøøt'etti ja Cristo. ²⁹Yø'øts ø nduñ'ajtpy jøts øts jade'en amumjoojt nnadyamiyøxyi, øy ø nwanjaty, ja'ats nyiktumpy ja Cristo myøk'ajtm midi øts ja xmøøpy.

2 Ja' ø ndsøjkpy jøts meets xnijawit sa mee ngamijotkuki ku øts ja Dios n'amidøy ja pudøjkin meets køjxp jøts nayide'en pøn jaty tsinaadyip jam Laodicea, nmijotigøøpy øts nayide'en ja nmigu'uk pøn ø xka'ijxy'ajttipnim. ²Ja'ats ø ndsøjkpy jøts xjagyaptit ja tsojkin amumjoojt nixem niyam midi ja Dios yja'ajip midi øy midi tsujpidsømp, ku ja awejx'ajtm xjagyaptit jøts xja'gyukidit sa xnijawidit ja Cristo pøn ja Dios nugo ajawi ka' pøn ttuknijawi; ³ja'ats idø'on tmøøt'ajtp ja

øy'ajtin ja tsuj'ajtin, ja wejin ja kajin. ⁴Jade'engøjxp meets ya'at ndukmadøy jøts kidi pøn mwindaay'atyidi pøn tum jaayi tkajptip. ⁵Øy ø kø'øm nguidyimyjam'aty, jamts øts ja nwinmaa'ñ nyik'ity, jøts ndaxondakpy øts ku ø nnijawi ku øy yixxon xundi jøts nayide'en ku tu'ugyi xjanchjawidi ja Cristo.

⁶Paty ja'ayi xu'undit midi tsojkip, sa myiktani'ejxidi myiktaguwanidi ku xjanchja'wiy'okwandøø ja nwindson'ajtim Jesucristo, ja'ats idø'øn tu'ugyi mdu'undip jøts ja jade'en møøt m'ettit. ⁷Ja' amuum mnadyagidøkiyidip jøts ja' idø'øn mmøk'ajtin'attip. Ja'axi mjanchjawidip sa ojts myiktani'ejxidi myiktaguwanidi jøts jade'en ejtp ja Dios xukmøjawidit xukunuu'kxyjawidit sam ja tø xnijawidit ku ja ixpøjkin myikmøødyi.

Ja øchinaa'yin midi yikpatp Cristo køjxp

⁸Øyim mnay'ejx'etidit; kidim ja xmibøkti ja jaa'y pøn mdawin'øøn-wajnidip ja ixpøjkin, midi wenk winmaa'ñ tyikyø'ødyip uk midi tyiktundip ja tum ja taay; ja' ja yiktundip sa ja jaa'y chinaa'yindi sa jaa'y wyinmaa'ndyi, ka'axi ja tyikmøjtøjkyyidi ja Cristo yja'.

⁹Pø ja Cristoxi kø'øm amuum tmøøt'ajtkøjxp ja Dios'ajtin, ¹⁰jøts kumi mmøøt'ijtpy meets ja', tits mee mjaaka'ejtxip. Ja' tuki'iyi tjagyajp jøts ka'ap ja pøn myi'abaadyiyi, wan ja ma tyimyjatsoondi, wan tjamiku'ku'pyi uk wan tjanayjapi tsajpjøtpy. ¹¹Ku meets ja jade'en xmøøt'ity ja Cristo, tø meets ja ñamyayi mbiktaajkxyi ja ejxa'anin kyunuu'kxingøjxp, ka'apts ja nayide'en tø mbiktaajkxyiyidi sam ja israelit jaa'y ñadyuñidi. Ja' mee m'ejxa'anin'ajtpy ku xpaatti ja nits'o'ok'ajtin jøts ja mbøky mniwa'achidi midi yiktump ku ya naxwiiñ njaa'y'ajtyindi. ¹²Ku

ja nøbajtin xpaatti, jade'en meets idø'øn ñamyayi ja Cristo møøt m'ø'jky, jøts nayide'en ñamyayi mjujukpyøjkti, ja'agøjxp ku tø xjanchjawidi ja Dios, pø ja'axi ja myøk'ajtin majadaajk ku ja Cristo yujukpyijky. ¹³Jade'en ja ngajpxin, øøky meets y'ijty myik'ejtniyidi ja mbøky ku ka'anin ja ejxa'an xpaatti, midi yikpatp nwindson'ajtim Jesucristo køjxp; xjats ixyam ja Dios tø mmøø'ødyidi ja jujky'ajtin jøts mee ñamyayi møøt mjuky'aty ja nwindson'ajtim Jesucristo, ja' mee mmaa'kxip tuki'iyi ja mbøky. ¹⁴Tøts ja Dios tjibiky ja kutujk jøts ka' y'uktunit midi y'ijty myiktanigutujk'ajtip, midi y'ijty xjanch'adsejvindip jøts ja xuktaja'jtyindi ja nbøky jøts adøm ja yiktagubejtyindi. Jade'en'ampy ja Dios ja tyikudigøøy ku ja nwindson'ajtim kyiruspejty. ¹⁵Ja'ats ja tyamimajadaajk ja miku' jøts ja tø tyik'amutskiyi ja myøk'ajtin jøts ja jade'en ttuk'ixy ttuknijawi ja naxwii'ñit jaa'y.

Jotmay'atti ja Dios yja'

¹⁶Jade'en'ampyts ka' pøn xmøjppik-ta'aktit ku pøn mdabayø'øwya'andit ja mgaajyik ja m'uujkikti, uk ku ja xøøw xkabadundi midi winsamaan jøts midi wimbo' yiktump. ¹⁷Ja' yø y'ity wya'añ jøts yø tnigajpxy midi menwamp, ya'at tsinaa'yin y'ijty tunkpatp ku ja Cristo kyamiñim ku ja jaa'y ja tjøp'ejxti. Kuts ja tø myiñ, ja' idø'øn tu'ugyi yikjanchja'wiñip. ¹⁸Kidits ja jaa'y mdukmajt-stu'udyidi ja nwindson'ajtim pøn ñady-ijyi janch tuda'aky nabyiktaajkidip, jøts wya'andi ku ja ankilis ne'egi yikwind-sø'øgit. Ja' ñigajpxtip ñimadyaktip midi nijuuni kya'ejxtipnim kyamadoodipnim, jøts jade'en øy ñadyamøjppikta'agyidi ja kyø'ømwinmaa'ñ. ¹⁹Ka'ap ja tmøøt'etti ja Cristo, pøn møj pøn jøp'am, pøn yik-møja'wip, jøts pøn amuum yikjanch-

ja'wip ku ja yja' ja yiknijawi jøts jade'en tyika'pxy'ity ja jaa'y pøn nayide'en myøøpy ja møk'ajtin, sam ja Dios kø'øm tø ttanibiktaagi.

²⁰ Pøni janch idø'on ku ja Cristo namyayi møøt tø mjantyimy'lookti, tigtøjxpts ku jade'en mdsinay'adø'øtsti sam ja'ajindi, pøn ja Dios yja' tkabaduujnidip? Ja' yikmajadaktip jøts ñadyanigutujk'atyidi ja kyø'øm'ana'amin, ²¹ ku yide'en ñay'ane'emyidi: "Kidi yø' xjii'kxy, uk kidi yø yjade'embu xjii'kxy, kidi yø xøn." ²² Yø yjade'embu ana'amin, tum ja' yø ñi'ane'empy midi waani ejtp jøts ja ñajxni jade'en sam o ti pikta'aky midi tø tyuñ jøts ja ka' ti y'ukwani, jade'ents ja jaa'y ja kyutujk jade'en ja y'ixpøjkin. ²³ Øy idø'on ja yjawi njantyiyja'wa'ant, jabi øyxi ja yik'ayowim yikpadu'unt tsø'øgi køjxp. Nitits ja kyawa'añ, kaja'ajipxi xpudøjka'am jøts nbøky xniwaajtsint.

3 Jøts kumi tø mee ñamyayi mjujkyiky nayide'en ku ja nwindson'ajtim Jesucristo yjujkyiky, ja'agøjxp xjotmay'ajtidit ja nwindson'ajtim yja', pø ja'axi ja Dios Teety amuum tø myø'øyi ja møk'ajtin. ² Ja' ejtp mwinmaa'ñ'attip midi ja Dios yja'ajip jøts ka'ap ja xyikmøjtøkidit midi ya naxwiñ. ³ Jade'ents ngajpxin ku ja Cristo y'ø'jky jøts mee ñamyayi nayide'en tø m'øøky, ka' x'uktatøjkiñidit ja ka'øbyi midi ya naxwiñ. Ja nwindson'ajtim mee mgøjø'ømit'ajtniyidip jøts mee mjujky'aty xemikøjxp ma ja Dios, ⁴ jøts ku ja Cristo kyaxø'økt nayide'ents meets ja wyinaty møøt mgaxi'iky jøts meets nayide'en ja y'ø'y'ajtin ja xyondaajkin xpaajtiyidit.

Ja øchinaa'yin jøts ja ka'øchinaa'yin

⁵ Paty x'ixmatstii tuki'iyi ja ka'øbyi: ka' pøn amajtskjaa'y tmøøt'att ja wenk

yaa'dyøjk uk ja wenk tø'øxyøjk, ka'ap ja axøøk winmaa'ñ xyiktu'undit, jøts nayide'en ka' ti x'ama'at'attit. Jade'en yø tuki'iyi tpaaty ku yø xu'undit ejximdam jeexyip xwindso'øgidi ja awa-nax ja agojnax. ⁶ Yø'øgøjxp ja Dios tkexy ja ayo'on jøts ja ttuktagida'aky ja yjade'embu jaa'y pøn ja kamimadojyiy; ⁷ jøts ku y'ity ka'anim xjanchja'wiyidi ja Dios yja', tuki'iyi meets yø y'ity nayide'en xøn. ⁸ Ixyamts, ixmajtskøjxnidi yø ka'øbyi, yø ambøjkin, yø axøøk winmaa'ñ, yø ka'ødyu'unin, yø nawyingajpxnaxi jøts yø ka'ø'y'ayuujk. ⁹ Kidi mnawyindaay'atyidi, pø tøxi x'ixmatsti sa y'ijty mjaay'atti, ti jaty y'ijty mdundip. ¹⁰ Tøts ja Dios myiktigachidi jøts ja yjembyi tø xpado'kidi, pøni sa meets ja yja' xjanchja'wiyi, nayide'ents meets ja myiktigachi kunim yikxon xtyimñijawidit sa ja Dios. ¹¹ Jøts ka' chøkyi wan pøn tgriegitjaa'yi uk t'israelitjaa'yi, wan ja t'ejxa'aninmøødidi uk tka'ejxa'anmøødidi, wan ja abiky ma ttsoondi uk wan ja tja'ajidi pøn ja Dios tkanija'widipnim. Yjaja'ajidi ja' pøn tmi-dundip ja windsøn, uk pøn najtspøki ejtip, tum ja nwindson'ajtim Jesucristo ja' yja', jøts myøøt'ijtpy ja øy pøn.

¹² Mdsojkip meets ja Dios, ja'agøjxp meets ja tø mwi'ijxyi jøts ja tø mja'bikyidi. Tsøonidits yikxon. Yiktundi ja øy'ajtin amuum, ja ayo'ejxin, ja jotwa'añ'ajtin, ja windsø'jkin, ja wijy'ajtin jøts ja tuda'aky'ajtin. ¹³ Namyiduda'aky'atidi xem yam jøts namyaa'kxukidi ku pøn ti ttuñ jøts ja myigu'uk tpo'ky'ixy. Nayide'en xu'undit sam ja nwindson'ajtim Jesucristo mbojkipimee'kxyidi. ¹⁴ Ka'apts ti jade'en sam ja tsojkin sam ja pa'ayo'owin, ja'ats idø'on myiktu'undip, pø ja'axi amuum tsojkip, ja'axi øy ti tyik'øgyaxø'kp jøts niti jadu'uk jade'en abiky kyatsøkyi. ¹⁵ Ja Diosts ja yjotkujk'ajtin, ja Diosts ja xyondaajkin mwinmaa'nmyo'ojidip, pø

ja'agøjpxi ja Dios tō mdukpabikyidi ja yja' jōts ja'abi jotkujk'ajtin xyiktu'undit ni'amuki niwine'en ja Dios xja'ajtyindi. Tukmōjawidits tukunuu'kxyjawidits ja Dios.

¹⁶Jōts ja'gyukiyidi yikxon ja nwind-sōn'ajtim Jesucristo kyajpxy ja y'ayuujk jōts ja xwinmaa'n'attit. Nadyuk'ixpōkidi jōts nagyajpxjot'amōjkiyidi nixem niyam, ja wejin ja kajin myiktu'undip. Øøjidi ja Salmos, jōts øøjidi ja kunuu'lkxyajpxy jōts jade'en xukmōjawidit xukunuu'kxyjawidit ja Dios. ¹⁷Ku ti xunwa'andi uk xkajpxwa'andi, ja nwindson'ajtim Jesús myōk'ajtin myik'awajnidip, jōts jade'en'ampy ja xukmōjawidit xukunuu'kxyjawidit ja Dios Teety, ja' myōk'ajtingøjpx.

Sa yjaa'y'attit pōn tjanchja'widip ja Cristo o madsōo

¹⁸Jōts ja tō'oxyōjk pōn amajtskti, mimadowdi ja mniyaa'y, jade'en pyaat'atyidi pōn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim. ¹⁹Jōts nayide'en ja yaa'dyōjkmidi pōn amajtskti, yikxon xjagyaptit ja mnidō'oxy. Kidi mōōt atsep a'aki mdsōōnidi. ²⁰Jōts u'nk una'jkmidi, mimadowdi ejtp ja mdeety ja mdaak, jade'en ja Dios ttsōky. ²¹Jōts u'nkteety u'nktaak nayide'enmidi, ka' nugo xyik'ambōktit ja m'una'jk jōts kidi t'ayojidi. ²²Jōts pōn midundip, mimadowdi ja jaa'y pōn mwindsōn'ajtip, jōts kidi jaayi nugo nadyiji myujy'atti ku ja m'ijxyidi jōts ja jade'en nugo m'øyjawiyyidit. Mdu'undipxi dō'ōn sam pyaat'atyidi Dios wyindsō'jkingøjpx. ²³Yikxon xu'undit ku ti xunwa'andi, ja Dios meets ja mdamidumpy jōts kidi ja jaa'yip øy ja' mjayiktuñidi. ²⁴Tōts xnijawidi jōts ku ja nwindson'ajtim mmo'ojidit ja øy'ajtin jōts meets ja mdukpaaadit ja kyunuu'kxin. Kumi Cristo meets ja

yja' mdu'unxip, nay ja' meets ja kō'ōm mmo'ojip. ²⁵Pōnts ja kya'øybi ttump, nayide'ents ja ka'øy'ajtin ja tikmo'odit. Ka'ap ja Dios ja t'ixy wan ja tjapōnidi, tuknax ja tum jade'en ttu'unt pōni sa tō yjaa'y'atti.

4 Jōts meets windsōn pōn ja tunk tmōōt'ajtip, øy yikxon mjaa'y'attit jōts jade'en xyiktu'undit ja mdumbi sam pyaat'atyidi. Ja'myatsti jōts ku ja nwindson'ajtim jap tsajpjōtpy midi mee mwindsōn'ajtmip.

²Kidi mjotmondi, ejtp ja Dios x'ajot'attit, ejtp ja øy ti xukmōjawidit xukunuu'kxyjawidit. ³Amidowdi pōktsowdi jōts øōts ja nwindson'ajtim ja nnōō' ja nduu' xyik'awajtsit, jōts øōts ja ngajpxwa'kxit ja y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky, jōts nayide'en yiknigajpxt wa'ats ja Dios Teety wyinmaa'n, sudso ja nitsō'ok'ajtin yikpaaty Jesucristo kōjxp, ja'axi øts yam mgudsumchinaa'yip, pō ja'axi ngajpxwa'kxpy. ⁴Ajot'attits Dios jōts øts ja kyajpxy ja y'ayuujk øy pōn nduknija'wiyit sam idō'ōn pyaat'atyidi ndu'unt.

⁵Øy yikxon mjaa'y'attit, migu'uk-wa'andi pōn ja Dios yja' tkanija'wip jōts ttukmadowdi, kidi ja xōōw ja jumōjt nugo xyikwindigōydi. ⁶Øy tsuj ja mmadya'aky xyikpidsō'ōmdit, jōts mjat-tip nayide'en ja adsojimbejt sa nidu'uk nidu'uk øy pōn x'adso'odit.

⁷Ja nmigu'uk Tíquico meets jam mdukmadowip sa øts yam. Janch øy yō pyudōki, janch tsuj tmiduñ ja Dios. Tō øts yō nmōōtwidity. ⁸Paty meets ja yam ndaniguexy jōts ja mgajpxjot'amōjkiyidit, jōts ja nayide'en mdukmadowidit sa øōts yam. ⁹Ja Onésimo ja jam mōōt ñijkxy, adōm ja nmigu'uk pōn amumjoojt tpaduujnip

Ku kyajpx'abaadiwya'añ jōts ja kajpxpoo'kxin t'ukyajkni

⁷Ja nmigu'uk Tíquico meets jam mdukmadowip sa øts yam. Janch øy yō pyudōki, janch tsuj tmiduñ ja Dios. Tō øts yō nmōōtwidity. ⁸Paty meets ja yam ndaniguexy jōts ja mgajpxjot'amōjkiyidit, jōts ja nayide'en mdukmadowidit sa øōts yam. ⁹Ja Onésimo ja jam mōōt ñijkxy, adōm ja nmigu'uk pōn amumjoojt tpaduujnip

ja Dios yja'. Meets yø' mjaay. Yøøts meets ja mdamimadya'agip ti yam tuujnip jajtip.

¹⁰Jøts øts ja nmigu'uk Aristarco pøn øts yam nmøøtsumchinaapy, ja' yam nayide'en mdanigajxidip ja kajxpoo'kxin, jøts ja Marcos nayide'en ja yja' tkajxmi, ja Bernabé ja myigu'uk. Tøts ja myiktukmadowdi ja Marcos; pøni mbaajtidip jam, øy yikxon xkupøktit. ¹¹Nayi mgajxpoo'kxidip ja Jesús pøn nayide'en yiktejp Justo. Yøøyi døøon israelit jaa'y'ajttip pøn tmidundip ja Dios, pøn ø tø nmøøtundi, jøts yø' øts yam njanchtajotkujk'ajttip.

¹²Nayi mdanigajxidip ja kajxpoo'kxin ja Epafra pøn ja nwindson'ajtim tmidump, nay meets ja mjaay. Ejtp ja mni'amidowiyidi mnibøktowiyidi ku Dios ja t'ajot'aty jøts tu'ugyi øy yikxon xpanøjkxtit ja Dios, uk amuum mnadyamiyoxidit jøts ja xu'undit sa ja ttsøky. ¹³Kumi wa'ats ø n'ixy nnijawi sa ja Epafra mdajotigøyi,

jøts nayi tyajotigøøpy ja nayide'en pøn tsinaadyip jam Laodicea kajpkøjxp jøts jam Hierápolis kajpkøjxp. ¹⁴Nayi mgajxpoo'kxidip ja Lucas, pøn tsøyip jøts nayide'en ja Demas.

¹⁵Kajxpoo'kxtits adøm ja nmigu'uk-tøjkti pøn ja Dios ja'ajtidip midi tsinaadyip jam Laodicea, jøts nayide'en xkajxpoo'kxtit ja Ninfas møøt ja'adi pøn ja Dios tjanchja'widip, pøn jam namyujkidip ja' tyøjkjotp. ¹⁶Ku yø nøky x'uk'ejxkøxtit winets ja xanigaxtit jøts wan t'ejxti pøn ja Dios tjanchja'widip jam Laodicea, jøts meets ja nøky nayide'en x'ejxmit midi jam tso'omip. ¹⁷Jøts nøjmidi ja Arquipo jøts ku ka'pxy tpadu'unt sa ja nwindson'ajtim tø tyunkmøøyi.

¹⁸Øts njaapy ya'at kajxpoo'kxin jøts meets ja ndaniguexy. Jøts xja'myatstibim øts ku Dios x'ajot'attit jøts ku øts yam ndsumy'ity. Dios mgunuu'kxidip. Jade'en idøøon ja yjatt.

**JA MYIDU'UKPI NØKY MIDI
JA PABLO TYANIĠAJX
JA TESALÓNIKFT JAA'Y**

**Ku ja Pablo tnijayi pøn ja
nwindson'ajtim tjanchja'widip**

1 Pablo ø nxøow, jøts øø yam ngue-
jxpy ja nøky møøt ja Silvano jøts
møøt ja Timoteo, jøts øøts ja ndaniguexy
pøn jaty tjanchja'widip ja Jesucristo yja'
jam Tesalónica kajpkøjpx, pøn møøt
amumjoojt t'etti ja Dios Teety jøts
møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo. Nay
ja'ats amuum mgunuu'kxidip jøts ja
jotkujk'ajtin mmo'ojidit møøt ja nwind-
son'ajtim Jesucristo.

**Ku ja Tesalónikft jaa'y tyiktaañ ja
ejxpajt sa ja Dios yikjanchjawi**

²Ejtp øøts ja Dios ndukmøjawi
ndukunuu'kxyjawi ku meets ja
xjanchjawi, jøts ku øøts ja Dios
n'ajot'aty ejtp mee nja'myech. ³Ku
mee ngajpxpaaty ku øøts ja Dios
n'ajot'aty ka'ap øøts ja nja'dyigøy ja
m'ø'y'ajtindi, sa ja tsojkin ja pa'ayo'owin
xmøøt'atti, jøts sa ja ajot'ajtin
møk'ampy xjagyapti jøts xjøp'ejxti ku
mye'ent jadigojk ja nwindson'ajtim
Jesucristo. ⁴Meets migu'uktøjkti, pøn
jaty ja Dios janchja'widip, Dios mee
mdsojkip jøts nay ja' tø mwi'ijxyidi
jøts mee mnitso'ok'att. ⁵Jade'en'ampy
øøts nnijawi ku øøts jam ojts ja
Dios y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky
ngajpxwa'kxiyi ma meets jam, kidi
øødsip ja ojts jade'en nugo ngajpxy, pø
jamxi ja Espíritu Santo ja myøk'ajtin
ja tmøødiyi jøts ja jade'en wa'ats
yiknijawit jøts ku ja'abi kajpxy jøts ku
ja'abi ayuujk tyiyi yjanchi. Wa'atsxi
xnijawidi jøts ku øøts ja nduun, kidi
øødsip ja køøm nadyamiduujnip pø

ja'agøjpxxi øøts ja nduun jøts meets ja
xyiktu'unt.

⁶Ja Espíritu Santots mee mmøøjyip
ja xyondaajkin jøts meets ejtni xoni
xkupøkti ja Dios y'øgyajpxy ja Dios
y'ømyadya'aky øy meets ja kawine'en
tø xkuwanjati. Xjats meets nayide'en
xuñ sa tø xpa'ejxti ku øøts ja ayo'on
nmidani midi ja nwindson'ajtim
tø ttunjøpi. ⁷Xjats jade'en tø
mbidsømdi jøts ejxpajt mwa'andi jøts ja
mni'ejxu'udyidi niduki'iyi pøn jaty ja
Dios tjanchja'widip, pøn jam tsinaadyip
Macedoniit jøts jam Acayit etjotp.
⁸Jade'ents idø'on ja Dios y'øgyajpxy
ja y'ømyadya'aky tø xyikwa'kxiyidi,
jøts kidi jamyip meets ja jade'en nugo
tø xuñ Macedonia uk jam Acaya,
yiknija'wip yø o madsoo jøts ku meets
ja Dios amuum xjanchjawi. Ti sa øø
njaakwa'ant, ti øø njaaknikyajpxp.
⁹Ja'axi ja køøm tmadyaktip jøts ku
øøts jam ojts n'øch ma meets jam
jøts y'øyja'widip ja' sa meets jam ojts
xkupiky, jøts øy ja yikxon tnmadya'akti
sa mee xmajtstuujty ja'abi winmaa'n
midi ja Dios kyaja'ajip, jøts ku ja Dios
tu'ugyi tø xpabøjkpinaxwa'akti pøn
xemikøjpx ejtp, pøn tu'ugyi Dios'ajtp.
¹⁰Jøts ñayiniimadyaktip ja nayide'en sa
meets nwindson'ajtim Jesús xjøp'ixy
jøts ku ja jadigojk wyimbett jap
tsajpjøtpy ja Dios U'nk, pøn ja Dios
Teety tyikniwaajts ja o'jkin jøts ja
tyikjuykpyijky. Ja'ats adøm idø'on
xuknitso'ok'ajtindip ja' ayo'on midi
memp midi wingomp.

**Sa ja Pablo kyajpxwa'kxy
jam Tesalónica**

2 Mnija'widipts migu'uk ja'adi, jøts ku
øøts jam n'ats'øjch ma meets jam,
ka'ap øøts ja nxøow nugo wyindigøøy.
²Øy øøts jam wyinaty Filipit kajpkøjpx
tø nyikjemduñ, mnija'widipts ja wa'ats
jøts ku øøts ja Dios tø xjanchpudøki jøts

øøts ja kyajpxy jøts øøts ja y'ayuujk ja tø nyiknajixyi amumjoojt midu xyiknitso'ok'ajtindip, jøts meets ja tø myiktukmadø yam idø'on ja tsep yjanchjatuñi. ³Jøts ka'ap øøts ngajpxigø y ti jaty øøts ojts ngajpxwa'kxy, jøts kidi wenk winmaa'ñip øø njagyejpy ku øøts jam jade'en ojts ngajpxy jøts nika' myikwin'øøndi. ⁴Pø tiy'ajtinxi yø', tøxi ja Dios kø'øm tyikutuky jøts øøts ja tø xanipiky ja kyajpxy ja y'ayuujk midu yiknitsokp, jøts jade'ents øøts ja tø ngajpxnaxy. Jøts ni ka'ap øøts ja n'ixa'ay jøts øøts ja kuwani ndyimyikta'ø'y'ext uk ndyimyiktakajxa'akt, pø ja Diosxi yikmidump jøts ja'ats tu'uk tu'uk t'ejxp sa jaty pøngapøn yjaa'y'aty. ⁵Jøts mni-ja'widipts ku øø ka' nugo ngajpxy sa jaty ojts myiknøjmidu jøts nigidi taayip øø n'ixaapy sudso øøts ja meen nbøkt. Ja Dios yø tnija'wip jøts ja' yø t'ejxp. ⁶Niwindii øø ngawa'añ jøts øøts ja jaa'y xwindsø'ogit, wan meedsu uk øø tyimyjapøni. Xpaat'ajtpimts øøts, øø øøts ja jeexyip jade'en tø nduñ jøts meets jeexyip ja nwindson'ajtim Jesús kyutujk møk'ampy tø ndanipiky, pø ja'axi øø nbadumpy. ⁷Ka'ap øøts jade'en tø n'adi'ich; øø yikxon mee tø nmiyujy'aty sam ja u'nktaak tyikyeeky tyiktso'øky uk t'ejx'ity ja y'u'nk ja y'una'jk. ⁸Njanchøjkpy meets mjanchpa'ayøøpy meets, jade'en pyaat'aty jøts øøts jeexyip ka'ap ja Dios kyajpxy ja'ayi nugo tø nyajkiyi, ngu'o'jkipaap meets jeexyip ja'agøjxp ku ndsokti ja'agøjxp ku nba'ayowdi. ⁹Mee migu'uktøjk, wa'ats inet xja'myatsti sa øøts y'ijty nduñ nbiky, sa øøts nnamyiwinmaa'mbyaady jøts øø nbaaty ja nidsinaajyik. Ku øø nduñ xinaxy tsunaxy, ngamaa'y nga'ity øøts, jøts jade'en ka'ap myik'adsepti ku myikmo'odi jade'en ja Dios y'øgyajpxy ja Dios y'ø'y'ayuujk.

¹⁰Mee nagyø'øm mni-ja'wip jøts møøt ja Dios, jøts ku ka' ti tundigø'øyin

myiktu'unxidi. Yikxon øø njaa'y'aty jøts øøts jade'en ka' ti pøky xaja'aty øø øø pøn xjapøky'ejxwa'añ. ¹¹Jøts mnayi mni-ja'widip nayide'en sa nidu'uk jaty tø myik'ayo'ejxti ku myikajpxjot'amøjkidi, jade'en sam ja jaa'y ja tyety yjagyepyyi. ¹²Tøxi myiktukmadowdi jøts ku øø yikxon mjaa'y'attit sam pyaat'aty pøn ja Dios ja'ajtidip, pø ja'axi kø'øm wamp jøts meets ja mdaniwaadsowiyi ja kyutujktaajk ma ja amuum xyiktuujnidit ja myøk'ajtin, ja y'ø'y'ajtin jøts ja xyondaajkin.

¹³Ja'agøjxpts øøts idø'on ja Dios ja ndukmøjawi ndukunuu'kxyjawi ku meets ja kyajpxy ku meets ja y'ayuujk ja ojts xmadojiyi midu mee ndukmadoow. Ojts ja xjanchkupøkti jade'en jøts ku ja Dios ja tja'aji, kidi nugo jaa'yipxi ja' yja'. Jøts janch tiy janchts idø'on ja', jøts ku ja Dios ja tkajpxyi jøts ku ja Dios ja t'ayuujk, jøts ja mbudøkiyidi pøn jaty ja tjanchja'widip.

¹⁴Mee migu'ukti, ku tø xku'ayo'ombaadidi ja Dios, kawine'en ja mmigugajp tø mdagubetyidi, nayide'en tø mjatti sam ja jaa'dyi pøn ja Dios tjanchja'widip pøn ja nwindson'ajtim Jesucristo tjanchja'widip pøn tsinaadyip jam Judea, pø nayide'enxi ja tø yjatti, nayide'en ja myi'israelit jaa'y ja kyamee'kxyidi.

¹⁵Yø'øbi israelit jaa'yts idø'on tyik'oo'k-tøø ja nwindson'ajtim Jesús. Nayide'en ttungojmidu sam ja tø tyik'ookti ja kyø'øm migu'uk pøn jaty ja Dios kyugajpx'ajtpy, jøts øøts ja tø xpawøpy. Niwine'en ja Dios ja tkayikjotkujk'atti jade'en, jøts yjanchtumwenk'ejxtip ja jaa'y øø pøn, ¹⁶jøts ku øøts ja Dios yja' njadukmadoowa'anmiyi pøn ka'israelit jaa'dyi jøts ja ñitso'oktit, ka'ats øøts ja jade'en xuktunwami. Xjats jade'en ja pyøky nugo tyikmiweni'adø'tstti. Ixyamnims inet ja Dios ja møk ayo'on tø tyuktagida'agidi.

**Ku ja Pablo øy tjapaatwa'añ
jadigojk ja Tesalónikit jaa'y**

¹⁷Mee migu'uktøjk, ku øjts nnawya'kxyindi jøts waani ñajxy ja et ja xøøw, nja'myajts'ijtpyim meets øy mee njaga'ijxy jøts øøts njanchja'atsnøjkxwa'añ kawinaak ojk jøts mee n'ats'ext. ¹⁸Ojts øøts njadyimya'uktsøøn; øts meets jam kø'øm kawinaak ojk tø njadyimya'ats'ejxwa'añ, jatyí jatyíts øøts ja miku' xyiktuu'duky jøts øøts jam nganijxy. ¹⁹Jøts tigøjxp øø nxonda'aky, ti øøts idø'on ndaxondakpy, ti øøts idø'on njøp'ijxpy, ti øøts idø'on ndajotkujk'ajtpy, pø meetsxi dø'on ndajotkujk'ajtpy ku mye'ent ja nwindson'ajtim Jesucristo. ²⁰Meetsxi dø'on ndajotkujk'ajtpy ku øø nxonda'aky.

3 Jade'en'ampy øø tø nwinmay jøts øø nda'ant yam Atenas kajpkøjxp ku øø ka' n'ukmajadakni, kumi ka' øø n'ukmidanaañi jadine'en ja jotmay, ²paty øø tø nguexy tu'uk ja nmigu'uk pøn jam tø m'ats'ijxyidi. Timoteo øøts nguexy, ja'axi ja Dios tmidump jøts ejtp øøts ja tø nmøøtuñ ku øøts ja nwindson'ajtim Jesucristo y'øgyajpxy ja y'øy'ayuujk tø ngajpxwa'kxiyi midí ja nitso'ok'ajtin tyajkp, ja'ats mdukmad-owidip jøts ja mgajpxjot'amøjkiyidit jøts ja m'ajot'ajtin tu'ugyi xyik'ettit, ³jøts jade'en ka' pøn t'ixmatst øy idø'on ja tsep jade'en y'ity. Wa'atsxi kø'øm xnijawidi jøts ku jade'en ja ayo'on nbaajtndit. ⁴Jøts ku øø nay jam wyinaty møøt meets, øjtsxi øø nnigajpxy jøts mee ndukmadøy jøts ku n'am-jajtndit ndsaachjajtndit; tøts xnijawidi jøts ku jade'en tø yjanchjaty. ⁵Paty øts, kumi ka' øts jadine'en n'ukjotkujk'ajtni, ja'agøjxp mee tø ndaniguexy ja jaa'y jøts ja tyiktøt sa ja mjanchja'win xyik'etti, ja'ats ø ndsø'jkip uk wan meets ja miku'

tø mduktuñidi ja yja' jøts jeexyip ja Dios kyajpxy jade'en nugo ñiwyindigøy sa meets ja øjts njadukmadøy.

⁶Tøts ja Timoteo wyimbity jam Tesalónica jøts ja yam tø tmija'aty ja kajpxy ja ayuujk midí yikjotkujk'atyim jøts ku meets ja janchja'win møj xjagyepy jøts xyiktuujnidi xem yam ja Dios chojkin. Yide'ents ja yam wya'añ jøts ku meets ejtp xja'myech, jøts ku nayide'en ja tsojkin xjagyajpti jøts øø xjapaatwa'añ nayide'en sam mee nja'ejxwami. ⁷Ñiyjot'amøkpøjkp øø migu'uk yjawi, ku øø nnimadøy jøts ku tu'ugyi ja Dios xjanchjawidi, yam øøts idø'on yjawi yide'en tsep'agujkpy njaty. ⁸Ku øøts jade'en nnimadøy jøts ku ja Dios tu'ugyi amumjoojt møøt m'etti, jade'en øø nnayjawi yi tymxyajimbejtp øøts yjawi. ⁹Ku meets jade'en xuñ, øy øøts ja Dios møj njanchtamøjawi ku meets jade'en xpadundi ku jade'en xwindsø'ogidi ja Dios. ¹⁰Xjats øøts yide'en xinaxy tsunaxy ja Dios n'amidøy jøts mee ndyimy'ats'ext, kø'øm ndyimy'atspaattit, jøts ka'pxy myiktukmado'odit ti jaty mjaaka'ejtxidip jøts ja mjanchja'win tu'ugyi t'ettit.

¹¹Ja' øø ndsøjkpy jøts øøts ja Dios Teety, jøts øøts ja nwindson'ajtim Jesucristo xpuðokit jøts øøts jam nnøjkxt jøts jam m'atsyik'ejxtit. ¹²Nay ja Diosts myikmøjta'agiyidip ja mwinmaa'ñi jøts ja tsojkin møj xjagyajtit nixem niyam, jøts xminamyayidit øy pøn møøt nayide'en sam mee myiktsoktin sam meets ja tsojkin ndamijagyapi. ¹³Nay ja Dios Teety mmo'ojidip ja myøk'ajtin jøts xmidanidit ku sa mjattit, jade'ents ja mja'bikyidi jøts mgapøky'ijxyidi ku ja nwindson'ajtim Jesús jadigojk mye'ent møøt niduki'iyi pøn jaty ja Dios ja'ajtidip.

Sa ja Dios xajotkujk'ajtint

4 Ixyamts øø migu'uk nnigajpxy jøts mee myiktukmadowdi ja nwindson'ajtim Jesús y'ana'amingøjxp: jøts ku jade'en xun'ettit sa øøts ojts nyik'ixpiky jøts ku mdsøønidit mdanidit jade'en sa ja Dios tjadotkujk'aty. Tun'ettits meets ja jade'en.

²Mnija'widipxi ja ana'amin midi myikmøødyi, midi øø tø nnigajpxy ku jade'en tyikutuky ja nwindson'ajtim Jesús. ³Ja' Dios chøjkpy jøts ja tu'ugyi xnadyamiyoxidit; jøts kidi nugo mnamyøøt'atyidi põni ka'adam ja xniya'yidi põni ka'adam ja xnidø'oxyidi, ⁴ku põn y'amajtskiwya'añ, ka'ap ja patki'iyi nipøn tø'oxyøjk tkamøøt'att. Ja' øy wa'ats pidsømp jøts ja jade'en kø'øm ñawyindsø'øgyi. ⁵Jøts kidi nugo mbøkti ku mnachuj'ijxyidi ja'ayi sam ja jaa'y y'adi'ichin põn ja Dios tkanija'wip. ⁶Kidi põn ja myigu'uk ñidø'oxy twin'øø'nidi, møk nwindson'ajtim mdagubatidit, pø tøxi øø nnigajpxy. ⁷Ja'ats adøm ja Dios tø xanibiktaajka'am jøts adøm øy tsuj njaa'y'ajtindit. Ka'ap ja jade'en wya'añ ja Dios jøts ja kya'øbyi ndu'unint. ⁸Jade'ents idø'øn, põni põn yø'øbi ixpøjkin tkamøjpiktakp kidi myigu'ugip ja jade'en wyinaty tyumpy, ja Dios idø'øn ja wyinaty jade'en kyamimadøøpy, põn adøm ja y'Espíritu Santo tø xmø'øyim.

⁹Wine'en ja tsojkin wine'en ja namya'ayin xem yam, ka' øts ja ngajpxwa'añ. Ti ja øts ja nugo njaañit, pø tøxi Dios kø'øm mdukjatyidi jøts xem yam mnamyayidit mnachokidit. ¹⁰Ejtp meets ja mmigu'uk jade'en xminamyayi põn ja Dios tjanchja'widip jam Macedonia. Ja'ayi ø nugo nnigajpxy jøts ja n'øyjaa'y'ajtin møk xjaakyik'awa'andit, jøts myøjit ja

m'amigu'uk'ajtindi. ¹¹Øy jotkujk idø'øn mdsøønidit mdanidit, ja mdunk ja mbøjk ja' idø'øn mjotmay'attip pø jade'enxi øø nxumiwa'añ, ¹²jøts ja abikpyi jaa'y mwindsø'øgyidit jøts kidi ti mga'ijtxyidi.

Sa ja nwindson'ajtim jadigøjk mye'ent

¹³Mee migu'utøjk, ka'ap øø ndsøky jøts jadi'iñi mda'andit, ni xkanijawidinim sa yjatt añmi'oo'kpi, jøts kidi jade'en mjotmay'ookti sam jadu'uk yjotmay'ooktin põn ka' ti awejx'ajtin tjagyapti, põn tkanija'widip ja Dios. ¹⁴Pøni nmibijkyimts adøm ja Jesús ku ja tø y'øøky jøts ku ja tø yjukpyiky jadigøjk, sudsots adøm ja ngamibøjkim jøts ku ja Jesús jadigøjk wyimbett ku ja Dios Teety ja møøt tyikjukpyøkt ja añmi'oo'kpi põn jaty ja wyinaty tø y'atsjanchjawiyidi.

¹⁵Paty idø'øn myiktukmadowdi nwindson'ajtim y'ixpøjkingøjxp, jøts ku adøm, põn jaty wyinaty jujky'ajtipnim ku ja nwindson'ajtim mye'ent, kidi adømip tyimyjawenygojindip jøts nika'anim ja' põn tø y'ookti. ¹⁶Pø kø'ømnmixi ja nwindson'ajtim kyida'akt jam tsajpjotp jøts ja kyajpxt kyutujkingøjxp, jøts ja kyajpxt sam ja møj ankilis, jøts ja pujxuux ja tyiktu'unt midi ja Dios yja'ajtpy. Winetnimts ja yjukpyøktit jawyeen põn tø t'atsjanchjawidi ja Cristo, põn tø y'ookti tyigøydi; ¹⁷jøtsnim adøm põn jujky tandipnim jaanimts adøm ja møøt nnøjxindit yoøtsjotpy ma ja nwindson'ajtim nminabyaajtindit jam tsajpwemp. Jøts ja nwindson'ajtim jade'en xemikøjxp nmøøtjuky'ajtindit. ¹⁸Paty mjadyimñagyajpxot'amøjkiyidit xem yam, yø'øbi kajpxy yø'øbi ayuujk myiktu'undip.

5 Migu'uktøjk, ka' chøkyi jøts ø nja'at ti xøøw ti jumøjt mye'ent

ja nwindson'ajtim. ²Wa'atsxi meets ja xnijawi jots ku ja nwindson'ajtim yja'att jotmøn tu'ukpi xøow, yam ja wyinaty ka'ap pøn tjøp'ixy. Jotmøn ja mye'ent sam ja maa'tspi koots y'atsmiñ. ³Ku jaa'y wya'andit: "Jotkujk ixyam, ka' ti tyuñi, ka' ti kumay", winets ja jotmøn tyaja'atpatidi jots ja ayo'on myo'ojidit møk, jade'en tyaja'adidit sam ja tøøxyøjk y'u'npikyin pøn ja y'u'nk tnikøjxp'ajtp jots niwine'en ja chookin ja tkapaattit. ⁴Jøts meets migu'uktøjk, ka' meets mwimbeeds mgugoodsi. Me'emp ja juuni xøow ja nwindson'ajtim jots ka' nugo jotkumoni mbaadiyidit ejxim ja jaa'y adsu'jky yikwimeech. ⁵Pø Diosxi mjagyajpidip jots adøm wimbeets kugoots nga'ijtyindi. ⁶Paty ka'ap jade'en nugo njotmo'onindit sam jadu'ukpi y'adø'tsta'an, njøp'ejxindip idø'on ja' wijy kejy. ⁷Pøn nugo najtspøki ejtp, ja wimbeets'ajtin ja kugoots'ajtin ja yikmajadakpy; jots pøn mujkip kujxip, nay ja' ja yikmajadakpy. ⁸Jøts kujaji kudø'kxi adøm, patyts adøm ejtp wijy kejy n'ejtindit. Kuwani njanchja'windit amumjoojt ja Dios yja' jots nnachojka'andit nnamyajya'andit. Jade'en idø'on nnadyagubojka'andit ja Dios yja' ejxim ja soldadi ñadyagubøkya'an ja pyujx jøts ja nisa kyajaty. Jøts njøp'ejxindip adøm ja nitso'ok'ajtin, jade'en idø'on ja ñamyayi tpaaty sam ja soldadi pyujxkujup midi ja kyubajk ja adanaajiyip. ⁹Pø kidi ja'ajixi adøm ja Dios tø xanibiktaajka'am jøts adøm n'ayo'ombaaajtindit, pø ja'axi ja chøjkpy jøts adøm ja øy'ajtin nitso'ok'ajtin nbaajtindit nwindson'ajtim Jesucristo køjxp. ¹⁰Adømxi ja nwindson'ajtim Jesucristo tø xku'o'jkindi jøts adøm ja møøt njujky'ajtindit. Nbaajtmpxi ja' xemikøjxp øy njadyimyajujky'ajtyindinim uk øy

wyinyaty tø njadyimyja'o'jknandi. ¹¹Paty jotmøk mnabyikta'agidit jøts xem yam mnabyudøkiyidit sam ixa mmendi mbatti.

Ku ja Pablo ja jaa'y tkajpxwijy pøn tø tjanchjawidi ja Dios

¹²Migu'uktøjkti, ndukmadoodip ixyam jøts waani xwindsø'ogidit pøn ttundip ma meets jam, pøn jam nduu'møøjyidip, pøn jam mda'ana'amidip ja nwindson'ajtim yja'. ¹³Øy tsuj xaxonda'aktit ku jade'en tyundi, yiktundi ja tudā'aky'ajtin, yikxon namyiyujy'atidi nixem niyam.

¹⁴Jøts nayide'en migu'uktøjk ndani'ana'amdi, jøts xukja'gyukidit pøn katunwandip, kajpxjot'amøjkidi pøn yø'øbi tkadajotkukidi ku ja yikjemandi yiktedundi, pudøkidi pøn waani jot'amutsk'ajtpnim jøts tudā'aky mjaay'attit øy pøn møøt.

¹⁵Øyim mnay'ejxidit jøts kidi pøn nayide'en ttuñ ja myigu'uk sam ja tø kyayik'ødyuñin. Tum ja y'øybi ne'egi ejtp mdunundip. Øy xwindsø'ogidit ja mmigu'uk nixem niyam jøts nayide'en øy pøn møøt.

¹⁶Øy jotkujk m'ettit. ¹⁷Ajot'at'etti ja Dios Teety. ¹⁸Pøni ti jaty tuujnip, tukmøjawidi tukunuu'kxyjawidi ja Dios, yø' ja Dios chøjkpy jøts meets jade'en xu'unt pøn jaty tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesucristo.

¹⁹Kidi ja Espíritu Santo xyiktuu'dujkidi ja myøk'ajtin midi meets ja mdunwa'anxiyip mjujky'ajtingøjxp. ²⁰Jøts kidi xkagupøkti ja mmigu'uk pøn amuum kunuu'kxip ja Dios jøts ja tkajpxi ja Dios y'øgyajpxy ja Dios y'ømyadya'aky. ²¹Yikxon tuki'iyi x'uk'ejxtit, jøts midi øy, ja'ats mbaajtidip. ²²Ixmajtskøxti ja kya'øybi.

²³Jøts nay ja Dios, pøn ja jotkujk'ajtin tyajkp, nay ja' wa'ats myik'ejtxiyidip ja mjaay'ajtindi kunim ja nwindson'ajtim

Jesucristo wyinaty myiñ. ²⁴Pø tøxi ja Dios mwi'ijxyidi, jøts tiy janch ja wya'añ jøts tuki'iyi ja jade'en ttungøxt sa ja tø wya'añ.

**Ku ja Pablo t'ukajpxpoo'kxni
ja myigu'uk**

²⁵Migu'uktøjkti, ni'amido'owik øøts, nibøktso'owik øøts.

²⁶Yiknajxidik øøts ngajpxpoo'kxin jøts ja mmigu'uktøjk xkajpxpoo'kxtit sam ja Dios tsøkyin.

²⁷Jøts nayide'en ndanipøkti Dios y'ana'amingøjxp, jøts ya'at nøky xukmado'odit niduki'iyi ja mmigu'uk pøn ja Dios tjanchja'widip.

²⁸Mgunuu'kxidip ja nwindson'ajtim Jesucristo. Jade'en idø'on ja yjatt.

**JA MYMAJTSKPI NØKY MIDI
JA PABLO TYANIĞAJX
JA TESALÓNIKFT JAA'Y**

**Ku ja Pablo tnijayi pøn ja
nwindson'ajtim tjanchja'widip**

1 Pablo ø nxøow, jadu'uk txøow'aty Silvano jøts jadu'uk Timoteo. Ja' øts ya'at nøky ndanija'ayidip pøn jaty ja Jesucristo tjanchja'widip jam Tesalónica kajpkøjxp, pøn ja Dios Teety møøt y'etti jøts møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo. ²Paatti kupøkti ja Dios Teety y'øy'ajtin ja Dios Teety kyunuu'kxin midi ja yajkpy møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo.

**Tyiidyu'ump ja Dios Teety
pøn tø kya'øyjaa'y'aty ku
ja nwindson'ajtim mye'ent**

³Migu'uktøjkti, pøn jaty ja Dios tjanchja'widip, ejtp øøts ja Dios ndukmøjawi ndukunuu'kxyjawi meets køjxp sam idø'øn pyaat'aty jøts øøts jade'en ndu'unt. Møjyi y'adøjtsidipxi ja mjanchja'windi jøts nayide'en ja tsojkin midi ja Dios mmøøjyidip jøts ja mmigu'uk xtsøktit xpa'ayo'odit. ⁴Xondakp øøts, xjats øøts jade'en nnimadya'aky ma jaty ja Dios tjagyepy ja yjaa'y, jøts meets jade'en myiknimadya'akti ku tuda'aky mjaa'y'atti jøts ku ja mjanchja'win xyikmajada'akti øy m'amjatti mdsachjatti uk ja ayo'on xpaatti. ⁵Jade'ents yø yikja'gyuki jøts ku ja Dios ka' nugo tya'oo'kpety ku tyiidyuñ, m'ejxip meets ja' jøts ku mee mbaat'aty jøts meets ja myiktøkyyidit ma ja kyutujk ja ttanitani ja yjaa'y, pø ja'axi dø'øn ixja mgu'ayo'owidip.

⁶Paat'ajtidipts ja' ku ja Dios yik'ayøyyidi pøn mga'ødyuujnidip, ⁷jøts ja myikpoo'kxidit tuknax møøt øøts, ja'abi xøow ku ja nwindson'ajtim Jesús

wyinyaty myiñ, ku tsajpjøtpty tmigida'akt ja myøk'ajtin møøt y'ankilistøjk. ⁸Ja' ja ñime'emp jøts ja ttiidyu'unt pøn ja Dios tkamøja'widip ni tkabaduujnidi ja y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky. ⁹Xemikøjxp ja nøjkk tyimgyudigøydi, jade'en ja yiktiidyu'undit jøts ja jagam yikpikta'aktit ma nwindson'ajtim ja kya'ejxidit, ma ja tkapaajtidit ja y'øy'ajtin ja myøk'ajtin ku ja mye'ent. ¹⁰Ku dø'øn ja nwindson'ajtim mye'ent ja'abi xøow jøts ja wyindsø'øgyiyt pøn jaty ja yja'ajtpy jøts ja kyajxa'agiyit niduki'iyi pøn jaty ja janchja'wiyip, tøts meets ja xjanchjawi midi øø tø nnigajpxy ku ja tø myiktukmadowdi.

¹¹Ja'agøjxpts meets idø'øn ejtp nni'amidowi nnibøktsowi, jøts øø n'amidøy jøts øø nbøktsøy ja Dios jøts ja m'øy'ejxidit, pø tøxi ja kø'øm m'a'ejxiyidi; jøts nayi n'amidøopy øøts jøts nayi nbøktsøopy øøts jøts ja Dios ja myøk'ajtin tyiktu'unt jøts ja jade'en tyik'amøjatt sa meets ja tsojkin xjagyepy ku xunwa'andi midi tum øy jøts midi ja Dios mdamidundip. ¹²Ku jade'en xyiknaxti ku jade'en mjujky'atti, jade'en idø'øn ñamyayi ja nwindson'ajtim Jesucristo xwindsø'øgidi, amuumts ja Dios Teety, amuumts ja nwindson'ajtim Jesucristo ja y'øy'ajtin mdakajxa'agidit.

Ja' pøn møj pøkyump

2 Mee migu'uktøjk, ku dø'øn ja nwindson'ajtim Jesucristo myenwa'ant ku ja nninabyaajta'andit, ja'ats øts yam nnigajpxwampy, ²jøts kidi nugo mwinmaamy'a'atti, ni xkatsø'øgidit paat ja' ku ja wenk kajpxy wenk ayuujk myiktukmadowdi jøts ku ja Dios ja tyaky, uk xmadowdi ja ka'ama'ayin, uk myiktanigaxti ja nøky, ñadyiyi jade'en tpikta'akti jøts ku øøts ja nguexy, ñadyiyi wya'andi jøts ku tø yja'aty ja et ja xøow ku ja nwindson'ajtim myiñ. ³Niwine'ents

ja yjade'embī taay xkamibøktit. Kuts idø'on ja et ja xøow wyinaty kya'pxwani, jawyeen ja yide'en yjatt, tum midsep ja Dios yik'ejxnit, ka'ap ja y'ukyiktsojknit. Ja dø'on kyaxø'økt ja yikpøktuyumbi pøn ja xemikøxpit kudigø'øyin tø yiktanibiktaajkiñi. ⁴Ja' idø'on ja Dios tmidsep'ajtp, ja' ja tka'øyja'wip tuki'iyi midī jaty ja Dios yja'ajtpy, uk midī jaty paat'ajtip jøts ja yikwindsø'øgit. Ja'atp paat ja jap tsaptøjkjtpy midī ja Dios yja'ajip jøts ja jap y'ixa'akt sami Diosin. Ja' kø'øm nadyejip jøts ku ja Diosi.

⁵Ku njam'ajty mā meets jam, ¿kidi ja xja'myatsti ku øts yø ojts nnigajpxy? ⁶Jøts wa'ats meets ja xnijawi tigøjxp ja yjaakta'ani, jøts ja ka' tsojk kyaxi'iky ku ja et ja xøow ka'anīm tpaat'aty. ⁷Jaanits ja' midī ja ka'ødyumbi yja'ajtpy kuuyi ja ja'ayi yjiwa'akt midī ja tyik'amøjkīp. ⁸Jøts ja jatyi kyaxø'økt, ja nwindson'ajtm Jesús ja tyik'lookp, ja'ayi ja tpxujt. Jøts ku ja mye'ent amuum kudøø'kx møøt, ja'ayits ja tyuktagudigø'øpy. ⁹Ja' midī idø'on ja'atp, ja miku' ja' yja' jøts ja' tmija'atp ja møk'ajtm, jøts ja yikxon tmija'att ja taay jøts ja nadyijyi tnankyja'ejxit ja y'ijxyimbi kya'ijxyimbi. ¹⁰Jøts ja tum ja ka'øybi ja tyiktu'unt jøts ja jade'en twin-daay'att pøn nøjcx windigøødyip, tøxi tkawa'andi ja tyiiby ja yjanchpi midī yiknitsokp. ¹¹Xjats ja Dios ja nayide'en tyikjaty, wan jade'en tyikwindaay'atti ja'agøjxp ku tø tyundigøydi jøts ja tjanchjawidi jade'en ku yikwindaayidi, ¹²jøts jade'en niduki'iyi yiktabayø'ødyit ja pyøky, tøxi tkatijawidi tkajanchjawidi midī tiy midī janch. Ja' ne'egi chojktip tyumjaka'øybi.

Tø ja Dios ttanibiktaagi jøts ñitso'ok'attit ja Tesalónikit jaa'y

¹³Meets køjxp øøts ja Dios ejtp ndukmøjawi ndukunuu'kxyjawi,

mee migu'uktøjkti wine'en ja nwindson'ajtm mdsøky'atyidi. Patki'iyipxi ja Dios tø mdanibiktaagiyidi jøts mnitso'ok'attit, ja'agøjxp ja Espiritu Santo wa'ats myik'ijtyidi jøts ku nayide'en tø xjanchjawidi ja tyiiby ja yjanchpi. ¹⁴Jade'en'ampy ja Dios tø mjotøkiyidi ku øø tø nnigajpxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midī yiknitsokp, jøts jade'en xpaattit ja kunuu'kxin midī yja'ajtpy ja nwindson'ajtm Jesucristo.

¹⁵Jade'ents migu'uktøjk idø'on, ndukmadowdi jøts tu'ugyi xyik'ettit ja mjanchja'win, jøts kidi xja'dyigøydi ja ana'amin midī øø tø nyaky ku øøts jam kø'øm n'ats'øjch, jøts nayide'en midī nøkyøjxp tø myiktanigaxti. ¹⁶Ja nwindson'ajtm møøt ja Dios Teety, ja' y'øy'ajtingøjxp tø xtsøjkyindi. Tø ja nayide'en xmø'øyindi ja kajpxjot'amøki midī xemikøjxp, jøts ja yikxon njøp'ejxin. ¹⁷Wants ja nayide'en tyikmøjki ja m'aaw ja mjoojtti jøts tu'ugyi xwindanidit jøts jade'en xnigajpxtit uk xu'undit tum ja y'øybi.

Amidowdi pøktsowdi ja Dios jøts øøts ja kyajpxy nyikyø'øyiyit

3 Migu'uktøjkti, ja' øts yam njaakni-gajpxwampy jøts øø xni'amidowit xnibøktsowit wan ja jaa'y tsojk tni-madowdi ja nwindson'ajtm y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky pøn jaty tsi-naadyip øy madsoo, jøts tsojkingøjxp tkupøktit nayide'en sam meets ja tø xkupøkti. ²Jøts nayide'en x'amido'odit ku Dios x'ajot'attit jøts øø x'ixmatst ja ka'øyjaa'dyi ja kawindiy'ajtpidi, jabi ka'axi niduki'iyi ja jaa'y ja janchja'win tmøødidi sam adøm. ³Øyts ja nwindson'ajtm, ja' mee tu'ugyi mdukmi'et-tip ja winmaa'n jøts ja m'ejx'etidit jøts ja miku' mgamimajada'agidit. ⁴N'ajot'ajtpy øøts ja nwindson'ajtm jøts ku xundi jade'en jøts xun'adø'tstīst ja

jaty mee n'ane'emy. ⁵Wan ja nwind-søn'ajtim nagyø'øm mbudøkiyidi jøts xjaaknijawidit sa ja Dios xtsøjkyindi jøts nayide'en xjagyaptit ja jotmøk'ajtin ja tuda'aky'ajtin sam ja Cristo.

**Paat'ajtiyip tu'ugyi
nnadyamiyojxa'ant ja ndunkjøøjp**

⁶Mee migu'uktøjkti, ja nwind-søn'ajtim Jesucristo køjxp øøts yam n'ane'emy jøts xmajststuttit ja mmigu'uk pøn katunwändip uk pøn tkabadunwändip chinaa'yingøjxp ja ixpøjkin midi tø myiktukmadowdi, midi øø tø nnigajpxy. ⁷Mnija'widipxi sa mjuky'attit sa mdsøonidit mdanidit jøts xpadu'undit nayide'en sa øø nduñ; ka'axi øø juuni ngatuñ ku øøts jam ndsøoni ma meets jam. ⁸Uk ngagujuy øøts ja ndsapkaaky, jadi'iñi øøts ja nugo ngay, ka'ats yjade'eni, tump øøts, jotigøøpy øøts xinaxy tsunaxy jøts jade'en nidu'ugin mgayik'adsepti. ⁹Øy øøts idø'on ja xpaat'aty jøts meets xyakt ja pudøjkin, jøts øøts ja n'amido'ot, ka'apts øøts jade'en nduñ, tump øøts, pøjkp øøts, jøts jade'en myiktuk'ejxti sa xu'undit. ¹⁰Ku øøts jam ndsinaay ku myikmøøtsinaadyi, yide'enxi øø nyajky ja tiy'ajtin: Pøni pøn katunwamp ka'ats kya'aty. ¹¹Jade'en øø tø

nyiktamimadya'aky jøts ku meets jam winaagin pøn jadi'iñi nugo tyiknajxtip, niti tkatundi. Ja'ayi tyuñ'ajttip sudso niti tkatu'undit, ne'egi ja myigu'uk tyikwinmaamy'a'atti. ¹²Yø'øbi

jaa'yts øøts idø'on nni'ane'emy ja nwindson'ajtim Jesucristo kyutujkøjxpit jøts wan ttajotkujk'atti ja tyunk jøts jade'en tpaattit midi tyajuky'attip.

¹³Migu'ukti, kidi juuni x'ixmatsti ja ødyu'unin. ¹⁴Ku jam pøn tkamøjpikta'akwa'ant midi øø nnigajpxy ya'at nøkyjøtpy, øyim x'ejxtit pøn jade'en adøtsp jøts kidi xunk'atti, wan iiy wine'enin tsø'ødyunjawidi. ¹⁵Kidi xmidsepøkti, jade'en x'ana'amdit sam pyaat'atyi jaa'y ja myigu'uk t'ane'emy.

Ku ja Pablo y'ukajpxpoo'kxni

¹⁶Jøts ja nwindson'ajtim tyakp ja øy'ajtin, ja' ejtp mgunuu'kxidip øy mad-soo, øy tigati yjatuñi, ja nwindson'ajtim ni'ijtyi mjagyapidip.

¹⁷Øts ngøjø'øm meets ya'at kajpxpoo'kxin ixyam ndanijayi. Jøts øts nxøow nayide'en nbikta'aky sa øts ejtp nduñ ku øts ja nøky nguexy. Pablo. ¹⁸Ja nwindson'ajtim Jesucristo niduki'iyi mmo'ojidip ja kunuu'kxin. Jade'en idø'on ja yjatt.

JA MYIDU'UKPI NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TIMOTEO

Ku ja Pablo ojts tnijayi ja Timoteo

1 Øts idø'on Pablo'ajtp. Øts ja Jesucristo ngudanaapy sam øts tø xpikta'aky ja Dios Teety midi xyiknitsoojkimp jøts nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo pøn njøp'ijxyindip jøts ja nitso'ok'ajtin xmø'øyindit. ²Mets Timoteo ya'at nøky ndanija'ayip. Mjagyajpnipxi mets ja janchja'win, jade'en'ampyts myik'u'nktijy myik'u'nkjawi. Ja Dios Teety mgunuu'kxip møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo. Ja' mmo'ojip ja pya'ayo'owin, ja' mmo'ojip ja jyotkujk'ajtin.

Ku yikni'ane'emy jøts kyayikupøkt ja ka'øy'ixpøjkin midi ka' tyiyi yjanchi

³Tan meets jam Efeso kajpjotp sam tø nda'ane'emy ku øts jam wyinaty nnøjkxwa'añ jam Macedonia. Ana'am ja jaa'y midi jam winaagindi jøts kidi ja tñanky'ixpikyidi ja winmaa'n midi ka' tyiyi yjanchi ⁴jøts nayide'en kidi nugo tyikmøjtøkidi ja kwenti ja madya'aky midi nisudso'ampy katiidyøjkip. Nugo amyøn tsaachyøn tñimadya'aky ja aptøjkti. Nugo adøm njakajpxy'ajtyindi sudso tpaaty, nisudso'ampyts kyatiidyøki. Niwine'en adøm ja xkabudøjka'andi jøts adøm nbaduujnin ja Dios yja' midi adøm ja tø xanipijkyim midi tø nyikmø'øyindi janchja'wingøjxp.

⁵Jøts ja'agøjxp ya'at myikta'ane'emy jøts nixem niyam ja tsojkin xjagyap-tit midi ja Dios yja'ajip, midi yik-tump øy'ajtingøjxp øwyinmaa'ngyøjxp ku ja nadyamiyoxi ñaxy amuum janch-ja'wingøjxp. ⁶Tøts yø winaagin tma-

jtstutnidi jøts nugo ñanktyuu'tigøyidi ku tpaøkkti ja winmaa'n midi nisudso katiidyøjkip, nugo nadøki tnikya-jpxy'atti. ⁷Ja' chojktip jøts kyajpxwe-jpi'attit sa ja Moisés kyutujk wya'añ, ni tkaja'gyukidits ja wyinmaa'n kø'øm sa jaty wya'andi, ni ja y'ixpøjkinbaat tkanijawidi midi nadyiyi ñigajpxtip amimøjniya'wibim ty janch.

⁸Nnija'windip adøm jøts ku ja'abi kutujk y'øyi ku jade'en tyunkpaaty sam tø yiktanibiktaagi. ⁹Jøts yiknijawit nayide'en jøts ku nima ja kutujk kyayiktanibiktaagi ja øyjaa'y midi katundigøodyip; pø ja'axi ja kutujk wya'añ ku ja tø kyøjy jøts ja tyu'unt ma ja jaa'y pøn tum nay'adsep tja'widip, pøn kamadoodip. Jaa ja tyuñ ma ja ka'øyjaa'dyi, ma ja møjpøkyjaa'dyi; pøn tkawindsø'jkidip ja Dios, pøn tkawindsø'jkidip ja tsinaa'yin; pøn ja yikjaa'y'oo'k tyunk'ajtpy, øy ja tyety ja tyaa'k ja tyik'ooktit tyiktigø'odyit. Jats idø'on ja kutujk tyunkpaaty jøts ja tpayø'øy ¹⁰pøn namyøøt'ajtidip nugo, yam ja ka'ap y'amajtsk'atti; uk tmøøt'atti myiyaa'dyøjk myidø'oxyøjk; pøn jaa'myaa'tstip, pøn myigu'uk twin'øøndip, pøn ja Dios nugo tniwambajttip jøts ja myigu'uk twin'øøndi. Nayide'ents ja kutujk tpayø'øy pøn ja øy'ixpøjkin tkatsojpk, ¹¹ja øy'ixpøjkin midi tñigajpxp ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, ja Dios yja' midi yiknitsokp, midi øts yam tø nyiktanipiky.

Tyamøja'wip ja Pablo ja Dios ku ja pya'ayoyiyi

¹²Ndukmøja'wipts ndukunuu'kxy-ja'wipts øts ja nwindson'ajtim Jesucristo pøn ø tø xyikjotmøkta'aky jøts øts ya'at ndunkjøøjp ndu'unt. Tøxi øts ja x'ixy jøts ku øts ja nmi'øy'aty, xjats øts ja tø xpikta'aky jøts øts ja jade'en nmidu'unt. ¹³Ja' øts idø'on jade'en

kø'om xump, øy øts idø'on ja y'ijty nja'axøøkmigajpxy, øy øts idø'on ja y'ijty njabawidity jøts øts ja nmatswa'añ ngawindiy'ajtingøjxp jøts øts ja y'ijty nyik'amjaty nyiktsaachjaty. Møj ja Dios ku øts ja xpa'ayøøy, ka'ap øts ja wyinajty njanchjawinim, ni nganijawi øts pøni ti øts jade'en ndumpy. ¹⁴ Paty øts ja nwindson'ajtim möj ndukmøjawi ku øts ja xukjanchja'wiyi ja yja', jøts jade'en ja nmigu'uk ndsojkindit nminamyajyindit ku møøt n'ejtindit ja Cristo Jesús.

¹⁵ Tiy'ajtin yø' jøts niduki'iyi njanchja'wa'ant: ku ja nwindson'ajtim myiñ ya naxwiiñ jøts ja tyiknitso'ok'ajty ja pøjkpitumbi jaa'y. Møj tundigøøbyi øts y'ijty, nika' pøn jade'en. ¹⁶ Jade'engøjxp øts ja Dios xpa'ayøøy jøts yik'ext yikni-jawit sa ja Jesús möj ja tyuda'aky'ajtin tjagyepy ku øts ja xpojkpimee'kxy. Jade'en ø ndunjøpi sudso yikpaatt ja jujky'ajtin midi xemikøjxp ku ja yikpabiky yikjanchjawi. ¹⁷ Paty nayide'en nwind-sø'jka'ant, nmøja'wa'ant n'øyja'wa'ant ja Dios Teety midi nwindson'ajtyindip xemikøjxp, ni kya'øøky ni kyadigøy ja', ka'ap ja yik'ixy. Ja'ayi dø'on tu'ugyi ejtp, pøn tnija'widyaapy. Jade'en idø'on ja y'ejxi tyiyi.

¹⁸ Mets u'nk Timoteo, mets ya'at ndanipijkpy jøts yikxon xpadu'undit ja Dios yja' samdam mmimadyajkidi ja Dios kyugajpxtyi. Mjanchjawip ja nwindson'ajtim amumjoojt jøts øy ja mwinmaa'n xyik'ett. ¹⁹ Jaa winaagin jade'en yjajttøø ku ka' tmøjpiktaktøø sam tjanijawidi, jade'ents ja yjanchja'win tø tyuu'tigøydi ²⁰ sam yjajttøø ja Himeneo jøts ja Alejandro. Tøxi øts ja kutujk nmøøy ja Satanás jøts o sagasa ja y'ayo'on ja tpaajtidit jøts jade'en tja'yukidit jøts ku ja Dios kyayikwindsøy.

Ku Pablo ttukmadøøy ja Timoteo sudso tkugajpxa'akt o pøngapøn jaa'y

2 Ixya meets jawyeen ndukmadøy jøts ndanipøkti jøts møk xukunuu'kxyjawidit ja Dios jøts x'amido'odit xpøktso'odit jøts tpuðokit ja naxwii'ñit jaa'y. ² Kuwandaagidi ja windsøndøjk ja kudunktøjk jøts øy tsuj nyiknaxindit agujk jotkujk, jøts ja Dios jade'en ni'amuki xkunuu'kxindit ku amumjoojt nwindso'jka'ant nwinja'wa'ant. ³ Ku jade'en nbadu'unint jade'ents t'øyjawi ttsujawi ja Dios midi xyiknitso'ok'ajtim, ⁴ Jabi jade'enxi ja tsøky jøts niduki'iyi nnitso'ok'ajtindit jøts nnija'wa'andit ja tyiiby ja yjanchpi. ⁵ Tu'ugyi jaa ja Dios Teety, jøts nayi tu'ugyi ja' midi xyiknitso'ok'ajtim jam Dios wyindum: ja nwindson'ajtim Jesucristo, ja' pøn jaa'y'ajtin nayide'en myøøt'ajtpy. ⁶ Ojts ja nwindson'ajtim Jesucristo ñagyøyakyyi jøts ja ojts xku'oo'ka'am adøm nbøkyøjxp jøts adøm nitso'ok'ajtin jade'en nbaajtyindi, xjats ja jade'en enkyi tø yiknijawinim ku ja xøøw ja jumøjt tø tpaatynim sa ja yjajty kyubejty. ⁷ Ja'agøjxp øts tø nyikpikta'aky kugajpxy'ajtpi ku'aaw'ajtpi jøts øts ja janchja'win jøts øts ja tiy'ajtin nduk'ixpøktit pøn ka'israelit jaa'dyi. Tiy janch øts idø'on nwa'añ, ka' nugo ndabyaaty, pø ja Cristoxi øts amuum njanchja'wip.

⁸ Paty ø nwa'añ, jøts o ma pøn tja'myatstit ja Dios, ka'ap ja tsep, ka'ap ja aka y'øyi. Tu'ugyi amuum nbiktaajkin ja njanchja'win. ⁹ Jøts ja tø'øxyøjk, tuda'aky'ajtin øyjaa'y'ajtin yiktundip. Ka'ap ja ja'abi wet tpikta'aktit midi namyikaxi kaxø'kp midi ja myigu'uk nugo tyukta'amutskidip. Kidi namyikajxingøjxp ja wyaay tyik'øyidi tyikpaadidi. ¹⁰ Jade'en ne'egi tpuðokidit ja myigu'uktøjk ku ja øy'ajtin tyiktu'undit sam ja'adi pøn ja

Dios tø ñadyamiyøxyidi. ¹¹ Ku ja Dios yja' yikajpxwa'kxy, amøñi ja tø'øxyøjk tpatmado'odit, tuki'iyi ja yujy'ajtin tpikta'aktit. ¹² Ka'ap mibaat ja tø'øxyøjk tkajpxwa'kxit ja Dios yja'. Ka'ap ja yaa'dyøjk tyik'amutskit, ja' tsojkip jøts amøñi y'ettit. ¹³ Jabi jawyeenxi ja Dios tyikaxi'jky ja Adán jøtsnim ja Eva. ¹⁴ Jøts ja Adán ka'ap ja yikwin'ii'ñ. Ja tø'øxyøjk ja' ne'egi yikwin'øø'n, jøts ku yikwin'ii'ñ jade'ents ja pøky tpaajty. ¹⁵ Jade'en'ampy ja tø'øxyøjk ja nitso'ok'ajtin tpaatti ku ja u'nktaak'ajtin tyik'awa'andi, ku ja janchja'win tpadu'undit, ku tjagyaptit ja tsojkin jøts ja wa'ats'ajtin, jøts møøt ñadyabudøkiyidit ja ja'gyukin.

Sa yjaa'y'attit pøn ana'amp tsaptøjkjotp

3 Janch tiy'ajtin yø': janch øy yø'øbi tunk pøn tniwindsøn'ajtwamp ja Dios yja'. ² Paty nayide'en øy tsuj yjaa'y'attit jøts ka' nugo o sa yiknøjmidit. Pøni jam ñidø'øxy, tu'ugyi ja tmøøt'att, ka'ap ja kawinaak. Tuda'aky yjaa'y'att, sam ja tyunk tmøøt'aty ja'ats pyadu'ump. Jøts twindsø'øgit twinjawit pøn nimejnip nija'jtíp jam tyøjkjotp; jøts øy tsuj nayide'en yik'ixpøkt; ³ ka'ap y'øyi jøts y'amu'u'kyjaa'y'att jøts ka'ap tsep t'ixa'at. Ka'ap ja myigu'uk nugo twin'øønt jøts ja meeñ jade'en tpaatt. Ja' tsojkip jøts ja pa'ayo'owin ttu'unt jøts ka'ap ja meeñ nugo pøkpaat tjawit. ⁴ Øy tsuj y'u'nkteety'att sam pyaat'aty jøts tuki'iyi t'ext yjønjojp, jøts ja y'u'nk øy tsuj wyindsø'øgyit; ⁵ ku jade'en pøn tkatu'unt yjønjojp tyøjkjotp sam u'nkteety'ajtin, ¿sudsots ja t'ana'amt pøn ja Dios tjanchja'widip? ⁶ Ka' pyaat'aty ana'ambi tyøkit pøn tjemyabøjkp ja Dios yja', ku ja nugo ñamyøjpikta'agit, jøts ku nayide'en jyatt sam ja miku' tø tyaja'adyi ja

ayo'on. ⁷ Nayide'en chøkyi jøts ttunjøpit ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin jøts jade'en wyindsø'øgyit pøn ja Dios yja' tkabaduujnipnim, jøts ka'ap ja jade'en pøky tyaja'adiyit jøts nayide'en ka'ap ja miku' nugo wyin'øøniyit.

Sa yjaa'y'attit ja møjaa'dyøjk pøn tundip tsaptøjkjotp pøn tpudøjkp ja ayoobi jaa'y

⁸ Nayide'en ja møjaa'dyøjk pøn tkumaadyip ja ayoobi jaa'y jøts tyuda'aky'att y'øyjaa'y'att jøts kø'øm ñawyindsø'øgyit. Ka' ti ttu'undit, ka' ti tkajpxtit. Ka' myuktigø'odyit jawyeen ja'adi, jøts ka'ap ja meeñ nugo pøkpaat tjawidit. ⁹ Øy tsøky wa'ats tñijawidit sa ja Dios yikjanchjawi midi y'ijty kayikni'ja'wip, jøts ja wyinmaa'ñ øy tsuj wa'ats tmøøt'attit. ¹⁰ Ja' tsojkip jøts yik'ext yikni'jawit pøni ka' ti tundigø'øyin tmøøt'atti, møjaa'y'attipts ja' jøts tkuma'adyit ja ayoobitøjk. ¹¹ Nayide'en ja ñidø'øxy tyuda'aky'ajtmidit y'øyjaa'y'ajtmidit. Ka' nugo yjemgajpxtit pyagajpxtit. Ja' tyu'undip midi tiy'ajtin. ¹² Ja møjaa'dyøjk tu'ugyi ja ñidø'øxy ja tmøøt'att, jøts øy t'ext ja y'u'nk y'una'jk jam yjønjojp tyøjkjotp. ¹³ Ja møjaa'dyøjk pøn øy tsuj tundip sa ja tø yiktanipøkti, jinaxy ja myøjtøkidi jinaxy ja yikwindsø'øgidi jøts ja nayide'en ka' tsep t'ukja'wiñidi tñigajpxtit sudso yikjanchjawi ja nwindsøn'ajtin Jesucristo.

Sa Dios ja wyinmaa'ñ tñanky'ijxyiyi midi y'ijty kayikni'ja'wipnim

¹⁴ Tsojk ø nnøjkxt jøts me n'ats'ext; ixyamts mets ya'at nøky ndanijayi. ¹⁵ Ku øts jotmøñ nda'anigyøjt, jøts xnijawit sa njaa'y'ajtindit møøt ja nmigu'uk pøn tø tjanchja'wiñidi ja Dios, pøn amuum ja'ajtniyidip ja Dios, ja yikjujky'ajtpi, pøn tñigubojktip ja tyiiby i ja yjanchpi.

**Sa ja Timoteo mōot y'ett
pøn ja Dios tjanchja'widip**

5 Ka' xwindso'ot, ka'ap o sa xnōjmit ja mōjaa'dyōjk; ne'egi tuda'aky xkajpxwejt sam ja mdeedyin; nayide'en ja una'jktōjk ōy tsuj xjawit sam ja mgō'omigu'ugin. ²Nayide'en ja mōjaa'dyō'ōxy xwinjawit xwindsō'ogit sam ja mdaagin, jōts nayide'en ja kiixyuna'jkti sam ja mgō'om'uchin, jade'en ja mduda'aky'ajtin xyiktu'unt.

³Pudōki ja ku'ōktyō'ōxy pøn ti kadyimyejtixp. ⁴Pōni jamts ja ku'ōktyō'ōxy mōot y'u'nk y'una'jk mōot y'ap y'ok, jade'en ja una'jk pyaat'atyidi jōts ja tpudōkidit ja tyeety tyaak jōts ja tyikwimbejtneyidit ku ja tō y'ijxyidi, yō' Dios y'ōyja'wip, jade'en Dios ttsōky. ⁵Ja ku'ōktyō'ōxy pøn nadyu'uk tō tyañ, pøn nipøn ka'ejtj, ejtpts ja Dios ja t'ajot'aty jōts ja pyudōkiyit, ka'ap ja Dios ja tja'dyigōy jōpy ux. ⁶Jamts nayide'en ja ku'ōktyō'ōxy pøn ja Dios tka'ajot'ajtp. Tyumpy ja' pōni ti ja tyunwampy, ōōky ja ñabyiktaajkniyi. ⁷Tukmadow yikxon, wan tñijawi jōts ka' pøn ōy sa ñōō'mxiyit. ⁸Jamts winaagin tka-jotmay'aty ja myigu'uktōjk, abiky pikta'a'ky ja yjōōn ja tyōjk jōts ja t'ixmajtsni ja Dios'ajot'ajtk. Tyimwyenks ja ne'egi pyidsimy, ka'ap jade'en pøn ja janchja'win tkajagyajptinim.

⁹Yō ku'ōktyō'ōxy yiklisti'atp miditugi'pxy jumōjt pōni tōts ja tu'ugyi ñiyaa'y tō t'atasmōot'aty, paat'ajtiyip ja mibaat yikpudōkit. ¹⁰Mibaat ja yikpudōkit ja'agōjxp ku tō y'ōyjaa'y'aty, pōni tō y'u'nk y'una'jk yikxon tyikyēky tyiktsō'ōky, pōni tō ōy tsuj t'adsōy ja jaa'y pøn tōjk'ayō'ōdyip, pōni tō yikxon twinjawi twindsō'ogit ja myigu'uk pøn tō tkupōjknidi ja Dios, pōni tō tpudōki pøn amjajtip tsaachjajtip, uk pōni tō ttuñ jadu'uk ōy ti may'ajt ōy ti pudōjkin.

¹¹Ka' mibaat yikjaabyatt ja ku'ōktyō'ōxy pøn una'jknim; ja'agōjxp ku jotmōñ y'amajtskit, jade'en'ampyts ja Cristo yja' ka'pxy tka'ukpadu'uniyit, ¹²jōts yikpōky'ixy ku tō tmajtstutni ja' miditō t'ukpadōki. ¹³Jats ja' pøn nugo ttunk'ajtp ja tōk'ayō'ōky, ja nuux'ajtin ja pagajpxk nugo jade'en myi'widijtpy, jōts nugo ttatōki miditō jagapaat'ajtiyip. ¹⁴Paty y'ōyi jōts y'amajtskit pøn ku'ōktyō'ōxy una'jknim, jōts ja y'u'nk t'ext tjagyapt sam pyaat'atyijōnjōtpy tōjkjōtpy n'ejxint njagyajpint, jōts ka' nugo ja jaa'y pyagajpxiyit. ¹⁵Jamts winaagin pøn ja Dios yja' tō tmajtstuujti, ja miku' yja' tō tpanōjkxiyi. ¹⁶Pōni pøn ja Dios yja' tō tkupōjkidi jōts pōni jam ja myigu'uk ku'ōktyō'ōxy, mibaat ja kō'om tpudōkidit pōni ti ja ka'ejtixp, jōts ja ka' pyudōkiyidit ja mōjaa'dyōjk miditō tundiip jap tsaptōjkjōtpy. Jade'en'ampyts nayide'en yikpudōkit ja ku'ōktyō'ōxy pøn ja myigu'uktōjk kadyimyejtjip.

¹⁷Ja mōjaa'dyōjk miditō tñigutujk'ajttip ja janchja'wibidi jōts nwindsō'jka'ant nwinja'wa'ant. Jamts ja' miditō xuk'ejximp xuk'ixpōjkimp ja Dios kyajpxy, ne'egits ja mōj nwindsō'jka'ant jōts ja nbudōjka'ant. ¹⁸Jabi jade'enxi jap jaabyety y'ity: "Kidi ja mdsakaa ajeñ xyik'okti ku ja xyiktunwa'andit." Jōts nayide'en: "Ku jaa'y nyiktu'unint kuwani myijuu'ñ ja ttsōky." Jade'en ja nōky wya'añ miditō ixa tō xnijawidi.

¹⁹Ka' xmōjpikta'akt ku yikni'ōōnit ja mōjaa'dyōjk pōni ka'ap ja a'ejxnaxpi te majtskin uk tigōōgin. ²⁰Pōni tundigōy'adōtstip ja mōjaa'dyōjk, mibaats ja jam yiktamigajpxt mā ñamyukyidi ja janchja'wibidi jōts jade'en tjōptsō'ogidit tjōpjawidit ku tyundigōydi. ²¹Ku ya'at jade'en ndanipiky wa'ats Dios Teety tmadōy, wa'ats ja nwindsōn'ajtim Jesucristo tmadōy mōot ja ankilistōjkti, jōts ōy

yikxon idø'øn xpadu'unt yø ana'amin, ka' pøn nugo xukta'oo'kpatt. Pøni pøn tundigøødyip tuknax ja xpayø'øty. ²² Ka' nugo ajawi xpikta'aktit ja møjaa'dyøjk midit tñigutujk'atp ja janchja'wibidi, jawyeen yik'ext yiknijawit pøni sa yjaa'y'aty, kuts kya'øyjaa'y'aty jøts ja pyøky ttpaatt ja janchja'wibidi, øyim mnay'ejx'etit jøts ja pøky mgapaadit.

²³ Kidi nugo tsuxknøø xumi'uuky, pø pøjk'ejtpxi xijy mjoajt, vino m'uukp waani.

²⁴ Pøn tundigøødyip midit yiknija'wip wa'ats, ja'ats yikpayø'øpy, midit'its kayiknija'wip jaanims ja yiknijawit ku ja payø'øyin xøøw y'ett. ²⁵ Nayide'en ku ja øybi ndu'unint; øy ja jatyi yjagayiknijawi, kuwani yiknijawi udy'a'gyi. Ka'ap ja jadi'iñi tyañ.

6 Yø tumbitøjk øy tuda'aky yjaa'y'attit jøts twindsø'øgidit yikxon ja wyind-søndi, jøts ka' nugo ja Dios yikpa-gajpxt, jøts nayide'en ka' nugo nyiktaba-gajpxint ja n'ixpøjkin. ² Nayide'ents ja tumbitøjk pøni jam ja wyindsøn midit nayide'en tpadump ja Dios yja', ne'egi møjts ja twindsø'øgidit, pø pyadumpxi nayide'en. Jade'ents ja ne'egi tpuðokidit sam ja tsojkin tjagyapti. Me Timoteo, tukmadow kajpxwa'kx yø'øbi ana'amin midit nnigajpxpy.

Sa ja Dios yja' nbaduujna'ant jøts agujk jotkujk n'ejtint

³ Pøni jam pøn tkajpxwa'kxy ja wenk ixpøjkin midit ka' tminabyaadyi ja nwindson'ajtim Jesucristo yja', midit tkawindsø'jkip ja Dios, ⁴ nugo ja ñamyikexyi, ka'ap ja tñijawi pøni ti kyajpxpy. Nugo tyikjø'øpy ja winmaa'ñ ja ixpøjkin; jøts jade'en nugo ja tsep tyiknaxkida'aky ku nixem niyam ja ñanky'amutskiwyalañidi. ⁵ Nugo ja y'awa'an'ajtk tyiktunidi ku tka'uknija'wiñidi ja tyiiby. Nugo win'øø'ningøjpx nadyijyi ja Dios

yja' ttuujnidi. Jade'en ja wyinmaydi jøts jade'en tijy ja kumeen'ajtin yikpaatt. Mets Timoteo, majtstu'ut yø' pøni pøn jade'en jaa'y'ajttip, kidi xminamyayi. ⁶ Jade'en'ampy adøm ja jotkujk'ajtin nmøøt'ajtyim ku ja Dios yja' nbaduujña'am øy meen o ti ngamøøt'ajtyim. ⁷ Ka' ti pøn tmimiñ ku ngaxi'jkyimp ya naxwiiñ, nayide'ents ku nwindigøø'ña'ant, ka'ats ti n'uk'ejxna'ant; ⁸ pøni nbaajtyimp ja ngaajyik ja n'uujkik jøts ja nwet ja nnaamy, ndajotkujk'ajtimpts idø'øn ja'. ⁹ Jamts pøn ja kumeen'ajtin ttsojpk. Tyumpy, o ti ttu'unt, jøts ja jade'en o sa nugo tpaatt ja meen, kø'ømts ja jade'en ñanktyuu'tigøyidi, ka' tja'gyukidi pøni ti tyundip. Kø'øm ayo'on ja jade'en ñanktyukpaadyidi, jade'ents ja nugo ñankwyindigøyidi. ¹⁰ Ne'egi nugo xyiktundigøø'yint xyikajpxigøø'yint ku ja kumeen'ajtin ndsojkin; jamts pøn winaagin nugo tsojk'anaxy jøts ja pabøjkin ja janchja'win tka'ukpaduni, jøts ja jade'en ja ayo'on ñadyukpaadiyit.

Sa ja Timoteo yikxon tñigubajk'att ja janchja'win

¹¹ Mets Timoteo, kidi me nayide'en m'adøtsmi, pø Diosxi mets ja yja' mbaduujnip. Yikyø'øy mets ja mdsi-naa'yin øy tsuj, ja m'ajot'ajtin jøts ja mjanchja'win. Jøts xminamyayit øy pøn ja mmigu'uktøjk, jøts ja tuda'aky'ajtin yujy'ajtin xyiktu'unt. ¹² Nitani møk yø janchja'win; kidi xmajtstu'uty midit ja Dios tø mdamidsokyiyi midit xemikøjpx ejtp, jabi øy tsujxi tø xukmadøy ja mayjaa'y sa ja janchja'win xjagyepy. ¹³ Ja Dios Teety midit xyikjujky'ajtindip, ñija'wipts ja', sam ixyam n'ane'emy, nayide'ents ja nwindson'ajtim Jesucristo ttukmadøøy ja tiy'ajtin ja Poncio Pilato. ¹⁴ Paty yikxon xpadu'unt jade'en, midit tø myiktanipiky, ka' xyiktigatst, jøts ka' pøn mbøky'ejxiyit. Jade'en

xu'unt kunim ja nwindson'ajtim Jesu-cristo mye'ent. ¹⁵Ku tpaatt ja xøøw ja jumøjt, jøts ja Dios Teety ja tkaxt ja nwindson'ajtim ya naxwiiñ. Tu'ugyi Dios Teety myøji midi ja øy'ajtin ja xondaajkin tmøøt'ajtp. Møk ja kutujk tjagyepy, ka' pøn windsøndøjk jade'en. ¹⁶Yø' tu'uk møj, ka' y'øøky, xemikøjxp ja y'ity. Jaj agujkpy chøøni ma ka' pøn mibaat pyaadyi y'ijxyi. ;Yikwindsø'jkip yikwinja'wip ku ja myøk'ajtin tmøøt'aty xemikøjxp! Jade'en idø'on ja y'ejxi.

¹⁷Ana'am pøn kumeeñ'ajtp ya naxwiiñ jøts ka'ap nugo ñadyamikaxiyit. Ka'ap yø kumeeñ'ajtin nugo ñadya'agajpxiyit, ka'ap yø y'ity. Ne'legi øy ku Dios t'ajot'attit amumjoojt, pø ja'axi ejtp xemikøjxp

jøts tuki'iyi xmø'øyim ja øy'ajtin ja jotkujk'ajtin. ¹⁸Nøjmi ja kumeeñ jaa'y jøts yikxon yjaa'y'attit, jøts tpa'ayo'odit ja myigu'uktøjk pøn ti ka'ejtxip. ¹⁹Ku jade'en tpadu'undit jøts ja øy'ajtin jade'en tpaattit, jøts tmøøt'ettit ja Dios xemikøjxp.

Midi ja Timoteo jaakyiktanipøjpk

²⁰Mets Timoteo, møjpikta'ak midi tø myiktanipiky. Kidi xmøjpikta'aky ja ka'øy ayuujk midi ja Dios yja' tkamin-abyaajtip, midi ñadyiyi yiktejp ku ja tyiy'ajtin. ²¹Tø winaagin tyuu'tigøydi pøn yø jade'embi winmaa'n tpadump. Jade'en ja yjanchja'win tka'ukpadunidi.

Dios mgunuu'kxip, mets Timoteo. Jatp idø'on jade'en.

JA MYHMAJTSKPI NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TIMOTEO

Ku ja Pablo ojts tnijayi ja Timoteo

1 Pablo øts, jøts øts ja nwindson'ajtim Jesucristo ngudanaapy, øts xkajxp ja Dios Teety sam øts ja tø xamidsøky jøts øts ja yja' ndukmado'ot ja naxwii'niit jaa'y sa nbaajaint ja øy'ajtin xemikøjxp ku ja Jesucristo møøt n'ejtint. ²Mets Timoteo ya'at nøky ndanija'ayip. Mjagyajpnipxi mets ja janchja'win, jade'en'ampyts myik'u'nktijy myik'u'nkjawi. Ja Dios Teety mgunuu'kxip møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo. Ja' mmo'ojip ja pya'ayo'owin, ja' mmo'ojip ja jyotkujk'ajtin.

Så ja Timoteo tyiknigaxø'økt ja Cristo ja yja'

³Ndamøja'wip øts ja Dios ku me nni'amidoo'wi y'ity jøpy ux. Ja' øts idø'on ja yja' nbadumpy samdam ja t'øy-jawi sam nayide'en ja møjaa'dyøjk y'i-jty ttundi. ⁴Nja'myejchp øts sa myaajxy ku nnawya'kxyim. Wamp øts o me ma njanch'ejxpaatt jøts ntotkujk'att. ⁵Nja'myejchp øts nayide'en sam ja Dios Teety xjanchjawi. Jabi jawyeenxi ja mdigamøj jøts ja mdaak nayide'en tyiktundøø ja yjanchja'win.

⁶Paty mets ixyam ndukja'myech jøts øy tsuj xyikmiwenit ja mdunkjøøjp midi ja Dios tø mdanipiky ku mets ojts ngønixajy. ⁷Ka'ap ja Dios Espiritu Santo tø tpikta'aky jøts øy ti ngudsø'jka'ant. Nayi Espiritu Santo ja myøk'ajtin xmø'øyimp jøts amumjoojt ndu'unint jøts ja tsojkin jøts ja øyja'-gyukin nmøøt'ajtin. ⁸Ka' ti xtsø'dyun-jawit sam ja Dios yja' xkajpxwa'kxi, jøts ni øts xkatsø'dyunjawit ku øts

nay ja' nyiktagudsumi. Kupøk o myik-jemduñ myikteduñ myikjemnøjmi myik-tenøjmi ku tka'øyjawidi ja Dios kyajpxy midi xyiknitso'ok'ajtimp. Jade'en xmidanit sam ja Dios ja myøk'ajtin tyaky. ⁹Jade'en ja Dios ttsøky jøts ja xyiknitso'ok'ajtin jøts nayide'en amumjoojt nnadyamiyojxint. Kidi ja'agøjxpip adøm ja xtsøjkyim ku adøm n'øyjaa'y'ajtyim nga'øyjaa'y'ajtyim. Ma windliixyip adøm ja Dios jade'en xamidsøjkyim, ka'anim wyinaty ja naxwii'niit cho'onda'aky. Ja nwindson'ajtim Jesús køjxp adøm ja nitso'ok'ajtin nbaajaint ku møøt n'ejtint. ¹⁰Tø ja Dios Teety tñankyja'ijxyi sa ja pa'ayo'owin tjagyepy adømjøjxp ku ja nwindson'ajtim Jesucristo xanigøjxyim. Sa ja y'ø'jky jøts yjukpyijky, nayide'ents adøm nbaajaint sam ja tø tñajstuni. Jade'ents Cristo køjxp ja o'jkin xka'ukmimajadaajkna'ant jøts xemikøjxp ja juky'ajtin nbaajaint ku ja y'ayuujk tñitanaay sam ja wyinaty tø tñanibiktaagi.

¹¹Dios ø tø xpikta'aky jøts øts ya'at ja kyajpxy ja y'ayuujk ngajpxwa'kxit jøts øts yø ngudanit, jøts ø nduk'ix-pøkt pøn ka'israelit jaa'dyi. ¹²Paty øts ixyam øy ti ngu'ayo'ombaadi. Ka'ap ø ti ndsø'dyunjawi, pø Diosxi øts ja yja' nbaduujnip. Wampøts øts jøts øts ja Dios xpøkjø'knit kunim ja tiidyu'unin xøøw mye'ent.

¹³Mets Timoteo, sam ø tø nnajtstuni, tu'ugyi ja øy ixpøjkin jade'en xyikyø'ty, ja Dios yja'. Jade'ents ja Dios xjanchjawit jøts ja mmigu'uktøjk xpa'ayo'ot xminamyayit nayide'en sam ja nwindson'ajtim Jesucristo xamid-søjkyim ku møøt n'ijtyim. ¹⁴Ja Espiritu Santo midi adøm nmøøt'ajtyindip, ja' pyudøjkingøjxp xpadun'ett ja Dios yja' midi tø mdanipikyiyi.

¹⁵Tøxi me xnijawi sam øts ja Asiit jaa'y xmajstuttøø, ja Figelo møøt ja Hermógenes paat. ¹⁶Diosts ja

kunuu'kxiyip ja Onesiforo mөөт ja myigu'uktöjkti ku öts ja kawinaak ojk xnimiñ jöts ø xpudöki. Ka'ap ja tsø'odyu'unin tjagyepy öy ø njatsumy'ity. ¹⁷Ne'egi öts ja x'ixaay ya Roma ku öts ja ma xka'ijxy kunim öts ja xpaajty. ¹⁸Wan ja Dios ja pya'ayo'ajtin tmø'öy ku ja tiidyu'unin xøøw tpaatt. Wa'atsxi me xnijawi sa ojts xpudöjka'am jam Efeso kajpjotp.

Sa Timoteo mök tmidanit ja ayo'on Jesucristo köjxp

2 Mets u'nk Timoteo, jotmøkpök, yik-tun ja mök'ajtin midi ja nwind-søn'ajtim Jesús yajkpy. ²Ja ixpöjkin midi m'ijxpy midi mnija'wip sam öts ja mayjaa'y nyik'ixpiky, ja'ats nayide'en mdanipøkp pøn öy tsuj jaa'y'ajtp, midi öy tsuj yik'ixpöjpk nayide'en.

³Mök xmidanit ja ayo'on midi mbatpy ku ja nwindson'ajtim Jesucristo yja' xpaduujni. Mök nabyikta'agi jade'en sam pøn yikexy tseptumbi. ⁴Ka'axi mibaat ja tseptumbi pyaat'aty jöts nugo ajawi o ti ttatökkit. Tu'ugyi ja yja' tyikyø'odyit sa ja wyindsøn ja y'ane'emyidi. ⁵Nayide'en ja kuyajtpi, tu'ugyi ja yja' ja ttu'undit sa ja tø yik'ana'amdi, winets ja tpøktit ja ñiguy-aty. ⁶Nayide'ents ja kamdumbi nayja' paat'ajtiyip kø'øm tpøkjo'økt ja pyik-ta'aky. ⁷Pawinmaajyik öts yø n'ayuujk, nayi nwindson'ajtimts mbudökijip jöts xja'gyukit.

⁸Ja'myats ja nwindson'ajtim Jesu-cristo sa ojts yjujkyiky jap oo'kpi jutjötpy midi ja rey David y'ap'ajtpy. Yø' öts ja yja' ngajpxwa'kxiyip sa ja öy'ajtin xukpaajtint. ⁹Yø' kajpxwa'kxingöjxp öts öy nyikmi'ekyi, møkts öts yø nwind-dani, jade'ents ø nyik'ixy ejxim tu'uk ja möj tundigøøbya'an; öy öts njayikt-sumy ka'ap ja Dios kyajpxy jaayi tyañ. ¹⁰Ja'agöjxp öts yø ayo'on mök nwindani jöts ñitso'ok'attit pøn ja Dios tø wyi'ijxyi

jöts tpaattit ja öy'ajtin midi xemiköjxp xmø'öyimp ja nwindson'ajtim Jesús.

¹¹Janch tiy'ajtin yø':

Ku ja Cristo mөөт nayide'en n'ø'jkyim, nayide'ents ja mөөт njuky'ajtant;

¹²pøni ngu'ayo'ombaajta'am ja yja', xmø'öyimpts ja' ja y'öy'ajtin ma ttanitani ja yjaa'y.

Pøni ka' ja ngupijkyim, nayide'ents ja xkagupöjkit.

¹³Pøni ngamök'ajtingöjxp adøm ja njanchja'win kyamajadaajkyim, jade'eñim ja Dios tyikyø'öy ja yujy'ajtin jöts ja pudöjkin ja xmø'öyim,

ka'ap ja Dios mibaat ñay'ixmajtsiyit kø'øm, paty ja xkaja'dyigø'öyim.

Yikyø'öpy jade'en ja Timoteo sa tø yiktanipiky

¹⁴Mets Timoteo, tukja'myats pøn jaty ja Dios yja' tjanchja'widip jöts kidi nugo kyajpxjimbetti kyajpx'adöjti, kidi nugo tkajpxyöndi midi ka' tyuñ; ñanktyuutigöjyidip yø jade'en.

¹⁵Amumjoojt nabyikta'agi sa ja Dios yja' xpaduujnit jöts öy tsuj yø mdunk pyidsø'ømt Dios wyingujkp. Ka' ti nugo xtsø'odyunjawit ku ja tiy janch xkajpxwa'kxi ja Dios tyiy'ajtin.

¹⁶Kidi xpabiky yø'øbi ayuujk pøn jam nugo o sa kajpxtip. Pøn jade'en ttundip, ja kya'öyjaa'y'ajtin idø'on ja yikmiwenidip. ¹⁷Pøn jade'en nugo kajpxtip, jade'ents ja kya'öy'ixpöjkin ja myöjidi myayidi jöts ja windigø'öyin nugo tyiknaxkida'akti. Jade'en y'adø'øtsti ja Himeneo jöts ja Fileto,

¹⁸ku kø'øm tø ñanktyuutigöyidi jöts ja wya'andi ku ka' y'uk'ejtnit ja jujkyöjkin ku ja o'jkin nbaajtant ya naxwiñ. Jade'ents ja myigu'uk winaagin tø ttukmajtstu'utti ja yjanchja'win. ¹⁹Ka'ap mibaat pøn tyiktigatst ja Dios wyinmaa'ñ, jabi yide'enxi jaabyety y'ity: "Wa'ats ja Dios

Teety ja t'ixy tñijawi pøn padu'unxip ja yja"; jøts nayide'en wya'añ: "Wan tmajtstunidi ja ka'øybi, pøn ja Cristo yja'ajtpy."

²⁰Jade'en n'ukpiktaajkint ku jaa'y xnime'enint xnija'jtint njønjotp ndøjkjotp, jøts nduktajøø'kxa'ant ja' midi miidi tsuj midi tsobatp; jøts ja' miidi ka' chobaaty, ja'ats o pøn tyiktu'ump. ²¹Nayide'ents idøøn adømdi, ku øy tsuj nnay'ejx'ejtindit jøts nja' nayide'en chobaajtint Dios wyingujkp; jade'en'ampyts idøøn ja xyiktu'unint jøts nmigu'uktøjk nbudøjka'ant.

²²Majtstu'tut yø una'jk winmaa'n̄n midi ka' tyuñ. Tu'ugyi xyikyø'øty ja tiy'ajtin jøts ja mjanchja'win, jøts xminamyayit ja mmigu'uktøjk øy tsuj pøn tu'ugyi t'a-jot'ajtp ja Dios. ²³Nnimaapyts mets jøts ka' xpadøkit yø'øbi ayuujk midi katump. Mnija'wip ku jade'en ja tsep nugo yikpaaty. ²⁴Pøn tpaduujnip ja Dios yja' ka'ap ja nugo ajawi o ti ttatøkit mā ja tsep, mā jaa'y o ti ttundi. Ja' ja tyu'ump øy'ajtin tuda'aky'ajtin øy pøn møøt. Ja y'ixpøjkin ja tyuk'exp tyuknijawip sam ja tuda'aky'ajtin nayide'en tmøøt'att. ²⁵Jade'ents ja øy tsuj tkajpxuda'akt pøn ja wenk winmaa'n̄n tmøøt'ajttip midi ka' tyiyi, wan ja Dios pyudøkiyi jøts tyigatsit ja wyinmaa'n̄n jøts tpadu'undit ja tyiiby yjanchpi. ²⁶Wan tmajtstu'utti ja miku' yja' ku ja nugo tø wyin'iñidi jøts ja nugo tø tyuktuñi pøni s̄a ja tsoøky.

S̄a jaa'y wyinatyi ku ja tiidyu'unin xøøw tpaatwani

3 Me Timoteo, nayide'en xnijawit ku wyingoni ja xøøw ja jumøjt jøts nwindson'ajtim mye'ent, janch tsep ja xøøw ja jumøjt ñaxt. ²Øy s̄a pøn y'adøøtst̄it. Kyø'øm winmaa'n̄n ja nugo yikmøjtøkiwya'andip, meen ja nugo may choktip, namyikaxi winmaa'n̄n ja nugo yiktu'undip. Tpatit tñaxtit ja Dios, ka'ap

ja tyety ja tyaak twindsø'ogidit, niti ja tkamøj'ejxtit tkamøjawidit jøts ni tkawindsø'ogidit ja Dios yja'. ³Ka'ap ja ti tsojkin, ka'ap ja ti øy'ajtin tmøøt'attit. Pagajpxk ja' yø tyunk'attip, ka'ap ja maa'kxujkin tjagyaptit, tyunwandip o ti ttunwa'andit, nugo øy pøn tmidsep'atwa'andi øy wyinaty pøn tuda'aky-jaa'y'aty. ⁴Kyø'yakp ja kyø'øm migu'uk, adøøtsp o s̄a y'adøøtst̄. Kyø'øm ja' y'ixa-a'ap, ka'ap ja Dios yja' ne'egi t'ixaajyit. ⁵Ejxingøjxp nadyiyi ja Dios yja' tpaduujnidit pø s̄a ja y'am yjotp, ka'ap ja tmøjpiktaajkit ja ñitso'ok'ajtin.

Me Timoteo, ka'ap yø jade'embi jaa'y xunk'att. ⁶Adøøtstip o s̄a y'adøøtst̄i, tøjck tøjkidip jøts ja tø'øxyøjk twin'øøndit pøn ñadyu'uk'ejxtip pøn y'amutsk'ejxtip. Nayide'ents ja tø'øxyøjk, jaa'y'ajtp ja' o s̄a yjaa'y'aty. Kyupijky ja nugo, ⁷ixpøjkin ja jade'en tijy yikmøøpy, nisudso'ampyts ja jade'en tkaja'gyuki ja Dios tyiy'ajtin. ⁸Nayide'en sam ja Moisés y'ijty kyayikpaduñ ja yja' s̄a ja yjawa'añ ku ja kyamibøjkøø ja ximaabyi Janes møøt ja Jambres, nayide'ents yø jade'embi jaa'y tkamibøjkmidi ja Dios yja'. Tum wenk ja wyinmaa'n̄n yikyø'ødyi, ka'ap ja Dios jade'en kyupikyidi. ⁹Ka' nugo ajawi myajada'aktit ja yja', kuwani yiknijawi ku ja myo'tpi winmaa'n̄n nugo tyikmøjtøkiwya'andi. Nayide'ents yjajtmidøø ja namajtskpi midi twindsøow ja møjaa'y Moisés.

Midi ja Pablo yjaak'uktanipøknip ja Timoteo

¹⁰Mets Timoteo, øy tsuj mets ja n'ixpøjkin xyikyø'øyi. Nayide'en mjaa'y'aty sam ø njaa'y'atyin, tu'ugyi ja mwinmaa'n̄n xyikyø'øy, ja øy'ajtin tuda'aky'ajtin jøts ja janchja'win. Nayide'en mjaty ¹¹sam njajty sam ngubejtyin. Mnija'wip pøni s̄a njajty jam kajpjtøp midi yiktejp

Antioquía jøts nayide'en jam Iconio møøt ja Listra ku øts ja Dios yja' ngajpxw'a'kxi. Jamts øts ja jaaly xjemduñ xeduñ, jøts øts nwindson'ajtim nja'myejch xjats ø møj xpudøjkiyii'n. ¹²Janch tiy'ajtin yø', yikjemdu'undip yiktedu'undip pøn ja Cristo yja' nadyamiyoxwajniyip; ¹³jøts ja' pøn ja myigu'uk nugo twin'øø'ndip kø'øm ja ñanktyuut'igøyidi, nisudso'ampy ja kya'øyidi ja yja'adi ku nugo jade'en ñawyin'iñidi ja xem ja yam.

¹⁴Mets Timoteo, tu'ugyi mets yø mja' jade'en xyikyø'øty sam tø x'ixpiky sa tø xnijawi. Mnija'wipxi pøn mduk'ejxi pøn mduk'ixpøjki, ¹⁵ku yø mutskyi xni-ja'wiyii'n yø Dios kyajpxy, midi xyiku-jajtaajkimp, midi xyiknitso'ok'ajtimp ku njanchja'wa'ant ja nwindson'ajtim Jesucristo. ¹⁶Tu'ugyi ja Dios kyajpxy ja y'ayuujk jade'en y'ity, sa ja tø yikwinmaa'nmyø'øty pøn tø tjaadyañ. Nay yø' xuknija'wamp ja tyiiby ja yjanchpi. Ku ndundigø'øyint ngajpxigø'øyint nay yø'øts xuknija'wimp ku yø pyøkyi. Xmø'øyimpts yø' ja ixpøjkin sa ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin njagyajpint, ¹⁷jade'en'ampyts ja Dios yja' ka'pxy nni-ja'wa'ant jøts jade'en ndu'unint tum ja øybi tum ja tsujpi.

4 Mets icyam ndanipijky Dios Teety wyingujkp jøts nayide'en nwindson'ajtim Jesucristo wyingujkp midi ñanky'ejxiyip ja møj windson'ajtin pøn tiidyu'ump ja jujkpyi jøts ja øøkpyi, ²jøts xkajpxw'a'lxiyit ja yja'; tu'ugyi jade'en pojyi'iky xpadu'unt wan pøn mgupikiyi mgagupikiyi. Ana'am pøn tundigøøpy pøn kajpxigøøpy jøts xukja'gyukit. Jade'ents tuda'aky xuk'ext xuknijawit ja ixpøjkin. ³Pyaatp ja xøøw ja jumøjt ku ja jaaly tkawa'andit yø'øbi ixpøjkin; pyikta'aktip ja' kyø'øm yik'ixpøjkipidi pøni sa ja ttsoktit pøni sa ja tmadowa'andit. ⁴Yø tyiiby yjanchpi ka'ap yø ttsoktit,

ja' yø ne'egi choktip ja kwenti ja madya'aky midi kayikja'gyukip. ⁵Me Timoteo, tu'ugyi møk xyik'ett yø mwinmaa'n, møk nabyikta'agi øy ja ayo'on yja'ity, nadyamiyoxi amumjoojt ja kajpxw'a'lxin sa ja nitso'ok'ajtin nbaajtant, tu'ugyi jade'en xyikyø'øty yø mdunk.

⁶Jøts øts, tøts øts jade'en nadyamiyøxyi ja Dios yja', jøts øts yjawi tsojk ja o'jkin nbaatt. ⁷Møk ø tø nwindani ja Dios yja' jøts øts jade'en nyikjøpkøjxni ja ndunk ja nwinmaa'n. Tø øts ja njanchja'win jade'en nmi'ity. ⁸Ja øy'ajtin øts xjøp'ejxp jøts øts ja nbaatt, ja'agøjxp ku øts ja Dios tø xkupiky. Jaanimts øts ja nyikmo'ot ku ja tiidyu'unin ka'pxy xukpaajtant. Ni kidi øtsip ja nadyu'uk yikmo'op, niduki'iyi ja tpaattit pøn tjøp'ejx'ajttip jøts ja nwindson'ajtim mye'ent.

Ku ja Pablo ttukmadøy ja Timoteo sa tyu'unt

⁹Tun wan ja may'ajnt jøts tsojk mme'ent jøts ø x'ext; ¹⁰pø tøxi øts ja Demas xmajtstu'uty, kyø'øm winmaa'n ja yiktunwampy, jøts tø ñijkxy jam Tesalónikit kajpjotp. Jam øts ja Cresente tø nguexy Galacii y'etjotp, jøts ja Tito tø ñijkxy jam Dalmacia y'etjotp. ¹¹Ja Lucas øts icyam møøt njaak'ity. Ixa' jam ja Marcos jøts møøt mme'ent, jøts øts ja xpudøkit. ¹²Nayide'ents ja Tíquico tø nguexy jam Efeso kajpjotp. ¹³Ku mme'ent, xyikmejnip øts ja nnixox midi jam nyiktaan Carpo tyøjkjotp jam Troas; xja'myajtsip øts ja nlibri jøts øts ja nnøky xjadyimykmejnnt midi nyiktumpy.

¹⁴Tø øts xmidundigøy møj ja Alejandro midi ka'tsp; Dios wyingujkpts ja tkubatt pøni ti tø ttuñ. ¹⁵Øyim mnay'ejx'etit møøt ja', jot'ambøjpk ja' ku ja Dios ja yja' yikajpxw'a'kxi.

¹⁶ Ku øts myjjawyeen nwin-
guwa'jkiyii'n ja windsøndøjk ja
kudunktøjk, nipøn ø xkabudøjkii'n;
xmajtstutkøjxnidi øts ja' niduki'iyi. Øts
wamp jøts ja Dios ja kyadabayø'øydít.
¹⁷ Ja nwindson'ajtim øts xpudøjkii'n
jøts øts ja møk'ajtin xmøøy, jøts
øts nyikyø'øy ja kajpxwa'kxin sa
ja nitso'ok'ajtin nbaajtint, jøts
øts ndukmadøøy niduki'iyi pøn
ka'israelit jaa'dyi. Jade'ents øts ojs ja
nwindson'ajtim xuu'mø'øy ma jaty øts
n'ayo'ombaaty. ¹⁸ Xyiknitso'ok'ajtip
øts ja nayide'en ja n'anmija'win
jøts øts ngapaatt ja ka'øybi jøts ø
xpøkjø'økt jap tsajpjøtpy ma ja y'lity.
¡Kunuu'kxy'ejtpim ja Dios xemikøjxp!
Jade'en idø'on ja y'ejxi tyiyi.

**Ku ja Pablo kyajpxpøø'kxy jøts
ja kunuu'kxin t'ukyajkni**

¹⁹ Kajpxpoo'kx jam ja Prisca møøt
ja Aquila, jøts nayide'en ja Onesiforo
ja myigu'uktøjk. ²⁰ Tø øts ja Erasto
nyiktañ jam Corinto, tø ja Trófimo
pya'ambety jam Mileto kajpjotp, paty
øts jam tø nyiktañ. ²¹ Tsojk mme'ent
ka'anim ja xuxpyoj tpaaty. Møj ja
kajpxpoo'kxin mdaniguexyi ja Eubulo
møøt ja Pudente. Nayide'ents ja kajpx-
poo'kxin mdaniguexyi ja Lino, jøts ja
Claudia, møøt niduki'iyi adøm nmigu'uk
janchja'wibidi.

²² Møøt ja nwindson'ajtim
Jesucristo m'ett, jøts niduki'iyi ja Dios
mgunuu'kxidit. Jade'en idø'on ja yjatt.

JA NØKY MIDI JA PABLO TYANIGAJX JA TITO

Yide'en yiknijayi ja Tito

1 Pablo'ajtp øts, Dios Teety ø nmi-dumpy, jøts øts nwindson'ajtim Jesucristo ngudanaapy, ku øts ja xamigaxi jøts øts ja yja' ja ndukjanchja'wiyit pøn ja Dios Teety tø twi'ixy, jøts nayide'en tnijawidit ja tyiy'ajtin sa ja Dios øy tsuj yikpaduñ, ²jøts jade'en t'awejxtit ja juky'ajtin midi xemikøjxp etp. Ya'atpi tsinaa'yin ja Dios kø'øm tø tni'adsowi namga'anim wyinaty ja naxwii'niit cho'onda'aky. Niwindem xøøw ja Dios Teety kyawindaay'aty, midi tø ttanibiktaagi, pyadumpy ja'. ³Ku ja xøøw ja jumøjt tø tpatni sam ja kø'øm tø ttanibiktaagi xjats ja kyajpxy tnanky'ejxit jøts øts idø'on ngajpxwa'kxt midi øts ja Dios Teety yiknitsokpi tø xanipiky. ⁴Ixyamts me Tito nni-jayi. Ndyimy'u'nkja'wip mets, ja'agøjxp ku tu'ugyi janchja'win ndamujkyim, jade'en øts ja tsojkin nmøøt'aty jøts xpaatt ja kunuu'kxy'ajtin ja pudøjkin jøts ja øy'ajtin midi ja Dios Teety yajkpy møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo pøn adøm nyiknitsokpi'ajtyindip.

Ja tunkjøøjp midi ja Tito pyatwa'jkii'ñ jam Creta

⁵Ku mets jam nyiktaañ Creta, ja'agøjxp øts ja jade'en nduñ jøts mets xyika'pxt xyik'abaadit ja tunkjøøjp midi øts jam wyinaty tø nyiktso'onda'aky. Jade'en ø nwa'añ ku mets tu'uk tu'uk xpikta'akt pøn tnimøjaa'y'atp ma jaty ñamyukyidi kajp kajp ja jaa'y pøn ja nwindson'ajtim tjanchja'widip. ⁶Ja'abi møjaa'y'ajtpi mbikta'akp pøn øy tsuj tsinaapy, pøn niti windsø'yin, pøn tu'ugyi tmøøt'ajtp ja ñidø'øxy, jøts ja y'una'jk nay ja'abi janchja'win

pyadundip, jøts øy tsuj ja chinaa'yin tyiknaxmidi. Myimadoodip ja tyeety, niti windsø'yin ja jade'en tkapaattit. ⁷Pøn idø'on jade'en tnigubajk'ajttip, pø ja Diosxi yja' ja y'ejx'ejt tidip, paty idø'on pyaat'aty kuwani øy ja chinaa'yin tyiknaxtit. Ka'ap idø'on ja kyujuun'ajtin ja tyikmajada'aktit. Ka'ap winjaa windsojk y'akidit; ni ja amu'uky'ajtin ni ja tsep'ixaaky ja tkatunk'attit, jøts ka'ap ja meen nugo tjaa'xmukwa'andit. ⁸Jabi yide'enxi dø'on ne'egi ja chinaa'yin tyiknaxtit, yikja'ada'aktip o pøn jaa'y jam tyøjkjotp øy tsuj, tum ja øy'ajtin ja myigu'uk ja tyamidsoktip, ja'gyukin idø'on ja myøøt'attip jøts tum ja' tyu'undip midi øy paat'ajtyiyip. Pyadungøxtip idø'on ja', midi ja Dios y'øyja'wip jøts ka'ap ja kyø'øm ja' tyikmajada'aktit. ⁹Ja'ayi dø'on ja tu'ugyi tyimyjanchjawidip ja tyi'ajtin midi tø nduk'ixpøkti, jøts jade'en ja myigu'uk ttakajpxjot'amøkidit ja'abi tiiby i xpøjkin, nayide'en ttukja'gyukidit pøn wyinaty t'agajpxuk ja'abi xpøjkin.

¹⁰Jabi mayxi ja jaa'y jaadi pøn tkamimadoodip ja Dios yja', sam winaagin ja israelit jaa'dyi pøn nugo jemgajpxtip tegajpxtip jøts ja myigu'uk twin'øondi. ¹¹Ja'abi jaa'dyi, amøñi pyaat'aty nyikta'anint, jøts ka'ap ja ka'øybi xpøjkin ttuktawinmaa'ndyigø'odyit tu'ukpi jøøn tu'ukpi tøjk, ja meeñts ja nugo y'ix-aadyip ku ja y'ixpøjkin tyakti.

¹²Nay yø kø'øm yide'en ojs ja myigugajp ñimadya'agyidi pøn wa'ats najtsja'wigøjxp ti jaty tunip jatip, ja' yide'en waan: "Yide'en ja Creta jaa'y yjuky'atti: o tyimdyaa'yidi, janch awa'andi, nuux'ajtin ja yikmajada'aktip jøts ja yji'kxy nugo ja tta'aawiwy'a'andi." ¹³Janch idø'on ja wyaan; paty meets idø'on møk xamigajpxtit ja chinaa'yin jøts jade'en tyikmøkidit ja yjanchja'win pøn ja

nwindsøn'ajtim yja' tø tpadøjkiñidi. ¹⁴Jøts ka'ap jade'en nugo tmibøktit ja madya'aky midi yik'ø'yidip yikpaajtidip ja israelit jaa'dyi, ni tkamøjpiktaajkidit ja y'ana'amindi pøn jagam jixkø'øm tyiktandip ja Dios tyiy'ajtin.

¹⁵Pønts ja Dios yja' ja'ayi tpaduujnip, tyum'ø'y'ejxtip ja' midi ja Dios kø'øm tø tyik'øyi, jamts ja'amidi pøn wamidip ku ja yikpøkpyety; paty ja jade'en ttejtiku ja ja yikpøkpyety; paty ja jade'en ttejtiku ja ja pøky ja ja'ayi twinmaa'n'atti jøts tum yikpøkpyajtpi t'ejxti; jabi agoostujpxyi ja wyinmaa'n ja y'etti jøts jade'en tka'ejxkapti midi øy uk midi'its ka'øy.

¹⁶Jade'en idø'on ja chaachwa'andi kuk idø'on ja Dios ja t'ijxyidi, pø sudso dø'on ja Dios ja t'ijxyidi; jabi wenkts ja chinaa'yin ja tyiknaxti, ja kyawindiy'ajtin ja yikmajadaktip, ka'ap ja madoogukin ja wine'enin tmøødidi, nisudso'ampy ja ødyu'unin ja tkayikwingaxø'økti.

Ja tiiby i xpøjkin

2 Pøni midi mets Tito mnigajpxpy, ja tiiby i xpøjkin idø'on ja møøt nabyaadit. ²Tuknijawi ja møjaa'dyøjkti jøts ejxkujk yjaa'y'attit, tuda'aky yikxon nabyikta'agidit, jøts ja'gyukidip idø'on yiktu'undip idø'on ja wyijy'ajtin; møk tyik'ettit ja Dios'ajot'ajtin møøt ja tsojkin, møøt ja pa'ayo'owin jøts møøt ja tuda'aky'ajtin.

³Jøts ja møjaa'dyø'øxy nayide'eni yjaa'y'ajtmidit sam pyaat'aty pøn ja Dios tpadundip. Ka'ap ja jigajpxk pagajpxk ja ttunk'attit, ni ja mu'ugyi ja ku'uxyi tkayikmajada'aktit. Øybi tsinaa'yin idø'on ja ne'egi nanky'ejxidip, ⁴jøts jade'en ttuk'ejxtit ttuknijawidit ja tø'øxyøjk pøn nam amajtskidipnim sa ja niyaa'y sa ja y'u'nk y'una'jk ja møøt øy yikxon chøønidit tyanidit.

⁵Myøøt'attip idø'on ja ja'gyukin ja'adi. Tum ja wa'atspi tum ja øybi tsinaa'yin idø'on ja pyadu'undip. Ja yjøøn ja tyøjk idø'on ja' kyamijotkukidip, pøn

jam tso'ondip ja'ttip myiduda'aky'attip idø'on ja'. Pøni ti y'ane'empy ja niyaa'dyi, pyadu'undip idø'on ja'. Jade'en idø'on ya'at tpadungøxtit jøts ja Dios y'øgyajpxy ja y'ømyadya'aky kyayikjigajpxt kyayikpagajpxt.

⁶Taguwani mets Tito ku ja wajtyøjkti ja ja'gyukin tmøøt'attit, ⁷jøts idø'on ja kø'øm jawyeen mjøptunip pøni sa dø'on ja øchinaa'yin tpadu'undit. Ku dø'on ja wynaty xkajpxwejwa'añ, yikxon idø'on ja xnigajpxt, niti nixi'iky niti taxi'iky xkajawit. ⁸Tiy ka'pxy idø'on ja ixpøjkin xnanky'ejxit jøts ka' nipøn jade'en m'agajpxukiyit. Jøts kø'øm ttatsø'ødyu'unt ja jaa'y pøn wynaty nugo mjigajpxiyip mbagajpxiyip jabi ja'gyukidipxi ja kø'øm ku meets ja tiy'ajtin xnigajpxy.

⁹Kajpxwej ja tumbitøjkti jøts tpadungøxtit ja wyindsøndi; yikxon idø'on ja yjaa'y'attit jøts ka' twindsø'odit ja wyindsøn. ¹⁰Ka'ap idø'on ja tma'jtsit ja pyikta'aky pøn ja yiktuujnip. Yiknigaxø'økp idø'on ja y'øyjaa'y'ajtin jøts o pøn jaa'y jade'en ttsujawit ja tsinaa'yin midi ja Dios yiknitsokpi yajkpy.

¹¹Jabi tøxi ja Dios ja øy'ajtin tnanky'ijxyi midi tyiknitsø'okwamp tuki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y; ¹²ja'agøjxpts ja Dios ja y'øy'ajtin tnanky'ijxyi jøts xuknija'wint jøts n'ixmajtsint midi ja Dios tkaminamyaa'jyip sam nayide'en midi n'am njotp xmimajada'akwa'andip, jøts ja tsinaa'yin ya nyiknajxint ja'gyuki køjxp, samdam nayide'en øy tiy ja Dios ttsøky'aty jøts ja tu'ugyi nwindsø'jkant nwinja'want. ¹³Nayide'en idø'on ja xuknija'wim sa dø'on n'awe'jxint jotkujk ja øy'ajtin, midi ja Dios kø'øm tø tni'adsowi, ku ja mye'ent kyida'akt aju'ukjotp, ja Jesucristo yiknitsokpi pøn ndios'ajtyindip. ¹⁴Nagyøyajkiyi ja', jøts adømgøjxp ja xku'o'jkindi jøts

jade'en axøø'kpi yigaappi agujkpy nga'ejtindit, jøts jade'en nbaajtant tu'ugyi ja wa'ats'ajtin jøts ja'ayi nnadyamiyojxandit, jøts tum ja øybi n'amindip njotpindip.

¹⁵Ya'at mets Tito idø'on mnanky'ixpøkiyip, mgajpxjot'amøkip idø'on, jøts nayide'en møk ja mgutujk xamigajpxt pøn tkamimadowandip ja'abi ixpøjkin. Kidi mets ja jaa'y kø'øm myik'amutskiniyi.

Sa dø'on ja chinaa'yin tyiknaxtit pøn ja nwindson'ajtim tjanchja'widip

3 Tukja'myatsti ku tkajpxkyupøktit ja windsøndøjkti samdam nayide'en ja kudunktøjk tmimado'odit, jøts tpadu'undit tuki'iyi ja ødyunk midi wyinaty tø yiktaguwanidi. ²Nipøn idø'on ja wenk tkanimadya'aktit, nika' idø'on ja tsep ja t'ixa'adit. Ja øy'ajtin idø'on ja ja'ayi yikmajada'aktip, ja tuda'aky'ajtin idø'on nixem niyam ja myigu'uk tyamay'attip.

³Jabi nayide'enxi adøm y'ijty ngakajpxkyupijkyim jøts ja Dios yja' ngamimadooja'am jøts jade'en nwidijtyim kube'ets kugoots. Tum ja axøø'kpi yigaappi y'ijty nyikmajadaajkyindip midi n'amindip njotpa'andip; jap adøm y'ijty ja nxøow ja njumøjt nyiknajxyindi ma wyindsøn'aty ja ka'øy'ajtk møøt ja windi'ii'ajtk, øy y'ijty pøngapøn møøt ndyimnanyi'ambijkyindi, sam adøm idø'on kø'øm y'ijty ndyimyjotkidaajkyim. ⁴Kuts adøm ja Dios ja yiknitsokpi tnanky'ejxøø ja y'øy'ajtin, sa ttsøky'aty ja naxwii'nit jaa'y, ⁵jade'en adøm idø'on ja xyiknitsøjkyim, kaja'agojpxip ja ttuun ku adøm ja øchinaa'yin wyinaty tø nmøøt'ajtyim, jabi pa'ayo'oningøjpxi dø'on ja ojts xyiknitsøøjkyim, xukyikniwaajchim ja nbøky jade'en jøts ja jemchinaa'yin ja Espiritu Santo

xukpaajtyim. ⁶Ja yiknitsokpi køjxp ja nwindson'ajtim Jesucristo køjxp ja Dios Teety tø xmø'øyim kawine'en ja Espiritu Santo jøts ja xpudøjka'am, ⁷jøts ja Dios Teety y'øy'ajtingøjxp xkupøjkindit jøts nyikmø'øyindit ja jujky'ajtin midi xemikøjxp etp midi adøm n'awejx'ajtyindip.

⁸Tyimdyiy idø'on ya'at, paty øts idø'on ndsøk'aty jøts mets winjaa windsojk xkajpxt ja'atpi ixpøjkin jøts jade'en pøn ja Dios tjanchja'widip tunkjøjpa'ttit tum ja y'øybi tyiiby. Tyum'ødyunguixpy ya'atpi ixpøjkin, øy yø pøngapøn t'ødyun. ⁹Kidi xyikmøjtøki nugo ja kugoots madya'aky midi niti kyawa'añ, jøts ka'ap ja apmadya'aky ja møjaa'y ayuujk nugo xunk'att, ni xkadatøkit pøn ja Moisés kyutujk nugo ttamadya'akpyatip. Nima ja tiy'ajtin ja' tkamøøt'atti.

¹⁰Pøni jam pøn tnanknawya'kxwa'añidi ja Jesucristo yjanchja'wibitøjkti, tawindsø'øy tuk'ojkin uk majtsk'ojkin, kuts wyinaty mgamimadøyi, jagam ja x'ixwejtsnit; ¹¹jabi jade'enxi mets xnijawit ku ja'abi jaa'y tø ja chinaa'yin ja ka'øybi myimajadaajkniiyi jøts kø'øm ja pyøky ja ñi'øøniyi.

Ku ja Pablo ttanipiky ja kyø'øm jotmay ja Tito

¹²Ku me wyinaty ndanigaxi ja Artemas uk ja Tíquico, tun ja may'ajtin jøts øts waani wyinaty x'ats'ixy jam Nicópolis, jabi jamxi øts tø ndanibiktaagi nyiknaxwa'añ ja et ja xøow kunim ja møk xux ñaxt. ¹³Tabudøki øy tigati ja nitanaabyi midi yiktejp Zenas jøts nayide'en ja Apolos, mo' ja pudøjkin jøts yjaakwidettit kunim ja tyunk tyik'abaadidit nugo ku ti kya'ijtxyidi. ¹⁴Nøjmi ja nmigu'uktøjkti pøn jamdi mets møøt jøts mbudøkiyidit, jøts jade'en tnijawidit sa ja øchinaa'yin

wyingaxø'økt ku tpudøkidit ja myigu'uk
pøn ti ka'ejtxip.

**Ku ja Pablo kyajpxpøø'kxy jøts
ja kunuu'kxin t'ukyajkni**

¹⁵ Pøn jaty øts ixyam møøt, mdani-
gajxidip ja kajpxpoo'kxin ja'. Tukja'my-

ats niduki'iyi ja nmigu'uktøjkti pøn jaty
tu'ugyi ja janchja'win tmøøt'ajtmidip ku
øøts ixyam ja kajpxpoo'kxin nguexy.
Paat meets ja Dios kyunuu'kxin ni-
duki'iyi. Jade'en idø'øn ja yjatt.

JA NØKY MIDI JA PABLO TYANĠGAJX JA FILEMÓN

Yide'en ja Pablo tnijayi ja Filemón

1¹⁻² Øts idø'on Pablo'ajtp. Øts yam tsumy ku nwindson'ajtim yja' nbaduujni. Ixyam mee nnijayi møøt yø Timoteo pøn jaty namyukidip jam mdøjkjotp, jøts nayide'en øø nja'myech ja ndsø' Apia jøts Arquipo midi nayide'en tump sam øts nduñ. ³ Paatti meets niduki'iyi ja Dios Teety jøts ja nwindson'ajtim Jesucristo kyunuu'kxin møøt ja y'øy'ajtin.

Sa ja Filemón tjagyepy ja tsojkin ja pa'ayo'owin møøt ja Dios'ajot'ajtin

⁴ Ku øts ja Dios n'ajot'aty nxumika-jxajkpy øts ja Dios ku me nja'myech, ⁵ ja'agøjxp ku tø nnijawi ku mets nayide'en xtsojki ja nwindson'ajtim Jesús yja', jøts pøn jaty ja janchja'wiyip. ⁶ N'amidøøpy øts ja Dios jøts tja'gyukiyidit yikxon ja y'øy'ajtin midi nbaajtyindip ku njanchja'wa'andi ja nwindson'ajtim. Wa'nts tum jade'en ttundi, pøni sa tø xukmadøy pøn jaty tø tpabøkti. ⁷ Janch jotkujk øts ixyam ku nmadøy ku xpa'ayøy ja mmigu'uk jøts xkajpxjot'amøki, jøts jade'en xyikjotkujk'aty.

Ku Pablo t'amidøy ja may'ajtin jøts yikupøkt jadigojk ja Onésimo

⁸ Øy øts ja Cristo kyutujk nayide'en njamøøt'aty jøts me n'ana'amt pøni ti jaty mdu'ump, ka'ats mets ixyam n'ana'amwa'añ ⁹ ja'agøjxp øts ixyam migu'uk'ajtingøjxp tu'uk ja may'ajt n'amidoowa'añ. Møjaa'ñip øts ixyam jøts tsumyim n'ity nwindson'ajtimgøjxp, ¹⁰ paty mets n'amidøy ja may'ajtin jøts xkupøkt jadigojk ja Onésimo midi øts yam tø ndukja'gyuki ja Dios yja'.

¹¹ Ku ojts jawyeen nmøøtsinaay yø Onésimo, ka'ap øy y'ijty ti t'ødyuñ. N'ajot'ajtna'amp ixyam ¹² paty ndaniguexy jadigojk jøts xkupøkt, ¿kidits øts jeexyip xkupiky? ¹³ Jade'en ø njatsøky'aty jøts ja yam jeexyip tyañ, jøts øts ja jeexyip xpudøki sam mets jeexyip kø'øm xpudøki. ¹⁴ Ixyam mets ja ndaniguexy ja'agøjxp ku ka'ap mibaat ja mgutujk njinajxit, jabi yide'enxi njawa'añ pøni xunwajnip meets ja may'ajtin, ka'ap ja xu'unt ana'amingøjxp, mgø'ømdsojkingøjxp idø'on ja xu'unt. ¹⁵ Pø ja'agøjxp idø'on ja ojts chøøn jøts ja mniwimbetiyyit jadigojk xemikøjxp, ¹⁶ jits ka'ap jade'en x'ukyiktunit ejxim jiyujkin, jade'en xjawit ejxim n'uchin ejxim nmigu'ukin. Njanchpa'ayøøpy øts yø', jawaani møk mets yø xpa'ayo'ot, ka' nugo jaaly x'ext, jade'en x'ext sam adømin, tøxi tpabiky ja nwindson'ajtim yja'.

¹⁷ Paty ø nwa'añ, pøni xmigu'uk-ja'wip øts, kupøk ejxim øts jeexyip xkupiky. ¹⁸ Pøni tø mmidundigøyi, uk japs mmiyojyiyi, øts ja ngubajtkøjxp. ¹⁹ Kø'øm øts ixyam nwa'añ jøts ngubajtkøxt ja voj, paty ø kø'øm ndyimyja'ay; ka' yjawi njadukja'myajtswa'añ ku me tø mnañito'jkniiyi. Kidim xjanchja'wiñi, taxi'iky yø'. ²⁰ Sam ø nwa'añ, tun waani ja may'ajt jøts ø xyikjotkujk'att ja'agøjxp ku tu'ugyi njanchja'windi ja nwindson'ajtim.

²¹ Nnajtswa'wip øts ku xpadungøxt sa jaty øts ixyam nwa'añ. ²² Jøts nayide'en x'awejxtip øts; jotmøn mee nninijky sa jam ja Dios x'amidowdi.

Ku ja Pablo t'ukyajkni ja kajpxpoo'kxin jøts ja kunuu'kxin

²³ Nayide'en mdaniguexyidi ja kajpxpoo'kxin ja Epafras, pøn øts ixyam møøt ndsumchøøni nwindson'ajtimgøjxp. ²⁴ Nayi kyajxtip ja kajpxpoo'kxin ja Marcos, møøt ja

Aristarco, møøt ja Demas jøts ja Lucas,
midi øts xpudøjkidip.

²⁵ Mbaajtidip ja nwindson'ajtim Jesu-
cristo kyunuu'kxin ja y'ø'y'ajtin. Jade'en
idø'on ja yjatt.

**JA NØKY MIDI
YIKTANIJA'AYIDØØ JA
HEBREOS JAA'DYI**

**Dios U'nk køjxp adøm ja Dios
Teety xmigajpxyim**

1 Janch tigach idø'øn ja Dios Teety y'i-jty ñanky'ijxyiyi, ku dø'øn ja kyuga-jpxy ttuknijawiwya'añ pøni ti jaty idø'øn ja tyukmadowampy ja mõjaa'dyøjkti. ²Ixyammim idø'øn ja kyø'øm U'nk ku-gajpxy tø tkexy. Y'U'nk køjxp idø'øn ja Dios Teety ojts tuki'iyi tyik'øyi ja naajx jøts ja tsajp, jøts nay ja y'U'nk tø ttagidøjkiguixy køx kida'ak midi ja wyinaty tø tyik'øyi. ³Ja Dios U'nk idø'øn tnanky'ejxip ja Dios Teety ja myøj'ajtin, jøts nayi ja' ja tnanky'ejxip sa dø'øn ja Dios Teety t'ixy; nay ja'ats ja myøkwin-maa'ñ ja myøk'ayuujk tpatanaagyøjxp tuktsajp'agida'aky ja pikta'aky midi ja Dios Teety tø tyikøjy. Ja Dios Teety ja mõøt yikutuky y'aga'ngyøjø'øm jam tsajpjotp, ku adøm ja ya jawyeen tø x'ukyikpojkipiwaajchim.

**Jawaani mõj ja Dios U'nk,
ka'ap ja ankilis jade'endi**

⁴Tø ja Dios U'nk jawaani mõj wyimbidsimy jøts ja Dios Teety y'ankilis ne'egi ka', ja'agøjxp ku ja Dios U'nk tø tmidañ jawaani mõj ja kutujk. ⁵Jabi nijuunixi ja Dios Teety tkanimaay tu'uk ja y'ankilis yide'en: Mets idø'øn n'U'nk'ajtpy; øts mets ja jujky'ajtin ti nmø'øy, ni ja Dios Teety tkanimaamyi tu'uk ja y'ankilis: Øts me n'u'nk'atp, jøts øts me xeety'atp. ⁶Yide'ents tø wyami ku ja myøjtumu'ts U'nk tø xaniguejxyim ya naxwiin: Wan niduki'iyi øts ja n'ankilis mwindsø'øgiyi.

⁷Ku ja y'ankilis tñimadyajkm, yide'en ja Dios Teety wya'añ: Øy øts ja n'ankilis o sa nnanky'ejxyit, nayide'en sam ja pojin, uk sam ja jøøn yowin.

⁸Kuts ja y'U'nk tñimadya'aky yide'ents ja tñimaamyi:

Xemikøjxp me Dios U'nk mgutujk y'ity; tiy mets mgutujk ja mdiidyu'unin y'ity.

⁹Mdsøky'ajtpy mets ja tyiiby jøts ka' x'ejxwa'añ ja ka'øbyi;

paty ja mDios Teety jawaani øy ja jotku-jk'ajtin tø mmø'øyi,

jøts ni ka'ap jade'en o pøn tø yiktuñ.

¹⁰Jøts nayide'en wyami:

Mets Dios U'nk, tø xanibiktaajkiguixy tuki'iyi ku yø naxwii'ñit tø xyikøjy,

jøts mgø'jotp ja tsajp tø pyidsimy.

¹¹Køxtip naxtip yø', jøts mets xemikøjxp me mdañ.

Nayide'en yø yjattit sam wet pyachi;

¹²Jøts mets ja xpøkjø'økt ane'eky ade'kxy, jøts jadigojk xyikjemyit xyik'øyt.

Mets idø'øn xemikøjxp jade'eñim m'e-jtp, nijuuni xøøw mets mdsinaa'yin kyakixy.

¹³Jøts nijuuni ja Dios Teety tu'uk ja y'ankilis tkanimaay:

Ya yikutuk n'aga'ngyøji'jy,

kunimts mets mmidsep nduktekpya'an'att.

¹⁴Dios Teety idø'øn myidundip niduki'iyi ja ankilis, nayi Dios Teetyts kajxidip jøts tpuðøkidit pøn jaty ja nitso'ok'ajtin tkupøkwandip.

**Ka'ap ja nitso'ok'ajtin
ngamøjpiktaajkin**

2 Ja'agøjxp idø'øn nyikmøja'am nyikøjxpa'am pøni sa tø nmadø'øyim jøts kidi ja nwinmaa'ñ nyiktigajchim, tu'ugyi ja nyikyø'øyim.

²Tø dø'øn ja ayuujk yjanchwindiy midi ja ankilis ja israelit jaa'y tyukmadowdi, pøn jatyts ja tkabadundøø, yiktiidyundi

ja', jøts ja ayo'on yikmøodyøø sam idø'on pyaat'atyiyi. ³Pøni jade'endam ja yjajttøø, ¿sudsots adøm idø'on ndejint nga'ayo'ombaaajtindit pøni ka'ap adøm ja møj nitso'ok'ajtin nmøjpiktaajkyim? Jabi jawyeenxi ja nwindson'ajtim køøøm tø tñigajpxy, pønts ja tpatmadoojidøø, tøts ja ayuujk ja jawyeen tiibyøkti jøts ja tø ttsøønidi, jitsnim øøts ja tø xukmadøy. ⁴Tøts ja Dios Teety nayide'en køøøm tyaky ja ejxpajt ku dø'on ja y'ayuujk ja wyindiy, ku ixyimbi ka'ijxyimbi tyiknaxkida'aky, nayide'en ja Dios Espíritu Santo tø xmø'øyim ja møk'ajtin sam ja kija' tø xamidsøjkyim.

Nayide'en ja Jesucristo yjaa'yjajty sam ja myigu'uk naxwii'nit jaa'y

⁵Ja tsinaa'yin ja jujky'ajtin midimemp ja'tp Cristo køjxp, midimøts ixyam nnigajpxy, ka'ap ja ankilistøjk ja mibaat tñiwindsøn'attit. ⁶Jabi yide'enxi ja David ja Dios Teety t'ajot'aty jøts ja tø tjaadyaã:

¿Tyimbyøn idø'on yø jaa'y'ajtp ku yø niwine'en xkaja'dyigøy?

¿Ti tyimbyøn idø'on yø naxwii'nit jaa'y midimø'kp tigøøpy ku yø xmijotigøy?

⁷Tø yø waani x'atsyik'amutski jøts tø x'atasmøjpikta'aky ja m'ankilis, ixyamts ne'egi jawaani møj tø xmø'øy ja møj'ajtin jøts ja øy'ajtin,

⁸jøts tuktsajp'agida'aky tyikutujkøxt. Ku dø'on ja Dios tuki'iyi tø ttagidøjkiguixy ja jaa'y, niti dø'on ja tø tkayiktaã midimø ja jaa'y kya'ana'amp. Ots ja yjade'eni, ka'anims adøm n'ijxyim ku tuki'iyi myimadooguixy. ⁹N'ijxyindipts adøm ja Jesús pøn ja Dios Teety waani tø t'atsyik'amutski, ni ja ankilis tø tka'atmibaat'aty. Tøts ixyam tmøøgyøjmi ja møj'ajtin jøts ja windsøjkin jawaani møj, ja'agøjxp ku ja o'jkin ja tø tkupiky, ku ja Dios Teety

ja jade'en tø tyamidsøkyiyi jøts adøm ja xku'o'jka'ant.

¹⁰Dios Teety køjxp tuki'iyi y'ijty, jøts tum ja' idø'on paat'ajtiyip; ja'ats ja Dios Teety chøjkpy jøts nayide'en ja y'u'nk ja myaay tpaattit ja øy'ajtin. Paty idø'on ja Dios Teety tø ttamidsøky ja nwindson'ajtim Jesucristo jøts ja y'ayo'owin jøts ja y'o'jkin jade'en ttuktabaj'añaxy, sa dø'on ja naxwii'nit jaa'y y'ejxidi tyiyidi, jits jade'en jawaani øy xukja'gyukant sudso ja nitsoojkin nbaajtant.

¹¹Jabi nay ja'axi ja tyety'ajttip pøn jaty tø pyojkpiwa'atsti, jøts nay ja'ats ja tyety'ajtmip pøn yikpojkiwatsp. Paty ja Dios U'nk tkadatsø'odyuñ ku adøm ja xmiga'axa'am, ¹²sam jap wya'añ nøkyjøtpy:

Mets Dios Teety idø'on nnimadya'akp ku øts ja nmiga'ax nnigajpxt,

jøts tu'ugyi øø wyinaty n'iy mets køjxp.

¹³Jøts nayide'en jap jaabyety wyami:

N'awejx'etp øts ja Dios Teety.

Jøts abiky nømgojmi:

Ixyam ø møøt n'u'nk n'unajlk, midimøts ja Dios Teety tø xmø'øy.

¹⁴Jade'en sam ja naxwii'nit jaa'y ja jujky'ajtin tmøø'ajttøø, ja'agøjxp idø'on ja nwindson'ajtim Jesucristo yjaa'yjajty jøts jade'en ja o'jkin tkupøkt, jøts jade'en tmimajada'aky ja mikul' midimø ja o'jkin tñiwindsøn'ajtp. ¹⁵Jade'en ja nitso'ok'ajtin xuktajotkujk'ajttint jøts jade'eñi dø'on ja o'jkin nga'uktsø'jkiñant. ¹⁶Wa'ats yikja'gyuki ku ja nwindson'ajtim ja' tkanimiñ jøts ja ankilis tpuðøkt, jabi tum naxwii'nit jaa'xyi ja ja'ayi nímimpy, pøn teety'amøjkojpk'ajttip ja Abraham. ¹⁷Ja'agøjxpts ja nayide'en yjaa'yjajty sam ja myigu'uk naxwii'nit jaa'y, jøts jade'en t'ayo'ext sam nayide'en ja Dios Teety tpadun'ett, ku ja kyøøm o'jkin ja ttayikpojkiwa'ach ja naxwii'nit jaa'y. Ja'agøjxp idø'on ja amuum ndeety'ajtyindi. ¹⁸Tø dø'on ja jawyeen

ttanaxy ja ayo'on, ja winmaa'n, jøts nayide'en yikxon tø yikwinmaa'n'ixy, paty idø'on myayi ja pudøjkin pøn jaty nayide'en ya jajtíp kubajtíp.

Jawaani møj ja Jesús, ka'ap ja Moisés

3 Kunuu'kxy mee migu'uktøjkti, meet-spi dø'on mbaat'ajtiyip jøts yikxon x'ejxtit ja Cristo Jesús, pøn tø nyiktaniguexyindi jøts pøn ndeety'ajtyindip, ja'agøjxp ku meets idø'on ja Dios Teety tø mwi'ijxyidi jøts ja mja'atyyidit. ² Ejtp ja Jesús tiy ja Dios Teety tmimadøy pøni ti ja tø tyaguwaniiyi, sam ja Moisés nayide'en tu'ugyi tmiduun ja Dios Teety ma ja janchja'wibi jamdi. ³ Jawaani mõjts ja Jesús ja wyindsø'jkin pyaadyi jøts nika' jade'en ja Moisés, nayide'en idø'on ja tpaaty, sa jawaani møj yikwindsø'øgi ja tøjkojpi jøts nika'ap ja tøjk jade'en. ⁴ Ots idø'on ja jaa'y may yjadøjkojti, tum ja Dios Teety tuki'iyi tø ttanibiktaagi wine'en ijty tuktsajp'agida'aky. ⁵ Janch øy idø'on ja Moisés yjatuun, ku ja janchja'wibitøjk ttukmadøøy ja Dios kyajpxy y'ayuujk, pøni ti dø'on ja wyinaty tyunwampy ja Dios. ⁶ Tu'ugyits adim ja Cristo xpawinmaa'yim wine'en adøm njanchja'wa'am, ja'agøjxp ku ja tkøjø'omit'ajtkixy, pø Diosxi ja' ja y'u'nk. Ja' tsojkíp jøts møk ja winmaa'n nbiktaajkint, jits jotkujk n'aweixint ja øy'ajtin midí memp midí ja'tp.

Ja janchja'wibi pyoo'kxinxøowdi Dios wyingujk

⁷ Paty yide'en ja Dios Espíritu Santo wya'añ, sam jap jaabyety y'ity nõkyijxpy:

Pøni mmadøøpy meets ja Dios Teety kyajpxy ixyam,

⁸ kidi jade'en mgujuun'atti sam ja jaa'y ttundi jam abak etjotp, ku tk-agupøjkti ja Dios, jøts ja yuj'ajtin nugo ttaguyajtidi.

⁹ Jam øts idø'on ja m'apteety m'aptaak xwinmaa'nmyøk'ejxti, øyi ja tja'ejxti tjanija'widi ja ijxyimbi ka'ijxyimbi wixijkxy jumøjt midí jaty øts jam njatungunajxpy.

¹⁰ Paty øts idø'on n'atsmi'ambøjkti, winets ø nwaan: "Ejtp mee mjadigøw m'anmija'wingøjxp, jøts ka' xtsojkti jøts øts ja nduu' xpaduujnidit."

¹¹ Ja' øts idø'on ja ndami'ambøjkti, jøts ø nwandaajky ku kyatøkidit ma øts ja n'uktamidsojkti.

¹² Migu'uktøjkti, nay'ejx'etidim tu'uk jadu'uk, jøts xkamajststuttit ja Dios ja yikjujky'ajtpi, jøts ja' ejtp xjanchjawidit.

¹³ Nay jaakjamnim ja xøøw ja jumøjt, nagyajpxjot'amøjkiyidi xem yam jabom jabom, jøts ja pøky mgawin'øønidit, jøts ja Dios ejtp xmimado'odit. ¹⁴ Pøni tu'ugyi nyikyø'øyim ja janchja'win pøni sa ja tø nyiktso'ondaajkyim, kuwani ja Cristo møøt nbaajtin ja øy'ajtin.

¹⁵ Paty xja'myatstit ku ja ayuujk wya'añ:

Pøni mmadøøpy meets ja Dios Teety kyajpxy ixyam, ka'ap nayide'en mgujuun'attit sam ja ttundøø pøn ja Dios Teety tkamimadoodøø.

¹⁶ ¿Pønts idø'on ja Dios kyajpxy tjamadoodøø jøts ja tka'ukpadunidøø? Ja' dø'on jade'en adøtsti pøn ja Moisés yik'awa'atspidsøøm jam Egipto etjotp.

¹⁷ ¿Pønts idø'on ja Dios myijotma'jt wixijkxy jumøjt? Ja'ats idø'on jade'en jajt-tøø pøn jaty pøktyundi, jøts ja jamyi abak etjotp y'oo'ktøø. ¹⁸ ¿Pønts idø'on ja Dios tyamiwandaajki ku ja kyatøkidit ma dø'on ja Dios wyinaty tø y'uktamid-søkyidi? Ja' dø'on ja'adi pøn tkamimad-owdi ja Dios. ¹⁹ Ixyats adøm n'ijxyim, ja'agøjxp ja øy'ajtin ja tkapaattøø ku ja Dios ja tkamibøjktøø.

4 Ka'anim ja tpaaty jøts adøm ja Dios Teety nmøøtnøjknana'ant poo'kxpi,

paty idø'øn tsø'øgi jawi ndsinaa'yinditnim ja ku wyinaty pøn nidu'ugin kyanaxy. ²Nayide'en adøm tø nyiktukmadø'øyim ja nitsoojkin ayuujk, sam ja møjaa'dyøjk yjayiktukmadowdi; ka'apts ja ti øy'ajtin tpaatti ja kuxi ja tkamibøjktøø øy ja tjamadoodøø. ³Adømts idø'øn ja Dios Teety møøt nbaajtint ja poo'kxin ku adøm ja tøm nmibijkyim, jabi yide'enxi ja Dios kø'øm tø wya'añ:

Ja'agøjxp øts idø'øn ja nmi'ambøjkti ku øts ja xkamibøjktøø, jøts øts ndyimniimy ku nijuuni xøøw xkamøøtpoo'kxtit.

Jade'en idø'øn ja Dios wya'añ, øy ja wyinaty ja tyunk tø tjayik'abajtyini ku ja wyinaty tuki'iyi tø tyikojkixy, jøts t'agajpxujky jøts ja tpaattit ja poo'kxin pøn mimadooip; ⁴pø japxi nayide'en jaabyety y'ity ti dø'øn ja Dios Teety tyuun kyiwixujk xøøw:

Poo'kx ja Dios kyiwixujk xøøw ku ja tyunk tyik'abajtyiini.

⁵Jøts nayide'en jap jaabyetyimi:

Ka'ap øts ja xmøøtpoo'kxtit pøn xkamibøjktip.

⁶Ka'anim ja jaa'y ñiga'pxidi jøts tpaattit ja poo'kxaaik, øy ja tø tjamadowdi ja nitsoojkin ayuujk, ka'ap ja poo'kxaaik ja tø tpaatti ku ja tø kyamadowdi; ⁷paty ja Dios Teety jadu'uk ja xøøw ja et tø tni-gajpxy mididi adøm ixyam n'ijxyindip ndsinaa'yindip, jabi Davidxi dø'øn ja Dios kyajpxy yiktumpy ku ja wya'añ sa jap jaabyety y'ity nøkyijxy:

Pøni mmadøøpy meets ja Dios kyajpxy ja y'ayuujk, kidi xkamibøkti.

⁸Ku ja Josué jeexyip ja israelit jaa'y ja poo'kxin ti tmøøni, ka'ap ja Dios Teety jeexyip jadu'uk ja xøøw ja et tni-gajpxy ma ja poo'kxin yikyakt. ⁹Patyts idø'øn y'awe'j'ityiyi ja kunuu'kxy poo'kxin, niduki'iyi pøn ja Dios tjanchja'widip. ¹⁰Pøn ja Dios Teety møøt pyøø'kxy, nayi tø ja wyinaty ya naxwiin tyik-

ixy ja y'ødyu'unin. Jotkujk idø'øn ja pyoo'kxnit sam ja Dios pyøø'kxy ku tyik'abajtyiini ja tyunk tuktsajp'agida'aky. ¹¹Kuwanits nmijotigø'øyindit jøts ja'abi poo'kxin nijum nbaajttindit, jøts nipøn tkabadu'unt ja jaa'y pøn tkamibøjkti ja Dios.

¹²Jabi xemikøjpxi ja Dios Teety y'ayuujk y'ity, jøts jawaani wenk yiktsaachi myøk'ajtingøjxp, niti tsujx adsow jøpi jade'en kyayiktsaachi, ja kuxi tyimya'aty anmija'winjotp jøts jade'en tñanky'ijxyiyi pøni ti yiktunwamp uk yikwinmaa'ñ'ajtp.

¹³Niti dø'øn ja Dios tkayu'uchjawi, tyumnija'wigyijxy ja' tuki'iyi jøts ja' idø'øn wyinaty nwinguwa'jka'amp jøts ndsinaa'yin ndagidøjkant.

Ja Jesucristo idø'øn tu'uk møjteetywindson

¹⁴Ja Jesús mididi dø'øn Dios U'nk'ajtip, ja' adøm idø'øn njawanimøjteety'ajtyindip, ja'ats idø'øn ja Dios Teety tø twinguwa'agi, paty adøm idø'øn ja nDiosja'myajtsin møk nyik'ejtint.

¹⁵Xja'gyuka'amp adøm ja Jesús mididi dø'øn møjteety'ajtp, ja'agøjxp ku ja tñijawi sa adøm ndsinaa'yim ya. Pø tøxi ja nayide'en ja ka'øwwinmaa'ñ yjayikmø'øy jøts ja tø tkagupiky, jøts jade'en ja pøky tø tkatuñ.

¹⁶Tja'myejchims ja Dios, jøts wan tñinijkyim jotkujk jøts n'amido'owint pya'ayo'owingøjxp ja pudøjkin ma ngamajadaajkyim.

5 Wi'ijxy idø'øn jam israel kajpkøjxp, tu'uk jadu'uk ja teety, jøts tø yikpikta'aky jaa'gyudanaabyi, jøts ja jiyujk'øøky ja Dios ttawindsø'øgidit ttawinjawidit jøts idø'øn ja jaa'y pyøky ñiwa'adsiyit jøts ja Dios tmaa'kxt. ²Kumi nayide'en yø teetyti pyojkpitumbijaa'yidi, paty yø tja'gyukidi pøn jaty tsuj kadsinaadyip jøts pøn jaty tundigøødyip; ³ja'agøjxpts

idø'on ja wyindsø'jkin tpikta'akti ku ja nayide'en pyojkpitumbijaa'y'ajtti, jøts ku ja jaa'y tkudanidi.

⁴Nipøn ja kø'øm kyanankty-eetyidsimyi; ja Dios Teety idø'on ja møøjyip, jøts nay ja' idø'on tkunuu'kxp tkuwamp sam yiktuñ ja Aarøn pøn myidu'ukpi møjteety'ajti ja israelit jaa'y. ⁵Nayide'en yjajty ja Cristo; ka'ap ja kø'øm ñankmyøjteetyidsøjmi, ja Dios Teety ja møøjyi ku dø'on ja ñimaajyi:

Mets idø'on n'U'nk'ajtpy;

øts mets ja jujky'ajtin ya tø nmø'øy.

⁶Jøts ku nayide'en ja Dios Teety wyaamaa:

Mets idø'on xemikøjxp møjteety'atp, jøts jade'en mdu'unt sam ja Melquisedec ttuñ.

⁷Møk ja Cristo ja Dios Teety twin-gajpxajky tminuu'kxajky ku ya chinaay naaxwiñ, jøts twinjiy twinyaajxy ja Dios Teety, midi tmøøt'ajtp ja kutujk jøts ja o'jkin tkapaatt tka'ext, jøts ja Dios Teety myadooji ku ja tu'ugyi yikxon t'ajot'aty.

⁸Kuwani dø'on ja Cristo ja ayo'on tkupøjki sam adøm, øy ja yjaDios U'ngi, kuwani ja tø tñanky'ijxyi ja mado'owin;

⁹kuts ja jade'en tja'gyukiyiñ ja naaxwi-iñit ayo'on, jade'ents tmibaat'ajty sudso ja yiknitsoojkin ka'pxy tmo'ot pøn jaty ja mimadojiyip, ¹⁰ja'agøjxp ku møjteetywindsøn ja Dios Teety wyinaty tø pyiktaajkniyi sam ja Melquisedec y'ijty teety'aty.

Yik'ejxtip ja janchja'win ku ja jotmøn yikmajstutnit

¹¹Kajaanim ja kyayiknigajpxy ya'atpi ayuujk ja'agøjxp ku meets yjawi xkaja'gyukiwya'añ, jade'en'ampyts inet idø'on ja yjawi ngajatt sudso ndukmado'odit. ¹²Meetspik idø'on jeexyip mdukyikyuuñidip ja mmigu'uktøjkti, kawinaak xøøw ja m'ixpøjkin xjayikyø'øñidi jøts ni

jade'enbaat xkaja'gyukidinim ja ixpøjkin midi ka' mabaat chepi. Ne'egi jade'en meets yjawi mwimbejni sam ja mutsku'nk ja'ayi ja che'tsknøø tkupiky, jøts ka'ap ja kaaky ja tojkk ja ttsøky. ¹³Maxu'ngin idø'on ndejnt wyinmay pøn tkaja'gyukipnim sudso n'øchinaa'yint, kuts ja nduk'ixpøkwa'anin midi niwyaani tsep ka'ap ja tkupiky, nayide'en idø'on ja' sam ja maxu'nk ja'ayi tkupiky ja che'tsknøø jøts ka'ap ja wenkpi jii'kxy. ¹⁴Pønts tjaajtnip t'ixa'at ja øybi uk ja kya'øybi, ja'ats ja Dios y'ixpøjkin tñijawiwyaangøjxp øy ja wine'en yjatsepi jøts yikja'gyukit.

6 Jade'en nyiktaa'nint pøni ti jaty jawyeen tø nyiktukmado'øyim, ku ja Cristo tø njanchja'wa'am, jøts ja Dios yja' njaaknija'wigyojint jøts ja ja'gyukin nmøøt'ajtint. Ka'ap ja nugo ngajpxjim-bejtint ngajpx'adøjint sudso nmajsttuujtint ja ka'øy chinaa'yin, midi ja o'jkin tukpatp, jøts sudso ja Dios njanchja'windit, ²jøts pøni ti dø'on nøba-jtin'ajtp, pøni sudso jaa'y tkunuu'kxy ja myigu'uk, jøts sudso ja jaa'y yjujkyøktit jadigojk, jøts sudso ja tiidyu'unin y'lett.

³Paty adøm nja'uknijawigyojint pøni ti jaty yiktukmado'owimp, pøni jade'en ja Dios xamidsøjkyim.

⁴Ku pøn jaa'y tuk'ojkyi tø ttajotkujktøki ja Dios y'ixpøjkin, ku ja Espiritu Santo tø yikwijyidi yikejyidi ⁵jøts ja Dios kyajpxy nekim tø t'ukupøkti, jøts nayide'en tø tyatøkiyidi ja Dios chojkin ja myøk'ajtin midi ixyam jøts midi xemikøjxp ejtp. ⁶Pøni tø ja tja'dyigøydi ja Dios jøts ja kyø'øm ka'øchinaa'yin ja tø t'awimbetidi jadigojk, nisudso ja kya'ukjotimbejtnidit ku ja Dios U'nk ja kyiruspajtin jade'en nugo ttaguyajtidi, jits ja nugo o magama ttaxe'ekti. ⁷Jade'ents ja yjatti sam ja naajx ku tyu'uy, y'uktichp nøø, kuts ja pikta'aky jam yikxon y'ity jøts ja

tyikjotkujk'aty pøn jaty tø ñe'ep̄ti. Dios idø'øn ja kunuu'kxip ja naajx. ⁸ Kuts ja pikta'aky ja tkayik'ity, ku nugo ujts jøts kujp tyik'ity, tits ja wya'ant, ka'ap ja y'øyi. Mi'ambøjkĩpts ja Dios ja' jøtsnim ja yiknitsa'att.

Jade'en idø'øn ndejint ja nāxwii'ñit jaa'dyi.

Ja awejx'ajtin̄n midi jotkujk xyik'ejtimp

⁹ Ots ø migu'uktøjk jade'en njakajpxy, njanchja'wipts øts, ku meets ja Dios tø mgunuu'kxyiyi, ku tø myikmo'odi ja nitso'ok'ajtin. ¹⁰ Pø janch tiyxi ja Dios jits ka'ap ja mdajaa'dyigøyidit pøni ti jaty meets ja tø xuujni, jøts ku ja tø xuk'ejxti wine'enin ja xtsojkti, ku ja mmigu'uk midi nayide'en tjanchja'widip ja Jesús tø xpudøkidi, midi meets ixyam mjaaktun'adichpñim. ¹¹ Ja'ats øø ndsøjkpy, jøts meets jade'en mdsinaa'yin xyikyø'odyit jotkujk jøts tsuj, kunim ja øy'ajtin̄n xpaattit̄n midi m'awejxtip. ¹² Ka'ap øø ndsøky jøts mee mnuux'ookt, ja' øø ndsøjkpy jøts ja jaa'y xpa'ejxtit̄n pøn jaty ja øy'ajtin̄n tpaattip y'awe-jx'ajtingøjxp ku ja Dios tjanchjawidi.

¹³ Jade'en ja møjaa'y Abraham yjajty ku ja Dios tyamini'adso'owiyi ja øy'ajtin. Kyø'øm jujky'ajtin̄n ja Dios tyakajpx, ja'agøjxp ku wyinaty nipøn jawaani møj kya'ity; ¹⁴ xjats yide'en ja Abraham yiknimaay: “Ngunuu'kxp mets, jøts ja m'u'nk m'ap nyiknamayit.”

¹⁵ Tuda'aky ja Abraham ja t'awejx'ijty midi idø'øn ja Dios ñigajpx, jøts ja Dios ja myøøjyi midi wyinaty tø tyamidsøkyi.

¹⁶ Ku jaa'y tigati ttamøjtøkiwya'andi ttajanchtøkiwya'andi, ja' ja y'agajpxtip pøn jawaani møj, jøts ja nisa kya'ukyiknimaañidit. ¹⁷ Paty idø'øn ja Dios ojts ja kyajpxy tyimyktañ, jøts ja yikjanchjawit̄n ja y'ayuujk, jøts ku ja tuki'iyi tpadu'unt pøni ti jaty ja wyinaty tø ttamidsøky ja jaa'y. ¹⁸ Majtsk idø'øn

ja winmaa'ñn̄n midi ja Dios myøøt'ajtpy jøts ka'ap ja taay'ajtingøjxp ttuñ; tu'uk ja wyandaajkin̄n midi adøm idø'øn xamidsojkimp, jøts tu'uk ja kyajpxy y'ayuujk midi ja awejx'ajtin̄n xmo'øyimp ku ja wyandaajkin̄n ja tpadu'unt. Jade'ents adøm ja Dios xyikjotkujk'ajtyim, jøts n'awijxyimpts adøm pøni ti dø'øn xmo'øyimp. ¹⁹ Yaa't awejxin̄n adøm idø'øn ja n'amija'win tu'ugyi xyik'ejtindip, sam ja kudiibyaajt tu'ugyi tyik'ity ja pikta'aky, midi'its adøm idø'øn nadyagumajtsa'amp jøts adøm ja Dios nbaajtant. ²⁰ Jam idø'øn ja møk y'ity tsajpjtøp ma ja Cristo jawyeen tø tyøki jøts ja tuu' tyik'awa'atst, jøts idø'øn ja jade'en xemikøjxp tø tyañ møjteetywindsøn sam ja Melquisedec.

Nayide'en ja Jesús tyeety'aty sam ja Melquisedec

7 Salemit windsøn idø'øn y'ijty ja Melquisedec jøts ja tsajpjtøp Dios tñideety'ajtmi. Kuts idø'øn ja Abraham wyinaty ja myidsep tø tmimajada'aky ix-ats idø'øn ja Melquisedec ojts y'atspaat-søyi jøts kyunuu'kxi. ² Jøts ja Abraham tmøøy tukpiky ja majkpikpyi pikta'aky pøni ti jaty idø'øn ja wyinaty tø t'atspiky. “Ka'pxy tiidyumbi windsøn” idø'øn ja Melquisedec y'ayuujkpid-simy; kuts ja tñiwindsøn'aty ja Salem kajp midi tyijpy “jotkujk'ajtin̄n”, ixys ja Melquisedec wyimbidsømni “ja windsøn pøn kyajp ttamidsøjkp ja øy'ajtin̄n jøts ja jotkujk'ajtin̄n.” ³ Ka'ats idø'øn ja tyeety tyaak ja pøn, ni myigu'uk; ku dø'øn ja ñanky'ejxpaajti, ni kyayikni-gajpxmi ja kya'axin̄n jøts ja y'o'jkin; paty idø'øn ja Dios U'ngin̄n t'ixy, ja teety midi xemikøjxp teety'ajtp.

⁴ Janch møjts idø'øn ja Melquisedec wyimbidsimy, ku dø'øn ja Abraham, midi adøm ndeety'amøjkojpk'ajtyindip, ja tmøøy tukpiky ja myajkpikpyi pikta'aky midi ja wyinaty tø

t'atspøjkxi ja myidsep. ⁵Jade'en ja Moisés kyutujk yjawa'añ jøts ja teety pøn yiktso'ondaajkidi ja Leví jøts t'amido'odit ja ja'a'y tukpiky ja myajkpikpyi pikta'aky, øy ja tjamigu'ugidi, uk tu'ugyi tjakojpk'atti ja Abraham. ⁶Øts ja Melquisedec jade'en yjagateety'aty sam ja'adi pøn yiktso'ondaajkidi ja Leví, y'amidoow ja nayide'en tukpiky ja myajkpikpyi pikta'aky ja Abraham pøn wyinaty ja Dios tø tyamiwanda'agiyi ja øy'ajtin. Jøts ja Melquisedec tkunuu'lkxy ja Abraham; ⁷nipønts sa kyawa'añ, ku ja yjawanimøji pøn kunuu'kxp, jøts ka'ap ja' pøn yikunuu'kxp. ⁸Tum oo'ktipts ja ja'a'y pøn ya naxwiiñ tukpiky ja myajkpikpyi pikta'aky yikmøodyip, ka'apts ja Dios kyajpxy jade'en tñigajpxy ku ja Melquisedec tø y'oo'kni, nømp ja wy'a'añ ku ja yjuky'atynim. ⁹Nayide'en idø'on n'ukwa'anint, øy idø'on ja teetytøjk pøn ja Leví ñigubajk'ajtpy ixyam tjayikmukti tukpiky ja myajkpikpyi pikta'aky, kuwani dø'on ndejint kø'øm tjagubajtmidi ja yjade'embí nay winet ku ja Abraham tmøøy ja yja' ja Melquisedec. ¹⁰Ja'agøjxp idø'on ja ndejint ja ttuuñ ku ja tmøjnigojpk'aty ja Leví pøn wyinaty kaka'xpnim naxwiiñ, ku ja Abraham ja Melquisedec pyaatsoji.

¹¹Ja Levíit teety idø'on midi ja Aarón yiktso'ondaajkidi, ja' idø'on tmøødyi ja kutujk ja Israel kajp. Kudsik idø'on jeexyip ya'atpi teety ttukpaattøø ja Dios pøn jaty ja kyutujk paduujnidip, ka'ats jeexyip chøjkyi jøts ja teety jadu'uk kyaxø'økt midi tkawindsøn'ajtip ja Aarón, jøts nayide'en tyeety'attit sam ja Melquisedec. ¹²Kuwani dø'on tyigach ja kutujk ku ja teety tyigatsti; ¹³ni tu'uknimts ja teety kyabidsimy abikyajpkøjxp, sami ja nwindson'ajtim Jesucristo midi dø'on jade'en yiknigajpxp

jap nøkyijpxy. ¹⁴Yiknija'wipxi ja' ku ja nwindson'ajtim Jesucristo tatskojpk'aty ja Judá, jøts ka'ap ja Moisés tyikutujky ku teety jam Judá etjotp pyidsø'ømdit.

¹⁵Jawaani øyts ja ne'egi wyingaxi'iky, ku yiknijawi jøts ku ja Jesús ja jemdyeety'ajtin ñanky'ejxyi, nayide'en sam ja Melquisedec. ¹⁶Kyø'øm møk'ajtingøjxp ja Jesucristo tpaajty ja teety'ajtin, ja ku tmøøt'aty ja juky'ajtin xemikøjxp; jøts ka'ap ja pyidsiimy jam ja'a'y agujkp, pøn jaty idø'on paat'ajtiyip ja teety'ajtin, sam ja kutujk ja'ayi ttanibiktaagi. ¹⁷Pø yide'enxi ja Dios Teety ja ñigajpxy: Mets idø'on xemikøjxp mdeety'atp, jøts jade'en mdu'unt sam ja Melquisedec ttuñ.

¹⁸Paty ja Moisés yjawayeen'ana'amin tø kyudigøy, ku ja møk'ajtin tkayaky sudso yikpadu'unt; ¹⁹jøts niwine'enin ja ka'øchinaa'yin tø tyiktigach. Ixyamts nmøøt'ajtyindi tu'uk ja jøp'ijxy'ajtin midi øy midi møj jøts midi ja Dios xukpaajtimp.

²⁰Diosts idø'on kø'øm ja y'aaw y'ayuujk tø tyaky jøts idø'on ja nwindson'ajtim Jesucristo xemikøjxp tyeety'att. ²¹Ja abikpyi teety, ka'ap ja jade'en tø yiktamidsokti sam idø'on ja nwindson'ajtim Jesucristo tø yiktamidsøky, sam jap jaabyety nøkyijpxy wy'a'añ:

Pøni tø ja Dios wy'a'añ ka'ap ja y'aaw y'ayuujk ja tyiktigatst, ku ñiimy: "Mets idø'on xemikøjxp mdeety'ajtp, jøts jade'en mdu'unt sam ja Melquisedec ttuñ."

²²Paty idø'on ja Jesús jawaani tø myøjtøki, ku ja jawaani øy ja tyeety'ajtin midi tyajkp ja nitsoojkin. ²³Yam janch namay ja jadu'ukpi teety, jøts tum jøpwetsti y'etti ku y'ookti, wenkpits ja tyunk tmidandip; ²⁴ka'ats ja Jesús jade'en, nijuuni xøow ja kya'øøky, paty ja tyeety'ajtin ja nipøn

tkadukmidañ. ²⁵Ja'agøjxpts idø'on ja jade'en xemikøjxp tyik'awa'atspidsimy pøn jaty ja Dios t'ixaadyip, ku ja xemikøjxp yjujky'aty jøts ku adøm ejtp xni'amido'owa'am.

²⁶Ya'atpi teety'ajtpi adøm idø'on jeky tø n'awijxyim; ja nwindson'ajtim Jesucristo ja' idø'on øyjaa'y pøn tkamøøt'ajtp ja ka'øwyinmää'n, ni ja pøky, pøn ja pojkpitumbi jaa'y tø kyadapaadyi ja ka'øchinaa'yin øy ja tø tjamøøtsøøni, jøts pøn ja Dios Teety møøt yikutuky. ²⁷Tø dø'on ja tu'ugyi ja Dios wyindsø'øk'ajtin tyika'pxi, ku ja ayo'on kø'øm tø tkupiky. Ka'ap ja jade'en tø ttuñ sam ja jadu'ukpi teetyti, pøn jabom ja Dios twindsø'jkidip jøts ja kyø'ømbøky yikmaa'kxtit, jøtsnim ix'oojk ja jaa'y nayide'en tkugajpxti jøts ja pyøky ja wya'atsttit. ²⁸Tum naxwii'ñit jaa'y ja Moisés y'ana'amin yikteety'ajtpy, pøn nayide'en ja pøky øy myimajada'agiyidit; tøts yø'øbi ana'amin kyugøxi jøts ja Dios Teety ja y'aaw y'ayuujk tø tyaky jøts ja y'U'nk, ja nwindson'ajtim Jesucristo, tø tpikta'aky øy tyeety'ajtpi pøn xemikøjxp ja wya'ats'ajtin møøt y'ity.

Ja Jesús xkugajpxindip Dios Teety wyingujkp

8 ¿Midi'ibits idø'on tsojkip yikxon ja'gyuki? Ja' idø'on ku adøm ja møj-teetywindsøn nmøøt'ajtyim jøts ja jam tø y'ixa'aky Dios Teety y'aga'ngyøjø'øm yikutujkpi, ²jøts ja jam tyeety'aty tsap-tøjkjotp mido ja Dios Teety kø'øm tø tkøjy, ka'ap ja jaa'y ja tø ttukyikøjy. ³Windsø'øk'ajtin, tamay'ajtin, ja' idø'on ja teety tyundip, paty idø'on nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo kuwani pyaat'aty jøts ja windsø'øk'ajtin tmo'ot ja Dios Teety. ⁴Ku ja nay ya jeexyip chøøni naxwiiñ, ka'ap ja yjeexyip tyeety'aty, pø jaaxi teety ya pøn jade'en

ttundip sami ja Moisés wya'añ. ⁵Nugo agojnaxts ja abikpyi teetyti myidundip, tum ja' y'agojnax mido jam tsajpjotp. Ja'agøjxp ja jade'en yiknijawi ku Moisés ja Dios ñimaajyi, ku dø'on ja wyinaty tu'uk ja tsaptojk tyik'øyiwyaañ, ku yide'en yiknimaay: "Yikxonim x'ext, jøts nayide'en pyidsø'omt sam tø nduk'ixy kojpkøjxp." ⁶Ja øy'ajtin, ja tiy'ajtints adøm ja nmøjteetywindsøn myidumpy, ja'agøjxp ku ja tkugajpxy tkudani ja øy'ajtin, mido adøm ja Dios Teety kø'øm tø xamidsøjkyim.

⁷Kuk idø'on jeexyip nisa kya'ejxi ja jawyeen kutujk mido ja Moisés ja Dios tukajpxnaxjøø, ka'ats jeexyip jadu'uk chøkyi sam ja Cristo yja' tø tñanky'ixyi. ⁸Ja kuxi ja Dios tkaka'pxyjawi ja jawyeen kutujk sam ja kø'øm wya'añ jap nøkyijxpy:

Yide'en ja Dios Teety wya'añ: Me'emp ja xøøw ja jumøjt ku øts ja Israelit jaa'y jøts ja Juda-jit jaa'y nmo'odit jadu'uk ja kutujk pøni kyupøjktip.

⁹Ka'ap ja jade'en t'ext sam ja' mido tø njatumi møøt ja myigugajp, mido jekyip tsinaadyøø,

ku øts ja nwaapidsømdi Egipto y'etjotp; kumi ka'ap ja tpadundi, paty øts ja nmajstuttøø.

¹⁰Yide'en yjaakwa'añ ja Dios Teety, yide'ents idø'on ja y'ett, mido øts idø'on ndunwajnip ja Israelit kajp: Ndukja'gyukip øts ja øgyutujk ja'adi, jøts øts ja y'anmija'wingøjxp nbiktaajkidit.

Ja'ats øts idø'on niDios'attip, jøts øts ja ngajp'attit.

¹¹Ka' dø'on pøn wyinaty ja myigu'uk niti tkadukyikyuti pøni ti dø'on ja tyu'ump;

ja'agøjxp ku øts ja wyinaty ja møj ja mutsk tø nduknijawidi jøts øts ja ni-duk'i'iyi x'ejxkaptit.

¹²Nmaa'kxidip øts ja' ja kya'øchi-naa'yin, jøts nijuuni øts ja pyøky ja nga'ukja'myajtsniyidit.

¹³Ku dø'øn ja Dios Teety ja jemy ayuujk ja jemy winmaa'n tniagajpxy, mijaa'yinip idø'øn ja myijawyeembi kutujk; kuts ja tø myijaa'yini, pojin ja kyudigøøñit.

Ja naxwii'nit tsaptøjk jøts ja tsajpjotpit tsaptøjk

9 Jamts idø'øn y'ijty tmøøt'aty ja jawyeen kutujk sudso yikwindsø'øgit ja Dios jam tsaptøjkjotp midi ya naxwiiñ. ²Yide'en idø'øn y'øiyii'n ja tsaptøjk ya naxwiiñ, midi dø'øn jawyeen yikpatp ku ndøjka'ant, ja' idø'øn xyøøw'ajtpy Kunuu'kxy Et, japts idø'øn y'etti ja seri adøø'yin, jøts ja pøjkpajt ma ja kunuu'kxy chapkaaky y'etti. ³Japts myimajtsk adiidyuky jixki'py tyañ, ja amaagyunuu'kxy et; ⁴ma jap tu'uk ja altajr midi tum amuum oori ma kyøxøøy ja poom, jøts tu'uk ja mutskaaxi midi oori nimøch ma ja kutujk jap y'ity. Japts mutskaaxijøtpy tu'uk ja tuljtsu'nk midi tmøøt'ajtp ja maná midi dø'øn yjøø'kxtøø ja israelit jaa'y jam abak etjotp. Nayi jap idø'øn kaaxijøtpy y'ijty ja Aarón ja tyajk midi ojts jadigojk xyimummy, jøts ja tsaa ma jap kyøxja'ayø ja kutujk ja ñi'ayuujk. ⁵Jamts kaaxi ñikøjxp y'etti ja ankilistøjk ja y'agojnax, midi tyiknigaxø'ktip jøts ku ja Dios jam, jøts ja kyajnk ja tτανimu'uxti ma ja pøky y'ijty yikmee'kxy. Wants ya'at ja'ayi t'uknija'wam.

⁶Kuts idø'øn ja jade'en tø ttanibiktaagidi, winets idø'øn y'ijty ja teety tyøkidi jap mijawyeen tøjkjøtpy midi Kunuu'kxy Et yiktejp, jøts idø'øn ja windsø'jkin ja yikjujky'ajtpi t'atsmo'odi pøni juuni ja kø'øm tsojkin'ajttøø. ⁷Jøts idø'øn jap myimajtsk tøjkjøtpy midi yiktejp Amaagyunuu'kxy Et, tuk'ojkyits ja winjumøjt ja møjteetywindsøn

jap tyøki; ja jiyujk ni'jpy idø'øn ja myidøjkíp midi y'atswa'xpy ma ja pyøky jawyeen yikmaa'kxt jøtsnim ja jaa'y yja' nayide'en. ⁸Yide'ents idø'øn ja Dios Espiritu Santo xukja'gyukam ku dø'øn jap nipøn nugo kyatøki myimajtsk tøjkjøtpy ma txøøw'aty Amaagyunuu'kxy Et. Japyi ja midu'uk tøjkjøtpy ja'ayi xyumitøkidi. ⁹Yø' adøm idø'øn n'ejxpajtin'ajtimp wine'enin naxwii'nit jaa'y'ajtyindi, jøts niija'wa'ant ku ja winmaa'n kyawa'ach øy ja wine'en ja wyindsø'jkin tjayika'pxtøø. ¹⁰Ja' idø'øn ja wyindsø'jkin'ajttip sudso kya'adyit sudso y'uuktit, jøts sudso ñanky'øyyidit ñankchujyidit, sam ja møjjaa'y chinaa'yin tyikutuky. Niwine'enin ja anmija'win ja tkayikwa'ats'aty. Ja'ats ja jade'en tyungunajxtip kunim ja Dios kø'øm tø tyiktigach.

¹¹Tøts idø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesu-cristo myiñ, ja'ats idø'øn ixyam tñimøj-teetywindsøn'ajtp ja jemchinaa'yin midi ya tø tyañ. Jawaani øy idø'øn jøts jawaani tsuj idø'øn ja tsaptøjk ma dø'øn ja tyuñ, ka'ap ja jaa'y ja tkøjy, paty idø'øn ja kyanaxwii'nit tsaptøjki. ¹²Tø dø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesu-cristo ñaxy jap myimajtsk tøjkjøtpy midi xyøøw Amaagyunuu'kxy Et, ka'ats ja t'ukmidøjkiñi ja mutsk chiibi ni'jpy jøts ja løjch ñi'jpy; kyø'øm ni'jpy ja myidøjkíp tuk'ojkøjxp ja'ayi, midi adøm idø'øn xemikøjxp tø xuktanitsøøjkyim. ¹³Yikwachptsik idø'øn y'ijty ja pøky ja tsigiduuri ni'jpy, jøts ja tsapaxuna'jk ni'jpy, jøts nayide'en ja tsigivaki jaam midi yiknitøødyip jam altajrkøjxp, ku dø'øn ja y'ijty ñadyaninu-ugyidi nikijxy jøts ja pøky jade'en tyikwa'atswa'andi xjats ja kunuu'kxin ja jade'en tpatøø. ¹⁴Pøni jade'ents ja', jawaani kajaats idø'øn ja nwind-søn'ajtim Jesucristo ja ñi'jpy yikpøk-wya'ach jøts kyunuu'kxy, pø patyxi ja

Dios Espíritu Santo kǝjxp ñagyǝyǝjkiyi pakwya'ach, midi ja Dios Teety kyupi-jkpy, jǝts idǝ'ǝn ja ñi'jpy ja tyikwa'atst ja ka'ǝchinaa'yin midi ja kudigǝ'ǝyin kukpaajtimp, jǝts ja Dios jǝts ja yikju-jky'ajtpi jade'en nmimado'owin.

¹⁵ Paty idǝ'ǝn ja Jesucristo mǝj yik'ajot'aty ku yjemgyutujk tǝ tyiktso'onda'aky, pǝ ja'axi ja kyu'o'jkip jǝts yikpǝkmyaa'kxtit pǝn jaty tǝ pyǝktyundi ku ja mǝjaa'gyutujk y'ijty tyuñim, jǝts ja jaa'y tpaattit ja xemikǝjxpit ǝy'ajtin, midi ja Dios Teety ttamidsǝjkiyidip windi'ixip.

¹⁶ Jabi jade'enxi yiktuñ ku ja maay wya'kxy, jaanim ja wya'kxy ku ja jaa'y y'ǝǝkñim. ¹⁷ Jǝts ka'ap ja ayuujk mibaat nugo myǝjtǝkit pǝni nay jujky'ajtpnim ja kumaay. ¹⁸ Kuwanixi ja ñi'jpy ojts chuñ xye'kxy ku ja mǝjaa'gyutujk cho'ondaajky.

¹⁹ Ku dǝ'ǝn ja Moisés wyinaty ja kajp tǝ ttukmadǝy ja Dios kyutujk y'ana'amin, winets tnixajiyiñ tukmutsk ǝǝxy ja ujts aay mǝǝt ja tsajpts wet, jǝts ttuktaxǝ'ǝky ja tsigini'jpy ja chiibi ñi'jpy, midi nǝǝ wyinaty mǝǝt tǝ yik'adaamuky, xjats ttanixejtwidity ja kutujk nǝky jǝts niduki'iyi ja jaa'y nayide'en. ²⁰ Winets wyaan: "Ya'at ñi'jpy idǝ'ǝn tyikmǝjtǝjkip ja Dios kyutujk midi mee tǝ myiktamidsǝky."

²¹ Tyaniwa'jx idǝ'ǝn ja Moisés ja ñi'jpy nayide'en ja tsaptǝjk, jǝts tuki'iyi pǝni ti jaty yiktundip, ku dǝ'ǝn ja Dios ja t'atswindsǝ'ǝgidi. ²² Jade'en idǝ'ǝn kyutukyi jǝts ku ja ñi'jpy tuki'iyi tyikwa'atst, kuts ja ñi'jpy kya'ett ka'ats ja pǝky yikmee'kxy.

Cristo y'ayo'ongǝjxp ja pǝky wya'ach

²³ Paty idǝ'ǝn chojki ja ñi'jpy jǝts wya'atstít ja pikta'aky jap tsaptǝjkjǝtpy, midi y'agojnax'ajttip ja tsajpjǝtpyit tsinaa'yin. Jawaani ǝy pyaat'atyiyi ja tsajpjǝtpit'ajtin ja windsǝ'ǝgi, midi

ja Cristo kǝ'ǝm tǝ ttuñ. ²⁴ Jǝts ka'ap ja Cristo jam tyeety'ajty tsaptǝjkjǝtpy midi ya naxwiiñ ja jaa'y tǝ tkǝjti, jǝts tsajpjǝtpit tsaptǝjk ja' nugo y'awanax. Jamxi dǝ'ǝn ja tyimchajpjǝtp tǝ tyǝki, ma adǝm ja ixyam x'agǝ'dujkyim x'axajtjykim Dios Teety wyingujkp.

²⁵ Tuk'ojkyi dǝ'ǝn ja Jesucristo ja o'jkin tǝ tkupiky, ka'ap ja jade'en tǝ ttuñ sam ja jadu'ukpi teetywindsǝndi midi dǝ'ǝn y'ijty winjumǝjt ja'ayi tmidǝjkip ja ñi'jpy jam tsaptǝjkjǝtp jǝts ñi tkakǝ'ǝmni'jpyi ja'adi. ²⁶ Ka'ats idǝ'ǝn ja Jesucristo jeexyip nayide'en ttumi, tǝts idǝ'ǝn ja jeexyip may'ojk y'ǝǝ'kni kuyip cho'ondaajky ja naxwii'ñit, ka'ats ja jade'en tǝ ttuñ. Ixja tǝ kya'pxy, ixja tǝ tyiy ja et ja naxwii'ñit, tuk'ojk ja o'jkin ja ja'ayi tǝ tkupiky jǝts ja pǝky tuki'iyi xemikǝjxp tyikwa'atst. ²⁷ Nayide'en sami jaa'y niduki'iyi tuk'ojk y'ǝǝ'kti, jǝts yiktiidyu'unditnim, ²⁸ nayide'ents ja Cristo tuk'ojkyi tǝ y'ǝǝky, jǝts may ja jaa'y tyikwaajtsit ja pyǝky. Kuts idǝ'ǝn wyinaty jadigojk ñanky'ejxpaadyiyi, ka'ap ja yikpǝkwyatspi wyinaty y'ukmeni, ja' ja wyinaty ñimimpy pǝn jaty ja awejx'ajtiyip.

10 Ja jemgyutujk idǝ'ǝn ja' y'a-ga'ax ja nugo kutujk midi ja Moisés yiktaan, paty idǝ'ǝn ja kyamajada'aky nijuuni. ǝy ja jiyujk ja namay tjayik'ookti winjumǝjt, ka'ats ja pǝky ja tyikwa'ach. ² Ku dǝ'ǝn ja jeexyip ja pǝky tyikwa'ach, jǝts ja ǝchinaa'yin jeexyip tyaky, tuk'ojkyits idǝ'ǝn ja jeexyip jade'en yjaty. Ka'axi ja jeexyip y'uknabyǝkyja'winiyidi. ³ Kumi ka'ats ja yjade'eni pǝ ximija'myatstipxi ja pyǝky ja'adi ku ja winjumǝjt tjatundi ja windsǝ'ǝjkin, ⁴ ja'agǝjxpts ja jade'en yjatti ku ja pǝky ñi ja tsigini'jpy ñi ja chiibi ñi'jpy tkayikwa'ach nijuuni.

⁵ Paty idǝ'ǝn ja Jesucristo ja Dios Teety tnimaay ku ya myiñ naxwiiñ:

Ka'ats xtsøky'aty jøts myiktawindsø'ogit ja jiyujk,

patyxi øts tø xyikjaa'yjaty jøt øts ja ne'kx jøts øts ja ni'jpy tø xmø'øy.

⁶ Ka' myikjotkujk'aty ku ja jiyujk yjanitøøy, ni ja windsø'jkin midi jayiktump jøts ja pøky xmaa'kxt.

⁷ Winets ø nwaan: "ixyam ø Dios Teety, jøts ø nbadu'unt pøni ti me nmi'ana'amwampy sa jap jaabyety nøkyixpy y'ity."

⁸ Ku dø'on ja jawyeen tø tningajpxy ku ja Dios Teety tkadajotkujk'aty ja windsø'jkin ku dø'on ja jaa'y ja jiyujk tjayik'ookti, jøts ku tigati tjayiktøomyidi jøts ja pyøky wya'atstit sam idø'on ja yjagutujkyi. ⁹ Winets ja nwindson'ajtim Jesucristo wyaan: "ixyam ø Dios Teety, jøts ø nbadu'unt pøni ti mdsøjkpy." Yikudigøøpyts idø'on ja nwindson'ajtim Jesucristo ja jawyeengutujk jøts ka kyø'øm windsø'jkin ttawinguwijch. ¹⁰ Tøts adøm idø'on ja Dios xkunuukxyim, pø tøxi ja nwindson'ajtim Jesucristo xemikøjxp tuk'ojkyi ja ñine'kx tkøyaky midi idø'on ja Dios Teety tø tmø'øy adømgojxp.

¹¹ Tum jade'ents ja israelit teety tundinim, nay ja jiyujk ja tyawindsø'jkidip ja Dios, øy ja pøky ja niyuuni tjagayikwa'ach. ¹² Tuk'ojkyits ja Jesucristo ja'ayi tø y'øøky jøts adøm ja nbøkwyaaajtsindit, jøts ja jam tø y'ixa'aky yikutujkpi, Dios Teety y'aga'ngyøjø'øm. ¹³ Jamts ja y'awixy kunim ja myidsep yikpikta'akt tyekyji'py jøts ja ttekpya'an'att, ¹⁴ pø tøxi ja tu'ugyi ja wyindsø'øk'ajtin ttamajada'aky ku ja kø'øm tø ñadyagidøkiyi ja Dios Teety, jøts jade'en xemikøjxp tø tyik'awa'atspidsimy pøn jaty ja kunuu'kxin tø tmø'øy. ¹⁵ Jøts ja Dios Espíritu Santots ja kajpxy nayide'en

tyiktuu'yø'øpy tyiktuu'wejtsp ku wya'an yide'en:

¹⁶ Midi øts idø'on yø jaa'y ndamidsojkip, ku dø'on ja xøow ja jumøjt tpaatt, yide'en øts idø'on ja wyinaty nduñ.

Ndukja'gyukip øts ja ngutujk jøts øts ja nbiktaajkit y'anmija'wingøjxp.

¹⁷ Jøts yjaakwa'an:

Ka'ap øts ja pyøky ja wyinaty n'uk-ja'myajtsniyi, ni ja kya'øy'ajtin.

¹⁸ Paty idø'on nja'gyuka'ant yikxon pøni tø ja pøky xemikøjxp yikmee'kxy, ka'ats y'uktsøjkniiyi jøts ja Dios Teety njaaktawindsø'jka'ant o ti jøts ja xpojkipimaa'kxint.

Møk ja Dios janchja'win nbiktaajkint

¹⁹ Paty migu'uktøjk idø'on ka' tsø'øgijawi nwingunøjkxindit ja Dios Teety jap tsajpjøtpty, pø tøxi ja nwindson'ajtim Jesucristo xkudsuna'am xkudajxa'am. ²⁰ Ja'ayi tsojkip jøts adøm ja nwindson'ajtim Jesucristo ja yjemdyuu' nguyø'øyint midi ttukpatp ja xemikøjxpit jujky'ajtin, jøts midi ja nwindson'ajtim Jesucristo tø awa'ats tyiktañ kyø'øm y'o'jkingøjxp.

²¹ Ja nwindson'ajtim Jesucristots adøm idø'on nmøjteetywindsøn'ajtyimp jam tsajpjøtp; ²² paty idø'on tu'ugyi ja n'anmija'win nbiktaajkint ku ja Dios Teety n'ajot'ajtint, jøts tu'ugyi dø'on ja janchja'win amumjoojt nmøøt'ajtint; pø tøxi ja xyikpøkwyaaajchim jøts adøm nga'uknabyøkyja'wiña'ant, tøts nayide'en ja nøbajtin nøø xyikwaajchindi. ²³ Yikxonimts idø'on ja n'awejxint midi ja Dios tø t'agajpxuky ku adøm ja kyutujk ja tø ngupijkyim. Pyadu'ump ja' ja y'ayuujk. ²⁴ Ja' adøm idø'on n'ixa'ayimp sudso xem yam nnabyudøjka'ant jøts nnachojka'ant.

²⁵ Ka'ap adøm ja jaa'y chinaa'lyin nyikmøjtøjka'ant pøn jaty kamendip ku nnamyujkyandi Dios ajot'ajtpi, nagyajpxjot'amøjkamp adøm idø'on

ne'egi, ixa ja nwindson'ajtim Jesucristo wyingoni.

²⁶ Ku adom k'o'omdojkingo'jxp ja Dios yja' n'ixmajtsint, ka'ats ja maa'kxujkin yikpaatt, jabi ka'axi ja abiky yiknitsokpi y'ukmenit. ²⁷ Ja'ayits adom njop'ejxindip pøni jade'en adom ndsinaa'yin, jøts ja Dios Teety ja myøktiidyu'unin nbaajtant, jøts xemikøjxp ja tø'øyin xmø'øyindit midi dø'on pyaattip pøn ja Dios tmidsep'ajttip. ²⁸ Pø nayide'enxi y'ijty yiktundi pøn tkamimadoodip ja Moisés y'ana'amin, ku namajtsk uk nidigøok ja a'ejxnaxpi kyajpxti, kuwanits ja y'ijty y'øøky, niwine'en ja kyayik'ayo'ejxti. ²⁹ Jawaani kajaats ja pyaat'atyidi ja ayo'on pøn jaty ja Dios U'nk nugo t'uktan'widejtnidip, jøts ja y'o'jkin tka'ukmøjpktaajkniyidi midi tø yikpojkiwa'achidi, jøts nayide'en ja Dios Espiritu Santo tø t'ukmigajpxigøøñidi yam ja yjaba'ayoyidi. Pø ja y'o'jkinxi ja Cristo y'ejxa'anin'ajtpy ku dø'on ja Dios Teety chojkin tønigajpxy, midi tø yjayikpøkwyachidi pøn ja ka'ukmøjpktaajkniyidip. ³⁰ Pø nnija'wampxi ku ja Dios Teety tø wya'añ: "Øts xpaat'ajtp jøts øts ndagubattit ja pyøky; øts yø nmo'odip kija' ja y'ayo'on pøni wine'en yø pyaat'atyidi." Jøts nayide'en wyami: "Ndiidyu'ump øts ja ngajp." ³¹ Janch kawinmaani dø'on ja y'ayo'on'ixy pøn ja Dios, pøn ja yikjuky'ajtpi tyukpatpy myøk'ajtingøjxp ja y'aki!

³² Kidi mee xja'dyigøy ku ja nwindson'ajtim yja' x'ejxidi jøts ja chinaa'yin xpadøjkidyøø, winets o sagasa xku-jajtidøø ja mjanchja'win. ³³ Jam mee niwinaagin pøn ja mayjaa'y m'ejxidi ku myikta'o'jti jøts myiktatsee'kti ja mdsinaa'yin, jøts nayide'en xajotmay'ookti ja mmigu'ukti pøn o sagasa yiktundip. ³⁴ M'ayo'ejx meets ja tsumyjaa'y, jøts

mimadaajk meets ja jotkujk ku ja mbikta'aky tuki'iyi myikpøjkigyøxtøø, pø nnija'wipxi meets ku jam tsajpjotp jawaani y'øybi xpaattit midi xemikøjxp etp. ³⁵ Wan ttuñi pøni ti tuujnip, awejx'et meets ja ejtp pøni ti ja nwindson'ajtim tø t'agajpxuky, myikmo'op meets ja kajaa. ³⁶ Tuda'aky ja Dios Teety y'ana'amin paduñ ttsøky, jøts ja tyakt pøni ti ja tø t'agajpxuky. ³⁷ Pø yide'enxi ja nøky wya'añ:

Jawaani jaak'awejx'etti, tsojk ja mye'at ja nwindson'ajtim pøn ja øy'ajtin xmø'øyimp.

³⁸ Midi'its øts idø'on ngupijky, janchja'wingøjxp idø'on t'awixy'aty ja øy'ajtin,

pøni windsi'jkyts ja', ka'ats øts ja ndajotkujk'att.

³⁹ Ka'ats adom nwindsi'jkyjaa'yandi midi pojn yikmimajadaktip, tum ja'abixi adom pøn ja janchja'win ttaju-jky'ajttip, jøts jade'en ja n'anmija'win xemikøjxp nyiknitsoojkindit.

Ti dø'on janchja'win'ajtp

11 Ja' dø'on janchja'win'ajtp ku amumjoojt tu'ugyi n'aweixint pøni ti dø'on yikmø'øyimp jøts ku amumjoojt nmibøjkint midi nga'ijxyindip. ² Ja yjanchja'win idø'on ja ndeety'amøjtøjk yiktakajxajkti.

³ Ja janchja'win adom xukmibøjkimp ku ja Dios ja tsajp ja naajx jøts tuki'iyi tø tyik'øyi y'ayuujkøjxp ja'ayi, jøts ja' midi ixyam n'ijxyindip ka'ap ja y'ity te.

⁴ Janchja'wingøjxp ja Abel øy ja Dios twindsø'jkøø, yam ja Caïn kajade'en, paty ja Dios ja Abel tkupijky jøts ja'agøjxp ja wyindsø'jkin tkupøjki. Ots ja Abel tø yja'oo'kni, tø ja ejxpajtin ja xemikøjxp tyiktañ ku ja janchja'win ja tmøøt'ajty.

⁵ Janchja'wingøjxp ja Enoc yiktaniwawi ja xemikøjxpit tsinaa'yin øy ja o'jkin ja tjagapaajty, jøts ja

tka'ukpatnidi ku tja'ixaadyøø pø tøxi ja Dios ja wyinaty pyawa'aniyi. Yide'ents jap nøkyijxpy wya'añ ku ja Dios ya naxwiin tyikjotkujk'ajty. ⁶Janch tsepts jøts ja Dios nyikjotkujk'ajtint, pøni ka'ap ja janchja'win yikmøøt'aty, ja kuxi ja Dios yikpaatwa'añ, jawyeen idø'øn ja njanchja'want ku dø'øn ja jaa, jøts ku ja nayide'en tkunuu'kxy pøn jaty ja ixaajyiyip.

⁷Janchja'wingøjxp idø'øn ja Noé ja Dios tmibijky, jøts tmimadøøy ku ja tyukmadooji pøni ti jaty idø'øn tunwajnip wyinaty, o dø'øn niti kyagaxi'ikñim, jøts ja barki tyik'ø'yiyii'n midi yiknitso'ogip wine'enin jam tyøjkjotp yjaa'y'atti. Ja yjanchja'win ja tyamøj'ajt jøts ja ttuk'ijxy pøn jaty ja pøky ttunk'ajttip, jøts nay ja'agøjxp ja Dios tyaxonda'agyi.

⁸Yjanchja'win ja Abraham yikmadooji, ku ja Dios ojts myigajpxyi jøts ja kyajp tmajtstuupty, jøts tñidsø'øn ja naajx ja et midi ja Dios ttamidsojki, øy ja tjaganijawi pøni ma dø'øn ñijkxy. ⁹Ja'agøjxp idø'øn ja Abraham chinaay jam etjotp midi dø'øn ja Dios ttaniwaadsojiyi ku janchja'win ja tmøøt'aty, jøts jabyøø'kxyin ja jam chinaay. O magama ja tyøjk tkojwidettøø sam ja tuu'yø'øbyidi. Jøts nayide'en ja y'u'nk Isaac møøt ja Jacob ttundøø, jabi nayide'enxi ja Dios ja tyamiguy'ejxidøø ja naajx ja et. ¹⁰Ja'agøjxp ja jade'en ttuuñ ja Abraham, ku tjøp'ijxy'aty ku tyukpaattit ja kajp midi ja Dios kø'øm yik'øyip yikpaadip, ja tsajpjotpit kajp midi tu'ugyi etp.

¹¹Nay ja janchja'win ojts ja Sara tyukmibikiyi ku ja tu'uk ja y'u'nk tpaatt øy ja wyinaty tø yja'amøji kyidakni. Pyaajt idø'øn ja y'u'nk ja ja'agøjxp ku tjanchjaa'wiyii'n jade'en sa ja Dios ñimaajyøø. ¹²Ots idø'øn ja ñiyaa'y Abraham yjadyimyøjaa'yini, ojts idø'øn tni-

gojpkteety'aty janch namay ja naxwi-i'ñit jaa'y, ejxim maadsa', uk ejxim pu' mejy'agø'øm kyamachooni.

¹³Tum oo'køjtits yø jaa'y, ixa jade'en tø yikja'myatsti, jøts nika' ja ya naxwiin yikmøøgyijxy pøni ti jaty ja Dios wyinaty tø tni'adsowi; ttuk'ejxidits ja jagamyi ja yjanchja'win midi ja Dios yakwanguijxpy jøts jade'en ttaxondaktøø, jøts ja jade'en tñankñija'widøø ku ja ya naxwiin nugo ñaxti. ¹⁴Pønts jade'en ttundip, y'ixaadyipnim idø'øn ja' tu'uk ja kajp ma tu'ugyi chinaañidit. ¹⁵Kuk ja ttajotmay'oo'knidi ja kyajp midi yiktandi, wimbejtitsik ja jadigojk nay jam. ¹⁶Kumi øyvjajpts ja jawaani ja chojktip midi dø'øn jam tsajpjotp, paty ja Dios jam a'ejxi abaadi tyik'lity tu'uk ja kajp jøts ka'ap ja tyatsø'øduñidi, kajpja'wiyidip ja'.

¹⁷Nay ja janchja'win ja Abraham ja Dios ttukmimadooji ku myøk-winmaa'n'ejxyi jøts ja tyu'umts majnk y'amidoojiyi jøts ja Dios ja ttuktawin'oogit. Tø ja Abraham wyinaty tkupiky jøts ja tyu'umts majnk twindsø'jkin'att, o dø'øn ja Dios kø'øm wyinaty tø ñii'mxyi: ¹⁸“Yø Isaac mets idø'øn myikmayiyip.” ¹⁹Ja'agøjxp idø'øn ja Abraham jade'en ttuuñ ku ja twinmay ku ja Dios myøk'ajtin myøji jøts tyikjukupyøkt ja oo'kpi jaa'y. Oo'kpi agujkpy idø'øn ja Abraham ndejint ja y'u'nk wyimbijty jadigojk øy idø'øn ja yjaga'øøky.

²⁰Janchja'wingøjxp ja Isaac t'agajpx-uujky ja kunuu'kxin midi ja y'u'nk Jacob jøts ja Esau paadidip. ²¹Jøts ku ja Jacob wyinaty y'ookwani, janchja'wingøjxp idø'øn ja ttami'awa'aniyiii'n jøts ja José y'u'nk y'una'jk tpaattit ja kunuu'kxin. Xjats ojts winda'aky t'ajot'aty ja Dios jøts ja tyajk ojts ñadyagudijjiyi. ²²Janchja'win ja José yikwajni, kuk ja israelit jaa'y pyid-

sø'ømdit Egipto y'etjotp, jøts tni'ana'ami sudso ja pyajk yiktu'unt.

²³ Janchja'wingøjxpts ja Moisés ja tyeety tyaak yu'uch yik'ejttøø tigøøk po'; ja'agøjxp ku t'ejxti ku ja janch tsuj jøts ka'ap tsø'jkidyøø ja windsøn kyutujk pøn wyinaty tø ñimy jøts ku tuki'iyi ja mutskuna'jk y'ooktit. ²⁴ Jøts nay ja janchja'win ja Moisés kaduktsojki jøts ja Egipto windsøn ñøøx ja taak tejt ku wyinaty tø yaa'dyøjkjatni. ²⁵ Nugo ku ja nayide'en tkupijky pøni sa jaty ja myigu'uk israelit jaa'y yiktundi, jøts ka'ap ne'egi nugo ttaxøøn ja naxwiiñ'ajtin midi naxp midi tigøøpy. ²⁶ Jade'en ja wyinmaay ku ne'egi jawaani øy jøts ja Cristo o sagasa tmijatt, midi dø'on yiknigajpx me'emp, ka'ap ja tmøjpiktaajky pøni wine'enin jam ja meeñ jøts ja pikta'aky Egipto; ja' y'awijxpy midi ja Dios mo'øjip. ²⁷ Ja janchja'win ja Moisés yiktsoo'nøø jam Egipto etjotp, ka'ap tso'jkii'ñ ja windsøn y'aki, nugo ku ja tpadunguixy ja y'øwyinmaa'ñ ejximdam ja Dios ja jeexyip tyimy'ixy.

²⁸ Janchja'wingøjxpx ja Moisés tyiktso'onda'aky ja paski xøøw ku tyikutujky jøts ja israelit jaa'y ja ni'jpy ttawinja'adit ja tyøjk'agaj, jøts ja yjagyooobi majnk ka'ap ja Dios Teety y'ankilis yik'oogidit sam ja Egipto jaa'y yjajttøø. ²⁹ Janchja'wingøjxpts ja israelit jaa'y ttanaxti ja Tsajpts Mejy ejxim jaa'y yø'øy tø'øts naxkøjxp; kuts ja egiptit jaa'y nayide'en tjatunwandøø winets ja ñøjøø'kxti niduki'iyi.

³⁰ Janchja'wingøjxpts ojts ja Jericó kajp ja ñawaap kyidaagijxy, ku ja israelit jaa'y wixujk xøøw ja kajp tni'awidejttøø. ³¹ Jøts nayi janchja'wingøjxp ja Rahab, ja ka'ødyø'xyøjk, ojts møøt kya'øøky pøn tkamimadoodip ja myigugajp, ku ja wyinaty øy tsuj tø twindsø'øgi ja israelit jaa'y pøn kajtpøjkidi ejxpi koobi.

³² ¿Ti jaty ø njaakmadya'akp? Ka'ap ja et ja xøøw ñibaadi ku ø nnimadyak-tøkit ja Gedeón, ja Barac, ja Sansón, ja Jefté, ja David, ja Samuel jøts ja jaa'dyi midi y'ijty ja Dios y'aaw y'ayuujk'ajtpy ku ti tni'gajpxwa'añ. ³³ Janchja'wingøjxp idø'on yø tø tmimajada'akti ja wenk kajp, jøts tiy øy tø kyudunk'atti jøts ja Dios ja pyudøjkin tø tpaatti sa ja wyinaty tø tni'adsowi. Ja møj kaä jadi'iñi tø t'apanmujkidi ja y'apajk, ³⁴ jøts ja møj jøøn nayide'en tø tmimajada'akti, jøts tsujx kumy tø kya'ookti. Jøts tø yjotmøkpøkti pøn kajotmøkti, jøts ja y'awa'ambi midsep tø tmimajada'akti. ³⁵ Jam idø'on ja tø'øxyøjk pøn janchja'wingøjxp ja ñiyaa'y tø t'ejxpaatti jadi-gojk jujky.

Mayts y'oo'kmidi ayo'on agujkp, jade'en idø'on ja ne'egi ttsoktøø jøts ka'ap ja Dios yja' t'ixmajtsidøø ja'agøjxp ku ja t'aweix'atti ja jujky'ajtin xemikøjxp. ³⁶ Jøts may nayide'en yikxon tø yiktaxe'ekti jøts tø yikwopti, jøts ja pujxkuwøøn tø yikpitaajkidi jøts tø yiktsumdi. ³⁷ Jøts nayide'en tø tsaaga'ach y'oo'kmidi, uk tapoodits, jøts tø yikmøjwinmaa'ñ'ejxti, jøts tsujxkøjxp tø y'oo'kmidi; jøts ja borreegi'ak jøts ja chiibi'ak yik'ayowim tmiwidejttøø, o sagasa ja ayo'on tpaattøø. ³⁸ Ja'abi jaa'y idø'on tø wyidetti abak etjotp, kojpkøjxp, jøts tsaä ankjøtpy, tsaä jutjøtpy. Niwine'en ja naxwii'ñit jaa'y ja'abi jaa'y kyapaat'atyiyi. ³⁹ Ots idø'on yø øy tsuj tø yik'ejxti yikpaatti ku janch møj ja yjanchja'win, ka'ap yø ti tø yikmo'odi pøni ti dø'on ja Dios tø t'uknigajpxy; ⁴⁰ pø tøxi ja ttanibiktaagi kø'øm jawaani øy jøts ja y'øbyidsø'ømdit adøm møøt.

Ja Jesús adøm n'ejxpaajt'ajtimp

12 Janch mayts adøm ja jaa'y nni-ja'wa'andi pøn jaty ja janchja'win tø tmøø't'atti jøts ja tø tñankñigax-

i'igiyidi. Wants adøm tmajtstuujtna'am tuki'iyi pøni ti jaty xyikjotkøjximp, jøts ja pøky nayide'en nmajtstuujtint midi yjawi xyikpak'amujkna'amp, jøts yikxon njaakpadungojindit tuda'aky ja øchinaa'yin. ²Ja Jesús adøm n'ejxpajt'ajtimp pøn ja janchja'win tyajkp jøts pøn nayide'en tjaakyik'øyip jøts tjaakyiktsujip. Tø ja Jesús jam kruskøjxp y'øøky, øts ja yjatsø'odyuñ, ja'abi o'jkin ka'ap ja tø tmøjpikta'aky, pø ñija'wipxi ja' ku ja ayo'on ja ttanaxt jøts ja tpaatt ja jotku-jk'ajtin ja xondaajkin; jøts ja tø y'ixa'aky yikutujkpi møøt ja Dios Teety jam y'aga'ngyøjøm.

³Paty mee kidi mjotkixy ni mga'amutskidit, ja Jesús meets ja'myats jøts ja xni'ejxu'uttit ku pojkpitumbi kyøjøm kawinø'on tø y'ayo'ombaaty.

⁴Ka'anim meets ja pøky xmøøtseptuñ jøts xkudaxit. ⁵¿Uk tø meets idø'on ja xja'dyigøøñi sa adøm Dios Teety y'u'ngin xja'ane'emyindi? Pø yide'enxi jap jaabyety nøkyijxpy:

U'nk, kupøk ja ayo'on midi ndanigue-jxpy jøts mdsinaa'yin xyiktigatst, jøts kidi x'ayooji ku me n'ojt.

⁶Pø tum ja'axi øts ja chinaa'yin tigach ndamidsøjkpy pøn jaty ø ndsøjkpy, jøts ja ayo'on nmø'øy pøn jaty n'u'nk'ajtpy.

⁷Midani meets idø'on ja ayo'on, pø ja'agøjxpxi meets ja Dios ja mmø'øyi ku y'u'nk y'una'jkin mdsøkyidi. ¿Uk jaa dø'on ja jaa'y pøn nijuuni ja ty-eety tø kyakajpxwiji? ⁸Pøni ka'ats meets ja Dios mgajpxwiji sami dø'on ja y'unk y'una'jk ja ttamidsøjky, mga'u'nk-tejpts meets idø'on ja', wenk u'nk meets ja mdiyyi. ⁹Nayide'enxi mutskyi ja ndeety ndaak tø xkajpxwijiindi, jøts adøm ja y'ijty øy tsuj nmigajpxyindi, yayits ja y'ana'amin ja yjatundi naxwiiñ. ¿Sudsots adøm idø'on ja Dios Teety midi jam tsajpjotp ngagupøjkint ja kyajpxwejin? Pø ja juky'ajtinxi adøm

ja xukpaatwa'animp. ¹⁰Ja'ayi adøm ja ndeety ndaak xakajpxwejin dip pøni sudso dø'on ja tja'gyukidi ku ja tsi-naa'yin tyiyi ya naxwiiñ; kuts ja Dios x'ane'emyindi, tiyts ja y'ane'emy, jøts ja' ja xani'ana'amindip sudso ja wa'ats'ajtin nbaajtin nayide'en sam ja'. ¹¹Nipøn ja ayo'on tjanchjagatsøky ku ja yikpaaty, janch møk ja yikjawi; pønts ja ayo'on pønts ja kastigi tpaattip, ku wyejti kya-jti, ja'ats idø'on ja chinaa'yin tiy tsuj tyikyø'odyip, ka' ti, ka' sa, ka'ap ja tsep.

Ja ayo'on ku ja Dios kyajpxy kyayikmimadøy

¹²Yikmøkpøkti mgø' mdeky pøni tø ja y'anuu'kxyinidi. ¹³¿xa'adi ja tiy'ajtindi jøts ja mmigu'uk pøn ja yjanchja'win kamøktinim mba'ejxiyidit jøts ja ky-atuu'tigø'odyit, jøts ja jade'en ne'egi yjotmøkpøktit.

¹⁴Øy tsujim ja mdsinaa'yin xyikyø'odyit, tuda'aky ja jaa'y niduki'iyi møøt mdsøønidit; ku wyinaty jade'en mgajaa'y'atti sudsots ja Dios x'ejxtit, pø ka'axi jadi'iñi nugo ñiyik'ixy ñiyikpaaty.

¹⁵Yikxonim wanidi, ejxim xka'uk-patnidi ja kyunuu'kxin midi ja Dios pya'ayo'ajtingøjxp mmo'owajnidip, øy ja jade'en tø yja'ukwa'añ ku ja mbudøkiyidit; kidim ta'am ujtsin mnabyikta'agyidi midi pa'amdump jøts ni xkayiktsokmi ja mmigu'uk. ¹⁶Kidi nugo mnamyøøt'atyidi pøni ka'adam ja xniyaa'yidi xnidø'oxyidi, tum ja Dios yja' ne'egi mjotmay'attip; kidi Esaújin xundi pøn nugo y'u'nk ttaguyajt ja yjagyoobi, tuktey ja tokx ja'ayi ttaguøøy. ¹⁷Mnijawidipxi ja nayide'en ku ja Esaú ja tyety kya'ukmøø'ñiyi ja kunuu'kxin ku ja tja'uk'amidooaa; øy ja wyinmaa'ñ ja tja'uktayaaxnaa ni sudso ja kya'ukyikmøøñaa ja kunuu'kxin.

¹⁸Ka'anim meets idø'on ja Dios myøk'ajtin nayide'en xpaajti sam adøm

ndeety'amøj t'ejxti ku ja kojpk Sinaí ñitøowyidity. Ni ja xaachkoots meets xka'ijxnim ma ja anaaw ja widsuk adsø'jkibim wyidity, ¹⁹jøts nayide'en ka' xmadowdinim ja pujxujx midi yjawi xyiknajtimp ku ja nmado'owint, jøts nika' ja ayuujk tø xmadowdinim janch møk midi dø'øn kyamidanaadyi ja jaa'y jøts yjanuu'kxaknidi, jøts jade'en jya'ukyikmigajpxnidit. ²⁰Ja'agøjxp idø'øn ja jade'en ku ja adsø'jkibim ja kutujk yikmøødyi midi wamp: "Pøni pøn yø kojpk tømppy pyatpy yika'tspa'ookp inet ja', uk yikumba'ookp øyi yjajiyujki." ²¹Janch adsø'jkibim idø'øn ja t'ejxti tuki'iyi, ja sa Moisés paat kø'øm wyaañ: "Xjanchyikmibejpnip øts ya'at et."

²²Ka'ats meets, ja Dios kyunuu'kxy'et jade'en tø xpaatti, jabi jotkujkxi meets ja Dios ja yikjujky'ajtpi y'øy'ajtin tø x'e-jxi møøt ja y'ankilis kamachooni ²³pøn ja Dios twin'øøgunajxtip. Tøts nayide'en xpaatti pøn ja Cristo tø tjanchja'wimiyidi pøn ja ñitso'ok'ajtin abaadi awejxnidip. Ja Dios meets idø'øn tø xwingunøjxkidi midi dø'øn niduki'iyi ttiidyungøxp, jøts ja øyjaa'y'oo'kpi y'anmija'win midi ja Dios jam møøt chinaañidi, nayide'en meets ja møøt ja winmaa'ñ xyikyø'øñidi. ²⁴Jøts ja Jesús tø xpatmidi pøn jam Dios Teety wyingujkpk xkugajpxindip pøn ja ñi'jpy xnitanaa'yindip. Ka' xukpøky'ajtyim ja y'o'jkin, ja maa'kxujkin ja ne'egi yajkpy jøts ka'ap ja Abel y'o'jkin jade'en.

²⁵Paty idø'øn yikxon x'ejxtit jøts ja kyajpxy y'ayuujk xku'oojkidit, pø kuwanixi ja y'ayo'ombaatti pøn jaty ja Dios kyugajpxy tkamimadoodøø. Jawaani kajaats adøm xpaat'ajttint ja ayo'on, pøni ka'ap adøm ja Dios kyajpxy nmadooja'am ku adøm ja tsajpjotp kø'øm xjamigajpxyim. ²⁶Ojts idø'øn ja møk ujjx ñajxy ku ja Dios kyajpxy jam Sinaí kojpkøjxp. Yide'en ixyam ja y'ayuujk wyaañ jadigojk:

"Ku øts wyinaty jadigojk ja ujjx nyikmiñ ka'ap ja naajx ja'ayi y'adø'øtst, nayide'enxi ja tsajp y'adøtsmit." ²⁷Ku dø'øn ja Dios wyaañ ku tyik'adø'øtst ja'ayi jadigojk tuki'iyi, ja' idø'øn ja tyijpy ku ja tuki'iyi tyikudigø'øty midi jaty jawyeen tø tyik'øyi. Ka'ats ja sa yjattit midi xemikøjxp ja chinaa'yin tø yiktanibiktaagi. ²⁸Ja'abi øy'ajttints adøm idø'øn ja Dios tø xamidsøjkyim, ka'ats idø'øn ja nijuuni sa yjatt, xemikøjxp idø'øn ja y'ett. Paty adøm ja Dios ngajxajkint, jøts øy tsuj nwindso'jka'ant pøni sa dø'øn ja pyaat'aty jøts pøni sa dø'øn ja ttsøky; ²⁹pø ja' kuxi adøm ja nDios jade'en yikwindigøy sami jøøn.

Sudso tsinaa'yingøjxp ja Dios nwindso'jka'ant

13 Kidim xja'dyigøydi, ejtpim mnachokidit xem yam Cristo køjxp. ²Kidim xja'dyigøydi, jøts ejtp xtøjkmo'odit pøn jaty mdøjkjotp ja'ttip, pø mayxi jade'en tø yjatti ku ja jabyøø'kxy ja tyikpoo'kxti, ja Diostam idø'øn ja y'ankilis ja yikpoo'kxtip øy ja tjaganijawidi.

³Nayide'en ja tsumyjaa'y xja'myatstit ejximdam meets jeexyip mdsumyi. Ja'myatsti pøn jaty ja chinaa'yin tø tkuwanjatidi jabi mnija'widipxi pøni sa dø'øn ja'abi ayo'on.

⁴Yikxonim x'ejx'ettit m'amajstk'ajtin jøts øy tsuj mnamyøøt'atidit, tyiidyumpy ja Dios ja wyinaty pøn jaty namyøøt'atidip jadi'ini yam ja tkaniyaa'yi uk tkanidø'oxyi.

⁵Kidi ja meñ ni ja pikta'aky nugo mganadyapikmyo'ojidit; tajotkujk'atti pøni ti jam mmøøt'ajttip pø tøxi ja Dios wyaañ: "Ni juuni me ngaja'dyigø'øty, ni nga'ixmatst." ⁶Paty adøm nwa'anint jotkujk:

"Ja ndeety'ajtim øts idø'øn xpudøjkp,

ka'ap øts ja ndsø'ogit pøni sa xunwa'añ tu'uk ja jaa'y."

⁷Kidi xja'dyigøydi pøn jaty tø mgajpxwijyidi jøts ja Dios y'ayuujk tø mdukmadøyidi; pawinmaydi sa ja chinaa'yin tø tyikøxti tyikubatti, jøts tundi jade'en sa ja yjanchja'win ja'adi.

⁸Tu'ugyi dø'øn ja Jesucristo y'ity, nay ja' jekyip, nay ja'ats ixyam, nay ja'ats wyinaty xemikøjxp ejtp. ⁹Paty idø'øn xkamibøktit pøni ti jaty abiky jøts tigach mjayiktukmadoodip. Dios y'øy'ajtingøjpxxi ja anmija'win y'øy'aty jøts ka'ap ja ja'agøjxp ku yikpaduñ sudso kya'pxy ja ka'ayin ja uujskin, jabi nijuunixi ya'atpi tsinaa'yin ja øy'ajtin tø tyukpaadyidi pøn jaty ja øy tjanchjabadundip.

¹⁰Jawaani øy adøm nwindsø'jkin jøts ka' mibaat twindsø'jkin'attit ja mõjteetywindsøndi pøn ja mõjaa'gyutujk tyiktundipnim. ¹¹Ku ja mõjteetywindsøn tyoxti ja jiyujk ni'jpy Amaagyunuu'kxy Tøjkjotp jøts ja pøky wya'atst, kajp pa'am ja jiyujk nine'kx ja tyiknøjkxti jøts ja jam tyiknitøødyi. ¹²Nayide'ents idø'øn ja Cristo kø'øm y'ø'jky kajp pa'am jøts ja naxwii'ñit jaa'y ttagunuu'kxy ja kyø'øm ni'jpy. ¹³Wants t'ixmajtsnandi ja mõjaa'gyutujk jøts ja Cristo n'anøjxandit, øy ja sa njaguwanjajtandi sam ja yjajty. ¹⁴Pø ka'axi adøm ya naxwiiñ ja tsinaa'yin xemikøjxp nmøøt'ajtyindi, n'ixa'ayindipnimxi adøm ja' midi dø'øn me'emipnim ja'atpnim. ¹⁵Ja Jesucristo adøm ja y'o'jkin xpudøjka'amp jøts ja Dios Teety ejtp nyikjotkujk'ajtint ku ja kyø'øm U'nk ja ndawindsø'jka'ant; jøts nayide'en ja Dios ja n'aaw ja n'ayuujk ndadaxondaajkint. ¹⁶Jøts kidi xja'dyigøydi ku ja Dios nayide'en twindsø'jkinjawi ku ja mbikta'aky xem yam mnadyabudøkiyidi.

¹⁷Mimadowdi pøn jaty mgajpxwejidip; pø ja'axi dø'øn m'anmija'win t'e-jx'ejttip jøts nija'widip ja' ku ja Dios ja wyinaty nay ja' tyamachidi. Pudøkidi jøts jotkujk mmøøtunidit, kidi ayowim xundi, pø ni meetsxi wyinaty jotkujk mgatsøøni.

¹⁸Ni'amido'ojik øøts, nibøktso'owik øøts, nitiixi ngapøkyjawi jøts jade'en øøts ja ndsojkin wya'añ ku ja n'anmija'win wa'ats jade'eñim y'lett. ¹⁹Tundi may'ajt jøts øts jawaani møk xni'amidoowidit jøts wyinaty nnabyaatkojma'andi tsojk.

Yikyajkp ja kunuu'kxin jøts ja kajpxpoo'kxin

²⁰⁻²¹Ja Dios Teety, pøn ja øy'ajtin tyajkp, ja' mgunuu'kxidip mguwa'anidip, jøts nwindsøn'ajtim ja y'o'jkin mdabudøkiyidit jøts øy tsuj mdsøønidit mdanidit jøts ndungøjxindit pøni ti tø xamidsøjkyim. Mutsk borreegi u'ngin adøm idø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesucristo x'ejx'ijtyindi pøn ja ni'jpy tø tyaky jøts ja Dios Teety kyajpxy tø tyik'adujki, pøn adøm idø'øn xkøjø'ømit'ajtimp, øy ja ti xmø'øyint pøni ti jaty ja xamidsojkimp. Øy'ajtin agujkp ja Cristo xemikøjxp y'lett. Jade'en idø'øn ja y'ejxi.

²²Migu'uktøjkti, tuda'aky waani ya'at nøky xpa'ejxtit jøts xja'gyukidit ti dø'øn nda'ana'amdip. Winmadowdi waani ya'at ayuujk, øy idø'øn yø wine'en kyidyimgyajaaji. ²³Nijawidi ku adøm nmigu'uk Timoteo tø pyuxøjktøjkpidsimy; pøni nabyaajttip øø pojñ, nmøøtnøjkxp øts ja wyinaty.

²⁴Kajpxpoo'kxti pøn jaty m'ana'amidip jøts niduki'iyi ja janchja'wibitøjkti. Nayide'en mguejxyidi ja kajpxpoo'kxin ja Italiit jaa'y.

²⁵ Mbaattip ja Dios kyunuu'kxin
niwine'enin jam mdsøøñidi. Jade'en
idø'øn ja yjatt.

JA NØKY MIDI JA SANTIAGO YJAAY

Ku ja Santiago tnijayi ja israelit jaa'y pøn tø ñawya'kxniyidi

1 Santiago'ajtp øts. Øts ja Dios Teety, øts ja nwindson'ajtim Jesucristo nmidumpy. Ixyam mee nnijayi jøts øts ngajpxpøø'kxy niduki'iyi ja israelit jaa'y pøn jaty tø choondi ya jøts tø ñøjkxti tsi-naabyi abiky tsoo.

Ja wijy'ajtin ja nija'win midi ja Dios yajkpy

²Meets migu'uktøjk, mbaat'ajtip meets ka' ti xkumayjawidit øy yjadyimyiñ o midi ayo'on. ³Nnija'windipts ku ja ayo'on ja myiñ, jade'ents ja Dios x'ejxint xnija'wint ku tu'ugyi ja nwinmaa'n nyik'ijtyindi, kuts ja Dios amumjoojt njanchja'windit jøts jade'en'ampy ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin njagyajpindit. ⁴Øy ka'pxy yikxon mwinma'adyit, winets nayide'en yikxon mwimbidsø'ømxiyidit ja m'øwyinmaa'n jøts xjagyaptit ja ja'gyukin, kidi mwa'andi jøts ku ti mga'ijtxyidi.

⁵Jøts pøni jats meets winaagin pøn ka'ejtqidip ja wijy'ajtin, ja ja'gyukin, amidowdits ja Dios jøts ja mmo'ojidit, pø ja'axi tuki'iyi tyajkjøxp, ka'ap ja ti t'ama'at'aty jøts ka'ap ja ti tyamigajpxy. ⁶Ja'ats idø'on tsojkip jøts tu'uk amumjoojt n'amido'owint, ka' nwinmaa'yint majtsk aaw majtsk joojt. ⁷Pøni pøn jade'en winmaapy, ka'ap ja Dios ja ti y'ukmø'øniyit, ⁸ja'agøjxp ku ixyam ti t'uktsøky jøts jabom ja wyinmaa'n tyiktigatskojmi, ka' tu'ugyi ja wyinmaa'n tyik'ityi.

⁹Jøts pøni pønts ayoop winmaapy, pøn tpaduujnidip ja Dios yja', jotkujk idø'on t'ejxnidit, tyaxonda'aktip idø'on

ku Dios nøjkk wyaadso'oniyyidi jøts ja yiknitso'ok'atidit. ¹⁰Jøts nayide'en pøni jam pøn kumeen'ajtp jøts pøni pyaduu-jnidip ja Dios yja', jotkujk idø'on ja ñay-jawiyidit øy myeeñ ja yjagyiktamøj'e-jxti. Jabi yiknitso'ogidipts ja Dios ja' ku wyinaty twingunøjkxiñidi. ¹¹Tigøøpy ja kumeen' jaa'y ja myeeñ ku ayo'on myiñ. Nayide'en ñamyayi yjaty sam ja ujts pijy u'ngin yjaty ku ja xøøw cha'ayiyi jøts ja tyøtskøjxni ja pyijy.

Ku ja ka'øbyi x'amutsk'ejxwa'añindi

¹²Janch jotkujk meets ku tuda'aky mjaa'y'atti øy ja ayo'on xjapaatti; ku jade'en mmajada'akti, winets ja mmø'øyyidi ja Dios ja jujky'ajtin midi xemikøjxp, midi ja Dios mdamidsojkiyidip, jade'en'ampy ku ja Dios xtsojkti. ¹³Ku pøn ñayjawiyi ka'øbyi ttunwa'añ, kyø'øm winmaa'n ja yiktump, ka'ap ja Dios yø'øbi winmaa'n tyaky; ka'axi ja Dios twinmaa'n'aty jøts ja axøøkpi yiktu'unt, jøts nipøn ja jade'en tkawinmaa'nmyø'øy jøts ja jade'en ttu'unt. ¹⁴Ku pøn jade'en ttunwa'añ ja ka'øbyi, kyø'øm winmaa'n, kyø'øm tsojkin ja jade'en pyadundip. ¹⁵Yø'øbi ka'øwyinmaa'n, pøky yø'; jøts ku ja pøky yikmøøt'aty, ja o'jkin tigø'øyin ja yajkpy.

¹⁶Migu'uktøjk, kidi mnawyin'iiñidi; ¹⁷tuki'iyi ja øybi tsujpi midi nmøøt'ajtyindip, Dios yø tyajkp, tøxi ja tpikta'aky ja jaj ja tøø'lx jam tsajpwemp. Tu'ugyi ja', ka'ap ja tyigach. ¹⁸Tø ja Dios xmø'øyim ja øy'ajtin midi xemikøjxp ku njanchja'wa'am ja kyajpxy ja y'ayuyk, ja tiiby i ja janchpi, ja'agøjxp ja jade'en ttuñ jøts adøm nyiktso'ondak'okwa'anint pøn ja pyabøjkpi'ajttip, sam ja ttamidsøkyin.

Sa yikpaduñ ja Dios yjanchja'win

¹⁹Paty, migu'uktøjk, njaaknigajpxy jøts tuda'aky mjaa'y'attit. Yikxon

xmadow'ettit ja mmigu'uk sa wya'añ, kidi mnay'øjyidi, jøts kidi mmigu'uk xmi'ambøkti. ²⁰Nisudso'ampy idø'øn ja Dios xkadajotkujk'ajtyindi ku ja nmigu'uk nmijot'ambijkyindi. ²¹Paty mastu'utti tuki'iyi midi ka'øy, ja ka'øwvinmaa'n jøts ja ka'ødyunk. Møj pikta'akti yikxon ja Dios kyajpxy midi tø myiktukmadøwdi; pø yø'øxi tyanitso'ok'attip ja n'anmija'windi.

²²Padundi dø'øn pøni sa jaty ja Dios kyajpxy wya'añ, kidi ja'ayi nugo xmadøwdi. Nawyin'øø'nindip nugo ku ka' nbadu'unint. ²³Pøni pøn jade'en adøtsp, jade'en ja ñamyayi n'ukpik-taajkint ejxim ja jaa'y pøn tku'ejxip ja wyeen ja y'aaw jap ejxjotpy ²⁴jøts ku ka' wya'adsi. Ku ñijkxy, ka' tja'myech jøts wyimbujt. ²⁵Jotkujk idø'øn ja ñay-jawiyidit pøn ja Dios kyutujk tpadu-ujnidip midi xyik'awa'atspidsø'ømimp, ka'ap ja ja'ayi nugo tpatmadøy.

²⁶Pøni mwandip jøts ja Dios yja' xpaduujnidit, jøts nay jatyi ja mdoojts nugo xyik'awidetti yam nadyijyi ja Dios yja' xpaduujnidi, jade'ents nugo mnawyin'iiñidi jøts ka' x'ukpadunidi jade'en. ²⁷Ja' ja Dios Teety kyupijky ku nbudøjka'ant ja ku'øky'u'nk jøts ja ku'økyø'øxy pøn ayoodip, jøts nayide'en ka' nugo nbøkyu'unint ya naaxwiiñ.

Ka'ap pøn ñay'øy'ejxidit kyanay'øy'ejxidit wan tjaþøni

2 Meets migu'uktøjkti, pøn jaty tjanchnja'widip ja nwindson'ajtim Jesucristo ku ja wa'adsi ku ja myøji, kidi meets pøn x'øy'ejxti xka'øy'ejxti wan tjaþøni. ²N'ukpiktaajkimp tu'uk ja madya'aky, pøni tøjkidip ja jaa'y jap ma meets mnamyukyidi, tu'uk kumeen jaa'y janch xyøxy janch wyeti janch ñaamyi, jøts jadu'uk ayoobi jaa'y nipach ixpach, ³jøts ku ja'ayi øy tsuj xkajpxoo'kxti, ja' pøn janch kumeen

pøn janch xyøxy, jøts ja øybi tsinaabyajt xmo'odi, jøts ja ayoobi xkamøjpikta'akti jade'en xnøjmidi jøts wan ttani uk najxkijxy chøønit, ⁴pø yide'en'ampxyi yik'ixy yiknijawi ku tu'uk x'øyjawi jøts jadu'uk xka'øyjawi. Ka'ap jade'en y'øyi, mbøkyundip jade'en.

⁵Ukmaðwdi, migu'uktøjk, jøts ja'gyukidi ya'at: Ja ayoobi jaa'y pøn ejt-tip ya naaxwiiñ, ja' idø'øn ja Dios Teety tø wyi'ijxyidi jøts ja tjanch-jawidit ja Dios yja' jøts yikmo'odit ja y'øy'ajtim midi ja Dios ja yjaa'y tyanitanaapy, pø tøxi ja ttamidsøky jøts ja tmo'ot pøn tsojkiyip. ⁶Jøts meets, jade'en meets ja ayoobi jaa'y nugo xtsø'ødyundi ku xkamøj'ejxti. Nayide'en meets ja kumeen jaa'y mjatu'umiyidi ku myikni'øø'nidi jam kudunk wyindump. ⁷Yø' nayide'en tka'ødyejtip tka'øñi-madyaktip ja nwindson'ajtim Jesus pøn adøm xyiknitso'ok'ajtindip.

⁸M'øy'adøtsp meets wyinaty pøni mbadundip ja Dios Teety y'ana'amin midi yide'en wamp: "Tsok ja mmigu'uktøjk, windsø'øgi ja mmigu'uktøjk, jade'en xtsokt jøts jade'en xwindsø'øgit sa kø'øm mnachøkyi jøts sa kø'øm mnawyindsø'øgyi." ⁹Pøni jamts meets ja mmigu'uktøjk x'øy'ejxti xka'øy'ejxti wan tjaþøni, mbøkyundiþts idø'øn jade'en, ka'ap ja Dios y'ana'amin jade'en xpaduujnidi. ¹⁰Øy ja Dios kyutujk ka'pxy njabadunwa'añindi jøts jam tu'uk y'ana'amin kyayikpaduñ, pøkyu'unindiþts adøm idø'øn ku ka' ka'pxy yikpaduñ. ¹¹Nay ja' midi tyikutujk, jøts yide'en ñiiemy: "Kidi mmigu'uk ñiyaa'y ñidø'øxy xpøjkxi", nay ya'at tyikutujkmaa jøts: "Kidi myikjaa'y'øøky." Øy pøn ja myigu'uk ñidø'øxy ja tjaþøjki jøts ja ne'egi yikjaa'y'øøky, pøkyumþts ja jade'en ku ja Dios yja' ka'pxy tø tkabaduujni. ¹²Øy yikxon ngajpxint ndu'unint sam ja Dios ttsøky, jabi nay ja'abi kutujkxi

xiiidu'unimp midi ja nitso'ok'ajtin nayide'en tyajkp. ¹³Pøni pønts ja myigu'uk tø tka'ayo'ixy, nayide'ents ja Dios ja nøjkk ka'ayo'ijxyim tyiidyuñiyi; pønts ja myigu'uk t'ayo'ejxp, pyaatpts ja' ja øy'ajtin ku ja tiidyu'unin ñaxt.

Ja janchja'win jøts ja ødyu'unin

¹⁴Migu'uktøjkti, ¿ti ja ñiwyā'ant ku ja'ayi nwa'añim ku ja Dios njanchja'wa'am jøts nika'ap ja øybi n'ukpadu'una'am? Ka'ap jade'en ja nitso'ok'ajtin nbaajtint. ¹⁵Ku n'ukpiktaajkint ku tu'uk nmigu'uk ti kya'ijtxyi ejxim ja kyaaky ja wyet, ¹⁶jøts nnimaa'yint: "Mbaatp ja mwet ja mnaamy ja mji'kxy", jøts ka' ti nmø'øyint pøni ti yjatsøjkpy. ¿Ti ja ñiwyā'ant jade'en? ¹⁷Ku ja Dios njanchja'wa'am jøts nika'ap ja nmigu'uk n'ukpudøjkiña'am, ka'ap ja janchja'win jade'en tyuñ.

¹⁸Jamts pøn jawamp: "Mets ja Dios mjanchja'wip, jøts ka'ap ja mmigu'uk xpudøki; jøts øts, øy øts ja Dios ngajanchjawi, nbudøjkp øts ja nmigu'uk." Jade'en'ampyts idø'on ja janchja'win yik'ixy yiknijawi ku nbudøjka'am ja nmigu'uk, kuts ja nmigu'uk ngabudøjka'ant nisudso'ampyts ja Dios jade'en ngajanchja'wa'andi. ¹⁹Mjanchja'widip meets ku jaa tu'uk ja Dios, øyi jade'en; nayide'enxi ja miku' tjanchjawi ku jaa ja Dios, kyudsø'jkpts ja'. ²⁰Kidi nugo mgujuun'aty, ¿ka' xnijawi ku ja njanchja'win jade'en wyingaxi'iky ku ja nmigu'uk nbudøjka'ant? ²¹Jade'en'ampy ja n'apteety'amøj Abraham ja Dios kyupøjki ku ja tpaduñ sam ja Dios ttsøkyin jøts ja y'u'nk Isaac ttamioxt. ²²Ja'gyukidi meets jade'en jøts ku ja Abraham jade'en tnanky'ijxyi ja yjanchja'win ku jade'en tpaduñ, jøts jade'en ttuk'abaaty ka'pxy ja yjanchja'win. ²³Y'abaajt idø'on

jade'en ja Dios kyajpxy ku wya'añ: "Ojts ja Abraham tjanchjawi ja Dios, ja'ats ja Dios y'øyja'wiyii'ñ jøts ja ojts tkupiky." Paty ja Dios myigu'ukjawi ja Abraham.

²⁴M'ejxtip mnija'widip ixja sa ja Dios tkupiky ja jaa'y ku ja tpaduñ, jøts ni kidi ja'ayip tu'ugyi sam ja yjanchjawi. ²⁵Nayide'en ja ka'odyø'øxy Rahab ja Dios kyupøjkøø jade'engøjxp ku ja t'odyuñ ja Dios kyugajpxy; ku tjøn-møøy ttøjkmøøy jøts abiky tyuu' tta-jøpkajxyii'ñ ku ja myidsep wyinaty pyayø'øyi. ²⁶Ka'ap jade'en tyuñ ku ja Dios njanchja'wint ku ngabadu'unint sam ja ttsøkyin. Jade'en ja tpaaty sam ja jaa'y'øøgyin, ka'ap ja ñine'kx tyuñ ku y'anmija'win kya'uk'ejtni.

Sam nugo yø toojts yiktakajpxy

3 Meets migu'uktøjk, ka' pyaat'aty jøts mee niduki'iyi myik'ixpøkt. Pøn t'ejxtip pøn tnija'widip, ja' ka'pxy tpadundip. Nay jade'ents ja møk yiktabayø'odyit ku ja ka'pxy tkabadu'undit. ²Tum jade'en ja tundigø'øyin yikjagyepy; winaagin ja' pøn katundigøødyip kakajpxigøødyip, ja' idø'on janch'øy jaa'y ku ja tpaduñ ku ja ñay'ejx'ityiyi. ³Jade'en'ampyts ja kawaay kyajpxy kyupiky ku ja axots tmøøt'aty y'aawjøtpy midi yikwa'k'øyip, øy midi'ampy nduknøjkkint. ⁴Ku n'ukwinma'ayint nayide'en sam tu'uk ja barki yø'øy; øy janch jamøj ja' jøts ja poj ja wyetsmiñi wyetsxøpyi, mutskts ja pujxu'nk midi ja jaa'y yikyø'øpy, jøts ja tyikyø'øy pøni ma ja ttsøky. ⁵Nayide'en yø toojts; win'ii'nxyip ja' midi xyikajpxigø'øyim. Jade'en yø' kidim ja jøøn tyøøbyikyin jøts ja tyøømyøji, jøts ja et tyøøyi. ⁶Jade'en yø toojts ejxim ja jøøn tyøøyin. Yø' amuum xyikma'jtimp ku xyikajpxigø'øyint xyiktundigø'øyint. Miku' yø jade'en

xuktu'unimp. ⁷ Yikyujpy ja jaa'y o midi jiyujk, wan tjooni wan tsa'a'n̄i jøts ja' midi tsinaadyip mejyjtōp. ⁸ Ka' pøn mibaat jade'en ja toojts tnmada'aky, tundigøøpy yø nugo. ⁹ Nayi toojts xyikajpximp ku ja Dios nja'myejchim n'ajot'ajtyim, nayø'øts ja nmigu'uktøjk xukmigajpxigø'yimp, Diosts jade'en ñamyayi nmigajpxigø'yimp ja y'agojnajxy midi kø'øm tō tpikta'aky. ¹⁰ Nayi aawjōtpy pyidsimy ja øgyajpxy tsujkajpxy, jøts nay jaayi pyidsimy ja axøøkajpxy. Migu'uktøjk, ka'ats idø'øn jade'en yjapaat'atyi. ¹¹ Ku n'uk'ejxint ma ja wa'ats nøø pyidsimy, tu'ugyixi ja wya'atsnøø'aty, ka'ap jam ja tya'mtspi, ka'ap jam ja pya'akpi. ¹² Migu'uktøjk, ¿muk'a'ejxip meets tyøømit jam iigi kipkyøjxp ja wenk tsa'am? Ka'axi mibaat nayide'en ja nøø pyidsimy jam nøømu'tjōtp ja tya'mtspi ja pya'akpi.

Ja ja'gyukin midi ja Dios yajkpy

¹³ Pøni jap pøn tnmadøy tñijawi, wan tnanky'ijxyi sa ja y'øy'ajtin ja y'øy-jaa'y'ajtin, wan jade'en ja ja'gyukin tyiktuñ jøts ka' ñamyikaxit. ¹⁴ Pøni ja meets ti mnadyami'ama'at'atyidi ku nugo kø'øm jade'en xwinmaa'n̄'atti, ka' ja ja'gyukin jade'en xnanky'ijxyidi, taay yø jade'en pyidsimy. ¹⁵ Ka'ap ja Dios jade'en xuknija'wim jøts jade'en n'adøøjtsint, ja' jade'en adøøtstip pøn ka'øyjaa'dyi ku ja miku' jade'en tyuktuñidi. ¹⁶ Ma y'ity ja windi'ñ'ajtin jøts ja nadyami'ama'at'ati, nay jam y'ity ja tsep jøts o ti axøøk'ajtin. ¹⁷ Pøn ja ja'gyukin ja Dios møøjyip, ja'ats øyjaa'y'ajttip, wa'ats chinaa'yin ja tyiknaxti; ka'ap cheptundi chepkajpxti, myøøt'ajttip ja tuda'aky'ajtin jøts ja ja'-gyukin. Tsaach'ejxtip jøts ja øy'ajtin ttundi; ja myøkwinnmaa'n̄ pyadundip, ka' twindaay'atti ja wyinnmaa'n̄. ¹⁸ Pøn tjä'-gyukip tkajpxkukip, ja'ats ja øy'ajtin ttukpatp ja myigu'uk.

Ka' nminamyaa'yint ja ka'øy'ajtin midi ya naxwiñ

4 ¿Ma chøøñ ja tsep ja aka midi mdundip? Kø'ømyi xyiktso'on-da'akti ku ti mnadyami'ama'at'atyidi. ² M'animp m'adsøjkpy pøni ti mmigu'uk myøøt'ajtpy, kuts ja xkapaatti winets ja tsep xyiktøkidi, jøts jade'ents ja mmigu'uk xyik'ookti. Ka'ap agujk jotkujk m'etti ja'agøjxp ku ja Dios xka'amidowdi xkabøktsowdi midi mdsojktip. ³ Pøni m'amidoodip mbøktsoodip jøts ka' myikmo'odi, jade'engøjxp ku øy ka'øy x'amidowdi jøts xyiktunwa'andi nugo ma ka' pyaat'atyi. ⁴ ¿Meets mga'øwyinmaadyip! ¿Ti kidi meets xnijawi ku øy møøt nnayja'win ja' midi ja Dios kyatsøjkpy, jade'en'ampyts idø'øn adøm ja Dios nmidsepøjkna'am jøts nga'ukja'mya-jtsna'am? ⁵ Yide'en jap nøkyijxpy wya'añ: "Øy xtsojk'anajxyim ja Espiritu Santo midi ja Dios xukmi'ejtimp jøts ka' t'øyjawi ku wenkpi nbadu'unint." ⁶ Dios ne'egi xmay'ajtimp xpudøjkimp sam ja kyajpxy ja y'ayuujk yide'en wya'an: "Myi'ambijkpy ja Dios pøn namyøjpiktaajkiyip; pønts tuda'aky'ajtp øy'ajtp, pudøjkkiyipts ja Dios ja'." ⁷ Amumjoojt mnadyamiyoxidit ja Dios. Møk windanidi ja miku' jøts mniwa'adsiyidit. ⁸ Wingunøjkkidi ja Dios jøts ja ne'egi mnimeniyidit. Yikwa'atsti ja mbøky, meets, ku nugo ja Dios majtsk'aaw majtskjoojt xtsokti, ku xpadundi nayide'en ja ka'øybi. ⁹ Jotmay'ookti, taya'axti ja mbøky. Kidi jotkujk mnayjawiidi ku tø mbøkyundi. Yikmendi ja mwinmaa'n̄ jøts xjagyaptit ja jotmay. ¹⁰ Nabyikta'agidi yik'ayowim nwindson'ajtim wyingujkp, jade'ents ja ñitso'ok'ajtin ja møj mmo'ojidit.

Ka' nugo nbayø'øyint ja nmøøtjanchja'wibi

¹¹ Meets migu'uktøjk, kidim mnabayagajpxyidi nidu'uk ja nidu'uk. Pønts jade'en pagajpxp, pønts ja myigu'uk jade'en tøkyl'ejxp, ja Dios ja kyutujk ja jade'en wyindsojip ma wya'añ jøts ku ja nmigu'uk ndsojkint, tiidyumbits ja ne'egi nugo ñabyikta'agyi jøts ni tkabaduñ kø'øm ja kutujk. ¹² Tu'ugyi ja' pøn ja kutujk tmøøt'ajtp, nay ja'ats xpayø'øyimp, ja'ats nayide'en xyiknitso'ok'ajtimp, nay ja' xyikwindigø'øyimp. ¿Mbøn mets ku xpøkpyayø'øwya'añ ja mmigu'uk?

Ka' yiknijawi pøni ti memp jabom wixøjpk

¹³ Ukmadowdi meets sa x'ukwin-maydi: “Jabom wixøjpk njaa'mint abikyajp jøts jam tukjumøjt n'ejtint. Najxint ndøjka'ant, jamts ja meen jade'en nbaajtint”, ¹⁴ nipøn tkanijawi pøni ti memp kidakp jabom wixøjpk. Jade'en adøm n'ijtyindi ejxim ja yoots n'ejxint, jøts nay jaayi n'ejxint, tø tyigøøgyojmi. ¹⁵ Yide'en ne'egi mwa'andit: “Pøni xpudøjkimp ja Dios, winets jade'en ndu'unint pøni ti jaty ndunwa'añimp.” ¹⁶ Meets ja mgø'øm winmaa'n mee myiktunwampy jøts ja namyikaxi; ka'øyts idø'on yø jade'en pyidsimy. ¹⁷ Pøn wa'ats tjanija'wip jøts ja ka'pxy tkabaduñ, pøkyundipts ja jade'en ne'egi.

Sa ja kumeen jaa'y yikajpxwejti

5 Madowdi meets kumeen jaa'y! Mdaya'axtip ja mwinmaa'n ku ja ayo'on xpaattit x'ejxtit. ² Tuki'iyi ja mujky'ajtin jadi'iini pyutskøjxnit jøts ja m'øybi wet ja m'øybi naamy ja kipkyaa'tspi jadi'iini tyikwindigø'øty. ³ Towigyøjxp ja oori ja plati midim mmoøt'ajttip, jade'ents idø'on

m'ukyik'ejxtit m'ukyiknijawidit ku møøt mwindigø'ødyit ja mbikta'aky. Tøxi ja mgumeen'ajtin øy xpaatti, wingompxi ku ja tiidyu'unin mye'ent. ⁴ Ja kamdumbi pøn tø xkamijuudyi, ja' myiktabayø'ødyip. Wa'ats ja nwindson'ajtim ja t'ixy tñijawi ku ja mdumbi jade'en xkamijuudyi. ⁵ O meets ya naxwiiñ jotkujk xyiknaxti, o ti kø'øm tø mnadyamay'atyidi, wingompts ja xøow ku ja tiidyu'unin mye'ent. ⁶ Tø ja xmidundigøydi pøn ti tkatump pøn ti tkanija'wip, jade'en idø'on ku nugo tø xpayø'ødyi jøts xyik'oookti ku ka'ap ja møk'ajtin tjagyapti.

Ja tuda'aky'ajtin jøts ja dios'ajot'ajtin

⁷ Meets migu'uktøjk awejxti tuda'aky, kunim ø nwindson'ajtim mye'ent, nayide'en sam ja kamdumbi tuda'aky t'awixy ja tuu jøts ja pyikta'aky tøkmukt. ⁸ Nayide'ents meets x'awejxti tuda'aky, kidi nugo mjotigøydi, wingomp jøts mye'ent ja nwindson'ajtim Jesucristo. ⁹ Meets migu'uktøjkti, kidi nugo mnagyajpxyidi mnay'øjyidi jøts ka' myikpayø'ødyit; wingompxi ja Dios pøn ja naxwii'ñit jaa'y tiidyunidip. ¹⁰ Migu'uktøjkti, windanidi ja m'ayo'on nayide'en sam ja Dios Teety kyugajpxy twindanaay ja yja'. ¹¹ Jotkujk ja'adi pøn tø tyiknaxti amumjoojt ja y'ayo'on. Pø tøxi xnijawidi sam ja Dios kyugajpxy Job ja ayo'on t'ijxy, jade'ents ja øy'ajtin ja Dios myøøjyi; x'ayo'ejximpts xpudøjkimpts ja Dios jade'en.

¹² Meets migu'uktøjk, yø' mdu'undip ku ti xkajpxtit ku ti xu'undit, tiy'ajtin mgajpxtip. Kidi nugo xuk'ejxti ja Dios ku nwa'anint “Tiy ja!”, tiy'ajtints ja'; kuts nwa'anint “Ka'ap ja tyiy'ajtin”, tyimwya'animpts jade'en ku ka'ap tyiy'ajtin, ka'ats ja Dios jade'en xpayø'øyint.

¹³Pøni jam pøn y'ayøy wyinmay, wan ja Dios t'ajot'aty. Pøni pønts agujk jotkujk tyiknajxp, wants ja t'owdi ja kunuu'kxy ayuujk. ¹⁴Pøni pøn pøjkip, wants ja twaadsøy ja møjaa'dyøjk pøn tundip tsaptøjkjotp, jøts ja kyugajpxidit jøts aceite tpikta'aktit nwindson'ajtim køjxp. ¹⁵Ku amumdu'uk t'ajot'attit ja nwindson'ajtim, tso'okpts ja pamaa'y. Pøni tøy tyundigøy, yikpojkipimaa'kxpts ja'. ¹⁶Paty nayide'en mnadyamimayat-sidit ja mbojkpi nidu'uk ja nidu'uk, jøts ajot'atti ja Dios pøni pøn pøjkip jøts cho'okt. Pøn øyjaa'y'ajtp jøts amumjoojt ja Dios t'amido'ot tpøktso'ot, jade'ents

ja Dios myøk'ajtin myajada'akt. ¹⁷Ja Dios kyugajpxy pøn txøow'ajt Elias nayide'en ja y'ijty sam adømin; ku ja Dios ja t'amidøøy jøts kyatu'ut, winets ja tuu kya'ukmenaa tigøøk jumøjt jagujkp. ¹⁸Jøts ku jadigojk t'ajot'ajty ja Dios jøts tyu'ut, xjats myiñ ja tuu jadigojk xjats ja pikta'aky y'øyyii'ñ.

¹⁹Migu'uktøjkti, pøni jaa pøn tka'uk-paduni sam jawyeen tøy t'ukpaduñ, jats ja' pøn ja nayide'en tukpaduniyip, ²⁰mnijawidipts nayide'en ku tøy tyiknit-so'ok'aty ja mmigu'uk y'anmija'win jøts yikmaa'kxtit ja pyøky.

JA MYIDU'UKPI NØKY MIDI JA PEDRO YJAAY

Ku ja Pedro tnijayi ja janchja'wibitøjk pøn tø ñawya'kxniyidi

1 Øts idø'øn Pedro nxøw'ajtpy, øts ja Jesucristo ngudanaapy. Ja' ø tø xkexy xjats øts ya'at nøky yam nja'ay, jøts meets ndanijayi wine'enin jam muum abikyajpkøjxp mdsinaañidi, ku jam tø mgakwa'kxnidi mgajpkøjxp jøts jam tø mnøjkxti jam Ponto, jam Galacia, jam Capadocia, jam Asia jøts Bitinia. ²Tøyip meets ja Dios Teety mwi'ejxniyi jøts ku meets ja m'u'nk'atiyit sayim ja tniwinma'ayiyii'ñ. Yø Espíritu Santo meets ja mdabudøjkiyip, jade'en'ampyts meets ja Jesucristo yja' xpaduujniyi ja'agøjxp ku ja tø myikwaajtsiyidi ja mbøky, pø adømxì nbøky ja xkubajta'am ku ja chuuñ tyajxy. Dios mjanchkunuukxidip jøts øy tsuj xyiknaxtit.

Ja tsinaa'yin midi awejxingøjxp nyiknajxyimp

³Tkajxajkyim ja Dios Teety pøn ja nwindson'ajtim Jesucristo tyeety'ajtpy, ku ja xjanchpa'ayø'øyindi jøts ja jadigojk xukpaajtyin ja jujky'ajtin xemikøjxp. Xjats ja jade'en tø xja'bikyindi jøts ja xukjøp'ijxyindi amumjoojt ja'abi jujky'ajtin, kumi tø ja Jesucristo ttunjøpi ku ja yø'jky ku ja jadigojk pyidsimy jujky'ajtpi xemikøjxp. ⁴Paty tu'ugyi njøp'ejxin jøts ku ja Dios ja myaay xmø'øyim, pø tøxi ja t'a'ejxi jap tsajpjøtpy pøni ti ja xmøwya'animp midi tum øy, midi nisa kajajtp. ⁵Jøts kumi m'ajot'ajtpy meets Dios amumjoojt, jade'ents meets ja myøk'ajtin ja mdabudøkiyi kunim meets ja jujky'ajtin xtyimbyaatt midi

xemikøjxp, jøts jaanim ja tnanky'ejxit wiingyubety ti jaty ja jap tø t'a'ejxi.

⁶Paty meets idø'øn ejtni xoni m'lett øy idø'øn icyam xjanchjagu'ayo'ombaadidi yø'øbi winmaa'ñ. ⁷Nayide'enxi dø'øn ndamija'gyukin ja m'ajot'ajtindi sam ja oori: kuwanimxi net ja jaween y'atswidø'ty winets ja yik'ijxñim pøni janchtyimy'øbyujx idø'øn ja'. Nayide'ents ku ja janchja'win møk nmøøt'ajtin ku ja tmimajadakixy ja ayon pøni sa ndyimyjagujajta'am ja øwyinmaa'ñ, ja'ats idø'øn jawaani tyimy'øy pø ka'axi ja jade'en wyindigøøy sam oori. Jade'en meets ja mjanchja'win yikmøk'ixy ku xmidanaagøxtit ja ayon, ja'ats mee myiktagupøkp, nay ja'ats mee myiktawindsø'ogip myiktamøja'wip jam nwindson'ajtim wyingujk ku ja jadigojk ñankñigaxø'øgiyt.

⁸Mwampy mdsøjkpy meets ja nwindson'ajtim Jesucristo, m'ajot'ajtpxi meets ja' øy meets ja xjaga'ijxñim, patyts meets xmøøt'aty ja kunuu'kxin, ⁹jøts ku xnijawidi ku ñitso'ok'atti ja m'anmija'windi xemikøjxp; jats idø'øn m'ajot'ajtin tyundi, jade'en idø'øn ja wyingaxi'iky.

¹⁰Tøyip Dios Teety kyugajpxy tpamaydi tpadajti yø'øbi nitsoojkin ayuujk, jøts tnigajpxti jøts ku meets Dios y'øy'ajtingøjxp mmo'owa'añiyim yø yjade'embi. ¹¹Ja Espíritu Santo midi ja Cristo tkajxp, ja' ja kugajpxy ttukmadoooidøø sa jaty ja Cristo yiknitsokpi wyinaty yjatwa'añ ku ja y'ayo'ombaatt, jøts sa nayide'en yikwindsø'ogit yikwinjawit. Ja'ats ja nugo pyamaadyip pyadajtip ja tyimy'ukpøn idø'øn ja' jøts juunim idø'øn ja yjatyimy'ukme'ent ku ja Espíritu Santo ja jade'en tyukmadøyidi. ¹²Ku ja Espíritu Santo ja jade'en tyukmadøyidi jøts ku ja ka' tpaattit t'ejxtit midi wyinaty ttunwajnip,

adømnimts inet ja icyam nbaajtyim n'ijxyim jøts ja myiktukmadowdi ja nitsoojkin ayuujk nayide'en sa jaty ja Espiritu Santo ja tø tyuknijawiyidi pøn jaty kajpxwa'kxtip jøts ku døøn ja jade'en tø yjaty. Ankilis paat ja tjantyimy'ejxwa'andi tjantyimnijawiywa'andi sudso'ampy adøm nnitso'ok'ajtyindi.

Xwaadso'ojimp ja Dios jøts ja ndsinaa'yin wa'ats tsuj nyiknaxjint

¹³ Paty øy jawyeen xwinma'adyit ku ti xunwa'andit, kidi møj kamøj o ti xjawidi, jade'ents mdsinaa'yin øy xyikyø'ødyit. Amumjoojt meets ja Dios y'ø'y'ajtin ja kyunuu'kxin xjöp'ejxidit midi ja yakwampy ku nwindson'ajtim Jesucristo mye'ent jadigojk. ¹⁴ Madowdi, jade'en mmado'odit sam jaa'y y'u'nk myimadøyin. Kidi jade'en m'uktinsinaañidi sa y'ijty mga'øchøonidi ku Dios wyinaty ka'anım xpabøjkidi ja yja'. ¹⁵ Øy tsuj mjaa'y'attit jøts jade'en x'aduunaxtit ja Dios Teety wya'ats'ajtin y'ø'y'ajtin, pøn idøøn tø mwi'ijxyidi; ¹⁶ pø yide'enxi jap nøkyijxpy wya'añ: "Øy tsuj mjaa'y'attit sam øtsin, kumi ka' ø nbøkmyøødi."

¹⁷ Pøni mdeetyja'wip meets ja Dios Teety, windsø'øgip meets idøøn ja ejtp, pø ja'axi ka'pxy tiidyu'ump sa pønjabøn ja chinaa'yin tyikyø'øy, ka' pøn ja tiidyu'unin tkapaatt. ¹⁸ Jabi ja Dios Teetxyi meets tø mduknitso'ok'atyidi ja ka'øchinaa'yin midi adøm ja n'apteety'amøj tø tparamendi ttabatti; mnija'widipts wa'ats jøts kidi oorip platip ja yiktaguyajkip, windigøy'ejt-pxi yø'. ¹⁹ Ja' ja yiktaguyakiyi'ñ ku ja nwindson'ajtim jade'en wyidsuun wyidajxy, øy ja niti pøky tjagamøødi sam ja borreeg'u'nk y'ijty yiktamiyøxy ja Dios Teety. ²⁰ Windi'ixyip ja tanibiktaagi y'ejtni, namga'anım ja naxwi'ñit cho'ondaq'aky, xjats ja yannim

tø myiñ ku kyøjxwa'añ ja naxwii'ñit jøts ja xa'ødyøkidit ma ja Dios Teety. ²¹ Ja nwindson'ajtimgøjxp meets ja Dios Teety xpabiky midi tø tyikjujkyiky jadigojk xemikøjxp; jade'en'ampy ja tø tmø'øy ja myøk'ajtin, ja kyutujk, jøts ja njanchja'win amumjoojt, jøts tu'ugyi njöp'ejx'ejtin ja Dios.

²² Jade'ents ja m'anmija'win wa'ats y'etti ku ja Dios tyiy'ajtin xmimadojidi midi ja Espiritu Santo xuknija'windip. Jade'en'ampyts mnabya'ayowidit, tsokti, wa'andi ja mmigu'uk sa Dios ttsøkyin. ²³ Jade'en idøøn tpaaty, tø meets jadigojk mga'axigach, ka' meets ja ñamyayi x'ukteety'ajtni ja jaa'y midi oo'ktip tigøødyip, ja Dios meets ja kyajpxy tø myikjujky'atigachidi midi nijuuni sa kajajtp. ²⁴ Kumi nømp ja: Jade'en idøøn naxwii'ñit jaa'dyi sam o ti ujtšin,

jøts ja tyunk jade'en sam ujtspiyy midi ja tyiknigaxø'kp.

Paty tuki'iyi wyindigøy, ti ti uktamp ku ujtš tyi'ich, pø nayide'enxi ja pyjy wyindigøy;

²⁵ jøts kuts ja Dios ja kyajpxy, ejtp ja xemikøjxp, ka'ap ja kyudigøy.

Yø øgyajpxy yø ømyadya'aky mee myiktukmadoop.

2 Paty x'ixmatstit tuki'iyi ja mga'ødyu'unindi, ja mga'øwyin-ma'andyi, wine'en mwin'øø'ndi, wine'en o ti mnadyawindaay'atyidi, wine'en x'ama'at'atti, xka'ødyejti, xka'øbyikta'akti pøngapøn. ² Nayide'en sam tu'uk ja maxu'nk ñamgaxi'iky jøts ja chetsk tsojk mabaadyim tpaatwa'añ, jade'ents meets idøøn xtsoktit ja Dios kyajpxy y'ayuujk, midi øy midi wa'ats, jøts jade'en ja mjanchja'win miyweni'adøøtstit, jøts ja nitso'ok'ajtin xpaattit, ³ pøni tødam idøøn xjanchnijawidi ku ja nwindson'ajtim yja' y'øyi.

Ja Cristo dø'on ja xemikøjxpit jujky'ajtin tyajkp

⁴Mbaattip m'ejxtip ja nwindson'ajtim Jesús, yø' xyikjujky'ajtimp xemikøjxp, jade'en ja myøk'ajtin tjagyepy ejxim tu'uk ja jønts tsaajin. Jats may pøn tkatsojkip pøn tkaja'gyukip, tøts ja Dios Teety yø' twi'ixy jade'en ejxim ja pojtspi ja øybi tsaā twi'ixy midi yiktunwampy. ⁵Nayide'en meets sam ja pojtspi ja øybi tsaā twi'ixy midi yiktumpy ku tsaptøjk tyik'øyi. Jade'ents meets ja Dios Teety myiktunwa'añiyi jøts xpaduujnidit ja yja' ku ja amuum mnadyamiyoxidit jøts ku nayide'en ja mbikta'aky xamiyoxtit, ja' idø'on ja jade'en mdawindsø'ogidip, jøts ja Dios Teety xkupøjkindit ku jade'en ndu'unindit Jesucristo køjxp.

⁶Paty ja Dios kyajpxy wya'añ:

Nbiktakpy øts jam Sion jade'en tu'uk ja ejxpajt ejxim ja tsaā mā pøch cho'onda'aky, tu'ugyits ja yikpa'ext jade'en;

pøn ja tpadump jade'en, ka'ap ja wyinguwopi yjøkkuwopi, pyaatp ja øy'ajtin ja'.

⁷Pøn yø' tmøja'wip tjanchja'wip, møj yø', yø' xyiknitso'ok'ajtimp; pønts tkamøjpiktakp, pøn tkajanchja'wip jatyi, jatpts idø'on ja yide'en sam ja Dios kyajpxy wya'añ:

Ja tsaā midi ja pojtspi kya'a'ejxip tyiktunwa'añ,

ja'ats ne'egi ja Dios tø' t'a'ejxi jøts ja ne'egi yikxon tyiktuñ.

⁸Xjats nayide'en ja Dios kyajpxy wya'añ: Jade'en yø', ejxim tu'uk ja tsaā midi ja jaa'y tyagidaapy.

Jade'en yø' yjatti wyinguwopidi yjøkkuwopidi ku tkabadundi ja øy ayuujk midi ñigajpxy ja nwindson'ajtim yja'; jade'en ja Dios tø' ttanibiktaagi jøts jade'en yjattit.

Pøn ja Dios ja'ajtiyidip

⁹Tum ja' meets pøn ja Dios tø' wyi'ijxyidi, meets mmidumpy ja nwindson'ajtim Jesucristo yja', jade'ents meets wa'ats mjaa'y'atti jøts tu'ugyi ja Dios mja'atyidi pøn ñiwindson'ajtpy ja tsajpjotpit jøts naxwii'ñit, ja'agøjxp jade'en tø' myikwi'ejxti jøts xkajpxwa'kxtit xkajpxyø'ødyit sa ja Dios janch øy janch møj. Nay ja'ats ojts øy tsuj myikujajtaajkidi myikudø'kxaajkidi ku y'ijty m'etti agootstujpy. ¹⁰Ka'ap meets ja Dios y'ijty m'u'nk'atyidi, ixyamts meets ja mja'ajtniyidi. Ka'ap y'ijty pøn mba'ayøyi, mba'ayojidipts ja Dios ixyam.

Yikxon xpadu'undit ja Dios

¹¹Meets migu'uktøjk, tøg'ayø'øbyi adøm n'ijtyindi ya, tsajpjotpy adøm ngugajp'ajtyindi xemikøjxp paty mee møk nminuu'kxa'aky, kidi xyikmajada'akti ja ka'øyjaa'y'ajtin midi tmimada'akwamp winjaa windsojk ja anmija'win. ¹²Jagyapti ja tuda'aky'ajtin ja øyjaa'y'ajtin mā pøn ja Dios tkanijawinim. O meets ja wine'en mjabagajpxyidi jøts mee myiktiy ka'øyjaa'dyi, kuts t'ejxti ku tñijawidi ku tsuj mjaa'y'atti winets ja Dios ja twindsø'ogidi twinjawidi jøts jade'en ja nitso'ok'ajtin tpaattit ku wyinaty ja tiidyu'unin xøøw yja'aty.

¹³Ja nwindson'ajtim Jesús køjxp xkupøktit xmimado'odit ja kudunktøjk jøts ja møj windsøn, ¹⁴jøts ja tyumbi nayide'en midi tpayø'opy ja tundigøøbyidi ja kajpxigøøbyidi, midi'its øyjaa'y'ajttip tuda'akyjaa'y'ajttip, ja'ats y'øyja'wip. ¹⁵Jade'ents ttsøky ja Dios jøts øy tsuj mjaa'y'attit jøts jade'en xyik'amo'ondit pøn nugo agubojidip, pøn tkanija'widip.

¹⁶Tø meets ja øy'ajtin myikmøøñidi, jøts ka' ti nugo ajawi mmimajada'agidit. Ka' mwa'andit jøts øy sagasa m'adøøtsnidit ku ja øy'ajtin tø xpaatti. Ja' tu'ugyi mbadu'undip midi ja Dios ñi'ane'empy. ¹⁷Windsø'øgidi winjawidi niduki'iyi sam pyaat'atyin. Tsokti ja mmigu'uktøjkti pøn nay ja'abi janchja'win pyadundip midi meets, windsø'øgidi winjawidi ja Dios, jøts nayide'en ja windsøndøjk kudunktøjk.

Ja ejxpajt midi ja Cristo tø xmø'øyim ku y'ayo'ombaaty

¹⁸Tumbitøjkti, kajpxkyupøjkkøjxti niti jot'aka ja mwindsøndi, wan tja'awa'anidi tka'awa'anidi, wan ja tja'gyukidi tkaja'gyukidi. ¹⁹Jabi øyxi ja' ku ja Dios tuki'iyi xamijawidit ja m'ayo'on ku myikjemandi myiktedundi niti pøkyøjxp, paty ja amgujk jotkujk xmidanidit. ²⁰Ku meets xku'ayo'ombaattit o ti o ma øy tsuj tø xkayik'øyidi, ¿ti øy'ajtin meets idø'on mdsaaçpaatp? Kuts meets øy tø mjatun jøts kuwañim myik'ayo'ombaadyidi pøn m'ana'amidip, ya'at idø'on ja Dios y'øyja'wip ku meets tuda'agyi xkupiky'aty ja ayo'on. ²¹Paty meets ja Dios tø mwaadsøyidi, jabi tøxi Cristo y'ejxpajt tyiktañ ku y'ayo'ombaaty niti akikøjxp jøts meets ja xpadu'undit jade'en. ²²Niti pøky ja tkatuñ, niwindem xøow ja jaa'y ja tkawindaay'ajty; ²³ku ja y'ijty yikmi'akikajpxy, ka'ap ja nayide'en y'adsøy; ku ja y'ijty tyik'ayo'ombaatti, ka'ap ja tmidsepiky pøn jade'en tuujnidip. Dios Teety ja ne'egi tyanipijkpy ja ka'pxy tiidyunk. ²⁴Kø'øm idø'on ja Cristo adøm ja nbøky tuki'iyi tku'o'jkigyijxy jam kruskøjxp, jøts ka'ap adøm nyikmøj'ajtant ja nbøky jøts jade'en øy tiy ja ndsinaa'yin nyiknajxint. Pyaajt ja tsaachi'ajtin ja, jøts adøm jade'en nnitsoojkindit.

²⁵Jabi jade'enxi y'ijty sam ja borreegi tyigøyin, tøts meets jadigojk xniwimbity ja nwindson'ajtim Jesucristo pøn m'ejx'ejtidip jøts pøn ttunk'ajtp ja m'anmija'windi.

Sa dø'on pyaat'aty chøonidit ja amajtsk jaa'y

3¹⁻²Jade'en meets tø'øxyøjkti, kajpxkyupøkti ja mgø'ømniyaa'dyi jøts xuk'ejxtit xuknijawidit ja tiy'ajtin ku meets ja mjaa'y'ajtin tuda'aky xyiknaxy. Jats idø'on winaagin ja yaa'dyøjkti pøn tkagupøjktipnim ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, ja'ayi meets ja jade'en xukupøktit mjaa'y'ajtingøjxp, niti kajpxy niti madya'aky. ³Jøts ka'ap meets ja mdsuj'ajtin xmiijatt xmi'oøkt midi ja'ayi nikijxy kaxø'kp ku tum ja oori, tum ja wimbatjaaxy wimbatwøoky, jøts tum ja tsowibi wet xjotmay'attit. ⁴Jabi wa' tsuj'ajtinxi meets idø'on ne'egi myiktu'ump midi m'am mjoojtp yik'øyjaa'y'ajtp, ja'abi midi kawindigøøpy. Janch øy ñaxy idø'on ja jam Dios wyingujkp. ⁵Jade'ents idø'on y'ijtyip ñajxmi ja tø'øxyøjkti pøn ja Dios yja' tpadundip ku ja nayide'en tmøøt'ajtti ja tuda'aky chinaa'yin. Yjanchja'widip idø'on ja Dios ja y'ijty jøts ja ñiyaa'y tuki'iyi tkajpxkyupøjkidi nayide'en. ⁶Jade'ents idø'on ja Sara yjaa'y'ajty, tuki'iyi tkajpxkyupøjkijxy ja ñiyaa'y Abraham, jade'en ja tpikta'aky sam tu'uk møj øy windsøn. Pøni øy meets mjaa'y'aty, nayide'ents meets idø'on xu'unt sam ja Sara tø tjøptuni jøts jade'en ja mniyaa'y xkatsø'øgidit.

⁷Nayide'en meets yaa'dyøjkmi, ja'gyukidi ja mnidø'øxyti, windsø'øgidi sam ja pyaat'atyidi. Kidi meets ja xamøj'aty ku ja nayide'en kyamøkidi sa meets, jabi nay ja'abi øchinaa'yinxi dø'on ja Dios tø myø'øyidi midi meets tø xpaaty y'øy'ajtingøjxp. Tundi jade'en,

jøts ka'ap ja Dios mgamo'ojidit midi jaty m'amidoodip mbøktsoodip.

Ku ja øy'ajtin yiku'ayo'ombaadi

⁸Jade'ents idø'n xyiknaxtit ja mdsi-naa'yin: øy tsuj mnachokidit sam tu'uk jaa'yin, nabya'ayowidi nixem niyam jøts xyiknigaxø'øktit jade'en ja mdu-da'aky'ajtin. ⁹Kidi meets ja kya'øybi nayide'en xyikwimbity jøts ja mmigu'uk xuk'ayo'jiwya'andi ja ka'øgyajpxy ja ka'øy'ayuu'k. Ni'amidowip meets idø'n ja ne'egi ja kyunuu'kxin, pø ja'axi adøm tø nyiktaniwaadsøø'yim jøts ja Dios kyunuu'kxin nbaajtindit. ¹⁰Jabi yide'enxi dø'n ja Salmos wya'añ:

Pøni pøn idø'n øy tsuj ja xøøw ja tsi-naa'yin yiknaxwampy,
y'ejx'etp idø'n ja tyoojts ja', jøts ja yi-gaappi y'axøøkpi ja tkakajpxt
jøts ja y'aaw tkadataay'att.

¹¹Paat'ajtp idø'n ja t'ixmatst ja yigaappi jøts ja y'øybi chujpi tpadu'unt ne'egi,
y'ixa'ap idø'n ja øy'ajtin jøts tuki'iyi tpanøjkxt.

¹²Jabi Dios Teetxyi idø'n t'ejx'ejtp pøn øy jaa'y'ajttip
jøts nay ja' tmado'op ja tsapakjpxy,
ka'ats idø'n ja møøt ñamyayi pøn ja y'axøøkpi yigaappi yikmajadaktip.

¹³Pønts meets idø'n ndejint mdamidsepwa'aniyidip ku ja y'øybi chujpi xunwan'ettit? ¹⁴Pøni jats pøn wyinaty mjanchtuku'ayo'ombaadiyidi ku ja y'øybi xjatu'undit, øyjawidi kunuu'kxyjawidi meets idø'n ja ne'egi, jabi møyxi ja Dios y'øy'ajtin tyikwimbejtnit. Patxyi meets idø'n niti nipøn xkatsø'ogidit, ¹⁵nadyamiyoxiyidi ja Cristo pøn adøm nwindson'ajtyimp. Awe'x'et meets idø'n ja', ku pøn tyiknidøøwit tiku xpaduñ ja mjanch-ja'win jade'en, ku x'adsojimbettit, tsuj tudā'aky meets idø'n ja xu'unt. ¹⁶Yikxon meets idø'n m'øy'att

jøts xmøøt'attit jade'en ja m'aaw ja mjoojt jotkujk, jøts ku wyinaty pøn mdamigajpxyidi ja Cristo yjanchja'win, kø'øm ja kyajpxy ja myadya'aky ja ttatsø'ødyu'undit ku meets ja jade'en nugo mnitaayibyetyiyidi. ¹⁷Øyts ja ne'egi ku ja øy'ajtin ngu'ayo'ombaajta'ant pøni jade'endam ja Dios kø'øm ttsøky jøts idø'n jade'en ne'egi ngatu'unint ja axøøkpi ja yigaappi.

¹⁸Jabi nayide'enxi Cristo kø'øm tø y'ayo'ombaati adøm nbøkyøjxp, tuk'ojkyi ja tø ttanaxy ja ayo'on. Øy ja y'ijty yja'øyjaa'yī, ayo'ombaajt ja' adømgøjxp wine'en nga'øyjaa'y'ajtyindi, jøts jade'en ja Dios Teety xukwingunøjkxa'andi. O dø'n ja ñine'kx wyindigøøy, jujky'ajtpst ja ixyam jadigojk.

¹⁹Ja Espiritu Santo myøk'ajtin ja yiknøjkxøø ma dø'n jap namay anmija'win t'awe'xti ja y'ayo'ondi, jøts ttukmadøøy ja nitso'ok'ajtin.

²⁰Ya'atpi jaa'dyi ku yujky'ajttøø ka' idø'n ja tmøjpiktajktøø ja Dios sa ja Noé tjanigajpxy yam ja Dios ja yjanchja'awijxyidi. Ixyam idø'n wyinaty ja Noé tyik'øyi tyik'abaadi ja møy barki ma dø'n niwaani ñitsokti, niduktujk idø'n ja'adi ka'pxy pøn jap barkijøtptyi yikanaanwidejtidi ja møy nøø, jøts jade'en sa kyajajttøø.

²¹Yø'øbi nøøjts ndamiguy'ejxa'amp ja nøø midi tump ku nnøbajtant midi tø xukpaajtyim ja nitso'ok'ajtin. Ka'ap ja nøbajtin ja' wya'añ jøts ja ne'kx ja'ayi wya'ats'ejtindit. Ku dø'n nnøbajtant, ja Dios idø'n n'amido'owimp jøts ja nbøky xyikwaajtsa'ant. Jade'en'ampyts idø'n ja nøbajtin tyuñ jøts ja nwindson'ajtim xukniwaajtsim ja ka'øybi pø ja'axi ja kyujky'ajttøø'ñ jadigojk xemikøjxp. ²²Jøts ja ojts chajpety, ojts tpu'ixaagi ja Dios Teety y'aga'ngyøø'øm, ja' tniwindsøn'ajtp ja

ankilistøjk jøts wine'en y'etti niduki'iyi ja yikutujkpitøjkti, tum ja' amuum paajtip.

Jade'en nbadu'undit sam ja Dios ja ndunkjøøjp tō xmø'øyindi

4 Tøxi ja Cristo y'ayøy, nayide'en meets idø'on xkupiky'att ja ayo'on. Ku jade'en xu'undit tō wyinaty ja pøky xkayikmøj'atti, ²jøts jade'en mjaaktsøønidit ya naxwiiñ sam ja Dios kø'øm ttsøky'aty, jøts ka'ap ja mgø'øm ja' xu'undit, ja kya'øybi. ³Tø meets xyikjotkidakøjy jekyip ku xpadundi y'ijtyip pøn ja Dios tka'ejxidip. Ja' y'agujkpy meets y'ijty mdsøoni ma ja axøøkpī yigaappi, ma ja awanax agojnax nayide'en xwindsø'øgidi xwinjawidi, midi idø'on kapaat'ajtiyip nbadu'unint. ⁴Ja'abi jaa'dyi, kumaap ja tjawidi ku meets ja xka'ukpadu'unxiniyidi ja y'axøøkpī yigaappi tsinaa'yin, paty meets myikjigajpxy myikpagajpxy. ⁵Ka'ap meets ja xmøjpikta'akt, kyøyaktip ja kø'øm ja tiy'ajtin jøts ja yiktiidyu'undit, ja' ja nøjxk tiidyujnidip pøn ttiidyump ja oo'kpi jøts ja jujkpyi. ⁶Ja' pøn tō y'oo'kni, tō yiktuk'ixy yiktuknijawi sudso dø'on ja y'anmija'win xemikøjxp ndejint y'uktøønit møøt ja Dios. Jaayip idø'on ja ñamyayi tpadso'ondakni ja xemikøjxpit jujky'ajtin ku ja Dios yja' tkupøjkiyidi, øy ja kawine'en yjayiktiidyundi ya naxwiiñ, tjapaatti tjaj'ejxti ja kajkin ja o'jkin ja'adi.

⁷Wingonipxi jits kyudigøøgyøjxint tuki'iyi ja pikta'aky, paty meets ja y'øybi winmaa'ñ xyiktu'undit jøts xamija'myatsidit ja Dios. ⁸Ja tsojkin meets idø'on ne'egi mmøøt'ajtp, jabi yajkpxyi ja maa'kxujkin ja', jøts ka'ap ja tsep ni ja aki ja tkayikmajada'aky. ⁹Nagyupøkidi mjønjothp mdøjkjotp, pøni pøn jam memp ja'tp, kidi ti x'ama'at'atti. ¹⁰Kija' meets

idø'on xu'unt ja mdunkjøøjp sam ja Dios tō mmø'øyidi jøts jade'en mnadyabudøkiyidit nixem niyam pøni sã Dios ja kunuu'kxin køx kida'ak tō mmø'øyidi. ¹¹Pøni jaa pøn tñigajpxwa'añ ja Dios yja', ja Dios idø'on ja y'ayuujk ja wyinmaa'ñ ja yiktuujnip. Pøni jaa pøn myigu'uk tpuðøkiwya'añ tuki'iyi dø'on ja tyiktungøxt ja møk'ajtin midi ja Dios yajkpy. Jøts jade'en ja Dios Teety ndamøja'wa'ant ndagunuu'kxyja'wa'ant ja ndunkjøøjp nwindson'ajtim Jesucristo køjxp, pøn tu'ugyi ja øy'ajtin ja møk'ajtin tmøøt'ajtp xemikøjxp. Jade'en idø'on yjatt.

Ku ja Cristo nbadu'unint, ayo'ombaajtimp

¹²Meets migu'uktøjk, kidi kuma'ayin xjawidi ku møk m'ayo'ombaatti, kidi mnømdi ku jade'en kyapaat'aty. ¹³M'øyjawip meets idø'on ne'egi ku meets idø'on Cristo møøt m'ayo'ombaaty, jøts nayide'en wyinaty xaxondaknidit ku tñanky'ejxit ja myøj'ajtin ja y'øy'ajtin ku wyinaty myeni jadigojk. ¹⁴Jotkujk meets idø'on mnayjawiyidit ku myikwingajpxtit myikpagajpxtit Cristo køjxp; jabi ja Diosxi meets ja y'Espíritu Santo mmøøt'ajtip. Axøøk yigaap ja nwindson'ajtim ja tñimadya'akti, ka'ap meets nayide'en, ja'axi meets mwindsø'jkip mwinja'wip. ¹⁵Møk tsø'odyu'unin møk payø'øyin ne'egi ñaxy ku nyikjaa'y'o'jkint ku nma'jtsint, ku tigati ndatøjka'ant ndakajpxa'ant midi'ibi adøm xkapaat'ajtimp. ¹⁶Ka'ats ja ne'egi chø'odyu'uni ku ja Cristo yja' ngu'ayo'ombaajta'ant. Ndamøja'wa'amp ndagunuu'kxyja'wa'amp adøm idø'on Dios ja ne'egi.

¹⁷Ixyam adøm idø'on ndiidyunk tyu-u'na'amp pøn jaty ja Dios ja'ajtidip. Møkts adøm ja ndiidyunk ñajxindit,

ʒsats idøʔon ja yja' mye'endit kyida'aktit pøn ja Dios tkabadundip? ¹⁸ Jabi ja øy-jaa'lyts ja nītsoojkin nīyjøjxk tkapattip, ʒsats idøʔon ndejint tyimyjattit pøn ja Dios tkamimadoodip, pøn ja chinaa'yin tyiknajxtip pøky'agujkpy? ¹⁹ Patyts pøn ja Dios yja' tmi'ayo'ombaajtidip sam ja køʔom tø tyamidsøkyidi, ka'ap ja mibaat t'ixmatstīt ja y'øybi, tyun'etibiyim ja'adi, amuum ja y'anmija'win ttamiyoxtit ja Dios pøn yikojidip yiktsoojkidip, nijuuni ja kyamajsttu'udyidi.

Ku ja Cristo yjanchja'wibi yikajpxwejtī

5 Ixyam ngajpxwejwa'añ pøn jam mnigubajk'ajtiyidip, ja møjaa'dyøjkti, jabi nayja'abi tunkxi nmøøt'ajtpy, ja ku øts idøʔon køʔomyi ndyimy'ijxy sa døʔon ja Cristo y'ayo'ombaajty. Nbaatp øts nayide'en ja øy'ajtin sam nayide'en ja møjaa'dyøjkti, ku wyinaty ja nwindson'ajtim tø ttukmibaat'aty. ² Paty øts ixyam mee møjaa'dyøjk nnøjmidī jøts yikxon x'ejx'ettit pøn ja Dios yja' tpaduujnidip midī meets tø myiktatidøki; køʔomdsøky idøʔon meets ja xu'unt sam idøʔon ja Dios køʔom ttsøky'aty, ka'ap akikøjxp jøts nī meengyøjxp ja xkatu'undit. ³ Kidi meets ja mgutujk nugo xamajada'aky, tuda'aky idøʔon ja xuu'mo'odit jøts ja m'øchinaa'yin xuk'ejxpajtin'attit. ⁴ Kuts jade'en wyinaty myeni ja møj ejx'etpi jøts meets xpøkt ja møj øy'ajtin midī niwindem xøøw ja kyudigø'øyin kaja'tp. ⁵ Ixyam meets una'jktøjkti ngajpxwejwamidī, mimadoow meets idøʔon tuki'iyi ja kyutujk ja møjaa'dyøjkti, sam meets niduknax nixem niyam mnagyupøkidit. Jabi jade'ents ja wijkyajpxy wya'añ ku ja Dios ka' ttsøky pøn køʔom namyøjpiktajkidip, jøts ja' tpudøki y'øy'ajtingøjxp pøn tmøøt'ajtp ja tuda'aky'ajtin. ⁶ Ku xmiduda'aky'attit

ja Dios myøk'ajtin, nay ja'ayi døʔon køʔom mgunuu'kxiyidip ku ja xøøw jumøjt wyinaty tpaaty. ⁷ Tagidøkidi ja Dios tuki'iyi midī mbamaadyip mbadajtip jabi ja'axi ja tyunk'ajtpy jøts adøm ja xtsojkint.

⁸ Nay'ejx'etidim, wijy kejy nabyikta'agidi; jabi oxi ma y'ixy kyøw ja miku', ja mmidsep pøn mduk'ixmatswajniyidip ja mjanchja'win. ⁹ Mimøk'atti, tamøk'atti ja mjanchja'win, ja'myatsti ku nayide'en ja mmigu'uktøjk y'ayo'ombatmidī o maðsoo sam meets. ¹⁰ Ku adøm wyinaty tø n'uk'ayo'ombaajtyindi waani, xjats adøm idøʔon ja Dios xyik'øø'yandit jøts xmøøgyøjxindit ja møk'ajtin jøts jade'en nisa nga'ukjajtnindit. Xpa'ayo'ondip idøʔon ja Dios ku kawinmaañi xkunuu'kxindi, jøts ku køʔom tø xwaadsøø'yim jøts adøm n'ejxindit nbaajtindit ja y'øy'ajtin ja myøj'ajtin xemikøjxp møøt ja Jesucristo. ¹¹ Tu'ugyi døʔon ja Dios Teety myøk'ajtin møj midī niwindem xøøw ja kyugøjx'ajtin kamemp. Jade'ents idøʔon ja yjatt.

Ja kajpxpoo'kxin midī tyagugøjxiñip

¹² Yjanchpadumpy tuda'aky'ampy ja janchja'win yø Silvano adøm nmigu'uk. Ixyamts øts ja ndamigaxi tu'uk ja nøky midī tø nja'ay jøts meets ngajpxwejwa'añ jøts ku Dios kyunuu'kxin tø mmø'øyidi jøts jade'en'ampy tnan'ky'i-jxyi pøni ti jaty tø xpaatti x'ejxti. Mdsojkidip meets ja Dios jøts kidi mibaat x'ixmatsti, tu'ugyi yikxon xpanøjkxtit.

¹³ Mdanigajxidip øts ja kajpxpoo'kxin ja Babilonia janchja'wibidi pøn ja Dios tø t'awaawmujkmi nayide'en sam meets. Nayide'en ja mgajpxpoo'kxmiyidi ja mixy Marcos midī n'u'nkja'wip pøn øts xpudøjkip. ¹⁴ Nagyajpxpoo'kxidi nixem niyam sam tu'ugyi ja jaa'y nāmyayidi Cristo chojkingøjxp.

Jade'en ø nwa'añ jøts ja øy'ajtin
xmøøt'attit pøn ja nwindson'ajtim Jesu-
cristo yja'ajtpy. Jade'ents idø'øn yjatt.

JA MYI MAJTSKPI NØKY MIDI JA PEDRO YJAAY

Ku ja Pedro tnijayi pøn tjanchja'widip ja nwindson'ajtim Jesucristo

1 Øts idø'øn Simón Pedro nxøow'ajtpy. Øts ja nwindson'ajtim Jesucristo nmidump jøts øts ja nayide'en ngudanaapy. Ixym meets ja nøky ndanigaxi pøn nayide'en tø xpaatti ja janchja'win sam øøts ja nja', ja'agøjxp ku ja nwindson'ajtim Jesucristo tyiyi kya'pxyi. ²Jade'en sam x'ejxtit xnijawidit ja Dios Teety jøts ja nwindson'ajtim Jesús, nayide'en idø'øn mdaja'adiyidit ja y'øy'ajtin kyunuu'kx'ajtin.

Ja' midi yiknigajxø'øgiyip pøn tjanchja'widip ja Cristo

³Myøk'ajtingøjxp adøm ja Dios Teety xmø'øyim kox kida'ak midi xka'ejtxa'amp jøts jade'en øy tsuj ja ndsinaa'yin nyiknajxint, sam ja ajot'ajtin nayide'en yikmo'ot, jabi tøxi Cristo kuk'ijxyim pøn tø xwi'ijxyim xwigø'ønim y'øy'ajtingøjxp myøk'ajtingøjxp. ⁴Nay yø'øbi køjxp adøm nayide'en tø xmø'øyim ja y'øybi, ja awejx'ajtin sam idø'øn ku tijy xyiknitso'okwa'añim ya naxwiin, ma ja tigø'øyin kadye'eyin y'ity, jøts jade'en ja kyunuu'kxy y'øy'ajtin xukpaajtint. ⁵Pøni nbaatwa'añimp idø'øn ya'at, ja janchja'win idø'øn nmøøt'ajtim; ku ja wyinaty nmøøt'ajtyimp, winets ja tiichinaa'yin ja øchinaa'yin n'ixa'ayint; ku ja wyinaty tø nbaajtyim xjats idø'øn nbadøjka'ant sudso ja Dios yja' nnija'wa'ant midi tø ttanibiktaagi; ⁶kuts ja wyinaty nmøøt'ajtna'am, jøts ja yja' jade'en nbaduujna'ant jøts

adøm ja ngø'øm ja' n'ixwejtsint; kuts ja wyinaty jade'en tø ndu'uñim xjats idø'øn ja maa'kxujkin nbadøjka'ant jøts nyiktu'unint nixem niyam, jøts ja Dios yja' kox kida'ak jade'en nnadyamiyojxa'ant; ⁷kuts idø'øn nmøøt'ajtna'ant xjats idø'øn ja nmigu'uk adøm nixem niyam møøt nnamyaajya'ant; jøts jade'en ja tsojkin nmøøt'ajtint midi kamastu'udyim yikja'wip.

⁸Kuts ya'at xyikmøjdidit xyikyajkidit midi mmøøt'ajttip, ¿ja ti nugo meets ndejint tø x'ejxni xnija'wiñi ja nwindson'ajtim Jesucristo? Jabi ka'axi ja md-sinaa'yin nugo xyiknaxtit ya. ⁹Pønts ya'atpi winmaa'ñ tkaba'ayoodip, jade'en idø'øn tyimyjaty sam tu'uk ja jaa'y kube'ets kugoots y'etwa'añ kø'ømndso-jkingøjxp; ka'ap ja t'ukja'myajtsni ku ja nwindson'ajtim Jesucristo ja pyojkpi tø tku'oogi jøts ku yam yjapaat'ajtniyi jøts ja chinaa'yin tyiktigajtsnit. ¹⁰Jade'ents mee migu'uktøjkti, nanky'ejxidi dø'øn ku meets ja Dios tø mwi'ijxyidi tø mwigø'ñidi, jøts jade'en niti nima ja mjanchja'win kyawinguwopidit. ¹¹Jøts jade'en wyinaty agujk jotkujk mdøjkiñidi ma ja nwindson'ajtim Jesucristo ja kyutujk ja yjaa'y ttanitani, ma ja yiknitsokpi xemikøjxp xyik'ejtint.

¹²Paty meets ya'at ejtp ndukja'myats'ett, øy yø xanija'wiñidi øy yø xjadamøk'ajtnidi Dios tyiy'ajtin midi mmøøt'ajttip. ¹³Øy øts idø'øn ja njawi ku meets njaakajpxwejt, ku njaakajuky'att, ¹⁴jabi tøxi øts ja nwindson'ajtim Jesucristo xuknijawi ku øts tsojk ya'at naxwii'ñit nmajstutnit. ¹⁵Tuki'iyi øts yø n'aaw njoojt nbikta'akt, jøts xja'dyangøxtit yø kajpxwejin, jøts jade'en ku wyinaty tø nja'oo'kni njadigø'ñi, ejtp yø xja'myats'ettit.

Pøn t'ejxtø wyemp y'amp sa Cristo tñanky'ejxøø ja myøj'ajtin

¹⁶ Øy meets mwa'ant ku myikwindaa'y'atti ku meets tø ndukmadøø ja ixpøjkin midi ñigajpxy ja nwindson'ajtim Jesucristo myøk'ajtin jøts ku ja mye'ent jadigojk. Ka'ap øøts yø kø'øm tø nyik'øyi yø' madya'aky, jabi tøxi øøts idø'on kø'øm ndyimy'ixy ja nwindson'ajtim y'øy'ajtin ja myøj'ajtin. ¹⁷ N'ejx øøts ku ja Dios Teety tyikjajty jøts ja Cristo ja windsø'jkin winja'win tpaatt, ku ja ñine'kx tyigajch jøts ku amuum chamaambijky aju'uk agujkp. Nmadoow øøts nayide'en ja Dios Teety y'aaw y'ayuujk ku yide'en wyaañ: “Øts ya'at n'U'nk midi kawinmaañi ndsojknajpxy, midi øts ixyam øy yikxon ndajotkujk'ajtpy.” ¹⁸ Kø'ømxi øøts idø'on ndyimyadøø ja Dios Teety y'ayuujk midi tsajpjøtpy kidaajk, jabi jamxi øøts wyinaty kojpkøjxp midi kunuu'kxy, møøt øøts ja nwindson'ajtim jam wyinaty.

¹⁹ Kidi yø'øyipxi dø'on ja'ayi nugo ejxpajt'ajtp, pø tøxi ja Dios Teety ja kyajpxy tpaduñ midi ja kyugajpxy windi'ixyip yjaadyandøø. Øy'ajtp idø'on jade'en ku jade'en xu'unt ku xunk'attit yø'øbi kajpxy, yø'øbi ayuujk, midi ja wejin ja kajin xmø'øyimp jøts ja kugoots'ajtin jade'en xmajtstuujtint. Jade'ents Cristo ja yja' xagujajamp xagudøø'kx-amp kunim ja mye'ent jadigojk jøts kø'øm ñanky'ejxiyitnim. ²⁰ Ja ku dø'on jawyeen kuwani xnijawidit jøts ku ja Dios kyajpxy ka' nugo øy pøngapøn nugo ajawi tja'gyuki, ²¹ jabi ka'axi ja Dios kyugajpxy kyø'øm winmaa'ñ ttakajpxtøø. Dios Teety miyøxy ja'adi, jøts tñigajpxidi ja yja' sa jaty ja Espiritu Santo wyinmaa'nmyøøjyidøø.

Pøn ñanky'ixpøjkidip ja taay'ajtin

2 Nayide'en idø'on Israelit jaa'y y'e-jtmidi pøn ñadyijyi nañikajpxidip

ja Dios kyugajpxy; nayide'en meets idø'on winaagin xnitaayibyajtmidit ja Dios yja', pøn idø'on kø'øm t'ejxma'tnidip ja nwindson'ajtim midi tø yiknitsø'øgyidi; kø'øm idø'on ja myøj'ayo'on wyinaty tsojk t'ixa'adi. ² Namay idø'on jaa'y ja tpaabøktit ja y'axøøkpi tsinaa'yin, jøts ja'agøjxpti wenk yiknimadya'akt ja Dios kyajpxy midi yiknitsøojkp. ³ Kuts ja meen ja t'amidit tjotpidit, jade'en meets idø'on mwigaadsidit mwibøkidit, ku o tigati kajpxy mdawindaay'atidit meengyøjxp; ja'atp idø'on ja myøj'ayo'on ja'adi, niti nitsoojkin, jabi jekyipxi dø'on tø yiktanibiktajkiñidi ku jade'en yjattit.

⁴ Ka'ap ja Dios tmaa'kxuujky ja y'ankilistøjkti pøn kamimadoojyidi, jagam idø'on ja tñajtswojpyii'ñ ma ayodaajk jap, jøts jap kube'ets kugoots tsumy t'awejxti ja tiidyyunin. ⁵ Nika'ap nayide'en ja Dios tmaakxuujkmi ja jaa'y pøn jekyip tsinaamyidøø ku ja Noé yujky'ajty. Ja kom tuujxi dø'on tyanigajx, jøts jade'en tuki'iyi ja naxwii'ñit ñijaa'xni ñigomni, jøts jade'en y'o'jkøjxtøø ja ka'øyjaa'dyi. Ja'ayi tyiknitsøojky ja niwixujkpi jaa'y jøts ja Noé pøn ja tiichinaa'yin tñigajpx. ⁶ Nayide'en tyikutujkmaa jøts kyudigø'ødyit ja kajp midi txøøw'ajtøø Sodoma jøts Gomorra, jade'en tyikudigøø, nugo jaam tyiktaañ, jøts jade'en t'ejxpajt'attit ja ka'øy jaa'y pøn wyinaty ja chinaa'yin tyiknaxwandipnim. ⁷ Yiknitsøojk ne'egi ja Lot, pøn y'ijty øyjaa'y'ajtp jøts pøn nayide'en tjancho'ødyunja'widip ja y'axøøk tsinaa'yindi. ⁸ Jabom jabom idø'on ja y'ijty yjotmay'øøky ku t'ixy tñijawi sa ja'abi jaa'y yjanch'adø'østøø. ⁹ Jade'ents idø'on, maajyip idø'on ja nwindson'ajtim jøts ja xpudøjka'ant ma ja yigaappi y'axøøkpi xmimajada'akwa'añim wine'en adøm tø nadyamiyojxna'andi

ja nwindson'ajtim yja', jøts nayide'en myaa'miyi tyik'ayo'ombaatt øy pøn tundigøbyidi ku wyinaty ja tiidyu'unin myiñ kyida'aky.

¹⁰Yik'ayo'ombaatt ja Dios ja'adi dø'on pøn kø'øm ja y'axøøk tsojkin tpadundip jøts pøn tteky'a'an'ajttip ja nwindson'ajtim kyutujk. Namyikajxidip ja', ap tyimñayjawiyidi; ka' ñadyijyi tymchø'øgidi jøts tka'omyigajpxti tka'ødyejti ja kutujk'ajtin midi jap tsajpjøtpy, ¹¹yam ja ankilistøjkti niti nisa kyawa'andi jam nwindson'ajtim wyingujk, jawaani møkts ja ne'egidi ja kyutujk.

¹²Nayide'en idø'on ja'adi sam ja jiyujkindi, niti ja'gyukin tkamøøt'atti, nugo ja yjyuky'ajtin yikjuyky'atyidi, ja'ayi t'aweix'atti sa ja myigu'uk tmatstít uk yikmatstít kø'øm, sa ja o'jkin tigø'øyin tpaattit. Tum wimbet ja tmadoojidi ja Dios yja'. Ka'ap ja tjagyapi ja madoogukin; tymñayide'en idø'on ja y'ooktit sam ja jiyujkti nugo ñaxti, ¹³kyu'ayo'ombaadidip sam ja myigu'uk tø tyik'ayo'ombaatti. Jotkujk idø'on ja tjanch'ukjawidi ja y'øybi yjøkchpi midi pojín najxp; nugo dø'on ja chø'ødyundi ku meets ja mxøduñ møøt, jøts ñadyijyi yjanch'uknankyotkujk'atyidi jøts meets ja jade'en xpabøkt.

¹⁴Ka' idø'on ja tø'øxyøjk ja nugo t'ejxtit, ja' idø'on ja wyinmaa'ñ'attip jøts tmøøt'attit; ka' idø'on ja pøkyu'unin yjotnaxyidi. Ja win'øø'nik ja'ayi tyunk'ajttip jam ma pøn ja yjanchja'win kyamøjkidinim; tuki'iyi tniwa'anwa'angøjxti ti jaty ja myigu'uk yja'ajttip; ja dø'on møk ayo'on ja Dios ttukpaadidip. ¹⁵Abiktyuu' idø'on tø tpabøknidi ku ja tiidyuu' tø t'ixmatsti. Wa' idø'on ja y'ejxpajtin pyaduujnidip ja Beor myajnk midi Balaam xyøøw, pøn ñadyijyi kyajpxnajx ja Dios yja'. Ya'at jaa'y, o dø'on ja tigati ttunwaañ, jøts jade'en ja meeñjingaap

taagyøjxp tpaaty, ¹⁶kunim idø'on ja Dios tu'uk ja jachu' tyikajpxt jøts ja pyøky yiktawindsø'ty jøts jade'en ja kyujuun'ajtin tka'ukyikmajadaknit.

¹⁷Jade'en idø'on ya'at jaa'dyi sam tu'uk ja tø'øts nøømu'ut ni tukxa'kx ja ñøø. Nayide'en ja'adi, sam ja poop yoots midi katuup, nugo pyojwidity; jap idø'on ja kyastigi agootstujpy tø yik-tanibiktaajkiñidi. ¹⁸Jabi tum wenkxi ja myadya'aky ja'adi, tum ja katumbi kya-jpxy'ajttip, jøts ja jaa'y twindaay'atti ku ja y'axøøk winmaa'ñ ttukpadundi yam ja wyinaty namnim tø tja'uk'ixmajtsmidi ja'abi tsinaa'yin. ¹⁹Ja tsinaa'yin ja tyaguwa'anidip ma øy sa y'adøtsnidit. Tø ja kø'øm tnimiwanajtnidi jiyujkin ja axøøkpi tsinaa'yin. Ku pøn nugo ty-imyikmajada'aky yø yjade'embi, janch amøñi dø'on ja tpaduñ øy yjawi sa tmi-jajtni. ²⁰Jawaani møk idø'on ja ayo'on tpaattit pøn ja nitso'ok'ajtin tø t'uk-paaty nwindson'ajtim Jesucristo køjxp, jøts jadigojk ja kya'øy'ajtin tpadundøjki-gyojmidi. ²¹Ne'egi øy jeexyip tpaaty ku jeexyip tkanijawidi ja tiichinaa'yin, jøts jade'en jeexyip tka'uk'ixwejtsni ja Dios kyutujk midi øy midi wa'ats, midi wyi-naty tø y'ukyikmo'odi. ²²Jabi tøxi dø'on ja' ayuujk tyiy ku jaa'y y'ukwaa'ñ ku ja uk ja y'ich jadigojk tniwimbity, jøts ku ja kuch midi namdseepnim jits ja jadi-gojk nay jaayi ja mo'onts tseemujkojmi. Jade'en idø'on yø ndejint yø'øbi jaa'dyi.

Ku ja nwindson'ajtim mye'ent jadigojk

3 Meets migu'uktøjkti, ya'at idø'on myimajtsk nøky midi mee ndani-ja'ayip. Nayide'ents meets ixym ndani-jayi sam jawyeen, jøts ku meets x'e-jxkapt ja tiwyinmaa'ñ midi ngajpx-patpy. ²Jade'en ø nwa'aañ ku meets xja'myatst ja Dios kyugajpxy sa ja y'ayuujk tyikwaañ pøn ja Dios tø ñadyamiyøxyidi, jøts nayide'en xja'mya-

jtsmidit ja nwindson'ajtim kyutujk pøn yiknitsoojkp, sam øøts tøn nīgajpxy pøn ja kyudanaabyi'ajttip.

³Jawyeen idø'on tyimbyaat'atyi meets xnijawit ya'at: ku wyinaty myeni kyidakni ja tiidyu'unin, winets idø'on ja jaa'y kyaxø'oktit midi tyaxe'ektip tuki'iyi ja Dios yja', jøts nugo tniðøonidit midi axøøk wyinmaa'njyøtpy myøøt'ajttip, ⁴jøts yide'en wya'andit: "¿Samts idø'on ja Cristo y'ayuujk tøn yjattni kuts idø'on ja tijy wyimbett jadigojk? ¿Windemnims idø'on ja yjatt? Jabi nitits kyamiñ kyaja'aty, jade'eñim y'lity sayim ja n'apteety tyiknaxtøø." ⁵Kyaja'myajtstip idø'on yø' ku naxwii'ñit kawinaak ojk tøn yjadigach, jabi windi'ixyixi ja tsajp ejtni jøts ja naajx pyidsiimñim nøøjøtpy, Dios Teety y'ana'amingøjxp. ⁶Kyaja'myajtstip idø'on nayide'en ku ja Dios kawinaak xøøw anaduu' tkejxy, jøts ja naxwii'ñit jaa'y jade'en kyudigøøgyøxtøø. ⁷Y'awixy'ajttip idø'on yø', jawaani møj ja ayo'on midi wyinaty memp sam ja kø'øm tøn ttanibiktajkiñi ku tñajtskaxit ja jønyow. Ja'abi jøøn idø'on yiktøøyidip ja ka'øyjaa'dyi ku wyinaty ja tiidyu'unin ñaxy.

⁸Mnija'wip meets nayide'en ku ka'ap ja nwindson'ajtim ja xøøw ja jumøjt tmøjpikta'aky, jade'en ja t'ixy ja tu'ukpi xøøw sam ja tukmilbi jumøjt. ⁹Kidi meets mwinmay sam winaa'gin wya'andi ku ja nugo tyaa'ni ku kyamiñ jadigojk sam ja kyajpxy tøn pikta'aky, møk idø'on tyuda'aky'ajtin ja tyikmajada'aky jøts ja jadine'en xmaa'kxujkyim. Ja' chøjkpy jøts ka'ap pøn nugo wyindigøøty jøts ja ndsinaa'yin nyiktigajtsint.

¹⁰Jade'en idø'on ja nwindson'ajtim jotkumoni ja tyiidyu'unin tmøøtja'att, jade'en sam maa'tspa'an adsu'jkyi koots myiñ yam niti kyayikjøp'ixy. Kuts ja nwindson'ajtim yja'att jade'en,

winets idø'on tsajp pyømemga'akt ku ja kyudigøøyin tøn myeni. Winets tyøøbyøjkøxnidit tuk'ojkyi ja tøø'kxpi tsamambi midi jam tsajpwemp, jøts yø naxwii'ñit tuki'iyi tyigøøñit jønyow agujkpy.

¹¹Jabi jade'enxi dø'on ja ayo'on ñaxkida'akt ya naxwiiñ, ijadits adøm idø'on nganadyamiyojxa'ant ja Dios! ¹²Yikyijiyidi ja mxøøw ja mjumøjt jøts ja yja' xyikmayidit, jøts jade'en chojkit ja xøøw ja jumøjt ku wyinaty kyudigøøgyixy jønyow agujkpy tuki'iyi midi jam tsajpwemp jøts ya naxwiiñ; ¹³ja'ats idø'on adøm n'aweixindip ja jembyi tsajp ja jembyi naajx midi ja Dios tøn tni'adsowi kø'øm, ma dø'on niduki'iyi ja jaa'y ja y'øybi ja tyiibyitu'undit.

¹⁴Paty meets migu'uktøjkti, ku ya'at xjøp'ijxy'attit, tum ja' meets mdu'ump midi ja Dios chøjkpy, tsokti ja tuda'aky'ajtin, nixem niyam mnamyayidi jøts jade'en ja Dios mbaadiyidit niti pøky niti kadyeey. ¹⁵Ja'gyukidi ku ja nwindson'ajtim tsojk kyamiñ, paty idø'on ja ttuñ jøts nyikmøja'ant nyikmaya'ant ja nitso'ok'ajtin, ja tyuda'aky'ajtin idø'on ja jade'en yiknigaxi'kpy. Nayide'en meets idø'on tøn mdanija'ayimidi yø'øbi winmaa'yin ja Pablo, adøm nmigu'uk, ku tyiktuñ ja ja'gyukin midi ja Dios tøn myø'øyi. ¹⁶Tum ya'atpi ixpøjkin idø'on kyajpx'ijtpy ma ja nøky ja jaa'y ttanijayi, øy idø'on ja muum tsep ku nja'gyukiwya'anint, jaa dø'on ja kaja'gyukibidi, jøts pøn ja yjanchja'win kamøktaktipnim tum wenk idø'on ja ixpøjkin ja tjuutti, ka'ap jade'en ja Pablo yjawa'añ ñøkyjøtpy. Nayide'en idø'on ja ttumidi tuki'iyi ja Dios kyajpxy kyø'ømgudigøøyingøjxpti.

¹⁷Paty mee migu'uktøjkti, jabi mnija'wiñidipxi meets ya'at tuki'iyi. Nay'ejx'etidi jøts ka' xpabøktit sa yø' jaa'y wya'andi, ku taagyøjxp

myikpøjkiwya'andi ja mjanchja'win.
¹⁸Ne'egi ja' pawinmaydi sa ja
nwindson'ajtim Jesucristo ja tyiy'ajtin
xnija'wiyidi. Yikmøjidi ja tsojkin ja

pa'ayo'owin midi ja yiknitsokpi tø
xmø'øyim, pøn ja y'øy'ajtin myøj'ajtin
xemikøjxp ejtp. Jade'ents idø'øn yjatt.

JA MYIDU'UKPI NØKY MIDI JA JUAN YJAAY

Ja' midi xyikjucky'ajtindip

1 Ya'atpi nøky øø nguejpxy, jøts mee ndukmadøy ja Jesucristo, ku ja jaayim wyinaty ku cho'ondakijxy tuktsajp'agida'aky. Nay ja' øø tø n'ixy tøm madøy jøts nayide'en øø tøm ndukpaaty ja ngø' ndeky; yø' y'ayuujk yø' wyinmaa'yin adøm ndajujky'ajtyindip. ²Tø ja ñankñigaxi'igiyi, øøts tøm n'ixy øøts tøm nnijawi, paty mee ndukmadøy ixyam ku ja ejtp møøt chøøni ja Dios Teety, tøts idø'on ixyam xnimi'iñindi. ³Tyibi yø øøts ndyimñigajpxy midi øøts idø'on tøm ndyimy'ixy ndyimyadøy; paty mee ndukmadøy jøts meets m'ett amuki møøt øøts, kumi tyimdyiy tyimyjanch ku øø møøt n'ity ja Dios Teety jøts nayide'en møøt ja y'U'nk Jesucristo. ⁴Yø'øbi ayuujk yø'øbi winmaa'yin meets ixyam ndanija'ayip jøts yikxon ejtni xoni mwinmaa'ñ y'ettit.

Janch wa'ats ja Dios ejxim ja jajin

⁵Yø' øøts nnigajpxwampy yø øy'ayuujk yø ømyadya'aky midi øøts ja tøm xukmadøy: jøts ku ja Dios Teety janch øy janch wa'ats ejxim ja jajin, jøts niwine'enin ja ka'øy'ajtin tkamøødi. ⁶Kuts nwa'a'ñindi ku ja Dios Teety nmøøt n'ijtyindi jøts nika' n'ukpaduu'na'andi ja n'ayuujk, nugo adøm ja nmidundigøy adijjchindi. Yø' idø'on møj taa'y ku jade'en nugo nwa'a'ñindi. ⁷Kuts ndsinaa'yindit øy wa'ats ejxim ja Dios Teety chøøni, winets nixem niyam tu'ugyi ja winmaa'ñ nmøøt'ajtindit, jade'en idø'on ja y'U'nk Jesús xyikpøkwyaa'jchindi midi jaty ndu'uñindip ku ja wyidsuñ wyidajxy. ⁸Xjats ku nugo nichøky nwa'a'ñindi jøts ku ka' ndundigøø'yindi,

nugo kø'øm nnawyindaay'ajtya'andi jøts tiy ngakajpxyindi. ⁹Kuts ndamimadyakøxindit ja Dios Teety nbøky, njøp'ejxindip ja' ku ja ttu'unt midi paat'ajtip, jøts nay ja xpojkmama'kxindip jøts nay ja' jaty xyikwaa'jtsindip midi jaty adøm ndundigøø'yin'ajtyindip. ¹⁰Kuts nugo nwa'a'nint ku ka'ap nbøky nmøøt'ajtyindi, jade'en idø'on ja nbiktaajkyindi jøts ku ja tyaayi ja Dios Teety, niwine'enints jade'en ngamimadool'ja'ant ja kyajpxy ja y'ayuujk.

Jesucristo amuum xnikajpxuujtimp

2 Meets u'nkti una'jkti, ya'at meets ndukmadøøpy tuki'iyi ku ka'ap mbøkytu'undit, jøts pøni pøn wyinaty sa tyimyjajtp paty xnijawidit ku jaa nmøøt'ajtyindi tu'uk ja nikajpxutpi jam Dios Teety wyingujk, ja Jesucristo dø'on ja' pøn janch, pøn tiy. ²Tø ja Jesucristo tku'ayo'ombaadi adøm ja nbøky, jøts nigidi adømyipti, niduki'iyi dø'on nayide'en ja naxwii'ñit jaa'y.

³Pøni nbadu'uñindip ja Dios ja kyutujk sa ja tøm xuk'ijxyindi xuknija'wa'andi, jade'en'ampts adøm ja x'u'nkja'wa'ant. ⁴Jøts pøni pøn wamp ku ja y'u'nk'atyiyi ja Dios jøts nika'ap ja tpaduujniyi ja kyutujk, ja' nugo kajpxigøøpy, nugo ja tyaayi. ⁵Jøts pøni pøn amumjoojt nadyamidsøky'ajtip ja Dios, ja'ats tpaduujnip ja Dios kyutujk; jade'ents ja yikniñawi ku nwindson'ajtim ja møøt y'ity. ⁶Pøni pøn tyimwyamp ku møøt tyim'yity ja Dios, wants nayide'en tyiknaxy sami Jesús tyiknajxy.

Nbadu'unimp ya'at jembyi ana'amin

⁷Migu'ukti, ka'ap meets ja jemgyutujk ixyam ndanijayi; nay ja' yø' midi mee tøm xmadowdi xnijawidi ku ja mdsinaa'yin xyiktso'ondaktøø jadigojk.

⁸Yø' meets ixyam njaaktukmadøopy, yø kutujk, midi janch øy janch tump, øgyajemgyutujk, ja ku ja xem ja yam nnachojkindit jade'en sa ja Cristo ttuuñ, jøts mbaat'ajtiyip meets nayide'en xu'unt. Yø'øbi winmaa'nñ tyikudigøopy ja ka'ødyunk, jade'ents ja tsinaa'yin y'øyi pyaadi.

⁹Jøts põni põn nugo wamp ku ja tpaduñ ja jemchinaa'yin, yam ja myigu'uk ja tmi'ambikñim tmijotma'atynim, ja ka'ødyunk ja wyinaty pyadun'adichpnim. ¹⁰Põni põn twamp ttsojpk ja myigu'uktøjkti øpyøni, ja' idø'on tpadump ja øchinaa'yin jøts niwine'enin ja pyøky kyanadyukpaadyi jade'en. ¹¹Jøts põni põn ja myigu'uktøjkt tmi'ajkidip, ja' nugo tsinaapy ka'ødyunk agujkpy, ka' tñijawi põni ti tyumpy kyajpxpy, jade'en ja wyimbejtni ejxim ja kugoots jaa'y.

¹²Meets u'nkti meets una'jkti, ixyam mee nnijayi jøts ndukmadowdi ja'agøjxp ku ja Dios Teety tø mbojpkimee'kxyidi Jesucristo køjxp. ¹³Teetyi taakti, nayide'en meets ixyam ndukmadøoy ya'at ayuujk kumi tø mee xpabiky ja Jesús yja' midi jaayim wyinaty ku cho'ondakijxy tuktsajp'agida'aky. Meets wajtyøjkti meets kiixye'edi, ixyam mee ndukmadøoy ya'at ayuujk kumi tø xmimajada'akti ja miku' yja'.

Nayide'en meets u'nkti meets una'jkti ndanijayi ya'at ayuujk, kumi tø m'u'nk'atyidi ja Dios Teety. ¹⁴Meets teetyi taakti, jade'en meets ixyam ndanijayi ya'at ayuujk kumi tø xjanchj-pabøjkti ja Jesús yja' midi jaayim wyinaty ku cho'ondakijxy tuktsajp'agida'aky. Nayide'en meets wajtyøjkti kiixye'edi ixyam ndanijayi ya'at ayuujk ku ejtp mjanchmøkwinmaydi jøts ku ja Dios Teety kyajpxy y'ayuujk tø xpabøjkididi amumjoojt, jøts nayide'en ku tø xmimajada'akti ja miku' yja'.

¹⁵Kidi nugo xtsojkti ja pøktyunk ni ja pikta'aky midi ya ejtp naxwiiñ. Jøts põni põn t'anømp t'adsojpk ja pøktyunk jøts nika' ja Dios Teety ne'egi ttsøky'aty jade'en. ¹⁶Yide'en idø'on ja naxwii'ñit jaa'y tjanchojkti ja pøktyunk midi winmaa'nñjotpy mee'nxidip, jøts midi tyimchuj'ejxtip tyimchuja'widip. Ja'ats nugo ja pikta'aky nadyamøja'wiyidip, ja' ja nugo pyawinmay'ejttip midi jaty jaa kayik'ødyump ya naxwiiñ, yamts ja Dios Teety ja jade'en tø tkadanibiktaagi. ¹⁷Windigøopy y'ity midi yikpøktyump ya naxwiiñ, midi nugo yiktsojk anaxp; jøts põni põn tpadump sa jaty ja Dios ttsøky, ja'ats y'anmija'win xemikøjxp jujky'atp.

Pøn mibøjkip ja Cristo, jøts põn ja kamibøjkip

¹⁸Meets u'nkti una'jkti, tø jabaat tpaaty ja et ja xøow ku myenwa'añ tu'uk ja jaa'y põn ja Cristo møk myidsep'atwampy, põn meets nayide'en tø xnijawi xnimadøy; ixyamts nayide'en tø kyaxø'knidi namay põn tmidsep'ajtip ja Cristo, paty jade'en yiknijawi ku tø jabaat ja et ja xøow tpaaty. ¹⁹Nay adøm nmigu'uk jade'en winaagin adøstip põn adøm tø xmajstuuptyindi paty ja tmidsep'atwa'andi ja Cristo; nigidits ja' põn adøm nwinmaa'nñ møøt tuknaxti, ku jeexyip ja'adi, tø ja jeexyip møøt ndaa'nñindi. Jade'en idø'on jyaty ku winaagin xpuwaajchindi, paty wa'ats yiknijawi ku ka' yikxon tmøøt'atti ja winmaa'nñ sa adøm nja'.

²⁰Adømts ja Cristo tø xuktatøjka'andi ja Espíritu Santo, ja'agøjxp ixyam nni-ja'wa'andi ja tyiibi ja yjanchpi. ²¹Paty meets ixyam nnijayi ku xnijawidi midi tiy midi janch, ka'ap ø nwa'añ ku ka' xni-jawidi; wa'ats mee xnijawi ku ja tyiibi ja yjanchpi ka' nayide'en sa ja taay.

²²¿Pønts idø'on taay'ajtp? Ja'ats idø'on põn wamp ku ja Jesús ka'

yiknitso'ok'aty. Pø ja'axi tkawamp tkatsojpk ja Dios Teety møøt ja y'U'nk Jesús. ²³Pøni pøn tkawandip tkatsoktip ja Dios Teety y'U'nk, ja Dios Teety idø'øn wyinaty jade'en kayiktsojpk; jøts pøni pøn twandip tsoktip ja y'U'nk Jesús, ja Dios Teety idø'øn wyinaty jade'en yiktsojpk.

²⁴Paty øøts idø'øn nnigajpxy jøts xwinmaa'n'attit ja øgyajpxy ja øy'ayu-ujk midi tø xpabøkti jøts midi yajkpy ja øchinaa'yin; pøni mwinmaa'n'ajttip yø', jade'en ja Dios Teety jøts ja y'U'nk Jesús møøt n'ijtyindi. ²⁵Kumi Jesús kø'øm ñi'adso'owi ku ja xmø'øyint ja øchi-
naa'yin midi xemikøjxp yikmøøt'atp.

²⁶Ja'agøjxp mee nnijayi ku nugo myikwindaayidit. ²⁷Pø tøxi ja Jesucristo mmø'øyindi ja Espíritu Santo, paty ka' pyaat'aty jøts pøn jadu'uk mgajpxwejiyidit, pø ja Espíritu Santoxi mee kø'øm myikwejiyip myikajiyip midi tiy midi janch jøts ka' tyaayi. Meets migu'uktøjkti, jade'en idø'øn y'ejxi tyiyi jøts yikxon mdsøønidit mdanidit amuki møøt ja Cristo, jade'en sa kø'øm mduk-jatyidi ja Espíritu Santo.

²⁸Jøts jade'en wingujk jotkujk njøp'e-jx'ejtindit ku ja mye'ent ja Jesús, jøts jade'en ka' nmitsø'ødyu'unindit. ²⁹Pø tøxi meets xnijawi ku ja Jesucristo y'øyi tyiyi, jøts kuwani xnijawidit nayide'en jøts ku pøn øy tiy yjaa'y'aty, ja'ats ja Dios u'nk'ajtiyip.

Sa ja Dios x'u'nk'ajtyindi

3 Ejx ja Dios Teety xjanchøjkyindi, jøts ja wya'añ ku ja x'u'nk'ajtyindi x'una'jk'ajtyindi, pø janch jade'enxi adømdi. Pø patyimxi adøm ja ka'ødyumbi xka'ejxkajpyindi xkanija'windi kumi ka'ap ja t'ejxti tñijawidi pøni pøn ja Dios Teety. ²Migu'uktøjkti, tø dø'øn ja Dios x'u'nk'ajtyindi xmaabyijkyindi; ka'anims xuknija'wa'andi pøni sudso

njaa'y'ajtindit wiingyubety. Ja'ayi nugo nnija'wa'andi jøts ku ja Jesús ñankniigaxøøkwa'aniyi jadigojk, jøts jade'en njaa'y'ajtindit njujky'ajtindit nayide'en sam ja', pø yik'ejxpxi ja' sam idø'øn ja chøøni tyani. ³Pøni pøn tjøp'ejxp jade'en, ja'ats nay'ejx'ejtip jøts ja pøky kyapaadit, jøts ja jade'en chøønit sami Jesús wya'ats'atyin.

⁴Jøts pøni pøn tundigøy'ejtp, ja' Dios kyutujk kyamøjpiktaajkidip, pø yø'øxi tundigø'yin'ajtp ku ja Dios kyutujk kyayikmimadø. ⁵Pø tøxi mee xni-jawi ku ja Jesucristo ya tø myiñ naxwiñ jøts adøm xyikpøkwyaaajtsindit, jøts nayide'en xnijawidi ku ja janch wa'ats, ni tu'uk ja pøky tkamøødi. ⁶Jade'en idø'øn, pøni pøn møøt y'ity ja Jesús, ka'ap ja jade'en y'ukpøkyun'adøtsnidi sam ja jaa'y pøn tkidy-imñija'widip ja Jesús. ⁷Meets u'nkti un-a'jkti, kidi nugo myikwindaayidi; pøn y'øyi tyiibi tpadump, yø' idø'øn øy jaa'y'ajttip nayide'en sam ja Cristo y'ø'y'ajtin wya'ats'atyin. ⁸Pønts ejtp ty-imdyundigøøpy, ja miku' yja' pyaduu-jnidip, pø ja'axi jade'en tyiktso'ondaajk ja pøkyu'unin ja win'øø'nin. Paty idø'øn ja Jesús øjts myiñ jøts ja tyikudigø'øty ja miku' pyøkyu'unin, ja wyin'øø'nin, sa jaty ja y'adi'ich.

⁹Ka'ap y'ukpøkyunidi pøn ja Dios u'nk'ajtniyidip, pø ja'axi kø'øm møøjyidip ja myø'ajtin; paty ka' nugo y'ukpøkyun'adøtsnidi, pø Diosxi u'nk'ajtniyidip. ¹⁰Yide'en'ampy idø'øn yiknija'wi pøn ja Dios u'nk'ajtidip jøts pøn ja miku' u'nk'ajtidip, kumi ka'ap ja Dios ja tja'aji pøn ja myigu'uk tkatsojktip, jøts pøn tundigøy'ejttip.

Nachojkindip ja xem ja yam

¹¹Yø'øbi kajpxy yø'øbi ayuujk midi mee tø xnijawi ku ja m'øchinaa'yin xyik-tso'ondaktøø, yø' idø'øn tyijpy ku nna-chojka'andit nixem niyam. ¹²Jøts ku

ka'ap jade'en njaa'y'ajtindit sam ja Cain ku ja y'uch ja tyik'øøjky, ja' pyadumpy ja miku' yja'. ¿Ti ja tyuku'o'jkøø? Ja'agøjxp ku ja tkabaduñ ja miku'.

¹³ Meets migu'uktøjkti, kidi sa xjawidi ku mmi'ambøjkidit yø ka'ødyumbidi.

¹⁴ Tø adøm nmajstuuujtyindi yø ka'ødyunk jøts ja øchinaa'yin tø nbabijkyindi, jade'en idø'on yiknijawi ku nixem niyam nnachøjkya'andi. Pøni pøn tkawamp tkatsojpk ja myigu'uk, ja' pyadun'adichp ja ka'ødyunk. ¹⁵ Jøts nayide'en pøn tmi'ambøjpk tmijotmatp ja myigu'uk jade'en ja pyidsømni sa yikjaa'y'ookpi, pø mnija'wipxi meets ku ka'ap ja yikjaa'y'ookpi y'anmija'win y'ity xemikøjxp, windigøøpy ja'.

¹⁶ Nnija'windip sa Jesucristo xtsøjkyindi amumjoojt, paty adøm ja xku'o'jkandi; jøts nayide'en adøm ja xpaat'ajtyindi ndsojkindit ja nmigu'uktøjkti sam adøm tø nyiktøjkyindi sam adøm tø nyiku'o'jkandi. ¹⁷ Pøni pønts jotkujk tyiknaxp, yja'ijxpy ku ja myigu'uk y'ayøwinmay, niwine'enin tkidyimdy'a'ayo'ixy ja pyikta'aky midi ja myøøt, ¿sudsots ja nugo wya'añ jøts ku Dios ja twa'añ ttsøky? ¹⁸ Meets u'nkti una'jkti, ka'ap y'øyi ku nugo nwa'anandit jøts ku nmigu'uktøjk ndsøjkyindi; yø' ne'egi øy ku ndyimbyadu'unindit tiy janch. Yø'øts jade'en wingaxø'kp ku ja nachoki amumjoojt yikmøø'taty.

Sudso jotkujk nnayja'wa'ant Dios wyingujkp

¹⁹ Jade'en idø'on yiknijawi jøts ku nbadu'uñindi ja tyiibi ja yjanchpi, jøts jade'en idø'on niti ngagumaa'yindit Dios wyingujkp; ²⁰ kuts kø'øm nnañi'øø'na'andit, ku nmaa'yindit ndajindit ku ja Dios tø x'u'nkpijkyindi, pø kø'ømxi ja jade'en tø xtsøjkyindi jøts møj ja', ja' tuki'iyi tnija'wip sa adøm njawinmaa'yindi. ²¹ Jøts ku

ngamaa'yindit ngatajindit winets ngatsø'jka'andit jam Dios wyingujkp. ²² Ja' adøm tuki'iyi xmø'øyindip ti jaty adøm n'amidowa'añindip nbøktsowa'añindip ja'agøjxp ku nbadu'uñindi sa ja x'ane'emyindi pøni sa ja ttsøky. ²³ Yide'en idø'on ja y'ana'amin ku njanchja'windi ja y'U'nk Jesucristo, jøts nayide'en nachojki'indit nixem niyam sam ja Jesús kø'øm xa'ane'emyindi. ²⁴ Pønts jade'en tjanchpadundip ja y'ana'amin, ja'ats ja Dios tmøøt'ejttip jøts ja nayide'en myøøt'ityidi. Jade'en'ampy nnija'windi kudam ja tø suktaøjka'andi ja y'Espiritu Santo jøts ja jade'en kø'øm xmøøt'ijtyindi.

Ja Espiritu Santo jøts ja' midi tkaminamyaajyip ja Cristo

4 Mee migu'uktøjkti, kidi nugo xmibøjkti ja jaa'y pøn wandip jøts ku ja tnigajpxidi ja Dios y'øgyajpxy ja y'øy'ayuujk, ejxti yikxon pøni janchpi tyiibi dø'on ja kyajpxtip, pø may adøtstipxi ja jaa'y ya naxwiñ pøn windaay'ajttip. ² Yide'ents meets ja xnijawidit: ja' idø'on ja wyinatyi pøn tjanchja'widip jøts ku Jesucristo ya y'atsnanky'ejxøø tyimyjaa'yin, ja'ats idø'on ja Dios Teety møøt y'ity. ³ Pønts jade'en tkamibøjpk ja Jesús, ja'ats idø'on ja Dios Teety kamøøt'ejttyip; ja ka'øwyinmaa'n ja ne'egi yiktumpy midi tkaminamyaajyip ja Cristo. Tøxi xnimadowdi jøts ku ja mye'ent ja ka'ødyumbi øy juuni; tøts idø'on ja yjanchmiñ, pø jaanixi ja wyinmaa'n ja ya naxwiñ.

⁴ U'nkti una'jkti, Dios mee mja'ajtip, tøxi xmimajada'akti pøn mwindaa'y'atwajnidip; pø tyimyøkxi ja' pøn mee mmøøt'ejtyiyip jøts nika'ap ja jade'en myøki ja ka'ødyumbi yja'. ⁵ Ja' ja nugo tyunk'ajttip ja ka'ødyunk ja ka'øwyinmaa'n paty ja tum jap ttuk'ix-

pøkti ja jaa'y jøts ja jade'en yik-møjawidit. ⁶Dioſts adøm xja'ajtindip jøts ja xmibijkyindi pøn jaty ja Dios møøt'ejtidi. Ja'ats xkamibøjkindip pøn kamøøt'ejtidi ja Dios; jade'en'ampyts nnija'wa'an pøn tpadundip ja y'øybi ja tyiibi jøts pøn tpadundip ja taay'ajtin.

Dios amuum ja tsojka'ajtin myøøt'ajtpy

⁷Mee migu'ukti, xpaat'ajtindip ejtp nixem niyam nnachojkandit, jabi Dios wyingujkpxi chøøn ja øchojkin. Pøn ja myigu'uk ttsojka, pøn ja myigu'uk tpa'ayoop, ja'ats idø'on ja Dios tjanchja'wip jøts ja jade'en y'u'nk'atyi. ⁸Pøn tkatsojka tkaba'ayoop ja myigu'uk, ja'ats tkidyimyjanchja'wip ja Dios, kumi ejtp ja Dios ttsøky ja jaa'y, ejtp ja tpa'ayøy. ⁹Jøts adøm ja ojts xani'ejxa'andi sa ja xjanchøjkyindi xpa'ayø'øyindi ku ja tyu'umtspi U'nk ja ojts xaniguejxyindi, jøts ja øchinaa'yin xmø'øyindi y'oo'kingøjxp. ¹⁰Yide'en'ampy idø'on ja Dios chojkin ja pya'ayo'owin y'ejxi tyi: pø nigidi adømxi ja tøm ndsøjkyindi nba'ayø'øyindi jawyeen, pø ja'axi adøm kø'øm tøm xtyimchøjkyindi jøts ja y'U'nk ja xaniguejxyindi jøts ja xku'ayo'owandit ja nbøky.

¹¹Migu'uktøjkti, pøni tødam ja Dios xtsøjkyindi, ti kuts adøm nganachøjkyindi nayide'en ja xem ja yam. ¹²Pøn ja Dios tøm t'uk'ixy, nipøn ja tka'ixy; pøni nachojka'andiſts nabya'ayo'owa'andiſts nixem niyam jade'en ja xmøøt'ijtyindi jøts ja jade'en njaaktyimchojkit. ¹³Nnija'windip ku ja Dios møøt n'ijtyindi jøts xnamyøøt'ejtindip ja nayide'en, ja'agøjxp ku ja tøm xuktatøjka'andi ja y'Espiritu Santo. ¹⁴Tøm øøts n'ixy, tøm øøts nnijawi wemp'am, paty øø nwa'añ jøts ku ja Dios Teety tøm tjanchkexy ja y'U'nk yiknitsokpi ya naxwiin. ¹⁵Pønts

tjanchja'wip jøts wya'añ ku ja Jesús Dios U'ngi, ja'ats ja Dios tmøøt'ejtp jøts navi møøt'ejtip ja nayide'en.

¹⁶Jade'en'ampy adøm ja tøm nnija'wa'andi jøts ku xjanchøjkyindi xpa'ayø'øyindi ja Dios. Pøm ja'axi ejtp tsojka, pøm ja'axi ejtp pa'ayoop; pønts ja tsojkin yikwingaxi'kpy, ja' ja Dios møøt'ejtip. ¹⁷Ku jade'en nbadu'unint, jade'en ja nyikmøjtaajkit ja øwyinmaa'n, jøts ja jade'en ngawingudsøjkit ku ja mye'ent tiidyumbi; ja'agøjxp ku ja nayide'en xukwinmaa'yimp ja tsojkin ja pa'ayo'owin sam ja xtsøjkyindi sam ja xpa'ayø'øyindi. ¹⁸Niwine'enin ja Dios chojkin ja Dios pya'ayo'owin xkayiktøjkit. Yjaaktyimyktyigøøgyijxy ja tsø'øgi ja ne'egi, jøts pøm yiku'ayo'owipxi ja tsø'øgi ku pøn chø'øgi, ja'ats idø'on tkayikmøjtøjkipnim ja Dios chojkin ja Dios pya'ayo'owin.

¹⁹Ja'agøjxp adøm ja Dios ndsøjkyindi kumi jawyeen ja jade'en tøm xtsøjkyindi. ²⁰Pøn nugo wamp: "Ndsøjkyi øts ja Dios", jøts ni ka'anindimts ja myigu'uk ja twa'añ ttsøky, ja'ats idø'on taayip. Sudso'ampyts ja Dios tjaaktyimchøkt, pøm ka'axi ja kyaxi'iky, ti ja' net ja yjaakt-sokp pøm ja myigu'ukxi ja kyatsøjkyi pøn yja'ijxy wiin'ajy. ²¹Jøts ja Dios yide'en xmø'øyindi ja y'ana'amin: pøni pøn ja Dios ttsojka, nayide'en ja myigu'uk ja twa'ant ttsøkt.

Sudso'ampy ja ka'ødyumbi yja' xkamimajadaajkit

5 Pøn jaty tjanchja'widip ku ja Jesús yikejxy ya naxwiin yiknitsokpi, ja'ats ja Dios Teety u'nk'ajtiyidi; pøni chojkit tam ja Dios Teety jade'en, nayide'ents idø'on ja ttsojkit tpa'ayo'odit pøn jaty ja Dios Teety y'u'nk'ajtpy. ²Kuts ja Dios ndsojkit jøts ja jade'en ndyimbyadu'unindit

sá ja y'ana'amin ja wya'añ, jade'ents ja nnija'wa'ant ku ja nayide'en ndyimchøjkyindi pøn ja yja'ajtpy. ³Kuts jade'en ndsojkindit ja Dios, ja' idø'øn ja tyijpy ku dø'øn ja y'ana'amin nbadu'uñindi, jøts ka'ap ja mabaat chepi. ⁴Jøts pøn jaty ja Dios møøt y'ity, ka'ats ja tmibøjkidi ja ka'ødyumbi yja'. Pø paty ja Dios janchja'win xuktamajadaajkyindi jøts ja xkadukmibijkyindi ja ka'ødyumbi yja'. ⁵Pønts tkamibøjkiti ja ka'ødyumbi yja', ja'ats idø'øn tjanchja'widip ja Jesús jøts ku ja Dios U'ngi.

Ku ja Jesús yiknigajpxy ku ja Dios U'ngi

⁶⁻⁷Nnija'windip adøm ku ja Jesús Dios U'ngi, jabi kø'ømxi ja Dios Teety ja tymñigajpxy ku ja Jesús ñøbejty jøts ku nayide'en wyinaty y'ookwaanimi; jøts ja Espíritu Santo ejtp nayide'en tñigajpxmi, jabi myøøt'ajtpy ja tiy'ajtin ja'. ⁸Tigøøkts adøm idø'øn ja ejxpajtin nmøøt'ajtyindi midi tñigajpxtip ku ja Jesús Dios'u'nk'aty. Ja myidu'ukpi, ja Espíritu Santo kyajpxy y'ayuujk ja' midi xuknija'wandip ja tyiibi ja yjanchpi. Ja myimajtskpi, ja Dios Teety y'ayuujk ja' midi yikmadoow ku ja Jesús ñøbejty; jøts ja myidigøøkpi, nay ja Dios Teety y'ayuujk ja' midi yikmadoow tsajpjøtpy kyida'aky ku ja Jesús wyinaty y'ookwani. ⁹Sá ja jaa'y tyiy'ajtin ngupijkyindi, ¿ti Dios idø'øn ja tyiy'ajtin njaakidyimgyupøjkin? Pø ja'axi jawaani tymdyiy tymyanch ku ja tñigajpxy sa ja y'U'nk ja yjajty kyubejty. ¹⁰Pøn tjanchja'wip ja Dios U'nk, kø'ømst ja tja'gyuki ja tiy'ajtin; jøts pøn tkajanchja'wip ja Dios ku ja tñigajpxy sa y'U'nk yjajty kyubejty, ja'ats taadyejp ja Dios. ¹¹Ya'at tiy'ajtin xuknija'windip jøts ku Dios tø xmø'øyindi sa n'anmija'win xemikøjxp yjujky'ajtindit, ja y'U'nkts ja'abi jujky'ajtin tmøøt'ajtp.

¹²Pønts møøt y'ity ja Dios U'nk, yikmøøpyts ja'abi jujky'ajtin ja'; jøts pøni ka'ap jade'en yikmøøt'ity, niwindem jade'en ngapaajtindit ja'abi jujky'ajtin.

Ku ja kajpxwejin jøts ja kajpxpoo'kxin y'ukyikyajkni

¹³Ya'at mee ndanija'ayip wine'enin jam xjanchjawidi ja Dios U'nk, jøts xnijawidit ku ja jam xmøøt'ajtnidi ja jujky'ajtin midi xemikøjxp.

¹⁴Jade'ents ngawingudsø'jkindi ja Dios ku n'amido'owin nbøktso'owin pøni ti ja kø'øm xamidsojkindip, ja' ja myadøøpy. ¹⁵Tøts inet nnija'windi ja Dios kudam ja tmadøy ja amido'owin ja pøktso'owin, jøts nay jatyi x'adsowimbijtyindi pøni ti dø'øn tø n'amidø'øyindi.

¹⁶Pøni n'ijxyindip nnija'windip ja nmigu'uk ku ja ttundi ja pøky midi ttukja'dyigøøpy ja Dios, jatyi'ts ngu'amidoo'wandit jøts ja Dios ja myaa'kxukiyit. Jabi jaaxi ja kajabøky midi ja anmija'win tyikwindigøøpy jøts ja Dios tyukja'dyigøy, kidi ja'apts ndijpy. ¹⁷Tumbøky yø tundigø'øyin kajpxigø'øyin; jamts ja winaagin midi tkayikwindigøøpy anmija'win.

¹⁸Nnija'windipts ja' pøn ja Dios Teety møøt y'ity, ka'apts ja pøky'agujkpy chøøni; pø Dios U'nkxi axajtujkiyip jøts ja miku' ja sa kyatuniyit.

¹⁹Pø nnija'windipxi adøm ja' ku adøm ja Dios xja'ajtyindi, jøts may ja'amidi pøn ja miku' tø ñiwangøjxniyidi.

²⁰Jøts nay yiknija'wip ja' ku ja Dios U'nk tø xnimii'ñindi, jøts ja tø xuknija'wandi midi tu'ugyi ndios'ajtyindip. Ja' tu'ugyi møøt n'ijtyindi ja y'U'nk Jesucristo. Ja'ats idø'øn tu'ugyi ndios'ajtyindip, ja'ats tyajkp jøts ja n'anmija'win xemikøjxp yjujky'ajtindit. ²¹U'nk un-a'jkti, nay'ejx'etiyidi yikxon, kidi nugo o ti xdiospikta'akti, kidi jade'en o ti xwindsø'øgidi. Jade'en idø'øn ja yjatt.

JA MYI MAJTSKPI NØKY MIDI JA JUAN YJAAY

Ja tiy'ajtin, ja tsojkin jòts ja pa'ayo'owin

1 Mets u'nk Ciria, mójaa'y'ajtp øts, ixyamts meets ya'at nøky ndanijayi møøt m'u'nk m'una'jkti wine'enin ja Dios tø m'a'ejxiyidi jòts ja jade'en mja'atyidi. Jade'ents mee ndsøky, jade'ents mee nba'ayø, jòts kidi øtsip tu'ugyi, pø nayide'enxi meets ja mdsøkyidi mba'ayøyidi pøn jaty ja y'øybi tyiiby tpadundip. ²Ja' øts jade'en xyik'adøtsp ja ku nmøøt'ajtyindi ja y'øybi tyiiby jòts niyuuni adøm ja xkamajtsuujtyindi. ³Dios Teety jòts ja Dios U'nk, ja'ats mee mgunuu'kxidip mba'ayoojidip jòts mmø'øyidi ja øy'ajtin ja jotkujk'ajtin tiy janch sa ja ttsøjkyin.

⁴Jade'en øts ja m'u'nk ja m'una'jk winaagin njanchtaxonda'aky ku øts ja nbaaty ku øts ja n'ixy tpadundi ja y'øybi tyiiby jade'en sam ja Dios Teety ja tø xa'ane'emyindi. ⁵Mee migu'uktøjkti, mdyimdyu'undip ja may'ajt jòts ja xem ja yam nmigu'uk ndsojkindit nba'ayo'owindit. Kidi ixyamnim yø jade'en yikmadø, jaayip yø yikmadoodso'on-dakni ku ja ndsinaa'yin nyiktigajchindi. ⁶Yø' idø'on tsojkin'ajtp, yø' idø'on pa'ayo'owin'ajtp ku ja Dios kyutujk nbadu'unin; jòts yø' idø'on kyutujkin'ajtpy midi tø xmadowdi ku mdsinaa'yin

tø xyiktigatsti, jòts xem yam mna-chokidit mnabya'ayowidit.

Pømbi win'øø'ndip

⁷Jats may ixyam ja win'øø'mbidi pøn tkajanchjawidip ja Jesucristo ku ja y'atsnanky'ejxøø jaa'yin. Pønts jade'en win'øø'mp, ja'ats idø'on tkawamp tkat-sojpk ja Cristo. ⁸Øyim mnay'ejx'etidit, kidi xkamøjpikta'akti ja ixpøjkin midi mee tø nduk'ixpiky. Jade'en Dios øy ti mmo'ojidit pøni ti ja mdamidsojkidip.

⁹Pønts nugo tyimwysinmay'anajxp nika'ap ja t'uktajotkujk'ajtniyyi ja Cristo y'ixpøjkin, ja'ats kamøøt'ejtip ja Dios; pønts jade'en tjantymbyadump sa ja y'ixpøjkin wya'añ, ja'ats idø'on møøt'ejtiyip ja Dios Teety jòts ja Dios U'nk. ¹⁰Kuts pøn mninøjkkidit mjøn jotp mdøjkjotp, yamts meets ja xanijawi jòts ku wenk ixpøjkin ja tmøødi, kidi meets ja xyiktøki jam mdøjkjotp, jòts kidi meets ja xmo'odi ja kajpxpoo'kxin; ¹¹pønts ja tkajpxpoo'kxp, ja'ats idø'on tpadump ja ka'øy ixpøjkin.

Sa ya'at ayuujk yjøpkixy

¹²Maynim øts ja winmaa'n nmøødi midi mee ndukmadoowampy, jòts ka' meets ja nugo ndanijayiwya'añ; ndy-imnøjkkxwampy mee kø'øm jòts ixy windani ndukmado'odit, jòts jade'en ndyimdyajotkujk'ajtindit.

¹³Ja m'uch pøn ja Dios tø y'a'ejxiyi, ja'ats ja y'u'nk ja y'una'jk yam mdanigajxiyiyip ja kajpxpoo'kxin. Jade'eñi øts ja ayuujk nguexy, jade'en idø'on yjatt.

JA MYDIGØØKPI NØKY MIDI JA JUAN YJAA

Øy tsuj ja Gayo yiknigajpxy

1 Møjaa'y'ajtp øts, ixyamts øts ya'at nøky ndanijayi mets migu'uk Gayo, ja'agøjxp ku nijuuni ngaja'dyigøy.

²Migu'uk, wamp øts jøts øy yikxon xyiknaxt møk møjaaaw, nayide'en sam ja Dios øy tsuj myik'ityi.

³Njanch'øyja'wipts øts, njanchuja'wipts øts, jøts ku øts ja jaa'y winaagin xnimendøø pøn nmigu'uk'ajtyindip, jøts øts ja xamimadya'akti jøts ku mets øy tsuj mjaa'y'aty sam ja Dios kyajpxy wya'añin. ⁴Midi'tibi øts idø'on njaaktyimy'øyja'wip njaaktyimchuja'wip pø nmadøøpxy øts jøts ku øts nmigu'uk ja møj ja mutsk tpaduujnidi ja Dios kyajpxy.

⁵Migu'uk, øy'ajtp ku øy tsuj mjaa'y'aty ku jade'en nmigu'uk xpudøki pøn jaty tminaxtip tmidøkidip ja Dios kyajpxy øy ja xjaga'ijxy'aty. ⁶Tøts øøts ja winaagin xukmadowdi sa mets ja xtsøky sa mets ja xpa'ayøy. Jaaaktyimdyun ja may'ajt jøts ja xjaakpudøkit sam ja Dios tkupikyin, ku ja jam jade'en yja'attit choondit. ⁷Pø ja'axi ja tø tmidsoondi jøts ja jade'en tmiwidejtedit ja Dios kyajpxy, jade'ents ja ka'ap tkupøkti ja pudøjkin midi ja jaa'y ja møyjyidip pøn jaty tkanija'widipnim ja Dios. ⁸Patyts adøm xpaat'ajtyindi jøts ja ndyimbyudøjkandit ku ja jade'en tmiyøødyi tminaxti ja y'øybi ja tyiibi.

Ka'ap y'øyjaa'y'aty ja mixy Diótreres

⁹Tø meets ja nøky ndanijayi jøts mee ndukmadøy yø'øbi winmaa'ñ, ja' ku ja

mixy Diótreres tkamøjpikta'aky ja n'ayu-ujk ja n'ana'amin, ja'ats ne'egi kø'øm nabyiktaajkip windsøn jøts niwine'enin øts ja xkamimadøy. ¹⁰Paty ku øts wyinaty nnijkxy, møk øts ja ndawin-gugajpxit ku adøm ja xwingajpxyindi xpagajpxyindi ku ja xnidaay'ajtyindi. Nayide'ents ja tkadajotkujk'aty, yjaaktyimy'ane'empy ja myigu'uk ja', jøts ja ka'ap tkupøktit pøn jaty tmija'ttip tmidso'ondip ja Dios kyajpxy, pønts ja jade'en tjagabadunwamp, jatyits ja tpawøpy jøts ja ka' t'uktuktatøjkiñi ma ja Dios kyajpxy yikpatmadøy.

¹¹Migu'uk Gayo, nijuuni jade'en xkatu'unt sam ja ka'ødyumbi ttuñ, tum ja øybi mdu'ump. Pøn jade'en øy jaa'y'ajtp, ja'ats ja Dios ja'ajtyip, pønts ka'øy'ajtp, ja'ats idø'on tka'ejxp tkanija'wip ja Dios.

Janch øyjaa'y'ajtp ja Demetrio

¹²Øy tsuj yiknimadya'aky ja Demetrio. Nanky'ejxip ku ja tpaduñ ja y'øybi ja tyiibi. Nayide'ents øø nwaami, nyiktiidyøjkip øøts ja nayide'en, pø mnija'widipxi ku øø ka'ndaayi.

Ja kajpxpoo'kxin midi ya'at nøky tyagugøjxp

¹³Maynim øts ja winmaa'ñ nmøødi midi me ndukmadoowampy, jøts ka' mets ja nugo ndanijayi wya'añ; ¹⁴ndy-imñinøjkwampy me kø'øm jøts ixy windani nnagyajpxindit.

¹⁵Øy yikxon xyiknaxt. Ixyam mmigu'uk mdaniguexyiyi ja kajpx-poo'kxin pøn jaty yam tsinaadyip. Tunts ja may'ajt jøts nayide'en xkajpxpoo'kxt pøn jaty jam nmigu'uk'ajtyindip.

JA NØKY MIDI JA JUDAS YJAAY

Ku ja Judas tnijayi pøn jaty ja Dios tø twi'ixy

1 Judas'ajtp øts. Øts ja Jacob nmi-ga'ax'ajtpy. Nmidumpy øts ja nwind-søn'ajtim Jesucristo jøts meets ya'at nyamidsøkyiyi jøts ja yja'atiyit, ku ja tø y'agø'dukiyi y'axajtukiyi ja nwind-søn'ajtim Jesucristo, ku ja møøt y'etti. ²Mbaattip yikxon ja Dios kyunuu'kxin jøts øy tsuj mba'ayowiyidit jøts ja øy'ajtin myikmo'odit.

Pøn nugo jawindaay'atwamp

³Meets migu'uktøjk, o meets ja nøky kawinaak ojk tø njadanijayiwy'añ sa dø'øn y'ejxi tyiyi ja nitso'ok'ajtin midi njagyejpyindip, ixyamts mee nnijayi jøts tu'ugyi xyik'ettit ja mjanchja'win midi ja Dios tu'ugyi tø xmø'øyim, ku ja xja'aj-tyindi. ⁴Jabi tøxi ja jaa'y jam tmidøki ja win'øø'nin jøts meets ja mdukpadun-wa'añidi midi ja tiy'ajtin kyamøøt. Pø wampxi ja Dios kyajpxy jøts ja tyik'ay-o'ombaatt sam pyaat'atyiyi ku ja kya'øy-jaa'y'atti, wandipts ja' øy ja ti ttu'undit maa'kxukidip ja Dios ja'. Ka'ap ja Dios Teety yja' ttojkidi pøn xja'ajtindip møøt ja nwind-søn'ajtim Jesucristo.

⁵O meets ja xjanijawi, ndukni-jawiwampy meets ja jadigojk jøts ku ja Dios Teety ojts tyik'awa'atspidsimy ja Israelit jaa'y jam Egipto, xjats tyikwindigøyy ja' pøn ja kamibøjkiyi kabaduujniyi. ⁶Jøts nayide'en ja ankilistøjk winaagin ja yja' ka' t'ukpadunidi sam pyaat'atyi, Diosts ja tø myachi jøts ja tø pyikta'agyi agootstuppy, jam ja y'awejxti ku ja tiidyu'unin mye'ent. ⁷Nayide'ents ja yjajtmidi ja Sodoma kajp jøts Gomorra kajp, jøts midi jaty jam kajp wingon

ejttøø. Øy sa y'adøtstøø, yaa'dyøjk namyøøt'ajtidip tukyaa'dyøjk, tø'øxyøjk namyøøt'ajtidip tukto'øxyøjk. Jade'ents ja ka'øyi ttundøø. Jøts ja Dios xemikøjxp tø yik'ayo'ombaadyidi ma xemikøjxp tyøyy. Jade'ents yø xuk'ijxyimp xuknija'wimp jøts ka'ap jade'en n'adøøjtsint.

⁸Øyi tjanijawidi pøn meets ixyam nugo mwin'øø'nip, kyø'øm winmaa'njotpy ja jade'en ttundi ku ja kya'øyjaa'y'atti jøts ka' tmøjpkita'akti ja Dios kyutujk. Nugo twindsøyy ja ankilistøjk midi ja Dios myøøtsinaapy. ⁹Janch wenk idø'øn ja Dios yø'øbi jaa'y twindsowdi, nika'ap ja møj ankilis Miguel twindsøøyy ja miku' jade'en ne'egi, ku ja Moises ñine'kx tyiktsepjajtidi sudso dø'øn ja yiktu'unt. Ne'egi yide'eñi ja'ayi tñimaay, "Dios paat'ajtiyip pøni sa ja mdunwa'añi." ¹⁰Yø jaa'y midi mwin'øø'nidip ku yø ti kø'øm tkaja'gyukidi, ja'ats yø kyajpxtip ka'øyy; ja'ayi nugo ñija'widip jøts yø jade'en y'adø'øtstit ejxim jiyujkin, kø'ømty yø nugo jade'en ñankwyindigøyyidi.

¹¹Ayo'ombaattip ja'adi ku nay ja' tpadundi sam ja Cain yjaa'y'ajty ku ja myigu'uk ja tyik'ø'jky. Tundip nayide'en sam ja Balaam jøts ja meeñ patp tjawidi. Jade'en nøjkk wyindigøyydi sam ja Coré ku y'ookøxti ku ja Dios tmidsepøjktøø. ¹²Nugo mdsø'ødyuñidi meets ma mee mgaadyi m'uukti tukpabøjpkpitøjk, ku meets yø ka'ap mnimiñidi amumjoojt, jøts ku yø nugo ku'uxyi kyaydi y'uukti jøts yø jade'en nugo mdaxi'ikyidi, niti windsø'jkin tkabikta'akti, kø'øm ja ne'egi ñay'ejx'ityidi, ka'ap ja t'ixy pøni ti ja tø yiktaguwanidi. Jade'en ja'adi ejxim ja yoots n'ejxint midi ka' tyu'uy, jøts nayide'en ejxim tu'uk ja tsa'amguipy midi katøømip, øy ja tyøøm'ajtin ja tjapaaty, windigøyy

y'ejtnidipts ja jadi'iñi. ¹³Tum ja ka'øybi tyundip jøts ne'egi o sa tyimy'adø'øtswa'andi tsø'ødyumbim. Jade'ents tø tyuutigøødyi jøts xemikøjxp jap y'ettit agoostujpy.

¹⁴Ja møjaa'y Enoc pøn myiwixujk najtskaxi, ku ja Adan jawyeen, ja' ja Dios kyugajpxy'ajt jøts yide'en tnigajpxy ja ka'øy jaa'y, jøts wyaañ: "Jøts ø n'ijxy ja nwindson'ajtim ku ja mill'ampy tmøøtmiñ ja pyabøjkpitøjk, ¹⁵jøts pøky pyayø'øwya'añ pøn ka'øyjaa'y'ajttip, pøn tø tyundigøydi kyajpxigøydi jøts ku tø twindsowdi ja nwindson'ajtim." ¹⁶Yø'øbi jaa'y nugo ña'amdi nugo pyagajpxti, ja y'øy'ajtin yø nugo yjayiktunwandip jøts ja jaa'y øy tsuj nadyijyi tmigajpxti ja'agøjxp ku nugo tkajpxwetswa'andi.

Ku ja pabøjkpitøjk yiktumadøy sa yjaa'y'attit

¹⁷Meets migu'uktøjk, ja'myatsti sa ja nwindson'ajtim Jesucristo kyudanaabyi mdukmadoodø ¹⁸ku wyandøø yide'en: "Ku wyingøñ jøts ja nwindson'ajtim mye'ent jats kyaxø'øktit ja jaa'y pøn tka'ødyejtíp tka'øgyajpxtip ja Dios yja'. Ka'øyjaa'y'ajttip ja' jade'en sa ja kø'øm ñadyamidsøkyidi." ¹⁹Yø' nugo tyikwinmaa'nmya'atwamp ja jaa'y; ja'ayi chojktip ja kya'øybi jøts ka'ap Espiritu Santo ja tmøøt'atti.

²⁰Meets migu'uktøjkti, tu'ugyi mnabyikta'agidit jøts tu'ugyi xyik'ettit ja mjanchja'win midi ja Dios yajkpy. Ku ja Dios x'ajot'attit, ja Espiritu Santo mbudøkiydip. ²¹Xtsojkindip ja Dios, xpa'ayo'owindip ja Dios, paty øyim mnay'ejx'etidit sam ja ttsøkyin. Njøp'ejx'ejtindip ku ja nwindson'ajtim Jesucristo xmø'øyint ja øy'ajtin midi xemikøjxp.

²²Yikjotkujk'atti ja' pøn pyamaapy pyadajpy pøni midi'ibi pyabøkp. ²³Tu-u'mo'odi kajpxwejtí ku tyundigøydi jøts ka'ap ja ayo'on tpaattit; jøts xpa'ay-o'ot nayide'en pøn ka'øyjaa'dyi, øyim mnay'ejx'etidit kø'øm, jøts ka'ap jade'en xu'undit sam ja'adi.

Ku ja Judas tkajxa'aky ja Dios jøts tyikjøpkijxy ja ñøky

²⁴⁻²⁵Tu'uk ja Dios møj, pøn tni-ja'wip, pøn xyiknitso'ok'ajtimp, ja'ats ja myøk'ajtin xa'ejx'ejtimp jøts ka'ndundigø'øyint, jade'en'ampyts agujk jotkujk xukwinguwa'jka'ant ja' wyindump, ku niti pøky ngamøøt'ajtint. Ja'ats tmøøt'ajtp ja øy'ajtin ja møk'ajtin nwindon'ajtim Jesucristo køjxp, jaayip ku ja tyiktso'ondakijxy tuki'iyi, jøts kunim ja nayide'en tyikjøpkøxt. Jade'en idø'on ja y'ejxi tyiyi.

YA'AT AYUUK JA JESUCRISTO TYUKNEJA'WF KUMAA'YJØTPY JA JUAN

Ku ja Jesucristo ttuk'ijxy ja Juan sa ja naxwii'ñit yjatt

1 Ya'at idø'on tiy'ajtin midi ja Dios Teety tyukmadoow ja Jesucristo, jøts ja pyadumbi pyabøjkpi ttuk'ext ttuknijawit sa nøjx yjatt kyubatt tsojk ya naxwiiñ. Nay øts ja tiy'ajtin tuki'iyi tø xuk'ixy tø xuknijawi sa tu'uk y'ankilis tø xukmigajpxy. ²Xjats øts njaadyangijxy tuki'iyi pøni ti jaty ja Dios Teety møøt ja nwindson'ajtim Jesucristo tø xuk'ixy xukmadøp.

³Tya'ø'y'ajtidip ja Dios kyunuu'kxin pøn ya'at nøky t'ejxp jøts tpadu'unt, nayide'ents ja' pøn tmadoop, pø win-gompxi dø'on jøts jade'en yjatt sam yø nøky wya'añ.

Ku ja Juan tnija'ayiyi'ñ pøn jaty ja Dios tjanchja'widip ja niwixujkpi kajp

⁴Øts Juan, øts meets ya'at nøky ndanija'ayip pøn ja Dios tjanchja'widip, ja niwixujkpi kajp midi jam Asia y'etjotp. Paat meets ja kunuu'kxin øy'ajtin midi ja Dios yajkpy, ja' midi xemikøjxp jujky'ajtp, nayide'ents mgunuu'kxidit ja niwixujkpi ja'win midi møøt y'lity ja Dios Teety. ⁵Wan mgunuu'kxyidi nayide'en ja nwindson'ajtim Jesucristo pøn tnanky'ejxip ja tiy'ajtin, jøts pøn myijawyeen tø yjujkpyøjkjmi jap oo'kpi jutjøtpy. Ja'ats nayide'en tnigutujk'ajtp niduki'iyi ja møj windsøndøjkti ya naxwiiñ. Nayide'en ja Cristo xpa'ayø'yimp sa tø xyikpøkyaa'jchim ku tø wyidsuñ wyidaxy adøm nbøkyøjxp. ⁶Tøts ja xpiктаajkyim jade'en øyjaa'y møjaa'y,

jøts nbadu'unindit ja Dios Teety yja' midi tyeety'ajt nwindson'ajtim. ¡Wan tja'myejchim xemikøjxp ja Dios y'ø'y'ajtin myøk'ajtin! Jade'en idø'on ja yjatt.

⁷¡Meets, uk'ejxti ukmadowdi, jade'en idø'on ja Cristo mye'ent yootsjøtpy! Jøts niduki'iyi n'ejxint, nayide'en ja'adi pøn ja nwindson'ajtim yik'ayo'ombaajti kruskøjxp; janch ya'axtip janch ji'idyip ja naxwii'ñit jaa'y ku jade'en t'ejxtit. Jade'en idø'on ja yjatt.

⁸Yide'en ja Dios Teety wya'añ pøn ja myøk'ajtin møj, jøts pøn xemikøjxp jujky'ajtp: “Øts idø'on ja tso'ondaajkin jøts øts nayide'en ja jøpkøjxin'ajtin nyajkpy.”

Ku ja Juan t'ijxy ja Cristo

⁹Øts Juan, meets nmigu'uk'ajtpy ku ixyam nayide'en ngu'ayo'ombaajtindi ja nwindson'ajtimøjxpit, paty adøm xmø'øyim ja øy'ajtin ja tuda'aky'ajtin jøts ja xyik'ejtint ma ja kyutujk xanatanaa'yimp. Jam øts wyinaty ndsumchøøni ma txøow'aty Patmos jam mejy kyujk'am, ja'agøjxp ku øts ja Dios kyajpxy ngajpxwa'kxi jøts ja Jesucristo yja' nnigajpxi. ¹⁰Domingi xøow wyinaty ku øts ja Espiritu Santo adsu'jky xatøki, jøts kumaa'yjøtpy møk øts xjiguyaaxi ejxim tu'uk ja puxujx, ¹¹yide'en ja wya'añ:

—Øts idø'on nyiktso'ondaajk tuki'iyi jøts nay øts nyikjøpkøxp. Midi jaty m'ejxp mnijawip, tanijayi pøn ja Dios ja'ajtip ma niwixujkpi kajp jam Asia y'etjotp. Ja' xyøow ja kajp: Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia jøts Laodicea.

¹²Xjats n'ejxjimbijty pøn øts xmi-gajpxp, jøts n'ejxpaaty wixujk ja kandeleeeri midi tum oori. ¹³Jam wixujkpi kandeleeeri kujk'am n'ijxy tu'uk ja jaa'y jade'en sam adømin, jade'en ja wyet tyek'ok'am paat kyida'aky. Tum

oori ja chum kyaxi'iky midi ja'tp kyachwiiñ. ¹⁴Ja kyubajk, janch amuum poop ja wyaay kyaxi'iky ejxim ja poop pixyin, ejxim tsap'øøpkyin, jøts ja wyeen jade'en kyaxi'iky ejxim jonyowin. ¹⁵Ja tyeky, jade'en kyaxi'iky janch amuum tsamamp ejxim ja pujx n'uk'ejxint midi janch tøø'kxp, midi øyip ornijøtpy; ku ja kyajpxy, møk idø'øn nmadoo'wint, jade'en ejxim ja møj nøø y'iihin. ¹⁶Jam y'aga'ngyøjøm tmach'ity wixujk ja maadsa', jøts y'aawjøtpy pyidsimy tu'uk ja yønchujx midi janch jøpxuu'n jøts ad-sow jøøjp. Jade'en kyaxi'iky ja wyeen ja y'aaw ejxim ja xøøw møk y'añin.

¹⁷Ku øts n'ijxy jade'en, winets øts ojts øøky nayjawi y' naxkida'aky ja tyekyøjøm, jøts øts ojts y'aga'ngyø' xanixajy jøts ø xniimaay:

—Kidi mdsø'øgi; øts idø'øn, tø nyiktso'onda'aky tuki'iyi nayide'en sa nyikjøpkøxt. ¹⁸Jujky'ajtp øts idø'øn øy tø nja'øøky, xemikøjxp njujky'aty jøts øts ja møk'ajtin njagyepjy, jøts øts nyikjujkyøkt pøni pøn tø y'ookti tyigøydi. ¹⁹Jaadyangøx tuki'iyi midi ixyam m'ijxpy, midi ixyam mnija'wip, jøts midi jatwamp. ²⁰Jade'en idø'øn ja twandijy midi tø x'ixy, ja wixujkpi maadsa' n'aga'ngyøjøm jøts ja wixujkpi kandeleeeri nayide'en: ja wixujkpi maadsa', yø' twandejp pøn ø ngugajpxy'ajtpy ma øts ja njanchja'wibitøjk jamdi ma wixujkpi kajp jam, jøts ja kandeleeeri ja janchja'wibitøjk ja'adi, pøn jam'ajttip.

**Ya'at ayuujk ja nwindson'ajtim
tyaniguejpxy ja yjaa'y ma ja
wixujkpi kajp: Yide'en jawyeen
yiktanija'ayiyii'n ja Efesit jaa'y**

2 Nijayi øts ngugajpxy midi jam Efeso sa øts ixyam nnigajpxy: “Yide'en ja wya'añ pøn jam y'aga'ngyøjøm tmach'ejtp ja wixujkpi maadsa' jøts pøn jam tanaapy wixujkpi kandeleeeri ku-

jk'am: ²Wa'ats ø nnijawi tuki'iyi pøni ti mdumpy; nnija'wip ø tuki'iyi sa møk mduñ øts køjxp, jøts sa mdu-da'aky'aty, nayide'en ø nnijawi ku xk-agupiky pøn ka'øyjaa'y'ajttip. Tøxi x'ixy tu'uk jaty pøn nugo nadyejidip øts ngudanaabyitøjkti, ka'ap ja tyiy'ajtin wyin-gaxi'iky, nugo ja wyindaayidi. ³Øy møk ja maa'kxujkin tø xjagyepy ku tø xpadu-ujni øts nja', jøts ku tø xku'ayo'om-baadi øts køjxp, jøts ka'ap ja jøtkøjxin tø xmøø'taty. ⁴Tu'uk øts nga'øyjawi mets ja mjaa'y'ajtin: ku mets ka' nayide'en x'uktsojknì sam xyiktso'ondaajky. ⁵Paty ø nwa'añ, ja'myats pøni ma tø mdu-u'digoy, jøts xyiktigatst ja mwinmaa'n, jøts nayide'en xu'unt sam jawyeen tø xuñin. Pøni ka' xuñ jade'en, nbøjknip øts yø kandeleeeri midi mmøø'tajtpy. ⁶Ots idø'øn yjade'eni, mjagyepjy nayide'en ja øy'ajtin ku nayide'en xkatsøky ja nicolaítas y'ixpøjkin sam ø ngatsøkyin. ⁷Mad-owdi yikxon sam ja Espíritu Santo tmi-gajpxy pøn ja Dios ja'ajttip, yide'en ja wya'añ: Pøni pøn tmimajadakp ja miku'yja', ja'ats nmo'op ja øy'ajtin xemikøjxp ma Dios y'ity.”

**Yide'en ja Esmirnit jaa'y
yiktanija'ayiyii'n ja ayuujk**

⁸Nijayi nayide'en øts ngugajpxy pøn jam ejtp ma øts njanchja'wibitøjk jam Esmirna kajpjotp: “Yide'en ja wya'añ pøn tuki'iyi tø tyiktso'onda'aky jøts pøn nayide'en tyikøxp, ja' pøn o'jk jøts yjujkyøjkojmi oo'kpi y'agujkpy: ⁹Nnija'wip ø tuki'iyi pøni ti mdumpy; pøni sa m'ayøy mwinmay, øy yø meen kyidyimy'ity, tø ja Dios mdsuj'ixxyi mdsujawiyi ja' wyingujcp. Nnija'wip øts ku mjemigajpxyi mdemigajpxyi winaagin pøn nugo nadyejip israelit jaa'y, yø' yide'en nugo tjayikmajada'akwajnidip ja miku'yja', pø ka'axi Dios ja tja'aji. ¹⁰Kidi mdsø'øgidi pøni sa mjattit mgubattit;

kyootswinmaa'n tō xkayikmajadaajkidi.
²⁵ Padun'etti xemikōjxp ja winmaa'n
 midi myiktundip kunim ø nme'ent.
²⁶ Pōni pōn tmimajadakp ja miku'
 yja' jōts nayide'en ttu'unt sam ø
 ndsōkyin, ja'ats nmo'op ja mōk'ajtin
 jōts tniwindsōn'att niduki'iyi ja
 naxwii'nit jaa'y. ²⁷ Yō'ōbi mōk'ajtin
 midi ōts ja Dios Teety tō xmō'øy, nay
 yō'ōts mdaba'ejxtip mdabayō'ōdyip ja
 naxwii'nit jaa'y. ²⁸ Nayide'ents meets
 nmo'ot ja øy'ajtin jōts meets mōōt
 n'ett xemikōjxp. ²⁹ Madowdi yikxon
 pōni sa jaty ja Espiritu Santo tñōjmi
 ja janchja'wibitōjk pōn ejtip jam mā
 niwixujkpi kajp."

Yide'en ja Sardisit jaa'y yiktanija'ayiyii'n ja ayuujk

3 ¹ Nijayi nayide'en ōts ngugajpxy pōn
 jam ejtp mā ōts njanchja'wibitōjk
 jam Sardis kajpjotp: "Yide'en ja wya'añ
 ja' pōn tkajxp ja niwixujkpi kugajpxy
 jōts midi tpōkjō'kp ja wixujkpi maad-
 sa': Wa'ats ø nnijawi pōni ti mdumpy.
 Ots myiktijy myikwa'añ ku øy tsuj
 mduñ, nnija'wip ōts ku ka' mduñ.
² Jawidi, nay'ejx'etidi, jōts ka' jadi'iñi
 mwindingō'ōdyit; n'ijxpy nnija'wip ōts
 midi mdumpy ku ka'ap tyiy'aty Dios
 wyindump. ³ Ja'myatsti ja øy'ayuujk ja
 øgyajpxy midi tō xmadowdi tō xukpōkti;
 nay yō' mbadu'undip jōts ja mwinmaa'n
 xyiktigatstīt. Ku xkatu'unt sam nwa'añ,
 winets ø nme'ent adsu'jky sam ja maa't-
 spi myiñ, nika'ap ja xnijawit pōni ju-
 uni nme'ent ejxpi payō'ōbyi. ⁴ O meets
 yō'ōbi winmaa'n tō xjababiky, jamts wi-
 naagin pōn øy wa'ats jaa'y'ajttip, ja'ats
 ø mōōt n'ity xemikōjxp sam pyaat'aty.
⁵ Pōni pōn tmimajadakp ja miku' yja',
 ja'ats ja wa'ats'ajtin tsuj'ajtin tpaatp,
 ka'ats ōts ja xyōōw nyiktigōjyi midi tō
 yikja'ay jap nōkyjōtpy mā jap y'ity ja
 jaa'y xyōōw pōn jujky'ajttip xemikōjxp.
 Ngajpxkaxō'jkijxpy ōts ja jam Dios Teety

wyindump jōts jam y'ankilis wyindump.
⁶ Madowdi yikxon pōni sa jaty ja Es-
 piritu Santo tñōjmi ja janchja'wibitōjk
 pōn ejtip jam mā niwixujkpi kajp."

Yide'en ja Filadelfiit jaa'y yiktanija'ayiyii'n ja ayuujk

⁷ Nijayi nayide'en ōts ngugajpxy pōn
 ejtp jam mā ōts njanchja'wibitōjk jam
 Filadelfia kajpjotp: "Yide'en ja wya'añ
 ja' pōn øy'ajtp wa'ats'ajtp, ja janchpi ja
 tiibyī, nayide'en ja mōk'ajtin tjagyepy
 jade'en ejxim ja rey David y'ijty
 yikutuky: Ku ja tuu' nyik'awa'ach ka'
 pōn mibaat tyik'awa'atst. ⁸ Nnija'wip
 ōts tuki'iyi pōni ti mdumpy. Tōts
 ja mduu' nyik'awa'ach midi ka'
 mibaat pōn tyik'adukt; øy ja mōk'ajtin
 waani tō xjagyepy tōts ja n'ayuujk
 xmōjpktaajki, ka'ap ø tō xkagupiky.
⁹ Jamts winaaagin pōn nugo nadyejip
 israelit jaa'y jōts ōts nja' ñadyijyi
 xyiktuujni. Ka' tyiy'ajtin, taay ja
 pyiktakpy ku ja miku' yja' tyiktuujni,
 nay ōts ndukupōkp jōts mwindsō'ōgiyit,
 m'ejxkapiyit ku mee ndsōky. ¹⁰ Tō ōts
 n'ayuujk xpaduujni ku øy tudā'aky
 mjaa'y'atti sa dō'ōn nda'ane'emy,
 nayide'ents nbōkji'kpy n'ejxji'kpyts
 meets m'øy'ajtin. Jats yik'ext ku ja mōk
 ayō'on ku ja tiidyu'unin ñaxkida'akt
 jōts ja payō'ōyin tyunit pōn jaty tō
 y'øy'atti ya naxwiiñ. ¹¹ Me'emp ōts
 tsojk. Yik'etim yō mwinmaa'n jade'en sa
 tō xpaduñ, ka' pōn mibaat ja Dios yja'
 mbōjkxiyit. ¹² Pōni pōn tmimajadakp ja
 miku' yja', ja'ats mōjtōkip mā ja Dios,
 nijuuni ja tkamajstuttit; nayide'ents
 meets ja Dios xyōōw ndawinja'att jōts
 ja kyajp midi yiktejp jemy Jerusalen,
 yō' tsoomp jam Dios wyingukp;
 ndawinja'apts meets njemxyōōw
 nayide'en. ¹³ Madowdi yikxon sa yō
 Espiritu Santo tñōjmi pōn ja Dios
 ja'ajtip mā niwixujkpi kajp."

**Yide'en ja Laodiceit jaa'y
yiktanija'ayiyii'n ja ayuujk**

¹⁴Nijayi nayide'en øts ngugajpxy pøn ejtp jam ma øts njanchja'wibitøjk jam Laodicea kajpjotp; "Yide'en ja wya'añ ja' pøn tyakp ja tiy'ajtin, pøn tyiktso'ondakøxj tuki'iyi: ¹⁵Nnija'wip øts tuki'iyi pøni ti mdumpy, ku nugo ejxingøjxp øts nja' xpaduujni, ka'ap amumjoojt. iØy'ajtp ku tu'ugyi xpadu'undit, pøni ka'ats, majtstu'utkts øts! ¹⁶Kumi ka' xnijawidi pøni midi ndunwandip, nugo mee møk xyikjotkixy, ndyimyajtstu'utwampy mee ne'egi. ¹⁷Nømp mee mwa'añ jøts ku meets jotkujk xyiknaxy, ku niti mgadigø'oxyi; ka'ats mnayjawiwi ku niti mga'ijtxyi, ku nugo wimbeets kugoots xyiknaxy. ¹⁸Yide'ents idø'on ja kajpxwejin nmøø'y, jøts ø x'amido'ot xpøktso'ot midi øts nmøøt'ajtpy, jade'ents xpaatt ja øy'ajtin, ja wa'ats'ajtin jøts ja ja'gyujkin. ¹⁹Jade'engøjxp meets ixyam møk n'ane'emy ku mee nba'ayøy. Møk xwindanidit jade'en sam øts xmijotimbettit. ²⁰Ejx ku meets ya ngugajpxi y'ity ya mdøk'agi'y; pøni pøn øts n'ayuujk xmadøjip jøts øts nja' xkupøjkít, ejtpts øts ja møøt n'ett. ²¹Pøni pøn tmimajadakp ja miku' yja', møøts øts ja n'ett, jøts øts ja kutujk nmo'ot nayide'en sam øts ja Dios Teety tø xmøøy ku øts ja miku' yja' nmimajadaajki, møøts øts ja Dios Teety n'ity. ²²Madowdi yikxon sa ja Espiritu Santo tnøjmi ja janchja'wibitøjk ma jam ja niwixujkpi kajp."

**Sa ja Dios Teety
yikaxa'aky jap tsajpjøtpy**

4 Ku tø jade'en y'ukjaty jøts n'eix-paaty ja tsajp y'awa'adsi ejxim ja tøjk'aawin; jøts ja ayuujk nmadøøy møk

sam ja trompeta'an midi øts jawyeen xmigajpx, jøts øts xnimaay:

—Pat yam, jøts nnanky'ejxit tuki'iyi sa yjatwa'añ kyubatwa'añ.

²Tø øts wyinaty ja Espiritu Santo xatøki, kumaa'yjøtpy n'ixy jade'en tu'uk ja tsinaabyajt jap tsajpjøtpy ejxim ja møj windsøn yja'ajin, jamts chøøni tu'uk ja jaa'y ³midi jade'en kaxø'kp ejxim ja tsaa midi janch tøø'kxp tsamamp, sa ja jaspe tsaa, uk ja cornalina tsaa; jamts i'jch tø ñawydityi, jade'en tyi'kxy sam ja esmeralda tsaa. ⁴Ma ja møj tsinaabyajt jam, jamts ø n'ixy ee'pxmaktaxk ja tsinaabyajt nawidity, jamts ja møjaa'dyøjk ni'ee'pxmaktaxk chøønidi, amuum poop ja wyetti jøts tkujup'atti ja koroni janch amuum oori. ⁵Møk ja anaaw ja widsujk pyidi'iky ma møj tsinaabyajt jam; nay jam wyingujk wixujk ja jøøn tyøøbyiky, ja niwixujkpi ja'win idø'on ja' midi ja Dios Teety møøt y'ity. ⁶Nay jam møj tsinaabyajt wyindump kyaxi'iky tu'uk ja mejy, janch wa'ats janch tøø'kxp ejxim keega'an.

Jøts jam nayide'en ja møj tsinaabyajt ñawidityi namaktaxk ja jiyujk midi may ja wyeen tmøøt'ajttip, kaxø'kp yjøkki'py kaxø'kp wyinduujy. ⁷Ja myidu'ukpi jiyujk, jade'en ja kyaxi'iky ejxim tu'uk ja kaajin: ja myimajtskpi jiyujk, jade'en ja kyaxi'iky ejxim ja tsakaajin; ja myidigøøkpí jiyujk, jade'en ja wyeen ja y'aaaw kyaxi'iky ejxim ja jaa'yin; jøts ja myimaktaxkpi jiyujk kyaxi'iky ejxim ja weejts kyakwidityin. ⁸Tu'uk jaty ja jiyujk tudujk ja kyank tmøøt'aty, may ja wyeen nayide'en kyaxi'iky yjøkki'py jøts wyinduujy; xinaxy tsunaxy ja Dios tjä'myatsti jøts ñøm'etti:

Janch øy janch wa'ats me Dios Teety, Mets tu'ugyi ja møk'ajtin mjagyejpy, jøts xemikøjxp mjujky'aty.

⁹Xjats ku ja jade'en ja nimaktaxkpi jiyujk ttundi, ku ja jade'en tjä'myatsti ja' midi xemikøjxp ejtp, midi tsinaapy møj

tsinaabyajt kǝjxp, ¹⁰xjats ja ñi'ee'px-maktaxkpi mǝjaa'dyǝjk jatyi ñagyux-
endya'agyidi, jǝts ja kyoroni tkiidyakti
jam mǝj tsinaabyajt wyingujkp jǝts
wya'andi:

¹¹Mets Dios Teety, mets amuum mǝj
sam pyaat'atyi myikwindsǝ'ǝgit
myikwinjawit.

Pǝ tǝxi xyiktso'ondakijxy tuki'iyi mdsǝ-
kingǝjxp jǝts jade'en y'ett.

Ja nǝky jǝts ja Borreek U'nk

5 Xjats n'ijxy ja' pǝn jam tsinaapy mǝj
tsinaadyajkǝjxp ku jam tmach'ity
y'aga'ngyǝjǝm tu'uk ja nǝky abidity
midi ja'ay jǝtpy jǝts ñikǝjxp, wix-
ujk weents ja cha'ayi, jǝts ja jade'en
y'adukyi. ²Winets ǝ n'ijxy tu'uk ja mǝj
ankilis jǝts ja mǝk t'amidǝy:

—ǝPǝn paat'ajtip tyik'awa'atst yǝ
nǝky, jǝts t'agǝ'ǝtstu'utt yǝ seeyi?

³Nipǝn ja tkanadyaja'ejxiyi
tyik'awa'atst, ni tsajpjǝtpy ni naxwiiñ ni
naxpatkipy, nipǝn ja tkawin'ejxwa'añ.

⁴Xjats ǝts nyaaxni njiñi, nipǝn
kyayikpaaty pǝn tyik'awa'atst ja
nǝky jǝts yik'ext yiknijawit, nipǝn ja
tka'ukwin'ejxwani. ⁵Xjats ǝts xnimaay
ja mǝjaa'y tu'uk:

—Kidi mjanchya'axy, jaa tu'uk pǝn
tnigubajk'ajtp ja Judajit jaa'y, jǝts pǝn ja
rey David y'apip, yǝ'ǝts tǝ myajada'aky
jǝts t'agǝ'ǝtstu'utt ja wixujkpi seeyi jǝts
tyik'awa'atst ja nǝky.

⁶Xjats ǝ n'ijxy tu'uk ja Borreek U'nk
tyani ma mǝj tsinaabyajt jam, ja' ky-
ujk'am ma ja mǝjaa'dyǝjkti, jǝts ma ja ni-
maktaxkpi jiyujk jam. Jamts ja yik'ijxy
kyaxi'iky sam ti yjaty kyubety y'ayo'om-
baaty. Wixujk ja wyaj tmǝǝ'aty jǝts wix-
ujk ja wyeen; jade'en yǝ tijy yǝ wixu-
jkpi ween sam ja niwixujkpi ja'win midi
ja Dios tǝ tkexy ya naxwiiñ. ⁷Xjats ja
Borreek U'nk tñinijxy pǝn wyinaty tsi-
naapy mǝj tsinaabyajtkǝjxp jǝts tǝjki

ja nǝky midi wyinaty myǝǝt'ajtpy y'a-
ga'ngyǝjǝm. ⁸Ku ja tǝijky ja nǝky,
winets ja nimaktaxkpi jiyujk jǝts ja
ni'ee'pxmaktaxkpi mǝjaa'dyǝjk ñagyux-
endyajakidi jam Borreek U'nk wyingu-
jkp. Nidu'uk nidu'uk ja mǝjaa'dyǝjk
tmǝǝ'atti ja kow midi yiktejp arpi, jǝts
nayide'en tkondi ja poom tǝǝy'i'iñ, tum
oori ja', jade'en yǝ poom tijy sam ja
Dios'ajot'ajtin midi kyajpǝtip pǝn jaty
ja Dios Teety ja'ajtip. ⁹Jamts yide'en ja
jemy iij tyikwandǝ:

Mets idǝ'ǝn mbaat'ajtip yǝ nǝky jǝts yǝ
seeyi xkǝǝtst;

ja pǝ tǝts xniwanguixy niduki'iyi ja
jaa'y, ǝ midi kajp ǝ midi ayuujk,
jade'engǝjxp ku tǝ m'ayo'ombaaty ma tǝ
mdsuñ tǝ mdaxy.

¹⁰Tǝ ǝǝts xyikmǝjtkǝi jǝts ǝǝ nbadu'unt
sam ja Dios tsǝkyin, jǝts ǝǝ nwind-
sǝn'att ja naxwii'ñit.

¹¹Winets ǝ n'ixy ja ankilis namay
tni'awidetti ma ja mǝj tsinaadyajk jam,
nay jamts wyinaty ja nimaktaxkpi jiyujk
jǝts ja mǝjaa'dyǝjkti, ¹²mǝk y'ǝǝwdi
tum jade'en jǝts wya'andi:

Janch ǝy ja Borreek U'nk midi tǝ
y'ayo'ombaaty,
paat'ajtip jǝts tpaatt ja mǝk'ajtin ja
ǝy'ajtin, ja wejin ja kajin.

Paat'ajtip yikwinjawit yikwindsǝ'ǝgit.

¹³Xjats nmadǝy nayide'en ku y'ǝǝwdi
niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y jade'en
tsajpjǝtpy naxkijxy, jǝts jade'en ǝy ja ma
jǝts wya'andi:

Janch ǝy janch mǝj ja Borreek U'nk,
paat'ajtip yikwinjawit yikwindsǝ'ǝgit
xemikǝjxp.

¹⁴Xjats nayide'en ja nimaktaxkpi
jiyujk wyandǝ:

—ǝOts jade'en!

Xjats ja ñi'ee'pxmaktaxkpi mǝ-
jaa'dyǝjk niduki'iyi ñagyuxendyajakǝxidi
jǝts twindsǝ'ǝgidi ja Dios.

Ja wixujkpi seeyi

6 Jøts ø n'ijxy ja Borreek U'nk ku ja myidu'ukpi seeyi t'ago'otstu'uty ja wixujkpi seeyi, jøts nmadøøy tu'uk ja ñimaktaxkpi jiyujk ku møk yjanchwina'añ jade'en sam ja anaawin, jøts yide'en wya'añ:

—iMen x'uk'ixy!

²Jøts ø n'ijxy tu'uk ja poop kawaay, pønts ja tyatsinaajyip, arki ja tu'uk pyagajpy. Tu'uk ja koroni yikmøøy ku tø myajada'aky ma tsep, tyun'adø'otswampy jøts cho'ongojmi.

³Xjats ja Borreek U'nk ja myimajtskpi seeyi t'agø'otstu'uty, jøts ja myimajtskpi jiyujk wya'añ:

—iMen x'uk'ixy!

⁴Jøts jadu'uk ja kawaay kyaxi'iky, tsajpts ja' ñine'kx. Pøn ja ttatsinaapy ja'ats yikmøøy tu'uk ja amøjtsujxyñ jøts yiktanipijky jøts ja cheptu'unt, jøts niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y ñañibidøkøxiyit, xem ja yam ñanky'oogiyidit, ka'ap ja jotkujk'ajtin ma.

⁵Xjats ja Borreek U'nk ja myidigøøkpi seeyi t'agø'otstu'uty, jøts ja myidigøøkpi jiyujk wya'añ:

—iMen x'uk'ixy!

Winets ø n'ixy tu'uk ja yøk kawaay, pøn ja ttatsinaapy, tati'i'yin ja wyejts'ijtpy kyøjø'øm. ⁶Jats ja ayuujk nmadøøy jam ñimaktaxkpi jiyujk kyujk'am, ku wya'añ yide'en:

—Wimbatp nøjkk ja trigo jøts nayide'en ja cebada midi amuum tump; aceite jøts ja vino ka' wyimbatt.

⁷Xjats ja Borreek U'nk ja myimak-taxkpi seeyi t'agø'otstu'uty, jøts ja myimaktaxkpi jiyujk wya'añ:

—iMen x'uk'ixy!

⁸Winets ø n'ixy tu'uk ja pu'ts kawaay, pøn ja ttatsinaapy ja'ats yiktanipøjk jøts ja yikjaa'y'ookt. Ix'oojk ja pyamiñi pøn tkudanaapy ja ayodaajk. Xjats

ja yiktaguwa'anøø jøts tyik'ayo'om-baatt jawaani kagujkwa'kxy ja naxwi-i'ñit jaa'y, jade'en'ampyts ja tyik'ookt ku tkaxt ja tsep, ja yuu, ja pa'am jøts ja awa'an jiyujk.

⁹Jats ja Borreek U'nk ja myimagoxkpi seeyi t'agø'otstuujty, jøts n'ijxy altajr patki'py may ja anmija'windi pøn tø tku'oogidi ja Dios yja'. ¹⁰Ja'ats kajpxtip møk, jøts ja Dios yiknimaay:

—Janch øy janch wa'ats me Dios Teety, jøts xuñ ja tiy'ajtin. Juuninim xpayø'øty xiidyu'unt ja jaa'y pøn øøts tø xyik'øøky ya naxwiin.

¹¹Jøts yikmøøy ja poop wet jøts yikni-maadyi jøts pyoo'kxtit y'awejxtitnim øy winø'onin. Wan t'uknamyukyidi ja migu'uktøjk pøn tku'ookwajnipnim ja Cristo yja'.

¹²Xjats ku ja Borreek U'nk t'agø'otstuujty ja myidudujkpi seeyi, xjats ja tsaachmøk ujj ñajxy. Jøts ja xøøw amuum yøk yjajty ejxim tu'uk ja yøk wetin, jøts ja po' tsajpts kyaxi'jky ejxim ja wa'ats tsajpts ni'jpyin, ¹³jøts ja maadsa' kya'y naxkijxy, jade'en ejxim ja tsaachmøk poj tyikajtskø'øy ja ujts tøm. ¹⁴Jøts ja tsajp jadi'iñi ñawya'kxkøjxniiyi, jade'en ja yjajtni ejxim ja nøky jadi'iñi y'abidejtmuky, jøts ja kojpk jøts ja naajx midi mejy kyujk'am tuki'iyi tyigatskøjxni ma ja y'uk'ijty. ¹⁵Xjats ja jaa'y kyakwidejtnidi, t'ixaabyi naxwa'knidi ja nayu'utstaajk, tyøjkiñøø tsaa jutjøtpy tsaa ankjøtpy øy ma. Jajttip ja windsøndøjk ja kumeendyøjk, ja møj ja mutsk. Jajttip ja soldadi wyindsøndøjk, nayide'ents ja jaa'y pøn mijuy kamijuy tundip. ¹⁶Jøts wyanidi ku ayo'on jade'en t'ejxti:

—iWan ja kojpk wan ja tsaa ne'egi xyik'o'jknindi jøts jade'en xka'ukwin'e-jxna'ant ja' pøn jam tsinaapy møj tsi-naabyajt køjxp, jøts nayide'en ja Borreek U'nk ka' x'ukmøø'ña'ant ja møj ayo'on!

¹⁷Tøxi ja xøow jade'en kya'pxy ku ja møy ayo'on jade'en yik'ijxy, nipøn ja jade'en tkamimajada'aky.

**Ku ja Israelit jaa'y yikmø'øy
ja ejxa'an pøn jaty ja Dios
tyami'ejxip tyamidsojkip**

7 Ku ja jade'en yjajty jøts ø n'ijxy ni-maktaxk ja ankilis ku ja wyinaty tyani naxwii'ñit eskiini køjxp, jamts ja poj ja t'axajtuky jøts ja møk poj niwine'en kyanaxkida'akt naxwiingyijxy mejkyijxy, jøts ja aay jøts ja kipy kyapo-jwidett. ²Jamts ø n'ijxy jadu'uk ja ankilis xøbidsimbyi myiñ, jap ja Dios syeyi tmøøt'ajtti pøn xemikøjxp ju-jky'ajtp. Nay ja'ats møk tnimaay ja nimaktaxkpi ankilis midi wyinaty tø yik-tanipiky jøts tuki'iyi tyikwindigøøgyøxt tuktsajp'agida'aky, jøts wya'añ:

³—Uk'awejxti. Kidi xkaxti ja ayo'on kunim øøts ja ejxa'an nbikta'akt jaa'y wyimbojkøjxp nidu'uk nidu'uk, pøn jaty ja Dios yja' tpaduujnidip. Jaanims tyik-windigøøty ja naajx, ja mejy jøts ja aay ja kipy.

⁴Jade'en ø nnimadø y ku tukmagø'pxy ja wixijky myaktaxk mil tø yik'ejx-andi ja israelit jaa'y pøn ja ñimakmajt-skpi y'apteety'ajttøø. ⁵Nimakmajtsk mil idø'on yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Judá. Nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Rubén jøts nimakmajtsk mil nayide'en pøn tyat-sk'apip ja møjaa'y Gad, ⁶nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Aser, nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Neftalí, ni-makmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyat-sk'apip ja møjaa'y Manasés, ⁷nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Simeón, nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Leví, nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyat-sk'apip ja møjaa'y Isacar, ⁸nimakmajtsk mil yik'ejxandi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y

jaa'y Zabulón, nimakmajtsk mil yik'ejx-andi pøn tyatsk'apip ja møjaa'y José, jøts nimakmajtsk mil yik'ejxandi nayide'en pøn tyatsk'apip ja møjaa'y Benjamín.

**Ja mayjaa'y pøn ja
poop wet wyet'ajttip**

⁹Ku jade'en nnimadøø y jøts ø n'ijxy janch may jaa'y nikyamachooni. Choondi o magajp, o ti ayuujk tkajpxti pøni sa jadu'uk ja nidu'uk ja kajp ja y'ayuujk tjagyepy; jam twindanidi ma møy tsinaabyajt jøts nay jam ma Borreek U'nk, poop wet wyet'ajttip jøts tiixy'aay tkøñidi. ¹⁰Niduki'iyi dø'on tja'myatsti ja Dios jøts møk wya'andi: Yø Dios Teety xyiknitso'ok'ajtim, pøn jam tsinaapy møy tsinaabyajtkøjxp, nayide'ents ja Borreek U'nk.

¹¹Jamts ja ankilistøjk nawidity tñadanidi ma møy tsinaabyajt jam, ma ja møjaa'dyøjk jøts ma ja nimaktaxkpi jiyujk, jøts ñagyuxendyaajkidi ja' wyingujkp ma ja møy tsinaabyajt jam; møy tjanchja'myajtsti ja Dios, ¹²jøts wyandøø:

Nmøja'wip øøts, njanchja'wip øøts Dios Teety.

Mets ja møk'ajtin, ja ja'gyukin jøts ja øy'ajtin mmøøt'ajtpy xemikøjxp. Jade'en idø'on xemikøjxp y'ejxi.

¹³Jøts nidu'uk ja møjaa'dyøjk wyaañ jøts x'amidøøy:

—¿Pøn idø'on yø'odi ixja poop wetxøødi, ma dø'on yø choondi?

¹⁴Jøts ø nnimaay:

—Mets møjaa'y, mnija'wip mets yø'.

Jøts ø xnimaay:

—Yø' dø'on jap tø ñaxti ma ja møy ayo'on jam, ja Borreek U'nk ñi'jpy tø yikpøkwy'a'achidi. ¹⁵Paty idø'on jam y'etti møy tsinaabyajt wyingujkp ma ja Dios chøøni, jamts ja tpaduujnidi ja Dios yja' xinaxy tsunaxy; jøts ja pyøkjø'øgidit xemikøjxp ja' wyingujkp. ¹⁶Ka'ap ja ayo'on t'uk'ejxnidit, kya'ukyu'ooknidit

kya'uktøøjtsiñidit, ni an niti kya'uk-paajtñiyidit, ¹⁷jade'engøjxp ku ja Borreek U'nk t'ejx'ity jøts ttukpaatwa'añ ttuk'ejxwa'añ ja wa'ats nøø midi xyikjujky'ajtım xemikøjxp; nayide'ents ja Dios tyiktigø'øty ja yjotmay'o'jkindi.

Ja myiwixujkpi seeyi jøts ja poomdø'øy'ii'n midi tum oori

8 Ku ja Borreek U'nk ja myiwixujkpi seeyi t'agø'tøstuuity, jøts kujk hora'an y'amongøjxti niduki'iyi jam tsajpjotp. ²Nay jaty n'ijxy ja niwixujkpi ankilis midi jam tanaadyip Dios wyin-gujk ku ja yikmøødyi nidu'uk nidu'uk ja puxujx. ³Jøts jadu'ukpi ankilis myiñ jøts jam tyanaay'øyyii'n altajr wyingu-jkp midi tum oori, poomdø'øy'ii'n ja myimeen, jamts yikmøøy altajr wyin-gujk may ja poom, jade'ents ja altajrkøjxp ttawinjøky; jøts jamts ja nayide'en y'ity y'amido'owin pyøktso'owin ja'adi pøn jaty ja Dios ja'ajtip. ⁴Jøts ja poom jok jam yja'aty Dios wyindump møøt ja y'amido'owindi ja pyøktso'owindi pøn ja Dios tmøja'widip tjanchja'widip. ⁵Xjats ja ankilis tnix-ajiyii'n ja poomdø'øy'ii'n jøts tpiktaajky ujts ja jøndsabajk midi wyinaty altajrkøjxp, jøts tko'widijty jam naxkøjxp; winets ja møk anaaw jøts ja widsuk y'adi'ich, jøts ja tsaachmøk ujk.

Ja niwixujkpi puxujx

⁶Xjats ja niwixujkpi ankilistøjk tjøp'e-jxti ttaxu'uxwa'andi ja puxujx.

⁷Ku ja myidu'ukpi ankilis xyuujxy, jøts ja møk tuu myiñ jøts ja tøst jøts ja jøøn møøt ja ni'jpy ñaxkidaajky. Jade'en tyøøy ja naxwii'ñit jawaani kyagujk-wa'kxy, møøt ja kipy møøt ja ujts kyudigøøy.

⁸Ku ja myimajtskpi ankilis xyuujxy, winets yjawi tigati ñaxkidaajky jam mejyjotp ejxim ja møj kojpkın, ja'ats jam tøøbyøjk; jøts ja mejy wyimbijty jawaani

kagujkwa'kxy wa'ats ni'jpyin. ⁹Jawaani kagujkwa'kxy ja jiyujk kya'ookøxti midi jam wyinaty tsinaadyip, jøts ja barki nayide'en wyindigøøy.

¹⁰Ku myidigøøkpı ankilis xyuujxy, winets tu'uk ja maadsa' tsajpwemp kyatska'ay, tyøøy jade'en ejxim ja møj jøønın. Naxkidaajky ma may ja møj nøø yø'ødyi jøts ma ja kom nøø pyidsimy.

¹¹Ja'abi maadsa' txøow'ajtp Ajenjo, jøts ja nøø ja tyikma'tnaa. May ja y'oøktøø pøn jaty ja t'uktøø, janch ta'am ja wyim-bejtnaa ja nøø.

¹²Ku ja myimaktaxkpi ankilis xyuujxy, xjats øjts waani wyindigøy ja xøow, ja po' jøts ja maadsa'. Nayide'en øjts xyaachkugoodsigyijxy sam yø xøow yø po' wyindigøyin.

¹³Winets n'ejxpaaty tu'uk ja ankilis ñaxy tsajp kujk'am, jøts ja møk wya'añ:

—iMeets naxwii'ñit jaa'y, mjanch'ayo-odip meets ku xmado'odit ja puxujx ku ttaxu'uxtıt ja nidigøøkpı ankilis!

9 Ku ja myimagoxkpi ankilis xyuujxy, jøts n'ijxy tu'uk ja maadsa', tø wyinaty ñaxkida'aky naxwingijxy. Xjats yikmøøy ja ñi'awaajts ma ja møj jut jam midi nøjkxp ayodaajk. ²Xjats ja møj jut tyik'awaajch xjats ja jok yikxon jap pyidsimy sam møj orni jøtpyin; jøts ja xøow tyikwingood-siñaa, ni poj niti tka'ukyikyø'øñi. ³Japts jokjøtpy may pyidsømdi ja møj mu' jøts tuki'iyi ja naxwii'ñit twinguyø'øygyøjx-naa; jade'en ja yikejxy sam ja kajpyin jøts ja naxwii'ñit jaa'y tyik'ayo'ombaatt. ⁴Ka'ap ja jade'en tø yikexy jøts ja aay ja ujts ja tyikwindigø'øty ya naxwiiñ. Ja' ja pyayø'øpy pøn jaty ja Dios y'ejx-a'anin tø kyabikta'agyi midi yikpiktaktip wyimbojkwemp. ⁵Ka'ap ja jaa'y tjady-imyik'øøky, ayo'on ja myøøpy jøts ja jajyi ja tøøyi tukmiba'am tsøøni magoxk po'ljin; jade'en ja pya'am ja tjawidi ejxim ja kajpy xøjpint. ⁶Møk ja tjawidi, jadyimwyandip ja' jøts tyimy'oøktit;

o kə'om n̄anky'oogidit, ka'anims ja y'o'jkin kya'pxti.

⁷Jade'en ja mōj mu' kyaxə'əkti ejxim ja mōj kawaayin midi nay'a'ejxiyip tseptumbi nōjxktip; tum jade'en ja kyubajk kyaxə'əkti koroni kujupy midi amuum oori, jōts ja wyeeen ja y'aaw jade'en kyaxi'iky ejxim ja jaa'yin. ⁸Jade'en ja wyaay tmōōt'atti ejxim ja tə'oxyōjkin, jōts ja tyōōjts jade'en t'ixy ejxim ja kaajin. ⁹Tum pujx ja amuum y'ak'ajtip, jōts ku kyajkwidetti jade'en mōk yikmadøy ejxim ja maakyareti midi kawaay myinōjxktip tseptumbi. ¹⁰Jade'en ja tyu'tst tmōōt'atti ejxim ja kajpyin. Ja'ats ja tyukta'ayo'ombatpy ja jaa'y jōts tukmiba'am tsōōni magoxk po'. ¹¹Jamts tu'uk ja ankilis midi tso'omp jap ayodaajkjōtpy, ja'ats tniwindsən'ajtp ja mōj mu'; ja'ats txōōw'ajtp Abadón ja hebreit ayuujk, jōts ja griegit ayuujk Apolión midi tyijpy pōn yikwindigōopy.

¹²Jade'en idə'ōn ja myidu'ukpi ayon n̄ajxy; naxkida'akpts ja mimajtskpi ayon.

¹³Xjats ja myidudujkpi ankilis ttaxuu-jxy ja puxujx, winets pyidsiimy ja ayuujk jam nimaktaxkpi tsakaa waj agujkp jam altajrkōjxp jam Dios wyingujkp. ¹⁴Xjats ja myidudujkpi ankilis yiknimaay midi ja puxujx tmōōt'ajtp:

—Migaji ja n̄imaktaxkpi ankilis midi jamdi mā ja mōj nōō midi yiktejp Eufrates.

¹⁵Xjats ja jade'en yikmigajidōō jōts tyik'ookti jawaani kagujkwa'kxy ja naxwii'n̄it jaa'y. Jabi a'ejxixi y'ejtni jōts ja jade'en yjattit ja'abi xōōw ja'abi jumōjt. ¹⁶Namajtsk magə'pxy millones idə'ōn ja ankilis cheptumbi midi idə'ōn jade'en yikjaa'y'ooktip, midi kawaagyōjxpti.

¹⁷Yide'en ə n'ijxy kumaajyōtpy ja kawaay, jōts ja' pōn ttatsinaadyip, pujx ja myōōt'ajttip kyachwiiñ, tsajpts, tsujx jōts pu'ts jade'en ja kyaxi'iky. Ja

kawaay kyubajk jade'en ja kyaxə'əkti ejxim ja kaajin jōts ja y'aawjōtpy pyidsimy ja mōj jōnyow mōōt ja jok jōts jōky. ¹⁸Jōts jade'en'ampyts ja mayjaa'y y'ookəxti, jawaani kagujkwa'kxy idə'ōn kyawindigōōgyōxtōō. ¹⁹Ja'ats idə'ōn ja kawaay tya'awa'an'ajtpy ja y'aaw jōts ja tyu'tst; jade'en ja tyu'tst ja t'ixy tsaa'ngyubajkin, jade'ents ja jaa'y ja tyik'ayo'ombaaty.

²⁰Pōnts jaaktandi ka'abyim ja tmatjstu'utti ja ka'ədyunk ja ka'əwyin-maa'n̄. Wyindsə'jkiy'ejttip ja miku'tōjkti jōts əy ti awanax agojnax. Nayide'en twindsə'ogidi ja nugo dios agojnax midi oori əyip, midi plati əyip, midi bronze əyip jōts nayide'en midi kipy əyip, ka'ap ja y'ixy, ka'ap ja yə'əy, jōts ka'ap ja myadøy. ²¹Ni jade'en ja tkamōjpiktaajky ku ayo'on tō yjinaxy, yik'ook'adichpim ja myigu'uk ja', jōts ja miku' tunk ttun'adə'ōtsti, n̄amyōōt'atyidi əy pōn mōōt myigu'uk-tōjkti, jōts myaats'adə'ōtsti.

Ja ankilis midi tkon'ejtp tu'uk ja mutsk libri'u'nk

10 Kuts jade'en yjajty jōts ə n'e-jxpaaty tu'uk ja mōj ankilis. Yoots'agujkp kyida'aky jam tsajpwemp jōts ja i'jch jam kyaxi'iky y'agubajkp. Jade'en ja wyeeen ja y'aaw t'ixy ejxim ja xōōw y'añin, jōts ja tyeky jade'en ejxim ja jōnyowin. ²Jam tu'uk ja libri'u'nk tmōōt'aty jōts ja t'agiibyajky kyōjə'om, jōts ja y'aga'ndyeky ttawinwa'aky ja mejy jōts ja y'anajtyeky naxwingijxy. ³Jōts ja chap'aay mōk ejxim ja mōj kaa myu'uyin jōts nay jatyi wixujk ojk ja anaaw pyijy. ⁴Ixyam əts wyinaty njaadyanwa'añ sa ja anaaw wya'añ jōts ə nmadōōy ja ayuujk midi kidakp tsajpwemp jōts ə xnimaay:

—Amaa'tsk'at yə' sam tō wya'añ yə anaaw, kidi xjaadyañ.

⁵Jøts ja ankilis midi tuktamajndyegy tawa'kpajt ja mejy jøts jadukta-majndyegy ja naxwii'ñit, ja'ats y'aga'ngyø jam tkonjøljk, ⁶jøts ja tkajpxwa'kxy ja Dios tyiy'ajtin pøn tø tyiktso'ondakijxy tuki'iyi tuktsajp'agida'aky, jøts yide'en wya'añ:

—Ka' y'ukyø'øñit ja xøøw ja jumøjt; ⁷kuts xyu'uxt ja myiwixujkpi ankilis, tø wyinaty kya'pxy ja Dios wyinmaa'ñi midi ja'ayi tyuknija'wiyii'ñi ja kyuga-jpxytøjkti. Ka'ap ja o pøn nugo ajawi ttuknijawi.

⁸Xjats ja ayuujk nayide'en nmadoogojmi midi tsajpjøtpty tsoo'mp, jøts ja jadi-gojk xmigajpxkojmi jøts wya'añ:

—Nøjkk atspøjkit ja libri'u'nk midi jam agii'yaky kyii'yijtpy ja ankilis, ja' midi tanaapy mejkyøjxp jøts naxkijxy.

⁹Jøts ja ankilis nninijky xjats ja libri'u'nk n'amidøøy jøts ø xmo'ot, jøts ø xnimaay:

—Ixya ja libri, mats jøts x'ixpøkt. Øy tsuj mnayjawiyit ku x'ixpøjk'okwa'ant, ku x'ixpøjkøxnit jøts ja jotmay'øøgyi xpatnit.

¹⁰Xjats ja libri n'axajiyii'ñi jøts ja n'ixpijky, janch øy janch tsuj øts nja'wiyii'ñi, kuts ja nyikøjnæa ja libri, jøts ja jotmay'øøgyi xpatnaa. ¹¹Jøts ø xnimaagoyojmi:

—Kuwanì jadigojk xkajpxwa'kxt ja Dios yja' sa chøønidit sa tyanidit ni-duki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y, wan tmøji wan tmutski.

Namajtsk ja jaa'y pøn testigi'ajttip

11 Jøts tu'uk ja kapy nyikmøøy midi yiktakejpxp, jøts ø xnimaay:

—Tani jøts xkejpxit ja Dios chap-tøjk møøt ja altajr, jøts nayide'en xma-cho'ot pøn jaty jap twindsø'jkip ja Dios. ²Ka'ap yø xkepxt yø tsaptøjk aaw, tsaptøjk øjx jøts ja tsaptøjk paa' ja'agøjxp ku wenk jaa'y myenwa'andi jøts jap wyidet-tit, jade'ents ja tyikma'attit ma jaty ja

wyidettit jap Dios kyajpjøtpty, wixijky myajtsk po' y'ettit jade'en. ³Ngaxp øts namajtsk ja ngugajpxy midi tum yøk wet twet'ajttip, ja'ats xkajpxip ja nja' tigøøk jumøjt jagujkp.

⁴Ja namajtskpi kugajpxy, jade'eñi n'ukpiktaajkin ejxim ja olivi kipyin, jøts nayide'en ejxim ja majtskpi kandeleeeri midi jam ejtp nwindson'ajtim wyingu-jkp. ⁵Pøni pøn midundigøøwyajniip, yikpidsømdip ja jøøn ja y'aawajtpy, jade'eñits ja myidseptøjk tyik'ookøxtit tyikwindigøøgyøxtit. ⁶Yø namajtskpi kugajpxy yjagyajtpi ja møk'ajtin jøts ka'ukyiktunit winø'ønin ja Dios yja' tkajpxwa'kxidit. Nayide'en ja nøø tyikjajtnidit wa'ats ni'jpyin, jøts tkaxtit kawinaak jøøjp ja pa'am sa ja kø'øm t'a'ejxidit. ⁷Kuts ja jade'en tkajpxwa'kxkøxtit ja Dios yja', winets tu'uk ja møk awa'an jiyujk pyidsø'ømt jam ayodaajkjotp jøts ja namajtskpi kugajpxy yik'ooogyit. ⁸Jamts ja oo'kpi jadi'iñi tya'ant, jam ja wyibejpnit jam tuu' kujk'am, nay ja kajp ma ja nwindson'ajtim Jesucristo kyiruspejty. Nugo dø'øn jade'en yø kajp yiktijy Sodoma jøts Egipto. ⁹Tigøøk xøøw jagujkp yik'ejxtit yiknijawidit ja oo'kpi. Øy pøn jaa'y o magajp mye'endit jøts ka' tnanikyikpidi'igy ja oo'kpi.

¹⁰Xjats ja naxwii'ñit jaa'y jade'en agujk jotkujk ñayjawiyidi, janch nixem niyam o ti ñadyamay'atyidi ja'agøjxp ku tø y'ookti ja'adi pøn møk tø yik'ayo'ombaadyidi pøn ja Dios yja' tkajpxwa'kxidip. ¹¹Xjats ku myidigøøk xøøw jagujkp'ajty, winets ja Dios tyikjujkyiky jadigojk ja oo'kpi. Janch tsø'jkidøø ja'adi pøn jaty jam wyinaty. ¹²Winets ja namajtskpi kugajpxy møk yikmigajpxti, tsajpjøtpty ja kyajpxy, jøts yiknimaydi:

—Pat yam.

Jøts chapajtnidi tsajpjøtpty yoots'agujkpy jøts ja myidseptøjk y'ejxidøø ñi-

ja'wiyidøø. ¹³ Jøts nay jatyi ja møk ujj
ñajxy, jøts wixujk mil ja jaa'y y'ookti
ku ja kajp kyuja'wiyii'ñ kyujejtii'ñ.
Janch tsø'jkidip ja' pøn jaty jaaktandøø,
jøts ja Dios ja tjanchja'myajtsti midi jap
tsajpjøtpty.

¹⁴ Jade'en ja myimajtskpi ayo'on
ñajxy; tsøjks mye'ent ja myidigøøkpi.

Ja myiwixujkpi puxujx

¹⁵ Xjats ku ja myiwixujkpi ankilis ttax-
uujxy ja pyuxujx, jøts møk yikmadøy
may ja ayuujk jap tsajpjøtpty jøts wya'añ:
Ëyam ja kutujk ñaxkida'aky midi ja

Dios Teety jøts nwindson'ajtim Je-
sucristo yja'ajttip;

jøts xemikøjxp ja tyiktu'undit ma y'ijty
ja naxwii'ñit jaa'y yja' tyiktundi.

¹⁶ Xjats kyuxanidi jøts ñaxkowdi ja
ni'ee'pxmaktaxkpi møjaa'dyøjk pøn jam
tsinaadyip Dios wyingujk, jøts ja Dios
tmøjawidi twindsø'ogidi, ¹⁷ jøts yide'en
wya'andi:

Janch møj me Dios Teety,
tu'ugyi me m'ity xemikøjxp.

Møj øøts nmøjawi ngunuu'kxyjawi ku tø
xyikmajada'aky ja mmøk'ajtin
jøts ja mgutujk ma ja naxwii'ñit jaa'y.

¹⁸ Jøts ja naxwii'ñit jaa'y
mmijot'ambikyiyi,

tø kya'pxy jøts ja ayo'on xmo'ot jøts
nayide'en xiidyu'unt ja oo'kpitøjk.

Jøts xmo'ot ja øy'ajtin pøn jaty ja
mja' tø mbadu'unxyi pøn jaty
tø tkajpxwa'kxy wan tmøji wan
tmutski.

Tø kya'pxy jøts nayide'en
xyikwindigø'oty pøn jaty tø
tmidundigøy ja naxwii'ñit jaa'y.

¹⁹ Xjats ja Dios chaptøjk y'awaajch jap
tsajpjøtpty jøts yik'ixy ja kaaxi ma jap
y'lity ja Dios kyutujk. Xjats ja møk ujj
ñajxy jøts ja anaaw, jøts ja widsuk jøts
ja møk tøtst ñaxkidaajky.

Ja tø'oxyøjk jøts ja awa'andsaa'ñ

12 Xjats winet kyaxi'iky tu'uk ja
møj ejxpajt jam tsajpwemp:
jamts tu'uk ja tø'oxyøjk tyani po'
kyubajkp. Jade'en yø møk chamamy
sam ja xøøwin, jøts tkujup'aty tu'uk
ja koroni midi makmajtsk maadsa'
tjagyajp. ² Jøtpyts ja tø'oxyøjk wyinaty,
ka'axwampts jøts møk ja y'u'nk ja
yik'ayøyi jøts kyaxø'økt. ³ Winets
jam tsajpwemp n'ijxy jadu'uk ja
ejxpajt: jamts tu'uk ja awa'andsaa'ñ,
amuum tsajpts ja ñine'kx jøts wixujk
ja kyubajk, majk jaty ja wyaj nidu'uk
nidu'uk ja kyubajk tmøøt'aty, jøts ja
koroni nayide'en tu'uk jaty tkujup'aty.

⁴ Jøts ja tyu'tst ttabajaa'xkijxy may ja
maadsa' jam tsajpwemp, jøts naxkijxy
ja tnajtswøjyiyii'ñ. Jam tyanaay'øiyiyii'ñ
ma ja tø'oxyøjk jam kya'axwa'añ jøts
ja y'u'nk jatyi tsu'jtsit ku ja kya'axt.

⁵ Ka'ax ja', mixyu'nk ja', ja'ats nøjkx
niwindson'aty møk'ampy ja naxwii'ñit
jaa'y. Xjats ja y'u'nk ja Dios tpøjknaa
jøts ja tyiknijky ma ja møj tsinaabyajt
jam; ⁶ jøts ja tø'oxyøjk kyeejky, jøts
jam ja ñøjkxni ma abak et, ma ja Dios
jam wyinaty ja y'et tø t'a'ejxi, jamts ja
kya'aty aguik jotkujk, jade'ents jam
chøønit tigøøk jumøjt jagujkp.

⁷ Xjats ku jade'en yjajty winets ja
tsep tyuujni jap tsajpjøtpty. Ja møj
ankilis Miguel møøt ja y'ankilistøjk
minamyajtsi ja awa'andsaa'ñ møøt ja
y'ankilistøjk ja' møøtmi. ⁸ Ka'ap ja
myajadaktøø ja awa'andsaa'ñ; ka'ap
ja ma y'uk'etnibajtniyi tsajpjøtpty.

⁹ Jøts ja jade'en yikpawojpnaa, yikaxni
naxwingijxy. Yø' dø'on ja møj miku'
windson midi yiktejp Satanás midi
twin'øø'n ja naxwii'ñit jaa'y.

¹⁰ Winets nmadøøy møk ja kajpxy jap
tsajpjøtpty midi yide'en wamp:

—Tø ja Dios ja naxwii'ñit jaa'y
tyiknitso'ok'aty. Tøts ja myøk'ajtin

tnanky'ijxyiyi jøts ja kutujk tmø'øy ja Cristo sa ttanitanit ja yjaa'y; tøts ja nayide'en tpawøpy ja' midi xinaxy tsunaxy tni'øø'nip jam Dios wyindump ja' midi tø y'lookti Dios køjxp. ¹¹Tø tmimajada'akti ja miku' yja', ja'agøjxp ku ja Borreek U'nk tø tkudsuni tkudaxi ja naxwii'ñit jaa'y, jøts ku tø tñigajpxkøxti sa tjanchjawidi ja Dios yja', wan tjaty pøni sa yjaty. ¹²Ejtni xoni meets pøn jap tsajpjøtpy, jøts janch yik'ayow meets pøn ja naxwiiñ tyiknajtjip. Tø meets ja miku' mnimee'niyidi jøts awa'an'ampy mga'ødyunidit, ñija'wipxi ja' ku tsojk kya'pxt.

¹³Xjats ku ja awa'andsaa'n tja'wiyii'n ku ja ya naxwiiñ tø yikajxni, xjats ja tø'øxyøjk ja tpayø'øy pøn ja y'u'nk wyinaty tø tyikaxi'iky. ¹⁴Winets ja tø'øxyøjk yikmøøy majtsk ja weejts myøjkajnk, jøts ja kyajknijxxy ma ja y'et ja jam abak etjotp. Jade'en ja tñikejky ja awa'andsaa'n. Jamts ja kya'aty yjøø'kxt amgujk jotkujk tigøøk jumøjt jagujkp. ¹⁵Jøts ja awa'andsaa'n ja møj kom nøø tyikpid-siimy y'aawjøtpy, jade'ents ja tø'øxyøjk ja tyikjø'twa'añ; ¹⁶jøts ja tø'øxyøjk ja naxwii'ñit pyudøjkiiyi. Møj et aaw awaajts, japts ja nøø jadi'iñi tyøtskøjx-naa. ¹⁷Jade'ents ja awa'andsaa'n møk tmi'ambijky ja tø'øxyøjk, jøts ja tmid-sepijky ja y'ap ja y'ok. Jade'en idøøn ja'adi pøn ja Dios yja' tpaduujnidip sam ja nwindson'ajtim Jesucristo tñigajpxy.

Namajtsk ja møj ka'øy jiyujk

13 Jam ø mejy'agø'øm nwa'k'øiyii'n jøts ø n'ijxy jam pyidsimy tu'uk møj ka'øy jiyujk. Wixujk ja kyubajk tmøøt'aty jøts majk ja wyaj. Tu'uk tu'uk ja wyaj tmøøt'aty ja koroni, jøts jam kyubajkøjxp yikja'ay ja letri midi ja Dios kya'øyja'wip. ²Jade'en ja kyaxi'iky ejxim ja møj kuxibyjiyin, jøts ja tyeky kyaxi'iky ejxim ja osa'an,

jøts ja y'aaw ejxim ja kaajin. Ja'ats ja awa'andsaa'n møøjyi tuki'iyi ja myøk'ajtin ja kyutujk midi ja wyinaty myøøt'ajtpy. ³Jade'en ja kyubajk tu'uk kyaxi'iky ku janch møj tø chaachi, tyimyik'lookwajnip. Ka'ats ja yik'o'jki, tsoojk ja'. Kuts ja t'ejxti ja naxwii'ñit jaa'y, ñigyumaap ja tja'widyøø xjats ja tpadundi ja yja'. ⁴Nayide'ents ja tmøjawidi twindsø'øgidi ja awa'andsaa'n, ja'agøjxp ku wyinaty tø tmø'øy ja myøk'ajtin ja kyutujk ja møj ka'øy jiyujk, jøts ja nayide'en yikwindsø'øgi. Yide'en ja wya'andi ja naxwii'ñit jaa'y:

—jPøn jade'en t'uktu'ump sam yø møj ka'øy jiyujk, pønts jade'en ukmajada'akp!

⁵Xjats ja møj ka'øy jiyujk yikmøøy ja tuu' jøts ja møk'ajtin jøts tjemnøjmit ttenøjmit ja Dios yja', wixijxxy myajtsk po' y'ett. ⁶Jade'en idøøn ja ttuuñ; tuki'iyi tñigajpxigøøy midi ja Dios yja'a-jtpy jøts ja xyøow jøts ja chinaadyaajk, jøts midi ejtp tsajpjøtpy, tuki'iyi ja yikmigajpxigøøgyijxy. ⁷Nayide'en yikmøøy ja tuu' jøts tmøøtseptu'unt pøn jaty ja Dios yja' tpaduujnip kunim ja tmimajada'akt; jade'en ja kyutujk yikmøøy jøts tñiwindsøn'att niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y. ⁸Jøts ja naxwii'ñit jaa'y jade'en twindsø'øgi ja møj ka'øy jiyujk, ja' tpadundip jade'en pøn jaty ka-jaabyety jap nøkyjøtpy kuuyip ja naxwii'ñit cho'ondaajky. Yø' nøky ja Borreek U'nk myøøt'ajtpy midi tø y'øøky adømgøjxp.

⁹Øy yikxon madowdi. ¹⁰Pøni pøn ja myigu'uk tsump, nayide'ents ja yiktsu'umt; jøts pøni pøn ja myigu'uk tyik'lookp, nayide'ents ja yjatt. Paty chøkyi mduda'akyjaa'y'attit jøts x'a-jot'attit ja Dios sam pyaat'aty pøn ja Dios yja' tpaduujnip.

¹¹Jøts jadu'uk ø n'ijxy møj ka'øy jiyujk pyidsimy naxjøtpy. Majtsk ja wyaj

tmøøt'aty jade'en sam ja borreegi wajin, jøts jade'en kyajpxy sam ja møj awa'and-saa'n. ¹²Nayide'en ja kyutujk tjagyepy sam ja myiga'øy jiyujk mididi ja kyubajk tsaachiyi'n, jøts yø tnøjmit ja naxwii'nit jaa'y jøts yikwinjawit yikwindsø'ogit. ¹³Nayide'ents ja myilagri'ajtin tnanky'ixyi, møj jøøn tyiktsøøn tsajpwemp jøts naxkijxy tyiknaxkida'aky, jøts ja jaa'y ttuk'ixy wyemp amp. ¹⁴Jade'en'ampy ja jaa'y twin'iin ku myilagri'ajtin tnanky'ixyi, xjats ja naxwii'nit jaa'y tnimaay jøts tyik'øyt ja tsamaxan ja awanax mididi t'ejxp jade'en sam ja møj ka'øy jiyujk mididi tsaachiyi'n. ¹⁵Xjats ja yikmøøy ja møk'ajtin jøts tyikjuykpyøkt tyikajpxt ja tsamaxan, pønts ja kawindsø'jkiiy, yik'ookp ja'. ¹⁶Xjats nayide'en ja møj ka'øy jiyujk ja y'ejxa'anin tpiktaajky kyøj'øøm uk wyimbojkwemp tuki'iyi ja naxwii'nit jaa'y, wan tmøji wan tmutski, wan tkumeeñ jaa'yi, wan t'ayoobi jaa'yi, øy ja yjawindsøndøjkidi, øy ja yjatumbitøjkidi. ¹⁷Ka'ap pøn mibaat ti tjuy, ti tkajpxy, ti ttøøky, ku ja y'ejxa'anin tkamøøt'atti mididi ja møj ka'øy jiyujk tø tpikta'aky. Ja' y'ejxa'anin'ajtpy ja xyøøw jøts ja numeri. ¹⁸Yø'øbi numeri ka'ap yø o pøn tnijaw; ja' yø tnija'wip pøn yikxon t'a'ejxip. Yø jade'embidi numeri, jade'en yø kyajpxy ejxim ja jaa'yxøøwin, tudujk magø'pxy ja tugi'pxyudujk jade'en ja'.

Ku ja tukmagø'pxy wixijkxy myaktaxk milbi jaa'y y'øowdi

14 Kuts jade'en yjajty jøts ø n'ejxpaaty ja Borreek U'nk jam tyani kojpkøjxp ma yiktijy Siön. Tukmagø'pxy ja wixijkxy myaktaxk mil ja jaa'y tmøødi pøn wyinaty wyimbojkwemp tø yikpikta'aky ja Dios Teety xyøøw jøts ja Borreek U'nk yja'ami. Ja'ats idøøn ja y'ejxa'anin'ajttip. ²Jøts nmadøøy møk wyina'añ tsajpjøtpy ejxim ja møj nøø y'iichin jøts ja møk anaawin; jade'en yik-

madøy wyinaa'n ejxim ja maagyow mididi yiktejp arpi. ³Jamts ja jemy'iiy t'øowdi ma ja møj tsinaabyajt jam, ma ja nimaktaxkpi jiyujk jam jøts ja møjaa'dyøjkiti. Nipøn ja'abi iiy tkajaty, ja'ayi t'ajtip pøn nitso'ok'ajtti ya naxwii'n, tukmagø'pxy ja wixijkxy myaktaxk mil jade'en ja'adi. ⁴Wa'ats øy tsuj yjaa'y'atti jøts ka'ap ja o pøn tø'øxyøjk tmøøt'atti, tu'ugyi tpadundi ja Borreek U'nk pøni ma ja niijkxy. Yø' dø'øn ojts jawyeen ñadyamiyøxyidi ma ja Dios Teety jøts ja Borreek U'nk, jade'en yø ttanitso'ok'atti. ⁵Ka'ap ja win'øø'nin, ka'ap ja taay'ajtin tjagyapti, øy tsuj wa'ats yjaa'y'atti Dios wyingujk.

Kyugajpxy'atti ja nidigøøkpki ankilis

⁶Winets ø n'ejxpaaty jadu'uk ja ankilis mididi kajkwidajtp jam tsajp kujk'am. Ayuujk myimimpy jøts tkajpxwa'kxwa'añ sa ttanitso'ok'attit ja naxwii'nit jaa'y o magajp o ma'ayuuujk. ⁷Jøts møk kyajpxy yide'en:

—Windsø'ogidi winjawidi ja Dios, tø kya'pxni jøts ja tiidyu'unin ñaxkidaknit. Jade'ents xwindsø'ogidit ja Dios pøn ja tsajp ja naajx tyik'øyiyi'n tuki'iyi.

⁸Xjats jadu'uk ja ankilis pyamiñi mididi waan:

—Tø ja møj kajp Babilonia wyindigøy, ja'agøjxp ku tuki'iyi ja naxwii'nit twin'iin jøts ttuktuñ sam ja kya'øyjaa'y'atti.

⁹Xjats ja ankilis jadu'uk pyamengojmiyi, jøts ja møk nayide'en wya'añ:

—Pøni pøn ja twindsø'jkip ja ka'øy jiyujk jøts ja y'awanax, jøts jade'en yik'ejxa'andit wyimbojkwemp uk kyøj'øøm, ¹⁰yø'øts ja ayo'on yikmo'odip ja'agøjxp ku ja Dios tø tyikjotma'atti; jade'ents ja jøøn jøts ja jøky tyukpaadidit tyuk'ejxidit Dios y'ankilis wyindump jøts ma ja Borreek U'nk jam. ¹¹Xemikøjxp ja ayo'on jap t'ejxtit, niijuuni ja poj xyuxy'ajtin tkapaajtidit. Xinxxy tsunaxy

ja y'etti pøn tō twindsø'ogidi ja ka'øy jiyujk jøts ja y'awanax, sam ja tō yik'e-jxandi nidu'uk ja nidu'uk. ¹²Jade'ents yø chøkyi jøts møk y'ettit tyuda'aky'attit pøn ja Dios ja'ajtidip jøts ja y'ana'amin tpaduujnidi, jøts pøn ja Jesús møøt tu'u-gyi ettip.

¹³Winets nmadøøy møk kyajpxy tsajpjøtpty jøts ø xnøjmi:

—Ja' ya'at: “Pyaattipts ja øy'ajtin xondaajkin ku y'ooktit tyigø'ødyit pøn ja nwindson'ajtim Jesucristo tjanch-ja'widip.” Nayide'en ja Espíritu Santo wya'añ jøts y'ejtnit ejtni xoni jøts ja y'øy'ajtin pyudøkiyit nayide'en.

Sa ja Dios ttiidyunwa'añ ja naxwii'ñit jaa'y

¹⁴Xjats ø n'ejxpatkojmi, jam ø n'ixy tu'uk ja jaa'y chøøni poop yootskøjxp, koroni kyujup'ajtpy midi tum amuum oori, jøts ja møj tsujx tkap'ity. ¹⁵Jøts jadu'uk ja ankilis pyidsimy ma ja Dios chinaadyaajk jøts møk tmigajpxy midi jam yootskøjxp tsinaapy:

—Kajpjø'øk yø tsujx jøts xyikpidø'økt yø pikta'aky; tiempi yø' jøts pyidø'knit, tō yø myijaani yø pikta'aky midi naxwii'ñit'ajtp.

¹⁶Xjats ja' midi tsinaapy yootskøjxp, nay jatyits ja møj tsujx ttao'otmujky ja pikta'aky.

¹⁷Xjats jadu'uk nayide'en ja ankilis pyidsimy ma ja Dios chinaadyaajk jap tsajpjøtpty, jam tu'uk ja møj tsujx janch jøøjp nayide'en tkapi. ¹⁸Altajr wyingu-jkp jadu'uk ja ankilis chøøñ midi t'ejx'e-jtp ja jøøn jam altajrkøjxp. Ja'ats møk tyajxyii'ñ midi ja tsujx tmøøt'ajtp, jøts tnimaay:

—Kajpjø'øk yø møj tsujx jøts xyikpidø'økt yø uvi tsā'am kumi tō yø myijaani.

¹⁹Jøts ja ankilis ja tsujx tyiktuuñ naxkijxy, jade'ents ja uvi tsā'am tyikpidi'jky, japts ja t'abøjkii'ñ

y'abøjkii'ñjøtpty ma yikmøø'kxt, jade'en idø'on yø tijy ku ja Dios møk ja ayo'on tyiknaxkida'akt. ²⁰Jam kajp wingon ja uvi tsā'am yikmii'kxy, jøts ja ni'jpy kom'ampy pyidsimy. Kawaay y'aawgiixy ja yja'aty jadine'en ja kyøjki, jøts yø'øy tigøøk magø'pxy kilometri.

Ja wixujk ayo'on midi ja ankilistøjk yikme'endip

15 Kuts jade'en yjajty jøts n'ixy tsajpwemp jadu'uk ja ejxpajt, janch adsø'jkibim: jade'ents ja niwixu-jkpi ankilis tmimiñ ja wixujkpi ayo'on midi tō yiktanipiky, kuts ja ayo'on ñaxt jade'ents ja Dios y'ambøjkin yjøkøxt.

²Jøts ø n'ejxpaaty tu'uk ja mejy janch wa'ats, janch tøø'kxp, jønyowin kyaxi'iky. Jamts mejy'agø'øm tyanidi niduki'iyi pøn tō tkabadundi ja ka'øy jiyujk yja' jøts ja y'awanax, sam nayide'en ja ñumeri tō tkagupøjkidi. Jamts ja kow ja tmøøt'atti midi ja Dios tō myø'øyidi. ³Jøts ja t'øwdi ja møjaa'y Moises y'iiy pøn ja Dios kyugajpxy'ajt, jøts ja t'øømidi ja Borreek U'nk yja', midi nømp:

Tu'ugyi me Dios Teety ja møk'ajtin xjagyepy.

Jøts midi tō xyik'øyi, janch øy janch tsuj jøts kamidaabyaadyim;

janch tiy'ajtin ja' midi mdumpy midi mbiktakpy, jøts xnideety'aty xnimø-jaa'y'aty ja naxwii'ñit jaa'y.

⁴¿Pøn Dios Teety mga'uktsø'øgiyip, jøts pønts mga'ukwindsø'øgiyip?

Pø tu'ugyixi mets mwa'adsi.

Mwinjawiyip mjanchjawiyipts niduki'iyi ja naxwii'ñit jaa'y,

ja'agøjxp ku mdiy'ajtin xnanky'ijxyi sa mduñ sa mbiky.

⁵Nay winets ø n'ejxpaajty ku ja Dios chinaadyaajk y'awajch jap tsajpjøtpty ma yikpøkji'iky ja Dios kyutujk. ⁶Nay japts pyidsømdi ja niwixujkpi ankilis midi myimendip ja wixujkpi ayo'on.

Ja' wyet'ajttip ja øybi wet midi janch tøø'kxp janch tsamamp. Midi chum'ajtpy, amuum oori ja', kyachwiiñ ja chum yja'aty. ⁷Nay winets ja ñamaktaxkpi jiyujk nidu'uk ja niwixujkpi ankilis tmøøy kitu'uk ja kopi midi amuum oori. Ujts ja ayo'on ja tmøøt'aty midi ja Dios yajkpy, midi xemikøjxp jujky'ajtp. ⁸Jøts nayide'en ma ja Dios chinaadyaajk tø ja jok kawinø'on jap tø tyä'tspøjkni. Ja Dios myøk'ajtin jade'en adøtsp jøts nipøn jap mibaat kya'uktøjkiñi kunim yjöpkoxt ja wixujkpi ayo'on midi ja niwixujkpi ankilis yiktamigajxidip.

16 Kuts jade'en yjajty xjats nmadøøy møk kyajpxy jap ma ja Dios chinaadyaajk, xjats ja niwixujkpi ankilis tnimaay:

—Nøjxk atsyiktawaatstit yø wixujkpi kopi jam naxwingøjxp, ja ayo'on yø myøøt'ajtpy midi ja Dios yajkpy.

²Winets ja myidu'ukpi ankilis tyiktawaajch ja kyopi jam naxwingøjxp, jøts ja jaa'y pyatkøjxniyi ja tsamaax jøts ja ka'øbyu'uts. Ja' jajttip niduki'iyi pøn ja ka'øy jiyujk ja y'ejxa'anin tmøøt'ajttip jøts pøn twindsø'jkidip ja y'awanax.

³Xjats ja myimajtskpi ankilis mejyotp ja kyopi tyiktawaajch, jøts ja yjajtnaa wa'ats ni'jpy ejxim ja jaa'y ni'jpyin ku pøn chaachi, jøts ja y'oo'køjxni niduki'iyi midi jaty jam tsinaapy mejyotp.

⁴Jøts ja myidigøøkpi ankilis ja kyopi tyiktawaajch møj nøøjotp jøts ma jaty ja nøømu'ut. Nayide'ents ja wyimbejtni-maa wa'ats ni'jpy. ⁵Winets nmadøøy ja ankilis midi tniwindsøn'ajtp ja nøø ku wya'añ:

—Me Dios Teety, tiy'ajtin ku jade'en xuñ. Janch øy janch wa'ats mets, jøts xemikøjxp me m'ity, ⁶ja'agøjxp jade'en yjatti ku mets ja mjanchja'wibitøjk yikjemdundi yiktedundi, tø tyik'ookti, kawinø'on tø tyiktsuñ tyiktaxy. Paty mets ja nøø xyikwimbejtni wa'ats ni'jpy jøts yø t'uukti; jade'ents yø pyaat'atyidi.

⁷Nmadøøy nayide'en ku jap altajr-wimpy kyajpxy yide'en:

—Mets Dios Teety, tu'ugyi mets ja møk'ajtin xjagyepy, ku naxwii'ñit jaa'y jade'en tø xpayø'øy, tiy'ajtingøjxp idø'on ja tø xuñ.

⁸Jøts ja myimaktaxkpi ankilis tyiktawaajch ja kyopi jam xøøw wyingøjxp, jøts ja xøøw ja myøk'ajtin tpijky, jøts ja jaa'y chaaba'oo'kniyi ja xøø'an. ⁹Øy ja kawinø'on ja xøø'an yjatsa'yidi ni jade'embaats ja wyinmaa'n ja tkayikti-gatsti. Ni jade'embaat ja Dios tkaja'myatsti ku ayo'on tja'ejxti, ne'egi ja Dios tmigajpxigøy'adø'tøtsti.

¹⁰Jøts ja myimagoxkpi ankilis tyiktawaajch ja kyopi ma ja møj ka'øy jiyujk ja myøjtsinaabyajt jam, jøts tuki'iyi kyoodsigyijxy winø'ømbaat t'ane'emy ja yjaa'y. Øy ja ayo'on ja møk tja'ejxti, jadi'iñits ja tjantyimyimajada'akti. Nugo ja tyoojts ja tjanch'atsu'utsmukti; ¹¹ni jade'embaats ja tkamajtstu'uty ja kya'øy'ajtin midi ja tyundip, ne'egi ja tmigajpxigøy'adø'tøtsti ja Dios pøn jap tsajpjøtpy, ja'agøjxp ku ayo'on ja jade'en ttuk'ijxy.

¹²Xjats ja myidudujkpi ankilis tyiktawaajch ja kyopi møj nøøjotp midi yiktejp Eufrates. Ku jade'en ttuñ jøts ja tyijch, jøts ja tuu' jam y'awaajch, jøts ja møj windsøndøjk jam ñajxti midi tsoo'ndip xøøbidsimdsø'ampy.

¹³Winets ø n'ijxy ku ja miku' pyidsimy jap awa'andsaa'n y'aawjøtpy. Nayide'en pyidsømi jap møj ka'øy jiyujk y'aawjøtpy, jøts nayide'enmi jap kugajpxtyøjk y'aawjøtpy midi nadyejidip ku ja Dios tkugajpxy'atti jøts twindaay'atti nugo ja jaa'y. Nidigøøk ja miku' jade'en pyidsømdi ejxim ja pokleenin. ¹⁴Yø'øbi miku' jade'en ja møj ejxpajt ñanky'ejxip jøts niduki'iyi ja møj windsøndøjk tyiknamyukøxwa'añi pøn ya naxwiiñ. Jade'ents ja tsep t'a'ejxidit ku ja xøøw tpaatt jøts ja Dios

tmime'ent ja myøk'ajtin midu ka' pøn tmi'abaaty. ¹⁵Yide'en ja Dios wya'añ: "Ukmadowdinim, adsu'uky ø nme'ent ejxim ja maa'tspa'an, nipøn tkanijawi. Tya'øy'ajttip ja Dios kyunuu'kxin pøn nay'ejx'ejtidip nabyøk'jök'idip. Ka'ap øts xmidso'ødyu'unt ku nme'ent." ¹⁶Jøts ja møj windsøndøjk ñamyukøjxidøø ma jam hebreo ayuujk tejt Armagedón.

¹⁷Xjats ja myiwixujkpi ankilis tyik-tawaajch ja kyopi pojotp jøts yikmadøø møk kyajpxy midu tsoo'mp jap tsajpøtpty ma ja Dios chinaadyaajk, jøts wya'añ:

—Tø y'øyigyixy jøts tyunit jøts yjatit.

¹⁸Jøts møk ñaxkidaajky ja widsuk, jøts wyinanguejky ja anaaw, jøts ja tsaachmøk ujx myiñ midu ka'anim windii yik'ijxy yiknijawi ya naxwiñ.

¹⁹Xjats ja møj kajp Babilonia y'a-jaabajky tigøøk ween. Jade'en'ampy jade'en ja Dios tyuñidi ku ja kya'øy-jaa'y'atti jøts jade'en ambøjkin'ampy tyukjii'kxyidi ja ayo'on. Tuki'iyi ja kajp wyindigøøgyijxy jøts yjaajø'kijxy ya naxwiñ. ²⁰Wyindigøøgyijxy ja naajx midu jam mejkyujk'am jøts ja kojpk nayide'en yjajty. ²¹Nayide'en ja jaa'y pyajtigøøjyøø ja tøtst midu je'mch'ajtp wixijky kili tu'uk tu'uk. Ni jade'en ja jaa'y tkaja'myatsti ja Dios øy yø sa wyan'adø'øtsti, øy ja ayo'on møk tø yjayikmo'odi.

Ku ja ka'ødyø'øxy tø pyajtniyi ja myiwino'øø'mbi

17 Kuts jade'en yjajty, jøts myiñ nidu'uk ja ñiwixujkpi ankilis midu tmøøt'ajttip ja wixujkpi kopi, jøts ø xnimaay:

—Men, jøts ø n'uktuk'ext sa y'ayo'ombaatt ja ka'ødyø'øxy pøn jam tsi-naapy mejwyngøjxp. ²Yø møj windsøndøjkti pøn ya naxwiñ, tø yø tmøøt-pøkyundi yø ka'ødyø'øxy. Jade'ents ja naxwiñ'ñit jaa'dyi tø ttuktuñ ttuknijawi

ja kya'øyjaa'y'ajtin, jøts jade'en tu'ugyi tø yikwin'øø'nidi.

³Nayi kumaa'yjøtpty ja Espiritu Santo xuk'ijxy ku øts ja ankilis xyiknijky jam møj abak etjotp, jamts ø n'ijxy tu'uk ja tø'øxyøjk ttatsøøni tu'uk ja møj ka'øy jiyujk, tsajpts ja' jøts wixujk ja kyubajk, majk ja wyaj tmøøt'aty, amuum nija'ay ja y'ak midu kya'ødyamigajpxy ja Dios.

⁴Jøts ja tø'øxyøjk ja wyet twet'aty tsu-u'nk jøts tsajpts, amuum oori xyox'ajtpy, jam n'ijxyimbi nga'ijxyimbi. Jamts ja kopi tu'uk tmach'ity midu amuum oori, ujts ja kopi nayide'en tmøøt'aty midu kyada'øyjaa'y'ajtpy; ⁵jøts wyimbojkwemp ja letri tmøøt'aty midu ka' nugo ajawi yiknijawi. Yide'en ja tijy: "Ja møj Babilonia midu tnigubajk'ajtp ja ka'ødyø'øxyøjkti, ja ka'ødyunk jøts ja ka'øwynmaa'ñ." ⁶Jøts nay jatyi n'ijxy ku ja ka'ødyø'øxy myu'ugyi, ja ni'jpy tam ja muujkip pøn ja Dios ja'ajtp ku ja Jesús yja' tø tku'oogidi. Nigyumaap njawi ku jade'en n'ijxy. ⁷Xjats ja ankilis xnimaay:

—¿Tiku nigyumaap xjawi? Ixyam n'uktuknijawit sudso'ampy idø'on yø jade'en tijy yø tø'øxyøjk jøts yø ka'øy jiyujk midu ja tø'øxyøjk tyatsinaapy, midu wixujk ja kyubajk jøts majk ja wyaj. ⁸Yø ka'øy jiyujk midu ixyam m'i-jpxy, jekyip yø jaayi y'ijty. Ka'ap yø ixyam ma y'ukyik'ejxni; øy jade'en tø yjaty, pidsømgøjmip jap ayodaajkjøtpty jøts ñøjxkt ma wyindigø'øty xemikøjxp. Jøts ja jaa'y pøn ja xyøøw kayikja'ay jap nøkyjøtpty ma jap y'ity ja jaa'xyøøw midu jujky'ajttip xemikøjxp, yø'øts nigyumaap tjawidip ku ja t'ejxkojmidit ja ka'øy jiyujk ku ja nay jaa yjujky'aty.

⁹Ukmadow yikxon midu ndukmadowampy: Yide'en yø wixujkpi kubajk twandijy yø wixujkpi kojpk ma yø tø'øxyøjk chøøni. ¹⁰Nayide'en yø wixujkpi kubajk twandijy niwixujk ja windsøndøjkti. Tø wyindigøø nimagoxk,

jøts nidu'uk ixyam wyindsøn'aty, jøts jadu'uk ka'anım ja myiñ. Kuts ja mye'ent, ka'ap ja jeky y'ett. ¹¹Jøts ja ka'øy jiyujk midi yā ejt naxwiiñ jøts ka' ixyam mā y'uk'ejtni, ja' idø'øn etp myiduktujkpi windsøn. Ja' idø'øn ndejint yjapatpy ja ñiwixujkpi windsøn pøn øy sã tø yikajpxpaaty, jøts jade'eñi ja kyudigø'øyin ñaxt.

¹²Ja majkpi waj midi tø x'ixy, ja' wyandijpy nimajk ja windsøndi, ka'anım ixyam ja kutujk yiktanipøkti; pyøktipts ja kyutujk jøts tu'uk hori ja'ayi møøt wyindsøn'attit ja ka'øy jiyujk. ¹³Tu'u-gyi ja wyinmaa'n tyik'etti yø nimajkpi windsøndi jøts tmo'odit ja myøk'ajtin ja ka'øy jiyujk. ¹⁴Xjats møøt cheptu'undit ja Borreek U'nk, mimajada'akidipts ja' ja'agøjxp ku møk ja myøk'ajtin tjagyepy; nıpøn yā naxwiiñ kyajade'eni, pøn ja møøtti kø'øm ja Dios Teety ja tø wyi'ijxyidi jøts ja tø yajxiyidi, myidu-da'aky'ajttip ja'.

¹⁵Jøts ja ankilis nayide'en xnımaay:

—Yø mejy midi tø x'ixy mā yø tø'øxyøjk chøøni, yø' wyandijpy niduki'iyi naxwii'ñit kajp. ¹⁶Jøts ja nimajkpi windsøndøjkti midi wyandijpy ja ka'øy jiyujk wyaj, ja'ats kyadami'e-jxiwyampy ja ka'ødyø'øxy jøts tyiktu-u'duktit; jøts jade'eñi tyikwindigø'ødyit jønjøtpy. ¹⁷Tundi jade'en sam ja Dios kø'øm tø mwinmaa'nmyø'øxyidi sam ja kø'øm tšøky, paty tkajpxmuktit ja windsøndøjk jøts ja kyutujk tmo'ot ja ka'øy jiyujk kunım yø ttu'undit jade'en sam ja Dios tø ttanibiktaagi. ¹⁸Yø ka'ødyø'øxy pøn tø x'ixy, jade'en yø' sam yø møj kajp Babilonia midi niduki'iyi ja naxwii'ñit ja windsøndøjk y'ane'empy.

Ku ja møj kajp Babilonia wyindigøy

18 Xjats ku jade'en yjajty winets n'ijxy tu'uk ja ankilis ku ja tsajpjøtpy kyidaajky, møk ja kyutujk tmimiñ jøts ja naxwii'ñit tyikjajtaajky

ku ja møk tyii'kxy chamamy. ²Xjats ja ankilis møk kyajpxy jøts wya'añ:

—Tø ja møj kajp Babilonia wyindigøy. Miku' tsinaadyaajk tø wyimbejtnei jøts tum ja ka'øy jiyujk jam tsinaadyip. ³Ja'agøjxp jade'en yjajty ku ja naxwii'ñit jaa'y tø ttukpaduñ ja kya'øy'ajtin. Tø ja windsøndøjk møøt y'øyjaa'y'aty kya'øyjaa'y'aty. Pønts atstøøktip atsyak-tip tø ja ttamøktøjkiñidi ku ja ttookti midi yiktundip ja pøkyumbi.

⁴Xjats ø nmadøøy jadu'uk ja ayuujk midi tso'omp tsajpjøtpy, xjats wya'añ:

—Pidsømdi meets jam kajpjøtp pøn jaty ø nja'ajtpy. Kidi nugo ja pøky xpaatti jøts kidi nayide'en ja ayo'on nugo xpaatti. ⁵Tø yø jade'embi kajp ja pyøky ñıpajtni, xjats ja Dios ka' tja'dyigøy ku jade'en kya'øyjaa'y'atti. ⁶Wan yø tjaty nayide'en sam yø tø tka'ødyuñ ja naxwii'ñit jaa'y. Wan jawaani møj tkubety ja kya'øy'ajtin. ⁷Pø øyxi ñamyikejxyi, møj ñayjawiwi, wants t'ixy tñıjawi nayide'en ja ayo'on. Wampıts ja' y'am yjotp: “Windsøn'ajtpyım øts ixyam; ka'ap ø nımay ndajy sam ja ku'økytø'øxyin, ka'ap ø sã njatt.” ⁸Ja'agøjxp tuktøñi nøjkk ñaxkida'aky mayjøøjp ja ayo'on: ja o'jkin, ja yuu, ja pa'am, jøts nayide'en nøjkk tuki'iyi tyøøyjø'køxti; ja Dios janch møj ku ja ayo'on jade'en myo'ojidit.

⁹Jøts ja naxwii'ñit windsøndøjkti tpaya'axtit tpajø'ødit ja kajp mā ja tø pyøkyundi, ku t'ejxtit ku ja tø yjønmajsniyi, jøts ja jok nugo pyidø'kni. ¹⁰Jagam ja tsø'øgi y'a'ejxuktit, ja ku ja nayide'en yjattit, jøts yide'en wya'andit:

—ıMjanch'ayøøy meets Babilonia! Janch møk ja møk'ajtin y'ity xmøøt'atti. Pø tøxi tuktøñi mwindigøy.

¹¹Nayide'en ja too'kpi ajuubyitøjk, pyaya'axtip ja', ja'agøjxp ku ka' pøn jade'en y'ukjuuñit sam y'ijtyin, ja tyøøky myımaadyip myıdajtip ti jaty

ja myøøt'ajttip: ¹²jap oori, jap plati, jap n'ijxyim nga'ijxyim, jap ja øybi wet, tsuu'nk jøts tsajpts; jap nayide'en mayjøøjp ja kipy midi pa'akxukp, jap tsaadsech tsaagueegidi, jap bronce jøts ja nugo pujx, ¹³japts nayide'en ja kanela, to'kx tsøøy, poom, mirra, jøts ja pa'akxukpi, jap ja vino, aceite, y'øybi ariin way jøts ja ariinbajk; jap nayide'en ja jiyujk midi tsimchømp, jap ja borreegi, jap ja kawaay jøts ja karreti. Nay jag ja tumbi jaa'y tyøøgyi pøn tundip sam ja jiyujkin. ¹⁴Xjats ja too'kpitøjk wya'andit:

—Tø wyindigøogyixy tuki'iyi midi y'ijty mdsojktip; tø tyigøogyixy ja mgumeen'ajtin ja mjujky'ajtin, nijuuni jadigojk kya'ukyikpatnit.

¹⁵Jøts ja too'kpitøjk, tsø'jkidip ja', jøts jagam y'a'ejxuktit ku nayide'en y'ay-o'ombaattit, pyaya'axtip pyajø'ødip ja', ¹⁶jøts wya'andit:

—iMjanch ayøøy meets Babilonia kajp! Janch tsuj meets mgajp y'ijty sam tu'uk ja tø'øxyøjk tsuj ñaxyøxyin, ku øybi wet tpikta'aky wan tsuu'ngi wan tsajpts, kuts o midi'ibi xox tpikta'aky wan ja oori jøts ja tsaadø'kxpi. ¹⁷iPø tøxi tuktoñi kyugøxi ja mgumeen'ajtin ja mjujky'ajtin!

Jøts nayide'en pøn jaty jam tundip barki jotp, jagamyi ja tyandøø. ¹⁸Jøts t'ejxpaattøø ja jok ku tø tyøøbyøjkni ja kajp, jøts møk wyandøø:

—iNima jade'en ja kajp ejxim ya'at tø y'lityin!

¹⁹O sa yja'adø'tsnidi o sa ñadyu'uniyidi, ja' møk yja'widip ku ja kajp jade'en yjaty, chap'aawdi, jøts wya'andi:

—iMjanch'ayøøy mee Babilonia kajp! iJa mgumeen'ajtin ja mjujky'ajtin øø tø ndamajada'aky pøn jaty ja barki tmøøt'ajttip yam mejyjøøjty, jøts jotmøn tø mdyimgyudigøødyi!

²⁰Taxonda'akti meets pøn jap tsajpjøtpy, meets kugajpxtyøjk, meets janchja'wibitøjk, pø tøxi ja wyindigøy ja ka'øgyajp jøts jade'en ja Dios tø tpayø'øy ku tø myika'ødyundi.

²¹Xjats tu'uk ja møj ankilis tkiyji'iky tu'uk ja amuum møj paandsaa jøts ja mejyotp tkuwibejpiyii'n, jøts ja wya'añ:

—Jade'en yø Babilonia kajp wyindigøy ejxim yø tsaa yikuwibejpi mejyotp, jøts nijuuni xøow kya'ukyik'ejxnit. ²²Nima jadigojk ti kya'ukyikmadooni kajpjøøjty ja xuxpi ja kowbi; nima pøn ti tka'uktunidi, nima pøn kya'ukjøjtsnidi. ²³Niti jag niti tøø'kx kya'ukaxø'kni jøts niti jade'en kya'ukyikmadooni sam ti y'lityin xyødundi. Tø yø kajp wyindigøy, øy ja too'kpi yajkpidi tø tjamøøt'atti møj, øy tuki'iyi ja naẏwii'ñit kajp tø tjawin'øø'nguixy møøtpi ja kya'øy'ajtin.

²⁴Ja'agøjxp yø kajp jade'en tø yjaty ku jam tø tyik'oockti ja Dios kyugajpxy jøts ja Dios yjanchja'wibitøjk. May ja jaa'y tø tyik'oockti o magajp.

19 Kuts jade'en yjaty jøts nmadøøy ku mayjaa'y kyajpxti jap tsajpjøtpy jøts møk wya'andi:

iTu'ugyi adøm nDios Teety janch møj janch øy! Ja'ats tu'ugyi xyiknitso'ok'ajtindip.

²Tiy'ajtingøjxp ja Dios ttiidyyñ; t'ay-o'onmø'øy ja ka'ødyø'øxy, ja'agøjxp ku ja naẏwii'ñit jaa'y tø tyikma'aty ja' kya'øy'ajtingøjxp;

paty ja Dios ja tpayø'øy ku jade'en tø tyik'oockti ja yjanchja'wibitøjk.

³Xjats jadigojk wyangojmidi:

—iJanch møj ja Dios! Nijuuni yø kajp kyatøøy'amø'øty, jok'ejtp yø'.

⁴Xjats ja ñi'ee'pxmaktaxkpi møjaa'dyøjk jøts ja nimaktaxkpi jiyujk ñagyuxendyyajkidi jam Dios myøjtsinaadyaajk wingujkp, Dios tja'myatsti jøts wya'andi:

—iJade'en, ku Dios janch møj!

⁵ Jøts yikmadøoy ja kajpxy ja ayuujk ma ja møj tsinaabyajt jam, midi wamp yide'en:

Winjawidi kunuu'kxyjawidi meets ja Dios,
pøn tpadundip pøn twindsø'jkidip
wan tmøjidi wan tmutskidi.

Ku ja Borreek U'nk yikxødu'unt

⁶ Xjats nmadøoy nayide'en ejxim ja mayjaa'y kyajpxyin, sam ja møj nøø øø't-spin wyina'añ jøts ja tsaach møk anaaw, jøts wya'añ yide'en:

¹Janch møj ja Dios! Tø ñaxkida'aky ja kyutujk jøts jade'en xniwindsøn'ajttindit.

⁷⁻⁸ Wan t'øy'ajtyim wan txondaajkyim, wan twinja'wa'am wan twindsø'jka'am.

Tøxi tpaaty ja yja' midi yiktejp Borreek U'nk jøts tmøøtsinaawya'añ tmøøt'etwa'añ ja yjanchja'wibitøjk pøn øy'ajttip wa'ats jaa'y'ajttip.

Jade'en idø'on yø tijy sam ja jaa'y ja xøow ttundi ku y'amajtskidi.

⁹ Xjats ja ankilis xnimaay:

—Ja' jade'en: “Tya'øy'ajttip pøn tø yikway ma ja Borreek U'nk xyøduñ.”

Jøts ja yjaakwa'añ:

—Yø' ayuujk midi tø xjaadyañ, tiy janch yø', Dios tyiy'ajtin yø'.

¹⁰ Xjats ø nagyuxendyaajki ankilis wyingukp jøts nwindso'øgiwya'añ, jøts ø xnimaay:

—Ka'ap jade'en m'adø'øtst; pø tu'ugyixi ja Dios Teety yikwindsø'øgi. Nayide'enxi øts ja nwindso'n'ajtim Jesús yja' nbaduujni sam metsin, sats ja mmijanchja'wibitøjkindi. Ja Jesús kyajpxy y'ayuujk nbagajpxa'amp pøn jaty ja Dios ja'ajtiyip.

Ja jaa'y pøn ttatsinaapy ja poop kawaay

¹¹ Xjats ø n'ejxpaaty ja tsajp y'awaajch; jamts kyaxi'jky tu'uk ja poop

kawaay, ja'ats ja ttatsinaapy pøn øy pøn tiy'ajtin møøt, jøts tpayø'øwya'añ ttiidyunwa'añ ja naxwii'ñit jaa'y.

¹² Janch tøø'kxp ja wyeen ejxim ja jønyowin, jøts kyubajkøjxp may ja koroni tmøøt'aty. Jamts ja xyøow yja'ayi wyimbojkwemp, øy ja pøn tja'ijxy ka'ap ja pøn t'ejxkapy, ja' kø'øm tnija'wip. ¹³ Amuum ni'jpy ja wyet midi wyet'ajtpy, jøts ja xyøow, Dios kyajpxy ja' Dios y'ayuujk ja'. ¹⁴ May ja myøøtseptumbi pyayø'øyi pøn tso'ondip jap tsajpjøtpy. Amuum poop, øybi wet, wa'ats wet wyet'ajttip jøts tum poop kawaagyøxpti. ¹⁵ Japts y'aawjøtpy pyidsimy tu'uk yønchujx, janch jøøjp ja', ja'ats tyayiktsaachip ja naxwii'ñit jaa'y ku ja møk tniwindsøn'atwa'añ ja naajx ja kajp; møk ja ayo'on ja payø'øyin tyiknaxwa'añ ku ja Dios Teety tø yjanchjot'ambiky. ¹⁶ Yjixki'py ja xyøow yja'ayi jøts pyuugyixy. Jade'en ja twandijy ku møk ja kutujk tmøøt'aty, nipøn ya naxwiiñ kyajade'eni.

¹⁷ Winets ø n'ijxy tu'uk ja ankilis jam xøow wyindump, jøts tmigajpxy ja jiyujk midi kajkwidajttip tsajpwemp, jøts wya'añ yide'en:

—Mendi namyukidi jøts xka'adyit x'a'uxidit ja Dios yja', ¹⁸ jøts xtsu'tutstit xjøø'kxtit ja windsøndøjk ja soldaditøjk. Nayide'en xtsu'tutstit ja kawaay jøts pøn ja tatsinaajyip. Niduki'iyi xjøø'kxtit pøn ja jaa'y yiktuujnip jøts pøn midundip, wan tmøji wan tmutski.

¹⁹ Xjats ø n'ijxy ja møj ka'øy jiyujk jøts ja windsøndøjk pøn ya naxwiiñ møøt ja syoldaditøjk, ja'agøjxp tø ñamyukyidi ku cheptunwa'andi møøt ja' pøn ttatsinaapy ja poop kawaay. ²⁰ Jøts ja ka'øy jiyujk yiktsuumy møøt ja' pøn nugo win'øø'ndip ñadyijyi ku Dios ja tkajpxnaxpi'aty. Jade'en ñadyijyi tnanky'ejxi ja myilagri'ajtin jøts jade'en ja jaa'y twin'ii'ñ jøts yikmo'odit ja møj ka'øy jiyujk y'ejxa'anin jøts jade'en

twindsø'ogidit ja y'awanax. Xjats ja møj ka'øy jiyujk møøt ja' midi nugo win'øø'mp yikuwibejpidyi mejyjotp, ma yjanchtøoy yjancha'ay ja nøø. ²¹Ja'ats ja tya'ookoxti ja myigu'uk midi ja yønchujx tmøøt'ajtp y'aawjotpy, jøts ja jiyujk ja yjø'kxkøxiyidi midi kajkwidjettip.

Sa ja kutujk midi tukmil jumøjt etp

20 Xjats ø n'ijxy tu'uk ja ankilis midi tso'omp tsajpjotpy, jøts ja tkøn'ity ja ñi'awaajts ja ayodaajk jøts nayide'en tu'uk ja møj pujkadeen. ²Myajts ja ankilis ja møj ka'øchaa'n midi yiktejp møj miku' ja Satanás, jøts yikøxøjch, yikpaxøjch jøts tukmil jumøjt y'ett ³y'ayo'ot ma yikuwibejpiyi'n ayodaajkjotpy. Jap ñi'adujkpejty jøts ja seeyi yikpiktaajky ja agaj, jade'engøjxp jøts ka'ap ja naxwii'nit jaa'y nugo ajawi t'ukwin'øø'nit. Tukmil jumøjt y'ayo'ot, winets yikmajtstu'utt øy winø'ønin.

⁴Winets ø n'ijxy ja møj windsøndøjk chøonidi jam møj tsinaabyajtkøjxp. Tø yikmo'odi ja kutujk ja møk'ajtin jøts tiidyu'unin ttu'undit. Nayide'en ja yik'ijxy ja anmija'windi pøn ja kyubajk tø wyinakti, ku ja tkajpxwā'kxti ja nwind-søn'ajtim Jesús yja'. Jade'ents ja Dios yja' tø tpaduujnidi. Ka'ap ja twindsø'ogidi twinjawidi ja møj ka'øy jiyujk jøts nika'ap ja y'eja'anin yikpikta'akti wyimbojkøjxp jøts kyøjø'øm. Yik'ijxy ku ja yjujkyøktøxti jøts tukmil jumøjt møøt wyindsøn'attit ja Cristo. ⁵Yø'øts jawyeen jujkpyøktøø, pønts jaaktandøø jaanims ja yjujkyøktit kunim ja tukmil jumøjt ñaxt. ⁶Tya'øy'ajtip tyaxondaajkip ja Dios yja' pøn jawyeen jade'en jujkpyøktøø. Ja'ats ja Dios ja'ajtidip jøts ka'ap ja y'ayo'odit ku ja myimajtskpi o'jkin ñaxt. Pyadundip ja Dios yja' jøts møøt wyindsøn'attit ja Cristo tukmil jumøjt.

⁷Ku wyinaty tø kya'pxy tukmil jumøjt winets yikmajtstu'utt ja Satanás. ⁸Ku pyidsø'ømt, wyin'øø'mp ja' ja naxwii'nit jaa'y. Nøjx twin'iin nayide'en ja kajp ma yiktijy Gog jøts Magog, jøts ñamyukidit ja tseptumbi niduki'iyi ja syoldadi. Janch namay ja'adi, ka'ap ja myachooni. ⁹Namyukidøø jam møj jøgyøjxp jøts tnawidejtkøxti ma jam y'etti pøn jaty ja Dios ja'ajtidip, pøn ja chøjky. Xjats ja Dios ja jøøn tnajtskajxiyi'n jap tsajpjotpy jøts niduki'iyi tyøøgyijxy. ¹⁰Xjats ja miku' nayide'en yikmaajch ja'agøjxp ku ja jaa'y nugo twin'iin. Nay jam yikpiktaajky mejyjotp ma yjanchtøoy yjancha'ay ja nøø. Møøt ja' ja møj ka'øy jiyujk, jøts ja' midi nadyejip kugajpxy pøn nugo twin'øø'mp ja naxwii'nit jaa'y. Jamts y'ayo'odit xemikøjxp xinaxy tsunaxy.

Ku ja Dios ttiidyu'unt ja jaa'y ma ja pyoop tsinaabyajt jam

¹¹Jøts ø n'ijxy tu'uk ja møj tsinaabyajt, poop ja', jam ja Dios chøoni. Xjats ja tsajp, xjats ja naajx tuki'iyi wyindigøøgyijxy Dios wyingujkp, nima niti kya'uk'ejtni. ¹²Jøts ø n'ijxy ja jaa'y, Dios wyingujkp tyanidi pøn tø y'ookti, ja møj ja mutsk ja'adi. Jamts ja nøky yik'ijxy sa tø yjaa'y'atti nidu'uk nidu'uk. Nayide'ents ja nøky jam yik'ejxmi ma ja xyøøw jap yjaabyetyidi pøn jaty ja Dios yja' tø tpaduujni, xjats jade'en niduki'iyi yikpayø'odyi. ¹³Jam ja'adi pøn tø y'ookti mejyjotpy jøts nayide'en pøn tø y'ookti naxkijxy. Jamts ja yikpayø'odyi tu'uk tu'uk pøni sa tø yjaa'y'atti. ¹⁴Winets ja Dios tyikjöpkiy ja o'jkin tigø'øyin jøts ka' pøn y'uk'ooknit jadigojk. Ja' tøødyip pøn tø tyundigøydi jap mejyjotpy ma yjanchtøoy yjancha'ay ja nøø. ¹⁵Ja' jade'en yikpiktaktip jam, pøn ja

xyøow jap ka'ejttip nõkyjõtpy, pøn tkabadundip ja Dios yja'.

**Ku ja tsajp ja naajx
jadigojk y'øyiyi'ñ jemy**

21 Nay winets ø n'ijxy ja jemchajp ja jemnaajx jadigojk; pø tøxi ja tsajp ja naajx wyindigøoy midi jawyeen ejt. Nayide'ents ja mejy kya'uk'e-jtnaa. ²Xjats ø n'ijxy tu'uk ja jemgyajp kyida'aky tsajpjõtpy, kunuu'kxy Jerusalén xyøow'ajtpy, Dios wyingujkp ja chøøn. Janch tsuj janch xøxy ja kajp, jade'en ja kyaxi'iky ejxim ja jaa'y pyøk-wa'añin. ³Winets nmadøoy møk kyajpxy jap tsajpjõtpy, xjats wya'añ:

—Ejx sa ja Dios tmøøtsinaawya'añ ja naxwii'ñit jaa'y. Ja' amuum ja'ajtidip jøts ja ja' xemikøjxp tmøøt'ett. ⁴Yiktigø'øpy ja yjotmaydi ja yjotmay'o'jkindi. Ka'ap ja o'jkin y'uk'ejtnit y'ukpaajtniyit, ka'ap ja jajyi tøøyi t'uk'ejxnit; sam tø y'uk'lityin, tø ja ñaxy.

⁵Xjats ja wyaañ pøn jam tsinaapy mõj tsinaabyajtkøjxp:

—Uk'ejxim sa øts tuki'i'yi jemy nyik'øyigyøxt.

Xjats jade'en wyangojmi:

—Jaabyat ya'at ayuujk ja'agøjxp ku tyiyi yjanchi, ka' ma ndagudsø'jka'ant.

⁶Winets øts xnimaagyojmi jøts yide'en wya'añ:

—Tø y'øyigyixy. Øts idø'on nyiktso'ondaajk tuki'i'yi jøts nayide'en nyikjøpkøxt. Pøni pøn tøøjtsip, øts ja nøø ja nmo'op midi yikjujky'ajtp xemikøjxp, jøts may'ajt ja'. ⁷Pøni pøn tmimajadaajkip ja miku' yja', ja'ats nmo'op ja øy'ajtin; jade'ents øts ja n'u'nk'att jøts nmøøt'ett xemikøjxp. ⁸Pøn tkawamp øts nja', pøn tkamibøjkkp, pøn xkatsojkip øts nja', pøn yikjaa'y'o'kp, pøn ka'øyjaa'y'ajtp, pøn ja miku' yja' tyiktuujnip, pøn twindsø'jkip ja maxandsaa, pøn

taay'ajttip, ja' nõjkkxøxtip xemikøjxp jam mejyotp ma yjanchtøoy yjancha'ay ja nøø.

Tsuj kyaxi'iky ja jemgyajp Jerusalén

⁹Winets tu'uk myiñ ja ñiwixujkpi ankilis midi ojts tyikmiñ ja wixujkpi ay-o'on ya naxwiñ, jøts ø xnimaay:

—Men, jøts ø nduk'ext ja janch-ja'wibitøjk pøn mõøt y'ettit ja Borreek U'nk.

¹⁰Nayi kumaa'yjõtpy ja Espiritu Santo xuk'ijxy, ku øts ja ankilis jam mõj kojpkøjxp xyiknijkxy, jøts ø xuk'ijxy ja kunuu'kxy jemgyajp, ja Jerusalén midi kidakp tsajpjõtpy jam Dios wyingujkp.

¹¹Janch tsuj janch tøø'kxp ja kajp sam ja Dios chinaadyaajkin, jade'en chamamy ejxim ja wa'ats tsaadøø'kxpa'an, tajaj-naxp jade'en sam ja wa'ats keega'an.

¹²Køjxp nabojs'tawidity ja kajp jøts makmajtsk ja agaj tjagyepy, jamts ja ankilis tyanidi ma jaty ja agaj. Jam agajkøjxp kyøxja'ayidi ja xyøow pøn ja Israelit jaa'y y'aadsip kyugojip, namakmajtsk idø'on ja'adi jøts tu'uk tu'uk ja agaj ja xyøow tmøøt'ajtti. ¹³Tigøøk ja agaj tyañ aga'ñ tso'ampy, jøts ja jadigøøkpi agaj tyañ anajy tso'ampy. Xjats ja jadigøøk agaj tyanni windujy tso'ampy, nayide'en jadigøøk agaj tyañ jixkø'øm tso'ampy. ¹⁴Makmajtsk ja tsaa yiktapojtsøø'ñ ja pøch, jøts tu'uk jaty ja tmøøt'aty ja xyøow pøn jaty ja Jesús kyudanaabyi'ajtpy.

¹⁵Ja ankilis midi ø xmimadyakp jam ja takejpx ja tmøødi, tum oori, xjats ttakijpxy winø'onin ñabojs'tawidity ja kajp, jøts nayide'en winø'onin myøji ja agaj. ¹⁶Kwadradi ja kajp, ni sudso'ampy kyayøni kyakoni. Majtsk mil ja majtsk magø'pxy kilometri tuktamajñ jaty, jøts nayide'en kyøxpi. ¹⁷Winets nayide'en tkijpxy ja pøch, tugui'pxy myaktaxk metri ja myajpx'ajtin tjagyepy. Jade'en ja ankilis tkijpxy sam adøm nguijpxyin.

¹⁸ Amuum jaspe tsaa tɔ ttapɔch, jɔts ja kajp amuum oori ja', jɔts wa'ats keegi kyaxi'iky. ¹⁹ Ma ja makmajtskpi tsaa tɔ yiktapojsɔɔn, mayjɔɔjp ja ɔybi tsaa'u'nk tɔ yiktaxɔy. Ja myidu'ukpi tsaa tmɔɔt'aty ja jaspe, jɔts ja myimajtskpi tsaa tmɔɔt'aty ja zafiro. Ja myidigɔɔkpi tmɔɔt'aty ja ágata, jɔts ja myimaktaxkpi tmɔɔt'aty ja esmeralda. ²⁰ Ja myimagoxkpi tsaa txox'aty ja ónice, jɔts ja myidudujkpi tsaa txox'aty ja cornalina. Ja myiwixujkpi tsaa txox'aty ja crisólito jɔts ja myiduktujkpi txox'aty ja berilo. Ja myidaxujkpi tsaa txox'aty ja topacio jɔts ja myimajkpi tsaa txox'aty ja crisoprasa. Ja myimaktu'ukpi tsaa txox'aty ja jacinto jɔts ja myimakmajtskpi txox'aty ja amatista. ²¹ Tum perla ja makmajtskpi agaj, jɔts amuum oori ja mɔj tuu' midi najxp kajpjotp, jajp tsamamp ja'.

²² Ka'ap ja tsaptɔjk jam yik'ijxy jemgyajpjotp. Ka'ap ja chɔkyi, kumi amuum ja Dios ja tkajp'aty mɔɔt ja Borreek U'nk. ²³ Ka'ap ja chɔkyi jɔts ja xɔɔw ja po' jam y'a'nt kajpjotp. Kɔ'om ja Dios Teety jɔts ja Borreek U'nk ja y'aju'uk ja y'ajaj tyikjajit tyiktɔ'kxt. ²⁴ Nay ja' tkudɔɔ'kxidip tkujajidip ja naxwii'nit jaa'y pɔn tɔ nitsɔ'ok'atti, jɔts nayide'en ja windsɔndɔjkti pɔn ja y'ɔy'ajtin jam tɔ tminɔjkxti. ²⁵ Awa'ats jam y'ity ma ja pɔch agaj jam. Nijuuni jam kyakoodsi, xiijn jam y'ity. ²⁶ Xjats jam tminɔjkxti ja naxwii'nit jaa'y ja y'ɔy'ajtin ja wya'ats'ajtin; ²⁷ ka'ap jam tɔɔkit pɔn ka'ɔy'ajtip, pɔn ja myigu'uk nugo twin'ɔɔ'mp twindaay'ajtp jɔts o ti tkadami'ejxiwya'añ. Ja'ayi jam tɔjkidip pɔn ja xyɔɔw jap jaabyety jap nɔkyjɔtpy, ma jap y'ity ja jaa'y ja xyɔɔw pɔn jujky'ajttip xemikɔjxp. Ja'abi nɔky tmɔɔt'ajtp ja Borreek U'nk.

22 Xjats ɔ xuk'ijxy ja ankilis tu'uk ja mɔj nɔɔ. Midi yik'ukp janch wa'ats ja', ja'ats xyikjujky'ajtim

xemikɔjxp. Janch ti'kxy ja', jɔts ja jam pyidsimy ma ja Dios Teety chɔɔni mɔɔt ja Borreek U'nk. ² Jamts ja mɔj tuu' kujk'am y'ɔy ja nɔɔ. Adsow aduuk ja kipy jam yɔn nɔɔba'am. Ja' tyɔɔm yiktajuky'ajtp xemikɔjxp. Wimbo' wimbo' ja tyɔɔm'aty jɔts ja y'aay tsɔɔy'aty ja naxwii'nit jaa'y. ³ Pɔn jap tsinaadyip ka' pɔn y'ukjemñimaa'ynyi y'uktenimaa'ynyi. Ja Dios Teety jam tu'ugyi ejtp mɔɔt ja Borreek U'nk, ja'ats windsɔ'jkiiyidip ja yjanchja'wibitɔjk. ⁴ Ejxiyidip nijawiyidip wemp'am ja Dios Teety, jɔts nay ja xyɔɔw myɔɔt'ajtidip wyimbojkwemp. ⁵ Ka'ap ja koots'ajtin jam y'uk'ejtnit; ka'ap ja jaj ka'ap ja xɔɔw t'ukyiktunit; Dios Teety tkujajip tkudɔɔ'kxip, ja'ats jam windsɔn'attip xemikɔjxp.

Wingomp ja' ku ja Jesucristo mye'ent

⁶ Winets ja ankilis xnimaay yide'en:

—Tiy janch ya'at ayuujk midi ixyam tɔ xjaadyañ, ka' nugo xkudsɔ'ogit. Nay ja Dios Teety pɔn y'ijty tyukajpxwa'kxpy ja kyugajpxy, tɔts ja nayide'en tkejxy ja y'ankilis jɔts ttukmado'ot ja pyadumbi pyabɔjkpi sa tsojk yjatwa'añ kyubatwa'añ.

⁷ Nɔɔm ja nwindson'ajtim:

—iMe'emp ɔts tsojk! iTya'ɔy'ajttip tyajotkujk'ajttip pɔn ja Dios kyajpxy tmɔjpiktaajkip sa yap nɔkyjɔtpy yjaabyetyi!

⁸ Xjats ɔts nmadɔɔy n'ijxy kɔ'om sa ɔts ya'at nɔkyjɔtpy tɔ njaadyañ. Winets ɔts ja ankilis wyingujky nagyuxendyaajki sam ɔts ja xuk'ijxy jɔts ɔts ja nwind-sɔ'ogit. ⁹ Jɔts ɔts ja xnimaay:

—Ka'ap jade'en m'adɔ'tst; pɔ tu'ugyixi ja Dios Teety yikwindsɔ'ogi. Nayide'enxi ɔts ja nwindson'ajtim Jesús yja' nbaduujni sam metsin, sats ja mijanchja'wibitɔjkindi, jɔts niduki'iyi pɔn jaty tmɔjpiktakp midi yap nɔkyjɔtpy jaadyañ.

¹⁰ Jøts nayide'en ja ankilis xnimaay:

—Ka' nugo x'amaatsk'att ja Dios kya-jpxy midi yap nøkyjøtpy jaadyañ. Win-gompxi jøts yjatt kyubatt jade'en. ¹¹ Wan jade'en tjaa'y'atti pøn ka'øy'ajttip, jøts pøn ja Dios yja' tpaduujnip, wañim ja tyikyø'odyi jade'en ja yjaa'y'ajtin.

¹² Yide'ents ja nwindson'ajtim wya'añ:

—Tsojk ø nme'ent jøts ø nmime'ent ja øy'ajtin. Ja'ats ndamay'atp nidu'uk nidu'uk sa tø yjaa'y'atti. ¹³ Øts idø'øn nyikso'ondaajk tuki'iyi jøts nayide'en nyikjøpkøxt.

¹⁴ Tya'øy'ajttip tyajotkujk'ajttip pøn tø ñitso'ok'aty. Awa'ats ja tyuu'di jøts ja tyøkidit jam kunuu'kxy kajpjotp. Jamts tpaattit ja kipy midi jam yiktajujky'ajtp xemikøjxp. ¹⁵ Ka'ap jam tyøkidit pøn ka'øyjaa'y'ajttip pøn ja miku' yja' tpaduujnidip, pøn maa'tstip, yikjaa'y'oo'ktip, jøts pøn ja myigu'uk nugo twin'øø'mp.

¹⁶ —Tø øts ja n'ankilis nguexy jøts tuki'iyi yiknigajpxkøxt ya'at Dios kya-jpxy, jøts jade'en yiknijawit pøn jaty ja Dios ja'ajtidip jam niwixujkpi kajp. Øts ndeety'ap'ajtpy ja møj windsøn David. Jade'en øts ja naxwii'ñit jaa'y nyikujajtaagi sam ja møj jaxyøøw midi jøpyidsømp.

¹⁷ Xjats ja Espíritu Santo jøts ja nwindson'ajtim yjanchja'wibitøjk

wya'andi jøts ø nwindson'ajtim yiknøjmi:

—¡Men!

Pøn jaty tmadoop yø'øbi ayuujk wan nayide'en twa'andi:

—¡Men!

Jøts pøn ttsojpk ja øy'ajtin ja xon-daajkin wan tmiñ jøts tpaatt ja may'ajt.

¹⁸ Ixyam ø nnigajpxy pøn jaty yam tmadoop ja Dios kyajpxy sam yap nøkyjøtpy yjaabyetyi: Pøni pøn nugo tyiktigajtsip ya'at ayuujk jøts ne'egi tiy tity midi ka' tyiy'ajtin, Diosts ja ayo'on mo'ojip sam yap nøkyjøtpy yja'ayi. ¹⁹ Pøni pøn yø Dios y'ayuujk tyiktigajtsip jøts ka'pxy tka'ukajpxnidi sam yap nøkyjøtpy yja'ayi, Diosts ja pøjkiñip ja y'øy'ajtin jøts ka' tyøkidit ma ja kunuu'kxkyajp jam midi yø nøky ñigajpxpy.

²⁰ Xjats ja nwindson'ajtim wya'añ pøn ya'at tnigajpxp:

—Tsojk nme'ent.

Jøts ø n'adsojimbijty:

—Øy jade'en. ¡Men, nwindson'ajtim Jesús!

²¹ Ja nwindson'ajtim Jesucristo mgunuu'kxidip meets niduki'iyi. Jade'en idø'øn ja y'ejxi tyiyi.